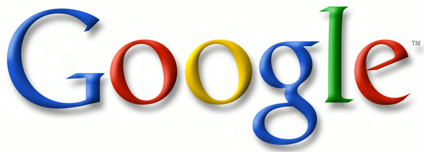
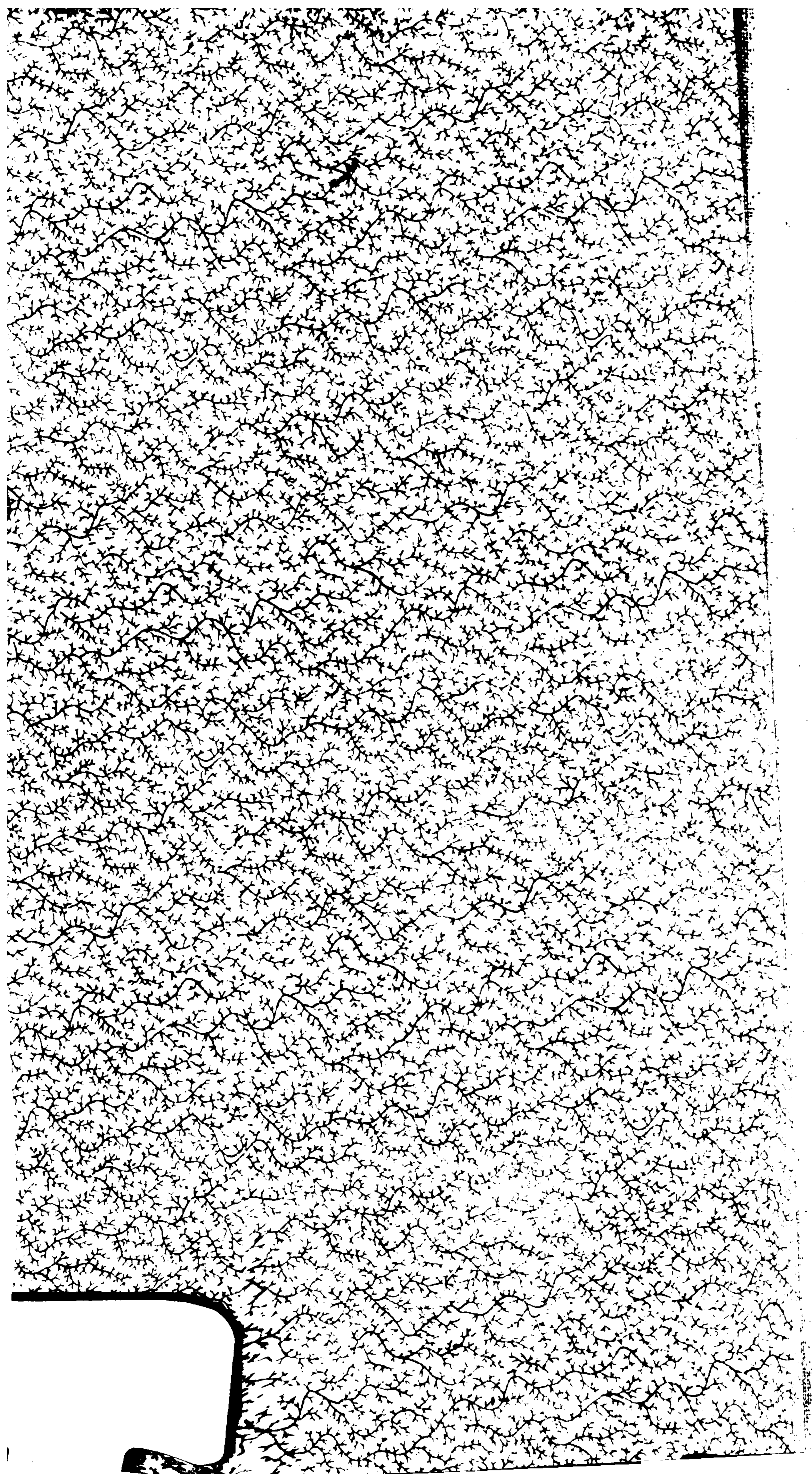
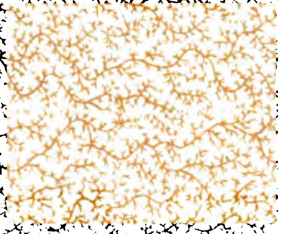
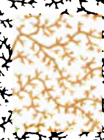

1. Name (Alexander

ARRIANI
NICOMEDIENSIS
EXPEDITIONIS ALEXANDRI
LIBRI SEPTEM

RECENSITI
ET NOTIS ILLUSTRATI
A

FRIDERICO SCHMIEDER
PHILOS. DOCT. ET AA. LL. M. GYMN. LUTH. HALENSIS
COLLEGA.

LIPSIAE
SVMTV E. B. SCHWICKERTI
A. MDCCLXXXXVIII.

PRAEFATIO.

Ex quo Arrianum eo consilio tractavi, ut anabasin Alexandri ederem, duplicem hujus libri editionem desiderari vidi, alteram majorem, versione latina omnique apparatu critico et exegetico ornatam; alteram minorem, juvenum manibus tradendam. Quid in majori praestandum sit et in minori praestiterim, paucis exponam, praemissa brevi *historia literaria libri Arrianei de expeditione Alexandri Magni.*

§. 1. *De MStis hujus libri.*

Anabaseos Alexandri et Indicorum, quae olim pro octavo anabaseos libro habebantur, plures extant codices Manuscripti, quorum alii a viris doctis collati sunt, alii non collati. *Collatorum* plurimi ejusdem fere generis et pretii sunt, e quibus parum ad Arrianum restituendum redundare poterat; unus autem tanti pretii est, ut merito a Gronovio *Optimus* vocaretur. Servatur Florentiae, alligatus Origenis Philosophumenis, et a Iacobo Gronovio diligenter collatus est. Reliqui secundi generis sunt, e quorum duobus descriptae sunt editiones primae, Veneta et Basileensis; tertio, Constantinopolitano, quem a Stephano acceperat, usus est Vulcanius, cujus variam lectionem ex comparatione Vulcanianae editionis cum Basileensi videre licet; quarto, quem Augustanum vocat, usus est idem, cujus varias lectiones in ora exemplaris sui notavit et Gronovius publicavit. Servatur in Bibl. Augustana Vindel. Duobus aliis, Richeliano et Gandensi, usus est Blancardus, quorum lectiones textui subjecit. Iacobus Gronovius denique contulit Florentiae in Bibliotheca Medicea S. Laurentii tres Codices et quartum in Abbatia S. Petri Perusiae, omnes minoris notae, et optimo illi longe postponendos. Extant autem plures ad-

*

huc codices *non collati.* In Bibl. Medicea septem servantur, quorum quatuor contulit Gronovius, tres restant, sed a quibus nihil sperandum est. (Vide Fabr. ex ed. Harl. Tom. V. pag. 93.) Unus extat in Bibl. Veneta D. Marci; unus vel duo Neapoli; duo Lugduni Bat.; unus et plures mutili Oxonii; unus in Bibl. Escorialensi. Tres describuntur in Caesareae Bibliothecae Nesselii parte quinta num. IV. num. LXXXIX. et num. CXIV. Quos Gronovius putat mediceo optimo simillimos. De iisdem vide Kollarium in Supplem. I. ad Lambecii commentarium. Palatina Arriani exemplaria descripsit Salmasius in Solinianis pag. 694., quae, sicut et aliud exemplar penes Glareanum, Gronovio secundi ordinis codicibus adnumeranda videntur. Denique de St. Croix in libro: Examen des Historiens d'Alexandre le-Grand à Paris 1775, duos MStos codices Arriani in Bibl. reg. Paris. commemorat, utrosque non magni pretii, alterum n. 583. in 4to. (pag. 267.) alterum no. 1683 allatum ex oriente ab Abbate Sevin, cujus ope nullus editorum usus est; in quo autem de St. Croix saepissime eas lectiones invenit, quas editores Arriani rejecere. (Examen pag. 295.) Sed extant ibidem non duo solum, sed novem. Vide Fabricium. Ex omnibus, quos novimus MStis, parum fructus ad Arrianum emendandum, esse sperandum, lacuna (lib. VII, c. 12.) docet, in omnibus conspicua, unde omnes superstites uni, eique jam mutilo, originem debere patet. Solummodo Vindobonenses conferre, operae pretium foret, idque praecipue, ut, quantum Codex Optimus iis confirmetur, videamus.

§. 2. *De editionibus.*

Tot de hoc Arriani libro codicibus superstitibus, auctoreque ipso tam praeclaro et excellente, sive ad orationem, sive ad argumentum historiae rationemque id tractandi respicias, sane mirandum est, eum scriptorem inter tot alios, longe ipso inferiores neglectiorem jacuisse. Aliorum quorundam, minimi adeo pretii, tot sunt exemplaria diversa, maxime ob scholarum usum, ut nonnisi cum labore numerentur, hujus, qui in scholis legatur, praeter reliqua

et ob castitatem dignissimi, si septem numeraveris editiones, omnes habebis.

Prima est: Ἀῤῥιανοῦ περὶ Ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως. *Arriani de ascensu Alexandri.* 1535. 8. *Venetiis*, in aedibus Bartholomaei Zanetti Casterganensis et diligentia Ioan. Francisci Trincavelli. Praefatus est Ioan. Baptista Egnatius.

Secunda: Ἀῤῥιανοῦ περὶ Ἀλεξάνδρου ἀναβάσεως ἱστοριῶν βιβλία ὀκτώ. *Arriani de expeditione sive rebus gestis Alexandri Macedonum regis libri octo, nuper et reperti et quam diligentissime in lucem editi. Historiam quoque eandem, olim quidem a Bartholomaeo Facio latinitate donatam, nunc vero innumeris, quibus scatebat, mendis repurgatam, hic adjungi curavimus, ut et conferri a graecae linguae studiosis possit, et quid in utraque a nobis praestitum sit, facilius appareat. Basileae.* Editionem curavit Nicolaus Gerbelius, Argentinensis 1539. 8. impensis Roberti Winter, Basileensis Bibliopolae, typis Ioannis Oporini. Haec basis est reliquarum editionum. Utramque editionem, Venetam et Basileensem, diligenter contuli. Veneta ex codice descripta est, sed cum ingenti errorum numero. Basileensis descripta vel est ex Veneta, sed adhibito MSto vel uno, vel pluribus, e quibus textus emendatior redditus est; vel, quod verosimilius, ex MSSto secundi quidem generis, sed meliore tamen, quam is erat, quem Veneti sequebantur. In Basil. plures vel typorum vel librarii errores emendati sunt, qui erant in Veneta; interdum vero etiam novi accessere. Reliquis vero locis ferme omnibus consentiunt. At Basileenses tamen ex MSto edidisse Arrianum ex eo probabile fit, quod primi librum sextum et septimum distinxerunt. Hi enim libri in Veneta contrahuntur, et libri septimi inscriptionem habet Historia Indica. Idem probare videtur locus hic: V, 4, 4., ubi Veneta habet ὅπου καὶ αὐτὸς ὁ ἰνδὸς, τοῦ λάγου; Basileensis autem: ὅπου καὶ ὁ ἰνδὸς τοῦ * γάγγου, aliique loci pauci. Ceterum in utraque hac editione longe pauciora contracta sunt, quam in Vulcaniana et editt. sequentibus, non solum si adversativa δὲ occurreret, sed in aliis etiam vocabulis. Nec tam saepe invenitur ξὺν pro σὺν, quod in Vul-

caniana frequentissimum. Codices vero, ex quibus utraque descripta est, sequioribus accensendi sunt.

Tertia: Ἀῤῥιανοῦ etc. *Arriani* (*qui alter Xenophon vocatus fuit*) *de expedit. Alex. Magni historiarum libri VIII, ex Bonavent. Vulcanii Brug. nova interpretatione. Ab eodem quam plurimi loci ope veteris exemplaris restituti. Anno 1575. fol. excudebat Henr. Stephanus*, qui addidit 1) Plutarchi vitam Alexandri. 2) ejusdem de fortuna Alexandri libros II. 3) Livii judicium de Alexandro, si Asia perdomita arma in Europam vertisset; 4) Justini comparationem Philippi et Alexandri; 5) Curtii de Alexandri vita, moribus et morte judicium. Post praefationem, quae Alexandrum laudat et Facii castigat interpretationem, sequitur index locorum aliquot insignium, e veteri codice restitutorum, et eorum, qui ob chartas in codice deficientes Vulcanio ex ingenio videbantur emendandi. Leviora errata, ex Vet. Codice emendata, non pauca sunt et conferenti hanc editionem cum Basileensi sese offerent. Non raro variantes et conjecturae, Curtii latina, quae Graecis respondent, Facii diversa interpretatio aliaeque notulae in margine adscriptae sunt. Primus Vulcanius textum recensuit. Post Vulcanium exegesis et critica conjunctae sunt.

Quarta: Ἀῤῥιανοῦ περὶ ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου ἱστοριῶν βιβλία ζ. τοῦ αὐτοῦ ἰνδικά. *Arriani de expedit. Alex. Magni historiarum libri VII, ejusdem Indica ex Bonavent. Vulcanii Brug. interpretatione. Nicolaus Blancardus e veteribus libris recensuit, versionem latinam emendavit, octo libros animadversionum adjecit.* Amstelodami apud Ioa. Janssonium à Waesberge et viduam Elizaei Weyerstraet. 1668. cum effigie Blancardi, Medici et illustrium Zelandiae ordinum Historici. Accesserunt Photii Patriarchae Constantinopolitani ex Arriani scriptis eclogae, Andrea Schotto interprete, indices tres: 1) auctorum, qui ab Arriano citantur, 2) auctorum, qui in castigationibus laudantur, emendantur, illustrantur, 3) in Arriani libros. Plura Blancardus bene vel ex ingenio restituit, vel conjecit, et ex codicibus, Richeliano et Gandensi, ea dedit, quae potuit. Ani-

madversiones continent horum codicum varias lectiones, easque ex Vulcanii editione, interpretationes et explicationes multorum locorum difficiliorum, et comparationem reliquorum de Alexandro scriptorum, diligentem quidem, sed multa tamen relinquentem. Quod vituperabis est, partim, quod nimis multa aliena in notis tractantur, partim, quod multa debet Freinshemio, Salmasio aliisque, non semper additis celebribus istis nominibus.

Quinta: Ἀῤῥιανοῦ Νικομηδέως ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου βιβλία ἑπτὰ καὶ ἰνδική. *Arriani Nicomediensis Expeditionis Alexandri libri septem et historia indica ex Bonavent. Vulcanii interpretatione latina post variam aliorum industriam ita lacunis vel cognitis vel ignotis etiamnum et obscuris suppletis, ita auctoris in graecae linguae nativo usu et praestantia et facultate restituta ex plurium MSStorum et praesertim unius optimi collatione, ut nunc demum prodire hic auctor videri debeat opera Iacobi Gronovii.* Lugdini Batavorum, excudit Petrus Van der AA, Bibliop. 1704. Post dedicationem et praefationem sequuntur multae in Arrianum notae et exercitatio de fossa ex Euphrate. Accessit index rerum in Arriano memorabilium. In notis conditas reperis varias lectiones codicis Augustani, Peirsini, et quatuor Florentinorum, in quibus Optimus est, gravioresque priorum editionum. Nemo non totum Optimum typis traditum desiderabit; sed aliter illi placuit. Alia enim vel ex omnibus codicibus, vel ex Optimo solo, vel ex conjectura sua et aliorum recepit; alia et plura ex iisdem codicibus et Optimo, easque verissima, non recepit, id quod multis exemplis palam feci. Igitur non tam gratiam meretur pro restituta vera auctoris manu, quam pro diligentia, qua variantes MStorum lectiones colligeret et servaret. Recensio textus minor est, quam pro tantis subsidiis. Notis criticis saepenumero interpretationes locorum difficilium immiscuit, easque maximam partem optimas; si modo voluerit omnium; nam plurima non tetigit. Contulit quoque saepenumero Facii et Vulcanii versiones. At, fateor, fatigat, praecipue ad libros priores, lectorum patientiam innumeris conviciis, quibus reliquos interpretes et editores confodit, praecipue Blan-

cardum, atque in ea re ita sibi placet, ut in summam incidat loquacitatem.

Proxime editi sunt: *Arriani Nicomediensis expeditionis Alexandri libri septem et historia indica graece et latine cum adnotationibus et indice graeco locupletissimo Georgii Raphelii. Accedunt eclogae Photii ad Arrianum pertinentes cum lectionibus variantibus Dav. Hoeschelii, summaria librorum distincta et emendata, index rerum accuratissimus nec non tabula geographica expeditionis Alexandri.* Amstelaedami apud Wetstenium. 1757. Textus est Gronovianus, quem tribus modo locis paulisper mutavit. Libro V, 14, 11. pro ὅσοι κατὰ ex Optimo codice recepit ὅσοι δὲ κατὰ; VII, 12, 11. ἥκιστα δὴ τῇ et VII, 20, 6. μικροτέρα δὲ, ex eodem pro ἥκιστα τῇ et μικροτέρα, quamvis in notis nihil moneret. In notis interdum bene examinantur emendationes a Gronovio vel factae vel commendatae; saepe vero adscriptae sunt Optimi et aliorum codicum variantes, quas Gronovius non receperat. Plures autem, eaeque potiores multis descriptis, neglectae sunt. Retinuit Gronovii divisionem in capita, ea vero in minores sectiones divisit. Reliquae notae juvenibus explicant vel sermonem graecum vel sententias auctoris, vel ea, quae ex historia et tactica obiter tanguntur. Maximam explicationum partem Gronovio debet Raphelius, paucissimas Blancardo. Errat enim St. Croix pag. 267, si Raphelium Blancardo sua debere putat. Ceterum Curtium contulit, cujus loca versioni latinae subscripsit. Summus ejus et utilissimus labor fuit in construendo indice graeco, quem primus adjecit vere copiosissimum, ut perfectiorem ad alios auctores vix viderim.

Septima: Flavii Arriani Nicomediensis Opera graece, ad optimas editiones collata, studio Augusti Christiani Borheck, in regia Duisburgensi Academia Hist. et Eloq. P.P.O. Vol. I. Lemgoviae in officina libraria Meyeriana. 1792. Mansit divisio in capita ex Gronovio, non receptae sunt minores sectiones Raphelii; capitibus praescripta sunt argumenta ex Rapheliana, vel potius Gronoviana, ubi in margine superiori cujusvis paginae inveniuntur. In mar-

gine inferiori adscripti sunt loci paralleli Curtii (ex Rapheliana) Diodori Siculi et Iustini, atque hi nunc primum additi. Textus emendatior est, non quidem iis paucis, quae interdum ex prioribus editionibus recepta sunt, sed ex Rapheliana. Quas enim lectiones Raphelius ex Gronoviana descripserat, eas maximam partem receptas invenies; quamvis et harum non paucae et certissimae (ex. c. II, 11, 11.) neglectae sint. Reliquarum a Raphelio in notis non descriptarum nulla fuit cura. Ceterum editio operarum et correctoris negligentia vitiis scatet. Totos versus omiserunt, ex. c. pag. 35.143. 102. 217. 286. 345. Vides vero, et post hanc editionem ne textum quidem Arriani ita restitutum esse, quam per ea, quae habemus subsidia, fieri potuerat.

§. 3. *De versionibus.*

Latinus factus est hic Arriani liber multo ante primam graeci textûs editionem per *Petr. Paulum Vergerium* intra 1410 — 1437 in usum Sigismundi imperatoris. Facius eam versionem non bonam minimeque Alexandri nomine dignam censet, nec eam typis unquam traditam reperio. Extat tamen in Cod. Vaticano et laudatur a *Zeno* in *Voss. dissert.* I. p. 53 seqq. Quae vero quum circiter eodem tempore (intra 1416 — 1457) ex Germania in Hispaniam missa esset, et displiceret, Alphonsus V. Arragoniae rex, *Barthalomaeum Facium*, Genuensem, Arrianum latinum reddere voluit. Tertio post inceptum opus anno decessit Facius, quarta circiter parte versionis absoluta, reliquis tribus nondum satis elimatis; quare Iacobus Curulus, Genuensis, Facio familiaris, librum restituit et emendatum exscripsit. Theodori Thessalonicensis et Nicolai Sagondini ope usus erat Facius, unde opinio, interpretationem Arriani a Nicolao Sagondino factitatam esse, nata videtur. Diu adhuc traductio Faciana manuscripta mansit, donec eam *Sigismundus Golphus Pergolanus* typis tradidit, quod video ex Gabuardi Turcellani epistola versioni praemissa, quae scripta est *Pisauri* 1508 *Eid. Iunii.* Deinde repetita est, innumeris mendis repurgata, *Basileae*

Silentio hoc loco praeterire nequeo *duo specimina* mea *notarum criticarum in Arriani Nicomediensis de Alex. M. exped. libros IV. priores:* Halis Magdeb. 1795.

Praeter haec, speciatim ad Arrianum pertinentia, editorem consulere et conferre debere *Curtium* cum commentario Freinshemii, *Diod. Siculi* libr. XVII., cum notis Wesselingii, *Plutarchi* vitam Alexandri et oratt. de fortuna ejusdem, *Iustinum* et *Orosium*, *Plinium*, *Polybium*, *Aeliani* varias historias, *Polyaenum* et *Frontinum*, *scriptores tacticos*, reliquos *Arriani libros*, omnes ex optimis editionibus, *Strabonem* et *Athenaeum* Casaubonianum, *Salmasii Soliniana* et alios multos cujusvis aevi libros, e quibus aliquid frugis ad Arrianum conferri potest, per se liquet.

§. 5. *De hac editione mea.*

Arriani historia Alexandri praecipue a juvenibus graecae linguae studiosis legi meretur, et quia ea historia ipsa memoratu dignissima atque juvenibus jucundissima est, et ob facilem elegantemque Arriani sermonem castitatemque summam, et quia Arrianus solus veram Alexandri historiam reliquit. Quae omnia virorum doctorum judicio confirmantur. Igitur consilium meum duplex fuit, partim ut librum optimum juvenibus in manus traderem, partim vero etiam, ut tandem aliquando textum libri hujus pro subsidiis nostris incorruptissimum edendum curarem. Textum dedi ex codice optimo, rejectis, quae vitiosa videbantur, reliquorumque codicum variantibus iisque primarum editionum, quas per omnes libros studiose contuli, in subsidio collocatis. Sed et sic restant multi loci corrupti, ubi nec MSti, nec libri editi juvant, quorum alios ex meis aliorumque conjecturis emendare ausus sum; alios, ubi ad certiora pervenire nequibam, notavi. Adjeci enim post textum verbis brevissimis recensum eorum locorum, quos ego emendavi, cum rationibus. De iis vero locis, quos jam alii ex Optimo vel aliunde emendavere, ad reliquos Arriani editores lectorem relego. Ea sola tetigi, quae ipse emendavi, nisi aliorum emendationes vitiosae videbantur. Adsunt fortasse plura, adhuc ex

primis duabus editt. emendanda. Sed quia Gronovius MStos contulisse videtur cum Vulcaniana, cogitare debui, eas lectiones Vulcanianae, quae differunt a lectionibus Basil. et Venetae, et contra quas nihil monuit Gronovius, a MStis Gronovii confirmatas esse. Divisionem in capita et sectiones minores retinendam putavi. Textui subjeci notulas, ut loca obscuriora illustrarem, et capitum argumenta. Si notas aliorum excerperem, vitiosa, in quorum refutatione longus esse nolui, omisi. Adjeci indicem graecum copiosissimum et juvenum usui accommodatum, et indicem novum locupletissimum nominum propriorum. In Indice vocabulis graecis adscripsi significationem latinam, et quidem, si significatio esset solennis, locis non adjectis; adjectis vero, si minus solennis videretur. Ea vero vocabula, quae in Hederici lexico graeco vel plane deficiebant, vel saltem, quorum significationem aliquam principem ibi non esse videbam, stellulis obsignavi. In indice Raphelii latina rarius adjecta sunt; at si res ullius modo esset momenti, locus, ubi vocabulum occurrit, adscriptus est. Hunc igitur adeat vir doctus, quem in meo indice, pluribus tamen vocabulis auctiore, aliquid offendit. — Locos parallelos in editione mea non adjeci, ne nimis opus cresceret; pertinent in editionem majorem; et multa jam inveniuntur in Borheckii versione germanica. Denique si vitam Arriani praemitterem ac tabulam chronologicam rerum memorabiliorum, atque de fontibus Arriani, quae sufficiunt, lectoribus satisfacere videbar. Mappam vero geographicam ad hos Arriani libros commendo, quam curavit *de la Rochette*, Londini 1793. Inscripta est: „Indiae veteris, quatenus Macedonibus nota fuit, finitimarumque regionum specimen geographicum, situm ac nomina locorum recentioris aevi sub oculos subjiciens, nec non Alexandri itinera intra Euphratem et Hyphasin et navigationem Nearchi ab Indo flumine ostium usque Pasitigris.“

§. 6. *Quid praestandum sit in editione majori.*

Ante textum, loco argumenti totius libri repetenda sunt excerpta Photii ex Anabasi, cum Schotti interpretatione

Vita Arriani.

Pauca modo de Arriani vita constant. Plura constarent, nisi Bithynica, in quibus de se et patria sua ipse scripserat, perdita essent. Fontes sunt Arrianus ipse paucis locis, Photii eclogae, et Suidas. Ex recentioribus praeter Fabricium (edit. Harles. Tom. V. pag. 89.) vitam ejus scripserunt *Dodwell.* de aetate Peripli Maris Euxini et *de St. Croix* in libro supra laudato pag. 22 seqq. E quibus omnibus, quae sequuntur, collegi.

Flavius Arrianus, natione Bithynus, Nicomediae natus, educatus et literis imbutus est, atque postquam inclaruerat, in eadem urbe Cereris et Proserpinae, quibus Nicomedia sacra fuit, sacerdotium gessit. Iam a juventute literis summopere se dedidit, et praecipue sectatus est Epictetum Stoicum. Floruit sub Hadriano et Antonino Pio, imperatoribus. Inclarescere coepit libris philosophicis scribendis, quorum primi sunt *dissertationum Epicteti libri octo* (διατριβῶν Ἐπικτήτου); ex quibus deinde ipse collegit *enchiridion;* deinde scripsit *sermonum Epicteti* (ὁμιλιῶν) *libros duodecim* et librum *de Epicteti vita.* Post ea scripta fama Arriani celeberrima fuit, iisque ipsis summos sibi honores comparavit. Civitatem Atheniensem cum nomine Xenophontis accepit, nec alio nomine appellari maluit, quod ex multis scriptorum suorum locis comparet. Se ipsum nominat saepenumero Xenophontem, et seniorem Xenophontem, quo a se alius fuisse nosceretur, non nisi additis voculis τοῦ Γρύλλου, vel τὸν πάλαι vel τὸν πρεσβύτερον. Unde non mirum, si in multis, interdum adeo minutis rebus illum Xenophontem imitaretur. Inde tot argumenta librorum Xenophontis novi, argumentis senioris similia. Anno post Christum 124 Hadriano, qui tunc in Graecia versabatur et Epictetum in summa familiaritate habuerat, innotuit, a quo civitate romana et laticlavio donatus esse videtur, quo jus haberet capessendorum honorum senatoriorum. Tunc accepit nomen romanum Flavii. Eo etiam tempore scripsisse videtur *vitam Tillibori latronis,* et *Parthica libris XVII.* in quibus res a

Trajano in Parthos gestas absolvit, in gratiam Hadriani, ab Trajano adoptati. Anno post Christum 136 Arriano ab Hadriano tradita est praefectura Cappadociae. Quum jus gladii acciperet, scripsit *commentarium de re militari* sive *tacticam;* initio gestae provinciae *Periplum Ponti Euxini.* Anno proximo invasere Alani Cappadociam, quibus ab Arriano victis paulo post provinciam *Alanica* scripsit, cujus libri fragmentum extat. Consulatu romano demum post provinciam ornatus fuisse videtur. Tandem, circiter 150 p. Chr. n. verosimile est, Arrianum totum se literis et otio addixisse; quo tempore scripsit hanc *Alexandri anabasin;* deinde *Indica;* mox forte *de rebus post Alexandrum gestis libris decem*, inde *Timoleontis Corinthii in Sicilia res gestas* et *Dionis Syracusani*, denique *Bithynica libris octo* et libellum *de venatione.* Annus Arriani natalis, annus mortis, et omnino certiora de ejus vita non inveniuntur. Sunt qui Arrianum Marci Antonini tempora attigisse scribant, quod tamen maxime incertum est. Alii eum etiam adnumerant jureconsultis, eique in Pandectis Iustiniani tribuunt leges: *qui libertatem* (de liberali causa) et: *omne delictum* (de re militari) in qua advocatur imperator Hadrianus. Citatur etiam a Paulo Patavino et Ulpiano Tyrio. Tempus congruit, sed extra dubium res collocari nequit. Vixit enim iisdem temporibus in Italia Arrianus Maturius quidam, Altinates, Plinii junioris amicus. Omnium tamen Arriani Nicomediensis scriptorum tituli ad nos non videntur pervenisse; vide Photium cod. 58. Ex scriptis ejus restant: quatuor libri dissertationum; enchiridion; Tactica; Periplus Ponti Euxini; fragmentum ex Alanicis; Alexandri anabasis; Indica; et liber de venatione. Reliqua periere, praeter quod argumenta *librorum de rebus post Alexandrum gestis*, *Parthicorum* et *Bithynicorum* a Photio servata sunt.

Tabula chronologica.

Sequitur Arrianus morem Atticorum, annos nominibus Archontum suorum indicantium. Athenienses vero

post Metonem, anno circiter 432 ante Christum n. una cum plurimis Graecorum anni initium in novilunio post solstitium aestivum fixere. Vulgo mense Iunio annus atticus incepisse creditur eoque mense alius archon priori successisse. Quam rationem etiam nostrum sequutum esse ex libro II, 24, 12. III, 7, 1 etc. perspicuum est. Disquisitionibus igitur chronologicis aliis peritioribus relictis, in hac tabula annum Graecorum a Iunio ad Iunium accipere, eumque aequalem anno Iuliano ponere non dubitavi. Ob negligentiam scriptorum jam satis est, si annum habemus et mensem probabilem. In tabula ipsa invenies omnes res notatu digniores, adscriptas suis annis, mensibus, adeoque diebus, saltem anni temporibus, prout ubique per auctores ipsos licuit, quorum loca adscripsi. Quia vero anni Atticorum et Olympiadum cum annis ante Christum non congruunt, annum quemque sic, ut vides, dividere malui.

Natus est Alexander Ol. 106, 1. ante Chr. n. anno 356, die VIto Iunii. (Plut. Vita Alex. cap. 11.)

ante Chri. nat.			
336	Ianuar. — Maj.		
	Iunius — Dec.	Olym. 111, 1. Archon Pythodemus (Arr. I, 1, 1.) vel Pythodorus. (Diod. Sic. XVI, 91.)	Succedit Alexander Philippo non multo post mensem Iunium; Paulo post ingreditur Graeciam, et summus Graecorum contra Persas dux creatur;
335	Ian. — Maj.		Vere ineunte movet in Thraces; (Arr. I, 1, 5.) quibus victis vidit et vicit Triballos, Istrum transit in Getas; e quibus redux in Illyriam pergit;
	Iun. — Dec.	Olym. 111, 2. Archon Euaenetus.	Illyriisque ac Taulantiis oppressis iterum Graeciam ingreditur, atque Thebis dirutis (mense Augusto Arr. I, 10, 4.) reliquisque Graecis territis in Macedoniam redit.

334	Ian. — Maj.		Ineunte vere (Arr. I, 11, 4.) castra movet e Macedonia ad Hellespontum, viginti diebus, (Arr. I, 11, 7.) quo trajecto,
	Iun. — Dec.	Ol. 111, 3. Arch. Ctesicles.	mense Iunio pugnatum est ad Granicum (Plut. Vit. Alex. c. 16.) Phrygia ad Hellespontum, Lydia, Caria, Ionia subacta, Halicarnasso et Mileto urbibus expugnatis, media hieme versatur in Lycia.
333	Ian. — Maj.		(Arr. I, 24, 1. 8.) Conjuratio Alexandri Aeropi filii. Post Lyciam Pamphylia, Pisidia et Phrygia major invaduntur. Salagassenses praelio victi. Vere est Alexander Gordii (Arr. I, 29, 6. II, 4, 1.) et accidit Memnonis expeditio navalis. Paphlagonia deinde et Cappadociae parte subacta Ciliciam intrat. Morbus Alexandri.
	Iun. — Dec.	Ol. 111, 4. Arch. Nicocrates apud Diodorum; apud Arrianum (II, 11, 14.) Nicostratus.	Cilicia percurritur aestate. (Curt. III, 5, 1.) Septembri (Arr. II, 11, 24.) vel sub hiemem (Curt. III, 8, 8.) pugna apud Issum, Darii fuga. Paulo post Syria et Phoenicia in potestatem rediguntur. (Ex opinione Diodori XVII, 40. transisset Alexander demum principio anni 332. ex Cilicia in Syriam. Secundum Arrianum id factum videtur Anno 331. exeunte, quod necesse est, si Curtio teste (IV, 4, 19.) Tyrus per VII. menses oppugnata est.)
332	Ian. — Maj.		
	Iun. — Dec.	Ol. 112, 1. Arch. Anicetus (Arr. II, 24, 12.) Niceratus	Iunio, sub finem, Tyrus expugnata; (Arr. II, 24, 12.) Gaza capta circiter Septembri; (Diod. XVII, 48.) Expeditio in Aegyptum.

331	Ian. — Maj.	(Dio. XVII, 40). Nicetus (Dion. Halic. in Dinarch. T.II.p.116) Vid. Meurs. de archont. IV, 13.	Hieme condi coepit Alexandria; (Arr. III, 1.) sequitur iter ad Hammonem. Vere redit Alexander ex Aegypto in Phoeniciam. (Arr. III, 6, 1.)
	Iun. — Dec.	Ol. 112, 2. Aristophanes.	Iunio pervenit ad Euphratem; (Arr. III, 7, 1.) Quem quum, sicut paulo post Tigrim, transisset, accidit XVto Augusti (Plut. Vit. Alex. c. 31.) vel mense Octobri (Arr. III, 15, 17.) lunae defectus, et undecim diebus post proelium apud Gaugamela. Darii fuga in Mediam. Alexander potitur Babylonia et Susiana, vincit Uxios et Ariobarzanem ad pylas Persicas;
330	Ian. — Maj.		hieme versatur in Perside (Curt. V, 6, 12. Plut. Vit. Alex. c. 37.) Post hiemem per Paraetacas transit in Mediam, et persequitur Darium, qui denique a suis in vincula conjectus
	Iun. — Dec.	Ol. 112, 3. Aristophon.	mense Iunio occiditur. (Arr. III. 22, 3.) Deinde et bello et conditionibus in potestatem recipiuntur Hyrcanii, Tapuri, Mardi, Arii;
329	Ian. — Maj.		hieme sequente Drangae, Gedrosii, Arachosii hisque finitimi Indi. (Arr. III, 28, 2. 14.) deinde Parapamisadae, ubi urbs Alexandria conditur, (Arr. III, 28, 6.) interea succedit Dario Bessus, occiduntur Philotas et Parmenion. Per Bactrianos subactos
	Iun. — Dec.		transit Alexander in Sogdianam.

Bessumque persequitur, qui ca-
ptus non multo post occiditur.
Alexandria ad Tanaim (Iaxarten)
condita. Cyropolis, aliaeque ur-
Ol. 112, 4. bes rebellantes dirutae. Rebellio
Cephiso- Sogdianorum et Bactrianorum,
phon. quam Scythae fovent, qui media
circiter aestate, Iaxarte ab Ale-
xandro trajecto, vincuntur. (Arr.
IV, 4, 16.) Spitamenis varii cona-
tus et clades Macedonum sub
Pharnuche.

Ian. — Hieme et vere sequente Sogdi-
Maj. ani et Bactriani iterum pacati,
Spitamene caeso; (Arr. IV, 7, 1.
18, 2.) Interea Cliti caedes, et
paulo post puerorum conjuratio.
328 Vere expugnatur petra Oxyartae
(ubi Roxanes matrimonium) alia-
que Chorienae. Bactrianis deni-
que devictis transit per Parapami-
sum in Indiam (Arr. IV, 22, 4.)
vere exeunte.

Iun. — Nysaeis, Assacenis aliisque gen-
Dec. tibus et urbibus cis Indum devi-
Ol. 113, 1. ctis, petraque Aorno expugnata
Euthycri- transit sub finem anni trans In-
tus. dum. (Diod. XVII, 86. 87.)

Ian. — Taxile in fidem recepto, per-
327 Maj. git ad Hydaspen, ubi
Iun. — circa solstitium aestivum, Poro
Dec. transitum prohibente, castra ponit.
(Arr. V, 9, 6.) Sequitur circiter
mense Iulio pugna cum Poro et
transitus Hydaspis. Bucephala
et Nicaea urbes conditae. Traji-
ciuntur Acesines et Hydraotes.
Multae gentes et urbes imperio

Ol. 113, 2. Chremes. Hegemonem nominat Arrianus V, 19, 5., ubi vide notam.

additae. Vincuntur Cathaei, expugnantur Sangala. Hyphasin transire recusat exercitus; aris igitur exstructis redit Alexander ad Hydaspen, ubi sub finem circiter aestatis (XXIIImo Octobr. ut vult Vincent. p. 100.) parte exercitus navibus imposita, reliquis juxta ripas proficiscentibus, navigatio Alexandri per flumina et Indum usque ad Oceanum coepit. Facta est hieme (Arr. VI, 19, 4.) si Plutarchum sequimur, (Vita Alex. c. 66.) septem, si Strabonem (lib. XV. p. 476.) decem mensibus. *Vincent* Alexandro, dum navigaret et circa Pattala versaretur, novem modo menses consumtos asserit p. 158.) Urbes et gentes ripis propinquae per viam subactae. Memoratu digniores Malli (ubi temeritas et vulnus Alexandri) et Musicani. Hieme adhuc pervenit ad ostia Indi. (Curt. IX, 10, 2.)

326 Ian. — Maj. / Iun. — Dec.

Post ver (Curt. IX, 10, 3. Arr. VI, 22, 12.) circiter sub initium Septembris Alexander ipse terra ab Indo movet in Arabitas, Oritas, deinde Gedrosiam, ubi aestate adhuc est; (Arr. VI, 25, 9.) ex Gedrosia post iter difficillimum pervenit in Carmaniam. Nearchus autem sub initium hiemis (IIo Oct. Vinc. p. 35.) classe ex Indo proficiscitur, litora legens, (Arr. VI, 21, 4.) et hieme nondum praeterlapsa, assequitur Alexandrum in

Ol. 113, 3. Anticles, secundum Diodorum. Arr. in Ind. c. 21. habet Cephisodorum. ubi vide notam.

Ian. — Maj.

325	Iun. — Dec.	Ol. 113, 4. Sosicles.	Carmania. Alexandri severitas in malignos satrapas. Sub finem hiemis proficiscuntur classis et exercitus terrestris in Persidem; (Arr. VI, 28, 12.) Alexandri et ducum nuptiae. Epigoni. Pervenitur ad urbem Opin, ubi seditio Macedonum. Quibus placatis et X millibus domum remissis in Mediam pergit. Certamina Ecbatanis. Hephaestionis morbus et mors.
324	Ian. — Maj.		Hieme Cossaei victi, (Arr. VII, 15, 3.) iter in Babyloniam. Legationes undique missae. Chaldaeorum monitum, ne Babylonem intret Alexander. Invia ratio fati evitandi. Introitus in Babylonem, ut videtur, sub hiemem. (Diod. XVII, 112.)
	Iun. — Dec.	Ol. 114, 1. Agesias, vel Hegesias.	Per hiemem adparatus ad expeditionem in Arabiam, accolas maris Caspii aliasque regiones. Navigatio in Pallacopa, fossa Euphratis; omina multa. Morbus Alexandri ob intemperiem vini et mors. Decessit 32 annos natus, et 8 menses, post imperium duodecim annorum, et octo mensium; (Arr. VII, 28, 1.) Auctore Plutarcho (Vita Alex. c. 76.) obiit die 28mo Daesii (Aprilis). Cf. dissertatio de anno natali Alexandri in libro: Examen critique des anciens Historiens d'Alex. le-Grand. à Paris. 1775.
323	Ian. — Maj.		

De fontibus Arriani.

Scripsit Arrianus in praefatione, se praecipue Aristobulum, Aristobuli filium, et Ptolemaeum, Lagi filium, sequutum esse; Aristobulum, quod cum Alexandro socius in Expeditione versatus sit, Ptolemaeum vero, quia praeterquam, quod una militaret, turpius in eo, utpote rege, mendacium, quam in quocunque alio fuisset; utrumque, quod mortuo jam tum Alexandro scriberent, quum neque necessitas, neque merces, qua adducti aliter quidpiam atque accidisset scriberent, esset proposita. Seque ait ea tanquam verissima conscripsisse, quae uterque consentiens memoriae prodiderit; ex iis vero, in quibus dissentirent, ea, quae sibi fide digniora visa fuissent, selegisse. Denique addit, se etiam quasdam aliorum narrationes descripsisse, si narratu dignae neque prorsus incredibiles, tanquam quae sermonibus modo divulgatae essent, visae sibi fuerint. Videamus, utrum haec ratio critica probari possit? quantam fidem mereatur? et utrum scriptor constanter ei rationi satisfecerit?

Dico vero, hanc rationem, paucis exceptis, probari posse. Quod ut monstrari possit, de singulis scriptoribus et scriptis breviter agendum est.

Incipiamus cum *Aristobulo*, Aristobuli filio. Noster de eo prodit, eum cum Alexandro militasse historiamque scripsisse, Alexandro defuncto. Deinde addit, eum Cyri in Perside sepulcrum, ab irreligiosis direptum, ab Alexandro restaurare jussum fuisse. (lib. VI, 29, 15.) Praeter haec nihil. Historiam vero rerum ab Alexandro gestarum, quam scripserat, saepissime allegat; loca collegi et appono. Arr. Lib. II, 3, 13. 4, 10. 12, 9. III, 3, 5. 11. 4, 9. 11, 3. 26, 1. 28, 8. 10. 30, 11. 13. IV, 6, 1. 8, 15. 13, 9. 14, 1. 5. V, 7, 1. 14, 3. 20, 3. VI, 11, 10. 22, 7. 28, 3. 4. 29, 5. 15. VII, 4, 6. 13, 6. 15, 8. 17, 7. 18, 1. 5. 10. 19, 5. 20, 9. 22, 7. 8. 24, 1. 26, 5. 28, 1. 29, 9. Alii veterum pauca addunt; in quibus Lucianus (in Ma-

erobiis cap. 22.) Aristobulum historiam scripsisse annos 84 natum, ὡς αὐτὸς ἐν ἀρχῇ τῆς πραγματείας λέγει. Idemque cum Athenaeo (2, 6. 6, 13.) Κασσανδρέα eum vocat. Praeter haec nihil de eo invenire potui; quorum vero graviora conjuncta non immerito ei praecipuam fidem habitam fuisse spondent. Plutarchus etiam saepius eum laudat, in Vita Alex. c. 15. 16. 18. 21. 46. 75. et Orationibus de fortuna Alexandri (edit. Francofurt.) pag. 341. C. 342. D. 327. D. E. Tom. II. Quod auctoritatem ejus augere posset, nisi Plutarchum sine judicio quaecunque fabulosa veris inmiscuisse videremus. Passim laudatur etiam ab aliis, Strabone ex. gr. et cet. non vero a Curtio, nec a Diodoro Sic. in quo praeter alia hoc praecipue, quod libro XVII, ubi de Alexandro agitur, ne ullum quidem auctorem prodit, praeter epistolam aliquam Alexandri ad matrem, (pag. 580. edit. Rhod.) vituperandum est, Luciani tamen mentio adhuc facienda est, qui eum (in libro, quomodo Hist. scribenda sit c. 12.) praelii adversus Porum descriptionem suam Alexandro praelegisse scribit, quam rex, ob fabularum immixtarum vim, in Hydaspem fluvium abjecerit. St. Croix (in libro Examen des Anc. Hist. d'Al. le-Grand pag. 19.) in Luciano pro nomine Aristobuli nomen Onesicriti legendum esse censet, quem vide rationes afferentem. Sed mutatione non opus est. Cur enim non credamus, eundem, Alexandro vivo, fortunae suae per adulationem subvenire voluisse, qui eo mortuo, veram ejus historiam, ipse senex, scriberet?

Ptolemaeus deinde, Lagi filius, Eordaeus, amicus intimus Alexandri pueri, propter dissidia Alexandri et patris e Macedonia exsulare jussus, Philippo occiso ad Alexandrum redux, eumque in expeditionibus comitatus, inter eos pertinet, qui optime de Alexandro scribere potuere. Erat amicus Alexandri viri, summis apud Macedonas honoribus affectus, magnis exercitibus, Alexandro jubente, praefectus, et magnas ipse res gessit, regi utilissimas, earumque causa prae multis fuit honoratus (cf. Index ducum, ubi res ejus gestae, quas Arrianus narravit, additis locis, indicatae

ea re silent et Aristobulus et Ptolemaeus, οἷσιν μᾶλλον ἐγὼ ξυμφέρομαι.

2) Plurima narrat Arrianus, auctore non prodito. Ibi secundum ea, quae in praefatione praemisit, credendum est utrumque consensisse, nec opus erat, hoc quavis pagina repetere. Excipiamus tamen locum I, 11, 4. ubi Alexandrum adversus Persas peditum non multo plures quam triginta millia, equitum supra quinque millia duxisse narrat. Si vero Plutarchus de fort. Alex. p. 327. recte excerpsit, Aristobulum videmus XXX M peditum, IV equitum scripsisse, Ptolemaeum totidem peditum et V millia equitum. Neutrum igitur accurate hoc loco descripsit, Ptolemaeo tamen proxime accessit. Interdum vero, et, ut quae alii negarent, vera esse, et, quae alii narrarent tanquam vera, et quae rumore sparsa essent, ut falsa esse doceret, utriusque vel affirmationem vel silentium de industria addit. Sic II, 12, 9 seqq. Leonnatum quidem, consentiunt, ad Darii matrem, uxorem, filiasque ab Alexandro, qui eas consolaretur, missum esse; silent vero hoc, Alexandrum ipsum cum Hephaestione ad eas accessisse, matrem Hephaestioni προσκυνήσασαν, errato cognito pudefactam recessisse, Alexandrumque dixisse: nullum esse erratum; nam et hunc esse Alexandrum. Narratio fictioni similis est; unde Arrianus eam relaturus sic incipit: λόγος δὲ ἔχει, eaque narrata addit: ταῦτα οὔτε ὡς ἀληθῆ, οὔτε ὡς πάντη ἄπιστα ἀνέγραψα. Eam vero fictam esse, discimus ex fragmento epistolae Alexandri ipsius, servato in Plut. vita Alex. c. 22.: ἐγὼ γάρ, inquit, οὐχ ὅτι ἑωρακὼς ἂν εὑρεθείην τὴν Δαρείου γυναῖκα, ἢ βεβουλευμένος ἰδεῖν, ἀλλ' οὔτε τῶν λεγόντων περὶ τῆς εὐμορφίας αὐτῆς προσδεδεγμένος τὸν λόγον. Sic consentiunt uterque, Philotae perfidiam jam in Aegypto ab Alexandro cognitam fuisse, lib. III, 26, 1. Miranda est igitur regis temperantia et patientia, ubi alii suspicionem et crudelitatem tyranni viderunt. Simile exemplum vide in Arriano I, 25. Uterque dixit, Callisthenem participem fuisse conjurationis puerorum adversus Alexandrum (IV, 14, 1.) quod alii

negarunt; meritas ergo poenas dedit. Ptolemaeus et Aristobulus produnt, maximam illam pugnam apud Gaugamela et ad flumen Bumelum commissam fuisse, (VI, 11, 10.) non apud Arbela, quomodo vulgo dicunt. Plures scripserunt, Alexandrum ad imitationem Bacchi ex India redeuntis, ex eadem reducem per Carmaniam cum omni exercitu instar bacchantium et comessabundorum rediisse. Quam narrationem, per se difficilem creditu, Aristobulus et Ptolemaeus, aliique omnes fide digniores, teste nostro VI, 28, 3. silentio praetereuntes fabulam esse arguunt. Eorundem nemo mentionem fecit Amazonum et Thalestris fabulosae earum reginae (VII, 13, 6. et Plut. vita Alex. 46.) Nemo, qui paulisper ingenium Romanorum novit, eos ad Alexandrum in Asiam legatos gratulandi causa missuros fuisse credet; quod quidam divulgaverant; sed nec Ptolem. nec Aristob. rem prodidere, et pro fabula habenda est. Nemini denique Alexandri prudentiam noscenti, quae morti proximus imprudenter dixisse fertur, et alia fabulosa de morte ejus, verosimilia esse possunt, (quae legere licet in fine hujus operis Arrianei,) sed uterque etiam, ut diserte scribit Arrianus (VII, 26, 5.) nihil de iis prodidit, sed talia, quae quemque sanum pro veris habere oporteat. Haec omnia etiam, merito scriptis utriusque, injuria temporum perditis, plurimam ab Arriano fidem habitam esse, documento sunt, et addenda ad ea, quae superius dixi.

3) Ubi vero dissentiunt, ibi vel Ptolemaeus praelatus est; sic ex. c. V, 14, 4-9. rejicitur Aristobuli narratio praelii cum Poro juniore; oppositum est scriptorum vulgus (οἱ δὲ λέγουσι) et Ptolemaeus cum additamento: ὅτῳ καὶ ξυμφέρομαι. Sic III, 26. 2. aperte praelata est Ptolemaei narratio de supplicio Philotae, de quo et Aristobulum scripsisse ex eodem loco perspicuum est. Sic merito Aristobulus posthabitus est de Besso capto alia narrans quam Ptolemaeus, quem ipsum Alexander ad Bessum capiendum miserat III, 30, 10. 11. Ptolemaeum de multitudine navium, quas Alexander habebat lib. VI, 2, 7. laudans, addit diserte: ᾧ μάλιστα ἐγὼ ἕπομαι. Unde, locis IV, 6, 1.

IV, 13, 9. IV, 8, 15. II, 3, 13. II, 4, 10., ubi post aliam de quadam re narrationem, aliam dissentientem Aristobuli addit, et quidem ita, ut hanc posthabendam esse innuat, quamvis hoc distincte non addat, priorem e Ptolemaeo sumtam esse patet; et si prior illa incipit οἱ δὲ λέγουσι, Ptolemaeum cum reliquis omnibus, vel maxima eorum parte consentire, credendum est. Huc pertinet etiam locus I, 8, 1. De expugnatione enim Thebarum et alia adest narratio, sed eam Ptolemaei protulit, quamvis non adderet, utrum et Aristob. alia scripsisset.

4) Vel utrumque descripsit, quem praeferri velit, non adjiciens. Sic uterque alia narravit de morte Callisthenis IV, 14, 6. et miratur auctor, ne hos quidem ipsos scriptores, quorum fides maxima sit, quique tum temporis Alexandro adfuissent, de rebus manifestis, quae eos, quo pacto gestae essent, minime laterent, inter se consentire. Sic ut dissentientes nominati sunt de via ad Ammonem. III, 3, 10. 11. alia portenta Ptolemaeus, alia Aristobulus narrabant. III, 4, 9. alia via alter, alia alter Alexandrum ab Ammone in Aegyptum redisse, scripsit. IV, 3, 11. alius alia de expugnatione urbium scythicarum; V, 20, 3. alius aliud nomen Glaucanicorum prodidit.

5) Uter eorum rem narrat, quam ipse gessit, ipse vidit, ipse audivit, hunc praefert. Laudatus est Ptolemaeus de persecutione Darii post pugnam in Cilicia, quum esset αὐτόπτης II, 11, 11. eamdem ob causam IV, 25, 6. Libro VI, 11, 14 seqq. invehitur Arr. in reliquos de Alexandro scriptores, qui Ptolemaeum in Mallis (ubi Alexander solus de moenibus in urbem desilierat) una cum Peucesta Alexandrum clypeo texisse, ideoque Σωτῆρα vocatum esse narrarunt, cum tamen Ptolemaeus ipse dicat, se non adfuisse, sed interea alii exercitui praefectum cum aliis barbarorum pugnasse. Laudatus est Aristobulus VI, 29, 5. 15. de sepulcro Cyri, quod ipse reficiendum curaverat; idem de portento aliquo, quod Alexandri mortem praeindicasse credebatur, VII, 18, 1. 5. 10. quia hoc ab ipso haruspice,

qui id viderat, audivisse narrabat. Observo et hoc, Aristobulo nostrum debere descriptionem regionum et memorabilium naturalium; quae quidem et Ptolemaeus vidit, sed fortasse non descripserat. Allegatur enim III, 28, 8. 10. Aristobuli descriptio Caucasi et Silphii; VI, 22, 7. deserti Gadrosii et arborum plantarumque ibi inventarum; III, 3, 5. ejus descriptio littoris africani, et sic III, 30, 13. et VII, 20, 9.

6) Reliquis denique locis, ubi sine altero nude vel Ptolemaeus vel Aristobulus ut auctor narrationis cujusdam nominatur, Arrianum narrationem alterius minus verosimilem silentio praeteriisse verosimile est.

Videmus vero ex his omnibus, Arrianum, dum uteretur his auctoribus, et ea probe fecisse, quae bene promiserat; et ea, quae superius in promissis ejus, quomodo his auctoribus uti vellet, probanda esse negaveram, in libro ipso scribendo correxisse, dum vel Ptolemaeo in pluribus, quod quidem merebatur, majorem fidem tribueret, vel utriusque narrationem simul adscriberet, ideoque lectores in judicio suo de eo, quid probabile sit? quid non? acquiescere non cogeret. Quod si etiam aliquibus locis fecerit, nunc tamen, rationibus, secundum quas vera et falsa distingueret, perspectis, securiores esse possumus. Et sane tribuendum est aliquid ei scriptori, qui jam in limine libri sui id judicii sui testimonium reliquit, ut gravissimis argumentis, qui sint praecipui fontes, ostendat, eosque se sequi velle polliceatur. Si vero erravit, errare humanum esse memineris. Vide I. A. Ernesti de fide historica recte aestimanda in opusc. philolog. pag. 64. Sed transeundum est ad reliquos scriptoris nostri fontes, e quibus quaedam narratu digna nec prorsus incredibilia se descripsisse scribit. Repetere nolo quae jam de ista ratione scribendi monui. Auctores vero isti sunt Eratosthenes Cyrenaeus, Nearchus, Megasthenes, Onesicritus, Aristos, Asclepiades, Alexandri M. epistolae et ephemerides regiae. De *Eratosthenis Cyrenaei* vita, scriptis, et de fide, quae ipsi ha-

benda ſit, vide Fabricii Bibl. Gr. ex edit. Harleſii locupletiſſima Tom. III. p. 41. et Tom. IV. pag. 117. et ſeqq. et ex libris ibi allegatis praecipue librum: Eratoſthenis Geographicorum Fragmenta edita a *Seidel*, Goettingae 1789. in Prolegomenis. Laudatur a noſtro de rebus geographicis, et cur eum aliis praetulerit, diſerte ſcribit in Hiſtoria Indica cap. 3, 1. *ἐμοὶ δὲ Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος πιστότερος ἄλλου ἔστω, ὅτι τῆς περιόδου πέρι ἔμελεν Ἐρατοσθένει*, i. e. quia ex profeſſo Geographiae operam dabat. (Addit deinde, quae Eratoſthenes de magnitudine Indiae dixerat. Pertinet iſte locus ad ejus librum Μετρήσεις inſcriptum.) Ratio iſta probanda eſt, eam ſequitur Arrianus libro V, 5, 1. ſcribens: ſe in deſcribenda India (praeter Alexandri commilitones) Megaſthenem et Eratoſthenem, *δοκίμω ἄνδρε*, ſequi velle. Eosdem auctores allegat, quum ſcribit, in quas partes Aſia per montes ſuos dividatur, libro V, 6, 2. Denique allegatur Eratoſthenes libro V, 3, 1. 5. de commutatione Parapamiſi montis cum Caucaſo. (Haec depromta videntur ex Geographumenis, libro Erat. vide Fabric. l. l.) Hoc vero ſolo loco aliud quid excerpſit ex eodem ſcriptore. Scripſerat enim Erat.: ſi quid (ſc. ab Alexandro geſtum) a Macedonibus ad deum aliquem relatum ſit auctorem, hoc factum eſſe in gratiam Alexandri; (nempe ut vel res bene geſtas immenſe laudarent, vel male geſtas excuſarent.) Exempla ab Eratoſthene prolata ſequuntur, nempe quae narraverint Macedones de Herculis et Bacchi expeditionibus, ut Alexandrum longius quam utrumque progreſſum eſſe arguerent. Addit vero Arrianus, ſe Erat. Cyrenaeo in his non prorſus aſſentiri; (cur? non adjecit) ſibi vero talia in medio eſſe relinquenda et per ſe cuivis integrum eſſe, utrum his aut fidem tribuere aut derogare velit. Et ſi Plutarchum, qui in libris laudatis ter Eratoſthenem auctorem prodit, evolvimus, merito ei in aliis rebus praeter geographicas fidem negatam eſſe divinamus. In vita Alex. cap. 3. legitur: Olympias, ut ait Eratoſthenes, Alexandrum ad expeditionem dimittens, ipſique ſoli *τὸ περὶ τὴν τέκνωσιν ἀπόρρητον* enarrans (Alexandrum nempe fuiſſe filium Iovis Ammonis) ju-

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

TO, [illegible]

[illegible]

[illegible]

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, καὶ Ἀριστόβουλος ὁ Ἀριστοβού- 1
λου, ὅσα μὲν ταυτὰ ἄμφω περὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ
Φιλίππου ξυνέγραψαν, ταῦτα ἐγὼ ὡς πάντη ἀληθῆ
ἀναγράφω· ὅσα δὲ οὐ ταυτὰ, τούτων τὰ πιστότερα ἐμοὶ
φαινόμενα καὶ ἅμα ἀξιαφηγητότερα ἐπιλεξάμενος.
Ἄλλοι μὲν δὴ ἄλλα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου ἀνέγραψαν, οὐδ' 2
ἔστιν ὑπὲρ ὅτου πλείονες, ἢ ἀξυμφωνότεροι ἐς ἀλλήλους·
ἀλλ' ἐμοὶ Πτολεμαῖός τε καὶ Ἀριστόβουλος πιστότεροι ἔδο- 3
ξαν ἐς τὴν ἀφήγησιν· ὁ μὲν, ὅτι συνεστράτευσε βασιλεῖ
Ἀλεξάνδρῳ, Ἀριστόβουλος, Πτολεμαῖος δὲ, πρὸς τῷ ξυ-
στρατεῦσαι, ὅτι καὶ αὐτῷ βασιλεῖ ὄντι αἰσχρότερον ἢ τῷ
ἄλλῳ ψεύσασθαι ἦν· ἄμφω δὲ, ὅτι τετελευτηκότος ἤδη
Ἀλεξάνδρου ξυγγράφουσιν αὐτοῖς ἥτε ἀνάγκη καὶ ὁ
μισθὸς τοῦ ἄλλως τι, ἢ ὡς συνηνέχθη, ξυγγράψαι ἀπῆν.

NOTAE CRITICAE.

PROOEMIVM.

3. ξυγγράφουσιν αὐτοῖς, vulgo ξυγγράφουσιν, ὅτι αὐτοῖς etc. Sed praesens hoc, quatuor praeteritis interjectum suo loco non esse, ex constructione totius periodi facile apparet. Unde, ejecta conjunctione ὅτι, quae librario debetur, locum ex conjectura mea emendavi et verto: *quum scribentibus iis* etc.

ANIMADVERSIONES.

PROOEMIVM.

Arg. Differit de scriptoribus, quos et quomodo eos sequutus sit, et cur historiam scripserit. — Aristobulus historiam Alexandri scripsit 84 annos natus, Ptolemaeus, quum esset rex Aegypti. Reliqui fontes, quibus interdum usus est Arrianus, sunt Eratosthenes Cyrenaeus, Nearchus, Megasthenes, Onesicritus, Aristus, Asclepiades, Alexandri M. epistolae, et ephemerides regiae.

4 Ἔστιν ἃ καὶ πρὸς ἄλλων ξυγγεγραμμένα, ὅτι καὶ αὐτὰ ἀξιαφήγητά τέ μοι ἔδοξε, καὶ οὐ πάντη ἄπιστα, ὡς
5 λεγόμενα μόνον ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου, ἀνέγραψα. Ὅστις δὲ θαυμάσεται, ἀνθ' ὅτου ἐπὶ τοσούτοις συγγραφεῦσι, καὶ ἐμοὶ ἐπὶ νοῦν ἦλθεν ἥδε ἡ ξυγγραφή, τά τε ἐκείνων πάντα τις ἀναλεξάμενος, καὶ τοῖσδε τοῖς ἡμετέροις ἐντυχών, οὕτω θαυμαζέτω.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

1 I. Λέγεται δὴ Φίλιππον τελευτῆσαι ἐπὶ ἄρχοντος Πυθοδήμου Ἀθήνησι· παραλαβόντα δὲ τὴν βασιλείαν Ἀλέξανδρον, παῖδα ὄντα Φιλίππου, ἐς Πελοπόννησον παρελθεῖν· εἶναι δὲ τότε ἀμφὶ τὰ εἴκοσιν ἔτη Ἀλέξανδρον·
2 ἐνταῦθα ξυναγαγόντα τοὺς Ἕλληνας, ὅσοι ἐντὸς Πελοποννήσου ἦσαν, αἰτεῖν παρ' αὐτῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς ἐπὶ τοὺς Πέρσας στρατείας, ἥντινα Φιλίππῳ ἤδη ἐδίδοσαν·

4. ἔστιν ἃ καὶ ex Codice Optimo. Vulgo ἔτι δὲ ἃ καὶ πρὸς. ἔδοξε ex Cod. Optimo. Vulgo ἔδοξαν.
5. ἐπὶ τοσούτοις ex eodem. Vulgo ἐπὶ τοσοῖσδε. Τοσόσδε est Arriano *tantus* (V, 19, 10.) τοσοῦτος *tam multus*. (I, 12, 6. VII, 1, 9. 18, 9. et aliis locis multis.)
οὕτω θαυμ. St. Croix in *Examen* etc. pag. 26. not. 2. conjicit οὔτε. Male. Vide Raphelium ad hunc locum.

LIB. I. CAP. I.

1. Φίλιππον μὲν. Alteram vocem propter C. Opt. abjeci.
2. στρατείας ex conjectura mea. Vulgo στρατιᾶς. Sed vide Morum ad Panegyricum Isocratis c. 38.
ἐδίδοσαν ex Opt. Vulgo ἔδοσαν.

4. ὡς λεγόμενα μόνον] quasi in sermonibus tantum divulgata fuerint, veri autem nihil habuerint. *Raph.*

οὕτω θαυμαζέτω] *tunc demum miretur*. Particula οὕτω similiter utitur infra VII, 30, 1, et Xenophon, Mem. Socr. IV. extremo. *Raph.*

LIB. I. CAP. I.

Arg. Tempus mortis Philippi et successionis Alexandri. Alexander in Graeciam ingreditur, dux Graeciae adversus Persas creatur ab omnibus praeter Lacedaemonios. Irrumpit in Thraciam, Thracesque transitum ad Triballos prohibentes vincit.

καὶ αἰτήσαντα λαβεῖν παρ᾽ ἑκάστων, πλὴν Λακεδαιμο-
νίων· Λακεδαιμονίους δὲ ἀποκρίνασθαι, μὴ εἶναι σφίσι 3
πάτριον, ἀκολουθεῖν ἄλλοις, ἀλλ᾽ αὐτοὺς ἄλλων ἐξηγεῖ-
σθαι. Νεωτερίσαι δὲ ἄττα καὶ τῶν Ἀθηναίων τὴν πόλιν· 4
ἀλλὰ Ἀθηναίους γε, τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου
ἐκπλαγέντας, καὶ πλείονα ἔτι τῶν Φιλίππῳ δοθέντων
Ἀλεξάνδρῳ εἰς τιμὴν ξυγχωρῆσαι. Ἐπανελθόντα δὲ 5
ἐς Μακεδονίαν, ἐν παρασκευῇ εἶναι τοῦ ἐς τὴν Ἀσίαν στό-
λου· ἅμα δὲ τῷ ἦρι ἐλαύνειν ἐπὶ Θρᾴκης, ἐς Τριβαλλοὺς
καὶ Ἰλλυριοὺς, ὅτι νεωτερίζειν ἐπύθετο Ἰλλυριούς τε καὶ
Τριβαλλοὺς, καὶ ἅμα ὁμόρους ὄντας οὐκ ἐδόκει ὑπολεί-
πεσθαι, ὅτι μὴ πάντῃ ταπεινωθέντας, [οὕτω] μακρὰν
ἀπὸ τῆς οἰκείας στελλόμενον. Ὁρμηθέντα δὴ ἐξ Ἀμφι- 6
πόλεως ἐμβαλεῖν ἐς Θρᾴκην, τὴν τῶν αὐτονόμων καλου-
μένων Θρᾳκῶν, Φιλίππους πόλιν ἐν ἀριστερᾷ ἔχοντα, καὶ
τὸν Ὄρβηλον τὸ ὄρος. Διαβὰς δὲ τὸν Νέσον ποταμὸν, 7
λέγουσιν ὅτι δεκαταῖος ἀφίκετο ἐπὶ τὸ ὄρος τὸν Αἷμον.
Καὶ ἐνταῦθα ἀπήντων αὐτῷ κατὰ τὰ στενὰ τῆς ἀνόδου τῆς 8
ἐπὶ τὸ ὄρος, τῶν τε ἐμπόρων πολλοὶ ὡπλισμένοι, καὶ οἱ

4. τοῦ Ἀλεξάνδρου ex Cod. Opt. Vulgo τῷ Ἀλεξ.
5. ὅτι τε νεωτερίζειν. Copulam, Opt. duce, abjeci. Mox οὕτω, quod uncis inclusi, in Optimo non legitur.
8. τῶν τε ἐμπόρων πολλοί. Gronovius conjicit ἐμπείρων (quod in Lemgoviana receptum est) vel ἐγχωρίων vel ἐγχώρων. Clericus: τῶν τε ἐπ᾽ ὀρῶν. Alia multa habet Petr. Horreus in observatt. criticis p. 533. seqq. Mihi placebat ἐκ τῶν ὀρῶν sc. βαρβάρων (ut I, 17, 1.) Sed nunc h. l. conjecturis uti nolo, vulgatam recepi.

3. ἄλλων ἐξηγεῖσθαι] nempe si universa Graecia bellum gereret. Contra Xerxen enim quum pugnaretur, volentibus Graecis omnibus, Herodoto teste, exercituum et classium duces erant Lacedaemonii. Quam tamen opinionem Lacedaemoniorum Isocrates in Panegyrico falsitatis arguit, c. 3. seqq.

4. εἰς τιμὴν ξυγχωρῆσαι] quo magis Alexandrum venerari viderentur, majora ei ad bellum auxilia concedebant, quam Philippo.

5. ἐλαύνειν ἐπὶ Θρᾴκης, ἐς Τρ. τε καὶ Ἰλλ.] Sensus est: *Ineunte vere* (primo) *movit Thraciam versus contra Triballos ac* (deinde etiam, quum in Macedoniam rediens cap. 5, 1. de eorum defectione audiret, contra) *Illyrios*. Per prolepsin Illyrii Triballis juncti sunt.

8. τῶν τε ἐμπόρων] Vide notas criticas. Interpretor τοὺς ἐμ-

Θρᾶκες οἱ αὐτόνομοι, παρεσκευασμένοι εἴργειν τοῦ πρόσω,
κατειληφότες τὴν ἄκραν τοῦ Αἵμου, τὸν στόλον, παρ' ὃν ἦν
9 τῷ στρατεύματι ἡ πάροδος. Ξυναγαγόντες δὲ ἁμάξας,
καὶ προβαλόμενοι πρὸ σφῶν, ἅμα μὲν χάρακι ἐχρῶντο
ταῖς ἁμάξαις, εἰς τὸ ἀπομάχεσθαι ἀπ' αὐτῶν, εἰ βιά-
ζοιντο· ἅμα δὲ ἐν νῷ εἶχον ἐπαφιέναι ἀνιοῦσιν, ᾗ ἀποτο-
μώτατον τοῦ ὄρους, ἐπὶ τὴν φάλαγγα τῶν Μακεδόνων τὰς
10 ἁμάξας. Γνώμην δὲ πεποίηντο, ὅτι ὅσῳ πρανεστέρᾳ τῇ
φάλαγγι καταφερόμεναι συμμίξουσιν αἱ ἅμαξαι, τοσῷδε
11 μᾶλλόν τι διασκεδάσουσιν αὐτὴν βίᾳ ἐμπεσοῦσαι. Ἀλεξάν-
δρῳ δὲ βουλὴ γίγνεται, ὅπως ἀσφαλέστατα ὑπερβάλῃ τὸ
ὄρος, καὶ ἐπειδὴ ἐδόκει διακινδυνευτέα (οὐ γὰρ εἶναι ἄλλῃ
τὴν πάροδον) παραγγέλλει τοῖς ὁπλίταις, ὁπότε κατα-
φέροιντο κατὰ τοῦ ὀρθίου αἱ ἅμαξαι, ὅσοις μὲν ὁδὸς πλα-
τεῖα οὖσα παρέχοι λῦσαι τὴν τάξιν, τούτους δὲ διαχω-
12 ρῆσαι, ὡς δι' αὐτῶν ἐμπεσεῖν τὰς ἁμάξας· ὅσοι δὲ περι-
καταλαμβάνοιντο, ξυννεύσαντας, τοὺς δὲ καὶ πεσόντας
ἐς γῆν, συγκλεῖσαι ἐς ἀκριβὲς τὰς ἀσπίδας, τοῦ κατ'
αὐτῶν φερομένας τὰς ἁμάξας, καὶ τῇ ῥύμῃ κατὰ τὸ

10. ὅσῳ πρανεστέρᾳ ex Opt. pro vulgato πυκνοτέρᾳ.

πόρους per validum mercatorum commeatum, qui quum in Thraces incideret, volens nolensve una cum Thracibus Alexandri transitum inhibebat. Inde tot currus. Inde Alexander praedam hoc proelio factam dignam censet, quae deferatur ἐς τὰς πόλεις ἐπὶ θαλάσσῃ. In Thracia enim mercatores conjunctim profectos esse, non dubitabis, si cogitas de ferocia incolarum. Sequentia construe: εἴργειν τὸν στόλον τοῦ πρόσω sc. γίγνεσθαι, στόλος est expeditio, vel exercitus, qui expeditionem facit. παρ' ὃν sc. Αἷμον.

9. ἐπαφιέναι ἀνιοῦσιν etc.] Verte: *simul vero in animo erat, ea in phalangem Macedonum immittere, ubi iis qui ascendunt maxime praeruptus est mons.* Vox ἀνιοῦσιν pleonasmus est Graecis et Arriano maxime solennis: cf. c. 2, 1. II, 26, 2. III, 18, 9. etc.

10. ὅσῳ πρανεστέρᾳ etc.] *quanto pronioribus* et velut incumbentibus in ascensione *militibus plaustra immitantur.* *Gron.*

12. ξυννεύσαντας τοὺς δὲ etc.] τοὺς δὲ pro τινὰς δὲ *eos reclinatos, quosdam adeo* (nempe priores) *in terram prostratos* etc. Forma testudinis in re tactica neminem fugit. Ad τοῦ ἐπελθεῖν supple ἕνεκα.

εἰκὸς ὑπερπηδώσας, ἀβλαβῶς ἐπελθεῖν. καὶ οὕτω ξυνέ- 13
βη, ὅπως παρήνεσέ τε Ἀλέξανδρος, καὶ εἴκασεν. οἱ μὲν
γὰρ διέσχον τὴν φάλαγγα, αἱ δὲ ὑπὲρ τῶν ἀσπίδων
ἐπικυλισθεῖσαι ὀλίγα ἔβλαψαν· ἀπέθανε δὲ οὐδεὶς ὑπὸ
ταῖς ἁμάξαις. Ἔνθα δὴ οἱ Μακεδόνες, θαρσήσαντες, 14
ὅτι ἀβλαβεῖς αὐτοῖς, ἃς μάλιστα ἐδεδίεσαν, αἱ ἅμαξαι
ἐγένοντο, σὺν βοῇ ἐς τοὺς Θρᾶκας ἐνέβαλον. Ἀλέξαν- 15
δρος δὲ τοὺς τοξότας μὲν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως, πρὸ τῆς
ἄλλης φάλαγγος, ὅτι ταύτῃ εὐπορώτερα ἦν, ἐλθεῖν
ἐκέλευσε, καὶ ἐκτοξεύειν ἐς τοὺς Θρᾶκας, ὅπῃ προσφέ-
ροιντο· αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τὸ ἄγημα, καὶ τοὺς
ὑπασπιστὰς, καὶ τοὺς Ἀγριάνας, κατὰ τὸ εὐώνυμον
ἦγεν. Ἔνθα δὴ οἱ τοξόται βάλλοντες τοὺς προεκθέον- 16
τας τῶν Θρακῶν ἀνέστελλον· καὶ ἡ φάλαγξ προσμίξα-
σα, οὐ χαλεπῶς ἐξέωσεν ἐκ τῆς χώρας ἀνθρώπους ψιλοὺς
καὶ κακῶς ὡπλισμένους βαρβάρους· ὥστε Ἀλέξανδρον ἐκ
τοῦ εὐωνύμου ἐπάγοντα οὐκέτι ἐδέξαντο, ἀλλὰ ῥίψαντες ὡς
ἑκάστοις προὐχώρει τὰ ὅπλα, κατὰ τοῦ ὄρους ἔφυγον. Καὶ 17
ἀπέθανον μὲν αὐτῶν ἐς χιλίους καὶ πεντακοσίους, ζῶντες δὲ
ἄνδρες μὲν ὀλίγοι ἐλήφθησαν, δι' ὠκύτητα, καὶ τῆς χώρας
ἐμπειρίαν· γυναῖκες δὲ ὅσαι ξυνείποντο αὐτοῖς, ἑάλωσαν
πᾶσαι· καὶ τὰ παιδάρια, καὶ ἡ λεία πᾶσα ἑάλω.

II. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν μὲν λείαν ὀπίσω ἀπέπεμψεν 1
ἐς τὰς πόλεις τὰς ἐπὶ θαλάσσῃ, Λυσανίᾳ καὶ Φιλώτᾳ
παραδοὺς διατίθεσθαι· αὐτὸς δὲ τὸ ἄκρον ὑπερβαλὼν,
προῄει διὰ τοῦ Αἵμου ἐς Τριβαλλοὺς, καὶ ἀφικνεῖται ἐπὶ
τὸν Λύγινον ποταμόν· ἀπέχει δὲ οὗτος ἀπὸ τοῦ Ἴστρου ὡς

14. ἐς τοὺς Θρᾶκας pro ἐπὶ τοὺς Θ. ex eodem et Veneta.

13. αἱ δὲ] sc. ἅμαξαι.
15. τὸ ἄγημα] vide notam ad c. 11, 4.
16. ψιλοὺς] inermes.

C. II.
Arg. Ex Thracia progreditur Alexander Triballos versus, quorum pars cum rege Syrmo in insulam Istri fugerat; reliqui ad Lyginum deprehensi pugnare coacti vincuntur.
1. De fluvio Lygino nihil constat.

2 ἐπὶ τὸν Αἷμον ἰόντι, σταθμοὺς τρεῖς. Σύρμος δὲ ὁ τῶν
Τριβαλλῶν βασιλεὺς, ἐκ πολλοῦ πυνθανόμενος τοῦ Ἀλε-
ξάνδρου τὸν στόλον, γυναῖκας μὲν καὶ παῖδας τῶν Τρι-
βαλλῶν προὔπεμψεν ἐπὶ τὸν Ἴστρον, διαβαίνειν κελεύσας
τὸν ποταμὸν ἐς νῆσον τινὰ τῶν ἐν τῷ Ἴστρῳ, Πεύκη ὄνομα
3 τῇ νήσῳ ἐστίν. ἐς ταύτην δὲ τὴν νῆσον καὶ οἱ Θρᾷκες οἱ
πρόσχωροι τοῖς Τριβαλλοῖς, προσάγοντος Ἀλεξάνδρου,
συμπεφευγότες ἦσαν. Καὶ αὐτὸς ὁ Σύρμος ἐς ταύτην
4 ξυμπεφεύγει ξὺν τοῖς ἀμφ' αὐτόν. Τὸ δὲ πολὺ πλῆ-
θος τῶν Τριβαλλῶν ἔφυγεν ὀπίσω ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ἔν-
5 θεν περ τῇ προτεραίᾳ ὡρμήθη Ἀλέξανδρος. Ὡς δὲ
ἔμαθεν αὐτῶν τὴν ὁρμὴν, καὶ αὐτὸς ὑποστρέψας τὸ ἔμπα-
λιν, ἐπὶ τοὺς Τριβαλλοὺς ἦγε, καὶ καταλαμβάνει κατα-
στρατοπεδεύοντας ἤδη, καὶ οἱ μὲν καταληφθέντες πρὸς
6 τῇ νάπει τῇ παρὰ τὸν ποταμὸν παρετάσσοντο. Ἀλέ-
ξανδρος δὲ καὶ αὐτὸς τὴν μὲν φάλαγγα ἐς βάθος ἐκτά-
ξας ἐπῆγε· τοὺς δὲ τοξότας καὶ τοὺς σφενδονήτας προεκ-
θέοντας ἐκέλευσεν ἐκτοξεύειν τε καὶ σφενδονᾶν ἐς τοὺς
βαρβάρους, εἴπως προκαλέσαιτο αὐτοὺς ἐς τὰ ψιλὰ ἐκ
7 τῆς νάπης. Οἱ δὲ, ὡς ἐντὸς βέλους ἐγένοντο, παιόμενοι
ἐξέθεον ἐπὶ τοὺς τοξότας, ὅπως ἐς χεῖρας ξυμμίξειαν
8 γυμνοῖς οὖσι τοῖς τοξόταις. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς προήγα-
γεν αὐτοὺς ἐκ τῆς νάπης ἔξω, Φιλώταν μὲν, ἀναλαβόντα
τοὺς ἐκ τῆς ἄνωθεν Μακεδονίας ἱππέας, προσέταξεν
ἐμβάλλειν κατὰ τὸ κέρας τὸ δεξιὸν, ᾗπερ μάλιστα προὐ-
9 κεχωρήκεσαν ἐν τῇ ἐκδρομῇ· Ἡρακλείδην δὲ καὶ Σώπο-
λιν, τοὺς ἐκ Βοττιαίας τε καὶ Ἀμφιπόλεως ἱππέας, κατὰ

Cap. II.

3. ξὺν τοῖς ἀμφ' αὐτόν. Sic ex Veneta, Bas. et Vulc. rescribo pro ἀμφ' αὐτόν.

5. οἱ μὲν καταληφθέντες. Hanc Vulcanii conjecturam defendi in *notis criticis ad Arr. libros VII.* et recepi pro καταλειφθέντες.

4. ἐπὶ τὸν ποταμὸν] sc. Lyginum.

6. ἐς βάθος ἐκτάσσειν est ita ordinare aciem, ut majus sit βάθος (altitudo) quam μῆκος (longitudo, frons).

τὸ εὐώνυμον κέρας ἐπάγειν ἔταξε· τὴν δὲ φάλαγγα 10
τῶν πεζῶν, καὶ τὴν ἄλλην ἵππον, πρὸ τῆς φάλαγγος
παρατείνας, κατὰ μέσους ἐπῆγε· καὶ ἔς τε μὲν ἀκροβο- 11
λισμὸς παρ' ἑκατέρων ἦν, οἱ Τριβαλλοὶ οὐ μεῖον εἶχον·
ὡς δὲ ἥ τε φάλαγξ πυκνὴ ἐνέβαλλεν ἐς αὐτοὺς ἐρρωμένως,
καὶ οἱ ἱππεῖς οὐκ ἀκοντισμῷ ἔτι ἀλλ' αὐτοῖς ὠθοῦντες τοῖς
ἵπποις, ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ προσέπιπτον, τότε δὴ ἐτράπη-
σαν διὰ τῆς νάπης ἐς τὸν ποταμόν. Καὶ ἀποθνήσκουσι 12
μὲν τρισχίλιοι ἐν τῇ φυγῇ, ζῶντες δὲ ὀλίγοι καὶ τούτων
ἐλήφθησαν, ὅτι ὕλη τε δασεῖα πρὸ τοῦ ποταμοῦ ἦν, καὶ
νὺξ ἐπιγενομένη τὴν ἀκρίβειαν τῆς διώξεως ἀφείλετο τοὺς
Μακεδόνας. Αὐτῶν δὲ τῶν Μακεδόνων τελευτῆσαι λέγει 13
Πτολεμαῖος ἱππέας μὲν ἕνδεκα, πεζοὺς δὲ ἀμφὶ τοὺς
τεσσαράκοντα.

III. Ἀπὸ δὲ τῆς μάχης τριταῖος ἀφικνεῖται Ἀλέ- 1
ξανδρος ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἴστρον, ποταμῶν τῶν κατὰ
τὴν Εὐρώπην μέγιστον ὄντα, καὶ πλείστην γῆν ἐπερχόμενον,
καὶ ἔθνη μαχιμώτατα ἀπείργοντα. τὰ μὲν πολλὰ Κελ-
τικά, ὅθεν γε καὶ αἱ πηγαὶ αὐτῷ ἀνίσχουσιν· ὧν τελευ-
ταίους Κουάδους καὶ Μαρκομάνους· ἐπὶ δὲ Σαυροματῶν
μοῖραν, Ἰάζυγας· ἐπὶ δὲ Γέτας τοὺς ἀπαθανατίζοντας· 2
ἐπὶ δὲ Σαυρομάτας, τοὺς πολλούς· ἐπὶ δὲ Σκύθας, ἔς τε
ἐπὶ τὰς ἐκβολάς, ἵνα ἐκδιδοῖ κατὰ πέντε στόματα ἐς τὸν

Cap. III.

2. ἔς τε ἐπὶ τὰς ἐκβολάς. Ex optimo pro ἔς τε ἐκβ.

C. III.

Arg. Progressus ad Istrum et hujus accolas, irritum conamen in Peucen insulam trajiciendi. Trajectus per Istrum in Getas.

1. ἀπείργοντα] sc. a finibus Romanis. Nominantur vero ii populi, qui ad laevam Istri temporibus Arriani, non Alexandri habitabant. Vide Mannerti Geographiam Tom. III, p. 527. p. 143. 153. 439.

2. τοὺς ἀπαθανατίζοντας], cf. Herod. lib. IV. c. 94. Si Getae legatum ad Zamolxin mittunt, quibusdam tria jacula dantur, ut erecta teneantur, aliis, ut eum qui ad Zamolxin mittitur, comprehensum et in sublime agitatum in cuspides projiciant. Quem sic occidunt,

3 Εὔξεινον πόντον. Ἐνταῦθα καταλαμβάνει αὐτῷ ἡκού-
σας ναῦς μακρὰς ἐκ Βυζαντίου, διὰ τοῦ πόντου τοῦ Εὐξεί-
4 νου, κατὰ τὸν ποταμόν. Ταύτας ἐμπλήσας τοξοτῶν τε
καὶ ὁπλιτῶν, τῇ νήσῳ ἐπέπλει, ἵνα οἱ Τριβαλλοί τε καὶ
οἱ Θρᾷκες συμπεφευγότες ἦσαν· καὶ ἐπειρᾶτο βιάζε-
5 σθαι τὴν ἀπόβασιν. Οἱ δὲ βάρβαροι ἀπήντων ἐπὶ τὸν
ποταμὸν, ὅποι αἱ νῆες προσπίπτοιεν· αἱ δὲ, ὀλίγαι τε
ἦσαν, καὶ ἡ στρατιὰ οὐ πολλὴ ἐπ' αὐτῶν· καὶ τῆς νήσου
τὰ πολλὰ ἀπότομα ἐς προσβολὴν, καὶ τὸ ῥεῦμα τοῦ
ποταμοῦ τὸ παρ' αὐτὴν, οἷα δὴ ἐς στενὸν συγκε-
6 κλεισμένον, ὀξὺ καὶ ἄπορον προσφέρεσθαι. Ἔνθα
δὴ Ἀλέξανδρος ἀπαγαγὼν τὰς ναῦς, ἔγνω διαβαίνειν
τὸν Ἴστρον, ἐπὶ τοὺς Γέτας τοὺς πέραν τοῦ Ἴστρου ᾠκισμέ-
νους· ὅτι τε συνειλεγμένους ἑώρα πολλοὺς ἐπὶ τῇ ὄχθῃ
τοῦ Ἴστρου, ὡς εἴρξοντας, εἰ διαβαίνοι (ἦσαν γὰρ ἱππεῖς
μὲν ἐς τετρακισχιλίους, πεζοὶ δὲ πλείους τῶν μυρίων)
καὶ ἅμα πόθος ἔλαβεν αὐτὸν, ἐπέκεινα τοῦ Ἴστρου ἐλ-
7 θεῖν. Τῶν μὲν δὴ νεῶν ἐπέβη αὐτός· τὰς δὲ διφθέρας,
ὑφ' αἷς ἐσκήνουν, τῆς κάρφης πληρώσας, καὶ ὅσα μονό-
8 ξυλα πλοῖα, ἐκ τῆς χώρας ξυναγαγὼν (ἦν δὲ καὶ τούτων
εὐπορία πολλὴ, ὅτι τούτοις χρῶνται οἱ πρόσοικοι τῷ Ἴστρῳ
ἐφ' ἁλιείᾳ τε τῇ ἐκ τοῦ Ἴστρου, καὶ εἴποτε παρ' ἀλλήλους
ἀνὰ τὸν ποταμὸν στέλλοιντο, καὶ ἐλῃστεύοντο ἀπ' αὐτῶν οἱ
9 πολλοί.) ταῦτα ὡς πλεῖστα ξυναγαγὼν, διεβίβαζεν
ἐπ' αὐτῶν τῆς στρατιᾶς ὅσους δυνατὸν ἦν ἐν τῷ τοιῷδε
10 τρόπῳ. Καὶ γίγνονται οἱ διαβάντες ἅμα Ἀλεξάνδρῳ,

5. *ὅποι αἱ νῆες* ex eodem et duobus aliis pro *ὅπῃ*. Veneta et Basileensis consentiunt cum MStis.

immortalitatem assequi putant. Hoc igitur est Getarum *ἀπαθανατίζειν*, *immortalem reddere*. *Σαυρομάτων οἱ πολλοὶ* sunt maxima pars Sauromatarum, quorum parva pars erant Iazyges.

7. *τὰς δὲ διφθέρας*] Curt. VII, 5, 18. Alexander „utres quam plurimos stramentis refertos divisit. His incubantes transnavere amnem.“ Etiam equi in pellibus transnatabant V, 10, 3.

ἱππεῖς μὲν ἐς χιλίους καὶ πεντακοσίους, πεζοὶ δὲ ἐς τετρακισχιλίους.

IV. Διέβαλον δὲ τῆς νυκτὸς, ᾗ λήϊον ἦν σίτου βαθύ. 1
καὶ ταύτῃ μᾶλλόν τι ἔλαθον προσχόντες τῇ ὄχθῃ. Ὑπὸ 2
δὲ τὴν ἕω Ἀλέξανδρος διὰ τοῦ ληΐου ἦγε, παραγγείλας
τοῖς πεζοῖς, πλαγίαις ταῖς σαρίσσαις ἐπικλίνοντας τὸν
σῖτον, οὕτω προάγειν ἐς τὰ οὐκ ἐργάσιμα. Οἱ δὲ ἱππεῖς,
ἔς τε μὲν διὰ τοῦ ληΐου προήει ἡ φάλαγξ, ἐφείποντο. Ὡς 3
δὲ ἐκ τῶν ἐργασίμων ἐξήλασαν, τὴν μὲν ἵππον ἐπὶ τὸ
δεξιὸν κέρας αὐτὸς Ἀλέξανδρος παρήγαγε, τὴν φάλαγ-
γα δὲ ἐν πλαγίῳ Νικάνορα ἄγειν ἐκέλευσεν. Καὶ οἱ Γέ- 4
ται οὐδὲ τὴν πρώτην ἐμβολὴν τῶν ἱππέων ἐδέξαντο· πα-
ράδοξος μὲν γὰρ αὐτοῖς ἡ τόλμα ἐφάνη τοῦ Ἀλεξάνδρου,
ὅτι εὐμαρῶς οὕτω τὸν μέγιστον τῶν ποταμῶν διαβεβήκει ἐν
μιᾷ νυκτὶ τὸν Ἴστρον, οὐ γεφυρώσας τὸν πόρον· Φοβερὰ
δὲ καὶ τῆς φάλαγγος ἡ ξύγκλεισις, βιαία δὲ ἡ τῶν ἱπ-
πέων ἐμβολή. Καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐς τὴν πόλιν κατα- 5
φεύγουσιν, ἣ δὴ ἀπεῖχεν αὐτοῖς παρασάγγην [τοῦ Ἴστρου]·
ὡς δὲ ἐπάγοντα εἶδον σπουδῇ Ἀλέξανδρον, τὴν μὲν φά- 6
λαγγα παρὰ τὸν ποταμὸν, ὡς μὴ κυκλωθείεν πῃ οἱ

Cap. IV.

3. ἐν πλαγίῳ ex Optimo pro ἐν πλαισίῳ. Paulo post idem habet βιαία δὲ ἡ τῶν ἵππων ἐμβολὴ, quod recipere dubitavi, quum paulo superius nihil mutet in verbis οὐδὲ τὴν πρώτην ἐμβολὴν τῶν ἱππέων.

5. ὅσον παρασάγγην τοῦ Ἴστρου. Primam vocem, Optimo jubente, abjeci. Ultimae, τοῦ Ἴστρου, suspectae sunt. Quo enim modo poterat ea urbs XXX stadia a flumine distare, si Alexander eam adgressurus juxta ripas proficiscitur, et Getae ex urbe fugientes fugisse dicuntur ὡς ποῤῥωτάτω ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ?

C. IV.

Arg. Getae territi sine praelio fugiunt, quorum urbs diruta. Redit Alexander trans Istrum. Legati undecunque ad eum missi. Celtarum arrogantia.

3. ἐν πλαγίῳ exercitus ducitur, si qui ante agmen ducebant et claudebant, a lateribus eunt, et qui antea ἐς βάθος constituti erant, κατὰ μῆκος progrediuntur.

4. ἡ ξύγκλεισις] Vir viro, armis arma conserta sunt, ut ait Curtius III, 2, 13. *Raph.*

πεζοὶ ἐνεδρευσάντων τῶν Γετῶν, τοὺς ἱππέας δὲ κατὰ μέτωπον, λείπουσιν αὖ καὶ τὴν πόλιν οἱ Γέται κακῶς τετειχισμένην, ἀναλαβόντες τῶν παιδαρίων καὶ τῶν γυναικῶν ἐπὶ τοὺς ἵππους ὅσα φέρειν οἱ ἵπποι ἠδύναντο· ἦν δὲ αὐτοῖς
7 ἡ ὁρμὴ ὡς πορρωτάτω ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐς τὰ ἔρημα. Ἀλέξανδρος δὲ τήν τε πόλιν λαμβάνει, καὶ τὴν λείαν πᾶσαν ὅσην οἱ Γέται ὑπελίποντο· καὶ τὴν μὲν λείαν Μελεάγρῳ
8 καὶ Φιλίππῳ ἐπαναγαγεῖν δίδωσιν· αὐτὸς δὲ κατασκάψας τὴν πόλιν, θύει τε ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ Ἴστρου Διῒ Σωτῆρι, καὶ Ἡρακλεῖ, καὶ αὐτῷ τῷ Ἴστρῳ, ὅτι οὐκ ἄπορος αὐτῷ ἐγένετο. Καὶ ἐπανάγει αὐτῆς ἡμέρας σώους σύμπαντας
9 ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Ἐνταῦθα ἀφίκοντο πρέσβεις ὡς Ἀλέξανδρον, παρά τε τῶν ἄλλων ὅσα αὐτόνομα ἔθνη προσοικεῖ τῷ Ἴστρῳ, καὶ παρὰ Σύρμου τοῦ Τριβαλλῶν βασιλέως· καὶ παρὰ Κελτῶν δὲ τῶν ἐπὶ τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ᾠκισμένων ἧκον (μεγάλοι οἱ Κελτοὶ τὰ σώματα, καὶ μέγα ἐπὶ σφίσι φρονοῦντες) φιλίας δὲ πάντες τῆς Ἀλεξάνδρου
10 ἐφιέμενοι ἥκειν ἔφασαν. Καὶ πᾶσιν ἔδωκε πίστεις Ἀλέξανδρος καὶ ἔλαβε· τοὺς Κελτοὺς δὲ καὶ ἤρετο, ὅ, τι μάλιστα δεδίττεται αὐτοὺς τῶν ἀνθρωπίνων, ἐλπίσας ὅτι μέγα ὄνομα τὸ αὐτοῦ καὶ ἐς Κελτοὺς καὶ ἔτι προσωτέρω ἥκει
11 καὶ ὅτι αὐτὸν μάλιστα πάντων δεδιέναι φήσουσι. Τῷ δὲ παρ' ἐλπίδα ξυνέβη τῶν Κελτῶν ἡ ἀπόκρισις· οἷα γὰρ πόρρω τε ᾠκισμένοι Ἀλεξάνδρου, καὶ χωρία δύσπορα οἰκοῦντες, καὶ Ἀλεξάνδρου ἐς ἄλλα τὴν ὁρμὴν ὁρῶντες,
12 ἔφασαν δεδιέναι μήποτε ὁ οὐρανὸς αὐτοῖς ἐμπέσοι· καὶ τούτους φίλους τε ὀνομάσας καὶ ξυμμάχους ποιησάμενος,

9. καὶ παρὰ Κελτῶν δὲ. Sic ex Optimo; quum vulgo adversativa deficeret.
10. Bis ex Optimo revocavi Κελτοὺς pro vulgato Κελτικούς.

6. μέτωπον est in re tactica aciei ordo primus hostem versus, Κατὰ μέτωπον ἐπάγειν (aliis locis ἐπὶ μετώπου hoc sensu adhibetur,) h. l. est longa et exporrecta aciei fronte hostem versus contendere.

9. Κελτῶν] Intellige praecipue Scordiscos, qui tunc proximi Celtarum Alexandro erant.

ὀπίσω ἀπέπεμψε· τοσοῦτον ὑπειπών, ὅτι ἀλαζόνες Κελτοί εἰσι.

V. Αὐτὸς δὲ ἐπ' Ἀγριάνων καὶ Παιόνων προὐχώρει. 1
Ἔνθα δὴ ἄγγελοι ἀφίκοντο αὐτῷ, Κλεῖτόν τε τὸν Βαρ-
δύλεω ἀφεστάναι ἀγγέλλοντες, καὶ Γλαυκίαν προσκεχω-
ρηκέναι αὐτῷ τὸν Ταυλαντίων βασιλέα. Οἱ δὲ καὶ τοὺς Αὐ- 2
ταριάτας ἐπιθήσεσθαι αὐτῷ κατὰ τὴν πορείαν ἐξήγγελ-
λον. Ὧν δὴ ἕνεκα κατὰ σπουδὴν ἐδόκει ἀναζευγνύναι.
Λάγγαρος δὲ ὁ τῶν Ἀγριάνων βασιλεύς, ὅ, τε μὲν καὶ Φι- 3
λίππου ζῶντος ἀσπαζόμενος Ἀλέξανδρον δῆλος ἦν, καὶ
ἰδίᾳ ἐπρέσβευσε παρ' αὐτόν, τότε δὲ παρῆν αὐτῷ μετὰ
τῶν ὑπασπιστῶν, ὅσους τε καλλίστους καὶ εὐοπλοτάτους ἀμφ'

Cap. V.

2. οἱ δὲ καὶ τοὺς. Sic rescribo ex Veneta, Vulcaniana et Basil. quum in Gronoviana copula, operarum negligentia, excidisse videretur.

3. ὅ, τε μὲν, qui quidem. Sic legendum censeo pro vulgato ὅτι μὲν quod vertendum esset: *quia*. Sed non valet conclusio: quia antea amaverat Alexandrum, ergo tunc aderat cum copiis suis. Adversativa in τότε δὲ παρῆν attice repetita est ex Λάγγαρος δέ. 1 Mox etiam interpunctionem mutavi, post εἶχε colon scribens pro puncto finali.

C. V.

Arg. Movet Alexander in Agrianes et Paeones. Cliti defectio, cui opem ferunt Glaucias Taulantiorum rex et Autariatae. Hos cohibet Langarus et regie ab Alexandro donatur. Ejus mors. Expeditio in Illyriam et urbem Pelium, a qua recedere cogitur. Philotas a periculo servatus; Alexander inclusus.

1. προὐχώρει] castra movit, ut III, 23, 1. IV, 15, 12. non processit. Recessit enim Macedoniam versus, nec praepositio πρὸ urgenda est.

3. καὶ ἰδίᾳ ἐπρέσβευσε] Agrianes et Paeones Alexandro suspecti fuere, fortasse quia legatos publice ad eum, quum rex fieret, mittere intermiserant. Rex vero eorum, jam antea Alexandro fidus, privatim legatos miserat. Δὲ in τότε δὲ attice repetitum est ex Λάγγαρος δέ. — Agrianes et Paeones habitabant ad fines Macedoniae septemtrionales. — Bardylis fuerat Illyriae rex a Philippo victus; quo occiso Bardylis filius Clitus regni paterni recuperandi tempus adesse rebatur. Taulantii gens illyrica prope Epidamnum; Autariatae quoque gentibus illyricis adnumerantur tunc habitantes occidentem versus a Paeonia.

4 αὐτὸν εἶχε· καὶ ἐπειδὴ ἔμαθεν ὑπὲρ τῶν Αὐταριατῶν πυν-
θανόμενον Ἀλέξανδρον, οἵ τινές τε καὶ ὁπόσοι εἶεν, ἐν
ἔφη χρῆναι ἐν λόγῳ τίθεσθαι Αὐταριάτας (εἶναι γὰρ
ἀπολεμωτάτους τῶν ταύτῃ) καὶ αὐτὸς ἐμβαλεῖν ἐς τὴν
χώραν αὐτῶν, ὡς ἀμφὶ τὰ σφέτερα μᾶλλόν τι ἔχοιεν.
5 Καὶ κελεύσαντος Ἀλεξάνδρου ἐσβάλλει ἐς αὐτούς· καὶ
ἐμβαλὼν ἦγε καὶ ἔφερε τὴν χώραν αὐτῶν. Αὐταριᾶται μὲν
6 δὴ ἀμφὶ τὰ αὐτῶν εἶχον. Λάγγαρος δὲ τά τε ἄλλα
ἐτιμήθη μεγάλως πρὸς Ἀλεξάνδρου καὶ δῶρα ἔλαβεν ὅσα
7 μέγιστα παρὰ βασιλεῖ τῷ Μακεδόνων νομίζεται. καὶ τὴν
ἀδελφὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου Κύναν, καὶ ταύτην ἀπολό-
γησε δώσειν αὐτῷ ἐς Πέλλαν ἀφικομένῳ Ἀλέξανδρος·
ἀλλὰ Λάγγαρος μὲν ἐπανελθὼν οἴκαδε νόσῳ ἐτελεύτη-
8 σεν. Ἀλέξανδρος δὲ παρὰ τὸν Ἐριγόνα ποταμὸν πορευό-
μενος, ἐς Πήλιον πόλιν ἐστέλλετο. Ταύτην γὰρ κατειλή-
9 φει ὁ Κλεῖτος ὡς ὀχυρωτάτην τῆς χώρας· καὶ πρὸς ταύ-
την ὡς ἧκεν Ἀλέξανδρος, στρατοπεδεύσας πρὸς τῷ Ἐορ-
δαϊκῷ ποταμῷ, τῇ ὑστεραίᾳ ἐγνώκει προσβάλλειν τῷ
10 τείχει. Οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Κλεῖτον, τὰ κύκλῳ τῆς πόλεως

7. καὶ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου, Κύναν, ταύτην. Sic vulgata. In Veneta et Basil. est: τὴν Ἀλεξάνδρου Κύναν καὶ ταύτην; in Vulcaniana τοῦ Ἀλεξάνδ. Κ. καὶ ταύτην. Voces τοῦ Ἀλεξάνδρου glossema esse ne credas. Vide notam ad V, 2, 6. Reliqua lego καὶ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀλ. Κύναν, καὶ ταύτην *atque adeo sororem suam Cynam*, quo genere loquendi utitur auctor II, 24, 11. II, 7, 13. II, 2, 4. aliisque locis multis. Mox pro vulgato Πέλλιον ex Optimo scripsi Πήλιον, et pro κατεστρατοπεδεύσας ex eodem στρατοπεδεύσας.

4. αὐτὸς ἐμβαλεῖν] elliptice pro αὐτὸς ἔφη, αὐτὸν ἐμβαλεῖν.

5. ἦγε καὶ ἔφερε] ἄγειν καὶ φέρειν proverbialis sermonis figura est pro eo, quod est hostili more populare et vastare. Homines et jumenta aguntur, sarcinae feruntur. *Raph.*

7. Cyna haec, ex illyria muliere suscepta Philippo, Amyntae in matrimonium data erat, qui, filius Perdiccae, Philippi fratris, quum per Alexandri caedem ad regni paterni successionem adspiraret, patefactis insidiis poenas dedit. — Pella erat regia sedes Macedonum.

9. τῷ Ἐορδαϊκῷ ποταμῷ] cui nomen Apsus. Regio Eordaea est pars Mygdoniae, provinciae Macedonicae. Ex hoc verbo loco non sequitur Pelium ad Apsum situm fuisse.

ὄρη ὑπερδέξιά τε ὄντα καὶ δασέα κατεῖχον, ὡς πάντο-
θεν ἐπιτίθεσθαι τοῖς Μακεδόσιν, εἰ τῇ πόλει προσβά-
λοιεν. Γλαυκίας δὲ αὐτῷ, ὁ τῶν Ταυλαντίων βασιλεὺς,
οὔπω παρῆν. Ἀλέξανδρος μὲν δὴ τῇ πόλει προσῆγεν, οἱ δὲ 11
πολέμιοι σφαγιασάμενοι παῖδας τρεῖς καὶ κόρας ἴσας
τὸν ἀριθμὸν καὶ κριοὺς μέλανας τρεῖς, ὥρμηντο μὲν ὡς
δεξόμενοι ἐς χεῖρας τοὺς Μακεδόνας. Ὁμοῦ δὲ γενομέ- 12
νων ἐξέλιπον καίτοι καρτερὰ ὄντα τὰ κατειλημμένα πρὸς
σφῶν χωρία, ὥς τε καὶ τὰ σφάγια αὐτῶν κατελήφθη
ἔτι κείμενα. Ταύτῃ μὲν δὴ τῇ ἡμέρᾳ κατακλείσας αὐ- 13
τοὺς ἐς τὴν πόλιν, καὶ στρατοπεδευσάμενος πρὸς τῷ τεί-
χει, ἐγνώκει περιτειχισμῷ ἀποκλεῖσαι αὐτούς· τῇ δὲ
ὑστεραίᾳ παρῆν μετὰ πολλῆς δυνάμεως Γλαυκίας ὁ τῶν
Ταυλαντίων βασιλεύς. Ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρος τὴν μὲν 14
πόλιν ἀπέγνω ἑλεῖν ἂν ξὺν τῇ παρούσῃ δυνάμει, πολλῶν
μὲν ἐς αὐτὴν καὶ μαχίμων ξυμπεφευγότων, πολλῶν δὲ
ἅμα τῷ Γλαυκίᾳ προσκεισομένων, εἰ αὐτὸς τῷ τείχει
προσμάχοιτο. Φιλώταν δὲ, ἀναλαβόντα τῶν ἱππέων 15
ὅσους ἐς προφυλακὴν, καὶ τὰ ὑποζύγια τὰ ἐκ τοῦ στρατο-
πέδου, ἐς ἐπισιτισμὸν ἔπεμπεν. Καὶ ὁ Γλαυκίας μαθὼν 16
τὴν ὁρμὴν τῶν ἀμφὶ Φιλώταν, ἐξελαύνει ἐπ' αὐτοὺς, καὶ
καταλαμβάνει τὰ κύκλῳ ὄρη τοῦ πεδίου, ὅθεν οἱ ξὺν Φι-
λώτᾳ ἐπισιτιεῖσθαι ἔμελλον. Ἀλέξανδρος δὲ, ἐπειδὴ 17
ἀπηγγέλθη αὐτῷ ὅτι κινδυνεύουσιν οἵ τε ἱππεῖς καὶ τὰ
ὑποζύγια, εἰ νὺξ αὐτοὺς καταλήψεται, αὐτὸς μὲν ἀνα-
λαβὼν τούς τε ὑπασπιστὰς καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς
Ἀγριάνας καὶ ἱππέας ἐς τετρακοσίους ἐβοήθει σπουδῇ· τὸ 18
δὲ ἄλλο στράτευμα πρὸς τῇ πόλει ἀπέλιπεν, ὡς μὴ, ἀπο-
χωρήσαντος παντὸς τοῦ στρατοῦ, καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐπι-
δραμόντες τοῖς ἀμφὶ Γλαυκίαν ξυμμίξειαν. Ἔνθα δὴ 19
Γλαυκίας προσάγοντα Ἀλέξανδρον αἰσθόμενος, ἐκλεί-

12. ὁμοῦ δὲ γενομένων ex Opt. pro ὁμοῦ δὲ γενόμενοι.

12. ὁμοῦ δὲ γενομένων sc. Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν πολεμίων. Gron.

πει τὰ ὄρη· οἱ δὲ ξὺν Φιλώτᾳ, ἀσφαλῶς ἐπὶ τὸ στρατό-
20 πεδον διεσώθησαν. Ἐδόκουν δ' ἔτι τὸν Ἀλέξανδρον ἐν δυσχωρίᾳ ἀπειλῆφθαι οἱ ἀμφὶ τὸν Κλεῖτον καὶ Γλαυκίαν· τά τε γὰρ ὄρη τὰ ὑπερδέξια κατεῖχον πολλοῖς μὲν ἱππεῦσι, πολλοῖς δὲ ἀκοντισταῖς καὶ σφενδονήταις, καὶ ὁπλίταις δὲ ἐκ ὀλίγοις· καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει κατει-
21 λημμένοι προσκείσεσθαι ἀπαλλαττομένοις ἔμελλον· τά τε χωρία, δι' ὧν ἡ πάροδος ἦν τῷ Ἀλεξάνδρῳ, στενὰ καὶ ὑλώδη ἐφαίνετο. Τῇ μὲν γὰρ πρὸς τῷ ποταμῷ ἀπειργόμενα, τῇ δὲ, ὄρος ὑπερύψηλον ἦν καὶ κρημνοὶ πρὸς τῷ ὄρει· ὥστε οὐδὲ ἐπὶ τεσσάρων ἀσπίδων ἂν τῷ στρατεύματι ἡ πάροδος ἐγένετο.

1 VI. Ἔνθα δὴ ἐκτάσσει τὸν στρατὸν Ἀλέξανδρος
2 ἕως ἑκατὸν καὶ εἴκοσι τὸ βάθος τῆς φάλαγγος. Ἐπὶ τὸ κέρας δὲ ἑκατέρωθεν διακοσίους ἱππεῖς ἐπιτάξας, παρήγγελλε σιγῇ ἔχειν, τὸ παραγγελλόμενον ὀξέως δεχομέ-
3 νους· καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐσήμαινεν, ὀρθὰ ἀνατεῖναι τὰ δόρατα τοὺς ὁπλίτας, ἔπειτα ἀπὸ ξυνθήματος ἀποτεῖναι ἐς προβολὴν, καὶ νῦν μὲν ἐς τὸ δεξιὸν ἐγκλῖναι τῶν
4 δοράτων τὴν σύγκλεισιν, αὖθις δὲ ἐπὶ τὰ ἀριστερά. Καὶ αὐτὴν δὲ τὴν φάλαγγα ἔς τε τὸ πρόσω ὀξέως ἐκίνησε,
5 καὶ ἐπὶ τὰ κέρατα ἄλλοτε ἄλλῃ παρήγαγε. Καὶ οὕτω πολλὰς τάξεις τάξας τε καὶ μετακοσμήσας ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, κατὰ τὸ εὐώνυμον, οἷον ἔμβολον ποιήσας τῆς φάλαγγος,
6 ἐπῆγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Οἱ δὲ πάλαι μὲν ἐθαύμαζον, τήν τε ὀξύτητα ὁρῶντες καὶ τὸν κόσμον τῶν δρωμένων· τότε δὲ προσάγοντας ἤδη τοὺς ἀμφὶ Ἀλέξανδρον

21. Τῇ μὲν γὰρ ex Opt. Vulgo deest γάρ.

21. ἐπὶ τεσσάρων ἀσπίδων] quaternis clypeatis. Clypeus est pro clypeato. *Raph.*

C. VI.

Arg. Alexander solerter se expedit et transit flumen Eordaicum. Deinde hostes secutos in ipsis eorum castris aggreditur et fugat. Pelium a Clito incensum est.

3. τῶν δοράτων τὴν σύγκλεισιν] hastas confertas.

6. προσάγοντας τοὺς ἀμφὶ Ἀλέξανδρον] pro προσάγοντα Ἀλέξανδρον.

ὀπίσω ἀπέπεμψε· τοσοῦτον ὑπειπών, ὅτι ἀλαζόνες Κελτοί εἰσι.

V. Αὐτὸς δὲ ἐπ' Ἀγριάνων καὶ Παιόνων προὐχώρει, 1
Ἔνθα δὴ ἄγγελοι ἀφίκοντο αὐτῷ, Κλεῖτόν τε τὸν Βαρδύλεω ἀφεστάναι ἀγγέλλοντες, καὶ Γλαυκίαν προσκεχωρηκέναι αὐτῷ τὸν Ταυλαντίων βασιλέα. Οἱ δὲ καὶ τοὺς Αὐ- 2
ταριάτας ἐπιθήσεσθαι αὐτῷ κατὰ τὴν πορείαν ἐξήγγελλον. Ὧν δὴ ἕνεκα κατὰ σπουδὴν ἐδόκει ἀναζευγνύναι.
Λάγγαρος δὲ ὁ τῶν Ἀγριάνων βασιλεύς, ὅ, τε μὲν καὶ Φι- 3
λίππου ζῶντος ἀσπαζόμενος Ἀλέξανδρον δῆλος ἦν, καὶ ἰδίᾳ ἐπρέσβευσε παρ' αὐτόν, τότε δὲ παρῆν αὐτῷ μετὰ τῶν ὑπασπιστῶν, ὅσους τε καλλίστους καὶ εὐοπλοτάτους ἀμφ'

Cap. V.

2. οἱ δὲ καὶ τοὺς. Sic rescribo ex Veneta, Vulcaniana et Basil. quum in Gronoviana copula, operarum negligentia, excidisse videretur.

3. ὅ, τε μὲν, qui quidem. Sic legendum censeo pro vulgato ὅτι μὲν quod vertendum esset: *quia*. Sed non valet conclusio: quia antea amaverat Alexandrum, ergo tunc aderat cum copiis suis. Adversativa in τότε δὲ παρῆν attice repetita est ex Λάγγαρος δέ. Mox etiam interpunctionem mutavi, post εἶχε colon scribens pro puncto finali.

C. V.

Arg. Movet Alexander in Agrianes et Paeones. Cliti defectio, cui opem ferunt Glaucias Taulantiorum rex et Autariatae. Hos cohibet Langarus et regie ab Alexandro donatur. Ejus mors. Expeditio in Illyriam et urbem Pelium, a qua recedere cogitur. Philotas a periculo servatus; Alexander inclusus.

1. προὐχώρει] castra movit, ut III, 23, 1. IV, 15, 12. non processit. Recessit enim Macedoniam versus, nec praepositio πρὸ urgenda est.

3. καὶ ἰδίᾳ ἐπρέσβευσε] Agrianes et Paeones Alexandro suspecti fuere, fortasse quia legatos publice ad eum, quum rex fieret, mittere intermiserant. Rex vero eorum, jam antea Alexandro fidus, privatim legatos miserat. Δὲ in τότε δὲ attice repetitum est ex Λάγγαρος δέ. — Agrianes et Paeones habitabant ad fines Macedoniae septemtrionales. — Bardylis fuerat Illyriae rex a Philippo victus, quo occiso Bardylis filius Clitus regni paterni recuperandi tempus adesse rebatur. Taulantii gens illyrica prope Epidamnum; Autariatae quoque gentibus illyricis adnumerantur tunc habitantes occidentem versus a Paeonia.

16 τες ἔφευγον· καὶ ἐν τούτῳ ἐπῆγεν Ἀλέξανδρος τούς τε
Ἀγριᾶνας καὶ τοὺς τοξότας δρόμῳ, ὡς ἐπὶ τὸν ποτα-
17 μόν. Καὶ πρῶτος μὲν αὐτὸς φθάσας διαβαίνει·
τοῖς τελευταίοις δὲ ὡς εἶδεν ἐπικειμένους τοὺς πολε-
μίους, ἐπιστήσας ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τὰς μηχανὰς, ἐξακον-
τίζειν ὡς πορρωτάτω ἀπ' αὐτῶν ἐκέλευσεν, ὅσα ἀπὸ
μηχανῶν βέλη ἐξακοντίζεται· καὶ τοὺς τοξότας δὲ ἐκ
18 μέσου τοῦ ποταμοῦ ἐκτοξεύειν, ἐπεσβάντας καὶ τούτους. Καὶ
οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν Γλαυκίαν εἴσω βέλους παρελθεῖν οὐκ ἐτόλ-
μων· οἱ Μακεδόνες δὲ ἐν τούτῳ ἀσφαλῶς ἐπέρασαν τὸν
ποταμὸν, ὥστε οὐδεὶς ἀπέθανεν ἐν τῇ ἀποχωρήσει αὐτῶν.
19 Τρίτῃ δὲ ἀπ' ἐκείνης ἡμέρᾳ καταμαθὼν Ἀλέξανδρος
κακῶς αὐλιζομένους τοὺς ἀμφὶ Κλεῖτον καὶ Γλαυκίαν, καὶ
οὔτε φυλακὰς ἐν τῇ τάξει αὐτοῖς φυλαττομένας, οὔτε χά-
ρακα ἢ τάφρον προβεβλημένους (οἷα δὴ ξὺν φόβῳ ἀπηλ-
λάχθαι οἰομένων Ἀλέξανδρον) ἐς μῆκος δὲ οὐκ ὠφέλι-
20 μον ἀποτεταγμένην αὐτοῖς τὴν τάξιν, ὑπὸ νύκτα ἔτι
λαθὼν διαβαίνει τὸν ποταμὸν, τούς τε ὑπασπιστὰς ἅμα
οἱ ἄγων, καὶ τοὺς Ἀγριάνας, καὶ τοὺς τοξότας, καὶ τὴν
21 Περδίκκου καὶ Κοίνου τάξιν. Καὶ προσέτακτο μὲν ἀκολου-
θεῖν τὴν ἄλλην στρατιάν· ὡς δὲ καιρὸν εἶδεν εἰς ἐπίθε-
σιν, οὐ προσμείνας ὁμοῦ γενέσθαι πάντας, ἐφῆκε τοὺς
22 τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριάνας· οἱ δὲ, ἀπροσδόκητοί τε ἐπι-
πεσόντες, καὶ φάλαγγι κατὰ κέρας, ᾗπερ ἀσθενεστά-
τοις αὐτοῖς καρτερωτάτῃ ἐμβολῇ προσμίξειν ἔμελλον,

19. ἐν τῇ τάξει] vicibus, per ordines successionesque ordinatim; ut III, 4. *Gron.*

ἐς μῆκος etc.] Longitudinem aciei inutilem esse dicit, quia quo magis extenduntur cornua, hoc rariores fiunt ordines, totaque acies nimio spatio exhausta inutilis est ad sustinendum hostium impetum. Praeterea ne quidem a fronte, sed a latere eos Alexander aggressus est. Τάξις autem hic est ordo in castris degentium. *Raph.*

22. καὶ φάλαγγι] dativus pendet a verbo ἐπιπεσόντες. Verte: *Hi vero, et inexspectati irruentes, et adversus latus phalangis hostium, ubi cum infirmissimis illis validissime impetu conflicturi erant, alios, etiamnum in lectis, occidunt; alios fugientes facile inter-*

ὄρη ὑπερδέξιά τε ὄντα καὶ δασέα κατεῖχον, ὡς πάντοθεν ἐπιτίθεσθαι τοῖς Μακεδόσιν, εἰ τῇ πόλει προσβάλοιεν. Γλαυκίας δὲ αὐτῷ, ὁ τῶν Ταυλαντίων βασιλεὺς, οὔπω παρῆν. Ἀλέξανδρος μὲν δὴ τῇ πόλει προσῆγεν, οἱ δὲ 11
πολέμιοι σφαγιασάμενοι παῖδας τρεῖς καὶ κόρας ἴσας τὸν ἀριθμὸν καὶ κριοὺς μέλανας τρεῖς, ὥρμηντο μὲν ὡς δεξόμενοι ἐς χεῖρας τοὺς Μακεδόνας. Ὁμοῦ δὲ γενομέ- 12
νων ἐξέλιπον καίτοι καρτερὰ ὄντα τὰ κατειλημμένα πρὸς σφῶν χωρία, ὥς τε καὶ τὰ σφάγια αὐτῶν καταληφθῆ ἔτι κείμενα. Ταύτῃ μὲν δὴ τῇ ἡμέρᾳ κατακλείσας αὐ- 13
τοὺς ἐς τὴν πόλιν, καὶ στρατοπεδευσάμενος πρὸς τῷ τείχει, ἐγνώκει περιτειχισμῷ ἀποκλεῖσαι αὐτούς· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ παρῆν μετὰ πολλῆς δυνάμεως Γλαυκίας ὁ τῶν Ταυλαντίων βασιλεύς. Ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρος τὴν μὲν 14
πόλιν ἀπέγνω ἑλεῖν ἂν ξὺν τῇ παρούσῃ δυνάμει, πολλῶν μὲν ἐς αὐτὴν καὶ μαχίμων ξυμπεφευγότων, πολλῶν δὲ ἅμα τῷ Γλαυκίᾳ προσκεισομένων, εἰ αὐτὸς τῷ τείχει προσμάχοιτο. Φιλώταν δὲ, ἀναλαβόντα τῶν ἱππέων 15
ὅσους ἐς προφυλακὴν, καὶ τὰ ὑποζύγια τὰ ἐκ τοῦ στρατοπέδου, ἐς ἐπισιτισμὸν ἔπεμπεν. Καὶ ὁ Γλαυκίας μαθὼν 16
τὴν ὁρμὴν τῶν ἀμφὶ Φιλώταν, ἐξελαύνει ἐπ' αὐτοὺς, καὶ καταλαμβάνει τὰ κύκλῳ ὄρη τοῦ πεδίου, ὅθεν οἱ ξὺν Φιλώτᾳ ἐπισιτιεῖσθαι ἔμελλον. Ἀλέξανδρος δὲ, ἐπειδὴ 17
ἀπηγγέλθη αὐτῷ ὅτι κινδυνεύουσιν οἵ τε ἱππεῖς καὶ τὰ ὑποζύγια, εἰ νὺξ αὐτοὺς καταλήψεται, αὐτὸς μὲν ἀναλαβὼν τούς τε ὑπασπιστὰς καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριάνας καὶ ἱππεῖς ἐς τετρακοσίους ἐβοήθει σπουδῇ· τὸ 18
δὲ ἄλλο στράτευμα πρὸς τῇ πόλει ἀπέλιπεν, ὡς μὴ, ἀποχωρήσαντος παντὸς τοῦ στρατοῦ, καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως ἐπιδραμόντες τοῖς ἀμφὶ Γλαυκίαν ξυμμίξειαν. Ἔνθα δὴ 19
Γλαυκίας προσάγοντα Ἀλέξανδρον αἰσθόμενος, ἐκλεί-

12. ὁμοῦ δὲ γενομένων ex Ope. pro ὁμοῦ δὲ γενόμενοι.

12. ὁμοῦ δὲ γενομένων sc. Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν πολεμίων. *Gron.*

ἀπῆν οὐκ ὀλίγον, καὶ ὅτι οὐδεμία ἀγγελία παρ'
4 αὐτοῦ ἀφῖκτο· ὥς τε (ὅπερ φιλεῖ ἐν τοῖς τοιοῖσδε) οὐ
γινώσκοντες τὰ ὄντα, τὰ μάλιστα καθ' ἡδονὴν σφίσιν
5 εἴκαζον. Πυθομένῳ δὲ Ἀλεξάνδρῳ τὰ τῶν Θηβαίων, οὐδαμῶς ἐδόκει ἀμελητέα εἶναι, τήν τε τῶν Ἀθηναίων πόλιν δι' ὑποψίας ἐκ πολλοῦ ἔχοντι, καὶ τῶν Θηβαίων τὸ τόλμημα οὐ φαῦλον ἡγουμένῳ, εἰ Λακεδαιμόνιοί τε πάλαι ἤδη ταῖς γνώμαις ἀφεστηκότες, καί τινες καὶ ἄλλοι τῶν ἐν Πελοποννήσῳ, καὶ Αἰτωλοὶ οὐ βέβαιοι ὄντες, συνεπιλή-
6 ψονται τοῦ νεωτερισμοῦ τοῖς Θηβαίοις. Ἄγων δὴ παρὰ τὴν Ἐορδαίαν τε καὶ τὴν Ἐλυμιῶτιν, καὶ παρὰ τὰ τῆς Τυμφαίας καὶ Παραυαίας ἄκρα, ἑβδομαῖος ἀφικνεῖται
7 ἐς Πελλίναν τῆς Θετταλίας. Ἔνθεν δὲ ὁρμηθεὶς, ἕκτῃ ἡμέρᾳ ἐσβάλλει ἐς τὴν Βοιωτίαν· ὥς τε οὐ πρόσθεν οἱ Θηβαῖοι ἔμαθον εἴσω Πυλῶν παρεληλυθότα αὐτὸν, πρὶν
8 ἐν Ὀγχηστῷ γενέσθαι ξὺν τῇ στρατιᾷ πάσῃ. Καὶ τότε δὲ οἱ πράξαντες τὴν ἀπόστασιν στράτευμα ἐκ Μακεδονίας Ἀντιπάτρου ἀφῖχθαι ἔφασκον, αὐτὸν δὲ Ἀλέξανδρον τεθνάναι ἰσχυρίζοντο, καὶ τοῖς ἀπαγγέλλουσιν ὅτι αὐτὸς προσάγει Ἀλέξανδρος, χαλεπῶς εἶχον· ἄλλον
9 γάρ τινα ἥκειν Ἀλέξανδρον, τὸν Ἀερόπου. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐξ Ὀγχηστοῦ ἄρας τῇ ὑστεραίᾳ, προσῆγε πρὸς τὴν
10 πόλιν τῶν Θηβαίων, κατὰ τὸ τοῦ Ἰολάου τέμενος. Οὗ δὴ καὶ ἐστρατοπέδευσεν, ἐνδιδοὺς ἔτι τοῖς Θηβαίοις τριβὴν,

Cap. VII.

5. οὐ φαῦλον ἡγουμένῳ ex Opt. pro οὐ φ. ποιουμένῳ.
6. Παραυαίας. Sic emendaverat jam Gronovius, idque revocavi, quum nuper iterum editum viderem Παρυαίας. Mox scripsi Πελλίναν pro vulgato Πελλήνην, in tam diversa hujus nominis scriptura codicem optimum sequutus.

4. φιλεῖ sc. γίγνεσθαι, ut III, 11, 2.
6. Elymiotis est regio occidentalis Macedoniae. Tymphaea et Parauaea, regiones montosae Epiri. Pylae vulgo Thermopylae, angustiae, quibus ex Thessalia Graecia intratur. Onchestus sex circiter millia passuum a Thebis distabat.
8. Ἀντιπάτρου ab Antipatro.
9. Iolaus socius et ἡνίοχος Herculis, a Thebanis ut Heros cultus est. Templum ejus fuit ante portam Proetidem.

οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ λείπουσι τοὺς πρώτους λόφους. Ὁ 7
δὲ καὶ ἐπαλαλάξαι ἐκέλευσε τοὺς Μακεδόνας, καὶ τοῖς
δόρασι δουπῆσαι τὰς ἀσπίδας· οἱ δὲ Ταυλάντιοι ἔτι
μᾶλλον ἐκπλαγέντες πρὸς τῆς βοῆς, ὡς πρὸς τὴν πόλιν
ἐπανήγαγον σπουδῇ τὸν στρατόν. Ἀλέξανδρος δὲ λόφον 8
τινὰς κατέχοντας ἰδὼν οὐ πολλοὺς τῶν πολεμίων, παρ' ὃν
αὐτῷ ἡ πάροδος ἐγίγνετο, παρήγγειλε τοῖς σωματοφύ-
λαξι καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἑταίροις, ἀναλαβόντας τὰς ἀσπί-
δας ἀναβαίνειν ἐπὶ τοὺς ἵππους, καὶ ἐλαύνειν ἐπὶ τὸν γήλοφον·
ἐκεῖσε δὲ ἐλθόντας, εἰ ὑπομένοιεν οἱ κατειληφότες τὸ 9
χωρίον, τοὺς ἡμίσεας καταπηδῆσαι ἀπὸ τῶν ἵππων, καὶ
ἀναμιχθέντας τοῖς ἱππεῦσι πεζοὺς μάχεσθαι. Οἱ δὲ 10
πολέμιοι τὴν ὁρμὴν τὴν Ἀλεξάνδρου ἰδόντες, λείπουσι
τὸν γήλοφον, καὶ παρεκκλίνουσιν ἐφ' ἑκάτερα τῶν ὀρῶν.
Ἔνθα δὴ καταλαβὼν Ἀλέξανδρος τὸν γήλοφον, σὺν 11
τοῖς ἑταίροις τούς τε Ἀγριᾶνας μεταπέμπεται, καὶ
τοὺς τοξότας ὄντας ἐς δισχιλίους· τοὺς δὲ ὑπασπι- 12
στὰς διαβαίνειν τὸν ποταμὸν ἐκέλευσε, καὶ ἐπὶ τούτοις
τὰς τάξεις τῶν Μακεδόνων· ὁπότε δὲ διαβάντες
τύχοιεν, ἐπ' ἀσπίδα ἐκτάσσεσθαι, ὡς πυκνὴν εὐθὺς
διαβάντων φαίνεσθαι τὴν φάλαγγα. Αὐτὸς δὲ ἐν προ- 13
φυλακῇ ὤν, ἀπὸ τοῦ λόφου ἀφεώρα τῶν πολεμίων τὴν
ὁρμήν. Οἱ δὲ ὁρῶντες διαβαίνουσαν τὴν δύναμιν κατὰ 14
τὰ ὄρη ἀντεπῄεσαν, ὡς τοῖς μετὰ Ἀλεξάνδρου ἐπιθησό-
μενοι τελευταίοις ἀποχωροῦσιν. Ὁ δὲ, πελαζόντων 15
ἤδη, αὐτὸς ἐκθεῖ σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν, καὶ ἡ φά-
λαγξ, ὡς διὰ τοῦ ποταμοῦ ἐπιοῦσα, ἐπηλάλαξεν· οἱ
δὲ πολέμιοι, πάντων ἐπὶ σφᾶς ἐλαυνόντων, ἐγκλίναν-

Cap. VI.

7. τὰς ἀσπίδας ex Opt. pro vulgato πρὸς τὰς ἀσπίδας.

8. τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἑται. ex Veneta, Basil. et Vulc. pro τοῖς ἀμφ' αὐτόν.

12. ἐπ' ἀσπίδα ἐκτάσσεσθαι] *ad clypeum* i. e. ad sinistram, qua clypeum ferebant. Quod in equitibus etiam dicitur ἐφ' ἡνία. *Raph.*

τὸ πλῆθος ἐς τὸν πόλεμον. Ἀλέξανδρος δὲ οὐδ᾽ ὡς τῇ
πόλει προσέβαλεν.

1 VIII. Ἀλλὰ λέγει Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, ὅτι Περ-
δίκκας προτεταγμένος τῆς φυλακῆς τοῦ στρατοπέδου σὺν
τῇ αὐτοῦ τάξει, καὶ τοῦ χάρακος τῶν πολεμίων οὐ
πολὺ ἀφεστηκώς, οὐ προσμείνας παρ᾽ Ἀλεξάνδρου
τὸ ἐς τὴν μάχην ξύνθημα, αὐτὸς πρῶτος προσέ-
μιξε τῷ χάρακι· καὶ διασπάσας αὐτὸν ἐνέβαλεν
2 ἐς τῶν Θηβαίων τὴν προφυλακήν. Τούτῳ δὲ ἑπόμε-
νος Ἀμύντας ὁ Ἀνδρομένους, ὅτι καὶ ξυντεταγμένος τῷ
Περδίκκᾳ ἦν, ἐπήγαγε καὶ αὐτὸς τὴν αὐτοῦ τάξιν, ὡς
εἶδε τὸν Περδίκκαν προεληλυθότα εἴσω τοῦ χάρακος.
3 Ταῦτα δὲ ἰδὼν Ἀλέξανδρος, καὶ δείσας ὡς μὴ μόνοι
ἀπολειφθέντες, πρὸς τῶν Θηβαίων κινδυνεύσειαν, ἐπῆγε
4 τὴν ἄλλην στρατιάν. Καὶ τοὺς μὲν τοξότας καὶ τοὺς
Ἀγριάνας ἐκδραμεῖν ἐσήμηνεν εἴσω τοῦ χάρακος, τὰ δὲ
5 ἀγήματα καὶ τοὺς ὑπασπιστὰς ἔτι ἔξω κατεῖχεν. Ἔνθα
δὴ Περδίκκας μὲν τοῦ δευτέρου χάρακος εἴσω παρελθεῖν
βιαζόμενος, αὐτὸς μὲν βληθεὶς πίπτει αὐτοῦ, καὶ ἀπο-

Cap. VIII.

1. παρ᾽ Ἀλεξάνδρου ex Optimo. Vulgo πρὸς Ἀλεξ.
3. Ἀλέξανδρος, καὶ δείσας. Ultimae voces nunc demum a me ex Optimo adduntur.
4. τὰ δὲ ἀγήματα. Vellem τὸ δὲ ἄγημά τε propter sectionem octavam, et quia nunquam hoc plurali Arrianus utitur.

ex omnibus legati mittebantur ad res publicas administrandas. Ex his eligebantur Boeotarchontes, qui praesidium haberent et ipsis praeessent exercitibus. — Numerus eorum non satis constat.

C. VIII.

Arg. Post variam pugnam Thebae expugnantur. Thebanorum clades.

1. Construe: Περδίκκας σὺν τῇ αὐτοῦ τάξει προτεταγμένος τῆς φυλ. τοῦ στρατοπ. — *Perdiccas, cum suis copiis constitutus priore loco custodiae castrorum sive praesidii castrensis. Raph.*

4. ἐκδραμεῖν sc. ἐκ τοῦ στρατοπέδου.

τὰ δὲ ἀγήματα] intelligi possunt agema peditum et agema equitum, de quibus vide ad c. 11, 4. Sed conferas notas criticas.

κομίζεται κακῶς ἔχων ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ χαλεπῶς
διεσώθη ἀπὸ τοῦ τραύματος. Τοὺς μέν τοι Θηβαίους ἐς 6
τὴν κοίλην ὁδὸν τὴν κατὰ τὸ Ἡράκλειον φέρουσαν οἱ ἅμα
αὐτῷ εἰσπεσόντες ὁμοῦ τοῖς παρ' Ἀλεξάνδρου τοξόταις
συνέκλεισαν. καὶ ἔς τε μὲν ἐπὶ τὸ Ἡράκλειον ἀναχωροῦ- 7
σιν, εἵποντο τοῖς Θηβαίοις· ἐντεῦθεν δὲ ἐπιστρεψάντων αὖ-
θις σὺν βοῇ τῶν Θηβαίων, φυγὴ τῶν Μακεδόνων γίγνε-
ται. καὶ Εὐρυβώτας τε ὁ Κρὴς πίπτει ὁ τοξάρχης, καὶ 8
αὐτῶν τῶν τοξοτῶν ἐς ἑβδομήκοντα· οἱ δὲ λοιποὶ κατέ-
φυγον πρὸς τὸ ἄγημα τὸ τῶν Μακεδόνων, καὶ τοὺς ὑπα-
σπιστὰς τοὺς βασιλικούς. Κἂν τούτῳ Ἀλέξανδρος τοὺς μὲν 9
αὐτοῦ φεύγοντας κατιδών, τοὺς Θηβαίους δὲ λελυκότας
ἐν τῇ διώξει τὴν τάξιν, ἐμβάλλει ἐς αὐτοὺς συντεταγμέ-
νῃ τῇ φάλαγγι. Οἱ δὲ ὠθοῦσιν τοὺς Θηβαίους εἴσω τῶν πυ- 10
λῶν. καὶ τοῖς Θηβαίοις ἐς τοσόνδε ἡ φυγὴ φοβερὰ
ἐγίγνετο, ὥστε διὰ τῶν πυλῶν ὠθούμενοι ἐς τὴν πόλιν, οὐκ
ἔφθησαν συγκλεῖσαι τὰς πύλας· ἀλλὰ συνεσπίπτουσι 11
γὰρ αὐτοῖς εἴσω τοῦ τείχους, ὅσοι τῶν Μακεδόνων ἐγγὺς
φευγόντων εἴχοντο, ἅτε καὶ τῶν τειχῶν διὰ τὰς προφυ-
λακὰς τὰς πολλὰς ἐρήμων ὄντων· καὶ παρελθόντες εἰς 12
τὴν Καδμείαν οἱ μὲν ἐκεῖθεν κατὰ τὸ Ἀμφεῖον σὺν τοῖς
κατέχουσιν τὴν Καδμείαν ἐξέβαινον ἐς τὴν ἄλλην πόλιν·
οἱ δὲ κατὰ τὰ τείχη ἐχόμενα ἤδη πρὸς τῶν συνεισπεσόν-
των τοῖς φεύγουσιν ὑπερβάντες, ἐς τὴν ἀγορὰν δρόμῳ
ἐφέροντο. Καὶ ὀλίγον μέν τινα χρόνον ἔμειναν οἱ τεταγ- 13
μένοι τῶν Θηβαίων κατὰ τὸ Ἀμφεῖον· ὡς δὲ πανταχό-

7. ἐπὶ τὸ Ἡράκλειον ex Opt. pro vulgato πρὸς τὸ Ἡράκλ.

9. τοὺς μὲν αὐτοῦ φεύγ. Vulgo αὐτοῦ. Sed illud ex Vulcaniana et Gronoviana revocavi.

12. κατὰ τὸ Ἀμφεῖον. Morus ad Hist. Gr. Xenoph. V, 4, 8. legendum censet Ἀμφίειον, quia nomen viri sit Ἀμφίων. Praeterea ista verba vel hic vel sect. 13. alieno loco sunt.

11. διὰ τὰς προφυλακὰς] intellige praesidia extra urbem posita.

12. Quae hic narrantur, sine accuratiori urbis Thebarum et arcis Cadmeae cognitione vix satis possunt intelligi. *Raph.*

θεν αὐτοῖς οἱ Μακεδόνες καὶ Ἀλέξανδρος ἄλλο τε ἄλλῃ ἐπιφαινόμενος προσέκειντο, οἱ μὲν ἱππεῖς τῶν Θηβαίων διεκπεσόντες διὰ τῆς πόλεως ἐς τὸ πεδίον ἐξέπιπτον, οἱ
14 δὲ πεζοὶ ὡς ἑκάστοις προὐχώρει ἐσώζοντο· ἔνθα δὴ ὀργῇ οὐχ οὕτως τι οἱ Μακεδόνες, ἀλλὰ Φωκεῖς τε καὶ Πλαταιεῖς καὶ οἱ ἄλλοι δὲ Βοιωτοὶ, οὐδὲ ἀμυνομένους ἔτι τοὺς Θηβαίους, οὐδενὶ κόσμῳ ἔκτεινον, τοὺς μὲν ἄλλους ἐν ταῖς οἰκίαις ἐπεισπίπτοντες, οὓς δὲ καὶ ἐς ἀλκὴν τετραμμένους, τοὺς δὲ καὶ πρὸς ἱεροῖς ἱκετεύοντας· οὔτε γυναικῶν οὔτε παίδων φειδόμενοι.

1 IX. Καὶ πάθος τοῦτο Ἑλληνικὸν, μεγέθει τε τῆς
ἁλούσης πόλεως καὶ ὀξύτητι τοῦ ἔργου, οὐχ ἥκιστα δὲ τῷ παρα-
λόγῳ ἔς τε τοὺς παθόντας καὶ τοὺς δράσαντας, οὐ μεῖόν τι
τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἢ αὐτοὺς τοὺς μετασχόντας τοῦ ἔργου
2 ἐξέπληξε. Τὰ μὲν γὰρ περὶ Σικελίαν Ἀθηναίοις ξυνε-

13. ἐς τὸ πεδίον. Opt. habet ἐς τὸ στρατόπεδον, quod recipere dubitavi.

14. Vulgata erat: τοὺς μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις ἐπεισπίπτοντες, τοὺς δὲ ἐς ἀλκὴν τετρ. Quam ex Optimo, sic ut vides, emendavi.

Cap. IX.

1. ἢ καὶ αὐτοὺς. delevi καὶ. Gronovius enim alteram vocularum in optimo deesse notavit.

14. οὐδὲ ἀμυνόμενοι ἔτι sunt, qui non amplius publice, suo quisque in agminibus militaribus loco se defendunt, sed diffugerant. ἐς ἀλκὴν τετραμμένοι sunt singuli Thebanorum, qui de venia desperantes diem quantum per se licebat multi obire noluere. πρὸς ἱεροῖς ἱκετεύοντες denique supplices in locis sacris tam publicis quam privatis. Verte: *Tunc ira perciti, non tam Macedones, quam Phocenses, Plataeenses aliique Boeotorum* (memoria veterum injuriarum sollicitati) *Thebanos non jam publice resistentes, nullo modo adhibito, trucidant, alios* (οὓς δὲ est pro τοὺς δὲ) *in vim* (ob desperationem) *conversos, alios in locis sacris supplices, reliquos* (τοὺς μὲν ἄλλους) *irruptione in aedes eorum facta* (ἐν ταῖς οἰκίαις est ut saepe pro ἐς τὰς οἰκίας) *nec mulieribus nec pueris parcentes.*

C. IX.

Arg. Comparatio cladis Thebanae cum atticis, laconicis, Plataeensibus aliisque Graecorum cladibus. Thebarum interitus et in eo sera numinis vindicta. Prodigia. Pindari posteritas servata.

2. περὶ Σικελίαν] cf. Thucyd. lib. VI. et VII. — μεγάλῳ βασιλεῖ i. e. regi Persarum. *Raph.*

νεχθέντα, εἰ καὶ πλήθει τῶν ἀπολομένων οὐ μείονα τὴν
ξυμφορὰν τῇ πόλει ἤνεγκεν, ἀλλὰ τῷ τε πόῤῥω ἀπὸ
τῆς οἰκείας διαφθαρῆναι αὐτοῖς τὸν στρατὸν καὶ τὸν πο-
λὺν ξυμμαχικὸν, μᾶλλον ἢ οἰκεῖον ὄντα, καὶ τῷ τὴν πό-
λιν αὐτοῖς περιλειφθῆναι, ὡς καὶ ἐς ὕστερον ἐπιπολὺ τῷ
πολέμῳ ἀντισχεῖν, Λακεδαιμονίοις τε καὶ τοῖς ξυμμά-
χοις καὶ μεγάλῳ βασιλεῖ πολεμοῦντας, οὔτε αὐτοῖς 3
τοῖς παθοῦσιν ἴσην τὴν αἴσθησιν τῆς ξυμφορᾶς προσέ-
θηκεν, οὔτε τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι τὴν ἐπὶ τῷ πάθει ἔκ-
πληξιν ὁμοίαν παρέσχε. Καὶ τὸ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς 4
αὖθις Ἀθηναίων πταῖσμα, ναυτικόν τε ἦν, καὶ ἡ πόλις
οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ τῶν μακρῶν τειχῶν καθαιρέσει καὶ νεῶν
τῶν πολλῶν παραδόσει καὶ στερήσει τῆς ἀρχῆς ἐς ταπει-
νότητα ἀφικομένη, τό τε σχῆμα τὸ πάτριον ὅμως ἐφύ-
λαξε, καὶ τὴν δύναμιν οὐ διὰ μακροῦ τὴν πάλαι ἀνέλα-
βεν· ὥστε τά τε μακρὰ τείχη ἐκτειχίσαι, καὶ τῆς θα- 5
λάσσης αὖθις ἐπικρατῆσαι, καὶ τοὺς τότε φοβεροὺς
σφίσι Λακεδαιμονίους καὶ παρ' ὀλίγον ἐλθόντας ἀφα-
νίσαι τὴν πόλιν, αὐτοὺς ἐν τῷ μέρει ἐκ τῶν ἐσχάτων κιν-
δύνων διασώσασθαι. Λακεδαιμονίων τε αὖ τὸ κατὰ 6
τὰ Λεῦκτρα καὶ Μαντίνειαν πταῖσμα, τῷ παραλόγῳ
μᾶλλόν τι τῆς ξυμφορᾶς, ἢ τῷ πλήθει τῶν τε ἀπολο-
μένων τοὺς Λακεδαιμονίους ἐξέπληξεν· ἥ τε ξὺν Ἐπα- 7
μεινώνδᾳ Βοιωτῶν καὶ Ἀρκάδων γενομένη προσβολὴ
πρὸς τὴν Σπάρτην, καὶ αὐτὴ τῷ ἀήθει τῆς ὄψεως
μᾶλλον ἢ τῇ ἀκριβείᾳ τῶν κινδύνων αὐτούς τε τοὺς Λα-

4. τὴν πάλαι ἀνέλαβεν ex conjectura Gronovii. Vulgo τὴν πα-
λαιὰν ἔλαβεν.

4. ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς] vide Xenoph. Hist. Graec. lib. II. Locus hic erat e regione Lampsaci. *Raph.*

τῶν μακρῶν τειχῶν] Longi muri ad Piraeum tendentes quadraginta stadia occupabant. Thucyd. lib. II. — νεῶν τῶν πολλῶν exceptis duodecim navibus. τῆς ἀρχῆς sc. in universam Graeciam. *Raph.*

5. De his rebus videatur Xenophontis Hist. Graeca, sicut etiam de sequentibus.

κεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμετασχόντας αὐτοῖς τῶν τότε
8 πραγμάτων ἐφόβησεν. Ἡ δὲ δὴ Πλαταιέων ἅλωσις
τῆς πόλεως, τῇ σμικρότητι τῶν ἐγκαταληφθέντων, (ὅτι
οἱ πολλοὶ αὐτῶν διαπεφεύγεσαν πάλαι ἐς τὰς Ἀθήνας,)
9 οὐ μέγα πάθημα ἐγένετο. Καὶ ἡ Μήλου καὶ Σκιώνης
ἅλωσις, νησιωτικά τε πολίσματα ἦν, καὶ τοῖς δράσα-
σιν αἰσχύνην μᾶλλόν τι προσέβαλεν, ἢ ἐς τὸ ξύμπαν
10 Ἑλληνικὸν μέγαν τὸν παράλογον παρέσχε. Θηβαίοις
δὲ τὰ τῆς ἀποστάσεως ὀξέα καὶ ξὺν οὐδενὶ λογισμῷ γι-
νόμενα, καὶ ἡ ἅλωσις δι' ὀλίγου τε καὶ οὐ ξὺν πόνῳ τῶν
ἑλόντων ξυνενεχθεῖσα, καὶ ὁ φόνος πολὺς, οἷα δὴ ἐξ
11 ὁμοφύλων τε καὶ παλαιὰς ἀπεχθείας ἐπεξιόντων, καὶ
ὁ τῆς πόλεως παντελὴς ἀνδραποδισμὸς, δυνάμει τε καὶ
δόξῃ ἐς τὰ πολέμια τῶν τότε προεχούσης ἐν τοῖς Ἕλλη-
σιν, οὐκ ἔξω τοῦ εἰκότος εἰς μῆνιν τὴν ἀπὸ τοῦ θείου ἀνη-
12 νέχθη· ὡς τῆς τε ἐν τῷ Μηδικῷ πολέμῳ προδοσίας τῶν
Ἑλλήνων διὰ μακροῦ ταύτην δίκην ἐκτίσαντας Θηβαίους,
καὶ τῆς Πλαταιέων ἔν τε ταῖς σπονδαῖς καταλήψεως,
13 καὶ τοῦ παντελοῦς ἀνδραποδισμοῦ τῆς πόλεως, καὶ τῆς
τῶν παραδόντων σφᾶς Λακεδαιμονίοις οὐχ Ἑλληνικῆς

8. Ex optimo scripsi ἐγκαταληφθέντων pro simplici.

7. τοὺς ξυμμετασχόντας] Hi erant pars Arcadum, Achaei, Elei, Athenienses. *Raph.*

8. Vide Thucydidem libro III. De Melo et Scione eundem libro V.

9. Nominativus ἅλωσις absolute ponitur, pro: quod ad illam occupationem attinet. *Raph.* Atheniensibus Pallenae (Chersonesi thracicae, in qua Scione sita erat) Isthmum occupantibus Scionaei, in Chersoneso habitantes, meri jam insulani erant, sc. quibus nullum ex continenti auxilium ferri poterat. Quum igitur Scione vere esset πόλισμα et Melus vere esset insula cum oppido, ad utramque simul respiciens juste dixit Arrianus νησιωτικὰ πολίσματα. *Gron.*

10. ὁμοφύλων i. e. a Plataeensibus aliisque Boeotis, qui eandem cum Thebanis regionem incolebant, Phocensibusque finitimis. *Raph.*

12. Attice accusativi cum ὡς consequentiam designant. *Raph.* cf. Herodot. lib. VIII. et IX. et Thucydides lib. II, initio et lib. III.

13. οὐχ Ἑλληνικῆς] Graecis (contra Graecos) indignae.

γενομένης διὰ Θηβαίους σφαγῆς, καὶ τοῦ χωρίου τῆς ἐρημώσεως, ἐν ὅτῳ οἱ Ἕλληνες παραταξάμενοι Μήδοις ἀπώσαντο τῆς Ἑλλάδος τὸν κίνδυνον· καὶ ὅτι Ἀθηναίους 14
αὐτοὶ τῇ ψήφῳ ἀπώλλυον, ὅτε ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ τῆς πόλεως γνώμη προὐτέθη ἐν τοῖς Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις. Ἐπεὶ καὶ πρὸ τῆς ξυμφορᾶς πολλὰ ἀπὸ 15
τοῦ θείου ἐπισημῆναι ἐλέγετο, ἃ δὴ ἐν μὲν τῷ παραυτίκα ἠμελήθη· ὕστερον δὲ ἡ μνήμη αὐτὰ ἐς λογισμὸν τοῦ ἔκπαλαι ἐπὶ τοῖς ξυνενεχθεῖσι προσημανθῆναι ἀνήνεγκε.
Τοῖς δὲ μετασχοῦσι τοῦ ἔργου ξυμμάχοις (οἷς δὴ καὶ 16
ἐπέτρεψεν Ἀλέξανδρος τὰ κατὰ τὰς Θήβας διαθεῖναι) τὴν μὲν Καδμείαν φρουρᾷ κατέχειν ἔδοξε, τὴν πόλιν δὲ κατασκάψαι εἰς ἔδαφος, καὶ τὴν χώραν κατανεῖμαι τοῖς ξυμμάχοις, ὅση μὴ ἱερὰ αὐτῆς· παῖδας δὲ καὶ 17
γυναῖκας καὶ ὅσοι ὑπελείποντο Θηβαίων, πλὴν τῶν ἱερέων τε καὶ ἱερειῶν καὶ ὅσοι ξένοι Φιλίππου ἢ Ἀλεξάνδρου ἢ ὅσοι πρόξενοι Μακεδόνων ἐγένοντο, ἀνδραποδίσαι.
Καὶ τὴν Πινδάρου δὲ τοῦ ποιητοῦ οἰκίαν καὶ τοὺς ἀπογόνους 18
τοῦ Πινδάρου λέγουσιν ὅτι διεφύλαξεν Ἀλέξανδρος αἰδοῖ τῇ Πινδάρου· ἐπὶ τούτοις Ὀρχομενόν τε καὶ Πλαταιὰς 19
ἀναστῆσαί τε καὶ τειχίσαι οἱ ξύμμαχοι ἔγνωσαν.

X. Ἐς δὲ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ὡς ἐξηγγέλθη τῶν 1
Θηβαίων τὸ πάθος, Ἀρκάδες μὲν ὅσοι βοηθήσοντες Θηβαίοις ἀπὸ τῆς οἰκείας ὡρμήθησαν, θάνατον κατεψηφίσαντο τῶν ἐπαράντων σφᾶς ἐς τὴν βοήθειαν. Ἠλεῖοι 2

14. τῇ ψήφῳ ἀπώλλυον] delendam censebant. cf. Xenoph. Hist. Graec. lib. II. *Raph.*

15. Ἐπεὶ καὶ] *quandoquidem etiam. Idem.*

ὕστερον δὲ etc.] *recordatio ea retulit ad* eam *opinionem*, ut existimarent, illa prodigia *ostensa olim fuisse de iis, quae* tunc *accidissent.* H. e. in memoriam redeuntes veterum prodigiorum, ea ad istos rerum eventus referebant, quos iis praenunciatos fuisse judicabant. *Raph.*

C. X.

Arg. Arcades, Elei, Aetoli et Athenienses supplices. Charidemus in exilium missus.

δὲ τοὺς φυγάδας σφῶν κατεδέξαντο, ὅτι ἐπιτήδειοι
3 Ἀλεξάνδρῳ ἦσαν· Αἰτωλοὶ δὲ πρεσβείας σφῶν κατὰ
ἔθνη, πέμψαντες ξυγγνώμης τυχεῖν ἐδέοντο, ὅτι καὶ
αὐτοί τι πρὸς τὰ παρὰ τῶν Θηβαίων ἀπαγγελθέντα
4 ἐνεωτέρισαν. Ἀθηναῖοι δὲ, μυστηρίων τῶν μεγάλων
ἀγομένων, ὡς ἧκον τινὲς τῶν Θηβαίων ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου,
τὰ μὲν μυστήρια ἐκπλαγέντες ἐξέλιπον, ἐκ δὲ τῶν ἀγρῶν
5 ἐσκευαγώγουν ἐς τὴν πόλιν. Ὁ δῆμος δὲ ἐς ἐκκλησίαν
συνελθὼν, Δημάδου γράψαντος, δέκα πρέσβεις ἐκ πάντων
Ἀθηναίων ἀπολεξάμενος, πέμπει παρὰ Ἀλέξανδρον,
οὕστινας ἐπιτηδειοτάτους Ἀλεξάνδρῳ ἐγίγνωσκον·
6 ὅτι τε σῶος ἐξ Ἰλλυριῶν καὶ Τριβαλλῶν ἐπανῆλθε,
χαίρειν τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων οὐκ ἐν καιρῷ ἀπαγγελοῦντας,
καὶ ὅτι Θηβαίους τοῦ νεωτερισμοῦ ἐτιμωρήσατο.
7 Ὁ δὲ τὰ μὲν ἄλλα φιλανθρώπως πρὸς τὴν πρεσβείαν
ἀπεκρίνατο, ἐπιστολὴν δὲ γράψας πρὸς τὸν δῆμον, ἐξῄτει
τοὺς ἀμφὶ Δημοσθένην καὶ Λυκοῦργον· καὶ Ὑπερείδην
δὲ ἐξῄτει καὶ Πολύευκτον, καὶ Χάρητα, καὶ Χαρίδημον,
καὶ Ἐφιάλτην, καὶ Διότιμον, καὶ Μοιροκλέα·
8 τούτους γὰρ αἰτίους εἶναι τῆς τε ἐν Χαιρωνείᾳ ξυμφορᾶς
τῇ πόλει γενομένης, καὶ τῶν ὕστερον ἐπὶ τῇ Φιλίππου
τελευτῇ πλημμεληθέντων ἔς τε αὐτὸν καὶ ἐς Φίλιππον·
καὶ Θηβαίοις δὲ τῆς τε ἀποστάσεως ἀπέφαινεν αἰτίους οὐ
9 μεῖον ἢ τοὺς αὐτῶν Θηβαίων νεωτερίσαντας. Ἀθηναῖοι

Cap. X.

2. ἐπιτήδειοι Ἀλεξάνδρῳ ex Opt. vulgo Ἀλεξάνδρου.

5. ἀπολεξ. ex eodem pro ἐπιλεξ.

4. μυστηρίων τῶν μεγάλων] Non dubitandum est magna mysteria Eleusinia intelligenda esse, quae quotannis (Herod. VIII, 65.) die XV. Boedromionis celebrabantur.

5. γράφειν est ad populum ferre rogationem, et deinde quod populus sciverit scribere; sive universae hujusmodi rei, quae populo deliberanda proponitur, praeesse. *Raph.*

7. Demosthenes, Lycurgus, Hyperides, Polyeuctus, Ephialtes, Diotimus et Moerocles erant oratores, Chares et Charidemus copiarum duces.

8. τῶν ὕστερον — πλημμεληθέντα vide in Freinshemii supplementis ad Curt. I, 14, 16. sqq.

δὲ τοὺς μὲν ἄνδρας οὐκ ἐξέδοσαν, πρεσβεύονται δὲ αὖθις
παρὰ Ἀλέξανδρον, ἀφεῖναι δεόμενοι τὴν ὀργὴν τοῖς
ἐξαιτηθεῖσι· καὶ Ἀλέξανδρος ἀφῆκε, τυχὸν μὲν, αἰδοῖ 10
τῆς πόλεως, τυχὸν δὲ, σπουδῇ τοῦ ἐς τὴν Ἀσίαν στόλου, οὐκ
ἐθέλων οὐδὲν ὕποπτον ἐν τοῖς Ἕλλησιν ὑπολείπεσθαι.
Χαρίδημον μέν τοι, μόνον τῶν ἐξαιτηθέντων τε καὶ οὐ 11
δοθέντων, φεύγειν ἐκέλευσε· καὶ φεύγει Χαρίδημος ἐς
τὴν Ἀσίαν παρὰ βασιλέα Δαρεῖον.

XI. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος ἐπανῆλθεν εἰς Μα- 1
κεδονίαν· καὶ τῷ τε Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ τὴν θυσίαν τὴν
ἀπ' Ἀρχελάου ἔτι καθεστῶσαν ἔθυσε, καὶ τὸν ἀγῶνα
ἐν Αἰγαῖς διέθηκε τὰ Ὀλύμπια. Οἱ δὲ καὶ ταῖς Μούσαις
λέγουσιν ὅτι ἀγῶνα ἐποίησε. Καὶ ἐν τούτῳ ἀγγέλλεται 2
τὸ Ὀρφέως τοῦ Οἰάγρου τοῦ Θρᾳκὸς ἄγαλμα, τὸ ἐν
Πιερίδι, ἱδρῶσαι ξυνεχῶς. Καὶ ἄλλοι ἄλλα ἐπεθείαζον 3
τῶν μάντεων. Ἀρίστανδρος δὲ, ἀνὴρ Τελμισσεὺς, μάντις,
θαῤῥεῖν ἐκέλευσεν Ἀλέξανδρον· δηλοῦσθαι γὰρ ὅτι
ποιηταῖς ἐπῶν τε καὶ μελῶν, καὶ ὅσοι ἀμφὶ ᾠδὴν ἔχουσι,
πολὺς πόνος ἔσται ποιεῖν τε καὶ ᾄδειν Ἀλέξανδρον καὶ
τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα. Ἅμα δὲ τῷ ἦρι ἀρχομένῳ ἐξε- 4
λαύνει ἐφ' Ἑλλησπόντου, τὰ μὲν κατὰ Μακεδονίαν τε
καὶ τοὺς Ἕλληνας Ἀντιπάτρῳ ἐπιτρέψας, αὐτὸς δὲ ἄγων
πεζοὺς μὲν, σὺν ψιλοῖς τε καὶ τοξόταις, οὐ πολλῷ πλείους
τρισμυρίων, ἱππέας δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους. Ἦν 5

Cap. XI.

4. πλείους τῶν τρισμυρίων, articulum, quem primus Gronovius habet, abundantem et turbantem delevi.

11. Charidemus ob libertatem linguae a Dario occisus est.

C. XI.

Arg. Reditus in Macedoniam et dies festi peracti. Vere novo iter cum exercitu ad Hellespontum, quem trajiciunt. Alexander Ilii.

1. Archelaus fuerat quondam Macedoniae rex.

3. Τελμισσεὺς] Telmissus urbs Lyciae. Telmissenses vero peritissimos prodigiorum interpretes esse, antiquitus creditum erat.

4. αὐτὸς δὲ ἄγων etc.] Quum tot diversa militum in Alexandri

δὲ αὐτῷ ὁ στόλος παρὰ τὴν λίμνην τὴν Κερκινῖτιν ὡς ἐπ' Ἀμφίπολιν καὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ τὰς ἐμβολάς.
6 Διαβὰς δὲ τὸν Στρυμόνα, παρήμειβε τὸ Πάγγαιον ὄρος τὴν ὡς ἐπ' Ἄβδηρα καὶ Μαρώνειαν πόλεις Ἑλληνίδας ἐπὶ θαλάσσῃ ᾠκισμένας. Ἔνθεν δὲ ἐπὶ τὸν Ἕβρον ποταμὸν ἀφικόμενος, διαβαίνει καὶ τὸν Ἕβρον εὐπετῶς.
7 Ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῆς Παιτικῆς ἐπὶ τὸν Μέλανα ποταμὸν ἔρχεται. Διαβὰς δὲ καὶ τὸν Μέλανα, ἐς Σηστὸν ἀφικνεῖται ἐν εἴκοσι ταῖς πάσαις ἡμέραις ἀπὸ τῆς

6. παρήμειβε ex Opt. et aliis. Vulgo παρήμειψε.

Καὶ τὸν Ἕβρον εὐπετῶς. Tertiam vocem ex Optimo et aliis inferendam putavi; et mox ex iisdem scripsi bis Ἐλαιοῦντα et Ἐλαιοῦντος pro vulgato Ἐλεοῦντα et Ἐλεοῦντος. cf. Valckenar. ad Herod. IX, 116, et Wasse ad Thucyd. VIII, 103.

exercitu nomina occurrant, brevissimis hoc loco conspectum exercitus Alexandri dare in animo est. *Peditum* praecipui erant *Macedones ipsi*. Dividebantur 1) *in agema peditum*, constans ex tribus circiter millibus, 2) in *reliquos hypaspistas*, quorum fuerunt chiliarchiae tres, 3) et in πεζεταίρους, qui divisi erant in sex τάξεις, quarum quaevis mille homines tenebat. Accesserunt peditum *sociorum* (Graecorum) circiter *septem* millia, et *mercenariorum* quinque millia. Hi omnes erant gravis armaturae, pezetaeri vero gravissimae. Ad *pedites levis armaturae* pertinent *sagittarii Macedones et Cretenses*, utrique circiter mille; *Agrianes* jaculatores, circiter mille; *Thraces* jaculatores, aliique jaculatores et *funditores* fortasse ex *Illyriis* et *Triballis*; quorum omnium numerus supra quatuor millia excessisse videtur. — Primum omnium inter *equites* locum tenent *equites amici* ex Macedonia conscripti, quorum erant octo turmae, ex quarum duabus constabat una hipparchia. Prima harum turmarum vocabatur *turma regia*, vel *agema equitum*, et constabat forte ex trecentis equitibus; reliquae singulae turmae ex ducenis. His omnibus praeerat Philotas, post cujus mortem quatuor turmis Clitus, reliquis Hephaestion praeficiebatur. Proximi dignitate sunt equites *Thessali* circiter mille et quingenti. Sequuntur *equites Symmachi* sexcenti et diversa agmina *equitum mercenariorum*, quorum omnium numerum nemo tradidit. Hi erant gravis armaturae. Levis sunt *Thraces*, *Paeones* et *prodromi*. Equitum omnium, secundum Arrianum, fuerunt supra quinque millia. Asia vero victa modo supplementis ex Europa adductis, modo militibus ex nationibus victis coactis multum auctus est Alexandri exercitus.

οἴκοθεν ἐξορμήσεως. Ἐλθὼν δὲ ἐς Ἐλαιοῦντα, θύει 8
Πρωτεσιλάῳ ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ Πρωτεσιλάου, ὅτι καὶ
Πρωτεσίλαος πρῶτος ἐδόκει ἐκβῆναι ἐς τὴν Ἀσίαν τῶν
Ἑλλήνων τῶν ἅμα Ἀγαμέμνονι ἐς Ἴλιον στρατευσάντων.
Καὶ ὁ νοῦς τῆς θυσίας ἦν, ἐπιτυχεστέραν οἱ γενέσθαι ἢ
Πρωτεσιλάῳ τὴν ἀπόβασιν. Παρμενίωνι μὲν δὴ τῶν 9
πεζῶν τοὺς πολλοὺς, καὶ τὴν ἵππον διαβιβάσαι ἐτάχθη
ἐκ Σηστοῦ ἐς Ἄβυδον· καὶ διέβησαν τριήρεσι μὲν ἑκατὸν
καὶ ἑξήκοντα, πλοίοις δὲ ἄλλοις πολλοῖς στρογγύλοις.
Ἀλέξανδρον δὲ ἐξ Ἐλαιοῦντος ἐς τὸν Ἀχαιῶν λιμένα 10
κατᾶραι ὁ πλείων λόγος κατέχει, καὶ αὐτόν τε κυβερ-
νῶντα τὴν στρατηγίδα ναῦν διαβαίνειν· καὶ ἐπειδὴ κατὰ
μέσον τὸν πόρον τοῦ Ἑλλησπόντου ἐγένετο, σφάξαντα
ταῦρον, τῷ Ποσειδῶνι καὶ Νηρηίσι σπένδειν ἐκ χρυσῆς
φιάλης ἐς τὸν πόντον. Λέγουσι δὲ καὶ πρῶτον ἐκ τῆς 11
νεὼς σὺν τοῖς ὅπλοις ἐκβῆναι αὐτὸν ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀσίαν,
καὶ βωμοὺς ἱδρύσασθαι, ὅθεν τε ἐστάλη ἐκ τῆς Εὐρώπης,
καὶ ὅπου ἐξέβη τῆς Ἀσίας, Διὸς ἀποβατηρίου καὶ Ἀθη-
νᾶς καὶ Ἡρακλέους· ἀνελθόντα δὲ ἐς Ἴλιον, τῇ τε Ἀθη- 12
νᾷ θῦσαι τῇ Ἰλιάδι, καὶ τὴν πανοπλίαν τὴν αὑτοῦ ἀνα-
θεῖναι ἐς τὸν ναὸν, καὶ καθελεῖν ἀντὶ ταύτης τῶν ἱερῶν
τινὰ ὅπλων ἔτι ἐκ τοῦ Τρωϊκοῦ ἔργου σωζόμενα· καὶ ταῦτα
λέγουσιν ὅτι οἱ ὑπασπισταὶ ἔφερον πρὸ αὐτοῦ ἐς τὰς
μάχας. Θῦσαι δὲ αὐτὸν καὶ Πριάμῳ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ 13
Διὸς τοῦ Ἑρκείου λόγος κατέχει, μῆνιν Πριάμου παραιτού-
μενον τῷ Νεοπτολέμου γένει, ὃ δὴ ἐς αὐτὸν καθῆκεν.

10. ναῦν διαβαίνειν ex Optimo pro διαβάλλειν.
12. ἐς τὸν ναὸν ex Opt. et altero. Vulgo ἐς τὸν νεών. In Veneta et Basil. est τὸν νεὸν, quod alludit.

12. τινὰ ὅπλων] scutum commemoratur VI, 9, 6.

13. ἕρκος dicitur aulam ambiens murus. Unde Iovem Hercium appellarunt, quod ipsi ibi sacrificia tanquam ejus loci praesidi, et a quo omnes conservarentur, qui intra idem ἕρκος habitarent. — Neoptolemus Achillis filius Priamum in ipsis Palatii focis occiderat. *Raph.*

1 XII. [Ἀνιόντα δ' αὐτὸν ἐς Ἴλιον Μενοίτιός τε ὁ κυ-
βερνήτης χρυσῷ στεφάνῳ ἐστεφάνωσε, καὶ ἐπὶ τούτῳ Χάρης
ὁ Ἀθηναῖος ἐκ Σιγείου ἐλθὼν, καί τινες ἄλλοι, οἱ μὲν
2 Ἕλληνες, οἱ δὲ ἐπιχώριοι.] Οἱ δὲ, ὅτι καὶ τὸν Ἀχιλ-
λέως ἄρα τάφον ἐστεφάνωσεν. Ἡφαιστίωνα δὲ λέγουσιν,
ὅτι τοῦ Πατρόκλου τὸν τάφον ἐστεφάνωσε, καὶ εὐδαιμόνι-
σεν ἄρα (ὡς ὁ λόγος) Ἀλέξανδρος Ἀχιλλέα, ὅτι Ὁμήρου
3 κήρυκος ἐς τὴν ἔπειτα μνήμην ἔτυχε. Καὶ μέν τοι καὶ
ἦν Ἀλεξάνδρῳ οὐχ ἥκιστα τούτου ἕνεκα εὐδαιμονιστέος Ἀχιλ-
λεὺς, ὅτι αὐτῷ γε Ἀλεξάνδρῳ, οὐ κατὰ τὴν ἄλλην ἐπι-
τυχίαν, τὸ χωρίον τοῦτο ἐκλιπὲς ξυνέβη, [οὐδὲ ἐξηνέχθη
4 ἐς ἀνθρώπους τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα ἐπαξίως. Οὔτ' οὖν

Cap. XII.

1. Ἀνιόντα — ἐπιχώριοι. In praecedentibus sermo est de diis et heroibus, quibus Alexander sacra fecerat Ilii. De eadem re pergit in sequentibus. Cur ergo alieno loco interjecta sunt ista de coronatione Alexandri? Deinde hoc loco mentio facta est hominis ignoti, Menoetii gubernatoris praeter consuetudinem Arriani sine ulla nota, vel cujus fuerit nationis, vel qualis gubernator, utrum forte urbis et regionis trojanae, an navium? Nec verosimile est, Charetem, quem modo sibi tradi ab Atheniensibus poposcerat, nunc ultro ad eum venturum, qui eum coronaret, quum in seqq. occurrat idem cum imperio aliquo a Persis contra Alexandrum accepto. Vide III, 2, 7. et Curt. IV, 5, 14. Deinde Alexandrum incredibile est, vix Asiam ingressum jam coronari ab indigenis, horum nondum victorem. Uncis locum includendum curavi tanquam interplicatum ab alio, donec meliora prostabunt.

3. 4. οὐδὲ ἐξηνέχθη — Ἀλεξάνδρῳ ἐπεοικότες. Si rejicis, quae verba uncis inclusi, omnia bene cohaerent et Arrianus ipse diffici-

C. XII.

Arg. Sacra heroibus Ilii facta. Ratio, cur Arrianus se ad scribendam historiam Alexandri contulerit. Iter Alexandri Hermotum usque. Persarum duces, qui fuerunt, eorumque consilium pugnandi.

1. Ἀνιόντα] Vulgaris loquendi consuetudo, quae a mari ad interiora regionis recedunt, ea superiora vocat. *Raph.* Vide notas criticas.

2. Ἡφαιστίων erat intimus amicorum Alexandri. Patrocli monumentum coronat, αἰνιττόμενος, ut ait Aelianus, ὅτι καὶ αὐτὸς ἦν ἐρώμενος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὥσπερ Ἀχιλλέως ὁ Πάτροκλος.

3. τὸ χωρίον τοῦτο ἐκλιπὲς ξυνέβη] *haec pars felicitatis deficiebat* — i. e. dignum rerum gestarum praeconem non inveniebat.

4. Hiero Syracusanorum rex fuit,

καταλογάδην, ὔτε τις ἐν μέτρῳ ἐποίησεν, ἀλλ' ὐδὲ ἐν μέλει ᾔσθη Ἀλέξανδρος, ἐν ὅτῳ Ἱέρων τε καὶ Γέλων καὶ Θήρων, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ὐδέν τι Ἀλεξάνδρῳ ἐπεοικότες.] ὥστε πολὺ μεῖον γιγνώσκεται τὰ Ἀλεξάνδρυ, ἢ τὰ φαυλότατα τῶν πάλαι ἔργων. Ὁπότε καὶ ἡ τῶν μυρίων 5.
σὺν Κύρῳ ἄνοδος ἐπὶ βασιλέα Ἀρταξέρξην καὶ τὰ Κλεάρχυ τε καὶ τῶν ἅμα αὐτῷ ἁλόντων παθήματα, καὶ ἡ κατάβασις αὐτῶν ἐκείνων, ἣν Ξενοφῶν αὐτὺς κατήγαγε, πολύ τι ἐπιφανέστερα ἐς ἀνθρώπυς Ξενοφῶντος ἕνεκα ἐστὶν, ἢ Ἀλέξανδρός τε καὶ τὰ Ἀλεξάνδρυ ἔργα. Καίτοι Ἀλέξανδρος ὔτε ξὺν ἄλλῳ ἐστράτευσεν, 6.
ὔτε φεύγων μέγαν βασιλέα τὺς τῇ καθόδῳ τῇ ἐπὶ θάλατταν ἐμποδὼν γιγνομένυς ἐκράτησεν· ἀλλ' ὐκ ἔστιν

liora verba: τὸ χωρίον τῦτο ἐκλιπὲς ξυνέβη explicat inde a verbis ὥστε πολὺ μεῖον et in seqq. Primus scholiastes adjecit verba: ὐδὲ ἐξ. ἐς ἀνθρ. τὰ Ἀλεξ. ἔργα ἐπαξίως, recte nostrum explicans, qui in praefatione de Alexandro scripserat ὐδ' ἔστιν ὑπὲρ ὅτυ πλείονες ἀνέγραψαν. Si ab Arriano profecta essent ista verba, legeretur ὐδὲ γὰρ, ut verba sint parentheseos. Sed de his, si cui Arriani esse videbuntur, non multum pugnabo. Sequentia vero praeter omne dubium aliena sunt. Principium statim: ὔτ' ὖν *non igitur* alterius manum indicat, consequentiam incipientis, quae absurda est. Unde enim habet, Alexandrum nec soluta oratione nec carminibus celebratum esse, Arriano ipso in praefatione contrarium dicente? Defuerunt insignes rerum gestarum praecones. ✝ Variantem lectionem non invenio.

6. Καίτοι Ἀλέξ. Sic editiones ante Gronovium, qui inserit γε, nescio unde. Unde abjeci. Mox Veneta et Bas. habent ἐπὶ θάλατταν adverbialiter: *meerwärts*. Vulgo articulus adjectus est; tunc Graeci mare mediterraneum intellexissent pro ponto Euxino.

in quem exstant quatuor Pindari odae. Gelon frater fuit Hieronis, cujus laudes, quis cecinerit ignoro. Theron Agrigentinorum tyrannus eundem Pindarum nactus est praeconem. *Raph.*

5. τῶν μυρίων sc. Graecorum; in quos Cyro interfecto ipsorum voluntate imperium obtinebat Clearchus; *Raph.* qui fraude cum quibusdam aliis captus et ab hostibus interfectus est.

6. ὔτε ξὺν ἄλλῳ sicut ista decem millia Graecorum sub imperio Cyri.

ὔτε φεύγων μέγαν βασιλέα] *non fugiebat regem Persarum* Artaxerxem, fratrem Cyri minoris, uti decem millia Graecorum, qui cum Cyro contra

ὅστις ἄλλος εἷς ἀνὴρ τοσαῦτα ἢ τηλικαῦτα ἔργα κατὰ
πλῆθος ἢ μέγεθος ἐν Ἕλλησιν ἢ βαρβάροις ἀπεδείξατο.
7 Ἔνθεν καὶ αὐτὸς ὁρμηθῆναί φημι ἐς τήνδε τὴν ξυγγρα-
φὴν, οὐκ ἀπαξιώσας ἐμαυτὸν φανερὰ καταστήσειν ἐς
8 ἀνθρώπους τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα. Ὅς τις δὲ ὢν ταῦτα
ὑπὲρ ἐμαυτοῦ γιγνώσκω, τὸ μὲν ὄνομα οὐδὲν δέομαι ἀνα-
γράψαι (οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἄγνωστον ἐς ἀνθρώπους ἐστὶν) οὐδὲ
πατρίδα, ἥτις μοι ἐστὶν, οὐδὲ γένος τὸ ἐμὸν, οὐδὲ εἰ δή τινα
ἀρχὴν ἐν τῇ ἐμαυτοῦ ἦρξα. Ἀλλ' ἐκεῖνο ἀναγράφω,
ὅτι ἐμοὶ πατρίς τε καὶ γένος καὶ ἀρχαὶ οἵδε οἱ λόγοι εἰσί
9 τε καὶ ἀπὸ νέου ἔτι ἐγένοντο. Καὶ ἐπὶ τῷδε οὐκ ἀπαξιῶ
ἐμαυτὸν τῶν πρώτων ἐν τῇ φωνῇ τῇ Ἑλλάδι, εἴπερ οὖν

8. *οὐδὲ γένος τὸ ἐμὸν* ex Veneta, Vulc. et Basil. Nescio unde Gronovius habeat *οὐδὲ τὸ γένος τὸ ἐμόν*? Cur non fecit paulo ante *οὐδὲ τὴν πατρίδα* et paulo post *ἡ πατρίς τε καὶ τὸ γένος καὶ αἱ ἀρχαί*? Sic etiam paulo post ex iisdem rescripsi *τῶν πρώτων ἐν τῇ φωνῇ*, quum Gronovius iterum temere adjecto articulo habeat *τῶν πρώτων τῶν ἐν τῇ φωνῇ*.

Artaxerxem steterant Cyroque victo et interfecto in patriam se ex hostico recipere conabantur. Quem reditum fugae nomine appellat Arrianus, non quod ex acie fugerint, in qua ipsi quidem hostem bis vicerant, cum Cyrus et reliquus ejus exercitus infelicius pugnassent, sed quod sensim, quod fit in fuga non effusa, recesserint, et insidias regis prudenter vitantes et vim, si inferretur, fortiter propulsaturi. Nam quum, Cyro caeso, in mediis hostibus destituti essent, neque tamen arma tradere vellent, quod se victos esse negarent, factum est ipsorum cum virtute tum consilio, ut eos rex neque aperto marte aggredi auderet, neque fraude in potestatem redigere posset suam. Graecorum autem domum reditioni impedimento erant plerique populi, per quorum regiones iter ipsis in patriam erat faciendum, quos tamen omnes superarunt, vi armis facta. Vide Xenophontis anabasin Cyri. *Raph.*

8. Vide Vitam Arriani. *ὅτι ἐμοὶ πατρίς τε* etc. i. e. *quantum alii in patria genere et magistratibus suis, tantum ego in his literis gloriam meam pono.*

9. *τῶν πρώτων ἐν τῇ φωνῇ τῇ Ἑλλάδι* etc. *Propterea* (quia a juventute literis deditus fui, et tantam jam gloriam nactus sum) *non indignum me judico, qui, siquidem Alexander iis, qui primi in armis fuere, accensendus est, primis in literis, vel principibus Graecorum scriptoribus accenseor,* i. e. ego tam vere sum in primis graecis scriptoribus, quam Alexander in primis impera-

καὶ Ἀλέξανδρος τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις. Ἐξ Ἰλίου δὲ ἐς 10
Ἀρίσβην ἧκεν, οὗ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῷ διαβεβηκυῖα
τὸν Ἑλλήσποντον ἐστρατοπεδεύκει. Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς 11
Περκώτην, τῇ δὲ ἄλλῃ Λάμψακον παραμείψας, πρὸς
τῷ Προσακτίῳ ποταμῷ ἐστρατοπέδευσεν, ὃς ῥέων ἐκ τῶν
ὀρῶν τῶν Ἰδαίων, ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν τὴν μεταξὺ τοῦ
Ἑλλησπόντου τε καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου. Ἔνθεν δὲ ἐς
Ἕρμωτον ἀφίκετο, Κολωνὰς πόλιν παραμείψας. Σκοποὶ 12
δὲ αὐτῷ ἐπέμποντο πρὸ τοῦ στρατεύματος· καὶ τούτων
ἡγεμὼν ἦν Ἀμύντας ὁ Ἀῤῥαβαίου, ἔχων τῶν τε ἑταίρων
τὴν ἴλην τὴν ἐξ Ἀπολλωνίας, ἧς ἰλάρχης ἦν Σωκράτης

11. πρὸς τῷ Προσακτίῳ. Sic omnes MSti et veteres editiones; quarum auctoritatem sequi malui, quum in posterioribus edit. conjecturam Πρακτίῳ receptam viderem, quamvis de flumine Prosactio nihil inveniam. Quot enim sunt nomina oppidorum et fluminum, quae vel vix semel occurrunt, vel plane periere? nec scio, cur Arriano in iis geographicis, quae solus habet, et quorum plura sunt, fidem negare velimus. Sic statim invenitur locus *Hermotum*, de quo in omnibus Geographis altum silentium.

toribus. — Si alii aliter locum explicare studebant, ortum id est ex cupidine gloriationis Arrianum crimine absolvendi, qui labor irritus. Cf. finis libri septimi et St. Croix pag. 25. Aliter explicat Raphelius: Cum in studiis ego mea ponam et a juventute posuerim omnia, propterea non indignum me censeo, qui de his rebus scribam, quae maximae sunt in lingua graeca, dignaeque, ut ab homine hujus linguae peritissimo exponantur. Omnes enim bellica gloria superavit Alexander. Aliter Gronovius: quia ab juventute semper mihi curae fuerunt literae, ideo non dedignor me inter primos, (scilicet qui hodie vivunt, et ea utuntur) in ejus linguae usu, sicut Alexander in usu armorum.

10. Arisbe, urbs interius sita, non procul ab Abydo.

11. Locorum apud nostrum hic ordo est: Alexander juxta mare septemtrionem versus contra hostes ad Granicum proficiscens, primo die ex Arisbe ad Percoten usque movit, altero a Percote, Lampsacum praetergressus et deflectens in mediterranea ad fluvium Prosactium; deinde ab eo flumine Hermotum venit, Colonas (Milesiorum coloniam) et Priamum, urbes praetergressus; ab Hermoto denique ad Granicum pervenit.

12. ἐξ Ἀπολλωνίας] quae in Mygdonia sita.

ὁ Σάθωνος, καὶ τῶν προδρόμων καλυμένων ἴλας τέσ-
13 σαρας. Κατὰ δὲ τὴν πάροδον Πρίαμον πόλιν ἐνδοθεῖσαν
πρὸς τῶν ἐνοικέντων τὺς παραληψομένυς ἀπέστειλε σὺν
14 Πανηγόρῳ τῷ Λυκαγόρυ ἑνὶ τῶν ἑταίρων. Περσῶν δὲ
στρατηγοὶ ἦσαν Ἀρσάμης καὶ Ῥεομίθρης καὶ Πετίνης,
καὶ Νιφάτης, καὶ ξὺν τύτοις Σπιθριδάτης ὁ Λυδίας καὶ
Ἰωνίας σατράπης, καὶ Ἀρσίτης ὁ τῆς πρὸς Ἑλλησπόν-
15 τῳ Φρυγίας ὕπαρχος. Οὗτοι δὲ πρὸς Ζελείᾳ τῇ πόλει
κατεστρατοπεδευκότες ἦσαν ξὺν τῇ ἵππῳ τε τῇ βαρβα-
16 ρικῇ καὶ τοῖς Ἕλλησι τοῖς μισθοφόροις. Βυλευομένοις
δὲ αὐτοῖς ὑπὲρ τῶν παρόντων, ἐπειδὴ Ἀλέξανδρος δια-
βεβηκὼς ἠγγέλλετο, Μέμνων ὁ Ῥόδιος παρῄνει μὴ διὰ
κινδύνυ ἰέναι πρὸς τὺς Μακεδόνας, τῷ τε πεζῷ πολὺ
περιόντας σφῶν, καὶ αὐτῦ Ἀλεξάνδρυ παρόντος, αὐτοῖς
17 δὲ ἀπόντος Δαρείυ. Προϊόντας δὲ, τόν τε χιλὸν ἀφα-
νίζειν καταπατῦντας τῇ ἵππῳ, καὶ τὸν ἐν τῇ γῇ καρπὸν
ὑπεμπιπράναι, μηδὲ τῶν πόλεων αὐτῶν φειδομένυς. Οὐ
γὰρ μενεῖν ἐν τῇ χώρᾳ Ἀλέξανδρον ἀπορίᾳ τῶν ἐπιτη-
18 δείων. Ἀρσίτην δὲ λέγεται εἰπεῖν ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν

14. Πετίνης. Sic hic et cap. XVI, 5. Optimus. Vulgo Πετήνης.

13. Urbs Priamus ignota est, praeter quod, Ortelio teste in Thesauro suo, ejus meminit concilium Ephesinum III.

14. τῆς πρὸς Ἑλλησπόντῳ Φρυγίας ὕπαρχος] Phrygia dividebatur in duas partes, altera, Phrygia ad Hellespontum occurrit et I, 17, 1. Minor haec vocari solet. Altera est Phrygia major vel Phrygia simpliciter. Unde Phryges utrique III, 22, 6. V, 25, 8. VII, 9, 11. Xenophontem in his sequitur Arrianus. Locos ex Diodoro aliisque habet Petr. Wesseling. ad Diod. XVII, 18. Ὕπαρχος minor dignitate est quam Satrapa. Interdum tamen Satrapae quoque ὕπαρχοι vocantur. Zeleia est urbs Troadis ad Aesepum.

16. μὴ διὰ κινδύνυ ἰέναι] praelium non committere. De Memnone vide Indicem. Erat frater Mentoris felicis aeque ac prudentis Persarum ducis. Ejus sororem in matrimonium duxerat Artabazus, teste Diodoro XVI, 52.

17. Vocem προϊόντας rectius de regrediendo intelliges. Vocula enim πρὸ in compositione saepius apud nostrum nihil significare et supervacua esse solet. cf. I, 5, 1. II, 9, 3. 19, 9.

Περσῶν, ὅτι ἐκ ἂν περιΐδοι μήτ' οἰκίαν μίαν ἐμπρησθεῖσαν τῶν ὑπὸ οἱ τεταγμένων ἀνθρώπων· καὶ τὲς Πέρσαις 19
Ἀρσίτη προσθέσθαι, ὅτι καὶ ὕποπτόν τι αὐτοῖς ἦν ἐς 3
τὸν Μέμνονα, τριβὰς ἐμποιεῖν ἑκόντα τῷ πολέμῳ τῆς ἐκ βασιλέως τιμῆς ἕνεκα.

XIII. Ἐν τέτῳ δὲ Ἀλέξανδρος προύχώρει ἐπὶ τὸν 1
Γρανικὸν ποταμὸν συντεταγμένῳ τῷ ςρατῷ, διπλῆν μὲν τὴν φάλαγγα τῶν ὁπλιτῶν τάξας· τὲς δὲ ἱππέας κατὰ τὰ κέρατα ἄγων, τὰ σκευοφόρα δὲ κατόπιν ἐπιτάξας ἕπεσθαι, τὲς δὲ προκατασκεψομένες τὰ τῶν πολεμίων ἦγεν αὐτῷ Ἡγέλοχος, ἱππέας μὲν ἔχων τὲς σαρισσοφόρες, τῶν δὲ ψιλῶν ἐς πεντακοσίες. Καὶ 2
Ἀλέξανδρός τε ἐ πολὺ ἀπεῖχε ἀπὸ τῦ ποταμῦ τῦ Γρα-

18. ὅτι ὐκ ἂν περιΐδοι μήτ' οἰκίαν μίαν ἐμπρησθεῖσαν τῶν ὑπὸ οἱ τεταγμένων. Sic ex conjectura Gronovii, quum in principio Optimus haberet ὅτι ὐκ ἂν περιΐδοιμεν οἰκίαν μίαν ἐμπρ. et deinde in eodem ac MSS. plerisque esset ὑπὸ οἱ τεταγμ. Vulgo legitur: ὅτι ὐκ ἂν περιΐδοι μίαν οἰκ. ἐμπρ. τῶν ὑποτεταγμένων.

Cap. XIII.

1. συντεταγμένῳ ex Veneta, Vulc. et Basileensi pro vulgato σὺν τεταγμένῳ, quod primus habet Gronovius, operarum fortasse negligentia. Nam vetus lectio satis graeca est. Cf. Arriani Ind. XIX, 1. Exped. I, VIII, 9. II, XX, 4. 8.
2. ἀπεῖχε ἀπὸ τῦ ποταμῦ ex Opt. Vulgo deest praepositio.

19. τῆς ἐκ βασιλέως τιμῆς ἕνεκα] *honoris a rege tributi causa.* Plus enim in uno Memnone spei habebat Darius, quam in caeteris ducibus omnibus. Curt. III, 2, 1. Unde et imperium ipsi inferioris Asiae, totiusque classis concesserat, infra I, 20, 5. et II, 1, 1. Eundem solum Alexander ob industriam et rei bellicae peritiam verebatur: Curt. III, 1, 21. *Raph.*

C. XIII.

Arg. Persis trans Granicum in acie stantibus appropinquat Alexander. Parmenionis de non statim transmittendo flumine consilium rejectum.

1. διπλῆν φάλαγγα] Duplici phalange iterum vtitur Alexander in proelio ad Gaugamela, ne sui a Persis circumveniri possent. cf. III, 12, 1. cum III, 14, 8. In itinere enim utraque phalanx fronte in eundem locum tendebat; at si hostes a tergo conspicerentur, posterior, conversa, hostibus frontem, suis terga obvertebat,

νικοῦ, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν σκοπῶν σπουδῇ ἐλαύνοντες, ἀπήγ-
γελλον ἐπὶ τῷ Γρανικῷ πέραν τοὺς Πέρσας ἐφεστάναι
3 τεταγμένους ὡς ἐς μάχην. Ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρος μὲν
τὴν στρατιὰν πᾶσαν συνέταττεν ὡς μαχουμένους. Παρμε-
4 νίων δὲ προσελθὼν, λέγει Ἀλεξάνδρῳ τάδε. Ἐμοὶ
δοκεῖ, βασιλεῦ, ἀγαθὸν εἶναι ἐν τῷ παρόντι καταστρα-
τοπεδεῦσαι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τῇ ὄχθῃ, ὡς ἔχομεν. Τοὺς
γὰρ πολεμίους οὐ δοκῶ τολμήσειν, πολὺ τῶν πεζῶν λει-
πομένους, πλησίον ἡμῶν αὐλισθῆναι, καὶ ταύτῃ παρέξειν
ἕωθεν εὐπετῶς τῷ στρατῷ διαβαλεῖν τὸν πόρον. Ὑπο-
φθάσομεν γὰρ αὐτοὶ περάσαντες, πρὶν ἐκείνους ἐς τάξιν
5 καθίστασθαι. Νῦν δὲ οὐκ ἀκινδύνως μοι δοκοῦμεν ἐπι-
χειρήσειν τῷ ἔργῳ, ὅτι οὐχ' οἷόν τε ἐν μετώπῳ διὰ τοῦ
6 ποταμοῦ ἄγειν τὸν στρατόν. Πολλὰ μὲν γὰρ αὐτοῦ ὁρᾶται
βαθέα· αἱ δὲ ὄχθαι αὗται, ὁρᾷς ὅτι ὑπερύψηλοι καὶ
7 κρημνώδεις εἰσὶν αἱ αὐτῶν· ἀτάκτως τε οὖν καὶ κατὰ
κέρας, ᾗπερ ἀσθενέστατον, ἐκβαίνουσιν ἐπικείσονται, ἐς
8 φάλαγγα συντεταγμένοι, τῶν πολεμίων οἱ ἱππεῖς· καὶ
τὸ πρῶτον σφάλμα, ἔς τε τὰ παρόντα χαλεπὸν, καὶ
9 ἐς τὴν ὑπὲρ παντὸς τοῦ πολέμου κρίσιν σφαλερόν. Ἀλέ-
ξανδρος δὲ, Ταῦτα μὲν (ἔφη) ὦ Παρμενίων, γιγνώσκω,
αἰσχύνομαι δὲ, εἰ τὸν μὲν Ἑλλήσποντον διέβην εὐπετῶς,
τοῦτο δὲ σμικρὸν ῥεῦμα (οὕτω τῷ ὀνόματι τὸν Γρανικὸν
ἐκφαυλίσας) εἴρξει ἡμᾶς τοῦ μὴ οὐ διαβῆναι ὡς ἔχομεν.

9. τοῦ μὴ οὐ διαβῆναι ex Ven. Baſ. et MSS. plerisque pro vulgato τοῦ μὴ διαβῆναι. Saepe Graeci negationem duplicant. Exemplum vide IV, 8, 5.

3. *ὡς μαχουμένους*, enallage numeri, quia *στρατιὰ* eſt nomen collectivum.

4. *ὡς ἔχομεν*] *ut ſumus*. Differt *ὅπως ἔχομεν*, *ut poſſumus*. *Gron.*

5. *ἐν μετώπῳ*] *recta fronte* (et bene compoſita) Cap. ſeq. 10. *λοξὴ τάξις obliqua acies* opponitur. *Raph.*

6. *εἰσὶν αἱ αὐτῶν*] quaedam earum riparum.

7. *ἀτάκτως* *inordinate*, quod vadum non ubique aperiret vorticoſus amnis; *κατὰ κέρας* *cum cornu*, altero ſcilicet tantum, ſive acie non longiore, quam unum cornu eſſe ſolet, ob eandem cauſam. Contraria ſunt *κατὰ κέρας ἄγειν* et *ἐπὶ φάλαγγος ἄγειν*. Conf. ſupra ad I, 6, 22. *Raph.*

8. *τὸ πρῶτον σφάλμα*, *infortunium in principio belli.*

Καὶ τοῦτο οὔτε πρὸς Μακεδόνων τῆς δόξης, οὔτε πρὸς τῆς ἐμῆς ἐς τοὺς κινδύνους ὀξύτητος ποιοῦμαι· ἀναθαῤῥήσειν τε δοκῶ τοὺς Πέρσας ἀξιομάχους Μακεδόσιν ὄντας, ὅτι οὐδὲν ἄξιον τοῦ σφῶν δέους ἐν τῷ παραυτίκα ἔπαθον.

XIV. Ταῦτα εἰπὼν, Παρμενίωνα μὲν ἐπὶ τὸ εὐώ- 1
νυμον κέρας πέμπει ἡγησόμενον, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὸ δεξιὸν
παρῆγεν. Προετάχθησαν δὲ αὐτῷ τοῦ μὲν δεξιοῦ, Φιλώ- 2
τας ὁ Παρμενίωνος, ἔχων τοὺς ἑταίρους τοὺς ἱππέας, καὶ
τοὺς τοξότας, καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας, τοὺς ἀκοντιστάς·
Ἀμύντας δὲ ὁ Ἀῤῥαβαίου τούς τε σαρισσοφόρους ἱππέας
ἔχων, Φιλώτα ἐπετάχθη, καὶ τοὺς Παίονας καὶ τὴν
ἴλην τὴν Σωκράτους. Ἐχόμενοι δὲ τούτων ἐτάχθησαν οἱ 3
ὑπασπισταὶ τῶν ἑταίρων, ὧν ἡγεῖτο Νικάνωρ ὁ Παρμε-
νίωνος· ἐπὶ δὲ τούτοις, ἡ Περδίκκου τοῦ Ὀρόντου φάλαγξ·
ἐπὶ δὲ ἡ Κοίνου τοῦ Πολεμοκράτους· ἐπὶ δὲ, ἡ Κρατεροῦ
τοῦ Ἀλεξάνδρου· ἐπὶ δὲ, ἡ Ἀμύντου τοῦ Ἀνδρομένους· ἐπὶ

Cap. XIV.

3. τοῦ Ὀρόντου ex conjectura Blancardi. Vulgo ῥ geminatur. Illud firmant hoc loco plures Codices, et alia loca, ubi eodem modo scribitur. De Optimo nihil dixit Gronovius.

10. οὔτε πρὸς Μακεδόνων τῆς δόξης etc.] *neque pro Macedonum gloria, neque pro mea ad pericula alacritate facturus sum*; h. e. si tuum consilium sequerer, neque convenienter agerem Macedonum gloriae, neque meam in periculis adeundis consuetudinem servarem. Ita πρὸς usurpatur a Xenoph. ἄτοπα λέγεις, καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ, *absurda dicis, nec pro tua dignitate*, aut *pro tuo officio*. Thucyd. οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας δόξης τάδε, *res vestra gloria indigna*. Sophocl. οὐ πρὸς ἰατροῦ σοφοῦ, *non convenit medico docto*. *Raph*.

ὄντας per notum graecismum intellige pro infinitivo εἶναι et supple ὡς, quod etiam supra deerat, 1, 6, 15. ἀξιομάχους vero non interpretare de numero militum, sed de virtute bellica, qua Persae cum Macedonibus non erant comparandi.

C. XIV.

Arg. Macedonum et Persarum aciei collocatio. Alexander ingreditur Granicum.

2. προετάχθησαν] *primum locum tenebant*, si quis a dextra incipit agmina numerare. ἐπετάχθη *alterum locum tenebat*.

4 δὲ, ὧν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου ἦρχε. Τοῦ δὲ εὐωνύμου
πρῶτοι μὲν οἱ Θετταλοὶ ἱππεῖς ἐτάχθησαν, ὧν ἡγεῖτο
Κάλας ὁ Ἁρπάλου· ἐπὶ δὲ τούτοις, οἱ ξύμμαχοι ἱππεῖς,
ὧν ἦρχε Φίλιππος ὁ Μενελάου· ἐπὶ δὲ τούτοις, οἱ Θρᾶκες,
5 ὧν ἦρχεν Ἀγάθων· Ἐχόμενοι δὲ τούτων πεζοὶ, ἥ τε
Κρατεροῦ φάλαγξ καὶ ἡ Μελεάγρου καὶ ἡ Φιλίππου, ἔς
6 τε ἐπὶ τὸ μέσον τῆς ξυμπάσης τάξεως. Περσῶν δὲ

5. ἥ τε Κρατεροῦ φάλαγξ καὶ ἡ Μελεάγρου καὶ ἡ Φιλίππου. Ob Codicum silentium nihil quidem muto, sed scribendum fuerat ἡ Κρατεροῦ φάλαγξ (i. e. totum pezetaeron agmen, cui Craterus praeerat) καὶ ἀπὸ ταύτης ἥ τε τάξις Μελεάγρου καὶ ἡ Φιλίππου. Ea enim taxis, cui speciatim praeerat Craterus, jam sect. 3. cum reliquis nominata est. Plura quam sex agmina pezetaeron non fuere, ut patet ex II, 8, 5. 6. III, 11, 15 – 17. quibus omnibus Craterum praefuisse absque dubio est, si confers III, 11, 17. et II, 8, 7. ubi τὸ εὐώνυμον τῶν πεζῶν sunt haec sex agmina, agemati et reliquis hypaspistis numero militum aequalia. Alius denique Craterus non occurrit. Si (cum Gronovio pag. 5, 2.) duos Crateros fuisse credis eam ob rem, quod altero loco (sect. 3.) additur nomen patris, altero (sect. 5.) nihil, erras. Si duo sunt ejusdem nominis, eos distinguit Arrianus ita, ut utrique nomen patris addat. Sic hoc ipso capite habes Amyntam Arrabaei et Amyntam Andromenis filium; sic Philippum Amyntae et Philippum Menelai filium. In Arriano quinque Amyntae patris nomine addito distinguuntur. Si vero interdum Amyntas quis sine patre nominatur, num credamus eum sextum esse? Videtur potius Arrianus, si nudo aliquo nomine utitur, quod duo habebant, celebriorem intellexisse. Nec differt is Craterus, qui, cum Alexander in India navibus veheretur, exercitum juxta Indi ripas ducebat, ab eo, qui in Indicis c. 18, 5. inter τριηράρχας numeratur. Honoris causa ab Alexandro etiam navi praefectus est. Sic etiam ibidem Hephaestion trierarchis adnumeratur, quum tamen et hic in altera Indi ripa exercitum duceret, naves non conscenderet. Inde non sequitur, duos Hephaestiones in summo apud Alexandrum honore fuisse.

5. Totius aciei Macedonicae hic ordo est, a dextro cornu ad laevum numeranti: equites amici, sagittarii et Agrianes sub Philota; equites sarissophori, Paeones, et turma Sociatis sub Amynta, Arrabaei filio; hypaspistae amicorum, i. e. agema peditum et reliqui hypaspistae sub Nicanore; pezetaeri, quorum phalanges vel τάξεις, ut reliquis locis vocari solent, ducuntur a Perdicca, Coeno, Cratero, Amynta Andromenis filio, Philippo Amyntae filio, et Meleagro, omnibus praeest Craterus. Sequuntur equi-

ἱππεῖς μὲν ἦσαν ἐς δισμυρίους, ξένοι δὲ πεζοὶ μισθοφόροι ὀλίγον ἀποδέοντες δισμυρίων. ἐτάχθησαν δὲ τὴν μὲν ἵππον παρατείναντες τῷ ποταμῷ κατὰ τὴν ὄχθην ἐπὶ φάλαγγα μακράν, τοὺς δὲ πεζοὺς κατόπιν τῶν ἱππέων. Καὶ γὰρ ὑπερδέξια ἦν τὰ ὑπὲρ τὴν ὄχθην χωρία. Ἡι δὲ Ἀλέξανδρον αὐτὸν καθεώρων (δῆλος 7 γὰρ ἦν τῶν τε ὅπλων τῇ λαμπρότητι καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν τῇ σὺν ἐκπλήξει θεραπείᾳ) κατὰ τὸ εὐώνυμον μὲν σφῶν ἐπέχοντα, ταύτῃ πυκνὰς ἐπέταξαν τῇ ὄχθῃ τὰς ἴλας τῶν ἵππων. Χρόνον μὲν δὴ ἀμφότερα τὰ στρατεύ- 8 ματα ἐπ' ἄκρου τοῦ ποταμοῦ ἐφεστῶτες, ὑπὸ τοῦ τὸ μέλλον ὀκνεῖν ἡσυχίαν ἦγον· καὶ σιγὴ ἦν πολλὴ ἀφ' ἑκατέρων. Οἱ γὰρ Πέρσαι προσέμενον τοὺς Μακεδόνας, ὁπότε ἐσβήσονται ἐς τὸν πόρον, ὡς ἐπικεισόμενοι ἐκβαίνουσιν· Ἀλέξανδρος δὲ ἀναπηδήσας ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ τοῖς 9 ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευσάμενος ἕπεσθαί τε καὶ ἄνδρας ἀγαθοὺς γίνεσθαι, τοὺς μὲν προδρόμους ἱππέας καὶ μὴν καὶ τοὺς Παίονας προσμβαλεῖν εἰς τὸν ποταμὸν ἔχοντα Ἀμύνταν τὸν Ἀρραβαίου καὶ τῶν πεζῶν μίαν τάξιν, καὶ πρὸ τούτων τὴν Σωκράτους ἴλην Πτολεμαῖον τὸν Φιλίππου ἄγοντα, ᾗ δὴ καὶ ἐτύγχανε τὴν ἡγεμονίαν τοῦ ἱππικοῦ

tes, nempe Thraces sub Agathone, Symmachi sub Philippo, Menelai filio, et Thessali sub Cala. — Vides vero Philippi táxin pedestrem bis nominari, primo dum agmina a cornu dextro ad eam usque et deinde dum a sinistro usque ad eandem numerantur. Τὸ μέσον vero τῆς ξυμπάσης τάξεως nihil significat nisi locum, ubi cornu dextrum tangit sinistrum. Nulla enim est acies media. Ceterum vide notas criticas.

6. ξένοι] intellige Graecos.

7. τῶν ἀμφ' αὐτὸν τῇ σὺν ἐκπλήξει θεραπείᾳ] *ex eorum, quibus stipatus erat, cultu maxima eius reverentiae insigni.* τῶν ἵππων pro τῶν ἱππέων.

9. τοὺς μὲν προδρόμους] Construendum est: Ἀμύνταν τὸν Ἀρραβαίου ἔχοντα τοὺς προδρόμους ἱππέας καὶ μὴν καὶ τοὺς Παίονας καὶ τῶν πεζῶν μίαν τάξιν προσεμβαλεῖν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ Πτολεμαῖον τὸν Φιλίππου ἄγοντα πρὸ τούτων τὴν Σωκράτους ἴλην, ᾗ δὴ etc. Sic illud ἔχοντα postponit II, 2. 3. *Gron.* Constructio totius est: Ἀλέξανδρος δὲ ἀναπηδήσας — καὶ — ἐγκελευσάμενος (ἕπεσθαι — γίγνεσθαι — προσεμβαλεῖν) αὐτὸς δὲ ἄγων — ἐμβαίνει ἐς τὸν πόρον.

τὴν ἡγεμονίαν τοῦ ἱππικοῦ παντὸς] Videtur in Macedonica mili-

παντὸς ἔχουσα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· αὐτὸς δὲ ἄγων τὸ δεξιὸν κέρας ὑπὸ σαλπίγγων τε καὶ τῷ Ἐνυαλίῳ ἀλαλάζοντας, ἐμβαίνει ἐς τὸν πόρον, λοξὴν ἀεὶ παρατείνων τὴν τάξιν, ᾗ παρεῖλκε τὸ ῥεῦμα, ἵνα δὴ μὴ ἐκβαίνοντι αὐτῷ οἱ Πέρσαι κατὰ κέρας προσπίπτοιεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς, ὡς ἀνυστὸν, τῇ φάλαγγι προσμίξῃ αὐτοῖς.

1 XV. Οἱ δὲ Πέρσαι, ᾗ πρῶτοι οἱ ἀμφὶ Ἀμύνταν καὶ Σωκράτην προσέσχον τῇ ὄχθῃ, ταύτῃ καὶ αὐτοὶ ἄνωθεν ἔβαλλον· οἱ μὲν αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ὄχθης ἐξ ὑπερδεξίου ἐς τὸν ποταμὸν ἐσακοντίζοντες· οἱ δὲ, κατὰ τὰ χθαμαλώτερα αὐτῆς ἔς τε ἐπὶ τὸ ὕδωρ καταβαίνοντες.
2 Καὶ ἦν τῶν τε ἱππέων ὠθισμὸς, τῶν μὲν ἐκβαίνειν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, τῶν δ' εἴργειν τὴν ἔκβασιν· καὶ παλτῶν ἀπὸ μὲν τῶν Περσῶν πολλὴ ἄφεσις, οἱ Μακεδόνες δὲ
3 ξὺν τοῖς δόρασιν ἐμάχοντο, ἀλλὰ τῷ τε πλήθει πολὺ ἐλαττούμενοι Μακεδόνες ἐκακοπάθουν ἐν τῇ πρώτῃ

tia obtinuisse, ut primus locus inter et turmas et omnes militum partes per dies variaret, quasi omnes honore aequatae essent, idque ista varietate ostenderetur; id vocat ἡγεμονίαν Arrianus. Sic V, 13, 8. Idem de ducibus testatur I, 28, 5. Verto igitur: *atque ante istos Socratis alam ducentem Ptolemaeum Philippi filium, quae (ala) locum principem universi equitatus eo die sortita erat.* Gron.

10. τὸ κέρας ἀλαλάζοντας] enallage numeri, quia κέρας, hoc sensu, collectivum est. Clamor iste inconditus ἀλαλὰ laetabundus, in signum victoriae, quum in proelia progrederentur, Marti sacer putabatur, eoque animus clamantium augeri, hostium terreri poterat.

λοξὴν ἀεὶ παρατείνων τὴν τάξιν] *obliquam subinde extendens aciem.* Obliqua phalanx est, quae alterum cornu, utrum magis libuerit, hostibus admovens ipso certare incipiat, alterum autem aliquando longius collocet ab hostibus, nec pugnam inire sinat. Ael. Tact. 30. Alexander igitur aciem suam, quam obliquam incedere cogebat flumen voraginibus impeditum, subinde magis magisque extendebat, ita ut, quantum per aquarum altitudinem licebat, plures identidem armatorum ordines in frontem traduceret. Παρὰ in παρατείνειν significat *juxta. Raph.*

C. XV.

Arg. Principium conflictus, laborantibus Macedonibus. Virtus Alexandri in proelio et periculosus ardor.

προσβολῇ, καὶ αὐτοὶ ἐξ ἀβεβαίου τε καὶ ἅμα κάτωθεν
ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀμυνόμενοι· οἱ δὲ Πέρσαι, ἐξ ὑπερδεξίου
τῆς ὄχθης· ἄλλως τε καὶ τὸ κράτιστον τῆς Περσικῆς
ἵππου ταύτῃ ἐπιτέτακτο, οἵ τε Μέμνονος παῖδες, καὶ
αὐτὸς ὁ Μέμνων μετὰ τούτων ἐκινδύνευσε. Καὶ οἱ μὲν 4
πρῶτοι τῶν Μακεδόνων ξυμμίξαντες τοῖς Πέρσαις
κατεκόπησαν πρὸς αὐτῶν, ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι,
ὅσοι γε μὴ πρὸς Ἀλέξανδρον πελάζοντα ἀπέκλιναν
αὐτῶν. Ἀλέξανδρος γὰρ ἤδη πλησίον ἦν, ἅμα οἷ ἄγων
τὸ κέρας τὸ δεξιόν. Καὶ ἐμβάλλει ἐς τοὺς Πέρσας πρῶ- 5
τος, ἵνα τὸ πᾶν στῖφος τῆς ἵππου καὶ αὐτοὶ οἱ ἡγεμόνες
τῶν Περσῶν τεταγμένοι ἦσαν, καὶ περὶ αὐτὸν ξυνειστή-
κει μάχη καρτερὰ, καὶ ἐν τούτῳ ἄλλαι ἐπ᾽ ἄλλαις τῶν
τάξεων τοῖς Μακεδόσι διέβαινον οὐ χαλεπῶς ἤδη. Καὶ 6
ἦν μὲν ἀπὸ τῶν ἵππων ἡ μάχη, πεζομαχίᾳ δὲ μᾶλλόν
τι ἐῴκει. Ξυνεχόμενοι γὰρ ἵπποι τε ἵπποις, καὶ ἄνδρες
ἀνδράσιν, ἠγωνίζοντο, οἱ μὲν ἐξῶσαι εἰσάπαν ἀπὸ τῆς
ὄχθης, καὶ ἐς τὸ πεδίον βιάσασθαι τοὺς Πέρσας, οἱ
Μακεδόνες· οἱ δὲ εἶρξαί τε αὐτῶν τὴν ἔκβασιν οἱ Πέρσαι,
καὶ ἐς τὸν ποταμὸν αὖθις ἀπώσασθαι. Καὶ ἐκ τούτου 7
ἐπλεονέκτουν ἤδη οἱ σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῇ τε ἄλλῃ ῥώμῃ
καὶ ἐμπειρίᾳ, καὶ ὅτι ξυστοῖς κρανεΐνοις πρὸς παλτὰ
ἐμάχοντο. Ἔνθα δὴ καὶ Ἀλεξάνδρῳ ξυντρίβεται τὸ 8
δόρυ ἐν τῇ μάχῃ· ὁ δὲ Ἄρετιν ᾔτει δόρυ ἕτερον, ἀναβο-
λέα τῶν βασιλικῶν· τῷ δὲ καὶ αὐτῷ πονουμένῳ συντε-
τριμμένον τὸ δόρυ ἦν· ὁ δὲ τῷ ἡμίσει κεκλασμένου τοῦ
δόρατος οὐκ ἀφανῶς ἐμάχετο, καὶ τοῦτο δείξας Ἀλεξάν-
δρῳ, ἄλλον αἰτεῖν ἐκέλευε. Δημάρατος δὲ, ἀνὴρ Κο- 9
ρίνθιος τῶν ἀμφ᾽ αὐτὸν ἑταίρων, δίδωσιν αὐτῷ τὸ αὐτοῦ

7. ξυστοῖς κρανεΐνοις] Erat ξυστὸν species armorum non ad eminus pugnandum et jaculandum, sed cominus et e propinquo. [Plerumque vertitur *lancea*.] Quod tanto magis nunc animadvertendum, ne Macedonas ob materiam armorum vicisse credamus. Nam et παλτὰ ex eadem fiebant plerumque. *Gron.*

8. τῶν βασιλικῶν sc. ἵππων.

10 δόρυ. Καὶ ὃς ἀναλαβὼν, καὶ ἰδὼν Μιθριδάτην τὸν Δαρείου γαμβρὸν πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων προϊππεύοντα, καὶ ἐπάγοντα ἅμα οἱ ὥσπερ ἔμβολον τῶν ἱππέων, ἐξελαύνει καὶ αὐτὸς πρὸ τῶν ἄλλων· καὶ παίσας ἐς τὸ
11 πρόσωπον τῷ δόρατι, καταβάλλει τὸν Μιθριδάτην. Ἐν δὲ τούτῳ Ῥοισάκης μὲν ἐπελαύνει τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ παίει Ἀλεξάνδρου τὴν κεφαλὴν τῇ κοπίδι, καὶ τοῦ μὲν κράνους τι ἀπέθραυσε, τὴν πληγὴν δὲ ἔσχε τὸ κράνος. Καὶ καταβάλλει καὶ τοῦτον Ἀλέξανδρος, παίσας τῷ
12 ξυστῷ διὰ τοῦ θώρακος ἐς τὸ στέρνον· Σπιθριδάτης δὲ ἀνετέτατο μὲν ἤδη ἐπ' Ἀλέξανδρον ὄπισθεν τὴν κοπίδα, ὑποφθάσας δὲ αὐτὸν Κλεῖτος ὁ Δρωπίδου παίει κατὰ τοῦ ὤμου, καὶ ἀποκόπτει τὸν ὦμον τοῦ Σπιθριδάτου ξὺν τῇ κοπίδι· καὶ ἐν τούτῳ ἐπεκβαίνοντες ἀεὶ τῶν ἱππέων ὅσοις προὐχώρει κατὰ τὸν ποταμὸν, προσεγίγνοντο τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον.

1 XVI. Καὶ οἱ Πέρσαι παιόμενοί τε πανταχόθεν ἤδη ἐς τὰ πρόσωπα αὐτοί τε καὶ οἱ ἵπποι τοῖς ξυστοῖς, καὶ πρὸς τῶν ἱππέων ἐξωθούμενοι, πολλὰ δὲ καὶ πρὸς τῶν ψιλῶν ἀναμεμιγμένων τοῖς ἱππεῦσι βλαπτόμενοι, ἐγκλί-
2 νουσι ταύτῃ πρῶτον, ᾗ Ἀλέξανδρος προεκινδύνευεν. Ὡς δὲ τὸ μέσον ἐνεδεδώκει αὐτοῖς, παρεῤῥήγνυτο δὴ καὶ τὰ ἐφ' ἑκάτερα τῆς ἵππου· καὶ ἦν δὴ φυγὴ καρτερά. Τῶν
3 μὲν δὴ ἱππέων τῶν Περσῶν ἀπέθανον εἰς χιλίους. Οὐ γὰρ πολλὴ ἡ δίωξις ἐγένετο, ὅτι ἐξετράπη Ἀλέξανδρος ἐπὶ τοὺς ξένους τοὺς μισθοφόρους· ὧν τὸ στῖφος, ᾗ τὸ πρῶτον ἐτάχθη, ἐκπλήξει μᾶλλόν τι τοῦ παραλόγου, ἢ λο-
4 γισμῷ βεβαίῳ ἔμενε. Καὶ τούτοις τήν τε φάλαγγα

§ 11. τοῦ μὲν κράνους τι ἀπέθραυσε] nempe τὸν λόφον μετὰ θατέρου πτεροῦ. Plut. V. Al. c. 16. ἔσχε τὸ κράνος] simplex ἔχειν pro composito κατέχειν, *inhibere, reprimere*. *Raph.*

C. XVI.
Arg. Persarum fuga et clades. Macedonum pauci caesi. Qui mortuis honores tributi, quae sauciis solatia; qui sepulti. Graeci capti in Macedoniam

ἐπαγαγών, καὶ τοὺς ἱππέας πάντῃ προσπεσεῖν κελεύσας,
ἐν μέσῳ δι' ὀλίγου κατακόπτει αὐτούς· ὥστε διέφυγε μὲν
οὐδείς, ὅτι μὴ διέλαθέ τις ἐν τοῖς νεκροῖς· ἐζωγρήθησαν
δὲ ἀμφὶ τοὺς δισχιλίους. Ἔπεσον δὲ καὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν 5
Περσῶν, Νιφάτης τε καὶ Πετίνης, καὶ Σπιθριδάτης ὁ
Λυδίας σατράπης, καὶ ὁ τῶν Καππαδοκῶν ὕπαρχος
Μιθροβουζάνης, καὶ Μιθριδάτης ὁ τοῦ Δαρείου γαμβρὸς
καὶ Ἀρβουπάλης ὁ Δαρείου τοῦ Ἀρταξέρξου παῖς, καὶ
Φαρνάκης, ἀδελφὸς οὗτος τῆς Δαρείου γυναικός, καὶ ὁ
τῶν ξένων ἡγεμὼν Ὠμάρης. Ἀρσίτης δὲ ἐκ μὲν τῆς 1 6
μάχης φεύγει ἐς Φρυγίαν, ἐκεῖ δὲ ἀποθνήσκει αὐτὸς
πρὸς αὑτοῦ, ὡς ὁ λόγος, ὅτι αἴτιος ἐδόκει Πέρσαις γε-
νέσθαι τοῦ ἐν τῷ τότε πταίσματος. Μακεδόνων δὲ τῶν 7
μὲν ἑταίρων ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι καὶ πέντε ἐν τῇ πρώτῃ
προσβολῇ ἀπέθανον, καὶ τούτων χαλκαῖ εἰκόνες ἐν Δίῳ
ἑστᾶσιν, Ἀλεξάνδρου κελεύσαντος Λύσιππον ποιῆσαι,
ὅσπερ καὶ Ἀλέξανδρον μόνος προκριθεὶς ἐποίει. Τῶν 8
δὲ ἄλλων ἱππέων, ὑπὲρ τοὺς ἑξήκοντα, πεζοὶ δὲ ἐς τοὺς 1
τριάκοντα· καὶ τούτους τῇ ὑστεραίᾳ ἔθαψεν Ἀλέξανδρος
ξὺν τοῖς ὅπλοις τε καὶ ἄλλῳ κόσμῳ· γονεῦσι δὲ αὐτῶν
καὶ παισὶ τῶν τε κατὰ τὴν χώραν ἀτέλειαν ἔδωκε, καὶ
ὅσαι ἄλλαι ἢ τῷ σώματι λειτουργίαι, ἢ κατὰ τὰς κτήσεις 2
ἑκάστων εἰσφοραί. Καὶ τῶν τετρωμένων δὲ πολλὴν πρό- 9

Cap. XVI.

5. Πετίνης ex Opt. ut I, XII, 14.

abducti. CCC panopliae per-sicae Minervae consecratae.

6. ὅτι αἴτιος ἐδόκει] cf. supra c. 12, 18.

7. τῶν μὲν ἑταίρων] i. e. equitum ex turma Socratis.

ἐν Δίῳ] nomen id oppidi Macedonici, in quo templum Jovis (Διὸς) fuisse videtur. Vide Gronovium; qui ex Velleio addit, ex Macedonia Metellum eas statuas Romam transtulisse. Alexandri statuam superstitem posteris temporibus Neto suo obducendam curavit.

8. τῶν δὲ ἄλλων ἱππέων] prodromon et Paeonum.

γονεῦσι δὲ αὐτῶν etc.] verte: *parentibus eorum ac liberis rerum, quas terra profert, immunitatem concessit, omniaque, quae aut corpore praestantur servitia, aut pro facultatibus cujusque penduntur, tributa remisit.*

νοιαν ἔσχεν, ἐπελθών τε αὐτὸς ἑκάστους καὶ τὰ τραύματα ἰδὼν, καὶ ὅπως τις ἐτρώθη ἐρόμενος, καὶ ὅ, τι πράττοντων, εἰπεῖν τε καὶ ἀλαζονεύσασθαι οἱ παρασχών. Ὁ δὲ καὶ τῶν Περσῶν τοὺς ἡγεμόνας ἔθαψεν. Ἔθαψε δὲ καὶ τοὺς μισθοφόρους Ἕλληνας, οἳ ξὺν τοῖς πολεμίοις στρατεύοντες ἀπέθανον· ὅσους δὲ αὐτῶν αἰχμαλώτους ἔλαβε, τούτους δὲ δήσας ἐν πέδαις, εἰς Μακεδονίαν ἀπέπεμψεν ἐργάζεσθαι, ὅτι παρὰ τὰ κοινῇ δόξαντα τοῖς Ἕλλησιν, Ἕλληνες ὄντες, ἐναντία τῇ Ἑλλάδι ὑπὲρ τῶν βαρβάρων ἐμάχοντο. Ἀποπέμπει δὲ καὶ εἰς Ἀθήνας τριακοσίας πανοπλίας Περσικὰς, ἀναθήματα εἶναι τῇ Ἀθηνᾷ ἐν τῇ πόλει· καὶ ἐπίγραμμα ἐπιγραφῆναι ἐκέλευσε τόδε· ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥ, ΚΑΙ ΟἹ ἙΛΛΗΝΕΣ, ΠΛΗΝ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ, ἈΠΟ ΤΩΝ ΒΑΡΒΑΡΩΝ ΤΩΝ ΤΗΝ ἈΣΙΑΝ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΩΝ.

XVII. Καταστήσας δὲ Κάλαν σατραπεύειν ἧς Ἀρσίτης ἦρχε, καὶ τοὺς φόρους τοὺς αὐτοὺς ἀποφέρειν τάξας, οὕσπερ Δαρείῳ ἔφερον, ὅσοι μὲν τῶν βαρβάρων κατιόντες ἐκ τῶν ὀρῶν ἐνεχείριζον σφᾶς, τούτους μὲν ἀπαλλάττεσθαι ἐπὶ τὰ αὐτῶν ἑκάστους ἐκέλευε. Ζελείτας δὲ ἀφῆκε τῆς αἰτίας, ὅτι πρὸς βίαν ἔγνω συστρα-

10. ἀπέπεμψεν ex Opt. pro simplici ἔπεμψεν.

Cap. XVII.

1. ἐκέλευε ex Veneta et Basil. Vulgo ἐκέλευσε, quod typorum lapsu in Vulcaniana ortum est.

9. πράττων sc. ἐτρώθη.
10. ἐργάζεσθαι intellige de laboribus servorum, praecipue in fodinis, ut V,4,7. Παρὰ τὰ κοινῇ δόξαντα τοῖς Ἕλλησι *contra commune Graecorum decretum.*
11. ἐν τῇ πόλει] intellige ἀκρόπολιν.

C. XVII.

Arg. Phrygia ad Hellespontum Calae tradita. Zeleia, Dascylium et Sardes receptae. Lydia et Jonia Asandro traditae. Ephesus occupata, seditionesque hujus urbis.

1. σατραπεύειν ἧς] ellipsis pro τῆς χώρας, ἧς etc. *Raph.*
ἐκ τῶν ὀρῶν] intellige Idam Pedasumque.

τεῦσαι τοῖς βαρβάροις. Δασκύλιον δὲ παραληψόμενον Παρμενίωνα ἐκπέμπει· καὶ παραλαμβάνει Δασκύλιον Παρμενίων ἐκλιπόντων τῶν Φρουρῶν. Αὐτὸς δὲ ἐπὶ 3
Σάρδεων προυχώρει, καὶ ἀπέχοντος αὐτοῦ ὅσον ἑβδομήκοντα σταδίους Σάρδεων, ἧκον παρ' αὐτὸν Μιθρίνης τε ὁ Φρούραρχος τῆς ἀκροπόλεως τῆς ἐν Σάρδεσι, καὶ Σαρδιανῶν οἱ δυνατώτατοι· ἐνδιδόντες οἱ μὲν τὴν πόλιν, ὁ δὲ Μιθρίνης τὴν ἄκραν καὶ τὰ χρήματα. Ἀλέξανδρος 4
δὲ αὐτὸς μὲν κατεστρατοπέδευσεν ἐπὶ τῷ Ἕρμῳ ποταμῷ. Q
Ἀπέχει δὲ ὁ Ἕρμος ἀπὸ Σάρδεων σταδίους ὅσον εἴκοσιν· Ἀμύνταν δὲ τὸν Ἀνδρομένους τὴν ἄκραν παραληψόμενον ἐκπέμπει ἐς Σάρδεις· καὶ Μιθρίνην μὲν ἐν τιμῇ ἅμα οἷ ἦγε, Σαρδιανοὺς δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Λυδοὺς τοῖς νόμοις τε τοῖς πάλαι Λυδῶν χρῆσθαι ἔδωκε, καὶ ἐλευθέρους εἶναι ἀφῆκεν. Ἀνῆλθε δὲ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν 5
ἄκραν, ἵνα τὸ Φρούριον ἦν τῶν Περσῶν· καὶ ἔδοξεν αὐτῷ ὀχυρὸν τὸ χωρίον· Ὑπερύψηλόν τε γὰρ ἦν καὶ ἀπότομον πάντῃ καὶ τριπλῷ τείχει πεφραγμένον· αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ ναόν τε οἰκοδομῆσαι Διὸς Ὀλυμπίου ἐπενόει, καὶ βωμὸν ἱδρύσασθαι. Σκοποῦντι δὲ αὐτῷ τῆς ἄκρας 6
ὅπερ ἐπιτηδειότατον χωρίον, ὥρᾳ ἔτους ἐξαίφνης χειμὼν

3. Μιθρίνης ex Opt. Vulgo Μιθρήνης.
4. σταδίους ὅσον εἴκοσιν. Vulgo deest ὅσον, quod ex Optimo inserendum putavi.
5. ἀνῆλθε δὲ καὶ ex Conjectura Gronovii, quum vulgo ultima vox desit.

2. Δασκύλιον δὲ] Videtur Alexander a Granico Zeleiam progressus, exinde ad laevam contra Dascylium Parmenionem misisse, ipse vero meridiem et Sardes versus processisse. Dascylii non parvum Persarum praesidium fuisse, apparet jam ex Herodoto VI, 33. Sardes, caput Lydiae.

4. ἐλευθέρους εἶναι ἀφῆκεν] *liberos esse sivit*, uti III, 27, 10. et in dissert. Epict. lib. I. c. 19. p. 80. et Polyb. IV, c. 27. *Raph.* Ista vero libertas in eo tantum constitisse videtur, ut legibus suis uterentur. Mox enim Niciam constituisse narratur redituum ex Lydis praefectum et Asandrum Lydorum Satrapam.

6. ὥρᾳ ἔτους] *tempore anni*, i. e. aestivo, circa solstitium; quod ex Galeno cognoscitur, de alim. facult. lib. II. c. 2. *Raph.*

ἐπιγίγνεται, καὶ βρονταὶ σκληραί· καὶ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ
7 πίπτει, οὗ τὰ τῶν Λυδῶν βασίλεια. Ἀλεξάνδρῳ δὲ
ἔδοξεν ἐκ θεοῦ σημανθῆναι, ἵνα χρὴ οἰκοδομεῖσθαι τῷ
8 Διῒ τὸν νεὼν, καὶ οὕτως ἐκέλευσε. Κατέλιπε δὲ τῆς μὲν
ἄκρας τῆς Σάρδεων ἐπιμελητὴν Παυσανίαν τῶν ἑταίρων·
τῶν δὲ Φόρων τῆς συντάξεώς τε καὶ ἀποφορᾶς Νικίαν·
Ἄσανδρον δὲ τὸν Φιλώτου, Λυδίας καὶ τῆς ἄλλης τῆς
Σπιθριδάτου ἀρχῆς, δοὺς αὐτῷ ἱππέας τε καὶ ψιλοὺς ὅσοι
9 ἱκανοὶ πρὸς τὰ παρόντα ἐδόκουν. Κάλαν δὲ καὶ Ἀλέ-
ξανδρον τὸν Ἀερόπου, ἐπὶ τὴν χώραν τὴν Μέμνονος
ἐκπέμπει, ἄγοντας τούς τε Πελοποννησίους καὶ τῶν ἄλλων

7. Ἀλεξάνδρῳ δὲ ἔδοξεν ex Optimo et alio Florentino. Vulgata erat: καὶ ἐνταῦθα Ἀλεξάνδρῳ ἔδοξεν.

8. τὸν Φιλώτου, malim τὸν Φιλώτα, qua forma Arrianus uti solet, ut III, 11, 19. 29, 13.

8. τῶν δὲ φόρων τῆς συντάξεώς τε etc.] *tributorum descriptioni et collationi.* Συντάττειν φόρους est *imponere tributum, describere et designare, quantum et quid tribuendum sit,* III, 17, 13. *Gron.*

9. ἐπὶ τὴν χώραν τὴν Μέμνονος] Memnon quum statim post pugnam ad Granicum a Dario factus esset totius Asiae maritimae et classium praefectus, nonne jam Alexander in ejus regione erat? Intelligere tamen possumus eam regionem, ubi nunc Memnon est, partem meridionalem Asiae minoris. Cur vero Calas, qui modo Phrygiae ad Hellespontum praefectus est, nunc in Asiae minoris partes meridionales mittitur? cur in eas regiones, quas statim Alexandrum ipsum petiisse audimus? cur non accuratius nominatur regio? Memnonis enim χώρα et potest significare *praedia* ejus. Quod si in haec missus fuisset, omnino hoc magnanimitati Alexandri non responderet, nec verum est, quum Polyaen. III, 3, 15. diserte dicat, Memnonis agris Alexandrum parci voluisse, quo magis homo industrius suspectus redderetur. Cur non accuratius indicatur, quid tot hominum millibus (XII. erant: Diod. XVII, 17.) perficiendum erat? Vellem ostendere posse, istam expeditionem in Thraciam factam esse. Ex hoc quidem loco nihil colligi potest; obscurum manet, sive de hac, sive de illa expeditione intelligatur. Sed alia sunt, quibus ad eam opinionem perductus sum. In Diod. XVII, 62. reperies Memnona quendam στρατηγὸν τῆς Θρᾴκης, ἔχοντα δύναμιν καὶ φρονήματος ὄντα πλήρη circiter ol. CXII, 1. vel 2. barbaros illic excitasse, atque ab Alexandro cum iis defecisse; contra quem Antipatrum exercitum ex Macedonia duxisse etc. Factum hoc quidem

ξυμμάχων τοὺς πολλοὺς πλὴν Ἀργείων. Οὗτοι δὲ ἐν Σάρδεσι κατελείφθησαν τὴν ἄκραν φυλάττειν. Ἐν 10
τούτῳ δὲ ὡς τὰ τῆς ἱππομαχίας ἐξηγγέλθη, οἵ τε τὴν Ἔφεσον φρουροῦντες μισθοφόροι ᾤχοντο φεύγοντες, δύο τριήρεις τῶν Ἐφεσίων λαβόντες, καὶ ξὺν αὐτοῖς Ἀμύντας ὁ Ἀντιόχου, ὃς ἔφυγεν ἐκ Μακεδονίας Ἀλέξανδρον· παθὼν μὲν οὐδὲν πρὸς Ἀλεξάνδρου, δυσνοίᾳ δὲ τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον ἀπαξιώσας τι παθεῖν πρὸς αὐτοῦ ἄχαρι.
Τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἐς Ἔφεσον ἀφικόμενος, τοὺς τε φυγά- 11
δας, ὅσοι δι' αὐτὸν ἐξέπεσον τῆς πόλεως, κατήγαγε,

10. ὡς τὰ τῆς ἱππομαχίας. Ex Opt. Vulgo inseritur ὑπέρ. Deinde eodem jubente omisi verba καὶ αὐτὸς, quae vulgo leguntur proxime ante ἀπαξιώσας τι παθεῖν.

est aliquot annos post Sardes captas. Cur vero non credamus Memnonem istum jam nunc defectionem molitum esse, et Alexandrum, simulac aliquibus suarum copiis carere poterat, hos cum Alexandro, Aëropi filio, et Cala, qui vicinam Thraciae Satrapiam tenebat, adversus eum misisse? praecipue quum Arrianus I, 25, 4, hunc Alexandrum a rege missum esse tradat, στρατηγὸν ἐπὶ Θρᾴκης, de qua re nihil amplius constat, nisi hic eam expeditionem designari ponis.

10. ἀπαξιώσας] *veritus*, ne quo incommodo afficeretur. — Ita etiam I, 29, 9. *Raph.*

11. ἀφικόμενος] nempe Alexander. *Raph.* Δι' αὐτὸν sc. Ἀλέξανδρον, propter ipsum, qui ejus partes fovere se ostendissent. *Gron.* Τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ post digressum a Sardibus. Τῇ Ἀρτέμιδι, cujus templum celeberrimum, quod Ephesi erat, eodem die, quo Alexander nasceretur, incendio absumtum erat. Vide Freinsh. Suppl. II, 6, 32. sqq. De ista Ephesi seditione apud alium nullum mentionem factam vidi. Heropythus quidam quovis modo urbi reddidisse videtur libertatem eam, ut cives democratia instituta suis legibus viverent, nec Satrapae essent subjecti, tributum tamen Persis penderent. Hunc Heropythum Ephesii honoris caussa in foro sepelivere. Quum vero Alexander in Asiam transire moliretur, urbsque Alexandro sese adjunctura videretur, receperunt quidam, inter quos Syrphax cum filio Pelagonte et fratrum filiis, clam reliquis civibus Memnonem, qui praesidio persico imposito, Syrphaci et cognatis imperium urbis tradebat, qui, quo firmior esset oligarchia, Persis juvantibus crudeliter in cives a se alienos consulentes, eos, qui Alexandro favebant, ex urbe pellere, Heropythi monumentum destruere; templum Dianae diripere, Philippique in eo statuam deji-

καὶ τὴν ὀλιγαρχίαν καταλύσας, δημοκρατίαν κατέστησε· τοὺς δὲ φόρους, ὅσους τοῖς βαρβάροις ἀπέφερον, τῇ Ἀρτέ-
12 μιδι ξυντελεῖν ἐκέλευσεν. Ὁ δὲ δῆμος ὁ τῶν Ἐφεσίων, ὡς ἀφῃρέθη αὐτοῖς ὁ ἀπὸ τῶν ὀλίγων φόβος, τούς τε Μέμνονα ἐπαγομένους, καὶ τοὺς τὸ ἱερὸν συλήσαντας τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ τοὺς τὴν εἰκόνα τοῦ Φιλίππου τὴν ἐν τῷ ἱερῷ καταβαλόντας, καὶ τὸν τάφον ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀνορύξαντας τὸν Ἡροπύθου, τοῦ ἐλευθερώσαντος τὴν
13 πόλιν, ὥρμησαν ἀποκτεῖναι. Καὶ Σύρφακα μὲν καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ Πελάγοντα καὶ τοὺς τῶν ἀδελφῶν τοῦ Σύρφακος παῖδας ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐξαγαγόντες κατέλευσαν·
14 τοὺς δὲ ἄλλους διεκώλυσεν Ἀλέξανδρος προσωτέρω ἐπιζητεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι· γνοὺς ὅτι ὁμοῦ τοῖς αἰτίοις καὶ οὐ ξὺν δίκῃ τινάς, τοὺς μὲν κατ᾽ ἔχθραν, τοὺς δὲ κατὰ ἁρπαγὴν χρημάτων ἀποκτενεῖ, ξυγχωρηθὲν αὐτῷ, ὁ
15 δῆμος. Καὶ εἰ δή τῳ ἄλλῳ, καὶ τοῖς ἐν Ἐφέσῳ πραχθεῖσιν, Ἀλέξανδρος ἐν τῷ τότε εὐδοκίμει.

1 XVIII. Ἐν τούτῳ δὲ ἐκ Μαγνησίας τε καὶ Τράλλεων παρ᾽ αὐτὸν ἧκον ἐνδιδόντες τὰς πόλεις· καὶ ὃς πέμπει Παρμενίωνα, δοὺς αὐτῷ δισχιλίους καὶ πεντακοσίους πεζοὺς τῶν ξένων, καὶ Μακεδόνας παραπλησίους, ἱππέας δὲ
2 τῶν ἑταίρων ἐς διακοσίους. Ἀντίμαχον δὲ τὸν Ἀγα-

Cap. XVIII.

2. Ἀντίμαχον ex Opt. pro vulgato Ἀλκίμαχον.

cere. Quum vero clades ad Granicum nunciata esset, qui melius consulerent, cum praesidio persico se subduxere, in reliquos a plebe post Alexandri adventum saevitum est.

12. ἐπαγομένους] hostem in urbem *inducentes*, sive ultro advocatum *admittentes*. *Raph.*

15. ξυγχωρηθὲν] vide notam ad 29, 4.

C. XVIII.

Arg. Magnesia et Tralles deditae; urbes aeolicae et ionicae liberatae. Alexander Miletum tendit. Hegesistrati praefecti fallacia. Lade insula occupatur classe Macedonum. An pugna navalis subeunda?

1. Magnesiae et Tralles, urbes ad Maeandrum, ad quas recipiendas Parmenion mitti

θοκλέȣς, ἐπὶ τὰς Αἰολίδας τε πόλεις ξὺν δυνάμει ȣ̓κ ἐλάττονι ἐξέπεμψε, καὶ ὅσαι Ἰωνικαὶ ὑπὸ τοῖς βαρ-
βάροις ἔτι ἦσαν. Καὶ τὰς μὲν ὀλιγαρχίας πανταχȣ͂ 3
καταλύειν ἐκέλευσε, δημοκρατίας δέ τε ἐγκαθιςάναι, καὶ τȣ̀ς νόμȣς τȣ̀ς σφῶν ἑκάςοισιν ἀποδȣ͂ναι· καὶ τȣ̀ς
φόρȣς ἀνεῖναι, ὅσȣς τοῖς βαρβάροις ἀπέφερον. Αὐτὸς 4
δὲ ὑπομείνας ἐν Ἐφέσῳ, θυσίαν τε ἔθυσε τῇ Ἀρτέμιδι, καὶ πομπὴν ἔπεμψε ξὺν τῇ ςρατιᾷ πάσῃ ὡπλισμένῃ τε
καὶ ὡς ἐς μάχην ξυντεταγμένῃ. Τῇ δ᾽ ὑςεραίᾳ ἀνα- 5
λαβὼν τῶν τε πεζῶν τȣ̀ς λοιπȣ̀ς καὶ τȣ̀ς τοξότας καὶ τȣ̀ς Ἀγριᾶνας καὶ τȣ̀ς Θρᾶκας ἱππέας καὶ τῶν ἑταίρων τήν τε βασιλικὴν ἴλην καὶ πρὸς ταύτῃ τρεῖς ἄλλας, ἐπὶ Μιλήτȣ ἐςέλλετο· καὶ τὴν μὲν ἔξω καλȣμένην πόλιν ἐξ ἐφόδȣ ἔλαβεν ἐκλιπȣ́σης τῆς φυλακῆς· ἐνταῦθα δὲ καταςρατοπεδεύσας, ἔγνω ἀποτειχίζειν τὴν εἴσω πόλιν.
Ἡγησίςρατος γὰρ ὅτῳ ἡ φρȣρὰ ἡ Μιλησίων ἐκ βασι- 6
λέως ἐπετέτραπτο, πρόσθεν γράμματα παρ᾽ Ἀλέξαν-δρον ἔπεμπεν, ἐνδιδȣ̀ς τὴν Μίλητον· τότε δὲ ἀναθαρρή-σας ἐπὶ τῷ Περσῶν ςρατῷ ȣ̓ μακρὰν ὄντι, διασώζειν τοῖς Πέρσαις ἐπενόει τὴν πόλιν. Νικάνωρ δὲ τὸ Ἑλλη- 7
νικὸν ναυτικὸν ἄγων, ὑποφθάνει τοὺς Πέρσας, τρισὶν ἡμέραις πρότερος καταπλεύσας, ἢ τοὺς Πέρσας Μιλήτῳ προσχεῖν· καὶ ὁρμίζεται ναυσὶν ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ἐν τῇ νήσῳ τῇ Λάδῃ· κεῖται δὲ αὕτη ἐπὶ τῇ Μιλήτῳ. Αἱ 8

3. Ex eodem restitui δέ τε ἐγκαθιςάναι et ἑκάςοισιν pro vulgato δέ γε et ἑκάςοις. In Veneta et Baſ. eſt δὲ τὶ ἐγκαθ.
5. τὴν μὲν ἔξω καλȣμένην πόλιν ex conjectura Freinshemii in Supplem. Curtianis II, 7, 12. et Blancardi. In Opt. erat ἔξωδον, in alio ἔξω τῶν, in reliquis ἔξοδον, in primis editionibus et Lemgoviana Ἔξωδα. Quod cur in Lemgoviana repetitum ſit, cum jam Gronovius Blancardi conjecturam receperit, miratus ſum.

videtur. δὲ pro αὐτὸς Ἀλέξανδρος.
5. τὴν μὲν ἔξω καλ.] Illa Mileſia ἐξώπολις videtur eſſe, quam ſcribit Strabo ex Ephoro κτίσμα Κρητικῶν, ὑπὲρ θαλάσσης τετειχισμένον, ὅπȣ νῦν ἡ παλαιὰ πόλις Μίλητός ἐςι. Gron.
6. ςρατῷ] intellige claſſem.

δὲ τῶν Περσῶν νῆες ὑστερήσασαι, ἐπειδὴ ἔμαθον οἱ ναύαρχοι τῶν ἀμφὶ Νικάνορα τὴν ἐν τῇ Λάδῃ προκατα-
9 γωγὴν, πρὸς τῇ Μυκάλῃ τῷ ὄρει ὡρμίσθησαν. Τὴν γὰρ Λάδην τὴν νῆσον προκατειλήφει Ἀλέξανδρος, ου τῶν νεῶν μόνον τῇ ἐγκαθορμίσει, ἀλλὰ καὶ τοὺς Θρᾶκας καὶ τῶν ἄλλων ξένων ἐς τετρακισχιλίους διαβιβάσας ἐς
10 αὐτήν. Ἦσαν δὲ τῶν βαρβάρων αἱ νῆες, ἀμφὶ τὰς τετρακοσίας. Παρμενίων μὲν δὴ καὶ ὣς παρῄνει Ἀλεξάνδρῳ ναυμαχεῖν, τά τε ἄλλα κρατήσειν τῷ ναυτικῷ τοὺς Ἕλληνας ἐλπίζων, καί τι καὶ θεῖον ἀνέπειθεν αὐτὸν, ὅτι ἀετὸς ὤφθη καθήμενος ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ κατὰ
11 πρύμναν τῶν Ἀλεξάνδρου νεῶν. Καὶ γὰρ δὴ νικήσαντας μὲν, μεγάλα ὠφεληθήσεσθαι ἐς τὰ ὅλα· νικηθεῖσι δὲ, οὐ παρὰ μέγα ἔσεσθαι τὸ πταῖσμα· καὶ ὣς γὰρ θαλαττοκρατεῖν τοὺς Πέρσας. καὶ αὐτὸς δὲ ἔφη ἐπιβῆναι
12 ἐθέλειν τῶν νεῶν, καὶ τοῦ κινδύνου μετέχειν. Ἀλέξανδρος δὲ τῇ τε γνώμῃ ἁμαρτάνειν ἔφη Παρμενίωνα, καὶ τοῦ
13 σημείου τῇ οὐ κατὰ τὸ εἰκὸς ἐξηγήσει. Ὀλίγαις τε γὰρ ναυσὶ πρὸς πολλῷ πλείους ξὺν οὐδενὶ λογισμῷ ναυμαχήσειν, καὶ οὐ μεμελετηκότι τῷ σφῶν ναυτικῷ πρὸς ἠσκημένον τὸ τῶν Κυπρίων τε καὶ Φοινίκων· τήν τε ἐμπειρίαν τῶν Μακεδόνων καὶ τὴν τόλμαν ἐν ἀβεβαίῳ
14 χωρίῳ οὐκ ἐθέλειν παραδοῦναι τοῖς βαρβάροις· καὶ ἡττηθεῖσι τῇ ναυμαχίᾳ οὐ μικρὰν τὴν βλάβην ἔσεσθαι ἐς τοῦ

10. ἐλπίζων ex Opt. Vulgo ἐπελπίζων.
11. καὶ γὰρ δὴ ex eodem pro καὶ δή.

8. Mons Mycale, septentrionem versus a Mileto e regione insulae Sami situs.

10. κατὰ πρύμναν] naves puppim littori habebant proxime applicitam, proram versus mare spectantem. *Gron.* Καὶ ὣς παρῄνει *etiam sic, nihilominus.* Licet centum et sexaginta tantum naves haberent Graeci, barbarorum autem classis esset quadringentarum navium, nihilominus tamen ad navale proelium adhortabatur Alexandrum Parmenio. *Raph.*

13. τήν τε ἐμπειρίαν] *peritiamque* Macedonum et audaciam in instabili loco, i. e. in mari, nolle prodere, exponere, objicere barbaris. *Raph.*

πολέμου τὴν πρώτην δόξαν· τά τε ἄλλα, καὶ τοὺς Ἕλληνας νεωτεριεῖν πρὸς τοῦ ναυτικοῦ πταίσματος τὴν ἐπαγγελίαν ἐπαρθέντας. Ταῦτα μὲν τῷ λογισμῷ ξυντιθεὶς οὐκ ἐν καιρῷ ἀπέφαινε ναυμαχεῖν· τὸ θεῖον δὲ αὐτὸς ἄλλῃ ἐξηγεῖσθαι. Εἶναι μὲν γὰρ πρὸς αὐτοῦ τὸν ἀετόν· ἀλλ' ὅτι ἐπὶ γῆς καθήμενος ἐφαίνετο, δοκεῖν οἱ μᾶλλόν τι σημαίνειν, ὅτι ἐκ γῆς κρατήσει τοῦ Περσῶν ναυτικοῦ.

XIX. Καὶ ἐν τούτῳ Γλαύκιππος, ἀνὴρ τῶν δοκίμων 1
ἐν Μιλήτῳ, ἐκπεμφθεὶς παρὰ Ἀλέξανδρον παρὰ τοῦ
δήμου τε καὶ τῶν ξένων τῶν μισθοφόρων, οἷς μᾶλλόν τι
ἐπετέτραπτο ἡ πόλις, τά τε τείχη ἔφη ἐθέλειν τοὺς
Μιλησίους καὶ τοὺς λιμένας παρέχειν κοινοὺς Ἀλεξάνδρῳ
καὶ Πέρσαις· καὶ τὴν πολιορκίαν ἐπὶ τούτοις λύειν ἠξίου.
Ἀλέξανδρος δὲ Γλαυκίππῳ μὲν προστάσσει ἀπαλλάτ- 2
τεσθαι κατὰ τάχος ἐς τὴν πόλιν, καὶ Μιλησίοις ἐπαγ-
γέλλειν παρασκευάζεσθαι, ὡς μαχουμένους ἕωθεν.
Αὐτὸς δ' ἐπιστήσας τῷ τείχει μηχανάς, καὶ τὰ μὲν 3
καταβαλὼν δι' ὀλίγου τῶν τειχῶν, τὰ δὲ κατασείσας
ἐπιπολύ, προσῆγε τὴν στρατιάν, ὡς ἐπιβησομένους, ᾗ
κατερήριπτο ἢ ἐσεσάλευτο τὸ τεῖχος, ἐφομαρτούντων καὶ
μόνον οὐ θεωμένων τῶν Περσῶν ἀπὸ τῆς Μυκάλης πολιορ-
κουμένους τοὺς φίλους σφῶν καὶ ξυμμάχους. Ἐν τούτῳ δὲ 4
καὶ οἱ ἀμφὶ Νικάνορα ἀπὸ τῆς Λάδης τὴν ὁρμὴν τῶν ξὺν

15. ἐκ γῆς ex auctoritate scriptorum omnium. Vulgo additur articulus ἐκ τῆς γῆς.

Cap. XIX.

2. ἐπαγγέλλειν et μαχουμένους utrumque ex MStis omnibus pro ἀπαγγ. et μαχομένους. Prius Gronov. ad XVIII, 14. correxit, hoc loco neglexit. Μαχουμένους jam est in Veneta et Basil.

15. οὐκ ἐν καιρῷ sc. εἶναι. ἐκ γῆς, i. e. eo, ut litora et portus hostium easque gentes in potestatem suam redigeret, quae naves et classiarios Persis praeberent.

C. XIX.

Arg. Miletus terra marique oppugnata et capta. Irrita classis Persarum conamina.

Ἀλεξάνδρῳ κατιδόντες, ἐς τὸν λιμένα ἐπέπλεον τῶν
Μιλησίων, παρὰ γῆν τὴν εἰρεσίαν ποιούμενοι, καὶ κατὰ
τὸ στόμα τοῦ λιμένος, ἧπερ τὸ στενώτατον ἦν, ἀντιπρώρους
βύζην τὰς τριήρεις ὁρμίσαντες, ἀποκεκλείκεσαν, τῷ
μὲν Περσικῷ ναυτικῷ τὸν λιμένα, τοῖς Μιλησίοις δὲ τὴν
5 ἐκ τῶν Περσῶν ὠφέλειαν. Ἔνθα οἱ Μιλήσιοί τε καὶ οἱ
μισθοφόροι, πανταχόθεν ἤδη προσκειμένων σφίσι τῶν
Μακεδόνων, οἱ μὲν αὐτῶν ῥιπτοῦντες σφᾶς ἐν τῇ θαλάσ-
σῃ, ἐπὶ τῶν ἀσπίδων ὑπτίων ἐς νησίδα τινὰ ἀνώνυμον
6 τῇ πόλει ἐπικειμένην διενήχοντο· οἱ δὲ, ἐς κελήτια ἐμ-
βαίνοντες καὶ ἐπειγόμενοι ὑποφθάσαι τὰς τριήρεις τῶν
Μακεδόνων, ἐγκατελήφθησαν ἐν τῷ στόματι τοῦ λιμένος
πρὸς τῶν τριηρῶν, οἱ δὲ πολλοὶ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει ἀπώλ-
7 λυντο. Ἀλέξανδρος δὲ, ἐχομένης ἤδη τῆς πόλεως, ἐπὶ
τοὺς ἐς τὴν νῆσον καταπεφευγότας ἐπέπλει αὐτὸς, κλί-
μακας φέρειν ἐπὶ τὰς πρώρας τῶν τριηρῶν κελεύσας, ὡς
κατὰ τὰ ἀπότομα τῆς νήσου, καθάπερ πρὸς τεῖχος, ἐκ
8 τῶν νεῶν τὴν ἀπόβασιν ποιησόμενος. Ὡς δὲ διακινδυ-
νεύειν ἐθέλοντας τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ἑώρα, οἶκτος λαμβάνει

4. *ἀντιπρώρους βύζην τὰς τριήρεις ὁρμίσαντες*] *ἀντίπρωρος* proprie navis, cujus prora obversa est alicui rei, ut sect. 15., deinde omnino: conversus in aliquem locum, ex adverso positus. Cf. Mori index ad Xen. Hist. Gr. ubi exemplum est de exercitu *ἀντιπρώρῳ*. Plut. in V. Alex. elephantos hostibus oppositos vocat *ἀντιπρώρους*. Proris vero navium adfixa erant rostra, quibus hostium naves petebantur. Vocem *βύζην* explicat Scholiastes ad Thucyd. IV, 8. *ἀθρόας, οἷον βύσαντες ταῖς ναυσὶ τὸν ἔσπλουν*. Nicanor igitur, *παρὰ γῆν*, non in alto, navigans, ne forte a Persis pugnare cogeretur, fauces portus occupat, *confertim triremes collocans* atque *adversis proris*, ut vertit Raphelius, qui addit: Quibus autem obversae steterint prorae, oppidanis an Persarum classi, non est difficile dijudicare. Qui enim dubitari potest, quin mare versus spectarint, quum persicae classi dicantur aditum praeclusisse, nullius autem ab urbe periculi ne suspicio quidem sit in Arriani verbis.

5. *ἐν τῇ θαλάσσῃ*] ut saepissime pro *ἐς τὴν θάλασσαν*. Sequentia *ἐπὶ τῶν ἀσπίδων ὑπτ.* pertinent ad *διενήχοντο*.

6. *οἱ δὲ πολλοὶ*, *plerique autem*, non *multi*, quod esset *πολλοὶ* sine articulo. *Raph.*

αὐτὸν τῶν ἀνδρῶν, ὅτι γενναῖοί τε καὶ πιστοὶ αὐτῷ ἐφαί-
νοντο. Καὶ σπένδεται πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τῷδε, ὡς αὐτῷ
ξυστρατεύειν. Ἦσαν δὲ οὗτοι μισθοφόροι Ἕλληνες ἐς 9
τριακοσίους· αὐτοὺς δὲ Μιλησίους, ὅσοι μὴ ἐν τῇ κατα-
λήψει τῆς πόλεως ἔπεσον, ἀφῆκε, καὶ ἐλευθέρους εἶναι
ἔδωκεν. Οἱ δὲ βάρβαροι ἀπὸ τῆς Μυκάλης ὁρμώμενοι, 10
ταῖς μὲν ἡμέραις ἐπέπλεον τῷ Ἑλληνικῷ ναυτικῷ, προ-
καλέσασθαι ἐς ναυμαχίαν ἐλπίζοντες· τὰς δὲ νύκτας
πρὸς τῇ Μυκάλῃ οὐκ ἐν καλῷ ὡρμίζοντο, ὅτι ὑδρεύεσθαι
ἀπὸ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ τῶν ἐκβολῶν διὰ μακροῦ
ἠναγκάζοντο. Ἀλέξανδρος δὲ, ταῖς μὲν ναυσὶ τὸν 11
λιμένα ἐφύλαττε τῶν Μιλησίων, ὡς μὴ βιάσαιντο οἱ
βάρβαροι τὸν ἔσπλουν. Ἐκπέμπει δ' ἐς τὴν Μυκάλην
Φιλώταν, ἄγοντα τούς τε ἱππέας καὶ τῶν πεζῶν τάξεις
τρεῖς, παραγγείλας εἴργειν τῆς ἀποβάσεως τοὺς ἀπὸ
τῶν νεῶν. Οἱ δὲ, ὕδατός τε σπάνει καὶ τῶν ἄλλων 12
ἐπιτηδείων οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ πολιορκούμενοι ἐν ταῖς
ναυσὶν, ἐς Σάμον ἀπέπλευσαν· ἐκεῖθεν δὲ ἐπισιτισά-
μενοι αὖθις ἐπέπλεον τῇ Μιλήτῳ· καὶ τὰς μὲν πολλὰς 13
τῶν νεῶν πρὸ τοῦ λιμένος ἐν μετεώρῳ παρέταξαν, εἴπῃ
ἐκκαλέσαιντο ἐς τὸ πέλαγος τοὺς Μακεδόνας· πέντε δὲ
αὐτῶν εἰσέπλευσαν εἰς τὸν μεταξὺ τῆς τε ἄλλης νήσου
καὶ τοῦ στρατοπέδου λιμένα, ἐλπίσαντες κενὰς κατα-
λήψεσθαι τὰς Ἀλεξάνδρου ναῦς· ὅτι τοὺς ναύτας 14
ἀποσκεδάννυσθαι τὸ πολὺ ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς μὲν ἐπὶ

10. τῶν ἐκβολῶν ex Opt. Vulgo εἰσβολῶν.
11. τῆς ἀποβάσεως τοὺς ἀπὸ τῶν νεῶν. Sic Opt. cum quinque aliis, pro vulgato τῆς ἀποβ. αὐτούς.
13. εἴπῃ ἐκκαλ. Sic ex omnibus MStis et Veneta pro ὅπῃ ἐκκ.
14. τὸ πολὺ ex Opt. et tribus aliis pro vulgato ἐπὶ πολύ.

12. οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ] *propemodum.* Elliptica loquendi ratio, quasi diceretur: *nihil aliud* mali deerat, nisi *quod non* prorsus *obsiderentur. Raph.*

13. τῆς τε ἄλλης νήσου] Circa Laden sitae erant parvulae insulae Tragaeae, et noster ipse praeter Laden modo commemoravit νησῖδα τινὰ ἀνώνυμον τῇ πόλει ἐπικειμένην, quam nunc dicere videtur.

14. τὸ πολὺ *plerumque.*

φρυγανισμῷ, τοὺς δὲ ἐπὶ ξυγκομιδῇ τῶν ἐπιτηδείων, τοὺς δὲ καὶ εἰς προνομὰς ταττομένους, πεπυσμένοι ἦσαν.
15 Ἀλλὰ μέρος μέν τι ἀπῆν τῶν ναυτῶν· ἐκ δὲ τῶν παρόντων ξυμπληρώσας Ἀλέξανδρος δέκα ναῦς, ὡς προσπλεύσας τὰς πέντε τῶν Περσῶν κατεῖδε, πέμπει ἐπ' αὐτὰς κατὰ σπουδήν, ἐμβάλλειν ἀντιπρώρους κελεύσας.
16 Οἱ δὲ ἐν ταῖς πέντε ναυσὶ τῶν Περσῶν, ὡς παρ' ἐλπίδα ἀναγομένους τοὺς Μακεδόνας ἐπὶ σφᾶς εἶδον, ὑποστρέψαντες ἐκ πολλοῦ, ἔφευγον πρὸς τὸ ἄλλο ναυτικόν.
17 Καὶ ἡ μὲν Ἰασσέων ναῦς ἁλίσκεται αὐτοῖς ἀνδράσιν ἐν τῇ φυγῇ, οὐ ταχυναυτοῦσα. Αἱ δὲ τέσσαρες ἔφθασαν καταφυγεῖν εἰς τὰς οἰκείας τριήρεις. Οὕτω μὲν δὴ ἀπέπλευσαν ἄπρακτοι ἐκ Μιλήτου οἱ Πέρσαι.

1 XX. Ἀλέξανδρος δὲ καταλῦσαι ἔγνω τὸ ναυτικόν, χρημάτων τε ἐν τῷ τότε ἀπορίᾳ, καὶ ἅμα οὐκ ἀξιόμαχον ὁρῶν τὸ αὐτοῦ ναυτικὸν τῷ Περσικῷ· οὔκουν οὐδ' ἐθέλων
2 μέρει τινὶ τῆς στρατιᾶς κινδυνεύειν. Ἄλλως τε ἐπενόει, κατέχων ἤδη τῷ πεζῷ τὴν Ἀσίαν, ὅτι οὔτε ναυτικοῦ ἔτι δέοιτο, τάς τε παραλίους πόλεις λαβών, καταλύσει τὸ Περσῶν ναυτικόν, οὔτε ὁπόθεν τὰς ὑπηρεσίας πληρώσουσιν, οὔτε ὅπῃ τῆς Ἀσίας προσέξουσιν ἔχοντας. Καὶ

16. In omnibus editt. legitur τὸ ἄλλον ναυτικόν. Delevi prius τὸ quod male duplicatum est. Similis error est in Basil. I, 27, 9. ἔρος ἄλλον ἐστὶν, quod tamen excusari potest.

Cap. XX.

2. πληρώσουσιν ex Opt. pro συμπληρ. Ex eodem et plurimis scripsi ὅπῃ τῆς Ἀσίας pro vulgato ὅποι τ. Ἀσίας.

16. ἐκ πολλοῦ] e longinquo, non exspectato propiore Macedonum accessu. Eodem sensu dicitur III, 28, 11. *Raph.*

17. αὐτοῖς ἀνδράσιν] deest σὺν, *una cum ipsis viris*, remigibus et militibus. *Raph.* Iassus est insula parva cum oppido, ad Cariam pertinens, sub Mileto.

C. XX.

Arg. Alexander, classe dissoluta, Cariam ingreditur. Obsidio Halicarnassi. Irrita spes de Myndo.

2. καταλύσει] repete ὅτι. Deinde placuit Arriano (ut ait Gron. ad c. 21. p. 45.) voces eas τὸ Περσῶν ναυτικὸν construere,

τὸν ἀετὸν ταύτῃ συνέβαλλεν, ὅτι ἐσήμηνεν αὐτῷ ἐκ τῆς
γῆς κρατήσειν τῶν νεῶν. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος, 3
ἐπὶ Καρίας ἐστέλλετο, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ συνεστηκέναι
οὐ φαύλην δύναμιν τῶν τε βαρβάρων καὶ ξένων ἐξηγ-
γέλλετο. Ὅσαι δὲ ἐν μέσῳ πόλεις Μιλήτου τε καὶ Ἁλι- 4
καρνασσοῦ, ταύτας δὲ ἐξ ἐφόδου λαβὼν, καταστρατοπε-
δεύει πρὸς Ἁλικαρνασσῷ, ἀπέχων τῆς πόλεως ἐς πέντε
μάλιστα σταδίους, ὡς ἐπὶ χρονίῳ πολιορκίᾳ. Ἥ τε γὰρ 5
φύσις τοῦ χωρίου ὀχυρὸν ἐποίει αὐτὸ, καὶ ὅπῃ τι ἐνδεῖν
ὡς πρὸς ἀσφάλειαν ἐφαίνετο, ξύμπαντα ταῦτα Μέμνων
τε αὐτὸς παρὼν, ἤδη ἀποδεδειγμένος πρὸς Δαρείου τῆς
τε κάτω Ἀσίας καὶ τοῦ ναυτικοῦ παντὸς ἡγεμὼν, ἐκ
πολλοῦ παρεσκευάκει· καὶ στρατιῶται πολλοὶ μὲν ξένοι 6
μισθοφόροι τῇ πόλει ἐγκατελείφθησαν, πολλοὶ δὲ καὶ
Περσῶν αὐτῶν· αἵ τε τριήρεις ἐφώρμουν τῷ λιμένι, ὡς
καὶ ἀπὸ τῶν ναυτῶν πολλὴν ὠφέλειαν γίγνεσθαι ἐς τὰ
ἔργα. Τῇ μὲν δὴ πρώτῃ ἡμέρᾳ προσάγοντος Ἀλεξάν- 7
δρου τῷ τείχει, κατὰ τὰς ἐπὶ Μύλασσα φερούσας
πύλας, ἐκδρομή τε γίγνεται τῶν ἐκ τῆς πόλεως καὶ
ἀκροβολισμός· καὶ τούτους οὐ χαλεπῶς ἀνέστειλάν τε οἱ
παρ᾽ Ἀλεξάνδρου ἀντεκδραμόντες, καὶ ἐς τὴν πόλιν
κατέκλεισαν. Οὐ πολλαῖς δὲ ὕστερον ἡμέραις Ἀλέξαν- 8
δρος ἀναλαβὼν τούς τε ὑπασπιστὰς καὶ τὴν τῶν ἑταίρων
ἵππον, καὶ τὴν Ἀμύντου τε καὶ Περδίκκου καὶ Μελεάγρου
τάξιν τὴν πεζικὴν, καὶ πρὸς τούτοις τοὺς τοξότας καὶ τοὺς
Ἀγριᾶνας, περιῆλθε τῆς πόλεως τὸ πρὸς Μύνδον μέρος,

4. ταύτας δὲ ἐξ ἐφόδου ex uno MSto, jubente Gronovio ad c. 23, 4. Vulgo deficit δέ.

8. τῆς πόλεως τὸ πρὸς Μύνδον ex eodem. Vulgo ἐς τὸ πρὸς Μ.

ac si scripsisset τοὺς Περσῶν ναύτας.

4. ἐξ ἐφόδου] *primo accessu*. Diversum est ἐν παρόδῳ. Tertium est ἐξ ἐπιδρομῆς. Halicarnassus est princeps Cariae.

μάλιστα est *circiter*, *propemodum*.

7. Mylassa, urbs Cariae ab Halicarnasso orientem versus, Myndus septentrionem versus sita.

τό, τε τεῖχος κατοψόμενος, εἰ ταύτῃ ἐπιμαχώτερον
τυγχάνοι ὂν ἐς τὴν προσβολὴν, καὶ ἅμα εἰ τὴν Μύνδον
9 ἐξ ἐπιδρομῆς δύναιτο λαθὼν κατασχεῖν· ἔσεσθαι γὰρ
οὐ σμικρὰν τὴν ὠφέλειαν ἐς τὴν τῆς Ἁλικαρνασσοῦ πολιορ-
κίαν, τὴν Μύνδον οἰκείαν γενομένην. Καί τι ἐνεδίδοτο
αὐτῷ ἐκ τῶν Μυνδίων, εἰ λάθοι νυκτὸς προσελθών.
10 Αὐτὸς μὲν δὴ κατὰ τὰ συγκείμενα ἀμφὶ μέσας νύκτας
προσῆλθε τῷ τείχει· ὡς δὲ οὐδὲν ἐνεδίδοτο ἀπὸ τῶν
ἔνδον, αἵ τε μηχαναὶ καὶ αἱ κλίμακες αὐτῷ οὐ παρῆσαν,
οἷα δὴ οὐκ ἐπὶ πολιορκίαν σταλέντι, ἀλλ' ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ
ἐνδιδομένης τῆς πόλεως, προσήγαγε καὶ ὣς τῶν Μακε-
δόνων τὴν φάλαγγα ὑπορύττειν κελεύσας τὸ τεῖχος.
11 Καὶ ἕνα γε πύργον κατέβαλον οἱ Μακεδόνες· οὐ μέν τοι
ἐγύμνωσέ γε τὸ τεῖχος πεσών· καὶ οἱ ἐκ τῆς πόλεως
ἅμα εὐρώστως ἀμυνόμενοι, καὶ ἐκ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ ἤδη
κατὰ θάλασσαν πολλοὶ παραβεβοηθηκότες, ἄπορον
ἐποίησαν τῷ Ἀλεξάνδρῳ τὴν αὐτοσχέδιόν τε καὶ ἐξ
12 ἐπιδρομῆς κατάληψιν τῆς Μύνδου. Οὕτω μὲν δὴ ἐπα-
νέρχεται Ἀλέξανδρος, οὐδὲν πράξας ὧν ἕνεκα ὡρμήθη·
καὶ τῇ πολιορκίᾳ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ αὖθις προσεῖχε.
13 Καὶ τὰ πρῶτα μὲν τὴν τάφρον, ἣ πρὸ τῆς πόλεως ὀρώ-
ρυκτο αὐτοῖς, πλάτος μὲν τριάκοντα μάλιστα πήχεων,
τὸ βάθος δὲ ἐς πεντεκαίδεκα, ἐχώννυε, τοῦ ῥᾳδίαν εἶναι
τὴν προσαγωγὴν τῶν τε πύργων, ἀφ' ὧν ἔμελλε τοὺς
ἀκροβολισμοὺς ἐς τοὺς προμαχομένους τοῦ τείχους ποιεῖσθαι,
καὶ τῶν ἄλλων μηχανῶν, αἷς κατασείειν ἐπενόει τὸ τεῖχος.

11. οὐ μέν τοι ἐγύμνωσέ γε τὸ τεῖχος πεσόν.. Sic Vulgata et MSti omnes. Conjicit Gronovius οὐ μέν τι, nempe τῆς πόλεως, ut τὸ τεῖχος sit aliud vocabulum, loco τοῦ πύργου. Quod ferri quidem potest, at ellipsis τῆς πόλεως durior mihi videtur, et Vulcanii conjectura, πεσὼν, simplicior, quam recipere malui, quum in Lemgoviana Gronovii conjectura expressa sit. Ceciderat quidem turris, sed ita, ut per ruinas ejus aditus Macedonibus non pateret.

13. τὸ βάθος δὲ ex Opt. Vulgo τὸ δὲ βάθος.

9. καί τι ἐνεδίδοτο] etiam aliquid venditabatur illi. Gron.

τὸν ἀετὸν ταύτῃ συνέβαλλεν, ὅτι ἐσήμαινεν αὐτῷ ἐκ τῆς
γῆς κρατήσειν τῶν νεῶν. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος, 3
ἐπὶ Καρίας ἐστέλλετο, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασσῷ συνεστηκέναι
οὐ φαύλην δύναμιν τῶν τε βαρβάρων καὶ ξένων ἐξηγ-
γέλλετο. Ὅσαι δὲ ἐν μέσῳ πόλεις Μιλήτου τε καὶ Ἁλι- 4
καρνασσοῦ, ταύτας δὲ ἐξ ἐφόδου λαβών, καταστρατοπε-
δεύει πρὸς Ἁλικαρνασσῷ, ἀπέχων τῆς πόλεως ἐς πέντε
μάλιστα σταδίους, ὡς ἐπὶ χρονίῳ πολιορκίᾳ. Ἥ τε γὰρ 5
φύσις τοῦ χωρίου ὀχυρὸν ἐποίει αὐτό, καὶ ὅπῃ τι ἐνδεῖν
ὡς πρὸς ἀσφάλειαν ἐφαίνετο, ξύμπαντα ταῦτα Μέμνων
τε αὐτὸς παρών, ἤδη ἀποδεδειγμένος πρὸς Δαρείου τῆς
τε κάτω Ἀσίας καὶ τοῦ ναυτικοῦ παντὸς ἡγεμών, ἐκ
πολλοῦ παρεσκευάκει· καὶ στρατιῶται πολλοὶ μὲν ξένοι 6
μισθοφόροι τῇ πόλει ἐγκατελείφθησαν, πολλοὶ δὲ καὶ
Περσῶν αὐτῶν· αἵ τε τριήρεις ἐφώρμουν τῷ λιμένι, ὡς
καὶ ἀπὸ τῶν ναυτῶν πολλὴν ὠφέλειαν γίγνεσθαι ἐς τὰ
ἔργα. Τῇ μὲν δὴ πρώτῃ ἡμέρᾳ προσάγοντος Ἀλεξάν- 7
δρου τῷ τείχει, κατὰ τὰς ἐπὶ Μύλασσα φερούσας
πύλας, ἐκδρομή τε γίγνεται τῶν ἐκ τῆς πόλεως καὶ
ἀκροβολισμός· καὶ τούτους οὐ χαλεπῶς ἀνέστειλάν τε οἱ
παρ' Ἀλεξάνδρου ἀντεκδραμόντες, καὶ ἐς τὴν πόλιν
κατέκλεισαν. Οὐ πολλαῖς δὲ ὕστερον ἡμέραις Ἀλέξαν- 8
δρος ἀναλαβὼν τούς τε ὑπασπιστὰς καὶ τὴν τῶν ἑταίρων
ἵππον, καὶ τὴν Ἀμύντου τε καὶ Περδίκκου καὶ Μελεάγρου
τάξιν τὴν πεζικήν, καὶ πρὸς τούτοις τοὺς τοξότας καὶ τοὺς
Ἀγριᾶνας, περιῆλθε τῆς πόλεως τὸ πρὸς Μύνδον μέρος,

4. ταύτας δὲ ἐξ ἐφόδου ex uno MSto, jubente Gronovio ad c. 23, 4. Vulgo deficit δέ.

8. τῆς πόλεως τὸ πρὸς Μύνδον ex eodem. Vulgo ἐς τὸ πρὸς Μ.

ac si scripsisset τοὺς Περσῶν ναύτας.

4. ἐξ ἐφόδου] *primo accessu*. Diversum est ἐν παρόδῳ. Tertium est ἐξ ἐπιδρομῆς. Halicarnassus est princeps Cariae.

μάλιστα est *circiter*, *propemodum*.

7. Mylassa, urbs Cariae ab Halicarnasso orientem versus, Myndus septentrionem versus sita.

νῶντές τε καὶ ἅμα ξυμπίνοντες, αὐτόν τε καὶ τὰ αὐτοῦ
2 ἑκάτερος ἐπὶ μέγα τῷ λόγῳ ἦγεν· ἔνθα δὴ Φιλοτιμία
τε ἐσπίπτει αὐτοῖς (καί τι καὶ ὁ οἶνος ὑπεθέρμαινε)
ὥς τε ὁπλισάμενοι αὐτοὶ ἐπὶ σφῶν, προσβάλλουσι τῷ
τείχει κατὰ τὴν ἄκραν τὴν πρὸς Μύλασσα μάλιστα
τετραμμένην, ὡς ἐπίδειξιν τῆς σφῶν ῥώμης μᾶλλόν τι
ἢ πρὸς πολεμίους μετὰ κινδύνου τὸν ἀγῶνα ποιησόμενοι.
3 Καὶ τούτους κατιδόντες τινὲς τῶν ἐκ τῆς πόλεως δύο τε
ὄντας, καὶ οὐ ξὺν λογισμῷ προσφερομένους τῷ τείχει,
4 ἐπεκθέουσιν. Οἱ δὲ τοὺς μὲν ἐγγὺς πελάσαντας
ἀπέκτειναν, πρὸς δὲ τοὺς ἀφεστηκότας ἠκροβολίζοντο,
πλεονεκτούμενοι τῷ τε πλήθει καὶ τοῦ χωρίου τῇ χαλεπό-
τητι· ὅτι ἐξ ὑπερδεξίου τοῖς πολεμίοις ἡ ἐπιδρομή τε
5 καὶ ὁ ἀκροβολισμὸς ἐγίγνετο. Καὶ ἐν τούτῳ ἀντεκθέουσι
τινὲς καὶ ἄλλοι τῶν τοῦ Περδίκκου στρατιωτῶν, καὶ ἀπὸ
τῆς Ἁλικαρνασσοῦ ἄλλοι, καὶ ξυμπίπτει μάχη καρ-
6 τερὰ πρὸς τῷ τείχει. Καὶ κατακλείονται αὖθις πρὸς
τῶν Μακεδόνων εἴσω τῶν πυλῶν οἱ ἐπεκδραμόντες. Παρ'
7 ὀλίγον δὲ ἦλθε καὶ ἁλῶναι ἡ πόλις. Τά τε γὰρ τείχη
ἐν τῷ τότε οὐκ ἐν ἀκριβεῖ φυλακῇ ἦν, καὶ δύο πύργοι
καὶ μεσοπύργιον εἰς ἔδαφος καταπεπτωκότα, οὐ χαλεπὴν
ἂν τῷ στρατεύματι, εἰ ἅπαν προσήψατο τοῦ ἔργου, τὴν
ἐς τὸ τεῖχος πάροδον παρέσχε. Καὶ ὁ τρίτος πύργος
κατασεσεισμένος, οὐδὲ οὗτος χαλεπῶς ἂν ἠρίφθη ὑπορυσ-
8 σόμενος. Ἀλλὰ ἔφθησαν γὰρ ἀντὶ τοῦ πεπτωκότος
τείχους, ἔσωθεν πλίνθινον μηνοειδὲς ἀντοικοδομησάμενοι,
9 οὐ χαλεπῶς, ὑπὸ πολυχειρίας. Καὶ τούτῳ ἐπῆγε τῇ
ὑστεραίᾳ τὰς μηχανὰς Ἀλέξανδρος, καὶ ἐκδρομὴ αὖθις
γίνεται τῶν ἐκ τῆς πόλεως, ἐπὶ τῷ ἐμπρῆσαι τὰς μηχα-

7. ἂν ἠρίφθη ex MStis. Vulgo: ἀνερρίφη.
8. ὑπὸ πολυχειρίας ex Opt. pro ἀπὸ πολυχ.

2. ἐπὶ σφῶν, *suopte arbitrio*, iniussu imperatoris. *Blanc.* τῷ τείχει κατὰ τὴν ἄκραν, *muro arcis.* Praepositione κατὰ in quam muri partem impetum fecerint, ostendit. *Raph.*

Καὶ ἥ τε τάφρος αὐτῷ ἐχώσθη οὐ χαλεπῶς, καὶ οἱ πύργοι προσήγοντο ἤδη. Οἱ δὲ ἐκ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ νυκτὸς ἐκδραμόντες, ὡς ἐμπρῆσαι τούς τε πύργους, καὶ ὅσαι ἄλλαι μηχαναὶ προσηγμέναι, ἢ οὐ πόῤῥω τοῦ προσάγεσθαι ἦσαν; ὑπὸ τῶν φυλακῶν τε τῶν Μακεδόνων, καὶ ὅσοι ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ ἐξεγερθέντες παρεβοήθησαν, οὐ χαλεπῶς κατεκλείσθησαν εἰς τὰ τείχη αὖθις· καὶ ἀπέθανον αὐτῶν ἄλλοι τε ἐς ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ Νεοπτόλεμος, ὁ Ἀῤῥαβαίου, τοῦ Ἀμύντου ἀδελφὸς, τῶν παρὰ Δαρεῖον αὐτομολησάντων. Τῶν δ' Ἀλεξάνδρου στρατιωτῶν ἀπέθανον μὲν ἐς ἑκκαίδεκα, τραυματίαι δὲ ἐγένοντο ἐς τριακοσίους· ὅτι ἐν νυκτὶ γινομένης τῆς ἐκδρομῆς, ἀφυλακτότεροι ἐς τὸ τιτρώσκεσθαι ἦσαν.

XXI. Οὐ πολλαῖς δὲ ἡμέραις ὕστερον, δύο τῶν Μακεδόνων ὁπλῖται ἐκ τῆς Περδίκκου τάξεως, ξυσκη-

15. καὶ ὁ Νεοπτόλεμος ὁ Ἀῤῥαβαίου τοῦ Ἀμύντου ἀδελφὸς Gronovius vertit: *Neoptolemus, frater Arrabaei, Amyntae filii.* Audirem Gronovium, nisi locus ipse, quem laudat (c. 25.) contra eum pugnaret, ex quo patet, Arrabaeum Heromenem et Alexandrum non esse filios *Amyntae*, sed *Aeropi.* Neoptolemo igitur nihil est cum Arrabaeo, nisi forte ejus filius fuerit. Quod si ponis, alia est difficultas. Erat Amyntas quidam Arrabaei filius, sed inter milites et amicos Alexandri, nec verosimile est, fratres sibi bello obstare voluisse, nec Amyntam Arrabaei filium Alexandro tam fidum fuisse visum, fratre ad Persas perfuga, quam apparet ex I, 12, 12. 14, 2. 15, 1. 28, 5. Quare accedente Diodoro (XVII, 25.) qui Neoptolemum occisis Macedonibus apud Alexandrum adnumerat, verosimillimum mihi est, Arrianum errasse, dum Neoptolemum inter Persas cecidisse narraret. Nisi forte legendum est καὶ Νεοπτόλεμος ὁ Ἀντιόχου, τοῦ Ἀμύντου ἀδελφός. Amyntas enim Antiochi filius ad Persas transierat. Vide Indicem. Articulum vero ὁ ante Νεοπτόλεμος abjicio. Deest in Veneta et Basileensi. Si exemplis probatum vis, articulum abesse debere, conferas cap. 12, 4. c. 16, 5.

Cap. XXI.

1. ἐκ τῆς ὕστερον Περδίκκου τάξεως. Sic vulgo. Tertiam vocem, quam Gronovius ex superiore versu temere repetitam censet, ejiciendam putavi, praecipue ob quintam hujus capitis sectionem.

C. XXI.

Arg. Per duos Macedonas excitata temere pugna.

2 δόσιν ἦν. Καὶ οἱ μὲν δᾶδάς τε ταῖς μηχαναῖς ἐνέβαλ-
λον, καὶ ὅσα ἄλλα ἐς τὸ ἐξάψαι τε φλόγα καὶ ἐπὶ
3 μέγα προκαλέσασθαι. Τῶν δὲ ἀμφ' Ἀλέξανδρον
αὐτῶν τε ἐμβαλλόντων ἐς αὐτοὺς ἐῤῥωμένως, καὶ ταῖς
μηχαναῖς ἀπὸ τῶν πύργων λίθων τε μεγάλων ἀφιεμέ-
νων, καὶ βελῶν ἐξακοντιζομένων, οὐ χαλεπῶς ἀπεστρά-
φησάν τε καὶ ἔφυγον ἐς τὴν πόλιν· καὶ φόνος ταύτῃ οὐκ
ὀλίγος ἐγένετο, ὅσῳ πλείονές τε καὶ ξὺν μείζονι τῇ τόλμῃ
4 ἐξέδραμον. Οἱ μὲν γὰρ εἰς χεῖρας ἐλθόντες τοῖς Μα-
κεδόσιν, ἀπέθανον· οἱ δὲ, ἀμφὶ τῷ τείχει τῷ κατα-
πεπτωκότι, στενοτέρας τε ἢ κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν τῆς
παρόδου οὔσης, καὶ τῶν κατερηριμμένων τοῦ τείχους χαλε-
5 πὴν τὴν ὑπέρβασιν αὐτοῖς παρεχόντων. Τοῖς δὲ κατὰ
τὸ τρίπυλον ἐκδραμοῦσιν ἀπήντα Πτολεμαῖος ὁ σωματο-
φύλαξ ὁ βασιλικὸς, τήν τε Ἀδδαίου καὶ Τιμάνδρου ἅμα
οἱ τάξιν ἄγων καὶ ἔστιν οὓς τῶν ψιλῶν. Καὶ οὗτοι οὐδὲ
6 αὐτοὶ χαλεπῶς ἐτρέψαντο τοὺς ἐκ τῆς πόλεως. Ξυνέβη
δὲ καὶ τούτοις ἐν τῇ ἀποχωρήσει κατὰ στενὴν γέφυραν
τὴν ἐπὶ τῆς τάφρου πεποιημένην φεύγουσι, τήν τε γέφυραν

5. τήν τε Ἀδδαίου καὶ Τιμάνδρου. Nusquam occurrunt duo praefecti unius τάξεως. Videntur mihi voces καὶ Τιμάνδρου natae ex nomine patris Addaei. Forte legendum est τοῦ pro καί.

6. ξυνέβη δὲ καὶ τούτοις. Sic ex omnibus MStis, Veneta et Basileensi. Vulgo τούτους.

5. ὁ σωματοφύλαξ ὁ βασιλικὸς] Corporis custodum duo genera erant apud Alexandrum. Custodes minoris auctoritatis erant pueri nobiles, qui regis famulitio fungebantur, de quibus vide Ael. Var. Hist. XIV, 49. Curt. V, 1, 42. Arr. Exped. IV, 13, 1. 2. Hi pueri sunt veri corporis custodes et vocantur ab Arriano plerumque παῖδες, quod verte *Pagen*. Hi vero pueri sunt longissime infra dignitatem reliquorum corporis custodum, qui ab Arriano vel σωματοφύλακες simpliciter vel σωματοφ. βασιλικοὶ vocantur, quorum usque ad reditum ex India septem circa Alexandrum erant (vid. VI, 28, 6.) Hi sunt principes ducum apud Alexandrum, e quibus saepe terrarum devictarum satrapae eligebantur, et qui plerumque magnis exercitibus, seorsim ab Alexandro itinera facientibus, praeficiebantur. Omnium nomina vide in Indice sub voce Somatophylaces.

νάς. Καὶ μέρος μέν τι τῶν πλησίον τοῦ τείχους γέῤῥων 10
καὶ ἑνὸς τῶν πύργων τῶν ξυλίνων κατεκαύθη, τὰ δὲ ἄλλα
διεφύλαξαν οἱ περὶ Φιλώταν τε καὶ Ἑλλάνικον, οἷς ἡ
φυλακὴ αὐτῶν ἐπιτέτραπτο· ὡς δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ἐπι- 11
φάνη ἐν τῇ ἐκδρομῇ, τάς τε δᾷδας ὅσας ἔχοντες ἐκβε-
βοηθήκεσαν ἀφέντες, καὶ τὰ ὅπλα οἱ πολλοὶ αὐτῶν
ῥίψαντες, εἴσω τοῦ τείχους ἔφευγον. Καί τοι τά γε 12
πρῶτα τῇ φύσει τε τοῦ χωρίου ὑπερδεξίου ὄντος ἐπεκρά-
τουν, καὶ οὐ κατὰ μέτωπον μόνον ἠκροβολίζοντο ἐς τοὺς
προμαχομένους τῶν μηχανῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πύργων,
οἳ δὴ ἑκατέρωθεν τοῦ ἐῤῥιμμένου τείχους αὐτοὶ ὑπολελειμ-
μένοι, ἐκ πλαγίου τε καὶ μονονοὺ κατὰ νώτου παρεῖχον
ἀκροβολίζεσθαι ἐς τοὺς τῷ ἀντῳκοδομημένῳ τείχει
προσάγοντας.

XXII. Οὐ πολλαῖς δὲ ὕστερον ἡμέραις ἐπάγοντος 1
αὖθις Ἀλεξάνδρου τὰς μηχανὰς τῷ πλινθίνῳ τῷ ἐντὸς
τείχει, καὶ αὐτῷ ἐφεστηκότος τῷ ἔργῳ, ἐκδρομὴ γίνεται
πανδημεὶ ἐκ τῆς πόλεως· τῶν μὲν κατὰ τὸ ἐρηρειμμένον
τεῖχος, ᾗ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐπετέτακτο· τῶν δὲ κατὰ
τὸ τρίπυλον, ᾗ οὐδὲ πάνυ τι προσδεχομένοις τοῖς Μακε-

12. τοῦ ἐῤῥιμμένου τείχους ex Opt. Vulgo τοῦ ἐρηρειμμένου τείχ.

Cap. XXII.

1. τὸ τρίπυλον. Minore magis, quam magna litera prima hoc nomen ſcribere malui, quum nomen portae ſit, quod etiam patet ex ſect. 7.: περὶ ταῖς πύλαις αὐταῖς.

10. γέῤῥων] *cratiumque*, quibus opera tegebantur, *nonnihil*. Freinshem. in Suppl. ad Curt. II, 10, 2.

12. κατὰ νώτου] eo quod interior murus in naſcentis lunae figuram eſſet ſinuatus. — παρεῖχον *praebebant* facultatem nimirum. *Raph.*

C. XXII.

Arg. Conflictus circa lateritium intra moenia murum. Pugna felix Macedonum.

1. κατὰ τὸ τρίπυλον] *per tripylum*, quod Halicarnaſſi nomen eſt portae, ſicut τὸ δίπυλον Athenis. Confirmatur id ſect. 7. verbis περὶ ταῖς πύλαις αὐταῖς, quae ſolummodo de Tripylo intelligenda eſſe videntur, et ipſo loquendi genere κατὰ τὸ τρ. ut κατὰ τὸ ἐρ. τεῖχος.

προσδεχομένοις ἦν] *exſpectantibus erat*; i. e. exſpectabant. Sic Tacit. Agric. 18, 2. *quibus bellum volentibus erat. Raph.*

νυκτὸς τόν τε ξύλινον πύργον, ὃν αὐτοὶ ἀντῳκοδόμησαν
ταῖς μηχαναῖς τῶν πολεμίων ἐμπιπρᾶσι, καὶ τὰς στοὰς,
3 ἐν αἷς τὰ βέλη αὐτοῖς ἀπέκειτο. Ἐνέβαλον δὲ καὶ ταῖς
οἰκίαις πῦρ ταῖς πλησίον τοῦ τείχους· τῶν δὲ καὶ
προσήψατο ἡ φλὸξ, ἀπό τε τῶν στοῶν καὶ τοῦ πύργου
πολλὴ ἐπενεχθεῖσα, καί τι καὶ τοῦ ἀνέμου ταύτῃ ἐπι-
φέροντος· αὐτῶν δὲ οἱ μὲν ἐς τὴν Ἀρκόννησον ἀπεχώρη-
σαν, οἱ δὲ ἐς τὴν Σαλμακίδα ἄκραν οὕτω καλουμένην.
4 Ἀλεξάνδρῳ δὲ ὡς ἀπηγγέλθη ταῦτα ἐκ τινῶν αὐτομο-
λησάντων ἐκ τοῦ ἔργου, καὶ τὸ πῦρ πολὺ καθεώρα
αὐτὸς, καί τοι ἀμφὶ μέσας που νύκτας ἦν τὸ γιγνόμενον·
ὁ δὲ καὶ ὣς ἐξαγαγὼν τοὺς Μακεδόνας, τοὺς μὲν ἔτι
ἐμπιπράντας τὴν πόλιν ἔκτεινεν, ὅσοι δὲ ἐν ταῖς οἰκίαις
κατελαμβάνοντο τῶν Ἁλικαρνασσέων, τούτους δὲ σώζειν
5 παρήγγειλεν. Ἤδη τε ἠὼς ὑπέφαινε, καὶ κατιδὼν τὰς
ἄκρας, ἃς οἵ τε Πέρσαι καὶ οἱ μισθοφόροι κατειλήφεσαν,
ταύτας μὲν ἀπέγνω πολιορκεῖν, τριβήν τε ἐπινοῶν οὐκ
ὀλίγην ἔσεσθαι οἱ ἀμφ' αὐτὰς τῇ φύσει τῶν χωρίων,
καὶ οὐ παρὰ μέγα εἶναι ἐξελόντι οἱ τὴν πόλιν ἤδη πᾶσαν.

Cap. XXIII.

3. οὕτω καλουμένην. Propter has voces fufpicor locum lacunofum effe. Si enim dicere vellet auctor: in arcem quam Salmacida vocant, fcribendum erat ἐς τὴν Σαλμακίδα καλουμένην ἄκραν. Vox οὕτω vero adjecta requirere videtur additam rationem, cur fic vocata fuerit arx, fic forte: οὕτω καλουμένην ἀπὸ τῆς πηγῆς τῆς Σαλμακίδος ἐν ταύτῃ τῇ ἄκρᾳ vel fimile quid.

4. ἀπηγγέλθη ταῦτα ἐκ τινῶν ex Opt. Vulgo ἐξηγγέλθη τ. πρός τινων.

3. τῶν δὲ καὶ προσήψατο ἡ φλόξ] *quasdam vero etiam comprehendit flamma et ex porticibus et ex turri plurima illata, vento etiam nonnihil illuc ferente.* — Nempe tectis muro vicinis Perfae ipfi fubjecerant ignem; quasdam vero domus (a moenibus remotiores) flamma fponte fua invafit, porticibus turrique late fundentibus incendium, vento etiam adjuvante. Οἱ δὲ autem pro *quibusdam* dici notiffimum eft. *Raph.*

ἐς τὴν Ἀρκόννησον — ἐς τὴν Σαλμακίδα.] Salmacis, arx Halicarnaffi, quae nomen a fonte traxit, qui bibentes molles reddere credebatur. Huic arci adjacet Arconnefus, de qua infula vide Cellarii Not. orb. ant. Tom. II. p. 24.

5. καὶ οὐ παρὰ μέγα εἶναι ἐξελόντι] *nec id magni momenti effe, quum jam expugnaffet* etc.

Θάψας δὲ τὰς ἀποθανόντας ἐν τῇ νυκτὶ, τὰς μὲν μηχα- 6
νὰς ἐς Τράλλεις ἀπαγαγεῖν ἐκέλευσε τοὺς ἐπ᾽ αὐταῖς
τεταγμένας. Αὐτὸς δὲ τὴν πόλιν εἰς ἔδαφος κατασκά- 7
ψας, αὐτῆς τε ταύτης καὶ τῆς ἄλλης Καρίας φυλακὴν
ἐγκαταλιπὼν, ξένας μὲν πεζὰς τρισχιλίας, ἱππεῖς δὲ
ἐς διακοσίας, καὶ Πτολεμαῖον ἡγεμόνα αὐτῶν, ἐπὶ Φρυ-
γίας ἐςέλλετο· τῆς δὲ Καρίας ξυμπάσης σατραπεύειν 8
ἔταξεν Ἄδαν, θυγατέρα μὲν Ἑκατόμνα, γυναῖκα δὲ
Ἱδιέρως, ὃς καὶ ἀδελφὸς αὐτῇ ὢν, κατὰ νόμον τῶν
Καρῶν ξυνῴκει. Καὶ ὁ μὲν Ἱδριεὺς τελευτῶν ταύτῃ 9
ἐπέτρεψε τὰ πράγματα, νενομισμένον ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔτι
ἀπὸ Σεμιράμεως καὶ γυναῖκας ἄρχειν ἀνδρῶν. Πιξό- 10
δαρος δὲ τὴν μὲν ἐκβάλλει τῆς ἀρχῆς, αὐτὸς δὲ κατεῖχε
τὰ πράγματα. Τελευτήσαντος δὲ Πιξοδάρα Ὀροντοβά-
της τὴν Καρῶν ἀρχὴν ἐκ βασιλέως πεμφθεὶς εἶχε γαμ-
βρὸς ὢν Πιξοδάρα. Ἄδα δὲ Ἄλινδα μόνον κατεῖχε, 11

7. ἐπὶ Φρυγίας. Legendum videtur ἐπὶ Λυκίας. Lyciam enim et Pamphyliam versus ipse castra movet, in Phrygiam mittit Parmenionem.

10. Hunc locum ego demum restituo, ex Optimo Arriano restituens verba: Τελευτήσαντος δὲ Πιξοδάρυ, quae in editis non leguntur, et scribens Πιξόδαρος, non ut vulgo Πηξόδ. quam scripturam et interpretes Diodori ad XVI, 74. defendunt.

8. Ἄδαν, θυγατέρα μὲν Ἑκατόμνα] Hecatomnus hic occurrit apud Diod. XV, 2. et XIV, 98. ab Artaxerxe bellum contra Euagoram, Cypri regem, gerere jussus. Post hunc Ol. 106, 4. 107, 1. per duos annos regnavit filia Artemisia, fratre et marito Mausolo post regnum XIV annorum mortuo (Diod. XV, 90. XVI, 36.) Post hanc ab anno Ol. 107, 2. per septem annos frater Idrieus, et hoc mortuo per quatuor annos imperium Cariae obtinuit Ada soror et uxor. (Diod. XVI, 42. 45. 69.) Post Adam pulsam regnum obtinuit per quinque annos Pixodarus, frater natu minimus. Hic idem est, cujus parum deerat, quin Alexander gener fieret. (Plut. Vita Alex. c. 10.) Post Pixodarum Persam quendam rerum potitum esse, confirmat etiam Strabo. XIV, p. 970. Exempla sororum a fratribus in matrimonium et regni societatem ductarum collegit Freinshemius ad Tacit. Ann. I, 3. et Curt. III, 11, 24.

9. νενομισμένον] vide notam ad 29, 4.

χωρίον τῆς Καρίας ἐν τοῖς ὀχυρώτατον, καὶ ἐσβαλόντι
Ἀλεξάνδρῳ ἐς Καρίαν, ἀπήντα, τά τε Ἄλινδα ἐνδιδῦ-
1 σα, καὶ παῖδα οἱ τιθεμένη Ἀλέξανδρον. Καὶ Ἀλέξαν-
δρος τά τε Ἄλινδα αὐτῇ ἐπέτρεψε, καὶ τὸ ὄνομα τῦ
παιδὸς ὐκ ἀπηξίωσε, καὶ ἐπειδὴ Ἁλικαρνασσόν τε
ἐξεῖλε, καὶ τῆς ἄλλης Καρίας ἐπεκράτησεν, αὐτῇ
ἄρχειν ἁπάσης ἔδωκε.

1 XXIV. Τῶν Μακεδόνων δέ ἐσιν οἱ συνεστρατευμένοι
Ἀλεξάνδρῳ ἦσαν νεωςὶ πρὸ τῆς στρατείας γεγαμηκότες
καὶ τύτων ἔγνω ὐκ ἀμελητέα εἶναί οἱ ὁ Ἀλέξανδρος,
ἀλλ' ἐκπέμπει γὰρ αὐτὺς ἐκ Καρίας, διαχειμάσοντας
2 ἐν Μακεδονίᾳ ἅμα ταῖς γυναιξίν· ἐπιτάξας αὐτοῖς
Πτολεμαῖον τὸν Σελεύκυ, ἕνα τῶν σωματοφυλάκων τῶν
βασιλικῶν, καὶ τῶν στρατηγῶν, Κοῖνόν τε τὸν Πολεμο-
κράτυς καὶ Μελέαγρον τὸν Νεοπτολέμυ, ὅτι καὶ αὐτοὶ
τῶν νεογάμων ἦσαν· προστάξας, ἐπειδὰν αὐτοί τε ἐπα-
νίωσι, καὶ τὺς μετὰ σφῶν ἐκπεμφθέντας ἐπαναγάγωσι,
καταλέξαι ἱππέας τε καὶ πεζοὺς ἐκ τῆς χώρας ὅσυς
3 πλείςυς. Καὶ τῷ ἔργῳ τῷδε εἴπερ τινὶ ἄλλῳ, εὐδοκί-
μησε παρὰ Μακεδόσιν Ἀλέξανδρος. Ἔπεμψε δὲ καὶ
Κλέανδρον τὸν Πολεμοκράτυς, ἐπὶ ξυλλογῇ στρατιωτῶν
4 εἰς Πελοπόννησον. Παρμενίωνα δὲ πέμπει ἐπὶ Σάρδεων,

Cap. XXIV.

3. τῷ ἔργῳ τῷδε ex Optimo. Vulgo τῷ ἔργῳ τύτῳ.

11. ἐν τοῖς ὀχυρώτατον] *omnium munitissimum*. Voculas ἐν τοῖς vertendas esse: *omnium, longe, multo* docuerunt Fr. Volg. Reizius *de Prosodiae graecae accentus inclinatione*, pag. 16. seqq. atque Fr. Aug. Wolfius in notis ad hunc libellum doctissimis. Exemplis graecismi hujus singularis ibi collectis duo adde ex Arriano; alterum quod hîc est, alterum libri VII, 13, 11.

C. XXIV.

Arg. Macedonibus νεογάμοις hiberna apud conjuges permissa; recentes in Graecia milites conscripti. Parmenion in Phrygiam missus. Ab Alexandro Lycia subacta.

1. De ἀλλὰ γὰρ, *itaque*, vide Vigerium. In nostro saepius separantur, ut III, 2, 5.

δοὺς αὐτῷ τῶν τε ἑταίρων ἱππαρχίαν καὶ τοὺς Θετταλοὺς ἱππέας καὶ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους καὶ τὰς ἁμάξας ἄγειν· καὶ κελεύει ἀπιέναι ἀπὸ Σάρδεων ἐπὶ Φρυγίαν.
Αὐτὸς δὲ ἐπὶ Λυκίας τε καὶ Παμφυλίας ᾔει, ὡς τῆς 5
παραλίου κρατήσας, ἀχρεῖον καταστῆσαι τοῖς πολεμίοις τὸ ναυτικόν. Καὶ πρῶτον μὲν ἐν παρόδῳ Ὕπαρνα 6
χωρίον ὀχυρὸν φυλακὴν ἔχον ξένους μισθοφόρους ἐξ ἐφόδου ἔλαβεν· οἱ δ' ἐκ τῆς ἄκρας ξένοι ὑπόσπονδοι ἐξῆλθον.
Ἔπειτα εἰσβαλὼν ἐς Λυκίαν, Τελμισσεῖς μὲν ὁμολογίᾳ 7
προσηγάγετο· περάσας δὲ τὸν Ξάνθον ποταμόν, Πίναρα καὶ Ξάνθον τὴν πόλιν καὶ Πάταρα ἐνδοθέντα ἔλαβεν, καὶ ἄλλα ἐλάττω πολίσματα ἐς τριάκοντα. Ταῦτα 8
καταπράξας, ἐν ἀκμῇ ἤδη τοῦ χειμῶνος ἐς τὴν Μιλυάδα καλουμένην χώραν ἐσβάλλει, ἥ ἐστι μὲν τῆς μεγάλης Φρυγίας, ξυνετέλει δὲ ἐς τὴν Λυκίαν, τότε οὕτως ἐκ βασιλέως μεγάλου τεταγμένον. Καὶ ἐνταῦθα Φασηλιτῶν 9
πρέσβεις ἧκον περὶ φιλίας τε καὶ χρυσῷ στεφάνῳ στεφανῶσαι Ἀλέξανδρον, καὶ ὑπὲρ τῶν αὐτῶν ἐπικηρυκευόμενοι ἐπρέσβευον Λυκίων τῶν κάτω οἱ πολλοί. Ἀλέξαν- 10
δρος δὲ Φασηλίτας τε καὶ Λυκίους παραδοῦναι τὰς πόλεις τοῖς ἐπὶ τοῦτο στελλομένοις ἐκέλευσε, καὶ παρεδόθησαν ξύμπασαι. Αὐτὸς δὲ ὀλίγον ὕστερον ἐς τὴν 11

4. ἀπιέναι ex eodem pro vulgato προϊέναι.

4. ἐπὶ Φρυγίαν] intellige *magnam*.
6. Hyparna, arx Cariae, ut ex nostro loco apparet, praeter quem locum eam nusquam commemoratam vidi.
7. Sequitur ex hoc loco, celebria ista oppida ad laevam Xanthi sita fuisse. In Mappis non ita scripta sunt. Milyas inter Lyciam et Phrygiam sita est.
8. τεταγμένον] vide notam ad 29, 4.
9. Phaselis, urbs inter confinia Lyciae, Pamphyliae et Pisidiae. καὶ ὑπὲρ τῶν αὐτῶν etc.] Ordo et sententia verborum est: »et plerique (vel potius: omnes) ex Lycia inferiore mittentes legatos agebant de iisdem rebus« de quibus nempe Phaselitae. Nam prius conjungenda sunt ὑπὲρ τῶν αὐτῶν ἐπρέσβευον, sicut I, 29, 10; deinde, uti loco jam citato πρεσβεύεσθαι est *in legatione quippiam agere*, ita hic πρεσβεύειν est *per legatum agere*, itemque I, 5, 3. *Raph.* Intellige autem accolas litorum Lyciae versus orientem.

Φασηλίδα παραγενόμενος, συνεξαιρεῖ αὐτοῖς φρούριον ὀχυρὸν ἐπιτετειχισμένον τῇ χώρᾳ πρὸς Πισιδῶν· ὅθεν ὁρμώμενοι οἱ βάρβαροι πολλὰ ἔβλαπτον τῶν Φασηλιτῶν τοὺς τὴν γῆν ἐργαζομένους.

1 XXV. Ἔτι δὲ αὐτῷ περὶ τὴν Φασηλίδα ὄντι ἐξαγ-
γέλλεται, Ἀλέξανδρον τὸν Ἀερόπου ἐπιβουλεύειν, τά τε
ἄλλα τῶν ἑταίρων ὄντα, καὶ ἐν τῷ τότε Θεσσαλῶν τῆς
2 ἵππου ἄρχοντα. Ἦν μὲν δὴ ὁ Ἀλέξανδρος οὗτος, ἀδελ-
φὸς Ἡρομένους τε καὶ Ἀῤῥαβαίου, τῶν ξυνεπιλαβόντων
3 τῆς σφαγῆς τῆς Φιλίππου. Καὶ τότε αἰτίαν σχόντα
αὐτὸν Ἀλέξανδρος ἀφῆκεν, ὅτι ἐν πρώτοις τε ἀφίκετο
τῶν φίλων παρ' αὐτὸν, ἐπειδὴ Φίλιππος ἐτελεύτησε, καὶ
τὸν θώρακα συνενδὺς, συνηκολούθησεν αὐτῷ εἰς τὰ βα-
4 σίλεια· ὕστερον δὲ καὶ ἐν τιμῇ ἀμφ' αὐτὸν εἶχε, στρατη-
γόν τε ἐπὶ Θρᾴκης στείλας· καὶ ἐπειδὴ Κάλας ὁ τῶν
Θετταλῶν ἵππαρχος ἐπὶ σατραπείᾳ ἐξεπέμφθη, αὐτὸν
5 ἀπέδειξεν ἄρχειν τῆς Θεσσαλικῆς ἵππου. Τὰ δὲ τῆς
ἐπιβουλῆς ἐξηγγέλθη ὧδε. Δαρεῖος, ἐπειδὴ Ἀμύντας,
αὐτομολήσας παρ' αὐτὸν, λόγους τέ τινας καὶ γράμμα-
τα παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τούτου ἐκόμισε, καταπέμπει ἐπὶ
θάλασσαν Ἀσισίνην ἄνδρα Πέρσην τῶν ἀμφ' αὐτὸν

Cap. XXV.

1. Vulgo legebatur Ἀλέξανδρον αὐτῷ τὸν Ἀερόπου. Secundam vocem, quam Gronovius in Optimo et duobus aliis non invenit, abjeci. Mox post οὗτος et post Ἀῤῥαβαίου commata scripsi, ut voces τῶν ξυνεπιλαβόντων ad Alexandrum trahantur, non ad Heromenem et Arrabaeum.

5. Ἀσισίνην. Gron. ad VII, 6, 7. scribendum censet Σισίνην, nec credendum esse, illud Ἀ esse ab Arriano. Invenisse se in uno ὁ Ἀσιλεύκου. — Accedit a Curtio hoc nomen vocari *Sisines* III, 7, 11. Vide Freinshemii indicem Curtianum in *A.* et *Sisines.*

11. φρούριον ὀχυρὸν] quod Marmarenses incolebant, si quidem Diodorus XVII, 27. quod verosimillimum est, de hoc castello loquitur.

C. XXV.

Arg. Alexandri, Aeropi filii, insidiae in Alexandrum regem detectae, ipseque in vincula conjectus. Hirundinis omen.

4. ἐπὶ Θρᾴκης] vide quae scripsi ad I, 17, 9. De Cala autem I, 17, 1.

πιστῶν· πρόφασιν μὲν, παρὰ Ἀτιζύην τὸν Φρυγίας 6
σατράπην, τῇ δὲ ἀληθείᾳ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τούτῳ συνεσόμενον, καὶ πίστεις δώσοντα, εἰ ἀποκτείνει βασιλέα Ἀλέξανδρον, αὐτὸν βασιλέα καταστήσειν τῆς Μακεδονίας, καὶ χρυσίου τάλαντα πρὸς τῇ βασιλείᾳ ἐπιδώσειν χίλια. Ὁ δὲ Ἀσισίνης ἁλοὺς πρὸς Παρμενίωνος λέγει 7
πρὸς Παρμενίωνα ὧν ἕνεκα ἀπεστάλη· καὶ τοῦτον ἐν φυλακῇ πέμπει Παρμενίων παρ' Ἀλέξανδρον, καὶ πυνθάνεται ταυτὰ παρ' αὐτοῦ Ἀλέξανδρος. Συναγαγὼν δὲ 8
τοὺς φίλους, βουλὴν προὐτίθη ὅ, τι χρὴ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου γνῶναι. Καὶ ἐδόκει τοῖς ἑταίροις μήτε πάλαι εὖ βεβουλεῦσθαι, τὸ κράτιστον τοῦ ἱππικοῦ ἀνδρὶ οὐ πιστῷ ἐπιτρέψας, νῦν τε χρῆναι αὐτὸν κατὰ τάχος ἐκποδὼν ποιεῖσθαι, πρὶν καὶ ἐπιτηδειότερον γενόμενον τοῖς Θετταλοῖς, ξὺν αὐτοῖς τι νεωτερίσαι. Καί τι καὶ θεῖον ἐφόβει αὐτούς. 9
Ἔτι γὰρ πολιορκοῦντος αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου Ἁλικαρνασσὸν, ἀναπαύεσθαι μὲν ἐν μεσημβρίᾳ, χελιδόνα δὲ περιπέτεσθαι ὑπὲρ κεφαλῆς τρύζουσαν μεγάλα, καὶ τῆς εὐνῆς ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ καθίζειν, θορυβωδέστερον ἢ κατὰ τὸ εἰωθὸς ᾄδουσαν. Τὸν δὲ, ὑπὸ καμάτου ἐγερθῆναι μὲν 10
ἀδυνάτως ἔχειν ἐκ τοῦ ὕπνου, ἐνοχλούμενον δὲ πρὸς τῆς φωνῆς, τῇ χειρὶ οὐ βαρέως ἀποσοβῆσαι τὴν χελιδόνα· τὴν δὲ τοσούτου ἄρα δεῆσαι ἀποφυγεῖν πληγεῖσαν, ὥς τε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου καθημένην, μὴ πρόσθεν ἀνεῖναι, πρὶν παντελῶς ἐξεγερθῆναι Ἀλέξανδρον. Καὶ Ἀλέξανδρος οὐ φαῦλον ποιησάμενος τὸ τῆς 11
χελιδόνος, ἀνεκοίνωσεν Ἀριστάνδρῳ τῷ Τελμισσεῖ μάντει·

6. εἰ ἀποκτείνει ex Optimo, plurimis MStis et primis editis pro vulgato ἢν ἀποκτείνῃ.

7. Tota haec ſectio ita nunc edita eſt, ut legitur in Optimo, praeter quod ex conjectura mea ταῦτα mutarem in ταυτὰ *eadem*. Vulgata erat: Ὁ δὲ Ἀσισίνης ἁλοὺς πρὸς Παρμενίωνος, ταῦτ' εἶπεν ἀνακρινόμενος, ὧν ἕνεκα ἀπεστάλη· καὶ τοῦτον αὐτίκα ἐν φυλακῇ πέμπει παρ' Ἀλέξανδρον, καὶ πυνθάνεται ταῦτα αὐτοῦ Ἀλέξανδρος.

9. ἀναπαύεσθαι] ſc. αὐτὸν Ἀλέξανδρον.

Ἀρίςανδρον δὲ, ἐπιβολὴν μὲν ἔκ τȣ τῶν φίλων σημαίνεσθαι αὐτῷ εἰπεῖν· σημαίνεσθαι δὲ καὶ, ὅτι καταφανὴς ἔςαι. Τὴν γὰρ χελιδόνα, σύντροφόν τε εἶναι ὄρνιθα καὶ εὔνȣν ἀνθρώποις, καὶ λάλον μᾶλλον ἢ ἄλλην ὄρνιθα.
§ 2 Ταῦτά τε ȣ̑ν καὶ τὰ ἀπὸ τȣ̑ Πέρσȣ ξυνθεὶς, πέμπει ὡς Παρμενίωνα Ἀμφοτερὸν τὸν Ἀλεξάνδρȣ μὲν παῖδα, ἀδελφὸν δὲ Κρατερȣ̑· καὶ ξυμπέμπει αὐτῷ τῶν Περ-
§ 3 γαίων τινὰς τὴν ὁδὸν ἡγησομένȣς. Καὶ ὁ Ἀμφοτερὸς ςολὴν ἐνδὺς ἐπιχώριον, ὡς μὴ γνώριμος εἶναι κατὰ τὴν ὁδὸν, λανθάνει ἀφικόμενος παρὰ Παρμενίωνα· καὶ γράμματα μὲν οὐ κομίζει παρ' Ἀλεξάνδρȣ (ȣ̓ γὰρ ἔδοξε γράφειν ὑπὲρ ȣ̓δενὸς τοιȣ́τȣ ἐς τὸ ἐμφανὲς) τὰ δὲ ἀπὸ γλώσσης οἱ ἐντεταλμένα ἐξήγγειλε· καὶ ȣ̔́τω ξυλλαμβάνεται ὁ Ἀλέξανδρος ȣ̔̃τος, καὶ ἐν φυλακῇ ἦν.

§ 1 XXVI. Ἀλέξανδρος δὲ ἄρας ἐκ Φασηλίδος, μέρος μέν τι τῆς ςρατιᾶς διὰ τῶν ὀρῶν πέμπει ἐπὶ Πέργης, ᾗ ὡδοπεποιήκεσαν αὐτῷ οἱ Θρᾷκες, χαλεπὴν ἄλλως καὶ μακρὰν ȣ̔̃σαν τὴν πάροδον· αὐτὸς δὲ παρὰ τὴν θάλασ-

Cap. XXVI.

§ 1. In verbis μέρος μέν τι ultimam vocem revocavi, quum vitio operarum in proximis duabus editionibus deſit. Deinde Gronovius pro Θρᾷκες conjicit Κᾶρες, quia in tribus MStis erat Κακες, et Cares proximi et praeſentes erant.
χαλεπὴν ἄλλως καὶ ȣ̓ μακρὰν. Negatio nihil niſi turbat, unde, Optimo id exigente, eam abjeci. Vide Gronovium.

§ 1. ἔκ τȣ] pro ἔκ τινος. Sic II, 14, 17. *Raph.*

§ 3. ȣ̓ γὰρ ἔδοξε] neque enim conſultum viſum fuit, quidquam de re hujusmodi aperte ſcripere. *Raph.* Quis fuerit Alexander, Amphoteri pater, utrum unquam expediri poterit, in dubio eſt. Nec multum intereſt. Alexander autem, Aeropi filius, poſt triennium una cum Philota occiſus eſt. cf. Diodorus XVII, 80. et Curt. VII, 1, 8, 9, et VIII, 8, 6. cum nota Freinshemii.

C. XXVI.

Arg. Alexander Pamphyliam ingreditur, ipſe per littus, via periculoſa, reliquus exercitus per montes. Eam ſubigit praeter Aſpendum et Syllium. Siditarum origo.

§ 1. Perge, urbs Pamphyliae celeberrima cum templo Dianae, 60 ſtadia a mari.
χαλεπὴν ἄλλως καὶ μακρὰν ȣ̔̃σαν] Opponuntur via, qua exercitus pars ire juſſa eſt, et via,

σαν διὰ τῦ αἰγιαλῦ ἦγε τὺς ἀμφ' αὐτόν. Ἔςι δὲ 2
ταύτῃ ἡ ὁδὸς ὐκ ἄλλως, ὅτι μὴ τῶν ἀπ' ἄρκτυ ἀνέμων
πνεόντων· εἰ δὲ νότοι κατέχοιεν, ἀπόρως ἔχει διὰ τῦ
αἰγιαλῦ ὁδοιπορεῖν. Τότε δ' ἐκ νότων σκληρῶν, βορέαι 3
ἐπιπνεύσαντες, ὐκ ἄνευ τῦ θείυ (ὡς αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ'
αὐτὸν ἐξηγῦντο) εὐμαρῆ καὶ ταχεῖαν τὴν πάροδον
παρέσχον. Ἐκ Πέργης δὲ ὡς προήει, ἐντυγχάνυσιν 4
αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν πρέσβεις Ἀσπενδίων αὐτοκράτορες,
τὴν μὲν πόλιν ἐνδιδόντες, φρυρὰν δὲ μὴ εἰσάγειν δεόμενοι.
Καὶ περὶ μὲν τῆς φρυρᾶς πράξαντες ἀπῆλθον ὅσα ἠξίυν· 5
πεντήκοντα δὲ τάλαντα κελεύει τῇ ςρατιᾷ δῦναι αὐτοῖς
ἐς μισθὸν, καὶ τὺς ἵππυς, ὓς δασμὸν βασιλεῖ ἔτρεφον.
Οἱ δὲ, ὑπέρ τε τῦ ἀργυρίυ καὶ τὺς ἵππυς παραδώσειν
ξυνθέμενοι, ἀπῆλθον. Ἀλέξανδρος δὲ ἐπὶ Σίδης ᾔει, 6
εἰσὶ δὲ οἱ Σιδῖται Κυμαῖοι ἐκ Κύμης τῆς Αἰολίδος· καὶ
ὗτοι λέγυσιν ὑπὲρ σφῶν τόνδε τὸν λόγον· ὅτι ὡς κατῆ-
ράν τε ἐς τὴν γῆν ἐκείνην οἱ πρῶτοι ἐκ Κύμης ςαλέντες,
καὶ ἐπὶ οἰκισμῷ ἐξέβησαν, αὐτίκα τὴν μὲν Ἑλλάδα
γλῶσσαν ἐξελάθοντο, εὐθὺς δὲ βάρβαρον φωνὴν ἵεσαν,
ὐδὲ τῶν προσχώρων βαρβάρων, ἀλλὰ ἰδίαν σφῶν, ὔπω
πρόσθεν ὖσαν τὴν φωνήν· καὶ ἐκ τότε ὐ κατὰ τὺς ἄλλυς
προσχώρυς Σιδῖται ἐβαρβάριζον. Καταλιπὼν δὲ φρυρὰν 7
ἐν τῇ Σίδῃ, προήει ἐπὶ Σύλλιον, χωρίον ὀχυρὸν καὶ φρυ-

7. Optimus ſcribit Σίλλυον, quod recipere dubitavi. Vide Holſtenium ad Stephanum. Mox reſcripſi ἔπειτα καὶ ἠγγέλθη, ubi media vox vulgo deeſt, et ὅποι πεπονηκότα ἦν pro vulgato ὅπῃ, utrumque ex Optimo.

qua Alexander ibat, ut citius perveniret. Prior trans montes erat χαλεπὴ ἄλλως (i. e. difficilis, niſi a Thracibus planior facta eſſet) et μακρὰ, longa; poſterior, qua Alexander ibat, per littus planum, facilis et brevis, εὐμαρῆ καὶ ταχεῖαν τὴν πάροδον παρέχυσα. Mons, quem exercitus tranſit, eſt Climax.

4. πρέσβεις αὐτοκράτορες] *legati libera poteſtate*, ſive verbis Livii XXXVIII, 8. *legati cum mandatis liberis*. *Gron.* Aſpendus urbs Pamphyliae ad fluvium Eurymedontem.

6. ἐκ τότε] Hanc loquutionem non eſſe atticam demonſtravit ad Luciani ſoloeciſtam pag. 100 Graevius. Alibi Arrianus dicere ſolet ἐκ τύτυ. *Gron.*

ρὰν ἔχον ξένων μισθοφόρων καὶ αὐτῶν τῶν ἐπιχωρίων
βαρβάρων. Ἀλλ᾽ οὔτε τὸ Σύλλιον ἐξ ἐφόδου αὐτοσχε-
8 δίου ἠδυνήθη λαβεῖν. Ἔπειτα καὶ ἠγγέλθη αὐτῷ κατὰ
τὴν ὁδὸν, τοὺς Ἀσπενδίους, ὅτι οὐδὲν τῶν συγκειμένων
πρᾶξαι ἐθέλοιεν· οὔτε τοὺς ἵππους παραδοῦναι τοῖς
πεμφθεῖσιν, οὔτε ἀπαριθμῆσαι τὰ χρήματα, καὶ τὰ ἐκ
τῆς χώρας ὅτι ἀνασκευασάμενοι ἐς τὴν πόλιν, τάς τε
πύλας ἀποκεκλείκασι τοῖς παρ᾽ Ἀλεξάνδρου, καὶ τὰ
τείχη, ὅποι πεπονηκότα ἦν, ἐπισκευάζουσι. Ταῦτα
πυθόμενος, ἐπὶ Ἀσπένδου ἀνεζεύγνυεν.

1 XXVII. Ὤικισται δὲ τῆς Ἀσπένδου τὰ μὲν πολλὰ
ἐπὶ ἄκρᾳ ὀχυρᾷ καὶ ἀποτόμῳ· καὶ παρ᾽ αὐτὴν τὴν
ἄκραν ὁ Εὐρυμέδων ποταμὸς ῥεῖ. Ἦσαν δὲ αὐτῆς καὶ
περὶ τῇ ἄκρᾳ ἐν τῷ χθαμαλῷ οὐκ ὀλίγαι οἰκήσεις, καὶ
2 τεῖχος περιεβέβλητο αὐταῖς οὐ μέγα. Τὸ μὲν δὴ τεῖχος,
ὡς προσάγοντα Ἀλέξανδρον ἔγνωσαν, ἐκλείπουσιν ὅσοι
ἐπῴκουν, καὶ τὰς οἰκίας, ὅσας ἐν τῷ χθαμαλῷ ᾠκισμέ-
νας οὐκ ἐδόκουν διαφυλάξαι ἂν δύνασθαι· αὐτοὶ δὲ ἐς
3 τὴν ἄκραν ξυμφεύγουσιν. Ἀλέξανδρος δὲ, ὡς ἀφίκετο
ξὺν τῇ δυνάμει, εἴσω τοῦ ἐρήμου τείχους παρελθὼν, κατε-
στρατοπέδευσεν ἐν ταῖς οἰκίαις ταῖς καταλελειμμέναις
4 πρὸς τῶν Ἀσπενδίων· οἱ δὲ Ἀσπένδιοι, ὡς εἶδον αὐτὸν

Cap. XXVII.

2. τὸ μὲν δὴ τεῖχος. Vulgo addirur εὐθὺς, quod Optimo jubente abjeci.

8. Ἔπειτα καὶ] haec respondent praecedenti οὔτε. Gron. Ad Sillyum vel Syllium vel Syllaeum vel Sylaeum, quibus nominibus eadem urbs designari videtur, retroeundum erat a Side, non progrediendum. Ergo praepositio πρὸ in προῄει non urgenda, quod supra jam notavi. In sequentibus non traditur, utrum urbs ista capta sit an tradita. Verba ἐξ ἐφόδου αὐτοσχεδίου verte: *ex ingressu ex tempore facto.*

C. XXVII.

Arg. Aspendus ad conditiones redacta. Iter per angustias Telmissenses patefactum.

3. ἐς τὴν ἄκραν] *in istam rupem,* in qua magna urbis pars sita erat. *Raph.*

τε Ἀλέξανδρον παρ' ἐλπίδα ἥκοντα, καὶ τὸ στρατόπεδον
ἐν κύκλῳ σφῶν πάντῃ, πέμψαντες πρέσβεις ἐδέοντο
ἐφ' οἷσπερ τὸ πρότερον ξυμβῆναι. Καὶ Ἀλέξανδρος τό, 5
τε χωρίον ὀχυρὸν ἰδὼν, καὶ αὐτὸς οὐκ ἐπὶ χρόνιον πολιορ-
κίαν παρασκευασμένος, ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς μὲν οὐδὲ ὣς ξυν-
έβη πρὸς αὐτούς· ὁμήρους δὲ δοῦναι σφῶν τοὺς δυνατωτά- 6
τους ἐκέλευσε καὶ τοὺς ἵππους, οὓς πρόσθεν ὡμολόγησαν·
καὶ ἑκατὸν τάλαντα, ἀντὶ τῶν πεντήκοντα· καὶ πεί-
θεσθαι τῷ σατράπῃ τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ φόρους ἀπο-
φέρειν ὅσα ἔτη Μακεδόσι, καὶ ὑπὲρ τῆς χώρας διακρι-
θῆναι, ἣν τῶν προσχώρων οὖσαν βίᾳ κατέχειν ἐν αἰτίᾳ
ἦσαν. Ὡς δὲ πάντα οἱ ἐπεχώρησαν, ἀνέζευξεν ἐς 7
Πέργην, κἀκεῖθεν ἐς Φρυγίαν ὥρμητο· ἦν δὲ αὐτῷ ἡ
πορεία παρὰ Τελμισσὸν πόλιν. Οἱ δὲ ἄνθρωποι οὗτοι, 8
τὸ μὲν γένος Πισίδαι εἰσί, βάρβαροι. Χωρίον δὲ οἰκοῦσιν
ὑπερύψηλον, καὶ πάντῃ ἀπότομον· καὶ ἡ ὁδὸς παρὰ
τὴν πόλιν, χαλεπή. Καθήκει γὰρ ἐκ τῆς πόλεως ὄρος
ἔς τε ἐπὶ τὴν ὁδόν· καὶ τοῦτο μὲν αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ ἀπο-
παύεται. Ἀντίπορον δὲ αὐτῷ ὄρος ἄλλο ἐστὶν, οὐ μεῖον 9
ἀπότομον· καὶ ταῦτα τὰ ὄρη ὥσπερ πύλας ποιεῖ ἐπὶ
τῇ ὁδῷ, καί ἐστιν ὀλίγῃ φυλακῇ κατέχοντας τὰ ὄρη ταῦ-
τα, ἄπορον ποιεῖν τὴν πάροδον. Καὶ τότε οἱ Τελμισσεῖς
πανδημεὶ ἐκβεβοηθηκότες, ἀμφότερα τὰ ὄρη κατεῖχον.
Ταῦτα δὴ ἰδὼν Ἀλέξανδρος, στρατοπεδεύεσθαι αὐτοῦ, 10
ὅπως εἶχον, ἐκέλευε τοὺς Μακεδόνας, γνοὺς ὅτι οὐ μενοῦσι

5. παρασκευασμένος ex Opt. pro παρεσκευασάμενος. Deinde in verbis οὐδὲ ὣς distinctionem in Lemgoviana post οὐδὲ factam delevi.

5. οὐδὲ ὣς] *ne sic quidem*, ut I, 7. in fine.

7. Telmissus haec eadem non est, quae c. 24. commemorabatur, sed alia Pisidiae, alias Termissus vel Termessus vocata. Plerique vero Pisidarum juga Tauri incolebant. Strabo lib. XII.

8. ἡ ὁδὸς παρὰ τὴν πόλιν] *via juxta urbem. Raph.*

9. καί ἐστιν etc.] construe καὶ ἔξεστι, κατέχοντας τὰ ὄρη ταῦτα ἄπ. π. τὴν πάροδον (σὺν) ὀλίγῃ φυλακῇ.

10. ὅπως εἶχον] vide notam ad I, 13, 4.

πανδημεὶ οἱ Τελμισσεῖς, αὐλιζομένους σφᾶς ἰδόντες, ἀλλ᾽ ἀποχωρήσουσιν εἰς τὴν πόλιν πλησίον οὖσαν οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ὅσον φυλακὴν καταλιπόντες ἐπὶ τοῖς ὄρεσι.
§ 1 Καὶ ξυνέβη, ὅπως εἴκαζεν· οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ αὐτῶν ἀπῆλθον, αἱ φυλακαὶ δὲ ἐγκατέμειναν. Καὶ ἐπὶ τούτους εὐθὺς ἀναλαβὼν τούς τε τοξότας, καὶ τὰς τῶν ἀκοντιστῶν τάξεις, καὶ τῶν ὁπλιτῶν ὅσοι κουφότεροι, ἐπήγαγεν. Οἱ δὲ οὐκ ἔμειναν βαλλόμενοι, ἀλλὰ ἔλιπον τὸ χωρίον. Καὶ Ἀλέξανδρος ὑπερβαλὼν τὰ στενὰ, πρὸς τῇ πόλει κατεστρατοπέδευσε.

§ 1 XXVIII. Καὶ ἐνταῦθα ἀφικνοῦνται παρ᾽ αὐτὸν
2 Σελγέων πρέσβεις. Οἱ δέ εἰσι καὶ αὐτοὶ Πισίδαι βάρβαροι, καὶ πόλιν μεγάλην οἰκοῦσι, καὶ αὐτοὶ μάχιμοί εἰσιν· ὅτι δὲ πολέμιοι τοῖς Τελμισσεῦσιν ἐκ παλαιοῦ ἐτύγχανον, ὑπὲρ φιλίας πρὸς Ἀλέξανδρον πεπρεσβευ-
3 μένοι ἦσαν. Καὶ πρὸς τούτους σπένδεται Ἀλέξανδρος, καὶ ἐκ τούτου πιστοῖς ἐς ἅπαντα ἐχρήσατο. Τὴν Τελμισσὸν δὲ ἀπέγνω ἑλεῖν ἂν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ, ἀλλ᾽ ἐπὶ Σα-
4 λαγασσοῦ ἐστέλλετο. Ἦν δὲ καὶ αὕτη οὐ μικρὰ πόλις. Πισίδαι καὶ ταύτην ᾤκουν· καὶ ἐδόκουν, πάντων Πισιδῶν μαχίμων ὄντων, αὐτοὶ εἶναι οἱ μαχιμώτατοι, καὶ τότε τὸν λόφον τὸν πρὸ τῆς πόλεως, ὅτι καὶ οὗτος οὐ μεῖον τοῦ τείχους ὀχυρὸς ἐς τὸ ἀπομάχεσθαι ἦν, κατειληφότες
5 προσέμενον. Ἀλέξανδρος δὲ τὴν μὲν φάλαγγα τῶν Μακεδόνων τάττει ὧδε. Ἐπὶ μὲν τοῦ δεξιοῦ κέρως, ἵνα

11. καὶ Ἀλέξανδρος ὑπερβαλὼν ex Opt. Vulgo Ἀλέξανδρος δὲ ὑπερβαλών. Omnino verba καὶ Ἀλέξ. — κατεστρατοπέδευσε retraxi ad cap. 27. quum apud Gronovium ſint principium capitis ſequentis.

C. XXVIII.

Arg. Piſidia ſubacta. Praelium apud Salagaſſum, ejusque urbis expugnatio.

1. Selga, orientem verſus a Telmiſſo. Strabo cum Stephano aliisque urbem originem a Lacedaemoniis traxiſſe tradunt.

3. τὴν Τελμισσὸν] utrum unquam urbs capta ſit, non proditur.

καὶ αὐτὸς ἐπετέτακτο, τοὺς ὑπασπιστὰς εἶχεν· ἐχομένους
δὲ τούτων, τοὺς πεζεταίρους ἔς τε ἐπὶ τὸ εὐώνυμον παρα-
τείνας· ὡς ἑκάστοις τῶν στρατηγῶν ἡγεμονία τῆς τάξεως
ἐν τῇ τότε ἡμέρᾳ ἦν. Ἐπὶ δὲ τῷ εὐωνύμῳ ἐπέταξεν 5
ἡγεμόνα Ἀμύνταν τὸν Ἀρραβαίου. Προσετάχθησαν δὲ 6
αὐτῷ, τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρως, οἵ τε τοξόται καὶ οἱ Ἀγριᾶνες·
τοῦ δὲ εὐωνύμου, οἱ ἀκοντισταὶ οἱ Θρᾷκες, ὧν ἡγεῖτο Σιτάλ-
κης. Οἱ γὰρ ἱππεῖς αὐτῷ οὐκ ὠφέλιμοι ἐν τῇ δυσχωρίᾳ
ἦσαν· τοῖς Πισίδαις δὲ καὶ Τελμισσεῖς προσβεβοηθη-
κότες ξυνετάξαντο. Ἤδη δὲ οἱ ἀμφ' Ἀλέξανδρον 7
προσβεβληκότες τῷ ὄρει, ὅπερ κατεῖχον οἱ Πισίδαι, κατ'
αὐτὸ τὸ ἀποτομώτατον τῆς ἀνόδου ἦσαν. Καὶ ἐν τούτῳ
ἐπιτίθενται αὐτοῖς οἱ βάρβαροι λόχοις κατὰ κέρας ἑκά-
τερον, ᾗ σφίσι μὲν εὐπροσοδώτατον ἦν, τοῖς πολεμίοις δὲ
χαλεπωτάτη ἡ πρόσβασις· καὶ τοὺς μὲν τοξότας, οἷα 8
δὴ οὔτε ἀκριβῶς ὡπλισμένους καὶ πρώτους πελάσαντας,
ἐτρέψαντο. Οἱ δὲ Ἀγριᾶνες ἔμειναν. Ἐγγὺς γὰρ ἤδη
καὶ ἡ φάλαγξ τῶν Μακεδόνων προσῆγε, καὶ πρὸ αὐτῆς
Ἀλέξανδρος ἐφαίνετο. Ὡς δὲ ἐν χερσὶν ἡ μάχη ἐγένετο, 9
γυμνοί τε οἱ βάρβαροι ὄντες ὁπλίταις προσεφέροντο,
καὶ πάντῃ κατατιτρωσκόμενοι ἔπιπτον, ἐνταῦθα δὴ
ἐγκλίνουσι· καὶ ἀπέθανον μὲν αὐτῶν ἐς πεντακοσίους.

Cap. XXVIII.

5. ἐπὶ δὲ τῷ εὐωνύμῳ ex Optimo. Vulgo ἐπὶ δὲ τοῦ εὐωνύμου. Alterum enim exemplum verbi ἐπιτάσσειν cum genitivo non inveni.

5. τοὺς ὑπασπιστὰς] intellige agema peditum et reliquos hypaspistas, τοὺς πεζεταίρους ex sex agminibus constantes. Vide notam ad 1, 11, 4. De hegemonia ad c. 14, 9.

ἔς τε ἐπὶ τὸ εὐώνυμον] *usque ad sinistrum cornu extendens.* Nam: dividitur phalanx in partes solidas duas, a frontis media sectione per totam latitudinem, et altera quidem pars dimidiata dextrum cornu vocatur et caput; altera autem sinistrum cornu et cauda. Aelian. Tact. c. 7. *Raph.*

6. προσετάχθησαν non *ante frontem*, sed *ad latus*. τοῖς Πισίδαις — intellige Salagassenses.

7. λόχοις κατὰ κέρας ἑκάτερον] feruntur barbari *cum suis copiis in utrumque cornu.* Λόχος autem quamcunque militum cohortem significat, quam alii definierunt viris octo, alii decem, alii duodecim, alii etiam sedecim. *Raph.*

10 Κοῦφοι γὰρ ὄντες καὶ ἔμπειροι τῶν χωρίων, οὐ χαλεπῶς ἀπεχώρουν· καὶ οἱ Μακεδόνες, διὰ βαρύτητα τῶν ὅπλων, καὶ ἀπειρίαν τῶν ὁδῶν, οὐ θαῤῥαλέοι ἐς τὸ διώκειν ἦσαν.
11 Ἀλέξανδρος δὲ ἐχόμενος τῶν φευγόντων, τὴν πόλιν αὐτῶν αἱρεῖ κατὰ κράτος· τῶν δὲ ξὺν αὐτῷ Κλέανδρός τε ὁ στρατηγὸς τῶν τοξοτῶν ἀποθνήσκει, καὶ τῶν ἄλλων
12 ἀμφὶ τοὺς εἴκοσιν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐπὶ τοὺς ἄλλους Πισίδας ἦγε, καὶ τὰ μέν τινα τῶν φρουρίων βίᾳ ἐξεῖλε, τὰ δὲ ὁμολογίᾳ προσηγάγετο.

1 XXIX. Ἐντεῦθεν δὲ ᾔει ἐπὶ Φρυγίας παρὰ τὴν λίμνην, ᾗ ὄνομα Ἀσκανία, ἐν ᾗ ἅλες πήγνυνται αὐτόματοι· καὶ τούτοις χρῶνται οἱ ἐπιχώριοι, οὐδὲ θαλάσσης
2 τι ἐπὶ τούτῳ δέονται. Καὶ ἀφικνεῖται ἐς Κελαινὰς πεμπταῖος. Ἐν δὲ ταῖς Κελαιναῖς ἄκρα ἦν πάντῃ ἀπότομος. Καὶ ταύτην φυλακῇ κατεῖχον ἐκ τοῦ σατράπου τῆς Φρυγίας, Κᾶρες μὲν χίλιοι, Ἕλληνες δὲ μισθοφόροι
3 ἑκατόν. Καὶ οὗτοι πρεσβεύονται παρ' Ἀλέξανδρον, ἐπαγγελλόμενοι, εἰ μὴ ἀφίκοιτο σφίσι βοήθεια ἐν ἡμέρᾳ, ἣ ξυνέκειτο (φράσαντες τὴν ἡμέραν) ὅτι παραδώσουσι τὸ
4 χωρίον. Καὶ ἔδοξε ταῦτα Ἀλεξάνδρῳ ὠφελιμώτερα,

Cap. XXIX.

4. ὠφελιμώτερα ex Optimo ac duobus aliis pro vulgato ὠφελιμώτατα, quod in Lemgovianam iterum receptum erat, quum locus jam a Gronovio emendatus esset.

C. XXIX.

Arg. Alexander Phrygiam ingressus paciscitur cum praesidio Celaenarum, Gordium versus tendit ibique copias contrahit. Irrita Atheniensium de liberandis captivis legatio.

1. Ἀσκανία] cf. Plin. Hist. nat. XXXI, 10. Ex nostro apparet, lacum hunc inter Salagassum et Celaenas ponendum esse.

ἐπὶ τούτῳ] *ad hoc*, ut salem ex mari vel capiant sponte natum, vel ex aqua marina excoquant. *Raph.*

2. πεμπταῖος] sc. e Pisidia, vel potius ab urbe Salagasso. De Celaenis urbe, quam Livius XXXVIII, 13. caput quondam Phrygiae vocat, vide Freinshemium ad Curt. III, 1, 1. Xenoph. Anab. I, 2, 7—9. et Stephanum in Apamia. Ἄκραν hanc vel ἀκρόπολιν Xerxes exstruxisse narratur, quum ex Graecia fugeret. Ἐκ τοῦ σατράπου, *jubente satrapa.*

3. ἐν ἡμέρᾳ] nempe sexagesima. Curt. III, 1, 8. *Raph.*

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἐκ δὲ τούτου Μέμνων τοῦ τε ναυτικοῦ παντὸς ἡγεμὼν ἐκ 1
ασιλέως Δαρείου καθεστηκὼς, καὶ τῆς παραλίου ξυμπά-
ης, ὡς ἐς Μακεδονίαν τε καὶ τὴν Ἑλλάδα ἀποστρέψων
ὸν πόλεμον, Χῖον μὲν λαμβάνει, προδοσίᾳ ἐνδοθεῖ-
αν· ἔνθεν δὲ ἐπὶ Λέσβου πλεύσας, ὡς οὐ προσεῖχον
ὑτῷ οἱ Μιτυληναῖοι, τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Λέσβου
ροσηγάγετο. Ταύτας δὲ παραστησάμενος καὶ προ- 2
χὼν τῇ Μιτυλήνῃ, τὴν μὲν πόλιν χάρακι διπλῷ ἐκ
αλάττης εἰς θάλατταν ἀπετείχισε, στρατόπεδα δὲ
έντε ἐποικοδομησάμενος, τῆς γῆς ἐκράτει οὐ χαλεπῶς.
αὶ μέρος μέν τι τῶν νεῶν τὸν λιμένα αὐτῶν ἐφύλασσε, 3
ὰς δ' ἐπὶ τὴν ἄκραν τῆς Λέσβου τὸ Σίγριον, ἵνα ἡ προσ-
ολὴ μάλιστά ἐστι ταῖς ἀπό τε Χίου καὶ Γεραιστοῦ καὶ

NOTAE CRITICAE.

LIB. II. CAP. I.

ἐπὶ Λέσβου ex omnibus MStis (Gron. ad I, 11, 4.) et primis editis pro ἐπὶ Λέσβον.
μάλιστά ἐστι ταῖς — Sic ex Optimo locum restituerat Gronovius. In Lemgoviana vero recepta erat vetus lectio μάλιστα ἐπὶ ταῖς, quam denuo abjeci. Mox pro Μαλαίας non dubitavi rescribere Μαλέας, quod Gron. in duobus MStis invenit.

ANIMADVERSIONES.

LIB. II. CAP. I.

Arg. Chios et Lesbus a Memnone captae, Mitylene ab eodem oppugnata; ejusdem mors. Pharnabazo successori urbs traditur.

1 ἐκ δὲ τούτου] *postquam Alexander haec gessit*, i. e. eo circiter tempore, quo Gordium venerat. Reliquae Lesbi urbes sunt Antissa, Methymna, Pyrrha et Eressus, quas ipsas nominat Diodor. XVII, 29.

2. τῆς γῆς ἐκράτει οὐ χαλεπῶς] a terra quidem facile urbem continebat, a terra superior erat, partem reliquam insulae facile parere sibi cogebat. *Gron.*

Μαλέας ὁλκάσιν, ἀποκλείσας τὸν παράπλουν, ἐν φυ-
λακῇ εἶχεν, ὡς μή τινα ὠφέλειαν κατὰ θάλατταν
4 γίγνεσθαι Μιτυληναίοις· καὶ ἐν τούτῳ αὐτὸς μὲν νόσῳ
τελευτᾷ. Καὶ εἴπερ τι ἄλλο, καὶ τοῦτο ἔβλαψε τὰ βασι-
5 λέως πράγματα. Αὐτοφραδάτης δὲ καὶ Φαρνάβαζος
ὁ Ἀρταβάζου, (ὅτῳ καὶ ἐπέτρεψε τελευτῶν ὁ Μέμνων
τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν, ἔς τε Δαρεῖόν τι ὑπὲρ αὐτῆς γνώμης,
ἀδελφιδῷ αὐτοῦ ὄντι) οὗτοι τῇ πολιορκίᾳ οὐκ ἀρρώστως
6 προσέκειντο· καὶ οἱ Μιτυληναῖοι τῆς τε γῆς εἰργόμενοι,
καὶ ἀπὸ θαλάττης πολλαῖς ναυσὶν ἐφορμούσαις φρουρού-
μενοι, πέμψαντες παρὰ τὸν Φαρνάβαζον, ὁμολογίας
7 ἐποιήσαντο· τοὺς μὲν ξένους τοὺς παρ' Ἀλεξάνδρου σφίσι
κατὰ συμμαχίαν ἥκοντας ἀπελθεῖν, Μιτυληναίους δὲ
καθελεῖν μὲν τὰς πρὸς Ἀλέξανδρον σφίσι γενομένας
στήλας, ξυμμάχους δὲ εἶναι Δαρείου, κατὰ τὴν εἰρήνην τὴν
ἐπ' Ἀνταλκίδου γενομένην πρὸς βασιλέα [Δαρεῖον], τοὺς

5. τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν — Sic scripsi pro αὐτοῦ ἀρχὴν, qui error scribentium saepe in nostro occurrit.

7. πρὸς βασιλέα Δαρεῖον — Nihil certius est, quam pacem istam cum Artaxerxe Mnem. factam esse, non cum Dario Ocho vel

3. τὸν παράπλουν] non *praeternavigationem*, quam prohibere nihil certe intererat urbem obsidentium, intererat autem plurimum, litterum appulsu arcere naves, ne quid subsidii Mitylenaeis mari advenire posset. Neque inusitata est haec notio particulae παρὰ in compositis. Ita enim et παρέρχεσθαι est *intrare* locis plurimis in indice annotatis. Quin imo et παραπλέω hoc sensu citatur in Lexicis ex Thucyd. παρέπλευσαν ἐς Σικυῶνα, *Sicyonem navigarunt*. Sic mox divisim c. 2, 2. ἔπλει παρ' Αὐτοφραδάτην. *Raph.* Sigrium promontorium Lesbi, occidentem versus; Geraestus promontorium meridionale Euboeae, Malea Laconiae. Classe igitur ad Sigrium, naves ex insulis Graecia Macedoniave, classe vero ante portum Mitylenaeorum naves ex Asia propinqua forte venientes, et cum iis omne subsidium excludebatur.

4. ἐν τούτῳ] dum scilicet Mitylenaeos acrius obsidione urgeret. *Blanc.*

5. ἀδελφιδῷ] *sororis filio.* Diod. XVI, 52. *Blanc.*

6. τῆς τε γῆς εἰργόμενοι] *terra prohibiti*, quo minus in agros excurrere possent. Sic IV, 27, 13. *Raph.*

7. τὴν ἐπ' Ἀνταλκίδου] Hist. Gr. Xenoph. IV. *Raph.*

τοὺς φυγάδας δὲ etc.] Verti

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἐκ δὲ τούτου Μέμνων τοῦ τε ναυτικοῦ παντὸς ἡγεμὼν ἐκ 1
βασιλέως Δαρείου καθεστηκὼς, καὶ τῆς παραλίου ξυμπάσης, ὡς ἐς Μακεδονίαν τε καὶ τὴν Ἑλλάδα ἀποστρέψων τὸν πόλεμον, Χῖον μὲν λαμβάνει, προδοσίᾳ ἐνδοθεῖσαν· ἔνθεν δὲ ἐπὶ Λέσβου πλεύσας, ὡς οὐ προσεῖχον αὐτῷ οἱ Μιτυληναῖοι, τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Λέσβου
προσηγάγετο. Ταύτας δὲ παραστησάμενος καὶ προ- 2
σχὼν τῇ Μιτυλήνῃ, τὴν μὲν πόλιν χάρακι διπλῷ ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν ἀπετείχισε, στρατόπεδα δὲ πέντε ἐποικοδομησάμενος, τῆς γῆς ἐκράτει οὐ χαλεπῶς.
Καὶ μέρος μέν τι τῶν νεῶν τὸν λιμένα αὐτῶν ἐφύλασσε, 3
τὰς δ' ἐπὶ τὴν ἄκραν τῆς Λέσβου τὸ Σίγριον, ἵνα ἡ προσβολὴ μάλιστά ἐστι ταῖς ἀπό τε Χίου καὶ Γεραιστοῦ καὶ

NOTAE CRITICAE.

LIB. II. CAP. I.

1. ἐπὶ Λέσβου ex omnibus MStis (Gron. ad I, 11, 4.) et primis editis pro ἐπὶ Λέσβον.

3. μάλιστά ἐστι ταῖς — Sic ex Optimo locum restituerat Gronovius. In Lemgoviana vero recepta erat vetus lectio μάλιστα ἐπὶ ταῖς, quam denuo abjeci. Mox pro Μαλαίας non dubitavi rescribere Μαλέας, quod Gron. in duobus MStis invenit.

ANIMADVERSIONES.

LIB. II. CAP. I.

Arg. Chios et Lesbus a Memnone captae, Mitylene ab eodem oppugnata; ejusdem mors. Pharnabazo successori urbs traditur.

1. ἐκ δὲ τούτου] *postquam Alexander haec gessit*, i. e. eo circiter tempore, quo Gordium venerat. Reliquae Lesbi urbes sunt Antissa, Methymna, Pyrrha et Eressus, quas ipsas nominat Diodor. XVII, 29.

2. τῆς γῆς ἐκράτει οὐ χαλεπῶς] a terra quidem facile urbem continebat, a terra superior erat, partem reliquam insulae facile parere sibi cogebat. *Gron.*

Μαλέας ὁλκάσιν, ἀποκλείσας τὸν παράπλυν, ἐν φυλακῇ εἶχεν, ὡς μή τινα ὠφέλειαν κατὰ θάλατταν
4 γίγνεσθαι Μιτυληναίοις· καὶ ἐν τύτῳ αὐτὸς μὲν νόσῳ τελευτᾷ. Καὶ εἴπερ τι ἄλλο, καὶ τῦτο ἔβλαψε τὰ βασι-
5 λέως πράγματα. Αὐτοφραδάτης δὲ καὶ Φαρνάβαζος ὁ Ἀρταβάζυ, (ὅτῳ καὶ ἐπέτρεψε τελευτῶν ὁ Μέμνων τὴν αὐτῦ ἀρχὴν, ἔς τε Δαρεῖόν τι ὑπὲρ αὐτῆς γνῶναι, ἀδελφιδῷ αὐτῦ ὄντι) ὗτοι τῇ πολιορκίᾳ ἐκ ἀῤῥώστως
6 προσέκειντο· καὶ οἱ Μιτυληναῖοι τῆς τε γῆς εἰργόμενοι, καὶ ἀπὸ θαλάττης πολλαῖς ναυσὶν ἐφορμύσαις φρυρύμενοι, πέμψαντες παρὰ τὸν Φαρνάβαζον, ὁμολογίας
7 ἐποιήσαντο· τὺς μὲν ξένυς τὺς παρ' Ἀλεξάνδρυ σφίσι κατὰ συμμαχίαν ἥκοντας ἀπελθεῖν, Μιτυληναίυς δὲ καθελεῖν μὲν τὰς πρὸς Ἀλέξανδρον σφίσι γενομένας στήλας; ξυμμάχυς δὲ εἶναι Δαρείυ, κατὰ τὴν εἰρήνην τὴν ἐπ' Ἀνταλκίδυ γενομένην πρὸς βασιλέα [Δαρεῖον], τὺς

5. τὴν αὐτῦ ἀρχὴν — Sic ſcripſi pro αὐτῦ ἀρχὴν, qui error ſcribentium ſaepe in noſtro occurrit.
7. πρὸς βασιλέα Δαρεῖον — Nihil certius eſt, quam pacem iſtam cum Artaxerxe Mnem. factam eſſe, non cum Dario Ocho vel

3. τὸν παράπλυν] non *praeternavigationem*, quam prohibere nihil certe intererat urbem obſidentium, intererat autem plurimum, litterum appulſu arcere naves, ne quid ſubſidii Mitylenaeis mari advenire poſſet. Neque inuſitata eſt haec notio particulae παρὰ in compoſitis. Ita enim et παρέρχεσθαι eſt *intrare* locis plurimis in indice annotatis. Quin imo et παραπλέω hoc ſenſu citatur in Lexicis ex Thucyd. παρέπλευσαν ἐς Σικυῶνα, *Sicyonem navigarunt*. Sic mox diviſim c. 2, 2. ἔπλει παρ' Αὐτοφραδάτην. *Raph.* Sigrium promontorium Lesbi, occidentem verſus; Geraeſtus promontorium meridionale Euboeae, Malea Laconiae. Claſſe igitur ad Sigrium, naves ex inſulis Graecia Macedoniave, claſſe vero ante portum Mitylenaeorum naves ex Aſia propinqua forte venientes, et cum iis omne ſubſidium excludebatur.

4. ἐν τύτῳ] dum ſcilicet Mitylenaeos acrius obſidione urgeret. *Blanc.*

5. ἀδελφιδῷ] *ſororis filio*. Diod. XVI, 52. *Blanc.*

6. τῆς τε γῆς εἰργόμενοι] *terra probibiti*, quo minus in agros excurrere poſſent. Sic IV, 27, 13. *Raph.*

7. τὴν ἐπ' Ἀνταλκίδυ] Hiſt. Gr. Xenoph. IV. *Raph.*

τὺς φυγάδας δὲ etc.] Verte:

φυγάδας δὲ αὐτῶν κατιέναι ἐπὶ τοῖς ἡμίσεσι τῶν τότε
ὄντων ὅτε ἔφυγον. Ἐπὶ τούτοις μὲν δὴ ἡ ξύμβασις τοῖς 8
Μιτυληναίοις πρὸς τοὺς Πέρσας ξυνέβη. Φαρνάβαζος 9
δὲ καὶ Αὐτοφραδάτης, ὡς παρῆλθον ἅπαξ εἴσω τῆς πόλεως, φρουράν τε ἐς αὐτὴν εἰσήγαγον, καὶ φρούραρχον ἐπ' αὐτῇ Λυκομήδην Ῥόδιον καὶ τύραννον ἐγκατέστησαν τῇ πόλει Διογένην, ἕνα τῶν φυγάδων· χρήματά τε εἰσέπραξαν τοὺς Μιτυληναίους· τὰ μὲν βίᾳ ἀφελόμενοι τοὺς ἔχοντας, τὰ δὲ ἐς τὸ κοινὸν ἐπιβαλόντες.

II. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενοι, Φαρνάβαζος μὲν 1
ἔπλει ἐπὶ Λυκίας, ἄγων τοὺς ξένους τοὺς μισθοφόρους· Αὐτοφραδάτης δὲ, ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους. Καὶ ἐν τούτῳ 2

adeo Godomanno; nihil apud Graecos ſolennius, quam regem Perſarum non nomine proprio, ſed vel ſimpliciter τὸν βασιλέα vel τὸν μέγαν βασιλέα vocari. Unde ſi hoc tantum loco nomen Darii adjectum eſſet, pro gloſſemate id haberem. — At quum etiam c. 2, 4. repetitum ſit ἣν ἐπὶ Ἀνταλκίδου Δαρείῳ συνέθεντο, error potius Arriani eſſe videtur. Nomen tamen Darii utroque loco uncis includendum curavi.

ut exſules ipſorum redirent ea conditione, ut ipſis dimidia pars bonorum, quae tunc erant, quae tunc poſſidebant, cum fugerent, reſtitueretur. Grou. et Raph.

9. χρήματά τε etc.] Verte: *a Mitylenaeis pecuniam exigebant, partim vi eam locupletibus eripientes, partim ab incolis univerſis poſcentes.* — Ceterum regum Perſicorum mos erat, viros de ſe meritos tyrannide urbis alicujus donare, quos tamen ſibi ſubditos manere et bello orto auxilia mittere oportebat. Non multum errabis, ſi eos cum vaſallis noſtrorum temporum compares.

C. II.

Arg. Tenedus a Perſis recepta. Navalis Perſarum ſub Datame clades.

1. ἐπὶ Λυκίας] Eam regionem tum Alexander tenebat; eo tendit Pharnabazus, vel ut regionem recuperet, vel quo prius Darii mandatum reciperet. Mercenarios autem per Thymondam arceſſitos, ne credas terra per Lyciam et littora ad regem ductos eſſe, ſed mari in Phoeniciam, quod et ex numero imminuto navium Perſarum perſpicuum eſt (pro trecentis enim reſtant CX.) et ex noſtro II, 13, 3. Tripolin enim transportati ſunt. In mercenariis vero Graecis maximam Perſarum ſpem fuiſſe, ex omnibus hujus hiſtoriae ſcriptoribus apparet.

στῆναι ἐπὶ τὸν ζυγὸν ἀετὸν, καὶ ἐπιμεῖναι ἔς τε ἐπὶ βυλυ-
τὸν καθήμενον· τὸν δὲ ἐκπλαγέντα τῇ ὄψει, ἰέναι κοι-
νώσοντα ὑπὲρ τῦ θείυ παρὰ τὺς Τελμισσέας τὺς μάν-
4 τεις· εἶναι γὰρ τὺς Τελμισσέας σοφὺς τὰ θεῖα ἐξη-
γεῖσθαι, καὶ σφίσιν ἀπὸ γένυς δεδόσθαι αὐτοῖς καὶ
5 γυναιξὶ καὶ παισὶ τὴν μαντείαν· προσάγοντα δὲ κώμῃ
τινὶ τῶν Τελμισσέων, ἐντυχεῖν παρθένῳ ὑδρευομένῃ
καὶ πρὸς ταύτην εἰπεῖν ὅπως οἱ τὸ τῦ ἀετῦ ἔσχε.
6 Τὴν δὲ (εἶναι γὰρ καὶ αὐτὴν τῦ μαντικῦ γένυς) θύειν
κελεῦσαι τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ, ἐπανελθόντα εἰς τὸν τόπον
7 αὐτόν. Καὶ δεηθῆναι γὰρ αὐτῆς Γόρδιον, τὴν θυσίαν
ξυνεπισπομένην οἱ αὐτὴν ἐξηγήσασθαι, θῦσαί τε,
ὅπως ἐκείνη ὑπετίθετο, τὸν Γόρδιον, καὶ ξυγγενέσθαι
ἐπὶ γάμῳ τῇ παιδὶ, καὶ γενέσθαι αὐτοῖν παῖδα Μίδαν
8 ὄνομα. Ἤδη τε ἄνδρα εἶναι τὸν Μίδαν καλὸν. καὶ γεν-
ναῖον· καὶ ἐν τύτῳ ϛάσει πιέζεσθαι ἐν σφίσι τὺς Φρύγας.
καὶ γενέσθαι αὐτοῖς χρησμὸν, ὅτι ἅμαξα ἄξει αὐτοῖς
βασιλέα, καὶ ὅτι ὗτος αὐτοῖς καταπαύσει τὴν ϛάσιν.
9 Ἔτι δὲ περὶ αὐτῶν τύτων βυλευομένοις ἐλθεῖν τὸν Μίδαν
ὁμῦ τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ, καὶ ἐπιϛῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ
αὐτῇ ἁμάξῃ. Τὺς δὲ, ξυμβαλόντας τὸ μαντεῖον, τῦτον
ἐκεῖνον γνῶναι ὄντα, ὅντινα ὁ θεὸς αὐτοῖς ἔφραζεν ὅτι
ἄξει ἡ ἅμαξα· καὶ καταϛῆσαι μὲν αὐτὺς βασιλέα τὸν
10 Μίδαν. Μίδαν δὲ αὐτοῖς τὴν ϛάσιν καταπαῦσαι, καὶ
τὴν ἅμαξαν τῦ πατρὸς ἐν τῇ ἄκρᾳ ἀναθεῖναι χαριϛήρια

Cap. III.

9. καταϛῆσαι pro καταϛῆσιν, ex conjectura Blancardi, quae se ipsa commendat.

3. βυλυτὸς] *vespera*, tempus, quo solvendi sunt boves. *Raph.*

4. καὶ σφίσιν ἀπὸ γένυς etc.] *et ipsis vaticinandi scientiam per stirpes a majoribus deinceps traditam esse.*

7. Καὶ δεηθῆναι γὰρ] γὰρ redundat, quod saepissime huic particulae accidit cum ἀλλὰ. I, 24, 1. II, 6, 7. III, 2, 5. *Raph.*

9. ἐπιϛῆναι] *subito advenire, adesse, apparere*, ut toties apud sacrae scripturae auctores sumitur. *Grot.*

νήσου ναῦς μακρὰς, ὑπὸ Ἀντιπάτρου τεταγμένος, ὡς
εἶναί τινα ταῖς τε νήσοις φυλακὴν καὶ αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι,
εἰ (καθάπερ ἐξηγγέλλετο) ἐπιπλέοιεν οἱ βάρβαροι·)
πυθόμενος δὲ Δατάμην παρὰ Σίφνον ὁρμεῖν, δέκα ναυσὶν, 8
αὐτὸς ἔχων πεντεκαίδεκα, νυκτὸς ἀνάγεται ἐπὶ Χαλ-
κίδος τῆς ἐπὶ τῷ Εὐρίπῳ· καὶ προσχὼν ἕωθεν Κύθνῳ 9
τῇ νήσῳ, τὴν μὲν ἡμέραν αὐτοῦ αὐλίζεται, ὡς σαφέστε-
ρόν τε διαπυθέσθαι τὰ περὶ τῶν δέκα νεῶν, καὶ ἅμα
ἐν νυκτὶ φοβερώτερον προσπεσεῖν τοῖς Φοίνιξιν· ὡς δὲ 10
ἔμαθε σαφῶς τὸν Δατάμην ξὺν ταῖς ναυσὶν ἐν Σίφνῳ
ὁρμοῦντα, ἐπιπλεύσας ἔτι νυκτὸς ἐπ' αὐτὴν τὴν ἕω καὶ
ἀπροσδοκήτοις ἐπιπεσὼν, ὀκτὼ μὲν ναῦς αὐτοῖς ἀνδρά-
σιν ἔλαβε· Δατάμης δὲ μετὰ δυοῖν τριήροιν, ἐν τῇ πρώτῃ 11
προσμίξει τῶν ἅμα Πρωτέᾳ νεῶν ὑπεκφυγὼν ἀπεσώθη
πρὸς τὸ ἄλλο ναυτικόν.

III. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἐς Γόρδιον παρῆλθε, πό- 1
θος λαμβάνει αὐτὸν ἀνελθόντα ἐς τὴν ἄκραν (ἵνα καὶ
τὰ βασίλεια ἦν τοῦ Γορδίου, καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Μίδου)
τὴν ἅμαξαν ἰδεῖν τοῦ Γορδίου, καὶ τοῦ ζυγοῦ τῆς ἁμάξης
τὸν δεσμόν. Λόγος δὲ περὶ τῆς ἁμάξης ἐκείνης παρὰ 2
τοῖς προσχώροις πολὺς κατεῖχε, Γόρδιον εἶναι τῶν πάλαι
Φρυγῶν ἄνδρα πένητα, καὶ ὀλίγην εἶναι αὐτῷ γῆν ἐργά-
ζεσθαι, καὶ ζεύγη βοῶν δύο· καὶ τῷ μὲν ἀροτριᾶν, τῷ
δὲ ἁμαξεύειν τὸν Γόρδιον. Καί ποτε ἀροῦντος αὐτοῦ ἐπι- 3

8. παρὰ Σίφνον ὁρμεῖν ex eodem pro vulgato παρὰ Σίφνον ὁρμοῦντα.
10. ἔτι νυκτὸς, ἐπ' αὐτὴν τὴν ἕω. Ex eodem. Vulgo ἔτι νυκτὸς οὔσης, ὑπ' αὐτὴν etc.

Δατάμην ὁρμεῖν -- νυκτὸς ἀνάγεται etc. Adversativa δὲ attice repetitur post πυθόμενος. Deinde ὑπὸ Ἀντιπάτρου τεταγμένος verte: *ab Antipatro jussus* vel *emissus ad classem cogendam*. Sic sect. 6. scriptum est ὑπ' Ἀλεξάνδρου.

10. ἐπ' αὐτὴν τὴν ἕω] *ad ipsam auroram, ad primum aurorae exortum.* Sic III, 18. Gron. ἀπροσδοκήτοις *nihil tale expectantibus.* vide III, 10, 2.

C. III.

Arg. Narratio prodigii ac fati, quod Gordio contigit. Nodi Gordii solutio.

Παφλαγόνων, τό τε ἔθνος ἐνδιδόντων, καὶ ἐς ὁμολο-
γίαν ξυμβαινόντων. ἐς δὲ τὴν χώραν ξὺν τῇ δυνάμει
μὴ ἐσβαλεῖν ἐδέοντο. Τούτοις μὲν δὴ προστάσσει
Ἀλέξανδρος ὑπακούειν Κάλᾳ τῷ σατράπῃ τῆς Φρυγίας.
2 Αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῆς Καππαδοκίας ἐλάσας, ξύμπασαν
τὴν ἐντὸς Ἅλυος ποταμοῦ προσηγάγετο, καὶ ἔτι ὑπὲρ
τὸν Ἅλυν πολλήν· καταστήσας δὲ Καππαδοκῶν Σα-
βίκταν σατράπην, αὐτὸς προῆγεν ἐπὶ τὰς πύλας τῆς
3 Κιλικίας. Καὶ ἀφικόμενος ἐπὶ τὸ Κύρου τοῦ ξὺν Ξενο-
φῶντι στρατόπεδον ὡς κατεχομένας τὰς πύλας φυλα-
καῖς ἰσχυραῖς εἶδε, Παρμενίωνα μὲν αὐτοῦ καταλείπει
σὺν ταῖς τάξεσι τῶν πεζῶν, ὅσοι βαρύτερον ὡπλισμέ-
4 νοι ἦσαν· αὐτὸς δὲ ἀμφὶ πρώτην φυλακὴν ἀναλαβὼν
τούς τε ὑπασπιστὰς καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας,
προῆγε τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὰς πύλας, ὡς οὐ προσδεχομέ-
5 νοις τοῖς φύλαξιν ἐπιπεσεῖν. Καὶ προσάγων μὲν οὐκ
ἔλαθεν, ἐς ἴσον δὲ αὐτῷ κατέστη ἡ τόλμα. Οἱ γὰρ
φύλακες αἰσθόμενοι Ἀλέξανδρον αὐτὸν προσάγοντα,
6 λιπόντες τὴν φυλακὴν, ᾤχοντο φεύγοντες. τῇ δ' ὑστε-
ραίᾳ ἅμα τῇ ἕῳ ξὺν τῇ δυνάμει πάσῃ ὑπερβαλὼν τὰς
7 πύλας, κατέβαινεν ἐς τὴν Κιλικίαν. Καὶ ἐνταῦθα
ἀγγέλλεται αὐτῷ Ἀρσάμης, ὅτι πρόσθεν μὲν ἐπινοοῦ

pter ὁμώνυμον urbem Phrygiae. Recte animadvertit St. Croix pag. 172 temporibus Alexandri Magni eam regionem, quam Galli 250 ante Christum occupabant, ad Phrygiam magnam pertinuisse. Nominavit noster regionem nomine, quod suo tempore in usu erat.

2. ἐπὶ τὰς πύλας τῆς Κιλικίας] quas describunt Curt. III, 4. Xenoph. Anab. I, 2, 21. Diod. XIV, 20. αὕτη δὲ (ἡ εἰσβολὴ) ἐστὶ στενὴ καὶ παράκρημνος, ἐπὶ σταδίους μὲν εἴκοσι (al. τετταράκοντα) παρατείνουσα, πλευρὰν δὲ αὐτῆς ἑκατέραν ἐπὶ ἀμφοτέρων καὶ ὑπερβολὴν ὄρη μεγάλα καὶ δυσπρόσιτα. ἐπὶ δὲ τῶν ὀρῶν ἐξ ἑκατέρου μέρους τείχη κατατείνει μέχρι τῆς ὁδοῦ, καθ' ἣν ἵδρυνται πύλαι.

5. ἐς ἴσον δὲ αὐτῷ etc.] aeque feliciter ipsi cessit audacia, ac si hostes fefellisset. — Vult dicere, eo ipso, quod deprehensus auderet nihilominus progredi, tantum effecisse Alexandrum, quantum efficere poterat, si latuisset. Gron.

ιάσώζειν Πέρσαις τὴν Ταρσὸν, ὡς δὲ ὑπερβεβληκότα
δη τὰς πύλας ἐπύθετο Ἀλέξανδρον, ἐκλιπεῖν ἐν νῷ
χει τὴν πόλιν. Δεδιέναι οὖν τοὺς Ταρσεῖς, μὴ ἐφ' ἁρπα-
ὴν τραπεὶς, οὕτω τὴν ἀπόλειψιν τῆς Ταρσοῦ ποιήσηται.
αῦτα ἀκούσας, δρόμῳ ἦγεν ἐπὶ τὴν Ταρσὸν τούς τε 8
ππέας καὶ τῶν ψιλῶν ὅσοι κουφότατοι, ὥς τε ὁ Ἀρσά- 9
ης μαθὼν αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν, σπουδῇ φεύγει ἐκ τῆς
αρσοῦ παρὰ βασιλέα Δαρεῖον, οὐδὲν βλάψας τὴν πόλιν.
λέξανδρος δὲ (ὡς μὲν Ἀριστοβούλῳ λέλεκται) ὑπὸ 10
αμάτου ἐνόσησεν· οἱ δὲ εἰς τὸν Κύδνον ποταμὸν λέγουσι
ψαντα νήξασθαι ἐπιθυμήσαντα τοῦ ὕδατος ἱδροῦντα
αὶ καύματι ἐχόμενον. Ὁ δὲ Κύδνος ῥεῖ διὰ μέσης τῆς 11
όλεως· οἷα δὲ ἐκ τοῦ Ταύρου ὄρους τῶν πηγῶν οἱ ἀνισχου-
ῶν, καὶ διὰ χώρου καθαροῦ ῥέων, ψυχρός τέ ἐστι, καὶ
ὸ ὕδωρ καθαρός· σπασμῷ τε οὖν ἔχεσθαι Ἀλέξανδρον,
αὶ θέρμαις ἰσχυραῖς καὶ ἀγρυπνίᾳ ξυνεχεῖ. Καὶ τοὺ- 12
ὺς μὲν ἄλλους ἰατροὺς οὐκ οἴεσθαι εἶναι βιώσιμον.
Φίλιππον δὲ Ἀκαρνᾶνα ἰατρὸν ξυνόντα Ἀλεξάνδρῳ,
ιαὶ τά τε ἀμφὶ ἰατρικὴν ἐς τὰ μάλιστα πιστευόμενον, καὶ
ὰ ἄλλα οὐκ ἀδόκιμον ἐν τῷ στρατῷ ὄντα, καθῆραι ἐθέ-
ειν Ἀλέξανδρον φαρμάκῳ, καὶ τὸν κελεύειν καθῆραι,
ὸν μὲν δὴ παρασκευάζειν τὴν κύλικα· ἐν τούτῳ δὲ Ἀλεξ- 13
άνδρῳ δοθῆναι ἐπιστολὴν παρὰ Παρμενίωνος, φυλάξα-
σθαι Φίλιππον· ἀκούειν γὰρ διεφθάρθαι ὑπὸ Δαρείου
χρήμασιν, ὥς τε φαρμάκῳ ἀποκτεῖναι Ἀλέξανδρον.
Τὸν δὲ, ἀναγνόντα τὴν ἐπιστολὴν, καὶ ἔτι μετὰ χεῖρας 14
ἔχοντα, αὐτὸν μὲν λαβεῖν τὴν κύλικα, ἐν ᾗ ἦν τὸ φάρ-
μακον· τὴν ἐπιστολὴν δὲ τῷ Φιλίππῳ δοῦναι ἀναγνῶναι.
Καὶ ὁμοῦ τόν τε Ἀλέξανδρον πίνειν, καὶ τὸν Φίλιππον
ἀναγινώσκειν τὰ παρὰ τοῦ Παρμενίωνος. Φίλιππον δὲ 15
εὐθὺς ἔνδηλον γενέσθαι ὅτι καλῶς οἱ ἔχει τὰ τοῦ φαρ-

10. οἱ δὲ] intelligendus est Ptolemaeus et reliquorum auctorum plurimi.

13. Parmenion, Plut. teste in Vita Alex. c. 19. interea exercitui praeerat et ex castris literas mittebat.

μάχῃ· οὐ γὰρ ἐκπλαγῆναι πρὸς τὴν ἐπιστολὴν, ἀλλὰ τοσόνδε μόνον παρακαλέσαι Ἀλέξανδρον, καὶ ἐς τὰ
16 ἄλλα οἱ πείθεσθαι ὅσα ἐπαγγέλλοιτο· σωθήσεσθαι γὰρ πειθόμενον. Καὶ τὸν μὲν καθαρθῆναί τε καὶ ῥαῖσαι αὐτῷ τὸ νόσημα. Φιλίππῳ δὲ ἐπιδεῖξαι ὅτι πιστὸς ἐστιν αὐτῷ φίλος. καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν, ὅτι αὐτοῖς τε τοῖς φίλοις βέβαιος εἰς τὸ ἀνύποπτον τυγχάνει ὢν, καὶ πρὸς τὸ ἀποθανεῖν ἐῤῥωμένος.

1 V. Ἐκ δὲ τούτου, Παρμενίωνα μὲν πέμπει ἐπὶ τὰς ἄλλας πύλας, αἳ δὴ ὁρίζουσι τὴν Κιλίκων τε καὶ Ἀσσυρίων χώραν, προκαταλαβεῖν καὶ φυλάσσειν τὴν πάροδον

C. V.

Arg. Parmenion ad pylas Syriacas occupandas missus. Ptolemaeus et Asander Orontobaten vincunt, reliquamque Cariam subigunt. Alexander permeat victor Ciliciam. Subiguntur Anchialus, Soli, Cilices montani, Magarsus, Mallus.

1. ἐπὶ τὰς ἄλλας πύλας] Per Taurum asperi tres ac peranguSti aditus sunt, quorum uno, ut ait Curtius, Cilicia intranda est. Id quod confirmat noster. Primum transgressus est Alexander, quum in Ciliciam irrumperet. Alterum, Syriam versus, nunc Parmenionem occupare jubet, et ipse deinde transit (6, 3.) et per eumdem redit. 8, 2. Per tertium (τὰς πύλας τὰς Ἀμανικὰς καλουμένας 7, 1.) intrat Darius in Ciliciam. Cellarius Tom. II. p. 210. 211. bene docet pylas amanicas superiores fuisse et a mari remotiores, alteras, quas occupat Parmenion et quas trajecit Alexander in Syriam, mari proximas. Quarum descriptionem addo ex Xenoph. Anab. I, 4, 4.: In his angustiis erant δύο τείχη. διὰ μέσου δὲ τούτων ῥεῖ ποταμὸς, Κέρσος ὄνομα, εὖρος πλέθρου. ἅπαν δὲ τὸ μέσον τῶν τειχῶν ἦσαν στάδιοι τρεῖς· καὶ παρελθεῖν οὐκ ἦν βίᾳ. ἦν γὰρ ἡ πάροδος στενὴ καὶ τὰ τείχη εἰς τὴν θάλατταν καθήκοντα· ὕπερθεν δὲ ἦσαν πέτραι ἠλίβατοι. ἐπὶ δὲ τοῖς τείχεσιν ἀμφοτέροις ἐφειστήκεσαν πύλαι. — Ceterum tenendum, apud optimos quosque veterum Syriae et Assyriae nomina ita commisceri, ut eandem iis regionem nominari, dubium non relinquatur. Quis credat Arrianum, Cappadociae quondam praesidem, regionum vicinarum nomina ignorasse? In his libris nomen Assyria pro Syria ponitur II, 5, 1. 4. 5. 6, 1. 4. pro regione ultra Tigrim III, 7, 11. pro regione circa Babylonem et pro vetere regno Assyriaco VII, 19, 7. 21, 2. 22, 3. II, 6, 10. 5, 1. VII, 17, 5.

διασώζειν Πέρσαις τὴν Ταρσόν, ὡς δὲ ὑπερβεβληκότα ἤδη τὰς πύλας ἐπύθετο Ἀλέξανδρον, ἐκλιπεῖν ἐν νῷ εἶχε τὴν πόλιν. Δεδιέναι οὖν τοὺς Ταρσεῖς, μὴ ἐφ' ἁρπαγὴν τραπεὶς, οὕτω τὴν ἀπόλειψιν τῆς Ταρσοῦ ποιήσηται.
Ταῦτα ἀκούσας, δρόμῳ ἦγεν ἐπὶ τὴν Ταρσὸν τούς τε 8
ἱππέας καὶ τῶν ψιλῶν ὅσοι κουφότατοι, ὥς τε ὁ Ἀρσά- 9
μης μαθὼν αὐτοῦ τὴν ὁρμὴν, σπουδῇ φεύγει ἐκ τῆς Ταρσοῦ παρὰ βασιλέα Δαρεῖον, οὐδὲν βλάψας τὴν πόλιν.
Ἀλέξανδρος δὲ (ὡς μὲν Ἀριστοβούλῳ λέλεκται) ὑπὸ 10
καμάτου ἐνόσησεν· οἱ δὲ εἰς τὸν Κύδνον ποταμὸν λέγουσι ῥίψαντα νήξασθαι ἐπιθυμήσαντα τοῦ ὕδατος ἱδροῦντα
καὶ καύματι ἐχόμενον. Ὁ δὲ Κύδνος ῥεῖ διὰ μέσης τῆς 11
πόλεως· οἷα δὲ ἐκ τοῦ Ταύρου ὄρους τῶν πηγῶν οἱ ἀνισχουσῶν, καὶ διὰ χώρου καθαροῦ ῥέων, ψυχρός τέ ἐστι, καὶ τὸ ὕδωρ καθαρός· σπασμῷ τε οὖν ἔχεσθαι Ἀλέξανδρον,
καὶ θέρμαις ἰσχυραῖς καὶ ἀγρυπνίᾳ ξυνεχεῖ. Καὶ 12
τοὺς μὲν ἄλλους ἰατροὺς οὐκ οἴεσθαι εἶναι βιώσιμον. Φίλιππον δὲ Ἀκαρνᾶνα ἰατρὸν ξυνόντα Ἀλεξάνδρῳ, καὶ τά τε ἀμφὶ ἰατρικὴν ἐς τὰ μάλιστα πιστευόμενον, καὶ τὰ ἄλλα οὐκ ἀδόκιμον ἐν τῷ στρατῷ ὄντα, καθῆραι ἐθέλειν Ἀλέξανδρον φαρμάκῳ, καὶ τὸν κελεύειν καθῆραι,
τὸν μὲν δὴ παρασκευάζειν τὴν κύλικα· ἐν τούτῳ δὲ Ἀλε- 13
ξάνδρῳ δοθῆναι ἐπιστολὴν παρὰ Παρμενίωνος, φυλάξασθαι Φίλιππον· ἀκούειν γὰρ διεφθάρθαι ὑπὸ Δαρείου χρήμασιν, ὥς τε φαρμάκῳ ἀποκτεῖναι Ἀλέξανδρον.
Τὸν δὲ, ἀναγνόντα τὴν ἐπιστολὴν, καὶ ἔτι μετὰ χεῖρας 14
ἔχοντα, αὐτὸν μὲν λαβεῖν τὴν κύλικα, ἐν ᾗ ἦν τὸ φάρμακον· τὴν ἐπιστολὴν δὲ τῷ Φιλίππῳ δοῦναι ἀναγνῶναι. Καὶ ὁμοῦ τόν τε Ἀλέξανδρον πίνειν, καὶ τὸν Φίλιππον
ἀναγινώσκειν τὰ παρὰ τοῦ Παρμενίωνος. Φίλιππον δὲ 15
εὐθὺς ἔνδηλον γενέσθαι ὅτι καλῶς οἱ ἔχει τὰ τοῦ φαρ-

10. οἱ δὲ] intelligendus est Ptolemaeus et reliquorum auctorum plurimi.

13. Parmenion, Plut. teste in Vita Alex. c. 19. interea exercitui praeerat et ex castris literas mittebat.

ΠΙΝΑ ΟΥ'Κ ἌΟΝΤΑ ΤΟΥ'ΤΟΥ ἈΞΙΑ· τὸν ψόφον αἰνισσόμενος, ὅνπερ αἱ χεῖρες ἐπὶ τῷ κρότῳ ποιοῦσι. Καὶ τὸ ΠΑΊΖΕ, ῥᾳδιουργότερον ἐγγεγρά-
6 φθαι ἔφασαν τῷ Ἀσσυρίῳ ὀνόματι. Ἐκ δὲ τῆς Ἀγχιάλου ἐς Σόλους ἀφίκετο, καὶ φρουρὰν ἐπήγαγεν ἐς Σόλους, καὶ ἐπέβαλεν αὐτοῖς τάλαντα διακόσια ἀργυρίου ζημίαν, ὅτι πρὸς τοὺς Πέρσας μᾶλλόν τι τὸν νοῦν εἶχον.
7 Ἔνθεν δὲ ἀναλαβὼν τῶν μὲν πεζῶν τῶν Μακεδόνων τρεῖς τάξεις, τοὺς τοξότας δὲ πάντας καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας ἐξελαύνει ἐπὶ τοὺς τὰ ὄρη κατέχοντας Κίλικας· καὶ ἐν ἑπτὰ ταῖς πάσαις ἡμέραις τοὺς μὲν βίᾳ ἐξελὼν, τοὺς δὲ
8 ὁμολογίᾳ παραστησάμενος, ἐπανῆκεν ἐς τοὺς Σόλους· καὶ ἐνταῦθα μανθάνει Πτολεμαῖον καὶ Ἄσανδρον, ὅτι ἐκράτησαν Ὀροντοβάτου τοῦ Πέρσου, ὃς τήν τε ἄκραν τῆς Ἁλικαρνασσοῦ ἐφύλασσε, καὶ Μύνδον, καὶ Καῦνον, καὶ Θήραν, καὶ Καλλίπολιν κατεῖχε. Προσῆκτο δὲ καὶ
9 Κῶ, καὶ Τριόπιον. Τοῦτον ἡττῆσθαι ἔγραφον μάχῃ μεγάλῃ· καὶ ἀποθανεῖν μὲν τῶν ἀμφ' αὐτὸν, πεζοὺς ἐς ἑπτακοσίους, καὶ ἱππέας ἐς πεντήκοντα, ἁλῶναι δὲ
10 οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων. Ἀλέξανδρος δὲ ἐν Σόλοις θύσας τε τῷ Ἀσκληπιῷ, καὶ πομπεύσας αὐτός τε

Καὶ τὸ παῖζε] Inde est, quod id Plut. lib. II. de fort. Alexandri fuerit interpretatus ἀφροδισίαζε. *Gron.*

6. Anchialus et Soli a Tarso occidentem versus. Urbs Soli graecae originis est, unde quidam soloecismum ab ea derivant.

7. τοὺς τὰ ὄρη κατέχοντας] intellige incolas Ciliciae asperae sive tracheae, quae ab occasu Ciliciae campestris est.

8. Caunus, Myndus, Thera et Callipolis oppida Cariae. Triopium ejusdem oppidum et promontorium. Callipolin, quam in Cellario non video, commemorat Stephanus.

9. ἔγραφον] nempe Ptolemaeus et Asander. *Raph.*

10. Ἀσκληπιῷ] pro salute suscepta Curt. III, 7. Λάμπας est certamen puerorum cum face ardente currentium. Victor erat, cujus fax, priusquam ad metam venerat, non extincta erat. Vid. Herodot. VIII, 98. et Meurs. in Graecia Feriata. ἀγὼν γυμνικὸς id est certamen, in quo artibus corporis certabatur, ex. c. currendo, luctando etc. Ἀγῶνες μουσικοὶ, gymnicis oppositi, non musicorum tantummodo cer-

δον, δοὺς αὐτῷ τῶν τε ξυμμάχων τοὺς πεζοὺς, καὶ τοὺς
Ἕλληνας τοὺς μισθοφόρους, καὶ τοὺς Θρᾶκας ὧν Σιτάλκης
ἡγεῖτο, καὶ τοὺς ἱππέας δὲ τοὺς Θετταλούς. Αὐτὸς δὲ 2
ὕστερον ἄρας ἐκ Ταρσοῦ, τῇ μὲν πρώτῃ εἰς Ἀγχίαλον
πόλιν ἀφικνεῖται. Ταύτην δὲ Σαρδανάπαλον κτίσαι
τὸν Ἀσσύριον λόγος. Καὶ τῷ περιβόλῳ δὲ καὶ τοῖς 3
θεμελίοις τῶν τειχῶν δήλη ἐστὶ μεγάλη τε πόλις κτι-
σθεῖσα, καὶ ἐπὶ μέγα ἐλθοῦσα δυνάμεως. Καὶ τὸ μνῆμα
τοῦ Σαρδαναπάλου ἐγγὺς ἦν τῶν τειχῶν τῆς Ἀγχιάλου,
καὶ αὐτὸς ἐφειστήκει ἐπ' αὐτῷ Σαρδανάπαλος, συμβε-
βληκὼς τὰς χεῖρας ἀλλήλαις, ὡς μάλιστα ἐς κρότον
συμβάλλονται. Καὶ ἐπίγραμμα ἐπεγέγραπτο αὐτῷ, 4
Ἀσσύρια γράμματα. Οἱ μὲν Ἀσσύριοι καὶ μέτρον
ἔφασκον ἐπεῖναι τῷ ἐπιγράμματι. Ὁ δὲ νοῦς ἦν αὐτῷ, ὃν 5
ἔφραζε τὰ ἔπη, ὅτι ΣΑΡΔΑΝΑΠΑΛΟΣ Ὁ ἈΝΑ-
ΚΥΝΔΑΡΑΞΟΥ ΠΑΙ͂Σ, ἈΓΧΙΑΛΟΝ ΚΑῚ
ΤΑΡΣῸΝ ἘΝ ἩΜΕΡᾼ ΜΙᾼ͂ ἘΔΕΙΜΑΤΟ.
ΣῪ ΔΕ, Ὦ ΞΕΝΕ, ἜΣΘΙΕ, ΚΑῚ ΠΙ͂ΝΕ,
ΚΑῚ ΠΑ͂ΙΖΕ, ὩΣ Τ' ἌΛΛΑ ΤᾺ ἈΝΘΡΩ-

3. *συμβεβληκὼς τὰς χεῖρας*] Athenaeus, ex Aristobulo describens, refert ejus statuae typum fuisse *συμβεβληκότας τοὺς τῆς δεξιᾶς χειρὸς δακτύλους ὡς ἐπικροτοῦντα.* Ad eundem modum ex Aristobulo descripsit Strabo. Quae schemata quum differant, haud dubie Arrianus Ptolemaeum sequutus fuit. *Gron.*

5. *ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἐδείματο*] Quod Graeci consentiunt in versione Assyrii sermonis, credere id Graecis sane possumus, ut tanto plus mirentur. Nihilominus fieri potuisset, ut decepti fuerint ratione linguae asiaticae, in qua persaepe id quod Graeci *ἡμέραν* dicunt, non diem unum XXIV horarum notat, sed longius et minus definitum spatium, ut sic Anchialus ac Tarsus indicari possent uno eodemque fere tempore aedificatae. *Gron.*

ὡς τ' ἄλλα] Sunt accusativi, attice loco genitivorum, consequentiam designantium. *τούτου ἄξια* sc. *ψόφου* — *ne tanti quidem*, quanti est manus complodere, vel potius digitis concrepare. Nam verius putem, ait Gronovius, quod Athenaeus et Strabo scribunt, et non duabus manibus plausum fecisse, sed potius digitorum unius manus ad pollicem pressione sibilum tenuem indicasse, uti vulgo fieri solet, ostendendae vilitatis gratia. *Raph.*

2 πυλῶν τῶν Ἀσσυρίων ἐς δύο μάλιστα σταθμούς. Ἔνθα
δὴ ξυναγαγὼν τοὺς ἑταίρους, φράζει αὐτοῖς τὰ ἐξηγ-
γελμένα ὑπὲρ Δαρείου τε καὶ τῆς στρατιᾶς τῆς Δαρείου.
3 Οἱ δὲ αὐτόθεν, ὡς εἶχον, ἄγειν ἐκέλευον. Ὁ δὲ τότε
μὲν ἐπαινέσας αὐτοὺς, διέλυσε τὸν ξύλλογον, τῇ δὲ ὑστε-
ραίᾳ προσῆγεν, ὡς ἐπὶ Δαρεῖόν τε καὶ τοὺς Πέρσας.
Δευτεραῖος δὲ ὑπερβαλὼν τὰς πύλας, ἐστρατοπέδευσε
πρὸς Μυριάνδρῳ πόλει· καὶ τῆς νυκτὸς χειμὼν ἐπιγίγνε-
ται σκληρὸς, καὶ ὕδωρ τε ἐξ οὐρανοῦ καὶ πνεῦμα βίαιον.
4 Τοῦτο κατέσχεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ Ἀλέξανδρον. Δαρεῖος
δὲ τέως μὲν ξὺν τῇ στρατιᾷ διέτριβεν, ἐπιλεξάμενος τῆς
Ἀσσυρίας γῆς πεδίον πάντῃ ἀναπεπταμένον, καὶ τῷ
τε πλήθει τῆς στρατιᾶς ἐπιτήδειον, καὶ ἐνιππάσασθαι
5 τῇ ἵππῳ ξύμφορον. Καὶ τοῦτο τὸ χωρίον ξυνεβούλευσεν
αὐτῷ μὴ ἀπολείπειν Ἀμύντας ὁ Ἀντιόχου, ὁ παρ' Ἀλε-
ξάνδρου αὐτόμολος. Εἶναι γὰρ τὴν εὐρυχωρίαν πρὸς τοῦ
6 πλήθους τε καὶ τῆς ἐπισκευῆς τῶν Περσῶν. Καὶ ἔμενε
Δαρεῖος. Ὡς δὲ Ἀλεξάνδρῳ πολλὴ μὲν ἐν Ταρσῷ
τριβὴ ἐπὶ τῇ νόσῳ ἐγίγνετο, οὐκ ὀλίγη δὲ ἐν Σόλοις, ἵνα
ἔθυέ τε καὶ ἐπόμπευε, καὶ ἐπὶ τοὺς ὀρεινοὺς Κίλικας διέ-
τρεψεν ἐξελάσας, τοῦτο ἔσφηλε Δαρεῖον τῆς γνώμης·
7 καὶ αὐτός τε ὅ, τι περ ἥδιστον ἦν δοξασθὲν, ἐς τοῦτο ἐκ

Cap. VI.

3. προσῆγεν — mallem προῆγεν, ut c. 7, 1.

καὶ τοὺς Πέρσας. Sic rescripsi ex editionibus primis. In Gronoviana articulus typorum lapsu excidisse videtur, eamque ob rem in sequentibus editis deest.

Thapsacum et Ciliciam nominat, quem Freinshemius haud dubie eundem cum Sochis esse scribit.

2. τὰ ἐξηγγελμένα] cognita Memnonis morte, Darius ducibus suis diffidens, cum copiis undique Babylonem convenire jussis, Ciliciam versus descendit. Militum numerum vide c. 8, 12.

3. τὰς πύλας] syriacas, mari proximas, quas descripsi c. 5, 1. non amanicas. Myriandrus, emporium a Phoenicibus ad mare aedificatum. ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ recte vertit Raphelius *pluviam*.

4. Verba τέως μὲν respectum habent ad ὡς δὲ sect. 7. initio. Ita paulo post c. 8, 4. *Raph.*

7. ὅ, τι περ ἥδιστον ἦν δοξασθὲν

καὶ ἡ στρατιὰ πᾶσα, καὶ λαμπάδα ἐπιτελέσας, καὶ
ἀγῶνα διαθεὶς γυμνικὸν καὶ μουσικὸν, Σολεῦσι μὲν δημο-
κρατεῖσθαι ἔδωκεν, αὐτὸς δὲ ἀναζεύξας εἰς Ταρσὸν,
τοὺς μὲν ἱππέας ἀπέστειλε, Φιλώτα δοὺς ἄγειν διὰ τοῦ 11
Ἀληΐου πεδίου ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Πύραμον· αὐτὸς δὲ
σὺν τοῖς πεζοῖς καὶ τῇ ἴλῃ τῇ βασιλικῇ ἐς Μαγαρσὸν
ἧκε, καὶ τῇ Ἀθηνᾷ τῇ Μαγαρσίδι ἔθυσεν. Ἐντεῦθεν 12
δὲ ἐς Μαλλὸν ἀφίκετο, καὶ Ἀμφιλόχῳ ὅσα ἥρωϊ ἐνή-
γισε· καὶ στασιάζοντας καταλαβὼν, τὴν στάσιν αὐτοῖς
κατέπαυσε· καὶ τοὺς φόρους, οὓς βασιλεῖ Δαρείῳ ἀπέ-
φερον, ἀνῆκεν, ὅτι Ἀργείων μὲν Μαλλωτοὶ ἄποικοι ἦσαν,
αὐτὸς δὲ ἀπ' Ἄργους τῶν Ἡρακλειδῶν εἶναι ἠξίου.

VI. Ἔτι δὲ ἐν Μαλλῷ ὄντι αὐτῷ ἀγγέλλεται 1
Δαρεῖον ἐν Σώχοις ξὺν τῇ πάσῃ δυνάμει στρατοπεδεύειν.
Ὁ δὲ χῶρος οὗτος ἐστὶ μὲν τῆς Ἀσσυρίας γῆς, ἀπέχει δὲ τῶν

Cap. V.

12. ἐνθήδε δὲ habet Optimus. Vulgatam ἐντεῦθεν δὲ retinere malui. Mox ex eodem rescripsi Μαλλωτοὶ pro Μαλλοί. Vide Gron.

tamina fuere, sed etiam poetarum, et omnium elegantioribus literis et artibus excellentium. Qualia fuerint, quae Alexander jubere solebat, docet Plut. Vit. Alex. c. 4: πλείστους γέ τοι (scribens) θεὶς ἀγῶνας, οὐ μόνον τραγῳδῶν καὶ αὐλητῶν καὶ κιθαρῳδῶν, ἀλλὰ καὶ ῥαψῳδῶν, θήρας τε παντοδαπῆς, καὶ ῥαβδομαχίας, οὔτε πυγμῆς οὔτε παγκρατίου μετά τινος σπουδῆς ἔθηκεν ἆθλον. Artifices arcessebantur ex Graecia. Arr. III, 1, 5.

11. τοῦ Ἀληΐου πεδίου] supra Mallon, citra Pyramum fluvium. cf. Strabo XIV, p. 465. Magarsus, ad ostium Pyrami. τῇ ἴλῃ τῇ βασιλικῇ, quae plerumque agema equitum vocatur.

12. Mallus trans Pyramum nec procul ab eo, ut ait Strabo l. l. ἐφ' ὕψους κειμένη, κτίσμα Ἀμφιλόχου καὶ Μόψου, τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Μαντοῦς, de quibus vide Nitschii Lexicon mythologicum. — Reges Macedonum traxere originem a Temeno Heraclida, quod docet Herodot. VIII, 139 seqq. qui Caranum non novit.

C. VI.

Arg. Darius in Sochis. Alexander a Mallis profectus pylas trajicit, et Myriandrum venit. Pessimum Darii consilium, Ciliciam ingrediendi.

1. Locum vel regionem Sochi praeter hunc locum non invenio. Curt. IV, 1. 3. Unchas sive Onchas locum inter

δὲ Ἰσσὸν κατασχὼν, ὅσους διὰ νόσον ὑπολελειμμένους αὐτοῦ τῶν Μακεδόνων κατέλαβε, τούτους χαλεπῶς αἰκισάμενος ἀπέκτεινεν· ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν προύχωρει ἐπὶ
3 τὸν ποταμὸν τὸν Πίναρον. Καὶ Ἀλέξανδρος ὡς ἤκουσεν ἐν τῷ ὄπισθεν αὐτοῦ ὄντα τὸν Δαρεῖον, ἐπεὶ οὐ πιστὸς αὐτῷ ὁ λόγος ἐφαίνετο, ἀναβιβάσας εἰς τριακόντορον τῶν ἑταίρων τινὰς ἀποπέμπει ὀπίσω ἐπὶ Ἰσσὸν κατα-
4 σκεψομένους εἰ τὰ ὄντα ἐξαγγέλλεται. Οἱ δὲ, ἀναπλεύσαντες τῇ τριακοντόρῳ, ὅτι κολπώδης ἦν ἡ ταύτῃ θάλασσα, μᾶλλόν τι εὐπετῶς κατέμαθον αὐτοῦ στρατοπεδεύοντας τοὺς Πέρσας· καὶ ἀπαγγέλλουσιν Ἀλεξάνδρῳ
5 ἐν χερσὶν εἶναι Δαρεῖον. Ὁ δὲ συγκαλέσας στρατηγούς τε καὶ ἰλάρχας, καὶ τῶν ξυμμάχων τοὺς ἡγεμόνας, παρεκάλει θαῤῥεῖν μὲν ἐκ τῶν ἤδη σφίσι καλῶς κεκινδυνευμένων, καὶ ὅτι πρὸς νενικημένους ὁ ἀγὼν νενικηκόσιν
6 αὐτοῖς ἔσται· καὶ ὅτι ὁ θεὸς ὑπὲρ σφῶν στρατηγεῖ ἄμεινον, ἐπὶ νοῦν Δαρείῳ ἀγαγὼν, καθεῖρξαι τὴν δύναμιν ἐκ τῆς εὐρυχωρίας ἐς τὰ στενόπορα· ἵνα σφίσι μὲν ξύμμετρον τὸ χωρίον ἀναπτύξαι τὴν φάλαγγα, τοῖς δὲ ἀχρεῖον τὸ πλῆθος ὅτι ἔσται τῇ μάχῃ, οὔτε τὰ σώματα,
7 οὔτε τὰς γνώμας παραπλησίοις. Μακεδόνας τε καὶ Πέρσαις καὶ Μήδοις, ἐκ πάνυ πολλοῦ τρυφῶσιν, αὐτοὺς ἐν τοῖς πόνοις τοῖς πολεμικοῖς πάλαι ἤδη μετὰ κινδύνων ἀσκουμένους, ἄλλως τε καὶ δούλοις ἀνθρώποις ἐλευθέρους
8 ἐς χεῖρας ἥξειν. Ὅσοι τε Ἕλληνες Ἕλλησιν, οὐχ ὑπὲρ τῶν αὐτῶν μαχεῖσθαι, ἀλλὰ τοὺς μὲν ξὺν Δαρείῳ, ἐπὶ
9 μισθῷ, καὶ οὐδὲ τούτῳ πολλῷ, κινδυνεύοντας. Τοὺς δὲ ξὺν σφίσιν, ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἑκόντας ἀμυνομένους· βαρβάρων τε αὖ Θρᾶκας, καὶ Παίονας, καὶ Ἰλλυριοὺς, καὶ Ἀγριᾶνας, τοὺς εὐρωστοτάτους τε τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην καὶ μαχιμωτάτους, πρὸς τὰ ἀπονώτατά τε καὶ

sc. utroque. Nec Darius sciebat se a tergo Alexandri esse, nec Alexander sibi Darium.

2. ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν pro τῇ δὲ ὑστεραίᾳ *postero die*. Sic sunt eadem IV, 30, 11. VII, 17, 8.

8. Ἕλλησιν] sc. ἐς χεῖρας ἥξειν. *Rapp.*

μαλακώτατα τῆς Ἀσίας γένη ἀντιτάξασθαι· ἐπὶ δὲ
Ἀλέξανδρον ἀντιστρατηγεῖν Δαρείῳ. Ταῦτα μὲν οὖν ἐς
πλεονεξίαν τοῦ ἀγῶνος ἐπεξῄει. Τὰ δὲ ἆθλα ὅτι με- 10
γάλα ἔσται σφίσι τοῦ κινδύνου ἐπεδείκνυεν. Οὐ γὰρ τοὺς
σατράπας τοὺς Δαρείου ἐν τῷ τότε κρατήσειν, οὐδὲ τὴν
ἵππον τὴν ἐπὶ Γρανικῷ ταχθεῖσαν, οὐδὲ τοὺς δισμυρίους
ξένους τοὺς μισθοφόρους, ἀλλὰ Περσῶν τε ὅ, τι περ ὄφελος
καὶ Μήδων, καὶ ὅσα ἄλλα ἔθνη Πέρσαις καὶ Μήδοις
ὑπήκοα ἐποικεῖ τὴν Ἀσίαν, καὶ αὐτὸν μέγαν βασιλέα
παρόντα, καὶ ὡς οὐδὲν ὑπολειφθήσεται σφίσιν ἐπὶ τῷδε
τῷ ἀγῶνι, ὅτι μὴ κρατεῖν τῆς Ἀσίας ξυμπάσης, καὶ
πέρας τοῖς πολλοῖς πόνοις ἐπιθεῖναι. Ἐπὶ τούτοις δὲ 11
τῶν τε εἰς τὸ κοινὸν ξὺν λαμπρότητι ἤδη πεπραγμένων
ὑπεμίμνησκε. Καὶ εἰ δή τῳ ἰδίᾳ τι διαπρεπὲς ἐς κάλ-
λος τετολμημένον, ὀνομαστὶ ἕκαστον ἐπὶ τῷ ἔργῳ ἀνακα-
λῶν, καὶ τὸ αὑτοῦ οὐκ ἀκίνδυνον ἐν ταῖς μάχαις ὡς ἀνε-
παχθέστατα ἐπεξῄει. Λέγεται δὲ καὶ Ξενοφῶντος καὶ 12
τῶν ἅμα Ξενοφῶντι μυρίων ἐς μνήμην ἐλθεῖν, ὡς οὐδέν τι
οὔτε κατὰ πλῆθος οὔτε κατὰ τὴν ἄλλην ἀξίωσιν σφίσιν
ἐπεοικότες· οὐδὲ ἱππέων αὐτοῖς παρόντων Θεσσαλῶν, 13
οὐδὲ Βοιωτῶν, ἢ Πελοποννησίων, οὐδὲ Μακεδόνων, ἢ Θρᾳ-
κῶν, οὐδ᾽ ὅση ἄλλη σφίσιν ἵππος ξυντέτακται· οὐδὲ τοξο-
τῶν, ἢ σφενδονητῶν, ὅτι μὴ Κρητῶν, ἢ Ῥοδίων ὀλίγων·
καὶ τούτων ἐν τῷ κινδύνῳ ὑπὸ Ξενοφῶντος αὐτοσχεδια-

Cap. VII.

11. καὶ τὸ αὑτοῦ. Vulgo αὐτοῦ. Sed istud requirit optima Gronovii versio, ut jam vidit Raphelius.

9. ἐς πλεονεξίαν τοῦ ἀγῶνος] *ad proelii meliorem a sua parte conditionem significandam.*

10. τοὺς σατράπας] quos ad Granicum vicerat, Dario absente I, 12, 26. ὅ, τι περ ὄφελος — *quorum ullus est usus*, in quibus aliquid virtutis, animi, roboris, nervorum est. — ἐπὶ τῷδε τῷ ἀγῶνι *post hoc proelium.* Ita ἐπὶ τούτοις *post haec. Raph.*

11. καὶ τὸ αὑτοῦ etc.] *suam quoque omnis periculi in proeliis negligentiam quam minime cum invidia edisserebat. Gron.*

12. σφίσιν] (Macedonibus) ἐπεοικότες sc. εἶναι. Expectatur autem ἐπεοικότων.

13. ὑπὸ Ξενοφῶντος] Narrat hoc

14 σθέντων. Οἱ δὲ βασιλέα τε ξὺν πάσῃ τῇ δυνάμει πρὸς Βαβυλῶνι αὐτῇ ἐτρέψαντο, καὶ ἔθνη ὅσα ἄλλα κατιόντων εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον καθ' ὁδὸν σφίσιν ἐπε-
15 γένετο, νικῶντες ἐπῆλθον· ὅσα τε ἄλλα ἐν τῷ τοιῷδε πρὸ τῶν κινδύνων ἐς παράκλησιν, ἀνδράσιν ἀγαθοῖς ἐξ
16 ἀγαθοῦ ἡγεμόνος παραινεῖσθαι εἰκός. Οἱ δὲ ἄλλος ἄλλοθεν δεξιούμενοί τε τὸν βασιλέα, καὶ τῷ λόγῳ ἐπαίροντες, ἄγειν ἤδη ἐκέλευον.

1 VIII. Ὁ δὲ τότε μὲν δειπνοποιεῖσθαι παραγγέλλει, προπέμπει δὲ [ὡς ἐπὶ τὰς πύλας,] τῶν ἱππέων ὀλίγους καὶ τῶν τοξοτῶν προκατασκεψομένους τὴν ὁδὸν τὴν ὀπίσω, ὡς ἐπὶ τὰς πύλας· καὶ αὐτὸς τῆς νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν πᾶσαν ᾔει, ὡς κατασχεῖν αὖθις
2 τὰς πύλας. Ὡς δὲ ἀμφὶ μέσας νύκτας ἐκράτησε

14. ὅσα ἄλλα κατιόντων — ex Optimo. Vulgo deest ἄλλα. Ad κατιόντων supple αὐτῶν, quae vox forte ultimis participii syllabis absorpta est, ut sint genitivi absoluti. Mox ex eodem rescripsi ἐπῆλθον pro ἀπῆλθον. cf. VII, 13, 7.

Cap. VIII.

1. ὡς ἐπὶ τὰς πύλας — has voces uncis inclusi, Gronovio nothas visas, quum statim in hac eadem periodo sequantur. Mox in verbis τῶν ἱππέων ὀλίγους τινὰς ultimam vocem abjeci, in omnibus MStis deficientem.

a se factum Xenoph. anabas. III. Quum enim recenti periculo edoctus ostendisset, pedestre agmen hostibus subinde lacessentibus salvum esse non posse sine funditoribus et equitibus, statim probata hac sententia *nocte illa funditores circiter ducenti facti sunt.* Raph.

14. βασιλέα] Artaxerxem, fratrem Cyri minoris. πρὸς Βαβυλῶνι αὐτῇ — *prope Babylonem ipsam.* Nempe quia ab Epheso, unde profecti fuerant Graeci, usque ad pugnam jam confecerant stadiorum millia sedecim et quinquaginta, prope a Babylone abesse dicuntur, quod non nisi tria millia stadiorum et sexaginta ad eam restarent. *Raph.*

16. οἱ δὲ ἄλλος ἄλλοθεν] Hoc est, quod Latini dicunt *pro se quisque.* Curtius inprimis ut III, 6, 17. *pro se quisque dextram ejus amplexi.* *Raph.*

C. VIII.

Arg. Alexander recedit ad angustias, unde venerat. Acies utriusque instructio.

αὖθις τῶν παρόδων, ἀνέπαυε τὴν στρατιὰν τὸ λοιπὸν
τῆς νυκτός, αὐτοῦ ἐπὶ τῶν πετρῶν προφυλακὰς ἀκριβεῖς
καταστησάμενος· ὑπὸ δὲ τὴν ἕω κατῄει ἀπὸ τῶν πυλῶν 3
κατὰ τὴν ὁδόν· καὶ ἕως μὲν πάντη στενόπορα ἦν τὰ χω-
ρία, ἐπὶ κέρως ἦγεν· ὡς δὲ διεχώρει ἐς πλάτος, ἀνέ-
πτυσσεν ἀεὶ τὸ κέρας ἐς φάλαγγα, ἄλλην καὶ ἄλλην
τῶν ὁπλιτῶν τάξιν παράγων, τῇ μέν, ὡς ἐπὶ τὸ ὄρος, ἐν
ἀριστερᾷ δέ, ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Οἱ δὲ ἱππεῖς αὐ- 4
τῷ τέως μὲν κατόπιν τῶν πεζῶν τεταγμένοι ἦσαν· ὡς δὲ
ἐς τὴν εὐρυχωρίαν προῄεσαν, συνέτασσεν ἤδη τὴν στρα-
τιὰν ὡς ἐς μάχην· πρώτους μὲν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως πρὸς 5
τῷ ὄρει τῶν πεζῶν τό, τε ἄγημα καὶ τοὺς ὑπασπιστάς,
ὧν ἡγεῖτο Νικάνωρ ὁ Παρμενίωνος· ἐχομένην δὲ τούτων,
τὴν Κοίνου τάξιν· ἐπὶ δὲ τούτοις, τὴν Περδίκκου. Οὗτοι
μὲν ἔς τε ἐπὶ τὸ μέσον τῶν ὁπλιτῶν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ἀρξο-
μένῳ τεταγμένοι ἦσαν. Ἐπὶ δὲ τοῦ εὐωνύμου, πρώτη 6
μὲν Ἀμύντου τάξις ἦν, ἐπὶ δὲ ἡ Πτολεμαίου, ἐχομένη δὲ
ταύτης, ἡ Μελεάγρου. Τοῦ δὲ εὐωνύμου τοῖς πεζοῖς μὲν 7
Κρατερὸς ἐπετέτακτο ἄρχειν, τοῦ δὲ ξύμπαντος εὐωνύμου

3. *ἐπὶ κέρως ἄγειν* est ita aciem ducere, ut in fronte totius phalangis totidem vel non multo plures armati incedant, quam in uno cornu solent. Vocatur hujusmodi acies *recta. Raph.*

ἀνέπτυσσεν ἀεὶ τὸ κέρας ἐς φάλαγγα — explicabat subinde cornu in phalangem, i. e. ut paulatim ad justam longitudinem perveniret acies, quae duo haberet cornua. *παράγειν* vero est verbum militare, *porro agere, promovere ab altitudine in longitudinem*, ut paulo post 13. et II, 9; 7. Xenoph. anabas. 4. *παρήγγειλε δὲ τοῖς ἄλλοις στρατηγοῖς παράγειν τοὺς λόχους, ὅπως ἐπὶ φάλαγγος γένοιτο τὸ στράτευμα. Raph.*

5. *ἀρξομένῳ incepturo* vel *ei, qui incipere vult*, sc. agmina numerare a dextra ad sinistram.

6. *πρώτη μὲν* sc. *ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου ἀρξομένῳ*, quod confirmat ordo agminum apud Curtium.

7. *Κρατερὸς ἐπετέτακτο ἄρχειν* i. e. Craterus cum agmine suo adjunctus est his, ut ageret omnes, non solum suum, et Amyntae Ptolemaeique ac Meleagri, sed Perdiccae etiam et Coeni agmina. Idem ordo est in acie ad Gaugamela, ubi a dextra si incipis, juncta erant agmina sic: *τάξις* Coeni, Perdiccae, Meleagri, Polyperchontis, Amyntae, Crateri, et Craterus omnibus praeest. Vide notam ad I, 14, 5.

Παρμενίων ἡγεῖτο· καὶ παρήγγελτο αὐτῷ, μὴ ἀπολείπειν τὴν θάλασσαν, ὡς μὴ κυκλωθεῖεν ἐκ τῶν βαρβάρων, ὅτι πάντη ὑπερφαλαγγήσειν αὐτῶν διὰ πλῆθος
8 ἤμελλον. Δαρεῖος δὲ, ἐπειδὴ ἐξηγγέλθη αὐτῷ προσάγων ἤδη Ἀλέξανδρος ὡς πρὸς μάχην, τῶν μὲν ἱππέων διαβιβάζει πέραν τοῦ ποταμοῦ Πινάρου ἐς τρισμυρίους μάλιστα τὸν ἀριθμὸν, καὶ μετὰ τούτων τῶν πεζῶν ἐς δισμυρίους, ὅπως τὴν λοιπὴν δύναμιν καθ' ἡσυχίαν συντάξειε.
9 Καὶ πρώτους μὲν τοῦ ὁπλιτικοῦ τοὺς Ἕλληνας τοὺς μισθοφόρους ἔταξεν τρισμυρίους, κατὰ τὴν φάλαγγα τῶν Μακεδόνων· ἐπὶ δὲ τούτοις, τῶν Καρδάκων καλουμένων, [ἔνθεν καὶ ἔνθεν] ἐς ἑξακισμυρίους· ὁπλῖται δὲ ἦσαν καὶ οὗτοι. Τοσούτους γὰρ ἐπὶ φάλαγγος ἁπλῆς ἐδέχετο τὸ

8. *ὡς πρὸς μάχην* ex Optimo. Vulgo *ὡς ἐς μάχην*.
πέραν τοῦ ποταμοῦ Πινάρου — Sic rescripsi ex Veneta, Basil. et Stephaniana, quum in Gronovianam et inde in sequentes editiones operarum vitio irrepsisse videatur *τοῦ ποτ τοῦ Πινάρου*.
9. *ἔταξεν τρισμυρίους* ex Opt. Vulgo inseritur *ἐς*.
ἔνθεν καὶ ἔνθεν — utrinque, ab utroque latere Graecorum. Nam aliter explicari non possunt. Tunc vero Darius Graecos non *πρώτους ἔταξεν* sc. a cornu dextro. Quid etiam est *ἐπὶ τούτοις ἔνθεν καὶ ἔνθεν* pro: *πρὸ τούτων καὶ ἐπὶ τούτοις*. Graecos a dextra primos fuisse, confirmat totius praelii descriptio. cf. c. 10, 1. c. 11, 4. Curt. III, 9, 1. Adest forte lacuna, ut desint verba *ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ ἅρματος βασιλικοῦ* vel *ἐν ᾧ αὐτὸς ἐκάθητο*. Interim eas voces uncis inclusi, donec codices meliora docebunt.

κυκλωθεῖεν per syncopen pro *κυκλωθείησαν*. *Raph.*

9. *τῶν Καρδάκων*] Strabo lib. XV. *καλοῦνται δὲ οὗτοι Κάρδακες ἀπὸ κλοπείας τρεφόμενοι. κάρδα γὰρ τὸ ἀνδρῶδες καὶ πολεμικὸν λέγεται.* *Palm. a Grent.*

ἐπὶ φάλαγγος ἁπλῆς] *Simplex phalanx* videtur ea dici, quae non est duplicata. Fit autem duplicatio sive *διπλασιασμὸς*, quando in intervalla anteriorum militum transferuntur ii, qui a tergo ipsis adstant, ita ut longitudo quidem aciei maneat eadem, sed condensetur, et duplo plures continent milites, altitudo autem aciei duplo fiat minor. Aelian. Tact. c. 29. Caeterum *acies simplex* quoque dicitur, quando exercitus collocatur una serie, absque ulla acie subsidiaria a tergo. Intelligitur interdum et ea *simplex acies*, cujus unicum solummodo est jugum, sive quod in latitudine non plures, alios post alios stantes, verum singulos tantum habet equites. Id quod Schefferus annotavit ad Mauricii Stratag. p. 413. init. et p. 438. init. *Raph.*

χωρίον, ἵνα ἐτάσσοντο. Ἐπέταξε δὲ καὶ τῷ ὄρει τῷ ἐν 10
ἀριστερᾷ σφῶν κατὰ τὸ Ἀλεξάνδρου δεξιὸν, ἐς διςμυρίους·
καὶ τούτων ἔστιν οἱ κατὰ νώτου ἐγένοντο τῆς Ἀλεξάνδρου
στρατιᾶς. Τὸ γὰρ ὄρος ἵνα ἐπετάχθησαν, πῆ μὲν δι-11
χώρει ἐς βάθος, καὶ κολπῶδές τι αὐτοῦ ὥσπερ ἐν θα-
λάσσῃ ἐγίνετο· ἔπειτα ἐς ἐπικαμπὴν προϊὼν τοὺς ἐπὶ ταῖς
ὑπωρείαις τεταγμένους κατόπιν τοῦ δεξιοῦ κέρως τοῦ Ἀλε-
ξάνδρου ἐποίει· τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος αὐτοῦ ψιλῶν τε καὶ 12
ὁπλιτῶν κατὰ ἔθνη συντεταγμένον ἐς βάθος οὐκ ὠφέλι-
μον, ὄπισθεν ἦν τῶν Ἑλλήνων τῶν μισθοφόρων, καὶ τοῦ
ἐπὶ φάλαγγος τεταγμένου βαρβαρικοῦ. Ἐλέγετο γὰρ
ἡ πᾶσα ξὺν Δαρείῳ στρατιὰ μάλιστα ἐς ἑξήκοντα μυριά-
δας μαχίμους εἶναι. Ἀλέξανδρος δὲ, ὡς αὐτῷ πρόσω 13
ἰόντι τὸ χωρίον διέσχεν ὀλίγον ἐς πλάτος, παρήγαγε
τοὺς ἱππέας, τούς τε ἑταίρους καλουμένους, καὶ τοὺς Θεσσα-
λοὺς [καὶ τοὺς Μακεδόνας]. Καὶ τούτους μὲν ἐπὶ τῷ δε-14
ξιῷ κέρᾳ ἅμα οἱ ἔταξε. Τοὺς δὲ ἐκ Πελοποννήσου, καὶ
τὸ ἄλλο, τὸ συμμαχικὸν, ἐπὶ τὸ εὐώνυμον πέμπει ὡς
Παρμενίωνα. Δαρεῖος δὲ, ὡς συντεταγμένη ἤδη ἦν αὐ-15
τῷ ἡ φάλαγξ, τοὺς ἱππέας οὕς τινας πρὸ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ
τῷδε προτετάχει, ὅπως ἀσφαλῶς αὐτῷ ἡ ἔκταξις τῆς
στρατιᾶς γένοιτο, ἀνεκάλεσεν ἀπὸ ξυνθήματος. Καὶ 16
τούτων τοὺς μὲν πολλοὺς ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρᾳ πρὸς τῇ θα-
λάσσῃ κατὰ Παρμενίωνα ἔταξεν, ὅτι ταύτῃ μᾶλλόν τι
ἱππάσιμα ἦν· μέρος δέ τι αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὸ εὐώνυμον

ἵνα ἐτάσσοντο ex Opt. Vulgo ἐτάξαντο.

13. καὶ τοὺς Μακεδόνας — praeter τοὺς ἑταίρους καλουμένους alii equites Macedones non fuere in exercitu Alexandri. Solus hic locus obstare videtur. At voces τοὺς Μακεδόνας apposuit librarius, ut explicaret τοὺς ἑταίρους. Quibus, quum in contextum reciperentur, alius copulativam praefixit. Quae conjectura totius reliqui libri auctoritate confirmatur.

14. κέρᾳ. Sic hoc loco et cap. 10, 6. ex Opt. rescripsi pro vulgato κέρατι.

11. κόλπος de sinu montium occurrit in Xenoph. Hist. Gr. lib. VI, c. 5, 17.

17 πρὸς τὰ ὄρη παρήγαγεν. Ὡς δὲ ἀχρεῖοι ἐνταῦθα διὰ στενότητα τῶν χωρίων ἐφαίνοντο, καὶ τούτων τοὺς πολλοὺς παριππεῦσαι ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας σφῶν ἐκέλευσεν. Αὐ-
18 τὸς δὲ Δαρεῖος τὸ μέσον τῆς πάσης τάξεως ἐπεῖχε, καθάπερ νόμος τοῖς Περσῶν βασιλεῦσι τετάχθαι· καὶ τὸν νοῦν τῆς τάξεως ταύτης Ξενοφῶν ὁ τοῦ Γρύλλου ἀναγέγραφεν.

1 IX. Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέξανδρος κατιδὼν ὀλίγου πᾶσαν τὴν τῶν Περσῶν ἵππον μετακεχωρηκυῖαν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον τὸ ἑαυτοῦ, ὡς πρὸς τὴν θάλασσαν, αὐτῷ δὲ τοὺς Πελοποννησίους μόνους, καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ξυμμάχων ἱππέας ταύτῃ τεταγμένους, πέμπει κατὰ τάχος τοὺς
2 Θεσσαλοὺς ἱππέας ἐπὶ τὸ εὐώνυμον· κελεύσας μὴ πρὸ τοῦ μετώπου τῆς πάσης τάξεως παριππεῦσαι, τοῦ μὴ καταφανεῖς τοῖς πολεμίοις γενέσθαι μεταχωροῦντας, ἀλλὰ
3 κατόπιν τῆς φάλαγγος ἀφανῶς διελθεῖν. Προέταξε δὲ τῶν μὲν ἱππέων κατὰ τὸ δεξιὸν τοὺς προδρόμους, ὧν ἡγεῖτο Πρωτόμαχος, καὶ τοὺς Παίονας, ὧν ἡγεῖτο Ἀρίστων· τῶν δὲ πεζῶν τοὺς τοξότας, ὧν ἦρχεν Ἀντίοχος· τοὺς δὲ Ἀγριάνας, ὧν ἦρχεν Ἄτταλος, καὶ τῶν ἱππέων τινὰς καὶ τῶν τοξοτῶν, ἐς ἐπικαμπὴν πρὸς τὸ ὄρος τὸ

18. ἀναγέγραφεν] Scripsit autem Xenophon anab. II, pag. 209. l. 24.: Norat enim (Cyrus) hunc (regem Artaxerxem) mediam exercitus persici aciem obtinere. Nam et ceteri barbarorum praefecti sic suos ducebant, ut ipsi media in acie essent, quod se existimarent hoc pacto quam tutissimo loco fore, si ex utraque parte robur suum haberent, et animadversum iri duplo citius ab exercitu putarent, si quid imperandum necessario foret. *Raph.*

C. 9.

Arg. Emendationes aciei macedonicae.

3. προέταξε] sc. a latere, non a fronte. τῶν μὲν ἱππέων *a latere equitum*, τῶν δὲ πεζῶν *a latere peditum*, quod sic vertendum docet sectio quinta.

ἐς ἐπικαμπὴν] Vertendum: *nonnullos equitum et sagittariorum in obliquum vel inflexum ad montem a tergo constituit.* Hoc est: quum reliqua acies omnis aut tergum aut latus monti obversum haberet, haec pars singularis equitum

κατὰ νώτου ἔταξεν, ὥς τε κατὰ τὸ δεξιὸν αὐτῷ τὴν 4
φάλαγγα ἐς δύο κέρατα διέχουσαν τετάχθαι, τὸ μὲν
ὡς πρὸς Δαρεῖόν τε, καὶ τοὺς πέραν τοῦ ποταμοῦ, τοὺς
πάντας Πέρσας· τὸ δὲ, ὡς πρὸς τοὺς ἐπὶ τῷ ὄρει κατὰ
νώτου σφῶν τεταγμένους. Τοῦ δὲ εὐωνύμου προσετάχθη- 5
σαν, τῶν μὲν πεζῶν, οἵ τε Κρῆτες τοξόται, καὶ οἱ Θρᾷ-
κες, ὧν ἡγεῖτο Σιτάλκης· πρὸ τούτων δὲ ἡ ἵππος ἡ κατὰ
τὸ εὐώνυμον. Οἱ δὲ μισθοφόροι ξένοι πᾶσιν ἐπετάχθη-
σαν. Ἐπεὶ δὲ οὔτε πυκνὴ αὐτῶν ἡ φάλαγξ κατὰ τὸ 6
δεξιὸν τὸ ἑαυτοῦ ἐφαίνετο, πολύ τε ταύτῃ ὑπερφαλαγ-
γήσειν οἱ Πέρσαι ἐδόκουν, ἐκ τοῦ μέσου ἐκέλευσε δύο ἴλας
τῶν ἑταίρων, τήν τε Ἀνθεμουσίαν, ἧς ἰλάρχης ἦν Περοί-
δας ὁ Μενεσθέως, καὶ τὴν Λευγαίαν καλουμένην, ἧς ἡ-
γεῖτο Παντόρδανος ὁ Κλεάνδρου, ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἀφανῶς
παρελθεῖν. Καὶ τοὺς τοξότας δὲ, καὶ μέρος τῶν Ἀγριά- 7
νων, καὶ τῶν Ἑλλήνων μισθοφόρων ἔστιν οὓς κατὰ τὸ δε-

Cap. IX.

4. Vulgo legebatur: ὥς τε κατὰ τὸ δεξιὸν αὐτῷ τῆς φάλαγγος ἐς δύο κέρατα διέχουσαν τετάχθαι. quod monstrum est lectionis, si etiam ferri id posset, ut ad διέχουσαν suppleatur φάλαγγα. Emendavi αὐτῷ τὴν φάλαγγα, donec meliora dabuntur.

6. Ἀνθεμουσίαν et Περοίδας, utrumque ex Optimo pro Ἀνθεβουσίαν et Περίδας. Pro Λευγαίαν, quod habet idem, conjicit Gron. Βευαίαν, a Βεύη, quod est oppidum Macedoniae, cujus civis Βευαῖος apud Stephanum.

et sagittariorum frontem monti oppositam habuit, et hoc modo illic ἀμφίστομος acies fuit. *Raph.*

4. τοὺς πάντας Πέρσας] pro τοὺς πολλοὺς τῶν Περσῶν, ut alibi loqui solet.

5. ἐπετάχθησαν] *ultimum locum sinistram versus tenebant.*

6. οὔτε πυκνὴ αὐτῶν] sc. Περσῶν, quod suppleri debere ostendunt verba κατὰ τὸ δεξιὸν τὸ ἑαυτοῦ, *e regione dextri cornu sui.* Sensus est: Quia Persae Alexandro ad dextrum suum cornu πολὺ ὑπερφαλαγγήσειν videbantur, ipsi etiam aciei in dextra frons extendenda erat. Quum vero circumspiceret, unde copias adduceret, animadvertebat, Persarum cornu laevum dextro suo oppositum, parum refertum videri. Huic igitur e regione deducebat ἐκ τοῦ μέσου (sc. τῶν ἑταίρων) duas turmas, ita vero, ut reliquorum longitudo non minueretur, sed altitudo. Ἀνθεμοῦς, urbs Macedoniae.

ξιὸν τὸ αὐτοῦ ἐπὶ μετώπου παραγαγὼν, ἐξέτεινεν ὑπὲρ τὸ
8 τῶν Περσῶν κέρας τὴν φάλαγγα. Ἐπεὶ γὰρ οἱ ὑπὲρ
τοῦ ὄρους τεταγμένοι οὔτε κατῄεσαν, ἐκδρομῆς τε ἐπ' αὐ-
τοὺς τῶν Ἀγριάνων καὶ τῶν τοξοτῶν ὀλίγων κατὰ πρόσ-
ταξιν Ἀλεξάνδρου γενομένης, ῥᾳδίως ἀπὸ τῆς ὑπωρείας
ἀνασταλέντες, ἐς τὸ ἄκρον ἀνέφυγον, ἔγνω καὶ τοῖς κατ'
αὐτοὺς τεταγμένοις δυνατὸς ὢν χρήσασθαι ἐς ἀναπλήρω-
σιν τῆς φάλαγγος, ἐκείνοις δὲ ἱππέας τριακοσίους ἐπιτά-
ξαι ἐξήρκεσεν.

1 X. Οὕτω δὴ τεταγμένους χρόνον μέν τινα προῆγεν

8. δυνατὸς ὢν ex Opt. pro δυνατὸν ὄν.

7. ἐπὶ μετώπου] *ut phalangis contra Dariem frontem porrigant. Phalanx* est h. l. aciei frons cohaerens.

8. τῆς ὑπωρείας] Montem in tres partes dividi, Suidas auctor est, in ἀκρώρειαν, *verticem*, ὑπώρειαν, *latera*, et τέρμα, *pedes* sive *radices*. Ergo hi Persae in media altitudine constiterunt. *Raph.*

ἐς ἀναπλήρωσιν] hoc quid sit, apparet ex sect. 7. Nam qui ibi adducti narrantur ad phalangis longitudinem augendam, sunt iidem, qui Persis in monte oppositi fuerant sect. 3. Ordo aciei macedonicae nunc hic erat, agminibus deinceps a dextra ad laevam numeratis: 1) Graeci quidam mercenarii, equites. 2). Agrianes quidam (sub Attalo). 3) sagittarii quidam, 4) turma Leugaea sub Pantordano. 5) turma Anthemusia sub Peroeda, utraeque ex equitibus amicis. 6) Paeones sub Aristone. 7) Prodromi sub Andromacho. 8) equites amici (sub Philota). 9) sagittarii sub Antiocho. 10) agema peditum et hypaspistae sub Nicanore. 11) pezetaeri vel hoplitae, et quidem taxis Coeni, Perdiccae, Meleagri, Ptolemaei, Amyntae, Crateri, omnes sub Cratero. 12) Cretenses, sagittarii. 13) Thraces (jaculatores) sub Sitalce. Sequuntur equites, et quidem 14) Peloponnesii et alii socii. 15) Thessali. 16) Graeci mercenarii, qui mare tangebant. Universa acies in duo cornua divisa erat, dextro praeerat Alexander, sinistro Parmenion. Apud Persas in dextro, e regione Parmenioni, erant 1) 30000 equites (sub Nabarzane.) 2) 30000 Graeci mercenarii. Contra Alexandri cornu 3) 60000 Cardaces. 4) pauci equitum. Reliqua omnis turba a tergo erat.

C. X.

Arg. Alexandri prudens et felix impetus. Cornu Persarum laevum fugatum. Graecorum inter Persas facinus opportunum.

1. Curt. III, 10, 3.: Alexander ante prima signa ibat (i. e.

ἀναπαύων, ὥς τε καὶ πάνυ ἔδοξε σχολαία αὐτῷ ἡ
πρόοδος. Τοὺς γὰρ βαρβάρους, ὅπως τὰ πρῶτα ἐτάχθη- 2
σαν, οὐκέτι ἀντεπῆγε Δαρεῖος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ταῖς
ὄχθαις, πολλαχῆ μὲν ἀποκρήμνοις οὔσαις, ἔστι δὲ ὅπου
καὶ χάρακα παρατείνας αὐταῖς, ἵνα εὐφοδώτερα ἐφαί-
νετο, οὕτως ἔμενεν. Καὶ ταύτῃ ὡς δῆλος ἐγίνετο τοῖς
ἀμφ' Ἀλέξανδρον τῇ γνώμῃ δεδουλωμένος. Ὡς δὲ ὁμοῦ 3
ἤδη ἦν τὰ στρατεύματα, παριππεύων πάντῃ Ἀλέξαν-
δρος, παρεκάλει ἄνδρας ἀγαθοὺς γίγνεσθαι οὐ τῶν ἡγε-
μόνων μόνον τὰ ὀνόματα ξὺν τῷ πρέποντι κόσμῳ ἀνακα-
λῶν, ἀλλὰ καὶ ἰλάρχας καὶ λοχαγοὺς, ὀνομαστὶ τῶν
ξένων τῶν μισθοφόρων, ὅσοι κατ' ἀξίωσιν, ἤ τινα ἀρε-
τὴν γνωριμώτεροι ἦσαν· καὶ αὐτῷ πανταχόθεν βοὴ ἐγέ-
νετο, μὴ διατρίβειν, ἀλλὰ ἐσβάλλειν ἐς τοὺς πολεμίους.
Ὁ δὲ ἦγεν ἐν τάξει ἔτι τὰ μὲν πρῶτα, καίπερ ἐν ἀπό- 4
πτῳ ἤδη ἔχων τὴν Δαρείου δύναμιν, βάδην, τοῦ μὴ δια-
σπασθῆναί τι ἐν τῇ ξυντονωτέρᾳ πορείᾳ κυμῆναν τῆς

Cap. X.

1. *σχολαία αὐτῷ ἡ πρόοδος* ex Optimo et multis Codd. Vulgo *σχολαία γενέσθαι αὐτῶν ἡ πρόσοδος.*

2. *ἔστι δὲ* — ex omnibus MStis, pro *ἔνι δέ*. Mox: *ταύτῃ ὡς δῆλος* ex Opt. pro *ταύτῃ εὐθὺς δῆλος.*

3. Delevi *ἐνταῦθα*, quod legebatur ante *παριππεύων*, et copulam *καὶ* post *ὀνομαστὶ*, utrumque Optimo jubente.

προῆγεν) identidem manu suos inhibens; (i. e. *ἀναπαύων*) ne suspensi acrius ob nimiam festinationem concitato spiritu capesserent bellum. *Raph.* Just. XI, 9: atque inter haec identidem consistere aciem jubet, ut hac mora consuescant, oculis turbam hostium sustinere.

2. *ἔστι δὲ ὅπου*] *alicubi.*

3. *ὡς δὲ ὁμοῦ ἤδη ἦν*] Id vertit Curtius: *jam in conspectu sed extra teli jactum utraque acies erat.*

ξὺν τῷ πρέποντι κόσμῳ] *cum decente laude*, siquidem et *laudem κόσμος* declarat, notante Stephano in Thes. ex Thucyd. 1. *οἷς κόσμος καλῶς τοῦτο δρᾶν*, *quibus laudi est, id facere egregie. Raph.*

4. *ἐν τάξει*] *sensim, composite, ordinibus nihil turbatis. Raph.*

κυμῆναν] Si exercitus celerius progreditur, oritur quasi fluctuatio primorum ordinum, dum alii paulisper proruunt, alii tardius sequuntur, ita ut frons recta non servetur. Quod si vero quidam nimis proruunt, nec reliqui subse-

5 φάλαγγος. Ὡς δὲ ἐντὸς βέλους ἐγίγνοντο, πρῶτοι δὴ
οἱ κατ' Ἀλέξανδρον, καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐπὶ τοῦ δε-
ξιοῦ τεταγμένος, δρόμῳ ἐς τὸν ποταμὸν ἐνέβαλλον, ὡς
τῇ τε ὀξύτητι τῆς ἐφόδου ἐκπλῆξαι τοὺς Πέρσας, καὶ τοῦ
θᾶσσον ἐς χεῖρας ἐλθόντας, ὀλίγα πρὸς τῶν τοξοτῶν
6 βλάπτεσθαι. Καὶ ξυνέβη ὅπως εἴκασεν Ἀλέξανδρος.
Εὐθὺς γὰρ ὡς ἐν χερσὶν ἡ μάχη ἐγένετο, τρέπονται τοῦ
Περσικοῦ στρατεύματος οἱ τῷ ἀριστερῷ κέρᾳ ἐπιτεταγμένοι·
καὶ ταύτῃ μὲν ἐνίκα λαμπρῶς Ἀλέξανδρός τε καὶ οἱ
7 ἀμφ' αὐτόν· οἱ δὲ Ἕλληνες οἱ μισθοφόροι, οἱ σὺν Δα-
ρείῳ, ᾗ διέσχε τῶν Μακεδόνων ἡ φάλαγξ, ὡς ἐπὶ τὸ δε-
8 ξιὸν κέρας παραρραγεῖσα, (ὅτι Ἀλέξανδρος μὲν σπουδῇ
ἐς τὸν ποταμὸν ἐμβαλὼν, καὶ ἐν χερσὶ τὴν μάχην ποιή-
σας, ἐξώθει ἤδη τοὺς ταύτῃ τεταγμένους τῶν Περσῶν· οἱ
δὲ κατὰ μέσον τῶν Μακεδόνων, οὔτε τῇ ἴσῃ σπουδῇ ἥψαν-
το τοῦ ἔργου, καὶ πολλαχῇ κρημνώδεσι ταῖς ὄχθαις ἐν-
τυγχάνοντες, τὸ μέτωπον τῆς φάλαγγος οὐ δυνατοὶ ἐγέ-
9 νοντο ἐν τῇ αὐτῇ τάξει διασώσασθαι) ταύτῃ ἐμβάλλου-
σιν οἱ Ἕλληνες τοῖς Μακεδόσιν, ᾗ μάλιστα διεσπασμέ-
10 νην αὐτοῖς τὴν φάλαγγα κατεῖδον. Καὶ τὸ ἔργον ἐν-
ταῦθα καρτερὸν ἦν, τῶν μὲν ἐς τὸν ποταμὸν ἀπώσασθαι
τοὺς Μακεδόνας, καὶ τὴν νίκην τοῖς ἤδη φεύγουσιν αὐ-
τῶν ἀνασώσασθαι· τῶν Μακεδόνων δὲ, τῆς τε Ἀλε-
ξάνδρου ἤδη φαινομένης εὐπραγίας μὴ λειφθῆναι, καὶ
τὴν δόξαν τῆς φάλαγγος, ὡς ἀμάχου δὴ ἐς τὸ τότε
11 διαβεβοημένης μὴ ἀφανίσαι. Καί τι καὶ τοῖς γένεσι,
τῷ τε Ἑλληνικῷ καὶ τῷ Μακεδονικῷ, φιλοτιμίας ἐνέ-
12 πεσεν ἐς ἀλλήλους. Καὶ ἐνταῦθα πίπτει Πτολεμαῖος

10. φεύγουσιν αὐτῶν ex Opt. Vulgo φ. σφῶν.

qui poſſunt, facile frons et ordines disjunguntur, quod periculoſum erat in phalange Macedonica.

5. ἐντὸς βέλους] ſagittarii olim ad ſexcentos pedes tela jaciebant.

8. ἐξώθει] videtur eſſe imperfectum pro ἐξώθει. Raph. Vide Gram. Gr. Halenſ. p. 317. n. 4.

του ὁ Σελεύκου, ἀνὴρ ἀγαθὸς γενόμενος, καὶ ἄλλοι ἐς εἴκοσι μάλιστα καὶ ἑκατὸν, τῶν οὐκ ἠμελημένων Μακεδόνων.

XI. Ἐν τούτῳ δὲ αἱ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως τάξεις, τετραμμένους ἤδη τοὺς κατὰ σφᾶς τῶν Περσῶν ὁρῶντες, ἐπὶ τοὺς 1
ξένους τε τοὺς μισθοφόρους τοὺς Δαρείου, καὶ τὸ πονούμενον σφῶν ἐπικάμψαντες, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀπώσαντο αὐτούς· καὶ κατὰ τὸ παρεῤῥωγὸς τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος 2
ὑπερφαλαγγήσαντες, ἐς τὰ πλάγια ἐμβεβληκότες, ἤδη ἔκοπτον τοὺς ξένους· καὶ οἱ ἱππεῖς δὲ οἱ τῶν Περσῶν 3
κατὰ τοὺς Θετταλοὺς τεταγμένοι, οὐκ ἔμειναν ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ, ἀλλ' ἐπιδιαβάντες εὐρώστως ἐνέβαλλον εἰς τὰς ἴλας τῶν Θετταλῶν· καὶ ταύτῃ ξυνέστη 4
ἱππομαχία καρτερά· οὐδὲ πρόσθεν ἐνέκλιναν οἱ Πέρσαι, πρὶν Δαρεῖόν τε πεφευγότα ᾔσθοντο, καὶ πρὶν ἀποῤῥαγῆναι σφῶν τοὺς μισθοφόρους συγκοπέντας ὑπὸ τῆς φάλαγγος· τότε δὲ ἤδη λαμπρά τε καὶ ἐκ πάντων ἡ φυγὴ ἐγίγνετο· καὶ οἵ τε τῶν Περσῶν ἵπποι ἐν τῇ ἀναχωρή- 5
σει ἐκακοπάθουν, βαρέως ὡπλισμένους τοὺς ἐμβάτας

Cap. XI.

2, Comma scribere malui post ἐμβεβληκότες, quum antea esset post ἤδη. Etiam sect. 6, Gronovio jubente, sic ut nunc legitur interpunxi, pro εὐθὺς, ὡς εἶχεν, ἐπὶ τοῦ ἅρματος σὺν τοῖς etc.

C. XI.

Arg. Graeci et equitatus Persarum fugiunt. Darium frustra persequitur Alexander. Persarum quot caesi. Castra capta cum matre, uxore, filio et filiabus Darii.

3. ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ] *citra flumen*, quod alibi ἐπὶ τάδε. *Gron.*

ἐπιδιαβάντες] *eum, qui transiit, sequor.* Adverbium εὐρώστως cum verbo ἐνέβαλλον construendum puto. *Raph.*

5. βαρέως ὡπλισμένους τοὺς ἐμβάτας] Circa capita gestabant pileos non densatos; quos vocant tiaras; circa corpus I
tunicas, manicis auctas, varii coloris, totum corpus lorica tectum, ex ferreis laminis, squammarum instar sibi invicem impositis, facta; femoralia circa crura, pro clypeis gerra, pharetris subterpendentibus, hastas breves, arcus grandes, sagittas arundineas. Insuper ad dextrum femur pugiones a zona suspensos. Equitum quidam in

σφῶν φέροντες, καὶ αὐτοὶ οἱ ἱππεῖς κατὰ στενὰς ὁδοὺς,
πλήθει τε πολλοὶ, καὶ πεφοβημένοι καὶ σὺν ἀταξίᾳ
ἀποχωροῦντες, οὐ μεῖον ἀπ' ἀλλήλων καταπατούμενοι ἢ
πρὸς τῆς διώξεως τῶν πολεμίων ἐβλάπτοντο, καὶ οἱ
Θετταλοὶ εὐρώστως αὐτοῖς ἐπέκειντο· ὥς τε οὐ μεῖον ἢ ὡς
6 τῶν πεζῶν φόνος ἐν τῇ φυγῇ τῶν ἱππέων ἐγίγνετο. Δαρεῖος
δὲ, ὡς αὐτῷ τὸ πρῶτον ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐφοβήθη τὸ κέ-
ρας τὸ εὐώνυμον, καὶ ταύτῃ ἀπορρηγνύμενον κατεῖδε τοῦ
ἄλλου στρατοπέδου, εὐθὺς, ὡς εἶχεν ἐπὶ τοῦ ἅρματος, σὺν
τοῖς πρώτοις ἔφευγε καὶ ἔς τε μὲν ὁμαλοῖς χωρίοις ἐν τῇ
7 φυγῇ ἐτύγχανεν, ἐπὶ τοῦ ἅρματος διεσώζετο. Ὡς δὲ
φάραγξί τε καὶ ἄλλαις δυσχωρίαις ἐνέκυρσε, τὸ μὲν
ἅρμα ἀπολείπει αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀσπίδα, καὶ τὸν κάνδυν
ἐκδύς· ὁ δὲ καὶ τὸ τόξον ἀπολείπει ἐπὶ τοῦ ἅρματος·
αὐτὸς δὲ ἵππον ἐπιβὰς ἔφευγε. Καὶ ἡ νὺξ οὐ διὰ μακροῦ
ἐπιγινομένη ἀφείλετο αὐτὸν, τὸ πρὸς Ἀλέξανδρον ἁλῶναι.
8 Ἀλέξανδρος γὰρ ἔς τε μὲν φάος ἦν, ἀνὰ κράτος ἐδίω-
κεν· ὡς δὲ συνεσκόταζέ τε ἤδη, καὶ τὰ πρὸ ποδῶν ἀ-
φανῆ ἦν, ἐς τὸ ἔμπαλιν ἐτράπετο ὡς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον,
τὸ μέν τοι ἅρμα τὸ Δαρείου ἀπολαβὼν, καὶ τὴν ἀσπίδα
9 ἐπ' αὐτῷ, καὶ τὸν κάνδυν, καὶ τὸ τόξον. Καὶ γὰρ

7. πρὸς Ἀλέξανδρον — Legendum puto πρὸς Ἀλεξάνδρου *ab* Alexandro, quia Alexander ipse eum persequebatur. Editi non variant, ex scriptis nihil notatum est.

8. ἐτράπετο ex Optimo. Vulgo ἐπετρέπετο. Mox ἀπολαβὼν ex conjectura Gronovii, qui pro vulgato ἔλαβε in Opt. invenerat ἀπολιπών. Pro puncto etiam post τὸ στρατόπεδον commate interpunxi.

capitibus opera ex aere ferroque ductilia gestabant. Herodotus VII, 61 et 84 in descriptione armaturae Persarum in exercitu Xerxis.

7. ἵππον] *equam.* Hist. Animal. Aelian. VI, 48: equam conscendit, quae quod relicti pulli recordaretur, quanto maximo potuit studio et celeritate eum ipsum praedicatur ex periculis eripuisse. Freinsh. ad Curt. III, 11, 11.

πρὸς Ἀλέξανδρον ἁλῶναι] *captum ad Alexandrum adduci.* Sic Xenoph. Hist. Gr. lib. I. γράμματα ἑάλωσαν ἐς Ἀθήνας — *litterae interceptae atque Athenas perlatae sunt.* *Raph.* ad I, 25, 7.

καὶ ἡ δίωξις βραδυτέρα αὐτῷ ἐγεγόνει, ὅτι ἐν τῇ πρώτῃ I
παραῤῥήξει τῆς φάλαγγος ἐπιστρέψας καὶ αὐτὸς, ὁ
πρόσθεν ἐς τὸ διώκειν ἐτράπετο, πρὶν τούς τε μισθοφό-
ρους τοὺς ξένους καὶ τὸ τῶν Περσῶν ἱππικὸν ἀπὸ τοῦ ποτα-
μοῦ ἀπωσθέντας κατεῖδε. Τῶν δὲ Περσῶν ἀπέθανον ὁ 1
μὲν Ἀρσάμης καὶ Ῥεομίθρης καὶ Ἀτιζύης, τῶν ἐπὶ
Γρανίκῳ ἡγησαμένων τοῦ ἱππικοῦ. Ἀποθνήσκει δὲ καὶ
Σαβάκης ὁ Αἰγύπτου σατράπης, καὶ Βουβάκης, τῶν ἐν-
τίμων Περσῶν. Τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος, εἰς δέκα μάλι- 11
στα μυριάδας καὶ ἐν τούτοις ἱππεῖς ὑπὲρ τοὺς μυρίους· ὥστε
λέγει Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, ξυνεπισπόμενος τότε Ἀλε-
ξάνδρῳ, τοὺς μετὰ σφῶν διώκοντας Δαρεῖον, ὡς ἐπὶ
φάραγγί τινι ἐν τῇ διώξει ἐγένοντο, ἐπὶ τῶν νεκρῶν δια-
βῆναι τὴν φάραγγα. Τό τε στρατόπεδον τὸ Δαρείου εὐ- 12
θὺς ἐξ ἐφόδου ἑάλω, καὶ ἡ μήτηρ, καὶ ἡ γυνὴ, αὐτὴ
δὲ καὶ ἀδελφὴ Δαρείου, καὶ υἱὸς Δαρείου νήπιος. Καὶ
θυγατέρες δύο ἑάλωσαν, καὶ ἄλλαι ἀμφ᾽ αὐτὰς Περ-
σῶν τῶν ὁμοτίμων γυναῖκες οὐ πολλαί. Οἱ γὰρ ἄλλοι
Πέρσαι τὰς γυναῖκας σφῶν ξὺν τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ ἐς
Δαμασκὸν ἔτυχον ἐσταλκότες· ἐπεὶ καὶ Δαρεῖος τῶν τε 13
χρημάτων τὰ πολλὰ, καὶ ὅσα ἄλλα μεγάλῳ βασιλεῖ ἐς
πολυτελῆ δίαιταν καὶ στρατευομένῳ ὅμως συνέπεται, πε-
πόμφει ἐς Δαμασκόν· ὥστε ἐν τῷ στρατεύματι οὐ πλείονα
ἢ τρισχίλια τάλαντα ἑάλω. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν Δαμα- 14
σκῷ χρήματα ὀλίγον ὕστερον ἑάλω ὑπὸ Παρμενίωνος ἐπ᾽
αὐτὸ τοῦτο σταλέντος. Τοῦτο τὸ τέλος τῇ μάχῃ ἐκείνῃ
ἐγένετο, ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηναίοις Νικοστράτου, μηνὸς
Μαιμακτηριῶνος.

11. ἐπὶ φάραγγι et τὴν φάραγγα ex Optimo pro φάλαγγι et φάλαγ-γα, quam lectionem optimam neminem recepisse miror.

11. τότε] *tum*, in persecutione Darii.

12. De filio Darii, cujus matrem omnes pulcerrimam fuisse ferunt, nihil amplius constat. De homotimis Persarum principibus, jam Raphelius laudat Xenophontis Cyropaediam, quam vide libro I. et II.

13. στρατεύματι] pro στρατοπέδῳ, ut saepe.

1 XII. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ, καίπερ τετρωμένος τὸν μηρὸν Ἀλέξανδρος ξίφει, ὁ δὲ τοὺς τραυματίας ἐπῆλθε, καὶ τοὺς νεκροὺς ξυναγαγὼν, ἔθαψε μεγαλοπρεπῶς, σὺν τῇ δυνάμει πάσῃ ἐκτεταγμένῃ λαμπρότατα ὡς ἐς πόλεμον.
2 Καὶ λόγῳ τε ἐπεκόσμησεν ὅσοις τὶ διαπρεπὲς ἔργον ἐν τῇ μάχῃ ἢ αὐτὸς ξυνέγνω εἰργασμένον, ἢ ἀκοῇ συμφωνούμενον ἔμαθε, καὶ χρημάτων ἐπιδόσει ὡς ἑκάστους σὺν τῇ ἀξίᾳ ἐτίμησε.
3 Καὶ Κιλικίας μὲν ἀποδεικνύει σατράπην Βάλακρον, τὸν Νικάνορος, ἕνα τῶν σωματοφυλάκων τῶν βασιλικῶν· ἀντὶ δὲ τούτου ἐς τοὺς σωματοφύλακας κατέλεξε Μένητα τὸν Διονυσίου· ἀντὶ δὲ Πτολεμαίου τοῦ Σελεύκου, τοῦ ἀποθανόντος ἐν τῇ μάχῃ, Πολυπέρχοντα τὸν Σιμμίου ἄρχειν ἀπέδειξε τῆς ἐκείνου τάξεως.
4 Καὶ Σολεῦσι τά τε πεντήκοντα τάλαντα, ἔτι ἐνδεᾶ ὄντα ἐκ τῶν ἐπιβληθέντων σφίσι
5 χρημάτων, ἀνῆκε καὶ τοὺς ὁμήρους ἀπέδωκεν. Ὁ δὲ οὐδὲ

Cap. XII.

1. ὁ δὲ τοὺς τρ. ex omnibus MStis et primis editt. pro vulgato ὅμως δὲ τ. τρ.

3. Πολυπέρχοντα τὸν Σιμμίου — Prius nomen hoc quidem loco ex Opt. et primis editis recte sic scriptum est a Gronovio pro Πολυσπέρχ. (quod defendunt Freinshem. in indice Curt. et Xylander ad Plut. Pyrrhum nota 7.) Reliquis locis ego demum σ abjeci, nempe III, 11, 15. IV, 16, 1. 22, 1. 25, 9. V, 11, 5. VI, 5, 11. et VII, 12, 8. Patris nomen in Opt. scribitur δαγμίου, in Veneta, Basil. et Vulc. Σιμαίου, in Blancard. et Lemgoviana Σιμμαίου. Sed rectius jam Gronovius emendavit Σιμμίου, quod restituo. Id enim nomen apud nostrum saepius occurrit, ex. c. III, 11, 15. 16. 14, 6. 27, 1 seqq. ubi omnes editiones consentiunt.

4. ἔτι ἐνδεᾶ ὄντα ex Opt. pro ἃ ἔτι ἐνδεᾶ ἦν.

C. XII.

Arg. Alexandri cura in suos, tum vivos, tum occisos; narrationes de captis feminis regiis.

1. ὁ δὲ] *nihilominus, ipse tamen.* Sic I, 23, 4. II, 7, 14. III, 21, 8. praecipue VI, 10, 3. et VII, 4, 9. *Gron.*

2. ὡς ἑκάστους] Saepe ὡς praefigitur huic nomini, quod interdum vacare, interdum per *fere* reddi posse videtur; sic III, 16, 5. IV, 25, 11. 30, 4. VII, 26, 2. *Raph.*

4. De Solensium mulcta vide II, 5, 6. *Raph.*

τῆς μητρὸς τῆς Δαρείου οὐδὲ τῆς γυναικὸς ἢ τῶν παίδων
ἠμέλησεν. Ἀλλὰ λέγουσί τινες τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου γρα-
ψάντων, τῆς νυκτὸς αὐτῆς, ᾗ ἀπὸ τῆς διώξεως τῆς Δα-
ρείου ἐπανῆκεν, ἐς τὴν σκηνὴν παρελθόντα αὐτὸν τὴν Δα-
ρείου, ἥτις αὐτῷ ἐξῃρημένη ἦν, ἀκοῦσαι γυναικῶν οἰμω-
γὴν, καὶ ἄλλον τοιοῦτον θόρυβον οὐ πόῤῥω τῆς σκηνῆς·
πυθέσθαι οὖν, αἵτινες γυναῖκες, καὶ ἀνθ' ὅτου οὕτως ἐγ-
γὺς παρασκηνοῦσαι; καί τινα ἐξαγγεῖλαι, ὅτι, ὦ βα- 6
σιλεῦ, ἡ μήτηρ τε καὶ ἡ γυνὴ Δαρείου καὶ οἱ παῖδες, ὡς
ἐξηγγέλθη αὐταῖς, ὅτι τὸ τόξον τε τοῦ Δαρείου ἔχεις,
καὶ τὸν κάνδυν τὸν βασιλικὸν, καὶ ἡ ἀσπὶς ὅτι κεκόμισται
ὀπίσω ἡ Δαρείου, ὡς ἐπὶ τεθνεῶτι Δαρείῳ ἀνοιμώζουσιν.
Ταῦτα ἀκούσαντα Ἀλέξανδρον, πέμψαι πρὸς αὐτὰς 7
Λεοννάτον, ἕνα τῶν ἑταίρων, ἐντειλάμενον φράσαι, ὅτι
ζῇ Δαρεῖος· τὰ δὲ ὅπλα καὶ τὸν κάνδυν ὅτι φεύγων ἀ-
πέλιπεν ἐπὶ τῷ ἅρματι, καὶ ταῦτα ὅτι μόνα ἔχει Ἀλέ-
ξανδρος. Καὶ Λεοννάτον παρελθόντα ἐς τὴν σκηνὴν, 8
τά τε περὶ Δαρείου εἰπεῖν, καὶ ὅτι τὴν θεράπειαν αὐταῖς
ξυγχωρεῖ Ἀλέξανδρος τὴν βασιλικὴν, καὶ τὸν ἄλλον
κόσμον· καὶ καλεῖσθαι βασιλίσσας. Ἐπεὶ οὐ κατὰ 9
ἔχθραν οἱ γενέσθαι τὸν πόλεμον πρὸς Δαρεῖον, ἀλλ'
ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τῆς Ἀσίας διαπεπολεμῆσθαι ἐννόμως.
Ταῦτα μὲν Πτολεμαῖος καὶ Ἀριστόβουλος λέγουσι. Λό- 10
γος δὲ ἔχει, καὶ αὐτὸν Ἀλέξανδρον τῇ ὑστεραίᾳ ἐλθεῖν
εἴσω ξὺν Ἡφαιστίωνι μόνῳ τῶν ἑταίρων, καὶ τὴν μητέρα

6. καὶ τὸν κάνδυν — Articulum restitui, qui in Blancardiana, unde vitium propagatum est, typorum lapsu, (nam in nota expressus est) deerat.

9. ἐπεὶ οὐδὲ κατὰ ἔχθραν οἱ γεν. τὸν πόλ. τὸν πρὸς Δαρ. Haec erat vulgata. δὲ abjeci ob auctoritatem Optimi, et alterum τὸν, quod deerat in omnibus MStis.

10. Λόγος δὲ ἔχει] Valde suspecta est haec narratio, quoniam Alexander ipse in fragmento epistolarum, quod servatur in Plutarchi vita Alexandri c. 22., testatur, se nunquam Darii uxorem vidisse et videre voluisse.

μόνῳ τῶν ἑταίρων] ita non negat Arrianus, ex ducibus aut

τὴν Δαρείου, ἀμφιγνοήσασαν, ὅστις ὁ βασιλεὺς εἴη αὐτοῖν,
(ἐστάλθαι γὰρ ἄμφω τῷ αὐτῷ κόσμῳ) τὴν δὲ Ἡφαι-
στίωνι προσελθεῖν, καὶ προσκυνῆσαι, ὅτι μείζων ἐφάνη
11 ἐκεῖνος. Ὡς δὲ ὁ Ἡφαιστίων τε ὀπίσω ὑπεχώρησε, καί
τις τῶν ἀμφ' αὐτὸν, τὸν Ἀλέξανδρον δείξας, ἐκεῖνον
ἔφη εἶναι Ἀλέξανδρον, τὴν μὲν καταιδεσθεῖσαν τῇ δια-
μαρτίᾳ ἀποχωρεῖν, Ἀλέξανδρον δὲ οὐ φάναι, αὐτὴν ἁ-
12 μαρτεῖν· καὶ γὰρ ἐκεῖνον εἶναι Ἀλέξανδρον. Καὶ ταῦ-
τα ἐγὼ οὔθ' ὡς ἀληθῆ, οὔτε ὡς πάντη ἄπιστα ἀνέγραψα.
Ἀλλ' εἴτε οὕτως ἐπράχθη, ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον, τῆς τε
ἐς τὰς γυναῖκας κατοικτίσεως, καὶ τῆς εἰς τὸν ἑταῖρον
πίστεως καὶ τιμῆς· εἴτε πιθανὸς δοκεῖ τοῖς ξυγγράψα-
σιν Ἀλέξανδρος, ὡς καὶ ταῦτα ἂν πράξας καὶ εἰπὼν,
καὶ ἐπὶ τῷδε ἐπαινῶ Ἀλέξανδρον.

1 XIII. Δαρεῖος δὲ τὴν μὲν νύκτα ξὺν ὀλίγοις τοῖς
ἀμφ' αὐτὸν ἔφυγε, τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἀναλαμβάνων ἀεὶ τῶν
τε Περσῶν τοὺς διασωθέντας ἐκ τῆς μάχης, καὶ τῶν ξέ-
νων τῶν μισθοφόρων, τετρακισχιλίους ἔχων τοὺς πάντας,
ὡς ἐπὶ Θάψακόν τε πόλιν καὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν
2 σπουδῇ ἤλαυνε, ὡς τάχιστα μέσον αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Ἀλε-
ξάνδρου τὸν Εὐφράτην ποιῆσαι. Ἀμύντας δὲ ὁ Ἀντιόχου,
καὶ Θυμώνδης ὁ Μέντορος, καὶ Ἀριστομήδης ὁ Φεραῖος,

Cap. XIII.

1. ἐς τετρακισχ. — Prior vocula deerat in Opt. unde abjecta est.

2. Θυμώδης — Opt. et plurimi MSS. Θυμώνδης, ut supra. *Gron.* Supra tamen II, 2, 2. formatur Θυμώνδας.

reliquis comitibus quosdam alios adfuisse, quorum aliquis nutu potuit monuisse Sysigambin. *Gron.* Notatur hoc ob sectionem sequentem.

C. XIII.

Arg. Fuga Darii ad Euphratem; Amyntae cum Graecis Tripolin et inde in Aegyptum. Res interim gestae classis persicae. Lacedaemonii res novas moliuntur. Alexander Syriam Coelen et Phoenicium in potestatem redigit.

1. Prope Thapsacum, urbem, Euphratem solebant trajicere, quod fecere Cyrus minor, Darius et Alexander.

καὶ Βιάνωρ ὁ Ἀκαρνὰν, ξύμπαντες οὗτοι αὐτόμολοι μετὰ
τῶν ἀμφ' αὐτοὺς στρατιωτῶν ὡς ὀκτακισχιλίων, εὐθὺς ὡς
τεταγμένοι ἦσαν, κατὰ τὰ ὄρη φεύγοντες ἀφίκοντο ἐς
Τρίπολιν τῆς Φοινίκης· καὶ ἐνταῦθα καταλαβόντες τὰς 3
ναῦς νενεωλκημένας, ἐφ' ὧν πρόσθεν ἐκ Λέσβου διακε-
κομισμένοι ἦσαν, τούτων ὅσαι μὲν ἱκαναὶ σφίσιν ἐς τὴν
κομιδὴν ἐδόκουν, ταύτας καθελκύσαντες, τὰς δὲ ἄλ-
λας αὐτοῦ ἐν τοῖς νεωρίοις κατακαύσαντες, ὡς μὴ παρα-
σχεῖν ταχεῖαν σφῶν τὴν δίωξιν, ἐπὶ Κύπρου ἔφυγον, καὶ
ἐκεῖθεν εἰς Αἴγυπτον, ἵνα περ ὀλίγον ὕστερον πολυπρα-
γμονῶν τι Ἀμύντας ἀποθνήσκει ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων.
Φαρνάβαζος δὲ καὶ Αὐτοφραδάτης τέως μὲν περὶ τὴν 4
Χίον διέτριβον, καταστήσαντες δὲ φρουρὰν τῆς Χίου, τὰς
μέν τινας τῶν νεῶν ἐς Κῶ καὶ Ἁλικαρνασσὸν ἔστειλαν·
αὐτοὶ δὲ ἑκατὸν ναυσὶ ταῖς ἄριστα πλεούσαις ἀναγόμενοι,
ἐς Σίφνον κατέσχον. Καὶ παρ' αὐτοὺς ἀφικνεῖται Ἆγις 5
ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐπὶ μιᾶς τριήρους, χρήμα-
τά τε αἰτήσων ἐς τὸν πόλεμον καὶ δύναμιν ναυτικήν τε
καὶ πεζικὴν ὅσην πλείστην ἀξιώσων συμπέμψαι οἱ ἐς τὴν
Πελοπόννησον. Καὶ ἐν τούτῳ ἀγγελία αὐτοῖς ἔρχεται 6
τῆς μάχης τῆς πρὸς Ἰσσῷ γενομένης. Ἐκπλαγέντες
δὲ πρὸς τὰ ἐξαγγελθέντα, Φαρνάβαζος μὲν σὺν δώδε-
κα τριήρεσι, καὶ τῶν μισθοφόρων ξένων ξὺν χιλίοις καὶ
πεντακοσίοις, ἐπὶ Χίου ἐστάλη, δείσας μή τι πρὸς τὴν
ἀγγελίαν τῆς ἥττης οἱ Χῖοι νεωτερίσωσιν. Ἆγις δὲ παρ' 7

3. πολυπραγμονῶν τι] Aegyptum expugnare ſtatuerat, quemque quod occupaſſet habiturum arbitratus. Fraude igitur Peluſio potitus et victis Perſarum in Aegypto copiis agros populatur. Quam occaſionem Perſae nacti non praetermittunt, omnesque incaute vagantes cum ipſo duce occidunt. Vide Curtium in principio libri IV.

4. ἐς Κῶ καὶ Ἁλικ.] Forte ad ea loca recuperanda. Vide II, 5, 8. Con receptam eſſe et iterum amiſſam videmus libro III, c. 2. et portum Halicarnaſſaeum a Perſis denuo recuperatum, ex hoc capite ſect. 8. Rationem, cur Siphnum petierunt, vide ad finem capitis ſecundi. Reliqua claſſis perſicae fata vide III, 2, 4 ſqq.

7 Αὐτοφραδάτῃ τάλαντα ἀργυρίου λαβὼν τριάκοντα, καὶ τριήρεις δέκα, ταύτας μὲν Ἱππίαν ἄξοντα ἀποστέλλει παρὰ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀγησίλαον ἐπὶ Ταίναρον· καὶ παραγγέλλειν ἐκέλευσεν Ἀγησιλάῳ, διδόντα τοῖς ναύταις ἐντελῆ τὸν μισθὸν, πλεῖν τὴν ταχίστην ἐπὶ Κρή-
8 της, ὡς τὰ ἐκεῖ καταστησόμενον. Αὐτὸς δὲ τότε μὲν αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις ὑπέμενεν, ὕστερον δὲ εἰς Ἁλικαρνασ-
9 σὸν παρ' Αὐτοφραδάτην ἀφίκετο. Ἀλέξανδρος δὲ σατράπην μὲν Συρίᾳ τῇ κοίλῃ Μένωνα τὸν Κερδίμμα ἐπέταξε, δοὺς αὐτῷ εἰς φυλακὴν τῆς χώρας τοὺς τῶν
10 συμμάχων ἱππέας· αὐτὸς δὲ ἐπὶ Φοινίκης ᾔει, καὶ ἀπαντᾷ αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν Στράτων ὁ Γηροστράτου παῖς, τοῦ Ἀραδίων τε καὶ τῶν Ἀράδῳ προσοίκων βασιλέως· ὁ δὲ Γηρόστρατος αὐτὸς μετ' Αὐτοφραδάτου ἔπλει ἐπὶ τῶν νεῶν, καὶ οἱ ἄλλοι οἵ τε τῶν Φοινίκων καὶ οἱ τῶν Κυπρίων βασι-
11 λεῖς καὶ αὐτοὶ Αὐτοφραδάτῃ ξυνέπλεον. Στράτων δὲ Ἀλεξάνδρῳ ἐντυχὼν, στεφανοῖ χρυσῷ στεφάνῳ αὐτὸν,

9. Μένωνα τὸν Κερδίμμα ex Opt. et plurimis. Verte Menonem, Cerdimmae filium. Vulgo legitur Μέν. τ. Κερδίμαν.

7. τὴν ταχίστην] ἐλλειπτικῶς pro *primo quoque tempore*. Xenoph. Anab. I. συντάττεσθαι τὴν ταχίστην. *Raph.*

8. Quinque adhuc locis commemorantur Lacedaemonii tanquam Alexandri hostes. Cujus belli eventum quum Arrianus silentio praeterierit, haec addere liceat: Diod. XVII, 48. Agis cum octo millibus Graecorum mercenariorum pecuniarum vi et classe in Cretam trajicit ejusque oppida plurima Persarum partes sequi cogit. Id. c. 62. 63. Post proelium apud Gaugamela Lacedaemonii cum plerisque Peloponnesiis, aliisque Graecis praeter Athenas, Agide duce XXM peditum et IIM equitum cogunt. Antipater tum Memnoni, Thraci, bellum intulerat, quo, ut potuit, composito, cum XLM militum Agidem aggreditur. In praelio, Agide caeso cum VM et CCC suorum, Lacedaemonii funduntur. Id. c. 73. obsidibus deinde Antipatro traditis, legatos in Asiam mittunt, veniam delictorum petituros. Quam, Curtio teste VI, 1, 20., praeter turbarum auctores, reliqui impetravere.

10. *Aradus*, insula, πέτρα περίκλυστος. *Marathus* Strabonis tempore non amplius exstitit. Haec et *Mariamme* Phoenicum coloniae. De Sigone vide not. crit.

καὶ τήν τε Ἄραδον αὐτῷ τὴν νῆσον καὶ τὴν Μάραθον τὴν καταντικρὺ τῆς Ἀράδου ἐν τῇ ἠπείρῳ κειμένην, πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα, καὶ Σιγῶνα, καὶ Μαριάμμην πόλιν, καὶ τἄλλα ὅσα τῆς σφῶν ἐπικρατείας, ἐνδίδωσιν.

XIV. Ἔτι δὲ ἐν Μαράθῳ Ἀλεξάνδρου ὄντος, ἀφίκοντο παρὰ Δαρείου πρέσβεις, ἐπιστολήν τε κομίζοντες 1
Δαρείου, καὶ αὐτοὶ ἀπὸ γλώσσης δεησόμενοι ἀφεῖναι Δαρείῳ τὴν μητέρα, καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας.
Ἐδήλου δὲ ἡ ἐπιστολὴ, ὅτι Φιλίππῳ τε πρὸς Ἀρταξέρξην 2
φιλία καὶ συμμαχία ἐγένετο· καὶ ἐπειδὴ Ἄρσης ὁ υἱὸς Ἀρταξέρξου ἐβασίλευσεν, ὅτι Φίλιππος ἀδικίας πρῶτος ἐς βασιλέα Ἄρσην ἦρξεν, οὐδὲν ἄχαρι ἐκ Περσῶν παθών.
Ἐξ οὗ δὲ αὐτὸς βασιλεύει Περσῶν, οὔτε πέμψαι τινὰ 3
Ἀλέξανδρον παρ' αὐτὸν ἐς βεβαίωσιν τῆς πάλαι οὔσης φιλίας τε καὶ συμμαχίας, διαβῆναί τε ξὺν στρατιᾷ ἐς

1. κειμένην ex Opt. pro vulgato φκισμένην. Deinde ex eodem inserui voces καὶ Σιγῶνα. De qua haec notat Gronovius: „liquide decernere non potui, fueritne σιγ. an σιγ. quae vox quidem nihil propius videtur habere, quam σιδῶνα, quam urbem et Curtius vocans vetustate, fama conditorum inclitam recenset, sed post Byblum. Quod ipsum facit quoque Arrianus, postea demum de Sidone agens. Sed tamen, quum viri docti ostenderint, plures illic fuisse urbes, nomine Tyri ac Sidonis appellatas, posset sic etiam defendi haec prona conjectura. Verosimilius tamen videtur fuisse hic urbem Σιγῶνα. Nam ad MSti hujus non indubitandam fidem accedit locus Hesychii, qui inter voces Σιγύνοι et Σίδαι positum habet * πόλις μικρὰ τῆς Παλαιστίνης. Volunt illi quidem immittere Σιδών. Sed ea vix recte ab Hesychio poterit dici πόλις μικρὰ, et ordo litterarum tam rejicit hujus urbis appellationem, quam belle et ordinate admittit vocem Σιγών. Etiam Ioseph. lib. II. de bello Iud. p. 823 nominat urbem Σιγῶ, sed in Galilaea, quam notavit quoque Ortelius. Sed id satis est, quippe unde confirmatur appellatio ista, ut possit esse repetita in his locis, et Palaestina saepe nimium porrigitur."

C. XIV.
Arg. Litterae Darii de pace et reddendis captivis. Alexandri responsum.

2. Ἀρταξέρξην] sc. Ochum, cui successit Arses, quo regnante Attalum et Parmenionem in Asiam praemiserat Philippus.

τὴν Ἀσίαν, καὶ πολλὰ κακὰ ἐργάσασθαι Πέρσας.
Τούτου ἕνεκα καταβῆναι αὐτὸς τὴν χώραν ἀμύνων καὶ τὴν
4 ἀρχὴν τὴν πατρῴαν ἀνασώσων. Τὴν μὲν δὴ μάχην,
ὡς θεῶν τῳ ἔδοξεν, οὕτω κριθῆναι· αὐτὸς δὲ βασιλεὺς
παρὰ βασιλέως γυναῖκά τε τὴν αὑτοῦ αἰτεῖν καὶ μητέρα
καὶ παῖδας τοὺς ἁλόντας, καὶ φιλίαν ἐθέλειν ποιήσα-
σθαι πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ ξύμμαχος εἶναι Ἀλεξάν-
5 δρῳ· καὶ ὑπὲρ τούτων πέμπειν ἠξίου Ἀλέξανδρον παρ' αὐ-
τὸν ξὺν Μενίσκῳ τε καὶ Ἀρσίμᾳ τοῖς ἀγγέλοις, τοῖς
ἐκ Περσῶν ἥκουσι, τοὺς τὰ πιστὰ ληψομένους τε καὶ ὑπὲρ
6 Ἀλεξάνδρου δώσοντας. Πρὸς ταῦτα ἀντιγράφει Ἀλέ-
ξανδρος καὶ ξυμπέμπει τοῖς παρὰ Δαρείου ἐλθοῦσι Θέρ-
σιππον παραγγείλας τὴν ἐπιστολὴν δοῦναι Δαρείῳ, αὐτὸν
7 δὲ μὴ διαλέγεσθαι ὑπὲρ μηδενός. Ἡ δὲ ἐπιστολὴ Ἀλε-
ξάνδρου ὧδε ἔχει. Οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι, ἐλθόντες εἰς
Μακεδονίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην Ἑλλάδα κακῶς ἐποίησαν
8 ἡμᾶς, οὐδὲν προηδικημένοι· ἐγὼ δὲ, τῶν Ἑλλήνων ἡγε-
μὼν κατασταθεὶς, καὶ τιμωρήσασθαι βουλόμενος Πέρ-
9 σας, διέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, ὑπαρξάντων ὑμῶν. Καὶ
γὰρ Περινθίοις ἐβοηθήσατε, οἳ τὸν ἐμὸν πατέρα ἠδίκουν,
καὶ εἰς Θρᾴκην, ἣν ἡμεῖς ἤρχομεν, δύναμιν ἔπεμψεν
10 Ὦχος. Τοῦ δὲ πατρὸς ἀποθανόντος ὑπὸ τῶν ἐπιβουλευ-
σάντων, οὓς ὑμεῖς συνετάξατε (ὡς αὐτοὶ ἐν ταῖς ἐπιστο-

Cap. XV.

8. τιμωρήσασθαι ex Opt. pro vulgato τιμωρῆσαι.
9. ἣν ἡμεῖς ἤρχομεν ex eodem pro vulgato ἧς ἡμεῖς ἄρχ.

3. αὐτὸς ἀμύνων] nominativi pro accusativis, ut saepe in Xenophonte et Arriano, ex. c. I, 18, 11.

7. ὧδε ἔχει] praesens pro imperfecto εἶχε; supra enim erat ἐδήλου. πρόγονοι — intellige Darium Hystaspis filium (Herod. V, 17 — 22. VI, 44. 45.) et Xerxen, de cujus expeditione fuse Herodotus.

9. Περινθίοις] cf. Diod. XVI, 75. Persarum rex, cui incrementa potentiae Macedonum suspecta, mittebat Perinthiis, quos Philippus oppugnabat, μισθοφόρων πλῆθος, καὶ χρήματα δαψιλῆ καὶ σῖτον ἱκανὸν καὶ τ' ἄλλα πάντα πρὸς τὴν τοῦ πολέμου χρείαν.

10. συνετάξατε] cf. Freinshemii supplementa ad Curtium, I, 10,

λαῖς πρὸς ἅπαντας ἐκομπάσατε) καὶ Ἄρσην ἀποκτεί-
ναντός σου μετὰ Βαγώου, καὶ τὴν ἀρχὴν κατασχόντος οὐ
δικαίως, οὐδὲ κατὰ τὸν Περσῶν νόμον, ἀλλὰ ἀδικοῦντος 11
Πέρσας, καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τοὺς Ἕλληνας γράμματα
οὐκ ἐπιτήδεια πέμποντος, ὅπως πρός με πολεμῶσι, καὶ
χρήματα ἀποστέλλοντος πρὸς Λακεδαιμονίους, καὶ ἄλλους 12
τινὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν μὲν ἄλλων πόλεων οὐδεμιᾶς
δεχομένης, Λακεδαιμονίων τε λαβόντων, καὶ τῶν παρὰ
σου πεμφθέντων, τοὺς ἐμοὺς φίλους διαφθειράντων, καὶ
τὴν εἰρήνην, ἣν τοῖς Ἕλλησι κατεσκεύασα, διαλύειν ἐπι-
χειρούντων, ἐστράτευσα ἐπί σε, ὑπάρξαντός σου τῆς ἔχ-
θρας. Ἐπεὶ δὲ μάχῃ νενίκηκα, πρότερον μὲν τοὺς σοὺς 13
στρατηγοὺς καὶ σατράπας, νῦν δὲ καί σε καὶ τὴν μετά
σου δύναμιν, καὶ τὴν χώραν ἔχω, τῶν θεῶν μοι δόντων·
ὅσοι τῶν μετά σου παραταξαμένων μὴ ἐν τῇ μάχῃ ἀπέ- 14
θανον, ἀλλὰ παρ᾽ ἐμὲ κατέφυγον, τούτων ἐπιμέλομαι,
καὶ οὐκ ἄκοντες παρ᾽ ἐμοί εἰσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἑκόντες
ξυστρατεύονται μετ᾽ ἐμοῦ. Ὡς οὖν ἐμοῦ τῆς Ἀσίας ἁπάσης 15
κυρίου ὄντος, ἧκε πρὸς ἐμέ. Εἰ δὲ φοβῇ μὴ ἐλθὼν πά-
θῃς τι ἐξ ἐμοῦ ἄχαρι, πέμπε τινὰς τῶν φίλων τὰ πιστὰ
ληψομένους. Ἐλθὼν δὲ πρός με, τὴν μητέρα καὶ τὴν 16
γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας, καὶ εἰ ἄλλο τι θέλεις, αἴτει
καὶ λάμβανε. Ὅ, τι γὰρ ἂν πείθῃς ἐμέ, ἔσται σοι.
Καὶ τοῦ λοιποῦ ὅταν πέμπῃς παρ᾽ ἐμέ, ὡς πρὸς βασιλέα 17

11. πέμποντος ex Opt. pro composito διαπέμποντος.
13. νῦν δὲ καί σε ex Opt. Vulgo deest καί.
14. ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ex eodem pro ἀλλ᾽ αὐτοί.

19 sqq. *μετὰ Βαγώου — auxilio Bagoae*; qui Ochum occiderat cum filiis praeter Arsen, cui regnum tradidit. Arses vero, quum patrem ulturus videretur, ejusdem Bagoae fraude interemtus periit. Bagoae auxilio Arsae successit Darius, qui eundem Bagoam, quum per venenum et Darium de medio tollere vellet, interfecit. Erat autem Darius Arsanae filius, Ostanae, fratris Artaxerxis, nepos, nec videtur, et alias ob caussas, legitime imperium obtinuisse, praecipue quum, ut ex III, 19, 8. patet, Bistanes, Ochi regis filius, superesset.

τῆς Ἀσίας πέμπε· μηδὲ ἐξ ἴσου ἐπίστελλε, ἀλλ' ὡς κυ-
ρίῳ ὄντι πάντων τῶν σῶν, φράζε εἴ του δέῃ. Εἰ δὲ μή,
18 ἐγὼ βουλεύσομαι περὶ σοῦ ὡς ἀδικοῦντος. Εἰ δὲ ἀντιλέ-
γεις περὶ τῆς βασιλείας, ὑπομείνας ἔτι ἀγώνισαι περὶ
αὐτῆς, καὶ μὴ φεῦγε. Ὡς ἐγὼ ἐπί σε πορεύσομαι,
οὗ ἂν ᾖς. Πρὸς μὲν Δαρεῖον ταῦτα ἐπέστειλεν.

1 XV. Ἐπεὶ δὲ ἔμαθε τά τε χρήματα ὅσα σὺν
Κωφῆνι τῷ Ἀρταβάζου ἀποπεπόμφει ἐς Δαμασκὸν Δα-
ρεῖος, ὅτι ἑάλωκε, καὶ ὅσοι Περσῶν ἀμφ' αὐτὰ ἐγκα-
τελείφθησαν σὺν τῇ ἄλλῃ βασιλικῇ κατασκευῇ, ὅτι
καὶ οὗτοι ἑάλωσαν, ταῦτα μὲν ὀπίσω κομίσαντα ἐς Δα-
2 μασκὸν Παρμενίωνα φυλάσσειν ἐκέλευε. Τοὺς δὲ πρέσ-
βεις τῶν Ἑλλήνων, οἳ πρὸς Δαρεῖον πρὸ τῆς μάχης ἀφι-
γμένοι ἦσαν, ἐπεὶ καὶ τούτους ἑαλωκέναι ἔμαθεν, παρ'
3 αὑτὸν πέμπειν ἐκέλευσεν. Ἦσαν δὲ, Εὐθυκλῆς μὲν
Σπαρτιάτης, Θεσσαλίσκος δὲ Ἰσμηνίου, καὶ Διονυσόδω-
ρος ὀλυμπιονίκης, Θηβαῖοι· Ἰφικράτης δὲ ὁ Ἰφικράτους
4 τοῦ στρατηγοῦ, Ἀθηναῖος. Καὶ οὗτοι ὡς ἧκον παρ' Ἀλέ-
ξανδρον, Θεσσαλίσκον μὲν καὶ Διονυσόδωρον, καίπερ
Θηβαίους ὄντας, εὐθὺς ἀφῆκε· τὸ μέν τι, κατοικτίσει
τῶν Θηβῶν· τὸ δὲ, ὅτι συγγνωστὰ δεδρακέναι ἐφαίνον-

Cap. XV.

8. ἔμαθεν ex Opt. pro ἔλαβεν. Mox restitui Ἰσμηνίου, ut jam Gronovius ex MStis, (quibus addi poterat editio Veneta) scripserat pro vulgato Ἰσμηνίου, quod sine causa in Lemgoviana repetitum est.

C. XV.

Arg. Impedimenta exercitus persici cum legatis Graecorum ad Darium capta. Hi quomodo excepti. Tyriorum ad Alexandrum legatio.

1. Summa pecuniae signatae fuit 2060 talentorum, facti argenti pondus quingenta aequabat. Praeterea 30,000 hominum cum 7000 jumentorum dorso onera portantium, capta sunt. Captae sunt uxor et tres filiae Ochi; Oxathris Darii fratris filia, Artabazi conjux cum filio, Memnonis et Pharnabazi, utriusque conjux et filius, Mentoris filiae tres. Vixque ulla domus purpurati fuit tantae cladis expers. Curtius IV, 1.

τα, ἠνδραποδισμένης ὑπὸ Μακεδόνων τῆς πατρίδος,
σφίσιν τε ἥν τινα ἠδύναντο ὠφέλειαν εὑρισκόμενοι, καὶ
εἰ δή τινα καὶ τῇ πατρίδι ἐκ Περσῶν καὶ Δαρείου. Ταῦτα 5
μὲν ὑπὲρ ἀμφοῖν ἐπιεικῆ ἐνθυμηθεὶς, ἰδίᾳ δὲ Θεσσα-
λίσκον μὲν αἰδοῖ τοῦ γένους ἀφιέναι εἶπεν, ὅτι τῶν ἐπιφα-
νῶν Θηβαίων ἦν· Διονυσόδωρον δὲ, ἐπὶ τῇ νίκῃ τῶν Ὀ-
λυμπίων. Ἰφικράτην δὲ φιλίᾳ τε τῆς Ἀθηναίων πό- 6
λεως, καὶ μνήμῃ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, ζῶντά τε ἀμφ'
αὐτὸν ἔχων ἐς τὰ μάλιστα ἐτίμησε, καὶ νόσῳ τελευτή-
σαντος τὰ ὀστᾶ ἐς τὰς Ἀθήνας τοῖς πρὸς γένους ἀπέπεμ-
ψεν. Εὐθυκλέα δὲ Λακεδαιμόνιόν τε ὄντα, πόλεως 7
περιφανῶς ἐχθρᾶς ἐν τῷ τότε, καὶ αὐτὸν οὐδὲν ἰδίᾳ εὑ-
ρισκόμενον ἐς ξυγγνώμην, ὅ, τι γε καὶ λόγου ἄξιον, τὰ
μὲν πρῶτα ἐν φυλακῇ ἀδέσμῳ εἶχεν· ὕστερον δὲ ἐπεὶ
μεγάλα εὐτύχει, καὶ τοῦτον ἀφῆκεν. Ἐκ Μαράθου 8
δὲ ὁρμηθεὶς, Βύβλον τε λαμβάνει, ὁμολογίᾳ ἐνδοθεῖ-
σαν, καὶ Σιδῶνα, αὐτῶν Σιδωνίων ἐπικαλεσαμένων, κα-
τὰ ἔχθος τὸ Περσῶν καὶ Δαρείου. Ἐντεῦθεν δὲ πρού- 9
χώρει ὡς ἐπὶ Τύρον, καὶ ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ κατὰ τὴν
ὁδὸν πρέσβεις Τυρίων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐσταλμένοι, ὡς ἐγνω-
κότων Τυρίων πράσσειν, ὅ, τι ἂν ἐπαγγέλῃ Ἀλέξαν-
δρος. Ὁ δὲ, τήν τε πόλιν ἐπαινέσας, καὶ τοὺς πρέσ- 10
βεις (καὶ γὰρ ἦσαν τῶν ἐπιφανῶν ἐν Τύρῳ οἵ τε ἄλλοι,
καὶ ὁ τοῦ βασιλέως τῶν Τυρίων παῖς· αὐτὸς δὲ ὁ βασι-
λεὺς Ἀζέμιλκος μετ' Αὐτοφραδάτου ἔπλει) ἐκέλευσεν
ἐπανελθόντας φράσαι Τυρίοις, ὅτι ἐθέλοι παρελθὼν ἐς
τὴν πόλιν θῦσαι τῷ Ἡρακλεῖ.

8. κατὰ ἔχθος τὸ Π. ex omnibus plane antiquis, quos Gronovius inspexit, pro κατὰ ἔχθραν τῶν Π.

10. Ἀζέμιλκος —. „In libris antiquis hoc nomen scribitur Ἀζέλμικος, Ἀζέλκημος, Ἀζέμικλος, Ἀζέμιλκος. Solum ultimum verum esse probant similia orientis nomina, ut Milca, Melchom vel Milchom, Milcom, Malcham et Malken, Moloch et hinc alibi Imilcar, Bomilcar et Asiatica Adramelechi, Anamelechi. Sane c. 24, 8. tam Optimus quam duo alii MSti Ἀζέμιλκος." *Gron.* Unde utroque loco verum nomen restitui.

1 XVI. Ἔστι γὰρ ἐν Τύρῳ ἱερὸν Ἡρακλέους παλαιότατον ὧν μνήμη ἀνθρωπίνη διασώζεται, οὐ τοῦ Ἀργείου
2 Ἡρακλέους, τοῦ τῆς Ἀλκμήνης. Πολλαῖς γὰρ γενεαῖς πρότερον τιμᾶται ἐν Τύρῳ Ἡρακλῆς, ἢ Κάδμον ἐκ Φοινίκης ὁρμηθέντα Θήβας κατασχεῖν, καὶ τὴν παῖδα Κάδμῳ τὴν Σεμέλην γενέσθαι· ἐξ ἧς καὶ [ὁ τοῦ Διὸς] Διόνυ-
3 σος γίνεται. Διόνυσος μὲν δὴ τρίτος ἂν ἀπὸ Κάδμου εἴη, κατὰ Λάβδακον τὸν Πολυδώρου τοῦ Κάδμου παῖδα· Ἡρακλῆς δὲ ὁ Ἀργεῖος, κατ' Οἰδίποδα μάλιστα τὸν
4 Λαΐου. Σέβουσι δὲ καὶ Αἰγύπτιοι ἄλλον Ἡρακλέα, οὐχ

Cap. XVI.

2. ἐξ ἧς καὶ ὁ τοῦ Διὸς Διόνυσος etc. Gronovius legendum censet ἐξ ἧς καὶ τοῦ Διὸς ὁ Διόνυσος. Sed nec hoc Graecum est. Si mutare vis, lege: ἐξ ἧς καὶ Διὸς Διόνυσος γίνεται. Sic paulo post: Διόνυσον, τὸν Διὸς καὶ Κόρης. Voces ὁ τοῦ Διὸς glossema redolent, ideoque uncis inclusi.

C. XVI.

Arg. Digressio: de Herculibus diversis. Tyrii se Alexandrum in urbem recepturos negant.

1. παλαιότατον ὧν μνήμη etc.] i. e. *vetustissimum omnium, quae humana memoria exstant.* — Hercules, quem noster Argivum vocat, vulgo vocatur Thebanus, ut et lib. IV, 28, 3.

2. Cadmum vulgo advenisse in Graecia credunt ante Chr. circiter 1500—1600. Quem si auctor dicit Θήβας κατασχεῖν, parum accurate loquitur. Cadmus Cadmeam aedificabat; multis annis post sub arce Cadmea Thebas exstruxit Amphion, circiter 1330.

3. Primi Thebanorum reges fuere Cadmus, Polydorus, Labdacus, Lajus, Oedipus, κατὰ Λάβδακον *aetate Labdaci*; κατ' Οἰδίποδα *aetate Oedipi.* — Arrianus vult ostendere, Tyrium Herculem non esse eundem cum Argivo, sed longe antiquiorem. Id probat assumto argumento ab monstranda aetate, qua vixit Bacchus. Bacchus tertius erat ab Cadmo, aeque ac Labdacus. Hercules autem Argivus, aequalis fuit Oedipodi, qui demum quintus a Cadmo. At vero si Hercules Tyrius jam cultus fuit pro deo ante Cadmi migrationem in Graeciam, sequitur, ut duntaxat quinque γενεαῖς Tyrius praecedat Argivum. Et jam adhuc restat illud tempus, quo Herculis cultus apud Tyrios anticipavit Cadmi nativitatem, quo spatio includuntur multi etiam anni. *Gron.*

4. Σέβουσι δὲ καὶ Αἰγύπτιοι] cf. Herodot. II, 43. qui Herculem graecum ex Aegypto nomen traxisse credit. Idem c. 44. testatur de vetustate Herculis Tyrii. Borheckius in nota pag. 224. versionis ger-

ρυόνην] οὐκ ἔξω τοῦ εἰκότος τίθεμαι· τῶν δὲ ἐσχάτων τῆς 9
Εὐρώπης Ἰβήρων, οὔτ' ἂν τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα γιγνώσκειν Εὐρυσθέα· οὔτε εἰ βοῦς καλαὶ ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ νέμονται· εἰ μή τις Ἥραν τούτοις ἐπάγων, ὡς αὐτὴν ταῦτα 10
Ἡρακλεῖ δι' Εὐρυσθέως ἐπαγγέλλουσαν, τὸ οὐ πιστὸν τοῦ λόγου ἀποκρύπτειν ἐθέλοι τῷ μύθῳ. Τούτῳ Ἡρακλεῖ τῷ Τυρίῳ ἔφη ἐθέλειν θῦσαι Ἀλέξανδρος. Ὡς δὲ 11
ἀπηγγέλθη ταῦτα πρὸς τῶν πρέσβεων εἰς τὴν Τύρον, τὰ μὲν ἄλλα ἔδοξε σφίσι ποιεῖν, ὅ, τιπερ ἐπαγγέλλῃ Ἀλέξανδρος, εἰς δὲ τὴν πόλιν μήτε τινὰ Περσῶν μήτε Μακεδόνων δέχεσθαι· ὡς τοῦτο ἔς τε τὰ παρόντα τῷ 12
λόγῳ εὐπρεπέστατον, καὶ ἐς τοῦ πολέμου τὴν κρίσιν (ἄδηλον ἔτι οὖσαν) ἀσφαλέστατον σφίσι γνωσόμενοι. Ὡς 13
δὲ ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ τὰ ἐκ τῆς Τύρου, τοὺς μὲν πρέσβεις πρὸς ὀργὴν ὀπίσω ἀπέπεμψεν· αὐτὸς δὲ ξυναγαγὼν τούς τε ἑταίρους καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς στρατιᾶς, καὶ ταξιάρχας καὶ ἰλάρχας, ἔλεξεν ὧδε.

XVII. Ἄνδρες φίλοι καὶ ξύμμαχοι, ἡμῖν οὔτε τὴν ἐπ' Αἰγύπτου πορείαν ἀσφαλῆ ὁρῶ, θαλασσοκρατούντων Περσῶν· Δαρεῖόν τε διώκειν, ὑπολιπομένους αὐτήν τε ὀπίσω τὴν Τυρίων πόλιν ἀμφίβολον, καὶ Αἴγυ-

9. οὔτε εἰ βοῦς ex Optimo pro εἴτε βοῦς.
11. εἰς δὲ τὴν πόλιν — Sic rescripsi ex Basil. et Vulcaniana. In Veneta est ἐς δὲ τὴν πόλιν. In Gronoviana typorum lapsu, deinde etiam in reliquis editionibus excidit adversativa δὲ.

9. Genitivus ἐσχάτων Ἰβήρων dependet a constructione vocis βασιλέως, non ὄνομα. *Gron.*

11. δέχεσθαι] *neutrius regis partes sequi, mediam se gerere maluit.*

12. ἐς τοῦ πολέμου τὴν κρίσιν] Sic apud Polyb. 1, 58. συνέβη λαβεῖν τὸν πόλεμον τὴν κρίσιν, *accidit, ut bello finis imponeretur.* Et c. 59. κρίνειν τὸν πόλεμον eodem sensu, quo paulo post idem ait πέρας ἐπιθεῖναι τοῦ πολέμου. Item ibid. p. 85. l. 10. ὅτι μόνως δύναται διὰ τοῦ κατὰ θάλατταν κινδύνου κρίσεως τὰ ὅλα τυχεῖν. *Raph.*

C. XVII.

Arg. Persuadet Alexander praefectis suis, Tyrum prius et Aegyptum capiendas esse, quam Darium persequendum.

πτον, καὶ Κύπρον ἐχομένας πρὸς Περσῶν, οὐδὲ τοῦτο ἀ-
σφαλὲς, ἔς τε τὰ ἄλλα, καὶ μάλιστα δὴ ἐς τὰ Ἑλλη-
3 νικὰ πράγματα· μή ποτ' ἄρα ἐπικρατήσαντες αὖθις
τῶν ἐπὶ θαλάσσῃ χωρίων οἱ Πέρσαι, προχωρησάντων
ἡμῶν ξὺν τῇ δυνάμει ἐπὶ Βαβυλῶνά τε καὶ Δαρεῖον,
αὐτοὶ ξὺν πλείονι στόλῳ μεταγάγοιεν τὸν πόλεμον ἐς τὴν
4 Ἑλλάδα, Λακεδαιμονίων μὲν ἡμῖν ἐκ τοῦ εὐθέος πολε-
μούντων, τῆς δὲ Ἀθηναίων πόλεως φόβῳ μᾶλλόν τι ἢ
5 εὐνοίᾳ τῇ πρὸς ἡμᾶς, πρὸς τὸ παρὸν κατεχομένης· ἐξαι-
ρεθείσης δὲ Τύρου, ἥ τε Φοινίκη ἔχοιτο ἂν πᾶσα, καὶ τὸ
ναυτικὸν, ὅπερ πλεῖστόν τε καὶ κράτιστον τοῦ Περσικοῦ, τὸ
6 Φοινίκων παρ' ἡμᾶς μεταχωρήσειν εἰκός. Οὐ γὰρ ἀνέ-
ξονται οὔτε οἱ ἐρέται οὔτε οἱ ἐπιβάται Φοίνικες, ἐχομένων
σφίσι τῶν πόλεων, αὐτοὶ ὑπὲρ ἄλλων πλέοντες κινδυ-
7 νεύειν· Κύπρος δὲ ἐπὶ τῷδε ἢ οὐ χαλεπῶς ἡμῖν προσχω-
8 ρήσει, ἢ ἐξ ἐπίπλου εὐμαρῶς ληφθήσεται. Καὶ ταῖς τε
ἐκ Μακεδονίας ναυσὶ καὶ ταῖς Φοινίσσαις πλεόντων ἡμῶν
τὴν θάλασσαν, καὶ Κύπρου ἅμα προσγενομένης, θα-
λασσοκρατοῖμέν τε ἂν βεβαίως, καὶ ὁ ἐς Αἴγυπτον στό-
9 λος εὐμαρῶς ἡμῖν ἐν ταυτῷ γίνεται. Αἴγυπτον δὲ πα-
ραστησαμένοις, ὑπέρ τε τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς οἰκείας οὐδὲν
10 οὔτι ὕποπτον ὑπολείπεται· τόν τε ἐπὶ Βαβυλῶνος στόλον
μετὰ τοῦ ἐς τὰ οἴκοι ἀσφαλοῦς, καὶ ξὺν μείζονι ἅμα ἀ-

Cap. XVII.

2. ἐχομένας ex omnibus antiquis pro ἐχομένην.

3. ὡς ἐπὶ Βαβυλῶνα — primam voculam, jubente Optimo, abjeci. Deinde in Lemgoviana corrupta erat interpunctio, quam ita emendavi, ut deleto commate post τῇ δυνάμει, ante Λακεδαιμονίων comma, post κατεχομένης colon ponerem.

6. οὔτε οἱ ἐρέται οὔτε οἱ ἐπιβ. — ex MStis, pro vulgato οἱ ἐρ. καθ' οἱ ἐπιβ.

2. οὐδὲ τοῦτο] hoc respondet illi οὔτε in sect. 1. *Raph.*

7. ἐξ ἐπίπλου] id quod in pedestribus copiis ἐξ ἐφόδου dici solet. *Raph.* ἐπὶ τῷδε — *post haec, deinde.*

10. μετὰ τοῦ ἐς τὰ οἴκοι ἀσφαλοῦς — *de patria securi.*

ξιώσει ποιησόμεθα, ἀποτετμημένοι τήν τε θάλασσαν
Περσῶν ξύμπασαν, καὶ τὴν ἐπὶ τάδε τοῦ Εὐφράτου γῆν.

XVIII. Ταῦτα λέγων οὐ χαλεπῶς ἔπειθεν ἐπι- 1
χειρεῖν τῇ Τύρῳ· ἀλλά καί τι θεῖον ἀνέπειθεν αὐτόν,
ὅτι ἐνύπνιον αὐτῆς ἐκείνης τῆς νυκτὸς ἐδόκει αὐτὸς μὲν τῷ
τείχει προσάγειν τῶν Τυρίων, τὸν δὲ Ἡρακλέα δεξιοῦ-
σθαί τε αὐτὸν καὶ ἀνάγειν ἐς τὴν πόλιν. Καὶ τοῦτο ἐξη- 2
γεῖτο Ἀρίστανδρος, ὡς ξὺν πόνῳ ἁλωσομένην τὴν Τύρον,
ὅτι καὶ τὰ τοῦ Ἡρακλέους ἔργα ξὺν πόνῳ ἐγένοντο. Καὶ 3
γὰρ καὶ μέγα ἔργον, τῆς Τύρου ἡ πολιορκία ἐφαίνετο.
Νῆσός τε γὰρ αὐτοῖς ἡ πόλις ἦν, καὶ τείχεσιν ὑψηλοῖς
πάντῃ ὠχύρωτο· καὶ τὰ ἀπὸ θαλάσσης πρὸς τῶν Τυ-
ρίων μᾶλλόν τι ἐν τῷ τότε ἐφαίνετο, τῶν τε Περσῶν ἔτι
θαλασσοκρατούντων, καὶ αὐτοῖς τοῖς Τυρίοις νεῶν ἔτι
πολλῶν περιουσῶν. Ὡς δὲ ταῦτα ὅμως ἐκράτησε, χῶ- 4

10. τήν τε θάλασσαν — ex Veneta, Basil. et Vulcaniana. Respondet sequens καὶ τὴν — γῆν. In Blancardiana vocula τε typorum lapsu excidit, et in seqq. editt. neglecta est, undè eam nunc restitui. Superius etiam sect. 4. in Lemgoviana legitur ἐκ τοῦ εὐθέως, ex Veneta et Basil. Sed jam Vulcanius bene id mutavit in εὐθέος, quod revocavi. Sic etiam loquitur noster V, 27, 1., ubi Lemgoviana nihil mutavit, quamquam et ibi primae editiones haberent εὐθέως.

Cap. XVIII.

1. ἐπιχειρεῖν τῇ Τύρῳ· ἀλλὰ καὶ etc. Sic emendavit jam Gronovius ex uno MSto; quod cur in Lemgoviana iterum mutatum sit in ἐπιχ. δὲ τῇ Τύρῳ, neglecta interpunctione post Τύρῳ et injecta vocula δὲ, quae in nullo Codice nec in primis editionibus exstat, non video.

3. αὐτοῖς ἡ πόλις — ex Veneta, Basileensi et omnibus scriptis pro αὐτὴ ἡ πόλις.

C. XVIII.

Arg. Prodigium. Tyri situs; agger e continente ad insulam ducitur.

1. ἐνύπνιον] sc. κατὰ.

3. αὐτοῖς] sc. Τυρίοις, quasi supra dixisset non τῆς Τύρου, sed τῶν Τυρίων. Sic amat loqui Arrianus, ut I, 27, 1. II, 5, 12.

πρὸς τῶν Τυρίων] *pro Tyriis*. Sic πρὸς cum genitivo usurpatum exstat I, 18, 15. III, 7, 10. *Raph.*

4. ὡς δὲ ταῦτα ὅμως ἐκράτησε] *cum vero haec sententia tamen vicisset. Idem.*

5 μα ἔγνω χωννύναι ἐκ τῆς ἠπείρου ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν. Ἔστι
δὲ πορθμὸς τεναγώδης τὸ χωρίον, καὶ τὰ μὲν πρὸς τῇ
ἠπείρῳ τῆς θαλάσσης βραχέα καὶ πηλώδη αὐτοῦ· τὰ
δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ πόλει, ἵνα τὸ βαθύτατον τοῦ διάπλου,
6 τριῶν μάλιστα ὀργυιῶν τὸ βάθος. Ἀλλὰ λίθων τε πολ-
λῶν ἀφθονία ἦν, καὶ ὕλης, ἥν τινα τοῖς λίθοις ἄνωθεν
ἐπεφόρουν. Χάρακές τε οὐ χαλεπῶς ἐν τῷ πηλῷ κατεπή-
γνυντο, καὶ αὐτὸς ὁ πηλὸς ξύνδεσμος τοῖς λίθοις ἐς τὸ
7 ἐπιμένειν ἐγίγνετο. Καὶ προθυμία τῶν Μακεδόνων ἐς
τὸ ἔργον καὶ Ἀλεξάνδρου πολλὴ ἦν, παρόντος τε καὶ αὐ-
τοῦ ἕκαστα ἐξηγουμένου, καὶ τὰ μὲν λόγῳ ἐπαίροντος, τὰ
δὲ καὶ χρήμασιν· τοὺς τε ἐκπρεπέστερον κατ' ἀρετὴν πο-
8 νουμένους ἐπικουφίζοντος. Ἀλλ' ἔστε μὲν τὸ πρὸς τῇ ἠπεί-
ρῳ ἐχώννυτο, οὐ χαλεπῶς προὐχώρει τὸ ἔργον, ἐπὶ βά-
9 θος τε ὀλίγον χωννύμενον, καὶ οὐδενὸς ἐξείργοντος. Ὡς
δὲ τῷ βαθυτέρῳ ἤδη ἐπέλαζον, καὶ ἅμα τῇ πόλει αὐτῇ
ἐγγὺς ἐγίγνοντο, ἀπό τε τῶν τειχῶν, ὑψηλῶν ὄντων,
βαλλόμενοι ἐκακοπάθουν, ἅτε καὶ ἐπ' ἐργασίᾳ μᾶλ-
10 λόν τι ἢ ὡς ἐς μάχην ἀκριβῶς ἐσταλμένοι· καὶ ταῖς τρι-

7. καὶ χρήμασιν· τοὺς τε etc. Sic Opt. Nuper locus quidem emendatus est, sed parum accurate. Scriptum enim est καὶ χρήμασι τοὺς τε, ubi deest ν ἐφελκυστικὸν et sequens colon.

5. τριῶν μάλιστα ὀργυιῶν] Mensura ab unius manus extrema summaque parte ad alterius manus extremam partem est Graecorum ὀργυιά. *Blanc.* Videtur autem ὀργυιὰ propria nautarum Graecorum fuisse vox in exploranda altitudinis maris mensura. μάλιστα, *admodum*, *ferme*. *Gron.*

6. Magna vis saxorum ad manum erat, Tyro vetere praebente, materia ex Libano monte ratibus et turribus faciendis advehebatur. Curt. IV, 2, 18. ξύνδεσμος τοῖς λίθοις pro ξὺν τοῖς λίθοις δεσμὸς ἐγίγνετο.

7. καὶ τὰ μὲν λόγῳ etc.] Verte: *Et alia quidem* (sc. operum) *verbis laudabat, alia pecunia,* (i. e. alios operarum laude, alios pecunia vel data vel promissa exstimulabat); *quosdam etiam* (τοὺς τε est pro τινάς τε et voculae τε respondet καὶ in καὶ τὰ μὲν) *insignius pro virili parte laborantes allevabat.* Sensus enim est: et opera laudabat atque remunerabatur, nec sivit, alacrius laborantes atteri, vel animum et spem perdere, si non omnia statim prospere succederent. Si legeretur τοὺς μὲν — τοὺς δὲ, vertendum esset:

ξιώσει ποιησόμεθα, ἀποτετμημένοι τήν τε θάλασσαν Περσῶν ξύμπασαν, καὶ τὴν ἐπὶ τάδε τοῦ Εὐφράτου γῆν.

XVIII. Ταῦτα λέγων οὐ χαλεπῶς ἔπειθεν ἐπι- 1
χειρεῖν τῇ Τύρῳ· ἀλλά καί τι θεῖον ἀνέπειθεν αὐτὸν,
ὅτι ἐνύπνιον αὐτῆς ἐκείνης τῆς νυκτὸς ἐδόκει αὐτὸς μὲν τῷ
τείχει προσάγειν τῶν Τυρίων, τὸν δὲ Ἡρακλέα δεξιοῦ-
σθαί τε αὐτὸν καὶ ἀνάγειν ἐς τὴν πόλιν. Καὶ τοῦτο ἐξη- 2
γεῖτο Ἀρίστανδρος, ὡς ξὺν πόνῳ ἁλωσομένην τὴν Τύρον,
ὅτι καὶ τὰ τοῦ Ἡρακλέους ἔργα ξὺν πόνῳ ἐγένοντο. Καὶ 3
γὰρ καὶ μέγα ἔργον, τῆς Τύρου ἡ πολιορκία ἐφαίνετο.
Νῆσός τε γὰρ αὐτοῖς ἡ πόλις ἦν, καὶ τείχεσιν ὑψηλοῖς
πάντη ὠχύρωτο· καὶ τὰ ἀπὸ θαλάσσης πρὸς τῶν Τυ-
ρίων μᾶλλόν τι ἐν τῷ τότε ἐφαίνετο, τῶν τε Περσῶν ἔτι
θαλασσοκρατούντων, καὶ αὐτοῖς τοῖς Τυρίοις νεῶν ἔτι
πολλῶν περιουσῶν. Ὡς δὲ ταῦτα ὅμως ἐκράτησε, χῶ- 4

10. τήν τε θάλασσαν — ex Veneta, Basil. et Vulcaniana. Respondet sequens καὶ τὴν — γῆν. In Blancardiana vocula τε typorum lapsu excidit, et in seqq. editt. neglecta est, unde eam nunc restitui. Superius etiam sect. 4. in Lemgoviana legitur ἐκ τοῦ εὐθέως, ex Veneta et Basil. Sed jam Vulcanius bene id mutavit in εὐθέος, quod revocavi. Sic etiam loquitur noster V, 27, 1., ubi Lemgoviana nihil mutavit, quamquam et ibi primae editiones haberent εὐθέως.

Cap. XVIII.

1. ἐπιχειρεῖν τῇ Τύρῳ· ἀλλὰ καὶ etc. Sic emendavit jam Gronovius ex uno MSto; quod cur in Lemgoviana iterum mutatum sit in ἐπιχ. δὲ τῇ Τύρῳ, neglecta interpunctione post Τύρῳ et injecta vocula δὲ, quae in nullo Codice nec in primis editionibus exstat, non video.

3. αὐτοῖς ἡ πόλις — ex Veneta, Basileensi et omnibus scriptis pro αὐτὴ ἡ πόλις.

C. XVIII.

Arg. Prodigium. Tyri situs; agger e continente ad insulam ducitur.

1. ἐνύπνιον] sc. κατὰ.

3. αὐτοῖς] sc. Τυρίοις, quasi supra dixisset non τῆς Τύρου, sed τῶν Τυρίων. Sic amat loqui Arrianus, ut I, 27, 1. II, 5, 12.

πρὸς τῶν Τυρίων] *pro Tyriis.* Sic πρὸς cum genitivo usurpatum exstat I, 18, 15. III, 7, 10. *Raph.*

4. ὡς δὲ ταῦτα ὅμως ἐκράτησε] *cum vero haec sententia tamen vicisset. Idem.*

5 κατὰ πρύμναν τῆς νεώς. Ἔπειτα ἄνεμον τηρήσαντες
ὡς ἐπὶ τὸ χῶμα ἐπιφέροντα, ἐξάψαντες τριήρεσι τὴν
6 ναῦν, κατ' οὖρον εἷλκον. Ὡς δὲ ἐπέλαζον ἤδη τῷ τε
χώματι καὶ τοῖς πύργοις, πῦρ ἐμβαλόντες εἰς τὴν ὕλην,
καὶ ὡς βιαιότατα ἅμα ταῖς τριήρεσιν ἐπανελκύσαντες
7 τὴν ναῦν, ἐνσείουσιν ἄκρῳ τῷ χώματι. Αὐτοὶ δὲ οἱ ἐν τῇ
νηῒ καιομένῃ ἤδη ἐξενήξαντο οὐ χαλεπῶς; καὶ ἐν τούτῳ ἥ
τε φλὸξ πολλὴ ἐνέπιπτε τοῖς πύργοις, καὶ αἱ κεραῖαι
περικλασθεῖσαι ἐξέχεαν ἐς τὸ πῦρ, ὅσα ἐς ἔξαψιν τῆς
8 φλογὸς παρεσκευασμένα ἦν. Οἱ δὲ ἀπὸ τῶν τριήρων
πλησίον τοῦ χώματος ἀνακωχεύοντες, ἐτόξευον ἐς τοὺς
πύργους, ὡς μὴ ἀσφαλὲς εἶναι πελάσαι ὅσοι σβεστήριον
9 τῇ φλογὶ ἐπέφερον. Καὶ ἐν τούτῳ κατεχομένων ἤδη ἐκ
τοῦ πυρὸς τῶν πύργων, ἐκδραμόντες ἐκ τῆς πόλεως πολ-
λοὶ, καὶ ἐς κελήτια ἐμβάντες, ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ἐποκεί-
λαντες τοῦ χώματος, τόν τε χάρακα οὐ χαλεπῶς διέ-
σπασαν τὸν πρὸ αὐτοῦ προβεβλημένον, καὶ τὰς μηχανὰς
ξυμπάσας κατέφλεξαν, ὅσας μὴ τὸ ἀπὸ τῆς νεὼς
10 πῦρ ἐπέσχεν. Ἀλέξανδρος δὲ τό, τε χῶμα ἀπὸ τῆς
ἠπείρου ἀρξάμενος πλατύτερον χωννύναι, ὡς πλείονας
δέξασθαι πύργους, καὶ τοὺς μηχανοποιοὺς μηχανὰς
11 ἄλλας κατασκευάζειν ἐκέλευσεν. Ὡς δὲ ταῦτα
παρεσκευάζετο, αὐτὸς τούς τε ὑπασπιστὰς ἀναλαβὼν
καὶ τοὺς Ἀγριάνας ἐπὶ Σιδῶνος ἐστάλη, ὡς ἀθροίσων
ἐκεῖ, ὅσαι ἤδη ἦσαν αὐτῷ τριήρεις, ὅτι ἀπορώτερα
τὰ τῆς πολιορκίας ἐφαίνετο, θαλασσοκρατούντων
τῶν Τυρίων.

5. κατ' οὖρον] *secundo vento.* Sic etiam VII, 20. *Gron.*

7. περικλασθεῖσαι] *antennae flexae, circumactae.* Ita Strabo lib. II. p. 86. εὐθεῖαν γραμμὴν κεκλασμένῃ opponit. *Gron.*

9. τόν τε χάρακα] intellige palos, ad latera aggeris in alvo freti impactos. A Curtio IV, 3, 6. vocantur *compages operis.* Vide cap. 18, 6. Voces enim τὸν πρὸ αὐτοῦ προβεβλημένον de lateribus intelligendae sunt, et jam saepius praepositionem πρὸ nostro *ad latus* significare, notavi. ex. c. II, 9, 3. et superius.

11. ὡς δὲ etc.] Interea vero, *dum haec conficiebantur.*

ρεσιν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ τοῦ χώματος ἐπιπλέοντες οἱ Τύριοι,
ἅ τε δὴ θαλασσοκρατοῦντες ἔτι, ἄπορον πολλαχῇ τὴν
πρόσχωσιν τοῖς Μακεδόσιν ἐποίουν. Καὶ οἱ Μακεδόνες 11
πύργους ἐπάνω τοῦ χώματος, ὅ, τι περ προκεχωρήκει
αὐτοῖς ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάσσης, ἐπέστησαν δύο, καὶ μη-
χανὰς ἐπὶ τοῖς πύργοις. Προκαλύμματα δὲ δέρρεις 12
καὶ διφθέραι αὐταῖς ἦσαν, ὡς μήτε πυρφόροις βέλεσιν
ἀπὸ τοῦ τείχους βάλλεσθαι, τοῖς τε ἐργαζομένοις προ-
βολὴν ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι πρὸς τὰ τοξεύματα· ἅμα τε ὅ- 13
σοι προσπλέοντες τῶν Τυρίων ἔβλαπτον τοὺς χωννύντας,
ἀπὸ τῶν πύργων βαλλόμενοι οὐ χαλεπῶς ἀνασταλήσε-
σθαι ἔμελλον. Οἱ δὲ Τύριοι πρὸς ταῦτα ἀντιμηχανῶν-
ται τοιόνδε.

XIX. Ναῦν ἱππαγωγὸν κλημάτων τε ξηρῶν καὶ 1
ἄλλης ὕλης εὐφλέκτου ἐμπλήσαντες, δύο ἱστοὺς ἐπὶ τῇ
πρώρᾳ καταπηγνύουσι, καὶ ἐν κύκλῳ περιφράσσουσιν ἐς
ὅσον μακρότατον, ὡς φορυτόν τε ταύτῃ καὶ δᾷδας ὅσας
πλείστας δέξασθαι. Πρὸς δὲ, πίσσαν τε καὶ θεῖον, 2
καὶ ὅσα ἄλλα ἐς τὸ παρακαλέσαι μεγάλην φλόγα, ἐπὶ
ταύτῃ ἐπεφόρησαν. Παρέτεινον δὲ καὶ κεραίαν διπλῆν 3
ἐπὶ τοῖς ἱστοῖς ἀμφοτέροις, καὶ ἀπὸ ταύτης ἐξήρτησαν
ἐν λέβησιν, ὅσα ἐπιχυθέντα ἢ ἐπιβληθέντα ἐπὶ μέγα
τὴν φλόγα ἐξάψειν ἔμελλον· ἕρματά τε ἐς τὴν πρύμναν 4
ἐνέθεσαν, τοῦ ἐξᾶραι εἰς ὕψος τὴν πρῷραν πιεζομένης

Cap. XIX.

1. ὅσον μακρότατον ex Opt. nunc receptum pro ὅσον μακρότερον.

alios laude, alios pecunia exstimulabat.

12. αὐτοῖς ἦσαν] sc. πύργοις. Si praefers αὐταῖς, quod in reliquis praeter Optimum MStis invenit Gronovius, supplendum est μηχαναῖς.

C. XIX.

Arg. Agger et machinae incendio disjectae. Novus incipitur agger, et classis ab Alexandro cogitur.

1. ἐς ὅσον μακρότατον] i. e. περιφράσσουσιν ἐς τόσον, ἐς ὅσον δυνατοὶ περιφράσσειν.

2. ἐπὶ ταύτῃ] sc. πρώρᾳ.

ἐπ' Ἀραβίας στέλλεται εἰς τὸν Ἀντιλίβανον καλούμενον τὸ
6 ὄρος. Καὶ τὰ μὲν βίᾳ τῶν ταύτῃ ἐξελὼν, τὰ δὲ ὁμολο-
γίᾳ παραστησάμενος, ἕνδεκα ἡμέραις ἐπανῆγεν εἰς τὴν
Σιδῶνα, καὶ καταλαμβάνει Κλέανδρον τὸν Πολεμοκρά-
τους ἐκ Πελοποννήσου ἥκοντα, καὶ ξὺν αὐτῷ μισθοφόρους
7 Ἕλληνας τετρακισχιλίους. Ὡς δὲ συνετέτακτο αὐτῷ
τὸ ναυτικὸν, ἐπιβιβάσας τοῖς καταστρώμασι τῶν ὑπα-
σπιστῶν ὅσοι ἱκανοὶ ἐδόκουν ἐς τὸ ἔργον, εἰ μὴ διέκπλοις
μᾶλλόν τι ἢ ἐν χερσὶν ἡ ναυμαχία γίγνοιτο, ἄρας ἐκ τῆς
Σιδῶνος ἐπέπλει τῇ Τύρῳ ξυντεταγμέναις ταῖς ναυσὶν,
8 αὐτὸς μὲν κατὰ τὸ δεξιὸν κέρας, ὃ δὴ ἐς τὸ πέλαγος
αὐτῷ ἀνεῖχε· καὶ ξὺν αὐτῷ οἵ τε Κυπρίων βασιλεῖς, καὶ
ὅσοι Φοινίκων, πλὴν Πνυταγόρου. Οὗτος δὲ καὶ Κρατε-
9 ρὸς τὸ εὐώνυμον κέρας εἶχον τῆς πάσης τάξεως. Τοῖς
δὲ Τυρίοις πρότερον μὲν ναυμαχεῖν ἐγνωσμένον ἦν, εἰ
10 κατὰ θάλατταν ἐπιπλέοι σφίσιν Ἀλέξανδρος. Τότε δὲ
πλῆθος νεῶν πολὺ ἀπροσδοκήτως κατιδόντες (οὐ γάρ πω

8. Post ταῖς ναυσὶν, pro puncto finali comma ponere malui. Sic etiam 10 post γιγνομένου, ubi seqq. signis parentheseos inclusi.

ἐπ' Ἀραβίας] quia Arabes in Libano Macedones incompositos (ligna enim caedebant) aggressi, triginta fere interfecerant, paucioribus captis. Curt. IV, 2, 24.

6. De Cleandro vide supra I, 24, 3.

7. τοῖς καταστρώμασι] *Catastromata* erant tabulae, quibus superior navis pars consternebatur, ut milites ex alto, si praelium committendum, aptius pugnarent, istuque validiore hostem peterent. Naves sic contectae κατάφρακτοι vocabantur, reliquae ἄφρακτοι. *Constratas* et *apertas* reddidit Hirtius. *Blanc.* εἰ μὴ διέκπλοις etc. Διέκπλους hic est: Duae classes praelium commissurae si sibi ex adverso sunt, impetum ita faciunt, ut singulae naves, praeternavigantes naves adversas, remos earum detergant, latera convellant aliisque singulas modis affligant, et totius classis hostium ordinem turbent. Ordine vero hostium perrupto vertebantur naves et eundem impetum repetebant, atque occasione data rostra navibus hostilibus impingebant, ut mergerentur. Vide Scholiasten ad Thucyd. I, 49 et II, 89 cum interpretibus, et Xenoph. Hist. Gr. I, 6, 28.

8. Pnytagoras, unus e regibus Cypriorum. Vide II, 22, 2 et Curt. IV, 3, 11.

XX. Ἐν τούτῳ δὲ Γηρόστρατός τε ὁ Ἀράδου βασι- 1
λεύς, καὶ Ἔνυλος ὁ Βύβλου, ὡς ἔμαθον τὰς πόλεις σφῶν
ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐχομένας ἀπολιπόντες Αὐτοφραδάτην
τε καὶ τὰς ξὺν αὐτῷ νέας, παρ' Ἀλέξανδρον σὺν τῷ
ναυτικῷ τῷ σφετέρῳ ἀφίκοντο, καὶ αὐτῶν Σιδωνίων
τριήρεις σὺν αὐτοῖς· ὥς τε Φοινίκων μὲν νῆες ὀγδοήκοντα
μάλιστα αὐτῷ παρεγένοντο. Ἧκον δὲ ἐν ταῖς αὐταῖς 2
ἡμέραις καὶ ἐκ Ῥόδου τριήρεις, ἥ τε περίπολος καλουμένη,
καὶ ξὺν ταύτῃ ἄλλαι ἐννέα. Καὶ ἐκ Σόλων καὶ Μαλλοῦ
τρεῖς, καὶ Λυκίας, δέκα. Ἐκ Μακεδονίας δὲ πεντη-
κόντορος, ἐφ' ἧς Πρωτέας Ἀνδρονίκου ἐπέπλει. Οὐ πολ- 3
λῷ δ' ὕστερον καὶ οἱ τῆς Κύπρου βασιλεῖς ἐς τὴν Σιδῶνα
κατέσχον ναυσὶν ἑκατὸν μάλιστα καὶ εἴκοσιν, ἐπειδὴ τήν
τε ἧσσαν τὴν κατ' Ἰσσὸν Δαρείου ἐπύθοντο, καὶ ἡ Φοινίκη
πᾶσα ἐχομένη ἤδη ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐφόβει αὐτούς. Καὶ 4
τούτοις πᾶσιν ἔδωκεν Ἀλέξανδρος ἄδειαν τῶν πρόσθεν,
ὅτι ὑπ' ἀνάγκης μᾶλλόν τι ἢ κατὰ γνώμην τὴν σφῶν
ἐδόκουν ξυνταχθῆναι τοῖς Πέρσαις ἐς τὸ ναυτικόν. Ἐν ᾧ 5
δὲ αἵ τε μηχαναὶ αὐτῷ ξυνεπήγνυντο, καὶ αἱ νῆες ὡς εἰς
ἐπίπλουν τε καὶ ναυμαχίας ἀπόπειραν ἐξηρτύοντο, ἐν
τούτῳ δὲ ἀναλαβὼν τῶν τε ἱππέων ἴλας ἔστιν ἃς, καὶ τοὺς
ὑπασπιστὰς, καὶ τοὺς Ἀγριάνας τε καὶ τοὺς τοξότας,

Cap. XX.

5. ἴλας τινὰς — Plerique libri veteres habent ἴλας ἐς τινὰς. Videtur scripsisse auctor ἴλας ἔστιν ἃς, ut I, 24, 5. I, 7, 17. *Gron.* Quod recipere non dubitavi.

C. XX.

Arg. Classis, unde contracta? Arabiae pars subacta. Cleandri adventus cum supplementis graecis. Tyrus classe obsessa, praelio ab urbanis detrectato.

2. ἥ τε περίπολος] Locus singularis, ex quo solo discitur haec appellatio et proprietas regiminis Rhodiorum, ut haberent peculiari nomine sic dictam navem, quae ut plurimum circumnavigans, inspiciebat insulas et loca Rhodiorum juris, atque adeo ipsam insulam. Tale quid enim exhibetur ipsa voce. *Gron.* quam vertunt *circuitorem, excubitorem. Raph.*

5. ὡς εἰς ἐπίπλουν] i. e. ad urbem invadendam, et si impediretur, navale praelium tentandum. *Gron.*

1 XXI. Ἤδη δὲ καὶ μηχανοποιῶν αὐτῷ πολλῶν ἔκ
τε Κύπρου καὶ Φοινίκης ἁπάσης συλλελεγμένων, μηχα-
ναὶ πολλαὶ συμπεπηγμέναι ἦσαν, αἱ μὲν ἐπὶ τοῦ χώμα-
τος, αἱ δὲ ἐπὶ τῶν ἱππαγωγῶν νεῶν, ἃς ἐκ Σιδῶνος ἅ-
μα οἱ ἐκόμισεν· αἱ δὲ ἐπὶ τῶν τριήρων, ὅσαι αὐτῶν οὐ
2 ταχυναυτοῦσαι ἦσαν. Ὡς δὲ παρεσκεύαστο ἤδη ξύμ-
παντα, προσῆγον τὰς μηχανὰς κατά τε τὸ ποιητὸν χῶ-
μα, καὶ ἀπὸ τῶν νεῶν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ τοῦ τείχους προσ-
3 ορμιζομένων τε καὶ ἀποπειρωμένων τοῦ τείχους. Οἱ δὲ
Τύριοι ἐπί τε τῶν ἐπάλξεων τῶν κατὰ τὸ χῶμα πύργους
ξυλίνους ἐπέστησαν, ὡς ἀπομάχεσθαι ἀπ' αὐτῶν, καὶ
εἴπῃ ἄλλῃ αἱ μηχαναὶ προσήγοντο, βέλεσί τε ἠμύνοντο,
καὶ πυρφόροις οἰστοῖς ἔβαλλον αὐτὰς τὰς ναῦς· ὥστε
φόβον παρέχειν τοῖς Μακεδόσι πελάζειν τῷ τείχει.
4 Ἦν δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ τείχη κατὰ τὸ χῶμα, τό, τε ὕψος
εἰς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν μάλιστα πόδας, καὶ ἐς πλά-
τος ξύμμετρον, λίθοις μεγάλοις ἐν γύψῳ κειμένοις ξυμ-
5 πεπηγότα. Ταῖς δὲ ἱππαγωγοῖς τε καὶ ταῖς τριήρεσι
τῶν Μακεδόνων, ὅσαι τὰς μηχανὰς προσῆγον τῷ τείχει,
καὶ ταύτῃ οὐκ εὔπορον ἐγίγνετο πελάζειν τῇ πόλει· ὅτι
λίθοι πολλοὶ ἐς τὸ πέλαγος προβεβλημένοι ἐξεῖργον
6 αὐτῶν τὴν ἐγγὺς προσβολήν. Καὶ τούτους Ἀλέξανδρος

Cap. XXI.

1. συλλελεγμένων ex omnibus scriptis, et editionibus duabus primis, pro συνειλεγμένων, quod primus habet Vulcanius.

3. πύργους ξυλίνους] Sic clare Veneta, Basileensis et Vulcaniana, unde restitui. Typothetarum errore in Blancardianam irrepsit πύργοις ξυλίνοις, quod deinde propagatum est. Mox etiam ex MStis rescripsi εἴπῃ pro vulgato εἴ ποι.

C. XXI.

Arg. Machinae multae a Macedonibus exstructae, a quibus quo astu Tyrii se defendunt? excursio eorum navalis.

2. προσῆγον τὰς μηχανὰς etc.] Verte cum Gronovio: *admoverunt machinas, simul a parte congesti aggeris, simul a navibus, hic et illic muro succedentibus et eum tentantibus.*

3. προσήγοντο] sc. navibus. *R.*

4. ἐς πλάτος ξύμμετρον] in tantam nempe latitudinem, quanta ex praescripto artis architectonicae requiritur ad molem tantae altitudinis sustinendam. *Raph.*

γνω ἐξελκύσαι ἐκ τῆς θαλάσσης· ἠνύετο δὲ χαλεπῶς τοῦτο τὸ ἔργον, οἷα δὴ ἀπὸ νεῶν, καὶ οὐκ ἀπὸ γῆς βεβαίου, γινόμενον· ἄλλως τε καὶ οἱ Τύριοι ναῦς καταφράξαντες 7
παρὰ τὰς ἀγκύρας ἐπῆγον τῶν τριήρων καὶ ὑποτέμνοντες τὰς σχοίνους τῶν ἀγκυρῶν, ἄπορον τὴν προσόρμισιν ταῖς πολεμίαις ναυσὶν ἐποίουν. Ἀλέξανδρος δὲ τριακοντόρους πολλὰς ἐς τὸν αὐτὸν τρόπον φράξας, ἐπέστησεν ἐγκαρσίας πρὸ τῶν ἀγκυρῶν, ὡς ὑπ᾽ αὐτῶν ἀναστέλλεσθαι τὸν ἐπίπλουν τῶν νεῶν. Ἀλλὰ καὶ ὡς ὕφαλοι κολυμβηταὶ τὰς σχοίνους αὐτοῖς ὑπέτεμνον. Οἱ δὲ ἁλύ- 9
σεσιν εἰς τὰς ἀγκύρας ἀντὶ σχοίνων χρώμενοι οἱ Μακεδόνες καθίεσαν, ὥς τε μηδὲν ἔτι πλέον τοῖς κολυμβηταῖς γίγνεσθαι. Ἐξάπτοντες οὖν βρόχους τῶν λίθων, ἀπὸ 10
τοῦ χώματος ἀνέσπων αὐτοὺς ἔξω τῆς θαλάσσης· ἔπειτα μηχαναῖς μετεωρίσαντες, κατὰ βάθους ἀφίεσαν, ἵνα οὐκέτι προβεβλημένοι βλάψειν ἔμελλον. Ὅπου δὲ 11
καθαρὸν πεποίητο τῶν προβόλων τὸ τεῖχος, οὐ χαλεπῶς δὴ ταύτῃ αἱ νῆες προσεῖχον. Οἱ δὲ Τύριοι, πάντη ἄ- 12
ποροι γιγνόμενοι, ἔγνωσαν ἐπίπλουν ποιήσασθαι ταῖς Κυπρίαις ναυσὶν, αἳ κατὰ τὸν λιμένα ἐφώρμουν τὸν ἐς Σιδῶνα τετραμμένον· ἐκ πολλοῦ δὴ καταπετάσαντες τοῦ 13
λιμένος τὸ στόμα ἱστίοις, τοῦ μὴ καταφανῆ γενέσθαι τῶν τριήρων τὴν πλήρωσιν, ἀμφὶ μέσον ἡμέρας, ὁπότε οἵ τε ναῦται ἐπὶ τὰ ἀναγκαῖα ἐσκεδασμένοι ἦσαν, καὶ Ἀλέξανδρος ἐν τούτῳ μάλιστα ἀπὸ τοῦ ἐπὶ θάτερα τῆς πόλεως ναυτικοῦ ἐπὶ τὴν σκηνὴν ἐπεχώρει, πληρώσαντες πεντήρεις μὲν τρεῖς καὶ τετρήρεις ἴσας, τριήρεις δὲ ἑπτὰ, ὡς ἀκριβεστάτοις τε τοῖς πληρώμασι καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν κα-

7. ἐπῆγον] sc. τὰς ναῦς. Videntur Tyrii navigia minora ita texisse et instruxisse, ut tuto navigiis majoribus appropinquare, atque, admotis forte falcibus, funes rescindere possent.

10. ἐξάπτοντες οὖν βρόχους τῶν λίθων etc.] *per laqueos saxis innexos ab aggere* (in aggere consistentes) *e mari ea protrahunt. Gron.*

11. τῶν προβόλων] i. e. *lapidum, ante murum in mare projectorum.*

ταξωμάτων μάχεσθαι μέλλουσιν εὐσταλεστάτοις, κα
4 ἅμα εὐθαρσοτάτοις ἐς τοὺς ναυτικοὺς ἀγῶνας. Τὰ μ
πρῶτα ἀτρέμα τῇ εἰρεσίᾳ ἐπὶ μιᾶς νεὼς ἐξέπλεον, ἄν
κελευστῶν τὰς κώπας παραφέροντες· ὡς δὲ ἐπέστρεφ
ἤδη ἐπὶ τοὺς Κυπρίους, καὶ ἐγγὺς τοῦ καθορᾶσθαι ἦσα
τότε δὴ ξὺν βοῇ τε πολλῇ καὶ ἐγκελευσμῷ ἐς ἀλλήλ
καὶ ἅμα τῇ εἰρεσίᾳ ξυντόνῳ ἐπεφέροντο.

1 XXII. Ξυνέβη δὲ ἐκείνῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ Ἀλέξα
δρον ἀποχωρῆσαι ἐπὶ τὴν σκηνὴν, οὐ διατρίψαντα δ
κατὰ τὸ εἰωθὸς, δι' ὀλίγου ἐπὶ τὰς ναῦς ἐπανελθεῖ
2 Οἱ δὲ Τύριοι προσπεσόντες ἀπροσδοκήτως ταῖς ναυσ
ὁρμούσαις, καὶ ταῖς μὲν πάντῃ κεναῖς ἐπιτυχόντες, τα
δ' ὑπ' αὐτὴν τὴν βοὴν καὶ τὸν ἐπίπλουν χαλεπῶς ἐκ τῶ
παρόντων πληρουμένων, τήν τε Πνυταγόρου τοῦ βασιλέω
πεντήρη εὐθὺς ὑπὸ τῇ πρώτῃ ἐμβολῇ κατέδυσαν, κα
τὴν Ἀνδροκλέους τοῦ Ἀμαθουσίου, καὶ τὴν Πασικράτους τ
Θουριέως· τὰς δὲ ἄλλας ἐς τὸν αἰγιαλὸν ἐξωθοῦντες ἔκο
3 πτον. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ᾔσθετο τὸν ἔκπλουν τῶν Τυ
ρίων τριήρων, τὰς μὲν πολλὰς τῶν ξὺν αὐτῷ νεῶν, ὅπω
ἑκάστη πληρωθείη, ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος ἀνακω
χεύειν ἔταξεν, ὡς μὴ καὶ ἄλλαι ἐκπλεύσειαν τῶν Τυρί

13. εὐθαρσοτάτοις ex Opt. et duobus aliis pro εὐθαρσεστάτοις.

14. ἐπὶ μιᾶς νεὼς] *singulae*. Cur vero singulae naves, non universae simul egressae sint, caussa videtur haec fuisse, ne remorum pulsu ipsae sese proderent.

τὰς κώπας παραφέρειν] *remigare*. *Raph.*

ἄνευ κελευστῶν] celeustes remigibus praepositus voce eos moderatur, ut acriter eodem tempore eademque directione omnes remum impellant. Morus ad Xenoph. Hist. Gr.

C. XXII.

Arg. Tyriis e mari repulsi[s A]lexander muros aggredit[ur]

2. ἔκοπταν] confregerunt, remos et latera, et quic[quid] affligere poterant, disci[ndebant] rent et frangerent.

3. τοῦ λιμένος] sc. qui Aegyp[tum] spectabat. Erat enim [Ale]xander in meridionali [a]geris latere cum nav[ium] parte.

νῆες· αὐτὸς δὲ πεντήρεις τε τὰς ξὺν αὐτῷ ἀναλαβὼν, 4
καὶ τῶν τριήρων ἐς πέντε μάλιστα, ὅσαι ἔφθησαν αὐτῷ
κατὰ τάχος πληρωθεῖσαι, περιέπλει τὴν πόλιν ὡς ἐπὶ
τοὺς ἐκπεπλευκότας τῶν Τυρίων. Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ τείχους 5
τόν τε ἐπίπλουν τῶν πολεμίων κατιδόντες, καὶ Ἀλέξαν-
δρον αὐτὸν ἐπὶ τῶν νεῶν, βοῇ τε ἐπανάγειν ἐνεκελεύοντο
τοῖς ἐκ τῶν σφετέρων νεῶν, καὶ ὡς οὐκ ἐξακουστὸν ἦν ὑπὸ
θορύβου ξυνεχομένων ἐν τῷ ἔργῳ, σημείοις ἄλλοις καὶ
ἄλλοις ἐπεκάλουν ἐς τὴν ἀναχώρησιν. Οἱ δὲ ὀψέ ποτε 6
αἰσθόμενοι τὸν ἐπίπλουν τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον, ὑποστρέ-
ψαντες εἰς τὸν λιμένα ἔφευγον· καὶ ὀλίγαι μὲν τῶν
νεῶν φθάνουσιν ὑπεκφυγοῦσαι, ταῖς δὲ πλείοσιν ἐμβα-
λοῦσαι αἱ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ, τὰς μὲν αὐτῶν ἄπλους ἐποίη-
σαν, πεντήρης δέ τις καὶ τετρήρεις αὐτῶν ἐπ' αὐτῷ τῷ
στόματι τοῦ λιμένος ἐλήφθησαν. Φόνος δὲ τῶν ἐπιβα-
τῶν οὐ πολὺς ἐγένετο. Ὡς γὰρ ᾔσθοντο ἐχομένας τὰς 7
ναῦς, ἀπενήξαντο οὐ χαλεπῶς ἐς τὸν λιμένα. Ὡς δὲ 8
οὐδεμία ἔτι τοῖς Τυρίοις ἐκ τῶν νεῶν ὠφέλεια ἦν, ἐπῆγον
ἤδη οἱ Μακεδόνες τὰς μηχανὰς τῷ τείχει αὐτῶν.
Κατὰ μὲν δὴ τὸ χῶμα προσαγόμεναι, διὰ ἰσχὺν τοῦ τεί-
χους, οὐδὲν ἤνυον ὅ, τι καὶ λόγου ἄξιον. Οἱ δὲ κατὰ 9
τὸ πρὸς Σιδῶνα τετραμμένον τῆς πόλεως τῶν νεῶν τινας
τῶν μηχανοφόρων προσῆγον. Ὡς δὲ οὐδὲ ταύτῃ ἤνυον, 10
ἐς τὸ πρὸς νότον ἄνεμον καὶ πρὸς Αἴγυπτον ἀνέχον τοῦ

Cap. XXII.

6. τετρήρεις ex Opt. pro vulgato τετρήρης. Consentit Curt. IV, 4, 9. Mox desunt in Optimo voces ἐκ τῶν νεῶν, quas tamen non censui abjiciendas.

10. ὅσον ἐς τὸ πρὸς νότον ἄνεμον ἦν — Vox prima Vulcanium auctorem habet, nec est in editione Basil. [et Veneta] nec in MSS. etsi de Optimo hic affirmare nequeam. Sed et verbum ἦν in Optimo non exstabat. Utique si voces ὅσον pariter et ἦν deleveris, crediderim antiquam lectionem restitutum iri. *Gron.* Quod feci.

6. εἰς τὸν λιμένα] *portum versus.*

8. μηχανὰς] intellige praecipue arietes.

11 χος μετῄει, πάντῃ ἀποπειρώμενος τοῦ ἔργου. Καὶ ἐνταῦθα πρῶτόν τε κατεσείσθη τὸ τεῖχος ἐπὶ μέγα, καί
12 τι καὶ κατηρείφθη αὐτοῦ παραῤῥαγέν. Τότε μὲν δὴ ὅσον ἐπιβαλὼν γεφύρας, ᾗ ἐρέριπτο τοῦ τείχους, ἀπεπειράθη ἐς ὀλίγον τῆς προσβολῆς· καὶ οἱ Τύριοι οὐ χαλεπῶς ἀπεκρούσαντο τοὺς Μακεδόνας.

1 XXIII. Τρίτη δὲ ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ νηνεμίαν τε φυλάξας, καὶ παρακαλέσας τοὺς ἡγεμόνας τῶν τάξεων ἐς τὸ ἔργον, ἐπῆγε τῇ πόλει ἐπὶ τῶν νεῶν τὰς μη-
2 χανάς. Καὶ πρῶτα μὲν κατέσεισε τοῦ τείχους ἐπὶ μέγα. Ὡς δὲ ἀποχρῶν εἰς πλάτος ἐφάνη τὸ παρεῤῥηγμένον, τὰς μὲν μηχανοφόρους ναῦς ἐπανάγειν ἐκέλευσεν· ὁ δὲ δύο ἄλλας ἐπῆγεν, αἳ τὰς γεφύρας αὐτῷ ἔφερον, ἃς
3 δὴ ἐπιβάλλειν ἐπενόει τῷ κατεῤῥηγμένῳ τοῦ τείχους. Καὶ τὴν μὲν μίαν τῶν νεῶν οἱ ὑπασπισταὶ ἔλαβον, ᾗ ἐπιτέτακτο Ἄδμητος· τὴν ἑτέραν δὲ, ἡ Κοίνου τάξις οἱ πεζέταιροι καλούμενοι, καὶ αὐτὸς ξὺν τοῖς ὑπασπισταῖς
4 ἐπιβήσεσθαι τοῦ τείχους, ᾗ παρείκοι, ἔμελλε. Τὰς τριήρεις δὲ, τὰς μὲν ἐπιπλεῖν κατὰ τοὺς λιμένας ἀμφοτέρους ἐκέλευσεν, εἴ πως πρὸς σφᾶς τετραμμένων τῶν

11. πρῶτόν τε ex Veneta et Basileensi. Respondet καί τι καὶ. Annexum τε primus neglexit Vulcanius.
12. ἐρέριπτο ex Veneta, Basil. et omnibus MSS. pro ἐῤῥίπτο.

11. κατεσείσθη τὸ τεῖχος ἐπὶ μέγα] *quassatus est murus late*, sive magna eius pars, et aliqua pars etiam perfracta dirutaque est. *Raph.*

12. ὅσον ἐπιβαλὼν] ὅσον vertendum est *tanquam*, *quasi*. Re vera id perficere eo tempore illi non erat in animo, sed simulabat solummodo irruptionem, periculi faciendi causa. Genitivus τοῦ τείχους pendet a τι supplendo, quod saepe omittitur, ut c. 23, 2.

C. XXIII.

Arg. Tyrus capitur, praecipue impetu Alexandri.

3. οἱ ὑπασπισταὶ] non omnes hypaspistae in una navi erant, sed manus eorum, cui praeerat Admetus. Nec Coeni taxis continebat omnes πεζεταίρους, sed sextam eorum partem. Videntur autem reliqui hypaspistae et amici pedites aliis navibus advecti, per eas naves, quibus pontes impositi erant, subinde in murum transisse.

νῆες· αὐτὸς δὲ πεντήρεις τε τὰς ξὺν αὐτῷ ἀναλαβὼν, 4
καὶ τῶν τριήρων ἐς πέντε μάλιστα, ὅσαι ἔφθησαν αὐτῷ
κατὰ τάχος πληρωθεῖσαι, περιέπλει τὴν πόλιν ὡς ἐπὶ
τοὺς ἐκπεπλευκότας τῶν Τυρίων. Οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ τείχους 5
τόν τε ἐπίπλουν τῶν πολεμίων κατιδόντες, καὶ Ἀλέξαν-
δρον αὐτὸν ἐπὶ τῶν νεῶν, βοῇ τε ἐπανάγειν ἐνεκελεύοντο
τοῖς ἐκ τῶν σφετέρων νεῶν, καὶ ὡς οὐκ ἐξακουστὸν ἦν ὑπὸ
θορύβου ξυνεχομένων ἐν τῷ ἔργῳ, σημείοις ἄλλοις καὶ
ἄλλοις ἐπεκάλουν ἐς τὴν ἀναχώρησιν. Οἱ δὲ ὀψέ ποτε 6
αἰσθόμεναι τὸν ἐπίπλουν τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον, ὑποστρέ-
ψαντες εἰς τὸν λιμένα ἔφευγον· καὶ ὀλίγαι μὲν τῶν
νεῶν φθάνουσιν ὑπεκφυγοῦσαι, ταῖς δὲ πλείοσιν ἐμβα-
λοῦσαι αἱ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ, τὰς μὲν αὐτῶν ἄπλους ἐποίη-
σαν, πεντήρης δέ τις καὶ τετρήρεις αὐτῶν ἐπ' αὐτῷ τῷ
στόματι τοῦ λιμένος ἐλήφθησαν. Φόνος δὲ τῶν ἐπιβα-
τῶν οὐ πολὺς ἐγένετο. Ὡς γὰρ ᾔσθοντο ἐχομένας τὰς 7
ναῦς, ἀπενήξαντο οὐ χαλεπῶς ἐς τὸν λιμένα. Ὡς δὲ 8
οὐδεμία ἔτι τοῖς Τυρίοις ἐκ τῶν νεῶν ὠφέλεια ἦν, ἐπῆγον
ἤδη οἱ Μακεδόνες τὰς μηχανὰς τῷ τείχει αὐτῶν.
Κατὰ μὲν δὴ τὸ χῶμα προσαγόμεναι, διὰ ἰσχὺν τοῦ τεί-
χους, οὐδὲν ἤνυον ὅ, τι καὶ λόγου ἄξιον. Οἱ δὲ κατὰ 9
τὸ πρὸς Σιδῶνα τετραμμένον τῆς πόλεως τῶν νεῶν τινὰς
τῶν μηχανοφόρων προσῆγον. Ὡς δὲ οὐδὲ ταύτῃ ἤνυον, 10
ἐς τὸ πρὸς νότον ἄνεμον καὶ πρὸς Αἴγυπτον ἀνέχον τοῦ

Cap. XXII.

6. τετρήρεις ex Opt. pro vulgato τετρήρης. Consentit Curt. IV, 4, 9. Mox desunt in Optimo voces ἐκ τῶν νεῶν, quas tamen non censui abjiciendas.

10. ὅσον ἐς τὸ πρὸς νότον ἄνεμον ἦν — Vox prima Vulcanium auctorem habet, nec est in editione Basil. [et Veneta] nec in MSS. etsi de Optimo hic affirmare nequeam. Sed et verbum ἦν in Optimo non exstabat. Utrique si voces ὅσον pariter et ἦν deleveris, crediderim antiquam lectionem restitutum iri. *Gron.* Quod feci.

6. εἰς τὸν λιμένα] *portum versus.*

8. μηχανὰς] intellige praecipue arietes.

ιοχος ξὺν τοῖς ἑταίροις. Ὡς δὲ εἴχοντο αὐτῷ πύργοι τε ἔστιν οἳ καὶ μεταπύργια, αὐτὸς μὲν παρήει διὰ τῶν ἐπάλξεων ὡς ἐπὶ τὰ βασίλεια, ὅτι ταύτῃ εὐπορωτέρα ἐφαίνετο ἐς τὴν πόλιν ἡ κάθοδος.

1 XXIV. Οἱ δὲ ἐπὶ τῶν νεῶν, οἵ τε Φοίνικες, κατὰ τὸν λιμένα τὸν πρὸς Αἴγυπτον (καθ' ὅνπερ καὶ ἐφορμοῦντες ἐτύγχανον) βιασάμενοι, καὶ τὰ κλεῖθρα διασπάσαντες, ἔκοπτον τὰς ναῦς ἐν τῷ λιμένι, ταῖς μὲν μετεώροις ἐμβάλλοντες, τὰς δὲ ἐς τὴν γῆν ἐξωθοῦντες.
2 Καὶ οἱ Κύπριοι κατὰ τὸν ἄλλον λιμένα τὸν ἐκ Σιδῶνος φέροντα, οὐδὲ κλεῖθρόν γε τοῦτον ἔχοντα, εἰσπλεύσαν-
3 τες, εἷλον εὐθὺς ταύτῃ τὴν πόλιν. Τὸ δὲ πλῆθος τῶν Τυρίων τὸ μὲν τεῖχος, ὡς ἐχόμενον εἶδον, ἐκλείπουσιν· ἀθροισθέντες δὲ κατὰ τὸ Ἀγηνόριον καλούμενον, ἐπι-
4 στρέψαν ταύτῃ ἐπὶ τοὺς Μακεδόνας. Καὶ Ἀλέξανδρος ξὺν τοῖς ὑπασπισταῖς ἐπὶ τούτους χωρήσας, τοὺς μὲν αὐτοῦ μαχομένους διέφθειρεν αὐτῶν, τοῖς δὲ φεύγουσιν ἐφείπετο.
5 Καὶ φόνος ἦν πολὺς, τῶν τε ἀπὸ τοῦ λιμένος ἐχόντων ἤδη τὴν πόλιν, καὶ τῆς Κοίνου τάξεως παρεληλυθυίας εἰς αὐ-
6 τήν. Ὀργῇ γὰρ ἐχώρουν ἐπίπαν οἱ Μακεδόνες, τῆς τε πολιορκίας τῇ τριβῇ ἀχθόμενοι, καὶ ὅτι λαβόντες τινὰς αὐτῶν οἱ Τύριοι πλέοντας ἐκ Σιδῶνος, ἐπὶ τὸ τεῖχος ἀναβιβάσαντες ὅπως ἄποπτον εἴη ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου,

C. XXIV.

Arg. Continuatio. Decreta Alexandri de Tyriis. Herculis honor.

1. *οἵ τε Φοίνικες*] *et quidem*, *nempe Phoenices*. *Raph.*

τὰ κλεῖθρα] *catenas.*

2. *οὐδὲ κλεῖθρόν γε τοῦτον ἔχοντα*] *ne claustrum quidem habentem.* Particula οὐδὲ ad κλεῖθρον, non ad τοῦτον, referenda est. *Raph.*

3. *Ἀγηνόριον*] Agenor Tyrum condidisse ferebatur. Curt. IV, 4, 15. 19. *Raph.* Cf. Index.

6. *τῇ τριβῇ*] Tyrus septimo mense, quam oppugnari coepta erat, capta est. Curt. IV, 4, 19. Diod. XVII, 46. Plut. Vita Alex. c. 24. — *πλέοντας ἐκ Σιδῶνος* — Curt. IV, 2, 15. praecipitatos esse scribit caduceatores, quos ad Tyrios misisset Alexander, ut eos ad pacem compelleret.

σφάξαντες ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀπέθανον δὲ 7
τῶν μὲν Τυρίων ἐς ὀκτακισχιλίους· τῶν δὲ Μακεδόνων,
ἐν τῇ τότε προσβολῇ, Ἄδμητός τε, ὁ πρῶτος ἑλὼν τὸ
τεῖχος, ἀνὴρ ἀγαθὸς γενόμενος, καὶ ξὺν αὐτῷ εἴκοσι
τῶν ὑπασπιστῶν· ἐν δὲ τῇ πάσῃ πολιορκίᾳ μάλιστα ἐς
τετρακοσίους. Τοῖς δὲ ἐς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἡρακλέους κατα- 8
φυγοῦσιν, (ἦσαν δὲ αὐτῶν τε τῶν Τυρίων οἱ μάλιστα ἐν
τέλει, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀζέμιλκος, καὶ Καρχηδονίων
τινὲς θεωροὶ ἐς τιμὴν τοῦ Ἡρακλέος, κατὰ δή τι νόμιμον
παλαιὸν, εἰς τὴν μητρόπολιν ἀφικόμενοι) τούτοις ξύμ-
πασιν ἄδειαν δίδωσιν Ἀλέξανδρος, τοὺς δὲ ἄλλους ἠν-
δραπόδισε. Καὶ ἐπράθησαν Τυρίων τε καὶ τῶν ξένων 9
ὅσοι ἐγκατελήφθησαν, μάλιστα ἐς τρισμυρίους. Ἀλέ- 10
ξανδρος δὲ τῷ Ἡρακλεῖ ἔθυσέ τε, καὶ πομπὴν ἔστειλε,
ξὺν τῇ δυνάμει ὡπλισμένῃ· καὶ αἱ νῆες ξυνεπόμπευσαν
τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λαμ-
πάδα ἐποίησε· καὶ τὴν μηχανὴν, ᾗ τὸ τεῖχος κατε- 11
σείσθη, ἀνέθηκεν εἰς τὸν νεών· καὶ τὴν ναῦν τὴν Τυρίαν,
τὴν ἱερὰν τοῦ Ἡρακλέος, ἥν τινα ἐν τῷ ἐπίπλῳ ἔλαβε,
καὶ ταύτην τῷ Ἡρακλεῖ ἀνέθηκε, καὶ ἐπίγραμμα ἐπ'
αὐτῇ, ἢ αὐτὸς ποιήσας, ἢ ὅτου δὴ ἄλλου ποιήσαντος οὐκ
ἄξιον μνήμης τὸ ἐπίγραμμα, διὰ τοῦτο καὶ ἐγὼ αὐτὸ
ἀναγράψαι ἀπηξίωσα. Τύρος μὲν δὴ οὕτως ἑάλω, 12
ἐπὶ ἄρχοντος Ἀνικήτου Ἀθήνησι, μηνὸς Ἑκατομβαιῶ-
νος.

Cap. XXIV.

8. Vulgata erat *κατὰ δή τινα νόμον*. Quum autem omnes MSS, et primae editt. haberent *τίνα νόμιμον*, conjecit Gronovius *κατὰ δή τι νόμιμον*, quod recepi. Nam eo vocabulo uti solet Arrianus. Ἀζέμιλκος — vide c. 15, 10.

8. θεωροὶ] Ita vocabantur sacrorum ministri, qui ad deos externos mittebantur, vel ut sacrificia solennia illic celebrarent, vel ut donaria illis ferrent, vel ut eos consulerent. *Raph.* Solebant Carthaginienses ex omnibus proventibus decimam Herculi mittere. Diod. XX, 14.

1 XXV. Ἔτι δὲ ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τύρου ξυνεχο-
μένου Ἀλεξάνδρου, ἀφίκοντο παρὰ Δαρείου πρέσβεις ὡς
αὐτόν, ἀπαγγέλλοντες μύρια μὲν τάλαντα ὑπὲρ τῆς
μητρός τε καὶ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν παίδων δοῦναι ἐθέ-
2 λειν Ἀλεξάνδρῳ Δαρεῖον· τὴν δὲ χώραν πᾶσαν τὴν ἐν-
τὸς Εὐφράτου ποταμοῦ ἔστε ἐπὶ θάλασσαν τὴν Ἑλληνικήν,
Ἀλεξάνδρου εἶναι· γήμαντα δὲ τὴν Δαρείου παῖδα Ἀλέ-
3 ξανδρον, φίλον τε εἶναι Δαρείῳ καὶ ξύμμαχον. Καὶ
τούτων ἐν τῷ ξυλλόγῳ τῶν ἑταίρων ἀπαγγελθέντων,
Παρμενίωνα μὲν λέγουσιν Ἀλεξάνδρῳ εἰπεῖν, ὅτι αὐτὸς
ἂν Ἀλέξανδρος ὤν, ἐπὶ τούτοις ἠγάπησε, καταλύσας
4 τὸν πόλεμον, μηκέτι πρόσω κινδυνεύειν. Ἀλέξανδρον
δὲ Παρμενίωνι ἀποκρίνασθαι, ὅτι καὶ αὐτὸς ἄν, εἴπερ
Παρμενίων ἦν, οὕτως ἔπραξεν, ἐπεὶ δὲ Ἀλέξανδρός ἐστι,
5 ἀποκρίνασθαι Δαρείῳ ἅπερ δὴ καὶ ἀπεκρίνατο. Ἔφη
γάρ, οὔτε χρημάτων δεῖσθαι παρὰ Δαρείου, οὔτε τῆς χώ-
ρας λαβεῖν ἀντὶ πάσης τὸ μέρος· εἶναι γὰρ τά τε χρή-
ματα καὶ τὴν χώραν αὐτοῦ πᾶσαν· γῆμαί τε ἂν ἐθέλοι
τὴν Δαρείου παῖδα, γῆμαι ἂν καὶ οὐ διδόντος Δαρείου·
ἐκέλευέ τε αὐτὸν ἥκειν, εἴ τι εὑρέσθαι ἐθέλοι φιλάν-
6 θρωπον παρ᾽ αὐτοῦ. Ταῦτα ὡς ἤκουσε Δαρεῖος, τὰς
μὲν ξυμβάσεις ἀπέγνω τὰς πρὸς Ἀλέξανδρον· ἐν πα-

Cap. XXV.

1. ὡς αὐτὸν ex omnibus MSS. et editione Veneta et Basileensi, pro πρὸς αὐτόν.

3. Vulgo post αὐτὸς deest ἂν, et transfertur post ἐπὶ τούτοις; sed locum ita emendavi, ut MSti exigebant omnes.

4. οὕτως ἂν ἔπραξεν — Mediam vocem abjeci, primis editionibus et MStis omnibus jubentibus.

C. XXV.

Arg. Literae Darii alterae et Alexandri responsum. Palaestina subacta. Gaza resistit.

4. Constructio turbare potest. Primo pro indicativis ἦν — ἔπραξεν — ἐστὶν nostrates uterentur conjunctivo. Ad ἀποκρί-νασθαι supple ex praecedentibus λέγουσιν. Auctor autem ex verbis Alexandri, sine legitimo non imposito, praeter opinionem subito in suam orationem revertitur. Plena constructio esset ὅτι ἀπεκρίνατο Δαρείῳ.

ρασκευῇ δὲ τοῦ πολέμου αὖθις ἦν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐπ' 7
Αἰγύπτου ἔγνω ποιεῖσθαι τὸν στόλον· καὶ ἦν αὐτῷ τὰ μὲν
ἄλλα τῆς Παλαιστίνης καλουμένης Συρίας προσκεχωρη-
κότα ἤδη· εὐνοῦχος δέ τις, ᾧ ὄνομα ἦν Βάτις, κρατῶν 8
τῆς Γαζαίων πόλεως, οὐ προσεῖχεν Ἀλεξάνδρῳ· ἀλλὰ
Ἄραβάς τε μισθωτοὺς ἐπαγόμενος, καὶ σῖτον ἐκ πολλοῦ
παρεσκευακὼς διαρκῆ ἐς χρόνιον πολιορκίαν, καὶ τῷ
χωρίῳ πιστεύων, μήποτε ἂν βίᾳ ἁλῶναι, ἔγνω μὴ δέ-
χεσθαι τῇ πόλει Ἀλέξανδρον.

XXVI. Ἀπέχει δὲ ἡ Γάζα τῆς μὲν θαλάσσης 1
εἴκοσι μάλιστα σταδίους, καὶ ἔστι ψαμμώδης καὶ βαθεῖα
ἐς αὐτὴν ἡ ἄνοδος καὶ ἡ θάλασσα, ἡ κατὰ τὴν πόλιν,
τεναγώδης πᾶσα. Μεγάλη δὲ πόλις ἡ Γάζα ἦν, καὶ 2
ἐπὶ χώματος ὑψηλοῦ ᾤκιστο, καὶ τεῖχος περιεβέβλητο
αὐτῇ ὀχυρόν. Ἐσχάτη δὲ ᾠκεῖτο, ὡς ἐπ' Αἴγυπτον ἐκ
Φοινίκης ἰόντι, ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς ἐρήμου. Ἀλέξανδρος δὲ 3
ὡς ἀφίκετο πρὸς τὴν πόλιν, τῇ μὲν πρώτῃ κατεστρατο-
πέδευσεν ᾗ μάλιστα ἐπίμαχον αὐτῷ ἐφαίνετο τὸ τεῖχος,
καὶ μηχανὰς συμπηγνύναι ἐκέλευσεν· οἱ δὲ μηχανοποιοὶ 4
γνώμην ἀπεδείκνυντο, ἄπορον εἶναι βίᾳ ἑλεῖν τὸ τεῖχος,
διὰ ὕψος τοῦ χώματος· ἀλλ' Ἀλεξάνδρῳ ἐδόκει αἱρε-
τέον εἶναι ὅσῳ ἀπορώτερον· ἐκπλήξειν γὰρ τοὺς πολε- 5

7. ἐπ' Αἰγύπτου] Aegyptus in poteſtatem redigenda videbatur, ne Perſarum claſſis in eam ſe recipere, nec inde quid Perſae contra Macedoniam moliri poſſent. cf. c. 17, 8. — ἁλῶναι pro ἁλωτὸν εἶναι. Verte: *Credens loco* (quaſi oſtendenti, ſe) *numquam vi captum iri*, vel *capi poſſe*.

C. XXVI.

Arg. Gazae reſiſtentis oppugnatio incepta. Prodigium.

1. καὶ ἔστι ψαμμώδης etc.] verte: *aſcendendum eſt* (a mari) ad eam per arenam eamque altam. — Quae de mari ſequuntur, adjecta ſunt, ut intelligas, claſſis in hac oppugnatione nullum fuiſſe uſum.

4. χώματος] *collis*, in quo urbs ſita erat. *Raph.* ὅσῳ ἀπορώτερον — elliptice pro: eo magis Alexandro locus capiendus videbatur, quo difficilius id eſſet.

μίους τὸ ἔργον τῷ παραλόγῳ ἐπὶ μέγα, καὶ τὸ μὴ ἑλεῖν
αἰσχρὸν εἶναί οἱ, λεγόμενον ἔς τε τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐς
6 Δαρεῖον. Ἐδόκει δὴ χῶμα [ἐν κύκλῳ τῆς πόλεως]
χωννύναι, ὡς ἐξ ἴσου ἀπὸ τοῦ χωσθέντος ἐπάγεσθαι τὰς
μηχανὰς τοῖς τείχεσι. Καὶ ἐχώννυτο κατὰ τὸ νότιον
μάλιστα τῆς πόλεως τεῖχος, ἵνα ἐπιμαχώτερα ἐφαίνετο.
7 Ὡς δὲ ἐδόκει ἐξῆρθαι συμμέτρως τὸ χῶμα, μηχανὰς
ἐπιστήσαντες οἱ Μακεδόνες, ἐπῆγον ὡς ἐπὶ τὸ τεῖχος τῶν
8 Γαζαίων. Καὶ ἐν τούτῳ θύοντι Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἐστε-
φανωμένῳ τε καὶ κατάρχεσθαι μέλλοντι τοῦ πρώτου ἱε-
ρείου κατὰ νόμον, τῶν τις σαρκοφάγων ὀρνίθων ὑπερ-
πετόμενος ὑπὲρ τοῦ βωμοῦ, λίθον ἐμβάλλει εἰς τὴν κε-
9 φαλήν, ὄντινα τοῖν ποδοῖν ἔφερε. Καὶ Ἀλέξανδρος
ἤρετο Ἀρίστανδρον τὸν μάντιν, ὅ, τι νοοῖ ὁ οἰωνός; ὁ δὲ
ἀποκρίνεται· Ὅτι, ὦ βασιλεῦ, τὴν μὲν πόλιν αἱρή-
σεις, αὐτῷ δέ σοι φυλακτέα ἐστὶν ἐπὶ τῇδε τῇ ἡμέρᾳ.

Cap. XXVI.

6. Voces: *ἐν κύκλῳ τῆς πόλεως* mala manu ex cap. 27, 5. huc translatas censeo. Ad eum finem, ut machinae ad murum adduci possent, non necesse erat agger, qui totam urbem circuiret; et mox etiam videmus, eum exstructum esse modo *κατὰ τὸ νότιον τῆς πόλεως τεῖχος*, non vero *ἐν κύκλῳ τῆς πόλεως*. Quum vero Alexander videret, se cum una mole versus unam urbis partem non multum proficere, tunc demum (cap. 27, 5.) jubet *χῶμα χωννύναι ἐν κύκλῳ πάντοθεν τῆς πόλεως*, ut omni ex parte murum aggredi posset.

9. *νοοῖ* ex MSS. pro vulgato *νοεῖ*.

5. *τὸ ἔργον*] potius hoc loco notat *oppugnationem* quam *eventum*. Ipsa fiducia sua sperabat Alexander hostes perculsum iri, si praeter opinionem ipsorum urbem auderet obsidere et situ et opere munitissimam. *Rupb.*

6. *ὡς ἐξ ἴσου*] *ut in aggere non inferiori* (quam collis, in quo muri) *machinae adduci possent*.

ϛρασκευὴ δὲ τοῦ πολέμου αὖθις ἦν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐπ' 7
Αἰγύπτου ἔγνω ποιεῖσθαι τὸν ϛόλον· καὶ ἦν αὐτῷ τὰ μὲν
ἄλλα τῆς Παλαιϛίνης καλουμένης Συρίας προσκεχωρη-
κότα ἤδη· εὐνοῦχος δέ τις, ᾧ ὄνομα ἦν Βάτις, κρατῶν 8
τῆς Γαζαίων πόλεως, οὐ προσεῖχεν Ἀλεξάνδρῳ· ἀλλὰ
Ἄραβάς τε μισθωτοὺς ἐπαγόμενος, καὶ σῖτον ἐκ πολλοῦ
παρεσκευακὼς διαρκῆ ἐς χρόνιον πολιορκίαν, καὶ τῷ
χωρίῳ πιϛεύων, μήποτε ἂν βίᾳ ἁλῶναι, ἔγνω μὴ δέ-
χεσθαι τῇ πόλει Ἀλέξανδρον.

XXVI. Ἀπέχει δὲ ἡ Γάζα τῆς μὲν θαλάσσης 1
εἴκοσι μάλιϛα ϛαδίους, καὶ ἔϛι ψαμμώδης καὶ βαθεῖα
ἐς αὐτὴν ἡ ἄνοδος καὶ ἡ θάλασσα, ἡ κατὰ τὴν πόλιν,
τεναγώδης πᾶσα. Μεγάλη δὲ πόλις ἡ Γάζα ἦν, καὶ 2
ἐπὶ χώματος ὑψηλοῦ ᾤκιϛο, καὶ τεῖχος περιεβέβλητο
αὐτῇ ὀχυρόν. Ἐσχάτη δὲ ᾠκεῖτο, ὡς ἐπ' Αἰγύπτου ἐκ
Φοινίκης ἰόντι, ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς ἐρήμου. Ἀλέξανδρος δὲ 3
ὡς ἀφίκετο πρὸς τὴν πόλιν, τῇ μὲν πρώτῃ κατεστρατο-
πέδευσεν ᾗ μάλιϛα ἐπίμαχον αὐτῷ ἐφαίνετο τὸ τεῖχος,
καὶ μηχανὰς συμπηγνύναι ἐκέλευσεν· οἱ δὲ μηχανοποιοὶ 4
γνώμην ἀπεδείκνυντο, ἄπορον εἶναι βίᾳ ἑλεῖν τὸ τεῖχος,
διὰ ὕψος τοῦ χώματος: ἀλλ' Ἀλεξάνδρῳ ἐδόκει αἱρε-
τέον εἶναι ὅσῳ ἀπορώτερον· ἐκπλήξειν γὰρ τοὺς πολε- 5

7. ἐπ' Αἰγύπτου] Aegyptus in poteſtatem redigenda videbatur, ne Perſarum claſſis in eam ſe recipere, nec inde quid Perſae contra Macedoniam moliri poſſent. cf. c. 17, 8. — ἁλῶναι pro ἁλωτὸν εἶναι. Verte: *Credens loco* (quaſi oſtendenti, ſe) *numquam vi captum iri*, vel *capi poſſe*.

C. XXVI.

Arg. Gazae reſiſtentis oppugnatio incepta. Prodigium.

1. καὶ ἔϛι ψαμμώδης etc.] verte: *aſcendendum eſt* (a mari) ad eam per arenam eamque altam. — Quae de mari ſequuntur, adjecta ſunt, ut intelligas, claſſis in hac oppugnatione nullum fuiſſe uſum.

4. χώματος] *collis*, in quo urbs ſita erat. *Raph.* ὅσῳ ἀπορώτερον — elliptice pro: eo magis Alexandro locus capiendus videbatur, quo difficilius id eſſet.

πετο, ὑφιζάνον κατὰ τὸ κεκινημένον· τοῖς τε βέλεσιν ἐπὶ πολὺ κατεῖχον οἱ Μακεδόνες, ἀναςέλλοντες τοὺς προ-
7 μαχομένους ἐκ τῶν πύργων· ἐς μὲν τρεῖς προσβολὰς οἱ ἐκ τῆς πόλεως, ἀποθνησκόντων τε αὐτοῖς πολλῶν καὶ
8 τιτρωσκομένων, ὅμως ἀντεῖχον· τῇ τετάρτῃ δὲ τῶν Μακεδόνων τὴν φάλαγγα πάντοθεν προσαγαγὼν Ἀλέξανδρος, τῇ μὲν ὑπορυσσόμενον τὸ τεῖχος καταβάλλει, τῇ δὲ παιόμενον ταῖς μηχαναῖς κατασείει ἐπὶ πολὺ, ὡς μὴ χαλεπὴν ταῖς κλίμαξι τὴν προσβολὴν κατὰ τὰ ἐρηριμ-
9 μένα ἐνδῦναι. Αἵ τε οὖν κλίμακες προσήγοντο τῷ τείχει, καὶ ἔρις πολλὴ ἦν τῶν Μακεδόνων, ὅσοι τι ἀρετῆς μεταποιοῦντο, ὅςις πρῶτος αἱρήσει τὸ τεῖχος· καὶ αἱρεῖ πρῶτος Νεοπτόλεμος, τῶν ἑταίρων, τοῦ Αἰακιδῶν γένους· ἐπὶ δὲ αὐτῷ ἄλλαι καὶ ἄλλαι τάξεις ὁμοῦ τοῖς ἡγεμόσιν ἀνέβαινον.
10 Ὡς δὲ ἅπαξ παρῆλθόν τινες ἐντὸς τοῦ τείχους τῶν Μακεδόνων, κατασχίσαντες ἄλλας καὶ ἄλλας πύλας, ὅσας ἕκαςοι ἐπετύγχανον, δέχονται εἴσω τὴν ςρατιὰν πᾶσαν.
11 Οἱ δὲ Γαζαῖοι, καὶ τῆς πόλεως σφίσιν ἤδη ἐχομένης, ξυνεςηκότες ὅμως ἐμάχοντο· καὶ ἀπέθανον πάντες αὐτοῦ μαχόμενοι, ὡς ἕκαςοι ἐτάχθησαν. Παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἐξηνδραπόδισεν αὐτῶν Ἀλέξανδρος· τὴν πόλιν δὲ ξυνοικίσας ἐκ τῶν περιοίκων, ἐχρῆτο ὅσα φρουρίῳ ἐς τὸν πόλεμον.

6. ἐπὶ πολὺ κατεῖχον] *telisque longe pertingerent Macedones. idem.*

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Ἀλέξανδρος δὲ ἐπ' Αἰγύπτυ, ἵναπερ τὸ πρῶτον ὡρμήθη, ἐςέλλετο, καὶ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς Γάζης ἐλαύνων ἧκεν ἐς Πηλέσιον τῆς Αἰγύπτυ. 1
Ὁ δὲ ναυτικὸς 2
ςρατὸς παρέπλει αὐτῷ ἐκ Φοινίκης ὡς ἐπ' Αἴγυπτον· καὶ καταλαμβάνει τὰς ναῦς ἐν Πηλυσίῳ ὁρμέσας.
Μαζάκης δὲ ὁ Πέρσης, ὃς ἦν σατράπης Αἰγύπτυ ἐκ 3
Δαρείυ καθεςηκὼς, τήν τε ἐν Ἰσσῷ μάχην ὅπως συνέβη πεπυσμένος, καὶ Δαρεῖον ὅτι αἰσχρᾷ φυγῇ ἔφυγε, καὶ Φοινίκην τε καὶ Συρίαν καὶ τῆς Ἀραβίας τὰ πολλὰ ὑπὸ Ἀλεξάνδρυ ἐχόμενα αὐτῷ τε ὐκ ὔσης δυνάμεως Περσικῆς, ἐδέχετο ταῖς πόλεσι φιλίως καὶ τῇ χώρᾳ Ἀλέξανδρον.
Ὁ δὲ εἰς μὲν Πηλύσιον φυλακὴν εἰσήγαγε, τὺς δὲ ἐπὶ τῶν νεῶν ἀναπλεῖν κατὰ τὸν ποταμὸν κελεύσας, ἔς τε ἐπὶ Μέμφιν πόλιν, αὐτὸς ἐφ' Ἡλιυπόλεως ᾔει, ἐν δεξιᾷ ἔχων τὸν ποταμὸν Νεῖλον, καὶ ὅσα 4

ANIMADVERSIONES.

C. I.

Arg. Aegyptus sub imperium redacta. Alexandria condita.

2. ὁ δὲ ναυτικὸς ςρατὸς] Hephaestione duce. Curt. IV, 5, 10. Pelusium, Aegypti Syriam versus, portus extremus.

3. σατράπης] loco Sabacis, qui apud Issum ceciderat. cf. lib. II, 11, 10.

Δαρεῖον ὅτι — ἔφυγε] similia exempla vide I, 26, 8. II, 5, 8. VII, 13, 9. 15, 7. Ind. 13, 8. *Gron.*

τῆς Ἀραβίας τὰ πολλὰ] *magnam Arabiae partem*, forte ejus Arabiae, quae Persis parebat. Expugnaverat enim Alexander (II, 20, 5.) eam solummodo Arabiae partem, quae est ad Antilibanum montem, et ipse in oratione ad milites (V, 25, 8.) Arabiae ἔςιν ἃ, i. e. aliquam partem, ab iis expugnatam gloriatur.

4. Credendus est Alexander per maxima Nili brachia navigasse, per Pelusiacum Memphin, ex Memphi deinde per Canopicum ad lacum Mariam. Heliopolis, urbs pervetusta in mediterraneis Aegypti, propior tamen Memphi et Nilo, quam sinui arabico.

5 καθ' ὁδὸν χωρία ἐνδιδόντων τῶν ἐνοικούντων κατασχὼν, διὰ
τῆς ἐρήμου ἀφίκετο ἐς Ἡλιούπολιν. Ἐκεῖθεν δὲ διαβὰς
τὸν πόρον, ἧκεν ἐς Μέμφιν· καὶ θύει ἐκεῖ τοῖς τε ἄλ-
λοις θεοῖς, καὶ τῷ Ἄπιδι· καὶ ἀγῶνα ἐποίησε γυμνι-
κόν τε καὶ μουσικόν· ἧκον δὲ αὐτῷ οἱ ἀμφὶ ταῦτα τεχ-
6 νῖται ἐκ τῆς Ἑλλάδος οἱ δοκιμώτατοι. Ἐκ δὲ Μέμφιος
κατέπλει κατὰ τὸν ποταμὸν ὡς ἐπὶ θάλασσαν· τούς τε
ὑπασπιστὰς [ἐπὶ τῶν νεῶν] λαβὼν, καὶ τοὺς τοξότας,
καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας, καὶ τῶν ἱππέων τὴν βασιλικὴν ἴλην
7 τὴν τῶν ἑταίρων. Ἐλθὼν δὲ ἐς Κάνωβον, καὶ κατὰ
τὴν λίμνην τὴν Μαρίαν περιπλεύσας, ἀποβαίνει ὅπου νῦν
Ἀλεξάνδρεια πόλις ᾤκισται, Ἀλεξάνδρου ἐπώνυμος, καὶ
ἔδοξεν αὐτῷ ὁ χῶρος κάλλιστος κτίσαι ἐν αὐτῷ πόλιν,
8 καὶ γενέσθαι ἂν εὐδαίμονα τὴν πόλιν. Πόθος οὖν λαμ-
βάνει αὐτὸν τοῦ ἔργου, καὶ αὐτὸς τὰ σημεῖα τῇ πόλει ἔ-
θηκεν, ἵνα τε ἀγορὰν ἐν αὐτῇ δείμασθαι ἔδει, καὶ ἱερὰ
ὅσα, καὶ θεῶν ὧντινων, τῶν μὲν Ἑλληνικῶν, Ἴσιδος
δὲ Αἰγυπτίας· καὶ τὸ τεῖχος ᾗ περιβεβλῆσθαι. Καὶ
ἐπὶ τούτοις ἐθύετο, καὶ τὰ ἱερὰ καλὰ ἐφαίνετο.

NOTAE CRITICAE.

LIB. III. CAP. I.

6. Voces tres: ἐπὶ τῶν νεῶν male huc translatae videntur ex sect. 4. Scribendum enim fuerat ἐπὶ τὰς ναῦς. Sic I, 4, 6. ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναλαμβάνειν τὰ παιδάρια. Mox etiam saltem vacant verba τὴν τῶν ἑταίρων. Alia enim turma regia non fuit praeter eam amicorum. Singularis etiam hoc loco nec Arriano solennis est usus verbi λαμβάνειν, ut sit *secum ducere*, qua significatione uti solet verbo ἀναλαμβάνειν, ut I, 1, 15. 2, 8. 5, 15. et sexcenties.

7. Post κτίσαι excidit forte τε, cui respondeat sequens καί.

5. *Apis* taurus, qui Memphi pro deo colebatur, de quo videndus est Herodotus III, 27. 28.

τεχνῖται] artifices in rebus ad gymnica et musica certamina pertinentibus.

7. κατὰ τὴν λίμνην etc.] *circumvectus ab ostio canopico* (praeter litora) *usque ad lacum Mareotin.*

II. Λέγεται δέ τις καὶ τοιόσδε λόγος, οὐκ ἄπιστος 1
ἔμοιγε· ἐθέλειν μὲν Ἀλέξανδρον καταλιπεῖν αὐτὸν τὰ
σημεῖα τοῦ τειχισμοῦ τοῖς τέκτοσιν, οὐκ εἶναι δὲ ὅτῳ τὴν
γῆν ἐπιγράψουσι· τῶν δὴ τεκτόνων τινὰ ἐπιφρασθέντα, 2
ὅσα ἐν τεύχεσιν ἄλφιτα οἱ στρατιῶται ἐκόμιζον ξυναγα-
γόντα, ἐπιβάλλειν τῇ γῇ, ἵναπερ ὁ βασιλεὺς ὑφηγεῖτο,
καὶ τὸν κύκλον οὕτω περιγραφῆναι τοῦ περιτειχισμοῦ, ὅν-
τινα τῇ πόλει ἐποίει· τοῦτο δὲ ἐπιλεξαμένους τοὺς μάντεις, 3
καὶ μάλιστα δὴ Ἀρίστανδρον τὸν Τελμισσέα (ὃς δὴ πολλὰ
μὲν καὶ ἄλλα ἀληθεῦσαι ἐλέγετο) Ἀλεξάνδρῳ φάναι,
εὐδαίμονα ἔσεσθαι τὴν πόλιν, τά τε ἄλλα, καὶ τῶν ἐκ
γῆς καρπῶν εἵνεκα. Ἐν τούτῳ δὴ καὶ Ἡγέλοχος κατέ- 4
πλευσεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἀπαγγέλλει Ἀλεξάνδρῳ,
Τενεδίους τε ἀποστάντας Περσῶν, σφίσι προσθέσθαι
(καὶ γὰρ καὶ ἄκοντας Πέρσαις προσχωρῆσαι) καὶ Χίων
ὅτι δὴ ὁ δῆμος ἐπηγάγετο σφᾶς βίᾳ τῶν κατεχόντων τὴν
πόλιν, οὓς Αὐτοφραδάτης τε καὶ Φαρνάβαζος ἐγκατέ-

Cap. II.

4. καὶ γὰρ καὶ ἄκοντας, ex Optimo. Vulgo καὶ γὰρ ἄκοντας.

C. II.

Arg. Prodigium de opulentia Alexandriae. Persarum classis ab Hegelocho dissoluta, insulaeque maris Aegaei, quas Persae adhuc tenebant, in Macedonum potestatem redactae.

1. *ἐπιγράψουσι*] sc. *οἱ τέκτονες*. Singularis est usus futuri. Verte: *nihilque ad manum fuisse, quo signa in terra describere potuissent.*

2. *ἄλφιτα*] Deerat terra alba vel calx, qua veteres uti solebant. *τὸν κύκλον* — Alexandriam chlamydis figuram habuisse, multi testantur: Diod. XVII, 52., ubi vide Wessel. Plin. V, 10. Strabo XVII, 1143. B. Plut. Vita Alex. c. 26. Cuperus in Homeri Apoth. p. 158. Alexandriae formam non multum ab ovata deflexisse monstrat, chlamydis et Alexandriae figuram repraesentans.

4. *Ἡγέλοχος*] cui ab Alexandro mandatum erat, ut classem cogeret contra Persas II, 2, 6. De Tenediis vide II, 3. 6. de Chio II, 13, 4. 6.

καὶ Χίων ὅτι δὴ ὁ δῆμος] *quod Chiorum populus adduxerit ipsos* (n. Macedonas), *invitis* (*βίᾳ*) *iis, qui urbem tenebant.* — Occupaverat ergo Chium Hegelochus, incolis ultro vocantibus, invitisque Apollonide et Athenagora, quibus urbs cum modico praesidio militum tradita fuerat ab Autophradate et Pharnabazo. *Raph.*

καθάπερ οἱ μῦθοι τῆς Ἡρακλέους τε καὶ Περσέως ἐς Δία,
4 Καὶ οὖν παρ' Ἄμμωνα ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἐστέλλετο, ὡς καὶ τὰ αὑτοῦ ἀτρεκέστερον εἰσόμενος, ἢ φήσων γε ἐγνωκέναι.
5 Μέχρι μὲν δὴ Παραιτονίου παρὰ θάλασσαν ἤει δι' ἐρήμου, οὐ μέντοι δι' ἀνύδρου τῆς χώρας, σταδίους ἐς χιλίους καὶ ἑξακοσίους, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος. Ἐντεῦθεν δὲ ἐς τὴν μεσόγαιαν ἐτράπετο, ἵνα τὸ μαντεῖον ἦν τοῦ Ἄμμωνος.
6 Ἔστι δὲ ἐρήμη τε ἡ ὁδὸς, καὶ ψάμμος ἡ πολλὴ αὐτῆς καὶ ἄνυδρος. Ὕδωρ δὲ ἐξ οὐρανοῦ Ἀλεξάνδρῳ πολὺ ἐ-
7 γένετο· καὶ τοῦτο ἐς τὸ θεῖον ἀνηνέχθη. Ἀνηνέχθη δ' ἐς τὸ θεῖον καὶ τόδε· ἄνεμος νότος ἐπὰν πνεύσῃ ἐν ἐκείνῳ τῷ χώρῳ, τῆς ψάμμου ἐπιφορεῖ κατὰ τῆς ὁδοῦ ἐπὶ μέγα, καὶ ἀφανίζεται τῆς ὁδοῦ τὰ σημεῖα, οὐδὲ ἔστιν εἰδέναι ἵνα χρὴ πορεύεσθαι, καθάπερ ἐν πελάγει, τῇ ψάμμῳ·
8 ὅτι σημεῖα οὐκ ἔστι κατὰ τὴν ὁδὸν, οὔτε που ὄρος, οὔτε δένδρον, οὔτε γήλοφοι βέβαιοι ἀνεστηκότες, οἷς τισιν οἱ

quam Philippus velut stupri compertam dimiserat.

ἐς Δία] ad Iovem Graecorum. Opponitur ἐς Ἄμμωνα. Tota expeditio alieno tempore a rege suscepta videtur, cui primo quoque tempore Darius investigandus, et debellandus erat. Fortasse vero rumorem divinae originis suae, hac expeditione stabilitum, plus quam celeritatem ad victoriam allaturum credidit. Pericula vero itineris sine dubio a scriptoribus, ut fit, aucta sunt.

4. τὰ αὑτοῦ] originem suam.

5. Paraetonium ultima urbs munita Aegypti, occidentem versus. Circiter in his regionibus Cyrenaei Alexandro cum donis obviam venere atque sese dedere. lib. VII, 9, 12. Diod. XVII, 49. Curt. IV, 7, 9.

6. ὕδωρ δὲ ἐξ οὐρανοῦ] Itinera per deserta Africae hieme sunt, quum pluvia coelo demissa, quam plurima, arenam et stabilem et frigidam et inagitabilem reddit. Alexander quoque hieme ad Ammonem profectus est. cf. c. 6, 1.

7. τῇ ψάμμῳ] pro ἐν τῇ ψάμμῳ, sed abest ex more Arriani, praepositio repetita, ut VI, 25, 7. V, 17, 3., ubi Gronovius hos locos collegit, et hunc addit ex Peirescianis Excerptis Dionis p. 649. ὥσπερ ἐπὶ λιμένα τὸ τοῦ Σύλλα στρατόπεδον κατεφέροντο.

8. γήλοφοι βέβαιοι] Nulli firmi et stabiles colles exstabant. Nam quod ventus saepe arenam convertit, et in collium speciem cumulat, certi illi tumuli non sunt, ventoque mox iterum dissipantur, alioque congeruntur. Raph.

δῖται τεκμαίροιντο ἂν τὴν πορείαν, καθάπερ οἱ ναῦται
τοῖς ἄστροις. Ἀλλ' ἐπλανᾶτο γὰρ ἡ στρατιὰ Ἀλεξάν- 9
δρῳ, καὶ οἱ ἡγεμόνες τῆς ὁδοῦ ἀμφίβολοι ἦσαν. Πτο- 10
λεμαῖος μὲν δὴ ὁ Λάγου λέγει δράκοντας δύο ἰέναι πρὸ
τοῦ στρατεύματος, φωνὴν ἱέντας, καὶ τούτοις Ἀλέξανδρον
κελεῦσαι ἕπεσθαι τοὺς ἡγεμόνας, πιστεύσαντας τῷ θείῳ·
τοὺς δὲ ἡγήσασθαι τὴν ὁδὸν τήν τε ἐς τὸ μαντεῖον, καὶ
ὀπίσω αὖθις. Ἀριστόβουλος δὲ (καὶ ὁ πλείων λόγος 11
ταύτῃ κατέχει) κόρακας δύο προπετομένους πρὸ τῆς στρα-
τιᾶς, τούτους γενέσθαι Ἀλεξάνδρῳ τοὺς ἡγεμόνας. Καὶ 12
ὅτι μὲν θεῖόν τι ξυνεπελάβετο αὐτῷ, ἔχω ἰσχυρίσασθαι,
ὅτι καὶ τὸ εἰκὸς ταύτῃ ἔχει· τὸ δὲ ἀτρεκὲς τοῦ λόγου ἀ-
φείλοντο οἱ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐξηγησάμενοι.

IV. Ὁ δὲ χῶρος, ἵναπερ τοῦ Ἄμμωνος τὸ ἱερόν 1
ἐστι, τὰ μὲν κύκλῳ πάντα ἔρημα καὶ ψάμμον τὸ πᾶν
ἔχει, καὶ ἄνυδρον αὐτήν. Ὁ δὲ ἐν μέσῳ ὀλίγος ὢν (ὅσον 2

Cap. III.

11. πρὸ τῆς στρατιᾶς — ex omnibus MSS. et Veneta ac Basileensi. Vulgo neglecta est praepositio. Mox etiam ex MSS. ὑπὲρ αὐτοῦ ἐξηγ. pro vulgato αὐτὸ ἐξηγ.

Cap. IV.

1. ὁ δὲ χῶρος — καὶ ψάμμος τὸ πᾶν ἔχει, καὶ ἄνυδρος. Αὐτὸς δὲ etc. Locus corruptus est, nec multum juvat Optimus, qui cum duobus habet ψάμμον. Gronovium, cui ista optimi lectio vera esse videtur, quum hoc pacto vox ἄνυδρος rursum queat referri ad χῶρος, non intelligo. Locus enim, ubi Ammonis templum, ἄνυδρος non erat. Si retines vulgatum, delenda est copulativa ante ἄνυδρος. Si recipis lectionem Optimi, legendum est καὶ ψάμμον τὸ πᾶν (sc. κατὰ) ἔχει ἄνυδρον. Malim tamen καὶ ψάμμον τὸ πᾶν ἔχει, καὶ ἄνυδρον αὐτήν. | Ὁ δὲ ἐν μέσῳ etc. quod Arrianeum est (Vide not. ad I, 5, 7.) et interim recepi. Mox iterum expunxi voculam δὲ post τεσσαράκοντα, quam a Gronovio recte exclusam, temere repetierat Lemgoviana.

11. κόρακας] Nihil et hic divini est. Solent enim aves volatu et nauris proximam designare terram. Nec incredibile est, etiam serpentes in desertis arenosis, si fugae se mandant, cultiora loca, ubi nidificant, petere.

C. IV.

Arg. Locus, fons et sal Ammoniorum. Alexandri reditus.

γὰρ πλεῖστον αὐτοῦ ἐς πλάτος διέχει, ἐς τεσσαράκοντα
μάλιστα σταδίους ἔρχεται) κατάπλεώς ἐστιν ἡμέρων δένδρων,
3 ἐλαιῶν καὶ φοινίκων, καὶ ἔνδροσος μόνος τῶν πέριξ. Καὶ
πηγὴ ἐξ αὐτοῦ ἀνίσχει, οὐδέν τι ἐοικυῖα ταῖς πηγαῖς ὅσαι
ἄλλαι ἐκ γῆς ἀνίσχουσιν. Ἐν μὲν γὰρ μεσημβρίᾳ ψυ-
χρὸν τὸ ὕδωρ γευσαμένῳ τε, καὶ ἔτι μᾶλλον ἁψαμένῳ,
4 οἷον ψυχρότατον· ἐγκλίναντος δὲ τοῦ ἡλίου ἐς ἑσπέραν,
θερμότερον, καὶ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἔτι θερμότερον ἔς τε
ἐπὶ μέσας τὰς νύκτας· μέσων δὲ νυκτῶν, ἑαυτοῦ θερ-
5 μότατον· ἀπὸ δὲ μέσων νυκτῶν, ψύχεται ἐν τάξει· καὶ
ἕωθεν ψυχρὸν ἤδη ἐστί· ψυχρότατον δὲ, μεσημβρίας·
6 καὶ οὕτω ἀμείβει ἐν τάξει ἐπὶ ἑκάστῃ τῇ ἡμέρᾳ. Γίγνον-
ται δὲ καὶ ἅλες αὐτόματοι ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ὀρυκτοί·
καὶ τούτων ἔστιν οὓς ἐς Αἴγυπτον φέρουσι τῶν ἱερέων τινὲς τοῦ
7 Ἄμμωνος· ἐπειδὴ γὰρ ἐπ' Αἰγύπτου στέλλονται, ἐς κοι-
τίδας πλεκτὰς ἐκ φοίνικος ἐσβαλόντες, δῶρον τῷ βα-
8 σιλεῖ ἀποφέρουσιν, ἢ εἴ τῳ ἄλλῳ. Ἔστι δὲ μακρός τε ὁ
χόνδρος, καὶ ἤδη τινὲς αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τρεῖς δακτύλους·
καὶ καθαρὸς, ὥσπερ κρύσταλλος· καὶ τούτῳ ἐπὶ ταῖς
θυσίαις χρῶνται, ὡς καθαρωτέρῳ τῶν ἀπὸ θαλάσσης
ἁλῶν, Αἰγύπτιοί τε καὶ ὅσοι ἄλλοι τοῦ θείου οὐκ ἀμελῶς
9 ἔχουσιν. Ἐνταῦθα Ἀλέξανδρος τόν τε χῶρον ἐθαύμασε,
καὶ τῷ θεῷ ἐχρήσατο· καὶ ἀκούσας ὅσα αὐτῷ πρὸς θυ-
μοῦ ἦν, ὡς ἔλεγεν, ἀνέζευξεν ἐπ' Αἰγύπτου· ὡς μὲν

8. καὶ ἤδη τινὲς ex Optimo. Vulgo copula neglecta est, et verba ἤδη — δακτύλους in parenthesi scribuntur, sed parentheseos notam, Gronovio jubente, abjeci.

3. οἷον ψυχρότατον] tam est frigidus fons, *quam qui frigidissimus*. *Raph.* Fons sine dubio eandem caloris moderationem quavis diei parte servabat. Major vero aquae calor, quem noctu, vel frigus, quod interdiu, qui tetigere, sensisse dicuntur, pendebat a temperatione aëris. Qui quum interdiu, sole fervente, ureret, aqua videbatur frigida; calida vero noctu, aëre frigidiore.

8. ὁ χόνδρος etc.] De sale hoc loquitur et Herodotus IV, 181. 182., ubi vide Wessel. Addatur St. Croix p. 277.

Ἀριστόβουλος λέγει, τὴν αὐτὴν ὀπίσω ὁδόν· ὡς δὲ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, ἄλλην εὐθεῖαν, ὡς ἐπὶ Μέμφιν.

V. Ἐς Μέμφιν δὲ αὐτῷ πρεσβεῖαί τε πολλαὶ ἐκ 1
τῆς Ἑλλάδος ἧκον, καὶ οὐκ ἔστιν ὅντινα ἀτυχήσαντα ὧν
ἐδεῖτο ἀπέπεμψε· καὶ στρατιὰ παραγίνεται, παρὰ μὲν
Ἀντιπάτρου μισθοφόροι Ἕλληνες ἐς τετρακοσίους, ὧν ἡ-
γεῖτο Μενίδας ὁ Ἡγησάνδρου· ἐκ Θρᾴκης δὲ ἱππεῖς ἐς
πεντακοσίους, ὧν ἦρχεν Ἀσκληπιόδωρος ὁ Εὐνίκου. Ἐν- 2
ταῦθα θύει τῷ Διὶ τῷ βασιλεῖ, καὶ πομπεύει ξὺν τῇ
στρατιᾷ ἐν τοῖς ὅπλοις· καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνικὸν καὶ
μουσικόν. Καὶ τὰ κατὰ τὴν Αἴγυπτον ἐνταῦθα ἐκό- 3
σμησε· δύο μὲν νομάρχας Αἰγύπτου κατέστησεν Αἰγυ-
πτίους, Δολόασπιν καὶ Πέτισιν, καὶ τούτοις διένειμε τὴν
χώραν τὴν Αἰγυπτίαν. Πετίσιος δὲ ἀπειπαμένου τὴν ἀρ-
χήν, Δολόασπις ἐκδέχεται πᾶσαν. Φρουράρχους δὲ τῶν 4
ἑταίρων, ἐν Μέμφει μὲν Πανταλέοντα κατέστησε τὸν *
Πυδναῖον· ἐν Πηλουσίῳ δέ, Πολέμωνα τὸν Μεγακλέους,

Cap. V.

1. Μενίδας ὁ Ἡγ. — Nostro loco vulgo scribitur Μενοίτας, alio IV, 18, 5. Μενοίδας, reliquis omnibus Μενίδας. At non imputanda est Arriano commutatio vocalium ι et οι et consonantium δ et τ. Eundem enim hominem designari, ex Indice comparet. Emendavi igitur hic Μενίδας, quia sic plurimis locis nomen scribitur; altero loco jam nuper ex Opt. nomen restitutum est.

3. Πετίσιος recepi pro Πετισίου ex MSS. Accedit, statim praecedere Πέτισιν. Pro Δολόασπις conjecit Gron. Δολόαπις. Sed MSS. partim habent Δολίασπις, partim Χολόασπις, unde nihil mutavi.

4. τὸν *, Πυδναῖον — Stellulam interjeci, quia patris nomen excidit. Sic in seqq. τὸν Μεγακλέους, Πελλαῖον, non vero τὸν Πελλαῖον, et mox non τὸν Αἰτωλόν. Mox pro τὸν Χαλκηδόνα scripsi ex Opt. et aliis τὸν Χαλκιδέως, ut pater Ephippi fuerit Χαλκιδεὺς appellatus, ut vidit etiam Gronovius.

C. V.

Arg. Legationes ex Graecia et supplementa. Formula Aegypti et Arabiae cum nominibus praefectorum. Duces militiae in Aegypto.

4. τῶν ἑταίρων] sc. τινὰς κατέστησεν. Sic mox Εὔγνωστον - τῶν

Ἠλλαῖον· τῶν ξένων δὲ ἄρχειν Λυκίδαν Αἰτωλόν· γραμματέα δὲ ἐπὶ τῶν ξένων Εὔγνωστον τὸν Ξενοφάντου τῶν ἑταίρων· ἐπισκόπους δὲ αὐτῶν, Αἰσχύλον τε καὶ Ἔ-
5 φιππον τὸν Χαλκιδέως. Λιβύης δὲ τῆς προσχώρου ἄρχειν δίδωσιν Ἀπολλώνιον Χαρίνου, Ἀραβίας δὲ τῆς πρὸς Ἡρώων πόλει, Κλεομένην τὸν ἐκ Ναυκράτιος, καὶ τούτῳ παρηγγέλλετο, τοὺς μὲν νομάρχας ἐᾷν ἄρχειν τῶν νομῶν τῶν κατὰ σφᾶς, καθάπερ ἐκ παλαιοῦ καθειστήκει. Αὐτὸν δὲ ἐκλέγειν παρ' αὐτῶν τοὺς φόρους· οἱ δὲ ἀποφέρειν
6 αὐτῷ ἐτάχθησαν. Στρατηγοὺς δὲ τῇ στρατιᾷ κατέστησεν, ἥν τινα ἐν Αἰγύπτῳ ὑπελείπετο, Πευκέσταν τε τὸν Μακαρτάτου καὶ Βάλακρον τὸν Ἀμύντου· ναυάρχους δὲ ἐπὶ

6. ἐν Αἰγύπτῳ ex Opt. pro ἐπ' Αἰγύπτῳ. Mox pro Μακαρτάτου duo Μαχαρτάτου, unus Μακάρτου. Unde Gronovius conjicit Μαχάτου vel Μαχάτα. Sed nihil mutavi.

ἑταίρων pro τινὰ τῶν ἑταίρων, et saepissime. Verte: *Praesidiorum autem praefectos constituit ex amicis, et quidem Memphi Pantaleonta, Pelusii Polemona.* — Opponuntur nomarchae, qui erant Aegyptii, et militum praefecti, qui erant Macedones, ex agmine amicorum selecti. τῶν ξένων sc. militum, qui praeter ea praesidia macedonica urbium principum in Aegypto relinquebantur. ἄρχειν sc. κατέστησε. — γραμματέα — Scribarum apud singula agmina negotium fuisse videtur, ut militibus necessaria compararent. Occurrit apud Curt. VII, 1, 15. Antiphanes, scriba equitum Amyntae; cui curae est, ut iis equitum, qui suos amiserant, alii dentur equi.

ἐπισκόπους δὲ αὐτῶν] vertit Blancardus: *inspectores simul et censores, si forte ambitiosius se gererent, et non contenti ea dignitate, res novas molirentur, qui praesidum ceterorumque vitam et mores in provinciae administratione observarent.*

5. Λιβύης] intellige nomon libycum, Aegypto adscriptum, ad quem pertinet urbs Paraetonium. Heroum urbs et nomos Aegypto ab oriente adjacet. Naucratis, urbs Aegypti. Cleomenes a patria vocatur Naucratius, ut distinguatur ab alio, qui occurrit VII, 26, 3.

τῶν νομῶν τῶν κατὰ σφᾶς] νομοὶ praefecturae provinciarum, in quas distincta erat Aegyptus. αἱ κατὰ σφᾶς ipsis tributae, suae, ad ipsos pertinentes. Ita τοὺς κατὰ σφᾶς ἐξορμᾷν suos milites exhortari III, 9, 12. 15, 1. V, 16, 4. Praesides suae quemque provinciae, quam antea habuerant, praeesse voluit. παρ' αὐτῶν sc. νομαρχῶν. Raph.

ὧν νεῶν Πολέμωνα τὸν Θηραμένους. Σωματοφύλακα δὲ 7
ντὶ Ἀρρύβου Λεοννάτον, τὸν Ὀνάσου ἔταξεν· Ἀρρύβας
ὰρ νόσῳ ἀπέθανεν. Ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀντίοχος, ὁ
ρχων τῶν τοξοτῶν, καὶ ἀντὶ τούτου ἄρχειν ἐπέστησε τοῖς
οξόταις Ὀμβρίωνα Κρῆτα. Ἐπὶ δὲ τοὺς ξυμμάχους 8
οὺς πεζοὺς, ὧν Βάλακρος ἡγεῖτο (ἐπεὶ Βάλακρος ἐν Αἰ-
ύπτῳ ὑπελείπετο) Κάλανον κατέστησεν ἡγεμόνα. Κα- 9
ανεῖμαι δὲ λέγεται ἐς πολλοὺς τὴν ἀρχὴν τῆς Αἰγύπτου,
ήν τε φύσιν τῆς χώρας θαυμάσας καὶ τὴν ὀχυρότητα,
τι οὐκ ἀσφαλὲς οἱ ἐφαίνετο ἑνὶ ἐπιτρέψαι ἄρχειν Αἰγύ-
του πάσης. Καὶ Ῥωμαῖοί μοι δοκοῦσι, παρ' Ἀλεξάν- 10
ρου μαθόντες, ἐν φυλακῇ ἔχειν Αἴγυπτον, καὶ μηδένα

7. Nomen Ἀρρύβας post ἔταξεν nuper ex Optimo restitutum est. Deinde, quae praecedunt verba, ἀντὶ Βαλάκρου τὸν Λεοννάτον τὸν Ὀνάσου, egregie corrupta sunt. Nomen Balacri, quod saepius in his occurrit, describentis negligentia loco alius nominis irrepsit. Similem errorem vide lib. IV, 7, 4. Scribo pro eo: Ἀρρύβα. De hoc Arrhyba nihil amplius constat, sed necesse non est, omnes corporis custodes celebriores fuisse. Deinde expungo articulum τὸν ante Λεοννάτον, propter graecae linguae usum. Monstrum denique lectionis manet in τὸν Ὀνάσου. Idem enim Leonnatus hoc loco vocatur filius Onasi, VI, 26, 6. Anteae, Ind. 18, 3. Euni, in Photii excerptis τῶν μετὰ Ἀλέξανδρον in principio, ὁ Ἄντους. Omnibus his locis MSS. nihil juvant. Reliqui scriptores patris nomen non addidere, ut verum nomen restitui nequeat. Mox etiam ἀντὶ τούτου rescripsi ex Opt. pro ἀντ' αὐτοῦ.

8. Κάλανον — Vult Gronovius Κάρανον, quia istud nomen sit purum putum indicum. Sed nihil muto, quia Caranus non peditum, sed equitum praefectus est. Vide Indicem. Deinde si Κάλας erat nomen macedonicum, cur non etiam Κάλανος? Denique verosimilius est, nomen philosophi indici immutatum esse in macedonicum et graecum, quod saepe factum videmus, quam vice versa. cf. nota ad lib. VII, 2, 9.

9. οὐκ ἀσφαλὲς οἱ ἐφ. pro αὐτῷ ἐφ. ex MSS. omnibus.

6. Πολέμωνα] cui triginta triremes ad claustra Nili tuenda datae. Curt. IV, 8, 4.

10. De hac re vide interpretes ad Tacitum Hist. I, 11., ubi recte monuit Lipsius: Cautio igitur ab Alexandro esse potuit, non tamen imitatio, quia ille in plures (praefectos Aegyptum distribuit) isti, uni (ex equitibus) permiserunt, sed infirmo. Tacitus, Aegyptum, ait, "copiasque, quibus coerceretur, jam inde a divo Augusto, equites romani obtinent loco regum. Ita

τῶν ἀπὸ βουλῆς ἐπὶ τῷδε ἐκπέμπειν ὕπαρχον Αἰγύπτου, ἀλλὰ τῶν εἰς τοὺς ἱππέας σφίσι ξυντελούντων.

1 VI. Ἀλέξανδρος δὲ ἅμα τῷ ἦρι ὑποφαίνοντι, ἐκ Μέμφιος ᾔει ἐπὶ Φοινίκης, καὶ ἐγεφυρώθη αὐτῷ ὅ, τι κατὰ Μέμφιν πόρος τοῦ Νείλου, καὶ αἱ διώρυχες αὐτοῦ
2 πᾶσαι. Ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς Τύρον, καταλαμβάνει ἐνταῦθα ἧκον αὐτῷ ἤδη καὶ τὸ ναυτικόν. Ἐν Τύρῳ δὲ αὖθις θύει τῷ Ἡρακλεῖ, καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνικόν τε
3 καὶ μουσικόν. Ἐνταῦθα ἀφικνεῖται παρ' αὐτὸν ἐξ Ἀθηνῶν ἡ Πάραλος, πρέσβεις ἄγουσα Διοφάντην καὶ Ἀχιλλέα. Ξυνεπρέσβευον δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ πάραλοι ξύμπαντες· καὶ οὗτοι τῶν τε ἄλλων ἔτυχον ὧν ἕνεκα ἐστάλησαν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἀφῆκεν Ἀθηναίοις, ὅσοι ἐπὶ
4 Γρανίκῳ Ἀθηναίων ἑάλωσαν. Τὰ δ' ἐν Πελοποννήσῳ ὅτι αὐτῷ νενεωτερίσθαι ἀπηγγέλλοντο, Ἀμφοτερὸν πέμπει βοηθὸν Πελοποννησίων, ὅσοι ἔς τε τὸν Περσικὸν πόλεμον βέβαιοι ἦσαν καὶ Λακεδαιμονίων οὐ κατήκουον.

Cap. VI.

3. Διοφάντην ex Opc. pro Διόφαντον.

visum expedire, provinciam aditu difficilem, annonae fecundam, superstitione ac lascivia discordem et mobilem, insciam legum, ignaram magistratuum, domi retinere. cf. etiam Annal. II, 59.

C. VI.

Arg. Reditus in Syriam. Legati Atheniensium aliorumque. Cura de Peloponneso et thesauris. Alexandri amici, sub Philippo exsules, promoti ejusdemque in eos fides. Aliae res ordinatae.

1. διώρυχες] *fossae* omnes inter Memphin et Pelusium e Nilo derivatae. *Gron.*

3. ἡ Πάραλος]. Naves duas habebant Athenienses publicas, quas sacras vocabant, quarum alteri Salaminiae, alteri Parali nomen erat, quibus non nisi ad necessarias et magni momenti res utebantur, teste Plutarcho in politicis praeceptis. Videntur ergo hoc honori Alexandri dedisse, quod legatos sacra navi ad eum miserint. cf. Freinsh. ad Curt. IV, 8, 12. *Raph.* Forte jam Athenienses de itinere ad Hammonem audiverant.

4. ὅσοι ἔς τε etc.] pro ὅσοι τε ἐς τὸν Περσ. Respondet καὶ sequens. Loquitur de iis Peloponnesiis, qui constantes manserint in bello Persis cum Alexandro inferendo.

Φοίνιξι δὲ καὶ Κυπρίοις προσετάχθη ἑκατὸν ναῦς ἄλλας, 5
πρὸς αἷς ἔχοντα Ἀμφοτερὸν ἔπεμπε, στέλλειν ἐπὶ Πελο-
ποννήσου. Αὐτὸς δὲ ἤδη ἄνω ὡρμᾶτο, ὡς ἐπὶ Θάψα- 6
κόν τε καὶ τὸν Εὐφράτην ποταμόν, ἐν Φοινίκῃ μὲν ἐπὶ τῶν
φόρων τῇ ξυλλογῇ καταστήσας Κοίρανον Βερροιαῖον, Φι-
λόξενον δὲ τῆς Ἀσίας, τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου ἐκλέγειν.
Τῶν ξὺν αὐτῷ δὲ χρημάτων τὴν φυλακὴν ἀντὶ τούτων ἐ- 7
πέτρεψεν Ἁρπάλῳ τῷ Μαχάτα ἄρτι ἐκ τῆς φυγῆς ἥκον-
τι. Ἅρπαλος γὰρ τὰ μὲν πρῶτα ἔφυγε, Φιλίππου ἔτι 8
βασιλεύοντος, ὅτι πιστὸς ἦν, καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἐπὶ
τῷ αὐτῷ ἔφυγε, καὶ Νέαρχος ὁ Ἀνδροτίμου, καὶ Ἐρι- 1
γύιος ὁ Λαρίχου, καὶ Λαομέδων ὁ τούτου ἀδελφός, ὅτι
ὕποπτα ἦν Ἀλεξάνδρῳ ἐς Φίλιππον, ἐπειδὴ Εὐρυδίκην 1

7. τῷ Μαχάτα, Machatae filio. Vulgo Μαχάτᾳ. Sed punctum sub ultima litera omisi, recte id jubente Gronovio ad II, 13, 9.

8. ὁ Ἀνδροτίμου. Sic legitur hoc nomen Ind. 18, 4. et 10. et sic hoc loco restitui, quum in omnibus invenirem ὁ Ἀνδροτίμω. Deinde post ὕποπτα excidisse videtur τινά. cf. I, 12, 19. VII, 17, 1.

5. πρὸς αἷς ἔχοντα] pro πρὸς ἐκείναις, ἃς ἔχοντα. *Raph.*

6. ἄνω et κάτω opponuntur, quorum hoc significat mare versus, ἄνω autem a mari versus mediterranea loca. *Raph.* Berrhoeaea, provincia Macedoniae.

ἐπὶ τάδε τοῦ Ταύρου] in Asiae ea parte, quae Alexandro in Phoenicia degenti cis Taurum (supra Phoeniciam) dici poterat.

7. ἥκοντι] alteram fugam intellige, quam paulo post narrat.

8. ὅτι πιστὸς ἦν] sc. Alexandro.

ἐς Φίλιππον] *quia suspectus erat Alexandro Philippus.* Quare nec amici Alexandri satis tutam Philippi fidem rati, exulatum abierunt. *Raph.*

Εὐρυδίκην] Quantum scio, nemo alteram illam in contumeliam Olympiadis a Philippo ductam uxorem Eurydicen vocat. At Diod. XVIII, 39. XIX, 11. loquitur de Eurydice Arrhidaei uxore, imperiosa muliere. Fateor Arrianum mihi confudisse videri turbas duplices in Macedonia, primas, quum Philippus ipse Cleopatram uxorem duceret, alteras, quum Arrhidaeo (filio ex pellice) uxorem daret. Illae praecessere. Olympias in Epirum, Alexander in Illyriam fugiebant. Concordia vero restituta, quum Philippus Arrhidaeo uxorem dare vellet, per Olympiadem et amicos nova suspicio injecta est Alexandro, quasi Philippus eo consilio magnis sumtibus Arrhidaei nuptias faceret, ut is aliquando rex fiat. Ipse igitur, clam patre sponsam Arrhidaei (Pixodari, re-

γυναῖκα ἠγάγετο Φίλιππος, Ὀλυμπιάδα δὲ τὴν Ἀλε-
9 ξάνδρου μητέρα ἠτίμασε. Τελευτήσαντος δὲ Φιλίππου,
κατελθόντας ἀπὸ τῆς φυγῆς, ὅσοι δι' αὐτὸν ἔφευγον,
Πτολεμαῖον μὲν, σωματοφύλακα κατέστησεν· Ἅρπα-
λον δὲ ἐπὶ τῶν χρημάτων, ὅτι αὐτῷ τὸ σῶμα ἐς τὰ πο-
λέμια ἀχρεῖον ἦν. Ἐριγύϊον δὲ, ἱππάρχην τῶν ξυμ-
μάχων· Λαομέδοντα δὲ τὸν τούτου ἀδελφὸν, ὅτι δίγλωσ-
σος ἦν ἐς τὰ βαρβαρικὰ γράμματα, ἐπὶ τοῖς αἰχμα-
λώτοις βαρβάροις· Νέαρχον δὲ, σατραπεύειν Λυκίας,
καὶ τῆς ἐχομένης Λυκίας χώρας, ἔς τε ἐπὶ τὸν Ταῦρον τὸ
10 ὄρος. Ὀλίγον δὲ πρόσθεν τῆς μάχης τῆς ἐν Ἰσσῷ γι-
νομένης, ἀναπεισθεὶς πρὸς Ταυρίσκου ἀνδρὸς κακοῦ Ἅρ-
11 παλος, φεύγει ξὺν Ταυρίσκῳ. Καὶ ὁ μὲν Ταύρισκος
παρ' Ἀλέξανδρον τὸν Ἠπειρώτην ἐς Ἰταλίαν σταλεὶς,
ἐκεῖ ἐτελεύτησεν. Ἁρπάλῳ δὲ ἐν τῇ Μεγαρίδι φυγὴ ἦν·
ἀλλ' Ἀλέξανδρος πείθει αὐτὸν κατελθεῖν, πίστεις δοὺς
οὐδὲν οἱ μεῖον ἔσεσθαι ἐπὶ τῇ φυγῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἔλατ-

11. οἱ μεῖον pro αὐτῷ μεῖον, ex Opt. ac plurimis.

gis Cariae, filiam) sibi ducere volebat. Qua re comperta pater et ipsum verbis male tractabat; et internuncium Alexandri in vincula conjecit, τῶν δ' ἄλλων ἑταίρων Ἅρπαλον καὶ Νέαρχον, ἔτι δὲ Ἐριγύϊον (sic scribe pro Φρύγιον) καὶ Πτολεμαῖον ἐκ Μακεδονίας μετέστησεν, οὓς ὕστερον Ἀλέξανδρος κατηγαγὼν ἐν ταῖς μεγίσταις ἔσχε τιμαῖς. Plut. Vit. Alex. c. 9. 10. Laomedon in Arriano amplius non occurrit, nisi corrupte in Ind. 18, 4. Λαμπέδων. Post Alexandri mortem Syriae praefectus fuit.

9. δι' αὐτὸν] sui, Alexandri, causa. — Ceterum summatim narrat Arrianus, occasione data, quod exsulibus hisce accideret, nec ita intelligendus est, quasi omnes nunc et quidem simul advenisse, et statim post adventum honoribus auctos esse velit. Ptolemaeus enim jam pugnae apud Issum intererat (II, 11, 11.) et somatophylax factus est in Demetrii locum post mortem Darii. (III, 27, 11.) Sic etiam de Nearcho et Harpalo patet, eos ante pugnam apud Issum ad Alexandrum venisse. De reliquis non omnia liquide constant.

δίγλωσσος] graecae et barbaricae linguae peritus.

10. Ὀλίγον δὲ] Referendum hoc δὲ ad superius μὲν sect. 8. ἐν Ἰσσῷ] sic III, 22, 8. ἐν Ἀρβήλοις apud Arbela. Reph.

11. Ἀλέξ. τὸν Ἠπειρώτην] Idem,

λθόντι, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χρημάτων αὖθις ἐτάχθη Ἅρπαλος. Ἐς Λυδίαν δὲ σατράπην Μένανδρον ἐκπέμπει, τῶν 12 ταίρων· ἐπὶ δὲ τοῖς ξένοις, ὧν ἡγεῖτο Μένανδρος, Κλέαρχος αὐτῷ ἐτάχθη. Ἀντὶ δὲ Ἀρίμμα, σατράπην Συρίας Ἀσκληπιόδωρον τὸν Εὐνίκου ἀπέδειξεν, ὅτι Ἀρίμμας ἀμελῆσαι ἐδόκει αὐτῷ ἐν τῇ παρασκευῇ, ἥν τινα ἐ-

2. Ἀντὶ δὲ Ἀρίμμα — Iterum novum nomen. Supra II, 13, 9. constituerat Alexander Satrapam Syriae Coeles Menona τὸν Κερδίμμα, qui idem esse videtur cum eo, qui nunc Arimmas vocatur. Forte librariis debetur confusio. Sed nullam video variantem. Deinde hoc loco ab Optimo scribitur Ἀσκληπιόδοτον, quod, quia locis reliquis vulgata retinetur, non recepi. Denique etiam in verbis: ὅτι Ἀρίμμας βασιλεῦσαι ἐδόκει αὐτῷ ἐν τῇ παρασκευῇ, ut vulgo legitur, vitium haeret. Recte enim Gronovio absurdum videtur, Arimmam istum regiam potestatem in praeparandis necessariis exercitui, et non in majoris momenti negotiis usurpasse accusari. Gronovius veretur, ne lacuna adsit. Mihi vitium haerere videtur in voce βασιλεῦσαι. Conjicio et scribo ἀμελῆσαι. Syllaba βασ est aperte repetitio terminationis nominis praecedentis.

cujus sororem Philippus duxerat, et cui idem filiam Cleopatram dederat, in cujus nuptiis occisus est. Parentini ab eo, ut contra Lucanos et Bruttios auxilio veniret, impetraverant. Id bellum tum gerebat, non sine prospero successu et spe occidentis, sicut Alexander Macedo orientis, subigendae incensus. Non multo post per insidias periit.

[illegible] etc.] nihil ipse minus fore ob fugam, i. e. non propterea ipsum, quod fugisset, deteriore conditione fore, sed eundem, quem ante tenuisset, honoris gradum habiturum: οὐδὲ ἐγένετο [illegible] ἐπανελθόντι neque fuit minus honoris reverso. Raph.

12. ὅτι Ἀρίμμας ἀμελῆσαι] Quia Arimmas Regi in praeparandis necessariis negligens fuisse videbatur. Alexandro iter futurum erat per deserta et arenosa, et cura opus erat ad comparanda, quae tanto exercitui ad tale iter essent necessaria. Earum rerum cura Satrapis ab Alexandro dabatur. Nostris adhuc temporibus apud Turcas ejus, qui regis vice est in Satrapatu Damasceno, summum negotium est, ea comparare, quae commeatibus mercatorum in itineribus necessaria sunt, quamvis mercatorum via alia nunc sit, quam fuit olim. — Simile quid vides VI, 27, 1. Apollophanem, Oritarum Satrapam, quod nihil eorum, quae imperata ei fuerant, perfecerat, Satrapatu Alexander deponit. Plura exempla severitatis Alexandri in Satrapas et duces, morem sibi non gerentes, vide III, 29, 10. IV, 7, 18, 2. VI, 27, 9 seqq. et alibi.

τάχθη παρασκευάσαι τῇ στρατιᾷ, κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄνω.

1 VII. Καὶ ἀφίκετο ἐς Θάψακον Ἀλέξανδρος, μη-
νὸς Ἑκατομβαιῶνος, ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀριστοφά-
νους· καὶ καταλαμβάνει δυοῖν γεφύραιν ἐζευγμένον τὸν
2 πόρον. Καὶ γὰρ Μαζαῖος, ὅτῳ ἡ φυλακὴ τοῦ ποταμοῦ
ἐκ Δαρείου ἐπετέτραπτο, ἱππέας μὲν ἔχων περὶ τρισχι-
λίους, καὶ τούτων Ἕλληνας μισθοφόρους δισχιλίους, τέως
3 μὲν αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἐφύλασσε. Καὶ ἐπὶ τῷδε οὐ
ξυνεχὴς ἡ γέφυρα ἦν ἐζευγμένη ἔς τε ἐς τὴν ἀντιπέρας
ὄχθην, τοῖς Μακεδόσι δειμαίνουσι, μὴ ἐπιθοῖντο οἱ ἀμφὶ
4 Μαζαῖον τῇ γεφύρᾳ ἵνα ἐπαύετο. Μαζαῖος δὲ ὡς ἤκου-
σεν ἤδη προσάγοντα Ἀλέξανδρον, ᾤχετο φεύγων ξὺν
τῇ στρατιᾷ πάσῃ· καὶ εὐθὺς ὡς ἔφυγε Μαζαῖος, ἐπε-
βλήθησαν αἱ γέφυραι τῇ ὄχθῃ τῇ πέραν, καὶ διέβη ἐπ'
5 αὐτῶν ξὺν τῇ στρατιᾷ Ἀλέξανδρος. Ἔνθεν δὲ ἐχώρει
ἄνω, ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, καὶ τῆς
Ἀρμενίας τὰ ὄρη, διὰ τῆς Μεσοποταμίας καλουμένης
6 χώρας. Οὐκ εὐθεῖαν δὲ ἐπὶ Βαβυλῶνος ἦγεν, ἀπὸ τοῦ
Εὐφράτου ὁρμηθείς· ὅτι τὴν ἑτέραν ἰόντι, εὐπορώτερα τὰ
ξύμπαντα τῷ στρατῷ ἦν, καὶ χιλὸς τοῖς ἵπποις, καὶ τὰ
ἐπιτήδεια ἐκ τῆς χώρας λαμβάνειν· καὶ τὸ καῦμα οὐχ

Cap. VII.

2. καὶ γὰρ Μαζ. — ex Opt. Vulgo καὶ γὰρ καὶ Μ.
περὶ τρισχιλίους — Quum duo MSS. haberent τετρακισχιλίους, conjecit Gronovius: περὶ τετρακισχιλίους καὶ ὑπὲρ vel ἐπὶ τούτων, ut habeantur sex millia cum Curtio IV, 9, 7.
3. ἔς τε ἐς τὴν — ex Opt. pro ἐς τε δὲ ἐπὶ τὴν.

C. VII.

Arg. Transgreditur Alexander Euphratem, Tigrimque. Lunae defectus.

1. ἐζευγμένον] sc. navibus. cf. V, 7, 1 seqq.

2. Particulae τέως μὲν respectum habent ad τὸ δὲ ὡς sect. 4. Rapp.

6. ἐπὶ Βαβυλῶνος] Babylonem versus tendit; quia Darius sibi recentem exercitum contraxisse dicebatur. Curt. IV 9, 2. De ejusdem supra Tigrim transitu nondum certior factus erat Alexander. De desertis inter Thapsacum et Babylonem vide Xenoph. Anab. 1, 5.

ὡσαύτως ἐπέφλεγον. Ἁλόντες δέ τινες κατὰ τὴν ὁδὸν 7
τῶν ἀπὸ τοῦ Δαρείου στρατεύματος κατασκοπῆς ἕνεκα ἀ-
πεσκεδασμένων, ἐξήγγειλαν, ὅτι Δαρεῖος ἐπὶ τοῦ Τίγρη-
τος ποταμοῦ κάθηται, ἐγνωκὼς εἴργειν Ἀλέξανδρον, εἰ
διαβαίνοι· καὶ εἶναι αὐτῷ στρατιὰν πολὺ μείζονα ἢ ξὺν
ᾗ ἐν Κιλικίᾳ ἐμάχετο. Ταῦτα Ἀλέξανδρος ἀκούσας, ᾔει 8
σπουδῇ ὡς ἐπὶ τὸν Τίγρητα. Ὡς δὲ ἀφίκετο, οὔτε αὐ-
τὸν Δαρεῖον καταλαμβάνει, οὔτε τὴν φυλακήν, ἥν τινα
ὑπολελοίπει Δαρεῖος, ἀλλὰ διαβαίνει τὸν πόρον, χαλε-
πῶς μὲν δι' ὀξύτητα τοῦ ῥοῦ, οὐδενὸς δὲ εἴργοντος. Ἐν- 9
ταῦθα ἀναπαύει τὸν στρατόν· καὶ τῆς σελήνης τὸ πολὺ
ἐκλιπὲς ἐγένετο. Καὶ Ἀλέξανδρος ἔθυε τῇ τε σελήνῃ,
καὶ τῷ ἡλίῳ, καὶ τῇ γῇ, ὅτων τὸ ἔργον τοῦτο λόγος εἶναι.
κατέχει. Καὶ ἐδόκει Ἀριστάνδρῳ πρὸς Μακεδόνων καὶ 10
Ἀλεξάνδρου εἶναι τῆς σελήνης τὸ πάθημα, καὶ ἐκείνου τοῦ
μηνὸς ἔσεσθαι ἡ μάχη, καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν, νίκην σημαί-
νεσθαι Ἀλεξάνδρῳ. Ἄρας δὲ ἀπὸ τοῦ Τίγρητος, ᾔει 11
διὰ τῆς Ἀτουρίας χώρας, ἐν ἀριστερᾷ μὲν ἔχων τὰ Γορδυαί-

11. Ἀτουρίας — ex conj. Freinshem. ad Curt. IV, 9, 8. nuper receptum est pro Ἀσσυρίας, ut quidam legunt. Alii cum primis editt. habebant Συρίας et duo Ἀτυρίας. — Mox vulgo legeba-

9. χαλεπῶς μὲν] Diod. XVII, 55. undarum altitudinem ait pectora superasse, fluviique impetum tam rapidum fuisse, ut subducto pedum vestigio, multos transeuntium abriperet. Aquam etiam scuta incurrentem non paucos abstulisse periculisque extremis immersisse, sed Alexandrum manus inter se arcte conserere totamque corporum molem veluti ponti similem habere jussisse, et sic exercitum servatum.

10. πρὸς Μακεδόνων] Qua superstitione pro Macedonibus lunae defectus esse putari potuerit, apparet ex Herodoto VII, 37., ubi quum Xerxi ex hibernis proficiscenti sol deficere narraretur, Magi affirmasse dicuntur, solem esse Graecorum, lunam Persarum, solisque defectum Graecis urbes esse relinquendas portendere. Vicissim ergo lunae defectus Persis exitium significare credebatur. Et quo anno pugna Marathonia Persae vincerentur, luna defecisse narratur. Quibus et similibus Macedones se consolatos esse credendi sunt.

ἐκ τῶν ἱερῶν sc. ἐδόκει Ἀριστάνδρῳ.

11. Ἀτουρία] regio circa vel prope Arbela, Strabone teste.

12 ων ὄρη, ἐν δεξιᾷ δὲ αὐτὸν τὸν Τίγρητα. Τετάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς διαβάσεως, οἱ πρόδρομοι αὐτῷ ἐξαγγέλλουσιν, ὅτι ἱππεῖς ἐστιν οἱ πολέμιοι ἀνὰ τὸ πεδίον φαί-
13 νονται· ὅσοι δὲ, οὐκ ἔχειν εἰκάσαι. Ξυντάξας οὖν τὴν στρατιὰν προὐχώρει ὡς ἐς μάχην· καὶ ἄλλοι αὖ τῶν προδρόμων προσελάσαντες, ἀκριβέστερον οὗτοι κατιδόντες, ἔφασκον δοκεῖν εἶναι τοὺς ἱππέας οὐ πλείους ἢ χιλίους.

1 VIII. Ἀναλαβὼν οὖν τήν τε βασιλικὴν ἴλην, καὶ
C τῶν ἑταίρων μίαν, καὶ τῶν προδρόμων τοὺς Παίονας, ἤλαυνε σπουδῇ, τὴν δὲ ἄλλην στρατιὰν βάδην ἕπεσθαι
2 ἐκέλευσεν. Οἱ δὲ τῶν Περσῶν ἱππεῖς κατιδόντες τοὺς ἀμφ᾽ Ἀλέξανδρον ὀξέως ἐπάγοντας, ἔφευγον ἀνὰ κρά-
3 τος. Καὶ Ἀλέξανδρος διώκων ἐνέκειτο, καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἀπέφυγον, τοὺς δέ τινας καὶ ἀπέκτειναν, ὅσοις οἱ ἵπποι ἐν τῇ φυγῇ ἔκαμον· τοὺς δὲ καὶ ζῶντας αὐτοῖς
1 ἵπποις ἔλαβον· καὶ παρὰ τούτων ἔμαθον, ὅτι οὐ πόρρω
4 εἴη Δαρεῖος ξὺν δυνάμει πολλῇ. Βεβοηθήκεσαν γὰρ

-tur τὰ Σογδιανῶν ὄρη, Emendavi τὰ Γορδυαίων, de qua lectione dubium esse non posse docet Blancardus pag. 170 et 176, Grentemesuiljus et praecipue Plut. V. Al. c. 31., ubi exercitum Darii castra habuisse ait in planitie μεταξὺ τοῦ Νιφάτου (montis) καὶ τῶν ὀρῶν τῶν Γορδυαίων vel Καρδυαίων.

12. ὅτι ἱππεῖς οὗτοι πολέμιοι — Ex Raphelii sententia est οὗτοι indefinitive pro οἵτινες quidam. Cujus rei exempla desidero. Mihi dubium non est, Arrianum ex more suo scripsisse ἐστιν οἱ quomodo emendavi.

13. δοκεῖν εἶναι σφίσι — vocem postremam, optimo Cod. jubente, abjeci. Superius etiam rescripsi αὖ τῶν προδρόμων pro αὐτῶν προ- ex primis edit. nam αὐτῶν typorum lapsu irrepsit in Gronovianam, et inde propagatum est.

C. VIII.

Arg. Praecursores Darii fugati. Auxilia ejus. Copiae persicae et locus castrorum.

1. ἤλαυνε sc. πρόσω ὡς ἐπὶ τοὺς Πέρσας.

2. ἀνὰ κράτος] *cursu effuso.* *Raph.*

4. Βεβοηθήκεσαν attice pro ἐβεβοηθήκεσαν.] Indorum intellige eos, qui paulo post vocantur Ἰνδοὶ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰνδοῦ. Bactriani apud nostrum modo scribuntur Bactri, modo Bactriani, plurimis Bactrii; apud Herodotum Bactrii praeter III, 92. Variat etiam Strabo. Curtio, Diodoro, Iustino

ιλθόντι, ἀλλ' ἐπὶ τῶν χρημάτων αὖθις ἐτάχθη Ἄρπαλος. Ἐς Λυδίαν δὲ σατράπην Μένανδρον ἐκπέμπει, τῶν 12
ἑταίρων· ἐπὶ δὲ τοῖς ξένοις, ὧν ἡγεῖτο Μένανδρος, Κλέαρχος αὐτῷ ἐτάχθη. Ἀντὶ δὲ Ἀρίμμα, σατράπην Συρίας Ἀσκληπιόδωρον τὸν Εὐνίκου ἀπέδειξεν, ὅτι Ἀρίμμας ἀμελῆσαι ἐδόκει αὐτῷ ἐν τῇ παρασκευῇ, ἥν τινα ἐ-

12. Ἀντὶ δὲ Ἀρίμμα — Iterum novum nomen. Supra II, 13, 9. constituerat Alexander Satrapam Syriae Coeles Menona τὸν Κερδίμμα, qui idem esse videtur cum eo, qui nunc Arimmas vocatur. Forte librariis debetur confusio. Sed nullam video variantem. Deinde hoc loco ab Optimo scribitur Ἀσκληπιόδωρον, quod, quia locis reliquis vulgata retinetur, non recepi. Denique etiam in verbis: ὅτι Ἀρίμμας βασιλεῦσαι ἐδόκει αὐτῷ ἐν τῇ παρασκευῇ, ut vulgo legitur, vitium haeret. Recte enim Gronovio absurdum videtur, Arimmam istum regiam potestatem in praeparandis necessariis exercitui, et non in majoris momenti negotiis usurpasse accusari. Gronovius veretur, ne lacuna adsit. Mihi vitium haerere videtur in voce βασιλεῦσαι. Conjicio et scribo ἀμελῆσαι. Syllaba βασ est aperte repetitio terminationis nominis praecedentis.

cujus sororem Philippus duxerat, et cui idem filiam Cleopatram dederat, in cujus nuptiis occisus est. Parentini ab eo, ut contra Lucanos et Bruttios auxilio veniret, impetraverant. Id bellum tum gerebat, non sine prospero successu et spe occidentis, sicut Alexander Macedo orientis, subigendae incensus. Non multo post per insidias periit.

οὐδὲν οἱ μεῖον etc.] nihil ipsi minus fore ob fugam, i. e. non propterea ipsum, quod fugisset, deteriore conditione fore, sed eundem, quem ante tenuisset, honoris gradum habiturum: οὐδὲν ἔγνωστο sc. μεῖον ἐπανελθόντι neque fuit minus honoris reverso. Raph.

12. ὅτι Ἀρίμμας ἀμελῆσαι] Quia Arimmas Regi in praeparandis necessariis negligens fuisse videbatur. Alexandro iter futurum erat per deserta et arenosa, et cura opus erat ad comparanda, quae tanto exercitui ad tale iter essent necessaria. Earum rerum cura Satrapis ab Alexandro dabatur. Nostris adhuc temporibus apud Turcas ejus, qui regis vice est in Satrapatu Damasceno, summum negotium est, ea comparare, quae commeatibus mercatorum in itineribus necessaria sunt, quamvis mercatorum via alia nunc sit, quam fuit olim. — Simile quid vides VI, 27, 1. Apollophanem, Oritarum Satrapam, quod nihil eorum, quae imperata ei fuerant, perfecerat, Satrapatu Alexander deponit. Plura exempla severitatis Alexandri in Satrapas et duces, morem sibi non gerentes, vide III, 29, 10. IV, 7, 1. 18, 2. VI, 27, 9 seqq. et alibi.

L

βαρζάνης καὶ Ὀτάνης ἐκόσμουν. Οὔξιοι δὲ καὶ Σουσια-
9 νοὶ ἡγεμόνα παρείχοντο Ὀξάθρην τὸν Ἀβουλίτου. Βου-
πάρης δὲ Βαβυλωνίων ἡγεῖτο. Οἱ δ' ἀνάσπαστοι Κᾶρες
καὶ Σιτακινοὶ σὺν Βαβυλωνίοις ἐτετάχατο. Ἀρμενίων
δὲ Ὀρόντης καὶ Μιθραύστης ἦρχε, καὶ Ἀριάκης Καππα-
10 δοκῶν. Σύρους δὲ τούς τε ἐκ τῆς Κοίλης, καὶ ὅσοι τῆς
11 μεταξὺ τῶν ποταμῶν Συρίας, Μαζαῖος ἦγεν. Ἐλέ-
γετο δὲ ἡ πᾶσα στρατιὰ Δαρείου, ἱππεῖς μὲν ἐς τετρα-
κισμυρίους, πεζοὺς δὲ ἐς ἑκατὸν μυριάδας· καὶ ἅρματα
δρεπανηφόρα διακόσια, ἐλέφαντες δὲ οὐ πολλοὶ, ἀλλὰ
ἐς πεντεκαίδεκα μάλιστα, Ἰνδοῖς τοῖς ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰνδοῦ
12 ἦσαν. Ξὺν ταύτῃ τῇ δυνάμει ἐστρατοπεδεύκει Δαρεῖος
ἐν Γαυγαμήλοις, πρὸς ποταμῷ Βουμώδῳ, ἀπέχων Ἀρ-

9. pro Ἀριάκης — Grentemesnilius ex Diod. XVIII. Plutarcho in Eumene, Appiano in Mithridatico; Iustino lib. XIII. Luciano in Macrobiis scribendum censet Ἀριαράθης.

12. Βουμώδῳ] ex omnibus MSS. Vulgo Βουμάδῳ. Libro VI, 11, 10. vero idem fluvius scribitur Bumelus, quae forma nata videtur ex simili terminatione nominum Arbela, et Gaugamela, unde et illo loco ita emendari, ut hoc. Etiam in Curtio Codd. modo habent Bumadus, modo Bumodus, modo Bumellus.

9. ἀνάσπαστοι Κᾶρες] Quos ex Herodot. lib. VII. explicuit Brissonius lib. II. de regno Persarum, eos esse, qui in colonias missi fuerant in insulas Oceani meridiani. *Gron.* Occurrunt in Diod. XVII, c. 110. in via e Susis in Sitacenen αἱ Κάραι καλούμεναι κῶμαι. Potuerunt ibi ex Caria in Asia minore transpositi esse coloni, et inde nomen factum. Sed aliud vult Wessel. cum iis, quos laudat.

10. τῆς μεταξὺ τῶν ποταμῶν, i. e. *ex Mesopotamia. Raph.*

11. De curribus falcatis, qui scripsere, inveniri possunt apud interpretes ad Curt. IV, 9, 4. Descriptionem eorum adjicio ex Xenoph. Cyrop. VI, 1, 29. 30. πολεμιστήρια κατεσκεύασεν ἅρματα τροχοῖς τε ἰσχυροῖς, ὡς μὴ ῥᾳδίως συντρίβηται, ἄξοσί τε μακροῖς· ἧττον γὰρ ἀνατρέπεται πάντα τὰ πλατέα· τὸν δὲ δίφρον τοῖς ἡνιόχοις ἐποίησεν, ὥσπερ πύργον ἰσχυρῶν ξύλων. ὕψος δὲ τούτων ἐστὶ μέχρι τῶν ἀγκώνων, ὡς δύνωνται ἡνιοχεῖσθαι οἱ ἵπποι ὑπὲρ τῶν δίφρων· τοὺς δὲ ἡνιόχους ἐθωράκισε πάντα πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν. Προσέθηκε δὲ καὶ δρέπανα σιδηρᾶ ὡς διπήχεια πρὸς τοὺς ἄξονας ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῶν τροχῶν, καὶ ἄλλα κάτω ὑπὸ τῷ ἄξονι εἰς γῆν βλέποντα, ὡς ἐμβαλούντων εἰς τοὺς ἐναντίους τοῖς ἅρμασιν.

12. De Arbelis et Gaugamelis vide VI, 11, 9. Gaugamela

ὡσαύτως ἐπιφλέγων. Ἁλόντες δέ τινες κατὰ τὴν ὁδὸν 7
τῶν ἀπὸ τοῦ Δαρείου στρατεύματος κατασκοπῆς ἕνεκα ἀ-
πεσκεδασμένων, ἐξήγγειλαν, ὅτι Δαρεῖος ἐπὶ τοῦ Τίγρη-
τος ποταμοῦ κάθηται, ἐγνωκὼς εἴργειν Ἀλέξανδρον, εἰ
διαβαίνοι· καὶ εἶναι αὐτῷ στρατιὰν πολὺ μείζονα ἢ ξὺν
ᾗ ἐν Κιλικίᾳ ἐμάχετο. Ταῦτα Ἀλέξανδρος ἀκούσας, ᾔει 8
σπουδῇ ὡς ἐπὶ τὸν Τίγρητα. Ὡς δὲ ἀφίκετο, οὔτε αὐ-
τὸν Δαρεῖον καταλαμβάνει, οὔτε τὴν φυλακήν, ἥν τινα
ἀπολελοίπει Δαρεῖος, ἀλλὰ διαβαίνει τὸν πόρον, χαλε-
πῶς μὲν δι' ὀξύτητα τοῦ ῥοῦ, οὐδενὸς δὲ εἴργοντος. Ἐν- 9
ταῦθα ἀναπαύει τὸν στρατόν· καὶ τῆς σελήνης τὸ πολὺ
ἐκλιπὲς ἐγένετο. Καὶ Ἀλέξανδρος ἔθυε τῇ τε σελήνῃ,
καὶ τῷ ἡλίῳ, καὶ τῇ γῇ, ὅτων τὸ ἔργον τοῦτο λόγος εἶναι
κατέχει. Καὶ ἐδόκει Ἀριστάνδρῳ πρὸς Μακεδόνων καὶ 10
Ἀλεξάνδρου εἶναι τῆς σελήνης τὸ πάθημα, καὶ ἐκείνου τοῦ
μηνὸς ἔσεσθαι ἡ μάχη, καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν, νίκην σημαί-
νεσθαι Ἀλεξάνδρῳ. Ἄρας δὲ ἀπὸ τοῦ Τίγρητος, ᾔει 11
διὰ τῆς Ἀτουρίας χώρας, ἐν ἀριστερᾷ μὲν ἔχων τὰ Γορδυαί-

11. Ἀτουρίας — ex conj. Freinshem. ad Curt. IV, 9, 8. nuper receptum est pro Ἀσσυρίας, ut quidam legunt. Alii cum primis editt. habebant Συρίας et duo Ἀτυρίας. — Mox vulgo legeba-

8. χαλεπῶς μὲν] Diod. XVII, 55. undarum altitudinem ait pectora superasse, fluviique impetum tam rapidum fuisse, ut subducto pedum vestigio, multos transeuntium abriperet. Aquam etiam scuta incurrentem non paucos abstulisse periculisque extremis immersisse, sed Alexandrum manus inter se arcte conserere totamque corporum molem veluti ponti similem habere jussisse, et sic exercitum servatum.

10. πρὸς Μακεδόνων] Qua superstitione pro Macedonibus lunae defectus esse putari potuerit, apparet ex Herodoto VII, 37., ubi quum Xerxi ex hibernis proficiscenti sol deficere narraretur, Magi affirmasse dicuntur, solem esse Graecorum, lunam Persarum, solisque defectum Graecis urbes esse relinquendas portendere. Vicissim ergo lunae defectus Persis exitium significare credebatur. Et quo anno pugna Marathonia Persae vincerentur, luna defecisse narratur. Quibus et similibus Macedones se consolatos esse credendi sunt.

ἐκ τῶν ἱερῶν sc. ἐδόκει Ἀριστάνδρῳ.

11. Ἀτουρία] regio circa vel prope Arbela, Strabone teste.

7 ὡς εἶδε τοὺς βαρβάρους, ἔστησε τὴν αὐτοῦ φάλαγγα· καὶ
ξυγκαλέσας αὐτούς τε τοὺς ἑταίρους, καὶ στρατηγοὺς, καὶ
ἰλάρχας, καὶ τῶν συμμάχων τε καὶ τῶν μισθοφόρων
ξένων τοὺς ἡγεμόνας, ἐβουλεύετο, εἰ αὐτόθεν ἐπάγοι ἤδη
8 τὴν φάλαγγα, ὡς οἱ πλεῖστοι ἄγειν ἐκέλευον· ἢ (κα-
θάπερ Παρμενίωνι καλῶς ἐδόκει) τότε μὲν αὐτοῦ κατα-
στρατοπεδεύειν, κατασκέψασθαι δὲ τόν τε χῶρον ξύμ-
παντα, εἰ δή τι ὕποπτον αὐτοῦ ἢ ἄπορον ἢ, ἢ εἴ ποι τά-
φροι ἢ σκόλοπες καταπεπηγότες ἀφανεῖς· καὶ τὰς τά-
9 ξεις τῶν πολεμίων ἀκριβέστερον κατιδεῖν. Καὶ νικᾷ Παρ-
μενίων τῇ γνώμῃ· καὶ καταστρατοπεδεύουσιν αὐτοῦ ὅπως
10 τεταγμένοι ἔμελλον ἰέναι ἐς τὴν μάχην. Ἀλέξανδρος
δὲ, ἀναλαβὼν τοὺς ψιλοὺς καὶ τῶν ἱππέων τοὺς ἑταίρους,
περιῄει ἐν κύκλῳ, σκοπῶν τὴν χώραν πᾶσαν ἵνα τὸ ἔρ-
11 γον αὐτῷ ἔσεσθαι ἔμελλεν. Ἐπανελθὼν δὲ, καὶ ξυγ-
καλέσας αὖθις τοὺς αὐτοὺς ἡγεμόνας, αὐτοὺς μὲν οὐκ ἔφη
χρῆναι παρακαλεῖσθαι πρὸς τὸν ἀγῶνα· πάλαι
γὰρ εἶναι δι᾽ ἀρετήν τε τὴν σφῶν παρακεκλημένους, καὶ
ὑπὸ τῶν πολλάκις ἤδη καλῶν ἔργων ἀποδεδειγμένων.
12 Τοὺς κατὰ σφᾶς δὲ ἑκάστους ἐξορμᾶν ἠξίου, λοχαγόν τε
λοχίτας, καὶ ἰλάρχην τὴν ἴλην τὴν αὐτοῦ ἕκαστον, καὶ
ταξιάρχους τὰς τάξεις, τούς τε ἡγεμόνας τῶν πεζῶν τὴν
13 φάλαγγα, ἕκαστον τὴν οἱ ἐπιτετραμμένην· ὡς ἐν τῇδε
τῇ μάχῃ οὐχ ὑπὲρ κοίλης Συρίας, ἢ Φοινίκης, οὐδὲ ὑπὲρ
Αἰγύπτου, ὡς πρόσθεν, μαχουμένους, ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς
ξυμπάσης Ἀσίας. Οὕς τινας χρὴ ἄρχειν ἐν τῷ τότε

7. ἐπάγοι ἤδη — Vellem ἐπάγειν δέοι. Hactenus juvant Veneta et Baf. ut edant ἐπάγει ἤδη.

8. ξύμπαντα ex omn. MSS. et primis editis, pro ἅπαντα.

12. ταξιάρχους ex MSS. omnibus, pro ταξιάρχην.

13. Post Ἀσίας interpunxi. Sequentia enim per se stant. Supple εἶναι ad κεθησόμενον. Mox habet Opt. ἐξόρμησιν, quod tamen recipere dubitavi.

8. Anacoluthon adest. Ex constructione praecedente legendum esset καταστρατοπεδεύει — κατασκέψασθαι etc. κατιδεῖν. Infinit. vero natus est ex omissis εἰ ἐδόκει.

βήλων τῆς πόλεως ὅσον ἑξακοσίους σταδίους, ἐν χώρῳ ὁμαλῷ πάντη. Καὶ γὰρ καὶ ὅσα ἀνώμαλα αὐτοῦ ἐς ἱπ- 13
πασίαν, ταῦτα δὲ ἐκ πολλοῦ οἱ Πέρσαι τοῖς τε ἅρμασιν ἐπελαύνειν εὐπετῆ πεποιήκεσαν καὶ τῇ ἵππῳ ἱππάσιμα. Ἦσαν γὰρ οἳ ἀνέπειθον Δαρεῖον ὑπὲρ τῆς πρὸς Ἰσσῷ γε- 14
νομένης μάχης, ὅτι ἄρα ἐμειονέκτησε τῶν χωρίων τῇ στενότητι· καὶ Δαρεῖος οὐ χαλεπῶς ἐπείθετο.

IX. Ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ πρὸς τῶν 1
κατασκόπων τῶν Περσῶν, ὅσοι ἑάλωσαν, ἔμεινεν αὐτοῦ ἵνα ἐξηγγέλθη, ἡμέρας τέσσαρας· καὶ τήν τε στρατιὰν ἐκ τῆς ὁδοῦ ἀνέπαυσε, τό τε στρατόπεδον τάφρῳ τε καὶ χάρακι ἐτείχισεν. Ἔγνω γὰρ τὰ μὲν σκευοφόρα ἀπο- 2
λείπειν, καὶ ὅσοι τῶν στρατιωτῶν ἀπόμαχοι ἦσαν· αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς μαχίμοις, οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ ὅπλα φέρουσιν, ἰέναι ἐφ' τὸν ἀγῶνα. Ἀναλαβὼν οὖν τὴν δύναμιν νυκτὸς 3
ἦγεν ἀμφὶ δευτέραν φυλακὴν μάλιστα, ὡς ἅμ' ἡμέρᾳ προσμίξαι τοῖς βαρβάροις. Δαρεῖος δὲ, ὡς προσηγ- 4
γέλθη αὐτῷ προσάγων ἤδη Ἀλέξανδρος, ἐκτάσσει τὴν στρατιὰν ὡς ἐς μάχην· καὶ Ἀλέξανδρος ἦγεν ὡσαύτως τεταγμένους. Καὶ ἀπεῖχε μὲν ἀλλήλων τὰ στρατόπε- 5
δα ὅσον ἑξήκοντα σταδίους· οὐ μήν πω καθεώρων ἀλλήλους· γήλοφοι γὰρ ἐν μέσῳ ἐπίπροσθεν ἀμφοῖν ἦσαν. Ὡς 6
δὲ ἀπεῖχεν Ἀλέξανδρος ὅσον ἐς τριάκοντα σταδίους, καὶ κατ' αὐτῶν ἤδη τῶν γηλόφων ᾔει αὐτῷ ὁ στρατός· ἐνταῦθα

Cap. IX.

3. προσμίξαι ex Opt. et alio, ac Veneta et Basil. pro προσμίξων.
6. ἐνταῦθα ὡς — ex Opt. et primis editt. pro ἐνταῦθα δὲ ὡς.

significat (ex sententia Plut. c. 31. et Strabonis XVI. initio) domum cameli, et quidem si priorem sequimur, quia veterum quis regum ἐκφυγὼν πολεμίους ἐπὶ καμήλου δρομάδος ἐνταῦθα [illegible] αὐτήν, [illegible] τινὰς κώμας καὶ προσ- ὁδοὺς εἰς τὴν ἐπιμέλειαν. Strabo paullisper differt.

C. IX.

Arg. Exercitus sibi appropinquant. Consilium Parmenionis. Allocutio Alexandri ad praefectos.

6. κατ' αὐτῶν ἤδη etc.] *in ipsis collibus, in vertice eorum*

4 ματος χρῆναι νικῆσαι Ἀλέξανδρον. Καὶ τὸ μεγαλήγο-
ρον αὐτοῦ τοῦτο, οὐχ ὑπέρογκον μᾶλλόν τι, ἢ εὐθαρσὲς
5 ἐν τοῖς κινδύνοις ἐφαίνετο. Δοκεῖν δ' ἔμοιγε, καὶ λο-
γισμῷ ἀκριβεῖ ἐχρήσατο ἐν τῷ τοιῷδε· ἐν νυκτὶ γὰρ, τοῖς
τε ἀποχρώντως καὶ τοῖς ἐνδεῶς πρὸς τὰς μάχας παρε-
σκευασμένοις, πολλὰ ἐκ τοῦ παραλόγου ξυμβάντα, τοὺς
μὲν ἔσφηλε τοὺς κρείσσονας, τοῖς χείροσι δὲ παρὰ τὰ
6 ἐξ ἀμφοῖν ἐλπισθέντα τὴν νίκην παρέδωκεν, αὐτῷ τι
κινδυνεύοντι τὸ πολὺ ἐν ταῖς μάχαις σφαλερὰ ἡ νὺξ
κατεφαίνετο· καὶ ἅμα ἡττηθέντι τε αὖθις Δαρείῳ, τὴν
ξυγχώρησιν, τοῦ χείρονι ὄντι καὶ χειρόνων ἡγεῖσθαι, ἡ
λαθραία τε καὶ νυκτερινὴ ἐκ σφῶν ἐπίθεσις ἀφῃρεῖτο.
7 Εἴτε τι ἐκ τοῦ παραλόγου πταῖσμα σφίσι ξυμπέσοι, τοῖς
μὲν πολεμίοις τὰ κύκλῳ φίλια, καὶ αὐτοὶ τῆς χώρας
ἔμπειροι· σφεῖς δὲ ἄπειροι ἐν πολεμίοις τοῖς πᾶσιν, ὧν
οὐ μικρὰ μοῖρα οἱ αἰχμάλωτοι ἦσαν, ξυνεπιθησόμενοι ἐν
νυκτὶ, μὴ ὅτι πταίσασιν, ἀλλὰ καὶ εἰ μὴ παρὰ πολὺ
8 νικῶντες φαίνοιντο. Τούτων τε τῶν λογισμῶν ἕνεκα ἐπαι-
νῶ Ἀλέξανδρον, καὶ τοῦ ἐς τὸ φανερὸν ὑπερόγκου, οὐ μεῖον.

1 XI. Δαρεῖος δὲ καὶ ὁ ξὺν Δαρείῳ στρατὸς, οὕτως
ὅπως τὴν ἀρχὴν ἐτάξαντο, ἔμειναν τῆς νυκτὸς ξυντεταγ-

6. καὶ χειρόνων — priorem voculam ex Optimo nunc adjeci.

fet cum Parmenione, longius de ejus consilio cogitasse. At quum et alii adessent, ad ostendendam suam fiduciam et magnanimitatem et ad augendum reliquorum animum, ista respondisse.

4. ἐν τοῖς κινδύνοις ut saepe pro ἐς τοὺς κινδύνους. Verte: *atque haec magnifica ejus vox non magis ex animi magnitudine nata, quam ejus esse videbatur, qui ad pericula promtus est.*

5. δοκεῖν δ' ἔμοιγε] Graecismus pro ὡς δ' ἐμοὶ δοκεῖ etc. τοῖς — παρεσκευασμένοις — dativi absoluti. Verte: *alteri si satis, alteri si parum ad pugnam parati sunt.*

6. κινδυνεύοντι τὸ πολὺ] *qui et ipse admodum strenue ac periculo se committere solebat.* Gr. κακοὶ timidi, ignavi, [illegible] *fortes. Raph.*

χείρονι ὄντι] dativi scripti per graecismum propter dativum praecedentem Δαρείῳ. Requiritur enim χείρονα ὄντα. [illegible] cf. c. 19, [illegible]

C. XI.

Arg. Imperitia Darii. Aciei

ἐρεθιζόμενοι. Οὔκουν τὴν ἐς τὰ καλὰ ἐξόρμησιν διὰ 14
πολλῶν ἀναγκαίαν αὐτοῖς εἶναι, οἴκοθεν τοῦτο ἔχουσιν·
ἀλλὰ κόσμου τε ἐν τῷ κινδύνῳ ὅπως τις καθ' αὑτὸν ἐπιμελήσεται, καὶ σιγῆς ἀκριβοῦς, ὁπότε σιγῶντας ἐπιέναι
δέοι· καὶ αὖ λαμπρᾶς τῆς βοῆς, ἵνα ἐμβοῆσαι καλόν·
καὶ ἀλαλαγμοῦ ὡς φοβερωτάτου, ὁπότε ἐπαλαλάξαι
καιρός. Αὐτοί τε ὅπως ὀξέως κατακούοιεν τῶν τε παραγ- 15
γελλομένων, καὶ παρ' αὐτῶν αὖ ὅπως ἐς τὰς τάξεις ὀ-
ξέως παραδιδῶνται τὰ παραγγέλματα· ἔν τε τῷ καθ' 16
αὑτὸν ἕκαστον καὶ τὸ πᾶν μεμνῆσθαι ξυγκινδυνεῦόν τε ἀμελουμένῳ, καὶ δι' ἐπιμελείας ἐκπονουμένῳ ξυνορθούμενον.

X. Ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἄλλα οὐ πολλὰ παρακαλέ- 1
σας τε καὶ ἀντιπαρακληθεὶς πρὸς τῶν ἡγεμόνων, θαῤῥεῖ.
Ἐπὶ τούτοις δειπνοποιεῖσθαί τε καὶ ἀναπαύεσθαι ἐκέλευσε
τὸν στρατόν. Παρμενίων δὲ λέγουσιν ὅτι ἀφικόμενος παρ' 2
αὐτὸν ἐπὶ τὴν σκηνὴν, νύκτωρ παραινεῖ ἐπιθέσθαι τοῖς Πέρσαις· ἀπροσδοκήτοις τε γὰρ καὶ ἀνατεταραγμένοις, καὶ
ἅμα ἐν νυκτὶ φοβερωτέροις ἐπιθήσεσθαι. Ὁ δὲ ἐκείνῳ μὲν 3
ἀποκρίνεται (ὅτι καὶ ἄλλοι κατήκουον τῶν λόγων) αἰσχρὸν
εἶναι κλέψαι τὴν νίκην, ἀλλὰ φανερῶς καὶ ἄνευ σοφίς- 1

Cap. X.

1. In Opt. est θαῤῥεῖ ἐπὶ τούτοις (pro θαῤῥεῖν ἐπὶ σφίσι,) quae scriptura Gronovio gratior videtur, eamque recipio sed interpunctione facta post θαῤῥεῖ.

3. ἄνευ σοφ. ex Opt. pro δίχα σοφίσματος.

14. Distinguitur h. l. ἀλαλαγμὸς et βοή. De priore scriptum est ad I, 14, 10. Βοή videtur esse clamor singulorum, αὐτοί τε sc. praefecti.

16. ... verte: *meminerintque, etiam summam rei tum periclitari, in eo quod negligatur a quoque seorsum, tum conservari in eo quod accurate conficiatur.* Raph. ad μεμνῆσθαι supple ἀναγκαῖον εἶναι.

C. X.

Arg. Nocturnum praelium a Parmenione suasum cur Alexander detrectaverit?

1. ἐπὶ τούτοις *post haec*, ut saepissime.

2. νύκτωρ pertinet ad ἐπιθέσθαι.

3. ὅτι καὶ ἄλλοι] *quia etiam alii hos sermones audiebant.* Arrianus innuere videtur, Alexandrum forte, si solus fuis-

τέταχατο· καὶ Μῆδοι ἔτι κατὰ τὸ δεξιόν· ἐπὶ δὲ, Παρθυαῖοι καὶ Σάκαι· ἐπὶ δὲ Τάπυροι καὶ Ὑρκάνιοι, ἐπὶ δὲ, Ἀλβανοὶ καὶ Σακεσίναι· οὗτοι μὲν ἔς τε ἐπὶ τὸ μέσον τῆς πάσης φάλαγγος.
6 Κατὰ τὸ μέσον δὲ, ἵνα ἦν βασιλεὺς Δαρεῖος, οἵ τε συγγενεῖς τοῦ βασιλέως ἐτετάχατο, καὶ οἱ μηλοφόροι Πέρσαι, καὶ Ἰνδοὶ, καὶ Κᾶρες οἱ
7 ἀνάσπαστοι καλούμενοι, καὶ οἱ Μάρδοι τοξόται. Οὔξιοι δὲ, καὶ Βαβυλώνιοι, καὶ οἱ πρὸς τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ,
8 καὶ Σιτακηνοὶ, ἐς βάθος ἐπιτεταγμένοι ἦσαν. Προτετάχατο δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ εὐωνύμου, κατὰ τὸ δεξιὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου, οἵ τε Σκύθαι ἱππεῖς, καὶ τῶν Βακτριανῶν ἐς
9 χιλίους, καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα ἑκατόν. Οἱ δὲ ἐλέφαντες ἔστησαν κατὰ τὴν [Δαρείου] ἴλην τὴν βασιλικὴν, καὶ ἅρματα ἐς πεντήκοντα. Τοῦ δὲ δεξιοῦ οἵ τε Ἀρμενίων καὶ Καππαδοκῶν ἱππεῖς προτετάχατο, καὶ ἅρματα δρεπανηφόρα πεντήκοντα. Οἱ δὲ Ἕλληνες οἱ μισθοφόροι παρὰ Δαρεῖόν τε αὐτὸν ἑκατέρωθεν, καὶ τοὺς ἅμα αὐτῷ Πέρσας, κατὰ τὴν φάλαγγα αὐτὴν τῶν Μακεδόνων, ὡς μόνοι δὴ ἀντίρροποι τῇ φάλαγγι, ἐτάχθησαν.

5. Scripsi Ἀλβανοὶ, ut 8, 7. et 13, 1. pro Ἀλβάνιοι. Deinde et hic et c. 8, 7. scripsi Τάπυροι pro Τόπειροι. Vide Blancardum pag. 180.

9. Recte jam vidit Gronovius, vocem Δαρείου esse glossema, et reliqua vertenda esse: *contra turmam regiam* sc. Alexandri. Paulo superius, restitui ex tribus editt. primis τῶν. Βακτριανῶν. Articulus primum in Blancardiana vitiose excidit.

6. συγγενεῖς] hoc nomen primo quidem consanguineis regis, quibus proprie competit, deinde vero etiam aliis, honoris et dignitatis causa tributum fuisse monstravit Freinshem. ad Curt. III, 3, 7. Vide etiam infra VII, 11, 10. μηλοφόροι vocantur satellites regis Persarum, quod malum praeferrent in hastis. Athen. lib. XII, p. 514. Herodot. VII, 41. et 49 seqq. Erant μηλοφόροι decem millia, novem millia habebant argentea, reliqui aurea mala in ima hastilis parte, quam manu tenebant. cf. adhuc Wessel. ad Diod. 17, 59.

7. ἐς βάθος] post reliquos a tergo appositi erant, ut agminum altitudinem augerent.

10. Sequebantur igitur agmina Darii, si incipis a laeva, 1) Scythae equites; 2) Bactrii 1000. 3) Bactrii

μενοι· ὅτι οὔτε στρατόπεδον αὐτοῖς περιεβέβλητο ἀκριβὲς· καὶ ἅμα ἐφοβοῦντο, μὴ σφίσι νύκτωρ ἐπιθοῖντο οἱ πολέμιοι. Καὶ εἴπερ τι ἄλλο, καὶ τοῦτο ἐκάκωσε τοῖς Πέρ- 2
σαις ἐν τῷ τότε τὰ πράγματα, ἡ στάσις ἡ πολλὴ ἡ ξὺν τοῖς ὅπλοις, καὶ τὸ δέος, (ὅ, τι περ φιλεῖ πρὸ τῶν μεγάλων κινδύνων γίγνεσθαι,) οὐκ ἐκ τοῦ παραυτίκα σχεδιασθὲν, ἀλλ' ἐν πολλῷ χρόνῳ μελετηθέν τε καὶ τὴν γνώμην αὐτοῖς δουλωσάμενον. Ἐτάχθη δὲ αὐτῷ ἡ στρα- 3
τιὰ ὧδε· ἑάλω γὰρ ὕστερον ἡ τάξις, ἥντινα ἔταξε Δαρεῖος, γεγραμμένη, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος. Τὸ μὲν 4
εὐώνυμον αὐτοῦ κέρας οἵ τε Βάκτριοι ἱππεῖς εἶχον, καὶ ξὺν τούτοις Δάαι, καὶ Ἀραχῶτοι· ἐπὶ δὲ τούτοις Πέρσαι τετάχατο, ἱππεῖς τε ὁμοῦ καὶ πεζοὶ ἀναμεμιγμένοι, καὶ Σούσιοι ἐπὶ Πέρσαις, ἐπὶ δὲ Σουσίοις Καδούσιοι. Αὕτη μὲν ἡ τοῦ εὐωνύμου κέρως, ἔς τε ἐπὶ τὸ μέσον τῆς πάσης φάλαγγος, τάξις ἦν. Κατὰ δὲ τὸ δεξιὸν, οἵ τε ἐκ 5
κοίλης Συρίας, καὶ οἱ ἐκ τῆς μέσης τῶν ποταμῶν ἐτε-

Cap. XI.

ἡ στάσις ἡ πολλὴ ἡ ξὺν τοῖς ὅπλοις — Sic restituo ex Veneta, Basil. et Vulcaniana. In Blancardiana primum et deinde in sequentibus transposita erant verba sic: ἡ στάσις ἡ ξὺν τοῖς ἡ πολλὴ ὅπλοις. Mox vulgo legebatur ἐν πολλοῖς πολλῷ χρόνῳ. Secundam vocem propter Optimum et antiquos Codd. abjeci. Deinde ex Optimo rescribo τὴν γνώμην et ex iisdem αὐτοῖς pro τὰς γνώμας αὐτῶν.

persicae et macedonicae instructio.

1. ἀκριβὲς pertinet ad στρατόπεδον. Verte: *quia neque castra munita ipsis circumjecta erant.*

2. τοῦτο ἐκάκωσε] τοῦτο respicit ad seqq. nempe ἡ στάσις et τὸ δέος.

καὶ τὸ δέος etc.] Quae verba in parenthesi leguntur, continent generalem sententiam. Reliqua de solo Persarum metu sunt intelligenda. Tanta autem vis est timoris vehementis, ut quorum animos occupavit, eos segnes inutilesque ad pugnam reddat, cogatque ipsos jam victos se agnoscere, antequam vincantur. *Reph.*

4. Daae] ex vicinia maris Caspii et Sogdianae, unde cum Bactriis conjuncti sunt. Sogdiani, qui supra c. 8. inter auxilia Darii numerantur, sine dubio cum Bactriis et Indi montani cum Arachotis conjuncti erant. τὸ μέσον est hoc loco *media acies*, φάλαγξ vero significat totam omnium frontem.

Ἀμύντας ἐπὶ Μακεδονίας ἐς ξυλλογὴν στρατιᾶς ἐσαλ-
17 μένος ἦν· τὸ δὲ εὐώνυμον τῆς Φάλαγγος τῶν Μακεδόνων ἡ Κρατερῦ τῦ Ἀλεξάνδρυ τάξις εἶχε· καὶ αὐτὸς Κρατερὸς ἐξῆρχε τῦ εὐωνύμυ τῶν πεζῶν. Καὶ ἱππεῖς ἐχόμενοι αὐτῦ οἱ ξύμμαχοι, ὧν ἡγεῖτο Ἐριγύϊος ὁ Λαρίχυ.
18 Τύτων δὲ ἐχόμενοι ὡς ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρας οἱ Θεσσα-
19 λοὶ ἱππεῖς, ὧν ἦρχε Φίλιππος ὁ Μενελάυ. Ξύμπαν δὲ τὸ εὐώνυμον ἦγε Παρμενίων ὁ Φιλώτα, καὶ ἀμφ' αὐτὸν οἱ τῶν Φαρσαλίων ἱππεῖς οἱ κράτιστοί τε καὶ πλεῖστοι τῆς Θεσσαλικῆς ἵππυ.

1 XII. Ἡ μὲν ἐπὶ μετώπυ τάξις Ἀλεξάνδρῳ ὧδε κεκόσμητο. Ἐπέταξε δὲ καὶ δευτέραν τάξιν, ὡς εἶναι
2 τὴν Φάλαγγα ἀμφίστομον. καὶ παρήγγελτο τοῖς ἡγεμόσι τῶν ἐπιτεταγμένων, εἰ κυκλυμένυς τὺς σφῶν ὑπὸ τῦ Περσικῦ στρατεύματος κατίδοιεν, ἐπιστρέψαντας ἐς τὸ ἔμπαλιν δέχεσθαι τὺς βαρβάρυς· ἐς ἐπικαμπὴν δὲ, (εἴ πυ ἀνάγκη καταλαμβάνοι, ἢ ἀναπτύξαι ἢ ξυγκλεῖσαι
3 τὴν Φάλαγγα,) κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας ἐχόμενοι τῆς βασιλικῆς ἴλης τῶν Ἀγριάνων ἐτάχθησαν οἱ ἡμίσεις, ὧν ἡγεῖτο Ἄτταλος, καὶ μετὰ τύτων οἱ Μακεδόνες οἱ τοξόται, ὧν Βρίσων ἦρχεν· ἐχόμενοι δὲ τῶν τοξοτῶν, οἱ ἀρχαῖοι καλύμενοι ξένοι, καὶ ἄρχων τύτων Κλέανδρος.

14, 3. II, 8, 6. Diodorus XVII, 57. ejus loco scripsit nomen Philippi, Balacri fil. Unde jam olim de eo, qui Amyntae locum tenebat, dubium fuisse videtur. Mox habet Optimus ξυλλογὴν, quod tamen recipere dubitavi, sicut etiam Μενελάυ, quod reliquis locis non retinet.

Cap. XII.

2. παρήγγελτο et ὑπὸ τῦ Περσικῦ, utrumque ex Opt. pro παρηγγέλλετο et πρὸς τῦ Π.

17. ἐχόμενοι αὐτῦ sc. ἐτάχθησαν.

C. XII.

Arg. Macedonum acies subsidiaria.

1. ἀμφίστομον] Arrian. Tact. c. 29. „amphistomos phalanx vocatur, quae dimidiam partem virorum aversam habet a se mutuo, sic ut terga sibi obvertant." cf. infra V, 17, 12. Raph. Cap. 14, 8. eadem vocatur φάλαγξ διπλῆ.

3. ἀρχαῖοι ξένοι] Gronovio distingui videntur prisci, qui

προσετάχθησαν δὲ τῶν τε Ἀγριάνων καὶ τῶν τοξοτῶν 4
οἵ τε πρόδρομοι καὶ οἱ Παίονες, ὧν Ἀρέτης καὶ Ἀ-
ρίστων ἡγοῦντο. Ξυμπάντων δὲ προτεταγμένοι ἦσαν οἱ
μισθοφόροι ἱππεῖς, ὧν Μενίδας ἦρχε. Τῆς δὲ βα- 5
σιλικῆς ἴλης καὶ τῶν ἄλλων ἑταίρων προτεταγμένοι
ἦσαν τῶν τε Ἀγριάνων καὶ τῶν τοξοτῶν οἱ ἡμίσεες,
καὶ οἱ Βαλάκρου ἀκοντισταί· οὗτοι κατὰ ἅρματα δρεπα-
νηφόρα ἐτετάχατο. Μενίδᾳ δὲ καὶ τοῖς ἀμφ᾽ αὐτὸν 6
παρήγγελτο, εἰ περιϊππεύοιεν οἱ πολέμιοι τὸ κέρας
σφῶν, ἐς πλαγίους ἐμβάλλειν αὐτοὺς ἐπικάμψαντας.
Τὰ μὲν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρως οὕτως ἐτέτακτο Ἀλεξάνδρῳ.
Κατὰ δὲ τὸ εὐώνυμον, ἐς ἐπικαμπὴν, οἵ τε Θρᾷκες ἐτε- 7
τάχατο, ὧν ἡγεῖτο Σιτάλκης. Καὶ ἐπὶ τούτοις οἱ ξύμ-
μαχοι ἱππεῖς, ὧν ἦρχε Κοίρανος. Ἐπὶ δὲ οἱ Ὀδρύσαι
ἱππεῖς, ὧν ἡγεῖτο Ἀγάθων ὁ Τυρίμμα. Ξυμπάντων 8
δὲ ταύτῃ προετάχθη ἡ ξενικὴ ἵππος ἡ τῶν μισθοφόρων,
ὧν Ἀνδρόμαχος ὁ Ἱέρωνος ἦρχεν. Ἐπὶ δὲ τοῖς σκευο-
φόροις, οἱ ἀπὸ Θρᾴκης πεζοὶ ἐς φυλακὴν ἐτάχθησαν.
Ἡ πᾶσα δὲ στρατιὰ Ἀλεξάνδρου, ἱππεῖς μὲν ἐς ἑπτα- 9
κισχιλίους, πεζοὶ δὲ ἀμφὶ τὰς τέσσαρας μυριάδας.

4. πρόδρομοι — Vulgo additur ἱππεῖς, quod, Optimo jubente, abjeci. Coeranus, qui mox nominatur, idem esse videtur, qui reliquis locis Caranus vocatur.

ex Macedonia cum rege ierant, a novellis nunc adscitis. Eidem suspecti sunt *Macedones sagittarii*, quorum nuspiam praeterea Arrianus mentionem fecit. Sed possunt esse altera totius agminis sagittariorum pars; reliqui sagittarii, qui erant Cretenses, occurrunt sect. 5.

9. Ordo totius aciei Macedonum hic est: in fronte a dextra ad sinistram primi sunt 1) Balacri jaculatores: 2) dimidia pars sagittariorum et jaculatorum. 3) equites amici sub Philota, et quidem turma Cliti, Glauciae, Aristonis, Sopolidis, Heraclidae, Demetrii, Meleagri et Hegelochi. 4) agema peditum et 5) reliqui hypaspistae sub Nicanore. Huc usque porrectum erat cornu dextrum, cui praeerat Alexander; ad cornu sinistrum, cui praefectus erat Parmenion, pertinent 6) pezetaeri sub Cratero, et quidem taxis Coeni, Perdiccae, Meleagri, Polyperchontis, Amyntae (quam frater, Simmias, ducebat,) Crateri. 7) equi-

1 XIII. Ὡς δὲ ὁμοῦ ἤδη τὰ στρατόπεδα ἐγίγνετο, ὤφθη Δαρεῖος, καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν, οἵ τε μηλοφόροι Πέρσαι, καὶ Ἰνδοὶ, καὶ Ἀλβανοὶ, καὶ Κᾶρες οἱ ἀνάσπαστοι, καὶ οἱ Μάρδοι τοξόται κατ' αὐτὸν Ἀλέξανδρον τεταγμένοι καὶ τὴν ἴλην τὴν βασιλικήν. 2 Ἦγε δὲ ὡς ἐπὶ τὸ δεξιὸν τὸ αὐτοῦ Ἀλέξανδρος μᾶλλον, καὶ οἱ Πέρσαι ἀντιπαρῆγον, ὑπερφαλαγγοῦντες πολὺ ἐπὶ τῷ σφῶν εὐωνύμῳ. Ἤδη τε οἱ τῶν Σκυθῶν ἱππεῖς παριππεύοντες

Cap. XIII.

1. Δαρεῖος καὶ οἱ etc. Sic restituo ex editionibus ante Gronovium, in cujus editione primum legitur Δαρεῖός τε καὶ, quod bonum quidem esset, sed pro vitio operarum habendum est, quia in notis nihil monuit.

2. Ex Veneta, Basileensi et optimo Codice scribo ὑπερφαλαγγοῦντες πολὺ pro vulgato ἐς πολύ.

tes reliquorum sociorum sub Erigyio et 8) Thessalorum sub Philippo. Postremis harum copiarum ordinibus praeceptum erat, ut, si hostem a tergo conspicerent, in eum converterentur. In cornibus vero ad inflexionem constituti erant, et quidem ad latus agematis equitum primi 1) dimidia pars Agrianum sub Attalo; 2) reliqui sagittarii sub Brisone; 3) exteri veterani, equites sub Cleandro, 4) Paeones et Prodromi sub Aristone et Arete, et 5) equites mercenarii sub Menida; ad latus Thessalorum 1) Thraces jaculatores sub Sitalce, 2) equites merc. Coerani, 3) Odrysae, equit. Thrac. duce Agathone, 4) equites mercenarii Andromachi.

C. XIII.

Arg. Occasio et principium praelii. Bactriorum virtus et curruum impetus. Sed superant Macedones.

1. Non accurate et secundum ordinem, qui paulo ante descriptus est, haec gentium nomina posita sunt.

2. ἐπὶ τὸ δεξιὸν τὸ αὐτοῦ] „Ducebat autem Alexander magis versus dexteram sui partem." Gronovius id propterea factum esse vult, ut locum, in quo, Curtio auctore, murices ferreos defoderat Darius, circumiret. Sed de muricibus omnino nihil habet Arrianus. Melius est, ut excederet ex loco, quae a Dario in usum curruum falcatorum aequata erant. Sed lucem affert Diodor. XVII, 57. Alexander, ait, λοξὴν τὴν τάξιν ποιούμενος, δι' ἑαυτοῦ τὴν ὅλην κρίσιν τοῦ κινδύνου ποιεῖσθαι διέγνωσε. Alexander igitur, Epaminondam imitaturus, universam aciem suam collocaverat obliquam, et dextram versus ducebat, eo consilio, ut Darii cornu sinistrum praeteriret atque hostes a latere cum optimo equitatu suo aggrederetur. Darius autem hoc videns, ἀντιπαρῆγε suos eodem, quo Alexander tende-

τες ἥπτοντο τῶν προτεταγμένων τῆς Ἀλεξάνδρου τάξεως
καὶ Ἀλέξανδρος ἔτι ὅμως ἦγεν ἐπὶ δόρυ, καὶ ἐγγὺς ἦν
τοῦ ἐξαλλάσσειν τὸν ὡδοπεποιημένον πρὸς τῶν Περσῶν
χῶρον. Ἔνθα δὴ δείσας Δαρεῖος, μὴ, προχωρησάντων 4
ἐς τὰ οὐχ ὁμαλὰ τῶν Μακεδόνων, ἀχρεῖα σφίσι γένηται
τὰ ἅρματα, κελεύει τοὺς προτεταγμένους τοῦ εὐωνύμου
περιϊππεύειν τὸ κέρας τὸ δεξιὸν, ᾗ Ἀλέξανδρος ἦγε, τοῦ
μηκέτι προσωτέρω αὐτοὺς ἐξάγειν τὸ κέρας. Τούτου δὲ 5
γενομένου, Ἀλέξανδρος ἐμβάλλειν κελεύει ἐς αὐτοὺς, τοὺς
μισθοφόρους ἱππέας, ὧν ἡγεῖτο Μενίδας· ἀντεκδραμόν-
τες δὲ ἐπ' αὐτοὺς οἵ τε Σκύθαι ἱππεῖς καὶ τῶν Βακτρίων
οἱ ξυντεταγμένοι τοῖς Σκύθαις, ἐκθλίβουσιν ὀλίγους ὄντας
πολλῷ πλείονες. Ἀλέξανδρος δὲ τοὺς περὶ Ἀρίστωνά τε 6
Παίονας καὶ τοὺς ξένους ἐμβαλεῖν τοῖς Σκύθαις ἐκέλευσε·
καὶ ἐγκλίνουσιν οἱ βάρβαροι. Βάκτριοι δὲ οἱ ἄλλοι πε- 7
λάσαντες τοῖς Παίοσί τε καὶ ξένοις, τούς τε σφῶν φεύ-
γοντας ἤδη ἀνέτρεψαν ἐς τὴν μάχην, καὶ τὴν ἱππομα-
χίαν ξυστῆναι ἐποίησαν· καὶ ἔπιπτον μὲν πλείονες τῶν 8
Ἀλεξάνδρου, τῷ τε πλήθει τῶν βαρβάρων βιαζόμενοι,
καὶ ὅτι αὐτοί τε οἱ Σκύθαι καὶ οἱ ἵπποι αὐτοῖς ἀκριβέστε-
ρον ἐς φυλακὴν πεφραγμένοι ἦσαν. Ἀλλὰ καὶ ὡς τάς 9

6. Vulgo legitur τοὺς περὶ Ἀρέτην τε Παίονας. Sed ſcripſi Ἀρίστωνά τε et quia non Aretes ſed Ariſton Paeonibus praeeſt (II, 9, 3. III, 12, 4.) et quia mox Aretes cum reliquis prodromis contra alios mittitur, c. 14, 1. 4. Revocavi etiam ex Veneta et Baſil. ἐγκλίνουσιν pro ἐκκλίνουσιν, quod eſt in reliquis editis omnibus.

bat, ducebat. Inde proelium coepit in dextro Alexandri cornu. Et omnino, ſi hanc tenes explicationem, totius praelii deſcriptio plana eſt.

3. τῶν προτεταγμένων] intellige Agrianum et ſagittariorum dimidiam partem, et Balacri jaculatores.

ἐγγὺς ἦν etc. *ac jam prope erat, ut locum excederet, quem Perſae aequaverant. Facius.*

4. τοῦ εὐωνύμου nempe Perſarum. τὸ δεξιὸν ſc. Macedonum.

6. τοὺς ξένους ſc. Cleandri. Ut recte omnia intelligantur, delineandus eſt utriusque aciei ordo.

8. πεφραγμένοι] Curt. IV, 9, 3.: equitibus (perſicis) equisque tegumenta erant ex ferreis laminis ſerie inter ſe connexis.

τε προσβολὰς αὐτῶν ἐδέχοντο οἱ Μακεδόνες, καὶ βία
10 κατ' ἴλας προσπίπτοντες ἐξῶθεν ἐκ τῆς τάξεως. Καὶ ἐν τούτῳ τὰ ἅρματα τὰ δρεπανηφόρα ἐφῆκαν οἱ βάρβαροι κατ' αὐτὸν Ἀλέξανδρον, ὡς ἀναταράξαντες αὐτῷ
11 τὴν φάλαγγα· καὶ ταύτῃ μάλιστα ἐψεύσθησαν. Τὰ μὲν γὰρ εὐθὺς ὡς προσεφέρετο, κατηκόντισαν οἵ τε Ἀγριάνες, καὶ οἱ ξὺν Βαλάκρῳ ἀκοντισταὶ, οἱ προτεταγμένοι τῆς ἵππου τῶν ἑταίρων· τὰ δὲ τῶν ῥυτήρων ἀντιλαμβανόμενοι, τούς τε ἀναβάτας κατέσπων, καὶ τοὺς ἵππους περιϊστάμενοι ἔκοπτον· ἔστι δὲ ἃ καὶ διεξέπεσε διὰ
12 τῶν τάξεων· διέσχον γὰρ, ὥσπερ παρήγγελτο αὐτοῖς, ἵνα προσέπιπτε τὰ ἅρματα· καὶ ταύτῃ μάλιστα ξυνέβη αὐτά τε σῶα, καὶ οἷς ἐπηλάθη, ἀβλαβεῖς διελθεῖν·
13 ἀλλὰ καὶ τούτων οἵ τε ἱπποκόμοι τῆς Ἀλεξάνδρου στρατιᾶς, καὶ οἱ ὑπασπισταὶ οἱ βασιλικοὶ ἐκράτησαν.

1 XIV. Ὡς δὲ Δαρεῖος ἐπῆγεν ἤδη τὴν φάλαγγα πᾶσαν, ἐνταῦθα Ἀλέξανδρος Ἀρέτην μὲν κελεύει ἐμβαλεῖν τοῖς περιϊππεύουσι τὸ κέρας σφῶν τὸ δεξιὸν ὡς ἐς κύκλωσιν· αὐτὸς δὲ τέως μὲν ἐπὶ κέρως τοὺς ἀμφ' αὐτὸν
2 ἦγε. Τῶν δὲ ἐκβοηθησάντων ἱππέων τοῖς κυκλουμένοις

10. ἐφῆκαν ex Opt. recepi pro ἀφῆκαν.

11. διὰ τῶν τάξεων] Sic rescribo ex quatuor primis editis. In Gronoviana primum neglectus est articulus.

Cap. XIV.

1. Ex Opt. et primis editt. scripsi Ἀρέτην hic et infra sect. 4. pro vulgato Ἀρέταν; deinde pro ἀμφ' αὐτὸν, ex Veneta et Basil. revocavi ἀμφ' αὐτὸν, quod sensus loci postulat.

2. Vulgo legebatur τῶν δὲ ἐκβοηθησάντων τοῖς καλουμένοις τὸ κέρας σφῶν τὸ δεξιόν. Sed emendavi, ex optimo scribens κυκλουμένοις

9. καὶ βία etc. Verte cum Gronovio: *et turmatim magna vi invecti*, ordines eorum turbarunt, vel potius loco eos pepulere. ἐξῶθεν sc. αὐτούς.

C. XIV.

Arg. Darius fugere incipit, impetu ab Alexandro in eum facto. Perruptio Persarum ad impedimenta usque, sed fugantur.

1. κύκλωσιν explicat Livius XXXI, 21. „circumvenire a cornibus et amplecti hostium aciem (quod multitudini adversus paucos facile videbatur) conati sunt.“ *Raph*.

2. τῶν δὲ ἐκβοηθησάντων etc.

τὸ κέρας τὸ δεξιὸν παραῤῥηξάντων τι τῆς πρώτης φάλαγγος τῶν βαρβάρων, ἐπιστρέψας κατὰ τὸ διέχον, καὶ ὥσπερ ἔμβολον ποιήσας τῆς τε ἵππου τῆς ἑταιρικῆς καὶ τῆς φάλαγγος τῆς ταύτῃ τεταγμένης, ἦγε δρόμῳ τε καὶ
ἀλαλαγμῷ ὡς ἐπὶ αὐτὸν Δαρεῖον. Καὶ χρόνον μέν τινα 3
ὀλίγον ἐν χερσὶν ἡ μάχη ἐγένετο. Ὡς δὲ οἵ τε ἱππεῖς οἱ ἀμφ' Ἀλέξανδρον καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος εὐρώστως ἐνέκειντο, ὠθισμοῖς τε χρώμενοι, καὶ τοῖς ξυστοῖς τὰ πρόσωπα τῶν Περσῶν κόπτοντες, ἥ τε φάλαγξ ἡ Μακεδονικὴ πυκνὴ καὶ ταῖς σαρίσσαις πεφρικυῖα, ἐμβεβλήκει ἤδη αὐτοῖς, καὶ πάντα ὁμοῦ τὰ δεινὰ καὶ πάλαι ἤδη φοβερῷ ὄντι Δαρείῳ ἐφαίνετο, πρῶτος αὐτὸς ἐπιστρέψας
ἔφευγεν· ἐφοβήθησαν δὲ καὶ οἱ περιϊππεύοντες τῶν Περ- 4
σῶν τὸ κέρας, ἐμβαλόντων ἐς αὐτοὺς εὐρώστως τῶν περὶ
Ἀρέτην. Ταύτῃ μὲν δὴ τῶν Περσῶν φυγὴ καρτερὰ ἦν· 5
καὶ οἱ Μακεδόνες ἐφεπόμενοι ἐφόνευον τοὺς φεύγοντας.
Οἱ δὲ ἀμφὶ Σιμμίαν καὶ ἡ τούτου τάξις οὐκέτι συνεξορμῆ- 6
σαι Ἀλεξάνδρῳ δυνατοὶ ἐγένοντο ἐς τὴν δίωξιν, ἀλλ' ἐπιστήσαντες τὴν φάλαγγα αὐτοῦ, ἠγωνίζοντο, ὅτι τὸ εὐώ-
νυμον τῶν Μακεδόνων πονεῖσθαι ἠγγέλλετο. Καὶ ταύ- 7
τῃ παραῤῥαγείσης αὐτοῖς τῆς τάξεως, κατὰ τὸ διέχον διεκπαίουσιν τῶν τε Ἰνδῶν τινὲς καὶ τῆς Περσικῆς ἵππου, ὡς ἐπὶ τὰ σκευοφόρα τῶν Μακεδόνων· καὶ τὸ ἔργον ἐκεῖ

et eodem auctore abjiciens voculam *σφῶν*. Vocem *ἱππέων* ex reliquis editionibus revocavi, quum in Rapheliana, operarum vitio excidisset.

4. τῶν περὶ — ex Opt. pro τῶν ἀμφὶ Ἀρ.

Verte: *quum vero equites ii,* (Persarum) *qui* (suis) *dextrum* (Macedonum) *cornu circumeuntibus auxilio ierant, aliquantulum frontem barbarorum distraxissent* etc. Bactrii dum suis auxilio prodeunt, reliqui non subsequuntur, ita ut spatium aliquod in fronte Persarum maneret vacuum. Id quod confirmat Curtius IV, 25, 20. *Rarior*, inquit, *acies erat in dextro cornu* (debuisset scribere in sinistro vel potius in media acie.) *Persarum. Namque inde Bactriani decesserant*, (addit: ad impedimenta opprimenda, quod iterum falsum;) *itaque Alexander laxatos ordines invadit* etc. — ἐπιστρέψας sc. Ἀλέξανδρος.

4. τὸ κέρας] dextrum nempe Alexandri. *Raph.*

Βαβυλῶνα, τὰ ἱερὰ, ἃ Ξέρξης καθεῖλεν, ἀνοικοδομεῖν
προσέταξε Βαβυλωνίοις· τά τε ἄλλα, καὶ τοῦ Βήλου τὸ
7 ἱερὸν, ὃν μάλιστα θεῶν τιμῶσι Βαβυλώνιοι. Σατράπην
δὲ κατέστησε Βαβυλῶνος Μαζαῖον, Ἀπολλόδωρον δὲ
τὸν Ἀμφιπολίτην, στρατηγὸν τῶν μετὰ Μαζαίου ὑπολει-
πομένων στρατιωτῶν, καὶ Ἀσκληπιόδωρον τὸν Φίλωνος
8 τοὺς φόρους ἐκλέγειν. Κατέπεμψε δὲ καὶ ἐς Ἀρμενίαν
Μιθρίνην σατράπην, ὃς τὴν ἐν Σάρδεσιν ἀκρόπολιν Ἀ-
9 λεξάνδρῳ ἐνέδωκεν. Ἔνθα δὴ καὶ τοῖς Χαλδαίοις ἐνέ-
τυχεν, καὶ ὅσα ἐδόκει Χαλδαίοις ἀμφὶ τὰ ἱερὰ τὰ ἐν
Βαβυλῶνι, ἔπραξε· τά τε ἄλλα, καὶ τῷ Βήλῳ, καθὰ
10 οἱ κεῖνοι ἐξηγοῦντο, ἔθυσεν· αὐτὸς δὲ ἐπὶ Σούσων ἐστέλλε-
το, καὶ ἐντυγχάνει αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν ὅ, τε παῖς τοῦ
Σουσίων σατράπου, καὶ παρὰ Φιλοξένου ἐπιστολεύς. Φι-
λόξενον γὰρ εὐθὺς ἐκ τῆς μάχης ἐπὶ Σούσων ἐστάλκει Ἀ-
11 λέξανδρος. Τῇ δὲ ἐπιστολῇ τῇ παρὰ Φιλοξένου ἀνεγέγρα-
πτο, ὅτι τήν τε πόλιν οἱ Σούσιοι παραδεδώκασιν, καὶ
12 τὰ χρήματα πάντα σῶα ἐστὶν Ἀλεξάνδρῳ. Ἀφίκετο
δὲ ἐς Σοῦσα Ἀλέξανδρος ἐκ Βαβυλῶνος ἐν ἡμέραις εἴκοσι·
καὶ παρελθὼν εἰς τὴν πόλιν, τά τε χρήματα παρέλα-
βεν, ἀργυρίου τάλαντα ἐς πεντακισμύρια, καὶ τὴν ἄλ-
13 λην κατασκευὴν τὴν βασιλικήν. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα
κατελήφθη αὐτοῦ, ὅσα Ξέρξης ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἄγων
ἦλθε· τά τε ἄλλα, καὶ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος
14 χαλκαῖ εἰκόνες· καὶ ταύτας Ἀθηναίοις πέμπει ὀπίσω

11. ἀνεγέγραπτο pro ἀνεγ. ex MStis omnibus.
12. Vulgo legitur ὄντα ἀργυρίου. Sed, Optimo jubente, participium abjeci.

6. Haec explicat noster ipse VII, 17, 1.
10. σατράπου] Is Satrapa Abulites est.
13. Ἁρμοδίου] meminit harum statuarum et Pausanias lib. I. pag. 14. eas vero ait ab Antiocho fuisse Atheniensibus restitutas. Sed Arriano potius credendum puto. Facit et infra horum tyrannicidarum mentionem IV, 10, 4 uti et statuarum VII, 19, 4 Reyb.
14. Ceramicus locus fuit Athenis partim in urbe, partim extra urbem. Quae ejus pars intra urbem erat, continebat

οἷς, καὶ Πέρσαις τοῖς πλείστοις καὶ κρατίστοις ἐμβάλλει· καὶ ἱππομαχία αὕτη καρτερωτάτη τοῦ παντὸς ἔργου ξυνέστη. Ἐς βάθος τε γὰρ οἷα δὴ ἰλαδὸν τεταγμένοι, ἀνέ- 4
στρεφον οἱ βάρβαροι, καὶ ἀντιμέτωποι τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον ξυμπεσόντες, οὔτε ἀκοντισμῷ ἔτι, οὔτ' ἐξελιγμοῖς τῶν ἵππων, ἧπερ ἱππομαχίας δίκη, ἐχρῶντο, ἀλλὰ 5
διεκπαῖσαι πᾶς τις τὸ καθ' αὑτὸν, ὡς μόνην ταύτην σωτηρίαν οὖσαν ἐπειγόμενοι, ἔκοπτόν τε καὶ ἐκόπτοντο ἀφειδῶς, οἷα δὴ οὐχ ὑπὲρ νίκης ἀλλοτρίας ἔτι, ἀλλ' ὑπὲρ σωτηρίας οἰκείας ἀγωνιζόμενοι· καὶ ἐνταῦθα μὲν 6
πίπτουσιν ἀμφὶ ἑξήκοντα τῶν ἑταίρων τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ τιτρώσκεται Ἡφαιστίων τε αὐτὸς καὶ Κοῖνος, καὶ Μενίδας. Ἀλλ' ἐκράτησε καὶ τούτων Ἀλέξανδρος. Καὶ 7
τούτων μὲν ὅσοι διεξέπεσον διὰ τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον, ἔφευγον ἤδη ἀνὰ κράτος. Ἀλέξανδρος δὲ ἐγγὺς ἦν προσμίξαι ἤδη τῷ δεξιῷ κέρατι τῶν πολεμίων. Καὶ ἐν 8
τούτῳ οἱ Θεσσαλοὶ ἱππεῖς, λαμπρῶς ἀγωνισάμενοι, οὐχ ὑπελείποντο Ἀλεξάνδρῳ τοῦ ἔργου· ἀλλὰ γὰρ ἔφευγον ἤδη οἱ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως τῶν βαρβάρων, ὁπότε Ἀλέξανδρος αὐτοῖς συνέμιξεν· ὥς τε ἀποτραπόμενος Ἀλέ- 9
ξανδρος, ἐς τὸ διώκειν αὖθις Δαρεῖον ἐξώρμησε, καὶ ἐδίωξεν ἔς τε φάος ἦν· καὶ οἱ ἀμφὶ Παρμενίωνα τὸ κατ' αὐτοὺς διώκοντες εἵποντο. Ἀλλὰ Ἀλέξανδρος μὲν δια- 10

Cap. XV.

5. σωτηρίαν σφίσιν — alteram vocem, Opt. jubente, abjeci.
7. διεξέπεσον scripsi ex omnibus MStis pro ἐξέπεσον. ἤδη vero post ἔφευγον receptum est ex optimo.

fracta alterutra acie. Parthyaei vero supra (14, 7.) in numero perrumpentium non nominati sunt.

4. ἐς βάθος] *Nam et in altitudinem, utpote turmatim constituti, sese convertebant barbari* — nempe in Macedonas. *Raph.*

6. Miror, Coenum et Menidam hic vulneratos dici. Coenus praefectus erat agminis peditum, et Menidas equitum mercenariorum. Alexander autem solummodo cum agmine amicorum reversus narrabatur sect. 2. Saltem etiam Diod. XVII, 61. et Curtius eos non in periculo hoc sed in praelio vulneratos indicat.

8. τοῦ ἔργου sc. τι.

17 καὶ Κιλικίας Μένητα. Καὶ τούτῳ ἔδωκεν ἀργυρίου τάλαν-
τα ἐς τρισχίλια φέρειν ἐπὶ θάλασσαν, καὶ ἀπ' αὐτῶν
ἀποστεῖλαι παρ' Ἀντίπατρον, ὅσων ἂν δέηται Ἀντίπα-
18 τρος ἐς τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους πόλεμον. Ἐνταῦθα
καὶ Ἀμύντας ὁ Ἀνδρομένους ξὺν τῇ δυνάμει ἀφίκετο, ἣν
19 ἐκ Μακεδονίας ἦγε. Καὶ τούτων τοὺς μὲν ἱππέας ἐς τὴν
ἵππον τὴν ἑταιρικὴν κατέταξεν Ἀλέξανδρος, τοὺς πεζοὺς
δὲ προσέθηκε ταῖς τάξεσι ταῖς ἄλλαις, κατὰ ἔθνη ἑκά-
20 στους ξυντάξας. Κατέστησε δὲ καὶ λόχους δύο ἐν ἑκάστῃ
ἴλῃ, οὐ πρόσθεν ὄντας λόχους ἱππικούς· καὶ λοχαγοὺς ἐ-
πέστησε τοὺς κατ' ἀρετὴν προκριθέντας τῶν ἑταίρων.

1 XVII. Ἄρας δὲ ἐκ Σούσων, καὶ διαβὰς τὸν Πα-
2 σιτίγρην ποταμὸν, ἐμβάλλει εἰς τὴν Οὐξίων γῆν. Οὐ-
ξίων δὲ οἱ μὲν τὰ πεδία οἰκοῦντες, τοῦ τε σατράπου τῶν
Περσῶν ἤκουον, καὶ τότε Ἀλεξάνδρῳ σφᾶς ἐνέδοσαν·
οἱ δὲ ὄρειοι καλούμενοι Οὔξιοι, Πέρσαις τε οὐχ ὑπήκοοι ἦ-
σαν, καὶ τότε πέμψαντες παρ' Ἀλέξανδρον, οὐκ ἄλλως

trapa nuper demum factus est Asclepiodorus, qui etiam in seqq. (IV, 13, 7.) occurrit, tanquam adhuc eo munere functus. Ciliciae satrapa est Balacrus. Sed lucem affert Diod. XVII, 64.: Apollodorum et Meneta ἀπέδειξε στρατηγοὺς τῆς τε Βαβυλῶνος καὶ τῶν σατραπειῶν μέχρι Κιλικίας. δοὺς δὲ αὐτοῖς ἀργυρίου τάλαντα χίλια, προσέταξε ξενολογεῖν στρατιώτας ὡς πλείστους.

19. κατὰ ἔθνη] Iam supra I, 2, 9 et II, 9, 5 singulas vidimus equitum alas vel turmas ex singulis gentibus macedonibus constitisse. De agminibus peditum idem conspicuum est ex Diod. XVII, 57., ubi Coeni τάξις vocatur Ἐλιμιῶτις στρατιὰ et Perdiccae τάξις constitisse dicitur ex peditibus τῶν Ὀρεστῶν καὶ Λυγκεστῶν.

20. Singulae amicorum alae, ut supra jam dixi, tenebant circiter ducenos; λόχος igitur centenos. Unde τοὺς λόχους vel turmas etiam vocarunt ἑκατοστύας, quo vocabulo etiam utitur Arrianus VI, 27, 14. Supplementa, quae Amyntas adducebat, erant peditum Macedonum 6000, Graecorum mercenariorum ad 4000, Thracum 3500, equitum Macedonum 500, Thracum 600, Graecorum 380; omnium ad 14980. Curt. V, 1, 40.

C. XVII.

Arg. Uxiorum arrogantia fracta.

2. ὄρειοι Οὔξιοι] a Curtio V, 6. vocantur Mardi. Vide notam ad c. 24, 1.

τέλος τῇ μάχῃ ταύτῃ ἐγένετο, ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηναίοις Ἀριστοφάνους, μηνὸς Πυανεψιῶνος· καὶ Ἀριστάνδρῳ ξυνέβη ἡ μαντεία ἐν τῷ αὐτῷ μηνὶ ἐν ὅτῳ ἡ σελήνη ἐκλιπὴς ἐφάνη, τήν τε μάχην Ἀλεξάνδρῳ καὶ τὴν νίκην γενέσθαι.

XVI. Δαρεῖος μὲν δὴ εὐθὺς ἐκ τῆς μάχης παρὰ τὰ ὄρη τὰ Ἀρμενίων ἤλαυνεν ἐπὶ Μηδίας, καὶ ξὺν αὐτῷ οἵ τε Βάκτριοι, οἱ ἐπανεληλυθότι τε ἐν τῇ μάχῃ ξυνετάχθησαν, ἔφυγον, καὶ Περσῶν οἵ τε συγγενεῖς οἱ βασιλέως, καὶ τῶν μηλοφόρων καλουμένων οὐ πολλοί. Προσεγένοντο δὲ αὐτῷ κατὰ τὴν φυγὴν καὶ τῶν μισθοφόρων ξένων ἐς δισχιλίους· οὓς Πάρων τε ὁ Φωκεὺς καὶ Γλαῦκος ὁ Αἰτωλὸς ἦγον. Ταύτῃ δὲ αὐτῷ ἡ φυγὴ ἐπὶ Μηδίας ἐγένετο, ὅτι ἐδόκει τὴν ἐπὶ Σούσων τε καὶ Βαβυλῶνος ἥξειν Ἀλέξανδρον ἐκ τῆς μάχης· ὅτι οἰκουμένη τε ἐκείνη πᾶσα ἦν, καὶ ὁδὸς τοῖς σκευοφόροις οὐ χαλεπὴ, καὶ ἅμα τοῦ πολέμου τὸ ἆθλον ἡ Βαβυλὼν καὶ τὰ Σοῦσα ἐφαίνετο· ἡ δὲ ἐπὶ Μηδίας μεγάλῳ στρατεύματι οὐκ εὔπορος. Καὶ οὐκ ἐψεύσθη Δαρεῖος. Ἀλέξανδρος γὰρ ἐξ Ἀρβήλων ὁρμηθεὶς, τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος εὐθὺς προὐχώρει, ἤδη τε οὐ πόρρω Βαβυλῶνος ἦν, καὶ τὴν δύναμιν ξυντεταγμένην ὡς ἐς μάχην ἦγε· καὶ οἱ Βαβυλώνιοι πανδημεὶ ἀπήντων αὐτῷ ξὺν ἱερεῦσί τε σφῶν καὶ ἄρχουσι, δῶρά τε ὡς ἕκαστοι φέροντες, καὶ τὴν πόλιν ἐνδιδόντες, καὶ τὴν ἄκραν, καὶ τὰ χρήματα. Ἀλέξανδρος δὲ παρελθὼν εἰς τὴν

Cap. XVI.

4. In Veneta et Basil. legitur, ἐκείνη καὶ ὁδὸς, quod magis Arrianeum est, et respondet ἡ δὲ ἐπὶ Μηδίας. Restituerem, si codices juvarent.

C. XVI.

Arg. Darii fuga in Mediam. Babylon et Susa, urbes, ab Alexandro receptae. Supplementa militiae, et hinc mutatio ordinum.

1. οἱ ἐπανεληλυθότι] *qui reversum, quum (adhuc) pugnaretur, comitabantur.*

3. ταύτῃ] *eam ob caussam.*

5. ξὺν ἱερεῦσι] Magis et Chaldaeis.

καὶ ἄρχουσι] nempe Mazaeo, satrapa et Bagophane, arcis et regiae pecuniae custode.

10 ὅτι τάχει τῷ Ἀλεξάνδρου ἐκπλαγέντες, καὶ τοῖς χωρίοις, οἷς μάλιστα δὴ ἐπεποίθεσαν, πλεονεκτούμενοι ἔφυγον, οὐδὲ εἰς χεῖρας ἐλθόντες· καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἐν τῇ φυγῇ ἀπέθανον, πολλοὶ δὲ καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν, κρημνώδη οὖσαν· οἱ πλεῖστοι δὲ ἐπὶ τὰ ὄρη ἀναφεύγοντες, ἐμπίπτουσιν ἐς τοὺς ἀμφὶ Κρατερὸν, καὶ
11 ὑπὸ τούτων ἀπώλοντο. Ταῦτα τὰ γέρα παρ' Ἀλεξάνδρου λαβόντες, χαλεπῶς εὗρον δεόμενοι παρ' αὐτοῦ, τὴν χώραν τὴν σφῶν ἔχοντες, φόρους ὅσα ἔτη Ἀλεξάνδρῳ ἀπο-
12 φέρειν. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου λέγει, τὴν Δαρείου μητέρα δεηθῆναι ὑπὲρ αὐτῶν Ἀλεξάνδρου, δοῦναι σφίσι τὴν
13 χώραν οἰκεῖν. Ὁ φόρος δὲ ὁ συνταχθεὶς ἦν, ἵπποι κατ' ἔτος ἑκατὸν, καὶ ὑποζύγια πεντακόσια, καὶ πρόβατα
14 τρισμύρια. Χρήματα γὰρ οὐκ ἦν Οὐξίοις, οὐδὲ ἡ γῆ οἵα ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ νομεῖς αὐτῶν οἱ πολλοὶ ἦσαν.

[1] XVIII. Ἐκ δὲ τούτου τὰ μὲν σκευοφόρα, καὶ τοὺς Θετταλοὺς ἱππέας, καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ τοὺς μισθοφόρους τοὺς ξένους, καὶ ὅσοι ἄλλοι τοῦ στρατεύματος βαρύτερον ὡπλισμένοι ἦσαν, ξὺν Παρμενίωνι ἐκπέμπει, ὡς ἐπὶ Πέρσας ἄγειν κατὰ τὴν ἁμαξιτὸν τὴν ἐς Πέρσας φέ-
2 ρουσαν. Αὐτὸς δὲ τοὺς πεζοὺς τοὺς Μακεδόνας ἀναλαβὼν, καὶ τὴν ἵππον τὴν ἑταιρικὴν, καὶ τοὺς προδρόμους ἱππέας, καὶ τοὺς Ἀγριάνας, καὶ τοὺς τοξότας, ᾔει σπουδῇ τὴν διὰ
3 τῶν ὀρῶν. Ὡς δὲ ἐπὶ τὰς πύλας τὰς Περσίδας ἀφικ-

10. ἀμφ' Ἀλέξανδρον] ex Ven. Basil. et Cod. Opt. pro περὶ Ἀλ.
11. εὗρον] ex Opt. pro vulgato εὕραντο.

12. δοῦναι σφίσι] *ut permitteret Alexander ipsis regionem incolere. Raph.*
14. χρήματα h. l. de auro et argento intelligenda sunt.

C. XVIII.

Arg. Pylae Persidis, ab Ariobarzane defensae, non sine labore ab Alexandro expugnatae. Persis, et in ea thesauri capti. Regia Persarum incendio deleta.

2. διὰ τῶν ὀρῶν] Strabo XV. pag. 501. παρεμπίπτει τις ὀρεινὴ τραχεῖα καὶ ἀπότομος μεταξὺ τῶν Σουσίων καὶ Περσίδος, στενὰ ἔχουσα δυσπέραστα.

Ἀλέξανδρος, καὶ νῦν κεῖνται Ἀθήνησιν ἐν Κεραμεικῷ
αἱ εἰκόνες, ᾗ ἄνιμεν ἐς πόλιν, καταντικρὺ μάλιστα τοῦ
Μητρῴου οὐ μακρὰν τῶν Εὐδανέμων τοῦ βωμοῦ· ὅς τις δὲ
μεμύηται ταῖν θεαῖν ἐν Ἐλευσῖνι, οἶδε τὸν Εὐδανέμου
βωμὸν, ἐπὶ τοῦ δαπέδου ὄντα. Ἐνταῦθα θύσας τῷ 15
πατρίῳ νόμῳ Ἀλέξανδρος, καὶ λαμπάδα ποιήσας καὶ
ἀγῶνα γυμνικὸν, καταλιπὼν σατράπην μὲν τῆς Σουσια-
νῆς Ἀβουλίτην ἄνδρα Πέρσην, φρούραρχον δὲ ἐν τῇ ἄκρᾳ
τῶν Σούσων Μάζαρον τῶν ἑταίρων, καὶ στρατηγὸν Ἀρχέ-
λαον τὸν Θεοδώρου, προὐχώρει ὡς ἐπὶ Πέρσας· ἐπὶ θά- 16
λασσαν δὲ κατέπεμψεν ὕπαρχον Συρίας καὶ Φοινίκης

15. τῆς Σουσιανῆς pro τοῖς Σουσιανοῖς ex MStis omnibus.

forum maximum, templis, porticibus statuisque ornatum. Ex quo si ad interiora urbis sive arcem (quae saepe simpliciter πόλις vocatur) pergere velles, praetereundum erat Metroum, sive templum matris deorum, statua ejus deae, Phidia artifice, ornatum. Huic igitur e regione erigebantur statuae illae. Non vero est, quod eos statuas extra urbem erectas putes, adductus verbis ᾗ ἄνιμεν ἐς πόλιν. Quum enim Ceramicus ejusque forum portae, quam dipylon vocabant, proximum esset, ex eo, quamvis urbis muris inclusio, ascendere ad urbem dici potest, praesertim, quum eae urbis partes, ad quas inde perveniretur, natura etiam magis editae essent.

τῶν Εὐδανέμων] Hic ipse locus materiam dedit Meursio colligendi partem priorem capitis ultimi libr. V. lectionum atticarum, ubi ita agit, ut omnino varietatem numeri, quae in Arriano obtinet de Eudanemo et Eudanemis probet et confirmet, atque ille sit iste ἔγγονος ibi monstratus, cui sacra fuerit ara, hi vero, qui propter illam aram habitabant. Nec obnitor, si modo illius pluralis possit esse vis. Est enim prorsus simile, quod in Africa habemus Φιλαίνων βωμὸς, quos tum Scylax, cum Polybius appellat Φιλαίνου. Vulcanius sane notat ex V. C. τοῦ Εὐδανέμου, quod et ipse in uno vidi. Sed meliores servant pluralem. *Gr.*

ταῖν θεαῖν] binis deabus, Cereri nempe et Liberae sive Semelae. Nam et hanc una cum Cerere et Baccho in Eleusiniis sacris cultam fuisse, ex Cicer. de nat. deorum II, 24. colligere licet. *Raph.*

15. ἐνταῦθα] Ibidem etiam Alexander matrem Darii et liberos deponit, Diodoro XVII, 67. et Curtio V, 2, 17. testibus. Vxor Darii ante proelium ap. Gang. defuncta erat.

καταλιπὼν] *relinquens*, quia eodem honore jam sub Dario fungebatur Abulites.

16. ἐπὶ θάλασσαν] obscurior est locus eo, quod non adjectum est, utrum priores satrapae vita decesserint vel aliud quid passi sint. Syriae enim Se-

καὶ Φιλώταν καὶ Κοῖνον τὴν ἄλλην στρατιὰν ὡς ἐπὶ τὸ πε-
δίον ἄγειν, καὶ τὸν ποταμὸν, ὃν ἐχρῆν περάσαι ἰόντι ἐπὶ
Πέρσας, γεφυροῦν ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ ᾔει ὁδὸν χαλεπὴν
10 καὶ τραχεῖαν, καὶ ταύτην δρόμῳ τὸ πολὺ ἦγε. Τὴν
μὲν δὴ πρώτην φυλακὴν τῶν βαρβάρων πρὶν φάους ἐπι-
πεσὼν διέφθειρε, καὶ τῶν δευτέρων τοὺς πολλούς· τῆς
τρίτης δὲ οἱ πλεῖους διέφυγον, καὶ οὐδὲ οὗτοι εἰς τὸ στρατό-
πεδον τὸ Ἀριοβαρζάνου ἔφυγον, ἀλλ' αὐτόθεν, ὡς εἶ-
11 χον, ἐς τὰ ὄρη πεφοβημένοι· ὥς τε ἔλαθεν ἐπὶ τὴν ἕω
ἐπιπεσὼν τῷ στρατοπέδῳ τῶν πολεμίων, καὶ ἅμα μὲν
προσέβαλε τῇ τάφρῳ, ἅμα δὲ αἱ σάλπιγγες ἐσημαίνον-
το τοῖς ἀμφὶ Κρατερὸν, καὶ Κρατερὸς προσῆγε τῷ προ-
12 τειχίσματι. Οἱ δὲ πολέμιοι πάντοθεν ἀμφίβολοι γι-
γνόμενοι, οὐδὲ ἐς χεῖρας ἐλθόντες ἔφυγον, ἀλλὰ πανταχό-
χόθεν γὰρ εἴργοντο, τῇ μὲν Ἀλεξάνδρου ἐπικειμένου,
ἄλλῃ δὲ τῶν ἀμφὶ Κρατερὸν παραθεόντων, ὥς τε ἠναγ-
κάσθησαν οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἐς τὰ τείχη ἀποστρέψαντες
φεύγειν· εἴχετο δὲ καὶ τὰ τείχη πρὸς τῶν Μακεδόνων
13 ἤδη. Ἀλέξανδρος γὰρ τοῦτο αὐτὸ ὅπερ ξυνέβη ὑποτο-
πήσας, Πτολεμαῖον ἀπολελοίπει αὐτοῦ, ἔχοντα τῶν πε-
14 ζῶν ἐς τρισχιλίους· ὥς τε οἱ μὲν πλεῖστοι τῶν βαρβάρων
ἐν χερσὶ πρὸς τῶν Μακεδόνων κατεκόπησαν· οἱ δὲ, καὶ
ἐν τῇ φυγῇ φοβερᾷ γενομένῃ, κατὰ κρημνῶν ἑαυτοὺς

10. πρὶν φάους] Optimus primam vocem non agnoſcit, quod Gron. defendit, quaſi ſcribi potuerit, ut etiam una voce νύκτός. Quod autem quia exemplis probatum non video, vulgatam retinere malui.

11. ἐσημαίνοντο ex Opt. pro ἐσήμαινον.

12. παραθεόντων. ex MSS. omnibus ac Ven. et Baſil. pro ἐπιθεόντων.

14. Vulgo legitur κατὰ τῶν κρημνῶν ἑαυτοὺς. Voculam ſecundam, Optimo jubente, abjeci. Quarta, Gronovio teſte, deeſt in omnibus antiquis MSS. nec eſt in Veneta et Baſ. Mea tamen ſententia accuſativus deficere nequit. Mox in σπουδῇ οὐδεὶς ἤγε ſuſpecta eſt media vox, tanquam gloſſema, vel male repetita ex ſeqq. unde uncis incluſi.

9. τὸν ποταμὸν] Araxen. Curt. V, 4, 6.

13. ἀπολελοίπει αὐτοῦ] Sine accuratiora cognitione regionis

ῥίψαντες, ἀπώλλυντο· αὐτὸς δὲ ὁ Ἀριοβαρζάνης ξὺν ὀλίγοις ἱππεῦσιν ἐς τὰ ὄρη ἀπέφυγεν. Ἀλέξανδρος δὲ 15
σπουδῇ [αὖθις] ἦγεν ὡς ἐπὶ τὸν ποταμόν, καὶ καταλαμβάνει ἤδη πεποιημένην ἐπ' αὐτοῦ γέφυραν, καὶ διαβαίνει
ξὺν τῇ στρατιᾷ εὐπετῶς. Ἐντεῦθεν δὲ σπουδῇ αὖθις ἤ- 16
λαυνεν ἐς Πέρσας, ὥς τε ἔφθη ἀφικέσθαι πρὶν τὰ χρήματα διαρπάσασθαι τοὺς φύλακας. Ἔλαβε δὲ καὶ τὰ 17
ἐν Πασαγάρδαις χρήματα, ἐν τοῖς Κύρου τοῦ πρώτου θησαυροῖς. Σατράπην μὲν δὴ Περσῶν κατέστησε Φρασαόρτην τὸν Ῥεομίθρου παῖδα· τὰ βασίλεια δὲ τὰ Περσικὰ 18
ἐνέπρησε, Παρμενίωνος σώζειν συμβουλεύοντος, τά τε ἄλλα καὶ ὅτι οὐ καλὸν, αὐτοῦ κτήματα ἤδη ἀπολλύναι, καὶ ὅτι οὐχ ὡσαύτως προσέξουσιν αὐτῷ οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἄνθρωποι, ὡς οὐδὲ αὐτῷ ἐγνωκότι κατέχειν τῆς Ἀσίας τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἐπελθεῖν μόνον νικῶντα. Ὁ δέ, τιμω- 19
ρήσασθαι ἐθέλειν Πέρσας ἔφασκεν, ἀνθ' ὧν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλάσαντες, τάς τε Ἀθήνας κατέσκαψαν, καὶ τὰ ἱερὰ ἐνέπρησαν, καὶ ὅσα ἄλλα κακὰ τοὺς Ἕλληνας εἰργάσαντο, ὑπὲρ τούτων δίκας λαβεῖν. Ἀλλ' οὐδ' ἐμοὶ 20

6. In Veneta et Bas. legitur αὖθις σπουδῇ, quod est nervosius. Deinde ex Opt. scribere malui Πασαγάρδαις, quam cum vulgata Πασαργάδαις.

8. Pro αὐτοῦ scripsi αὑτοῦ κτ. suas possessiones.

vix explicari possunt omnia. αὐτοῦ est pro κατὰ τὰ τείχη. Videtur Alexander, muris primo impetu occupatis relictoque ibi Ptolemaeo, fugientes Persas ita persecutus esse, ut montibus viam fugae praecludentibus, ipsoque et Cratero ab omni parte instantibus, in muros refugere coacti in manus Ptolemaei inciderent.

16. ἐς Πέρσας] pro ἐς Περσέπολιν. Aperte enim de duobus locis sermo est, ubi pecunia servaretur; alter est Pasagardae, alter sine dubio Persepolis, quas urbes diversas esse neminem fugit. cf. VII, 1, 1. Pasagardae fuit antiqua Cyri regia; ibidem ejusdem sepulcrum vidit Alexander. cf. etiam Curt. V, 6, 8 – 10. Diodorus et cum eo Curtius auctores sunt Tiridatem literis Alexandrum monuisse, ut celeriter Persepolin veniat, ne gaza diriperetur.

18. τά τε ἄλλα καὶ] *tum aliis ob causas, tum quod pulchrum* etc. *Raph.*

ἐπελθεῖν] sicut olim Sesostris, aliique.

δοκεῖ σὺν δίκῃ δρᾶσαι τοῦτό γε Ἀλέξανδρος, οὐδὲ εἶναί τις αὕτη Περσῶν τῶν πάλαι τιμωρία.

1 XIX. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος, προὐχώρει ἐπὶ
2 Μηδίας· ἐκεῖ γὰρ ἐπυνθάνετο εἶναι Δαρεῖον. Γνώμην δὲ πεποίητο Δαρεῖος, εἰ μὲν ἐπὶ Σούσων καὶ Βαβυλῶνος μένοι Ἀλέξανδρος, αὐτοῦ προσμένειν καὶ αὐτὸς ἐν Μήδοις,
3 εἰ δή τι νεωτερισθείη τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον· εἰ δὲ ἐλαύνοι ἐπ' αὐτόν, αὐτὸς δὲ ἄνω ἰέναι τὴν ἐπὶ Παρθυαίους τε καὶ Ὑρκανίαν, ἔς τε ἐπὶ Βάκτρα, τήν τε χώραν φθείρων πᾶσαν, καὶ ἄπορον ποιῶν Ἀλεξάνδρῳ τὴν πρόσω
4 ὁδόν. Τὰς μὲν δὴ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην τὴν ἔτι ἀμφ' αὐτὸν κατασκευήν, καὶ τὰς ἁρμαμάξας ἐπὶ τὰς Κασπίας καλουμένας πύλας πέμπει· αὐτὸς δὲ ξὺν τῇ δυνάμει, ἥ τις ἐκ τῶν παρόντων ξυνείλεκτο αὐτῷ, προσέ-
5 μενεν ἐν Ἐκβατάνοις. Ταῦτα ἀκούων Ἀλέξανδρος, προὐχώρει, ἐπὶ Μηδίας· καὶ Παραιτάκας μὲν ἐς τὴν χώραν

20. Pro vulgato σὺν νῷ ex Opt. scripsi σὺν δίκῃ, ut saepe Arrianus ex. c. IV, 8, VII, 1. Deinde restitui ex plurimis MSS. et Veneta ac Bas. Ἀλέξανδρος pro Ἀλέξανδρον.

Cap. XIX.

2. πεποίητο cf. I, 1, 10.
3. Βάκτρα pro Βάκτρους ex Codd. omn. et Ven. ac Basil.

C. XIX.

Arg. Alexandri transitus in Mediam. Paraetacae subacti. Darii fuga. Thessali domum ab Alexandro remissi. Persecutio Darii.

2. καὶ αὐτὸς] nominativus pro accusativo per Graecismum propter praecedentem nominativum Δαρεῖος. Similiter utitur noster dativo c. 10, 6.

τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον] *si forte quid novi accideret in rebus Alexandri. Raph.*

3. ἄνω sc. ἰέναι Raph. ἄνω *orientem versus.*

4. τὰς Κασπίας] Plin. VI, 14: „Ecbatana, (Mediae caput) distat a portis Caspiis XX M passuum. Causa portarum nominis eadem quae supra, interruptis angusto transitu jugis, ita ut vix singula meent plaustra, longitudine VIII M. passuum, toto opere manu factum. Dextra laevaque ambustis similes impendent scopuli, sitiente tractu per XXXVIII M. pass. Angustias impedit corrivatus salis e cautibus liquor atque eodem emissus. Praeterea serpentium multitudo nisi hieme transitum non si-

ῥίψαντες, ἀπώλλυντο· αὐτὸς δὲ ὁ Ἀριοβαρζάνης ξὺν ὀλίγοις ἱππεῦσιν ἐς τὰ ὄρη ἀπέφυγεν. Ἀλέξανδρος δὲ 15
σπουδῇ [αὖθις] ἦγεν ὡς ἐπὶ τὸν ποταμὸν, καὶ καταλαμβάνει ἤδη πεποιημένην ἐπ' αὐτοῦ γέφυραν, καὶ διαβαίνει ξὺν τῇ στρατιᾷ εὐπετῶς. Ἐντεῦθεν δὲ σπουδῇ αὖθις ἤ- 16
λαυνεν ἐς Πέρσας, ὥστε ἔφθη ἀφικέσθαι πρὶν τὰ χρήματα διαρπάσασθαι τοὺς φύλακας. Ἔλαβε δὲ καὶ τὰ 17
ἐν Πασαγάρδαις χρήματα, ἐν τοῖς Κύρου τοῦ πρώτου θησαυροῖς. Σατράπην μὲν δὴ Περσῶν κατέστησε Φρασαόρτην τὸν Ῥεομίθρου παῖδα· τὰ βασίλεια δὲ τὰ Περσικὰ 18
ἐνέπρησε, Παρμενίωνος σώζειν συμβουλεύοντος, τά τε ἄλλα καὶ ὅτι οὐ καλὸν, αὑτοῦ κτήματα ἤδη ἀπολλύναι, καὶ ὅτι οὐχ ὡσαύτως προσέξουσιν αὐτῷ οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἄνθρωποι, ὡς οὐδὲ αὐτῷ ἐγνωκότι κατέχειν τῆς Ἀσίας τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἐπελθεῖν μόνον νικῶντα. Ὁ δὲ, τιμω- 19
ρήσασθαι ἐθέλειν Πέρσας ἔφασκεν, ἀνθ' ὧν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλάσαντες, τάς τε Ἀθήνας κατέσκαψαν, καὶ τὰ ἱερὰ ἐνέπρησαν, καὶ ὅσα ἄλλα κακὰ τοὺς Ἕλληνας εἰργάσαντο, ὑπὲρ τούτων δίκας λαβεῖν. Ἀλλ' οὐδ' ἐμοὶ 20

16. In Veneta et Bas. legitur αὖθις σπουδῇ, quod est nervosius. Deinde ex Opt. scribere malui Πασαγάρδαις, quam cum vulgata Πασαργάδαις.

18. Pro αὐτοῦ scripsi αὑτοῦ κτ. suas possessiones.

vix explicari possunt omnia. αὐτοῦ est pro κατὰ τὰ τείχη. Videtur Alexander, muris primo impetu occupatis relictoque ibi Ptolemaeo, fugientes Persas ita persecutus esse, ut montibus viam fugae praecludentibus, ipsoque et Cratero ab omni parte instantibus, in muros refugere coacti in manus Ptolemaei inciderent.

16. ἐς Πέρσας] pro ἐς Περσέπολιν. Aperte enim de duobus locis sermo est, ubi pecunia servaretur; alter est Pasagardae, alter sine dubio Persepolis, quas urbes diversas esse neminem fugit. cf. VII, 1, 1. Pasagardae fuit antiqua Cyri regia; ibidem eiusdem sepulcrum vidit Alexander. cf. etiam Curt. V, 6, 8 – 10. Diodorus et cum eo Curtius auctores sunt Tiridatem literis Alexandrum monuisse, ut celeriter Persepolin veniat, ne gaza diriperetur.

18. τά τε ἄλλα καὶ] *tum aliis ob causas, tum quod pulchrum* etc. *Raph.*

ἐπελθεῖν] sicut olim Sesostris, aliique.

11 αὐτῷ τάλαντα ἐπιδούς· ὅς τις δὲ ἰδίᾳ βούλοιτο ἔτι μισθο-
φορεῖν παρ' αὐτῷ, ἀπογράφεσθαι ἐκέλευσε· καὶ ἐγέ-
12 νοντο οἱ ἀπογραψάμενοι οὐκ ὀλίγοι. Ἐπόκιλλον δὲ τὸ
Πολυειδοῦς ἔταξε καταγαγεῖν αὐτοὺς ὡς ἐπὶ θάλασσαν,
ἱππέας ἄλλους ἔχοντα ἐς φυλακὴν αὐτῶν· οἱ γὰρ Θεσ-
σαλοὶ τοὺς ἵππους αὐτοῦ ἀπέδοντο· ἐπέστειλε δὲ καὶ Μέν-
τι, ἐπειδὰν ἀφίκωνται ἐπὶ θάλασσαν, ἐπιμεληθῆναι
13 ὅπως ἐπὶ τριήρων κομισθήσονται ἐς Εὔβοιαν. Παρμε-
νίωνα δὲ προσέταξε τὰ χρήματα τὰ ἐκ Περσῶν κομιζό-
μενα, εἰς τὴν ἄκραν τὴν ἐν Ἐκβατάνοις καταθέσθαι καὶ
14 Ἁρπάλῳ παραδοῦναι. Ἅρπαλον γὰρ ἐπὶ τῶν χρημά-
των ἀπέλιπε, καὶ φυλακὴν τῶν χρημάτων Μακεδόνας ἐς
15 ἑξακισχιλίους, καὶ ἱππέας, καὶ ψιλοὺς ὀλίγους. Αὐτὸν
δὲ Παρμενίωνα τοὺς ξένους ἀναλαβόντα, καὶ τοὺς Θρᾷκας,
καὶ ὅσοι ἄλλοι ἱππεῖς, ἔξω τῆς ἵππου τῆς ἑταιρικῆς, τὴν
16 τὴν χώραν τὴν Καδουσίων ἐλαύνειν ἐς Ὑρκανίαν. Κλεί-
τῳ δὲ τῷ τῆς βασιλικῆς ἴλης ἡγεμόνι ἐπέστειλεν, ἐπειδὰν
ἐκ Σούσων εἰς Ἐκβάτανα ἀφίκηται (κατελέλειπτο γὰρ
ἐν Σούσοις ἀῤῥωστῶν) ἀναλαβόντα τοὺς Μακεδόνας τοὺς ἐπὶ
τὰ χρήματα τότε ὑπολειφθέντας, ἰέναι τὴν ἐπὶ Παρ-
θυαίους, ἵνα καὶ αὐτὸς ἥξειν ἔμελλεν.

14. ἀπέλιπε ex Opt. pro κατέλιπε. Mox in omnibus editt. legitur καὶ φίλους ὀλίγους. Quid hic est amicis? Alia res esset, si legeretur ἑταίρους, ex agmine amicorum. Scripsi audacter ψιλούς cf. notam ad III, 27, 8.

16. Pro ἐπὶ τῶν χρημάτων ex Optimo scripsi ἐπὶ τὰ χρήματα. Similiter loquitur auctor VII, 1, 6.

quum rex in Bactriana esset, Epocillus redibat, qui Thessalos ad mare deduxerat. (IV, 7, 3.)

11. ἰδίᾳ] non reipublicae, sed suo nomine, sua sponte et *privatim*. *Gron.*

12. ἀπέδοντο] Vulcanius vertit: *reddiderant*. Gronovius: *vendiderunt*. Quod praefero. Nam verosimile non est, regem equos dedisse etiam equitibus sociorum.

13. Diod. XVII, 71. auctor est, Alexandrum alienissimo a Persis animo fuisse, itaque undique jumenta contraxisse, quibus pecuniae partem ad bellum secum duceret, et reliquam Susa transportaret. Arriani narrationem praefero.

ὐτῶν ἐμβαλὼν κατεςρέψατο, καὶ σατραπεύειν ἔταξεν
ὐτῶν Ὀξάθρην τὸν Ἀβουλίτου τοῦ [πρότερον] Σούσων
ατράπου παῖδα. Αὐτὸς δὲ ὡς ἠγγέλθη κατὰ τὴν ὁδὸν, 6
τι ἐγνωκὼς εἴη Δαρεῖος ἀπαντᾶν τε αὐτῷ ὡς ἐς μάχην,
αὶ αὖθις διακινδυνεύειν (Σκύθας τε γὰρ αὐτῷ ἥκειν,
αὶ Καδουσίους συμμάχους) τὰ μὲν ὑποζύγια, καὶ τοὺς τούτων
ύλακας, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἕπεσθαι ἐκέλευσε·
ὴν ςρατιὰν δὲ τὴν ἄλλην ἀναλαβὼν, ἦγεν ἐςαλμένους ὡς
ς μάχην, καὶ ἀφικνεῖται δωδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἐς Μηδίαν·
νθα ἔμαθεν οὐκ οὖσαν ἀξιόμαχον δύναμιν Δαρείῳ, οὐδὲ 7
αδουσίους ἢ Σκύθας αὐτῷ συμμάχους ἥκοντας, ἀλλ' ὅτι
εύγειν ἐγνωκὼς εἴη Δαρεῖος· ὁ δὲ ἔτι μᾶλλον ἐπῆγε
πουδῇ. Ὡς δὲ ἀπεῖχεν Ἐκβατάνων ὅσον τριῶν ἡμερῶν 8
δὸν, ἐνταῦθα ἀπήντα αὐτῷ Βισθάνης ὁ Ὤχου παῖς,
οῦ πρὸ Δαρείου βασιλεύσαντος Περσῶν· καὶ οὗτος ἀπήγ- 9
ειλεν, ὅτι Δαρεῖος ἐς πέμπτην ἡμέραν εἴη πεφευγὼς,
χων τά τε χρήματα ἐκ Μήδων ἐς ἑπτακισχίλια τάλαν-
α, καὶ ςρατιὰν, ἱππεῖς μὲν ἐς τρισχιλίους, πεζοὺς δὲ ἐς
ξακισχιλίους. Ἐλθὼν δὲ ὡς Ἐκβάτανα Ἀλέξανδρος, 10
ὺς μὲν Θετταλοὺς ἱππέας καὶ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους ἀ-
οπέμπει ὀπίσω ἐπὶ θάλασσαν, τόν τε μισθὸν ἀποδοὺς
ὐτοῖς ἐντελῆ τὸν ξυντεταγμένον, καὶ δισχίλια παρ'

. τοῦ πρότερον Σούσων — Illud *πρότερον* quid sit, miror. Nam non fuit solum, sed erat tunc adhuc Susiorum Satrapa. Demum libro VII. ob delicta necatus fertur. Uncis vocem inclusi, tanquam glossema.

. *ἐπῆγε* ex Opt. pro *ἦγε*.

nit." *ξὺν τῇ δυνάμει* cf. sect. 9. Paraetacae igitur medii habitant inter Persidem et Mediam.

. ὁ Ὤχου] errat igitur Diodor. XVII, 5., omnes Ochi filios praeter Arsen a Bagoa occisos scribens.

0. *παρ' αὐτοῦ*] *a se*, sua sponte, *doni loco. Raph.* Vides vero ex hoc loco, etiam socios stipendia meruisse. Remittuntur Thessali, quod rex alacritatem ad perferendos labores in iis fractam sentiret, quod ipse auctor dicit lib. V, 27, 7. Ubi tamen memoria lapsum invenies auctorem, dum, quos h. l. ab Ecbatanis remissos tradit, altero loco a Bactris scribat. Quod eo magis falsum convincitur, quia,

1 XXI. Καὶ ἐν τούτῳ ἀφικνεῖται παρ᾽ αὐτὸν ἀπὸ
τοῦ Δαρείου στρατοπέδου, Βαγιστάνης Βαβυλώνιος ἀνὴρ,
τῶν γνωρίμων, καὶ ξὺν τούτῳ Ἀντίβηλος, τῶν Μαζαίου
2 παίδων. Οὗτοι ἀπήγγειλαν, ὅτι Ναβαρζάνης τε ὁ χι-
λιάρχης τῶν ξὺν Δαρείῳ φευγόντων ἱππέων, καὶ Βῆσ-
σος ὁ Βακτρίων σατράπης, καὶ Βαρσαέντης ὁ Ἀραχω-
τῶν καὶ Δράγγων σατράπης, ξυνειληφότες εἶεν Δαρεῖον.
3 Ταῦτα ἀκούσας Ἀλέξανδρος, ἔτι μᾶλλον ἦγε σπουδῇ,
τοὺς ἑταίρους μόνους ἔχων ἀμφ᾽ αὐτὸν, καὶ τοὺς προδρόμους
ἱππέας, καὶ τῶν πεζῶν τοὺς εὐρωστοτάτους τε καὶ κουφο-
τάτους ἐπιλεξάμενος, οὐδὲ τοὺς ἀμφὶ Κοῖνον προσμείνας
4 ἐκ τῆς προνομῆς ἐπανελθεῖν· ἐπὶ δὲ τοῖς ὑπολειπομένοις
ἐπιστήσας Κρατερὸν, προστάττει ἕπεσθαι μὴ μακρὰς ὁ-
δοὺς ἄγοντα. Οἱ δὲ ἀμφ᾽ αὐτὸν, τὰ ὅπλα εἶχον μόνον,
5 καὶ δύο ἡμερῶν σιτία. Ἐλθὼν δὲ τήν τε νύκτα ὅλην
καὶ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας μέχρι μεσημβρίας, ὀλίγον χρό-
νον ἀναπαύσας τὸν στρατὸν, αὖθις ᾔει ὅλην τὴν νύκτα,
καὶ ἅμα ἡμέρᾳ ὑποφαινούσῃ παρῆν εἰς τὸ στρατόπεδον,
ἔνθα ὡρμήκει ὀπίσω Βαγιστάνης· καὶ τοὺς μὲν πολεμίους

Cap. XXI.

2. Primo ſcripſi ὁ χιλιάρχης. Articulus deeſt in omnibus editis, at deficere nequit. Sic mox bis ὁ σατράπης. Deinde emendavi Βαρσαέντης pro vulgato Βράζας, quod eſt monſtrum lectionis. Idem homo III, 8, 6. vocabatur Barſaëtes. c. 21, 16. et c. 25, 14. Barſaentes, quod reliquis locis reſtituere non dubitavi. Blancardus emendat Βαρζαέντης, ut ſcribit Curtius VI, 6, 36 et VIII, 13, 3. et Diod. XVII, 24. Βαρξαῆς; gen. έντος. De varietate ſcripturae jam monuit Freinshem. ad Curt. VIII, 13, 3. Supra etiam nomen Ἀντίβηλος vehementer ſuſpectum eſt. Idem enim homo VII, 6. 7. vocantur Ἀρτιβόλης. Quid rectius ſit, non decerno.

3. In Opt. non habentur voces τῶν πεζῶν; at deficere nequeunt ob ſect. 12. Mox ex eodem reſtitui ἐπὶ δὲ τοῖς ὑπολ. ubi vulgo praepoſitio deeſt.

5. ἔνθα ὡρμήκει ex Opt. pro ὅθεν ἀφωρμήκει. Paulo ſuperius idem habebat ἤκει pro ᾔει, quod recipere dubitavi.

C. XXI.

Arg. Darium a ſuis captum perſequi pergit Alexander. Datius male habitus Beſſi ſucceſſoris conſilio; a ſuis vulneratus moritur.

οὐ κατέλαβε. Δαρείου δὲ πέρι ἐπύθετο, αὐτὸν μὲν συν- 6
ειλημμένον ἄγεσθαι ἐφ' ἁρμαμάξης, Βήσσῳ δὲ ἀντὶ
Δαρείου εἶναι τὸ κράτος, καὶ ἡγεμόνα ὠνομάσθαι Βῆσ-
σον, πρός τε τῶν Βακτρίων ἱππέων, καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι
βάρβαροι ξυνέφευγον Δαρείῳ, πλὴν Ἀρταβάζου, καὶ
τῶν Ἀρταβάζου παίδων, καὶ τῶν Ἑλλήνων τῶν μισθο-
φόρων· τούτους δὲ πιστοὺς εἶναι Δαρείῳ, καὶ εἴργειν μὲν τὰ 7
γιγνόμενα οὐ δυνατοὺς εἶναι· ἐκτραπέντας δὲ ἔξω τῆς
λεωφόρου ὁδοῦ, ὡς ἐπὶ τὰ ὄρη ἰέναι κατὰ σφᾶς οὐ μετέ-
χοντας τοῖς ἀμφὶ Βῆσσον τοῦ ἔργου. Γνώμην δὲ πεποι- 8
ῆσθαι τοὺς ξυλλαβόντας Δαρεῖον, εἰ μὲν διώκοντα σφᾶς
Ἀλέξανδρον πυνθάνοιντο, παραδοῦναι Δαρεῖον Ἀλεξάν-
δρῳ, καὶ σφίσι τι ἀγαθὸν εὑρίσκεσθαι· εἰ δὲ τὸ ἔμ-
παλιν ἐπανεληλυθότα μάθοιεν, τοὺς δὲ στρατιάν τε ξυλ-
λέγειν ὅσην πλείστην δύναιντο, καὶ διασώζειν ἐς τὸ κοι-
νὸν τὴν ἀρχήν. Βῆσσον δὲ ἐν τῷ παρόντι ἐξηγεῖσθαι 9
κατ' οἰκειότητά τε τὴν Δαρείου, καὶ ὅτι ἐν τῇ αὐτοῦ σα-
τραπείᾳ τὸ ἔργον ἐγίγνετο. Ταῦτα ἀκούσαντι Ἀλεξάν-
δρῳ ἀνὰ κράτος διωκτέα ἐφαίνετο. Καὶ ἤδη μὲν ἐξέκα- 10
μνον οἵ τε ἄνδρες καὶ οἱ ἵπποι ἐπὶ τῇ ταλαιπωρίᾳ τῇ
ξυνεχεῖ, ἀλλὰ καὶ ὣς ἦγε· καὶ διελθὼν ὁδὸν πολλὴν
τῆς τε νυκτὸς, καὶ τῆς ἐπὶ ταύτῃ ἡμέρας ἔς τε ἐπὶ με-
σημβρίαν, ἀφικνεῖται ἔς τινα κώμην, ἵνα τῇ προτεραίᾳ
ἐστρατοπεδεύκεσαν οἱ Δαρεῖον ἄγοντες. Ἐνταῦθα ἀκού- 11
σας, ὅτι νυκτὸς ποιεῖσθαι τὴν πορείαν ἐγνωσμένον εἴη τοῖς
βαρβάροις, ἤλεγχε τοὺς προσχώρους, εἴ δή τινα εἰδεῖεν
ἐπιτομωτέραν ὁδὸν ἐπὶ τοὺς φεύγοντας. Οἱ δὲ εἰδέναι

6. Ex Vet. Cod. Vulcanii admisi lectionem πέρι ἐπύθετο pro vulgata περιεπύθετο. Deinde ex omnibus MStis scripsi ἀντὶ Δαρείου εἶναι pro ἀντὶ Δ. γενέσθαι.

10. ἐπὶ τῇ ταλαιπωρίᾳ ex Opt. pro ὑπὸ τῇ ταλ.

8. διασώζειν ἐς τὸ κοινὸν] *servare in commune regnum*, ut ex aequo pertineret ad omnes, qui in eodem consilio erant cum Besso. *Raph.*

9. Βῆσσον δὲ] Repetenda sunt: γνώμην δὲ πεποιῆσθαι. *Idem.*

12 μὲν ἔφασαν, ἐρήμην δὲ εἶναι τὴν ὁδὸν δι' ἀνυδρίαν. Ὁ
δὲ, ταύτην ἄγειν ἐκέλευσε· καὶ γνοὺς ὅτι οὐχ ἕψονται οἱ
πεζοὶ αὐτῷ σπουδῇ ἐλαύνοντι, τῶν μὲν ἱππέων ἐς πεντα-
κοσίους κατεβίβασεν ἀπὸ τῶν ἵππων· τοὺς ἡγεμόνας δὲ
τῶν πεζῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπιλεξάμενος τοὺς κρατιστεύον-
τας, ἐπιβῆναι τῶν ἵππων ἐκέλευσεν οὕτως, ὅπως οἱ πε-
13 ζοὶ ὡπλισμένοι ἦσαν. Νικάνορα δὲ τὸν τῶν ὑπασπιστῶν
ἡγεμόνα, καὶ Ἄτταλον τὸν τῶν Ἀγριάνων, κατὰ τὴν
ὁδὸν ἥν τινα οἱ ἀμφὶ Βῆσσον προυκεχωρήκεσαν, τοὺς ὑπο-
λειφθέντας ἄγειν ἐκέλευσε, καὶ τούτους, ὡς κουφότατα
ἐσταλμένους, τοὺς δὲ ἄλλους πεζοὺς ἐν τάξει ἕπεσθαι.
14 Αὐτὸς δὲ ἀμφὶ δείλην ἄγειν ἀρξάμενος, δρόμῳ ἡγεῖτο·
διελθὼν δὲ τῆς νυκτὸς σταδίους, ἐς τετρακοσίους, ὑπὸ τὴν
ἕω ἐπιτυγχάνει τοῖς βαρβάροις ἀτάκτως ἰοῦσι καὶ ἀνό-
πλοις, ὥς τε ὀλίγοι μὲν τινὲς αὐτῶν ὡς ἀμυνούμενοι ὥρμη-
15 σαν· οἱ δὲ πολλοὶ εὐθὺς ὡς Ἀλέξανδρον αὐτὸν κατεῖ-
δον, οὐδὲ ἐς χεῖρας ἐλθόντες ἔφευγον· καὶ οἱ τραπέντες

12. οὕτως ὅπως ex Ven. Basil. et MStis omnibus pro οὕτως ὥσπερ.
14. ἐπιτυγχάνει ex Opt. pro προστυγχάνει.

13. ἐν τάξει ἕπεσθαι] *composito agmine sequi*, ut apud Curt. VI, 4, 14. Opposita sunt ἐν τάξει et δρόμῳ cursu, quod statim sequitur. Manifestissimum hoc fit ex Xenoph. Anab. II. βοῶν δὲ ἀλλήλοις, μὴ θεῖν δρόμῳ, ἀλλ' ἐν τάξει ἕπεσθαι. *Raph.*

14. ἐς τετρακοσίους] Non parum admiranda est Alexandri celeritas. Sed vide, quae St. Croix de itineribus Alexandri scripsit pag. 101. seqq. Docet, Xenophontis decem millia Alexandro celeritate non cessisse atque plane evanescere miraculosa in Alexandri itineribus, si cum rapidissimis Tamerlani aliorumque recentiorum comparentur. Nimis parva vero stadiorum mensura uti mihi videtur, quam geographus d'Anville ad Alexandri itinera constituerat à 50 toises. Qua recepta, de celeritate vix loqui decet. Stadium pythicum (125 toises) nimis magnum est. Quapropter, quum interdum stadiis milliarium germanicorum numerum adscriberem, secuutus sum Cel. Barthelemy, stadio Olympiaco 94 $\frac{2}{3}$ toises tribuentem, qui numerus medius est. Talium stadiorum circiter 40 aequalia sunt uni milliari germanico. — Hac igitur nocte confecit Alexander cum suis (equitantibus, quod probe notandum) decem milliaria. cf. nota ad Hist. ind. 2, 2.

οὐ κατέλαβε. Δαρείου δὲ πέρι ἐπύθετο, αὐτὸν μὲν συν- 6
ειλημμένον ἄγεσθαι ἐφ' ἁρμαμάξης, Βήσσῳ δὲ ἀντὶ
Δαρείου εἶναι τὸ κράτος, καὶ ἡγεμόνα ὠνομάσθαι Βῆσ-
σον, πρός τε τῶν Βακτρίων ἱππέων, καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι
βάρβαροι ξυνέφευγον Δαρείῳ, πλὴν Ἀρταβάζου, καὶ
τῶν Ἀρταβάζου παίδων, καὶ τῶν Ἑλλήνων τῶν μισθο-
φόρων· τούτους δὲ πιστοὺς εἶναι Δαρείῳ, καὶ εἴργειν μὲν τὰ 7
γιγνόμενα οὐ δυνατοὺς εἶναι· ἐκτραπέντας δὲ ἔξω τῆς
λεωφόρου ὁδοῦ, ὡς ἐπὶ τὰ ὄρη ἰέναι κατὰ σφᾶς οὐ μετέ-
χοντας τοῖς ἀμφὶ Βῆσσον τοῦ ἔργου. Γνώμην δὲ πεποι- 8
ῆσθαι τοὺς ξυλλαβόντας Δαρεῖον, εἰ μὲν διώκοντα σφᾶς
Ἀλέξανδρον πυνθάνοιντο, παραδοῦναι Δαρεῖον Ἀλεξάν-
δρῳ, καὶ σφίσι τι ἀγαθὸν εὑρίσκεσθαι· εἰ δὲ τὸ ἔμ-
παλιν ἐπανεληλυθότα μάθοιεν, τοὺς δὲ στρατιάν τε ξυλ-
λέγειν ὅσην πλείστην δύναιντο, καὶ διασώζειν ἐς τὸ κοι-
νὸν τὴν ἀρχήν. Βῆσσον δὲ ἐν τῷ παρόντι ἐξηγεῖσθαι 9
κατ' οἰκειότητά τε τὴν Δαρείου, καὶ ὅτι ἐν τῇ αὐτοῦ σα-
τραπείᾳ τὸ ἔργον ἐγίγνετο. Ταῦτα ἀκούσαντι Ἀλεξάν-
δρῳ ἀνὰ κράτος διωκτέα ἐφαίνετο. Καὶ ἤδη μὲν ἐξεκά- 10
μνον οἵ τε ἄνδρες καὶ οἱ ἵπποι ἐπὶ τῇ ταλαιπωρίᾳ τῇ
ξυνεχεῖ, ἀλλὰ καὶ ὡς ἦγε· καὶ διελθὼν ὁδὸν πολλὴν
τῆς τε νυκτὸς, καὶ τῆς ἐπὶ ταύτῃ ἡμέρας ἐς τε ἐπὶ με-
σημβρίαν, ἀφικνεῖται ἔς τινα κώμην, ἵνα τῇ προτεραίᾳ
ἐστρατοπεδεύκεσαν οἱ Δαρεῖον ἄγοντες. Ἐνταῦθα ἀκού- 11
σας, ὅτι νυκτὸς ποιεῖσθαι τὴν πορείαν ἐγνωσμένον εἴη τοῖς
βαρβάροις, ἤλεγχε τοὺς προσχώρους, εἰ δή τινα εἰδεῖεν
ἐπιτομωτέραν ὁδὸν ἐπὶ τοὺς φεύγοντας. Οἱ δὲ εἰδέναι

6. Ex Vet. Cod. Vulcanii admisi lectionem πέρι ἐπύθετο pro vulgata περιεπύθετο. Deinde ex omnibus MStis scripsi ἀντὶ Δαρείου εἶναι pro ἀντὶ Δ. γενέσθαι.

10. ἐπὶ τῇ ταλαιπωρίᾳ ex Opt. pro ὑπὸ τῇ ταλ.

8. διασώζειν ἐς τὸ κοινὸν] *servare in commune regnum*, ut ex aequo pertineret ad omnes, qui in eodem consilio erant cum Besso. *Raph.*

9. Βῆσσον δὲ] Repetenda sunt: γνώμην δὲ πεποιῆσθαι. *Idem.*

νετο, ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηναίοις Ἀριστοφῶντος, μηνὸς Ἑ-
κατομβαιῶνος· ἀνδρὶ τὰ μὲν πολέμια, εἴπερ τινὶ ἄλλῳ,
μαλθακῷ τε, καὶ οὐ φρενήρει, ἐς δὲ τὰ ἄλλα οὐδὲν ἀ-
νεπιεικὲς ἔργον ἀποδεξαμένῳ, ἢ οὐδὲ ἐγγενόμενον αὐτῷ
4 ἀποδείξασθαι· ὅτι ὁμοῦ μὲν εἰς τὴν βασιλείαν παρελ-
θεῖν, ὁμοῦ δὲ προσπολεμεῖσθαι πρός τε Μακεδόνων καὶ
τῶν Ἑλλήνων ξυνέβη· οὔκουν οὐδὲ ἐθέλοντι ἐξῆν ἔτι ὑβρίζειν
ἐς τοὺς ὑπηκόους, ἐν μείζονι κινδύνῳ ἤπερ ἐκεῖνοι καθε-
5 στηκότι. Ζῶντι μὲν δὴ ξυμφοραὶ αὐτῷ ἄλλαι ἐπ' ἄλ-
λαις ξυνήχθησαν, οὐδέ τις ἀνακωχὴ ἐγένετο, ἐπειδὴ
6 πρῶτον ἐς τὴν ἀρχὴν παρῆλθεν· ἀλλὰ εὐθὺς μὲν τὸ τῶν
σατραπῶν ἐπὶ Γρανικῷ πταῖσμα ξυνέβη τὸ ἱππικόν, εὐ-
θὺς δὲ Ἰωνία τε καὶ Αἰολὶς εἴχοντο, καὶ Φρύγες ἀμφό-
τεροι, καὶ Λυδία, καὶ Κᾶρες, πλὴν Ἁλικαρνασσίων·
ὀλίγον δὲ ὕστερον καὶ Ἁλικαρνασσὸς ἐξῄρητο· ἐπὶ δὲ ἡ
7 παραλία πᾶσα, ἔς τε ἐπὶ τὴν Κιλικίαν· ἐνθένδε ἡ αὐ-
τοῦ ἐπ' Ἰσσῷ ἧσσα, ἵνα τήν τε μητέρα αἰχμαλωτισθεῖ-
σαν καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τοὺς παῖδας ἐπεῖδεν· ἐπὶ τῷ-
8 δε Φοινίκη τε ἀπώλετο, καὶ Αἴγυπτος πᾶσα· ἐπὶ δὲ,
αὐτὸς ἐν Ἀρβήλοις ἔφυγέ τε ἐν πρώτοις αἰσχρῶς, καὶ
9 στρατιὰν πλείστην τοῦ βαρβαρικοῦ γένους ἀπώλεσε· φυγάς
τε ἐκ τούτου τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς πλανώμενος, καὶ τελευτῶν
πρὸς τῶν ἀμφ' αὐτὸν πρὸς τὰ ἔσχατα προδοθείς· βα-

5. ξυνήχθησαν — ex Opt. pro ξυνηνέχθησαν.
9. πλείστην πάντες — alteram vocem Optimo jubente abjeci. Deinde ex eodem πρὸς τὰ ἔσχατα recepi pro ἐς τὰ ἔσχ. Placet enim, ut advertit Gronovius, Arriano, interdum eandem praepositionem iterare variante sensu, ut VII, 14, et III, 23, 15.

3. Ἀριστοφῶντος i. e. Ol. 112, 3. ante Chr. 330, mense Iunio, sexto anno ab eo, quo bellum cum Alexandro incepit, nono post pugnam apud Gaugamela mense. Usser. Annal. pag. 173.

ἀποδεξαμένῳ] traditiones orientales ultimum a genere Cajanidarum regem describunt tanquam violentum et crudelem, qui sceleribus odium procerum plebisque sibi contraxerit. Herbelot Biblioth. oriental. art. Darab. p. 285.

9. καὶ τελευτῶν] atque ad finem. τῶν ἀληθεστάτων ex. c. Bello. III, 21, 9.

ἐς ἀλκὴν, ὀλίγων πεσόντων, καὶ οὗτοι ἔφυγον. Βῆσσος 16
δὲ καὶ οἱ ξὺν αὐτῷ τέως μὲν ἐφ' ἁρμαμάξης Δαρεῖον με-
τὰ σφῶν ἐκόμιζον. Ὡς δὲ ὁμοῦ ἤδη ἦν Ἀλέξανδρος,
Δαρεῖον μὲν Ναβαρζάνης καὶ Βαρσαέντης κατατρώσαν-
τες, αὐτοῦ ἀπέλιπον· αὐτοὶ δὲ ἔφυγον ξὺν ἱππεῦσιν
ἑξακοσίοις. Δαρεῖος δὲ ἀποθνήσκει ὀλίγον ὕστερον ἐκ 17
τῶν τραυμάτων, πρὶν ὀφθῆναι Ἀλεξάνδρῳ.

XXII. Ἀλέξανδρος δὲ τὸ μὲν σῶμα τοῦ Δαρείου ἐς 1
Πέρσας ἔπεμψε, θάψαι κελεύσας ἐν ταῖς βασιλικαῖς
θήκαις, καθάπερ καὶ οἱ ἄλλοι οἱ πρὸ Δαρείου βασιλεῖς.
Σατράπην δὲ ἀπέδειξε Παρθυαίων καὶ Ὑρκανίων Ἀμ- 2
μινάπην Παρθυαῖον· ἦν δὲ οὗτος τῶν Αἴγυπτον ἐνδόντων
Ἀλεξάνδρῳ μετὰ Μαζάκου. Τληπόλεμος δὲ ὁ Πυθοφά-
νους, τῶν ἑταίρων, ξυνετάχθη αὐτῷ, σκοπεῖν τὰ ἐν Παρ-
θυαίοις τε καὶ Ὑρκανίοις. Τοῦτο τὸ τέλος Δαρείῳ ἐγέ- 3

16. Δαρεῖον μὲν Σατιβαρζάνης — Nomen Satibarzanis alieno loco est. Erat Ariorum Satrapa, nec fuit comes Darii fugientis. Vide de eo Indicem. Legendum est Ναβαρζάνης, quod recepi. Hic enim conjunctim cum Besso et Barsaënte, in principio hujus capitis inter insidiatores Darii nominatur, nec Curtius de alio quam Nabarzane loquitur l. V, c. 9. seqq. Si vero Codices juvarent, mallem scribere Βῆσσος. Is enim c. 30, 7. inter occisores Darii numeratur, et Nabarzanes se dedit Alexandro (23, 9.) nec, eum poenam necis dedisse, reperitur.

Cap. XXII.

2. Ἀμμινάπην — MSti vel Ἀμμινάτην vel Ἀμινάπην vel Ἀμμινάπην quomodo etiam Optimus. *Gron.* A Curtio VI, 4, 25. Menapis vocatur. Freinshemius suspicatur, illud Α, in graeca scriptura praefixum, nihil aliud esse, quam articulum orientalem, qui Hebraeis est ה. — Restitui lectionem Optimi.

C. XXII.

Arg. Parthyaeorum res ordinatae. Darii elogium.

1. θήκαις] quas describit Diodor. XVII, 71: „In orientali arcis plaga mons est, quem regium vocant. In hoc enim regum sepulcra erant. Nam excisa illic petra erat, complura in medio domicilia complectens, in quibus conditoria defunctorum, nullum quidem aditum manu factum praebebant, sed instrumentis quibusdam, arte magistra fabricatis sublatos mortuorum loculos excipiebant."

2. σκοπεῖν] cf. not. ad c. 5, 4.

τῶν Ταπύρων ὄρη ἐπύθετο, καὶ αὐτὺς ἅμα τὺς Ταπύ-
4 ρυς χειρωσόμενος. Τριχῆ δὲ διελὼν τὸν στρατὸν, αὐτὸς
μὲν τὴν ἐπιτομωτάτην, καὶ χαλεπωτάτην ἡγήσατο, τὸ
πλεῖστον καὶ ἅμα τὸ κυφότατον τῆς δυνάμεως ἄγων.
5 Κρατερὸν δὲ, τήν τε αὐτῦ τάξιν ἔχοντα, καὶ τὴν Ἀμύν-
τυ, καὶ τῶν τοξοτῶν ἔστιν ὓς, καὶ ὀλίγυς τῶν ἱππέων,
6 ἐπὶ Ταπύρων ἔστειλεν. Ἐριγύϊον δὲ, τύς τε ξένυς καὶ
τὴν λοιπὴν ἵππον ἀναλαβόντα, τὴν λεωφόρον τε καὶ μα-
κροτέραν ἡγεῖσθαι ἐκέλευσε, τὰς ἁμάξας καὶ τὰ σκευο-
7 φόρα καὶ τὸν ἄλλον ὅμιλον ἄγοντα. Ὑπερβαλὼν δὲ
τὰ πρῶτα ὄρη, καὶ καταστρατοπεδεύσας αὐτῦ, ἀναλα-
βὼν τύς τε ὑπασπιστὰς, καὶ τῆς Μακεδονικῆς φάλαγ-
γος τὺς κυφοτάτυς, καὶ τῶν τοξοτῶν ἔστιν ὓς, ᾔει χαλε-
πὴν ὁδὸν καὶ δύσπορον, φύλακας τῶν ὁδῶν καταλιπὼν,
ἵνα σφαλερόν τι αὐτῷ ἐφαίνετο· ὡς μὴ τοῖς ἑπομένοις
κατ' ἐκεῖνο ἐπιθοῖντο οἱ τὰ ὄρη ἔχοντες τῶν βαρβάρων.
8 Αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν τοξοτῶν διελθὼν τὰ στενὰ, ἐν τῷ πε-
δίῳ κατεστρατοπέδευσε πρὸς ποταμῷ ὐ μεγάλῳ. Καὶ
9 ἐνταῦθα ὄντος αὐτῦ, Ναβαρζάνης τε ὁ Δαρείυ χιλιάρ-
χης, καὶ Φραταφέρνης, ὁ Ὑρκανίας τε καὶ Παρθυαίων
σατράπης, καὶ ἄλλοι τῶν ἀμφὶ Δαρεῖον Περσῶν οἱ ἐπι-
10 φανέστατοι ἀφικόμενοι παρέδοσαν σφᾶς αὐτύς. Ὑπο-
μείνας δὲ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τέσσαρας ἡμέρας, ἀνέλαβε
τὺς ὑπολειφθέντας κατὰ τὴν ὁδὸν, τὺς μὲν ἄλλυς ἀ-
σφαλῶς διελθόντας, τοῖς δὲ Ἀγριᾶσιν ὀπισθοφυλακῦ-
σιν ἐπέθεντο οἱ ὄρειοι τῶν βαρβάρων· καὶ μεῖον ἔχοντες
11 τῷ ἀκροβολισμῷ ἀπηλλάγησαν. Ἄρας δὲ ἐντεῦθεν,
προῄει ὡς ἐφ' Ὑρκανίας εἰς Ζαδράκαρτα πόλιν Ὑρκα-
12 νίων. Καὶ ἐν τύτῳ οἱ περὶ Κρατερὸν ξυνέμιξαν αὐτῷ,

9. Φραδαφέρνης — scripsi Φραταφέρνης, ut Arrianus et Curtius omnibus reliquis locis. Deinde ex Optimo restitui καὶ ἄλλοι τῶν ἀμφὶ, in quibus secunda vox vulgo deest.

8. πρὸς ποταμῷ] De hoc flumine loqui videtur Curtius VI, 4, 7. idque vocat *Ziobetin*; Diod. XVII, 75. *Stiboetem*.

σιλεύς τε ἐν τῷ αὐτῷ καὶ δεσμώτης ξὺν ἀτιμίᾳ ἀγόμενος, τέλος δὲ πρὸς τῶν οἰκειοτάτων ἐπιβουλευθεὶς ἀπώλετο. Ζῶντι μὲν Δαρείῳ τοιαῦτα ξυνηνέχθη. Τελευτήσαντι δὲ, ταφή τε ἡ βασιλικὴ, καὶ τῶν παίδων, ἁποῖα καὶ βασιλεύοντος αὐτοῦ, τροφή τε Ἀλεξάνδρου καὶ παίδευσις, καὶ γαμβρὸς Ἀλέξανδρος. Ὁπότε δὲ ἐτελεύτα, ἐγεγόνει ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη.

XXIII. Ἀλέξανδρος δὲ τοὺς ὑπολειφθέντας ἐν τῇ 1
διώξει τῆς στρατιᾶς ἀναλαβὼν, ἐς Ὑρκανίαν προυχώρει.
Κεῖται δὲ ἡ Ὑρκανία χώρα ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ 2
Βάκτρα φερούσης· καὶ τῇ μὲν ὄρεσιν ἀπείργεται δασέσι
καὶ ὑψηλοῖς, τῇ δὲ πεδίον αὐτῆς καθήκει ἔς τε ἐπὶ τὴν
μεγάλην τὴν ταύτῃ θάλασσαν. Ταύτην δὲ ἦγεν, ὅτι 3
ταύτῃ τοὺς ξένους τοὺς ἀμφὶ Δαρεῖον διαπεφευγέναι ἐς τὰ

10. τροφή τε Ἀλεξάνδρου — In hoc conſpirant editi omnes. Suppleri quidem poteſt βασιλεύοντος, ſed durum hoc. Vix dubito, quin legendum ſit παρ' Ἀλεξάνδρου.

Cap. XXIII.

3. Vulgo legitur ἐς τὰ τῶν Πάργων et ἅμα τοὺς Πάργους. Iam Blancardus vidit, iſtud nomen huc non convenire, et quia liber Gandenſis habebat Μάργων ὄρη, ſcribi vult Μάρδων et Μάρδους, ſed in hos movet Alexander ſerius. Emendavi Ταπύρων et Ταπύρους. Mox enim mittitur Craterus in Tapuros, (ſect. 5.) Alexandro in Hyrcaniam ipſam movente. Ibi quum Alexander moraretur, redit ad eum Craterus, Tapurorum finibus et vi et conditione ſubjectis, Graecis vero non repertis. (ſect. 12.) Paulo poſt denique ad Alexandrum veniunt Autophradates Tapurorum ſatrapa et cum eo Graecorum legati, deditionem offerentes. (ſect. 13.) Quibus omnibus conjectura mea firmatur.

10. καὶ γαμβρὸς] cf. VII, 4, 6.

C. XXIII.

Arg. Iter triplex in Hyrcaniam, verſus urbem Zadracarta, Perſis compluribus accedentibus. Alexandri decretum de Graecis.

1. προυχώρει] ut 1, 5, 1. non: *progreſſus eſt* orientem verſus, ſed *regreſſus* ex Parthiene, in qua Curtio et Iuſtino teſtibus Darius occiſus eſt, in Hyrcaniam, quam Darium perſequens praetercurrerat magis, quam ſubegerat.

2. θάλασσαν] Caſpium vel Hyrcanium.

3. ταύτην ſc. ὁδὸν] viam in montes, qui ſepiunt Hyrcaniam, quorum partem incolunt Tapuri, in quos fugerant Graeci c. 21, 7.

τῶν Ταπύρων ὄρη ἐπύθετο, καὶ αὐτοὺς ἅμα τοὺς Ταπύ-
4 ρους χειρωσόμενος. Τριχῇ δὲ διελὼν τὸν στρατὸν, αὐτὸς
μὲν τὴν ἐπιτομωτάτην, καὶ χαλεπωτάτην ἡγήσατο, τὸ
πλεῖστον καὶ ἅμα τὸ κουφότατον τῆς δυνάμεως ἄγων.
5 Κρατερὸν δὲ, τήν τε αὐτοῦ τάξιν ἔχοντα, καὶ τὴν Ἀμύν-
του, καὶ τῶν τοξοτῶν ἔστιν οὓς, καὶ ὀλίγους τῶν ἱππέων,
6 ἐπὶ Ταπύρων ἔστειλεν. Ἐριγύιον δὲ, τούς τε ξένους καὶ
τὴν λοιπὴν ἵππον ἀναλαβόντα, τὴν λεωφόρον τε καὶ μα-
κροτέραν ἡγεῖσθαι ἐκέλευσε, τὰς ἁμάξας καὶ τὰ σκευο-
7 φόρα καὶ τὸν ἄλλον ὅμιλον ἄγοντα. Ὑπερβαλὼν δὲ
τὰ πρῶτα ὄρη, καὶ καταστρατοπεδεύσας αὐτοῦ, ἀναλα-
βὼν τούς τε ὑπασπιστὰς, καὶ τῆς Μακεδονικῆς φάλαγ-
γος τοὺς κουφοτάτους, καὶ τῶν τοξοτῶν ἔστιν οὓς, ᾔει χαλε-
πὴν ὁδὸν καὶ δύσπορον, φύλακας τῶν ὁδῶν καταλιπὼν,
ἵνα σφαλερόν τι αὐτῷ ἐφαίνετο· ὡς μὴ τοῖς ἑπομένοις
κατ᾽ ἐκεῖνο ἐπιθοῖντο οἱ τὰ ὄρη ἔχοντες τῶν βαρβάρων.
8 Αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν τοξοτῶν διελθὼν τὰ στενὰ, ἐν τῷ πε-
δίῳ κατεστρατοπέδευσε πρὸς ποταμῷ οὐ μεγάλῳ. Καὶ
9 ἐνταῦθα ὄντος αὐτοῦ, Ναβαρζάνης τε ὁ Δαρείου χιλιάρ-
χης, καὶ Φραταφέρνης, ὁ Ὑρκανίας τε καὶ Παρθυαίων
σατράπης, καὶ ἄλλοι τῶν ἀμφὶ Δαρεῖον Περσῶν οἱ ἐπι-
10 φανέστατοι ἀφικόμενοι παρέδοσαν σφᾶς αὐτούς. Ὑπο-
μείνας δὲ ἐν τῷ στρατοπέδῳ τέσσαρας ἡμέρας, ἀνέλαβε
τοὺς ὑπολειφθέντας κατὰ τὴν ὁδὸν, τοὺς μὲν ἄλλους ἀ-
σφαλῶς διελθόντας, τοῖς δὲ Ἀγριᾶσιν ὀπισθοφυλακοῦ-
σιν ἐπέθεντο οἱ ὄρειοι τῶν βαρβάρων· καὶ μεῖον ἔχοντες
11 τῷ ἀκροβολισμῷ ἀπηλλάγησαν. Ἄρας δὲ ἐντεῦθεν,
προῄει ὡς ἐφ᾽ Ὑρκανίας εἰς Ζαδράκαρτα πόλιν Ὑρκα-
12 νίων. Καὶ ἐν τούτῳ οἱ περὶ Κρατερὸν ξυνέμιξαν αὐτῷ,

9. Φραδαφέρνης — scripsi Φραταφέρνης, ut Arrianus et Curtius omnibus reliquis locis. Deinde ex Optimo restitui καὶ ἄλλοι τῶν ἀμφὶ, in quibus secunda vox vulgo deest.

8. πρὸς ποταμῷ] De hoc flumine loqui videtur Curtius VI, 4, 7. idque vocat *Ziobetin*, Diod. XVII, 75. *Stiboetem*.

ίτυς μὲν δὴ ξυλλαβὼν, ἐν φυλακῇ εἶχε. Τὺς Σινωπ- 8
ίων δὲ ἀφῆκεν, ὅτι Σινωπεῖς ὔτε τῦ κοινῦ τῶν Ἑλλήνων
ιτεῖχον, ὑπὸ Πέρσαις τε τεταγμένοι, ὐκ ἀπεικότα
ιεῖν ἐδόκυν, παρὰ τὸν βασιλέα σφῶν πρεσβεύοντες·
φῆκε δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὅσοι πρὸ τῆς εἰρήνης 9
καὶ τῆς ξυμμαχίας τῆς πρὸς Μακεδόνας γενομένης
αρὰ Πέρσαις ἐμισθοφόρυν, καὶ Χαλκεδονίων Ἡρακλεί-
ιν τὸν πρεσβευτὴν ἀφῆκε· τὺς δ' ἄλλυς ξυστρατεύε- 10
θαί οἱ ἐπὶ μισθῷ τῷ αὐτῷ ἐκέλευσε· καὶ ἐπέταξεν
ὐτοῖς Ἀνδρόνικον, ὅσπερ ἤγαγέ τε αὐτὺς, καὶ ἔνδηλος
εγόνει ὐ φαῦλον ποιύμενος σῶσαι τὺς ἄνδρας.

XXV. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος, ἦγεν ὡς ἐπὶ 1
αδράκαρτα, τὴν μεγίστην πόλιν τῆς Ὑρκανίας, ἵνα
αὶ τὰ βασίλεια τοῖς Ὑρκανίοις ἦν. Καὶ ἐνταῦθα δια- 2
ρίψας ἡμέρας πεντεκαίδεκα, καὶ θύσας τοῖς θεοῖς,
ς νόμος, καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ποιήσας, ὡς ἐπὶ Παρ-
υαίυς ἦγεν· ἐκεῖθεν δὲ ἐπὶ τὰ τῆς Ἀρείας ὅρια, καὶ 3
υσίαν πόλιν τῆς Ἀρείας, ἵνα καὶ Σατιβαρζάνης ἧκεν
αρ' αὐτὸν, ὁ τῶν Ἀρείων σατράπης. Τύτῳ μὲν δὴ τὴν 4
ατραπείαν ἀποδὺς, ξυμπέμπει αὐτῷ Ἀνάξιππον τῶν

καὶ Καρχηδονίων Ἡρακλείδην — Lege Χαλκεδονίων. Millies hic error occurrit apud auctores. Ex solo nomine Heraclidae patet, non fuisse Carthaginiensem; tum ex antecedentibus patet, de Graecis sermonem fieri. *Grentemesnilius*. Unde sic emendavi. Opposita sunt: καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων — καὶ Χαλκεδονίων.

Cap. XXV.

Ζευδράκαρτα — scripsi Ζαδράκαρτα ut c. 23, 11. ne diversa in tam paucis scriptura lector turbetur, quamvis liquide affirmare nequeam, utrum rectius sit Ζευδράκαρτα an Ζαδράκαρτα.

8. *Sinope* graeca quidem urbs, sed in Asia minori ad Pontum Euxinum sita.

10. ἔνδηλος ἐγεγόνει] *perspicuum fuerat, quod ipse non parvam rem duceret, servare hos viros. Raph.*

C. XV.

Arg. Transitus ex Hyrcania in Arios et Bactrianos. Bessi successio et scelus Satibarzanis. Profectio in Satibarzanem. Barsaëntae mors.

3. Συσίαν] urbem Ariae, Susiam, praeter hunc locum commemoratam non vidi.

ἑταίρων, δοὺς αὐτῷ τῶν ἱππακοντιστῶν ἐς τεσσαράκοντα,
ὡς ἔχοι φύλακας καθιστάναι τῶν τόπων, τοῦ μὴ ἀδικεῖ-
σθαι τοὺς Ἀρείους πρὸς τῆς στρατιᾶς κατὰ τὴν πάροδον.
5 Ἐν τούτῳ δὲ ἀφικνοῦνται παρ' αὐτὸν Περσῶν τινες, οἳ ἤγ-
γελον Βῆσσον τήν τε τιάραν ὀρθὴν ἔχειν, καὶ τὴν Περσι-
κὴν στολὴν φοροῦντα· Ἀρταξέρξην τε καλεῖσθαι ἀντὶ
Βήσσου, καὶ βασιλέα φάσκειν εἶναι τῆς Ἀσίας· ἔχειν τε
ἀμφ' αὐτὸν Περσῶν τε τοὺς ἐς Βάκτρα διαφυγόντας, καὶ
αὐτῶν Βακτριανῶν πολλούς· προσδοκᾶσθαι δὲ ἥξειν αὐ-
6 τῷ καὶ Σκύθας ξυμμάχους. Ἀλέξανδρος δὲ ὁμοῦ ἤδη
ἔχων τὴν πᾶσαν δύναμιν, ᾔει ἐπὶ Βάκτρα, ἵνα καὶ Φι-
λιππος ὁ Μενελάου παρ' αὐτὸν ἀφίκετο ἐκ Μηδίας, ἔχων
τούς τε μισθοφόρους ἱππέας, ὧν ἡγεῖτο αὐτὸς, καὶ Θεσ-
σαλῶν τοὺς ἐθελοντὰς ὑπομείναντας, καὶ τοὺς ξένους τοὺς
Ἀνδρομάχου. Νικάνωρ δὲ ὁ Παρμενίωνος, ὁ τῶν ὑπα-
7 σπιστῶν ἄρχων, τετελευτήκει ἤδη νόσῳ. Ἰόντι δὲ Ἀλε-
ξάνδρῳ τὴν ἐπὶ Βάκτρα, ἐξηγγέλθη Σατιβαρζάνης ὁ

4. τοῦ μὴ ἀδικ. ex Opt. et tribus aliis pro τοῦ μηδὲν ἀδικ.
6. ἐπὶ Βάκτρα ex Opt. pro ἐπὶ Βάκτρων.
Verba Νικάνωρ δὲ — ἤδη νόσῳ praeter opinionem et sine ullo nexu inseruntur, ut putem vel excidisse quaedam, sic forte: τοὺς Ἀνδρομάχου, καὶ τοὺς ὑπασπιστὰς τοὺς Σελεύκου. Νικάνωρ δὲ etc. vel transponenda esse ea verba in caput sequens sect. 4. sic: καὶ ὅσοι ἄλλοι μετέσχον αὐτῷ τῆς ἐπιβουλῆς. Νικάνωρ δὲ etc. quod verosimilius.

5. τιάραν ὀρθὴν] tiaram rectam, seu conum in sublime erectum gestare nemini nisi regi soli licuit. De ea vide Xenoph. Cyrop. VIII, 3, 13. cum notis Zeunii et Freinsh. ad Curt. III, 3, 19.
τὴν Περσικὴν στολὴν] intelligas eam vestem, quam Xenophon l. l. vocat χιτῶνα πορφυροῦν μεσόλευκον. ἄλλῳ δ' οὐκ ἔξεστι μεσόλευκον ἔχειν sc. praeter regem, et Curt. III, 3, 18.: tunicam purpuream, cui medium album intextum erat. Sarapis vocabatur. De reliquis regum Persarum insignibus vide Xenophontem loco laud. cum interpretibus. Vox *Artaxerxes* vero significat strenuum bellatorem, sicut *Xerxes* bellatorem simpliciter et *Darius* coërcitorem, domitorem; Herodoto teste VI, 98. Recipere tale nomen solebant, qui e conditione privata in regnum proveherentur.
6. τοὺς ἐθελοντὰς ὑπομείναντας] *qui voluntarii remanserant*, cum ceteri dimitterentur domum III, 19, 11. *Raph.*

ὄντας μὲν δὴ ξυλλαβὼν, ἐν φυλακῇ εἶχε. Τοὺς Σινω- 8
πέων δὲ ἀφῆκεν, ὅτι Σινωπεῖς οὔτε τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων μετεῖχον, ὑπὸ Πέρσαις τε τεταγμένοι, οὐκ ἀπεικότα ποιεῖν ἐδόκουν, παρὰ τὸν βασιλέα σφῶν πρεσβεύοντες·
ἀφῆκε δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὅσοι πρὸ τῆς εἰρήνης 9
τε καὶ τῆς ξυμμαχίας τῆς πρὸς Μακεδόνας γενομένης παρὰ Πέρσαις ἐμισθοφόρουν, καὶ Χαλκεδονίων Ἡρακλεί-
δην τὸν πρεσβευτὴν ἀφῆκε· τοὺς δ' ἄλλους ξυστρατεύε- 10
σθαί οἱ ἐπὶ μισθῷ τῷ αὐτῷ ἐκέλευσε· καὶ ἐπέταξεν αὐτοῖς Ἀνδρόνικον, ὅσπερ ἤγαγέ τε αὐτοὺς, καὶ ἔνδηλος γεγόνει οὐ φαῦλον ποιούμενος σῶσαι τοὺς ἄνδρας.

XXV. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος, ᾔει ὡς ἐπὶ 1
Ζαδράκαρτα, τὴν μεγίστην πόλιν τῆς Ὑρκανίας, ἵνα
καὶ τὰ βασίλεια τοῖς Ὑρκανίοις ἦν. Καὶ ἐνταῦθα δια- 2
τρίψας ἡμέρας πεντεκαίδεκα, καὶ θύσας τοῖς θεοῖς,
ὡς νόμος, καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ποιήσας, ὡς ἐπὶ Παρ-
θυαίους ᾔει· ἐκεῖθεν δὲ ἐπὶ τὰ τῆς Ἀρείας ὅρια, καὶ 3
Σουσίαν πόλιν τῆς Ἀρείας, ἵνα καὶ Σατιβαρζάνης ἧκεν
παρ' αὐτὸν, ὁ τῶν Ἀρείων σατράπης. Τούτῳ μὲν δὴ τὴν 4
σατραπείαν ἀποδοὺς, ξυμπέμπει αὐτῷ Ἀνάξιππον τῶν

9. καὶ Καρχηδονίων Ἡρακλείδην — Lege Χαλκεδονίων. Millies hic error occurrit apud auctores. Ex solo nomine Heraclidae patet, non fuisse Carthaginiensem; tum ex antecedentibus patet, de Graecis sermonem fieri. *Grentemesnilius.* Unde sic emendavi. Opposita sunt: καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων — καὶ Χαλκεδονίων.

Cap. XXV.

1. Ζευδράκαρτα — scripsi Ζαδράκαρτα ut c. 23, 11. ne diversa in tam paucis scriptura lector turbetur, quamvis liquide affirmare nequeam, utrum rectius sit Ζευδράκαρτα an Ζαδράκαρτα.

8. *Sinope* graeca quidem urbs, sed in Asia minori ad Pontum Euxinum sita.

10. ἔνδηλος ἐγεγόνει] *perspicuum fuerat, quod ipse non parvam rem duceret, servare hos viros. Raph.*

C. XV.

Arg. Transitus ex Hyrcania in Arios et Bactrianos. Bessi successio et scelus Satibarzanis. Profectio in Satibarzanem. Barsaëntae mors.

3. Σουσίαν] urbem Ariae, Susiam, praeter hunc locum commemoratam non vidi.

τοῖς ἀμφὶ Κρατερὸν ὑπολελειμμένοις ὁμοῦ, οὖσιν ἤδη, ὡς
ἐπὶ τὴν Δράγγων χώραν ἦγε· καὶ ἀφικνεῖται ἵνα τὰ
14 βασίλεια τῶν Δράγγων ἦν. Βαρσαέντης δὲ, ὃς τότε
κατεῖχε τὴν χώραν, εἷς ὢν τῶν ξυνεπιθεμένων Δαρείῳ ἐν
τῇ φυγῇ, προσιόντα Ἀλέξανδρον μαθὼν, ἐς Ἰνδοὺς τοὺς
15 ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἔφυγε. Ξυλλαβόντες δὲ
αὐτὸν οἱ Ἰνδοὶ, παρ' Ἀλέξανδρον ἀπέστειλαν· καὶ ἀπο-
θνήσκει πρὸς Ἀλεξάνδρου τῆς ἐς Δαρεῖον ἀδικίας ἕνεκα.

1 XXVI. Ἐνταῦθα καὶ τὴν Φιλώτα ἐπιβουλὴν τοῦ
Παρμενίωνος ἔμαθεν Ἀλέξανδρος. Καὶ λέγει Πτολε-
μαῖος καὶ Ἀριστόβουλος, ὅτι προσηγγελμένην ἤδη οἱ καὶ
πρότερον ἐν Αἰγύπτῳ· οὐ μέν τοι πιστή γε ἐφάνη, τῆς τε
φιλίας τῆς πάλαι ἕνεκα, καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ ἐς Παρμενί-
ωνά τε τὸν πατέρα Φιλώτα τιμῆς, καὶ ἐς αὐτὸν Φιλώ-
2 ταν πίστεως. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου λέγει, εἰσαχθῆ-

13. τὴν Ζαραγγαίων — Iam Blancardus bene docuit, omnibus in Arriano locis scribendum esse Δράγγων, ut etiam invenitur III, 21, 2. 28, 1. VI, 15, 9. VII, 10, 11. quem vide. Ego nunc veram lectionem restituo. Diversa vero scriptura nata videtur ex pronunciatione τοῦ Sain orientalium.

Cap. XXVI.

1. Vulgo: ἐνταῦθα δὲ. Adversativa vero auctoritate Codd. omnium abjecta est. Mox recepi ex Opt. προσηγγελμένην pro προσηγγ-

14. Βαρσαέντης] Diversis temporibus accidere fuga, captivitas et mors Barsaentae. Sed noster omnia simul narravit. Captus ab Indis et Alexandro traditus est cum XXX elephantis et Gamaxo, regulo indico, qui Barsaentae se conjunxerat, quum rex Hydaspen transire vellet. vide Curt. VIII, 23, 3. 4.

C. XXVI.

Arg. Insidiae a Philota. Philotas et Parmenion interfecti.

1. ἐν Αἰγύπτῳ] Lucem his servavit Plutarchus Vit. Alex. c. 48.: Inter feminas apud Damascum captas erat Antigone, pulcherrima, Pydnaea, quae Philotae cessit. οἷα δὲ νέος πρὸς ἐρωμένην, καὶ σὺν οἴνῳ πολλὰ φιλότιμα καὶ στρατιωτικὰ παρρησιαζόμενος, ἑαυτοῦ τὰ μέγιστα τῶν ἔργων ἀπέφαινε καὶ τοῦ πατρός. Ἀλέξανδρον δὲ μειράκιον ἀπεκάλει, δι' αὐτοὺς τὸ τῆς ἀρχῆς ὄνομα καρπούμενον. Quae et alia quum per feminam loquacem emanarent atque Alexandro referrentur, tamen, quanquam non parum suspectum redderent Philotam, ab ultione se abstinuit Alexander, ignorantiam simulans.

ναι ἐς Μακεδόνας Φιλώταν, καὶ κατηγορῆσαι μὲν αὐτοῦ ἰσχυρῶς Ἀλέξανδρον· ἀπολογήσασθαι δὲ αὐτὸν Φιλώ- 3
ταν, καὶ τοὺς μηνυτὰς τοῦ ἔργου παρελθόντας, ἐξελέγξαι Φιλώταν τε καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἄλλοις τε ἐλέγχοις οὐκ ἀφανέσι, καὶ μάλιστα δὴ ὅτι αὐτὸς Φιλώτας πεπύσθαι μὲν ἐπιβουλήν τινα Ἀλεξάνδρῳ παρασκευαζομένην συνέφη, ἐξηλέγχετο δὲ κατασιωπήσας ταύτην πρὸς Ἀλέξανδρον, καί τοι δὶς ἐπὶ τὴν σκηνὴν ὁσημέραι τὴν Ἀλεξάνδρου φοιτῶν· καὶ Φιλώταν μὲν κατακοντισθῆναι 4
πρὸς τῶν Μακεδόνων, καὶ ὅσοι ἄλλοι μετέσχον αὐτῷ τῆς ἐπιβουλῆς. Ἐπὶ Παρμενίωνα δὲ σταλῆναι Πολυδάμαντα, 5
ἕνα τῶν ἑταίρων, γράμματα φέροντα παρ' Ἀλεξάνδρου πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τοὺς ἐν Μηδίᾳ, Κλέανδρόν τε, καὶ Σιτάλκην, καὶ Μενίδην· οὗτοι γὰρ ἐπὶ τῆς στρατιᾶς, ἧς ἦρχε Παρμενίων, τεταγμένοι ἦσαν. Καὶ πρὸς τούτων 6
ἀποθανεῖν Παρμενίωνα· τυχὸν μὲν ὅτι οὐ πιστὸν ἐδόκει εἶναι Ἀλεξάνδρῳ, Φιλώτα ἐπιβουλεύοντος, μὴ ξυμμετασχεῖν Παρμενίωνα τῷ παιδὶ τοῦ ἐπιβουλεύματος· τυχὸν 7

3. τοὺς μηνυτὰς — ex Opt. pro τοὺς ἐπιμηνυτάς.

3. ἐπιβουλήν τινα] de qua scripserunt Diod. XVII, 79. 80. Curt. VI, c. 7 — c. 11. Plut. V. Alex. c. 49. Iust. XII, 5. Dimnus quidam, de re quapiam regem incusans, insidias ei comparat. Nicomachus autem, quem in communionem sceleris pertraxerat, fratri Cebalino rem communicat, qui metuens, ne conscioruum quis prior insidias indicaret ipseque in periculo haereret, Philotae omnia exponit. Qui vero quum primo et secundo die regi rem non indicasset, Cebalinus quendam e pueris regiis adit, Metronem, et singulis accurate expositis, ut omnia quam celerrime regi nuncientur, orat. — Ceterum in his omnibus maxima fides habenda est Arriano, meliores auctores sequuto; minima Curtio, qui quae Diodorus historice tradidit, per quinque capita rhetorice et tragice tractavit. Curtius omnia arripit ad animum lectorum movendum. In hujus rei descriptione lectorum misericordiam pro Philota movere vult; inde evenit, ut hic, Alexandri gloriam diminuens, proposito suo ipse obstare videatur, quum in reliquis admirationis Alexandri augendae cupidissimus sit.

5. ἐν Μηδίᾳ] Parmenion jubente Alexandro pecuniam omnem ex Persis Ecbatana transportandam curaverat. cap. 19, 13.

δὲ, ὅτι, εἰ καὶ μὴ ξυμμετέσχε, σφαλερὸς ἤδη ἦν Παρμε-
νίων, τοῦ παιδὸς αὐτοῦ ἀνῃρημένου, ἐν τοσαύτῃ ὢν ἀξιώσει
παρά τε αὐτῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἐς τὸ ἄλλο στράτευμα
μὴ ὅτι τὸ Μακεδονικὸν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ξένων·
8 ὧν πολλάκις καὶ ἐν μέρει, καὶ παρὰ τὸ μέρος; κατὰ πρόσ-
ταξιν τὴν Ἀλεξάνδρου, ξὺν χάριτι ἐξηγεῖτο.

1 XXVII. Λέγουσι δὲ καὶ Ἀμύνταν τὸν Ἀνδρομένους
κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπαχθῆναι ἐς κρίσιν, καὶ Πολέ-
μωνα, καὶ Ἄτταλον, καὶ Σιμμίαν, τῶν Ἀμύντου ἀδελ-
φῶν, ὡς ξυμμετασχόντας καὶ αὐτοὺς τῆς ἐπιβουλῆς τῆς
κατ' Ἀλεξάνδρου, κατὰ πίστιν τε καὶ ἑταιρίαν τὴν Φιλώ-
2 τα. Καὶ ἐδόκει πιστοτέρα ἡ ἐπιβουλὴ ἐς τὸ πλῆθος, ὅτι
Πολέμων εἷς τῶν ἀδελφῶν τῶν Ἀμύντου, ξυλληφθέντος
3 Φιλώτα, ἔφυγεν ἐς τοὺς πολεμίους. Ἀλλ' Ἀμύντας γε
ξὺν τοῖς ἀδελφοῖς ὑπομείνας τὴν δίκην, καὶ ἀπολογη-
σάμενος ἐν Μακεδόσι καρτερῶς, ἀφίεται τῆς αἰτίας·
4 καὶ εὐθὺς ὡς ἀπέφυγεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἠξίωσεν, ἀφε-
θῆναί οἱ ἐλθεῖν παρὰ τὸν ἀδελφὸν, καὶ ἐπαναγαγεῖν
αὐτὸν παρὰ τὸν Ἀλέξανδρον· καὶ οἱ Μακεδόνες ξυγχω-

7. ἤδη ἦν πρεσβύτερος Παρμενίων — tertiam vocem, Optimo jubente, omisi. Supra vero eundem cum duobus aliis audire nolui, scribentem: ἐδόκει εἶναι Ἀλέξανδρος.

Cap. XXVII.

1. τῶν Αμ. ἀδελφῶν — ex conjectura Gronovii, (pro τοὺς Ἀμ. ἀδελφοὺς, quia Opt. habet τὸν Ἀμ. ἀδελφὸν) eaque ratio loquendi perpetua est Arriani, ut recte monet idem.

8. Verte: *quibus saepe, seu, ordine ipsum vocante, seu etiam extra ordinem jussu Alexandri praefuerat*, [σὺν χάριτι, *cum laude*]. Ἐν μέρει est *vice propria* et suo ordine. Rursum κατὰ τὸ μέρος est, *quum non vicem suam obiret*, sed Alexandri jussu, aliis praeteritis, id munus ipsi potissimum, non vocante ipsum serie, injungeretur. Hoc autem erat ex disciplina Macedonicae militiae, ut primus locus seu imperia sive inter duces sive inter τάγματα et pro iis quoque duces eorum transirent per dies, ut demonstravimus satis perspicua fide ad I, 14, 9. *Gron.*

C. XXVII.

Arg. Amyntae casus; amicis duo praefecti dati. Adventus in Ariaspas.

ῥῦσιν. Ὁ δὲ ἀπελθὼν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ τὸν Πολέμωνα 5
ἐπανήγαγε· καὶ ταύτῃ πολὺ μᾶλλον ἢ πρόσθεν ἔξω
αἰτίας ἐφάνη Ἀμύντας. Ἀλλ' ὀλίγον γε ὕστερον κώμην 6
τινὰ πολιορκῶν, τοξευθεὶς, ἐκ τῆς πληγῆς ἐτελεύτησεν,
ὥς τε οὐδὲν πλέον αὐτῷ γίγνεται τὴν κρίσιν ἀποφυγόντι,
ὅτι μὴ ἀγαθῷ νομιζομένῳ ἀποθανεῖν. Ἀλέξανδρος δὲ 7
καταστήσας ἐπὶ τοὺς ἑταίρους ἱππάρχας δύο, Ἡφαιστίωνά
τε τὸν Ἀμύντορος, καὶ Κλεῖτον τὸν Δρωπίδου, καὶ δίχα
διελὼν τὴν τάξιν τῶν ἑταίρων (ὅτι οὐδὲ Φίλων ἂν ἠβούλετο 8
ἕνα τοσούτων ἱππέων, ἄλλως τε καὶ τῶν κρατίστων τοῦ
παντὸς ἱππικοῦ κατά τε ἀξίωσιν καὶ τὴν ἄλλην ἀρε-
τὴν ἐξηγεῖσθαι) ἀφικνεῖται ἐς τοὺς πάλαι μὲν Ἀριάσ- 9
πας καλουμένους, ὕστερον δὲ Εὐεργέτας ἐπονομασθέντας,
ὅτι Κύρῳ τῷ Καμβύσου ξυνεπελάβοντο τῆς ἐς Σκύθας ἐ- 10
λάσεως. Καὶ τούτους Ἀλέξανδρος ὧν τε ἐς Κῦρον ὑπῆρξαν
οἱ πρόγονοι αὐτῶν, τιμήσας· καὶ αὐτὸς καταμαθὼν ἄν-
δρας οὐ κατὰ τοὺς ἄλλους τοὺς ταύτῃ βαρβάρους πολιτεύον-
τας, ἀλλὰ τοῦ δικαίου ἴσα καὶ τοῖς κρατίστοις τῶν Ἑλλή-

. πολὺ μᾶλλον ex Opt. pro πολὺ ἔτι μᾶλλον.

. Ἀριάσπας — Sic scripsi pro Ἀγριάσπας ex Optimo, primis editis, aliisque, quos laudat Blancardus.

δίχα διελὼν] antea enim hetaeris omnibus unus praefuerat Philotas, qui eam ipsam ob rem, quum insidiaretur, magis erat timendus. Cujus insidias quum Alexander effugisset, ne iterum tali periculo obnoxius esset, amicorum imperium duobus partitus est.

οὐδὲ φίλων ἂν] *ne amicorum quidem*, ex quorum numero erant Hephaestion et Clitus. Caeterum notandum hic discrimen τοῦ ἑταίρου et τοῦ φίλου. Illud nomen est honoris et dignitatis, tribuebaturque praestantissimae equitatus parti, uti vel hic locus declarat; hoc autem fidei et amoris, quo sensu Latini proprie amicos appellant. Quae duo cum Latini non distinguant, obscurius haec latine dicuntur, quae in Graeco sunt plana et perspicua. *Raph.*

9. Εὐεργέτας] Curt. VII, 3, 1.: „His ita compositis Alexander, Arianorum Satrape constituto, iter pronunciari jubet in Ariaspas, quos jam tunc mutato nomine Euergetas adpellabant, ex quo frigore victusque penuria Cyri exercitum adfectum tectis et commeatibus juverant."

10. ὧν ὑπῆρξαν] i. e. τούτων ἕνεκα, ἃ ὑπῆρξαν, *eorum causa, quae majores eorum Cyro praestitissent.*

των μεταποιουμένους, ἐλευθέρους τε ἀφῆκε, καὶ χώραν τῆς ὁμόρου ὅσην σφίσιν ᾔτησαν, (οὐ πολλὴν δὲ οὐδ' αὐτοὶ ᾔτη-
11 σαν) προσέθηκεν. Ἐνταῦθα θύσας τῷ Ἀπόλλωνι, Δημήτριον μὲν ἕνα τῶν σωματοφυλάκων, ὑποπτεύσας μετασχεῖν Φιλώτα τῆς ἐπιβουλῆς, ξυνέλαβε· σωματοφύλακα δὲ ἀντὶ Δημητρίου ἀπέδειξε Πτολεμαῖον τὸν Λάγου.

1 XXVIII. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος, προῄει ὡς ἐπὶ Βάκτρα τε καὶ Βῆσσον, Δράγγας τε καὶ Γαδρωσοὺς ἐν τῇ παρόδῳ παραστησάμενος. Παρεστήσατο δὲ καὶ τοὺς Ἀραχώτους, καὶ σατράπην κατέστησεν ἐπ' αὐτοῖς Μένωνα. Ἐπῆλθε δὲ καὶ τῶν Ἰνδῶν τοὺς προσχώ-
2 ρους Ἀραχώτοις. Ξύμπαντα δὲ ταῦτα ἔθνη διὰ χιόνος τε πολλῆς, καὶ ξὺν ἀπορίᾳ τῶν ἐπιτηδείων, καὶ τῶν
3 στρατιωτῶν ταλαιπωρίᾳ ἐπῆλθε. Μαθὼν δὲ τοὺς Ἀρείους αὖθις ἀφεστάναι, Σατιβαρζάνου ἐς τὴν χώραν αὐτῶν ἐμβαλόντος σὺν ἱππεῦσι δισχιλίοις, οὓς παρὰ Βήσσου ἔλαβεν, ἀποστέλλει παρ' αὐτοὺς Ἀρτάβαζόν τε τὸν Πέρ-
4 σην, καὶ Ἐριγύϊον, καὶ Κάρανον, τῶν ἑταίρων. Προσέταξε δὲ καὶ Φραταφέρνην, τὸν τῶν Παρθυαίων σατράπην ξυνεμβαλεῖν αὐτοῖς ἐς τοὺς Ἀρείους· καὶ γίγνεται μάχη τοῖς ἀμφὶ Ἐριγύϊον καὶ Κάρανον πρὸς Σατι-

10. ὅσην αὐτοὶ σφίσιν, mediam vocem, Opt. jubente, abjeci.

Cap. XXVIII.

1. Vulgata est Δράγγας τε καὶ Δραγωγοὺς. Gronovius bene emendat Δρ. τε καὶ Γαδρωσοὺς, quem vide. Praeter ea, quae ipse attulit, ejus conjecturam et firmat Diodor. XVII, 81. „τὸ δὲ αὐτὸ καὶ τῶν ὁμόρων τῶν ὀνομαζομένων Κεδρωσίων ποιησάντων, καὶ τούτους ταῖς πρεπούσαις χάρισιν ἠμείψατο. ἀμφοτέρων δὲ (Εὐεργετῶν καὶ Κεδρωσίων) τὴν στρατηγίαν Τηριδάτῃ παρέδωκε. Deinde optimum sequi nolui, si solus scribit Δράγας et cum plerisque editis Ἀραχώτας, quia reliquis locis eadem scriptura non servatur.

C. XXVIII.

Arg. Drangae, Gadrosi, Arachoti, Indique his vicini subacti. Satibarzanis apud Arios mors. Alexandria in Paropamiso condita. Paropamisus describitur. Bessi consilia et fuga.

βαρζάνην καρτερά· οὐδὲ πρόσθεν οἱ βάρβαροι ἐνέκλιναν, 5
πρὶν Σατιβαρζάνην ξυμπεσόντα Ἐριγυΐῳ, πληγέντα
δόρατι ἐς τὸ πρόσωπον, ἀποθανεῖν. Τότε δὴ ἐγκλί-
ναντες οἱ βάρβαροι, προτροπάδην ἔφευγον. Ἐν τούτῳ 6
δὲ Ἀλέξανδρος πρὸς τὸν Καύκασον τὸ ὄρος ἦγεν, ἵνα
καὶ πόλιν ἔκτισε, καὶ ὠνόμασεν Ἀλεξάνδρειαν· καὶ
θύσας ἐνταῦθα τοῖς θεοῖς, ὅσοις νόμος αὐτῷ, ὑπερέ-
βαλε τὸ ὄρος τὸν Καύκασον· σατράπην μὲν τῇ χώρᾳ 7
ἐπιτάξας Προέξην ἄνδρα Πέρσην· τῶν δ' ἑταίρων, Νει-
λόξενον τὸν Σατύρου, ἐπίσκοπον ξὺν στρατιᾷ ἀπολιπών.
Τὸ δὲ ὄρος ὁ Καύκασος ὑψηλὸν μέν ἐστιν, ὥσπερ τι ἄλλο 8
τῆς Ἀσίας, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος, ψιλὸν δὲ τὸ πολὺ
αὐτοῦ τό γε ταύτῃ. Μακρὸν γὰρ ὄρος παρατέταται ὁ Καύ- 9
κασος, ὥς τε καὶ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος, ὃς δὴ τὴν Κιλικί-
αν τε καὶ Παμφυλίαν ἀπείργει, ἀπὸ τοῦ Καυκάσου εἶναι
λέγουσι, καὶ ἄλλα ὄρη μεγάλα, διακεκριμένα ἀπὸ τοῦ
Καυκάσου ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ἐπωνυμίᾳ, κατὰ ἔθνη τὰ ἑκά-
στων. Ἀλλὰ ἔν γε τούτῳ τῷ Καυκάσῳ οὐδὲν ἄλλο ὅτι 10
μὴ τέρμινθοι πεφύκασι, καὶ σίλφιον, ὡς λέγει Ἀριστό-

5. Vulgo legitur ὡς Ἐριγυΐου πλήξαντος. Voces priores, quia in Optimo desiderantur, repetere nolui; tertiam ex MSS. omnibus et primis editis mutavi in πληγέντα. Mox ex Opt. restitui τότε δὴ ἐγκλ. pro τότε δ' ἐγκλ.

8. ὥσπερ τι ἄλλο — ferri quidem hoc potest, sed non est Arrianeum, qui dicere solet εἴπερ τι ἄλλο, ut I, 24, 3. II, 1, 4. III, 11, 2. 22, 3. V, 27, 17.

9. κατὰ ἔθνη τὰ ἑκάστων. Nihil mutavi, quamvis Gronovius testetur, in omnibus esse κατὰ ἤθη et in multis τῶν ἑκάστων.

6. Eandem Alexandriam commemorat noster IV, 22, 5. V, 1, 8. aliisque locis. Caucasus vero mons, quem h. l. nominat, est Paropamisus, de quo vide nostrum V, 5, 3.

8. ψιλὸν δὲ τὸ πολὺ] vult auctor, magnam Caucasi partem, inprimis eam, in qua tunc Alexander versabatur, nudam et effoetam gignentium fuisse, non solum isto tempore, sed etiam perpetuo. *Gron.*

9. διακεκριμένα etc.] verte *distinctos a Caucaso alia atque alia appellatione, pro varietate gentium, a quibus incoluntur.*

10. τέρμινθοι] De Terebintho adscribo Plin. XII, 6. „Genera arborum Macedones narravere majore ex parte sine nominibus. Est et (sc. arbor) terebintho similis caetera,

11 βυλος· ἀλλὰ καὶ ὧς ἐπῳκεῖτο πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ
πρόβατα πολλὰ καὶ κτήνη ἐνέμοντο, ὅτι καὶ χαίρουσι
τῷ σιλφίῳ τὰ πρόβατα· καὶ εἰ ἐκ πολλοῦ πρόβατον σιλ-
φίου αἴσθοιτο, καὶ θεῖ ἐπ᾽ αὐτὸ, καὶ τό, τε ἄνθος ἐ-
πινέμεται, καὶ τὴν ῥίζαν ἀνορύττον καὶ ταύτην κατε-
12 σθίει· ἐπὶ τῷδε ἐν Κυρήνῃ ὡς μακροτάτω ἀπελαύνουσι
τὰς ποίμνας τῶν χωρίων, ἵνα αὐτοῖς τὸ σίλφιον φύεται·
οἱ δὲ καὶ περιφράσσουσι τὸν χῶρον, τοῦ μηδ᾽ εἰ πελάσαιεν
αὐτῷ τὰ πρόβατα, δυνατὰ γενέσθαι εἴσω παρελθεῖν·
13 ὅτι πολλοῦ ἄξιον Κυρηναίοις τὸ σίλφιον. Βῆσσος δὲ ἔχων
ἀμφ᾽ αὐτὸν τοὺς μετασχόντας αὐτῷ τῆς Δαρείου συλλή-
ψεως, καὶ αὐτῶν Βακτρίων ἐς ἑπτακισχιλίους, καὶ Δάας
τοὺς ἐπὶ τάδε τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ ἐποικοῦντας, ἔφθειρε
τὴν ὑπὸ τῷ ὄρει τῷ Καυκάσῳ, ὡς ἐρημίᾳ τε τῆς χώρας
τῆς ἐν μέσῳ αὐτοῦ τε καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ ἀπορίᾳ τῶν

12. ἵνα καὶ αὐτοῖς — Secundam vocem, optimo id exigente, relegavi.

13. Voces Περσῶν τε post ἀμφ᾽ αὐτὸν propter Optimum nunc ejectae sunt, ut omnium nationum, quod notat Gronovius, reliquias superstites, ac caede Darii impuras intelligamus. Multos etiam Persarum ad Alexandrum transiisse legimus.

pomo amygdalis, minore tantum magnitudine, praecipuae suavitatis. In Bactris utique hanc aliqui terebinthum esse proprii generis potius, quam similem ei, putaverunt, sed unde vestes lineas faciunt; foliis moro similis, calice pomi cynorrhodo. Serunt eam in campis, nec est gratior ullarum prospectus."

12. ἵνα αὐτοῖς etc. Animadvertendum est, Arrianum haec ex Aristobulo descripsisse. Suo enim tempore Silphium in Cyrenaica ipsa si non plane extinctum, rarissimum tamen fuisse apparet ex Plin. XIX, c. 3. et Strabone XVII, pag. 576. A multis nostrorum pro Casia habetur. Plinius, l. l. succum ejus, ait, ad pondus argentei denarii pensum esse; ovem, quum comederit, protinus dormire, capram sternuere; Silphium in Perside, Media et Armenia large nasci, sed multo infra Cyrenaicum; et XXII, 23: venit primo e Cyrenis, ex Syria nunc maxime importatur, deterius Parthico, sed Medico melius, extincto omni Cyrenaico. — Sequuntur deinde usus Silphii in medicina. Ad condimenta etiam ciborum adhibebatur. Vide Perizonium ad Ael. Var. Hist. XII, 37.

13. τοῦ Ταναΐδος] vide c. 30, 13. 14.

ἐπιτηδείων, ἀπείργων Ἀλεξάνδρῳ τοῦ μὴ ἐλαύνειν πρόσω.
Ἀλλ' Ἀλέξανδρος ἤλαυνεν οὐδὲν μεῖον, χαλεπῶς μὲν διά 14
τε χιόνος πολλῆς, καὶ ἐνδείᾳ τῶν ἀναγκαίων, ᾔει δὲ
ὅμως. Βῆσσος δὲ, ἐπεὶ ἐξηγγέλλετο αὐτῷ οὐ πόρ- 15
ρω ἤδη ὢν Ἀλέξανδρος, διαβὰς τὸν Ὦξον ποταμὸν,
τὰ μὲν πλοῖα, ἐφ' ὧν διέβη, κατέκαυσεν, αὐτὸς δὲ εἰς
Ναύτακα τῆς Σογδιανῆς χώρας ἀπεχώρει. Εἵποντο δὲ 16
αὐτῷ οἵ τε ἀμφὶ Σπιταμένην καὶ Ὀξυάρτην, ἔχοντες
τοὺς ἐκ τῆς Σογδιανῆς ἱππέας, καὶ Δάαι οἱ ἀπὸ τοῦ Τα-
νάϊδος. Οἱ δὲ τῶν Βακτρίων ἱππεῖς, ὡς φεύγειν ἐγνω- 17
κότα ἔμαθον Βῆσσον, ἄλλος ἄλλῃ ἐπὶ τὰ σφῶν ἕκαστοι
ἀπηλλάγησαν.

XXIX. Ἀλέξανδρος δὲ ἐς Δράψακα ἀφικόμενος, 1
καὶ ἀναπαύσας τὴν στρατιὰν, ἐς Ἄορνόν τε ἦγε καὶ Βά-
κτρα, αἳ δὴ μέγισται εἰσὶ πόλεις ἐν τῇ Βακτρίων χώρᾳ·
καὶ ταύτας τε ἐξ ἐφόδου ἔλαβε, καὶ φυλακὴν ἐν τῇ ἄ- 2
κρᾳ τῆς Ἀόρνου ἀπέλιπε, καὶ ἐπὶ ταύτης Ἀρχέλαον τὸν
Ἀνδρόκλου, τῶν ἑταίρων· τοῖς δ' ἄλλοις Βακτρίοις οὐ χα- 3
λεπῶς προσχωρήσασιν, ἐπέταξε σατράπην Ἀρτάβαζον
τὸν Πέρσην· αὐτὸς δὲ ἦγεν ὡς ἐπὶ τὸν Ὦξον ποταμόν.
Ὁ δὲ Ὦξος ῥέει μὲν ἐκ τοῦ ὄρους τοῦ Καυκάσου, ἔστι δὲ πο- 4

Cap. XXIX.

1. Scripsi ἐς Ἄορνον pro ἐς Ἀόρνους, quia mox sequitur ἐν τῇ ἄκρᾳ τῆς Ἀόρνου et VI, 28, 1. alia quidem arx sive petra, sed ejusdem nominis occurrit, quae omnibus locis ἡ Ἄορνος vocatur.

4. Vocem ποταμὸς post ὁ δὲ Ὦξος ejeci, deinde pro ποταμοὶ πάν-

16. Δάαι οἱ ἀπὸ τοῦ Ταναΐδος] male hunc populum a nostro ad Iaxartem transpositum esse, quum habitaret ad Oxum et mare Caspium, docet St. Croix pag. 211 sqq. Forte minus distincte loquitur auctor, quia supra jam dixerat (13) Δάαι οἱ ἐπὶ τάδε τοῦ Ταναΐδος.

C. XXIX.

Arg. Drapsaca, Aornus, Bactra recepta. Oxus fluvius. Oxum trajiciendi modus. Spes Bessi capiendi.

1. Ex urbibus hisce Drapsaca maxime meridiem versus, ad Paropamisum, Aornus paulo superius, et Bactra ipsa maxime versus septentrionem sita fuisse videntur.

ταμῶν μέγιστος τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅσυς τε δὴ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ ἐπῆλθον, πλὴν τῶν Ἰνδῶν ποτα-
5 μῶν. Οἱ δὲ Ἰνδοὶ πάντων ποταμῶν μέγιστοι εἰσίν· ἐξίησι δὲ ὁ Ὦξος ἐς τὴν μεγάλην θάλασσαν, τὴν καθ'
6 Ὑρκανίαν. Διαβαίνειν δὲ ἐπιχειρῦντι τὸν ποταμὸν, πάντη ἄπορον ἐφαίνετο· τὸ μὲν γὰρ εὖρος ἦν ἐς ἓξ μάλιστα σταδίυς· βάθος δὲ, ὐδὲ πρὸς λόγον τῦ εὔρυς, ἀλλὰ πολὺ δή τι βαθύτερος, καὶ ψαμμώδης, καὶ ῥεῦμα ὀξὺ, ὡς τὰ καταπηγνύμενα πρὸς αὐτῦ τῦ ῥῦ ἐκστρέφεσθαι ἐκ τῆς γῆς ὐ χαλεπῶς, οἷα δὴ ὐδὲ βεβαίως κατὰ τῆς ψάμ-
7 μυ ἱδρυμένα· ἄλλως δὲ καὶ ἀπορία ὕλης ἐν τοῖς πόροις ἦν· καὶ τριβὴ πολλὴ ἐφαίνετο, εἰ μακρόθεν μετίοιεν ὅσα
8 ἐς γεφύρωσιν τῦ πόρυ. Ξυναγαγὼν ὖν τὰς διφθέρας, ὑφ' αἷς ἐσκήνυν οἱ στρατιῶται, φορυτῦ ἐμπλῆσαι ἐκέλευσεν ὡς ξηροτάτυ, καὶ καταδῆσαί τε καὶ ξυῤῥάψαι ἀκριβῶς, τῦ μὴ ἐσδύεσθαι ἐς αὐτὰς τῦ ὕδατος· ἐμπλησθεῖσαι δὲ καὶ ξυῤῥαφεῖσαι ἱκαναὶ ἐγένοντο διαβιβάσαι τὸν
9 στρατὸν ἐν πέντε ἡμέραις. Πρὶν δὲ διαβαίνειν τὸν ποταμὸν, τῶν τε Μακεδόνων ἐπιλέξας τὺς πρεσβυτάτυς, καὶ ἤδη ἀπολέμυς, καὶ τῶν Θεσσαλῶν τὺς ἐθελοντὰς κατα-
10 μείναντας, ἐπ' οἴκυ ἀπέστειλεν. Ἐκπέμπει δὲ καὶ Στασάνορα, ἕνα τῶν ἑταίρων, ἐς Ἀρείυς, προστάξας Ἀρσάμην μὲν τὸν σατράπην τῶν Ἀρείων ξυλλαβεῖν, ὅτι ἐθελοκακεῖν αὐτῷ Ἀρσάμης ἔδοξεν· αὐτὸν δὲ σατράπην
11 εἶναι ἀντ' ἐκείνυ Ἀρείων. Περάσας δὲ τὸν Ὦξον ποταμὸν

των, scripsi πάντων ποταμῶν, utrumque ex omnibus antiquis. Mox etiam, opt. jubente, delevi pronomen αὐτῷ post ἐπιχειρῦντι.

8. τὸν στρατὸν — ex Opt. pro τὴν στρατιάν.

6. ὐδὲ πρὸς λόγον τῦ εὔρευς] *major erat profunditas, quam pro latitudine. Raph.* βαθύτερος sc. ἦν ὁ ποταμός.

πρὸς αὐτῦ τῦ ῥῦ] *ut ab ipso fluxu evellantur e terra haud difficulter.* Ita rectius haec verba puto cum seqq. conjungi, quam cum antecedente καταπηγνύμενα. Tam violentum Oxum amnem invehi ait, ut ipsa cursus rapiditate, facile quae infixa sint, e terra evellantur. *Raph.*

7. ὅσα sc. ἀναγκαῖα ἦν.

ἦγε κατὰ σπουδὴν, ἵνα Βῆσσον εἶναι ξὺν τῇ δυνάμει ἐπυνθάνετο. Καὶ ἐν τούτῳ ἀφικνοῦνται παρὰ Σπιταμένους καὶ 12
Δαταφέρνου πρὸς αὐτὸν ἀγγέλλοντες, ὅτι Σπιταμένης καὶ Δαταφέρνης, εἰ πεμφθείη αὐτοῖς καὶ ὀλίγη στρατιὰ, καὶ ἡγεμὼν τῇ στρατιᾷ, ξυλλήψονται Βῆσσον, καὶ παραδώσουσιν Ἀλεξάνδρῳ· ἐπεὶ καὶ νῦν ἀδέσμῳ φυλακῇ φυλάσσεσθαι πρὸς αὐτῶν Βῆσσον. Ταῦτα ὡς ἤκουσεν Ἀλέξαν- 13
δρος, αὐτὸς μὲν ἀναπαύων ἦγε τὴν στρατιὰν σχολαίτερον ἢ πρόσθεν· Πτολεμαῖον δὲ τὸν Λάγου ἀποστέλλει, τῶν τε ἑταίρων ἱππαρχίας τρεῖς ἄγοντα, καὶ τοὺς ἱππακοντιστὰς ξύμπαντας· πεζῶν δὲ, τήν τε Φιλώτα τάξιν, καὶ τῶν ὑπασπιστῶν χιλιαρχίαν μίαν, καὶ τοὺς Ἀγριᾶνας πάντας, καὶ τῶν τοξοτῶν τοὺς ἡμίσεας, σπουδῇ ἐλαύνειν κελεύσας ὡς Σπιταμένην τε καὶ Δαταφέρνην. Καὶ Πτολεμαῖος 14
ᾔει ὡς ἐτέτακτο· καὶ διελθὼν ἐν ἡμέραις τέσσαρσι σταθμοὺς δέκα, ἀφικνεῖται ἐς τὸ στρατόπεδον, οὗ τῇ προτεραίᾳ ηὐλισμένοι ἦσαν οἱ ἀμφὶ τὸν Σπιταμένην βάρβαροι.

XXX. Ἐνταῦθα ἔμαθε Πτολεμαῖος, ὅτι οὐ βεβαία 1
τῷ Σπιταμένῃ καὶ Δαταφέρνῃ ἡ γνώμη ἐστὶν ἀμφὶ τῇ παραδόσει τοῦ Βήσσου. Τοὺς μὲν δὴ πεζοὺς κατέλιπε, προστά- 2
ξας ἕπεσθαι ἐν τάξει· αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς ἱππεῦσιν ἐλάσας ἀφίκετο πρὸς κώμην τινὰ, ἵν' ὁ Βῆσσος ἦν ξὺν ὀλίγοις στρατιώταις. Οἱ γὰρ ἀμφὶ τὸν Σπιταμένην μετακε- 3
χωρήκεσαν ἤδη ἐκεῖθεν, καταιδεσθέντες αὐτοὶ παραδοῦναι τὸν Βῆσσον. Πτολεμαῖος δὲ περιστήσας ἐν κύκλῳ τῆς 4

12. αὐτοῖς καὶ — secundam voculam ex Opt. et duobus aliis addidi. Iidem mox habent σχολαίτερον, quod pro σχολαιότερον revocavi; sicut paulo post ξύμπαντας pro ἅπαντας, ex omnibus MSS.

C. XXX.
Arg. Bessus captus Alexandro traditus et in Bactriana occisus. Maracanda, Sogdianae regia. Tanais duplex. Pugna cum Scythis.

2. ἕπεσθαι ἐν τάξει] *sequi agmine composito, lentiore gradu,* cum ipse interim cum equitibus concitatiore cursu feretur. *Raph.*

κώμης τῆς ἱππέας (ἦν γάρ τι καὶ τεῖχος περιβεβλημένον καὶ πύλαι κατ' αὐτὸ) ἐπεκηρυκεύετο τοῖς ἐν τῇ κώμῃ βαρβάροις, ἀπαθεῖς σφᾶς ἀπαλλάσσεσθαι παραδόν-
5 τας Βῆσσον. Οἱ δὲ ἐδέχοντο τοὺς ξὺν Πτολεμαίῳ ἐς τὴν κώμην· καὶ Πτολεμαῖος ξυλλαβὼν Βῆσσον, ὀπίσω ἐπα-
6 νῄει. Προπέμψας δὲ, ἤρετο Ἀλέξανδρον, ὅπως χρὴ ἐς ὄψιν ἄγειν Ἀλεξάνδρου Βῆσσον· καὶ Ἀλέξανδρος, γυμνὸν ἐν κλοιῷ δήσαντα οὕτως ἄγειν ἐκέλευσε, καὶ καταστήσαντα ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ, ᾗ αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ πα-
7 ρελάσεσθαι ἔμελλε. Καὶ Πτολεμαῖος οὕτως ἐποίησεν. Ἀλέξανδρος δὲ, ἰδὼν τὸν Βῆσσον, ἐπιστήσας τὸ ἅρμα, ἤρετο, ἀνθ' ὅτου τὸν βασιλέα τὸν αὑτοῦ καὶ ἅμα οἰκεῖον καὶ εὐεργέτην γενόμενον Δαρεῖον, τὰ μὲν πρῶτα ξυλ-
8 λαβὼν καὶ δήσας ἦγεν, ἔπειτα ἀπέκτεινε; Καὶ ὁ Βῆσσος οὐ μόνῳ οἱ ταῦτα δόξαντα πρᾶξαι ἔφη, ἀλλὰ ξὺν τοῖς τότε ἀμφὶ Δαρεῖον οὖσιν, ὡς σωτηρίαν σφίσιν εὑρέσθαι
9 παρ' Ἀλεξάνδρου. Ἀλέξανδρος δὲ ἐπὶ τοῖσδε μαστιγοῦν ἐκέλευεν αὐτὸν, καὶ ἐπιλέγειν τὸν κήρυκα ταῦτα ἐκεῖνα,
10 ὅσα αὐτὸς τῷ Βήσσῳ ἐν τῇ πίστει ὠνείδισε. Βῆσσος μὲν δὴ οὕτως αἰκισθεὶς, ἀποπέμπεται ἐς Βάκτρα ἀποθανούμενος. Καὶ ταῦτα Πτολεμαῖος ὑπὲρ Βήσσου ἀνέγραψεν.
11 Ἀριστόβουλος δὲ τοὺς ἀμφὶ Σπιταμένην τε καὶ Δαταφέρνην Πτολεμαίῳ ἀγαγεῖν Βῆσσον, καὶ παραδοῦναι Ἀλεξάνδρῳ
12 γυμνὸν ἐν κλοιῷ δήσαντας. Ἀλέξανδρος δὲ ἀναπληρώσας τὸ ἱππικὸν ἐκ τῶν αὐτόθεν ἵππων (πολλοὶ γὰρ αὐτῷ ἵπποι ἔν τε τῇ ὑπερβολῇ τοῦ Καυκάσου καὶ ἐν τῇ ἐπὶ τὸν

C. XXX.

10. ἀνέγραψεν ex Opt. pro ἀναγέγραφεν.

6. ἐν κλοιῷ δήσαντα] *collo inserta catena*, ut scribit Curt. VII, 5, 36. κλοιὸς enim est vinculum, quod collo circumdatur, collare, catena sive torques ferrea. *Raph.*

9. ἐν τῇ πίστει] Cic. ad Fam. lib. IX. ep. 16.: in officio boni civis certe non sum reprehendendus. *Raph.* Verte cum Vulcanio: *quae ipse Besso in perfidiam suam exprobrarat.*

12. ἐπὶ τὸν Ὦξον] ob celeritatem profectionis et regiones arenosas ac siticulosas. Curt. VII, 5, 2 seqq.

λξόν τε καὶ ἀπὸ τῦ Ὤξυ πορεία ἐξέλιπον) ὡς ἐπὶ
Μαράκανδα ἦγε· τὰ δέ ἐςι βασίλεια τῆς Σογδιανῶν
χώρας. Ἐνθένδε ἐπὶ τὸν Τάναϊν ποταμὸν προήει. Τῷ 13
δὲ Τανάϊδι τέτῳ, ὃν δὴ καὶ Ἰαξάρτην ἄλλῳ ὀνόματι
πρὸς τῶν ἐπιχωρίων βαρβάρων καλεῖσθαί λέγει Ἀριςό-
βελος, αἱ πηγαὶ μὲν ἐκ τῦ Καυκάσυ ὄρυς καὶ αὐτῷ εἰ-
σίν· ἐξίησι δὲ καὶ ἕτος ὁ ποταμὸς ἐς τὴν Ὑρκανίαν θά-
λασσαν. Ἄλλος δ' ἂν εἴη Τάναϊς, ὑπὲρ ὅτυ λέγει ὁ 14
Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς, ὄγδοον εἶναι τῶν ποταμῶν τῶν
Σκυθικῶν Τάναϊν, καὶ ῥέειν μὲν ἐκ λίμνης μεγάλης ἀνί-
σχοντα, ἐκδιδόναι δὲ ἐς λίμνην ἔτι μείζω τὴν καλυμέ-
νην Μαιῶτιν· καὶ τὸν Τάναϊν τῦτον εἰσὶν οἳ ὅρον ποιῦσι
τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης. Οἷς δὴ ἀπὸ τῦ μυχῦ τῦ 15
Πόντυ τῦ Εὐξείνυ ἡ λίμνη τε ἡ Μαιῶτις καὶ ὁ ἐς ταύτην
ἐξιεὶς ποταμὸς ὁ Τάναϊς ἕτος, διείργει τὴν Ἀσίαν τε καὶ 16
τὴν Εὐρώπην, καθάπερ ἡ κατὰ Γάδειρά τε καὶ τὺς ἀν-
τιπέραν Γαδείρων Λίβυας τὺς Νομάδας θάλασσα, τὴν

12. τῆς Σογδιανῶν ex Opt. pro τῆς Σογδιανῆς.

13. Ὀρξάντην — Iam Blancardus emendari vult ex Strabone XI: Ἰαξάρτην, Quod recipere non ſuſtinuiſſem, ſi Arrianus ſibi conſtaret. At lib. VII, 16, 6. eundem fluvium nominat Ὀξυάρτην, quod nomen jam propius accedit ad Blancardi et Grentemesnilii conjecturam. Unde eam utroque loco recipere malui, praecipue quia Iaxartes (Ik-Saerte) in lingua mogolica ſignificat magnum fluvium.

15. ἐξιεὶς ex MSS. omnibus et primis editis pro ἐξιών.

13. *καὶ αὐτῷ εἰσίν*] reſpicit hoc ad c. 29, 4.

14. *ὁ Ἡρόδοτος*] Herodoti locus eſt IV, 47 et 57. poſterioris loci ipſa ferme verba noſter deſcripſit. Numerat vero Herodotus Scythiae Europaeae flumina ab occidente ad orientem, ut Tanais (hodiernus Don) ſit ultimus et octavus orientem verſus. Ab hoc Tanai multis millibus paſſuum abeſt Iaxartes, quem ſi Macedones Tanain eſſe dicerent, vel adulabantur Alexandro, quaſi fines Aſiae transgreſſo, vel ipſi errabant, quod veroſimilius. Vide notas ad V, 5.

15. *οἷς δὴ* et 16 *οἷς γε δὴ* *quibus quidem* et *quibus etiam* reſpiciunt ad praecedens *εἰσὶν οἳ ὅρον ποιῦσι*, et accuratius explicant, quid iſti *quidam* velint.

16. *Νομάδας*] Nomades a permutandis pabulis, mapalia ſua, hoc eſt, domus, plau-

Λιβύην αὖ καὶ τὴν Εὐρώπην διείργει· οἷς γε δὴ ἡ Λιβ[ύη] ἀπὸ τῆς Ἀσίας τῆς ἄλλης τῷ Νείλῳ ποταμῷ διακέκ[ρι]-γται. Ἐνταῦθα ἀποσκεδασθέντες τινὲς τῶν Μακεδόν[ων] ἐς προνομὴν, κατακόπτονται πρὸς τῶν βαρβάρων· οἱ [δὲ] δράσαντες τὸ ἔργον, ἀπέφυγον ἐς ὄρος τραχύτατον, κ[αὶ] πάντη ἀπότομον· ἦσαν δὲ τὸ πλῆθος ἐς τρισμυρί[ους]. 18Καὶ ἐπὶ τούτους Ἀλέξανδρος τοὺς κουφοτάτους τῆς στρατι[ᾶς] ἀναλαβὼν ἦγεν. Ἔνθα δὴ προσβολαὶ πολλαὶ ἐγίγν[ον]-το τοῖς Μακεδόσιν ἐς τὸ ὄρος· καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἀπ-19χωρέουντο, βαλλόμενοι ἐκ τῶν βαρβάρων· καὶ ἄλλοι πολλοὶ τραυματίαι ἐγένοντο, καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος τὴν κνήμην τοξεύεται διαμπὰξ, καὶ τῆς περόνης τι 20ποθραύεται αὐτῷ ἐκ τοῦ τοξεύματος. Ἀλλὰ καὶ ἔλαβέ τε τὸ χωρίον, καὶ τῶν βαρβάρων οἱ μὲν αὐτοῦ κ[α]-τεκόπησαν πρὸς τῶν Μακεδόνων, πολλοὶ δὲ καὶ κα[τὰ] τῶν πετρῶν ῥίψαντες σφᾶς ἀπέθανον· ὥς τε ἐκ τρισμ[υ]-ρίων οὐ πλείους ἀποσωθῆναι ὀκτακισχιλίων.

18. In omnibus editis legitur καὶ ἐπὶ τούτοις — ἦγεν. Quod ape[rte] falſum. Nam ἐπὶ τούτοις Arriano vel ſignificat *ea de re* vel *conditione* vel *poſt haec*. Scripſi ἐπὶ τούτους, ut locis innumeris

ſtris circumferentes. Plin. V, 3. *Raph.* De finibus magnarum orbis terrarum continentium cf. Cellar. Tom. I. cap. 11. praecipue Mannert. in Geogr. Gr. et Rom. Tom. I.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ἀλέξανδρος τῶν ἑταίρων, πρόφασιν μὲν, κατὰ πρεσ-
βείαν φιλίαν ξυνθησομένους· ὁ δὲ νοῦς τῆς πομπῆς ἐ
κατασκοπήν τι μᾶλλον ἔφερε φύσεώς τε τῆς χώρας τῆ
Σκυθικῆς, καὶ πλήθους αὐτῶν, καὶ σωμάτων, καὶ ὁπλί-
3 σεως, ἥν τινα ἔχοντες στέλλονται ἐς τὰς μάχας. Αὐτὸ
δὲ πρὸς τῷ Tαναΐδι ποταμῷ ἐπενόει πόλιν οἰκίσαι, κα
ταύτην ἑαυτοῦ ἐπώνυμον· ὅ, τε γὰρ χῶρος ἐπιτήδειος αὐ
τῷ ἐφαίνετο αὐξῆσαι τὴν πόλιν ἐπὶ μέγα, καὶ ἐν καλ
οἰκισθήσεσθαι τῆς ἐπὶ Σκύθας, εἴποτε ξυμβαίνοι, ἐλά
σεως, καὶ τῆς προφυλακῆς τῆς χώρας πρὸς τὰς καταδρ
4 μὰς τῶν πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐποικούντων βαρβάρων. Ἐδό
κει δ᾽ ἂν καὶ μεγάλη γίνεσθαι ἡ πόλις, πλήθει τε τῶ
ἐς αὐτὴν ξυνοικιζομένων, καὶ τοῦ ὀνόματος τῇ λαμπρότη
5 τι. Καὶ ἐν τούτῳ οἱ πρόσχωροι τῷ ποταμῷ βάρβαροι το
τε τὰ φρούρια ἐν ταῖς πόλεσι σφῶν ἔχοντας στρατιώτα
τῶν Μακεδόνων ξυλλαβόντες ἀπέκτειναν, καὶ τὰς πό
6 λεις ἐς ἀσφάλειάν τινα μᾶλλον ὠχύρουν. Ξυνεπελάβο
το δὲ αὐτοῖς τῆς ἀποστάσεως καὶ τῶν Σογδιανῶν οἱ πολ
λοὶ, ἐπαρθέντες πρὸς τῶν ξυλλαβόντων Βῆσσον, ὥς τ
7 καὶ τῶν Βακτριανῶν ἔστιν οὓς οὗτοι ξυναπέστησαν· εἴτε δ
καὶ δείσαντες Ἀλέξανδρον, εἴτε καὶ λόγον ἐπὶ τῇ α

2. καὶ σωμάτων ex Opt. pro καὶ νομαίων.
6. ἔστιν οὓς σφίσιν οὗτοι — tertiam voculam, Optimo exigente, ab
jeci.

2. τῶν ἑταίρων sc. τινὰς, quod pronomen saepe non additur. Rediisse dicuntur, nominibus iterum non additis, c. 15, 1.
5. οἱ πρόσχωροι] ne intelligas Scythas, qui habitabant trans flumen, contra quos postea movet Alexander, sed populum anonymum ad laevam Tanais. Curtius loquitur de Sogdianorum defectione, quae Bactrianos quoque traxerit, et appellat unius urbis incolas nomine Memacenorum.
6. τῶν ξυλλαβόντων] qui fuere Spitamenes et Dataphernes
ὥς τε καὶ] sententia est
Quia Sogdianorum plurim
defecerant, evenit, *ut etia
iidem*, quia vicini sunt, *Ba
ctrianorum quosdam in de
fectionis societatem pertrahe
rent*.
7. εἴτε δὴ καὶ etc. Verte: *fi*
revera *Alexandrum veriti*, *fi*
se vereri simulantes, et *re*
tionem, *cur desciendum esse*
hanc dantes, etc. Zarias
est eadem urbs, quae su
Bactra vocata.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

I. Οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἀφικνοῦνται παρ' Ἀλέ- 1
ξανδρον πρέσβεις, παρά τε Σκυθῶν τῶν Ἀβίων καλου-
μένων, (οὓς καὶ Ὅμηρος δικαιοτάτους ἀνθρώπους εἰπὼν ἐν
τῇ ποιήσει ἐπῄνεσεν. οἰκοῦσι δὲ ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ οὗτοι
αὐτόνομοι, οὐχ ἥκιστα διὰ πενίαν τε καὶ δικαιότητα) καὶ
παρὰ τῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης Σκυθῶν, οἳ δὴ τὸ μέγιστον ἔθ-
νος ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐποικοῦσι. Καὶ τούτοις ξυμπέμπει 2

NOTAE CRITICAE.

LIB. IV. CAP. I.

1. οὐ πολλαῖς δὲ — Ultima vox non est in Opt. ideoque omissa. Mox ex eodem scripsi ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ οὗτοι — ubi vulgo copula desideratur; deinde ex omnibus scriptis atque primis editis ἀνθρώπους pro ἀνθρώπων. Mox etiam vulgo legitur οἳ δὲ τὸ μέγιστον ἔθνος Σκυθικὸν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐποικοῦσι. Vox Σκυθικὸν mala manu ex margine in contextum transscripta videtur. Non enim loquitur de pluribus gentibus Scythicis in Europa; sed opponit Scythas Asiae Scythis Europaeis, et hos appellat maximum Europae populum, de qua re consentiunt veteres omnes, ex. c. Thucyd. II, c. 97.

ANIMADVERSIONES.

C. I.

Arg. Legationes Scytharum ad Alexandrum et hujus ad Scythas. Consilium urbis ad Tanaim condendae. Defectio adcolarum Tanais, Sogdianorum Bactrianorumque.

1. Ὅμηρος] Iliad. libr. XIII, 6. — Abios a Sogdianis ortum versus habitasse credendum est, quia, si essent supra Tanaim, Scythis Europaeis adnumerati essent. Nec fuere a nostro Abii et Sacae distinguendi. Sacae enim a Macedonibus Abii vel erroris causa vocabantur, vel Homeri et gloriationis causa, ut dicere possent, se ad longinquos adeo et fabulosos Abios pervenisse. Nesciebant enim, longe se jam ulterius, quam Caucasum atque Tanaim verum, ejusque accolas pervenisse. Vocantur Abii αὐτόνομοι, i. e. suis legibus viventes, nullius imperio subjecti. Mox si legati Scytharum Europaeorum advenisse dicuntur, intelligendi sunt ii Scytharum, qui trans Iaxarten incolebant. Simul enim Iaxartes pro Tanai habebatur, simul ejus accolae ad ripam dextram pro Europaeis.

ταχεῖα δὲ ἡ πρόσθεσις τῶν κλιμάκων καὶ ἡ ἀνάβασις
6 τῶν Μακεδόνων ἡ ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐγίγνετο. Τοὺς μὲν δὴ ἄνδρας πάντας ἀπέκτειναν, οὕτως ἐξ Ἀλεξάνδρου προστεταγμένον· γυναῖκας δὲ καὶ παῖδας καὶ τὴν ἄλλην
7 λείαν διήρπασαν. Ἐνθένδε εὐθὺς ἦγεν ἐπὶ τὴν δευτέραν ἀπ' ἐκείνης πόλιν ᾠκισμένην· καὶ ταύτην τῷ αὐτῷ τε τρόπῳ, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ λαμβάνει, καὶ τοὺς ἁλόντας
8 τὰ αὐτὰ ἔπραξεν. Ὁ δὲ ἦγεν ἐπὶ τὴν τρίτην πόλιν, καὶ ταύτην τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ τῇ πρώτῃ προσβολῇ εἷλεν.
9 Ἐν ᾧ δὲ αὐτὸς ξὺν τοῖς πεζοῖς ἀμφὶ ταῦτα εἶχε, τοὺς ἱππέας ἐκπέμπει ἐς τὰς δύο τὰς πλησίον πόλεις, προστάξας παραφυλάττειν τοὺς ἔνδον, μήποτε τὴν ἅλωσιν αἰσθόμενοι τῶν πλησίον πόλεων, καὶ ἅμα τὴν αὐτοῦ οὐ διὰ μακροῦ ἔφοδον, οἱ δὲ ἐς φυγὴν τραπέντες ἄπορα
10 αὐτῷ διώκειν γένωνται. Καὶ ξυνέβη δὲ οὕτως ὅπως εἴκασε, καὶ ἐν δέοντι ἐγένετο αὐτῷ ἡ πομπὴ τῶν ἱππέων. Οἱ γὰρ τὰς δύο τὰς οὔπω ἑαλωκυίας πόλεις ἔχοντες τῶν βαρβάρων, ὡς καπνόν τε εἶδον ἀπὸ τῆς πρὸ σφῶν πόλεως ἐμπιπραμένης, καί τινες καὶ ἀπὸ τοῦ πάθους αὐτοῦ διαφυγόντες, αὐτάγγελοι τῆς ἁλώσεως ἐγένοντο, ὡς
11 τάχους ἕκαστοι εἶχον, ἀθρόοι ἐκ τῶν πόλεων φεύγοντες ἐμπίπτουσιν εἰς τὸ στῖφος τῶν ἱππέων ξυντεταγμένον, καὶ κατεκόπησαν οἱ πλεῖστοι αὐτῶν.

1 III. Οὕτω δὴ τὰς πέντε πόλεις ἐν δυσὶν ἡμέραις ἑλών τε καὶ ἐξανδραποδισάμενος, ἤει ἐπὶ τὴν μεγίστην αὐ-

Cap. II.

4. ἐξ Ἀλεξάνδρου — ex Opt. et primis editis pro πρὸς Ἀλεξ.
10. καί τινες καὶ] alterum καὶ ex Optimo nunc additum est. Deinde supra sect. 7. interpunxi post ᾠκισμένην, ut jam in Ven. et Bas. factum vidi, non ante idem verbum, quod primus fecit Blancardus.

7. ἐνθένδε — ᾠκισμένην.] Verto: *inde statim ad alteram ab ista sitam urbem movit, eamque et eodem modo, et eodem die cepit.* δευτέραν est pro δευτέρῳ τόπῳ.

C. III.

Arg. Cyropolis expugnata. Scythae proelium minantur. Copiae contra Spitamenem missae. Alexandria ad Tanaim conditur.

προστάσι διδόντες, ὅτι ἐς ἕνα ξύλλογον ἐπηγγέλκει Ἀλέξανδρος ξυνελθεῖν τοὺς ὑπάρχους τῆς χώρας ἐκείνης, εἰς Ζαρίασπα τὴν μεγίστην πόλιν, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ οὐδενὶ τοῦ ξυλλόγου γιγνομένου.

II. Ταῦτα ὡς ἀπηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, παραγ- E
γείλας τοῖς πεζοῖς κατὰ λόχους κλίμακας ποιεῖσθαι, ὅσαι ἑκάστῳ λόχῳ ἐπηγγέλθησαν, αὐτὸς μὲν ἐπὶ τὴν
πρώτην ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ὁρμηθεὶς πόλιν προὐχώρει, ᾗ a
ὄνομα ἦν Γάζα· ἐς γὰρ ἑπτὰ πόλεις συμπεφευγέναι
ἐλέγοντο οἱ ἐκ τῆς χώρας βάρβαροι. Κρατερὸν δ' ἐκ- 2
πέμπει πρὸς τὴν καλουμένην Κυρούπολιν, ἥπερ μεγίστη πασῶν· καὶ ἐς αὐτὴν οἱ πλεῖστοι ξυνειλεγμένοι ἦσαν τῶν
βαρβάρων. Παρήγγελτο δὲ αὐτῷ στρατοπεδεῦσαι πλη- 3
σίον τῆς πόλεως, καὶ τάφρον τε ἐν κύκλῳ αὐτῆς ὀρύξαι, καὶ χάρακα περιβάλλεσθαι, καὶ τὰς μηχανὰς ὅσαις χρῆσθαι ξυμπηγνύναι, ὡς πρὸς τοὺς ἀμφὶ Κρατερὸν τὴν γνώμην τετραμμένοι οἱ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, ἀδύνα-
τοι ὦσι ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ἐπωφελεῖν. Αὐτὸς δὲ ἐπὶ 4
τὴν Γάζαν ἐπεὶ ἀφίκετο, ὡς εἶχεν, ἐξ ἐφόδου σημαίνει προσβάλλειν τῷ τείχει, γηΐνῳ τε καὶ οὐχ ὑψηλῷ ὄντι,
προσθέντας ἐν κύκλῳ πάντοθεν τὰς κλίμακας· οἱ 5
δὲ σφενδονῆται αὐτῷ καὶ οἱ τοξόται καὶ οἱ ἀκοντισταὶ ὁμοῦ τῇ ἐφόδῳ τῶν πεζῶν ἐσηκόντιζον εἰς τοὺς προμαχομένους ἀπὸ τοῦ τείχους, καὶ βέλη ἀπὸ μηχανῶν ἠφίετο, ὥς τε ὀξέως μὲν ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν βελῶν ἐγυμνώθη τὸ τεῖχος τῶν προμαχομένων,

ὡς ἐπ' ἀγαθῷ οὐδενὶ] *quasi nullius boni causa*, sed malo consilio, et ad ipsorum perniciem *hic conventus fieret*. *Raph.*

C. II.

Arg. Urbes, quae defecerant, dirutae.

a. Κυρούπολιν] Singulare quid est, in his regionibus remotis urbem inveniri cum nomine Cyri. Graeci vertebant interdum nomina urbium peregrinarum in suam linquam, sed saepius adhuc novis eas nominibus vocabant, quae ad traditiones de istis urbibus respiciebant, quas sine cura magna recipiebant. Inter haec fortasse pertinet nomen hujus urbis. St. Croix. p. 89. A Stephano vocatur etiam Cyreschata, a Strabone Cyra.

ἐν τούτῳ οἱ κατὰ τὸ τεῖχος προσβεβληκότες, ἔρημον ἤδη
9 τὸ τεῖχος τῶν προμαχομένων αἱροῦσιν. Ἐν μὲν δὴ τῇ
πρώτῃ καταλήψει τῆς πόλεως ἀπέθανον τῶν πολεμίων
μάλιστα ἐς ὀκτακισχιλίους· οἱ δὲ λοιποὶ (ἦσαν γὰρ οἱ
πάντες ἐς μυρίους καὶ πεντακισχιλίους μαχίμους οἱ ξυνεληλυ-
10 θότες) καταφεύγουσιν ἐς τὴν ἄκραν. Καὶ τούτους περι-
στρατοπεδεύσας Ἀλέξανδρος ἡμέρᾳ μιᾷ ἐφρούρησεν· οἱ δὲ
11 ἐνδείᾳ ὕδατος ἐνεχείρισαν σφᾶς Ἀλεξάνδρῳ. Τὴν δὲ
ἑβδόμην πόλιν ἐξ ἐφόδου ἔλαβε· Πτολεμαῖος μὲν λέγει,
ὅτι αὐτοὺς σφᾶς ἐνδόντας· Ἀριστόβουλος δὲ, ὅτι βίᾳ καὶ
ταύτην ἐξεῖλε, καὶ ὅτι πάντας τοὺς καταληφθέντας ἐν
12 αὐτῇ ἀπέκτεινε. Πτολεμαῖος δὲ καταvεῖμαι λέγει αὐτὸν
τοὺς ἀνθρώπους τῇ στρατιᾷ, καὶ δεδεμένους κελεῦσαι φυ-
λάττεσθαι, ἐς τ' ἂν ἐκ τῆς χώρας ἀπαλλάττηται αὐτὸς,
ὡς μηδένα ἀπολείπεσθαι τῶν τὴν ἀπόστασιν πραξάν-
13 των. Ἐν τούτῳ δὲ τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας Σκυθῶν στρατιὰ ἀφι-
κνεῖται πρὸς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ταναΐδος, ἀκού-
σαντες οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ὅτι ἔστιν οἳ καὶ τῶν ἐπέκεινα τοῦ
ποταμοῦ βαρβάρων ἀπ' Ἀλεξάνδρου ἀφεστᾶσιν· ὡς εἰ δή
τι λόγου ἂν ἄξιον νεωτερίζοιτο, καὶ αὐτοὶ ἐπιθησόμενοι
14 τοῖς Μακεδόσι. Καὶ οἱ ἀμφὶ Σπιταμένην δὲ ἀπηγγέλ-
θη ὅτι τοὺς ἐν Μαρακάνδοις καταλειφθέντας ἐν τῇ ἄκρᾳ
15 πολιορκοῦσιν. Ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρος ἐπὶ μὲν τοὺς ἀμφὶ

9. ἐς μυρίους καὶ ὀκτακισχιλίους οἱ ξυν. — pro his vulgatis scripsi ἐς μυρίους καὶ πεντακισχιλίους μαχίμους οἱ ξυν. ex Opt. Quam lectionem jam editor Lemgovianae recipere voluit, sed quia, Gronovio ipso non inspecto, excerptis Raphelianis modo uteretur, male mutaverat quae praecedunt, scribens τῶν πολεμίων μάλιστα ἐς πεντακισχ. μαχίμους.

13. οἱ πολλοὶ αὐτῶν] i. e. *vulgus Scytharum.* — Vulgus Scytharum, audita defectione eorum, qui trans Tanaim habitabant, conveniebat ad alteram Tanais ripam, ut et ipsi Macedones aggrederentur, et praedam ex iis caperent, si forte, qui defecerant, superiores evaderent. ἀκούσαντες οἱ πολλοὶ est quasi appositio ad στρατιὰ, per enallagen numeri. Constructio inturbata esset ἀκουσάντων τῶν πολλῶν.

14. construe: καὶ ἀπηγγέλθη ὅτι οἱ ἀμφὶ Σπιταμένην.

τῶν τὴν Κυρούπολιν. Ἡ δὲ τετειχισμένη τε ἦν ὑψηλοτέρῳ 2
τείχει ἤπερ αἱ ἄλλαι, οἷα δὴ ὑπὸ Κύρου οἰκισθεῖσα, καὶ
τοῦ πλείστου καὶ μαχιμωτάτου τῶν ταύτῃ βαρβάρων ἐς ταύ-
την συμπεφευγότος, οὐχ ὡσαύτως ῥᾳδία ἐξ ἐφόδου ἑλεῖν
τοῖς Μακεδόσιν ἐγίγνετο. Ἀλλὰ μηχανὰς γὰρ προσά- 3
γων τῷ τείχει Ἀλέξανδρος, ταύτῃ μὲν κατασείειν ἐπε-
νόει τὸ τεῖχος, καὶ κατὰ τὸ ἀεὶ παραρρηγνύμενον αὐτοῦ
τὰς προσβολὰς ποιεῖσθαι. Αὐτὸς δὲ ὡς κατεῖδε τοὺς 4
ἔκρους τοῦ ποταμοῦ, ὃς διὰ τῆς πόλεως χειμάρρους ὢν διέρ-
χεται, ξηροὺς ἐν τῷ τότε ὕδατος, καὶ οὐ ξυνεχεῖς τοῖς τεί-
χεσιν, ἀλλ᾽ οἵους παρασχεῖν πάροδον τοῖς στρατιώταις δια-
δῦναι ἐς τὴν πόλιν, ἀναλαβὼν τούς τε σωματοφύλακας 5
καὶ τοὺς ὑπασπιστὰς καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριάνας,
τετραμμένων τῶν βαρβάρων πρὸς τὰς μηχανὰς καὶ τοὺς
ταύτῃ προσμαχομένους, λανθάνει κατὰ τοὺς ἔκρους ξὺν ὀ-
λίγοις κατὰ τὸ πρῶτον παρελθὼν ἐς τὴν πόλιν. Ἀναρ- 6
ρήξας δὲ ἔνδοθεν τῶν πυλῶν, αἳ κατὰ τοῦτο τὸ χωρίον
ἦσαν, δέχεται καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας εὐπετῶς. Ἔνθα 7
δὴ οἱ βάρβαροι ἐχομένην ἤδη τὴν πόλιν αἰσθόμενοι, ἐπὶ
τοὺς ἀμφ᾽ Ἀλέξανδρον ὅμως ἐτράπησαν, καὶ γίνεται
προσβολὴ αὐτῶν καρτερὰ, καὶ βάλλεται λίθῳ αὐτός,
Ἀλέξανδρος βιαίως τήν τε κεφαλὴν καὶ τὸν αὐχένα, καὶ
Κρατερὸς τοξεύματι, καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν ἡγεμόνων·
ἀλλὰ καὶ ὣς ἐξέωσαν ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοὺς βαρβάρους· καὶ 8

Cap. III.

5. κατὰ τὸ πρῶτον — primam vocem ex Opt. nunc addidi.

4. τοῦ ποταμοῦ] Strabone teste XI. p. 356. Cyropolis ad Iaxarten sita erat. Assentior magis nostro, cui ad torrentem quendam jacet. Iaxartes enim inter majora flumina pertinet, quem Alexander c. 4, 9. in pellibus transit, e Cyropoli et septima urbe ad eum regressus. Cellarius eam ad fontes Iaxartis sitam fuisse credit, at isti longissime ab istis locis, ubi nunc est Alexander, absunt.

6. τῶν πυλῶν sc. τινὰς vel ἐκείνας. *Raph.*

7. βιαίως] ita ut oculis caligine offusa collaberetur, ne mentis quidem compos. Curt. VII, 6, 22. *Raph.*

5 τις ἔφραζεν· ὁ δὲ κρεῖσσον ἔφη ἐς ἔσχατον κινδύνου ἐλ-
θεῖν, ἢ κατεστραμμένον ξύμπασαν ὀλίγου δεῖν τὴν Ἀ-
σίαν, γέλωτα εἶναι Σκυθῶν, καθάπερ Δαρεῖος ὁ Ξέρξου
6 πατὴρ πάλαι ἐγένετο. Ἀρίστανδρος δὲ οὐκ ἔφη παρὰ τοῦ
ἐκ τοῦ θείου σημαινομένου ἄλλα ἀποδείξασθαι, ὅτι ἄλλα
7 ἐθέλει ἀκοῦσαι Ἀλέξανδρος. Ὁ δὲ, ὡς αἵ τε διφθέ-
ραι παρεσκευασμέναι ἦσαν ἐπὶ τῷ πόρῳ, καὶ ὁ στρατὸς
ἐξωπλισμένος ἐφειστήκει τῷ ποταμῷ, αἵ τε μηχαναὶ ἀπὸ
ξυνθήματος ἐξηκόντιζον ἐς τοὺς Σκύθας παριππεύοντας
ἐπὶ τῇ ὄχθῃ· (καὶ ἔστιν οἳ αὐτῶν ἐτιτρώσκοντο ἐκ τῶν βε-
λῶν, εἷς δὲ δὴ διὰ τοῦ γέρρου τε καὶ τοῦ θώρακος διαμπὰξ
8 πληγεὶς, πίπτει ἀπὸ τοῦ ἵππου· οἱ μὲν ξυνεπλάγησαν
πρός τε τῶν βελῶν τὴν διὰ μακροῦ ἄφεσιν, καὶ ὅτι ἀνὴρ
ἀγαθὸς αὐτοῖς τετελευτήκει, καὶ ὀλίγον ἀνεχώρησαν
9 ἀπὸ τῆς ὄχθης.) Ἀλέξανδρος δὲ τεταραγμένους πρὸς
τὰ βέλη ἰδὼν, ὑπὸ σαλπίγγων ἐπέρα τὸν ποταμὸν αὐ-
10 τὸς ἡγούμενος· εἵπετο δὲ αὐτῷ καὶ ἡ ἄλλη στρατιά· πρῶ-
τον μὲν δὴ τοὺς τοξότας καὶ σφενδονήτας ἀποβιβάσας,
σφενδονᾶν τε καὶ ἐκτοξεύειν ἐκέλευσεν ἐς τοὺς Σκύθας,
ὡς μὴ πελάζειν αὐτοὺς τῇ φάλαγγι τῶν πεζῶν ἐκβαινού-
11 σῃ, πρὶν τὴν ἵππον αὐτῷ διαβῆναι πᾶσαν. Ὡς δὲ ἀ-
θρόοι ἐπὶ τῇ ὄχθῃ ἐγένοντο, ἀφῆκεν ἐπὶ τοὺς Σκύθας τὴν

Cap. IV.

5. Σκυθῶν] ex Opt. pro Σκύθαις. Mox ex eodem et Ven. ac Bas. restitui παρὰ τοῦ — σημαινομένου pro παρὰ τὰ — σημαινόμενα.
7. αἵ τε διφθέραι αὐτῷ — ultimam vocem ob Opt. abjeci.
10. σφενδονᾶν τε καὶ ἐκτοξ. ex Opt. pro σφ. καὶ τοξ.

riculosum fuerit transire Tanaim, tradit Curtius his verbis: Terrebat — non hostis sed iniquitas temporis. Bactriani defecerant — ipse non insistere in terra, non equo vehi, non docere non hortari suos poterat (propter vulnus nuper acceptum) etc. Ceterum Aristander per haec Alexandri gratiam perdidisse videtur. In seqq. enim vix semel adhuc occurrit.

5. ὀλίγου δεῖν] i. e. *ferme*. Verte: *quam se, qui totam ferme Asiam subegerit, ludibrio esse Scythis*. De Darii Hystaspis expeditione irrita in Scythas, e qua vix servatus est, lege Herodotum IV, 122—142.

7. ὁ δὲ] nomen ad hunc articulum pertinens demum sequitur sect. 9. Ἀλέξανδρος. *Repb.*

Σπιταμένην, Ἀνδρόμαχόν τε ἀποςέλλει καὶ Μενέδημον καὶ Κάρανον, ἱππεῖς μὲν ἔχοντας τῶν ἑταίρων ἐς ἑξήκοντα, καὶ τῶν μισθοφόρων ὀκτακοσίους, ὧν Κάρανος ἡγεῖτο, πεζοὺς δὲ μισθοφόρους ἐς χιλίους πεντακοσίους· ἐπι- 16 τάσσει δὲ αὐτοῖς Φαρνούχην τὸν ἑρμηνέα, τὸ μὲν γένος Λύκιον τὸν Φαρνούχην, ἐμπείρως δὲ τῆς τε φωνῆς τῶν ταύτῃ βαρβάρων ἔχοντα, καὶ τὰ ἄλλα ὁμιλῆσαι αὐτοῖς δεξιὸν φαινόμενον. Αὐτὸς δὲ τὴν πόλιν, ἣν ἐπενόει, τειχί- 17 σας ἐν ἡμέραις εἴκοσι, καὶ ξυνοικίσας ἐς αὐτὴν τῶν τε Ἑλλήνων μισθοφόρων, καὶ ὅςις τῶν προσοικούντων βαρβάρων ἐθελοντὴς μετέσχε τῆς ξυνοικίσεως, καί τινας καὶ τῶν ἐκ τοῦ ςρατοπέδου Μακεδόνων, ὅσοι ἀπόμαχοι ἤδη ἦσαν.

IV. Θύσας τοῖς θεοῖς, ὡς νόμος αὐτῷ, καὶ ἀγῶ- 1 να ἱππικόν τε καὶ γυμνικὸν ποιήσας, ὡς οὐκ ἀπαλλασσομένους ἑώρα τοὺς Σκύθας ἀπὸ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, ἀλλ' ἐκτοξεύοντες ἐς τὸν ποταμὸν ἑωρῶντο, οὐ πλατὺν ταύτῃ ὄντα, καί τινα καὶ πρὸς ὕβριν τοῦ Ἀλεξάνδρου βαρβαρικῶς ἐθρασύνοντο· ὡς οὐκ ἂν τολμήσοντα Ἀλέξανδρον ἅψασθαι Σκυθῶν, ἢ μαθόντα ἂν ὅ, τι περ τὸ διάφορον Σκύθαις τε καὶ τοῖς Ἀσιανοῖς βαρβάροις· ὑπὸ τούτων 2 παροξυνόμενος ἐπενόει διαβαίνειν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ τὰς διφθέρας παρεσκεύαζεν ἐπὶ τῷ πόρῳ. Θυομένῳ δὲ ἐπὶ 3 τῇ διαβάσει, τὰ ἱερὰ οὐκ ἐγίγνετο· ὁ δὲ βαρέως μὲν ἔφερεν οὐ γιγνομένων· ὅμως δὲ ἐκαρτέρει, καὶ ἔμενεν. Ὡς 4 δὲ οὐκ ἀνίεσαν οἱ Σκύθαι, αὖθις ἐπὶ τῇ διαβάσει ἐθύετο· καὶ αὖ ἐς κίνδυνον αὐτῷ σημαίνεσθαι Ἀρίςανδρος ὁ μάν-

16. ἐπιτάσσει] h. l. *praeponit*, quod docent sequentia.
17. τὴν πόλιν] Alexandriam ad Tanaim.

C. IV.

Arg. Alexander, sacris verantibus, Tanaim contra Scythas trajicit, quibus fugatis ipse morbo graviter adfectus in castra reportatur.

1. ἑωρῶντο] sc. Scythae; qui barbaris asianis opponuntur, quia trans Tanaim habitabant, ideoque Europaeis adnumerabantur.

4. ἐς κίνδυνον] Rationes, cur pe-

εἰ μὴ Ἀλεξάνδρῳ τὸ σῶμα ἔκαμε. Καὶ αὐτὸς, ἐς ἔσχατον κινδύνου ἐλθὼν, ἐκομίσθη ὀπίσω ἐς τὸ στρατόπεδον· καὶ οὕτω ξυνέβη ἡ μαντεία Ἀριστάνδρῳ.

1 V. Ὀλίγον δὲ ὕστερον παρὰ τῶν Σκυθῶν, καὶ πα-
ρὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν ἀφικνοῦνται παρ' Ἀλέξανδρον
πρέσβεις, ὑπὲρ τῶν πραχθέντων ἐς ἀπολογίαν ἐκπεμ-
φθέντες, ὅτι οὐκ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Σκυθῶν ἐπράχθη,
ἀλλὰ καθ' ἁρπαγὴν λῃστρικῷ τρόπῳ σταλέντων, καὶ αὐ-
2 τὸς ὅτι ἐθέλει ποιεῖν τὰ ἐπαγγελλόμενα. Καὶ τούτῳ φι-
λάνθρωπα ἐπιστέλλει Ἀλέξανδρος· ὅτι οὔτε ἀπιστοῦντα
μὴ ἐπεξιέναι καλὸν αὐτῷ ἐφαίνετο, οὔτε κατὰ καιροῦ ἦν
3 ἐν τῷ τότε ἐπεξιέναι. Οἱ δ' ἐν Μαρακάνδοις ἐν τῇ ἄκρᾳ
φρουρούμενοι Μακεδόνες, προσβολῆς γενομένης τῇ ἄκρᾳ
ἐκ Σπιταμένους τε καὶ τῶν ἀμφ' αὐτὸν, ἐπεκδραμόντες
ἀπέκτειναν τε τῶν πολεμίων ἔστιν οὓς, καὶ ἀπώσαντο ξύμ-
παντας· καὶ αὐτοὶ ἀπαθεῖς ἀπεχώρησαν ἐς τὴν ἄκραν.
4 Ὡς δὲ καὶ οἱ ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐσταλμένοι ἐς Μαράκανδα
ἤδη προσάγοντες Σπιταμένει ἐξηγγέλλοντο, τὴν μὲν πο-
λιορκίαν ἐκλείπει τῆς ἄκρας· αὐτὸς δὲ ὡς ἐς τὰ βασί-
5 λεια τῆς Σογδιανῆς ἀνεχώρει. Φαρνούχης δὲ καὶ οἱ ξὺν
αὐτῷ στρατηγοὶ, σπεύδοντες ἐξελάσαι αὐτὸν παντάπα-
σιν, ἐπί τε τὰ ὅρια τῆς Σογδιανῆς ξυνείποντο ὑποχωροῦν-

Cap. V.

1. παρὰ τῶν Σκυθῶν καὶ παρὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν] omnia haec ex Opt. recepi pro παρὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν.

4. ἐς τὰ βασίλεια τῆς Σογδιανῆς] Nonne Arrianus sibi contradicit, libr. III, 30, 12. scribens: τὰ δὲ Μαράκανδά ἐστι βασίλεια τῆς Σογδιανῆς χώρας, et nunc dicens, Spitamenem a Maracandis recedentem petere Sogdianae regiam? Spitamenem orientem versus fugisse, quum reliquae circa Sogdianam regiones a Macedonibus tenerentur, nec alia nunc via ad Scythas ei pateret, certum est, idque declarat vel verbum ἀνεχώρει. Quid vero lateat in βασίλεια, non assequor; forte ἀνώτερα, vel simile.

C. V.

Arg. Legati Scytharum, veniam precantes. Caedes Macedonum, contra Spitamenem missorum.

2. ἐπιστεῖντα, sc. αὐτὸν Ἀλέξανδρον

ι, καὶ εἰς τοὺς Νομάδας τοὺς Σκύθας οὐδενὶ λογισμῷ ξυν-
ιβάλλουσιν. Ἔνθα δὴ προσλαβὼν ὁ Σπιταμένης τῶν 6
κυθῶν ἱππέων ἐς ἑξακοσίους, προσεπήρθη ὑπὸ τῆς
υμμαχίας τῆς Σκυθικῆς δέξασθαι ἐπιόντας τοὺς Μακε-
όνας· παραταξάμενος δὲ ἐν χωρίῳ ὁμαλῷ πρὸς τῇ ἐρή- 7
ῳ τῆς Σκυθικῆς, ὑπομεῖναι μὲν τοὺς πολεμίους, ἢ αὐτὸς
; αὐτοὺς ἐμβαλεῖν οὐκ ἤθελε· περιϊππεύων δὲ ἐτόξευεν
; τὴν φάλαγγα τῶν πεζῶν· καὶ ἐπελαυνόντων μὲν αὐ- 8
ῷ τῶν ἀμφὶ Φαρνούχην, ἔφευγεν εὐπετῶς, οἷα δὴ ὠκυ-
έρων τε αὐτοῖς ἐν τῷ τότε καὶ ἀκμαιοτέρων ὄντων τῶν
ππων. Τοῖς δ' ἀμφὶ Ἀνδρόμαχον, ὑπό τε τῆς ξυνε- 9
οῦς πορείας, καὶ ἅμα χιλοῦ ἀπορίᾳ, κεκάκωτο ἡ ἵππος·
ένουσι δὲ ἢ ὑποχωροῦσιν ἐπέκειντο εὐρώστως οἱ Σκύθαι.
Ἔνθα δὴ πολλῶν μὲν τιτρωσκομένων ἐκ τῶν τοξευμάτων, 10
σι δ' ὧν καὶ πιπτόντων, ἐς πλαίσιον ἰσόπλευρον τάξαν-
ες τοὺς στρατιώτας, ἀνεχώρουν ὡς ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν
Ιολυτίμητον, ὅτι νάπος ταύτῃ ἦν· ὡς μήτε τοῖς βαρβά-
οις εὐπετὲς ἔτι εἶναι ἐκτοξεύειν ἐς αὐτοὺς, σφίσι τε οἱ
τεζοὶ ὠφελιμώτεροι ὦσι. Κάρανος δὲ ὁ ἱππάρχης, οὐκ 11
ἀνακοινώσας Ἀνδρομάχῳ, διαβαίνειν ἐπεχείρησε τὸν πο-
ταμὸν ὡς ἐς ἀσφαλὲς ταύτῃ καταστήσων τὴν ἵππον· καὶ 12
οἱ πεζοὶ αὐτῷ ἐπηκολούθησαν, οὐκ ἐκ παραγγέλματος,
ἀλλὰ φοβερά τε καὶ οὐδενὶ κόσμῳ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ ἐς τὸν

8. ἐπελ. μὲν αὐτῷ ex Opt. pro ἐπελαυνόντων αὐτοῖς.
9. Vulgo legebatur τοῖς δ' ἀμφὶ Ἀριστόμαχον, sed jam Blancardus et Grentemesnilius viderunt scribendum esse Ἀνδρόμαχον, quod nomen restitui, nisus locis his: III, 12, 8. 25, 6. IV, 3, 15. 5, 11. 6, 3.

5. τοὺς Νομάδας] i. e. Sacas, Curt. VII, 7, 32. nominat *Dahas*, alienos ab istis regionibus; sed scribendum est *Sacas*, praecipue quum e MStis unus habeat *Dacas*.

10. πλαίσιον ἰσόπλευρον est ejusmodi agmen quadratum, in quo et frons et tergum et latera sunt ejusdem magnitudinis. *Raph.* De Polytimeto vide cap. 6.

12. Vertendus est locus: *Pedites eum sequebantur, non jubentibus praefectis,* (qua scilicet ratione ordo servari potuisset) *sed formidolosus atque inordinatus plane fuit iis in amnem*

13 ποταμὸν ἔσβασις κατὰ κρημνώδεις τὰς ὄχθας. Καὶ οἱ βάρβαροι αἰσθόμενοι τὴν ἁμαρτίαν τῶν Μακεδόνων, αὐτοῖς ἵπποις ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐσβάλλουσιν ἐς τὸν πόρον· καὶ οἱ μὲν τῶν ἤδη διαβεβηκότων καὶ ἀποχωρούντων εἴχοντο, οἱ δὲ τοὺς διαβαίνοντας ἀντιμέτωποι ταχθέντες, ἀνεῖλουν ἐς τὸν ποταμόν· οἱ δὲ ἀπὸ τῶν πλαγίων ἐτόξευον
14 ἐς αὐτούς· οἱ δὲ τοῖς ἔτι ἐσβαίνουσιν ἐπέκειντο· ὥς τε ἀπορίᾳ πάντοθεν ἐχόμενοι οἱ Μακεδόνες, ἐς νῆσον τινὰ τῶν ἐν τῷ ποταμῷ ξυμφεύγουσιν οὐ μεγάλην· καὶ περιστάντες αὐτοὺς οἱ Σκύθαι τε καὶ οἱ ξὺν Σπιταμένει ἱππεῖς ἐν κύκλῳ πάντας κατετόξευσαν. Ὀλίγους δὲ ἠνδραποδίσαντο αὐτῶν, καὶ τούτους πάντας ἀπέκτειναν.

VI. Ἀριστόβουλος δὲ ἐνέδρᾳ τὸ πολὺ τῆς στρατιᾶς διαφθαρῆναι λέγει, τῶν Σκυθῶν ἐν παραδείσῳ κρυφθέντων, οἳ ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐπεγένοντο τοῖς Μακεδόσιν
2 ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ, ἵνα τὸν μὲν Φαρνούχην παραχωρεῖν τῆς ἡγεμονίας τοῖς ξυμπεμφθεῖσι Μακεδόσιν, ὡς οὐκ ἐμπείρως ἔχοντα ἔργων πολεμικῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ καθομιλῆσαι

13. Ex Optimo restitui ἐτόξευον pro ἐξετόξευον et mox ἐχόμενοι pro ξυνεχόμενοι.

per praeruptas ripas ingressus. — Facius vertit, quasi legisset: ἀλλὰ φόβῳ. Καὶ οὐδενὶ κόσμῳ etc.

13. Verte: *Barbari, cognito Macedonum errore, utrimque* (ab utroque latere Macedonum et luci, e quo Macedones in Polytimetum descendebant) *ipsis equis vadum ingrediuntur*, (non intrabant flumen pedites, equis, quibus omnes vehebantur, relictis) *atque alii* (barbarorum) *in tergis eorum haerebant, qui jam superato flumine ulterius progrediebantur, alii, fronte directa oppositi, eos, qui transibant, in amnem revolvebant, alii eosdem* (qui trajecto ferme flumine jam a fronte urgebantur) *ex obliquo sagittis petebant, alii eos premebant, qui adhuc flumen ingrediebantur.*

C. VI.

Arg. Alexandri ultio de Spitamene, et processus ad fluvium Polytimetum.

2. ἐν αὐτῷ τῷ ἔργῳ] i. e. quum id ageretur, ut Pharnuches ab imperio discederet. Explicantur istae voces sect. 4. ἐν τούτῳ δὴ τῷ θορύβῳ τε καὶ ἔριδι; quae orta, quum omnes duces in locum Pharnuchae succedere nollent.

τι, καὶ εἰς τοὺς Νομάδας τοὺς Σκύθας οὐδενὶ λογισμῷ ξυν-
εσβάλλουσιν. Ἔνθα δὴ προσλαβὼν ὁ Σπιταμένης τῶν 6
Σκυθῶν ἱππέων ἐς ἑξακοσίους, προσεπήρθη ὑπὸ τῆς
ξυμμαχίας τῆς Σκυθικῆς δέξασθαι ἐπιόντας τοὺς Μακε-
δόνας· παραταξάμενος δὲ ἐν χωρίῳ ὁμαλῷ πρὸς τῇ ἐρή- 7
μῳ τῆς Σκυθικῆς, ὑπομεῖναι μὲν τοὺς πολεμίους, ἢ αὐτὸς
ἐς αὐτοὺς ἐμβαλεῖν οὐκ ἤθελε· περιϊππεύων δὲ ἐτόξευεν
ἐς τὴν φάλαγγα τῶν πεζῶν· καὶ ἐπελαυνόντων μὲν αὐ- 8
τῷ τῶν ἀμφὶ Φαρνούχην, ἔφευγεν εὐπετῶς, οἷα δὴ ὠκυ-
τέρων τε αὐτοῖς ἐν τῷ τότε καὶ ἀκμαιοτέρων ὄντων τῶν
ἵππων. Τοῖς δ᾽ ἀμφὶ Ἀνδρόμαχον, ὑπό τε τῆς ξυνε- 9
χοῦς πορείας, καὶ ἅμα χιλοῦ ἀπορίᾳ, κεκάκωτο ἡ ἵππος·
μένουσι δὲ ἢ ὑποχωροῦσιν ἐπέκειντο εὐρώστως οἱ Σκύθαι.
Ἔνθα δὴ πολλῶν μὲν τιτρωσκομένων ἐκ τῶν τοξευμάτων, 10
ἔστι δ᾽ ὧν καὶ πιπτόντων, ἐς πλαίσιον ἰσόπλευρον τάξαν-
τες τοὺς στρατιώτας, ἀνεχώρουν ὡς ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν
Πολυτίμητον, ὅτι νάπος ταύτῃ ἦν· ὡς μήτε τοῖς βαρβά-
ροις εὐπετὲς ἔτι εἶναι ἐκτοξεύειν ἐς αὐτοὺς, σφίσι τε οἱ
πεζοὶ ὠφελιμώτεροι ὦσι. Κάρανος δὲ ὁ ἱππάρχης, οὐκ 11
ἀνακοινώσας Ἀνδρομάχῳ, διαβαίνειν ἐπεχείρησε τὸν πο-
ταμὸν ὡς ἐς ἀσφαλὲς ταύτῃ καταστήσων τὴν ἵππον· καὶ 12
οἱ πεζοὶ αὐτῷ ἐπηκολούθησαν, οὐκ ἐκ παραγγέλματος,
ἀλλὰ φοβερά τε καὶ οὐδενὶ κόσμῳ ἐγένετο αὐτοῖς ἡ ἐς τὸν

8. ἐπελ. μὲν αὐτῷ ex Opt. pro ἐπελαυνόντων αὐτοῖς.

9. Vulgo legebatur τοῖς δ᾽ ἀμφὶ Ἀριστόμαχον, sed jam Blancardus et Grentemesnilius viderunt scribendum esse Ἀνδρόμαχον, quod nomen restitui, nisus locis his: III, 12, 8. 25, 6. IV, 3, 15. 5, 11. 6, 3.

5. τοὺς Νομάδας] i. e. Sacas, Curt. VII, 7, 32. nominat *Dabas*, alienos ab istis regionibus; sed scribendum est *Sacas*, praecipue quum e MStis unus habeat *Dacas*.

10. πλαίσιον ἰσόπλευρον est ejusmodi agmen quadratum, in quo et frons et tergum et latera sunt ejusdem magnitudinis. *Raph.* De Polytimeto vide cap. 6.

12. Vertendus est locus: *Pedites eum sequebantur, non jubentibus praefectis*, (qua scilicet ratione ordo servari potuisset) *sed formidolosus atque inordinatus plane fuit iis in amnem*

10 των, εἵπετο ἔς τε ἐπὶ τὴν ἔρημον τοῖς φεύγουσιν· ἐπειδὴ
δ' ἀναστρέφων, ἐπόρθει τὴν χώραν, καὶ τοὺς ἐς τὰ ἐρύμα-
τα καταπεφευγότας τῶν βαρβάρων ἔκτεινεν, ὅτι ξυν-
11 επιθέσθαι ἠγγέλλοντο καὶ αὐτοὶ τοῖς Μακεδόσι· καὶ ἐ-
πῆλθε πᾶσαν τὴν χώραν, ὅσην ὁ ποταμὸς ὁ Πολυτίμη-
τος ἐπάρδων ἐπέρχεται· ἵνα δὲ ἀφανίζεται τοῦ ποταμοῦ
τὸ ὕδωρ,, ἐντεῦθεν ἤδη τὸ ἐπέκεινα ἐρήμος ἡ χώρα ἐστίν·
ἀφανίζεται δὲ, καίπερ πολλοῦ ὢν ὕδατος, ἐς τὴν ψάμ-
12 μον. Καὶ ἄλλοι ποταμοὶ ὡσαύτως ἐκεῖ ἀφανίζονται
μεγάλοι καὶ ἀέναοι, ὅ, τε Ἔπαρδος, ὃς ῥέει διὰ Μάρ-
δων τῆς χώρας· καὶ Ἄρειος, ὅτου ἐπώνυμος ἡ τῶν Ἀρείων
13 γῆ ἐστι· καὶ Ἐτύμανδρος, ὃς δι' Εὐεργετῶν ῥέει· καὶ εἰσὶ
ξύμπαντες οὗτοι τηλικοῦτοι ποταμοί, ὥς τε οὐδεὶς αὐτῶν
μείων ἐστὶ τοῦ Πηνειοῦ τοῦ Θεσσαλικοῦ ποταμοῦ, ὃς διὰ τῶν
Τεμπῶν ῥέων ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν· ὁ δὲ Πολυτίμητος
πολὺ ἔτι μείζων ἢ κατὰ τὸν Πηνειὸν ποταμόν ἐστι.

1 VII. Ταῦτα δὲ διαπραξάμενος, ἐς Ζαρίασπα
ἀφίκετο, καὶ αὐτοῦ κατέμενεν ἔς τε παρελθεῖν τὸ ἀκ-
2 μαῖον τοῦ χειμῶνος. Ἐν τούτῳ δὲ ἀφίκοντο παρ' αὐτὸν
Φραταφέρνης τε ὁ Παρθυαίων σατράπης, καὶ Στασάνωρ
ὁ ἐς Ἀρείους ἀποπεμφθεὶς, ὡς Ἀρσάμην συλληψόμενος·
τόν τε Ἀρσάμην δεδεμένον ἄγοντες, καὶ Βαρζάνην, ὅν-
τινα Βῆσσος τῆς Παρθυαίων σατράπην κατέστησε, καὶ
3 τινὰς ἄλλους τῶν τότε ξὺν Βήσσῳ ἀποστάντων. Ἧκον δὲ

superius necessario scribendum puto ἐπὶ τὸν χῶρον, quomodo etiam restitui, quamvis articulum in nulla editione invenissem.

11. πολλοῦ ὢν ὕδατος — Hoc recepi ex Opt. et tribus aliis pro πολλοῦ ὄντος τοῦ ὕδατος.

12. ἐκεῖ] laxius intelligenda est ea vox de istis orientis regionibus. De fluviis hic commemoratis parum constat, nec nomina mutanda sunt, nisi MStis juvantibus.

C. VII.

Arg. Alexandri adventus in urbem Zariaspa et decretum de Bessi nece. Vitia Alexandri vituperantur.

1. De Stasanoris missione vide supra III, 29, 10.

τοῖς βαρβάροις μᾶλλόν τι πρὸς Ἀλεξάνδρου, ἢ ἐπὶ τῷ ἐν ταῖς μάχαις ἐξηγεῖσθαι, ἐσταλμένον· τοὺς δὲ Μακεδόνας τε εἶναι καὶ ἑταίρους βασιλέως. Ἀνδρόμαχον δὲ καὶ Κάρανον, καὶ Μενέδημον, οὐ δέξασθαι τὴν ἡγεμονίαν· τὸ 3
μέν τι, ὡς μὴ δοκεῖν παρὰ τὰ ἐπηγγελμένα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου αὐτοῖς τι κατὰ σφᾶς νεωτερίζειν· τὸ δὲ, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ δεινῷ οὐκ ἐθελήσαντας, εἰ δή τι πταίσματος, μὴ ὅσον κατ' ἄνδρα μόνον μετέχειν αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ ὡς τὸ πᾶν αὐτοὺς κακῶς ἐξηγησαμένους. Ἐν τούτῳ δὴ τῷ 4
θορύβῳ τε καὶ τῇ ἀταξίᾳ ἐπιθεμένους αὐτοῖς τοὺς βαρβάρους κατακόψαι πάντας, ὥς τε ἱππέας μὲν οὐ πλείονας τῶν τεσσαράκοντα ἀποσωθῆναι, πεζοὺς δὲ ἐς τριακοσίους. Ταῦτα δὲ ὡς ἠγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, ἤλγησέ τε τῷ πά- 5
θει τῶν στρατιωτῶν, καὶ ἔγνω σπουδῇ ἐλαύνειν ὡς ἐπὶ Σπιταμένην τε καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν βαρβάρους. Ἀναλαβὼν 6
οὖν τῶν τε ἑταίρων ἱππέων τοὺς ἡμίσεας καὶ τοὺς ὑπασπιστὰς ξύμπαντας καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριάνας καὶ τῆς φάλαγγος τοὺς κουφοτάτους, ᾔει ὡς ἐπὶ Μαράκανδα, ἵνα ἐπανήκειν Σπιταμένην ἐπυνθάνετο, καὶ αὖθις πολιορκεῖν τοὺς ἐν τῇ ἄκρᾳ. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐν τρισὶν ἡμέ- 7
ραις διελθὼν χιλίους καὶ πεντακοσίους σταδίους, τῇ τετάρτῃ ὑπὸ τὴν ἕω προσῆγε τῇ πόλει. Σπιταμένης δὲ καὶ οἱ 8
ἀμφ' αὐτὸν, ὡς ἐξηγγέλθη προσάγων Ἀλέξανδρος, οὐκ ἔμειναν· ἀλλ' ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, φεύγουσιν. Ὁ δὲ 9
ἑπόμενος αὐτῶν ἐδίωκεν· ὡς δ' ἐπὶ τὸν χῶρον ἧκεν, οὗ ἡ μάχη ἐγένετο, θάψας τοὺς στρατιώτας ὡς ἐκ τῶν παρόν-

Cap. VI.

3. τὸ μέν τι ex Opt. pro τὸ μέντοι. Mox ex eodem restitui εἰ δή τι πταίσματος sc. ξυμβῇ, quamvis etiam ferri posset vulgata: εἰδότας, πταίσαντας. Veneta et Bas. habent εἰ δή τι πταῖσαν.

4. οὐ πλείονας ex Opt. pro μὴ πλείονας.

9. ὡς ἐκ τῶν παρόντων — Primam voculam ex Opt. adjeci. Paulo

6. Reliquum exercitum sub Cratero modicis itineribus sequi jusserat. Curt. VII, 9, 20. Celerrimum vero hoc est Alexandri iter. Confecit enim tribus diebus suprà 37 milliaria germanica.

6 σῶν ξυλλόγῳ ἀποθανούμενον. Καὶ ἐγὼ οὔτε τὴν ἄγα ταύτην τιμωρίαν Βήσσου ἐπαινῶ, ἀλλὰ βαρβαρικὴν εἶνα τίθεμαι τῶν ἀκρωτηρίων τὴν λώβην. Καὶ ὑπαχθῆν Ἀλέξανδρον ξύμφημι ἐς ζῆλον τοῦ Μηδικοῦ τέ καὶ Περσ κοῦ πλούτου, καὶ τῆς κατὰ τοὺς βαρβάρους βασιλέας
7 ἴσης ἐς τοὺς ὑπηκόους ξυνδιαιτήσεως. Ἐσθῆτά τε ὅ Μηδικὴν ἀντὶ τῆς Μακεδονικῆς τε καὶ πατρίου, Ἡρακλείδ ὤν, μετέλαβεν, οὐδαμῇ ἐπαινῶ· καὶ τὴν κίδαριν τὴν Πε

ob delicta in Darium, videntibus Persis et Medis supplicio puniri, misit eum in proximam majorem harum gentium urbem, Ecbatana, Mediae caput, et ubi ob antiquam jam Medorum et Persarum consuetudinem procul dubio et Persae invenirentur non pauci. Ubi etiam a principe supplicium sumitur, fieri hoc fere non solet, nisi magna turba hominum, undecunque convenientium, praesente. Occisus igitur est Bessus ἐν τῷ Μήδων τε καὶ Περσῶν ξυλλόγῳ, i. e. in media multitudine Medorum et Persarum, quae undecunque commigraverat.

6. τῶν ἀκρωτηρίων] nasi et aurium mutilatio solennis in Asia poena fuit, qua usus videtur Alexander ex sententia Persarum, qui eum sequebantur.

Περσικοῦ πλούτου] πλοῦτος h. l. fastus ex nimia opulentia proveniens et decori mediocritatisque negligentia. *Gron.*

οὐκ ἴσης ἐς τοὺς ὑπηκόους ξυνδιαιτήσεως] *non paris erga subjectos consuetudinis.* Namque Persarum reges homine majus quid videri volebant. *Raph.*

7. οὐδαμῇ ἐπαινῶ] at laudant alii summaque prudentia hac in re usum Alexandrum ajunt, quod Persas non coegerit in Macedonum mores transf sed ipse potius sit factus Pe sa. Una enim haec ratio e in potestate retinendi tot ge tes, quas tam exigua ma devicerat. Quin immo ipse Arrianus non absque r tione hoc factum agnosc VII, 29, 8. *Raph.* Plurim scriptores de his rebus in ver ba Macedonum jurarunt, q prudentia quaeque regis i novos subditos consilia aeger rime ferebant. Melius jud cat Plutarchus de fort. Ale pag. 330. et in Vita Alex. 45. Sed cf. etiam Curt. V 6, 1 -- 12. et Ephippus apu Athenaeum XII. pag. 53 Quum esset cidaris vel ti pro diademate, miror Arri num hoc loco cidarin ab Al xandro gestatam scribere, minus ob auctoritatem tarchi, qui hoc in locis do laudatis negat, quam duos ipsius nostri locos 9, 14. et 22, 4. seqq. e qu diadema ab Alexandro ad n tem usque gestatum app Si vero Arrianus hoc loco lexandro medicum, aliis p cum habitum et vestitum buit, utrumque Alexan tempore diversum non fu tenendum est, quamvis scis quidem temporibus dicus longe mollior fu persico.

κὴν τῶν νενικημένων, ἀντὶ ὧν αὐτὸς ὁ νικῶν πάλαι ἐ-
όρει, ἀμεῖψαι οὐκ ἐπηδέσθη, οὐδὲν τούτων ἐπαινῶ· ἀλλ' 8
πέρ τι ἄλλο, καὶ τὰ Ἀλεξάνδρου μεγάλα πράγματα
τεκμηρίωσιν τίθεμαι, ὡς οὔτε τὸ σῶμα ὅτῳ εἴη καρτε-
ν, οὔτε ὅς τις γένει ἐπιφανὴς, οὔτε κατὰ πόλεμον εἰ
ή τις διευτυχοίη ἔτι μᾶλλον ἢ Ἀλέξανδρος· οὐδὲ εἰ τὴν 9
ιβύην τὶς πρὸς τῇ Ἀσίᾳ (καθάπερ οὖν ἐπενόει ἐκεῖνος)
περιπλεύσας κατάσχοι· οὐδὲ εἰ τὴν Εὐρώπην ἐπὶ τῇ
σίᾳ τε καὶ Λιβύῃ τρίτην· τούτων οὐδέν τι ὄφελος ἐς εὐ- 10
αιμονίαν ἀνθρώπου, εἰ μὴ σωφρονεῖν ἐν τ' αὐτῷ ὑπάρ-
οι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὰ μεγάλα, ὡς δοκεῖ, πράγ-
ατα πράξαντι.

VIII. Ἔνθα δὴ καὶ τὸ Κλείτου τοῦ Δρωπίδου πά- 1
ημα, καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου ἐπ' αὐτῷ συμφορὰν, εἰ καὶ
λίγου ὕστερον ἐπράχθη, οὐκ ἔξω τοῦ καιροῦ ἀφηγήσομαι.
ἶναι μὲν γὰρ ἡμέραν ἱερὰν τοῦ Διονύσου Μακεδόσι, καὶ 2
ύειν Διονύσῳ ὅσα ἔτη ἐν αὐτῇ Ἀλέξανδρον· τὸν δὲ τοῦ
ιονύσου μὲν ἐν τῷ τότε ἀμελῆσαι λέγουσι, Διοσκούροιν δὲ 3
ῦσαι, ἐξότου δὴ ἐπιφρασθέντα τοῖν Διοσκούροιν τὴν θυ-

Opt. habet εἴτε κατὰ πόλεμον — quod recipere dubitavi.

De consilio Alexandri, Libyam, Europam omnemque terrarum orbem sibi subjiciendi vide VII, 1, 2 seqq. Ceterum agnoscis in his philosophum Stoicum, discipulumque Epicteti.

10. ὡς δοκεῖ] dicit auctor: splendere quidem tantas res bello gestas, at felicem solummodo eum esse, qui animi et corporis cupiditatum vires penitus fregerit, qui et summam fortunam aequo animo ferre possit.

C. VIII.

Arg. Impiae adulationes, quas intempestive repellit Clitus. Caedes Cliti quomodo peracta?

1. συμφορὰν] Gronovius vertit: et Alexandri post id miserabilem actionem. Raphelius: praestat, ait, eadem notione hic συμφορὰν accipere, qua infra in hoc eodem negotio usurpatur c. 9, 1., ubi haec fuisse Alexandri calamitas dicitur, quod duobus illis vitiis ira et vinolentia se victum prodiderit.

2. ἐξότου etc. verte: ex eo tempore Dioscoris sacrum instituentem, vel instituere volentem, ut verbum ἐπιφρασθέντα intelligatur de conatu.

3 σίαν· πόῤῥω δὲ τοῦ πότου προϊόντος (καὶ γὰρ καὶ τὰ τῶν
πότων ἤδη Ἀλεξάνδρῳ ἐς τὸ βαρβαρικώτερον νενεωτέριστο)
ἀλλ᾽ ἔν γε τῷ πότῳ τότε ὑπὲρ τοῖν Διοσκούροιν λόγους
γίγνεσθαι, ὅπως ἐς Δία ἀνηνέχθη αὐτοῖν ἡ γένεσις, ἀ-
4 φαιρεθεῖσα Τυνδάρεω· καί τινας τῶν παρόντων κολα-
κείᾳ τῇ Ἀλεξάνδρου (οἷοι δὴ ἄνδρες διέφθειράν τε ἀεὶ καὶ
οὔποτε παύσονται ἐπιτρίβοντες τὰ τῶν ἀεὶ βασιλέων
πράγματα) κατ᾽ οὐδὲν ἀξιοῦντας συμβάλλειν Ἀλεξάν-
δρῳ τε καὶ τοῖς Ἀλεξάνδρου ἔργοις τὸν Πολυδεύκην καὶ τὸν
5 Κάστορα. Οἱ δὲ οὐδὲ τοῦ Ἡρακλέους ἀπείχοντο ἐν τῷ πότῳ·
ἀλλὰ τὸν φθόνον γὰρ ἐμποδὼν ἵστασθαι τοῖς ζῶσι, τοῦ
μὴ οὐ τὰς δικαίας τιμὰς αὐτοῖς ἐκ τῶν ξυνόντων γίγνε-
6 σθαι. Κλεῖτον δὲ δῆλον μὲν εἶναι πάλαι ἀχθόμενον τῇ
τε Ἀλεξάνδρου τῇ ἐς τὸ βαρβαρικώτερον μετακινήσει, καὶ
7 τῶν κολακευόντων αὐτὸν τοῖς λόγοις· τότε δὲ καὶ αὐτὸν
πρὸς τοῦ οἴνου παροξυνόμενον, οὐκ ἐᾶν, οὔτε ἐς τὸ θεῖον ὑ-
βρίζειν, οὔτε ἐς τὰ τῶν πάλαι ἡρώων ἔργα, ἐκφαυλίζον-
τας, χάριν ταύτην ἄχαριν προστιθέναι Ἀλεξάνδρῳ.
8 Εἶναι γὰρ οὐκ οὐδὲ τὰ Ἀλεξάνδρου οὕτω τι μεγάλα καὶ
θαυμαστὰ, ὡς ἐκεῖνοι ἐπαίρουσιν· οὔκουν μόνον γε κατα-

Cap. VIII.

3. Ex Opt. scripsi Τυνδάρεω pro Τυνδάρῳ. Idem etiam habebat αὐτοῖς ἡ γένεσις, quod non recepi.

4. ἀξιοῦντας ex Opt. pro ἀξιοῦν.

5. ἤδη κτλ.] priorem voculam optimus non agnoscit, ideoque delevi.

3. πόῤῥω sc. τῶν νυκτῶν *in multam noctem*, ut VII, 24, 7. 25, 1.

ἀλλ᾽] particula analeptica post parenthesin. *Raph.*

4. καί τινας sc. γίγνεσθαι vel εἶναι. Ad συμβάλλειν supple ἀξιοῦντας ut Ind. 21, 13: milites ostrea ceperunt, ἄτοπα τὸ μέγεθος, ὡς τοῖσιν ἐν τῇδε τῇ ἡμετέρῃ θαλάσσῃ συμβαλέειν.

5. αὐτοῖς sc. heroibus, ut Herculi, Alexandro. Herculi enim non, quum adhuc esset in vivis, sed post mortem sacra facta feruntur. cf. c. 11, 12.

6. Construe ἀχθ. τῇ μετακινήσει τοῦ Ἀλεξάνδρου.

7. οὐκ ἐᾶν etc. *non sivit, homines eos insolentes, qui omnia extenuabant* (ἐκφαυλίζοντας) *sive in deos, sive in res gestas veterum heroum insolentiam exercere, ut gratiam hanc ingratam Alexandro deferrent.*

νίκην τῶν νενικημένων, ἀντὶ ὧν αὐτὸς ὁ νικῶν πάλαι ἐφόρει, ἀμεῖψαι οὐκ ἐπηδέσθη, οὐδὲν τούτων ἐπαινῶ· ἀλλ' 8
εἴπερ τι ἄλλο, καὶ τὰ Ἀλεξάνδρου μεγάλα πράγματα ἐς τεκμηρίωσιν τίθεμαι, ὡς οὔτε τὸ σῶμα ὅτῳ εἴη καρτερὸν, οὔτε ὅς τις γένει ἐπιφανὴς, οὔτε κατὰ πόλεμον εἰ δή τις διευτυχοίη ἔτι μᾶλλον ἢ Ἀλέξανδρος· οὐδ' εἰ τὴν 9
Λιβύην τὶς πρὸς τῇ Ἀσίᾳ (καθάπερ οὖν ἐπενόει ἐκεῖνος) ἐκπεριπλεύσας κατάσχοι· οὐδὲ εἰ τὴν Εὐρώπην ἐπὶ τῇ Ἀσίᾳ τε καὶ Λιβύῃ τρίτην· τούτων οὐδέν τι ὄφελος ἐς εὐ- 10
δαιμονίαν ἀνθρώπου, εἰ μὴ σωφρονεῖν ἐν τῷ αὐτῷ ὑπάρχοι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ τὰ μεγάλα, ὡς δοκεῖ, πράγματα πράξαντι.

VIII. Ἔνθα δὴ καὶ τὸ Κλείτου τοῦ Δρωπίδου πά- 1
θημα, καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου ἐπ' αὐτῷ συμφορὰν, εἰ καὶ ὀλίγου ὕστερον ἐπράχθη, οὐκ ἔξω τοῦ καιροῦ ἀφηγήσομαι.
Εἶναι μὲν γὰρ ἡμέραν ἱερὰν τοῦ Διονύσου Μακεδόσι, καὶ 2
θύειν Διονύσῳ ὅσα ἔτη ἐν αὐτῇ Ἀλέξανδρον· τὸν δὲ τοῦ
Διονύσου μὲν ἐν τῷ τότε ἀμελῆσαι λέγουσι, Διοσκούροιν δὲ 3
θῦσαι, ἐξ ὅτου δὴ ἐπιφρασθέντα τοῖν Διοσκούροιν τὴν θυ-

8. Opt. habet εἴτε κατὰ πόλεμον — quod recipere dubitavi.

9. De consilio Alexandri, Libyam, Europam omnemque terrarum orbem sibi subjiciendi vide VII, 1, 2 seqq. Ceterum agnoscis in his philosophum Stoicum, discipulumque Epicteti.

10. ὡς δοκεῖ] dicit auctor: splendere quidem tantas res bello gestas, at felicem solummodo eum esse, qui animi et corporis cupiditatum vires penitus fregerit, qui et summam fortunam aequo animo ferre possit.

C. VIII.

Arg. Impiae adulationes, quas intempestive repellit Clitus. Caedes Cliti quomodo peracta?

1. συμφορὰν] Gronovius vertit: *et Alexandri post id miserabilem actionem.* Raphelius: praestat, ait, eadem notione hic συμφορὰν accipere, qua infra in hoc eodem negotio usurpatur c. 9, 1., ubi haec fuisse Alexandri calamitas dicitur, quod duobus filiis vitiis ira et vinolentia se victum prodiderit.

2. ἐξ ὅτου etc. verte: *ex eo tempore Dioscuris sacram instituentem*, vel instituere volentem, ut verbum ἐπιφρασθέντα intelligatur de conatu.

μὲν πρὸς αὐτοῦ βασιλέως, ἔπειτα πρὸς τῶν ἄλλων ἀν-
11 θρώπων. Ταῦτα εἰπόντα παραμυθήσασθαι μὲν Ἀλέ-
ξανδρον ἐν τῷ τότε· κακὸν δὲ μέγα, ὡς ἐγώ φημι, ἐξερ-
ζ γάσασθαι Ἀλεξάνδρῳ, καὶ μεῖζον ἔτι ἢ ὅτῳ τότε ξυνεί-
12 χετο· εἴπερ οὖν σοφοῦ ἀνδρὸς τήνδε ἔγνω τὴν δόξαν, ὡς
οὐ τὰ δίκαια ἄρα χρὴ σπουδῇ ἐπιλεγόμενον πράττειν τὸν
δ βασιλέα, ἀλλὰ ὅ τι ἂν καὶ ὅπως οὖν ἐκ βασιλέως
13 πραχθῇ, τοῦτο δίκαιον νομίζειν. Ἐπεὶ καὶ προσκυ-
νεῖσθαι ἐθέλειν Ἀλέξανδρον λόγος κατέχει, ὑπούσης μὲν
αὐτῷ καὶ τῆς ἀμφὶ τοῦ Ἄμμωνος πατρὸς μᾶλλόν τι ἢ
14 Φιλίππου δόξης· θαυμάζοντα δὲ ἤδη τὰ Περσῶν καὶ
Μήδων τῆς ἐσθῆτος τῇ ἀμείψει, καὶ τῆς ἄλλης θερα-
πείας τῇ μετακοσμήσει· οὐκ ἐνδεῆσαι δὲ οὐδὲ πρὸς τοῦτο
ϑ αὐτὸ τοὺς κολακείᾳ ἐς αὐτὸ ἐνδιδόντας, ἄλλους τε τινάς,
καὶ δὴ καὶ τῶν σοφιστῶν τῶν ἀμφ' αὐτόν, Ἀνάξαρχόν
τε καὶ Ἄγιν Ἀργεῖον ἐποποιόν.

1 X. Καλλισθένην δὲ τὸν Ὀλύνθιον Ἀριστοτέλους τε
τῶν λόγων διακηκοότα, καὶ τὸν τρόπον ὄντα ὑπαγροικό-
2 τερον, οὐκ ἐπαινεῖν ταῦτα. Τούτου μὲν δὴ ἕνεκα, καὶ
αὐτὸς Καλλισθένει ξυμφέρομαι· ἐκεῖνα δὲ οὐκ ἔτι ἐπιεικῆ
δοκῶ τοῦ Καλλισθένους (εἴπερ ἀληθῆ ξυγγέγραπται[a]) ὅτι

Cap. X.

a. Per omnes editiones vitiose legitur ξυνεγέγραπται, quod emendavi. Deinde in ὑφ' αὐτῷ τε abjeci ultimam voculam, quae primum in Gronoviana sine auctoritate invenitur. Nec enim est in editionibus praecedentibus, [illegible] Gronovius.

14. θαυμάζεσθαι] significatione praegnante, ob admirationem imitari, ut vidit jam Raphelius. Agidem Argivum vocat Curtius VIII, 5, 8. pessimorum carminum conditorem. Occurrit etiam apud Plut. de discrim. adul. et amici c. 34.

C. X.

Arg. Iudicium de Callisthene.

Diversa ejus indecenter dicta. Anaxarchus persico Alexandrum honore adorare proponit. [illegible]

2. ἐκεῖνα δὲ οὐκ ἔτι etc. illa vero non item recte, sive modeste dicta puto a Callisthene. [illegible] potestate, tanquam historiarum scriptoris, in quorum arbitrio est, quales et quantos velint reges

πρᾶξαι αὐτά, ἀλλὰ τὸ γὰρ πολὺ μέρος Μακεδόνων εἶ-
ναι τὰ ἔργα· καὶ τοῦτον τὸν λόγον ἀνιᾶσαι Ἀλέξανδρον,
λεχθέντα. Οὐδὲ ἐγὼ ἐπαινῶ τὸν λόγον, ἀλλὰ ἱκανὸν 9
γὰρ εἶναι τίθεμαι ἐν τοιᾷδε παροινίᾳ τὸ καθ' αὑτὸν σι-
γῶντα ἔχειν, μηδὲ τὰ αὐτὰ τοῖς ἄλλοις ἐς κολακείαν
πλημμελεῖν. Ὡς δὲ καὶ τῶν Φιλίππου τινὲς ἔργων, 10
ὅτι οὐ μεγάλα οὐδὲ θαυμαστὰ Φιλίππῳ κατεπράχθη,
οὐδεμιᾷ ξὺν δίκῃ ἐπεμνήσθησαν, χαριζόμενοι καὶ οὗτοι
Ἀλεξάνδρῳ, τὸν Κλεῖτον ἤδη οὐκ ἔτι ἐν ἑαυτοῦ ὄντα, πρεσ-
βεύειν μὲν τὰ τοῦ Φιλίππου, καταβάλλειν δὲ Ἀλέξαν-
δρόν τε καὶ τὰ τούτου ἔργα· παροινοῦντα ἤδη τὸν Κλεῖτον 11
τά τε ἄλλα, καὶ πολὺν εἶναι ἐξονειδίζοντα Ἀλεξάνδρῳ,
ὅτι πρὸς αὐτοῦ ἄρα ἐσώθη, ὁπότε ἡ ἱππομαχία ἡ ἐπὶ
Γρανίκῳ ξυνειστήκει πρὸς Πέρσας· καὶ δὴ καὶ τὴν δεξιὰν
τὴν αὑτοῦ σοβαρῶς ἀνατείναντα. Αὕτη σε ἡ χεὶρ (φά-
ναι) ὦ Ἀλέξανδρε, ἐν τῷ τότε ἔσωσε. Καὶ Ἀλέξανδρον 12
οὐκ ἔτι φέρειν τοῦ Κλείτου τὴν παροινίαν τε καὶ ὕβριν, ἀλ-
λὰ ἀναπηδᾶν γὰρ ξὺν ὀργῇ ἐπ' αὐτόν, κατέχεσθαι δὲ
ὑπὸ τῶν ξυμπινόντων. Κλεῖτον δὲ οὐκ ἀνιέναι ὑβρίζοντα. 13
Ἀλέξανδρος δὲ ἐβόα, ἀνακαλῶν τοὺς ὑπασπιστάς· οὐδε-
νὸς δὲ ὑπακούοντος, ἐς ταὐτὰ ἔφη καθεστηκέναι Δαρείῳ,
ὁπότε πρὸς Βήσσου τε καὶ τῶν ἀμφὶ Βῆσσον ξυλληφθεὶς
ἤγετο, οὐδέ τι ἄλλο ὅτι μὴ ὄνομα ἦν βασιλέως. Οὔκουν 14
ἔτι οἵους τε εἶναι κατέχειν αὐτὸν τοὺς ἑταίρους, ἀλλ' ἀνα-
πηδήσαντα γὰρ οἱ μὲν λόγχην ἁρπάσαι λέγουσι τῶν σω-
ματοφυλάκων τινός, καὶ ταύτῃ παίσαντα Κλεῖτον ἀπο-
κτεῖναι· οἱ δὲ σάρισσαν, παρὰ τῶν φυλάκων τινὸς καὶ
ταύτην. Ἀριστόβουλος δέ, ὅθεν μὲν ἡ παροινία ὡρμήθη, 15
οὐ λέγει. Κλείτου δὲ γενέσθαι μόνου τὴν ἁμαρτίαν, ὅν
γε ὠργισμένου Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀναπηδήσαντος ἐπ' αὐ-
τὸν ὡς διαχρησομένου, ἀπαχθῆναι μὲν διὰ θυρῶν ἔξω ὑ-
πὲρ τὸ τεῖχός τε καὶ τὴν τάφρον τῆς ἄκρας, ἵνα ἐγένετο

13. ὅτι μὴ ὄνομα ἦν sc. Δαρείῳ.
15. τὴν τάφρον τῆς ἄκρας] *fossam arcis.* Facta enim haec sunt Maracandis Curt. VIII,

7 κλέους, τυραννοῦντα ἐν τῷ τότε τῆς Ἑλλάδος. Ὑπὲρ δὲ
τῆς προσκυνήσεως ὅπως ἠναντιώθη Ἀλεξάνδρῳ, καὶ
τοιόσδε κατέχει λόγος. Ξυγκεῖσθαι μὲν γὰρ τῷ Ἀλε-
ξάνδρῳ πρὸς τοὺς σοφιστάς τε καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν Περ-
σῶν καὶ Μήδων τοὺς δοκιμωτάτους, μνήμην τοῦ λόγου τοῦδε
8 ἐν πότῳ ἐμβαλεῖν· ἄρξαι δὲ τοῦ λόγου Ἀνάξαρχον, ὡς
πολὺ δικαιότερον ἂν θεὸν νομιζόμενον Ἀλέξανδρον Δι-
ονύσου τε καὶ Ἡρακλέους, μὴ ὅτι τῶν ἔργων ἕνεκα, ὅσα
καὶ ἡλίκα καταπέπρακται Ἀλεξάνδρῳ, ἀλλὰ καὶ ὅτι
Διόνυσος μὲν Θηβαῖος ἦν, οὐδέν τι προσήκων Μακεδόσι,
καὶ Ἡρακλῆς Ἀργεῖος, οὐδ' οὗτος προσήκων, ὅτι μὴ
κατὰ γένος τὸ Ἀλεξάνδρου· Ἡρακλείδην γὰρ εἶναι
9 Ἀλέξανδρον. Μακεδόνας δ' αὖ τὸν σφῶν βασιλέα
δικαιότερον θείαις τιμαῖς κοσμοῦντας· καὶ γὰρ οὐδὲ
ἐκεῖνο ἀμφίλογον, ὅτι ἀπελθόντα γε ἐξ ἀνθρώπων, ὡς
θεὸν τιμήσουσι· πόσῳ δὴ δικαιότερον ζῶντα γεραίρειν
ἤπερ τελευτήσαντα, ἐς οὐδὲν ὄφελος τῷ τιμωμένῳ.

1 XI. Λεχθέντων δὲ τούτων τε καὶ τοιούτων λόγων
πρὸς Ἀναξάρχου, τοὺς μὲν μετεσχηκότας τῆς βουλῆς ἐπαι-
νεῖν τὸν λόγον, καὶ ἤδη ἐθέλειν ἄρχεσθαι τῆς προσκυνή-
σεως· τοὺς Μακεδόνας δὲ τοὺς πολλοὺς μαχομένους τῷ
2 λόγῳ, σιγῇ ἔχειν. Καλλισθένην δὲ ὑπολαβόντα,
Ἀλέξανδρον μὲν, εἰπεῖν, ὦ Ἀνάξαρχε, οὐδεμιᾶς ἀνά-
3 ξιον ἀποφαίνω τιμῆς, ὅσαι ξύμμετραι ἀνθρώπῳ· ἀλλὰ
διακεκρίσθαι γὰρ τοῖς ἀνθρώποις, ὅσαι τε ἀνθρώπιναι
τιμαὶ, καὶ ὅσαι θεῖαι, πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις, καθά-
περ ναῶν τε οἰκοδομήσει, καὶ ἀγαλμάτων ἀναστάσει

9. οὐδὲ ἐκεῖνο εἶναι — tertiam vocem ob Optimum abjeci.

C. XI.
Arg. Egregia Callisthenis oratio de honoribus divinis et humanis. Anaxarchus refutatur: Alexandro modestia commendatur.

3. πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις] Huic membro respondet istud ἐπὶ ἐχ ἥκιστα cum multis aliis rebus, tum vero maxime. *Repb.*

ὑφ' αὑτῷ εἶναι ἀπέφαινε καὶ τῇ αὑτοῦ ξυγγραφῇ Ἀλέξανδρόν τε καὶ τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα. Οὔκουν αὐτὸς 3
ἀφῖχθαι ἐξ Ἀλεξάνδρου δόξαν κτησόμενος, ἀλλὰ ἐκεῖνον εὐκλεᾶ ἐς ἀνθρώπους ποιήσων· καὶ οὖν καὶ τοῦ θείου τὴν μετουσίαν Ἀλεξάνδρῳ οὐκ ἐξ ὧν Ὀλυμπιὰς ὑπὲρ τῆς γενέσεως αὐτοῦ ψεύδεται ἀνηρτῆσθαι, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν αὐτὸς ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου συγγράψας ἐξενέγκῃ ἐς ἀνθρώπους.
4 Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τάδε ἀνέγραψαν, ὡς ἄρα ἤρετό ποτε αὐτὸν Φιλώτας, ὅντινα οἴοιτο μάλιστα τιμηθῆναι πρὸς τῆς Ἀθηναίων πόλεως· τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι, Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, ὅτι τὸν ἕτερον τοῖν τυράννοιν ἔκτειναν,
καὶ τυραννίδα ὅτι κατέλυσαν· ἐρέσθαι αὖθις τὸν Φιλώ- 5
ταν, εἰ τῷ τύραννον κτείναντι ὑπάρχει, παρ' οὗ τινας ἐθέλοι τῶν Ἑλλήνων φυγόντα σῴζεσθαι· καὶ ἀποκρίνασθαι αὖθις Καλλισθένην, εἰ καὶ μὴ παρ' ἄλλους, παρά γε
Ἀθηναίους, ὅτι φυγόντι ὑπάρχει σῴζεσθαι. Τούτους γὰρ καὶ 6
πρὸς Εὐρυσθέα πολεμῆσαι ὑπὲρ τῶν παίδων τῶν Ἡρα-

eorumque res gestas posteris tradere. *Raph.*

4. τὸν ἕτερον τοῖν τυράννοιν] Hipparchum nempe, quem tamen negat regnasse Thucydides, sed fratrem fuisse Hippiae, qui ut maximus natu, a patre Pisistrato acceptum imperium Athenis tenuerit. Communem ergo famam Arrianus sequutus est, quam falsam esse arguit Thucydides. lib. I. pag. 9. et VI. pag. 899 et seqq. τυραννίδα ὅτι κατέλυσαν] et hic in diversa abit Thucydides, qui p. 890. non ab Atheniensibus Harmodioque, verum a Lacedaemoniis eversum fuisse ait Pisistrati et filiorum ejus regnum, idemque repetit pag. 891.: Post haec facta (post caedem Hipparchi) cum tres annos Hippias Atheniensibus imperasset, quarto ab Lacedaemoniis et Alcmaeonidibus exulibus pulsus est. *Raph.*

6. Εὐρυσθέα] de hoc idem Thucyd. lib. I. pag. 5. et Georg. Acac. Roenckel. L. Baro Hoheneccius in Thucyd.: Eurystheus, Mycenarum rex, Herculem, quamdiu vixit, laboribus fatigavit, ac ne morte quidem ejus quiescens liberos ipsius delere instituit. Qui quum ad Athenienses confugissent; eorum auxilio Eurystheum in Attica praelio fuderunt, in quo ipse ab Hyllo Herculis filio, ut Diod. scribit, seu ut Pausan. Iolao est interfectus. *Raph.*

De eodem bello cf. Apollod. lib. II. Ἑλλὰς videtur esse pro Peloponneso.

πρόγονοι ἐξ Ἄργους εἰς Μακεδονίαν ἦλθον, οὐδὲ βίᾳ,
12 ἀλλὰ νόμῳ Μακεδόνων ἄρχοντες διετέλεσαν. Οὔκουν οὐδὲ αὐτῷ τῷ Ἡρακλεῖ ζῶντι ἔτι θεῖαι τιμαὶ παρ᾽ Ἑλλήνων ἐγένοντο, ἀλλ᾽ οὐδὲ τελευτήσαντι πρόσθεν, ἢ πρὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεσπισθῆναι, ὡς θεὸν τιμᾶν Ἡρα-
13 κλέα. Εἰ δ᾽ ὅτι ἐν τῇ βαρβάρῳ γῇ ὀλίγοι γίγνωνται, βαρβαρικὰ χρὴ ἔχειν τὰ φρονήματα, καὶ ἐγὼ τῆς Ἑλλάδος μεμνῆσθαί σε ἀξιῶ, ὦ Ἀλέξανδρε, ἧς ἕνεκα ὁ πᾶς στόλος σοι ἐγίγνετο, προσθεῖναι τὴν Ἀσίαν τῇ
14 Ἑλλάδι. Καὶ οὖν ἐνθυμήθητι ἐκεῖσε ἐπανελθών, ἆρά γε καὶ τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἐλευθερωτάτους προσαναγκάσεις ἐς τὴν προσκύνησιν, ἢ Ἑλλήνων μὲν ἀφέξῃ, Μακεδόσι
15 δὲ προσθήσεις τήνδε τὴν ἀτιμίαν· ἢ διακεκριμένα ἔσται σοι αὐτῷ τὰ τῶν τιμῶν ἐς ἅπαν, ὡς πρὸς Ἑλλήνων μὲν καὶ Μακεδόνων ἀνθρωπίνως τε καὶ Ἑλληνικῶς τιμᾶσθαι·
16 πρὸς δὲ τῶν βαρβάρων μόνων βαρβαρικῶς. Εἰ δὲ ὑπὲρ Κύρου τοῦ Καμβύσου λέγεται, τὸν πρῶτον προσκυνηθῆναι ἀνθρώπων Κῦρον, καὶ ἐπὶ τῷδε ἐμμεῖναι Πέρσαις τε καὶ Μήδοις τήνδε τὴν ταπεινότητα, χρὴ ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι τὸν Κῦρον ἐκεῖνον Σκύθαι ἐσωφρόνισαν, πένητες ἄνδρες καὶ αὐτόνομοι, καὶ Δαρεῖον ἄλλοι αὖ Σκύθαι, καὶ Ξέρξην Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ Ἀρταξέρξην

12. πρὸς τοῦ θεοῦ] de factis Herculi post mortem demum factis vide Diod. IV, 39. cum notis Wessel. Minus notum est, oraculum delphicum honorum divinorum, post mortem Herculi habitorum, auctorem fuisse.

13. γίγνωνται sc. οἱ Μακεδόνες.

15. Quod hic proponit Callisthenes, ut absurdum et ignobile, videntur arripuisse adulatores, ut suaderent regi, qui ea ratione usus fuit. Nam Plutarchus scribit, Alexandrum per Hephaestionem μεγαλίζοντα respondisse barbaris, per Craterum vero patrii moris tenacem Macedonibus et Graecis. Sed et literas, quas in Europam mitteret, veteris annuli gemma obsignabat, iis, quas in Asiam scriberet, Darii annulus imprimebatur. Adde quae notat Freinshem. ad Curt. VIII, 5, 6. ex Luciano.

16. τὸν πρῶτον προσκυνηθῆναι] Quo primum tempore hoc factum sit, narrat Xenoph. Cyropaed. VIII. *Raph.* Reliqua satis nota sunt.

Κλέαρχος καὶ Ξενοφῶν, καὶ οἱ ξὺν τούτοις μύριοι, καὶ ἄρειον τούτων Ἀλέξανδρος, μὴ προσκυνούμενος.

XII. Ταῦτα δὲ καὶ τοιαῦτα εἰπόντα Καλλισθένην, ἀνιᾶσαι μὲν μεγαλωστὶ Ἀλέξανδρον, Μακεδόσι δὲ πρὸς θυμοῦ εἰπεῖν· καὶ τοῦτο γνόντα Ἀλέξανδρον, πέμψαντα κωλῦσαι Μακεδόνας, μεμνῆσθαι ἔτι τῆς προσκυνήσεως. Ἀλλὰ σιγῆς γὰρ γενομένης ἐπὶ τοῖς 2
λόγοις, ἀναστάντας Περσῶν τοὺς πρεσβυτάτους, ἐφεξῆς
προσκυνεῖν. Λεοννάτον δὲ ἕνα τῶν ἑταίρων, ἐπειδή τις 3
ἐδόκει τῶν Περσῶν αὐτῷ οὐκ ἐν κόσμῳ προσκυνῆσαι, τὸν
δὲ ἐπιγελάσαι τῷ σχήματι τοῦ Πέρσου, ὡς ταπεινῷ· καὶ τούτῳ χαλεπήναντα τότε Ἀλέξανδρον, ξυναλλαγῆναι αὖθις. Ἀναγέγραπται δὲ δὴ καὶ τοιόσδε λόγος· προ- 4
πίνειν φιάλην χρυσῆν ἐν κύκλῳ Ἀλέξανδρον πρώτοις μὲν ἑταίροις, πρὸς οὕς τινας ξυνέκειτο αὐτῷ τὰ τῆς προσκυνήσεως· τὸν δὲ πρῶτον ἐκπιόντα τὴν φιάλην, προσκυνῆσαί τε ἀναστάντα, καὶ φιληθῆναι πρὸς αὐτοῦ· καὶ τοῦτο ἐφεξῆς διὰ πάντων χωρῆσαι· ὡς δὲ ἐς Καλλισθένην ἥκειν ἡ 5
πρόποσις, ἀναστῆναι μὲν Καλλισθένην καὶ ἐκπιεῖν τὴν φιάλην· καὶ προσελθόντα ἐθέλειν φιλῆσαι, οὐ προσκυνήσαντα. Τὸν δὲ τυχεῖν μὲν τότε διαλεγόμενον Ἡφαι- 6
στίωνι· οὔκουν προσέχειν τὸν νοῦν, εἰ καὶ τὰ τῆς προσκυνήσεως ἐπιτελῆ αὐτῷ Καλλισθένει ἐγένετο. Ἀλλὰ Δημή- 7
τριον γὰρ τὸν Πυθώνακτος, ἕνα τῶν ἑταίρων, ὡς προσ-

Cap. XII.

1. Μακεδόσι δὲ ἀδελφὰ εἰπεῖν — scripsi ex Opt. πρὸς θυμοῦ, ut V, 2. VII, 6.

5. Scripsi ὡς προσέχει αὐτῷ pro ὡς πρ. ἑαυτῷ, quod per vitium operarum exstat in Rapheliana et Lemgoviana.

C. XII.

1. Arg. Adorationis aulicae fallacia. Callisthenis contemtio osculi regii.

3. cf. Curt. VIII, 5, 20. qui rem narrat de Polyperconte, non Leonnato. „Unum ex veterantibus Persis mento humum contingentem per ludibrium coeperat hortari, uti vehementius id quateret ad terram etc.

ἧκε αὐτῷ ὁ Καλλισθένης φιλήσων, φάναι, ὅτι οὐ προσ-
κυνήσας πρόσεισι, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον οὐ παρασχεῖ
φιλῆσαι ἑαυτόν· τὸν δὲ Καλλισθένην, φιλήματι (φάναι)
8 ἔλαττον ἔχων ἄπειμι. Καὶ τούτων ἐγὼ ὅσα ἐς ὕβριν τ
Ἀλεξάνδρου τὴν ἐν τῷ παραυτίκα, καὶ ἐς σκαιότητα τ
Καλλισθένους φέροντα, οὐδὲν οὐδαμῇ ἐπαινῶ· ἀλλὰ τ
καθ' αὑτὸν γὰρ κοσμίως τίθεσθαι ἐξαρκεῖν φη
αὔξοντα (ὡς ἀνυστὸν) τὰ βασιλέως πράγματα, ὅτῳ π
9 ξυνεῖναι οὐκ ἀπηξίωσεν. Οὔκουν ἀπεικότως δι' ἀπεχθεί
ας γενέσθαι Ἀλεξάνδρῳ Καλλισθένην τίθεμαι, ἐπὶ τ
10 ἀκαίρῳ τε παῤῥησίᾳ, καὶ ὑπερόγκῳ ἀβελτηρίᾳ. Ἐξ
ὅτῳ τεκμαίρομαι μὴ χαλεπῶς πιστευθῆναι τοὺς κατειπό
τας Καλλισθένους, ὅτι μετέσχε τῆς ἐπιβουλῆς τῆς γεν
1 μένης Ἀλεξάνδρῳ ἐκ τῶν παίδων· τοὺς δὲ, ὅτι καὶ ἐπῆ
ρεν αὐτὸς εἰς τὸ ἐπιβουλεῦσαι. Ξυνέβη δὲ τὰ τῆς ἐπι
βουλῆς ὧδε.

1 XIII. Ἐκ Φιλίππου ἦν ἤδη καθεστηκὸς, τῶν ἐν τέ
λει Μακεδόνων τοὺς παῖδας, ὅσοι ἐς ἡλικίαν ἐμειρακι
σαντο, καταλέγεσθαι ἐς θεραπείαν τοῦ βασιλέως. Τά
τε περὶ τὴν ἄλλην δίαιταν τοῦ σώματος διακονεῖσθαι βα
σιλεῖ, καὶ κοιμώμενον φυλάσσειν τούτοις ἐπετέτραπτ
2 καὶ ὁπότε ἐξελαύνοι βασιλεὺς, τοὺς ἵππους παρὰ τῶ

8. τὴν ἐν τῷ παραυτίκα] *prae-ſentem ignominiam*, qua regem coram, in convivio, inſpectantibus omnibus efficiebant, non tempus ſaltem admonendi ejus aut reprehendendi opportunum exſpectantes. *Raph.*

C. XIII.

Arg. Pueri in aula macedonica; quorum conjuratio in Alexandrum detecta et punita. Syra vates apud Alexandrum.

1. Ἐκ Φιλίππου] Idem de Philippo refert Aelian. Var. Hiſt. XIV, 49. Cauſam moris a Philippo inſtituti adjecit hanc: ut laborum patientes, atque ad ea, quae fieri opus eſſet, peragenda, promti atque parati redderentur. cf. etiam Curt. V, 1, 42. et VIII, 6, 2–6. qui inter alia, haec cohors ait, velut ſeminarium ducum praefectorumque apud Macedones fuit. — Hi pueri, ut ſupra jam monui, interdum ſomatophylaces vocantur, et plerumque ſervilia tractabant.

ποκόμων δεχόμενοι ἐκεῖνοι προσῆγον, καὶ ἀνέβαλον οὗτοι
ισιλέα τὸν Περσικὸν τρόπον, καὶ τῆς ἐπὶ θήρᾳ φιλοτι-
ας βασιλεῖ κοινωνοὶ ἦσαν. Τούτων καὶ Ἑρμόλαος, 3
υπόλιδος μὲν παῖς, φιλοσοφίᾳ δὲ ἐδόκει προσέχειν
ν νοῦν, καὶ Καλλισθένην θεραπεύειν ἐπὶ τῷδε. Ὑπὲρ 4
του λόγος κατέχει, ὅτι ἐς θήραν προσφερομένου Ἀλε-
ξάνδρῳ συός, ἔφθη βαλὼν τὸν σῦν ὁ Ἑρμόλαος· καὶ ὁ
ν σῦς πίπτει βληθείς. Ἀλέξανδρος δὲ τοῦ καιροῦ ὑστε- 5
ρας, ἐχαλέπηνε τῷ Ἑρμολάῳ καὶ κελεύει αὐτὸν πρὸς
γὴν πληγὰς λαβεῖν, ὁρώντων τῶν ἄλλων παίδων,
ὶ τὸν ἵππον αὐτοῦ ἀφείλετο. Τοῦτον τὸν Ἑρμόλαον 6
ιγήσαντα τῇ ὕβρει, φράσαι πρὸς Σώστρατον τὸν Ἀμύν-
, ἡλικιώτην τε αὐτοῦ καὶ ἐραστὴν ὄντα, ὅτι οὐ βιωτὸν οἱ
ι μὴ τιμωρησαμένῳ Ἀλέξανδρον τῆς ὕβρεως· καὶ τὸν
ύστρατον οὐ χαλεπῶς συμπεῖσαι μετασχεῖν τοῦ ἔργου,
ε ἐρῶντα. Ὑπὸ τούτων δὲ ἀναπεισθῆναι Ἀντίπατρόν 7
τὸν Ἀσκληπιοδώρου τοῦ Συρίας σατραπεύσαντος, καὶ
πιμένην τὸν Ἀρσέου, καὶ Ἀντικλέα τὸν Θεοκρίτου, καὶ
ιλώταν τὸν Κάρσιδος τοῦ Θρακός. Ὡς οὖν περιῆκεν ἐς Ἀν- 8
πατρον ἡ νυκτερινὴ φυλακή, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ξυγκείμενον
ναι ἀποκτεῖναι Ἀλέξανδρον, κοιμωμένῳ ἐπιπεσόντας·
ιμβῆναι δὲ οἱ μὲν αὐτομάτως λέγουσιν, ἐς τε ἡμέραν 1
ίνειν Ἀλέξανδρον. Ἀριστόβουλος δὲ ὧδε ἀνέγραψε· Σύραν 9
υναῖκα ἐφομαρτεῖν Ἀλεξάνδρῳ, κάτοχον ἐκ τοῦ θείου c

Cap. XIII.

Post τούτων καὶ Ἑρμόλαος, optimo exigente, abjeci verbum ἦν. Mox ex eodem scripsi κατέχει pro προσφέρει, quod Lemgoviana ex tribus MSS. receperat pro vulgato πρεσβεύει. Animadverto etiam, nomen Sopolidis aliter flecti supra I, 2, 9., ubi in quarto casu est Σώπολιν.

Opt. habet ὅτι οὐ βιωτὸν οἱ αὐτῷ ἐστι. Velle videtur ἑαυτῷ. Ex eodem mox restitui ὑπὸ τούτων pro ὑπὸ τούτῳ.

ἐς θήραν pro ἐν θήρᾳ, ut saepe commutantur hae praepositiones.

πληγὰς λαβεῖν] castigandi verberibus eos nullius potestate praeter regem erat. Curt. I. I.

9. *Syra* non est nomen proprium, sed gentile.

ἦκει αὐτῷ ὁ Καλλισθένης φιλήσων, φάναι, ὅτι οὐ προσ-
κυνήσας προσίεσι, καὶ τὸν Ἀλέξανδρον οὐ παρασχεῖ[ν]
φιλῆσαι ἑαυτόν· τὸν δὲ Καλλισθένην, φιλήματι (φάνα[ι])
8 ἔλαττον ἔχων ἄπειμι. Καὶ τούτων ἐγὼ ὅσα ἐς ὕβριν τ[ὴν]
Ἀλεξάνδρου τὴν ἐν τῷ παραυτίκα, καὶ ἐς σκαιότητα τ[ὴν]
Καλλισθένους φέροντα, οὐδὲν οὐδαμῇ ἐπαινῶ· ἀλλὰ τ[ὸ]
καθ' αὑτὸν γὰρ κοσμίως τίθεσθαι ἐξαρκεῖν φημ[ὶ]
αὔξοντα (ὡς ἀνυστὸν) τὰ βασιλέως πράγματα, ὅτῳ τ[ις]
9 ξυνεῖναι οὐκ ἀπηξίωσεν. Οὔκουν ἀπεικότως δὲ ἀπεχθεί-
ας γενέσθαι Ἀλεξάνδρῳ Καλλισθένην τίθεμαι, ἐπὶ τῇ
10 ἀκαίρῳ τε παῤῥησίᾳ, καὶ ὑπερόγκῳ ἀβελτηρίᾳ. Ἐφ'
ὅτῳ τεκμαίρομαι μὴ χαλεπῶς πιστευθῆναι τοὺς κατειπόν-
τας Καλλισθένους, ὅτι μετέσχε τῆς ἐπιβουλῆς τῆς γινο-
1 μένης Ἀλεξάνδρῳ ἐκ τῶν παίδων· τοὺς δὲ, ὅτι καὶ ἐπῆ-
ρεν αὐτὸς οὗτος τὸ ἐπιβουλεῦσαι. Ξυνέβη δὲ τὰ τῆς ἐπι-
βουλῆς ὧδε.

1 XIII. Ἐκ Φιλίππου ἦν ἤδη καθεστηκὸς, τῶν ἐν τέ-
λει Μακεδόνων τοὺς παῖδας, ὅσοι ἐς ἡλικίαν ἐμειρακί-
σαντο, καταλέγεσθαι ἐς θεραπείαν τοῦ βασιλέως. Τά
τε περὶ τὴν ἄλλην δίαιταν τοῦ σώματος διακονεῖσθαι βα-
σιλεῖ, καὶ κοιμώμενον φυλάσσειν τούτοις ἐπετέτραπτο·
2 καὶ ὁπότε ἐξελαύνοι βασιλεύς, τοὺς ἵππους παρὰ τῶν

8. τὴν ἐν τῷ παραυτίκα] *praesentem ignominiam*, qua regem coram, in convivio, inspectantibus omnibus afficiebant, non tempus saltem admonendi ejus aut reprehendendi opportunum exspectantes. *Raph.*

C. XIII.

Arg. Pueri in aula macedonica; quorum conjuratio in Alexandrum detecta et punita. Syra vates apud Alexandrum.

1. Ἐκ Φιλίππου] Idem de Philippo refert Aelian. Var. Hist. XIV, 49. Causam moris a Philippo instituti adjecit hanc: ut laborum patientes, atque ad ea, quae fieri opus esset, peragenda, prompti atque parati redderentur. cf. etiam Curt. V, 1, 42. et VIII, 6, 2—6. qui inter alia, haec cohors, ait, velut seminarium ducum praefectorumque apud Macedones fuit. — Hi pueri, ut supra jam monui, interdum somatophylaces vocantur, et plerumque servilia tractabant.

υθέρῳ ἀνδρὶ φέρειν τὴν ὕβριν τὴν Ἀλεξάνδρου πάντα 4
ταλέγοντα, τήν τε Φιλώτα οὐκ ἔνδικον τελευτὴν, καὶ
πατρὸς αὐτοῦ Παρμενίωνος ἔτι ἐκνομωτέραν, καὶ τῶν
λων τῶν τότε ἀποθανόντων, καὶ τὴν Κλείτου ἐν μέθῃ
χίρεσιν, καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν Μηδικὴν, καὶ τὴν προσκ-
ύνησιν τὴν βουλευθεῖσαν, καὶ οὔπω πεπαυμένην, καὶ
τοὺς τε καὶ ὕπνους τοὺς Ἀλεξάνδρου ταῦτα οὐ φέροντα
, ἐλευθερῶσαι ἐθελῆσαι ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους Μακε-
δόνας. Τοῦτον μὲν δὴ αὐτόν τε καὶ τοὺς ξὺν αὐτῷ ξυλ-
ληφθέντας καταλευσθῆναι πρὸς τῶν παρόντων. Καλλι- 5
σθένην δὲ Ἀριστόβουλος μὲν λέγει δεδεμένον ἐν πέδαις
μπεριάγεσθαι τῇ στρατιᾷ, ἔπειτα νόσῳ τελευτῆσαι·
Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου στρεβλωθέντα καὶ κρεμασθέντα
ἀποθανεῖν. Οὕτως οὐδὲ οἱ πάνυ πιστοὶ ἐς τὴν ἀφήγησιν, 6
καὶ ξυγγενόμενοι ἐν τῷ τότε Ἀλεξάνδρῳ, ὑπὲρ τῶν
γνωρίμων τε καὶ οὐ λαθόντων σφᾶς ὅπως ἐπεράχθη,
ξύμφωνα ἀνέγραψαν. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὑπὲρ τούτων 7
αὐτῶν ἄλλοι ἄλλως ἀφηγήσαντο· ἀλλ' ἐμοὶ ταῦτα ἀπο-
χρῶντα ἔσω ἀναγεγραμμένα. Ταῦτα μὲν δὴ οὐ πολλῷ 8
ὕστερον πραχθέντα, ἐγὼ ἐν τοῖσδε τοῖς ἀμφὶ Κλεῖτον

Cap. XIV.

ἐπεράχθη pro διεπράχθη ex Opt.
ἔσω ἀναγ. ex MSS. omnibus pro ἐστιν ἀναγ.

καὶ πότους τε καὶ ὕπνους] De potationibus Alexandri, quae dixit Aristobulus, vide VII, 29, §. quem sequitur Plut. Vita Alex. c. 23. De iisdem longus est, Athenaeus X. p. 434., qui eum aliquando per totum triduum temulentiam edormivisse tradit. Plutarchus eum interdum per totum diem propter ebrietatem dormivisse auctor est. Distinguendum est inter tempora. Primis temporibus modicus fuisse videtur Alexander, iis, demque vera esse pocterahc, quae tradit Aristobulus. Persis vero devictis, nimis jam libidini indulgebat; de his posterioribus temporibus valent, quae Athenaeus aliique habent.

5. ξυμπεριάγεσθαι τῇ στρατιᾷ] pro περιάγεσθαι ξὺν τῇ στρατιᾷ. *Raph.*

νόσῳ] i. e. φθειριάσαντα, ut habet Plut. Vit. Alex. c. 55.

8. οὐ πολλῷ ὕστερον] Bactris, si Arrianum sequeris c. 22, 3. Cariatis, urbe Bactriana, si Strabonem pag. 356.

ξυνηνεχθεῖσαν Ἀλεξάνδρῳ ἀνέγραψα, τούτους μᾶλλόν τι φίκεῖα ὑπολαβὼν ἐς τὴν ἀφήγησιν.

1 XV. Παρ' Ἀλέξανδρον δὲ ἧκε καὶ αὖθις Σκυθῶν τῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης πρεσβεία, ξὺν τοῖς πρέσβεσιν, οὓς

2 αὐτὸς ἐς Σκύθας ἔστειλεν. Ὁ μὲν δὴ τότε βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν, ὅτε οὗτοι ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐπέμποντο, τετελευ-

3 τηκὼς ἐτύγχανεν· ἀδελφὸς δὲ ἐκείνου ἐβασίλευεν. Ἡ δὲ ὁ νοῦς τῆς πρεσβείας, ἐθέλειν ποιεῖν πᾶν τὸ ἐξ Ἀλεξάνδρου ἐπαγγελλόμενον Σκύθας· καὶ δῶρα ἔφερον Ἀλεξάνδρῳ παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Σκυθῶν ὅσα, μέγιστα νομίζεται ἐν Σκύθαις· καὶ τὴν θυγατέρα ὅτι ἐθέλει Ἀλεξάνδρῳ δοῦναι γυναῖκα, βεβαιότητος ἕνεκα τῆς πρὸς

4 Ἀλέξανδρον φιλίας τε καὶ συμμαχίας. Εἰ δὲ ἀπαξιοῖ τὴν Σκυθῶν βασίλισσαν γῆμαι Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ τῶν γε σατραπῶν τῶν τῆς Σκυθικῆς χώρας, καὶ ὅσοι ἄλλοι δυνάσται κατὰ τὴν γῆν τὴν Σκυθίδα, τούτων τὰς παῖδας ἐθέλειν δοῦναι τοῖς πιστοτάτοις τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον· ἥξειν δὲ καὶ αὐτὸς ἔφασκεν, εἰ κελεύοιτο, ὡς παρ' αὐτοῦ

5 Ἀλεξάνδρου ἐπακοῦσαι ὅσα ἐπαγγέλλοι. Ἀφίκετο δὲ ἐν τούτῳ παρ' Ἀλέξανδρον καὶ Φαρασμάνης ὁ Χωρασμίων βασιλεὺς, ξὺν ἱππεῦσι χιλίοις καὶ πεντακοσίοις.

6 Ἔφασκε δὲ ὁ Φαρασμάνης, ὅμορος οἰκεῖν τῷ τε Κόλχων γένει καὶ ταῖς γυναιξὶ ταῖς Ἀμαζόσιν, καὶ εἰ θέλοι

Cap. XV.

1. οὓς αὐτὸς recepi pro ὧς αὐτὸς ex tribus MSS. et Veneta ac Basil. Graecismus est notissimus.

6. εἰ θέλοι — sic scripsi ex Opt. et duobus aliis pro εἰ ἐθέλοι. Sic voluit etiam Lemgoviana, sed habet εἰ ἐθέλει.

C. XV.

Arg. Recentes legati ex Scythia et Macedonum reditus. Pharasmanis amicitia. Alexander Indiam spectat, sed in Sogdianam redire cogitur. Portentum in castris ad Oxum.

1. ἐκ τῆς Εὐρώπης] e regionibus trans Iaxarten.

6. Narratio haec fide digna non esse videtur, quod jam vidit Grentemesnilius. De fabulosis Amazonibus vide ad VII, 13, 4. seqq. Quid vero, si

λευθέρῳ ἀνδρὶ φέρειν τὴν ὕβριν τὴν Ἀλεξάνδρου πάντα 4
καταλέγοντα, τήν τε Φιλώτα οὐκ ἔνδικον τελευτήν, καὶ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Παρμενίωνος ἔτι ἐκνομωτέραν, καὶ τῶν
ἄλλων τῶν τότε ἀποθανόντων, καὶ τὴν Κλείτου ἐν μέθῃ 1
ἀναίρεσιν, καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν Μηδικήν, καὶ τὴν προσ-
κύνησιν τὴν βουλευθεῖσαν, καὶ οὔπω πεπαυμένην, καὶ 2
πότους τε καὶ ὕπνους τοὺς Ἀλεξάνδρου· ταῦτα οὐ φέροντά
τι, ἐλευθερῶσαι ἐθελῆσαι ἑαυτόν τε καὶ τοὺς ἄλλους Μακε- 3
δόνας. Τοῦτον μὲν δὴ αὐτόν τε καὶ τοὺς ξὺν αὐτῷ ξυλλ-
ηφθέντας καταλευσθῆναι πρὸς τῶν παρόντων. Καλλ- 5
ισθένην δὲ Ἀριστόβουλος μὲν λέγει δεδεμένον ἐν πέδαις
ξυμπεριάγεσθαι τῇ στρατιᾷ, ἔπειτα νόσῳ τελευτῆσαι·
Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου στρεβλωθέντα καὶ κρεμασθέντα
ἀποθανεῖν. Οὕτως οὐδὲ οἱ πάνυ πιστοὶ ἐς τὴν ἀφήγησιν, 6
καὶ ξυγγενόμενοι ἐν τῷ τότε Ἀλεξάνδρῳ, ὑπὲρ τῶν
γνωρίμων τε καὶ οὐ λαθόντων σφᾶς ὅπως ἐπράχθη,
ξύμφωνα ἀνέγραψαν. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ὑπὲρ τούτων 7
αὐτῶν ἄλλοι ἄλλως ἀφηγήσαντο· ἀλλ' ἐμοὶ ταῦτα ἀπο-
χρῶντα ἔστω ἀναγεγραμμένα. Ταῦτα μὲν δὴ οὐ πολλῷ 8
ὕστερον πραχθέντα, ἐγὼ ἐν τοῖσδε τοῖς ἀμφὶ Κλεῖτον

Cap. XIV.

6. ἐπράχθη pro διεπράχθη ex Opt.
7. ἔστω ἀναγ. ex MSS. omnibus pro ἐστιν ἀναγ.

4. καὶ πότους τε καὶ ὕπνους] De potationibus Alexandri, quae dixit Aristobulus, vide VII, 29., 9. quem sequitur Plut. Vita Alex. c. 23. De iisdem longus est, Athenaeus. X. p. 434., qui eum aliquando per totum triduum temulentiam edormivisse tradit. Plutarchus eum interdum per totum diem propter ebrietatem dormivisse auctor est. Distinguendum est inter tempora. Primis temporibus modicus fuisse videtur Alexander, denique vero esse potatorem, quae tradit Aristobulus. Persis vero devictis, nimis jam libidini indulgebat; de his posterioribus temporibus valent, quae Athenaeus aliique habent.

5. ξυμπεριάγεσθαι τῇ στρατιᾷ] pro περιάγεσθαι ξὺν τῇ στρατιᾷ. *Raph.*

νόσῳ] i. e. φθειριάσαντα, ut habet Plut. Vit. Alex. c. 55.

8. οὐ πολλῷ ὕστερον] Bactris, si Arrianum sequeris c. 22, 3. Cariatis, urbe Bactriana, si Strabonem pag. 516.

ἐξ Ἀλεξάνδρου ἐπετέτραπτο, καὶ ὅσοι ἄλλοι πρόσχωροι
τούτῳ σατράπαι, ξυστήσας Φαρασμάνην ἀποπέμπει ἐς
10 τὰ ἤθη αὐτοῦ· αὐτῷ δὲ τὰ Ἰνδῶν ἔφη ἐν τῷ τότε μέλειν,
τούτους γὰρ καταστρεψάμενος, πᾶσαν δὴ ἔχειν τὴν Ἀσίαν·
ἐχομένης δὲ τῆς Ἀσίας, ἐπανιέναι ἂν ἐς τὴν Ἑλλάδα·
11 ἐκεῖθεν δὲ ἐφ' Ἑλλησπόντου τε καὶ τῆς Προποντίδος ξὺν
τῇ δυνάμει πάσῃ τῇ τε ναυτικῇ καὶ τῇ πεζικῇ, ἐλάσειν
εἴσω τοῦ Πόντου· καὶ ἐς τότε ἠξίου ἀποθέσθαι Φαρασμά-
12 νην, ὅσα ἐν τῷ παραυτίκα ἐπηγγέλλετο. Αὐτὸς δὲ
ἐπὶ τὸν Ὦξόν τε ποταμὸν ᾔει αὖθις, καὶ ἐς τὴν Σογδια-
νὴν προχωρεῖν ἐγνώκει, ὅτι πολλοὺς τῶν Σογδιανῶν ἐς τὰ
ἐρύματα ξυμπεφευγέναι ἠγγέλλετο, οὐδὲ ἐθέλειν κατα-
κούειν τοῦ σατράπου, ὅστις αὐτοῖς ἐξ Ἀλεξάνδρου ἐπι-
13 τέτακτο. Στρατοπεδεύοντος δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ
Ὤξῳ, οὐ μακρὰν τῆς σκηνῆς τῆς αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου πη-
γὴ ὕδατος, καὶ ἄλλη ἐλαίου πηγὴ πλησίον αὐτῆς ἀνέσχε.
καὶ Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου τῷ σωματοφύλακι ἐπειδὴ
ἐσηγγέλθη τὸ τέρας, Πτολεμαῖος Ἀλεξάνδρῳ ἔφρασε.
14 Ἀλέξανδρος δὲ ἔθυεν ἐπὶ τῷ φάσματι, ὅσα οἱ μάντεις
ἐξηγοῦντο. Ἀρίστανδρος δὲ, πόνων εἶναι σημεῖον τοῦ ἐλαίου
τὴν πηγὴν ἔφασκεν· ἀλλὰ καὶ νίκην ἐπὶ τοῖς πόνοις
σημαίνειν.

1 XVI. Διαβὰς οὖν ξὺν μέρει τῆς στρατιᾶς ἐς τὴν Σογδιανὴν, Πολυπέρχοντα δὲ καὶ Ἄτταλον καὶ Γοργίαν

12. Post ἐς τὴν Σογδιανὴν, jubentibus omnibus MSStis abjeci vocem χώραν. Mox ex Optimo scripsi Στρατοπεδεύοντος, non ἐστρατοπεδεύοντος.

9. ξυστήσας] *commendans*, ut recte explicat *Gron.*

10. πᾶσαν τὴν Ἀσίαν] sc. quantam tunc novere.

12. ᾔει αὖθις] retro ivit, e Zariaspis vel Bactris septemtrionem versus. cf. c. 7, 1. et 16, 1.

τοῦ σατράπου] cujus noster nomen praeter consuetudinem neglexit. Erat autem in Sogdianis Peucolaus cum tribus millibus peditum relictus. Curt. VII, 10, 10.

C. XVI.

Arg. Sogdiana subjecta. Spitamenis audacia in Bactriana.

1. διαβὰς οὖν] sc. Oxum.

αὶ Μελέαγρον αὐτῦ ἐν Βάκτροις ὑπολιπόμενος, τύτοις ἐν παρήγγειλε τήν τε χώραν ἐν φυλακῇ ἔχειν, ὡς μὴ νεωτερίσωσιν οἱ ταύτῃ βάρβαροι, καὶ τὺς ἤδη ἀφε-ηκότας αὐτῶν ἐξαιρεῖν· αὐτὸς δὲ ἐς πέντε μέρη διελὼν 2
ὴν ἅμα οἱ ςρατιὰν, τῶν μὲν Ἡφαιςίωνα ἄρχειν ταξε, τῶν δὲ Πτολεμαῖον τὸν Λάγυ τὸν σωματοφύ-ακα· τοῖς τρίτοις δὲ Περδίκκαν ἐπέταξε· τῆς δὲ τε-άρτης τάξεως Κοῖνος καὶ Ἀρτάβαζος ἡγῦντο αὐτῶν· ὴν δὲ πέμπτην μοῖραν ἀναλαβὼν αὐτὸς, ἐπῄει τὴν χώ-αν ὡς ἐπὶ Μαράκανδα. Καὶ οἱ ἄλλοι, ὡς ἑκάςοις 3
ροὐχώρει, ἐπῄεσαν, τὺς μέν τινας τῶν ἐς τὰ ἐρύματα υμπεφευγότων βίᾳ ἐξαιρῦντες, τὺς δὲ καὶ ὁμολογίᾳ ροσχωρῦντας σφίσιν ἀναλαμβάνοντες. Ὡς δὲ ξύμ- 4
ασα αὐτῷ ἡ δύναμις, ἐπελθῦσα τῶν Σογδιανῶν τῆς ώρας τὴν πολλὴν, ἐς Μαράκανδα ἀφίκετο, Ἡφαι-ίωνα μὲν ἐκπέμπει τὰς ἐν τῇ Σογδιανῇ πόλεις συνοικί-ειν· Κοῖνον δὲ καὶ Ἀρτάβαζον ὡς ἐς Σκύθας, ὅτι ἐς κύθας καταπεφευγέναι Σπιταμένης αὐτῷ ἐξηγγέλ-ετο. Αὐτὸς δὲ ξὺν τῇ λοιπῇ ςρατιᾷ ἐπιὼν τῆς Σογδια- 5
ῆς, ὅσα ἔτι πρὸς τῶν ἀφεςηκότων κατείχετο, ταῦτα ὐ αλεπῶς ἐξῄρει. Ἐν τύτῳ δὲ Ἀλεξάνδρυ ὄντος, Σπι- 6

Cap. XVI.

Ἐν τύτῳ ex Opt. pro ἐν τύτοις.

Construas: τῆς δὲ τετάρτης τάξεως αὐτῶν, quod est pro τοῖς τέσσαρσι.

ἐπῄει τὴν χώραν] i. e. Sogdianam. Hanc ἐπῄει i. e. perivit, sed ita, ut cuncta obvia subigeret. Iusserat vero Alexander ducibus, ut aliquam quisque partem percurreret, omnes vero Maracanda convenirent, quo ipse recta duxisse videtur. Igitur ἐπῄει ὡς ἐπὶ Μαράκανδα, quam urbem a rege eversam tradit Strabo XI, p. 356.

συνοικίζειν] i. e. praecipue, regionis et ruris incolas cogere, ut urbes incolant. De his urbibus loqui videtur Curt. VII, 10, 15. „circa Marginiam VI. oppidis condendis electa sedes est. Duo ad meridiem versa, quatuor spectantia orientem. Modicis inter se spatiis distabant, ne procul repetendum esset mutuum auxilium. Haec omnia sita sunt in editis collibus, tum velut freni domitarum gentium." Octo urbes in Sogdiana et Bactriana conditas numerat Strabo XI. duodecim Iust. XII, 5.

Σκύθας] intellige Massagetas.

ταμένης τε καὶ σὺν αὐτῷ τῶν Σογδιανῶν τινες φυγάδων,
ἐς τῶν Σκυθῶν τῶν Μασσαγετῶν καλουμένων τὴν χώραν
ξυμπεφευγότες, ξυναγαγόντες τῶν Μασσαγετῶν ἱπ-
πέας ἑξακοσίους, ἀφίκοντο πρός τι φρούριον τῶν κατὰ τὴν
7 Βακτριανήν· καὶ τῷ τε φρουράρχῳ οὐδὲν πολέμιον προσδε-
χομένῳ ἐπιπεσόντες, καὶ τοῖς ξὺν τούτῳ τὴν φυλακὴν
ἔχουσιν, τοὺς μὲν στρατιώτας διαφθείρουσι, τὸν φρούραρχον
8 δὲ ἑλόντες εἰς φυλακὴν εἶχον· θαῤῥήσαντες δὲ ἐπὶ τοῦ
φρουρίου τῇ καταλήψει, ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον Ζαριάσ-
ποις πελάσαντες, τῇ μὲν πόλει προσβαλεῖν ἀπέγνω-
σαν, λείαν δὲ πολλὴν περιβαλλόμενοι, ἤλαυνον.
9 Ἦσαν δὲ ἐν τοῖς Ζαριάσποις, νόσῳ ὑπολελειμμένοι, τῶν
ἱππέων ἑταίρων οὐ πολλοί, καὶ ξὺν τούτοις Πείθων τε ὁ
Σωσικλέους, ἐπὶ τῆς βασιλικῆς θεραπείας τῆς ἐν Ζαριάσ-
10 ποις τεταγμένος, καὶ Ἀριστόνικος ὁ κιθαρῳδός. Καὶ
οὗτοι αἰσθόμενοι τῶν Σκυθῶν τὴν καταδρομὴν (ἤδη γὰρ
ἐκ τῆς νόσου ἀναῤῥωσθέντες ὅπλα τε ἔφερον, καὶ τῶν ἵπ-
πων ἐπέβαινον) ξυναγαγόντες τούς τε μισθοφόρους ἱππέας
ἐς ὀγδοήκοντα, ὅτι ἐπὶ φυλακῇ τῶν Ζαραισπῶν ὑπολε-
λειμμένοι ἦσαν, καὶ τῶν παίδων τινὰς τῶν βασιλικῶν,
11 ἐκβοηθοῦσιν ἐπὶ τοὺς Μασσαγέτας· καὶ τῇ μὲν πρώτῃ
προσβολῇ, οὐδὲν ὑποτοπήσασι τοῖς Σκύθαις ἐπιπεσόντες,
τήν τε λείαν ξύμπασαν ἀφείλοντο αὐτούς, καὶ τῶν ἀγόντων
12 τὴν λείαν οὐκ ὀλίγους ἀπέκτειναν. Ἐπανιόντες δὲ αὐτοὶ
ἀτάκτως, ἅτε οὐδενὸς ἐξηγουμένου, ἐνεδρευθέντες πρὸς

7. διαφθείρουσι ex eodem pro διέφθειραν.

7. εἰς φυλακὴν pro ἐν φυλακῇ, ut saepe.

9. ἐπὶ τῆς βασιλικῆς θεραπείας] Zariaspa erant Bactrianae caput. Consentaneum igitur, tam ibi, quam in aliis praecipuis urbibus, habuisse Alexandrum suam rem privatam, curatoresque rei domesticae, ut posteriora saecula vocaverunt. Idque exemplo regis Persarum, cujus in omni imperio passim erant σταθμοὶ βασιλήϊοι, sive mansiones regiae. Herod. V, 52. *Freinshem.* ad Curt. VIII, 1, 5. Ex hac familia paulo post nominantur pueri regii. Sic Polybius θεραπείας nomine appellat corporis custodes, sive praetoriam cohortem, lib. V, c. 69. *Raph.*

Σπιταμένης καὶ τῶν Σκυθῶν, τῶν μὲν ἑταίρων ἀποβάλλουσιν ἑπτά, τῶν δὲ μισθοφόρων ἱππέων ἑξήκοντα· καὶ 3
Ἀριστόνικος ὁ κιθαρῳδὸς αὐτοῦ ἀποθνήσκει οὐ κατὰ κιθαρῳδὸν ἀνὴρ ἀγαθὸς γενόμενος. Πείθων δὲ τρωθείς, ζῶν λαμβάνεται πρὸς τῶν Σκυθῶν.

XVII. Καὶ ταῦτα ὡς Κρατερῷ ἐξηγγέλθη, 1
σπουδῇ ἐπὶ τοὺς Μασσαγέτας ἤλαυνεν. Οἱ δὲ ὡς ἐπύθοντο πλησίον ἐπελαύνοντα σφίσι Κρατερόν, ἔφευγον ἀνὰ κράτος ὡς ἐς τὴν ἐρήμην. Καὶ Κρατερὸς ἐχόμενος 2
αὐτῶν, αὐτοῖς τε ἐκείνοις περιπίπτει οὐ πόρρω τῆς ἐρήμου, καὶ ἄλλοις ἱππεῦσι Μασσαγετῶν ὑπὲρ τοὺς χιλίους· καὶ μάχη γίνεται τῶν Μακεδόνων καὶ τῶν Σκυθῶν καρτερά, καὶ ἐνίκων οἱ Μακεδόνες. τῶν δὲ Σκυθῶν ἀπέθανον μὲν ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ἱππεῖς. Οἱ δὲ ἄλλοι οὐ χαλεπῶς ἐς τὴν ἐρήμην διεσώθησαν, ὅτι ἄπορον ἦν προσωτέρω τοῖς Μακεδόσι διώκειν. Καὶ ἐν τούτῳ Ἀλέξανδρος Ἀρ- 3
τάβαζον μὲν τῆς σατραπείας τῆς Βακτρίων ἀπαλλάττει δεηθέντα διὰ γῆρας· Ἀμύνταν δὲ τὸν Νικολάου σατράπην ἀντ' αὐτοῦ καθίστησι. Κοῖνον δὲ ἀπολείπει αὐτοῦ, τήν 4
τε αὐτοῦ τάξιν καὶ τὴν Μελεάγρου ἔχοντα, καὶ τῶν ἑταίρων ἱππέων ἐς τετρακοσίους, καὶ τοὺς ἱππακοντιστὰς πάντας, καὶ τῶν Βακτρίων τε καὶ Σογδιανῶν καὶ ὅσοι ἄλλοι μετὰ Ἀμύντου ἐτάχθησαν· προστάξας ἅπασιν, 5
ἀκούειν Κοίνου, καὶ διαχειμάζειν αὐτοῦ ἐν τῇ Σογδιανῇ, τῆς τε χώρας ἕνεκα τῆς φυλακῆς, καὶ εἴπῃ ἄρα Σπι-

Cap. XVII.

1. τῶν Μακεδόνων. Sic scripsi ex primis quatuor editis. In Gronoviana primum inseritur vocula τε, quam, quia Gronovius nihil de ea monuit, omisi.

5. εἴπῃ ex Opt. et primis editis pro εἴπει.

13. Huic Aristonico Plutarchus de fort. Alex. p. 334. auctor est, Alexandrum statuam aeream collocasse Pythiis. Citharam statua gerebat et hastam projectam.

C. XVII.

Arg. Audacia Spitamenis a Cratero castigata. Bactrianorum Satrapa Amyntas. Ultimus Spitamenis conatus per Scythas, a quibus decollatur.

5. εἴπῃ — ἐνεδρεύσαντες ξυλλαβεῖν]

ταμένην περιφερόμενον κατὰ τὸν χειμῶνα ἐνεδρεύσαντας
6 ξυλλαβεῖν. Σπιταμένης δὲ καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν, ὡς φρου-
ραῖς τε πάντα κατειλημμένα ἑώρων ἐκ τῶν Μακεδόνων,
καὶ σφῖν ἄπορα πάντα τὰ τῆς φυγῆς ἐγίγνετο, ὡς ἐπὶ
Κοῖνόν τε καὶ τὴν ξὺν τούτῳ στρατιὰν ἐτράποντο, ὡς ταύτῃ
7 μᾶλλόν τι ἀξιόμαχοι ἐσόμενοι. Ἀφικόμενοι δὲ ἐς Βα-
γὰς, χωρίον τῆς Σογδιανῆς ὀχυρὸν, ἐν μεθορίῳ τῆς τε
Σογδιανῶν γῆς καὶ τῆς Μασσαγετῶν Σκυθῶν ᾠκισμένον,
ἀναπείθουσιν οὐ χαλεπῶς τῶν Σκυθῶν ἱππέας ἐς τρισχι-
8 λίους συνεμβάλλειν σφίσιν ἐς τὴν Σογδιανήν. Οἱ δὲ
Σκύθαι, ὅτι ἀπορίᾳ τε πολλῇ ἔχονται, καὶ ἅμα ὅτι οὔτε
πόλεις εἰσὶν αὐτοῖς, οὔτε ἑδραῖοι οἰκοῦσιν, ὡς δειμαίνειν
ἂν περὶ τῶν φιλτάτων, οὐ χαλεποὶ ἀναπεισθῆναί εἰσιν
9 ἐς ἄλλον καὶ ἄλλον πόλεμον. Ὡς δὲ Κοῖνός τε καὶ οἱ
ἀμφ' αὐτὸν ἔμαθον προσιόντας τοὺς ξὺν Σπιταμένῃ ἱπ-
πέας, ἀπήντων καὶ αὐτοὶ μετὰ τῆς στρατιᾶς· καὶ γίγνε-
ται αὐτῶν μάχη καρτερὰ, καὶ νικῶσιν οἱ Μακεδόνες,
ὥς τε τῶν μὲν βαρβάρων ἱππέων ὑπὲρ τοὺς ὀκτακοσίους
πεσεῖν ἐν τῇ μάχῃ, τῶν δὲ ξὺν Κοίνῳ ἱππεῖς μὲν ἐς εἴκοσι
10 καὶ πέντε, πεζοὺς δὲ δώδεκα. Οἵ τε οὖν Σογδιανοὶ, οἱ
ἔτι ὑπολειπόμενοι ξὺν Σπιταμένῃ, καὶ τῶν Βακτρίων
πολλοὶ ἀπολείπουσιν ἐν τῇ φυγῇ Σπιταμένην· καὶ ἀφι-
κόμενοι παρὰ Κοῖνον παρέδωσαν σφᾶς αὐτοὺς Κοίνῳ.
11 Οἵ τε Μασσαγέται οἱ Σκύθαι κακῶς πεπραγότες, τὰ
μὲν σκευοφόρα τῶν ξυμπαραταξαμένων σφίσι Βακτρίων

8. *οἱ δὲ Σκύθαι οὗτοι* — Emendavi *οἱ δὲ Σκύθαι, ὅτι*, et quia mox eadem conjunctio repetitur, ut moris est, et quia quae sequuntur, non de his solum Scythis, sed de omnibus valent.

Exempla sunt paucissima, ubi *εἰ* cum infinitivo construitur. Unum laudatur in notis ad Vigerium ex Aesopo, sed dubitatur, an lectio sit vera. Nostro loco conjeceram *ἐνεδρεύσαντες ξυλλάβοιεν*, ut omnibus fere locis loquitur Arrianus, excepto uno c. 30, 12. ubi iterum invenitur *εἴποι τινὰς τῶν βαρβάρων ξυλλαβεῖν*. Quare nihil mutavi, eamque constructionem inter singularia historici generis scribendi numerari malo.

ι καὶ Σογδιανῶν διήρπασαν· αὐτοὶ δὲ ξὺν Σπιταμένῃ τὴν ἔρημον ἔφευγον. Ὡς δὲ ἐξήγγελτο αὐτοῖς Ἀλέ- 12 ανδρος ἐν ὁρμῇ ὢν ἐπὶ τὴν ἔρημον ἐλαύνειν, ἀποτεμόν-ις τοῦ Σπιταμένου τὴν κεφαλὴν παρὰ Ἀλέξανδρον πέμ-ουσιν, ὡς ἀποστρέψοντες ἀπὸ σφῶν αὐτὸν τούτῳ τῷ γῳ.

XVIII. Καὶ ἐν τούτῳ Κοῖνός τε ἐς Ναύτακα παρ' λέξανδρον ἐπανέρχεται, καὶ οἱ ἀμφὶ Κρατερόν τε καὶ 1 ρατασφέρνην τὸν τῶν Παρθυαίων σατράπην, καὶ Στα-άνωρ ὁ Ἀρείων, πεπραγμένων σφίσι πάντων, ὅσα ' Ἀλεξάνδρου ἐτέτακτο. Ἀλέξανδρος δὲ περὶ Ναύ- 2 ακα ἀναπαύων τὴν στρατιὰν, ὅτι περ ἀκμαῖον τοῦ χει-ῶνος ἦν, Φραταφέρνην μὲν ἀποστέλλει ἐς Μάρδους καὶ απούρους, Αὐτοφραδάτην ἐπανάξοντα τὸν σατράπην, τι πολλάκις ἤδη μετάπεμπτος ἐξ Ἀλεξάνδρου γιγνόμε-ος, οὐχ ὑπήκουε καλοῦντι. Στασάνορα δὲ ἐς Δράγγας 3

1. ἐξήγγελτο pro ἐξηγγέλλετο ex Opt. ut saepe.

Cap. XVIII.

, τοῦ χειμῶνος ἦν — verbum nunc adjeci ex Optimo. Deinde pro vulgato Τοπείρους scripsi Ταπούρους jubente Freinshemio in indice Curt. Sic est in Curtio, sic in Arriano III, 23, 5. 13. 24, 6. VII, 23, 1. sic jam emendavi III, 8, 7. III, 11, 5. et 23, 3. Hoc nostro loco habet Optimus Ταπύρους, quod alludit. Deinde etiam pro vulgato Φραδάτην emendavi Αὐτοφραδάτην, vide Freinshem. ad Curt. VI, 5, 21. et in indice, atque nostrum III, 23, 13. et 24, 6.

C. XVIII.

Arg. Satrapae missi in diversas provincias. Petra in Sogdianis.

1. Craterus et Coenus ad Alexandrum redeunt a persecutione Spitamenis. Phrataphernes autem et Stasanor missi erant in Arios, ad Arsamen capiendum. Sed memoria fefellit nostrum. Supra enim c. 7, 2. Phratapher-nem et Stasanorem ad Alexandrum redisse scripsit, cum esset Zariaspis. Arsamen istum Artabazi filium fuisse, ut putat Blancardus, minus est verosimile. Eodem enim tempore, quo Arsames suspectus fuit et captus, Artabazo usus est Alexander, tanquam homine fidissimo. Deinde quis credat, regem prius filium Ariorum satrapam constituisse, quam patri Bactrianam traderet? Pro Artabazi filio eum Arsamen accipere malo, qui V, 29, 6. parti Indiae praefectus narratur.

σατράπην ἐκπέμπει, ἐς Μήδους δὲ Ἀτροπάτην, ἐπὶ σα-
τραπείᾳ καὶ τοῦτον τῇ Μήδων, ὅτι Ὀξοδάτης ἐθελοκα-
4 κεῖν αὐτῷ ἐφαίνετο. Σταμένην δὲ ἐπὶ Βαβυλῶνος στέλ-
λει, ὅτι Μαζαῖος ὁ Βαβυλώνιος ὕπαρχος τετελευτηκέ-
5 ναι αὐτῷ ἐξηγγέλλετο. Σώπολιν δὲ καὶ Ἐπόκιλλον
καὶ Μενίδαν ἐς Μακεδονίαν ἐκπέμπει, τὴν στρατιὰν τὴν
6 ἐκ Μακεδονίας αὐτῷ ἀνάξοντας. Ἅμα δὲ τῷ ἦρι ὑπο-
φαίνοντι προὐχώρει ὡς ἐπὶ τὴν ἐν τῇ Σογδιανῇ πέτραν,
ἐς ἣν πολλοὺς μὲν τῶν Σογδιανῶν ξυμπεφευγέναι αὐτῷ
ἐξηγγέλλετο· καὶ ἡ Ὀξυάρτου δὲ γυνὴ τοῦ Βακτρίου, καὶ
αἱ παῖδες αἱ Ὀξυάρτου ἐς τὴν πέτραν ταύτην ξυμπεφευ-
γέναι ἐλέγοντο, Ὀξυάρτου αὐτὰς ὡς ἐς ἀνάλωτον δῆθεν
τὸ χωρίον ἐκεῖνο ὑπεκθεμένου· ὅτι καὶ αὐτὸς ἀφειστήκει
7 ἀπ' Ἀλεξάνδρου. Ταύτης γὰρ ἐξαιρεθείσης, οὐκέτι οὐδὲν
ὑπολειφθήσεσθαι ἐδόκει τῶν Σογδιανῶν τοῖς νεωτερίζειν
8 ἐθέλουσιν. Ὡς δ' ἐπέλασαν τῇ πέτρᾳ, καταλαμβάνει
πάντη ἀπότομον ἐς τὴν προσβολήν, σιτία τε ξυγκεκο-
μισμένους τοὺς βαρβάρους ὡς ἐς χρόνιον πολιορκίαν, καὶ
χιὼν πολλὴ ἐπιπεσοῦσα τήν τε πρόσβασιν ἀπορωτέραν
ἐποίει τοῖς Μακεδόσι, καὶ ἅμα ἐν ἀφθονίᾳ ὕδατος
9 τοὺς βαρβάρους διῆγεν. Ἀλλὰ καὶ ὣς προσβάλλειν
ἐδόκει τῷ χωρίῳ· καὶ γάρ τι καὶ ὑπέρογκον ὑπὸ τῶν
βαρβάρων λεχθέν, ἐς φιλοτιμίαν ξὺν ὀργῇ ἐβεβλήκει
10 Ἀλέξανδρον. Προκληθέντες γὰρ ἐς ξύμβασιν, καὶ
προτεινομένου σφίσιν, ὅτι σώοις ὑπάρχει ἐπὶ τὰ σφέτερα
ἀπαλλαγῆναι, παραδοῦσι τὸ χωρίον· οἱ δὲ σὺν γέλωτι
βαρβαρίζοντες, πτηνοὺς ἐκέλευον ζητεῖν στρατιώτας Ἀλέ-
ξανδρον, οἵτινες αὐτῷ ἐξαιρήσουσι τὸ ὄρος, ὡς τῶν γε
11 ἄλλων ἀνθρώπων οὐδεμίαν ὤραν σφίσιν οὖσαν. Ἔνθα
δὴ ἐκήρυξεν Ἀλέξανδρος, τῷ μὲν πρώτῳ ἀναβάντι

10. προκληθέντες — ex primis editis et tribus MStis pro vulgato προκληθέντες.

10. προτεινομένου sc. τοῦ κήρυκος, qui, Curtio auctore, erat Cophas.

δώδεκα τάλαντα εἶναι τὸ γέρας· δευτέρῳ δ' ἐπὶ τούτῳ, τὰ δεύτερα, καὶ τρίτῳ τὰ ἐφεξῆς, ὡς τελευταῖον εἶναι τῷ τελευταίῳ ἀνελθόντι τριακοσίους Δαρεικοὺς τὸ γέρας· καὶ τοῦτο τὸ κήρυγμα παρώξυνεν ἔτι μᾶλλον καὶ ἄλλως τοὺς Μακεδόνας ὡρμημένους.

XIX. Ξυνταξάμενοι δὲ ὅσοι πετροβατεῖν ἐν ταῖς 1
πολιορκίαις αὐτῶν μεμελετήκεισαν, ἐς τριακοσίους τὸν
ἀριθμὸν, καὶ πασσάλους μικροὺς σιδηροῦς, οἷς αἱ σκηναὶ
καταπεπήγεσαν, αὐτοῖς παρασκευάσαντες, τοῦ κατα-
πηγνύναι αὐτοὺς ἔς τε τὴν χιόνα ὅπου πεπηγυῖα φανείη,
καὶ εἴ πού τι τῆς χώρας ἔρημον χιόνος ὑποφαίνοιτο, καὶ 2
τούτους καλωδίοις ἐκ λίνου ἰσχυροῖς ἐκδήσαντες, τῆς νυκτὸς
προὐχώρουν κατὰ τὸ ἀποτομώτατόν τε τῆς πέτρας, καὶ
ταύτῃ ἀφυλακτότατον· καὶ τούτους τοὺς πασσάλους κατα- 3
πηγνύντες, τοὺς μὲν εἰς τὴν γῆν ὅπου διεφαίνετο, τοὺς δὲ
εἰς τῆς χιόνος ἐς τὰ μάλιστα οὐ θρυφθησόμενα, ἀνεῖλκον
σφᾶς αὐτοὺς ἄλλοι ἄλλῃ τῆς πέτρας. Καὶ τούτων ἐς 4
τριάκοντα μὲν ἐν τῇ ἀναβάσει διεφθάρησαν, ὥς τε οὐδὲ
τὰ σώματα αὐτῶν ἐς ταφὴν εὑρέθη, ἐμπεσόντα
ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ τῆς χιόνος. Οἱ δὲ λοιποὶ ἀναβάντες 5
ὑπὸ τὴν ἕω, καὶ τὸ ἄκρον τοῦ ὄρους καταλαβόντες, σινδό-
νας κατέσειον ὡς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Μακεδόνων·
οὕτως αὐτοῖς ἐξ Ἀλεξάνδρου παρηγγελμένον. Πέμψας 6
δὲ κήρυκα, ἐμβοῆσαι ἐκέλευσε τοῖς προφυλάσσουσι τῶν

11. τριακοσίους Δαρεικοὺς] i. e. unum talentum atticum. cf. Ioh. Fr. Gronov. de sestertiis lib. III. pag. 366. Daricus vero est moneta aurea, quam primus Darius Hystaspis filius excudi jussit, pretio aequans tres Vallenses (thaleros). — Si Arrianum sequimur, omnes, qui ascendebant, et in rupem perveniebant, praemium accepere; si Curtium, primi duodecim.

C. XIX.

Arg. Petra capta a militibus alatis. Roxanes matrimonium, idque laudatum.

1. ξυνταξάμενοι] significatione media: sponte sua convenire, et ad quaevis militiae munia obeunda se cum aliis voluntarie conjungere. *Raph.*

3. Construendum est: εἰς τῆς χιόνος οὐ θρυφθησόμενα ἐς τὰ μάλιστα. *Gron.*

βαρβάρων, μὴ διατρίβειν ἔτι, ἀλλὰ παραδιδόναι σφᾶς
ἐξευρῆσθαι γὰρ δὴ τοὺς πτηνοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἔχεσθα
ὑπὸ τῶν αὐτῶν τοῦ ὄρους τὰ ἄκρα· καὶ ἅμα ἐδείκνυον τ
7 ὑπὲρ τῆς κορυφῆς στρατιώτας. Οἱ δὲ βάρβαροι ἐκπλα
γέντες τῷ παραλόγῳ τῆς ὄψεως, καὶ πλείονάς τε ὑπ
τοπήσαντες εἶναι τοὺς κατέχοντας τὰ ἄκρα, καὶ ἀκριβ
ὡπλισμένους, ἐνέδοσαν σφᾶς αὐτούς· οὕτω πρὸς τὴν ὄψ
8 ὀλίγων ἐκείνων Μακεδόνων φοβεροὶ ἐγένοντο. Ἔνθα
ἄλλων τε πολλῶν γυναῖκες καὶ παῖδες ἐλήφθησαν,
ἡ γυνὴ ἡ Ὀξυάρτου, καὶ αἱ παῖδες. Καὶ γὰρ ἦν Ὀξ
άρτου παῖς παρθένος ἐν ὥρᾳ γάμου, Ῥωξάνη ὀνόματι,
δὴ καλλίστην τῶν Ἀσιανῶν γυναικῶν λέγουσιν ὀφθῆναι
ξὺν Ἀλεξάνδρῳ στρατεύσαντες, μετά γε τὴν γυναῖ
9 Δαρείου· καὶ ταύτην ἰδόντα Ἀλέξανδρον, ἐς ἔρωτα ἐλθ
αὐτῆς· ἐρασθέντα δὲ, οὐκ ἐθελῆσαι ὑβρίσαι καθάπερ αἰχ
μάλωτον, ἀλλὰ γῆμαι γὰρ οὐκ ἀπαξιῶσαι. Καὶ τοῦτο
ἐγὼ Ἀλεξάνδρου ἔργον ἐπαινῶ μᾶλλόν τι ἢ μέμφομαι.
10 Καίτοιγε τῆς Δαρείου (ἣ καλλίστη δὴ ἐλέγετο τῶν ἐν τῇ
Ἀσίᾳ γυναικῶν) ἢ οὐκ ἦλθεν ἐς ἐπιθυμίαν, ἢ καρτερὸς
αὐτὸς αὑτοῦ ἐγένετο, νέος τε ὢν, καὶ τὰ μάλιστα ἐν ἀκμῇ
11 τῆς εὐτυχίας, ὁπότε ὑβρίζουσιν οἱ ἄνθρωποι· ὁ δὲ κατη
δέσθη τε καὶ ἐφείσατο, σωφροσύνῃ τε πολλῇ διαχρώ
μενος, καὶ δόξης ἅμα ἀγαθῆς οὐκ ἀτόπῳ ἐφέσει.

1 XX. Καὶ τοίνυν καὶ λόγος κατέχει, ὀλίγον μετὰ
τὴν μάχην, ἣ πρὸς Ἰσσῷ Δαρείῳ τε καὶ Ἀλεξάνδρῳ συν
έβη, ἀποδράντα ἐλθεῖν παρὰ Δαρεῖον τὸν εὐνοῦχον τὸν
2 φύλακα αὐτῷ τῆς γυναικός· καὶ τοῦτον ὡς εἶδε Δαρεῖος,

Cap. XX.

1. αὐτῷ τῆς γυναικός — Sic restitui ex MStis et primis editis pro

6. ἐδείκνυον sc. οἱ ἀμφὶ τὸν κήρυκα.

9. ἐπαινῶ] laudatur ergo ab his, culpatur ab illis, in iisque etiam a Curtio. VIII, 4, 24. *Raph.*

C. XX.

Arg. Continentia Alexandri. Oxyartis transitus ad Alexandrum.

1. τὸν εὐνοῦχον] quem Tyriotem vocat Curtius, Tireon Plutarchus.

ρῶτα μὲν πυθέσθαι, εἰ ζῶσιν αὐτῷ καὶ οἱ παῖδες καὶ
γυνή τε καὶ ἡ μήτηρ. Ὡς δὲ ζώσας τε ἐπύθετο, καὶ 3
ασίλισσαι ὅτι καλοῦνται, καὶ ἡ θεραπεία ὅτι ἀμφ'
ὑτάς ἐστιν, ἥν τινα καὶ ἐπὶ Δαρείου ἐθεραπεύοντο, ἐπὶ
ῷδε αὖ πυθέσθαι, εἰ σωφρονεῖ αὐτῷ ἡ γυνὴ ἔτι· ὡς δὲ
ωφρονοῦσαν ἐπύθετο, [αὖθις ἐρέσθαι], μήτι βίαιον ἐξ 4
ιλεξάνδρου αὐτῇ ἐς ὕβριν ξυνέβη· καὶ τὸν εὐνοῦχον ἐπομό-
αντα φάναι, Ὅτι, ὦ βασιλεῦ, οὕτω τοι ὡς ἀπέλιπες ἔχει
σὴ γυνή· καὶ Ἀλέξανδρος ἀνδρῶν ἄριστός τε ἐστὶ καὶ σω-
ρονέστατος· ἐπὶ τοῖσδε ἀνατεῖναι Δαρεῖον ἐς τὸν οὐρανὸν
ὰς χεῖρας, καὶ εὔξασθαι ὧδε· Ἀλλ' ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, 5
τῳ ἐπιτέτραπται νέμειν τὰ βασιλέων πράγματα ἐν ἀν-
ρώποις, σὺ νῦν μάλιστα μὲν ἐμοὶ φύλαξον Περσῶν τε καὶ
Μήδων τὴν ἀρχὴν, ὥσπερ οὖν καὶ ἔδωκας. Εἰ δὲ δὴ ἐγὼ οὐ-
έτι σοι βασιλεὺς τῆς Ἀσίας, σὺ δὲ μηδενὶ ἄλλῳ ὅτι 6
ἢ Ἀλεξάνδρῳ παραδοῦναι τὸ ἐμὸν κράτος. Οὕτως οὐδὲ
ρὸς τῶν πολεμίων ἄρα ἀμελεῖται, ὅσα σώφρονα ἔργα.
Ὀξυάρτης δὲ ἀκούσας τοὺς παῖδας ἐχομένους, ἀκούσας δὲ
αὶ ὑπὲρ Ῥωξάνης τῆς θυγατρὸς, ὅτι μέλει αὐτῆς Ἀλε- 7
άνδρῳ, θαρσήσας ἀφίκετο παρ' Ἀλέξανδρον, καὶ ἦν
ν τιμῇ παρ' αὐτῷ, ἥπερ εἰκὸς ἐπὶ ξυντυχίᾳ τοιαύτῃ.

αὐτοῦ τῆς γυν. — Mox etiam ex MStis revocavi ζώσας τε, secunda vox vulgo deest.

. Verba: αὖθις ἐρέσθαι non sunt in Optimo, unde uncis includere malui.

. παρ' Ἀλέξανδρον ex Opt. et aliis MStis; pro πρὸς Ἀλέξ. Amat

. σωφρονεῖν] h. l. fidem matrimonii servare.

. Ζεῦ βασιλεῦ] Persae nunquam coluere Iovem Graecorum, nec habuere deum eius nominis. Est illa negligentia omnium et optimorum scriptorum, ut exterorum diis suorum nomina tribuant. Darius imploravit Solem, summum Persarum deum, atque diserte scribit Athenaeus XIII: Διόπερ καὶ Δαρεῖος τοῦτο μαθὼν ηὔξατο τῷ Ἡλίῳ τὰς χεῖρας ἀνατείνας, ἢ αὐτὸν βασιλεύειν ἢ Ἀλέξανδρον.

6. παραδοῦναι] infinitivus pro imperativo, quae enallage frequentior est in praeceptis, quam petitionibus. Sic VI, 2, 5. II, 7. et Lucas 22, 42. Reph.

1 XXI. Ἀλέξανδρος δὲ, ὡς τὰ ἐν Σογδιανοῖς αὐτῷ
διαπέπρακτο, ἐχομένης ἤδη τῆς πέτρας, ἐς Παραιτάκας
προὐχώρει· καὶ ἐν Παραιτάκαις χωρίον τι ὀχυρὸν, ἄλλην
πέτραν, κατέχειν ἐλέγοντο πολλοὶ τῶν βαρβάρων.
2 Ἐκαλεῖτο δὲ αὕτη, Χοριήνου ἡ πέτρα· καὶ ἐς αὐτὴν αὐ-
τός τε ὁ Χοριήνης ξυμπεφεύγει, καὶ ἄλλοι τῶν ὑπάρχων
3 οὐκ ὀλίγοι. Ἦν δὲ τὸ μὲν ὕψος τῆς πέτρας, ἐς σταδίους
εἴκοσι· κύκλος δὲ, ἐς ἑξήκοντα· αὐτὴ δὲ ἀπότομος πάν-
τοθεν· ἄνοδος δὲ ἐς αὐτὴν μία, καὶ αὐτὴ στενή τε καὶ οὐκ
εὔπορος, οἷα δὴ παρὰ τὴν φύσιν τοῦ χωρίου πεποιημένη,
ὡς χαλεπὴν εἶναι καὶ μηδενὸς εἴργοντος καὶ καθ' ἕνα
4 ἀνελθεῖν. Φάραγξ δὲ κύκλῳ περιείργει τὴν πέτραν
βαθεῖα, ὥς τε ὅστις προσάξειν στρατιὰν τῇ πέτρᾳ
ἔμελλε, πολὺ πρόσθεν αὐτῷ τὴν φάραγγα εἶναι χωστέ-
ον, ὡς ἐξ ὁμαλοῦ ὁρμᾶσθαι προσάγοντα ἐς προσβολὴν
5 τὸν στρατόν. Ἀλλὰ καὶ ὡς Ἀλέξανδρος ἥπτετο τοῦ ἔργου.
Οὕτω πάντα ᾤετο χρῆναι βατά τε αὐτῷ καὶ ἐξαιρετέα

Arrianus iterare eandem praepositionem paucis in verbis, sed diverso sensu. Solent etiam Graeci praepositiones πρὸς et παρὰ commutare ut εἰς et ἐν.

Cap. XXI.

1. ἤδη τῆς πέτρας — ex Opt. Vulgo ἤδη καὶ τῆς πέτρας. Eodem auctore abjeci ὅτι post προὐχώρει et καὶ ante ἄλλην πέτραν, quae vox etiam deest in Veneta et Basil. ex quibus etiam scripsi ἐκαλεῖτο δὲ αὕτη pro αὐτὴ.

C. XXI.

Arg. Petra Chorienae capta.

1. Παραιτάκας] Hos Alexandrum e Perside in Mediam transeuntem subjecisse narratum est III, 19, 5. Mox c. 22, 1. scribuntur Παραιτακηνοὶ, quae scriptura aeque solennis est, quam altera. Alexandrum vero in eos Paraetacas movisse, qui inter Persidem et Mediam incolebant, vix credibile est, quum nimis longe ab iis, ubi nunc est, locis, absint. Istam enim Paraetacenen, quam nunc intrat, proximam fuisse Sogdianae, apparet. Ergo distinguendum esse credo inter duos Paraetacos, alteros ab oriente Persidis, et inter Persidem Mediamque medios; alteros vicinos Sogdianae, vel orientem vel occasum versus. Plin. enim VI, 26: Inter Parthos, ait, et Arianos, excurrunt Paraetaceni, et Isidorus Characenus: ἐντεῦθεν Σακαστηνὴ Σακῶν Σκυθῶν, ἣ καὶ Παραιτακηνή. Curtio ista regio, quam nunc intrat Alexander, vocatur *Naura* VIII, 2, 19.

εἶναι· ἐς τοσόνδε τόλμης τε καὶ εὐτυχίας προκεχωρήκει.
Τεμὼν δὲ τὰς ἐλάτας (πολλαὶ γὰρ καὶ ὑπερύψηλοι ἐλά- 6
ται ἦσαν ἐν κύκλῳ τοῦ ὄρους) κλίμακας ἐκ τούτων ἐποίει,
ὡς κάθοδον εἶναι ἐς τὴν Φάραγγα τῇ στρατιᾷ· οὐ γὰρ ἦν
ἄλλως κατελθεῖν ἐς αὐτήν. Καὶ τὰς μὲν ἡμέρας αὐτὸς 7
Ἀλέξανδρος ἐφειστήκει τῷ ἔργῳ, τὸ ἥμισυ τοῦ στρατοῦ
ἔχων ἐργαζόμενον· τὰς δὲ νύκτας ἐν μέρει οἱ σωματοφύ-
λακες αὐτῷ εἰργάζοντο, Περδίκκας τε καὶ Λεοννάτος
καὶ Πτολεμαῖος ὁ Λάγου τῷ λοιπῷ μέρει τῆς στρατιᾶς
τριχῇ διανενεμημένῳ, ὅπερ αὐτῷ ἐς τὴν νύκτα ἐπιτέ-
τακτο. Ἤνυττον δὲ τῆς ἡμέρας οὐ πλέον ἤπερ εἴκοσι πή- 8
χεις, καὶ τῆς νυκτὸς, ὀλίγον ἀποδέον, καί τοι ξυμπά-
σης τῆς στρατιᾶς ἐργαζομένης· οὕτω τό τε χωρίον ἄπορον
ἦν, καὶ τὸ ἔργον ἐν αὐτῷ χαλεπόν. Κατιόντες δὲ ἐς τὴν 9
Φάραγγα, πασσάλους κατεπήγνυον ἐς τὸ ὀξύτατον τῆς
Φάραγγος, διέχοντας ἀλλήλων ὅσον ξύμμετρον πρὸς
ἰσχύν τε καὶ ξυνοχὴν τῶν ἐπιβαλλομένων. Ἐπέβαλλον 10
δὲ πλέγματα ἐκ λύγων, εἰς γεφύρας μάλιστα ἰδέαν·
καὶ ταῦτα ξυνδοῦντες, χοῦν ἄνωθεν ἐπεφόρουν, ὡς ἐξ ὁμα-
λοῦ γίγνεσθαι τῇ στρατιᾷ τὴν πρόσοδον τὴν πρὸς τὴν πέ-
τραν. Οἱ δὲ βάρβαροι τὰ μὲν πρῶτα κατεφρόνουν, ὡς 11
ἀπόρου πάντῃ τοῦ ἐγχειρήματος· ὡς δὲ τοξεύματα ἤδη
εἰς τὴν πέτραν ἐξικνοῦντο, καὶ αὐτοὶ ἀδύνατοι ἦσαν ἀνα-

11. *ἐξικνοῦντο* reſtitui ex MStis omnibus pro *ἐξικνεῖτο*. Deinde ex

8 *εἴκοσι πήχεις*] ſc. *τοῦ ἔργου*. Intelligendum hoc non eſt de ſcalis, ſed de omni opere in ſeqq. deſcripto.

9. *πασσάλους κατεπήγνυον ἐς τὸ ὀξύτατον τῆς φάραγγος*] Lucem huic loco praebet Curtius VIII, 2, 20. „praeterfluebat torrens amnis, tergo petra claudebat“ etc. 23. „ad petram admovit exercitum. Ceterum interveniebat fluvius coeuntibus aquis ex ſuperiore vaſtigio in vallem, magnique operis videbatur, tam vaſtam voraginem explere. Caedi tamen arbores et ſaxa congeri juſſit“ etc *φάραγξ* ergo eſt h. l. torrens in voragine, quod eam vocem ſignificare poſſe, docuit Gron. ad II, 11. *τὸ ὀξύτατον* eſt celerrimus (torrentis) curſus, qua ſignificatione occurrit ea vox VII, 28, 2. Verte igitur: *Palos impegerunt in celerrima torrentis parte*, palos impegerunt, ubi et quamvis torrens eſſet rapidiſſimus.

θεν ἐξείργειν τοὺς Μακεδόνας (ἐπεποίητο γὰρ αὐτοῖς προ-
καλύμματα πρὸς τὰ βέλη, ὥς τε ὑπ' αὐτοῖς ἀβλαβῶς
ἐργάζεσθαι) ἐκπλαγεὶς ὁ Χοριήνης πρὸς τὰ γιγνόμενα,
κήρυκα πέμπει πρὸς Ἀλέξανδρον, δεόμενος Ὀξυάρτην
οἱ ἀναπέμψαι· καὶ πέμπει Ὀξυάρτην Ἀλέξανδρος.
12 Ὁ δὲ ἀφικόμενος, πείθει Χοριήνην ἐπιτρέψαι Ἀλεξάν-
δρῳ αὐτόν τε καὶ τὸ χωρίον· βίᾳ μὲν γὰρ οὐδὲν ὅ, τι οὐχ
13 ἁλωτὸν εἶναι Ἀλεξάνδρῳ, καὶ τῇ στρατιᾷ τῇ ἐκείνου· ἐς
πίστιν δὲ ἐλθόντος καὶ φιλίαν, τὴν πίστιν τε καὶ δικαιό-
τητα μεγαλωστὶ ἐπῄνει τοῦ βασιλέως, τά τ' ἄλλα, καὶ
τὸ αὑτοῦ ἐν πρώτοις ἐς βεβαίωσιν τοῦ λόγου προφέρων.
14 Τούτοις πεισθεὶς ὁ Χοριήνης, αὐτός τε ἧκε παρ' Ἀλέξαν-
15 δρον, καὶ τῶν οἰκείων τινὲς καὶ τῶν ἑταίρων αὐτοῦ. Ἐλ-
θόντι δὲ Χοριήνῃ, φιλάνθρωπά τε ἀποκρινάμενος, καὶ
πίστιν ἐς φιλίαν δοὺς, αὐτὸν μὲν κατέχει, πέμψαι δὲ κε-
λεύει τῶν συγκατελθόντων τινὰς αὐτῷ ἐς τὴν πέτραν,
τοὺς κελεύσοντας ἀποδοῦναι τὸ χωρίον· καὶ ἐνδίδοται ὑπὸ
16 τῶν ξυμπεφευγότων, ὥς τε καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἀνα-
λαβὼν τῶν ὑπασπιστῶν ἐς πεντακοσίους, ἀνέβη κατὰ
θέαν τῆς πέτρας, καὶ τοσούτου ἐδέησεν ἀνεπιεικές τι ἐς
τὸν Χοριήνην ἔργον ἀποδείξασθαι, ὥς τε καὶ αὐτὸ τὸ
χωρίον ἐκεῖνο ἐπιτρέπει Χοριήνῃ, καὶ ὕπαρχον εἶναι ὅσων
17 περ καὶ πρόσθεν ἔδωκε· ξυνέβη δὲ χειμῶνί τε κακοπα-
θῆσαι αὐτῷ τὴν στρατιὰν, πολλῆς χιόνος ἐπιπεσούσης ἐν τῇ
πολιορκίᾳ, καὶ ἅμα ἀπορίᾳ τῶν ἐπιτηδείων ἐπιέσθησαν·
18 ἀλλὰ Χοριήνης ἐς δίμηνον σιτία ἔφη δώσειν τῇ στρατιᾷ
καὶ ἔδωκε σῖτόν τε καὶ οἶνον τῶν ἐν τῇ πέτρᾳ ἀποθέτων,
19 κρέα τε ταριχηρὰ κατὰ σκηνήν· καὶ ταῦτα δοὺς, οὐκ ἔφασ-

primis editis et MStis revocavi οἱ ἀναπέμψαι pro αὐτῷ ἀναπέμψαι.
13. Vulgatum τὸ αὐτοῦ mutavi in τὸ αὑτοῦ, quod ſenſus poſtulat.
15. ἀποδοῦναι ex Opt. pro ἐνδοῦναι.
16. τοσούτου ἐδέησεν — ex MSS. pro τοσούτῳ ἐδέησεν.
17. ξυνέβη δὲ χειμῶνί τε ex MSS. pro ξυνέβη τε χειμῶνι καὶ. Mox ex Opt. ſcripſi ἐπιπεσούσης pro πεσούσης.

κεν ἀναλῶσαι τῶν παρεσκευασμένων ἐς τὴν πολιορκίαν οὐδὲ τὴν δεκάτην μοῖραν· ἔνθεν ἐν τιμῇ μᾶλλον τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἦν, ὡς οὐ πρὸς βίαν μᾶλλον ἢ κατὰ γνώμην ἐνδοὺς τὴν πέτραν.

XXII. Ταῦτα δὲ καταπραξάμενος Ἀλέξανδρος, 1
αὐτὸς μὲν ἐς Βάκτρα ᾔει, Κρατερὸν δὲ τῶν ἱππέων ἑταί-
ρων ἔχοντα ἑξακοσίους, καὶ τῶν πεζῶν τήν τε αὑτοῦ τάξιν
καὶ τὴν Πολυπέρχοντος καὶ Ἀττάλου καὶ τὴν Ἀλκέτα,
ἐπὶ Κατάνην τε καὶ Αὐστάνην ἐκπέμπει, οἳ δὴ μόνοι ἔτι
ὑπελείποντο ἐν τῇ Παραιτακηνῶν χώρᾳ ἀφεστηκότες· καὶ 2
μάχης γενομένης πρὸς αὐτοὺς καρτερᾶς, νικῶσιν οἱ ἀμφὶ
Κρατερὸν τῇ μάχῃ· καὶ Κατάνης μὲν ἀποθνήσκει αὐτοῦ
μαχόμενος· Αὐστάνης δὲ ξυλληφθεὶς ἀνήχθη παρ᾽ Ἀλέ- 3
ξανδρον. Τῶν δὲ ξὺν αὐτοῖς βαρβάρων, ἱππεῖς μὲν
ἀπέθανον ἐς ἑκατὸν καὶ εἴκοσι· πεζοὶ δὲ, ἀμφὶ τοὺς χι-
λίους πεντακοσίους. Ταῦτα δὲ ὡς ἐπράχθη τοῖς ἀμφὶ 3
Κρατερὸν, καὶ οὗτοι ἐς Βάκτρα ᾔεσαν· καὶ ἐν Βάκτροις,
τὸ ἀμφὶ Καλλισθένην τε καὶ τοὺς παῖδας πάθημα Ἀλε-
ξάνδρῳ ξυνηνέχθη. Ἐκ Βάκτρων δὲ, ἐξήκοντος ἤδη 4
τοῦ ἦρος, ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν, προὐχώρει ὡς ἐπὶ
Ἰνδοὺς, Ἀμύνταν ἀπολιπὼν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Βακτρίων,
καὶ ξὺν αὐτῷ ἱππέας μὲν τρισχιλίους καὶ πεντακοσίους,
πεζοὺς δὲ μυρίους. Ὑπερβαλὼν δὲ τὸν Καύκασον ἐν 5
δέκα ἡμέραις, ἀφίκετο ἐς Ἀλεξάνδρειαν πόλιν, τὴν

Cap. XXII.

1. Recepi ex omnibus MSS. καταπραξάμενος pro διαπρ. et ex Optimo τῶν ἱππέων ἑταίρων pro τῶν ἑταίρων ἱππέας. Mox ex eodem ἐς ἑκατὸν, ubi prior vocula vulgo neglecta est.

3. ἐς Βάκτρα ᾔεσαν — hoc restitui pro ἐν Βάκτροις ᾖσαν ex conjectura Raphelii, quae se ipsa commendat.

20. κατὰ γνώμην] sua sponte.

C. XXII.

Arg. Bactra redit Alexander. Crateri victoria in Paraetacene. Transitus Alexandri per Parapamisadas in Indiam. Plurimi inter Cophenem et Indum dynastae Alexandro se dedunt. Peucelaotis sub Astevi capitur.

5. Καύκασον] iterum intellige Paropamisum. De Alexandria vide supra lib. III, 28, 6.

κτισθεῖσαν ἐν Παραπαμισάδαις, ὅτε τὸ πρῶτον ἐπὶ
6 Βάκτρων ἐστέλλετο· καὶ τὸν μὲν ὕπαρχον, ὅς τις αὐτῷ
ἐπὶ τῆς πόλεως τότε ἐτάχθη, παραλύει τῆς ἀρχῆς, ὅτι
οὐ καλῶς ἐξηγεῖσθαι ἔδοξε· προσκατοικίσας δὲ καὶ ἄλλους τῶν περιοίκων τε καὶ ὅσοι τῶν στρατιωτῶν ἀπόμαχοι
ἦσαν ἐς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, Νικάνορα μὲν, ἕνα τῶν ἑταίρων, τὴν πόλιν αὐτὴν κοσμεῖν ἐκέλευσε· σατράπην δὲ
Τυριάσπην κατέστησε τῆς τε χώρας τῆς Παραπαμισαδῶν
7 καὶ τῆς ἄλλης, ἔς τε ἐς τὸν Κωφῆνα ποταμόν. Ἀφικόμενος δ᾽ ἐς Νίκαιαν πόλιν, καὶ τῇ Ἀθηνᾷ θύσας, προὐχώρει ὡς ἐπὶ τὸν Κωφῆνα, προπέμψας κήρυκα ὡς Ταξίλην τε καὶ τοὺς ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, κελεύσας
8 ἀπαντᾷν, ὅπως ἂν ἑκάστοις προσχωρῇ. Καὶ Ταξίλης
τε καὶ οἱ ἄλλοι ὕπαρχοι ἀπήντων, δῶρα τὰ μέγιστα
παρ᾽ Ἰνδοῖς νομιζόμενα κομίζοντες· καὶ τοὺς ἐλέφαντας
δώσειν ἔφασκον, τοὺς παρὰ σφίσιν ὄντας, ἀριθμὸν ἐς
9 πέντε καὶ εἴκοσιν. Ἔνθα δὴ διελὼν τὴν στρατιὰν, Ἡφαιστίωνα μὲν καὶ Περδίκκαν ἐκπέμπει ἐς τὴν Πευκελαῶτιν
χώραν, ὡς ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, ἔχοντας τήν τε Γοργίου τάξιν, καὶ Κλείτου καὶ Μελεάγρου, καὶ τῶν ἑταίρων
ἱππέων τοὺς ἡμίσεας, καὶ τοὺς μισθοφόρους ἱππέας ξύμ-

7. Opt. habet: ὡς δὲ ἐπὶ τὸν Κωφῆνα, quam lectionem Gronovius receperat, scribens: προὐχώρει· ὡς δὲ ἐπὶ etc. Sed melius restituit Raphelius vulgatam, quam ego quoque retinui.

6. *Cophen* ultimus est fluviorum indicorum occidentem versus, inter quem et Indum habitant Indi cis Indum. Effunduntur in eum Malantus, Soastus et Garoeas fluvii, quibuscum in Peucelaotide in Indum volvitur. Haec ipse noster tradit Hist. Ind. I, 1, 8. et 4, 11. Fontes ejus in Paropamiso quaerendi sunt.

7. De urbe Nicaea omnino nihil invenio. Pertinet fortasse inter urbes Alexandri jussu conditas

9. Πευκελαῶτιν] Nomen traxit ista regio ab urbe Peucela non procul ab Indo et pertinet ad regionem Assacenorum. Arr. Hist. Ind. I, 8.

καὶ Κλείτου] Alium intelligendum esse Clitum, non eum, qui ab Alexandro interemtus erat, nemo non videt; sed tacere non possum, in Veneta et Basil. id nomen non inveniri.

πάντας· προστάξας τά τε κατὰ τὴν ὁδὸν χωρία ἢ βίᾳ ἐ-
ξαιρεῖν, ἢ ὁμολογίᾳ παρίστασθαι· καὶ ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν
ποταμὸν ἀφικομένους, παρασκευάζειν ὅσα ἐς τὴν διάβα-
σιν τοῦ ποταμοῦ ξύμφορα· ξὺν τούτοις δὲ καὶ Ταξίλης,
καὶ οἱ ἄλλοι ὕπαρχοι στέλλονται. Καὶ οὗτοι ὡς ἀφίκοντο
πρὸς τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, ἔπρασσον ὅσα ἐξ Ἀλεξάνδρου
ἦν τεταγμένα. Ἄστης δέ, ὁ τῆς Πευκελαώτιδος χώρας 11
ὕπαρχος, νεωτερίσας, αὐτός τε ἀπόλλυται, καὶ τὴν
πόλιν προσαπώλεσεν, ἐς ἣν τινα ξυμπεφεύγει. Ἐξεῖ- 12
λον γὰρ αὐτὴν ἐν τριάκοντα ἡμέραις προσκαθήμενοι οἱ
ξὺν Ἡφαιστίωνι· καὶ αὐτὸς μὲν Ἄστης ἀποθνήσκει, τῆς
πόλεως δὲ ἐπιμελεῖσθαι ἐτάχθη Σαγγαῖος, ὃς ἔτι πρό-
σθεν πεφευγὼς Ἄστην παρὰ Ταξίλην ηὐτομολήκει· καὶ
τοῦτο ἦν αὐτῷ τὸ πιστὸν πρὸς Ἀλέξανδρον.

XXIII. Ἀλέξανδρος δὲ ἄγων τοὺς ὑπασπιστάς, 1
καὶ τῶν ἑταίρων ἱππέων ὅσοι μὴ ξὺν Ἡφαιστίωνι ἐτετά-
χατο, καὶ τῶν πεζεταίρων καλουμένων τὰς τάξεις, καὶ
τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριάνας καὶ τοὺς ἱππακοντιστάς,
προὐχώρει ἐς τῶν Ἀσπασίων τε καὶ Γουραίων χώραν, καὶ
Ἀσσακανῶν· πορευθεὶς δὲ παρὰ τὸν Χόην καλούμενον 2
ποταμόν, ὀρεινήν τε ὁδὸν καὶ τραχεῖαν, καὶ τοῦτον διαβὰς
χαλεπῶς, τὸ μὲν πεζῶν πλῆθος βάδην ἕπεσθαι οἱ ἐκέ-
λευσεν. Αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν τοὺς ἱππέας ξύμπαντας, 3
καὶ τῶν πεζῶν τῶν Μακεδόνων ἐς ὀκτακοσίους ἐπιβιβά-
σας τῶν ἵππων ξὺν ταῖς ἀσπίσι ταῖς πεζικαῖς, σπουδῇ

Cap. XXIII.

1. Vulgata erat Θουραίων χώραν καὶ Ἀρσακανῶν. Gronovius optime conjecit Γουραίων et Ἀσσακηνῶν — de quibus ordine ab Arriano deinceps memoratur. Quam conjecturam recepi.

11. νεωτερίσας] deditionem recusaverat.

C. XXIII.

Arg. Aspasiorum regionis maxima pars subacta. Vulnus Alexandri.

2. Choes, ut notat jam Freinsh. ad Curt. VIII, 10, 21., idem fluvius esse videtur, quem Strabo Choaspen vocat, in Cophenem sese effundentem, XV. p. 479.

ἦγεν ὅτι τοὺς ταύτῃ οἰκοῦντας βαρβάρους, ξυμπεφευγέναι
ἔς τε τὰ ὄρη τὰ κατὰ τὴν χώραν ἐξηγγέλλετο αὐτῷ, καὶ
ἐς τὰς πόλεις ὅσαι ὀχυραὶ αὐτῶν ἐς τὸ ἀπομάχεσθαι.
4 Καὶ τούτους, τῇ πρώτῃ καθ' ὁδὸν πόλει ᾠκισμένῃ προσ-
βαλὼν, τοὺς μὲν πρὸ τῆς πόλεως τεταγμένους, ὡς εἶχεν,
5 ἐξ ἐφόδου ἐτρέψατο, καὶ κατέκλεισεν ἐς τὴν πόλιν· αὐτὸς
δὲ τιτρώσκεται βέλει διὰ τοῦ θώρακος ἐς τὸν ὦμον· τὸ δὲ
τραῦμα οὐ χαλεπὸν αὐτῷ ἐγένετο· ὁ γὰρ θώραξ ἔσχε
6 τὸ μὴ οὐ διαμπὰξ διὰ τοῦ ὤμου ἐλθεῖν τὸ βέλος. Καὶ
Πτολεμαῖος ὁ Λάγου ἐτρώθη, καὶ Λεοννάτος. Τότε μὲν
δὴ ἵνα ἐπιμαχώτατον τοῦ τείχους ἐφαίνετο, ἐστρατοπεδεύ-
σατο πρὸς τῇ πόλει· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὑπὸ τὴν ἕω (διπλοῦν
γὰρ τεῖχος περιβέβλητο τῇ πόλει) ἐς μὲν τὸ πρῶτον,
7 ἅτε οὐκ ἀκριβῶς τετειχισμένον, οὐ χαλεπῶς ἐβιάσαντο οἱ
Μακεδόνες· πρὸς δὲ τῷ δευτέρῳ ὀλίγον ἀντισχόντες οἱ
βάρβαροι, ὡς αἵ τε κλίμακες προσέκειντο ἤδη, καὶ ὑπὸ
τῶν βελῶν πάντοθεν ἐτιτρώσκοντο οἱ προμαχόμενοι, οὐκ
ἔμειναν· ἀλλὰ κατὰ τὰς πύλας ὡς ἐπὶ τὰ ὄρη ἐκπί-
8 πτουσιν ἐκ τῆς πόλεως· καὶ τούτων οἱ μὲν ἐν τῇ φυγῇ ἀπο-
θνήσκουσιν· ὅσους δὲ ζῶντας ἔλαβον αὐτῶν, ξύμπαντας
ἀποκτείνουσιν οἱ Μακεδόνες, ὅτι ἐτρώθη ὑπ' αὐτῶν Ἀλέ-
ξανδρος ὀργιζόμενοι· οἱ πολλοὶ δὲ ἐς τὰ ὄρη, ὅτι οὐ μα-
9 κρὰν τῆς πόλεως τὰ ὄρη ἦν, ἀπέφυγον. Τὴν πόλιν δὲ
κατασκάψας, ἐς Ἄνδακα ἄλλην πόλιν ἦγε. Ταύτην
δὲ ὁμολογίᾳ ἐνδοθεῖσαν κατασχὼν, Κρατερὸν μὲν ξὺν
τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι τῶν πεζῶν καταλείπει αὐτοῦ, ἐξαι-
ρεῖν ὅσαι ἂν ἄλλαι πόλεις μὴ ἑκοῦσαι προσχωρῶσι, καὶ
τὰ κατὰ τὴν χώραν ὅπως ξυμφορώτατόν ἐστι, πάντα
διακοσμεῖν.

9. Ἄνδακα ex plurimis MSStis et Opt. pro Ἄνδρακα.

5. De hoc vulnere loquitur etiam Plut. de fort. Alex. pag. 327., ubi pro: ἐν ἄστει οἷς ἐτραυματίσθην τὸν ὦμον legendum est: ἐν Ἀσσακηνοῖς ἐτοξ. etc.

XXIV. Αὐτὸς δὲ ἄγων τὺς ὑπασπιςὰς καὶ τὺς 1
οξότας καὶ τὺς Ἀγριάνας καὶ τὴν Κοίνυ τε καὶ Ἀττάλυ
άξιν καὶ τῶν ἱππέων τὸ ἄγημα καὶ τῶν ἄλλων ἑταίρων
ς τέσσαρας μάλιςα ἱππαρχίας καὶ τῶν ἱπποτοξοτῶν
ὺς ἡμισείας, ὡς ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Εὐάσπλα πρού-
ώρει, ἵνα ὁ τῶν Ἀσπασίων ὕπαρχος ἦν· καὶ διελθὼν
ολλὴν ὁδὸν, δευτεραῖος ἀφίκετο πρὸς τὴν πόλιν. Οἱ 2
ὲ βάρβαροι προσάγοντα αἰσθόμενοι Ἀλέξανδρον, ἐμ-
ρήσαντες τὴν πόλιν, ἔφευγον πρὸς τὰ ὄρη. Οἱ δ' ἀμφ' 3
λέξανδρον εἵχοντο τῶν φευγόντων ἔς τ' ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ
όνος πολὺς γίγνεται τῶν βαρβάρων, πρὶν ἐς τὰς δυσ-
ωρίας φθάσαι ἀπελθόντας. Τὸν δὲ ἡγεμόνα αὐτὸν 4
ῶν ταύτῃ Ἰνδῶν Πτολεμαῖος ὁ Λάγυ πρός τινι ἤδη γη-
όφῳ ὄντα κατιδὼν, καὶ τῶν ὑπασπιςῶν ἔςιν ὺς ἀμφ'
ὐτὸν, ξὺν πολὺ ἐλάττοσιν αὐτὸς ὢν ὅμως ἐδίωκεν ἔτι
τῷ ἵππῳ· ὡς δὲ χαλεπὸς ὁ γήλοφος τῷ ἵππῳ ἀνα- 5
ραμεῖν ἦν, τῦτον μὲν αὐτῦ καταλείπει, παραδὺς τινι
ῶν ὑπασπιςῶν ἄγειν· αὐτὸς δ' ὡς εἶχε, πεζὸς τῷ Ἰν-

Cap. XXIV.

Quia pro vulgato Ἀσπίων in Optimo et primis editis legitur Ἀσπασίων, ſic emendavi non hic ſolum, ſed etiam c. 23, 1. Deinde invenit Gronovius in uno ſolum codice Εὐάσπλα, quam ſcripturam receperat Vulcanius pro Εὐας πόλεως, ut legitur in primis editis et codd. reliquis omnibus, etiam Optimo. Blancardus jam vidit et ex ſeqq. bene conjecit, excidiſſe nomen urbis cujusdam, ſed minus recte ſcribendum cenſet Εὐάσπλα πόλιν. Nam deſideratur etiam nomen fluvii. Unde Gronovius voluit: ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Συαστὸν (vel Σοαστὸν) τέως προὐχώρει, „Nempe poſt ſuperata montana primo venit Alexander ad Choen, poſt hunc verſus orientem, quo pergebat Alexander, ſequitur Soaſtus vel Suaſtus, quem iſtic ponit novitque omnis vetuſtas." Haberemus quidem nomen fluvii, ſed deeſt nomen urbis, ad quod alludunt verba: ἀφίκετο πρὸς τὴν πόλιν et ἐμπρήσαντες τὴν πόλιν; deeſt quod reſpondere poſſit voculae τέως, nempe ὡς δή. (vide indicem in τέως.) Cenſeo igitur, locum eſſe lacunoſum, et nihil mutavi. Si vero conjectura opus eſt, ſcribere mallem: ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Συαστὸν πλησίον πόλεως προὐχώρει ἵνα etc. A Curtio VIII, 10, 19. nominari videtur ea regio *Daedala*.

C. XXIV.

g. Ptolemaei conſtantia adverſus Indum ducem. Arigaeum oppidum captum et inſtauratum. Diviſis copiis expeditio ſumta in accolas.

S

6 δῷ εἵπετο. Ὁ δὲ, ὡς πελάζοντα εἶδε ἤδη τὸν Πτολεμαῖον,
αὐτός τε μεταβάλλει ἐς τοὔμπαλιν, καὶ οἱ ὑπασπισταὶ
7 ξὺν αὐτῷ. Καὶ ὁ μὲν Ἰνδὸς τοῦ Πτολεμαίου διὰ τοῦ θώ-
ρακος παίει ἐκ χειρὸς ἐς τὸ στῆθος ξυστῷ μακρῷ, καὶ ὁ
θώραξ ἔσχε τὴν πληγήν· Πτολεμαῖος δὲ τὸν μηρὸν διαμ-
πὰξ βαλὼν τοῦ Ἰνδοῦ, καταβάλλει τε καὶ σκυλεύει αὐ-
8 τόν. Ὡς δὲ τὸν ἡγεμόνα σφῶν κείμενον οἱ ἀμφ' αὐτὸν
εἶδον, οὗτοι μὲν οὐκέτι ἔμενον· οἱ δ' ἐκ τῶν ὀρῶν αἰρόμε-
νον τὸν νεκρὸν τοῦ ὑπάρχου ἰδόντες πρὸς τῶν πολεμίων, ἤλ-
γησάν τε, καὶ καταδραμόντες ξυνάπτουσιν ἐπ' αὐτῷ
9 μάχην καρτερὰν πρὸς τῷ γηλόφῳ. Ἤδη γὰρ καὶ
Ἀλέξανδρος ἔχων τοὺς ἀπὸ τῶν ἵππων καταβεβηκό-
τας πεζοὺς, πρὸς τῷ γηλόφῳ ἦν. Καὶ οὗτοι ἐπιγινό-
μενοι μόγις ἐξέωσαν τοὺς Ἰνδοὺς ἐς τὰ ὄρη, καὶ τοῦ νεκροῦ
10 ἐκράτησαν. Ὑπερβαλὼν δὲ τὰ ὄρη Ἀλέξανδρος ἐς πό-
λιν κατῆλθεν, ᾗ ὄνομα ἦν Ἀριγαῖον, καὶ ταύτην κατα-
λαμβάνει ἐμπεπρησμένην ὑπὸ τῶν ἐνοικούντων, καὶ τοὺς
11 ἀνθρώπους πεφευγότας. Ἐνταῦθα δὲ ἀφίκοντο αὐτῷ
καὶ οἱ ἀμφὶ Κρατερὸν ξὺν τῇ στρατιᾷ, πεπραγμένων σφί-
12 σι ξυμπάντων, ὅσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐτέτακτο. Ταύτην
μὲν δὴ τὴν πόλιν, ὅτι ἐν ἐπικαίρῳ χωρίῳ ἐδόκει ᾠκίσθαι,
ἐντειχίσαι τε προστάσσει Κρατερῷ, καὶ ξυνοικίσαι ἐς
αὐτὴν τούς τε προσχώρους, ὅσοι ἐθέλονται, καὶ εἴ δή τινες
13 ἀπόμαχοι τῆς στρατιᾶς. Αὐτὸς δὲ προὐχώρει, ἵνα ξυμ-
πεφευγέναι ἐπυνθάνετο τοὺς πολλοὺς τῶν ταύτῃ βαρβά-
ρων· ἐλθὼν δὲ πρός τι ὄρος, κατεστρατοπέδευσεν ὑπὸ
14 ταῖς ὑπωρείαις τοῦ ὄρους. Καὶ ἐν τούτῳ Πτολεμαῖος ὁ Λά-

6. Vulgata erat ὁ δ' ὡς πελάζοντα ἤδη κατεῖδε etc. quam ex Optimo sic, ut vides, emendavi. Idem etiam habebat αὐτὸς δὲ pro ὁ δὲ, quod recipere dubitavi.

7. Mira h. l. est transpositio verborum pro καὶ ὁ μὲν Ἰνδὸς παίει ἐκ χειρὸς ξυστῷ μακρῷ διὰ τοῦ θώρακος ἐς τὸ στῆθος τοῦ Πτολεμαίου.

10. Ἀριγαῖον] maxime convenire videtur urbi Acadera, quam Curtius commemorat VIII, 10, 19. 20.

ι ἐκπεμφθεὶς μὲν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐς προνομήν, προελ-
ὼν δὲ προσωτέρω αὐτὸς ξὺν ὀλίγοις ὡς ἐς κατασκοπήν,
ταγγέλλει Ἀλεξάνδρῳ πυρὰ κατιδεῖν τῶν βαρβάρων
λείονα ἢ ἐν τῷ Ἀλεξάνδρου στρατοπέδῳ· καὶ Ἀλέξαν- 15
ρος τῷ μὲν πλήθει τῶν πυρῶν ἠπίστησεν· εἶναι δέ τι ξυν-
ηκὸς τῶν ταύτῃ βαρβάρων αἰσθόμενος, μέρος μὲν τῆς
ατιᾶς αὐτοῦ καταλείπει πρὸς τῷ ὄρει, ὡς εἶχ' ἐστρατο-
ιδευμένους· αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν ὅσοι ἀποχρῶντες ἐς τὰ 16
τηγγελμένα ἐφαίνοντο, ὡς πλησίον ἤδη ἀφεώρων τὰ
ιρά, τριχῇ διανέμει τὴν στρατιάν· καὶ τῷ μὲν ἑνὶ ἐπέ-
ιξε Λεοννάτον τὸν σωματοφύλακα, ξυντάξας αὐτῷ 17
ν τε Ἀττάλου καὶ τὴν Βαλάκρου τάξιν· τὴν δευτέραν δὲ
ῖραν Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου ἔδωκε, τῶν τε ὑπασπιστῶν
ν βασιλικῶν τὸ τρίτον μέρος καὶ τὴν Φιλίππου καὶ Φιλώ-
ι τάξιν καὶ δύο χιλιαρχίας τῶν τοξοτῶν καὶ τοὺς
γριάνας καὶ τῶν ἱππέων τοὺς ἡμίσεας· τὴν δὲ τρίτην
ῖραν αὐτὸς ἦγεν, ἵνα οἱ πλεῖστοι τῶν βαρβάρων ἐφαί-
ντο.

XXV. Οἱ δὲ ὡς ᾔσθοντο προσάγοντας τοὺς Μα- 1
δόνας (κατεῖχον γὰρ χωρία ὑπερδέξια, τῷ τε πλή-
ι σφῶν θαρσήσαντες, καὶ τῶν Μακεδόνων, ὅτι ὀλίγοι
αίνοντο, καταφρονήσαντες) ἐς τὸ πεδίον ὑποκατέβησαν·
ὶ μάχη γίγνεται καρτερά. Ἀλλὰ τούτους μὲν οὐ ξὺν
ὄνῳ ἐνίκα Ἀλέξανδρος. Οἱ δὲ ἀμφὶ Πτολεμαῖον οὐκ 2
τῷ ὁμαλῷ παρετάξαντο, ἀλλὰ γήλοφον γὰρ κατεῖ-

πλείονα ex Opt. Vulgo πλείω.
ἄγειν ἔδωκε — prius verbum, quia in Optimo non apparebat,
bjeci. Ex eodem mox recepi καὶ τὴν Φιλίππου καὶ Φιλώτου pro
vulgato καὶ τοῦ Φιλίππου καὶ Φιλώτου.

τι ξυνεστηκὸς] confluxus barbarorum ejus regionis, ut II, 17, 11. ξυνεστηκότες ἐμάχοντο conglobati pugnabant.
Plures fuisse, quibus nomen Philotas erat, jam docuit Gronovius. Vide Indicem.

C. XXV.
Arg. Aspasii victi. In Assacenos castra mota. Guraeus amnis, et Guraei, accolae.
2. οὐκ ἐν τῷ ὁμαλῷ] loco non aequo.

3 χον οἱ βάρβαροι, ὀρθίους ποιήσαντες τοὺς λόχους. Πτο-
λεμαῖος προσῆγεν, ᾗπερ ἐπιμαχώτατον τοῦ λόφου ἐφαί-
νετο, οὐ πάντῃ τὸν λόφον κυκλωσάμενος, ἀλλ᾽ ἀπολι-
πών, εἰ φεύγειν ἐθέλοιεν οἱ βάρβαροι, χώραν αὐτοῖς
4 ἐς τὴν φυγήν. Καὶ γίγνεται καὶ τούτοις μάχη καρτερὰ
τοῦ χωρίου τῇ χαλεπότητι, καὶ ὅτι οὐ κατὰ τοὺς ἄλλους τὰ
ταύτῃ βαρβάρους οἱ Ἰνδοί, ἀλλὰ πολὺ δή τι ἀλκιμώτα-
5 τοι τῶν προσχώρων εἰσίν. Ἐξώσθησαν δὲ καὶ οὗτοι ἀπὸ
τοῦ ὄρους ὑπὸ τῶν Μακεδόνων, καὶ οἱ ἀμφὶ Λεοννάτον ἡ
τρίτη μοῖρα τῆς στρατιᾶς ὡσαύτως ἔπραξαν· ἐνίκων γὰρ
καὶ οὗτοι τοὺς κατὰ σφᾶς. Καὶ λέγει Πτολεμαῖος ἀν-
6 θρώπους μὲν ληφθῆναι τοὺς πάντας ὑπὲρ τετρακισμυρίους,
βοῶν δὲ ὑπὲρ τὰς τρεῖς καὶ εἴκοσι μυριάδας· καὶ τούτων
τὰς καλλίστας ἐπιλεξάμενον Ἀλέξανδρον, ὅτι διαφέρου-
σαι αὐτῷ κάλλει τε καὶ μεγέθει ἐφαίνοντο, πέμψαι ἐθέ-
7 λειν ἐς Μακεδονίαν, ἐργάζεσθαι τὴν χώραν. Ἐντεῦ-
θεν ἐπὶ τὴν τῶν Ἀσσακηνῶν χώραν ἦγεν· τούτους γὰρ ἐξ-
ηγγέλλετο παρεσκευάσθαι ὡς μαχουμένους, ἱππέας μ

³ Ipse enim in plano constiterat, cum hostes collem tenerent. Deteriori ergo fuit Ptolemaeus conditione quam Alexander, ad quem hostes in planitiem descendebant. *Raph.*

⁴ ὀρθίους ποιήσαντες τοὺς λόχους] Apud Xenoph. Anab. Cyri lib IV. p. 267. φάλαγξ et ὄρθιοι λόχοι ita distinguuntur, ut phalanx sit, cum totus exercitus continua serie in acie tanquam unum corpus conjunctim constituitur; ὀρθίους ποιεῖν τοὺς λόχους autem plura separatim agmina collocare, quae cum aliis non sint conjuncta, sed quae singula seorsim in hostem progredi possunt; quorum altitudo longe major est, quam frons. Ael. Tact. c. 30. *Raph.*

7. τῶν Ἀσσακηνῶν] alia dialec… scribuntur *Assacani*. Incol… bant vero regionem satis a… plam inter Indum et Coph… nem, magis septemtrione… versus, quam Aspasii ex G… raci. Noster ipse in Indic… I, 1—3. praeter haec de … scribit: sunt vero hi In… ultra Indum habitantibus … corporum magnitudine et an… morum praestantia inferiore… neque tam nigri, quam reliq… Indi. Hi olim Assyriis pareba… postea Medis; postquam ver… Medi in Persarum potestate… venerunt, tributa etiam Cy… penderunt." Ibidem se… 8. Assacenos diserte inter ce… numerat, qui cis Indum ha… bitabant. Diversi sunt Assa… ceni, Arr. Ind. I, 1. et Assa… cani, ibid. c. 8.

; δισμυρίους ἔχοντας, πεζοὺς δὲ ὑπὲρ τοὺς τρισμυρίους, ριάκοντα δὲ ἐλέφαντας. Κρατερὸς μὲν δὴ ἐκτετειχικὼς 8
δη τὴν πόλιν, ἐφ᾽ ἧς τῷ οἰκισμῷ κατελέλειπτο, τούς τε αρύτερον ὡπλισμένους τῆς στρατιᾶς Ἀλεξάνδρῳ ἦγεν, αἱ τὰς μηχανάς, εἴπου πολιορκίας δεήσειεν. Αὐτὸς δὲ 9
λλέξανδρος τούς τε ἑταίρους ἱππέας ἄγων καὶ τοὺς ἱππακοντιστὰς καὶ τὴν Κοίνου καὶ Πολυπέρχοντος τάξιν, καὶ τοὺς ιγριάνας τοὺς χιλίους καὶ τοὺς τοξότας, ᾔει ὡς ἐπὶ τοὺς ισσακηνούς. Ἦγε δὲ διὰ τῆς Γουραίων χώρας, καὶ τὸν 10
οταμὸν τὸν ἐπώνυμον τῆς χώρας τὸν Γουραῖον χαλεπῶς έβη, διά βαθύτητά τε, καὶ ὅτι ὀξὺς ὁ ῥοῦς ἦν αὐτῷ, ὴ οἱ λίθοι στρογγύλοι ἐν τῷ ποταμῷ ὄντες σφαλεροὶ ῖς ἐπιβαίνουσιν ἐγίγνοντο. Οἱ δὲ βάρβαροι ὡς προσά- 11
οντα ᾔσθοντο Ἀλέξανδρον, ἀθρόοι μὲν ἐς μάχην καταῆναι οὐκ ἐτόλμησαν· διαλυθέντες δὲ ὡς ἕκαστοι κατὰ ίλεις, ταύτας ἐπενόουν ἀπομαχόμενοι διασώζειν.

XXVI. Καὶ Ἀλέξανδρος πρῶτα μὲν ἐπὶ Μάσσα- 1
α ἦγε, τὴν μεγίστην τῶν ταύτῃ πόλεων. Ὡς δὲ προσ-
ιεν ἤδη τοῖς τείχεσι, θαῤῥήσαντες οἱ βάρβαροι τοῖς ισθοφόροις τοῖς ἐκ τῶν πρόσω Ἰνδῶν (ἦσαν γὰρ αὐτοὶ ἑπτακισχίλιοι) ὡς στρατοπεδευομένους εἶδον τοὺς Μακεόνας, δρόμῳ ἐπ᾽ αὐτοὺς ἦεσαν. Καὶ Ἀλέξανδρος ἰδὼν 2
λησίον τῆς πόλεως ἐσομένην τὴν μάχην, προσωτέρω καλέσασθαι αὐτοὺς βουληθεὶς τῶν τειχῶν, ὡς εἰ τροπὴ

Cap. XXV.

δισμυρίους ex Opt. Vulgo δισχιλίους.
. Optimus habet simplex ἄγοντα; et mox MSS. κατὰ πόλιν; utrumque rejiciendum est.

τὴν πόλιν, cf. 24, 12.
; De Guraeorum regione, quae pauca nota, vide apud Cellar. Tom. II. p. 718. et Mannertum Tom. V. Ptolemaeus novit Goryaeam et urbem Goryam, Strabo urbem Gorydalin in his terris.

C. XXVI.
Arg. Massaga urbs; ejus oppugnatio varia.
1, ταύτῃ] sc. apud Assacenos. vid. Arr. Hist. Ind. I, 8.
ὡς δὲ προσῆγεν ἤδη τοῖς τείχεσι, *quum appropinquaret ad urbem,*

γίγνοιτο (ἐγίνωσκε γὰρ ἐσομένην) μὴ δι' ὀλίγου ἐς πόλιν
3 καταφυγόντες εὐμαρῶς διασώζοιντο· ὡς ἐκθέοντας εἶδε
τοὺς βαρβάρους, μεταβαλλομένους κελεύει τοὺς Μακεδόνας
ὀπίσω ἀποχωρεῖν ὡς πρὸς γήλοφόν τινα, ἀπέχοντα ἀπὸ
τοῦ χωρίου, ἵνα περ στρατοπεδεύειν ἐγνώκει, ἑπτά που μά-
4 λιστα σταδίους. Καὶ οἱ πολέμιοι ἀναθαρσήσαντες, ὡς ἐγ-
κεκλικότων ἤδη τῶν Μακεδόνων, δρόμῳ τε καὶ ξὺν οὐδε-
5 νὶ κόσμῳ ἐφέροντο ἐς αὐτούς. Ὡς δ' ἐξικνεῖτο ἤδη τὰ
τοξεύματα, ἐνταῦθα Ἀλέξανδρος ἀπὸ ξυνθήματος
ἐπιστρέψας ἐς αὐτοὺς, τὴν φάλαγγα δρόμῳ ἀντεπῆγε.
6 Πρῶτοι δὲ οἱ ἱππακοντισταί τε αὐτῷ καὶ οἱ Ἀγριᾶνες καὶ
οἱ τοξόται ἐκδραμόντες, ξυνέμιξαν τοῖς βαρβάροις· αὐ-
7 τὸς δὲ τὴν φάλαγγα ἐν τάξει ἦγεν. Οἱ δ' Ἰνδοὶ τῷ τε
παραλόγῳ ἐκπλαγέντες, καὶ ἅμα ἐν χερσὶ γεγενημένης
τῆς μάχης, ἐγκλίναντες ἔφευγον ἐς τὴν πόλιν· καὶ ἀ-
πέθανον μὲν αὐτῶν ἀμφὶ τοὺς διακοσίους· οἱ δὲ λοιποὶ ἐς
8 τὰ τείχη κατεκλείσθησαν. Καὶ Ἀλέξανδρος προσῆγε
τῷ τείχει τὴν φάλαγγα, καὶ ἐντεῦθεν τοξεύεται ἀπὸ τοῦ
9 τείχους ἐς τὸ σφυρὸν οὐ χαλεπῶς· ἐπαγαγὼν δὲ τὰς μη-
χανὰς τῇ ὑστεραίᾳ τῶν μὲν τειχῶν τι εὐμαρῶς κατέσεισε,
βιαζομένους δὲ ταύτῃ τοὺς Μακεδόνας, ᾗ παρέρρηκτο τὸ
τεῖχος, οὐκ ἀτόλμως οἱ Ἰνδοὶ ἠμύνοντο· ὥς τε ταύτῃ μὲν
10 τῇ ἡμέρᾳ ἀνεκαλέσατο τὴν στρατιάν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν
Μακεδόνων αὐτῶν ἡ προσβολὴ καρτερωτέρα ἐγένετο, καὶ
πύργος ἐπήχθη ξύλινος τοῖς τείχεσιν· ὅθεν ἐκτοξεύοντες
οἱ τοξόται καὶ βέλη ἀπὸ μηχανῶν ἀφιέμενα, ἀνέστελ-

Cap. XXVI.

5. τῶν Μακεδόνων τὰ τοξεύματα — utraque vox prior temere vulgo repetitur, nec exstabat in Optimo, unde nunc rejecta est.

9. τι τοῦ τείχους — primam voculam omisi, quia deest in MSS. omnibus, Veneta et Basileensi, et quia, ut supra jam monui, saepe eam Arrianus supplendam reliquit.

10. ἀφιέμενα ex Opt. et aliis, etiam primis editis, pro [illegible]

ut castra sc. poneret urbi vicina, non ut impetum faceret in moenia.

5. τὰ τοξεύματα sc. τῶν πολεμίων.

λον ἐπὶ πολὺ τοὺς Ἰνδούς. Ἀλλ' οὐδ' ὡς βιάσασθαι εἴσω 11 τοῦ τείχους οἷοί τε ἐγένοντο· τῇ δὲ τρίτῃ προσαγαγὼν αὖθις τὴν Φάλαγγα, καὶ ἀπὸ μηχανῆς γέφυραν ἐπιβαλὼν τοῦ τείχους, ᾗ παρερρωγὸς ἦν, ταύτῃ ἐπῆγε τοὺς ὑπασπιστὰς, οἵ περ αὐτῷ καὶ Τύρον ὡσαύτως ἐξεῖλον. Πολλῶν δὲ ὑπὸ προθυμίας ὠθουμένων, ἄχθος λαβοῦσα 12 μεῖζον ἡ γέφυρα κατερράγη, καὶ πίπτουσι ξὺν αὐτῇ οἱ Μακεδόνες· οἱ δὲ βάρβαροι ἰδόντες τὸ γιγνόμενον, λί- 13 θοις τε ξὺν βοῇ ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ τοξεύμασι, καὶ ἄλλῳ ὅτῳ τὶς μετὰ χεῖρας ἔχων ἐτύγχανεν, ἢ ὅτῳ τὶς ἐν τῷ τότε ἔλαβεν, ἐξηκόντιζον ἐς τοὺς Μακεδόνας· οἱ δὲ καὶ κατὰ θύρας, αἵ τινες αὐτοῖς κατὰ τὰ μεσοπύργια μικραὶ ἦσαν, ἐκθέοντες, ἐκ χειρὸς ἔπαιον τεταραγμένους.

XXVII. Ἀλέξανδρος δὲ πέμπει Ἀλκέταν ξὺν τῇ 1 αὐτοῦ τάξει, τούς τε κατατετρωμένους ἀναλαβεῖν, καὶ ὅσοι προσεμάχοντο ἐπανακαλέσασθαι ὡς ἐπὶ τὸ στρατόπεδον· καὶ τῇ τετάρτῃ ὡσαύτως ἀπ' ἄλλης μηχανῆς ἄλλη ἐπιβάθρα αὐτῷ προσήγετο πρὸς τὸ τεῖχος. Καὶ οἱ Ἰνδοὶ, 2 τέως μὲν αὐτοῖς ὁ ἡγεμὼν τοῦ χωρίου περιῆν, ἀπεμάχοντο καρτερῶς· ὡς δὲ βέλει ἀπὸ μηχανῆς τυπεὶς ἀποθνήσκει ἐκεῖνος, αὐτῶν τε οἱ μέν τινες πεπτωκότες ἐν τῇ ξυνεχεῖ πολιορκίᾳ, οἱ πολλοὶ δὲ τραυματίαι τε καὶ ἀπόμαχοι ἦσαν, ἐπεκηρυκεύοντο πρὸς Ἀλέξανδρον. Τῷ δὲ 3 ἀσμένῳ γίνεται ἄνδρας ἀγαθοὺς διασῶσαι· καὶ ξυμβαίνει ἐπὶ τῷδε Ἀλέξανδρος τοῖς μισθοφόροις Ἰνδοῖς, ὡς καταταχθέντες ἐς τὴν ἄλλην στρατιὰν ξὺν αὐτῷ στρατεύεσθαι. Οἱ μὲν δὴ ἐξῆλθον ξὺν τοῖς ὅπλοις, καὶ 4 κατεστρατοπέδευσαν κατὰ σφᾶς ἐπὶ γηλόφῳ, ὃς ἦν ἀντίρροπος τοῦ τῶν Μακεδόνων στρατοπέδου· νυκτὸς δὲ ἐπενόουν δρασμῷ διαχρησάμενοι ἐς τὰ σφέτερα ἤθη ἀπαναστῆναι, οὐκ ἐθέλοντες ἐναντία αἴρεσθαι τοῖς ἄλλοις

C. XXVII.
Arg. Massaga, duce caeso, capta. Indorum caedes. Bazira oppugnata, Ora capta.

5 Ἰνδοῖς ὅπλα. Καὶ ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, περιστήσας τῆς νυκτὸς τῷ γηλόφῳ τὴν στρατιὰν πᾶσαν, κατακόπτει τοὺς Ἰνδοὺς ἐν μέσῳ ἀπολαβών· τήν τε πόλιν αἱρεῖ κατακράτος, ἐρημωθεῖσαν τῶν προμαχομένων, καὶ τὴν μητέρα τὴν Ἀσσακήνου καὶ τὴν παῖδα ἔλαβεν· ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ πάσῃ πολιορκίᾳ τῶν ξὺν Ἀλεξάνδρῳ
6 ἐς πέντε καὶ εἴκοσιν. Ἔνθεν δὲ Κοῖνον μὲν ὡς ἐπὶ Βάζιρα ἐκπέμπει, γνώμην ποιησάμενος, ὅτι μαθόντες τὴν
7 Μασσάγων τὴν ἅλωσιν ἐνδώσουσι σφᾶς αὐτούς. Ἄτταλον δὲ καὶ Ἀλκέταν καὶ Δημήτριον τὸν ἱππάρχην ἐπὶ Ὦρα στέλλει, ἄλλην πόλιν· παραγγείλας περιτειχίζειν
8 τὴν πόλιν, ἐς τ' ἂν ἀφίκηται αὐτός. Καὶ γίγνεται ἐκδρομὴ τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ τοὺς ἀμφὶ Ἀλκέταν. Οὐ χαλεπῶς δὲ τρεψάμενοι αὐτοὺς οἱ Μακεδόνες εἴσω τοῦ
9 τείχους ἐς τὴν πόλιν ἀποστρέφουσι. Καὶ Κοίνῳ οὐ προχωρεῖ τὰ ἐν τοῖς Βαζίροις, ἀλλὰ πιστεύοντες γὰρ τοῦ χωρίου τῇ ὀχυρότητι (ὅτι ὑπερύψηλόν τε ἦν καὶ πάντη ἀκριβῶς τετειχισμένον) οὐδὲν ξυμβατικὸν ἐνεδίδοσαν. Ταῦτα
10 μαθὼν Ἀλέξανδρος, ὥρμητο μὲν ὡς ἐπὶ Βάζιρα· γνοὺς δὲ, ὅτι τῶν προσοίκων τινὲς βαρβάρων παριέναι ἐς τὰ Ὦρα τὴν πόλιν λαθόντες μέλλουσι, πρὸς Ἀβισάρου ἐπὶ τοῦδε

Cap. XXVII.

6. τῶν Ἀσσακηνῶν τὴν ἅλωσιν — urbs, quae expugnata erat, Massaga vocatur. (c. 26, 1.) Qua capta reliquas ejus regionis urbes, in quibus Ora et Bazira, se dedituras sperat. Emendavi igitur τῶν Μασσάγων. Alludunt Veneta et Basileensis, scribentes τῶν Μασσακηνῶν.

10. πρὸς Ἀβισσάρου — Sic vulgo scribitur hoc nomen, etiam V, 20, 7 seqq. 22, 3. Ἀβισάρης, uno σ, V, 29, 6. Ἀμβισάρης V, 8, 4. Βαρισάδης IV, 30, 14. Emendavi, omnibus locis scribens Ἀβισάρης; quia uno loco saepius id nomen sic scriptum invenitur, et Optimus pro Ἀμβισάρης sic emendandum jubet. Pro Βαρισάδης idem nomen restituendum jam vidit Freinshem.

7. Bene notat Freinshemius ad Curtium: Oritas, quorum mentionem fecit noster libro sexto, Gadrosis conterminos, cum incolis hujus urbis non esse confundendos.

10. Abisares erat Indiae montanae rex. V, 8, 4. et frater Assacani IV, 30, 9.

ϛαλμένοι, ἐπὶ τὰ Ὧρα πρῶτα ἦγε. Κοῖνον δὲ ἐπιτει- 11
χίσαι τῇ πόλει τῶν Βαζίρων καρτερόν τι χωρίον προσέταξε, καὶ ἐν τούτῳ φυλακὴν καταλιπόντα ἀποχρῶσαν, ὡς μὴ ἄδεια εἴη τοῖς ἐν τῇ πόλει χρῆσθαι τῇ χώρᾳ, αὐτὸν ἄγοντα τῆς ϛρατιᾶς τὴν λοιπὴν παρ' αὐτὸν ἰέναι. Οἱ δ' ἐκ τῶν Βαζίρων, ὡς εἶδον ἀπιόντα ξὺν τῷ πλείϛῳ 12 τῆς ϛρατιᾶς τὸν Κοῖνον, καταφρονήσαντες τῶν Μακεδόνων, ὡς οὐ γενομένων ἂν σφίσιν ἀξιομάχων, ἐπεκθέουσιν ἐς τὸ πεδίον· καὶ γίγνεται αὐτῶν μάχη καρτερά· καὶ ἐν 13 ταύτῃ πίπτουσι μὲν τῶν βαρβάρων ἐς πεντακοσίους, ἐλήφθησαν δὲ ζῶντες ὑπὲρ τοὺς ἑβδομήκοντα· οἱ δὲ λοιποὶ ἐν τῇ πόλει ξυμφυγόντες βεβαιότερον ἤδη εἴργοντο τῆς χώρας ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ ἐπιτειχίσματος. Καὶ Ἀλεξάνδρῳ 14 δὲ τῶν Ὥρων ἡ πολιορκία οὐ χαλεπὴ ἐγένετο· ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἐφόδου προσβαλὼν τοῖς τείχεσι, τῆς πόλεως ἐκράτησε· καὶ τοὺς ἐλέφαντας τοὺς ἐγκαταλειφθέντας ἔλαβε.

XXVIII. Καὶ ταῦτα οἱ ἐν τοῖς Βαζίροις ὡς ἔμαθον, ἀπογνόντες τὰ σφέτερα πράγματα, ἀμφὶ μέσας 1 νύκτας τὴν πόλιν ἐκλείπουσιν. Ἔφυγον δ' ἐς τὴν πέτραν, ὡς δὲ καὶ οἱ ἄλλοι βάρβαροι ἔπραττον. Ἀπολιπόντες γὰρ τὰς πόλεις ξύμπαντες, ἔφευγον ἐς τὴν πέτραν τὴν

ad Curt. VIII, 13, 1. Blancardi libri habebant Ἀβρισσάρης. Apud Strabonem in contextu edito vocatur Βισσάρης, in MSS. Ἀβισσάρης; a Diodoro 17, 90, Embisarus.

Cap. XXVIII.

1. Ἀπολιπόντες γὰρ — Voculam γὰρ in nullo MS. conspexit Gronovius, nec est in primis editis. Eidem non temere suspecta sunt verba: ἔφυγον δ' ἐς τὴν πέτραν et testatur, adversativam δὲ in nullo MS. apparere. Nihil tamen mutare volui.

C. XXVIII.
Arg. Bazira deserta et restituta, Aornus petra. Peucela urbs et Embolima, vicina petrae, quae cum aliis urbibus deduntur.

2 ἐν τῇ χώρᾳ, τὴν Ἄορνον καλυμένην. Μέγα γάρ τι τῦτο χρῆμα πέτρας ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἐςί· καὶ λόγος ὑπὲρ ταύτης κατέχει, ὐδὲ Ἡρακλεῖ τῷ Διὸς ἁλωτὸν γενέσθαι
3 τὴν πέτραν. Εἰ μὲν δὴ καὶ ἐς Ἰνδὺς ἀφίκετο ὁ Ἡρακλῆς ὁ Θηβαῖος, ἢ ὁ Τύριος, ἢ ὁ Αἰγύπτιος, ἐς ὐδέτερα ἔχω ἰσχυρίσασθαι· μᾶλλον δὲ δοκῶ ὅτι ὐκ ἀφίκετο, ἀλλὰ πάντα γὰρ, ὅσα χαλεπὰ, οἱ ἄνθρωποι ἐς τοσόνδ᾽ ἄρα αὔξυσιν αὐτῶν τὴν χαλεπότητα, ὡς καὶ τῷ Ἡρακλεῖ
4 ἂν ἄπορα γενέσθαι μυθεύειν. Κἀγὼ ὑπὲρ αὐτῆς τῆς πέτρας ὕτω γινώσκω, τὸν Ἡρακλέα ἐς κόμπον τῦ λόγυ
5 ἐπιφημίζεσθαι. Τὸν μὲν δὴ κύκλον τῆς πέτρας λέγυσιν ἐς διακοσίυς ςαδίυς μάλιςα εἶναι· ὕψος δὲ αὐτῆς, ἵναπερ χθαμαλώτατον, ςαδίων ἕνδεκα· καὶ ἀνάβασιν
6 χειροποίητον μίαν χαλεπήν· εἶναι δὲ καὶ ὕδωρ ἐν ἄκρᾳ τῇ πέτρᾳ πολὺ, καὶ καθαρὰν πηγὴν ἀνίσχυσαν, ὡς καὶ ἀποῤῥεῖν ἀπὸ τῆς πηγῆς ὕδωρ· καὶ ὕλην, καὶ γῆν ἀγαθὴν ἐργάσιμον, ὅσην καὶ χιλίοις ἀνθρώποις ἀπο-
7 χρῶσαν ἂν εἶναι ἐργάζεσθαι. Καὶ ταῦτα ἀκύοντα Ἀλέξανδρον πόθος λαμβάνει ἐξελεῖν καὶ τῦτο τὸ ὄρος, ὐχ ἥκιςα ἐπὶ τῷ ἀμφὶ τὸν Ἡρακλέα μύθῳ πεφημισμένῳ.
8 Τὰ μὲν δὴ Ὦρα καὶ τὰ Μάσσαγα φρύρια ἐποίησεν ἐπὶ
9 τῇ χώρᾳ· τὰ Βάζιρα δὲ πόλιν ἐξετείχισε. Καὶ οἱ

4. ὑπὲρ αὐτῆς — ex Opt. pro ὑπὲρ ταύτης.

8. τὰ Βάζιρα δὲ πόλιν ἐξετείχισε — Urbs illa jam aedificata erat καὶ πάντη ἀκριβῶς τετειχισμένη, c. 27, 9. nec usquam commemoratur, a Macedonibus vel incolis eam combustam esse et dele-

1. τὴν Ἄορνον] Credibile non est, hoc nomine istam petram apud Indos nominatam fuisse. Est potius a natura loci nomen sumtum et a Macedonibus datum, quasi dicerent per hyperbolen: cacumen rupis ita eminet, ut et ab avibus superari nequeat. Numerat Plut. de fort. Alex. pag. 327. inter difficultates ab Alexandro superatas ἄορνα ὕψη. De nomine hoc cf. Freinsh. ad Curt. VIII, 11, 2.

2. Μέγα τῦτο χρῆμα πέτρας ἐςὶ] i. e. μεγάλη ἐςὶ αὕτη πέτρα. Sic Roxane apud Lucianum vocatur: πάγκαλόν τι χρῆμα παρθένυ pro παγκάλη παρθένος.

4. Idem repetit in Hist. Ind. 5, 10. Cf. V, 1, 8.

ἀμφὶ Ἡφαιστίωνά τε καὶ Περδίκκαν ἄλλην πόλιν ἐκτειχίσαντες (Ὀροβάτις ὄνομα τῇ πόλει ἦν) καὶ φρουρὰν καταλιπόντες, ὡς ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν ᾔεσαν· ὡς δ' ἀφίκοντο, ἔπρασσον ἤδη ὅσα ἐς τὸ ζεῦξαι τὸν Ἰνδὸν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐτέτακτο. Ἀλέξανδρος δὲ τῆς μὲν χώρας τῆς ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ σατράπην καθίστησι Νικάνορα, τῶν ἑταίρων· αὐτὸς δὲ τὰ μὲν πρῶτα ὡς ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν ἦγε, καὶ πόλιν τε Πευκελαῶτιν οὐ πόρρω τοῦ Ἰνδοῦ ᾠκισμένην ὁμολογίᾳ παρεστήσατο, καὶ ἐν αὐτῇ φρουρὰν καταστήσας τῶν Μακεδόνων, καὶ Φίλιππον ἐπὶ τῇ φρουρᾷ ἡγεμόνα. Ὁ δὲ καὶ ἄλλα προσηγάγετο μικρὰ πολίσματα πρὸς τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ ᾠκισμένα· ξυνείποντο δὲ αὐτῷ Κωφαῖός τε καὶ Ἀσσαγέτης, οἱ ὕπαρχοι τῆς χώρας. Ἀφικόμενος δὲ ἐς Ἐμβόλιμα πόλιν, ἣ ξύνεγγυς τῆς πέτρας τῆς Ἀόρνου ᾤκεῖτο, Κρατερὸν μὲν ξὺν μέρει τῆς στρατιᾶς καταλείπει αὐτοῦ, σῖτόν τε ἐς τὴν

tam. In principio vero hujus capitis incolas eam deseruisse narratur, unde conjiciebam: πόλιν ξυνῴκισε, i. e. novam coloniam in eam deduxit, fortasse ex circumhabitantibus et ἀπομάχοις Macedonum. Verba ista sic scripta vide in Plut. Vit. Alex. c. 7. Fortasse vero auctor nihil vult, nisi istam urbem barbarico quidem modo munitam fuisse, at non sufficienter. Igitur regem jussisse, ut, quum urbem in praesidium regionis retinere vellet, munitior reddatur. Nam ἐκτειχίζειν πόλιν saepe in nostro significat: urbem munitam reddere, et quidem eo consilio, ut praesidium ei impositum regionem vicinam sub imperio retineat. Mox in αὐτῷ ἄλλην πόλιν primam vocem, Optimo exigente, induxi.

10. Πευκελαῶτιν — emendavi: Πευκελαιῶτιν; ut scriptum est hoc nomen bis IV, 22. Proprie vero hoc nomen est regionis; nomen urbis servatur in Ind. 1, 8. Πευκέλα. Sed etiam alii regionis nomen pro urbe scripserunt, quos vide apud Cellarium T. II. p. 737. Omnes tamen retinent α post λ, sicut etiam Arrianus in Ind. 4, 11., ubi vulgo scribitur Πευκελαῖτις, in Optimo Πευκελαιῆτις. cf. Casaubonus ad Strab. XV. p. 480.

9. Urbem Orobatin reliqui omnes ignorant. Urbs Orbadari, quam novit Ptolemaeus, cujus nomen simile, trans Indum sita est.

12. *Embolima*, Curtio VIII, 12, 1. *Ecbolima*, sita, auctore Ptolemaeo, ubi Coas Suastum ferens, se Indo miscet.

πόλιν ὡς πλεῖστον ξυνάγειν, καὶ ὅσα ἄλλα ἐς χρόνιον
τριβήν· ὡς ἐντεῦθεν ὁρμωμένους τοὺς Μακεδόνας χρονίῳ
πολιορκίᾳ ἐκτρυχῶσαι τοὺς κατέχοντας τὴν πέτραν, εἰ
13 μὴ ἐξ ἐφόδου ληφθείη. Αὐτὸς δὲ τοὺς τοξότας τε λα-
βὼν, καὶ τοὺς Ἀγριάνας, καὶ τὴν Κοίνου τάξιν, καὶ ἀ-
πὸ τῆς ἄλλης φάλαγγος ἐπιλέξας τοὺς κουφοτάτους τε
καὶ ἅμα εὐοπλοτάτους· καὶ τῶν ἑταίρων ἱππέων ἐς δια-
κοσίους, καὶ ἱπποτοξότας ἐς ἑκατὸν, προσῆγε τῇ πέτρᾳ·
14 καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ κατεστρατοπεδεύσατο, ἵνα ἐπι-
τήδειον αὐτῷ ἐφαίνετο· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ὀλίγον προελθὼν
ὡς πρὸς τὴν πέτραν αὖθις ἐστρατοπεδεύσατο.

1 XXIX. Καὶ ἐν τούτῳ ἧκον παρ' αὐτὸν τῶν προσ-
χώρων τινὲς, σφᾶς τε αὐτοὺς ἐνδιδόντες, καὶ ἡγήσα-
σθαι φάσκοντες ἐκ τῆς πέτρας τὸ ἐπιμαχώτατον, ὅθεν
2 οὐ χαλεπὸν αὐτῷ ἔσεσθαι ἑλεῖν τὸ χωρίον· καὶ ξὺν τού-
τοις πέμπει Πτολεμαῖον τὸν Λάγου τὸν σωματοφύλακα,
τούς τε Ἀγριάνας ἄγοντα καὶ τοὺς ψιλοὺς τοὺς ἄλλους καὶ
τῶν ὑπασπιστῶν ἐπιλέκτους· προστάξας, ἐπειδὰν κα-
ταλάβῃ τὸ χωρίον, κατέχειν μὲν αὐτὸ ἰσχυρᾷ φυλακῇ,
3 οἷ δὲ σημαίνειν ὅτι ἔχεται. Καὶ Πτολεμαῖος ἐλθὼν ὁδὸν
τραχεῖάν τε καὶ δύσπορον, λανθάνει τοὺς βαρβάρους κα-
τασχὼν τὸν τόπον· καὶ τοῦτον χάρακι ἐν κύκλῳ καὶ τά-
φρῳ ὀχυρώσας, πυρσὸν αἴρει ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἔνθεν ὀφθή-
4 σεσθαι ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἔμελλε· καὶ ὤφθη τε ἅμα ἡ
φλὸξ, καὶ Ἀλέξανδρος ἐπῆγε τῇ ὑστεραίᾳ τὴν στρατιάν·
ἀμυνομένων δὲ τῶν βαρβάρων, οὐδὲν πλέον αὐτῷ ὑπὸ
5 δυσχωρίας ἐγίγνετο. Ὡς δὲ Ἀλεξάνδρῳ ἄπορον τὴν
προσβολὴν κατέμαθον οἱ βάρβαροι, ἀναστρέψαντες
6 τοῖς ἀμφὶ Πτολεμαῖον αὐτοὶ προσέβαλλον· καὶ γίνεται

13. λαβὼν — ex Opt. pro vulgato ἀναλαβών. Mox etiam restitui ὀλίγον προελθών. Prior vox typorum lapsu exciderat in Gronoviana, et in sequentibus non erat restituta.

C. XXIX. *Arg.* Opera militaria ad expugnandam petram.

αὐτῶν τε καὶ τῶν Μακεδόνων μάχη καρτερὰ, τῶν μὲν διασπάσαι τὸν χάρακα σπουδὴν ποιουμένων τῶν Ἰνδῶν, Πτολεμαίου δὲ διαφυλάξαι τὸ χωρίον· καὶ μεῖον σχόντες οἱ βάρβαροι ἐν τῷ ἀκροβολισμῷ, νυκτὸς ἐπιγενομένης ἀνεχώρησαν. 7 Ἀλέξανδρος δὲ τῶν Ἰνδῶν τινα τῶν αὐτομόλων, πιστόν τε ἄλλως καὶ τῶν χωρίων δαήμονα, ἐπιλεξάμενος, πέμπει παρὰ Πτολεμαῖον τῆς νυκτὸς γράμματα φέροντα τὸν Ἰνδὸν, ἵνα ἐγγέγραπτο· ἐπειδὰν αὐ- 8 τὸς προσβάλῃ τῇ πέτρᾳ, τὸν δὲ ἐπιέναι τοῖς βαρβάροις κατὰ τὸ ὄρος, μηδ' ἀγαπᾶν ἐν φυλακῇ ἔχοντα τὸ χωρίον, ὡς ἀμφοτέρωθεν βαλλομένους τοὺς Ἰνδοὺς ἀμφιβόλους γίγνεσθαι. 9 Καὶ αὐτὸς ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἄρας ἐκ τοῦ στρατοπέδου, προσῆγε τὴν στρατιὰν κατὰ τὴν πρόσβασιν, ᾗ Πτολεμαῖος λαθὼν ἀνέβη· γνώμην ποιούμενος, ὡς εἰ ταύτῃ βιασάμενος ξυμμίξοι τοῖς ἀμφὶ Πτολεμαῖον, οὐ χαλεπὸν ἔτι ἐσόμενον αὐτῷ τὸ ἔργον. Καὶ ξυνέβη οὕτως. 10 Ἔστε μὲν γὰρ ἐπὶ μεσημβρίαν ξυνειστήκει καρτερὰ μάχη τοῖς τε Ἰνδοῖς καὶ τοῖς Μακεδόσι, τῶν μὲν ἐκβιαζομένων ἐς τὴν πρόσβασιν, τῶν δὲ βαλλόντων ἀνιόντας· ὡς δὲ οὐκ ἀνίεσαν οἱ Μακεδόνες, ἄλλοι ἐπ' ἄλλοις ἐπιόν- 11 τες, οἱ δὲ πρόσθεν ἀναπαυόμενοι, μόγις δὴ ἀμφὶ δείλην ἐκράτησαν τῆς παρόδου, καὶ ξυνέμιξαν τοῖς ξὺν Πτολεμαίῳ. Ἐντεῦθεν δὲ ὁμοῦ ἤδη γενομένη ἡ στρατιὰ 12 πᾶσα, ἐπήγετο αὖθις ὡς ἐπ' αὐτὴν τὴν πέτραν· ἀλλὰ γὰρ ἔτι ἄπορος ἦν αὐτὴ ἡ προσβολή. Ταύτῃ μὲν δὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦτο τὸ τέλος γίγνεται· ὑπὸ δὲ τὴν ἕω παραγ- 13 γέλλει στρατιώτῃ ἑκάστῳ, κόπτειν χάρακας ἑκατὸν κατ'·

Cap. XXIX.

7. ἐγγέγραπτο pro ἐνεγέγραπτο, ex Opt.
11. μόγις δὴ ex Opt. et aliis pro μόλις ἀμφὶ δ. etc. Mox ex iisdem scripsi ὡς ἐπ' αὐτὴν pro ὡς ἐς αὐτήν.

6. τῶν Ἰνδῶν] pertinent haec ad τῶν μὲν, ac si Arrianus scripsisset: τῶν μὲν Ἰνδῶν διασπάσαι τὸν χάρακα σπουδὴν ποιουμένων, Πτολεμαίου δὲ etc. Sic loqui solet Arrianus, ex. c. in Praefat. 3. II, 21, 9. aliisque.

ραίαν, Νέαρχόν τε καὶ Ἀντίοχον τοὺς χιλιάρχους τῶν ὑπασπιστῶν ἐκπέμπει· καὶ Νεάρχῳ μὲν τοὺς Ἀγριάνας καὶ τοὺς ψιλοὺς ἄγειν ἔδωκεν. Ἀντιόχῳ δὲ τήν τε αὐτοῦ
12 χιλιαρχίαν, καὶ δύο ἐπὶ ταύτῃ ἄλλας. Ἐστέλλοντο δὲ τά τε χωρία κατοψόμενοι, καὶ εἴ πού τινας τῶν βαρβάρων ξυλλαβεῖν, ἐς ἔλεγχον τῶν κατὰ τὴν χώραν τῶν τε ἄλλων, καὶ μάλιστα δὴ τὰ ἀμφὶ τοὺς ἐλέφαντας ἔμ-
13 λεν αὐτῷ μαθεῖν. Αὐτὸς δ' ὡς ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν ἤδη ἦγε, καὶ ἡ στρατιὰ αὐτῷ ὡδοποιεῖτο πρόσω ἰοῦσα,
14 ἄπορα ἄλλως ὄντα τὰ ταύτῃ χωρία. Ἐνταῦθα ξυλλαμβάνει ὀλίγους τῶν βαρβάρων, καὶ παρὰ τούτων ἔμαθεν, ὅτι οἱ μὲν ἐν τῇ χώρᾳ Ἰνδοὶ παρὰ Ἀβισάρῃ ἀποπεφευγότες εἶεν· τοὺς ἐλέφαντας δὲ ὅτι αὐτοῦ κατέλιπον νέμεσθαι πρὸς τῷ ποταμῷ τῷ Ἰνδῷ· καὶ τούτους ἡγήσα-
15 σθαί οἱ τὴν ὁδὸν ἐκέλευσεν ὡς ἐπὶ τοὺς ἐλέφαντας. Εἰσὶ δ' Ἰνδῶν πολλοὶ κυνηγέται τῶν ἐλεφάντων, καὶ τούτους σπουδῇ ἀμφ' αὐτὸν εἶχεν Ἀλέξανδρος, καὶ τότε ἐθήρα ξὺν τούτοις τοὺς ἐλέφαντας· καὶ δύο μὲν αὐτῶν ἀπόλλυνταί, κατὰ κρημνοῦ σφᾶς ῥίψαντες ἐν τῇ διώξει· οἱ δὲ ἄλλοι ξυλληφθέντες, ἔφερόν τε τοὺς ἀναβάτας, καὶ τῇ
16 στρατιᾷ ξυνετάσσοντο. Ἐπεὶ δὲ καὶ ὕλῃ ἐργασίμῳ ἐνέ-
17 τυχε παρὰ τὸν ποταμὸν, καὶ αὕτη ἐκόπη αὐτῷ ὑπὸ τῆς στρατιᾶς, καὶ ναῦς ἐποιήθησαν, καὶ αὗται κατὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν ἤγοντο ὡς ἐπὶ γέφυραν, ἥν τινα Ἡφαιστίων καὶ Περδίκκας αὐτῷ ἐξῳκοδομηκότες πάλαι ἦσαν.

14. Ἀβισάρῃ — vide ad IV, 27, 10.
15. ἀπόλλυνται ex MSS. pro vulgato ἀπώλοντο.

12. ξυλλαβεῖν] vide notam ad IV, 17, 5. Hoc loco suppleri potest δύναιντο.

15. De elephantorum nondum domitorum venatione longu[s] est Arrianus ipse in Ind. c. 14.

15. Hic venatur Alexand[er] domitos, unde aliud venatio[nis] genus adhibitum vides.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

I. Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἥν τινα μεταξὺ τοῦ τε Κωφῆνος καὶ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἐπῆλθεν Ἀλέξανδρος, καὶ Νύσαν πόλιν ᾠκίσθαι λέγουσι· τὸ δὲ κτίσμα εἶναι Διονύσου· Διόνυσον δὲ κτίσαι τὴν Νύσαν, ἐπεί τε Ἰνδοὺς ἐχειρώσατο, ὅστις δὴ οὗτος ὁ Διόνυσος, καὶ ὁπότε ἢ ὅθεν ἐπ' Ἰνδοὺς ἐστράτευσεν· οὐ γὰρ ἔχω συμβαλεῖν, εἰ ὁ Θηβαῖος 2 Διόνυσος, (ὃς ἐκ Θηβῶν ἢ καὶ ἐκ Τμώλου τοῦ Λυδίου ὁρμηθεὶς) ἐπ' Ἰνδοὺς ἧκε στρατιὰν ἄγων, τοσαῦτα μὲν ἔθνη μάχιμα καὶ ἄγνωστα τοῖς τότε Ἕλλησιν ἐπελθὼν, οὐδὲν δ' αὐτῶν ἄλλο ὅτι μὴ τὸ Ἰνδῶν βίᾳ χειρωσάμενος· πλὴν γε δὴ ὅτι οὐκ ἀκριβῆ ἐξεταστὴν χρὴ εἶναι τῶν ὑπὲρ τοῦ θείου ἐκ παλαιοῦ μεμυθευμένων. Τῷ γάρ τοι κατὰ τὸ εἰκὸς 3

ANIMADVERSIONES.

C. I.

Arg. Nysa urbs, opus Dionysi. Nysaeorum legatio ad Alexandrum.

1. μεταξὺ τοῦ τε Κωφῆνος] ergo locum suum haec narratio habuisset lib. IV, 23. Saltem et Curtius adventum in hanc urbem ante oppugnationem Massagorum descripsit VIII, 10, 7—18. a quo non discedunt Iust. XII, 7. et Diod. Sic. in Synopsi libri XVII. Noster rem distulisse videtur, ne veris fabulosa immisceret.

2. ἐκ Θηβῶν ἢ καὶ ἐκ Τμώλου] Thebis natus, ad Tmolum a Hippa sive Cybele educatus fertur. ὁρμηθεὶς sc. ἐστράτευσεν.

3. τῷ γάρ τοι etc.] Vertendum: *Etenim ex certa ratione suspicanti, aliqua vera non esse, si quis apposuerit narrationi numen, non omnino aliena a vero videntur. Gron.* Fidem his de Baccho fictionibus negat Arrianus etiam in Hist. Ind. I, 7. iis narratis adjiciens: ταῦτα μὲν οἱ ποιηταὶ ἐπὶ Διονύσῳ ἐποίησαν, καὶ ἐξηγείσθων αὐτὰ, ὅσοι λόγιοι Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων. Fictiones sine dubio graecae, non orientales, de Hercule et Baccho apud Indos, occasionem Macedonibus praebuere, regem cum istis numinibus comparandi. Quis enim credat, ea unquam apud Indos fuisse, quorum religio et mores cultui istorum deorum quam maxime obstant? Id quod optimus quisque veterum negat. Ex. c. Strabo XV, p. 472 et seqq. Megasthenem quidem, ait, fidem antiquis de India narra-

νύσου τῆς πλάνης μυθευόμενα· καὶ κτίσμα εἶναι Διονύσου τὴν Νῦσαν ἤθελεν, ὡς ἤδη τε ἥκειν αὐτὸς ἔνθα ἦλθε
2 Διόνυσος, καὶ ἐπέκεινα ἐλθεῖν Διονύσου· οὐδ' ἂν Μακεδόνας τὸ πρόσω ἀπαξιῶσαι συμπονεῖν οἱ ἔτι κατὰ ζῆλον τῶν Διονύσου ἔργων· καὶ δίδωσιν ἐλευθέρους τε εἶναι τοὺς
3 οἰκήτορας τῆς Νύσης, καὶ αὐτονόμους. Ὡς δὲ καὶ τοὺς νόμους ἐπύθετο αὐτῶν, καὶ ὅτι πρὸς τῶν ἀρίστων τὸ πολίτευμα ἔχεται, ταῦτά τε ἐπῄνεσε, καὶ ἠξίωσε τῶν τι ἱππέων οἱ ξυμπέμψαι ἐς τριακοσίους, καὶ τῶν προεστώτων τοῦ πολιτεύματος (ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ τριακόσιοι) ἑκατὸν τοὺς ἀρίστους ἐπιλεξάμενος· Ἄκουφιν δὲ εἶναι τὸν ἐπιλεγόμενον, ὅντινα καὶ ὕπαρχον τῆς χώρας τῆς Νυσαί-
4 ας κατέστησεν αὐτός. Τὸν δὲ Ἄκουφιν ταῦτα ἀκούσαντα ἐπιμειδιάσαι λέγεται τῷ λόγῳ· καὶ Ἀλέξανδρον ἐρέσθαι, ἐφ' ὅτῳ ἐγέλασεν· ἀποκρίνασθαι δ' Ἄκουφιν· Καὶ πῶς ἄν, ὦ βασιλεῦ, μία πόλις ἑκατὸν ἀνδρῶν ἀ-
5 γαθῶν ἐρημωθεῖσα, ἔτι καλῶς πολιτεύοιτο; ἀλλὰ σύ, εἴ σοι μέλει Νυσαίων, τοὺς ἱππέας μὲν ἄγεσθαι τοὺς τριακοσίους, καὶ ἔτι τούτων πλείονας· ἀντὶ δ' ἑκατόν, οὕστινας τοὺς ἀρίστους ἐπιλέξαι σὺ κελεύεις, διπλασίους τῶν ἄλλων τῶν κακῶν ἄγεσθαι, ἵνα σοι καὶ αὖθις ἀφικο-

Cap. II.

5. καὶ εἰ βούλει ἔτι τούτων πλείονας — Voces εἰ βούλει non sunt in Optimo, ideoque nunc ejectae. Ex eodem mox scripsi ἵνα σοι pro ὡς σοι. Idem etiam habet τῶν κακῶν, fortasse pro κακιόνων, ut advertit Gronovius.

2. οὐδ' ἂν Μακεδόνας] neque enim Macedonas longinquiorem adhuc cum eo militiam amplius detrectasse. Gron.

3. Ἄκουφιν δὲ εἶναι τὸν ἐπιλεγόμενον] Acuphin autem voluit eum esse, qui illos deligeret. Raph. Illos nempe trecentos ex reliquis civibus, et centum principes, quos popofcerat Alexander, fortasse ut sint loco obsidum. Quos enim, quum deinde, probato Acuphis sermone, non amplius peteret, misit tamen Acuphis filium et ex filia nepotem. Verbum ἐπιλεξάμενος verte deligere jubens. Sic latini: pontem exstruxit, pro: pontem exstrui jussit. Probatur hoc sequentibus: οὕστινας τοὺς ἀρίστους ἐπιλέξαι σὺ κελεύεις.

5. ἄγεσθαι] Infinitivus loco imperativi, ut IV, 20, 6. Raph.

μοῦς, αἰδοῖ τοῦ Διονύσου. Διόνυσος γὰρ ἐπειδὴ χειρωσά- 7
μενος τὸ Ἰνδῶν ἔθνος, ἐπὶ θάλασσαν ὀπίσω κατῄει τὴν
Ἑλληνικὴν, ἐκ τῶν ἀπομάχων στρατιωτῶν, οἳ δὴ αὐτῷ
καὶ Βάκχοι ἦσαν, κτίζει τὴν πόλιν τήνδε, μνημόσυνον
τῆς αὐτοῦ πλάνης τε καὶ νίκης τοῖς ἔπειτα ἐσόμενον·
καθάπερ οὖν καὶ σὺ αὐτὸς Ἀλεξάνδρειάν τε ἔκτισας τὴν 8
πρὸς Καυκάσῳ ὄρει, καὶ ἄλλην Ἀλεξάνδρειαν ἐν τῇ Αἰ-
γυπτίων γῇ, καὶ ἄλλας πολλὰς τὰς μὲν ἔκτισας ἤδη,
τὰς δὲ καὶ κτίσεις ἀνὰ χρόνον, οἷα δὴ πλείονα Διονύσου
ἔργα ἀποδειξάμενος. Νύσαν τε οὖν ἐκάλεσε τὴν πόλιν 9
ὁ Διόνυσος ἐπὶ τῆς τροφοῦ τῆς Νύσης, καὶ τὴν χώραν Νυ-
σαίαν· τὸ δ᾽ ὄρος ὅ, τι περ πλησίον ἐστὶ τῆς πόλεως, καὶ
τοῦτο Μηρὸν ἐπωνόμασε Διόνυσος, ὅτι δὴ κατὰ τὸν μῦ-
θον ἐν μηρῷ τῷ τοῦ Διὸς ηὐξήθη. Καὶ ἐκ τούτου ἐλευθέραν 10
τε οἰκοῦμεν τὴν Νύσαν, καὶ αὐτοὶ αὐτόνομοι, καὶ ἐν κόσ-
μῳ πολιτεύοντες· τῆς δ᾽ ἐκ Διονύσου οἰκίσεως, καὶ τόδε 11
σοι γενέσθω τεκμήριον· κιττὸς γὰρ, οὐκ ἄλλῃ τῆς Ἰνδῶν
γῆς φυόμενος, παρ᾽ ἡμῖν φύεται.

II. Καὶ ταῦτα πάντα Ἀλεξάνδρῳ πρὸς θυμοῦ 1
ἐγίγνετο ἀκούειν, καὶ ἤθελε πιστὰ εἶναι τὰ ὑπὲρ τοῦ Διο-

7. ἐσόμενον ex iisdem et Veneta ac Basil. pro ἐσομένην. Mox ex Opt. et aliis scripsi Αἰγυπτίων pro Αἰγύπτῳ.

7. Βάκχοι] hoc nomine non Bacchus tantum appellatur, sed ejus cultores quoque, et qui hujus numine aguntur. R.

9. ηὐξήθη] Curtius rem convertit, fabulam, Bacchum femine Jovis celatum, natam esse ex non intellecto nomine montis. Sed verosimillimum mihi est, cum Hemsterhusio, istam fabellam ex more loquendi orientalium natam, quibus ex femore sati et liberi idem significant. De fabella ipsa adeas mythographos, praecipue Apollodorum cum Heynii notis. Freinshem. ad Curt. VIII, 10, 12. Arr. Hist. Ind. c. 7 seqq. Strabonem l. l. Diodorum II, 38. ibique de monte Mero notam P. Wessel. et St. Croix pag. 313 seqq.

11. Fidem addit Diod. Sic. I, 19. *Gron.*

C. II.

Arg. Indulgentia Alexandri, ac libertas Nysae firmata. Hedera indica. Sacrificium et epulum in Bacchi honorem.

οὐκ ἠμελημένων Μακεδόνων, τῷ τε κισσῷ ἐστεφανωμένους,
καὶ ὑπὸ τῇ κατακλίσει τοῦ θεοῦ κατασχεθῆναί τε πρὸς
τοῦ Διονύσου, καὶ ἀνευάσαι τὸν θεόν, καὶ βακχεῦσαι.

1 III. Καὶ ταῦτα ὅπως τις ἐθέλοι ὑπολαβὼν ἀπι-
στείτω ἢ πιστευέτω. Οὐ γὰρ ἔγωγε Ἐρατοσθένει τῷ Κυ-
ρηναίῳ πάντῃ ξυμφέρομαι, ὃς λέγει, πάντα ὅσα ἐς τὸ
θεῖον ἀναφέρεται ἐκ Μακεδόνων, πρὸς χάριν τὴν Ἀλε-
2 ξάνδρου ἐς τὸ ὑπέρογκον ἐπευφημηθῆναι. Καὶ γὰρ καὶ
σπήλαιον λέγει ἰδόντας ἐν Παραπαμισάδαις τοὺς Μακε-
δόνας, καί τινα μῦθον ἐπιχώριον ἀκούσαντας, ἢ καὶ
αὐτοὺς ξυνθέντας, φημίσαι, ὅτι τοῦτο ἄρα ἦν τοῦ Προμη-
θέως τὸ ἄντρον, ἵνα ἐδέδετο· καὶ ὁ αἰετὸς ὅτι ἐκεῖσε ἐ-
φοίτα, δαισόμενος τῶν σπλάγχνων τοῦ Προμηθέως· καὶ
ὁ Ἡρακλῆς ὅτι ἐκεῖσε ἀφικόμενος, τόν τε αἰετὸν ἀπέ-
3 κτεινε, καὶ τὸν Προμηθέα τῶν δεσμῶν ἀπέλυσε· τὸν δὲ
Καύκασον τὸ ὄρος ἐκ τοῦ Πόντου ἐς τὰ πρὸς ἕω μέρη τῆς
γῆς καὶ τὴν Παραπαμισάδα χώραν, ὡς ἐπὶ Ἰνδοὺς με-
τάγειν τῷ λόγῳ τοὺς Μακεδόνας, Παραπάμισον ὄντα τὸ

9. ἀνευάσαι] Non potest melius converti, quam ex Iustino: *sacris deum ululatibus clamasse*, aut *venerari deum* ex Livio 1, 5. Aut si proprie malis *Evoe* et *Bacche clamasse*. Suidas ait: ἀνευάσαι — τὸ εὐοῖ φάναι. Ἔτι δὲ τοῦτο ὕμνος εἰς Διόνυσον. *Gron.* ἡ κατάκλισις τοῦ θεοῦ est: epulum in dei honorem.

C. III.

Arg. Antrum Promethei. Taxilis facilitas in recipiendo Alexandro.

1. ὃς λέγει] Sensus est: qui auctor est, omnia, quae numini cuidam tribuebantur a Macedonibus, tanquam ab eo profecta, eam ob causam numini tributa esse, ut ea immense, sive quam maxime possent, laudarent, eaque re Alexandro gratificarentur. — Ad hunc locum haec sententia sic applicanda est: Alexander et amici inter epulas ebrietate et clamoribus sublatis excelluerant; quod factum in gratiam Alexandri ita narrabant, ut dictitarent, a numine fuisse correptos, itaque eos crimine intemperantiae absolverent.

3. ἐκ τοῦ Πόντου] surgit enim a Ponto Euxino Caucasus, vel certe inter illum et mare Hyrcanium procurrit. Ab illo igitur Ponto Macedones Caucasum sermonibus suis in partes terrae orientales versus Indos transferebant. Confer V, 5, 2. 3. *Raph.*

μένῳ δεῦρο ἐν τῷ αὐτῷ τούτῳ κόσμῳ φανείη ἡ πόλις.
Ταῦτα λέγοντα (λέγειν γὰρ δόξαι φρόνιμα) πεῖσαι Ἀ- 6
λέξανδρον. Καὶ τοὺς μὲν ἱππέας ξυμπέμπειν οἱ ἐκέλευ-
σε· τοὺς δὲ ἑκατὸν τοὺς ἐπιλέκτους μηκέτι αἰτῆσαι, ἀλλὰ
μηδ' ἀντ' αὐτῶν ἄλλους· τὸν δὲ παῖδα ἅμα τοῦ Ἀκούφιος,
καὶ τῆς θυγατρὸς τὸν παῖδα ξυμπέμψαι αὐτῷ Ἄκουφιν.
Ἀλέξανδρον δὲ πόθος ἔλαβεν ἰδεῖν τὸν χῶρον, ὅπου τινὰ 7
ὑπομνήματα τοῦ Διονύσου οἱ Νυσαῖοι ἐκόμπαζον, ἐλθεῖν
τε ἐς τὸ ὄρος τὸν Μηρὸν ξὺν τοῖς ἑταίροις ἱππεῦσι καὶ
τῷ πεζικῷ ἀγήματι, καὶ ἰδεῖν κισσοῦ τε ἀνάπλεων καὶ
δάφνης τὸ ὄρος, καὶ ἄλση παντοῖα· καὶ ἰδεῖν σύσκιον,
καὶ θήρας ἐν αὐτῷ εἶναι θηρίων παντοδαπῶν· καὶ τοὺς 8
Μακεδόνας ἡδέως τὸν κισσὸν ἰδόντας, οἷα δὴ διὰ μακροῦ
ὀφθέντα (οὐ γὰρ εἶναι ἐν τῇ Ἰνδῶν χώρᾳ κισσόν, οὐδ' ἵνα-
περ αὐτοῖς ἄμπελοί ἦσαν) στεφάνους σπουδῇ ἀπ' αὐτοῦ
ποιεῖσθαι, ὡς καὶ στεφανώσασθαι εἶχον, ἐφυμνοῦντας,
καὶ Διόνυσόν τε καὶ τὰς ἐπωνυμίας τοῦ θεοῦ ἀνακαλοῦν-
τας· θῦσαί τε αὐτοῦ Ἀλέξανδρον τῷ Διονύσῳ, καὶ εὐω-
χηθῆναι ὁμοῦ τοῖς ἑταίροις. Οἱ δὲ καὶ ταῦτα ἀνέγραψαν 9
(εἰ δή τῳ πιστὰ καὶ ταῦτα) πολλοὺς τῶν ἀμφ' αὐτὸν τῶν

6. Voces τοῦ Ἀκούφιος cave ne pro glossemate habeas. Similia exempla vide Praefat. §. I, 5, 7. I, 15, 6. II, 21, 9. IV, 3, 16. 29, 6.

9. ταῦτα ἀνέγραψαν ex Opt. pro τάδε ἀνέγρ. Mox pro corrupta lectione vulgata στεφανωμένως, scripsi, ut bene emendat Raphelius, ἐστεφανωμένους, ut loquitur etiam auctor VI, 28, 1.

7. ἐλθεῖν τε etc.] Recta oratio mutatur in obliquam, quod multis locis fit in Arriano. *Raph.*

8. ὡς καὶ στεφανώσασθαι εἶχον] Hoc indicat vel: eam copiam hederae fuisse, ut potuerint inde capita coronis ornare, vel: ideo eos studiose fecisse coronas, ut etiam liceret eos, qui hymnum peragerent, sive omnes, sive nonnullos coronare. *Gron.* Prius praefero. De vitibus in monte Mero Strabo XV. p. 473. dicit, earum fructum ad maturitatem non venire. Racemum enim, priusquam maturescat, propter imbrium abundantiam defluere.

τὰς ἐπωνυμίας] quales sunt Lyaeus, Evan, Bromius, Iacchus, Lenaeus. *Raph.*

1 IV. Ὁ δ' Ἰνδὸς ποταμὸς ὅτι μέγιστος ποταμῶν
ἐστι τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν τε καὶ τὴν Εὐρώπην, πλὴν
2 Γάγγου, καὶ τούτου Ἰνδοῦ ποταμοῦ· καὶ ὅτι αἱ πηγαὶ εἰσὶν
αὐτῷ ἐπὶ τάδε τοῦ ὄρους τοῦ Παραπαμίσου ἢ Καυκάσου·
καὶ ὅτι ἐκδιδῶσιν εἰς τὴν μεγάλην θάλασσαν τὴν κατὰ
3 Ἰνδοὺς, ὡς ἐπὶ νότον ἄνεμον· καὶ ὅτι δίστομός ἐστιν ὁ
Ἰνδὸς, καὶ αἱ ἐκβολαὶ αὐτοῦ ἀμφότεραι τεναγώδεις, κα-
θάπερ αἱ πέντε τοῦ Ἴστρου· καὶ ὅτι Δέλτα ποιεῖ καὶ αὐτὸς
ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ, τῷ Αἰγύπτου Δέλτα παραπλήσιον, καὶ
4 τοῦτο Πάταλα καλεῖται τῇ Ἰνδῶν φωνῇ· ταῦτα μὲν ὑπὲρ
τοῦ Ἰνδοῦ, τὰ μάλιστα οὐκ ἀμφίλογα, καὶ ἐμοὶ ἀναγε-
γράφθω· ἐπεὶ καὶ ὁ Ὑδάσπης, καὶ Ἀκεσίνης, καὶ
Ὑδραώτης, καὶ Ὕφασις, καὶ οὗτοι Ἰνδοὶ ποταμοὶ ὄντες,
τῶν μὲν ἄλλων τῶν Ἀσιανῶν ποταμῶν πολύ τι κατὰ
μέγεθος ὑπερφέρουσι· τοῦ δὲ Ἰνδοῦ μείονες εἰσὶ καὶ πολύ δὴ

Cap. IV.

1. Sectiones tres primae hujus capitis a verbis ὁ δ' Ἰνδὸς ποταμὸς usque ad καλεῖται τῇ Ἰνδῶν φωνῇ a Gronovio adnexae erant capiti tertio, idque repetitur in editionibus sequentibus. Sed non fuere distrahendae ab altero periodi membro, quod est in sectione quarta. Constructio enim est: ταῦτα, nempe ὅτι ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς μέγιστος ποταμῶν ἐστι (et cetera usque ad καλεῖται τῇ Ἰνδῶν φωνῇ) τὰ μάλιστα οὐκ ἀμφίλογα, (hae voces quatuor sunt appositio ad ταῦτα) καὶ ἐμοὶ ἀναγεγράφθω ὑπὲρ τοῦ Ἰνδοῦ.

3. τῷ Αἰγύπτου Δέλτᾳ — ex Opt. pro τῷ Αἰγυπτίῳ Δέλτᾳ.

4. τοῦ δὲ Ἰνδοῦ μείονες ex Opt. pro τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ δὲ μείονες.

C. IV.

Arg. Indus fluvius. Plura de Indiae fluviis et memorabilibus. Indi laudati et cum veteribus Persis comparati.

2. ἐπὶ τάδε τοῦ ὄρους] i. e. in ea Paropamisi parte, quae ab India occasum versus sita est. Idem tradit Plin. VI, 20. „in jugo Caucasi montis, quod vocatur Paropamisus adversus solis ortum effusus, i. e. fontes e Paropamiso (primo) orientem versus labuntur. Non vero contradicit noster, si Ind. 3, 2. Indi fontes in monte Tauro ponit. Declaraverat enim ibidem 2, 3. Taurum in ea regione Paropamisum vocari.

3. Πάταλα] vide VI, 17, 4. καλεῖται sc. ὅτι.

4. πολὺ δὴ μείονας] poterat adjungere, quia omnes in Indum effunduntur. De hisce fluviis multa dicuntur in seqq. cf. 6, 11. et Ind. c. 4. 5.

ὄρος αὐτοὺς καλοῦντας Καύκασον, τῆς Ἀλεξάνδρου ἕνεκα
δόξης, ὡς ὑπὲρ τὸν Καύκασον ἄρα ἐλθόντα Ἀλέξανδρον·
ἔν τε αὐτῇ τῇ Ἰνδῶν γῇ βοῦς ἰδόντας ἐγκεκαυμένας ῥόπα- 4
λον, τεκμηριοῦσθαι ἐπὶ τῷδε, ὅτι Ἡρακλῆς ἐς Ἰνδοὺς
ἀφίκετο. Ὅμοια δὲ καὶ ὑπὲρ Διονύσου τῆς πλάνης ἀπι- 5
στεῖ Ἐρατοσθένης· ἐμοὶ δ᾽ ἐν μέσῳ κείσθων οἱ ὑπὲρ τούτων
λόγοι. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἀφίκετο ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποτα- 6
μὸν, καταλαμβάνει γέφυράν τε ἐπ᾽ αὐτῷ πεποιημένην
πρὸς Ἡφαιστίωνος, καὶ πλοῖα πολλὰ μὲν σμικρότερα,
δύο δὲ τριακοντόρους, καὶ παρὰ Ταξίλου τοῦ Ἰνδοῦ δῶρα 7
ἥκοντα ἀργυρίου μὲν τάλαντα ἐς διακόσια, ἱερεῖα δὲ βοῦς
μὲν τρισχιλίους, πρόβατα δὲ ὑπὲρ μύρια, ἐλέφαντας δὲ
ἐς τριάκοντα· καὶ ἱππεῖς δὲ ἑπτακόσιοι αὐτῷ Ἰνδῶν ἐς 8
ξυμμαχίαν παρὰ Ταξίλου ἧκον· καὶ τὴν πόλιν Τάξιλα,
τὴν μεγίστην μεταξὺ Ἰνδοῦ τε ποταμοῦ καὶ Ὑδάσπου, ὅτι
αὐτῷ Ταξίλης ἐνδίδωσιν. Ἐνταῦθα θύει Ἀλέξανδρος 9
τοῖς θεοῖς ὅσοις αὐτῷ νόμος, καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνικὸν
καὶ ἱππικὸν ἐπὶ τῷ ποταμῷ, καὶ γίγνεται αὐτῷ ἐπὶ τῇ
διαβάσει τὰ ἱερά.

4. ῥόπαλον] cf. Ind. 5, 12. „Apud Sibas quoque indicam gentem, quod eos pellibus amictos conspexerant, ab Herculis expeditione relictos esse Sibas differebant. Siquidem et clavam gestant Sibae, et bubus clavae notam inurunt, atque hoc ad memoriam clavae Herculis retulerunt.“

5. κείσθων] attica syncope pro κείσθωσαν. *Raph.*

6. cf. IV, 23, 9. 10. 30, 16.

8. ὅτι αὐτῷ Ταξίλης ἐνδίδωσιν] Subintelligendum puto commodum verbum, quale est; *cognovit* quod ipsi Taxiles dederet. *Raph.* Freinshemius ad Curt. VIII, 12. nomen *Taxiles* datum esse docet ex more Indorum ab urbe capitali, quod exemplis probat. Proprium enim ejus regis nomen scripsit Curtius: *Omphis*, Diodorus XVII, 86. *Mophis*. cf. Strabo lib. XV. p. 480. et Plut. V. Alex. c. 59. qui Taxilis regionem non minorem fuisse Aegypto auctores sunt, et fertilissimam.

τάγε κατ' Ἰνδὺς ὅσα ἂν ἄτοπα ψεύσωνται, ὐκ ἐξε-
9 λεγχθησόμενα πρὸς ὐδαμῶν. Ἀλλὰ Ἀλέξανδρος γὰρ
καὶ οἱ ξὺν τύτῳ στρατεύσαντες τὰ πολλὰ ἐξήλεγξαν,
10 ὅσα γε μὴ καὶ αὐτῶν ἔστιν οἳ ἐψεύσαντο. Ἀχρύσυς τι
εἶναι Ἰνδὺς ἐξήλεγξαν, ὅσυς τε δὴ Ἀλέξανδρος ξὺν τῇ
στρατιᾷ ἐπῆλθε (πολλὺς δὲ ἐπῆλθε) καὶ ἥκιστα χλιδῶν-
11 τας κατὰ τὴν δίαιταν· ἀλλὰ μεγάλυς μὲν τὰ σώματα,
οἵυς μεγίστυς τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν, πενταπήχεις τὰ
πολλὺς, ἢ ὀλίγον ἀποδέοντας· καὶ μελαντέρυς τῶν ἄλ-
λων ἀνθρώπων, πλὴν Αἰθιόπων, καὶ τὰ πολέμια πολύ
τι γενναιοτάτυς, τῶν γε δὴ τότε ἐποίκων τῆς Ἀσίας.
12 Τὸ γὰρ Περσῶν τῶν πάλαι, ξὺν οἷς ὁρμηθεὶς ὁ Κῦρος ὁ
Καμβύσυ Μήδυς τε τὴν ἀρχὴν τῆς Ἀσίας ἀφείλετο,
καὶ ἄλλα ἔθνη τὰ μὲν κατεστρέψατο, τὰ δὲ προσχωρή-
σαντά οἱ ἑκόντα κατέσχεν, ὐκ ἔχω ἀτρεκῶς ὥς γε δὴ
13 πρὸς τὰ Ἰνδῶν ξυμβαλεῖν· καὶ γὰρ καὶ Πέρσαι τότε
πένητές τε ἦσαν, καὶ χώρας τραχείας οἰκήτορες, καὶ
νόμιμα σφίσιν ἦν, οἷα ἐγγύτατα εἶναι τῇ Λακωνικῇ
14 παιδεύσει· τὸ δὲ τραῦμα τὸ γενόμενον Πέρσαις ἐν τῇ
Σκυθικῇ γῇ, ὐδὲ τῦτο ἔχω ἀτρεκῶς ξυμβαλεῖν, πότερα
δυσχωρίαις ξυνενεχθεῖσιν, ἢ τινὶ ἄλλῃ Κύρυ ἁμαρτίᾳ
ξυνέβη, ἢ Σκυθῶν γε τῶν ταύτῃ κακίυς τὰ πολέμια
Πέρσαι ἦσαν.

9. οἱ ξὺν τύτῳ ex MSS. omnibus, pro οἱ ξὺν αὐτῷ.

9. ὅσα γε μὴ etc.] *nisi quae etiam illorum quidam mentiti sunt.*

11. τῶν γε δὴ τότε ἐποίκων] *illorum utique, qui tunc Asiam incolebant*, aetate nempe Alexandri. *Raph.*

12. ὥς γε δὴ πρὸς τὰ Ἰνδῶν] *cum Indis certe quidem.* Quasi diceret, quin aliis populis bellica virtute Persae praestiterint, dubium non esse. Indis autem qua ratione comparandi sint, sibi non satis liquere. *Raph.*

13. Quae hic dicuntur, petita sunt ex Xenophontis Cyropaedia lib. I. et VII. et ejusdem libello de Lacedaem. republica. *Raph.*

εἶναι] pleonastice, ut saepe

V. Ἀλλ' ὑπὲρ Ἰνδῶν ἰδίᾳ μοι γεγράψεται, ὅσα 1
ιςότατα ἐς ἀφήγησιν οἵ τε ξὺν Ἀλεξάνδρῳ ςρατεύ-
αντες, καὶ ὁ ἐκπεριπλεύσας τῆς μεγάλης θαλάσσης
ὁ κατ' Ἰνδοὺς Νέαρχος, ἐπὶ δὲ ὅσα Μεγασθένης τε καὶ
Ἐρατοσθένης δοκίμω ἄνδρε ξυνεγραψάτην· καὶ νόμιμα
ὅττα Ἰνδοῖς ἐςι, καὶ εἰ δή τινα ἄτοπα ζῶα αὐτόθι φύε-
αι, καὶ τὸν παράπλουν αὐτὸν τῆς ἔξω θαλάσσης. Νῦν 2
ὅσον ἐς τὰ Ἀλεξάνδρου ἔργα ἀποχρῶν ἐφαίνετο, το-
όνδε μοι ἀναγεγράφθω· τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος ἀπείργειν
ὴν Ἀσίαν, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ Μυκάλης τοῦ καταντι-
ρὺ Σάμου τῆς νήσου ὄρους, ἀποτεμνόμενον δὲ τήν τε Παμ-
φύλων καὶ Κιλίκων γῆν, ἔνθεν μὲν ὡς ἐς Ἀρμενίαν παρή-
κειν· ἀπὸ δ' Ἀρμενίων ὡς ἐπὶ Μηδίαν παρὰ Παρθυαίους
ε καὶ Χωρασμίους· κατὰ δὲ Βακτρίους ξυμβάλλειν τῷ 3
Παραπαμίσῳ ὄρει, (ὃ δὴ Καύκασον ἐκάλουν οἱ Ἀλεξάν-
δρῳ ξυςρατεύσαντες Μακεδόνες [ὡς μὲν λέγεται] τὰ

Cap. V.

οἱ Ἀλεξάνδρῳ ξυςρατ. ex Opt. et duobus. Vulgatum est *οἱ ξὺν Ἀλεξ. ξυςρατεύσαντες.*

C. V.

Arg. Promissio scripti de Indis. Tauri initium ac progressus. Falsum Caucasi nomen. Fluvii ex eo manantes.

ἰδίᾳ] in libello, qui inscriptus est: *Ἀῤῥιανοῦ Ἰνδικὴ* sc. *συγγραφή*, cujus prior pars descriptionem continet memorabilium Indiae, posterior Nearchi, quem Alexander classi praefecerat, iter ab ostiis Indi in sinum persicum et Pasitigrim.

τὸν παράπλουν] excidit Arrianus ex constructione. Scribendum enim erat *ὑπὲρ τοῦ παράπλου αὐτοῦ.*

ἀναγεγράφθω] Licet verbum sit praeteriti temporis, refertur tamen non ad antecedentia, sed ad ea, quae hoc et sequenti capite usque ad septimi initium subjunguntur. Unde toto hoc capite obliqua est oratio. *Raph.*

ἀπείργειν τὴν Ἀσίαν] dividere *Asiam* in duas partes, septentrionalem et meridionalem.

ἀπὸ Μυκάλης ἀρχόμενον] Nulli, quantum scio, Mycalen Tauri jugis adnumerant, nec etiam noster in Ind. c. 2, 2. *ἄρχεται μὲν ὁ Ταῦρος*, inquit, *ἀπὸ θαλάσσης τῆς κατὰ Παμφύλους τε καὶ Λυκίην καὶ Κίλικας· παρατείνει τε ἔστε τὴν πρὸς ἕω θάλασσαν, τέμνων τὴν Ἀσίαν πᾶσαν· ἄλλη δὲ ἄλλο καλέεται τὸ ὄρος, τῇ μὲν Παραπάμισος, τῇ δὲ Ἠμωδὸς, ἄλλῃ δὲ Ἴμαον κληΐζεται, καὶ τυχὸν ἄλλα καὶ ἄλλα ἔχει οὐνόματα*, etc.

Ἀλεξάνδρου αὔξοντες, ὅτι δὴ καὶ ἐπέκεινα ἄρα τοῦ Καυ-
4 κάσου κρατῶν τοῖς ὅπλοις ἦλθεν Ἀλέξανδρος· τυχὸν δὲ καὶ ξυνεχὲς τυγχάνει ὂν τοῦτο τὸ ὄρος τῷ ἄλλῳ Σκυθικῷ Καυκάσῳ, καθάπερ οὖν αὐτῷ τούτῳ ὁ Ταῦρος· καὶ ἐμοὶ αὐτῷ πρότερόν ποτε ἐπὶ τῷδε λέλεκται Καύκασος τὸ ὄρος τοῦτο, καὶ ὕστερον τῷδε τῷ ὀνόματι κληθήσεται·)
5 τὸν δὲ Καύκασον τοῦτον καθήκειν ἔς τε ἐπὶ μεγάλην τὴν πρὸς ἕω τε καὶ Ἰνδοὺς θάλασσαν. Τοὺς οὖν ποταμοὺς,
6 ὅσοι κατὰ τὴν Ἀσίαν λόγου ἄξιοι, ἐκ τοῦ Ταύρου τε καὶ τοῦ Καυκάσου ἀνίσχοντας, τοὺς μὲν ὡς ἐπ' ἄρκτον τετραμμένον ἔχειν τὸ ὕδωρ, καὶ τούτων τοὺς μὲν ἐς τὴν λίμνην ἐκδιδόναι τὴν Μαιῶτιν, τοὺς δ' ἐς τὴν Ὑρκανίαν καλουμένην θάλασσαν, καὶ ταύτην κόλπον οὖσαν τῆς μεγάλης θα-
7 λάσσης· τοὺς δὲ ὡς ἐπὶ νότον ἄνεμον, τὸν Εὐφράτην τε εἶναι καὶ τὸν Τίγρητα, καὶ τὸν Ἰνδόν τε, καὶ τὸν Ὑδάσπην, καὶ Ἀκεσίνην, καὶ Ὑδραώτην, καὶ Ὕφασιν, καὶ ὅσοι ἐν μέσῳ τούτων τε καὶ τοῦ Γάγγου ποταμοῦ ἐς θάλασσαν καὶ οὗτοι ἐσβάλλουσιν· ἢ εἰς τενάγη ἀναχεόμενοι ἀφανίζονται, καθάπερ ὁ Εὐφράτης ποταμὸς ἀφανίζεται.

7. τενάγη pro τεναγώδη ex Optimo, aliis MSt. et Veneta ac Basil.

4. Σκυθικῷ Καυκάσῳ] Intelligit eum, qui inter Pontum Euxinum et mare Caspium situs est; at credere videtur, istum verum Caucasum in Asia septemtrionali, sicut Taurum in meridionali, orientem versus extendi, ita ut, sicut in Armenia, sic etiam prope Indiam Taurus et Caucasus scythicus sese attingant.

τὴν πρὸς ἕω τε καὶ Ἰνδοὺς θάλασσαν] Communis fuit veterum error, isque antiquissimus, ut propter imperfectam orientis cognitionem de oceano orientali somniarentur, quem antiquitus post Caucasum ponebant, deinde vero eo longius orientem versus amovebant, quo plures orientis regiones cognoscere coepere. Nostern cui tamen non plane incognita erat Chersonesus cis Gangem, Ind. c. 3, 3. credidit istum Oceanum ultra Indiam et Indum a meridie in septemtrionem converti, et mare Caspium sinum ejus esse. Cf. c. 26, 2. Veteribus ista opinio verosimilis erat, quia reliqui Asiae sinus cum majoribus maribus cohaerent, et tot tantaque flumina in mare Caspium effunduntur. cf. not. ad VII, 16, 2.

6. τῆς μεγάλης θαλάσσης] nempe post Indiam. VII, 16, 2.

VI. Ὅτῳ δὴ τὰ τῆς Ἀσίας ὧδε ἔχει, ὡς πρὸς τοῦ Ταύρου τε καὶ τοῦ Καυκάσου τέμνεσθαι ἀπ' ἀνέμου ζεφύρου, ὡς ἐς ἀπηλιώτην ἄνεμον τὴν Ἀσίαν· τούτῳ δύο μὲν αὗται μέγισται πρὸς αὐτοῦ τοῦ Ταύρου τῆς Ἀσίας μοῖραι γίγνονται, ἡ μὲν ἐς μεσημβρίην τε καὶ πρὸς νότον ἄνεμον τοῦ Ταύρου κεκλιμένη, ἡ δὲ ἐπ' ἄρκτον τε καὶ ἄνεμον βορρᾶν. 1
Τῆς δὲ ὡς ἐπὶ νότον Ἀσίας τετραχῇ αὖ τεμνομένης, μεγίστην μὲν μοῖραν τῶν Ἰνδῶν γῆν ποιεῖ Ἐρατοσθένης τε καὶ Μεγασθένης, ὃς ξυνῆν μὲν Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ τῆς Ἀραχωσίας· πολλάκις δὲ λέγει ἀφικέσθαι παρὰ 2

Cap. VI.

1. ἐς ἀπηλιώτην ex Optimo pro ἐπ' ἀπηλ. Mox etiam ex compluribus restitui ἐς μεσημβρ. τε καὶ πρὸς νότον pro vulgato πρὸς μεσημβρίην τε καὶ νότον.

C. VI.

Arg. Asiae divisio; magnitudo, situs et qualitas Indiae; regiones, dona fluviorum. Indiae fluviorum magnitudo.

1. ὅτῳ δὴ] *Cuicunque Asiae situs ita se habet*, h. e. quicunque Asiam ita describit atque dividit, *ut per Taurum et Caucasum*, (*Paropamisum*) *secetur Asia a vento zephyro versus subsolanum ventum*, i. e. ab occidente versus orientem: *ei quidem duae hae maximae Asiae partes ab eodem Tauro fiunt*, i. e. is statuit, Asiam in duas partes per montem Taurum dividi, *altera quidem ad meridiem et ventum Austrum Tauri vergens*, h. e. ad eam partem, qua Taurus austrum accipit [*altera ad septentrionem et ventum Boream.*] Dativi ὅτῳ et τούτῳ non locum sed personam notant, ususque est noster iisdem casibus eodem prorsus modo, Ind. 3, 3. *Raph.* Gronovio suspectae sunt voces τοῦ Ταύρου, quia νότος non posset dici ἄνεμος τοῦ Ταύρου. Sed Graeci ventum scribunt pro tractu, unde spirat; cujus rei hoc ipso capite et in Ind. c. 2. et 3. plura habes exempla, unde πρὸς νότον ἄνεμον τοῦ Ταύρου vertendum est simpliciter *ad meridiem Tauri*, in Sueden des Taurus. Sic. sect. 4. τὰ πρὸς βορρᾶν αὐτῆς sc. Ἰνδίας.

2. De Sibyrtio vide Indicem; de Sandracotto Iustinum XV, 4. Alexandro mortuo auctor Indis fuerat, praefectis Alexandri occisis, libertatem restituendi. Sed quos ab externa dominatione vindicaverat, ipse servitio premebat. Rex fuit, quo tempore Seleucus cum Antigono bellum gereret. Fuit humili genere natus; quumque aliquando sua procacitate Alexandrum offendisset, interfici jussus, salutem pedum celeritate quaesierat. De longitudine et latitudine Indiae complurium veterum opiniones vide Ind. 2. et 3.

3 Σανδράκοττον τὸν Ἰνδῶν βασιλέα· ἐλάχιστον δὲ ὅσῳ ὁ Εὐφράτης ποταμὸς ἀπείργει ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν θάλασσαν· δύο δὲ αἱ μεταξὺ Εὐφράτου τε ποταμοῦ καὶ τοῦ Ἰνδοῦ ἀπειργόμεναι, αἱ δύο ξυντεθεῖσαι μόλις ἄξιαι τῇ
4 Ἰνδῶν γῇ ξυμβαλεῖν· ἀπείργεσθαι δὲ τὴν Ἰνδῶν χώραν πρὸς μὲν ἕω τε καὶ ἀφηλιώτην ἄνεμον ἔς τ' ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν τῇ μεγάλῃ θαλάσσῃ· τὸ πρὸς βορρᾶν δὲ αὐτῆς ἀπείργειν τὸν Καύκασον τὸ ὄρος, ἔς τ' ἐπὶ τοῦ Ταύρου τὴν ξυμβολήν· τὴν δὲ πρὸς ἑσπέραν τε καὶ ἄνεμον Ἰάπυγα ἔς τ' ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν, ὁ Ἰνδὸς
5 ποταμὸς ἀποτέμνεται. Καὶ ἔστι πεδίον ἡ πολλὴ αὐτῆς· καὶ τοῦτο (ὡς εἰκάζουσιν) ἐκ τῶν ποταμῶν προσκεχωσμένον· εἶναι γὰρ οὖν καὶ τῆς ἄλλης χώρας ὅσα πεδία οὐ πρόσω θαλάσσης τὰ πολλὰ τῶν ποταμῶν παρ' ἑκάστοις ποιήματα, ὥς τε καὶ τῆς χώρας τὴν ἐπωνυμίαν τοῖς πο-
6 ταμοῖς ἐκ παλαιοῦ προσκεῖσθαι, καθάπερ Ἕρμου τε τὶ πεδίον λέγεσθαι, ὃς κατὰ τὴν Ἀσίαν γῆν ἀνίσχων ἐξ ὄρους Μητρὸς Δινδυμήνης παρὰ πόλιν Σμύρναν Αἰολικὴν ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν· καὶ ἄλλο Καΰστρου πεδίον Λύδιον, ἀπὸ Λυδίου ποταμοῦ, καὶ Καΐκου ἄλλο ἐν Μυσίᾳ, καὶ Μαιάνδρου τὸ Καρικὸν ἔς τ' ἐπὶ Μίλητον πόλιν Ἰωνικήν.
7 Αἴγυπτόν τε Ἡρόδοτός τε καὶ Ἑκαταῖος οἱ λογοποιοὶ

4. πρὸς ἑσπέραν ex Optimo. Vulgo praeficitur ὡς.
5. ὥς τε καὶ τῆς χώρας — articulum, qui primo in Gronoviana operarum errore, exciderat, denuo adjeci.
7. Αἴγυπτόν τε — alteram voculam ex Optimo adjeci.

4. τὸν Καύκασον] iterum intellige Paropamisum.

5. ὡς εἰκάζουσιν] ex Strabone XV. pag. 475. videmus, istam opinionem Nearcho deberi.

6. ἀπὸ Λυδίου ποταμοῦ] i. e. a Caystro, qui est fluvius Lydius. Necessaria non est Grentemesnilii conjectura: ἀπὸ Καΰστρου ποταμοῦ.

τὸ Καρικὸν sc. πεδίον, in confiniis Cariae, Lydiae et Ioniae.

7. οἱ λογοποιοὶ] iidem forte vocantur Thucydidi (I, 21.) λογογράφοι, quos vituperat tanquam eos, qui, ut auditorum aures capiant, verborum illecebras potius, quam veritatem consectentur etc. cf. not. Baueri. Hecataeum de Aegypto scripsisse, dubitare

VI. Ὅτῳ δὴ τὰ τῆς Ἀσίας ὧδε ἔχει, ὡς πρὸς τοῦ 1
Ταύρου τε καὶ τοῦ Καυκάσου τέμνεσθαι ἀπ' ἀνέμου ζεφύρου,
ὡς ἐς ἀπηλιώτην ἄνεμον τὴν Ἀσίαν· τούτῳ δύο μὲν αὗται
μέγισται πρὸς αὐτοῦ τοῦ Ταύρου τῆς Ἀσίας μοῖραι γίγνον-
ται, ἡ μὲν ἐς μεσημβρίην τε καὶ πρὸς νότον ἄνεμον τοῦ
Ταύρου κεκλιμένη, ἡ δὲ ἐπ' ἄρκτον τε καὶ ἄνεμον βοῤῥᾶν.
Τῆς δὲ ὡς ἐπὶ νότον Ἀσίας τετραχῆ αὖ τεμνομένης, με- 2
γίστην μὲν μοῖραν τῶν Ἰνδῶν γῆν ποιεῖ Ἐρατοσθένης τε
καὶ Μεγασθένης, ὃς ξυνῆν μὲν Σιβυρτίῳ τῷ σατράπῃ
τῆς Ἀραχωσίας· πολλάκις δὲ λέγει ἀφικέσθαι παρὰ

Cap. VI.

1. *ἐς ἀπηλιώτην* ex Optimo pro *ἐπ' ἀπηλ.* Mox etiam ex complu-ribus restitui *ἐς μεσημβρ. τε καὶ πρὸς νότον* pro vulgato *πρὸς με-σημβρίην τε καὶ νότον.*

C. VI.

Arg. Asiae divisio; magnitudo, situs et qualitas Indiae; regiones, dona fluviorum. Indiae fluviorum magnitudo.

1. *ὅτῳ δὴ*] *Cuicunque Asiae situs ita se habet*, h. e. quicunque Asiam ita describit atque dividit, *ut per Taurum et Caucasum*, (*Paropamisum*) *secetur Asia a vento zephyro versus subsolanum ventum*, i. e. ab occidente versus orientem: *ei quidem duae hae maximae Asiae partes ab eodem Tauro fiunt*, i. e. is statuit, Asiam in duas partes per montem Taurum dividi, *altera quidem ad meridiem et ventum Austrum Tauri vergens*, h. e. ad eam partem, qua Taurus austrum accipit [*altera ad septentrionem et ventum Boreau.*] Dativi ὅτῳ et τούτῳ non locum sed personam notant, ususque est noster iisdem casibus eodem prorsus modo, Ind. 3, 3. *Raph.* Gronovio suspectae sunt voces τοῦ Ταύρου, quia νότος non posset dici ἄνεμος τοῦ Ταύρου. Sed Graeci ventum scribunt pro tractu, unde spirat; cujus rei hoc ipso capite et in Ind. c. 2. et 3. plura habes exempla, unde πρὸς νότον ἄνεμον τοῦ Ταύρου vertendum est simpliciter *ad meridiem Tauri*, in Sueden des Taurus. Sic. sect. 4. τὰ πρὸς βοῤῥᾶν αὐτῆς sc. Ἰνδίας.

2. De Sibyrtio vide Indicem; de Sandracotto Iustinum XV, 4. Alexandro mortuo auctor Indis fuerat, praefectis Alexandri occisis, libertatem restituendi. Sed quos ab externa dominatione vindicaverat, ipse servitio premebat. Rex fuit, quo tempore Seleucus cum Antigono bellum gereret. Fuit humili genere natus; cumque aliquando sua procacitate Alexandrum offendisset, interfici jussus, salutem pedum celeritate quaesierat. De longitudine et latitudine Indiae complurium veterum opiniones vide Ind. 2. et 3.

μεγίστῳ, ὅτῳ οὔτε Νείλου ὕδωρ τοῦ Αἰγυπτίου οὔτε ὁ Ἴστρ
1 ἢ ὅσοι κατὰ τὴν Εὐρώπην ῥέουσιν ἄξιοι ξυμβαλεῖν· ἀλλ' οὐδὲ σύ
τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ, ἐκεῖνοί γε πάντες ξυμμιχθέντες, ὡς ἴσο
ἔρχονται· ὃς μέγας τε εὐθὺς ἀπὸ τῶν πηγῶν ἀνίσχει,
8 καὶ πεντεκαίδεκα ποταμοὺς πάντας τῶν Ἀσιανῶν μείζο-
νας παραλαβών, καὶ τῇ ἐπωνυμίᾳ κρατήσας, οὕτω
1 ἐκδιδοῖ ἐς θάλασσαν. Ταῦτά μοι ἐν τῷ παρόντι περὶ
Ἰνδῶν τῆς χώρας λελέχθω· τὰ δὲ ἄλλα ἀποκείσθω ἐ
9 τὴν Ἰνδικὴν ξυγγραφήν.

1 VII. Τὸ δὲ ζεῦγμα τὸ ἐπὶ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ
ὅπως μὲν ἐποιήθη Ἀλεξάνδρῳ, οὔτε Ἀριστόβουλος οὔτε Πτο-
λεμαῖος, οἷς μάλιστα ἐγὼ ἕπομαι, λέγουσιν· οὐδὲ αὐτὸ
ἔχω ἀτρεκῶς εἰκάσαι, πότερα πλοίοις ἐζεύχθη ὁ πόρος
καθαπερὰν ὁ Ἑλλήσποντός τε πρὸς Ξέρξου, καὶ ὁ Βόσπο-
ρός τε καὶ Ἴστρος πρὸς Δαρείου, ἢ γέφυρα κατὰ τοῦ ποταμ
2 διηνεκὴς ἐποιήθη αὐτῷ. Δοκεῖ δὲ ἐμοί γε πλοίοις μᾶλ-
λον ζευχθῆναι· οὐ γὰρ ἂν δέξασθαι γέφυραν τὸ βάθο
τοῦ ὕδατος, οὐδ' ἂν ἐν τοσῷδε χρόνῳ ἔργον οὕτως ἄτοπ

Cap. VII.

1. καθαπερὰν ex MStis omnibus, et Veneta ac Basil. pro vulgat
καθάπερ ὁ Ἑλλ.

Guraeus); porro Parenus, Saparnus et Soamus. Habes quindecim flumina. cf. Diod. II, 37. Strab. XV, p. 482.

τῶν Ἀσιανῶν] i. e. eorum in Asia minori; de qua etiam sect. 6. ἡ Ἀσία γῆ intelligenda est.

C. VII.

Arg. Pontium varietas. Pontis repentini ratio apud Romanos.

1. Quomodo Xerxi r. Graeciam subacturo, pons supra Hellespontum structus erat, lege apud Herodotum lib. VII, 33 — 36. et Dario Hystaspis filio, Bosporus et Ister, quum contra Scythas exercitum duceret, apud eundem lib. IV, 83 — 86. et 139.

2. πλοίοις μᾶλλον] Diodor. XVII, 86. et Strabo XV. p. 480. confirmant Arriani opinionem. Aliud tamen indicat Curt. VIII, 10, 3. „Hephaestionem et Perdiccam — ad flumen Indum procedere jussit, et navigia facere, quis in ulteriora transportari posset exercitus. Illi, quia plura flumina superanda erant, sic junxere naves, ut solutae plaustris vehi possent, rursusque conjungi."

συντελεσθῆναι. Εἰ δὲ δὴ πλοίοις ἐζεύχθη ὁ πόρος, 3
πότερα ξυνδεθεῖσαι αἱ νῆες σχοίνοις καὶ κατὰ στοῖχον
ὁρμισθεῖσαι ἐς τὸ ζεῦγμα ἀπήρκεσαν, (ὡς λέγει Ἡρό-
δοτος ζευχθῆναι τὸν Ἑλλήσποντον) ἢ ὅτῳ τρόπῳ Ῥωμαί- 4
οις ἐπὶ τῷ Ἴστρῳ ποταμῷ ζεῦγμα ποιεῖσθαι, καὶ ἐπὶ
τῷ Ῥήνῳ τῷ Κελτικῷ, καὶ τὸν Εὐφράτην καὶ τὸν Τίγρη-
τα, ὁσάκις κατέλαβεν αὐτοὺς ἀνάγκη, ἐγεφύρωσαν, 1
οὐδὲ τοῦτο ἔχω ξυμβαλεῖν· καίτοι γε ταχυτάτη, ὡς ἐγὼ
οἶδα, Ῥωμαίοις ἡ γεφύρωσις ἡ διὰ τῶν νεῶν γίγνεται· 5
καὶ ταύτην ἐγὼ ἀφηγήσομαι ἐν τῷ παρόντι, ὅτι λόγου 1
ἀξία. Αἱ νῆες αὐτοῖς κατὰ ῥόον ἀφίενται ἀπὸ ξυνθή- 6
ματος, οὐκ ἐπ' εὐθύ, ἀλλὰ καθάπερ αἱ πρύμναν κρουό-
μεναι. Ταύτας ὑποφέρει μὲν, οἷα εἰκός, ὁ ῥοῦς· ἀνέ- 7
χει δὲ κελήτιον ἐπῆρες, ἔς τ' ἂν καταστήσῃ ἐς τὸ τεταγ-
μένον χωρίον· καὶ ἐνταῦθα ἤδη καθίεται πλέγματα ἐκ 8
λύγου πυραμοειδῆ, πλήρη λίθων λογάδων, ἀπὸ πρώρας
ἑκάστης νεὼς, τοῦ ἀνέχειν τὴν ναῦν πρὸς τὸν ῥοῦν. Ὅτε 9

1. ξυντεθεῖσαι — Sic legitur in omnibus editis. Emendavi ξυνδεθεῖσαι, a ξυνδέω, δέω vel δήσω.

1. ὅτι λόγου ἀξία — ex Opt. Vulgo additur ἐστίν.

3. πότερα ξυνδεθεῖσαι etc.] verte: *utrum sufficeret ad pontem, ut naves funibus colligarentur, una serie stabilitae.*

4. τῷ Ῥήνῳ τῷ Κελτικῷ] ut distinguatur ab Rheno italico. ποιεῖσθαι sc. λέγεται. ἐγεφύρωσαν sc. οἱ Ῥωμαῖοι. Alludit praecipue ad expeditiones Hadriani.

6. κατὰ ῥόον] *secundo flumine. Raph.* αἱ πρύμναν κρουόμεναι] πρύμναν κρούεσθαι est quum remiges conversi in puppim impellunt navim, quum antea in proram impulissent, ceu fieri solet, quum ad terram navis appellitur. Perspicue graecus interpres Thucydidis: πρύμναν κρούεσθαί ἐστι τὸ καθ' ὀλίγον ἀναχωρεῖν μὴ στρέψαντα τὸ πλοῖον· ὁ γὰρ οὕτως ἀναχωρῶν, ἐπὶ τὴν πρύμναν κατηλατεῖ. Polyb. lib. 16. c. 4. Avelli navis ab ea, cum qua cohaerebat, non poterat, καίπερ πολλάκις ἐπιβαλλόμενος πρύμναν κρούειν. *Raph.* Verte: *dimittebant naves non recta* (prora non praemissa, ut naves ire solent) *sed sicut eas naves, quae versus puppim impelluntur*, i. e. puppi praemissa.

7. κελήτιον ἐπῆρες] *parvum navigium adhaerens.* Singulis navibus singula κελήτια adhaesisse, intelligendum est. *Raph.*

8. τοῦ ἀνέχειν etc.] ad sistendam navem contra fluvii cursum. *Gron.*

δὲ μία τις τῶν νεῶν ἅμα δὴ ἐσχέθη, καὶ ἄλλη ἀπὸ ταύτης διέχουσα ὅσον ξύμμετρον πρὸς ἰσχὺν τῶν ἐπι-
10 βαλλομένων, ἀντίπρωρος πρὸς τὸ ῥεῦμα ὁρμίζεται· καὶ ἐπ' ἀμφοῖν ξύλα τε ἐς εὐθὺ ὀξέως ἐπιβάλλεται, καὶ σανίδες ἐγκάρσιαι ἐς τὸ ξυνδεῖν, καὶ διὰ πασῶν οὕτω τῶν νεῶν, ὅσαι ἱκαναὶ γεφυρῶσαι τὸν πόρον, χωρεῖ τὸ
11 ἔργον. Ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ ζεύγματος κλίμακες προβάλλονται καταπηγνύμεναι, τοῦ ἀσφαλεστέραν τοῖς τε ἵπποις καὶ τοῖς ζεύγεσι τὴν ἔφοδον γίγνεσθαι, καὶ ἅμα
12 ὡς σύνδεσμος εἶναι τοῦ ζεύγματος· διὰ ὀλίγου τε ξυντελεῖται ἅπαν, καὶ ξὺν πολλῷ θορύβῳ, καὶ τὸ τεταγμένον ἐν τῷ δρωμένῳ ὅμως οὐκ ἄπεστιν· οἵ τε παρακελευσμοὶ ὡς τύχοιεν κατὰ ναῦν ἑκάστην, καὶ αἱ ἐπιπλήξεις τοῦ ἐκλιποῦς, οὔτε τὴν κατάκουσιν τῶν παραγγελμάτων οὔτε τὴν ὀξύτητα τοῦ ἔργου ἀφαιροῦνται.

1 VIII. Ῥωμαίοις μὲν οὕτω ταῦτα ἐκ παλαιοῦ ἐπήσκηται· Ἀλεξάνδρῳ δὲ ὅπως ἐζεύχθη ὁ Ἰνδὸς ποταμός, οὐκ ἔχω εἰπεῖν, ὅτι μηδὲ οἱ ξυστρατεύσαντες αὐτῷ εἶπον· ἀλλά μοι δοκεῖ ὡς ἐγγυτάτω τούτων ἐζεῦχθαι

10. ἐπ' ἀμφοῖν — Sic legunt editi omnes. Sed necessario scribendum est ἐπ' ἀμφοῖν.

11. προβάλλονται ex Opt. Vulgo προσβάλλονται.

Cap. VIII.

1. Ῥωμαίοις μὲν δὴ — ultimam voculam, propter Optimum abjeci.

11. Ἑκατέρωθεν etc.] Verte, docente Gronovio: *Ad utrumque latus pontis loricae*, cancelli, eine Art Geländer, firmiter *adfixae objiciuntur* velut tegmen et munimentum, *quo tutior equis et curribus ingressus in ipso ponte fit, simul etiam, ut veluti vinculum sint totius pontis.*

12. παρακελευσμὸς vel παρακέλευσμα est exhortatio nautica, h. l. clamores eorum, qui in singulis navibus operis praefecti sunt, et jubent quid faciendum sit. ἐπιτιμήσεις — objurgationes, ut vertit Vulcanius; eorum, qui segnius munus obeunt.

C. VIII.

Arg. Taxila urbs. Taxiles et Abisares et Doxareus, dynastae. Navigia dissecta ad transvehendum.

εἰ δή τινι ἄλλῃ μηχανῇ, ἐκείνη ἐχέτω. Ὡς δὲ διέβη 2
πέραν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐνταῦθα αὖ θύει κατὰ νό-
μον Ἀλέξανδρος· ἄρας δὲ ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ, ἐς Τάξιλα
ἀφίκετο πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα, τὴν μεγίστην τῶν
μεταξὺ Ἰνδοῦ τε ποταμοῦ καὶ Ὑδάσπου· καὶ ἐδέχετο 3
αὐτὸν Ταξίλης ὁ ὕπαρχος τῆς πόλεως, καὶ αὐτοὶ οἱ
ταύτῃ Ἰνδοὶ φιλίως· καὶ Ἀλέξανδρος προστίθησιν αὐ-
τοῖς χώραν τῆς ὁμόρου, ὅσης ἐδέοντο. Ἧκον δ' ἐνταῦθα 4
παρ' αὐτὸν καὶ παρὰ Ἀβισάρου πρέσβεις, τοῦ τῶν ὀρείων
Ἰνδῶν βασιλέως, ὅ, τε ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀβισάρου, καὶ
ἄλλοι ξὺν αὐτῷ οἱ δοκιμώτατοι· καὶ παρὰ Δοξάρεως
νομάρχου ἄλλοι, δῶρα φέροντες. Καὶ ἐνταῦθα αὖ Ἀλέ- 5
ξανδρος ἐν Ταξίλοις θύει ὅσα οἱ νόμος, καὶ ἀγῶνα ποιεῖ
γυμνικόν τε καὶ ἱππικόν· καὶ ἀποδείξας σατράπην τῶν
ταύτῃ Ἰνδῶν Φίλιππον τὸν Μαχάτα, φρουρὰν τε ἀπο-
λείπει ἐν Ταξίλοις, καὶ τοὺς ἀπομάχους τῶν στρατιωτῶν
διὰ νόσον· αὐτὸς δὲ ἦγεν ὡς ἐπὶ τὸν Ὑδάσπην ποταμόν.
Ἐπέκεινα γὰρ τοῦ Ὑδάσπου Πῶρος αὐτῷ εἶναι ἐξηγγέλ- 6
λετο ξὺν τῇ στρατιᾷ πάσῃ, ἐγνωκὼς εἴργειν τοῦ πόρου
αὐτὸν, ἢ περῶντι ἐπιτίθεσθαι. Ταῦτα ὡς ἔγνω Ἀλέ- 7
ξανδρος, Κοῖνον μὲν τὸν Πολεμοκράτους πέμψας ὀπίσω
ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, τὰ πλοῖα ὅσα παρεσκεύαστο
αὐτῷ ἐπὶ τῷ πόρῳ τοῦ Ἰνδοῦ, ξυντεμόντα κελεύει φέρειν
ὡς ἐπὶ τὸν Ὑδάσπην ποταμόν· καὶ ξυνετμήθη τε τὰ 8
πλοῖα καὶ ἐκομίσθη αὐτῷ, ὅσα μὲν βραχύτερα διχῇ
διατμηθέντα, αἱ τριακόντοροι δὲ τριχῇ ἐτμήθησαν, καὶ
τὰ τμήματα ἐπὶ ζευγῶν διεκομίσθη ἔς τε ἐπὶ τὴν ὄχθην
τοῦ Ὑδάσπου· κἀκεῖ ξυμπηχθὲν τὸ ναυτικὸν αὖθις δὴ
ὁμοῦ ὤφθη ἐν τῷ Ὑδάσπῃ. Αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν ἥν τε 9
δύναμιν ἔχων ἧκεν ἐς Τάξιλα, καὶ πεντακισχιλίους τῶν
Ἰνδῶν, οὓς Ταξίλης τε καὶ οἱ ταύτῃ ὕπαρχοι ἦγον, ᾔει

a. Taxilis reperit Alexander Gymnosophistas, de quibus vide l. VII, 2, 4 seqq.

4. Doxareus reliquis ignotus est.

5. Vide notam ad c. 7, 2.

ὡς ἐπὶ τὸν Ὑδάσπην ποταμὸν, καὶ Ἀλέξανδρος κατεστρατοπέδευσεν ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ Ὑδάσπου.

1 IX. Καὶ Πῶρος κατὰ τὴν ἀντιπέραν ὄχθην ὤφθη ξὺν πάσῃ τῇ στρατιᾷ, καὶ τῶν ἐλεφάντων τῷ στίφει. Ταύτῃ μὲν δὴ ᾗ κατεστρατοπεδευκότα εἶδεν Ἀλέξανδρον, αὐτὸς μένων ἐφύλαττε τὸν πόρον· ὅσα δ' ἄλλα τοῦ ποταμοῦ εὐπορώτερα, ἐπὶ ταῦτα φρουρὰς διαπέμψας, καὶ ἡγεμόνας ἐπιστήσας ἑκάστοις, εἴργειν ἐπενόει τοῦ πόρου τοὺς
2 Μακεδόνας. Ταῦτα δὲ ὁρῶντι Ἀλεξάνδρῳ, κινητέα καὶ αὐτῷ ἐδόκει ἡ στρατιὰ πολλαχῇ, ὡς τὸν Πῶρον ἀμ-
3 φίβολον γίγνεσθαι. Διελὼν δ' ἐς πολλὰ τὸν στρατὸν, τοὺς μὲν αὐτὸς ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ἦγε τῆς χώρας, τὰ μὲν πορθῶν ὅσα πολέμια, τὰ δὲ σκοπῶν, ὅπῃ εὐπορώτερος αὐτῷ ὁ ποταμὸς φανεῖται, τοὺς δὲ τῶν ἡγεμόνων ἄλλοις καὶ ἄλλοις ἐπιτάξας, καὶ αὐτοὺς πολλαχῇ διέπεμπε.
4 Σῖτος δὲ αὐτῷ πάντοθεν ἐκ τῆς ἐπὶ τάδε τοῦ Ὑδάσπου χώρας ἐς τὸ στρατόπεδον ξυνεκομίζετο, ὡς δῆλον εἶναι τῷ Πώρῳ, ὅτι ἐγνωκὼς εἴη προσλιπαρεῖν τῇ ὄχθῃ, ἔς τε τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ μεῖον γενόμενον τοῦ χειμῶνος, πολ-
5 λαχῇ παραδοῦναι οἱ τὸν πόρον· τά τε πλοῖα αὐτῷ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ παραπλέοντα, καὶ αἱ διφθέραι τῆς κάρφης ἐμπιπλάμεναι, καὶ ἡ ὄχθη πλήρης πᾶσα φαινομένη τῇ μὲν ἱππέων, τῇ δὲ πεζῶν, οὐκ εἴα ἠρεμεῖν τὸν Πῶρον· οὐδὲ ἕν τι ἐπιλεξάμενον ἐς φυλακὴν ξύμφορον, ἐς τοῦτο
6 ἐκ πάντων παρασκευάζεσθαι· ἄλλως τε ἐν μὲν τῷ τότε οἱ ποταμοὶ πάντες οἱ Ἰνδικοὶ πολλοῦ τε ὕδατος καὶ θολεροῦ ἔρρεον, καὶ ὀξέος τοῦ ῥεύματος· ἦν γὰρ ὥρα ἔτους, ἡ μετὰ τροπὰς μάλιστα ἐν θέρει τρέπεται ὁ ἥλιος·
7 ταύτῃ δὲ τῇ ὥρᾳ ὕδατά τε ἐξ οὐρανοῦ ἀθρόα τε καταφέ-

C. IX.

Arg. Pori castra; et circa Hydaspis ripam varii astus.

5. οὐδὲ ἕν τι etc.] Verte: *neque si quid unum ad ripae custodiam utile probavisset, ad id omnibus remediis comparare se sinebant.* Gron.

ῥεῖται ἐς τὴν γῆν τὴν Ἰνδικὴν, καὶ αἱ χιόνες αἱ τοῦ Καυκάσου (ἔνθεν περ τῶν πολλῶν ποταμῶν αἱ πηγαί εἰσι) κατατηκόμεναι αὔξουσιν αὐτοῖς τὸ ὕδωρ ἐπὶ μέγα· χει- 4
μῶνος δὲ ἔμπαλιν ἴσχουσιν, ὀλίγοι τε γίγνονται καὶ καθαροὶ ἰδεῖν, καί εἰσιν ὅπου περάσιμοι, πλήν γε δὴ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ Γάγγου, κάι τυχὸν καὶ ἄλλου του· Ἀλλ' ὅ γε Ὑδάσπης περατὸς γίνεται.

X. Ταύτην οὖν τὴν ὥραν τοῦ ἔτους περιμένειν ἐς τὸ 1
φανερὸν ἔφασκεν, εἰ ἐν τῷ τότε εἴργοιτο. Ὁ δὲ, οὐδὲν μεῖον ἐφεδρεύων ἔμενεν, εἴπῃ λάθοι ὑφαρπάσας ὀξέως τὸν πόρον· ἡ μὲν δὴ αὐτὸς Πῶρος κατεστρατοπεδεύκει 2
πρὸς τῇ ὄχθῃ τοῦ Ὑδάσπου, ἔγνω ἀδύνατος ὢν περᾶσαι, ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐλεφάντων, καὶ ὅτι πολλὴ στρατιὰ καὶ αὐτὴ τεταγμένη τε καὶ ἀκριβῶς ὡπλισμένη ἐκβαίνουσιν αὐτοῖς ἐπιθήσεσθαι ἔμελλον, οἵ τε ἵπποι οὐκ ἂν ἐδό- 3
κουν αὐτῷ ἐθελῆσαι οὐδὲ ἐπιβῆναι τῆς ὄχθης τῆς πέραν, προσκειμένων σφίσιν εὐθὺς τῶν ἐλεφάντων καὶ τῇ τε 4
ὄψει ἅμα καὶ τῇ φωνῇ φοβούντων, οὐδ' ἂν ἔτι πρόσθεν

Cap. IX.

1. καὶ τυχὸν καὶ ἄλλου — MSS. omnes adjiciunt του, i. e. τινός. Sed Opt. una voce scribit ἀλλούτου. Gron. Quod restitui.

Cap. X.

1. εἴπῃ — vide not. ad I, 19, 13.

1. ἔμελλον ex Opt. pro ἔμελλεν. Στρατιὰ est collectivum. cf. c. 13, 2. et 21, 1.

3. ἴσχουσιν] decrescunt sc. fluvii. Raph. De pluviis Indiae testatur noster in Ind. c. 6, 4. 5., aestate eas maxime quidem in montes, Parapamisum, Emodum et Imaum decidere, sed etiam in plana Indiae, quae inde et ob fluviorum inundationes stagnent. Diod. II, 36 bis quolibet anno in India pluviam demitti ait, semel sub hiemem, iterum circa solstitium aestivum. Idem testantur Megasthenes et Eratosthenes apud Strab. XV, p. 477. Aristobulus ibid. pag. 475 montes solum et montium radices imbrem sentire auctor est; Nearchus vero etiam campos. pag. 476.

C. X.

Arg. Difficultates transeundi Hydaspen.

3. τῇ φωνῇ φοβούντων] Curt. VIII, 13, 10. elephantes, ait, „de industria irritatae, horrendo stridore aures fatigabant.“

οὐδ' ἂν ἔτι πρόσθεν etc.] sed neque

μεῖναι ἐπὶ τῶν διφθερῶν κατὰ τὸν πόρον, ἀλλ' ἐκπηδᾶν
γὰρ ἐς τὸ ὕδωρ, ἀφορῶντες πέραν τοὺς ἐλέφαντας, καὶ
3 ἔκφρονες γιγνόμενοι. Κλέψαι οὖν ἐπενόει τὴν διάβασιν,
ὧδε πράττων. Νύκτωρ παραγαγὼν ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ
τῆς ὄχθης τοὺς πολλοὺς τῶν ἱππέων, βοήν τε ἐποίει καὶ
ἠλαλάζετο τῷ Ἐνυαλίῳ· καὶ τ' ἄλλα ὅσα ἐπὶ διαβά-
σει συσκευαζομένων, θόρυβος παντοδαπὸς ἐγίγνετο·
5 καὶ ὁ Πῶρός τε ἀντιπαρῄει πρὸς τὴν βοὴν ἐπάγων τοὺς ἐλέ-
1 φαντας· καὶ Ἀλέξανδρος ἐς ἔθος αὐτὸν τῆς ἀντιπαρα-
6 γωγῆς καθίστη. Ὡς δὲ ἐπὶ πολὺ τοῦτο ἐγίγνετο, καὶ
ἡ βοὴ μόνον καὶ ὁ ἀλαλαγμὸς ἦν, οὐκέτι ὁ Πῶρος μετε-
c κινεῖτο πρὸς τὰς ἐκδρομὰς τῶν ἱππέων, ἀλλ' ἐκείνων
γὰρ γνοὺς τὸν φόβον, κατὰ χώραν ἐπὶ στρατοπέδου ἔμενε·
σκοποὶ δὲ αὐτῷ πολλαχοῦ τῆς ὄχθης κατεστήκεσαν·
7 Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἐξείργαστο αὐτῷ ἄφοβον τὸ τοῦ Πώρου
εἰς τὰς νυκτερινὰς ἐπιχειρήσεις, μηχανᾶταί τι τοιόνδε.

1 XI. Ἄκρα ἦν ἀνέχουσα τῆς ὄχθης τοῦ Ὑδάσπου,
ἵνα ἐπικάμπτει ὁ ποταμὸς λόγου ἀξίως· αὐτή τε δασεῖα
παντοίων δένδρων εἴδει, καὶ κατ' αὐτὴν νῆσος ἐν τῷ πο-
2 ταμῷ ὑλώδης τε καὶ ἄστιβης ὑπ' ἐρημίας. Ταύτην κα-
ταμαθὼν τὴν νῆσον καταντικρὺ τῆς ἄκρας, ἀμφότερα
ὑλώδη τὰ χωρία καὶ οἷα κρύψαι τῆς διαβάσεως τὴν ἐπι-
χείρησιν, ταύτῃ ἔγνω διαβιβάζειν τὸν στρατόν. Ἀπὸ

etiam ante (quam scilicet in ulteriorem ripam venirent) *mansuros in pellibus* (in quibus stramento impletis equi ponendi erant trajicientes, quod inferius factum videmus.) *intrato flumine, sed desultaturos in aquam.* Gron.

4. ὅσα ἐπὶ διαβ. συσκευαζομένων] *quae ab transitum apparantibus fieri solent.* Gron.

6. ἀλλ' ἐκείνων γὰρ γνοὺς τὸν φόβον]. *sed cognito illorum* (Macedonum equitum) *terrore*, quo illi subinde Porum perturbare studebant. Cum sciret vanum esse illum timorem, et simulari tantum transitum, ut ipsum frustrarentur, et inani labore defatigarent. Ita φόβος non timentis, sed terrentis 1. Petr. III, 14. Raph.

C. XI.

Arg. Rupes eminens, et apposita insula monstrant Alexandro transitum.

1. ἄκρα est quasi promontorium in flumine.

χει δὲ ἥ τε ἄκρα καὶ ἡ νῆσος τοῦ μεγάλου στρατοπέδου ἐς
πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν σταδίους. Παρὰ πᾶσαν δὲ τὴν 3
ὄχθην φυλακαί τε αὐτῷ καθεστηκυῖαι ἦσαν, διαλείπου-
σαι ὅσον ξύμμετρον ἐς τὸ ξυνορᾶν τε ἀλλήλους καὶ κατα-
κούειν εὐπετῶς ὁπόθεν τι παραγγέλλοιτο· καὶ πανταχό-
θεν βοαί τε νύκτωρ ἐπὶ πολλὰς νύκτας ἐγίγνοντο, καὶ
πυρὰ ἐκαίετο. Ἐπειδὴ δὲ ἔγνω ἐπιχειρεῖν τῷ πόρῳ, 4
κατὰ μὲν τὸ στρατόπεδον φανερῶς αὐτῷ τὰ τῆς δια-
βάσεως παρεσκευάζετο· καὶ Κρατερὸς ὑπελέλειπτο ἐπὶ 5
στρατοπέδου, τήν τε αὐτοῦ ἔχων ἱππαρχίαν, καὶ τοὺς ἐξ
Ἀραχωτῶν καὶ Παραπαμισαδῶν ἱππέας, καὶ τῆς φά-
λαγγος τῶν Μακεδόνων, τήν τε Ἀλκέτου καὶ τὴν Πολυ-
πέρχοντος τάξιν, καὶ τοὺς νομάρχας τῶν ἐπὶ τάδε Ἰνδῶν
καὶ τοὺς ἅμα τούτοις τοὺς πεντακισχιλίους· παρήγγελτο 6
δὲ Κρατερῷ μὴ πρὶν διαβαίνειν τὸν πόρον, πρὶν ἀπαλ-
λαγῆναι Πῶρον ὡς ἐπὶ σφᾶς ξὺν τῇ δυνάμει, ἢ φεύγον-
τα μαθεῖν, αὐτοὺς δὲ νικῶντας· ἢν δὲ μέρος μέντοι τῆς 7
στρατιᾶς ἀναλαβὼν Πῶρος ἐπ' ἐμὲ ἄγῃ, μέρος δέ τι ὑπο-
λειφθῇ αὐτῷ ἐπὶ στρατοπέδου καὶ ἐλέφαντες, σὺ δὲ δι-
καίως μένειν κατὰ χώραν· εἰ δὲ τοὺς ἐλέφαντας ξύμπαν- 8
τας ἅμα οἷ ἄγει Πῶρος ἐπ' ἐμέ, τῆς δὲ ἄλλης στρατιᾶς

Cap. XI.

6. ὡς ἐπὶ σφᾶς — prima vox ex Opt. nunc addita est.
8. ἄγει Πῶρος — ex Optimo ac Veneta et Basil. pro vulgato ἐπάγῃ. Mox ex MSS. omnibus scripsi ἐπὶ στρατοπέδου, pro στρατοπέδῳ. Post voces: ἡ δὲ ἄλλη στρατιὰ codices plurimi nihil subjungunt, sicut etiam Veneta et Basileensis. Vulcanius ex uno Stephani codice adjecit μενέτω; Unus deinde habebat pro verbo adjectivum εὐπετής. Quod Gronovio documento est, quemque pro ingenio suo hic versantem, adjecisse quod libebat. Auctoritate igitur MStorum abjeci μενέτω, sed non sine sensus

6. ὡς ἐπὶ σφᾶς] adversus eos, qui cum Alexandro erant. De iisdem interpretare αὐτοὺς δὲ.

8. μένειν et mox διαβαίνειν, infinitivi pro imperativis per enallagen Graecis satis solennem, cujus plura exempla adscripsit Gronovius. Duo jam in Arriano adfuere supra IV, 20, 6. V, 2, 5. Ad διαβαίνειν, si locus sanus, suppleas σὺν τῇ ἱππαρχίᾳ σοῦ vel σὺν τῇ στρατιᾷ ἱππικῇ.

τέτακτο αὐτῷ ἐκβαίνειν· καὶ τούτους ἄγων προῄει ἐν τά-
4 ξει. Ἔλαθε δὲ οὐκ ἐς βέβαιον χωρίον ἐκβὰς ἀγνοίᾳ
τῶν τόπων, ἀλλὰ ἐς νῆσον γὰρ καὶ αὐτὴν μεγάλην, ἧ
δὴ καὶ μᾶλλον νῆσος οὖσα ἔλαθεν, οὐ πολλῷ δὲ ὕδατι
πρὸς τοῦ ποταμοῦ ἀποτεμνομένη ἀπὸ τῆς ἄλλης γῆς.
5 Καὶ ἅμα ηὐξήκει τὸ ὕδωρ ὁ ὄμβρος λάβρος τε καὶ ἐπὶ
πολὺ τῆς νυκτὸς κατασχών, ὥς τ' οὐκ ἐξεύρισκον αὐτῷ
οἱ ἱππεῖς τὸν πόρον, καὶ δέος ἦν αὖθις ἄλλου δεῆσαι
αὐτῷ ἐπὶ τῇ διαβάσει ἴσου τῷ πρώτῳ πόνου. Ὡς δὲ
6 ἐξευρέθη ποτὲ ὁ πόρος, ἦγε κατ' αὐτὸν χαλεπῶς· ἦν
γὰρ τῶν μὲν πεζῶν ὑπὲρ τοὺς μαστοὺς τὸ ὕδωρ, ἵνα περ
τὸ βαθύτατον αὐτοῦ· τῶν δὲ ἵππων, ὅσον τὰς κεφαλὰς
7 ὑπερίσχειν τοῦ ποταμοῦ. Ὡς δὲ καὶ τοῦτο ἐπεπέρατο αὐτῷ
τὸ ὕδωρ, ἐπὶ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας παρήγαγε τό, τε
ἄγημα τῶν ἱππέων, καὶ τῶν ἄλλων ἱππαρχιῶν τοὺς κρα-
τίστους ἐπιλεξάμενος· τοὺς δὲ ἱπποτοξότας τῆς πάσης
8 ἵππου προέταξε· τῶν δὲ πεζῶν πρώτους μὲν τοὺς ὑπασπι-
στὰς τοὺς βασιλικούς, ὧν ἡγεῖτο Σέλευκος, ἐπέταξε τῇ
ἵππῳ· ἐπὶ δὲ τούτοις τὸ ἄγημα τὸ βασιλικόν· ἐχομένους
δὲ τούτων τοὺς ἄλλους ὑπασπιστάς, ὡς ἑκάστοις αἱ ἡγεμο-
9 νίαι ἐν τῷ πότε ξυνέβαινον· κατὰ δὲ τὰ ἄκρα τῆς φά-

4. οὐ πολλῷ δὲ — ultima vocula ex MSS. omnibus nunc adjecta est.

8. ὧν ἑκάστοις — Sic legitur in editis omnibus, sed nihili hoc est. Emendavi ὡς ἑκάστοις, ut jam scripsit auctor supra I, 28, 5.

4. οὐ πολλῷ ὕδατι] *quod eam exigua aqua ex fluvio derivata ab reliqua continenti separaret. Gron.* Duae igitur fuerunt caussae erroris Alexandri, magnitudo insulae tanta, ut continentis speciem referret, et aquae spatium angustius, quam ut ex longinquo cerni posset. *Raph.*

8. αἱ ἡγεμονίαι] vide ad I, 14, 9.

τοὺς ἄλλους ὑπασπιστὰς] intellige Cliti et Coeni taxin, utramque proprie pezetaeris adscriptam, qui omnibus reliquis in Arriano locis ab hypaspistis distinguuntur, ut etiam c. 12, 3. Vide not. ad I, 11. Pezetaerôn erant sex agmina, quorum duo cum Alexandro ibant, duo Cratero in castris relicta erant, c. 11, 5. Reliqua duo praesidiis consumta videntur, c. 11, 3.

9. κατὰ τὰ ἄκρα] Puto ἄκρον hic

λαγγος οἱ τοξόται αὐτῷ καὶ οἱ Ἀγριᾶνες καὶ οἱ ἀκοντισταὶ ἑκατέρωθεν ἐπέστησαν.

XIV. Οὕτως ἐκτάξας, τὸν μὲν πεζὸν στρατὸν ἐν 1
κόσμῳ βάδην ἕπεσθαι ἐκέλευσεν, οὐ πολὺ ἀποδέοντας
τῶν ἑξακισχιλίων· αὐτὸς δὲ ὅτι κρατεῖν ἐδόκει τῇ ἵππῳ,
τοὺς ἱππέας μόνους ἀναλαβὼν σπουδῇ ἡγεῖτο, ὄντας ἐς
πεντακισχιλίους. Ταύρωνι δὲ τῷ τοξάρχῃ προσέταξε
τοὺς τοξότας ἐπάγειν τῇ ἵππῳ καὶ αὐτοὺς σπουδῇ. Γνώ- 2
μην πεποίητο, εἰ μὲν προσμίξειαν αὐτῷ οἱ ἀμφὶ τὸν
Πῶρον ξὺν τῇ δυνάμει ἀπάσῃ, ἢ κρατήσειν αὐτῶν οὐ χα-
λεπῶς τῇ ἵππῳ προσβαλὼν, ἢ ἀπομάχεσθαί γε ἔς τε
τοὺς πεζοὺς ἐν τῷ ἔργῳ ἐπιγενέσθαι· εἰ δὲ πρὸς τὴν τόλ- 3
μαν τῆς διαβάσεως ἄτοπον γενομένην οἱ Ἰνδοὶ ἐκπλαγέν-
τες φεύγοιεν, οὐ πόρρωθεν ἔξεσθαι αὐτῶν κατὰ τὴν φυ-
γὴν, ὡς, πλείονα ἐν τῇ ἀποχωρήσει τὸν φόνον γενόμενον,
ὀλίγον ἔτι ὑπολείπεσθαι αὐτῷ τὸ ἔργον. Ἀριστόβουλος 4
δὲ τὸν Πώρου παῖδα λέγει φθάσαι ἀφικόμενον ξὺν ἅρμα-
σιν ὡς ἑξήκοντα, πρὶν τὸ ὕστερον ἐκ τῆς νήσου [τῆς μι-
κρᾶς] περᾶσαι Ἀλέξανδρον. Καὶ τοῦτον δυνηθῆναι ἂν 5
εἶρξαι Ἀλέξανδρον τῆς διαβάσεως, χαλεπῶς καὶ μηδε-
νὸς εἴργοντος περαιωθέντα· εἴπερ οὖν καταπηδήσαντες οἱ

Cap. XIV.

1. μόνους ex MSS. omnibus pro vulgato μόνον.

4. ἐκ τῆς νήσου τῆς μικρᾶς — Ultimas voces nescio, utrum pro errore auctoris an pro glossemate habere debeam. Nam c. 13, 4. vocaverat hanc insulam μεγάλην, ἣ δὴ καὶ μᾶλλον νῆσος οὖσα ἔλαθεν; non μικράν. Sic vocaverat insulam primam, praeter quam naves praetervehebantur. Igitur voces eas uncis inclusi.

intelligi eo sensu, quo apud Thucyd. Graecus enarrator exponit: καλεῖται ἄκρον ἡ ἀρχὴ τοῦ τείχου. Raph. Quam explicationem probat vox adjecta ἑκατέρωθεν. Aliis locis Arrianus dicere solet: ἑκατέρωθεν τῆς φάλαγγος προτετάχατο.

C. XIV.

Arg. Varietas narrationum de transitu et Pori filio.

3. πλείονα — τὸν φόνον γενόμενον accusativi absoluti, pro genitivis.

καὶ τῶν ἐλεφάντων διακοσίους, καὶ τῶν πεζῶν ὅ, τι περ ὄφελος, ἐς τρισμυρίους, ἤλαυνεν ὡς ἐπ' Ἀλέξανδρον.
9 Ὡς δ' ἐνέτυχε χωρίῳ, ἵνα οὐ πηλὸς αὐτῷ ἐφαίνετο, ἀλλ' ὑπὸ ψάμμου γὰρ ξύμπαν ἦν ἄπεδον καὶ στερεὸν ἐς
10 τὰς ἐφόδους τε καὶ ἀναστροφὰς τῶν ἵππων, ἐνταῦθα ἔτασσε τὴν στρατιάν, πρώτους μὲν τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ μετώπου, διέχοντα ἐλέφαντα ἐλέφαντος οὐ μεῖον πλέθρου, ὡς πρὸ πάσης τε τῆς φάλαγγος τῶν πεζῶν παραταθῆναι αὐτῷ τοὺς ἐλέφαντας ἐπὶ μετώπου, καὶ φόβον πάντῃ
11 παρέχειν τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἱππεῦσιν· ἄλλως τε οὐδὲ ἠξίου ἐς τὰ διαλείποντα τῶν ἐλεφάντων τολμῆσαι ἄν τινα ὤσασθαι τῶν πολεμίων, οὔτε ξὺν ἵπποις διὰ τὸν φόβον τῶν ἵππων, πεζούς τε ἔτι μεῖον· κατὰ στόμα τε γὰρ ἂν πρὸς τῶν ὁπλιτῶν προσβαλλόντων εἴργεσθαι, καὶ καταπατηθήσεσθαι ἐπιστρεψάντων ἐπ' αὐτοὺς τῶν ἐ-
12 λεφάντων. Ἐπὶ τούτοις δὲ οἱ πεζοὶ αὐτῷ ἐτετάχατο, οὐκ ἴσον τὸ μέτωπον τοῖς θηρίοις ἐπέχοντες, ἀλλ' ἐν δευτέρῳ μετώπῳ μετὰ τοὺς ἐλέφαντας, ὅσον ἐς τὰ διαλείπον-
13 τα ἐπ' ὀλίγον ἐμβεβλῆσθαι τοὺς λόχους· ἦσαν δ' αὐτῷ καὶ κατὰ τὰ κέρατα ἔτι ὑπὲρ τοὺς ἐλέφαντας πεζοὶ ἐφεστηκότες· ἑκατέρωθεν δὲ τῶν πεζῶν ἡ ἵππος αὐτῷ ἐπετέτακτο, καὶ πρὸ ταύτης τὰ ἅρματα ἑκατέρωθεν.

1 XVI. Αὕτη μὲν ἡ Πώρου τάξις ἦν. Ἀλέξανδρος δὲ ὡς ἤδη καθεώρα τοὺς Ἰνδοὺς ἐκτασσομένους, ἐπέστησε τοὺς ἱππέας τοῦ πρόσω, ὡς ἀναλαμβάνειν τῶν πεζῶν τοὺς

13. ὑπὲρ τοὺς ἐλέφαντας] alia peditum agmina quaedam super vel ultra latitudinem ordinis et spatii elephantorum collocarat. *Gron.*

C. XVI.

Arg. Acies Macedonum et principium pugnae.

1. τοῦ πρόσω] sc. ἐλαύνειν. Sic genitivus τοῦ πρόσω hujuscemodi verbis adjungi solet, ut V, 25, 6. ἄγειν τοῦ πρόσω. II, 6, 7. προϊέναι τοῦ πρόσω. Verbum γίγνεσθαι, ut hic ἐλαύνειν, omissum [illegible] 8. — Sensus est: equites in persequendis hostibus occupatos consistere jubet, quo facilius et tutius paulatim advenientes pedites accedere possint in aciem pedestrem constituendi.

ὰεὶ προσάγοντας. Ὡς δὲ καὶ ἡ Φάλαγξ αὐτῷ δρόμῳ 2
συνάψασα ὁμοῦ ἤδη ἦν, ὁ δ' οὐκ εὐθὺς ἐκτάξας ἐπῆγεν,
ὡς μὴ καματηροὺς τε καὶ πνευστιῶντας ἀκμῆσι παραδοῦ-
ναι τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ ἐς κύκλους παριππεύων ἀνέ-
παυε τοὺς πεζοὺς, ἔς τε καταστῆναι αὐτοῖς τὸν θυμόν.
Ὡς δὲ τὴν τάξιν κατεῖδε τῶν Ἰνδῶν, κατὰ μέσον μὲν, 3
ἵνα οἱ ἐλέφαντες προεβέβληντο, καὶ πυκνὴ ἡ Φάλαγξ
κατὰ τὰ διαλείποντα αὐτῶν ἐπετέτακτο, οὐκ ἔγνω προά-
γειν, αὐτὰ ἐκεῖνα ὀκνήσας, ἅπερ ὁ Πῶρος τῷ λογισμῷ
συνθεὶς ταύτῃ ἔταξεν· ἀλλὰ αὐτὸς μὲν ἅ τε ἱπποκρα- 4
τῶν, τὴν πολλὴν τῆς ἵππου ἀναλαβὼν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον
κέρας τῶν πολεμίων παρήλαυνεν, ὡς ταύτῃ ἐπιθησόμε-
νος. Κοῖνον δὲ πέμπει ὡς ἐπὶ τὸ δεξιὸν, τὴν Δημητρίου 5
καὶ τὴν αὐτοῦ ἔχοντα ἱππαρχίαν· κελεύσας, ἐπειδὰν τὸ
κατὰ σφᾶς στίφος τῶν ἱππέων ἰδόντες οἱ βάρβαροι ἀντι-
παριππεύσωσιν, αὐτὸν κατόπιν ἔχεσθαι αὐτῶν· τῶν 6
πεζῶν δὲ τὴν Φάλαγγα Σελεύκῳ καὶ Ἀντιγένει καὶ Ταύ-
ρωνι προσέταξεν ἄγειν· μὴ πρόσθεν δὲ ἅπτεσθαι τοῦ
ἔργου, πρὶν ὑπὸ τῆς ἵππου τῆς ἀμφ' αὐτὸν τεταραγμένην

Cap. XVI.

παριππεύων ex Opt. et aliis pro *περιϊππεύων* ut VI, 8.
ὡς ἐπὶ τὸ δεξ. — primam voculam adjeci ex Optimo. Deinde ex MSS. omnibus ſcripſi *αὐτὸν κατόπιν* pro vulgato *αὐτῶν, κατόπιν* etc.

Pertinet iſtud in orbem agere equitatum ad exercitia equitum. Circumagens equites fefellit hoſtes, ne conſpicerent pedites ſine ordine accurrentes, nec ſe timere crederent, ſi equites ſtarent quieti.

παρήλαυνεν] circumvectus eſt cornu ſiniſtrum Pori, ita ut ei non obſtaret a fronte, ſed a latere. Quod probant ſequentia.

ἐπὶ τὸ δεξιὸν ſc. Pori; quia et ibi equites collocati erant c.

15, 13. *κελεύσας* etc. Explico et verto: *jubens, ſi barbari, conſpecto equitum agmine, quod ipſis* in laevo cornu, a latere, Alexandro ducente, *inſtabat, equitatum* contra Alexandrum a dextro in laevum transducerent Alexandrum excepturi, *ut ipſe* Coenus etiam in laevum hoſtium cornu transeat, et *in tergis equitum haereat.* cf. c. VI, 1.

6. Latera phalangis firmabant ſagittarii et Agrianes jaculatores, qui maxime contra elephantes utiles erant.

τήν τε φάλαγγα τῶν πεζῶν καὶ τὰς ἱππέας κατίδωσι.
7 Ἤδη τε ἐντὸς βέλες ἐγίγνετο, καὶ ἐφῆκεν ἐπὶ τὸ κέρας τὸ εὐώνυμον τῶν Ἰνδῶν τὰς ἱπποτοξότας, ὄντας ἐς χιλίες, ὡς ταράξαι τὰς ταύτῃ ἐφεστηκότας τῶν πολεμίων τῇ πυκνότητί τε τῶν τοξευμάτων καὶ τῶν ἵππων τῇ ἐπελάσει.
8 Καὶ αὐτὸς δὲ τὰς ἑταίρες ἔχων τὰς ἱππέας παρήλαυνεν ὀξέως ἐπὶ τὸ εὐώνυμον τῶν βαρβάρων, κατὰ κέρας ἔτι τεταραγμένοις ἐμβαλεῖν σπεδὴν ποιέμενος, πρὶν ἐπὶ φάλαγγος ἐκταθῆναι αὐτοῖς τὴν ἵππον.

1 XVII. Ἐν τέτῳ δὲ οἵ τε Ἰνδοὶ τὰς ἱππέας πάντοθεν ξυναλίσαντες παρίππευον Ἀλεξάνδρῳ, ἀντιπαρεξάγοντες τῇ ἐλάσει. Καὶ οἱ περὶ Κοῖνον, ὡς παρήγ-
2 γελτο, κατόπιν αὐτοῖς ἐπεφαίνοντο. Ταῦτα ξυνιδόντες οἱ Ἰνδοὶ ἀμφίστομον ἠναγκάσθησαν ποιῆσαι τὴν τάξιν τῆς ἵππε, τὴν μὲν ὡς ἐπ' Ἀλέξανδρον τὴν πολλήν τε καὶ κρατίστην· οἱ δὲ ἐπὶ Κοῖνόν τε καὶ τὰς ἅμα τέτῳ ἀν-
3 έστρεφον· Τῦτό τε ἒν εὐθὺς ἐτάραξε τάς τάξεις τε καὶ τὰς γνώμας τῶν Ἰνδῶν· καὶ Ἀλέξανδρος ἰδὼν τὸν καιρὸν, ἐν αὐτῇ τῇ ἐπὶ θάτερα ἐπιστροφῇ τῆς ἵππε, ἐπιτί-

8. ἐκταθῆναι repoſui ex MStis omnibus et ptimis editis pro ἐκτα-θῆναι.

Cap. XVII.

2. οἱ δὲ ἐπὶ Κοῖνον — ex MStis omnibus, Ven. et Baſil. habent οἱ δὲ ὡς ἐπὶ etc. Vulgata eſt τὴν δὲ ὡς ἐπὶ. Deinde ex Op. ſcripſi ἀνέστρεφον pro ἐπέστρεφον.

8. ἔτι τεταραγμένοις] *adhuc perturbatis*, circumagenda acie contra Alexandrum a latere advenientem. *Raph.*

ἐπὶ φάλαγγος] *antequam ipsorum equitatus in phalangem conſtitueretur*, h. e. antequam equites, mutata acie obverſa ora obverterent a latere irruenti Alexandro. Phalanx enim hoc loco aciem notat, recta fronte hoſti oppoſitam. *Raph.*

C. XVII.

Arg. Bonis Alexandri conſilii vires Indorum fractae; ipſi in fugam acti.

1. πάντοθεν] *omni ex parte*, etiam, qui in dextro cornu collocati erant.

2. ἀμφίστομος φάλαγξ hoc loco eſt, quae et a fronte et a tergo adverſus hoſtem incurrentem dirigitur. *Raph.*

θεται τοῖς καθ' αὐτόν· ὥς τε οὐδὲ τὴν ἐμβολὴν ἐδέξαντο
ῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἱππέων οἱ Ἰνδοί, ἀλλὰ κατηρ-
άχθησαν ὥς περ εἰς τεῖχός τι φίλιον τοὺς ἐλέφαντας·
ιαὶ ἐν τούτῳ οἱ ἐπιστάται τῶν ἐλεφάντων ἀντεπῆγον τῇ 4
ππῳ τὰ θηρία· καὶ ἡ φάλαγξ αὐτὴ τῶν Μακεδόνων
ἀντεπῄει πρὸς τοὺς ἐλέφαντας, ἔς τε τοὺς ἐπιβάτας αὐτῶν
ἀκοντίζοντες, καὶ αὐτὰ τὰ θηρία περιστάδον πάντοθεν
βάλλοντες. Καὶ ἦν τὸ ἔργον οὐδενὶ τῶν πρόσθεν ἀγώνων 5
οικός· τά τε γὰρ θηρία ἐπεκθέοντα ἐς τὰς τάξεις τῶν
πεζῶν, ὅπη ἐπιστρέψειεν, ἐκεράϊζε καίπερ πυκνὴν οὖσαν
ὴν Μακεδόνων φάλαγγα· καὶ οἱ ἱππεῖς οἱ τῶν Ἰνδῶν 6
τοὺς πεζοὺς ἰδόντες ξυνεστηκὸς τὸ ἔργον, ἐπιστρέψαντες
εὖθις καὶ αὐτοὶ ἐπήλαυνον τῇ ἵππῳ· ὡς δὲ πάλιν ἐκρά-
τησαν αὐτῶν οἱ ἀμφ' Ἀλέξανδρον, τῇ τε ῥώμῃ καὶ τῇ
μπειρίᾳ πολὺ προέχοντες, ὡς τοὺς ἐλέφαντας αὖθις
κατειλήθησαν. Καὶ ἐν τούτῳ πᾶσα ἡ ἵππος Ἀλεξάνδρῳ 7
ς μίαν ἴλην ἤδη ξυνηγμένη, οὐκ ἐκ παραγγέλματος,
ἀλλὰ ἐν τῷ ἀγῶνι αὐτῷ ἐς τήνδε τὴν τάξιν καταστᾶσα,
ποι προσπέσοι τῶν Ἰνδῶν ταῖς τάξεσι, ξὺν πολλῷ
φόνῳ ἀπελύοντο. Καὶ ἐς στενὸν ἤδη κατειλημμένων τῶν 8
θηρίων, οὐ μείω πρὸς αὐτῶν οἱ φίλοι ἤπερ οἱ πολέμιοι
βλάπτοντο, ἐν ταῖς ἐπιστροφαῖς τε καὶ τοῖς ὠθισμοῖς
καταπατούμενοι. Τῶν τε οὖν ἱππέων, οἷα δὴ ἐν στενῷ 9
περὶ τοὺς ἐλέφαντας εἰλημμένων, πολὺς φόνος ἐγίγνετο·
καὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν ἐλεφάντων οἱ πολλοὶ κατηκοντισμέ-

ἔς τε τοὺς ἐπιβάτας — priores voculas ex Opt. addidi.

ὡς τοὺς ἐλεφ. ex Opt. Vulgo ὡς ἐπὶ τοὺς ἐλεφ. Vide indicem in ὡς.

τοὺς ἐλέφαντας pro ἐς τοὺς ἐλεφ. Vide not. ad III, 3, 7. *Gron.*

ξυνεστηκὸς τὸ ἔργον] *videntes peditatum in medio pugnae fervore esse*, unde si nunc rursus ipsi quoque excurrentes animum resumerent, sperabant communi ejusdem temporis invasione rem profligari posse. *Gron.*

7. πᾶσα ἡ ἵππος] i. e. ii, qui cum Alexandro impetum fecerant a fronte, et qui cum Coeno a tergo.

8. ἐν ταῖς ἐπιστροφαῖς] regrediendo suos, progrediendo hostes proculcabant. *Reph.*

10 νοι ἦσαν· καὶ αὐτοὶ οἱ ἐλέφαντες τὰ μὲν τιτρωσκόμενοι, τὰ δὲ ὑπό τε τῶν πόνων καὶ ἐρημίας ἡγεμόνων οὐκέτι διακεκριμένοι ἐν τῇ μάχῃ ἦσαν· ἀλλ' οἷα δὴ ὑπὸ τοῦ κακοῦ ἔκφρονες, φιλίοις τε ὁμοῦ καὶ πολεμίοις προσφερόμενοι, πάντα τρόπον ἐξώθουν τε καὶ κατεπάτουν καὶ κατέκαινον.
11 Ἀλλ' οἱ μὲν Μακεδόνες ἅτε ἐν εὐρυχωρίᾳ τε καὶ κατὰ γνώμην τὴν σφῶν προσφερόμενοι τοῖς θηρίοις, ὅπῃ μὲν ἐπιφέροιντο, εἶκον· ἀποστραφέντων δὲ εἵχοντο ἐσακοντίζοντες· οἱ δὲ Ἰνδοὶ ἐν αὐτοῖς ἀναστρεφόμενοι, τὰ πλείω
12 ἤδη πρὸς ἐκείνων ἐβλάπτοντο. Ὡς δὲ καματηρά τε ἦν τὰ θηρία, καὶ οὐκέτι αὐτοῖς ἐρρωμέναι αἱ ἐκδρομαὶ ἐγίγνοντο, ἀλλὰ συριγμῷ μόνον διαχρώμενα, ὥσπερ αἱ
13 πρύμναν κρουόμεναι νῆες ἐπὶ πόδα ὑπεχώρουν· αὐτὸς μὲν Ἀλέξανδρος περιβάλλει ἐν κύκλῳ τὴν ἵππον τῇ πάσῃ τάξει, τοὺς πεζοὺς δὲ ξυνασπίσαντας ὡς ἐς πυκνοτάτην
14 ξύγκλεισιν ἐπάγειν τὴν φάλαγγα ἐσήμηνε· καὶ οὕτως οἱ μὲν ἱππεῖς τῶν Ἰνδῶν πλὴν ὀλίγων κατεκόπησαν ἐν τῷ ἔργῳ· ἐκόπτοντο δὲ καὶ οἱ πεζοὶ πανταχόθεν ἤδη προσκειμένων σφίσι τῶν Μακεδόνων. Καὶ ἐν τούτῳ, ἵνα διέσχεν ἡ ἵππος ἡ Ἀλεξάνδρου, ἐς φυγὴν πάντες ἐπεστράφησαν.

1 XVIII. Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ Κρατερός τε καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι τῆς στρατιᾶς τῆς Ἀλεξάνδρου ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ Ὑδάσπου ὑπολελειμμένοι ἡγεμόνες ἦσαν, ὡς νικῶντα λαμπρῶς Ἀλέξανδρον κατεῖδον, ἐπέρων καὶ αὐτοὶ τὸν
2 ποταμόν· καὶ οὗτοι οὐ μείονα τὸν φόνον ἐν τῇ ἀποχωρήσει τῶν Ἰνδῶν ἐποίησαν, ἀκμῆτες ἀντὶ κεκμηκότων τῶν
3 ἀμφ' Ἀλέξανδρον ἐπιγενόμενοι τῇ διώξει. Ἀπέθανον

Cap. XVIII.

1. τὸν ποταμὸν ex Opt. Vulgo τὸν πόρον.

12. κρουόμεναι] vide ad V, 11, 6.

C. XVIII.

Arg. Calamitas Pori in proelio, paucis Macedonibus occisis. Pori et in proelio industria, et in clade nobilitas.

ἐ τῶν Ἰνδῶν πεζοὶ μὲν ὀλίγον ἀποδέοντες τῶν δισμυ-
ίων, ἱππεῖς δὲ ἐς τρισχιλίους· τὰ δὲ ἅρματα ξύμπαντα
ατεκόπη, καὶ Πώρου δύο παῖδες ἀπέθανον. Καὶ Σπι- 4
ίκης ὁ νομάρχης τῶν ταύτῃ Ἰνδῶν, καὶ τῶν ἐλεφάντων
ἡ ἁρμάτων οἱ ἡγεμόνες, καὶ οἱ ἱππάρχαι, καὶ οἱ στρα-
γοὶ τῆς στρατιᾶς τῆς Πώρου ξύμπαντες· ἐλήφθη-
ν δὲ καὶ οἱ ἐλέφαντες, ὅσοι γε αὐτῶν αὐτοῦ μὴ ἀπέ-
ανον. Τῶν δ' ἀμφ' Ἀλέξανδρον πεζοὶ μὲν, ἀπὸ ἑξα- 5
σχιλίων τῶν ἐν τῇ πρώτῃ προσβολῇ γενομένων, ἐς
ογδοήκοντα μάλιστα ἀπέθανον· ἱππεῖς δὲ τῶν μὲν ἱππο-
ξοτῶν, οἳ δὴ καὶ πρῶτοι τοῦ ἔργου ἥψαντο, δέκα· τῆς
ἑταιρικῆς ἵππου, ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι· τῶν δὲ ἄλλων ἱπ-
ων, ὡς διακόσιοι. Πῶρος δὲ μεγάλα ἔργα ἐν τῇ 6
ίχῃ ἀποδειξάμενος, μὴ ὅτι στρατηγοῦ, ἀλλὰ καὶ στρα-
ώτου γενναίου, ὡς τῶν τε ἱππέων τὸν φόνον κατεῖδε, καὶ
ν ἐλεφάντων τοὺς μὲν αὐτοῦ πεπτωκότας, τοὺς δὲ ἐρή-
ς τῶν ἡγεμόνων λυπηροὺς πεπλανημένους, τῶν δὲ πε-
ν αὐτῷ οἱ πλείους ἀπολώλεσαν· οὐχ ἧπερ Δαρεῖος ὁ 7
γας βασιλεὺς ἐξάρχων τοῖς ἀμφ' αὐτὸν τῆς φυγῆς
εχώρει, ἀλλὰ ἔς τε γὰρ ὑπέμενέ τι τῶν Ἰνδῶν ἐν τῇ
ίχῃ ξυνεστηκὸς, ἐς τοσόνδε ἀγωνισάμενος· τετρωμένος 8
τὸν δεξιὸν ὦμον, ὃν δὴ γυμνὸν μόνον ἔχων ἐν τῇ μάχῃ

οὐχ ἧπερ pro οὐχ ὥσπερ ex Opt. et MSS. Florent.

Macedonum, Diodoro XVII, 89. auctore, caesi sunt peditum supra 700, equitum 280. — Descriptio pugnae ea non est, ut omnes eventus atque agminum motus accurate perspicere liceat. De CCC curribus nihil audimus, nisi, in fine descriptionis, concisos fuisse omnes, quod, ut tradit Diodor. c. 88. statim initio proelii factum est. Describitur praecipue equitum et elephantorum conflictus. Robur enim Alexandri erant equites, Pori elephanti, quorum igitur res gestas, tanquam caput proelii, auctor diligentius narravit. Octava a principio hora pugnam finitam tradere videtur Plut. V. Alex. c. 60. In multum diei certamen extractum tradit et Curt. VIII, 14, 28.

6. λυπηρὰς] *tristes*, agnoscentes quasi cladem suam, ut Florus ait, summissis cervicibus cum sensu captivitatis imminentis. *Gron.*

6 Ἵνα δὲ ἡ μάχη ξυνέβη, καὶ ἔνθεν ὁρμηθεὶς ἐπέρασε τὸν
Ὑδάσπην ποταμὸν, πόλεις ἔκτισεν Ἀλέξανδρος· καὶ
τὴν μὲν, Νίκαιαν, τῆς νίκης τῆς κατ' Ἰνδῶν ἐπώνυμον
3 ὠνόμασε· τὴν δὲ, Βουκεφάλα, ἐς τοῦ ἵππου Βουκεφάλα
τὴν μνήμην, ὃς ἀπέθανεν αὐτοῦ, οὐ βληθεὶς πρὸς οὐδενὸς,
7 ἀλλ' ὑπὸ καύματός τε καὶ ἡλικίας· ἦν γὰρ ἀμφὶ τὰ
τριάκοντα ἔτη, καματηρὸς γενόμενος, πολλὰ δὲ πρόσθεν
ξυγκαμών τε καὶ συγκινδυνεύσας Ἀλεξάνδρῳ,
ἀναβαινόμενός τε πρὸς μόνου Ἀλεξάνδρου ὁ Βουκεφάλας
οὗτος, ὅτι τοὺς ἄλλους πάντας ἀπηξίου ἀμβάτας, καὶ με-
8 γέθει μέγας καὶ τῷ θυμῷ γενναῖος. Σημεῖον δὲ οἱ ἦν
βοὸς κεφαλὴ ἐγκεχαραγμένη, ἐφ' ὅτῳ καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο
λέγουσιν ὅτι ἔφερεν· οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι λευκὸν σῆμα
εἶχεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, μέλας ὢν αὐτὸς, ἐς βοὸς κεφα-
9 λὴν μάλιστα εἰκασμένον. Οὗτος ὁ ἵππος ἐν τῇ Οὐξίων
χώρᾳ ἀφανὴς ἐγένετο Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Ἀλέξανδρος

sibi contradicere Arrianum, si h. l. mense Martio pugnam commissam, et 9, 6. circa solstitium aestivum ad Hydaspen Alexandrum castra habuisse, tradit. Ut sibi constet noster, legendum forte μηνὸς Μεταγειτνιῶνος, qui mensis Iulio respondet. Tunc incideret pugna in die aliquem post solstitium aestivum. Si vero pugna incidit in Iulium, Hegemon archon erat Ol. 113, 1. ejusque forte successor (in cujus magistratum Diodorus pugnam retulit) Chremes, quod defendit Corsin. Fast. Attic. Tom. IV, p. 47. cf. St. Croix p. 94. et Meurs. de arch. Athen. 4, 14.

6. τὴν δὲ Βουκεφάλα — Sic emendari vult vulgatum Βουκεφάλαν Gronovius propter V, 29, 8. Adde Hist. an. Aeliani 16, 3. Mox etiam ex Optimo et multis scripsi τοῦ ἵππου Βουκεφάλα pro Βουκεφάλου.

6. Si Ptolemaeum sequimur, in dextra fluminis ripa condita erant Bucephala, in sinistra Nicaea.

7. ἀμφὶ τὰ τριάκοντα ἔτη] aetatem equi miror, quem quo modo acquisivit Alexander, lege apud Plut. Vita Alex. c. 6. Hunc equum non domare potuit Alexander nisi annum aetatis XVI agens. Quum vero nunc ageret vigesimum nonum, habuit equum per 13 annos. Ergo equus quo tempore emebatur 17 jam annos natus erat. Cui hoc verosimile est? Sed eundem annorum numerum prodit etiam Plut. Vit. Alex c. 61. De hoc equo diligentissime scripserunt interpretes ad Curt. V, 5, 18. et IX, 3, 23. quibus add. Gron. ad Arr. pag. 220.

προσεκήρυξεν ἀνὰ τὴν χώραν πάντας ἀποκτενεῖν Οὐξίους, εἰ μὴ ἀπάξωσιν αὐτῷ τὸν ἵππον· καὶ ἀπήχθη εὐθὺς ἐπὶ τῷ κηρύγματι· τοσήδε μὲν σπουδὴ Ἀλεξάνδρῳ ἀμφ' αὐτὸν ἦν, τοσόσδε Ἀλεξάνδρου φόβος τοῖς βαρβάροις· καὶ ἐμοὶ ἐς τοσόνδε τετιμήσθω ὁ Βουκεφάλας οὗτος Ἀλεξάνδρου ἕνεκα.

XX. Ἀλεξάνδρῳ δὲ ἐπειδὴ οἱ ἀποθανόντες ἐν τῇ μάχῃ κεκόσμηντο τῷ πρέποντι κόσμῳ, ὁ δὲ τοῖς θεοῖς τὰ νομιζόμενα ἐπινίκια ἔθυε, καὶ ἀγὼν ἐποιεῖτο αὐτῷ γυμνικὸς καὶ ἱππικὸς αὐτῇ ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ Ὑδάσπου, ἵνα περ τὸ πρῶτον διέβη ἅμα τῷ στρατῷ· Κρατερὸν μὲν σὺν μέρει τῆς στρατιᾶς ὑπελείπετο, τὰς πόλεις ἃς ταύτῃ ἔκτιζεν ἀναστήσοντά τε καὶ ἐκτειχιοῦντα· αὐτὸς δὲ ἤλαυνεν ὡς ἐπὶ τοὺς προσχώρους τῇ τοῦ Πώρου ἀρχῇ Ἰνδούς. Ὄνομα δὲ ἦν τῷ ἔθνει Γλαυγανῖκαι, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος· ὡς δὲ Πτολεμαῖος, Γλαῦσαι· ὁποτέρως δὲ ἔχει τὸ ὄνομα, οὔ μοι μέλει. Ἐπῄει δὲ τὴν χώραν αὐτῶν Ἀλέξανδρος, τῶν τε ἑταίρων ἱππέων ἔχων τοὺς ἡμίσεας, καὶ τῶν πεζῶν ἀπὸ φάλαγγος ἑκάστης ἐπιλέκτους καὶ τοὺς ἱπποτοξότας ξύμπαντας, καὶ τοὺς Ἀγριάνας καὶ τοὺς τοξότας, καὶ προσεχώρουν αὐτῷ ὁμολογίᾳ πάντες· καὶ ἔλαβε πόλεις μὲν ἐς τριάκοντα καὶ ἑπτά· ὧν ἵνα ὀλιγοστοὶ ἦσαν οἰκήτορες πεντακισχιλίων οὐκ ἐλάττους ἦσαν, πολλῶν δὲ καὶ ὑπὲρ τοὺς μυρίους, καὶ κώμας

Cap. XX.

1. Ἀλεξάνδρῳ δὲ ex MStis pro Ἀλέξανδρος δέ.
2. Pro vulgato Γλαυκανῖκαι ex Opt. scripsi Γλαυγανῖκαι.

10. Animadverte lusum verborum in repetitis vocibus τοσήδε — τοσόσδε, et ἐς τοσόνδε.

C. XX.

Arg. Sacra et ludi ob victoriam; Glauganicae populus; Abisares dynasta; turbae in Assacenis; Acesinae amnis natura et magnitudo.

3. Glauganicarum vel Glausarum nomen apud neminem veterum repetitum vidi. Diligens Cellarius eorum nomen praeteriit; d'Anville pag. 27. plura, quam quae in nostro leguntur, ignorat.

σέως, οἵ τόν τε σῖτον αὐτῷ τὸν ἐκ τῆς ἤδη ὑπηκόου τῶν Ἰνδῶν χώρας καὶ τὰ ἄλλα ἐπιτήδεια παρακομίζειν ἔμελλον.
2 Πῶρον δὲ ἐς τὰ αὑτοῦ ἤθη ἀποπέμπει, κελεύσας Ἰνδῶν τε τοὺς μαχιμωτάτους ἐπιλεξάμενον, καὶ εἴ τινας παρ' αὑτῷ ἔχοι ἐλέφαντας, τούτους δὲ ἀναλαβόντα ἰέναι
3 παρ' αὐτόν. Αὐτὸς δὲ Πῶρον τὸν ἕτερον τὸν κακόν, ὅτι ἐξηγγέλθη πεφευγέναι ἀπολιπὼν τὴν χώραν ἧς ἦρχεν,
4 ἐπενόει διώκειν σὺν τοῖς κουφοτάτοις τῆς στρατιᾶς. Ὁ γὰρ Πῶρος οὗτος, ἕς τε μὲν πολέμια ξυνειστήκειν Ἀλεξάνδρῳ τὰ πρὸς τὸν ἄλλον Πῶρον, πρέσβεις πρὸς Ἀλέξανδρον πέμπων, αὐτόν τε καὶ τὴν ὑπὸ οἷ χώραν ἐνεδίδου Ἀλεξάνδρῳ, κατὰ ἔχθος τὸ Πώρου μᾶλλον ἢ φιλίᾳ τῇ
5 Ἀλεξάνδρου· ὡς δὲ ἀφειμένον τε ἐκεῖνον, καὶ πρὸς τῇ αὑτοῦ καὶ ἄλλης πολλῆς ἄρχοντα ἔμαθε, τότε δὴ φοβηθεὶς, οὐχ οὕτω τι Ἀλέξανδρον, ὡς τὸν Πῶρον ἐκεῖνον τὸν ὁμώνυμον, φεύγει τὴν ἑαυτοῦ, ἀναλαβὼν ὅσους τῶν μαχίμων ξυμπεῖσαι ἐδυνήθη μετασχεῖν οἱ τῆς φυγῆς.
6 Ἐπὶ τοῦτον ἐλαύνων Ἀλέξανδρος ἀφικνεῖται ἐπὶ τὸν Ὑδραώτην ποταμὸν, ἄλλον αὖ τοῦτον Ἰνδὸν ποταμὸν, τὸ μὲν εὖρος οὐ μείονα τοῦ Ἀκεσίνου, ὀξύτητι δὲ τοῦ ῥοῦ μείονα.
7 Ὅσην δὲ τῆς χώρας ἔς τε ἐπὶ τὸν Ὑδραώτην ἐπῆλθε, φυλακὰς ὑπέλιπεν ἐν τοῖς ἐπικαιροτάτοις χωρίοις, ὅπως οἱ ἀμφὶ Κρατερόν τε καὶ Κοῖνον δι' ἀσφαλείας ἐπέρχοιν-
8 το, τῆς χώρας τὴν πολλὴν προνομεύοντες. Ἐνταῦθα Ἡφαιστίωνα μὲν ἐκπέμπει, δοὺς αὐτῷ μέρος τῆς στρατιᾶς, πεζῶν μὲν φάλαγγας δύο, ἱππέων δὲ τήν τε αὑτοῦ καὶ

Cap. XXI.

5. Vulgata erat: Ἀλέξανδρον αὐτὸν ὡς τὸν Πῶρον ἐκεῖνον τὸν αὐτῷ ὁμώνυμον etc. Abjeci voces αὐτὸν et αὐτῷ, quas Gronovius nec in Optimo nec in ullo antiquo reperit.

4. ξυνειστήκειν] pro ξυνειστήκει. Utuntur enim Attici in plusquamperf. primis personis pro tertiis, ἐτετύφειν pro ἐτετύφει. Corinthus de dialectis pag. 85. col. I. Rapp.

7. Craterus ad urbes condendas relictus erat (120, a.) Coenus ad Acesinem, ut eorum transitum curaret, qui ad necessaria comparanda missi erant; [illegible]

τὴν Δημητρίου ἱππαρχίαν καὶ τῶν τοξοτῶν τοὺς ἡμίσεας, ἐς τὴν Πώρου τοῦ ἀφεστηκότος χώραν, κελεύσας παραδι-
δόναι ταύτην Πώρῳ τῷ ἄλλῳ, καὶ εἰ δή τινα πρὸς ταῖς 9
ὄχθαις τοῦ Ὑδραώτου ποταμοῦ αὐτόνομα ἔθνη Ἰνδῶν νέμεται, καὶ ταῦτα προσαγαγόμενον τῷ Πώρῳ ἄρχειν ἐγ-
χειρίσαι. Αὐτὸς δ' ἐπέρα τὸν Ὑδραώτην ποταμὸν, οὐ 10
καθάπερ τὸν Ἀκεσίνην χαλεπῶς. Προχωροῦντι δὲ αὐτῷ ἐπέκεινα τῆς ὄχθης τοῦ Ὑδραώτου τοὺς μὲν πολλοὺς καθ' ὁμολογίαν προσχωρεῖν ξυνέβαινεν· ἤδη δέ τινας ξὺν ὅπλοις ἀπαντήσαντας, τοὺς δὲ καὶ ὑποφεύγοντας ἑλὼν βίᾳ κατεστρέψατο.

XXII. Ἐν τούτῳ δὲ ἐξαγγέλλεται Ἀλεξάνδρῳ, τῶν 1
αὐτονόμων Ἰνδῶν ἄλλους τέ τινας, καὶ τοὺς καλουμένους Καθαίους αὐτούς τε παρασκευάζεσθαι ὡς πρὸς μάχην, εἰ προσάγοι τῇ χώρᾳ αὐτῶν Ἀλέξανδρος, καὶ ὅσα ὅμορα σφίσιν αὐτόνομα καὶ ταῦτα παρακαλεῖν ἐς τὸ ἔργον· εἶναι δὲ τήν τε πόλιν ὀχυρὰν, πρὸς ἣν ἐπενόουν ἀγωνίσα-
σθαι. Σάγγαλα ἦν τῇ πόλει ὄνομα, καὶ αὐτοὶ οἱ Κα- 2
θαῖοι εὐτολμότατοί τε καὶ τὰ πολέμια κράτιστοι ἐνομίζοντο· καὶ τούτοις κατὰ τὰ αὐτὰ Ὀξυδράκαι ἄλλο Ἰν-

C. XXII.

Arg. Ultra Hydraoten Adraistae et Cathaei, quos adgreditur Alexander.

1. Καθαίους] Strabo XV. p. 481. „sunt qui Καθέαν, (sic scribit) Sopithae regionem inter hos amnes (Hydaspen et Acesinen) locaverint. Quidam trans Acesinen et Hydraotidem, finitimam terrae Pori alterius.“ Inter hos est noster. Male tamen Strabo Sopithae regnum cum regno Cathaeorum unum idemque censet. Cathaei h. l. a nostro aperte Indis αὐτονόμοις accensentur, et Sopithes commemoratur VI, 2, 4.

2. καὶ τούτοις κατὰ τὰ αὐτὰ] Non dicit auctor, Oxydracas et Mallos conspirasse cum Cathaeis, a quibus nimis longè aberant. Alexander quidem etiam cum Mallis et Oxydracis bellum, sed multo serius gessit. Vide libr. VI, 4. et seqq. Vult potissimum auctor, eos, quod ad vires et potentiam armorum, Cathaeis a reliquis Indis posthabitos non esse. Verte igitur cum Gronovio: *et his Cathaeis per eadem, in armis, pares censebantur Oxydracae etc.*

3 δῶν ἔθνος· καὶ Μαλλοί, ἄλλο καὶ τοῦτο· ἐπεὶ καὶ ὀλίγῳ πρόσθεν στρατεύσαντας ἐπ' αὐτοὺς Πῶρόν τε καὶ Ἀβισάρην ξύν τε τῇ σφετέρᾳ δυνάμει, καὶ πολλὰ ἄλλα ἔθνη τῶν αὐτονόμων Ἰνδῶν ἀναστήσαντας, οὐδὲν πράξαν-
4 τας τῆς παρασκευῆς ἄξιον ξυνέβη ἀπελθεῖν. Ταῦθ' ὡς ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, σπουδῇ ἤλαυνεν ὡς ἐπὶ τοὺς Καθαίους. Καὶ δευτεραῖος μὲν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ὑ-
5 δραώτου πρὸς πόλιν ἥκει, ᾗ ὄνομα Πίμπραμα. Τὸ δ' ἔθνος τοῦτο τῶν Ἰνδῶν Ἀδραϊσταὶ ἐκαλοῦντο· οὗτοι μὲν δὴ
6 προσεχώρησαν ὁμολογίᾳ Ἀλεξάνδρῳ. Καὶ Ἀλέξανδρος ἀναπαύσας τῇ ὑστεραίᾳ τὴν στρατιάν, τῇ τρίτῃ προὐχώρει ἐπὶ τὰ Σάγγαλα, ἵνα οἱ Καθαῖοί τε καὶ οἱ ἄλλοι πρόσχωροι αὐτοῖς ξυνεληλυθότες πρὸ τῆς πόλεως παρατεταγμένοι ἦσαν ἐπὶ γηλόφου οὐ πάντη ἀποτόμου· κύκλῳ δὲ τοῦ γηλόφου ἁμάξας περιστήσαντες, ἐντὸς αὐτῶν ἐστρατοπέδευον, ὡς τριπλοῦν χάρακα προβεβλῆσθαι τῶν
7 ἁμαξῶν. Ἀλέξανδρος δὲ τό, τε πλῆθος κατιδὼν τῶν βαρβάρων, καὶ τοῦ χωρίου τὴν φύσιν, ὡς μάλιστα πρὸς
8 τὰ παρόντα ἐν καιρῷ οἱ ἐφαίνετο, παρετάσσετο· καὶ τοὺς μὲν ἱπποτοξότας εὐθύς, ὡς εἶχεν, ἐκπέμπει, ἐπ' αὐτοὺς ἀκροβολίζεσθαι κελεύσας παριππεύοντας, ὡς μήτε ἐκδρομήν τινα ποιήσασθαι τοὺς Ἰνδοὺς πρὶν ξυνενεχθῆναι αὐτῷ τὴν στρατιάν, καὶ ὡς πληγὰς γίγνεσθαι αὐτοῖς
9 καὶ πρὸ τῆς μάχης ἐντὸς τοῦ ὀχυρώματος. Αὐτὸς δὲ

Cap. XXII.

8. ξυνενεχθῆναι ex Opt. pro vulgato ξυνταχθῆναι.

5. Ἀδραϊσταὶ] A Diod. XVII, 91. Ἀδρησταί, ab Orosio et Iustino Adrestae vel Adraestae vocantur.

6. ὡς τριπλοῦν etc.] Verte: *ita ut triplex curruum vallum pro castris projectum esset.* Confirmatur hoc principio capitis sequentis et apparet vetustorum codd. lectionem πρὸ τῶν ἁμαξῶν, a Gron. ad V, 11, 8. notatam, nihili esse.

8. ξυνενεχθῆναι] Quum in ipsa ordinatione accedant nonnullae copiae, videtur nunc eas exspectavisse, ut cavere voluerit, ne nocere possent invadendo et incurrendo Indi, antequam copia omnis esset conjuncta in unum, h. e. ξυνενεχθεῖεν. Gron. Vid. sect. 11.

ἐπὶ μὲν τοῦ δεξιοῦ κέρως τῶν ἱππέων τὸ ἄγημα κατέστησε, καὶ τὴν Κλείτου ἱππαρχίαν· ἐχομένους δὲ τούτων τοὺς ὑπασπιστὰς, καὶ ἐπὶ τούτοις τοὺς Ἀγριάνας· κατὰ δὲ τὸ 10 εὐώνυμον Περδίκκας τε αὐτῷ ἐτέτακτο, τήν τε αὐτοῦ ἔχων ἱππαρχίαν, καὶ τὰς τῶν πεζεταίρων τάξεις· ἐπὶ κέρως δὲ ἑκατέρου οἱ τοξόται αὐτῷ διχῇ διακριθέντες ἐτάχθησαν. Ἐκτάσσοντι δὲ αὐτῷ παραγίνονται καὶ οἱ 11 ἀπὸ τῆς ὀπισθοφυλακίας πεζοί τε καὶ ἱππεῖς· καὶ τούτων τοὺς μὲν ἱππέας ἐπὶ τὰ κέρατα διελὼν παρήγαγεν· ἀπὸ δὲ τῶν πεζῶν τῶν προσγενομένων πυκνοτέραν τὴν 12 σύγκλεισιν τῆς φάλαγγος ποιήσας, αὐτὸς ἀναλαβὼν τὴν ἵππον, τὴν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ τεταγμένην, παρήγαγεν ἐπὶ τὰς κατὰ τὸ εὐώνυμον τῶν Ἰνδῶν ἁμάξας. Ταύτῃ γὰρ 13 εὐπροσοδώτερον αὐτῷ ἐφαίνετο τὸ χωρίον, καὶ οὐ πυκναὶ ὡσαύτως αἱ ἅμαξαι ἐφεστήκεσαν.

XXIII. Ὡς δὲ ἐπὶ τὴν ἵππον προσαγαγοῦσαν οὐκ 1 ἐξέδραμον οἱ Ἰνδοὶ ἔξω τῶν ἁμαξῶν, ἀλλ' ἐπιβεβηκότες αὐτῶν ἀφ' ὑψηλοῦ ἠκροβολίζοντο, γνοὺς Ἀλέξανδρος, ὅτι οὐκ εἴη τῶν ἱππέων τὸ ἔργον, καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου, πεζὸς ἐπῆγε τῶν πεζῶν τὴν φάλαγγα. Καὶ ἀπὸ 2 μὲν τῶν πρώτων ἁμαξῶν οὐ χαλεπῶς ἐβιάσαντο οἱ Μακεδόνες τοὺς Ἰνδούς· πρὸ δὲ τῶν δευτέρων οἱ Ἰνδοὶ παραταξάμενοι ῥᾷον ἀπεμάχοντο, οἷα δὴ πυκνότεροί τε ἐφεστηκότες ἐν ἐλάττονι τῷ κύκλῳ, καὶ τῶν Μακεδόνων οὐ κατ' εὐρυχωρίαν ὡσαύτως προσαγόντων σφίσιν, ἐν ᾧ τάς τε 3 πρώτας ἁμάξας ὑπεξῆγον, καὶ κατὰ τὰ διαλείμματα αὐτῶν, ὡς ἑκάστοις προὐχώρει, ἀτάκτως προσέβαλλον· ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τούτων ὅμως ἐξώσθησαν οἱ Ἰνδοὶ βια-

C. XXIII.

Arg. Cathaei ex castris suis triplici curruum serie circumdatis pulsi. Sangalorum oppugnatio et apparatus ad fugientes inde incolas excipiendos.

3. ἐν ᾧ etc.] *dum et primos currus summovebant, et per interstitia illorum, prout quisque poterat, inordinate irrumpebant. Raph.*

4 σθέντες πρὸς τῆς φάλαγγος. Οἱ δὲ οὐκέτι ἐπὶ τῶν τρίτων ἔμενον, ἀλλ᾽ ὡς τάχους εἶχον φυγῇ εἰς τὴν πόλιν
5 κατεκλείσθησαν. Καὶ Ἀλέξανδρος ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν περιστρατοπέδευσε τοῖς πεζοῖς τὴν πόλιν, ὅσα γε ἠδυνήθη αὐτῷ περιβαλεῖν ἡ φάλαγξ· ἐπὶ πολὺ γὰρ ἐπέχον τὸ τεῖχος τῷ στρατοπέδῳ κυκλώσασθαι οὐ δυνατὸς
6 ἐγένετο· κατὰ δὲ τὰ διαλείποντα αὐτοῦ, ἵνα καὶ λίμνη οὐ μακρὰν τοῦ τείχους ἦν, τοὺς ἱππέας ἐπέταξεν ἐν κύκλῳ τῆς λίμνης, γνοὺς οὐ βαθεῖαν οὖσαν τὴν λίμνην· καὶ ἅμα εἰκάσας, ὅτι φοβεροὶ γενόμενοι οἱ Ἰνδοὶ ἀπὸ τῆς προτέ-
7 ρας ἥττης ἀπολείψουσι τῆς νυκτὸς τὴν πόλιν. Καὶ ξυνέβη οὕτως ὅπως εἴκασεν· ἀμφὶ γὰρ δευτέραν φυλακὴν ἐκπίπτοντες ἐκ τοῦ τείχους οἱ πολλοὶ αὐτῶν, ἐνέκυρσαν ταῖς
8 προφυλακαῖς τῶν ἱππέων· καὶ οἱ μὲν πρῶτοι αὐτῶν κατεκόπησαν πρὸς τῶν ἱππέων· οἱ δὲ ἐπὶ τούτοις αἰσθόμενοι, ὅτι φυλάσσεται ἐν κύκλῳ λίμνη, ἐς τὴν πόλιν αὖθις ἀνε-
9 χώρησαν. Ἀλέξανδρος δὲ χάρακί τε διπλῷ περιβάλλει, ἵναπερ μὴ εἶργεν ἡ λίμνη, τὴν πόλιν· καὶ φυλακὰς ἐν κύκλῳ τῆς λίμνης ἀκριβεστέρας κατέστησεν. Αὐτὸς δὲ μηχανὰς προσάγειν τῷ τείχει ἐπενόει, ὡς κατασείειν τὸ
10 τεῖχος. Αὐτομολήσαντες δὲ αὐτῷ τῶν ἐκ τῆς πόλεώς τινες φράζουσιν, ὅτι ἐν νῷ ἔχοιεν αὐτῆς ἐκείνης τῆς νυκτὸς ἐκπίπτειν ἐκ τῆς πόλεως οἱ Ἰνδοὶ κατὰ τὴν λίμνην, ἵνα-
11 περ τὸ ἐκλιπὲς ἦν τοῦ χάρακος. Ὁ δὲ Πτολεμαῖον τὸν Λάγου ἐπιτάττει ἐνταῦθα, τῶν τε ὑπασπιστῶν δὺς χιλι-

Cap. XXIII.

3. πρὸς τῆς φάλαγγος, ex MSS. pro ὑπὸ τῆς φάλ. Mox ex Opt. recepi ἔμενον. Vulgo ἀνέμενον.
10. τῶν ἐκ τῆς πόλ. — Secundam vocem, quae in Gronoviana typorum lapsu exciderat, iterum recepi.
11. αὐτῷ δὺς — Priorem vocem, Optimo jubente, non hic solum abjeci, sed etiam c. 24, 2., ubi vulgo legitur: καὶ ταῦτα αὐτῷ οἱ στρατιῶται.

4. ἐπὶ τῶν τρίτων] *in tertio currum ordine. Reph.*
κατεκλείσθησαν] significatione media: *se ipsi includebant.*

9. χάρακί τε διπλῷ] vallum e palis constans intelligitur, ut apparet ex principio capitis sequentis.

ρχίας τρεῖς καὶ τὰς Ἀγριάνας ξύμπαντας, καὶ μίαν ἴξιν τῶν τοξοτῶν, ἀποδείξας τὸ χωρίον ἧπερ μάλιστα κάζει βιάζεσθαι τὰς βαρβάρους· σὺ δὲ ἐπειδὰν αἴσθῃ, 12 ρῃ, βιαζομένους ταύτῃ, αὐτὸς μὲν ξὺν τῇ στρατιᾷ εἴργειν τοὺς βαρβάρους τοῦ πρόσω· τὸν δὲ σαλπιγκτὴν κέλευε ημαίνειν· ὑμεῖς δὲ (ἄνδρες ἡγεμόνες) ἐπειδὰν σημαν- 13 ῇ, ξὺν τοῖς καθ' αὐτοὺς ἕκαστοι ξυντεταγμένοι ἴεναι ἐπὶ ὶν θόρυβον, ἵν' ἂν ἡ σάλπιγξ παρακαλῇ· ἀποστάτης δὲ οὐδὲ ἐγὼ τοῦ ἔργου.

XXIV. Ὁ μὲν ταῦτα παρήγγειλε· Πτολεμαῖος 1 ὲ ἁμάξας τε ἐκ τῶν ἀπολελειμμένων ἐν τῇ πρώτῃ φυγῇ μαξῶν ταύτῃ ξυναγαγὼν ὡς πλείστας κατέστησεν ἐγκαρσίας, ἵνα πολλὰ ἐν νυκτὶ τὰ ἄπορα φαίνεται τοῖς)εύγουσι, καὶ τοῦ χάρακος τοῦ κεκομμένου τε καὶ οὐ καταπηχθέντος, συννῆσαι ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ ἐκέλευσεν ἐν μέσῳ ῆς τε λίμνης καὶ τοῦ τείχους. Καὶ ταῦτα οἱ στρατιῶται 2 ι τῇ νυκτὶ ἐξειργάσαντο· ἤδη τε ἦν ἀμφὶ τετάρτην φυακὴν, καὶ οἱ βάρβαροι, καθάπερ ἐξηγγέλλετο Ἀλεάνδρῳ, ἀνοίξαντες τὰς ὡς ἐπὶ τὴν λίμνην πύλας, δρόῳ ἐπ' αὐτὴν ἐφέροντο· οὐ μὴν ἔλαθον τὰς ταύτῃ φυλα-

C. XXIV.

Arg. Interclusi oppidani caeduntur. Oppidum captum. Fuga Indorum ex urbibus. Sangala eversa. Progressus ad Hyphasin amnem.

. καὶ τοῦ χάρακος] Haec non de aggere et vallo terrestri, sed de ligneis vallis sunt intelligenda. Verte: *et quod erat vallorum jam caesum et nondum in terram depactum connecti inter se et flecti ordinatim hic et illic jussit.* cf. supra IV, 29, 13. Est autem constructio, qualis solet adhiberi in verbis abundantiam exprimentibus, ut subintelligatur aliquod nomen, unde pendeat genitivus. Alias facili negotio potes suspicari: καὶ τοὺς χάρακας τοὺς κεκομμένους τε καὶ καταπηχθέντας. sed non necesse, quum paulo post ὁ χάραξ ἐν μέσῳ καταβεβλημένος. Non potest hoc accipi de munitione terrea. Unde etiam Livius mavult uti singulari 33, 5. *milites per agros dispersos vallum caedere et parare jubet. Gron.* Caesar de bell. Gall. II, 20. milites, ait, *qui paulo longius, aggeris petendi causa, processerant.*

3 κάς, οὐδὲ Πτολεμαῖον τὸν ἐπ' αὐταῖς τεταγμένον· ἀλλὰ
ἐν τούτῳ οἵ τε σαλπιγκταὶ ἐσήμαινον αὐτῷ, καὶ αὐτὸς
τὴν στρατιὰν ὡπλισμένην τε καὶ συντεταγμένην ἔχων ἐχώ-
ρει ἐπὶ τοὺς βαρβάρους. Τοῖς δὲ αἵ τε ἅμαξαι ἐμποδὼν
4 ἦσαν, καὶ ὁ χάραξ ἐν μέσῳ καταβεβλημένος. Ὡς δὲ
ἥ τε σάλπιγξ ἐφθέγξατο, καὶ οἱ ἀμφὶ Πτολεμαῖον
προσέκειντο αὐτοῖς, τοὺς ἀεὶ ἐκπίπτοντας διὰ τῶν ἁμα-
ξῶν κατακαίνοντες, ἐνταῦθα δὴ ἀποστρέφονται αὖθις
ἐς τὴν πόλιν· καὶ ἀπέθανον αὐτῶν ἐν τῇ ἀποχωρήσει ἐς
5 πεντακοσίους. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ Πῶρος ἀφίκετο, τοὺς δὲ
ὑπολοίπους ἐλέφαντας ἅμα οἷ ἄγων, καὶ τῶν Ἰνδῶν ἐς
πεντακισχιλίους· αἵ τε μηχαναὶ Ἀλεξάνδρῳ ξυμπεπη-
6 γμέναι ἦσαν, καὶ προσήγοντο ἤδη τῷ τείχει. Ἀλλὰ οἱ
Μακεδόνες, πρὶν καὶ κατασεισθῆναί τι τοῦ τείχους, ὑπο-
ρύττοντές τε αὐτοὶ πλίνθινον ὂν τὸ τεῖχος, καὶ τὰς κλί-
μακας ἐν κύκλῳ πάντῃ προσθέντες, αἱροῦσι κατακράτος
7 τὴν πόλιν· καὶ ἀποθνήσκουσι μὲν ἐν τῇ καταλήψει τῶν
Ἰνδῶν ἐς μυρίους καὶ ἑπτακισχιλίους· ἑάλωσαν δὲ ὑπὲρ
τὰς ἑπτὰ μυριάδας, καὶ ἅρματα τριακόσια, καὶ ἱπ-
8 πεῖς πεντακόσιοι. Τῆς δὲ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ στρατιᾶς
ἀπέθανον μὲν ὀλίγον ἀποδέοντες τῶν ἑκατὸν ἐν τῇ πάσῃ
πολιορκίᾳ. Τραυματίαι δὲ οὐ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν νε-
κρῶν ἐγένοντο, ἀλλ' ὑπὲρ τοὺς χιλίους καὶ διακοσίους, καὶ
ἐν τούτοις τῶν ἡγεμόνων ἄλλοι τε καὶ Λυσίμαχος ὁ σω-
9 ματοφύλαξ. Θάψας δὲ ὡς νόμος αὐτῷ τοὺς τελευτή-
σαντας, Εὐμενῆ τὸν γραμματέα ἐκπέμπει ἐς τὰς δύο
πόλεις τὰς ξυναφεστώσας τοῖς Σαγγάλοις, δοὺς αὐτῷ

2. ἐπ' αὐταῖς] *post eas. Raph.*

5. Πῶρος] vide c. 21, 2.

8. οὐ κατὰ τὸ πλῆθος] *plures quam pro numero occisorum.*

9. τὸν γραμματέα] Corn Nep. in Eumene c. I, 5. „Philippus eum habuit ad manum scribae loco, quod multo apud Grajos honorificentius est, quam apud Romanos. Nam apud nos revera, sicut sunt, mercenarii scribae existimantur; at apud illos contrario nemo ad id officium admittitur, nisi honesto loco et fide et industria cognitus, quod necesse est omnium

ἱππέων ἐς τριακοσίες, Φράσοντας τοῖς ἔχεσι τὰς λεις τῶν τε Σαγγάλων τὴν ἅλωσιν, καὶ ὅτι αὐτοῖς ιν ἔσαι χαλεπὸν ἐξ Ἀλεξάνδρε, ὑπομένεσί τε καὶ ζομένοις Φιλίως Ἀλέξανδρον· ὐδὲ γὰρ ὐδὲ ἄλλοις ὶ γενέσθαι τῶν αὐτονόμων Ἰνδῶν, ὅσοι ἑκόντες σφᾶς δοσαν. Οἱ δὲ (ἤδη γὰρ ἐξήγγελτο αὐτοῖς κατὰ 10 ἔτος ἑαλωκότα πρὸς Ἀλεξάνδρε τὰ Σάγγαλα) Φοβοὶ γενόμενοι, ἔφευγον ἀπολιπόντες τὰς πόλεις· καὶ λέξανδρος, ἐπειδὴ ἐξηγγέλθη αὐτῷ ἡ φυγή, σπεδῇ ωκεν· ἀλλὰ οἱ πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἔφθασαν ἀποφυ- 11 ντες (διὰ μακρε γὰρ ἡ δίωξις ἐγένετο) ὅσοι δὲ κατὰ ἀποχώρησιν ἀσθενείᾳ ὑπελείποντο, ἐτοι ἐγκαταφθέντες πρὸς τῆς σρατιᾶς ἀπέθανον ἐς πεντακοσίες λεσα. Ὡς δ' ἀπέγνω διώκειν τε πρόσω τὲς φεύ- 12 ντας, ἐπανελθὼν ἐς τὰ Σάγγαλα, τὴν πόλιν μὲν τέσκαψε· τὴν χώραν δὲ, τῶν Ἰνδῶν τοῖς πάλαι μὲν τονόμοις, τότε δὲ ἑκεσίως προσχωρήσασι προσέθηκε· ὶ Πῶρον μὲν ξὺν τῇ δυνάμει τῇ ἀμφ' αὐτὸν ἐκπέμπει 13 ὶ τὰς πόλεις, αἳ προσκεχωρήκεσαν, φρερὰς εἰσάξονεἰς αὐτάς· αὐτὸς δὲ ξὺν τῇ σρατιᾷ ἐπὶ τὸν Ὕφασιν 14 παμὸν προύχωρει, ὡς καὶ τὲς ἐπέκεινα Ἰνδὲς καταέψαιτο. Οὐδ' ἐφαίνετο αὐτῷ πέρας τι τε πολέμε, ἔς ὑπελείπετό τι πολέμιον.

XXV. Τὰ δὲ δὴ πέραν τε Ὑφάσιος ποταμε, εὐ- 1 ιίμονά τε τὴν χώραν εἶναι ἐξηγγέλλετο, καὶ ἀνθρώπες

Cap. XXIV.
ἐξ Ἀλεξάνδρε — ex Opt. pro vulg. ὑπ' Ἀλ.
Cap. XXV.
Vocem ποταμε post Ὑφάσιος ex Opt. adjeci.

consiliorum eum esse participem. Hunc locum tenuit amicitiae apud Philippum annos septem. Illo interfecto eodem gradu fuit apud Alexandrum annos tredecim." Repb. γενέσθαι sc. χαλεπόν τι.

C. XXV.
Arg. Regio ultra Hyphasin. Seditiones exercitus ulteriora petere recusantis. Alexandri suasoria in perseverandum in expeditione ab rebus feliciter gestis.

ἀγαθοὺς μὲν γῆς ἐργάτας, γενναίους δὲ τὰ πολέμια, κα
2 εἰς τὰ ἴδια δὲ σφῶν ἐν κόσμῳ πολιτεύοντας. Πρὸς γὰ
τῶν ἀρίστων ἄρχεσθαι τοὺς πολλοὺς, τοὺς δὲ οὐδὲν ἔξω τ
ἐπιεικοῦς ἐξηγεῖσθαι· πλῆθός τε ἐλεφάντων εἶναι τοῖς
ταύτῃ ἀνθρώποις, πολύ τι ὑπὲρ τοὺς ἄλλους Ἰνδοὺς, κα
3 μεγέθει μεγίστους τε καὶ ἀνδρείᾳ. Ταῦτα δ' ἐξαγγελλόμενα
Ἀλέξανδρον μὲν παρώξυνεν ἐς ἐπιθυμίαν τοῦ πρόσω ἰέναι
οἱ δὲ Μακεδόνες ἐξέκαμνον ἤδη ταῖς γνώμαις, πόνους τ
ἐκ πόνων καὶ κινδύνους ἐκ κινδύνων ἐπαναιρούμενόν ὁρῶντες
4 τὸν βασιλέα· ξύλλογοί τε ἐγίγνοντο κατὰ τὸ στρατόπε-
δον, τῶν μὲν τὰ σφέτερα ὀδυρομένων, ὅσοι ἐπιεικέστατοι
τῶν δὲ οὐκ ἀκολουθήσειν, οὐδ' ἢν ἄγῃ Ἀλέξανδρος, ἐπι-
5 σχυριζομένων. Ταῦτα ὡς ἐπύθετο Ἀλέξανδρος, πρὶν
καὶ προελθεῖν ἐπὶ μεῖζον τὴν ταραχὴν τοῖς στρατιώταις
καὶ τὴν ἀθυμίαν, ξυγκαλέσας τοὺς ἡγεμόνας τῶν τάξε-
6 ων, ἔλεξεν ὧδε· Ὁρῶν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Μακεδόνες τε
καὶ ξύμμαχοι, οὐχ ὁμοίᾳ ἔτι τῇ γνώμῃ ἑπομένους μοι ἐς
τοὺς κινδύνους, ξυνήγαγον ἐς ταὐτὸ, ὡς ἢ πείσας ἄγειν
7 τοῦ πρόσω, ἢ πεισθεὶς ὀπίσω ἀποστρέφεσθαι. Εἰ μὲν
δὴ μεμπτοί εἰσιν ὑμῖν οἱ μέχρι δεῦρο πονηθέντες πόνοι,
καὶ αὐτὸς ἐγὼ ἡγούμενος, οὐδὲν ἔτι προὔργου λέγειν μοι
8 ἐστίν. Εἰ δὲ Ἰωνία τε πρὸς ἡμῶν διὰ τούσδε τοὺς πόνους
ἔχεται, καὶ Ἑλλήσποντος, καὶ Φρύγες ἀμφότεροι, καὶ
Καππαδόκαι, καὶ Παφλαγόνες, καὶ Λυδοὶ, καὶ Κᾶρες,

3. τοῦ πρόσω ἰέναι αὐτόν — Vocem ultimam abjeci, quia in nullo codice apparebat.

2. τοὺς πολλοὺς] multitudinem, plebejos. *Raph.* Alexandro aristocratiam praecipue placuisse jam vidimus V, 2, 3.

3. πόνους τε ἐκ πόνων] Diod. XVII, 94. „Equi et arma absumta erant; barbarice vestiti erant, ab defectum vestium graecarum; per 70 dies ingentes tempestates cum imbribus et tonitrubus coelum tenebant.“ Strabone teste l. XV. p. 476. imbres incepere, quum Alexander Taxila veniret, nec prius desiere quam ab Hypani ad Hydaspem reversus esset. — Mallem igitur κινδύνους interpretari de bello et proeliis, sive de reliquis laboribus.

ιαὶ Λύκιοι, καὶ Παμφυλία τε καὶ Φοινίκη, καὶ Αἴγυπτος, ὺν τῇ Λιβύῃ τῇ Ἑλληνικῇ, καὶ Ἀραβίας ἔστιν ἃ, καὶ υρία ἥ τε κοίλη καὶ ἡ μέση τῶν ποταμῶν, καὶ Βαβυ-ὼν δὲ ἔχεται, καὶ τὸ Σουσίων ἔθνος, καὶ Πέρσαι, καὶ ῆδοι, καὶ ὅσων Πέρσαι καὶ Μῆδοι ἐπῆρχον, καὶ ὅσων ὐκ ἦρχον· τὰ ὑπὲρ τὰς Κασπίας πύλας, τὰ ἐπέκεινα 9
Καυκάσου, ὅ, τι ἂν ἐς τὰ πρόσω ἔτι τοῦ Ταναΐδος, ακτριανὰ, Ὑρκάνιοι, ἡ θάλασσα ἡ Ὑρκανία· Σκύ-ας τε ἀνεστείλαμεν ἐς τ' ἐπὶ τὴν ἔρημον· ἐπὶ τούτοις μὲν ι καὶ ὁ Ἰνδὸς ποταμὸς διὰ τῆς ἡμετέρας ῥεῖ, ὁ Ὑδάσ-ης διὰ τῆς ἡμετέρας, ὁ Ἀκεσίνης, ὁ Ὑδραώτης· τί 10
νεῖτε καὶ τὸν Ὕφασιν καὶ τὰ ἐπέκεινα τοῦ Ὑφάσιος ένη προσθεῖναι τῇ ὑμετέρᾳ Μακεδόνων ἀρχῇ; Ἢ δέδιτε 11
ἡ δέξωνται ὑμᾶς ἔτι ἄλλοι βάρβαροι ἐπιόντας· ὧν γε μὲν προσχωροῦσιν ἑκόντες, οἱ δὲ φεύγοντες ἁλίσκονται, δὲ ἀποφυγόντες τὴν χώραν ἡμῖν ἔρημον παραδιδόασιν, δὲ τοῖς ξυμμάχοις τε καὶ τοῖς ἑκουσίως προσχωρήσασι ροστίθεται.

XXVI. Πέρας δὲ τῶν πόνων γενναίῳ μὲν ἀνδρὶ 1
ὲν δοκῶ ἔγωγε, ὅτι μὴ αὐτοὺς τοὺς πόνους, ὅσοι αὐτῶν καλὰ ἔργα φέρουσιν. Εἰ δέ τις καὶ αὐτῷ τῷ πολεμεῖν 2

. δέξωνται ὑμᾶς — Ex MSS. emendavi ὑμᾶς, et mox ὧν γε οἱ μὲν, ubi ſecunda vox vulgo neglecta.

τὰ ὑπὲρ τὰς Κασπίας etc. Repetas ex ſuperioribus: εἰ δὲ πρὸς ἡμῶν ἔχεται.

C. XXVI.

rg. Alexandri ſuaſoria ad perſeverandum in expeditione a notitia Geographiae, laborum laude, ſuo exemplo.

πέρας δὲ] Sententiam puto hanc eſſe, virum generoſum numquam ſe putare ad finem laborum perveniſſe, dum aliquid ſupereſſe videat, quo gloriam poſſit acquirere, neque alium ſibi terminum laborum conſtituere, niſi ut prioribus laboribus peractis, novos poſſit aggredi. *Raph.*

2. Conſtruas: εἰ δέ τις καὶ ποθεῖ ἀκοῦσαι ὅ τι περ ἔσται πέρας αὐτῷ τῷ πολεμεῖν, μαθέτω etc. De erroribus geographicis in his verbis non eſt quod moneam, quum per ſe ſatis ſuperque ſint perſpicui. Nec ea, quae hic dicuntur, apta mihi videntur ad animum militum augendum.

ποθεῖ ἀκοῦσαι ὅ, τι περ ἔσται πέρας, μαθέτω, ὅτι οὐ
πολλὴ ἔτι ἡμῖν ἡ λοιπή ἐστιν ἔς τε ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν
Γάγγην καὶ τὴν ἑῴαν θάλασσαν· ταύτῃ δὲ, λέγω ὑμῖν,
ξυναφὴς φανεῖται ἡ Ὑρκανία θάλασσα· ἐκπεριέρχεται
3 γὰρ γῆν περὶ πᾶσαν ἡ μεγάλη θάλασσα. Καὶ ἐγὼ
ἐπιδείξω Μακεδόσι τε καὶ τοῖς ξυμμάχοις τὸν μὲν Ἰνδι-
κὸν κόλπον ξύῤῥουν ὄντα τῷ Περσικῷ, τὴν δ' Ὑρκανίαν
τῷ Ἰνδικῷ· ἀπὸ δὲ τοῦ Περσικοῦ ἐς Λιβύην περιπλευσθή-
4 σεται στόλῳ ἡμετέρῳ τὰ μέχρι Ἡρακλέους στηλῶν· ἀπὸ
δὲ στηλῶν, ἡ ἐντὸς Λιβύη πᾶσα ἡμετέρα γίγνεται, καὶ
ἡ Ἀσία δὴ οὕτω πᾶσα, καὶ ὅροι τῆς ταύτῃ ἀρχῆς, οὕσ-
5 περ καὶ τῆς γῆς ὅρους ὁ Θεὸς ἐποίησε. Νῦν δὲ δὴ ἀπο-
τρεπομένων, πολλὰ μὲν μάχιμα ὑπολείπεται γένη ἐπέ-
κεινα τοῦ Ὑφάσιος, ἔς τε ἐπὶ τὴν ἑῴαν θάλασσαν·
πολλὰ δὲ ἀπὸ τούτων ἔτι ἐπὶ τὴν Ὑρκανίαν ὡς ἐπὶ βοῤ-
6 ῥᾶν ἄνεμον· καὶ τὰ Σκυθικὰ γένη οὐ πόῤῥω τούτων· ὥστε
δέος μὴ ἀπελθόντων ὀπίσω, καὶ τὰ νῦν κατεχόμενα οὐ
βέβαια ὄντα, ἐπαρθῇ πρὸς ἀπόστασιν πρὸς τῶν μήπω
ἐχομένων· καὶ τότε δὴ ἀνόνητοι ἡμῖν ἔσονται οἱ πολλοὶ
πόνοι, ἢ ἄλλων αὖθις ἐξ ἀρχῆς δεήσει πόνων τε καὶ κιν-
7 δύνων. Ἀλλὰ παραμείνατε, ἄνδρες Μακεδόνες καὶ
ξύμμαχοι· πονούντων τοι καὶ κινδυνευόντων τὰ καλὰ ἔρ-
γα· καὶ ζῆν τε ξὺν ἀρετῇ ἡδὺ, καὶ ἀποθνήσκειν, κλέ

Cap. XXVI.

4. τῆς ταύτῃ ἀρχῆς — Sic pro τῆς ταύτης ἀρχῆς emendavi e conjectura Gronovii ad IV, 30. Recte notat: non uti hoc vocum ordine Graecos, sed debuisse scribi ταύτης τῆς ἀρχῆς. Sed nec hoc tolerari posse. Sensus enim alterum postulat.

3. τὴν Ὑρκανίαν sc. θάλασσαν.

4. τῆς ταύτῃ ἀρχῆς] Verte: *fines imperii in his regionibus* (i. e. in Asia et Africa) *erunt iidem, quos deus terrarum posuit.* Aliter sensisset Alexander, si veram Asiae et Africae notitiam habuisset. ἡ ἐντὸς Λιβύη ea est Africa, quae inter columnas herculeas et Asiam sita est. Vide indicem in ἐντός.

7. πονούντων τοι] *laborantium et periclitantium sunt praeclara facinora.* Laboribus et periculis res praeclarae geruntur, gloria et honor paratur. Supra 1. *Raph.*

ἀθάνατον ὑπολειπομένους. Ἢ οὐκ ἴστε, ὅτι ὁ πρόγονος ὁ 8
ἡμέτερος οὐκ ἐν Τίρυνθι, οὐδ' ἐν Ἄργει, ἀλλ' οὐδὲ ἐν Πελο-
ποννήσῳ ἢ Θήβαις μένων, ἐς τοσόνδε κλέος ἦλθεν, ὡς
θεὸς ἐξ ἀνθρώπου γενέσθαι, ἢ δοκεῖν· οὐ μὲν οὖν δὴ οὐδὲ 9
Διονύσου, ἀκροτέρου τούτου θεοῦ ἢ καθ' Ἡρακλέα, ὀλίγοι
πόνοι· ἀλλὰ ἡμεῖς γε καὶ ἐπέκεινα τῆς Νύσης ἀφίγμε-
θα, καὶ ἡ Ἄορνος πέτρα, ἡ τῷ Ἡρακλεῖ ἀνάλωτος,
πρὸς ἡμῶν ἔχεται. Ὑμεῖς δὲ καὶ τὰ ἔτι ὑπόλοιπα τῆς 10
Ἀσίας πρόσθετε τοῖς ἤδη ἐκτημένοις, καὶ τὰ ὀλίγα τοῖς
πολλοῖς· ἐπεὶ καὶ ἡμῖν αὐτοῖς τί ἂν μέγα καὶ καλὸν κα- 11
τεπέπρακτο, εἰ ἐν Μακεδονίᾳ καθήμενοι, ἱκανὸν ἐποιού-
μεθα ἀπόνως τὴν οἰκίαν διασώζειν, Θρᾷκας τοὺς ὁμόρους,
ἢ Ἰλλυριοὺς, [ἢ Τριβαλλοὺς,] ἢ καὶ τῶν Ἑλλήνων ὅσοι οὐκ
ἐπιτήδειοι ἐς τὰ ἡμέτερα ἀναστέλλοντες; Εἰ μὲν δὴ ὑμᾶς 12
πονοῦντας καὶ κινδυνεύοντας αὐτὸς ἀπόνως καὶ ἀκινδύνως
ἐξηγούμενος ἦγον, οὐκ ἀπεικότως ἂν προεκάμνετε ταῖς
γνώμαις· τῶν μὲν πόνων μόνοις ὑμῖν μετὸν, τὰ δὲ ἆθλα
αὐτῶν ἄλλοις περιποιοῦντες· νῦν δὲ κοινοὶ μὲν ἡμῖν οἱ πό- 13
νοι, ἴσον δὲ μέτεστι τῶν κινδύνων· τὰ δὲ ἆθλα ἐν μέσῳ
κεῖται ξύμπασιν· ἥ τε γὰρ χώρα ὑμετέρα, καὶ ὑμεῖς
αὐτῆς σατραπεύετε· καὶ τῶν χρημάτων τὸ μέρος νῦν τε
ἐς ὑμᾶς πολὺ ἔρχεται. Καὶ ἐπειδὰν ὑπεξέλθωμεν τὴν 14
Ἀσίαν, τότε οὐκ ἐμπλήσας μὰ Δία ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ
ὑπερβαλὼν ὅσα ἕκαστος ἐλπίζει ἀγαθὰ ἔσεσθαι, τοὺς
μὲν ἀπιέναι οἴκαδε ἐθέλοντας, εἰς τὴν οἰκείαν ἀπο-

8. Vulgata est ἐν Τιρύνθῳ. Gronovius notat: unum esse Arrianum, qui urbem, quae aliis omnibus appellatur Τίρυνς aut Tiryntha, vocaret Tirynthum. Quum igitur optimus et quidam MSS. haberent Τιρύνθη, emendat Τίρυνθι, errore ex confusa pronunciatione η et ι nato. Quod recepi. Mox ex Opt. recepi οὐ μὲν οὖν, quarum ultima vulgo deest.

10. ἐκτημένοις ex Opt. Vulgo κεκτημένοις.

11. ἢ Τριβαλλοὺς — uncis haec sepsi, quia in Opt. non leguntur.

8. ὁ πρόγονος] *Herculem.*

12. μετὸν] accusativus absolutus. Verte: *si vos quidem soli participes essetis laborum* etc.

πέμψω, ἢ ἐπανάξω αὐτός· τοὺς δὲ αὐτοῦ μένοντας, ζη-λωτοὺς τοῖς ἀπερχομένοις ποιήσω.

1 XXVII. Ταῦτα καὶ τοιαῦτα εἰπόντος Ἀλεξάνδρου πολὺν μὲν χρόνον σιωπὴ ἦν, οὔτε ἀντιλέγειν τολμώντων πρὸς τὸν βασιλέα ἐκ τοῦ εὐθέος, οὔτε ξυγχωρεῖν ἐθελόν-
2 των. Ἐν δὲ τούτῳ πολλάκις μὲν Ἀλέξανδρος ἐκέλευε λέγειν τὸν βουλόμενον, εἰ δή τις τὰ ἐναντία τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεχθεῖσι γινώσκει· ἔμενε δὲ καὶ ὡς ἐπὶ πολὺ ἡ σιωπή· ὀψὲ δέ ποτε θαρσήσας Κοῖνος ὁ Πολεμοκράτους, ἔλεξε
3 τοιάδε· Ἐπειδὴ αὐτός, ὦ βασιλεῦ, οὐ κατὰ πρόσταγμα ἐθέλεις Μακεδόνων ἐξηγεῖσθαι, ἀλλὰ πείσας μὲν ἄξειν φής, πεισθεὶς δὲ οὐ βιάσεσθαι, οὐχ ὑπὲρ ἡμῶν τῶνδε ποιήσομαι ἐγὼ τοὺς λόγους, οἳ, καὶ προτιμώμενοι τῶν ἄλλων, καὶ τὰ ἆθλα τῶν πόνων οἱ πολλοὶ ἤδη κε-κομισμένοι, καὶ τὸ κρατιστεύειν παρὰ τοὺς ἄλλους, πρό-θυμοί σοι ἐς πάντα ἐσμέν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς στρατιᾶς τῆς
4 πολλῆς· οὐδὲ ὑπὲρ ταύτης ἐρῶ τὰ καθ' ἡδονὴν ἐκείνοις, ἀλλ' ἃ νομίζω ξύμφορά τε σοὶ ἐς τὰ παρόντα, καὶ ἐς
5 τὰ μέλλοντα μάλιστα ἀσφαλῆ εἶναι. Δίκαιος δὲ εἰμὶ καθ' ἡλικίαν τε μὴ ἀποκρύπτεσθαι τὰ δοκοῦντα βέλ-τιστα, καὶ κατὰ τὴν ἐκ σοῦ μοι οὖσαν ἐς τοὺς ἄλλους ἀξίω-σιν, καὶ κατὰ τὴν ἐν τοῖς πόνοις τε καὶ κινδύνοις ἐς τόδε
6 ἀπροφάσιστον τόλμαν. Ὅσῳ γάρ τοι πλεῖστα καὶ μέγιστα σοί τε ἡγουμένῳ καταπέπρακται, καὶ τοῖς ἅμα σοὶ οἴκο-θεν ὁρμηθεῖσι, τοσῷδε μᾶλλόν τι ξύμφορόν μοι δοκεῖ,
7 πέρας τι ἐπιθεῖναι τοῖς πόνοις τε καὶ κινδύνοις. Αὐτὸς γάρ τοι ὁρᾷς, ὅσοι μὲν Μακεδόνων τε καὶ Ἑλλήνων ἅμα

Cap. XXVII.

3. κατὰ πρόσταγμα — ex MSS. omnibus. Vulgo legitur κατὰ πρόσ-ταξιν.

C. XXVII.

Arg. Respondet Coenus, ve-niam sermoni praestruens. Suasoria ad reditum.

5. καὶ κατὰ τὴν ἐκ σοῦ etc.] Verte cum Gronovio: *et dignitas, qua tuo beneficio apud alios e-tiam valeo.*

ι ὡρμήθημεν, ὅσοι δὲ ὑπολελείμμεθα· ὧν Θετταλοὺς
ν ἀπὸ Βάκτρων εὐθὺς, οὐ προθύμους ἔτι ἐς τοὺς πόνους
σθόμενος, οἴκαδε καλῶς ποιῶν ἀπέπεμψας. τῶν δὲ 8
λλων Ἑλλήνων, οἱ μὲν ἐν ταῖς πόλεσι, ταῖς πρὸς σοῦ
κισθείσαις κατῳκισμένοι, οὐδ' οὗτοι πάντη ἑκόντες μένου-
ν· οἱ δὲ ξυμπονοῦντές τε ἔτι καὶ ξυγκινδυνεύοντες, αὐ- 9
ί τε καὶ ἡ Μακεδονικὴ στρατιὰ, τοὺς μὲν ἐν ταῖς μάχαις
τολωλέκασιν, οἱ δὲ ἐκ τῶν τραυμάτων ἀπόμαχοι γε-
ενημένοι, ἄλλοι ἄλλη τῆς Ἀσίας ὑπολελειμμένοι εἰσίν·
πλείους δὲ νόσῳ ἀπολώλασιν, ὀλίγοι δὲ ἐκ πολλῶν 10
τολείπονται, καὶ οὔτε τοῖς σώμασιν ἔτι ὡσαύτως ἐῤῥω-
ένοι, ταῖς τε γνώμαις πολὺ ἔτι μᾶλλον προκεκμηκότες·
ὶ τούτοις ξύμπασι πόθος μὲν γονέων ἐστὶν, ὅσοις ἔτι 11
ώζονται, πόθος δὲ γυναικῶν καὶ παίδων, πόθος δὲ δὴ
ῆς γῆς αὐτῆς τῆς οἰκείας, ἣν ξὺν τῷ ἐκ σοῦ πορισθέντι σφί-
ι κόσμῳ, μεγάλοι τε ἀντὶ μικρῶν, καὶ πλούσιοι ἐκ πε-
ήτων ἀναστρέφοντες, ξύγγνωστοί εἰσιν ἐπιδεῖν ποθοῦντες.
ὺ δὲ νῦν μὴ ἄγειν ἄκοντας· οὐδὲ γὰρ ὁμοίοις ἔτι χρήσῃ 12
; τοὺς κινδύνους, οἷς τὸ ἑκούσιον ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀπέσται.
Ἐπανελθὼν δ' αὐτός τε, εἰ δοκεῖ, ἐς τὴν οἰκείαν, καὶ 13
ὴν μητέρα τὴν σαυτοῦ ἰδὼν, καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων κα-
αστησάμενος, καὶ τὰς νίκας ταύτας τὰς πολλὰς καὶ με-
άλας ἐς τὸν πατρῷον οἶκον κομίσας· οὕτω δὴ ἐξ ἀρχῆς 14
ἄλλον στόλον στέλλεσθαι, εἰ μὲν βούλει, ἐπ' αὐτὰ ταῦτα
ὰ πρὸς τὴν ἕω ᾠκισμένα Ἰνδῶν γένη· εἰ δὲ βούλει, ἐς τὸν
Εὔξεινον πόντον· εἰ δὲ ἐπὶ Καρχηδόνα, καὶ τὰ ἐπέκεινα
Καρχηδονίων τῆς Λιβύης. Ταῦτα δὲ σὸν ἤδη ἐξηγεῖσθαι· 15
ἕψονται δέ σοι ἄλλοι Μακεδόνες καὶ ἄλλοι Ἕλληνες, νέοι τε
ἀντὶ γερόντων, καὶ ἀκμῆτες ἀντὶ κεκμηκότων, καὶ οἷς τὰ τοῦ
πολέμου διὰ τὰ ἀπείρατα ἔς τε τὸ παραυτίκα οὐ φοβερὰ,
καὶ κατὰ τὴν τοῦ μέλλοντος ἐλπίδα ἐν σπουδῇ ἔσται· οὓς 16
καὶ ταύτῃ ἔτι προθυμότερον ἀκολουθήσειν σοὶ εἰκὸς, ἀρῶν-

7. ἀπὸ Βάκτρων] vide notam ad III, 19, 12.

14. στέλλεσθαι] infinit. pro imperativo, ut saepe.

τας τοὺς πρότερον ξυμποιήσαντάς τε καὶ ξυγκινδυνεύσαντας, ἐς τὰ σφέτερα ἤθη ἐπανεληλυθότας, πλουσίους τε ἀντὶ πενήτων, καὶ ἀντὶ ἀφανῶν τῶν πάλαι εὐκλεεῖς.
17 Καλὸν δὲ, ὦ βασιλεῦ, εἴπερ τί ἄλλο, καὶ ἡ ἐν τῷ εὐτυ-
18 χεῖν σωφροσύνη. Σοὶ μὲν γὰρ αὐτῷ ἡγουμένῳ καὶ στρατιὰν τοιαύτην ἄγοντι ἐκ μὲν πολεμίων δέος οὐδέν· τὰ δὲ ἐκ τοῦ δαιμονίου, ἀδόκητά τε καὶ ταύτῃ ἀφύλακτα τοῖς ἀνθρώποις ἐστί.

1 XXVIII. Τοιαῦτα εἰπόντος τοῦ Κοίνου θόρυβον γενέσθαι ἐκ τῶν παρόντων ἐπὶ τοῖς λόγοις· πολλοῖς δὲ δὴ καὶ δάκρυα προχυθέντα, ἔτι μᾶλλον δηλῶσαι τό, τι ἀκούσιον τῆς γνώμης ἐς τοὺς πρόσω κινδύνους, καὶ τὸ καθ'
2 ἡδονὴν σφίσιν εἶναι τὴν ἀναχώρησιν. Ἀλέξανδρος δὲ τότε μὲν ἀχθεσθεὶς τοῦ τε Κοίνου τῇ παῤῥησίᾳ, καὶ τῷ
3 ὄκνῳ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων, διέλυσε τὸν ξύλλογον· ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν ξυγκαλέσας αὖθις ξὺν ὀργῇ τοὺς αὐτοὺς, αὐτὸς μὲν ἰέναι ἔφη τοῦ πρόσω, βιάσεσθαι δὲ οὐδένα ἄκοντα Μακεδόνων ξυνέπεσθαι· ἕξειν γὰρ τοὺς ἀκολου-
4 θήσοντας τῷ βασιλεῖ σφῶν ἑκόντας· τοῖς δὲ καὶ ἀπιέναι οἴκαδε ἐθέλουσιν, ὑπάρχειν ἀπιέναι, καὶ ἐξαγγέλλειν τοῖς οἰκείοις, ὅτι τὸν βασιλέα σφῶν ἐν μέσοις τοῖς
5 πολεμίοις ἐπανήκουσιν ἀπολιπόντες· ταῦτ' εἰπόντα ἀπελθεῖν ἐς τὴν σκηνὴν, μηδέ τινα τῶν ἑταίρων προσέσθαι αὐτῆς τ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας καὶ ἐς τὴν τρίτην ἔτι ἀπ' ἐκείνης· ὑπομένοντα, εἰ δή τις προτροπὴ ταῖς γνώμαις τῶν Μακεδόνων τε καὶ ξυμμάχων (οἷα δὴ ἐν ὄχλῳ στρατιωτῶν τὰ πολλὰ φιλεῖ γίγνεσθαι) ἐμπεσοῦσα, εὐπειθεστέ-

17. εἴπέρ τι ἄλλο — ex Opt. pro vulgato εἴπέρ τι καὶ ἄλλο. Eodem auctore abjeci καὶ, quod vulgo interponitur verbis ταύτῃ ἀφύλακτα.

Cap. XXVIII.

1. πολλοῖς δὲ δὴ — Ultimam voculam ex Opt. adjeci.

C. XXVIII.

Arg. Alexandri offensa et militum contumacia. Denique pronunciatus reditus.

ρους παρέξει αὐτούς. Ὡς δὲ σιγὴ ἂν πολλὴ ἦν ἀνὰ τὸ 6
στρατόπεδον, καὶ ἀχθόμενοι μὲν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ δῆλοι
ἦσαν, οὐ μὴν μεταβαλλόμενοί γε ὑπ' αὐτῆς· ἐνταῦθα δὴ 7
λέγει Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, ὅτι ἐπὶ τῇ διαβάσει οὐδὲν
μεῖον ἐθύετο, θυομένῳ δὲ οὐκ ἐγίγνετο αὐτῷ τὰ ἱερά·
τότε δὴ τοὺς πρεσβυτάτους τε τῶν ἑταίρων, καὶ μάλιστα 8
τοὺς ἐπιτηδείους αὐτῷ ξυναγαγὼν ὡς πάντα ἐς τὴν ὀπίσω
ἀναχώρησιν αὐτῷ ἔφερεν, ἐκφαίνει ἐς τὴν στρατιὰν, ὅτι
ἔγνωσται ὀπίσω ἀποστρέφειν.

XXIX. Οἱ δὲ ἐβόων τε οἷα ἂν ὄχλος ξύμμιγης 1
χαίρων βοήσειε, καὶ ἐδάκρυον οἱ πολλοὶ αὐτῶν, οἱ δὲ,
καὶ τῇ σκηνῇ τῇ βασιλικῇ πελάζοντες, ηὔχοντο Ἀλε-
ξάνδρῳ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, ὅτι πρὸς σφῶν μόνων νικη-
θῆναι ἠνέσχετο. Ἔνθα δὴ διελὼν κατὰ τάξεις τὴν 2
στρατιὰν, δώδεκα βωμοὺς κατασκευάζειν προστάττει·
ὕψος μὲν, κατὰ τοὺς μεγίστους πύργους· εὖρος δὲ, μείζο-
νας ἢ κατὰ πύργους· χαριστήρια τοῖς θεοῖς τοῖς ἐς τοσόνδε
ἀγαγοῦσιν αὐτὸν νικῶντα, καὶ μνημεῖα τῶν αὐτοῦ πόνων.
Ὡς δὲ κατεσκευασμένοι αὐτῷ οἱ βωμοὶ ἦσαν, θύει δὴ 3
ἐπ' αὐτῶν, ὡς νόμος· καὶ ἀγῶνα ποιεῖ γυμνικόν τε καὶ
ἱππικόν. Καὶ τὴν μὲν χώραν τὴν μέχρι τοῦ Ὑφάσιος πο- 4
ταμοῦ Πώρῳ ἄρχειν προσέθηκεν, αὐτὸς δ' ἐπὶ τὸν Ὑδρα-
ώτην ἀνέστρεφε. Διαβὰς δὲ τὸν Ὑδραώτην, ἐπὶ τὸν

6. σιγὴ ἂν — alteram vocem addidi ex Optimo.

Cap. XXIX.

1. καὶ ἐδάκρυον οἱ πολλοὶ αὐτῶν — Hoc restitui ex Optimo, aliis MSS. et Veneta ac Basileensi pro καὶ δάκρυον οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἠφίεσαν, quod primus habet Vulcanius.

2. μείζονας ἔτι — secundam vocem in Optimo deficientem abjeci.

8. τοὺς ἐπιτηδείους αὐτῷ] qui ipsius partes contra militum contumaciam fovebant; qui ipsius cupiditati per omnia subserviebant et suffragabantur, ut supra lib. I, 10. *Gron.*

C. XXIX.

Arg. Arae duodecim. Pori regnum auctum. Urbs ad Acesinem condita. Abisarae amicitia.

5 Ἀκεσίνην αὖ ἐπανήει ὀπίσω. Καὶ ἐνταῦθα καταλαμ-
βάνει τὴν πόλιν ἐξῳκοδομημένην, ἥν τινα Ἡφαιστίων
αὐτῷ ἐκτειχίσαι ἐτάχθη· καὶ ἐς ταύτην ξυνοικίσας τῶν
τε προσχώρων ὅσοι ἐθελονταὶ κατῳκίζοντο, καὶ τῶν μι-
σθοφόρων ὅ, τι περ ἀπόμαχον, αὐτὸς τὰ ἐπὶ τῷ κατά-
πλῳ παρεσκευάζετο τῷ ἐς τὴν μεγάλην θάλασσαν.
6 Ἐν τούτῳ δ' ἀφίκοντο πρὸς αὐτὸν Ἀρσάκης τε ὁ τῆς ὁμό-
ρου Ἀβισάρῃ χώρας ὕπαρχος, καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἀβισάρου,
καὶ οἱ ἄλλοι οἰκεῖοι, δῶρά τε κομίζοντες τὰ μέγιστα παρ'
Ἰνδοῖς, καὶ τοὺς παρ' Ἀβισάρῃ ἐλέφαντας, ἐς τριάκοντα
τὸν ἀριθμόν· Ἀβισάρην γὰρ νόσῳ ἀδύνατον γενέσθαι ἐλ-
7 θεῖν. Ξυνέβαινον δὲ τούτοις καὶ οἱ παρ' Ἀλεξάνδρου ἐκ-
πεμφθέντες πρέσβεις πρὸς Ἀβισάρην. Καὶ ταῦτα οὐ
χαλεπῶς πιστεύσας οὕτως ἔχειν, Ἀβισάρῃ τε τῆς αὐτοῦ
χώρας σατραπεύειν ἔδωκε, καὶ Ἀρσάκην τῇ Ἀβισάρου
8 ἐπικρατείᾳ προσέθηκε· καὶ φόρους οὕς τινας ἀποίσουσι
τάξας, θύει αὖ καὶ ἐν τῷ Ἀκεσίνῃ ποταμῷ· καὶ τὸν
Ἀκεσίνην αὖ διαβὰς, ἐπὶ τὸν Ὑδάσπην ἧκεν, ἵνα καὶ
τῶν πόλεων, τῆς τε Νικαίας καὶ τῶν Βουκεφάλων, ὅσα
πρὸς τῶν ὄμβρων πεπονηκότα ἦν, ξὺν τῇ στρατιᾷ ἐπε-
σκεύασε, καὶ τὰ ἄλλα τὰ κατὰ τὴν χώραν ἐκόσμει.

4. αὖ ἐπανήει — priorem vocem ex MSS. addidi.
6. τὰ μέγιστα — ex Opt. pro vulgato ἃ μέγιστα.
8. Ex Opt. scripsi ἐν τῷ Ἀκεσίνῃ pro ἐπὶ τῷ Ἀκεσίνῃ; deinde ex vetustis omnibus, etiam primis editis, καὶ τὸν Ἀκεσίνην αὖ διαβὰς loco vulgati: καὶ τοῦτον διαβάς.

5. τὴν πόλιν] De hac urbe et Hephaestione ad eam condendam misso nihil ante commemoratum est. Cap. 21. emissus narratur Hephaestion, ad quasdam Indiae regiones subigendas, e quibus in Castra ad Hyphasin reversus erat Curtio teste, IX, 1, 35.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Ἀλέξανδρος δὲ, ἐπειδὴ παρεσκευάσθησαν αὐτῷ 1
ἐπὶ τῇ Ὑδάσπε ταῖς ὄχθαις πολλαὶ μὲν τριακόντοροι
καὶ ἡμιόλιαι, πολλὰ δὲ καὶ ἱππαγωγὰ πλοῖα, καὶ ἄλλα
ὅσα ἐς παρακομιδὴν στρατιᾶς ποταμῷ εὔπορα, ἔγνω
καταπλεῖν κατὰ τὸν Ὑδάσπην ὡς ἐπὶ τὴν μεγάλην θάλασσαν.
Πρότερον μὲν γε ἐν τῷ Ἰνδῷ ποταμῷ κροκο- 2
δείλους ἰδὼν, μόνῳ τῶν ἄλλων ποταμῶν πλὴν Νείλου,
πρὸς δὲ ταῖς ὄχθαις τοῦ Ἀκεσίνου κυάμους πεφυκότας,
ποίους ἡ γῆ ἐκφέρει ἡ Αἰγυπτία· καὶ Ἀλέξανδρος ἀκούσας, 3
ὅτι ὁ Ἀκεσίνης ἐμβάλλει εἰς τὸν Ἰνδὸν, ἔδοξεν ἐξευρηκέναι
τοῦ Νείλου τὰς ἀρχὰς, ὡς τὸν Νεῖλον ἐνθένδε
ποθὲν ἐξ Ἰνδῶν ἀνίσχοντα, καὶ δι' ἐρήμου πολλῆς γῆς
ἰόντα, καὶ ταύτῃ ἀπολλύοντα τὸν Ἰνδὸν τὸ ὄνομα·

NOTAE CRITICAE.

CAP. I. LIB. VI.

Optimo cod. auctore ante ἀκούσας inserere placuit nomen Ἀλέξανδρος; post εἰς τὸν Ἰνδὸν autem delevi vocem ποταμόν.

ANIMADVERSIONES.

Cap. I.

Arg. Apparatus navigationis in Oceanum. Nili fontes a se in India repertos somniabat Alexander.

ἡμιόλιαι] Hoc vocabulum explicat Blancardus ex Etymologico: ἡμιολία δὲ πάλαι ἐλέγετο λῃστρικὸν πλοῖον, ὅ τὸ ἡμιόλιον μέρος ψιλὸν ἐρετῶν ἐστι πρὸς τὸ ἐπ' αὐτοῦ μάχεσθαι. — Materia ad naves construendas deducta erat ex Emodo monte. Strabo lib. XV. pag. 480. cf. III, 2, 5.

Diu praeter crocodilos Aegyptios nullos inveniri creditum erat. Descriptionem animalis vide apud Herodot. II, 68. seqq. de faba aegyptiaca eundem II, 37. Sponte nascebantur in Aegypto fabae, quas nemo, religionis causa, edebat.

3. τὸν Ἰνδὸν τὸ ὄνομα] Equidem sic intelligo, Nilum et Indum habitos fuisse ab Alexandro pro uno eodemque fluvio, qui primo quidem Indus appelletur, deinde, ubi per solitudines fluat, nomine amisso ad Aethiopas delatus, Nilus vocetur. Quae opinio ex eo falsitatis convincitur, quod

4 ἔπειτα ὁπόθεν ἄρχεται διὰ τῆς οἰκουμένης χώρας ῥεῖν,
Νεῖλον ἤδη πρὸς Αἰθιόπων τε τῶν ταύτῃ καὶ Αἰγυπτίων
καλούμενον, (ὡς Ὅμηρος ἐποίησεν ἐπώνυμον τῆς Αἰγύπτου
Αἴγυπτον) οὕτω δὴ ἐσδιδόναι ἐς τὴν ἐντὸς θάλασσαν
5 καὶ δὴ καὶ πρὸς τὴν Ὀλυμπιάδα γράφοντα, ὑπὲρ τῶν
Ἰνδῶν τῆς γῆς ἄλλα τε γράψαι καὶ ὅτι δοκοίη αὐτῷ ἐξ-
ευρηκέναι τοῦ Νείλου τὰς πηγάς, μικροῖς δή τισι καὶ
6 φαύλοις ὑπὲρ τῶν τηλικούτων τεκμαιρόμενον· ἐπεὶ μέντοι
ἀτρεκέστερον ἐξήλεγξε τὰ ἀμφὶ τῷ ποταμῷ τῷ Ἰνδῷ,
οὕτω δὴ μαθεῖν παρὰ τῶν ἐπιχωρίων, τὸν μὲν Ὑδάσπην
τῷ Ἀκεσίνῃ, τὸν Ἀκεσίνην δὲ τῷ Ἰνδῷ τό, τε ὕδωρ ξυμ-
βάλλοντας, καὶ τῷ ὀνόματι ξυγχωροῦντας· τὸν Ἰνδὸν
δὲ ἐκδιδόντα ἤδη ἐς τὴν μεγάλην θάλασσαν, δίστομον
τὸν Ἰνδὸν ὄντα, οὐδέν τι αὐτῷ προσῆκον τῆς γῆς τῆς
7 Αἰγυπτίας· τηνικαῦτα δὲ τῆς ἐπιστολῆς τῆς πρὸς τὴν
μητέρα τοῦτο ἀμφὶ τῷ Νείλῳ γραφὲν ἀφελεῖν· καὶ τὸν
κατάπλουν τὸν κατὰ τοὺς ποταμοὺς ἔς τ' ἐπὶ μεγάλην θά-
λασσαν ἐπινοοῦντα, παρασκευασθῆναί οἱ ἐπὶ τῷδε κε-
8 λεῦσαι τὰς ναῦς. Αἱ δ' ὑπηρεσίαι αὐτῷ ἐς τὰς ναῦς
ξυνεπληρώθησαν ἐκ τῶν ξυνεπομένων τῇ στρατιᾷ Φοινί-
κων, καὶ Κυπρίων, καὶ Καρῶν, καὶ Αἰγυπτίων.

1 II. Ἐν δὲ τούτῳ Κοῖνος μὲν ἐν τοῖς πιστοτάτοις
Ἀλεξάνδρῳ ὢν τῶν ἑταίρων, νόσῳ τελευτᾷ· καὶ τοῦτον

4. καὶ Αἰγυπτίων ex MSS. omnibus pro vulgato καὶ Αἴγυπτον; mox ex Opt. Veneta et Basil. restitui ἐσδιδόναι pro ἐκδιδόναι.

Indus in Oceanum, 6. Nilus vero in mare mediterraneum se exonerat. 4. *Raph.* Totum hunc locum ex Nearcho descriptum docet Strabo pag. 479. l. XV. De re ipsa vide quae habet St. Croix p. 318. Alexandrum summo studio in caput Nili inquisivisse, etiam in Aegypto ipsa, docet Freinshem. ad Curt. IV, 7, 2. ex Lucano II, 272. et Max. Tyr. pr. Serm. 25., qui regem nihil ait consuluisse Hammonem, praeterquam de Nili fontibus.

4. Ὅμηρος] vid. not. ad V, 6, 1.

8. αἱ δ' ὑπηρεσίαι] Eadem haec repetuntur in Ind. c. 18, 1. seqq. *Raph.*

C. II.

Arg. Coeni mors. Porus omnium Indorum rex. Sopithae regia. Classis navium in Hy-

άπτει ἐκ τῶν παρόντων μεγαλοπρεπῶς. Αὐτὸς δὲ 2
υναγαγὼν τούς τε ἑταίρους, καὶ ὅσοι Ἰνδῶν πρέσβεις
αρ' αὐτὸν ἀφιγμένοι ἦσαν, βασιλέα μὲν τῆς ἑαλωκυίας
δη Ἰνδῶν γῆς ἀπέδειξε Πῶρον, ἑπτὰ μὲν ἐθνῶν τῶν
υμπάντων, πόλεων δὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τὰς δισχι-
ίας. Τὴν στρατιὰν δὲ διένειμεν ὧδε· αὐτὸς μὲν τοὺς 3
πασπιστάς τε ἅμα οἱ ξύμπαντας ἐπὶ τὰς ναῦς ἀνεβί-
ασε καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριάνας· καὶ τὸ ἄγημα
ῶν ἱππέων. Κρατερὸς δὲ αὐτῷ μοῖράν τε τῶν πεζῶν 4
αὶ τῶν ἱππέων παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Ὑδάσπου τὴν ἐν
εξιᾷ ἦγε· κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν ὄχθην, τὸ πλεῖστόν τε
αὶ κράτιστον τῆς στρατιᾶς καὶ τοὺς ἐλέφαντας, Ἡφαιστίων
ροὐχώρει ἄγων, ἤδη ὄντας ἐς διακοσίους· τούτοις δὲ ἦν
αρηγγελμένον ὡς τάχιστα ἄγειν, ἵναπερ τὰ Σωπείθου
ασίλεια. Φιλίππῳ δὲ τῷ σατράπῃ τῆς ἐπέκεινα τοῦ 5

Cap. II.

βασίλεια ἦν — verbum, quod Gronov. in codice nullo vidit, nec exſtat in Veneta ac Baſil., abjeci,

daſpe, Nearcho omnibus praefecto, Oneſicrito gubernatore navis Alexandri.

Poſt Coeni mortem magna militum ſupplementa ad Alexandrum veniſſe tradunt Curt. IX, 3. Diod. XVII, 95 et Arr. ipſe in Ind. 19, 5., ubi videmus Alexandri exercitum tunc temporis ex duodecim myriadibus conſtitiſſe; quod confirmat Curt. VIII, 5, 4.

Vide notam ad V, 19, 3.

Eosdem nominat in Ind. 19, 2. praeter quod deſint Agrianes, pro agemate equitum nominet ἱππέων τοὺς ἑταίρους καλουμένους, et addat, omnes fuiſſe ad VIII millia.

cf. Ind. 19, 1. ſeqq. Utrique, Hephaeſtioni et Cratero, loca conſtituta erant, ubi claſſem opperirentur. De Sopithae regno vide not. ad V, 22, 1. Curtius IX, 1, 24. ſeqq. et Diod. XVII, 91. 92. cum Strabone pag. 481. regnum Sopithae et rempublicam Cathaeorum confundere videntur. Si noſtrum ſequimur, Cathaei habitabant inter Hydraoten et Hyphaſin; Sopithes vero inter Aceſinen et Hydaſpen.

5. Φιλίππῳ δὲ etc.] Verte cum Facio: *Philippo, praefecto regionis ultra Indum amnem, qua ad Bactrianos vergit, ut triduo poſt cum omnibus* (ſuis) *copiis ſequatur imperat.* Satraparum hujus Philippi peramplum fuiſſe oportet. Hoc loco vocatur Satrapa Indiae cis Indum, quae vicina eſt Bactrianae, quod veroſimile, quia fuerat praefectus Peucelaotidis (IV, 24, 17.) et contra Aſſacenos rebellantes ab Alexandro miſſus erat (V,

Ἰνδȣ̃, ὡς ἐπὶ Βακτρίȣς, γῆς διαλιπόντι τρεῖς ἡμέρα
παρήγγελτο ἕπεσθαι ξὺν τοῖς ἀμφ' αὐτόν. Τȣ̀ς ἱππ
ας δὲ τȣ̀ς Νυσαίȣς ὀπίσω ἀποπέμπει ἐς τὴν Νύσα
6 Τȣ̃ μὲν δὴ ναυτικȣ̃ παντὸς Νέαρχος αὐτῷ ἐξηγεῖτο· τ
δὲ αὐτȣ̃ νεὼς κυβερνήτης Ὀνησίκριτος, ὃς ἐν τῇ ξυγγρ
φῇ ἥν τινα ὑπὲρ Ἀλεξάνδρȣ ξυνέγραψε, καὶ τȣ̃το ἐψ
σατο, ναύαρχον ἑαυτὸν εἶναι γράψας, κυβερνήτην ὄντ
7 Ἦν δὲ τὸ ξύμπαν πλῆθος τῶν νεῶν, (ὡς λέγει Πτολ
μαῖος ὁ Λάγȣ, ᾧ μάλιστα ἐγὼ ἕπομαι) τριακόντοροι μ
8 ἐς ὀγδοήκοντα· τὰ δὲ πάντα πλοῖα σὺν τοῖς ἱππαγ
γοῖς καὶ κερκȣ́ροις, καὶ ὅσα ἄλλα ποτάμια, ἢ τ
πάλαι πλεόντων κατὰ τȣ̀ς ποταμȣ̀ς, ἢ ἐν τῷ τότε πο
θέντων, ȣ̓ πολὺ ἀποδέοντα τῶν δισχιλίων.

1 III. Ὡς δὲ ξύμπαντα αὐτῷ παρεσκεύαστο, ὑ
τὴν ἕω ὁ μὲν στρατὸς ἐπέβαινε τῶν νεῶν, αὐτὸς δὲ ἔθ
τοῖς θεοῖς ὡς νόμος, καὶ τῷ ποταμῷ τῷ Ὑδάσπῃ, ὅπως
2 μάντεις ἐξηγȣ̃ντο· καὶ ἐπιβὰς τῆς νεὼς, ἀπὸ τῆς πρώρ
ἐκ χρυσῆς φιάλης ἔσπενδεν ἐς τὸν ποταμὸν, τόν τ' Ἀ
σίνην ξυνεπικαλȣ́μενος τῷ Ὑδάσπῃ, ὅντινα μέγιστον τ

Cap. III.

2. ἐς τὸν ποταμὸν — ex Opt. pro vulgato ἐπὶ τὸν ποτ. Vid. Gron ad V, 29, 8.

μέγιστον τῶν ἄλλων ποταμῶν — Pro particula τῶν MSti habent vel αὐτὸν vel αὐτῶν, quod placuit Basileae, vel αὖ τῶν, quod praeter alios quoque est in Opt. et sic scribendum est, vel ἂν τῶν. Gron. Nihil mutare placuit.

20, 12.) In Ind. c. 19, 4. vocatur Satrapa τῆς χώρης ταύτης, i. e. regionis inter Indum et Acesinen, ubi tunc Alexander erat, quod verosimile, quia etiam urbi Taxilorum praefectus fuerat. (V, 8, 5.) Mox (VI, 14, 6.) fit etiam Satrapa Mallorum, cujus satrapatus fines sunt Acesines et Indus, ubi confluunt. (VI, 15, 4.)

8. τῶν δισχιλίων] Contradicit sibi auctor in Indic. 19, 7. scribens: omnes naves fuisse octingentas. Forte scribendum: Νῆες δὲ αἱ σύμπασαι αὐτῷ χίλιαι καὶ ὀκτακόσιαι ἦσαν.

C. III.

Arg. Sacra facta diis et fluviis. Classis deducitur. Ordo et strepitus navigantium atque insoliti Indis clamores.

ἄλλων ποταμῶν ξυμβάλλειν τῷ Ὑδάσπῃ ἐπέπυστο, καὶ πόῤῥω αὐτῶν εἶναι τὰς ξυμβολάς· καὶ τὸν Ἰνδόν, ἐς ὅντινα ὁ Ἀκεσίνης ξὺν τῷ Ὑδάσπῃ ἐμβάλλει. Ἐπεὶ δὲ 3
Ἡρακλεῖ τε τῷ προπάτορι σπείσας, καὶ Ἄμμωνι καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς ὅσοις αὐτῷ νόμος, σημῆναι ἐς ἀναγωγὴν κελεύει τῇ σάλπιγγι· ἅμα τε δὴ ἐσημάνθη, καὶ ἀνήγοντο ἐν κόσμῳ. Παρήγγελτο γὰρ ἐφ' ὅσον τε τὰ 4
σκευοφόρα πλοῖα ἐχρῆν τετάχθαι, καὶ ἐφ' ὅσον τὰ ἱππαγωγά, ἐφ' ὅσον τε τὰς μαχίμους τῶν νεῶν, ὡς μὴ ξυμπίπτειν ἀλλήλαις κατὰ τὸν πόρον εἰκῆ πλεούσας· καὶ ταῖς ταχυναυτούσαις φθάνειν οὐκ ἐφίετο ἔξω τῆς τάξεως. Ἦν δὲ ὅ, τε κτύπος τῆς εἰρεσίας οὐδενὶ ἄλλῳ ἐοικώς, 5
ἅτε ἀπὸ πολλῶν νεῶν ἐν ταὐτῷ ἐρεσσομένων, καὶ βοὴ ἀπό τε τῶν κελευστῶν ἐνδιδόντων τὰς ἀρχάς τε καὶ ἀναπαύλας τῆς εἰρεσίας, καὶ τῶν ἐρετῶν ὁπότε ἀθρόοι ἐμπίπτοντες τῷ ῥοθίῳ ἐπαλαλάξειαν· αἵ τε ὄχθαι ὑψηλότεραι τῶν 6
νεῶν πολλαχῇ οὖσαι, ἐς στενόν τε τὴν βοὴν ξυνάγουσαι, καὶ τῇ ξυναγωγῇ αὐτῇ ἐπὶ μέγα ηὐξημένην ἐς ἀλλήλας ἀντέπεμπον· καί που καὶ νάπαι ἑκατέρωθεν τοῦ ποταμοῦ 7
ᾗ τ' ἐρημίᾳ καὶ τῇ ἀντιπέμψει τοῦ κτύπου καὶ αὗται ξυνεπελάμβανον· οἵ τε ἵπποι διαφαινόμενοι διὰ τῶν ἱππα- 8
γωγῶν πλοίων (οὐ πρόσθεν ἵπποι ἐπὶ νεῶν ὀφθέντες ἐν τῇ Ἰνδῶν γῇ· καὶ γὰρ καὶ τὸν Διονύσου ἐπ' Ἰνδοὺς στόλον οὐκ ἐμέμνηντο γενέσθαι ναυτικὸν) ἔκπληξιν παρεῖχον τοῖς

3. Pro κελεύει Opt. habet σημαίνει, quod rejiciendum.
5. τῆς εἰρεσίας ex Opt. pro vulgato τῇ εἰρεσίᾳ.

3. ὅσοις αὐτῷ νόμος] Explicat hoc Arrianus in Ind. 18, 11: »His rebus ita constitutis, Alexander diis patriis et quibus vates monebant, sacrum fecit, Neptuno etiam et Amphitritae ac Nereidibus ipsique, Oceano, Hydaspi quoque Acesini et Indo.«

5. κελευστῶν] vide ad II, 21, 14. cf. interprett. ad Thucydid. III, 84.

7. τῇ τ' ἐρημίᾳ] Duplici ratione contendit firmare, cur circumjecta nemora sonitum auctiorem efficerent. In his una fuit ἡ ἐρημία. Deserta quippe loca inculta, vacua ab omni turba, sonum ut intentiorem accipiunt, ita vehementiorem referunt. *Blanc.*

θεωμένοις τῶν βαρβάρων, ὥς τε οἱ μὲν αὐτῶν αὐτόθεν
9 τῇ ἀναγωγῇ παραγενόμενοι ἐπὶ πολὺ ἐφωμάρτουν. Ἐς
ὅσους δὲ τῶν ἤδη Ἀλεξάνδρῳ προσκεχωρηκότων Ἰνδῶν ἡ
βοὴ τῶν ἐρετῶν ἢ ὁ κτύπος τῆς εἰρεσίας ἐξίκετο, καὶ οὗτοι
ἐπὶ τῇ ὄχθῃ κατέθεον, καὶ ξυνείποντο ἐπᾴδοντες βαρβα-
10 ρικῶς. Φιλῳδοὶ γὰρ, εἴπερ τινὲς ἄλλοι, Ἰνδοὶ, καὶ
φιλορχήμονες ἀπὸ Διονύσου ἔτι, καὶ τῶν ἅμα Διονύσῳ
βακχευσάντων κατὰ τὴν Ἰνδῶν γῆν.

1 IV. Οὕτω δὴ πλέων, τρίτῃ γε ἡμέρᾳ κατέσχεν,
ἵναπερ Ἡφαιστίωνί τε καὶ Κρατερῷ κατὰ τὸ αὐτὸ στρατο-
2 πεδεύειν ἐπὶ ταῖς ἀντιπέραν ὄχθαις παρήγγελτο. Μεί-
νας δὲ ἐνταῦθα ἡμέρας δύο, ὡς καὶ Φίλιππος αὐτῷ ξὺν
τῇ λοιπῇ στρατιᾷ ἀφίκετο, τοῦτον μὲν ἐπὶ τὸν Ἀκεσίνην
ποταμὸν ἐκπέμπει ξὺν οἷς ἔχων ἧκε, τάξας παρὰ τοῦ
Ἀκεσίνου ποταμοῦ τὴν ὄχθην πορεύεσθαι· τοὺς δ' ἀμφὶ
Κρατερόν τε καὶ Ἡφαιστίωνα αὖθις ἐκπέμπει, παραγ-
3 γείλας, ὅπως χρὴ τὴν πορείαν ποιεῖσθαι. Αὐτὸς δ'
ἔπλει κατὰ τὸν Ὑδάσπην ποταμὸν, οὐδαμοῦ μείονα ἐν τῷ
κατάπλῳ εἴκοσι σταδίων τὸ εὖρος. Προσορμιζόμενος δὲ
ὅπη τύχοι ταῖς ὄχθαις, τοὺς προσοικοῦντας τῷ Ὑδάσπῃ

8. αὐτῶν αὐτόθεν — Priorem vocem ex Opt. nunc addidi.

8. ὥς τε οἱ μὲν αὐτῶν] *ut alii quidem eorum, qui statim ad deductionem classis advenerant, sive qui jam aderant, quum classis deduceretur, per longum spatium prosequerentur. Raph.*

10. Dionysi in Indiam expeditione fabulosa nec ab auctore ipso credita, saltem vetustiore, quam ut in Indis verosimile fit, vestigia adventus ejus exquiri potuisse, miror Arrianum hoc capite bis de Dionysi expeditione tanquam vera esse loquutum.

C. IV.

Arg. Mallos et Oxydracas petens pervenit Alexander ad Hydaspae et Acesinae confluentes.

1. κατὰ τὸ αὐτὸ] *eodem loco* Craterum et Hephaestionem alterum in altera ripa e regione subsistere jubebat. *Raph.*

3. ἐν τῷ κατάπλῳ] quantum tunc spatium emensus est, cum secundo amne deveheretur, nusquam minor XX stadiis latitudo ejus fuit. Quam late alibi diffundatur, hic non dicitur. *Raph.*

ιδῶν, τοὺς μὲν ἐνδιδόντας σφᾶς ὁμολογίαις κατελάμ-
ανεν· ἤδη δέ τινας καὶ ἐς ἀλκὴν χωρήσαντας, βίᾳ κα-
ιστρέψατο. Αὐτὸς δ' ὡς ἐπὶ τὴν Μαλλῶν τε καὶ Ὀξυ- 4
ράκων γῆν σπουδῇ ἔπλει, πλείστους τε καὶ μαχιμωτάτους
ῶν ταύτῃ Ἰνδῶν πυνθανόμενος· καὶ ὅτι ἐξηγγέλλοντο
ὕτω παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας ἀποτεθεῖσθαι ἐς τὰς
υρωτάτας τῶν πόλεων, αὐτοὶ δὲ ἐγνωκέναι διὰ
άχης ἰέναι πρὸς αὐτόν· ἐφ' ὅτῳ δὴ καὶ σπουδῇ πλείονι 5
τοιεῖτο τὸν πλοῦν, ὅπως μὴ καθεστηκόσιν αὐτοῖς, ἀλλὰ
τῷ ἐνδεεῖ τε ἔτι τῆς παρασκευῆς καὶ τεταραγμένῳ
ροσφέρηται. Ἔνθεν δὲ ὡρμήθη τὸ δεύτερον, [καὶ] 6
έμπτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκετο ἐπὶ τὴν ξυμβολὴν τοῦ τε Ὑδά-
που καὶ τοῦ Ἀκεσίνου· ἵνα δὲ ξυμβάλλουσιν οἱ ποταμοὶ 7
τοι, στενώτατος εἷς ποταμὸς ἐκ τοῖν δυοῖν γίγνεται, καὶ
ὸ ῥεῦμα αὐτῷ ὀξὺ ἐπὶ τῇ στενότητι, καὶ δῖναι ἄτοποι
ποστρέφοντος τοῦ ῥοῦ· καὶ τὸ ὕδωρ κυμαίνεταί τε καὶ
αχλάζει ἐπὶ μέγα, ὡς καὶ πόῤῥω ἔτι ὄντων ἐξακούεσθαι
ὸν κτύπον τοῦ κύματος. Καὶ ἦν μὲν προεξηγγελμένα 8
αῦτα Ἀλεξάνδρῳ ἐκ τῶν ἐγχωρίων καὶ Ἀλεξάνδρου τῇ
ρατιᾷ· ὅμως δ' ἐπειδὴ ἐπέλαζεν αὐτῷ ταῖς ξυμβολαῖς 9
στρατὸς, ἐς τοσόνδε ὁ ἀπὸ τοῦ ῥοῦ κτύπος κατεῖχεν, ὡς

Cap. IV.

Si omnia sana sunt, negligentius hoc capite scripsit Arrianus. Supra enim sect. 3. dicit: αὐτὸς δ' ἔπλει κατὰ τὸν Ὑδάσπην ποταμόν. Mox sect. 4. iterum incipit; αὐτὸς δ' ὡς ἐπὶ τὴν Μαλλῶν τε καὶ Ὀξ. γῆν σπουδῇ ἔπλει; quod offendit. Intelligitur tamen, quid velit auctor. Dicit enim: Alexander navigabat in Hydaspe et subjiciebat accolas; navigabat autem celerius, quia Mallos et Oxydracas, proelium parare audiverat. — Majores turbas fecerunt verba: ἔνθεν δὲ ὡρμήθη τὸ δεύτερον, καὶ πέμπτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκετο etc. Sic legitur in editt. omnibus. *Facius* vertit: *sexto die eo pervenit, ubi Hydaspes in Acesinem se ingerit*; reliqua neglexit Facius. *Vulcanius*: *itaque inde rursum movit et quinto die ad confluentem Hydaspis et Acesinis pervenit*. Neuter bene. Sed ne multis morer, copulam καὶ uncis inclusi, tanquam mala manu insertam, et verto: *Unde vero* vel *ex eo vero loco, unde secunda vice classem promovit, quinto die pervenit ad Hydaspae et Acesinae confluentes.*

4. μαχιμωτάτους] vide V, 22, 2.

τε ἐπίεσησαν τὰς εἰρεσίας οἱ ναῦται, ὐκ ἐκ παραγγέλματος, ἀλλὰ τῶν τε κελευςῶν ὑπὸ θαύματος ἐκσιωπησάντων, καὶ αὐτοὶ μετέωροι πρὸς τὸν κτύπον γενόμενοι

1 V. Ὡς δ' ὐ πόῤῥω τῶν ξυμβολῶν ἦσαν, ἐνταῦθα δὴ οἱ κυβερνῆται παραγγέλλυσιν ὡς βεβαιοτάτῃ εἰρεσίᾳ χρωμένυς ἐξελαύνειν ἐκ τῶν ςενῶν, τῦ μὴ ἐμπιπτύσας τὰς ναῦς ἐς τὰς δίνας ἀναςρέφεσθαι πρὸς αὐτῶν, ἀλλὰ
2 κρατεῖν γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ τῶν ἐπιςροφῶν τῦ ὕδατος. Τὰ μὲν δὴ ςρογγύλα πλοῖα ὅσα καὶ ἔτυχεν αὐτῶν περιςραφέντα πρὸς τῦ ῥῦ, ὐδέν τι παθόντα ἐν τῇ ἐπιςροφῇ, ὅτι μὴ συνταράξαντα τὺς ἐμπλέοντας, κατέςη ἐς εὐθὺ
3 πρὸς αὐτῦ τῦ ῥῦ ὀρθωθέντα· αἱ δὲ μακραὶ νῆες ὐχ ὡσαύτως ἀπαθεῖς ἀπῆλθον ἐν τῇ ἐπιςροφῇ, ὔτε μετέω-
4 ροι ἐπὶ τῦ καχλάζοντος κύματος ὡσαύτως ὖσαι, ὅσαι τε δίκροτοι αὐτῶν, τὰς κάτω κώπας ὐκ ἐπὶ πολὺ ἔξω ἔχυσαι τῦ ὕδατος· καὶ αἱ κῶπαι δὲ αὐτοῖς, πλαγίοις ἐν ταῖς δίναις γενομένοις, συνετρίβοντο, ὅσων γε ἐγκατελήφθησαν ὑπὸ τῦ ὕδατος, ὐ φθασάντων αὐτὰς μετεω-

Cap. V.

1. βεβαιοτάτῃ ex Opt. et alio pro βιαιοτάτῃ.
2. συνταράξαντα — ex Optimo pro simplici. Vice versa mox e eodem scripsi καχλάζοντος pro composito ἐπικ.

C. V.

Arg. Post stragem naufragio similem duces huc illuc mittit ad arctandos hostes.

1. κρατεῖν] majore igitur remorum vi adhibita dissolvere volebant vorticum impetum, instar natandi arte peritorum, qui vortices fluminum minores at periculosos plaga palmae manus dissolvunt, innoxiosque reddunt.

2. κατέςη ἐς εὐθὺ] *constituerunt in rectum ab ipso fluxu adjuta* (directa). Apparet ἐς εὐθὺ hic notare: fuetum ad modum, ut prora antecedat. *Gron.*

3. ὔτε μετέωροι] Nihil Arrianus de altitudine laterum. Innuit non ita superne eas innatasse, et quasi suspensas super aestuantes undas processisse. *Gron.*

4. ὅσαι τε δίκροτοι αὐτῶν] sc. ὐκ ὡσαύτως ἀπαθεῖς ἀπῆλθον.
αὐτοῖς] i. e. remigibus Macedonum, cum ipsi transversi in vorticibus haererent.
ὅσων γε] *quotquot quidem remigum remi.*

ρῖσαι· ὡς πολλὰς μὲν πονῆσαι τῶν νεῶν, δύο δὲ περιπε- 5
σούσας ἀλλήλαις αὐτάς τε διαφθαρῆναι, καὶ τῶν ἐμ-
πλεόντων ἐν αὐταῖς πολλούς. Ὡς δ' ἐς πλάτος ἤδη ὁ 6
ποταμὸς διέσχεν, ἐνταῦθα δὴ ὅ, τε ῥοῦς οὐκέτι ὡσαύτως
χαλεπὸς ἦν, καὶ αἱ δῖναι οὐχ ὁμοίᾳ τῇ βίᾳ ἐπέστρεφον·
προσορμίσας οὖν τῇ ἐν δεξιᾷ ὄχθῃ ὁ Ἀλέξανδρος τὸν 7
στρατὸν, ἵνα σκέπη τε ἦν τοῦ ῥοῦ καὶ προσβολὴ ταῖς ναυσὶ,
καί τις καὶ ἄκρα τοῦ ποταμοῦ ἐπιτηδείως ἀνεῖχεν ἐς τῶν
ναυαγίων τε τὴν ξυναγωγὴν, καὶ εἴ τινες ἐπ' αὐτῶν
ζῶντες ἔτι ἐφέροντο, τούτους τε διέσωσε· καὶ ἐπισκευά- 8
σας τὰς πεπονηκυίας τῶν νεῶν, Νέαρχον μὲν καταπλεῖν
κελεύει, ἔς τ' ἂν ἀφίκηται ἐπὶ τὰ ὅρια τοῦ Μαλλῶν ἔθ-
νους· αὐτὸς δὲ τῶν βαρβάρων τῶν οὐ προσχωρούντων κατα- 9
δρομὴν τῆς χώρας ποιησάμενος, καὶ κωλύσας ἐπικουρῆ-
σαι αὐτοὺς τοῖς Μαλλοῖς, οὕτω δὴ αὖθις ξυνέμιξε τῷ
ναυτικῷ. Καὶ ἐνταῦθα Ἡφαιστίων τε αὐτῷ καὶ Κρατε- 10
ρὸς καὶ Φίλιππος ξὺν τοῖς ἀμφ' αὐτοὺς ὁμοῦ ἤδη ἦσαν.
Ὁ δὲ τοὺς μὲν ἐλέφαντας, καὶ τὴν Πολυπέρχοντος τάξιν, 11
καὶ τοὺς ἱπποτοξότας, καὶ Φίλιππον ξὺν τῇ ἀμφ' αὐτὸν
στρατιᾷ, διαβιβάσας τὸν Ὑδάσπην ποταμὸν, Κρατερῷ
ἄγειν προσέταξε· Νέαρχον δὲ ξὺν τῷ ναυτικῷ πέμπει, 12

9. Construe: αὐτὸς δὲ ποιησάμενος καταδρομὴν τῆς χώρας τῶν βαρβάρων — Barbari isti sunt *Sibi* ab Hercule originem ducentes, qui deditione subacti; Agalassenses, quorum copias proelio vicit, urbes cepit; aliique incolarum, quorum unam urbem non sine suorum damno cepit Diod. XVII, 96. Curt. IX, 4, 2 — 8. Nova nomina habet Iustinus XII, 11.

10. Hephaestion in sinistro Hydaspae littore profectus erat cum exercitu, quem nunc, ut etiam in sinistro Acesinae progredi possit, necesse est, navibus trans Acesinen transportatum esse. Craterus in dextra Hydaspae copias ducebat, et nullo flumine impeditus in hunc locum pervenire poterat. Ibat e regione Hephaestioni. Philippum vero ad Acesinae oram miserat (4, 1) fortasse, ne inter hunc et Hydaspen hostile quid relinqueretur, iussum, ut secundum dextram Acesinae ripam iret. Quem quum oporteret in eum locum venire, ubi Acesines et Hydaspes confluunt, cum suis copiis trans Hydaspen transportavit, ut cum Cratero iret.

τρισὶν ἡμέραις τὴν στρατιὰν κελεύσας φθάνειν κατὰ τὸν
13 πλοῦν· τὸν δ' ἄλλον στρατὸν τριχῇ διένειμε, καὶ Ἡφαι-
στίωνα μὲν πέντε ἡμέραις προϊέναι ἔταξεν, ὡς, εἴ τινες τῶν
ξὺν αὐτῷ τεταγμένους φεύγοντες ἐς τὸ πρόσω κατὰ σπου-
δὴν ἴοιεν, τοῖς ἀμφ' Ἡφαιστίωνα ἐμπίπτοντες ἁλίσκων-
14 ται· Πτολεμαῖον δὲ τὸν Λάγου, δοὺς καὶ τούτῳ τῆς στρα-
τιᾶς μέρος, τρισὶν ἡμέραις ὑπολειπόμενον ἕπεσθαι ἐκέ-
λευσεν, ὡς ὅσοι τοὔμπαλιν ὑποστρέφοιεν αὐτὸν, φεύγοντες
15 οὗτοι δ' εἰς τοὺς ἀμφὶ τὸν Πτολεμαῖον ἐμπίπτοιεν· ἐπὰν
δ' ἀφίκωνται ἐς τὰς ξυμβολὰς τοῦ τε Ἀκεσίνου καὶ τοῦ
Ὑδραώτου ποταμοῦ, ἐνταῦθα δὲ τούς τε φθάνοντας ὑπο-
μένειν ἐκέλευσεν, ἔς τ' ἂν ἥκῃ αὐτὸς, καὶ τοὺς ἀμφὶ
Κρατερὸν καὶ Πτολεμαῖον αὐτῷ ξυμβαλεῖν.

1 VI. Αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν τοὺς ὑπασπιστάς τε καὶ τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριάνας καὶ τῶν πεζεταίρων καλουμένων τὴν Πείθωνος τάξιν καὶ τοὺς ἱπποτοξότας τε πάντας καὶ τῶν ἱππέων τῶν ἑταίρων τοὺς ἡμίσεας, διὰ γῆς

12. Ὁ νοῦς expeditionis est, ut omnes inter Hydraoten et Acesinen populos, praecipue autem Mallos, et vi et consilio superet. Nearchum praemittit, ut tribus diebus prior sit eo loco, ubi Hydraotes et Acesines confluunt, fortasse ne per flumen fuga pateret, et ne mora sit regi navigandi cupido. Exercitum pedestrem, qui erat sub Hephaestione in sinistra Acesinae ripa, tripartitus est, alia parte Hephaestioni, alia Ptolemaeo tradita, tertiam ipse duxit. Ipse in Mallos movebat. Quum vero verosimile esset, eorum alios, si vel Alexandrum ipsum non exspectarent, vel vincerentur, ulteriora petituros, alios retro ituros esse, praemittit Hephaestionem, ut alia via in ea loca veniret, quae barbari petituri essent, in ulteriora profugientes, atque ut isti in Hephaestionem inciderent. Ptolemaeum autem post tertium diem se sequi jubet, ut qui retro fugerent, in hunc inciderent. Reliquae copiae sub Cratero et Philippo in dextra Acesinae ripa progrediebantur.

C. VI.

Arg. Loca arida Mallis praetenta, quorum repente prima urbs expugnata.

1. τοὺς ἱπποτοξότας] Contradicere sibi videtur auctor, hippotoxotas nunc omnes cum Alexandro ire scribens, quos c. 5, 11. Crateri imperio adjectos scripserat.

νύδρου ὡς ἐπὶ Μαλλοὺς ἦγεν, ἔθνος Ἰνδικὸν, τῶν αὐτονόμων. αὶ τῇ μὲν πρώτῃ κατεστρατοπέδευσε πρὸς ὕδατι οὐ πολ- 2
ῷ, ὃ δὴ ἀπεῖχε τοῦ Ἀκεσίνου ποταμοῦ σταδίους εἰς ἑκατόν· ειπνοποιησάμενος δὲ καὶ ἀναπαύσας τὴν στρατιὰν οὐ πο- ὺν χρόνον, παραγγέλλει ὅ, τι τις ἔχει ἄγγος ἐμπλῆσ- αι ὕδατος. Διελθὼν δὲ τῆς τε ἡμέρας τὸ ἔτι ὑπολει- 3
όμενον καὶ τὴν νύκτα ὅλην ἐς τετρακοσίους μάλιστα στα- ίους, ἅμα ἡμέρᾳ πρὸς πόλιν ἀφίκετο, ἐς ἣν ξυμπεφεύ- γεσαν πολλοὶ τῶν Μαλλῶν. Οἱ δὲ οὔποτ᾽ ἂν οἰηθέντες 4
ιὰ τῆς ἀνύδρου ἐλθεῖν ἐπὶ σφᾶς Ἀλέξανδρον, ἔξω τε ῆς πόλεως οἱ πολλοὶ καὶ ἄνοπλοι ἦσαν· ἐφ᾽ ὅτῳ καὶ ῆλος ἐγένετο ταύτῃ ἀγαγὼν Ἀλέξανδρος, ἣν ὅτι αὐτῷ ἀγαγεῖν χαλεπὸν ἦν, ἐπὶ τῷδε οὐδὲ τοῖς πολεμίοις, ὅτι ἄξει, πιστὸν ἐφαίνετο. Τούτοις μὲν δὴ οὐ προσδοκήσασιν 5
πιπεσὼν, τοὺς μὲν πολλοὺς ἀπέκτεινεν αὐτῶν, οὐδὲ ἐς ἀλκὴν οἷα δὴ ἀνόπλους τραπέντας· τῶν δὲ ἄλλων ἐς τὴν πόλιν κατακλεισθέντων κύκλῳ περιστήσας τῷ τείχει τοὺς ἱππέας, (ὅτι μήπω ἡ φάλαγξ τῶν πεζῶν ἠκολουθήκει αὐτῷ) ἀντὶ χάρακος ἐχρήσατο τῇ ἵππῳ· ὡς δὲ τάχιστα οἱ πεζοὶ ἀφίκοντο, Περδίκκαν μὲν τήν τε αὐτοῦ ἱππαρ- 6
χίαν ἔχοντα καὶ τὴν Κλείτου καὶ τοὺς Ἀγριάνας, πρὸς ἄλλην πόλιν ἐκπέμπει τῶν Μαλλῶν, ᾗ ξυμπεφευγότες ἦσαν πολλοὶ τῶν ταύτῃ Ἰνδῶν φυλάσσειν τοὺς ἐν τῇ πόλει κελεύσας· ἔργου δὲ μὴ ἔχεσθαι, ἔστ᾽ ἂν ἀφίκηται αὐτός· ὡς μηδ᾽ ἀπὸ ταύτης τῆς πόλεως διαφυγόντας τινὰς αὐτῶν 7
ἀγγέλους γενέσθαι τοῖς ἄλλοις βαρβάροις, ὅτι προσάγει ἤδη Ἀλέξανδρος. Αὐτὸς δὲ προσέβαλλε τῷ τείχει. Οἱ δὲ

Cap. VI.

1. ἔθνος Ἰνδικὸν Ἰνδῶν — ultimam vocem Optimo jubente abjeci.
5. κατακλεισθέντων ex Opt. pro vulgato κατειληθέντων.

4. ἐφ᾽ ὅτῳ] *quapropter*, *quam ob caussam*, ut c. 4, 5. Manifestam ait fuisse consilii rationem, quare per loca illa siticulosa contenderit, quod nempe sperarit, se imprudentem hostem oppressurum. Cujusmodi consilio et Antigonus usus est ap. Corn. Nep. Eum. 8, 4. *Reph.*

βάρβαροι τὸ μὲν τεῖχος ἐκλείπουσιν, ὡς οὐκ ἂν διαφυ-
λάξαντες αὐτὸ ἔτι, πολλῶν ἐν τῇ καταλήψει τεθνηκότων,
τῶν δὲ καὶ ἀπὸ τραυμάτων ἀπομάχων γεγενημένων· ἐς
δὲ τὴν ἄκραν ξυμφυγόντες, χρόνον μέν τινα ἠμύνοντο ἐξ
9 ὑπερδεξίου τε χωρίου καὶ χαλεποῦ ἐς προσβολήν· προσ-
κειμένων δὲ πάντοθεν εὐρώστως τῶν Μακεδόνων, καὶ
αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου ἄλλοτε ἄλλῃ ἐπιφαινομένου τῷ ἔργῳ,
ἥ τε ἄκρα κατὰ κράτος ἑάλω, καὶ οἱ ξυμφυγόντες ἐς
10 αὐτὴν πάντες ἀπέθανον· ἦσαν δὲ ἐς δισχιλίους. Περ-
δίκκας δὲ ἐς τὴν πόλιν ἐφ᾽ ἥντινα ἐστάλη ἀφικόμενος, τὴν
μὲν πόλιν ἐρήμην καταλαμβάνει· μαθὼν δὲ, ὅτι οὐ πρὸ
πολλοῦ πεφεύγεσαν ἐξ αὐτῆς οἱ ἐνοικοῦντες, δρόμῳ ἤλαυνε
11 κατὰ στίβον τῶν φευγόντων· οἱ δὲ ψιλοὶ ὡς τάχους εἶχον
ποδῶν αὐτῷ ἐφείποντο· καταλαβὼν δὲ τῶν φευγόντων
κατέκοψεν, ὅσοι γε μὴ ἔφθασαν ἐς τὰ ἕλη ξυμφυγόντες.

1 VII. Ἀλέξανδρος δὲ δειπνοποιησάμενός τε καὶ
ἀναπαύσας τοὺς ἀμφ᾽ αὐτὸν ἔς τε ἐς πρώτην φυλακὴν,
ᾔει τοῦ πρόσω· καὶ τὴν νύκτα διελθὼν πολλὴν ὁδὸν, ἅμα
2 ἡμέρᾳ ἀφίκετο πρὸς τὸν Ὑδραώτην ποταμόν. Ἔνθα δὴ
τῶν Μαλλῶν τοὺς μὲν πολλοὺς διαβεβηκότας ἤδη ἔμαθε,
τοῖς δὲ καὶ διαβαίνουσιν ἐπιγενόμενος περὶ αὐτὸν τὸν πό-
3 ρον πολλοὺς αὐτῶν διέφθειρε· καὶ αὐτὸς ὡς εἶχε ξυνδια-
βὰς κατὰ τὸν αὐτὸν πόρον, διώκων εἴχετο τῶν φθασάν-
των ἐς τὴν ἀποχώρησιν· καὶ πολλοὺς μὲν ἀπέκτεινεν αὐ-
τῶν, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἔλαβεν, οἱ πλείους δὲ κατέφυ-
4 γον ἐς τι χωρίον ὀχυρὸν καὶ τετειχισμένον. Ἀλέξανδρος

10. πόλιν ἐρήμην ex Opt. et MSS. omnibus pro vulgato πόλιν ἔρημον.

Cap. VII.

1. ἔς τε ἐς πρώτην ex Opt. pro vulgato ἔς τε ἐπὶ πρ. Mox (3) in ὀχυρὸν καὶ τετειχισμένον ignorat Optimus copulam, quam tamen abjicere nolui.

C. VII.

Arg. Iterum eversa duo oppida, quorum unum erat Brachmanum.

δὲ, ὡς οἱ πεζοὶ ἀφίκοντο αὐτῷ, ἀποστέλλει ἐπὶ τούτους
Πείθωνα, τήν τε αὑτοῦ τάξιν ἔχοντα καὶ τῶν ἱππέων δύο
ἱππαρχίας. Καὶ οὗτοι δὴ ἐξ ἐφόδου προσβαλόντες 5
λαμβάνουσι τὸ χωρίον καὶ τοὺς καταπεφευγότας ἐς αὐτὸ
ἠνδραπόδισαν, ὅσοι γε μὴ ἐν τῇ προσβολῇ διεφθάρησαν.
Ταῦτα δὲ οἱ ἀμφὶ τὸν Πείθωνα διαπραξάμενοι, ἐπα-
νῆλθον αὖθις ἐς τὸ στρατόπεδον. Αὐτὸς δὲ Ἀλέξανδρος 6
ἐπὶ τῶν Βραχμάνων τινὰ πόλιν ἦγεν, ὅτι καὶ ἐς ταύτην

4. Πύθωνα — Gronovius notat: „Quicquid superest codicum, omnes proferunt Πείθωνα, non Πύθ." Testor etiam in Veneta et Basileensi legi Πείθ. non hoc solum loco, sed reliquis hujus libri omnibus. In Ind. 3, 11. etiamnum legitur Πείθων. Diodorus scribit Πίθων, Iust. XIII, 4. *Pithon Agenoris fil.* Nec Facius aliter vertit quam Pithon. Unde non laudandus est Vulcanius, qui primus scripsit Πύθ. et ego supra c. 6, 1., hoc nostro loco et in sequentibus antiquam lectionem restitui.

6. ὡς ἐπὶ τῶν Βραχμάνων — primam voculam, Optimo jubente, abjeci.

6. τῶν Βραχμάνων τινὰ πόλιν] Noster c. 16, 7. et 17, 3. iterum Brachmanum mentionem fecit, eos σοφιστὰς τοῖς Ἰνδοῖς esse adjiciens, quorum sapientum officia et mores in Ind. c. 11. latius describit. Nec dissentit ab eo Diod. II, 40. „Universus Indorum populus in tribus VII distributus est. Prima ex philosophis constat, qui numero quidem ceteris sunt inferiores, nobilitate autem primas tenent. Ab omni enim ministerio publico immunes, neque dominantur ipsi neque aliorum dominio subjecti sunt. A suis tamen ad rem divinam et defunctorum exsequias adhibentur. Pro quo officio dona honoresque magnificos accipiunt. In primis autem magnas reipublicae Indorum utilitates afferunt, quando solemnibus novi anni comitiis adhibiti siccitates et pluvias ventosque ac morbos, et alia, quae conducant audientibus, praedicunt." Strabo de duobus generibus philosophorum loquitur, Brachmanibus et Germanibus lib. XV, 484. et 489. seqq. Ex iisdem vero nostri et aliorum locis apparet, eos non populum esse, qui pro se regiones et urbes coleret, sed sacerdotum ordinem, per plures Indorum gentes dissipatum. At hoc tamen loco urbem Brachmanum novit Arrianus. Sic et Lucian. Fugit. p. 594 Brachmanes Necoraeis et Oxydracis finitimos esse ait. Sic Ptolemaeus. Cf. Cellar. p. 746. Tom. II. Utraque opinio conjungi potest, si credimus, eos Indorum populos, qui Brachmanibus sacerdotibus uterentur, ipsos Brachmanes vocatos esse, Plinio freti l. VI, 17. *Multarum gentium cognomen Brachmanae.*

ξυμπεφευγέναι τινὰς τῶν Μαλλῶν ἔμαθεν· ὡς δὲ ἀφίκετο πρὸς αὐτὴν, ἐπῆγε τῷ τείχει πάντοθεν πυκνὴν τὴν
7 φάλαγγα· οἱ δὲ ὑπορυσσόμενα τὰ τείχη ἰδόντες, καὶ ἐκ τῶν βελῶν ἀναστελλόμενοι, τὰ μὲν τείχη καὶ οὕτως ἐκλείπουσιν, ἐς δὲ τὴν ἄκραν ξυμφυγόντες, ἐκεῖθεν ἠμύ-
8 νοντο· ξυνεισπεσόντων δὲ αὐτοῖς ὀλίγων Μακεδόνων, μεταβαλλόμενοι καὶ ξυστραφέντες, τοὺς μὲν ἐξέωσαν αὐτῶν, ἀπέκτειναν δὲ ἐν τῇ ὑποστροφῇ ἐς πέντε καὶ εἴκο-
9 σι· καὶ ἐν τούτῳ Ἀλέξανδρος τάς τε κλίμακας πάντοθεν κελεύει προστιθέναι τῇ ἄκρᾳ καὶ ὑπορύττειν τὸ τεῖχος.
10 Ὡς δὲ πύργος τε ἔπεσεν ὑπορυσσόμενος, καὶ τοῦ μεταπυργίου τι παραρραγὲν ἐπιμαχωτέραν ταύτῃ ἐποίησε τὴν ἄκραν, πρῶτος Ἀλέξανδρος ἐπιβὰς τοῦ τείχους ὤφθη ἔχων τὸ τεῖχος· καὶ τοῦτον ἰδόντες οἱ ἄλλοι Μακεδόνες, αἰσχυνθέντες ἄλλος ἄλλῃ ἀνίεσαν, εἴχετό τε ἤδη ἡ
11 ἄκρα· καὶ τῶν Ἰνδῶν οἱ μὲν τὰς οἰκίας ἐνεπίμπρασαν, καὶ ἐν αὐταῖς ἐγκαταλαμβανόμενοι ἀπέθνησκον· οἱ πολλοὶ δὲ μαχόμενοι αὐτῶν. Ἀπέθανον δὲ οἱ πάντες ἐς πεντακισχιλίους· ζῶντες δὲ δι' ἀνδρείαν ὀλίγοι ἐλήφθησαν.

1 VIII. Μείνας δὲ αὐτοῦ μίαν ἡμέραν, καὶ ἀναπαύσας τὴν στρατιὰν, τῇ ὑστεραίᾳ προὐχώρει ὡς ἐπὶ τοὺς ἄλλους Μαλλούς· καὶ τὰς μὲν πόλεις ἐκλελοιπότας καταλαμβάνει, αὐτοὺς δὲ ἔμαθεν ὅτι πεφευγότες εἶεν ἐς
2 τὴν ἔρημον· καὶ ἐνταῦθα αὖθις μίαν ἡμέραν ἀναπαύσας τὴν στρατιὰν, ἐς τὴν ἐπιοῦσαν Πείθωνα μὲν καὶ Δημήτριον τὸν ἱππάρχην πρὸς τὸν ποταμὸν ὀπίσω ἀπέπεμψεν, ὧν

Cap. VIII.

2. καὶ ἐνταῦθα αὖθις — Ultimam vocem ex Opt. adscripsi. Mox ex eodem restitui ἱππάρχην pro ἱππάρχοντα.

C. VIII.

Arg. Plures Mallorum urbes captae. Fugitivos persequuntur Demetrius et Pithon. Pugna cum Mallis ad fluvium Hydraoten.

2. ἐς τὴν ἐπιοῦσαν sc. ἡμέραν, postero die. πρὸς τὸν ποταμὸν] intellige Hydraoten. Alexander transiverat Hydraoten et ceperat trans

ι αὐτοὶ ἡγοῦντο ἄγοντας, καὶ πρὸς τούτοις ψιλῶν τάξεις
ὺς αὐτοῖς, ὅσαι ἱκαναὶ πρὸς τὸ ἔργον. Προσέταξε δέ, 3
ταρὰ τῇ ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ ἰόντας, εἴ τισι περιτυγχά-
οιεν τῶν ἐς τὰς ὕλας ξυμπεφευγότων, αἳ δὴ πρὸς τῇ
χθῃ τοῦ ποταμοῦ ἦσαν, τούτους κτείνειν, ὅσοι μὴ ἐθέλοντας
σφᾶς ἐνδιδοῖεν· καὶ πολλοὺς καταλαβόντες ἐν ταῖς ὕ-
λαις οἱ ἀμφὶ Πείθωνά τε καὶ Δημήτριον ἀπέκτειναν.
Αὐτὸς δὲ ἦγεν ἐπὶ τὴν μεγίστην τῶν Μαλλῶν πόλιν, ἵνα 4
καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων πολλοὺς ξυμπεφευγέναι αὐτῷ
ἐξηγγέλλετο· ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐξέλιπον οἱ Ἰνδοί, ὡς
προσάγοντα Ἀλέξανδρον ἔμαθον· διαβάντες δὲ τὸν Ὑ- 5
δραώτην ποταμόν, ἐπὶ ταῖς ὄχθαις αὐτοῦ, ὅτι ὑψηλαὶ
αἱ ὄχθαι ἦσαν, παρατεταγμένοι ἔμενον, ὡς εἴρξοντες
τοῦ πόρου Ἀλέξανδρον. Καὶ ταῦτα ὡς ἤκουσεν, ἀναλα- 6
βὼν τὴν ἵππον τὴν ἅμα αὐτῷ πᾶσαν, ᾔει ὡς ἐπὶ τὸν Ὑ-
δραώτην, ἵνα περ παρατετάχθαι τοὺς Μαλλοὺς ἐξηγ-
γέλλετο· οἱ δὲ πεζοὶ ἕπεσθαι αὐτῷ ἐτάχθησαν. Ὡς 7
δὲ ἀφίκετό τε ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐν τῷ πέραν τοὺς πολεμίους
κατεῖδε τεταγμένους, ὡς εἶχεν ἐκ τῆς ὁδοῦ ἐμβάλλει ἐς
τὸν πόρον ξὺν τῇ ἵππῳ μόνῃ· οἱ δέ, ἰδόντες ἐν μέσῳ τοῦ 8
ποταμοῦ ὄντα ἤδη Ἀλέξανδρον, κατὰ σπουδὴν μέν, ξυν-
τεταγμένοι δὲ ὅμως, ἀπεχώρουν ἀπὸ τῆς ὄχθης· καὶ
Ἀλέξανδρος ξὺν μόνῃ τῇ ἵππῳ εἵπετο· ὡς δὲ κατεῖδον 9
ἱππέας μόνους, ἐπιστρέψαντες οἱ Ἰνδοὶ καρτερῶς ἐμάχον-
το, πλῆθος ὄντες ἐς πέντε μυριάδας. Καὶ Ἀλέξανδρος 10
ὡς τήν τε φάλαγγα αὐτῶν πυκνὴν κατεῖδε, καὶ αὐτῷ
οἱ πεζοὶ ἀπῆσαν, προσβολὰς μὲν ἐποίει, τοὺς κύκλους

eum fluvium duo oppida. Deinde προὐχώρει ὡς ἐπὶ τοὺς ἄλλους Μαλλούς, i. e. reverſus eſt ſc. trans Hydraoten, ad reliquas Mallorum urbes capiendas. De iſta τοῦ προχωρεῖν ſignificatione vide notam ad I, 5, 1., alibique idem monui. Nunc remittit Pithonem et Demetrium, ut aliquam ripae Hydraotae partem ab hoſtibus liberent. Deinde ipſe iterum Mallos perſequendo eundem fluvium trajicit, ſect. 7.

10. προσβολὰς μὲν ἐποίει] incurſiones, impetum faciebat, hinc inde obequitando laceſſens. *Raph.* De circulis vide IV, 4, 11. V, 26, 2.

11 παριππεύων· ἐς χεῖρας δὲ οὐκ ᾔει τοῖς Ἰνδοῖς. Καὶ ἐν
τούτῳ παραγίνονται αὐτῷ οἵ τε Ἀγριάνες, καὶ ἄλλαι
τάξεις τῶν ψιλῶν, ἃς δὴ ἐπιλέκτους ἅμα οἱ ἦγε, καὶ οἱ
τοξόται· οὐ πόῤῥω δὲ οὐδὲ ἡ φάλαγξ ἐφαίνετο τῶν πε-
12 ζῶν· καὶ οἱ Ἰνδοὶ, ὁμοῦ σφίσι πάντων τῶν δεινῶν προσ-
κειμένων, ἀποστρέψαντες ἤδη προτροπάδην ἔφευγον ἐς
πόλιν ὀχυρωτάτην τῶν πλησίον· καὶ Ἀλέξανδρος ἑπό-
μενός τε αὐτοῖς πολλοὺς ἔκτεινε, καὶ ὡς ἐς τὴν πόλιν δια-
φυγόντες κατειλήθησαν, πρῶτα μὲν οὖν τοῖς ἱππεῦσιν
13 ἐξ ἐφόδου ἐκυκλώσατο τὴν πόλιν· ὡς δὲ οἱ πεζοὶ αὐτῷ
παρῆσαν, ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ περιστρατοπεδεύει ἐν κύ-
κλῳ τοῦ τείχους, ὅτι οὐ πολύ τε τῆς ἡμέρας ὑπελείπετο ἐς
τὴν προσβολήν· καὶ ἡ στρατιὰ αὐτῷ, ὑπό τε πορείας
μακρᾶς οἱ πεζοὶ, καὶ ὑπὸ διώξεως συνεχοῦς οἱ ἵπποι,
καὶ οὐχ ἥκιστα κατὰ τὸν πόρον τοῦ ποταμοῦ τεταλαιπωρή-
κεσαν.

1 IX. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ διχῇ διελὼν τὸν στρατὸν, τοῦ
μὲν ἑτέρου αὐτὸς ἡγούμενος προσέβαλλε τῷ τείχει· τὸ δὲ
ἕτερον Περδίκκας προσῆγε· καὶ ἐν τούτῳ οὐ δεξάμενοι οἱ
Ἰνδοὶ τῶν Μακεδόνων τὴν ὁρμὴν, τὰ μὲν τείχη τῆς πό-
2 λεως λείπουσιν, αὐτοὶ δὲ ἐς τὴν ἄκραν ξυνέφευγον. Ἀλέ-
ξανδρος μὲν οὖν καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν, πυλίδα τινὰ κατα-
σχίσαντες, παρῆλθον εἰς τὴν πόλιν πολὺ πρὸ τῶν ἄλλων·
3 οἱ δὲ ὁμοῦ Περδίκκᾳ τεταγμένοι, ὑστέρησαν ὑπερβαίνοντες
κατὰ τὰ τείχη οὐκ εὐπετῶς· οὐδὲ τὰς κλίμακας οἱ πολ-
λοὶ αὐτῶν φέροντες, ὅτι ἑαλωκέναι αὐτοῖς ἐδόκει ἡ πόλις,
4 ὡς ἠρημωμένα τῶν προμαχομένων τὰ τείχη κατεῖδον· ὡς
δὲ ἡ ἄκρα ἐχομένη πρὸς τῶν πολεμίων, καὶ πρὸ ταύτης

12. πρῶτα μὲν οὖν — ultimam vocem ex Opt. adjeci.

Cap. IX.

2. Ἀλέξανδρος μὲν οὖν καὶ — ex Opt. pro vulgato Ἀλέξανδρος δὲ καὶ etc.

C. IX.

Arg. Expugnatio munitissimae urbis, cujus arcis murum solus Alexander et primus conscendit, unde se in arcem dejicit, tribus comitantibus.

ταγμένοι εἰς τὸ ἀπομάχεσθαι πολλοὶ ἐφάνησαν, ἐν-
ϛεῦθα δὴ οἱ μὲν ὑπορύσσοντες τὸ τεῖχος, οἱ δὲ προσ-
ίσει, ὅπη παρείκοι, τῶν κλιμάκων βιάσασθαι ἐπει-
ῶντο εἰς τὴν ἄκραν. Ἀλέξανδρος δὲ, ὡς βλακεύειν 5
ὑτῷ ἐδόκουν τῶν Μακεδόνων οἱ φέροντες τὰς κλίμακας,
ἁρπάσας κλίμακα ἑνὸς τῶν φερόντων προσέθηκε τῷ τεί-
ει αὐτὸς, καὶ εἰληθεὶς ὑπὸ τῇ ἀσπίδι ἀνέβαινεν· ἐπὶ δὲ 6
ὑτῷ Πευκέστας, ὁ τὴν ἱερὰν ἀσπίδα φέρων, ἣν ἐκ τοῦ νεὼ
ῆς Ἀθηνᾶς τῆς Ἰλιάδος λαβὼν ἅμά οἱ εἶχεν Ἀλέξαν-
ρος, καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐφέρετο ἐν ταῖς μάχαις· ἐπὶ δὲ τούτῳ 7
ιεοννάτος ἀνῄει κατὰ τὴν αὐτὴν κλίμακα ὁ σωματοφύ-
αξ· κατὰ δὲ ἄλλην κλίμακα Ἀβρέας τῶν διμοιριτῶν
ις στρατευομένων. Ἤδη τε πρὸς τῇ ἐπάλξει τοῦ τείχους ὁ 8
ασιλεὺς ἦν, καὶ ἐρείσας ἐπ' αὐτῇ τὴν ἀσπίδα, τοὺς
ιὲν ὤθει εἴσω τοῦ τείχους τῶν Ἰνδῶν· τοὺς δὲ καὶ αὐτοῦ τῷ
ίφει ἀποκτείνας γεγυμνώκει τὸ ταύτῃ τεῖχος· καὶ οἱ 9
πασπισταὶ ὑπέρφοβοι γενόμενοι ὑπὲρ τοῦ βασιλέως,
πουδῇ ὠθούμενοι κατὰ τὴν αὐτὴν κλίμακα, συντρίβουσιν
ὐτήν· ὥς τε οἱ μὲν ἤδη ἀνιόντες αὐτῶν κάτω ἔπεσον,
οῖς δὲ ἄλλοις ἄπορον ἐποίησαν τὴν ἄνοδον· Ἀλέξανδρος 10
δὲ ὡς ἐπὶ τοῦ τείχους στὰς, κύκλῳ τε ἀπὸ τῶν πλησίον
τύργων ἐβάλλετο, (οὐ γὰρ πελάσαι γε ἐτόλμα τὶς αὐ-
τῷ τῶν Ἰνδῶν) καὶ ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς πόλεως, οὐδὲ πόρρω

5. Vulgata erat *οἱ Μακεδόνες ἐδόκουν οἱ φέροντες*, quam ex MSS. omnibus, sic ut vides, emendavi.

6. *τῆς Ἰλιάδος*] cf. I, 12, 12.
ἅμά οἱ] Ultimus acutus abesse deberet ex sententia Pasoris, Welleri, aliorumque recentiorum Grammaticorum. Sed cum Posselius in tabula priore, syntaxi subjuncta, eum requirat in his exemplis *φῦλλά τε, λάμπέ τε, ἄνδρά μοι*, malui, uti ab aliis scriptum accepi, tradere. Monendum tamen duxi, ne quis errorem putet. Hancque annotationem transferri velim ad omnia loca, quae forte a vulgaribus accentuum regulis discrepant. *Raph.*

7. *διμοιριτῶν*] *Διμοιρῖται* milites, quibus dupla annona datur, aut duplex stipendium. Duplares vocat Vegetius lib. II. ut simplares, qui unam consequebantur annonam. *Raph.*

τούτων γε ἐσακοντιζόντων· ἔτυχε γάρ τι καὶ προσκεχωσ-
11 μένον ταύτῃ πρὸς τὸ τεῖχος· δῆλος μὲν ἦν Ἀλέξανδρος τῶν τε ὅπλων τῇ λαμπρότητι, καὶ τῷ ἀτόπῳ τῆς τόλμης, ἔγνω δ', ὅτι αὐτοῦ μὲν μένων κινδυνεύσει μηδὲν ὅ, τι καὶ λόγου ἄξιον ἀποδεικνύμενος· καταπηδήσας δὲ εἴσω τοῦ τείχους, τυχὸν μὲν αὐτῷ τούτῳ ἐκπλήξει τοὺς Ἰνδούς· εἰ δὲ μή, καὶ κινδυνεύειν δέοι, μεγάλα ἔργα καὶ τοῖς ἔπειτα πυθέσθαι ἄξια ἐργασάμενος οὐκ ἀσπουδεὶ ἀποθανεῖται.
12 Ταῦτα γνούς, καταπηδᾷ ἀπὸ τοῦ τείχους ἐς τὴν ἄκραν· ἔνθα δὴ ἐρεισθεὶς πρὸς τῷ τείχει, τοὺς μέν τινας ἐς χεῖρας ἐλθόντας, καὶ τόν γε ἡγεμόνα τῶν Ἰνδῶν προσφερόμενόν οἱ θρασύτερον, παίσας τῷ ξίφει ἀποκτείνει· ἄλλον δὲ πελάζοντα λίθῳ βαλὼν ἔσχε· καὶ ἄλλον, λίθῳ· τὸν δὲ ἐγγυτέρω προσάγοντα, τῷ ξίφει αὖθις·
13 Οἱ δὲ βάρβαροι πελάζειν μὲν αὐτῷ οὐκέτι ἤθελον, ἔβαλλον δὲ πάντοθεν περιεστηκότες, ὅ, τι τις ἔχων βέλος ἐτύγχανεν, ἢ ἐν τῷ τότε ἔλαβεν.

1 X. Ἐν τούτῳ τε Πευκέστας τε καὶ ὁ διμοιρίτης Ἀβρέας, καὶ ἐπ' αὐτοῖς Λεοννάτος, οἳ δὴ μόνοι ἔτυχον πρὶν ξυντριβῆναι τὰς κλίμακας ἀναβεβηκότες ἐπὶ τὸ τεῖχος, καταπηδήσαντες καὶ αὐτοί, πρὸ τοῦ βασιλέως ἐμάχοντο. Καὶ Ἀβρέας μὲν ὁ διμοιρίτης πίπτει αὐτοῦ,
2 τοξευθεὶς ἐς τὸ πρόσωπον. Ἀλέξανδρος δὲ βάλλεται καὶ αὐτὸς διὰ τοῦ θώρακος ἐς τὸ στῆθος τοξεύματι ὑπὲρ τὸν μαστόν, ὥστε λέγει Πτολεμαῖος, ὅτι καὶ πνεῦμα ὁ-

11. δῆλος μὲν ἦν Ἀλέξανδρος — Codices MSSti omnes, quos vidit Gronovius, addunt ὤν. Quod quamvis defendere studeat Gron., recipere tamen dubitavi.

11. εἰ δὲ μή] *sin minus* (sc. hostes perterrefaciat) *et utique periclitandum sit ipsi, saltem magnis rebus, dignisque memoria posterorum editis moriturum.* Respexisse videtur Arrianus ad Homeri Iliad. χ, 305. *Gron.*

C. X.

Arg. Comitum uno occiso ipse vulneratur Alexander. Inopia Macedonum in juvando rege deficiente ex copia missi sanguinis.

2. ὅτι καὶ πνεῦμα] spiritus simul cum sanguine e vulnere in

μου τῷ αἵματι ἐκ τοῦ τραύματος ἐξεπνεῖτο· ὁ δὲ, ἕς τε 3
μὲν ἔτι θερμὸν ἦν αὐτῷ τὸ αἷμα, καίπερ κακῶς ἔχων,
ἠμύνετο· πολλοῦ δὲ δὴ τοῦ αἵματος καὶ ἀθρόου, οἷα δὴ
ξὺν πνεύματι ἐκρυέντος, ἴλιγγός τε αὐτὸν καὶ λειποψυ-
χία κατέσχε, καὶ πίπτει αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἀσπίδα ξυννεύ-
σας. Πευκέστας δὲ περιβὰς πεπτωκότι, καὶ ὑπερσχὼν 4
τὴν ἱερὰν τὴν ἐξ Ἰλίου ἀσπίδα πρὸ αὐτοῦ, καὶ Λεοννάτος
ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα. Οὗτοι δὲ βάλλονται ἀμφότεροι, καὶ
Ἀλέξανδρος ἐγγὺς ἦν ἤδη ὑπὸ τοῦ αἵματος ἐκλιπεῖν·
τοῖς γὰρ Μακεδόσι καὶ ταύτῃ ἐν ἀπόρῳ γεγένηται τὰ 5
τῆς προσβολῆς· ὅτι οἱ τὸν Ἀλέξανδρον βαλλόμενόν τε
ἐπὶ τῷ τείχει ἰδόντες, καὶ πηδῶντα ἔσω ἐς τὴν ἄκραν,
ὑπὸ σπουδῆς τε καὶ φόβου, μή τι αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς πά-
θῃ οὐ ξὺν νόῳ κινδυνεύων, τὰς κλίμακας συντετριφότες,
ἄλλοι ἄλλας μηχανὰς ἐς τὸ ἀνελθεῖν ἐπὶ τὸ τεῖχος, ὡς
ἐν ἀπόροις ἐμηχανῶντο· οἱ μὲν, πασσάλους ἐμπηγνύοντες 6
ἐς τὸ τεῖχος γήϊνον ὂν, καὶ κατὰ τούτους ἐκκρεμαννύμε-
νοι χαλεπῶς ἀνεῖρπον· οἱ δὲ ἄλλοι ἐπ' ἄλλους ἐπιβαίνον-
τες. Ὁ δὲ πρῶτος ἀνελθὼν ἐνρίπτει ἑαυτὸν κατὰ τὸ 7
τεῖχος ἐς τὴν πόλιν, ἵναπερ τὸν βασιλέα ἑώρων κείμενον,
ξὺν οἰμωγῇ καὶ ἀλαλαγμῷ πάντες· ἤδη τε ἀμφ' αὐτῷ
πεπτωκότι καρτερὰ μάχη ξυνειστήκει, ἄλλου ἐπ' ἄλλῳ
τῶν Μακεδόνων προασπίζοντος· καὶ ἐν τούτῳ οἱ μὲν τὸν 8
μοχλὸν, ὅτῳ εἴχετο ἡ κατὰ τὸ μεταπύργιον πύλη, κα-
τασχίσαντες, ἔτ' ὀλίγους παρίεσαν· οἱ δὲ, καθότι ἡ πύ-
λη διέσχε, τοὺς ὤμους ὑποθέντες, καὶ ὤσαντες ἐς τὸ ἔσω
τὸ τεῖχος, ἀνεπέτασαν ταύτῃ τὴν ἄκραν.

pectore emissus docet, sagittam in pulmones usque penetrasse. Vulnus autem in pulmones non per se lethale est, sed per accidens.

5. ὡς ἐν ἀπόροις] *ut in dubiis rebus*, ut fieri solet in hujusmodi rerum difficultate, ubi consilium ex tempore capiendum, et primo quoque obvio utendum est. *Raph.*

6. οἱ δὲ ἄλλοι] *alii vero super alios adscendentes*, i. e. quidam vero alius alium levantes adscendebant. Duobus modis in murum nitebantur, alii paxillorum adminiculo adjuti, alii vero commilitonum manibus sublati, eorumque humeris capitibusque insistentes. *Raph.*

1 XI. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ μὲν ἔκτεινον τοὺς Ἰνδοὺς, καὶ ἀπέκτειναν γε πάντας, οὐδὲ γυναῖκα ἢ παῖδα ὑπελεί-ποντο· οἱ δὲ ἐξέφερον τὸν βασιλέα ἐπὶ τῆς ἀσπίδος κα-
2 κῶς ἔχοντα, οὔπω γιγνώσκοντες βιώσιμον ὄντα. Τὸ δὲ βέλος ἐξελκύσαι ἐκ τοῦ τραύματος ἐπιτεμόντα τὴν πλη-γὴν οἱ μὲν Κριτόδημον ἀνέγραψαν, ἰατρὸν Κῷον, τὸ γένος
3 Ἀσκληπιάδην· οἱ δὲ, Περδίκκαν τὸν σωματοφύλακα, οὐ παρόντος ἐν τῷ δεινῷ ἰατροῦ, ἐγκελευσαμένου Ἀλεξάν-δρου, τῷ ξίφει ἐπιτεμεῖν τὴν πληγὴν, καὶ κομίσασθαι
4 τὸ βέλος. Ἐν δὲ τῇ κομιδῇ φορὰ αἵματος πολλοῦ γίγνε-ται, ὥστε λειποψυχῆσαι αὖθις Ἀλέξανδρον καὶ οὕτω σχε-
5 θῆναι αὐτῷ τὸ αἷμα ὑπὸ τῇ λειποψυχίᾳ. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἀναγέγραπται τοῖς ξυγγραφεῦσιν ὑπὲρ τοῦ παθήματος· καὶ ἡ φήμη παραδεξαμένη αὐτὰ κατὰ τοὺς πρώτους ψευσαμένους, ἔτι καὶ εἰς ἡμᾶς διασώζει· οὐδὲ ἀφήσει παραδιδοῦσα καὶ ἄλλοις τὰ ψεύδη, εἰ μὴ ὑπὸ
6 τῆσδε τῆς ξυγγραφῆς παύσεται. Αὐτίκα ἐν Ὀξυδρά-καις τὸ πάθημα τοῦτο γενέσθαι Ἀλεξάνδρῳ, ὁ πᾶς λό-

Cap. XI.

3. Ἀσκληπιάδην — sic scripsi ex Opt. Vulgo legitur τῶν Ἀσκλη-πιαδῶν.

5. καὶ ἐφεξῆς ἄλλοις — alteram vocem, Optimo jubente, abjeci

C. XI.

Arg. Historiae fides de loco, ubi fuit vulneratus; item de proelio ad Arbela; similia de aliis historiae partibus.

2. ἐπιτεμόντα τὴν πληγὴν] i. e. patefacto latius vulnere, ut Curtius loquitur IX, 5, 28., quod hami inessent telo, nec aliter id sine pernicie corporis extrahi posset, quam ut secando vulnus augerent. Curt. IX, 5, 23. *Raph.*

Ἀσκληπιάδην] i. e. ex gente Asclepiadum, qui per plura saecula Aesculapii, quem tanquam gentis auctorem venerabantur, scientiam coluere. Habuit illa gens scholas tres, aliam in insula Rhodo, aliam Cnidi, aliam in insula Co, ubi celeberrimum Aesculapii templum erat. Ex eadem insula et ejusdem gentis erat etiam Hippocrates.

5. κατὰ τοὺς πρώτους ψευσαμένους] *eo tempore, quo primi mendacii auctores vivebant*, i. e. primis mendacii auctoribus.

6. Αὐτίκα] *jam primum.* Peculiarem habet hoc adverbium usum a nobis quoque ex multis Xenophontis exemplis deprehensum. Is autem est, ut diligentissimus Stephanus jam

ος κατέχει· τὸ δὲ ἐν Μαλλοῖς ἔθνει αὐτονόμῳ Ἰνδικῷ υνέβη· καὶ ἥ τε πόλις Μαλλῶν ἦν, καὶ οἱ βαλόντες
λέξανδρον, Μαλλοί· οἳ δὴ ἐγνώκεσαν μὲν, ξυμμί- 7
αντες τοῖς Ὀξυδράκαις, οὕτω διαγωνίζεσθαι· ἔφθη δὲ ιὰ τῆς ἀνύδρου ἐπ' αὐτοὺς ἐλάσας, πρὶν τινὰ ὠφέλειαν ὐτοῖς παρὰ τῶν Ὀξυδράκων γενέσθαι, ἢ αὐτοὺς ἐκείνοις
ἐπωφελῆσαι. Ἐπεὶ καὶ τὴν τελευταίαν μάχην τὴν 8
ρὸς Δαρεῖον γενομένην, καθ' ἥντινα ἔφυγε Δαρεῖος, δὲ πρόσθεν ἔληξε τῆς φυγῆς, πρὶν ξυλληφθῆναι ὑπὸ ῶν ἀμφὶ Βῆσσον καὶ προσάγοντος ἤδη Ἀλεξάνδρου ἀποανεῖν, πρὸς Ἀρβήλοις γενέσθαι ὁ πᾶς λόγος κατέχει· αθάπερ οὖν καὶ τὴν πρὸ ταύτης, ἐν Ἰσσῷ· καὶ τὴν πρώ-
ην ἱππομαχίαν, πρὸς Γρανίκῳ. Ἀλλὰ πρὸς Γρανίκῳ 9
ὲν ξυνέβη μάχη ἱππική, καὶ πρὸς Ἰσσῷ ἡ αὖθις πρὸς αρεῖον μάχη. Ἄρβηλα δὲ τοῦ χώρου, ἐν ᾧ τὴν ἐσχάτην άχην Δαρεῖός τε καὶ Ἀλέξανδρος ἐμαχέσαντο, οἱ μὲν

πρὸς Ἀρβήλοις γενέσθαι — ultima vox in Optimo quidem non est, at non videbatur abjicienda.

annotavit, quum nobis ad ejus, quod diximus, confirmationem in promtu esse exemplum docere volumus, atque adeo id proferimus, q. d. *ne longe abeam, ne longe exempla petam.* Ita Xenophon de Laced. Repub. init. p. 534. l. 18. *Lycurgus haudquaquam alias civitates imitatus, immo etiam contraria plurimis statuens, ut patria sua felicitate ceteris praestaret, effecit.* Αὐτίκα γὰρ περὶ τεκνοποιΐας *jam primum enim quod liberorum procreationem attinet.* Eodem sensu εὐθὺς usurpatur Arriano dissert. Epict. II. c. 17. εὐθὺς τοὺς ὅρους Πλάτων μὲν κ. τ. λ. *At ne longius abeam, Plato quidem definitiones* etc. Atque ipsum αὐτίκα in Tact. c. 4. init. et c. 14. sub fin. et c. 43. Polybius pro eo dicit εὐθέως lib. 6, c. 50 et 12, 3. *Raph. Malli* habitabant ad utramque Hydraotae ripam et Acesinae et Indi confluentes, ut patet ex Ind. 4, 20. ὁ δὲ Ἀκεσίνης ἐν Μαλλοῖς ξυμβάλλει τῷ Ἰνδῷ. Oxydracas his finitimos fuisse, apparet ex omnibus scriptoribus. Quo minus nostrum in Ind. 4, 9. intelligo scribentem: Ὑδάσπης δὲ ἐν Ὀξυδράκαις ἄγων ἅμα οἱ τὸν Σίναρον ἐν Ἀρίσπαις ἐς τὸν Ἀκεσίνην ἐκδιδοῖ καὶ οὗτος. Si Oxydracae ad Hydaspen habitabant, unde venerat Alexander, unde factum esset, ut non ante Mallos subigerentur? ut in hac historia non prius commemorentur quam simul cum Mallis? De Oxydracis videatur d'Anville Antiquité de l'Inde p. 31.

τὰ πλεῖστα ξυγγράψαντες λέγουσιν, ὅτι ἑξακοσίους σταδί-
10 ους ἀπέχει· οἱ δὲ τὰ ἐλάχιστα, ὅτι ἐς πεντακοσίους· ἀλ-
λὰ ἐν Γαυγαμήλοις γὰρ γενέσθαι τὴν μάχην πρὸς τῷ
ποταμῷ Βουμώδῳ, λέγει Πτολεμαῖος καὶ Ἀριστόβουλος·
πόλις δὲ οὐκ ἦν τὰ Γαυγάμηλα, ἀλλὰ κώμη μεγάλη, οὐδὲ
ὀνομαστὸς ὁ χῶρος, οὐδὲ εἰς ἀκοὴν ἡδὺ τὸ ὄνομα· ἔνθεν δὴ,
μοὶ δοκεῖ, πόλις οὖσα τὰ Ἄρβηλα, ἀπηνέγκατο τὴν δό-
11 ξαν τῆς μεγάλης μάχης. Εἰ δὲ πρὸς Ἀρβήλοις χρὴ
οἴεσθαι γενέσθαι τὸ ἔργον ἐκεῖνο, εἰς τοσόνδε Ἀρβήλων
ἀπέχον· καὶ τὴν ἐν Σαλαμῖνι γενομένην ναυμαχίαν πρὸς
ἰσθμῷ τῷ Κορινθίων ἔξεστι λέγειν ὅτι ἐγένετο, καὶ τὴν
ἐπ' Ἀρτεμισίῳ τῆς Εὐβοίας, πρὸς Αἰγίνῃ ἢ Σουνίῳ.
12 Καὶ μὴν ὑπὲρ τῶν ὑπερασπισάντων ἐν τῷ κινδύνῳ Ἀλε-
ξάνδρῳ, Πευκέσταν μὲν γενέσθαι ξύμπαντες ὁμολογοῦ-
σιν, ὑπὲρ Λεοννάτου δὲ οὐκέτι ξυμφέρονται, οὐδὲ ὑπὲρ
13 Ἀβρέου τοῦ διμοιρίτου. Καὶ οἱ μὲν ξύλῳ πληγέντα κατὰ
τοῦ κράνους Ἀλέξανδρον, καὶ ἰλιγγιάσαντα πεσεῖν, αὖ-
θις δὲ ἀναστάντα, βέλει διὰ τοῦ θώρακος ἐς τὸ στῆθος·
Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου ταύτην μόνην τὴν πληγὴν πλη-
14 γῆναι λέγει τὴν ἐς τὸ στῆθος. Τὸ δὲ δὴ μέγιστον πλημμέ-
λημα τῶν ξυγγραψάντων τὰ ἀμφὶ Ἀλέξανδρον, ἐκεῖνο
τίθεμαι ἔγωγε. Πτολεμαῖον γὰρ τὸν Λάγου ἔστιν οἳ
ἀνέγραψαν ξυναναβῆναί τε Ἀλεξάνδρῳ κατὰ τὴν κλί-
μακα ὁμοῦ Πευκέστᾳ, καὶ ὑπερασπίσαι κειμένου, καὶ ἐπὶ
15 τῷδε Σωτῆρα ἐπικληθῆναι τὸν Πτολεμαῖον· καίτοι αὐτὸς
Πτολεμαῖος ἀναγέγραφεν οὐδὲ παραγενέσθαι τούτῳ τῷ
ἔργῳ· ἀλλὰ στρατιᾶς γὰρ αὐτὸς ἡγούμενος, ἄλλας μά-
16 χεσθαι μάχας καὶ πρὸς ἄλλους βαρβάρους. Ταῦτα μὲν

10. Βουμώδῳ — vide not. ad III, 8, 12. Notaverat etiam Vulcanius ex Augustano Βουμολῷ, quod alludit.

13. βληθῆναι βέλει — Abest verbum ab Optimo. Et quidem id satis intelligitur sub verbo πληγέντα, ut ex eo extrahatur id quod solet per βέλος fieri. *Gron.* Unde abjeci.

11. De proeliis his maritimis vide Herodotum lib. VIII. Graecorum contra Xerxen

ἐν ἐκβολῇ τοῦ λόγου ἀναγεγράφθω μοι, ὡς μὴ ἀτα-
λαίπωρον γίγνεσθαι τοῖς ἔπειτα ἀνθρώποις τὴν ὑπὲρ τῶν
τηλικούτων ἔργων τε καὶ παθημάτων ἀφήγησιν.

XII. Ἐν ᾧ δὲ Ἀλέξανδρος αὐτοῦ μένων τὸ τραῦμα 1
ἐθεραπεύετο, ἐς τὸ στρατόπεδον, ἔνθεν περ ὡρμήθη ἐπὶ
τοὺς Μαλλοὺς, ὁ μὲν πρῶτος λόγος ἧκεν, ὅτι τεθνηκὼς εἴη
ἐκ τοῦ τραύματος· καὶ τὰ μὲν πρῶτα οἰμωγὴ ἦν τῆς στρα- 2
τιᾶς ξυμπάσης, ἄλλου ἄλλῳ παραδιδόντος τὴν φήμην·
παυσάμενοι δὲ τῆς οἰμωγῆς, ἄθυμοί τε καὶ ἄποροι
ἦσαν, ὅς τις μὲν ἐξηγούμενος ἔσται τῆς στρατιᾶς· (πολ- 3
λοῖς γὰρ δὴ ἐν ἴσῳ τὰ τῆς ἀξιώσεως ἐδόκει πρός τε αὐτοῦ
Ἀλεξάνδρου καὶ πρὸς Μακεδόνων καθεστηκέναι) ὅπως δὲ 4
ἀποσωθήσονται εἰς τὴν οἰκείαν, τοσούτων μὲν ἐθνῶν μα-
χίμων περιειργόντων σφᾶς ἐν κύκλῳ· τῶν μὲν οὔπω προσ-
κεχωρηκότων, ἃ δὴ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας εἴκαζον ἀγω-
νιεῖσθαι καρτερῶς· τῶν δὲ ἀποστησομένων, ἀφαιρεθέντος

C. XII.

Arg. Macedonum dolor ob regis vulnus.

1 ἐς τὸ στρατόπεδον, ἔνθεν περ ὡρμήθη ἐπὶ τοὺς Μαλλοὺς] Alexander milites, quibuscum in Mallos iverat, omnes secum ducebat, reliqui non erant amplius in istis castris, e quibus ipse in Mallos profectus erat, sed ducentibus Nearcho, Ptolemaeo, Hephaestione et Cratero ea, qua jusserat, via progressi erant. (5, 11.) Ex principio vero capitis sequentis video, ea castra esse circa confluentes Acesinae et Hydraotae, quo Hephaestionem et reliquos miserat. Ista vero castra posita sunt pluribus diebus post, quam ipse Mallos aggrederetur. Ergo vel auctor lapsus est, vel locus aliter interpretandus. Interpretare autem στρατόπεδον non *castra*, sed *exercitum* (exempla praebet index.) et ἔνθεν περ *unde*, non de loco, sed de hominibus iisdem, qui interim in alium quidem locum progressi erant. Sensus ergo est: Quum vero Alexander, ut vulneri mederetur, eodem loco longius commoraretur, pervenit ad exercitum, a quo, quum expeditionem aggrederetur, in Mallos discesserat, et qui interea ad confluentes Acesinae et Hydraotae progressus castra posuerat, nuncius, eum ex vulnere interiisse.

3. Ii quibus eo tempore major et ἐν ἀλλήλοις aequalis dignitas esse videbatur, fuere, ut videtur, Antipater, Craterus, Hephaestion, Leonnatus, Nearchus, Perdiccas, Ptolemaeus Lagi fil. Lysimachus et Pithon.

5 αὐτοῖς τοῦ Ἀλεξάνδρου φόβου· ποταμῶν τε ἐν μέσῳ ἀδια-
βάτων τότε δ' ἐδόκουν εἶναι, καὶ πάντα σφίσιν ἄπορα
6 καὶ ἀμήχανα ἐρήμοις Ἀλεξάνδρου ἐφαίνετο. Ὡς δὲ ἧκέ
ποτε λόγος, ὅτι ζῇ Ἀλέξανδρος, τούτῳ μὲν μόγις ξυνε-
χώρησαν· εἰ δὲ καὶ βιώσιμός ἐστιν, οὔπω ἐπίστευον.
7 Ὡς δὲ καὶ γράμματα παρ' αὐτοῦ ἧκεν, ὅτι ὅσον οὔπω
κατελεύσεται ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, οὐδὲ ταῦτα τοῖς πολ-
λοῖς ὑπὸ τοῦ ἄγαν δέους πιστὰ ἐφαίνετο, ἀλλὰ πλάττε-
σθαι γὰρ πρὸς τῶν ἀμφ' αὐτὸν σωματοφυλάκων τε καὶ
στρατηγῶν εἰκάζετο.

1 XIII. Καὶ ταῦτα ἐννοήσας Ἀλέξανδρος, μή τι
νεωτερισθείη ἐν τῇ στρατιᾷ, ὅτι πρῶτον ἠδυνήθη, κομί-
ζεται ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ὑδραώτου τὰς ὄχθας καὶ
2 πλοῖον κατὰ τὸν ποταμόν· ἦν γὰρ τὸ στρατόπεδον ἐπὶ
ταῖς ξυμβολαῖς τοῦ τε Ὑδραώτου καὶ τοῦ Ἀκεσίνου, ἵνα
Ἡφαιστίων τε ἐπὶ τῆς στρατιᾶς ἦν, καὶ Νέαρχος τὸ ναυ-
3 τικὸν αὐτῷ εἶχεν. Ὡς δ' ἐπέλαζεν ἡ ναῦς ἤδη τῷ στρα-
τοπέδῳ τὸν βασιλέα φέρουσα, κελεύει δὴ ἀφελεῖν τὴν
σκηνὴν ἀπὸ τῆς πρύμνης, ὡς καταφανὴς εἶναι πᾶσιν·
4 οἱ δὲ ἔτι ἠπίστουν, ὡς νεκροῦ δῆθεν κομιζομένου Ἀλεξάνδρου,
πρίν γε δή, προσχούσης τῆς νεὼς τῇ ὄχθῃ, ὁ μὲν τὴν χεῖ-
5 ρα ἀνέτεινεν ἐς τὸ πλῆθος· οἱ δὲ ἀνεβόησαν, ἐς τὸν οὐρα-
νὸν ἀνασχόντες τὰς χεῖρας, οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν Ἀλέξαν-

5. Construe: τότε δ' ἐδόκουν τε εἶναι ἐν μέσῳ ποταμῶν ἀδιαβάτων, καὶ ἐφαίνετο πάντα ἄπορα καὶ ἀμήχανα σφίσιν, ἐρήμοις Ἀλεξάνδρου.

7. De particula ὅσον οὔπω *jam jam* vid. Hogew. p. 804.

C. XIII.

Arg. Post desperationem militum varios per gaudia gestus movit Alexander, in castra revectus. Sparsio florum in regem, qui tamen arguitur temere subiens pericula. Solatium regis in Boeoto.

1. κομίζεται etc.] *defertur ad ripas fluvii Hydraotis et navem in isto fluvio fluentem.* Vocat πλοῖον κατὰ τὸν ποταμὸν quod alioqui dicunt, ποτάμιον πλοῖον, quod prout licuit in tempore, adornatum fuit commoditati regis. Gron.

2. ἐπὶ ταῖς ξυμβολαῖς] non tamen in angulo ipso, sed paulo superius ad Hydraoten, ut patet ex c. 14, 8.

θεόν· πολλοῖς δὲ καὶ δάκρυα ἐπὶ τῷ ἀνελπίστῳ προε-
χύθη ἀκούσια. Καὶ οἱ μὲν τῶν ὑπασπιστῶν κλίνην προσ- 6
έφερον αὐτῷ ἐκκομιζομένῳ ἐκ τῆς νεώς· ὁ δὲ τὸν ἵππον
προσαγαγεῖν ἐκέλευσεν. Ὡς δὲ ἐπιβὰς τοῦ ἵππου ὤφθη, 7
αὖθις κρότῳ δὴ πολλῷ ἐπεκτύπησεν ἡ στρατιὰ πᾶσα·
ἐπήχησαν δὲ αἵ τε ὄχθαι, καὶ αἱ πλησίον αὐτῶν νάπαι.
Προσάγων δὲ ἤδη τῇ σκηνῇ καταβαίνει ἀπὸ τοῦ ἵππου, 8
ὥστε καὶ βαδίζων ὀφθῆναι· οἱ δὲ ἐπέλαζον ἄλλοθεν 9
ἄλλος, οἱ μὲν χειρῶν, οἱ δὲ γονάτων, οἱ δὲ τῆς ἐσθῆτος
αὐτῆς ἁπτόμενοι· οἱ δὲ, καὶ ἰδεῖν ἐγγύθεν, καί τι καὶ
ἐπευφημίσαντες ἀπελθεῖν· οἱ δὲ ταινίαις ἔβαλλον, οἱ
δὲ ἄνθεσιν, ὅσα ἐν τῷ τότε ἡ Ἰνδῶν γῆ παρεῖχε.
Νέαρχος δὲ λέγει, ὅτι χαλεποὶ αὐτῷ τῶν φίλων ἐγένοντο 10
ὅσοι ἐκάκιζον, ὅτι αὐτὸς πρὸ τῆς στρατιᾶς κινδυνεύοι· οὐ
γὰρ στρατηγοῦ ταῦτα, ἀλλὰ στρατιώτου εἶναι. Καὶ μοὶ 11
δοκεῖ ἄχθεσθαι Ἀλέξανδρος τοῖσδε τοῖς λόγοις, ὅτι
ἀληθεῖς τε ὄντας ἐγίνωσκε, καὶ αὐτὸν ὑπαίτιον τῇ ἐπι-
τιμήσει· καὶ ὅμως ὑπὸ μένους τε τοῦ ἐν ταῖς μάχαις, καὶ 12
τοῦ ἔρωτος τῆς δόξης, καθάπερ οἱ ἄλλης τινὸς ἐξηττώ-
μενοι, οὐ καρτερὸς ἦν ἀπέχεσθαι τῶν κινδύνων· Ἄνθρω- 13
πον δέ τινα πρεσβύτερον λέγει Βοιώτιον (τὸ δὲ ὄνομα τοῦ
ἀνθρώπου οὐ λέγει) ὡς ἀχθόμενόν τε πρὸς τὰς ἐπιτιμή-
σεις τῶν φίλων κατέμαθεν Ἀλέξανδρον, καὶ ἐσκυθρω-
πακότα, προσελθόντα τοῦτον βοιωτιάζοντα ἅμα τῇ

Cap. XIII.

9. ἡ Ἰνδῶν γῆ ex MStis omnibus pro ἡ Ἰνδ. χώρα.

9. οἱ δὲ, καὶ ἰδεῖν etc.] *alii accedebant usque, ut propius eum contemplarentur, atque etiam fausti ominis aliquid emittentes discederent. Gron.*

12. καὶ ὅμως ὑπὸ μένους τε etc.] *attamen ab robore in pugnis et amore* hujus *gloriae, sicut alii ab quacunque alia* gloria *superati* et possessi, *non poterat temperare sibi, ut ab periculis caveret. Gron.*

13. βοιωτιάζοντα] Boeotis non tantum ingenium fuit crassius, sed vox ipsorum etiam rusticum quid et inconditum caeteris Graecis sonare videbatur. Hinc inter convicia, quibus Aeschines lapidat Demosthenem, etiam illud objecit, ut est apud Erasmum in adagio *Boeotissare*, quod

14 φωνῇ, ταῦτα φάναι· Ὦ Ἀλέξανδρε, ἀνδρῶν τὰ ἔργα· καί τι καὶ ἰαμβεῖον ἐπειπεῖν, τὸν δὲ νῦν εἶναι τοῦ ἰαμβείου, Ὅτι τῷ τι δρῶντι καὶ παθεῖν ἐστιν ὀφειλόμενον. Καὶ τοῦτον ἔν τε τῷ παραυτίκα εὐδοκιμῆσαι, καὶ ἐπιτηδειότερον ἐς τὸ ἔπειτα Ἀλεξάνδρῳ γενέσθαι.

1 XIV. Ἐν τούτῳ δὲ ἀφίκοντο παρ' Ἀλέξανδρον τῶν Μαλλῶν τῶν ὑπολειπομένων πρέσβεις, ἐνδιδόντες τὸ ἔθνος· καὶ παρὰ Ὀξυδρακῶν οἵ τε ἡγεμόνες τῶν πόλεων, καὶ οἱ νομάρχαι αὐτοὶ, καὶ ἄλλοι ἅμα τούτοις ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα οἱ γνωριμώτατοι, αὐτοκράτορες περὶ σπονδῶν, δῶρά τε ὅσα μέγιστα παρ' Ἰνδοῖς κομίζοντες,
2 καὶ τὸ ἔθνος καὶ οὗτοι ἐνδιδόντες· συγγνωστὰ δὲ ἁμαρτεῖν ἔφασαν, οὐ πάλαι παρ' αὐτὸν πρεσβευσάμενοι· ἐπιθυμεῖν γὰρ, ὥσπερ τινὲς ἄλλοι, ἔτι μᾶλλον αὐτοὶ ἐλευθερίας τε καὶ αὐτόνομοι εἶναι, ἥν τινα ἐλευθερίαν ἐξότου Διόνυσος ἐς Ἰνδοὺς ἧκε, σώαν σφίσιν εἶναι ἐς Ἀλέ-
3 ξανδρον· εἰ δὲ καὶ Ἀλεξάνδρῳ δοκοῦν ἐστιν (ὅτι καὶ Ἀλέξανδρον ἀπὸ θεῶν γενέσθαι λόγος κατέχει) σατράπην τε ἀναδέξεσθαι, ὅντινα τάττοι Ἀλέξανδρος, καὶ φόρους ἀποίσειν, τοὺς Ἀλεξάνδρῳ δόξαντας· διδόναι δὲ
4 καὶ ὁμήρους ἐθέλειν, ὅσους ἂν αἰτῇ Ἀλέξανδρος. Ὁ δὲ χιλίους ᾔτησε τοὺς κρατιστεύοντας τοῦ ἔθνους· οὓς εἰ μὲν βούλοιτο, ἀντὶ ὁμήρων καθέξειν· εἰ δὲ μὴ, ξυστρατεύοντας ἕξειν, ἔς τ' ἂν διαπολεμηθῇ αὐτῷ πρὸς τοὺς ἄλλους Ἰνδούς.
5 Οἱ δὲ τούς τε χιλίους ἔπεμψαν, τοὺς κρατίστους καὶ μεγίστους σφῶν ἐπιλεξάμενοι, καὶ ἅρματα πεντακόσια, οὐκ
6 αἰτηθέντες, καὶ τοὺς ἀμβάτας τῶν ἁρμάτων. Ἀλέξαν-

14. ἐπειπεῖν — ex Opt. pro vulgato ὑπειπεῖν.

Boeotorum more vociferaretur immodice et indecore. *Raph.*

C. XIV.

Arg. Deditio Mallorum et Oxydracarum. Hydaspes, Hydraotes, Hyphasis fluvii per Acesinen in Indum fluunt.

1. αὐτοκράτορες] cf. not. ad I, 26, 4.

4. καθέξειν — ἕξειν], sc. δέσποτ

ρος δὲ σατράπην μὲν τούτοις τε καὶ τῶν Μαλλῶν τοῖς τι σωζομένοις ἐπέταξε Φίλιππον· τοὺς ὁμήρους δὲ αὐτοῖς φῆκε, τὰ δὲ ἅρματα ἔλαβεν.
7 Ὡς δὲ ταῦτα αὐτῷ εκόμιστο, καὶ πλοῖα ἐπὶ τῇ διατριβῇ τῇ ἐκ τοῦ τραύματος πολλὰ προσεναυπήγητο, ἀναβιβάσας ἐς τὰς ναῦς ῶν μὲν ἑταίρων ἱππέων ἱππέας ἑπτακοσίους καὶ χιλίους, ῶν ψιλῶν δὲ ὅσουσπερ καὶ πρότερον, πεζοὺς δὲ ἐς μυρίους, λίγου μέν τοι τῷ Ὑδραώτῃ ποταμῷ κατέπλευσεν·
8 ὡς ὲ συνέμιξεν ὁ Ὑδραώτης τῷ Ἀκεσίνῃ, ὅτι ὁ Ἀκεσίνης ρατεῖ τοῦ Ὑδραώτου τῇ ἐπωνυμίᾳ, κατὰ τὸν Ἀκεσίνην ὖ ἔπλει, ἔς τε ἐπὶ τὴν ξυμβολὴν τοῦ Ἀκεσίνου καὶ τοῦ Ινδοῦ ἧκε.
9 Τέσσαρες γὰρ οὗτοι μεγάλοι ποταμοὶ, καὶ αυσίποροι οἱ τέσσαρες, εἰς τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν τὸ ὕδωρ ξυμβάλλουσιν, οὐ ξὺν τῇ σφετέρᾳ ἕκαστος ἐπωνυμίᾳ· ἀλλὰ ὁ Ὑδάσπης μὲν ἐς τὸν Ἀκεσίνην ἐμβάλλει· [ἐμβαλὼν δὲ, τὸ πᾶν ὕδωρ Ἀκεσίνης παρέχεται καλούμενον.]
10 Αὖθις δὲ ὁ Ἀκεσίνης οὗτος ξυμβάλλει τῷ Ὑδραώτῃ, καὶ παραλαβὼν τοῦτον, ἔτι Ἀκεσίνης ἐστί· καὶ τὸν Ὕφασιν ἐπὶ τούτῳ ὁ Ἀκεσίνης παραλαβὼν, τῷ αὐτῷ δὴ ὀνόματι ἐς τὸν Ἰνδὸν ἐμβάλλει· ξυμβαλὼν δὲ, ξυγχωρεῖ δὴ τῷ Ἰνδῷ.
11 Ἔνθεν δὴ ὁ Ἰνδὸς, πρὶν ἐς τὸ Δέλτα σχισθῆναι, οὐκ ἀπιστῶ ὅτι καὶ ἐς ἑκατὸν σταδίους ἔρχεται, καὶ ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν τυχὸν, ἵναπερ λιμνάζει μᾶλλον.

Cap. XIV.

7. ἱππέων ἱππέας — priorem voculam ex Opt. addidi.
8. ἐν τῇ ἐπωνυμίᾳ — primam voculam, Opt. jubente, abjeci.
9. Quae verba uncis inclusa sunt, suspecta sunt, et quia in Optimo non leguntur, et quia non eodem modo in omnibus codd. scribuntur (nam alii scribunt Ἀκεσίνην, alii παρέχεται) nec conveniunt cum Arrianea scribendi simplicitate. Vertenda enim sunt cum Raphelio: *Postquam autem in* Acesinen *lapsus est* Hydaspes, *universa illa aqua Acesines vocata progreditur.*

7. ὅσουσπερ καὶ πρότερον] nempe τοὺς τοξότας καὶ τοὺς Ἀγριάνας. c. 2, 3.
10. ἐπὶ τούτῳ] *post hunc, praeter hunc.* Videtur autem Arrianus non satis sibi constare, cum in Ind. c. 4, 8. scribat, Hyphasin non per se in Acesinen illabi, sed ab Hydraote recipi. *Raph.*
ξυγχωρεῖ δὴ τῷ Ἰνδῷ] *cedit tandem Indo* sc. appellationem suam.

1 XV. Ἐνταῦθα ἐπὶ τῇ ξυμβολῇ τοῦ Ἀκεσίνου καὶ
τοῦ Ἰνδοῦ προσέμενεν, ἐς τε ἀφίκετο αὐτῷ ξὺν τῇ στρατιᾷ
Περδίκκας, καταστρεψάμενος ἐν παρόδῳ τὸ Ἀβαστανῶν
2 ἔθνος αὐτόνομον. Ἐν τούτῳ δὲ ἄλλαι τε προσγίγνονται
Ἀλεξάνδρῳ τριακόντοροι, καὶ πλοῖα στρογγύλα ἄλλα,
3 ἃ δὴ ἐν Ξάθροις ἐναυπηγήθη αὐτῷ, οἱ δὴ ἄλλο ἔθνος
Ἰνδῶν αὐτόνομον προσεχώρησαν. Καὶ παρὰ Ὀσσαδίων,
καὶ τούτου γένους αὐτονόμου Ἰνδικοῦ, πρέσβεις ἧκον, ἐνδι-
4 δόντες καὶ οὗτοι τοὺς Ὀσσαδίους. Φιλίππῳ μὲν δὴ τῆς
σατραπείας ὅρους ἔταξε τὰς συμβολὰς τοῦ τε Ἀκεσίνου
καὶ Ἰνδοῦ· καὶ ἀπολείπει ξὺν αὐτῷ τούς τε Θρᾷκας πάν-
τας, καὶ ἐκ τῶν τάξεων ὅσοι ἐς φυλακὴν τῆς χώρας ἱκανοὶ
5 ἐφαίνοντο. Πόλιν τε ἐνταῦθα κτίσαι ἐκέλευσεν ἐπ' αὐτῇ
ξυμβολῇ τοῖν ποταμοῖν, ἐλπίσας μεγάλην τε ἔσεσθαι
καὶ ἐπιφανῆ ἐς ἀνθρώπους, καὶ νεωσοίκους ποιηθῆναι.
6 Ἐν τούτῳ δὲ καὶ Ὀξυάρτης ὁ Βάκτριος, ὁ Ῥωξάνης τῆς
γυναικὸς Ἀλεξάνδρου πατὴρ, ἧκε παρ' Ἀλέξανδρον, καὶ
προστίθησιν αὐτῷ Παραπαμισάδων σατραπεύειν, ἀπαλ-
λάξας Τιρυάσπην τὸν πρόσθεν σατράπην, ὅτι οὐκ ἐν
7 κόσμῳ ἐξηγεῖσθαι αὐτῷ ὁ Τιρυάσπης ἐξήγγελτο. Ἔν-
θα δὴ διαβιβάσας Κρατερόν τε καὶ τῆς στρατιᾶς τὴν
πολλὴν καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἐν ἀριστερᾷ τοῦ ποταμοῦ, ὅτι
εὐπορώτερά τε ταύτῃ τὰ παρὰ τὸν ποταμὸν στρατιᾷ βα-
ρείᾳ ἐφαίνετο, καὶ τὰ ἔθνη τὰ προσοικοῦντα οὐ πάντῃ φι-

Cap. XV.

1. ἐπὶ τῇ ξυμβολῇ — ex Optimo, pro vulgato ἐπὶ ταῖς ξυμβολαῖς.
6. Τιρυάσπην — cf. nota ad IV, 22, 6.

C. XV.

Arg. Abastani, Xathri, Ossadii et Sogdi. Parapamisadis et Indi ripae proximis Oxyartes et Pithon praefecti. Musicanus, rex.

1. τὸ Ἀβαστανῶν ἔθνος] Curt. IX, 8, 4-7., eos nominat Sabracas; validam quidem gentem, at primo exercitus adventu ita territos, ut legatos mitterent, gentem dedituros. Diod. XVII, 102. eosdem nominat Sambastas, et praeter has Sodras et Massanos. In Arriani Ind. 4, 8. circa hos regiones, ubi Abastani, inveniuntur Astrobae. Ceterum de Abastanis, Xathris et Ossadiis nihil invenio.

7. ἐν ἀριστερᾷ pro ἐς ἀριστερὰν.

λια ἦν, αὐτὸς κατέπλει ἐς τῶν Σόγδων τὸ βασίλειον· καὶ 8
ἐνταῦθα πόλιν τε ἐτείχιζεν ἄλλην, καὶ νεωσοίκους ἐποίει
ἄλλους, καὶ τὰ πλοῖα αὐτῷ τὰ πεπονηκότα ἐπεσκευάσθη.
Τῆς δὲ ἀπὸ τῶν ξυμβολῶν τοῦ τε Ἰνδοῦ καὶ Ἀκεσίνου χώ- 9
ρας, ἔς τε ἐπὶ θάλασσαν, σατράπην ἀπέδειξεν Ὀξυάρ-
την καὶ Πείθωνα, ξὺν τῇ παραλίᾳ πάσῃ τῆς Ἰνδῶν γῆς·
καὶ Κρατερὸν μὲν ἐκπέμπει αὖθις ξὺν τῇ στρατιᾷ· [διὰ
τῆς Ἀραχώτων καὶ Δράγγων γῆς·] αὐτὸς δὲ κατέπλει 10
ἐς τὴν Μουσικανοῦ ἐπικράτειαν, ἥν τινα εὐδαιμονεστάτην
τῆς Ἰνδῶν γῆς εἶναι ἐξηγγέλλετο, ὅτι οὔπω οὔτε ἀπηντή-
κει αὐτῷ Μουσικανὸς, ἐνδιδοὺς αὐτόν τε καὶ τὴν χώραν,
οὔτε πρέσβεις ἐπὶ φιλίᾳ ἐκπέμπει, οὐδέ τι οὔτε αὐτὸς ἐπε-

9. καὶ Κρατερὸν μὲν etc. Sensus, si locus sanus, appereret ex c. 17, 6 et 27, 6. essetque: „Craterum vero cum exercitu suo nunc ex India dimittit, ut rediret per Arachotorum et Drangorum fines, ipsumque in Carmania maneret.“ αὖθις esset h. l. germanicum wieder, non iterum. (Den Craterus schickt er wieder zurück aus Indien.) ut 17, 5 et multis locis. Sed locus laborat; et mihi quidem dubium non est, quin voces διὰ τῆς Ἀραχώτων καὶ Δράγγων γῆς glossema sint. Primum durior est explicatio verbi ἐκπέμπειν *remittere ex India*, quum adjiciendum esset: ἐκ τῆς Ἰνδικῆς γῆς. Ἐκπέμπειν enim in nostro simpliciter est: ex castris progredi jubere. Quod si vero mitterem, idem tamen homo, qui nunc ex India remittitur, amplius in India versari nequit. Craterus autem e Sogdis in Musicani adhuc fines pervenit, non parum a Sogdis distantes, ibique arcem munivit (sect. 14.) Ergo nondum remissus erat. Quis enim credat, Arrianum post pauca verba oblitum esse, quae modo scripserat? Porro merito accusandus esset auctor, quod non adjiceret, quibuscum copiis Craterus remissus sit. Denique c. 17, 6. demum locus is est, ubi Craterus remissus narratur. Inter copias vero, quibus ibi praefectus narratur, sunt Macedonum ὅσους ἐς Μακεδονίαν ἀπομάχους ὄντας ἤδη ἔστελλε τὴν ἐπ' Ἀραχώτων καὶ Δράγγων. Quorum remissio longe prior est, quam Crateri, quibus autem lector quis ab initio Craterum praefectum fuisse credidisse videtur; et quum nostrum locum non intelligeret, Crateri ex India recessum ibi indicari putans, verba, quae notavi, inseruit. Quae si iterum ejicis, omnia sana sunt, et sic interpretanda: Craterum ex Sogdis et nova urbe cum exercitu pedestri, quem ducebat, emittit, ut ad laevam Indi ripam longius progrederetur meridiem versus, in Musicani regionem; ipse eodem cum navibus tendit.

10. ὅτι οὔπω οὔτε — Tertiam voculam ex Opt. nunc addidi. Ex eodem mox scripsi ἄξια τοῖς Ἰνδοῖς pro ἄξ. παρ' Ἰνδοῖς.

πόμφει, ἃ δὴ μεγάλῳ βασιλεῖ εἰκὸς, ἔτι τι ἠτήκει ἐξ
11 Ἀλεξάνδρου. Καὶ γίγνεται αὐτῷ ὁ πλοῦς κατὰ τὸν πο-
ταμὸν ἐς τοσόνδε ἐσπουδασμένος, ὥς τε ἔφθη ἐπὶ τοῖς
ὁρίοις γενέσθαι τῆς Μουσικανοῦ χώρας, πρὶν πυθέσθαι
Μουσικανὸν, ὅτι ὥρμηται ὡς ἐπ' αὐτὸν Ἀλέξανδρος.
12 Οὕτω δὴ ἐκπλαγεὶς, κατὰ τάχος ἀπήντα Ἀλεξάνδρῳ,
δῶρά τε τὰ πλείστου ἄξια τοῖς Ἰνδοῖς κομίζων, καὶ τοὺς
ἐλέφαντας ξύμπαντας ἄγων, καὶ τὸ ἔθνος τε καὶ αὐτὸν
ἐνδιδοὺς, καὶ ὁμολογῶν ἀδικεῖν, ὅπερ μέγιστον παρ' Ἀλε-
13 ξάνδρῳ ἦν ἐς τὸ τυχεῖν ὧν τις δέοιτο. Καὶ οὖν καὶ Μουσι-
κανῷ ἐπὶ τοῖσδε ἄδεια ἐδόθη ἐξ Ἀλεξάνδρου· καὶ τὴν
πόλιν ἐθαύμασεν Ἀλέξανδρος καὶ τὴν χώραν, καὶ ἄρ-
14 χειν αὐτῆς Μουσικανῷ ἔδωκε. Κρατερὸς δὲ ἐν τῇ πόλει
ἐτάχθη τὴν ἄκραν ἐκτειχίσαι· καὶ παρόντος ἔτι ἐτειχί-
σθη Ἀλεξάνδρου, καὶ φυλακὴ κατεστάθη, ὅτι ἐπιτή-
δειον αὐτῷ ἐφάνη τὸ χωρίον ἐς τὸ κατέχεσθαι τὰ κύκλῳ
ἔθνη φυλαττόμενα.

1 XVI. Ἔνθεν δὲ ἀναλαβὼν τούς τε τοξότας, καὶ
τοὺς Ἀγριάνας, καὶ τὴν ἵππον τὴν ἅμα οἱ πλεύσασαν, ἐξε-
λαύνει ἐπὶ τὸν νομάρχην, τῆς ταύτῃ γῆς (ὄνομα δὲ ἦν
Ὀξυκανὸς) ὅτι μήτε αὐτὸς ἀφῖκτο, μήτε πρέσβεις παρ'
2 αὐτοῦ ἧκον ἐνδιδόντες αὐτόν τε καὶ τὴν χώραν. Δύο μὲν
δὴ πόλεις τὰς μεγίστας τῶν ὑπὸ τῷ Ὀξυκανῷ ἐξ ἐφόδου
κατὰ κράτος ἔλαβεν· ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ τούτων καὶ αὐτὸς
3 Ὀξυκανὸς ἑάλω. Ὁ δὲ τὴν μὲν λείαν τῇ στρατιᾷ δίδωσι,
τοὺς ἐλέφαντας δὲ ἅμα οἱ ἦγε· καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις
αὐτῷ αἱ ἐν τῇ αὐτῇ χώρᾳ ἐνεδίδοντο ἐπιόντι, οὐδέ τις ἐτρά-
πετο ἐς ἀλκήν· οὕτω καὶ Ἰνδοὶ πάντες ἐδεδούλωντο ἤδη
τῇ γνώμῃ πρὸς Ἀλέξανδρόν τε καὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης.
4 Ὁ δὲ ἐπὶ Σάμβον αὖ ἦγε, τῶν ὀρείων Ἰνδῶν σατράπην

C. XVI.
Arg. Regiones Oxycani et Sambi ab Alexandro subjectae.

4. De nominis Sambi alia apud alios scriptura vide Freinsh. ad Curt. IX, 8, 13. Sambum

ὑπ' αὐτοῦ καταςαθέντα, ὃς πεφευγέναι αὐτῷ ἐξηγγέλλετο, ὅτι Μουσικανὸν ἀφειμένον πρὸς Ἀλεξάνδρου ἐπύθετο· καὶ τῆς χώρας τῆς ἑαυτοῦ ἄρχοντα· τὰ γὰρ πρὸς Μουσικανὸν αὐτῷ πολέμια ἦν.
Ὡς δὲ ἐπέλαζεν ἤδη τῇ πόλει 5
Ἀλέξανδρος, ἥντινα μητρόπολιν εἶχεν ἡ τοῦ Σάμβου χώρα (ὄνομα ἦν τῇ πόλει Σινδόμανα) αἵ τε πύλαι αὐτῷ ἀνοίγονται προσάγοντι, καὶ οἱ οἰκεῖοι οἱ τοῦ Σάμβου τά τε χρήματα ἀπηρίθμησαν καὶ τοὺς ἐλέφαντας μετὰ σφῶν ἄγοντες ἀπήντων.
Οὐ γὰρ δὴ Ἀλεξάνδρῳ γε πολεμίως 6
ἔχοντα Σάμβον φυγεῖν, ἀλλὰ Μουσικανοῦ τὴν ἄφεσιν δείσαντα.
Ὁ δὲ καὶ ἄλλην πόλιν ἐν τούτῳ ἀποςᾶσαν 7
εἷλε, καὶ τῶν Βραχμάνων (οἳ δὴ σοφιςαὶ τοῖς Ἰνδοῖς εἰσιν) ὅσοι αἴτιοι τῆς ἀποςάσεως ἐγένοντο, ἀπέκτεινεν· ὑπὲρ ὧν ἐγὼ τῆς σοφίας, εἰ δή τίς ἐςιν, ἐν τῇ Ἰνδικῇ ξυγγραφῇ δηλώσω.

XVII. Καὶ ἐν τούτῳ Μουσικανὸς αὐτῷ ἀφεςάναι 1
ἐξήγγελτο· καὶ ἐπὶ τοῦτον μὲν ἐκπέμπει Πείθωνα τὸν

Cap. XVI.

5. *οἱ τοῦ Σάμβου* — priorem voculam ex MStis nunc adjeci.

miror dici Indiae montanae satrapam ab Alexandro positum; unde enim satrapam regioni ponere potuit, quam non tenebat? Sambum autem diu jam istas regiones tenuisse, perspicuum est ex inimicitia cum Musicano. Deinde si Sambus esset Satrapa Alexandri, cur fugeret regem, Musicano ignoscentem? Hoc saltem probat, Sambum non minus fuisse regulum indicum, quam Musicanum; et quum hosti suo ab Alexandro veniam datam audiret, nihil boni ab Alexandro expectabat, et sicut Porus alter, fugae se mandabat. Accedit, Diodorum XVII, 102. de *Sambi regno* et Curtium de *Sabo rege* loqui; neuter eum satrapam appellat. Si fuit satrapa, negligentia tamen Arriani vituperanda est, qui forte notare oblitus est, Sambum, antequam Alexander ad Musicanum pervenisset, legatos ad regem, se et suos dedituros, misisse (tale quid Curtius referre videtur IX, 8, 17.) eumque eidem regioni, quam jam tenebat, sub nomine satrapae ab Alexandro praefectum esse. — Sambi regio ad laevam Indi ripam fuisse videtur, sicut regna reliquorum hic nominatorum Indorum. Supra vero aliorum Indorum montanorum mentio fuit, in dextra Indi incolentium.

C. XVII.

Arg. Musicanus in crucem actus; Pattala oblata Alexandro, sed perfide.

2 Ἀγήνορος σατράπην, ξὺν στρατιᾷ ἀποχρώσῃ. Αὐτὸς
δὲ τὰς πόλεις τὰς ὑπὸ Μουσικανῷ τεταγμένας, τὰς μὲν
ἐξανδραποδίσας αὐτῶν κατέσκαψεν, εἰς ἃς δὲ φρουρὰς
3 εἰσήγαγε, καὶ ἄκρας ἐξετείχισε. Ταῦτα δὲ διαπρα-
ξάμενος, ἐπὶ τὸ στρατόπεδόν τε ἐπανῆκε, καὶ τὸν στόλον.
Ἔνθα δὴ Μουσικανός τε ξυλληφθεὶς ἄγεται πρὸς Πείθω-
νος, καὶ τοῦτον κρεμάσαι Ἀλέξανδρος κελεύει ἐν τῇ
αὐτοῦ γῇ, καὶ τῶν Βραχμάνων ὅσοι αἴτιοι τῆς ἀποστάσεως
4 τῷ Μουσικανῷ κατέστησαν. Ἀφίκετο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ
τῶν Παττάλων τῆς χώρας ἄρχων (ὃ δὴ τὸ Δέλτα ἔφην
εἶναι τὸ πρὸς τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰνδοῦ ποιούμενον, μεῖζον ἔτι
τοῦ Δέλτα τοῦ Αἰγυπτίου) καὶ οὗτος τήν τε χώραν αὐτοῦ ἐνε-
δίδου πᾶσαν, καὶ αὐτόν τε καὶ τὰ αὐτοῦ ἐπέτρεψε.
5 Τοῦτον μὲν δὴ ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ ἐκπέμπει αὖθις, πα-
ραγγείλας παρασκευάζειν ὅσα ἐς ὑποδοχὴν τῇ στρατιᾷ·
6 αὐτὸς δὲ Κρατερὸν μὲν, τήν τε Ἀττάλου τάξιν ἄγοντα
καὶ τὴν Μελεάγρου καὶ Ἀντιγένους, καὶ τῶν τοξοτῶν ἔστιν
οὕς, καὶ τῶν ἑταίρων τε καὶ ἄλλων. Μακεδόνων ὅσους ἐς
Μακεδονίαν ἀπομάχους ὄντας ἤδη ἔστελλε τὴν ἐπ' Ἀρα-
χωτῶν καὶ Δραγγῶν, ἔπεμπεν ἐς Καρμανίαν, καὶ τοὺς
7 ἐλέφαντας τούτῳ ἄγειν ἔδωκε· τὴν δὲ ἄλλην στρατιὰν,
ὅση γε μὴ ξὺν αὐτῷ κατέπλει ὡς ἐπὶ θάλασσαν, Ἡφαι-
8 στίων ἐπετάχθη. Πείθωνα δὲ τούς τε ἱππακοντιστὰς ἄγον-
τα καὶ τοὺς Ἀγριάνας ἐς τὴν ἐπέκεινα ὄχθην τοῦ Ἰνδοῦ δια-

4. ἔφην] supra V, 3. extremo. *Raph.*

μεῖζον ἔτι τοῦ Δέλτα τοῦ Αἰγυπτίου] Haec non pendent a verbo ἔφην, tanquam his quoque Arrianus diceret se repetere, quae dixit in praecedentibus, sed tantum sunt expositio et explanatio vocis Δέλτα. *Gron.* Similia fere repetit Arr. in Ind. 2, 6. et falli non videtur, qui Pattala majora credit, quam Delta Aegyptium. cf. not. ad Ind. l. l. Ceterum in seqq. distingue urbem in insula et insulam ipsam eodem nomine designatam.

7. ἐπετάχθη sc. ἄγειν.

8. ἐς τὴν ἐπέκεινα ὄχθην] Dicit auctor, a dextra Indi ripa, unde Craterus dimissus erat, et qua Hephaestioni progrediendum erat, Pithonem in laevam missum esse, ut retro iret, unde venerat Alexander, novas illas urbes spectaturus, de quibus loquutus erat auctor c. 15, 5. et 8.

διαβάσας, οὐχ ᾗπερ Ἡφαιστίων τὴν στρατιὰν ἄγειν ἔμελλε,
τάς τε ἐκτετειχισμένας ἤδη πόλεις ξυνοικίσαι ἐκέλευσε·
καὶ εἰ δή τινα νεωτερίζοιτο πρὸς τῶν ταύτῃ Ἰνδῶν, καὶ
ταῦτα ἐς κόσμον καταστήσαντα, ξυμβάλλειν οἱ ἐς τὰ
Πάτταλα. Ἤδη δὲ τρίτην ἡμέραν αὐτῷ τοῦ πλοῦ ἔχοντι 9
ἐξαγγέλλεται, ὅτι τῶν Παττάλων ὕπαρχος ξυλλαβὼν
τῶν Παταλέων τοὺς πολλοὺς, ἀποδεδρακὼς οἴχετο,
ἀπολιπὼν τὴν χώραν ἔρημον· καὶ ἐπὶ τούτῳ πλείονι ἢ
πρόσθεν σπουδῇ κατέπλει Ἀλέξανδρος. Ὡς δὲ ἀφί- 10
κετο ἐς τὰ Πάτταλα, τήν τε πόλιν καὶ τὴν χώραν ἔρη-
μον καταλαμβάνει τῶν ἐνοικούντων τε καὶ ἐπεργαζομένων.
Ὁ δὲ κατὰ δίωξιν τῶν φευγόντων ἐκπέμψας τῆς στρα- 11
τιᾶς τοὺς κουφοτάτους, ἐπεί τινες αὐτῶν ξυνελήφθησαν,
ἀποπέμπει τούτους παρὰ τοὺς ἄλλους, ἐντειλάμενος ἐπα-
νιέναι θαρροῦντας· εἶναι γὰρ αὐτοῖς τήν τε πόλιν οἰκεῖν 12
ὡς πρόσθεν, καὶ τὴν χώραν ἐργάζεσθαι· καὶ ἐπανῆλ-
θον οἱ πολλοὶ αὐτῶν.

XVIII. Αὐτὸς δὲ Ἡφαιστίωνι προστάξας τειχί- 1
ζειν ἐν τοῖς Παττάλοις ἄκραν, ἀποπέμπει ἐς τὴν ἄνυδρον
τῆς πλησίον γῆς φρέατά τε ὀρύξαντας καὶ οἰκήσιμον τὴν
χώραν κατασκευάσοντας· καὶ τούτοις ἐπέθεντο τῶν προσ- 2
χώρων τινὲς βαρβάρων, καὶ ἔστι μὲν οὓς διέφθειραν αὐ-
τῶν ἄφνω προσπεσόντες, πολλοὺς δὲ καὶ σφῶν ἀποβα-
λόντες, ἔφυγον εἰς τὴν ἔρημον· ὥστε ἐπιτελεσθῆναι τοῖς 3
ἐκπεμφθεῖσι τὰ ἔργα, προσγενομένης αὐτοῖς καὶ ἄλλης
στρατιᾶς, ἣν Ἀλέξανδρος, πυθόμενος τῶν βαρβάρων
τὴν ἐπίθεσιν, ἐστάλκει μεθέξοντας τοῦ ἔργου. Περὶ δὲ 4
τοῖς Παττάλοις σχίζεται τοῦ Ἰνδοῦ τὸ ὕδωρ ἐς δύο ποτα-

C. XVIII.
Arg. Pattalis castellum, portus, et navalia exstruuntur. Infausta ad Indi ostium navigatio Alexandri. Latitudo maxima Indi.

1. οἰκήσιμον] quia naustathmon et navalia ibi conditurus erat, partim vero etiam, ut exercitus praeteriens et praeternavigans penuria aquae non urgeretur, ut vides c. 20, 7.

μὰς μεγάλας· καὶ ἔτοι ἀμφότεροι σώζουσι τοῦ Ἰνδοῦ τὸ ὄνομα, ἔς τε ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Ἐνταῦθα ναύσταθμόν
5 τε καὶ νεωσοίκους ἐποίει Ἀλέξανδρος. Ὡς δὲ προὐκεχωρήκει αὐτῷ τὰ ἔργα, ὁ δὲ καταπλεῖν ἐπενόει ἔς τε ἐπὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ ἐν δεξιᾷ ῥέοντος ποταμοῦ ἐς τὴν θάλασ-
6 σαν· Λεοννάτον μὲν δή, δοὺς αὐτῷ τῶν τε ἱππέων ἐς χιλίους, καὶ τῶν ὁπλιτῶν τε καὶ ψιλῶν ἐς ὀκτακισχιλίους, κατὰ τὴν νῆσον τὰ Πάτταλα ἐκπέμπει ἀντιπαράγειν τῷ
7 στόλῳ· αὐτὸς δὲ τὰς μάλιστα τῶν νεῶν ταχυναυτούσας ἀναλαβών, ὅσαι τε ἡμιόλιαι, καὶ τὰς τριακοντόρους πάσας, καὶ τῶν κερκούρων ἔστιν οὕς, ἔπλει κατὰ τὸν ποτα-
8 μόν, τὸν ἐν δεξιᾷ. Οὐκ ἔχοντι δὲ αὐτῷ ἡγεμόνα τοῦ πλοῦ, ὅτι πεφεύγεσαν οἱ ταύτῃ Ἰνδοί, ἀπορώτερα τὰ τοῦ κα-
9 τάπλου ἦν· χειμών τε ἐπιγίγνεται ἐς τὴν ὑστεραίαν ἀπὸ τῆς ἀναγωγῆς, καὶ ὁ ἄνεμος τῷ ῥόῳ πνέων ὑπεναντίος κοῖλόν τε ἐποίει τὸν ποταμόν, καὶ τὰ σκάφη διέσεισεν, ὥς τε ἐπόνησαν αὐτῷ αἱ πλεῖσται τῶν νεῶν· τῶν δὲ τριακοντόρων ἔστιν αἳ καὶ πάντῃ διελύθησαν. Ἔφθασαν δὲ ἐποκείλαντες αὐτάς, πρὶν παντάπασι διαπεσεῖν ἐν τῷ
10 ὕδατι. Ἕτεραι οὖν ξυνεπήγνυντο. Καὶ τῶν ψιλῶν τοὺς κουφοτάτους ἐκπέμψας ἐς τὴν προσωτέρω τῆς ὄχθης χώραν, ξυλλαμβάνει τινὰς τῶν Ἰνδῶν, καὶ οὗτοι τὸ ἀπὸ
11 τοῦδε ἐξηγοῦντο αὐτῷ τὸν πόρον. Ὡς δὲ ἧκον ἵναπερ ἀναχεῖται ἐς εὖρος ὁ ποταμός, ὡς καὶ διακοσίους ταύτῃ σταδίους ἐπέχειν, ᾗπερ εὐρύτατος αὐτὸς αὑτοῦ ἦν, τό, τε πνεῦμα κατῄει μέγα ἀπὸ τῆς ἔξω θαλάσσης, καὶ αἱ

Cap. XVIII.

9. ὥστε ἐπόνησαν — Opt. habet ἐπεπονήκεισαν quod non videbatur recipiendum. Mox vero in τὸ ἀπὸ τοῦδε ex MStis omnibus et Veneta ac Basileensi primam voculam adjeci.

4. ἐνταῦθα] nempe in angulo, ubi flumen disjungitur. cf. c. 20, 2.

6. κατὰ τὴν νῆσον etc.] *qui in insula Pattalis e regione classis procederet*. Gron.

9. κοῖλον] sic etiam nostrates dicunt: das Meer gieng hohl.

11. καὶ αἱ κῶπαι] *et remi aegre inter fluctus tollerentur in altum*. Nempe ut ab undarum violentia liberi possent recte

ῶπαι ἐν κλύδωνι χαλεπῶς ἀνεφέροντο, ξυμφεύγουσιν οὖ ἐς διώρυχα, ἐς ἥν τινα οἱ ἡγεμόνες αὐτῷ καθηγήαντο.

XIX. Ἐνταῦθα ὁρμισάντων, τὸ πάθημα γίγνεαι τῆς μεγάλης θαλάσσης, ἡ ἄμπωτις· ὥς τε ἐπὶ ηρῷ ἀπελείφθησαν αὐτοῖς αἱ νῆες. Καὶ τοῦτο οὔπω 1
ρότερον ἐγνωκόσι τοῖς ἀμφ' Ἀλέξανδρον, ἔκπληξιν καὶ αὐτὸ οὐ σμικρὰν παρέσχε· πολὺ δὲ δὴ ἔτι μεῖνα, ὁπότε διελθούσης τῆς ὥρας προσήει τε τὸ ὕδωρ ἡ τὰ σκάφη μετεωρίζοντο. Ὅσας μὲν δὴ τῶν νεῶν 2
τῷ πηλῷ ἑδραίας κατέλαβεν, αὗται δὲ ἀβλαβῶς τε ετεωρίσθησαν, καὶ οὐδὲν χαλεπὸν παθοῦσαι, ἔπλεον 3

Cap. XIX.

οὔπω πρότερον — ex MSS. omnibus pro vulgato οὐ τὸ πρότερον. Quae mox sequuntur καὶ αὐτὸ οὐ σμικρὰν ad verbum quidem germanice reddi possunt: und das keinen kleinen Schrecken. Sed nusquam memini Arrianum ita loqui. Malim καὶ αὐτὴν οὐ σμικρὰν. Superius etiam ex Optimo scripsi τὸ πάθημα γίγνεται pro ἐπιγίγνεται. Somniat autem Gronovius, si ἐπιγίγνεσθαι ab Arriano usurpari putat de eo, quod ex alto descendit, ut de pluvia, vento et procella; non item γίγνεσθαι. Obstant loca multa, ex. c. IV, 24, 9. III, 14, 10. V, 14, 2. Sed vix digna res refutatione. Nisi optimus codex aliam lectionem praeferret, satis commodum etiam esset ἐπιγίγνεται i. e. *supervenit*.

usurpari ac duci, neque aut frangerentur, aut ab obruentibus fluctibus impedirentur temperare ictum. Nimirum remigatio in eo consistit, ut identidem remus educatur ex aqua, ad constituendam ictus repetitionem; id fieri facile potest in aqua strata et placida. At ubi cientur volvunturque fluctus, ut, quum putes remum ex aqua eductum habere, tunc ab anteriore inprimis parte incidens fluctus obruat eum ac implicet, non nisi difficulter et moleste ab remigante promovetur in partem prorae propiorem. *Gr.*

C. XIX.

Arg. Aestus Oceani; Cilluta insula; navigatio in oceanum et ibi sacrificia.

1. ἐνταῦθα] *ibi quum in statione essent, accidit id quod in magno mari* (non scilicet item in mediterraneo et inprimis Aegaeo, ubi vivunt Macedones et Graeci) *accidere solet*, nempe *refluxus*, *sic ut in sicco ipsis destituerentur naves, quod quum Alexandri comitibus antehac ignoratum esset, non parum eos res ipsa perturbit. Gron.*

4 αὖθις· ὅσαι δὲ ἐν ξηροτέρᾳ τε τῇ γῇ, καὶ οὐ βεβαίως γῆ
τὴν στάσιν ἔχουσαι ὑπελείφθησαν, αὗται δὲ ἀθρόου ἐπελ-
θόντος τοῦ κύματος, αἱ μὲν αὐτῶν ξυμπεσοῦσαι ἐς ἀλλή-
λας, αἱ δὲ πρὸς τῇ γῇ ἀραχθεῖσαι ξυνετρίβησαν.
5 Ταῦτά τε οὖν ἐπεσκεύασεν Ἀλέξανδρος ἐκ τῶν παρόντων,
καὶ ἐν κερκούροιν δυοῖν προπέμπει κατὰ τὸν ποταμὸν τοὺς
κατασκεψομένους τὴν νῆσον, ἐς ἥντινα οἱ ἐπιχώριοι ἔφασ-
κον ὁρμισθέα εἶναι αὐτῷ κατὰ τὸν πλοῦν τὸν ἐπὶ θά-
6 λασσαν. Κιλλουτὰ δὲ τῇ νήσῳ τὸ ὄνομα ἔλεγον. Ὡς
δὲ ἐξηγγέλθη, ὅτι ὅρμοι τε ἐν τῇ νήσῳ εἰσὶ, καὶ αὐτὴ με-
γάλη, καὶ ὕδωρ ἔχουσα, ὁ μὲν ἄλλος αὐτῷ στόλος ἐς τὴν
νῆσον κατέσχεν· αὐτὸς δὲ ταῖς ἄριστα πλεούσαις τῶν νεῶν
ἐπέκεινα προὐχώρει, ὡς ἀπιδεῖν τοῦ ποταμοῦ τὴν ἐκβολὴν
τὴν ἐς τὴν θάλασσαν, εἰ παρέχοι τὸν ἔκπλουν εὔπορον.
7 Προελθόντες δὲ ἀπὸ τῆς νήσου σταδίους ὅσον διακοσίους,
8 ἀφορῶσιν ἄλλην νῆσον ταύτην ἤδη ἐν τῇ θαλάσσῃ· τότε
μὲν δὴ ἐπανῆλθον ἐς τὴν ἐν τῷ ποταμῷ νῆσον· καὶ πρὸς τοῖς
ἄκροις αὐτῆς καθορμισθεὶς, θύει τοῖς θεοῖς Ἀλέξανδρος,
ὅσοις ἔφασκεν ὅτι παρὰ τοῦ Ἄμμωνος ἐπηγγελμένοι ἦν
9 θύσαι αὐτῷ. Ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν κατέπλει ὡς ἐπὶ τὴν ἄλ-
λην τὴν ἐν τῷ πόντῳ νῆσον· καὶ προσχὼν καὶ ταύτῃ, ἔθυε
καὶ ἐνταῦθα ἄλλας αὖ θυσίας, ἄλλοις τε θεοῖς καὶ
ἄλλῳ τρόπῳ. Καὶ ταύτας δὲ κατ' ἐπιθεσπισμὸν θύει
10 τοῦ Ἄμμωνος. Αὐτὸς δὲ, ὑπερβαλὼν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ
τὰς ἐκβολὰς, ἐς τὸ πέλαγος ἀνέπλει, ὡς μὲν ἔλεγεν,
ἀπιδεῖν, εἴπου τις χώρα πλησίον ἀνίσχει ἐν τῷ πόντῳ·
ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, οὐχ ἥκιστα ὡς πεπλευκέναι τὴν μεγάλην

4. ξυμπεσοῦσαι ex Opt. pro vulgato ἐμπεσοῦσαι.
9. θύει τοῦ Ἄμμωνος — Opt. cum alio habet θύειν, quod Gronovius referri posse putat ad superius ἔφασκε. Sed durius hoc. Voluit fortasse θύειν.

6. Κιλλουτὰ] Plut. V. Al. c. 66. eam insulam jam in Oceano collocat et ab Alexandro ipso Scillustin, ab aliis Psiltucin nominatam tradit.

10. Αὐτὸς δὲ, ὑπερβαλὼν etc.] Evectus es, eius quadraginta stadia processit in mare. Ita verterim ex Curtio IX, 9, 27. Raph.

τὴν ἔξω Ἰνδῶν θάλασσαν. Ἐνταῦθα ταύρους τε σφά- 11
ξας τῷ Ποσειδῶνι, ἀφῆκεν ἐς τὴν θάλασσαν· καὶ σπεί-
σας ἐπὶ τῇ θυσίᾳ, τήν τε φιάλην χρυσῆν οὖσαν, καὶ
κρατῆρας χρυσοῦς ἐνέβαλλεν ἐς τὸν πόντον χαριστήρια·
εὐχόμενος σῶόν οἱ παραπέμψαι τὸν στρατὸν τὸν ναυτικόν, 12
ὅντινα ξὺν Νεάρχῳ ἐπενόει στέλλειν ὡς ἐπὶ τὸν κόλπον τὸν
Περσικὸν, καὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ τε Εὐφράτου καὶ τοῦ Τί-
γρητος.

XX. Ἐπανελθὼν δὲ ὀπίσω ἐς τὰ Πάτταλα, τήν 1
τε ἄκραν τετειχισμένην καταλαμβάνει, καὶ Πείθωνα ξὺν
τῇ στρατιᾷ ἀφιγμένον, καὶ τούτῳ ξύμπαντα καταπε-
πραγμένα ἐφ᾽ οἷσπερ ἐστάλη. Ἡφαιστίων μὲν δὴ ἐτάχ- 2
θη παρασκευάζειν τὰ πρὸς τὸν ἐκτειχισμὸν τοῦ ναυστάθ-
μου καὶ τῶν νεωσοίκων τὴν κατασκευήν· καὶ γὰρ καὶ ἐν-
ταῦθα ἐπενόει στόλον ὑπολείπεσθαι νεῶν οὐκ ὀλίγων πρὸς
τῇ πόλει τοῖς Παττάλοις, ἵναπερ ἐσχίζετο ὁ ποταμὸς ὁ
Ἰνδός. Αὐτὸς δὲ κατὰ τὸ ἕτερον στόμα τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ 3
κατέπλει αὖθις ἐς τὴν μεγάλην θάλασσαν, ὡς κατα-
μαθεῖν, ὅπῃ εὐπορωτέρα ἡ ἐκβολὴ τοῦ Ἰνδοῦ ἐς πόντον γί-
νεται· ἀπέχει δὲ ἀλλήλων τὰ στόματα τοῦ ποταμοῦ τοῦ
Ἰνδοῦ ἐς σταδίους μάλιστα ὀκτακοσίους καὶ χιλίους. Ἐν δὲ 4

Cap. XX.

2. *καὶ γὰρ καὶ* — Tertiam voculam ex Opt. addidi, ficut etiam fectione quarta.

τὴν ἔξω Ἰνδῶν θάλασσαν] *mare, quod ultra Indos eft.* Sic Ind. I, 1. *τὰ ἔξω Ἰνδοῦ ποταμοῦ* funt *regiones ultra Indum.* Idem mare, quod hic intelligitur, vocatur in Ind. 5, 2. *ὁ ἔξω πόντος* et V, 5, 1. *ἡ ἔξω θάλασσα.*

C. XX.

Arg. Pattalorum latitudo inter duo Indi oftia. Navigatio Alexandri ad explorandum Oceanum. Putei effoffi.

1. De arce vide 18, 1. De Pithone 17, 8.

3. *κατὰ τὸ ἕτερον στόμα*] nempe *τὸ εὐώνυμον.* Utrumque oftium ab Alexandro tentatum refert etiam in Ind. 20, 10.

ὀκτακοσίους καὶ χιλίους] Adfcribo verba Strabonis XV. p. 482. „Ariftobulus ait mille ftadiis oftia Indi inter fe diftare; Nearchus addit octingenta; Onefícritus unumquodque latus totius infulae, quae fi-

τῷ κατάπλῳ ἀφίκετο [τῆς ἐκβολῆς τοῦ ποταμοῦ] ἐς λίμνην μεγάλην, ἥν τινα ἀναχεόμενος ὁ ποταμὸς, τυχὸν δὲ καὶ ἐκ τῶν πέριξ ὑδάτων ἐμβαλόντων ἐς αὐτὴν, μεγάλην τε ποιεῖ καὶ κόλπῳ θαλάσσης μάλιστα ἐοικυῖαν· καὶ γὰρ καὶ ἰχθύες ἤδη ἐν αὐτῇ τῶν ἀπὸ θαλάσσης ἐφαί-
5 νοντο, μείζονες τῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ θαλάσσῃ. Προσορ-
μισθεὶς οὖν κατὰ τὴν λίμνην, ἵνα περ οἱ καθηγεμόνες
ἐξηγοῦντο, τῶν μὲν στρατιωτῶν τοὺς πολλοὺς καταλείπει
6 σὺν Λεοννάτῳ αὐτοῦ, καὶ τοὺς κερκούρους ξύμπαντας. Αὐ-
τὸς δὲ ταῖς τριακοντόροις τε καὶ ἡμιολίαις ὑπερβαλὼν τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ προελθὼν καὶ ταύτῃ ἐς τὴν θάλασσαν, εὐπορωτέραν τε κατέμαθε τὴν ἐπὶ τάδε τοῦ

4. τῆς ἐκβολῆς τοῦ ποταμοῦ — si quatuor has voces cum κατάπλῳ conjungere vis, repete ἕνεκα. Sed quis in tali verborum conjunctione sic scribere potest? Nullus dubito, locum laborare, sed omnia me deserunt. Interim eas voces uncis inclusi.

6. τὴν ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ — ultimam vocem, quam in nullo MSto Gronovius vidit, abjeci.

guram triangulam habeat, ad duo millia stadiorum extendi dicit, fluminisque latitudinem, ubi in alveos scinditur, ad stadia ducenta; insulamque ipsam Delta nominat, Aegyptioque asserit Delta aequalem, quod verum non est. Nam Aegyptium Delta mille et CC aut CCC stadiorum basin habere dicitur, et latus utrumque minus basi.« Quod si verum, majus esset Indicum Aegyptio. Id quod supra 17, 4. dixerat noster. At si sequimur Herodotum, Delta Nili praeter mare a Persei specula ad Pelusiacas usque taricheas 40 schoenos longum est, (II, 15.) schoenus autem aequat 60 stadia, Delta ergo Aegyptium juxta mare 2400 stadia longum esset, et superaretur basis indici. Idem Herodotus a mari ad Heliopolin latitudinem Aegypti 1500 stadia aequare auctor est. Heliopolis autem a mari parum longius distat, quam locus, ubi scinditur Nilus. Si igitur sequimur Herodotum, majus esset Nili Delta, quam Indi; et in mappis geographicis, quas vulgo circumferunt, Indicum vix aequale est Aegyptio.

4. ἐς λίμνην] Lacus istius in tabulis Schraembelii ne vestigium quidem est. Ibidem autem multa, non duo solum, Indi ostia videbis exarata.

6. ἐπὶ τάδε τοῦ Ἰνδοῦ] *ab altera parte Indi*, ex dextro ostio Indi, non sinistro. Sic *Gronovius*. Mihi vertendum videtur *ex sinistro ostio*, partim ob Graeca (cf. II, 17, 10. III, 25, 14.) partim ob sequentia, praecipue sect. 9. Historia Indica, quae Nearchi navigationem describit, nihil juvat, et omnino h. l. Arrianus obscuritatis accusandus est.

Ἰνδοῦ ἐκβολήν. Καὶ αὐτὸς προσορμισθεὶς τῷ αἰγιαλῷ, 7
καὶ τῶν ἱππέων τινὰς ἅμα οἱ ἔχων, παρὰ θάλασσαν
ᾔει σταθμοὺς τρεῖς, τήν τε χώραν ὁποία τις ἐστὶν ἡ ἐν τῷ
παράπλῳ ἐπισκεπτόμενος καὶ φρέατα ὀρύττεσθαι κε-
λεύων, ὅπως ἔχοιεν ὑδρεύεσθαι οἱ πλέοντες, αὐτὸς μὲν 8
δὴ ἐπανελθὼν ἐπὶ τὰς ναῦς, ἀνέπλει ἐς τὰ Πάτταλα·
μέρος δέ τι τῆς στρατιᾶς τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐργασομένους,
κατὰ τὴν παραλίαν ἔπεμψεν, ἐπανιέναι καὶ τούτοις
προστάξας ἐς τὰ Πάτταλα. Αὖθις δὲ ὡς ἐπὶ τὴν 9
λίμνην καταπλεύσας, ἄλλον ναύσταθμον καὶ ἄλλους
νεωσοίκους ἐνταῦθα κατεσκεύασε, καὶ φυλακὴν καταλι-
πὼν τῷ χωρίῳ, σῖτόν τε ὅσον καὶ ἐς τέσσαρας μῆνας
ἐξαρκέσαι τῇ στρατιᾷ ἐπηγάγετο, καὶ τἄλλα, ὅσα ἐν τῷ
παράπλῳ παρεσκεύασεν.

XXI. Ἦν δὲ ἐν μὲν τῷ τότε ἄπορος ἡ ὥρα ἐς τὸν 1
πλοῦν· οἱ γὰρ ἐτήσιοι ἄνεμοι κατεῖχον, οἳ δὴ τῇ ὥρᾳ
ἐκείνῃ οὐ καθάπερ παρ' ἡμῖν ἀπ' ἄρκτου, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς

8. τὰ αὐτὰ ταῦτα] nempe φρέατα ὀρύττεσθαι.

9. ἐν τῷ παράπλῳ pro ἐς τὸν παράπλουν. Etiam Freinshemius ad Curt. IX, 10, 2. ea navalia, quae ad lacum hunc aedificata erant, pro eo loco habet, ex quo Nearchus expeditionem navalem fuscepit.

C. XXI.

Arg. Indorum Etesiae. Alexander pervenit ad fluvium Arabium. Arabitarum fuga in deserta. Oritae, qui imbelles penitus fubacti. Rhambacia, eorum maximus pagus.

1. ἐτήσιοι ἄνεμοι] Sunt in Oceano indico venti ftati, qui per aeftatem ab occidente, per hiemem ab oriente fpirant, quibus obftare non licet. A noftris vocantur *the monfoon*, *la mouffon*. De quorum altero Arrianus loqui videtur. Ἐτήσιοι funt proprie venti tales, qui certo quotannis tempore redeunt, deinde vero boreales, qui per tempus inundationis Nili navibus ex Aegypto difcedere cupientibus impedimento funt. Ventos igitur hos indicos ἐτησίας vocat, quia certis temporibus flant, et ficut etefiae navigationem ex Nilo, fic aeftate navigationem ex Indo prohibent. Scripfi de his ventis indicis ad Hift. ind. c. 21, 1. praecipue Vincentium fequutus. Ab aliis alia et falfa quidem relata vidi. Spirant, ait, in iftis regionibus poft principium Novembris usque ad Martium venti orientales; in reliquo vero mari indico boreales, i. e. media pluga inter

μεγάλης θαλάσσης κατὰ νότον μάλιστα ἄνεμοι ἵστανται.
2 Ἀπὸ δὲ τοῦ χειμῶνος, τὴν ἀρχὴν τὸ ἀπὸ Πλειάδων δύσεως ἔς τε ἐπὶ τροπὰς, ἃς ἐν χειμῶνι ὁ ἥλιος ἐπιστρέφει,
3 πλόϊμα εἶναι ταύτῃ ἐξηγγέλλετο. Τότε γὰρ κατὰ γῆν μᾶλλον, οἷα δὴ πολλῷ ὕδατι ἐξ οὐρανοῦ βεβρεγμένην, αὔρας ἵστασθαι μαλθακὰς, καὶ ἐς τὸν παράπλουν ταῖς
4 τε κώπαις καὶ τοῖς ἱστίοις ξυμμέτρους. Νέαρχος μὲν δὴ ἐπιταχθεὶς τῷ ναυτικῷ προσέμενε τὴν ὥραν τοῦ παράπλου· αὐτὸς δὲ ἄρας ἐκ Παττάλων, ἔς τε μὲν ἐπὶ τὸν

Cap. XXI.

2. τὴν ἀρχὴν ex MSStis omnibus ac Veneta et Basileensi pro vulgato τῆς ἀρχῆς.

Septentrionem et origentem flantes. Quo vero tempore commutantur venti boreales cum australibus, mare interdum per duos menses procellosum est, id quod navigationem Nearchi retardabat. Navigationem vero inceptam periculosam reddebant venti ab austro, (quia Nearchus ante tempus idoneum solvere coactus erat) sicut etiam quod navibus minoribus uterentur, et litora legerent, ut Plinio teste (VI, 23.) VII. menses navigando consumerentur.

κατὰ νότον] ab ea parte Oceani, quae est versus Austrum. Ἵστανται] *vigent*. Idem hoc στάσιν ἔχειν est Polybio V, 5. *Raph.*

2. τὴν ἀρχὴν] *utique*, *prorsus*. Verte: *sed ab hieme*, *utique vel prorsus*, *per id tempus*, *quod est ab occasu Plejadum usque ad hibernum solstitium*. Ut hoc dicatur, si non ab illo tempore, quo tempestates hibernae saepe oriuntur ante Astronomicum hiemis initium, quod est occidente sidere Vergiliarum, certe ab occasu earundem mare navigabile est. *Gron.* Ceterum notissimum est, *Vergiliarum exortu aestatem incipere*, *occasu hiemem*, ut ait Plin. XII, 29.

3. τότε γὰρ κατὰ γῆν μᾶλλον] *Tunc enim a terra* mare versus *magis* quam alio anni tempore, *utpote multis pluviis madida*, *auras vigere*, spirare, *lenes*. Sed hoc nescio, a terra eam ob causam, quod madida est, ventos spirare.

4. τῷ ναυτικῷ] Singularia dedit noster in Ind. c. 20. Alexandrum cupidissimum fuisse, ab Indo in Persiam navigandi, at timidum tamen ob pericula, quibus classem objiceret. Tandem Nearchum se ducem obtulisse, Alexandroque acceptum fuisse, nec classiarios, Nearcho duce, timuisse. Consilium vero, cur Nearchum mitteret, postea auctor ipse prodidit, lib. VII, 20, 18. 19. et Ind. 32, 11. ubi missus dicitur, ut omnia littora pertusque et insulas perlustraret, omnesque etiam sinus et urbes ad mare sitas, quaeque regio deserta, quae fertilis.

ποταμὸν τὸν Ἀράβιον ξὺν τῇ στρατιᾷ πάσῃ προὐχώρει. I
Ἐκεῖθεν δὲ ἀναλαβὼν τῶν ὑπασπιστῶν τε καὶ τῶν τοξο- 5
τῶν τοὺς ἡμίσεας καὶ τῶν πεζεταίρων καλουμένων τὰς τά-
ξεις καὶ τῆς ἵππου τῆς ἑταιρικῆς τό, τε ἄγημα καὶ ἴλην
ἀφ' ἑκάστης ἱππαρχίας καὶ τοὺς ἱπποτοξότας ξύμπαντας,
ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐν ἀριστερᾷ ἐτράπετο, ὕδατά τε 6
ὀρύσσειν, ὡς κατὰ τὸν παράπλουν ἄφθονα εἶναι τῇ
στρατιᾷ τῇ παραπλευσούσῃ, καὶ ἅμα ὡς τοῖς Ὠρείταις,
τοῖς ταύτῃ Ἰνδοῖς αὐτονόμοις ἐκ πολλοῦ οὖσιν, ἄφνω ἐπι-
πεσεῖν, ὅτι μηδὲν φίλιον αὐτοῖς ἐς αὐτόν τε καὶ τὴν στρα-
τιὰν ἐπέπρακτο· τῆς δὲ ὑπολειφθείσης δυνάμεως Ἡφαι-
στίων αὐτῷ ἀφηγεῖτο· Ἀραβῖται μὲν δὴ, ἔθνος καὶ τοῦτο 7
αὐτόνομον τῶν περὶ τὸν Ἀράβιον ποταμὸν νεμομένων, οὔτε
ἀξιόμαχοι δόξαντες εἶναι Ἀλεξάνδρῳ, οὔτε ὑποδῦναι
ἐθελήσαντες, ὡς προσάγοντα ἐπύθοντο Ἀλέξανδρον,
φεύγουσιν ἐς τὴν ἔρημον. Ἀλέξανδρος δὲ διαβὰς τὸν 8
Ἀράβιον ποταμὸν, στενόν τε καὶ ὀλίγου ὕδατος, καὶ διελ-
θὼν ἐν νυκτὶ τῆς ἐρήμου τὴν πολλὴν, ὑπὸ τῇ ἕω πρὸς τῇ
οἰκουμένῃ ἦν· καὶ τοὺς μὲν πεζοὺς ἐν τάξει ἐκέλευσεν ἕπε- 9
σθαι, τοὺς δὲ ἱππέας ἀναλαβὼν αὐτὸς, καὶ ἐς ἴλας κα-
ταστήσας, ὅπως ἐπιπλεῖστον τοῦ πεδίου ἐπέχοιεν, ἐπῄει τὴν,
χώραν τῶν Ὠρειτῶν. Ὅσοι μὲν δὴ ἐς ἀλκὴν ἐτράποντο 10
αὐτῶν, κατεκόπησαν πρὸς τῶν ἱππέων· πολλοὶ δὲ καὶ

6. Ἡφαιστίων αὐτῷ — alteram vocem ex Opt. addidi.

Ἀράβιον] De varia hujus nominis scriptura vide quae Blancardus descripsit ex Salmasio in Plinianis exercitat. p. 1177. et p. 829.

προὐχώρει] non navibus, ut putant Gronovius et Raphelius, sed *itinere terrestri movit.*

6. τῇ παραπλευσούσῃ sc. cum Nearcho.

τοῖς ταύτῃ Ἰνδοῖς] Apparet, hoc loco Ἰνδοῖς notare indici generis, ut Oritas dicat hac regione extremos esse, qui oriundi sint ex Indis. Sed Arbies (Arabitae) sunt absolute ἔσχατοι Ἰνδῶν (Ind. c. 22.) ut Indiae pars habeantur, ut Indis accenseantur, et quasi in India habitare existimentur. *Gron.* De nominis Oritarum diversa scriptura vide Freinsh. ad Curt. IX, 10, 6. Wessel. ad Diod. XVII, 104. et Grentemesnilium in exercitatt. ad gr. auctores.

11 ζῶντες ἑάλωσαν. Ὁ δὲ, τότε μὲν κατεστρατοπέδευσε πρὸς ῷ πολλῷ ὕδατι, ὡς δὲ καὶ οἱ περὶ Ἡφαιστίωνα
12 αὐτῷ ὁμοῦ ἤδη ἦσαν, προὐχώρει ἐς τὸ πρόσω. Ἀφικόμενος δὲ ἐς κώμην, ἥπερ ἦν μεγίστη τοῦ ἔθνους τοῦ Ὠρειτῶν (Ῥαμβακία ἐκαλεῖτο ἡ κώμη) τόν τε χῶρον ἐπῄνεσε, καὶ ἐδόκει ἂν αὐτῷ πόλις ξυνοικισθεῖσα, μεγάλη καὶ εὐδαίμων γενέσθαι. Ἡφαιστίωνα μὲν δὴ ἐπὶ τούτοις ὑπελείπετο.

1 XXII. Αὐτὸς δὲ ἀναλαβὼν αὖθις τῶν ὑπασπιστῶν καὶ τῶν Ἀγριάνων τοὺς ἡμίσεας καὶ τὸ ἄγημα τῶν ἱππέων καὶ τοὺς ἱπποτοξότας, προῄει ὡς ἐπὶ τὰ ὅρια τῶν τε Γαδρωσῶν καὶ Ὠρειτῶν, ἵναπερ στενή τε ἡ πάροδος αὐτῷ εἶναι ἐξηγγέλλετο, καὶ Ὠρεῖται τοῖς Γαδρωσοῖς ξυντεταγμένοι πρὸ τῶν στενωπῶν στρατοπεδεύειν, ὡς εἴρξοντες τῆς παρόδου Ἀλέξανδρον· καὶ ἦσαν μὲν ταύτῃ τε-
2 ταγμένοι. Ὡς δὲ προσάγων ἤδη ἐξηγγέλλετο, οἱ μὲν πολλοὶ ἔφυγον ἐκ τῶν στενῶν, λιπόντες τὴν φυλακήν· οἱ δὲ ἡγεμόνες τῶν Ὠρειτῶν ἀφίκοντο παρ' αὐτὸν, σφᾶς
3 τε αὐτοὺς καὶ τὸ ἔθνος ἐνδιδόντες. Τούτοις μὲν δὴ προστάττει, ξυγκαλέσαντας τὸ πλῆθος τῶν Ὠρειτῶν, πέμπειν ἐπὶ τὰ σφέτερα ἤθη, ὡς δεινὸν οὐδὲν πεισομένους·
4 σατράπην δὲ καὶ τούτοις ἐπιτάσσει Ἀπολλοφάνην, καὶ ξὺν τούτῳ ἀπολείπει Λεοννάτον τὸν σωματοφύλακα ἐν Ὤροις, σχόντας τούς τε Ἀγριάνας ξύμπαντας καὶ τῶν τοξοτῶν ἔστιν οὓς καὶ τῶν ἱππέων καὶ ἄλλους πεζούς τε καὶ
5 ἱππέας Ἕλληνας μισθοφόρους· καὶ τό, τε ναυτικὸν ὑπομένειν, ἔς τ' ἂν περιπλεύσῃ τὴν χώραν, καὶ τὴν πόλιν ξυν-

Cap. XXII.

5. καὶ τό, τε — Copulam ex Opt. nunc adjeci. Idem feci infra (12) in πήχεων καὶ τριάκοντα.

C. XXII.

Arg. Relicto in Oritis satrapa Apollophane et Leonnato perventum est in deserta Gadrosiae. Odores et plantae ibi nascentes.

5. τὴν πόλιν] nempe Rhambaciam, in qua primum reliquerat Hephaestionem. c. 21, 12. Ibi cum esset Leonnatus, Oritas et vicinos magno praelio vicit. VII, 5, 8. et Ind. 23, 4.

οἰκίζειν, καὶ τὰ κατὰ τοὺς Ὠρείτας κοσμεῖν, ὅπως μᾶλλόν τι προσέχοιεν τῷ σατράπῃ τὸν νοῦν. Αὐτὸς δὲ 6
ξὺν τῇ στρατιᾷ τῇ πολλῇ (καὶ γὰρ καὶ Ἡφαιστίων ἀφίκετο ἄγων αὐτῷ τοὺς ὑπολειφθέντας) προὐχώρει ὡς ἐπὶ Γαδρωσοὺς, ἔρημον τὴν πολλήν· καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ 7
λέγει Ἀριστόβουλος σμύρνης πολλὰ δένδρα πεφυκέναι, μείζονα ἢ κατὰ τὴν ἄλλην σμύρναν· καὶ τοὺς Φοίνικας 8
τοὺς κατ' ἐμπορίαν τῇ στρατιᾷ ξυνεπομένους, ξυλλέγοντας τὸ δάκρυον τῆς σμύρνης (πολὺ γὰρ εἶναι, οἷα δὴ ἐκ μεγάλων τε τῶν πρέμνων, καὶ οὔπω πρόσθεν ξυλλελεγμένον) ἐμπλήσαντας τὰ ὑποζύγια ἄγειν. Ἔχειν δὲ τὴν 9
ἔρημον ταύτην καὶ νάρδου ῥίζαν πολλήν τε καὶ εὔοσμον, καὶ ταύτην ξυλλέγειν τοὺς Φοίνικας· πολὺ δὲ εἶναι αὐτῆς τὸ καταπατούμενον πρὸς τῆς στρατιᾶς, καὶ ἀπὸ τοῦ πατουμένου ὀδμὴν ἡδεῖαν κατέχειν ἐπιπολὺ τῆς χώρας· τοσόνδε εἶναι τὸ πλῆθος. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλα δένδρα ἐν τῇ ἐρή- 10
μῳ, τὸ μέν τι δάφνῃ ἐοικὸς τὸ φύλλον, καὶ τοῦτο ἐν τοῖς προσκλυζομένοις τῇ θαλάσσῃ χωρίοις πεφυκέναι, καὶ ἀπολείπεσθαι μὲν τὰ δένδρα πρὸς τῆς ἀμπώτεως ἐπὶ ξηροῦ, ἐπελθόντος δὲ τοῦ ὕδατος, ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐπι-

6. ἔρημον τὴν πολλὴν] sc. ὁδόν. Nam per ipsam Gadrosorum regionem postea demum iter fecisse dicitur initio cap. 23. *Raph.*

8. De myrrha vide Plin. XII, 15. 16. Propter odores amatur et magno erat in pretio. „Arbores bis inciduntur, a radice usque ad ramos. Sudant autem sponte, prius quam inciduntur, stacten dictam, (myrrhae tenuissimae genus) cui nulla praefertur.“ Hanc collegisse videntur Phoenices. Myrrham Gadrosorum non cognovisse videtur Plinius, at indicam, scribens: Fallacissime autem adulteratur indica myrrha, quae ibi de quadam spina colligitur; et c. 8: Contermina Indis gens Arriana (Ariana) appellatur, cujus spina lacrymarum pretiosa myrrhae similis, accessu propter aculeos anxio. De eadem vide Theophr. Histor. IV, 5.

9. De Nardo loquitur idem XII, 12. „Frutex est, gravi et crassa radice, sed brevi ac nigra fragilique, quamvis pingui, situm redolente etc. Utebantur ea ad unguenta et alia. De myrrha et nardo in Gadrosia testantur etiam Strabo lib. XV. et Theophrastus.

11 κλύζεσθαι· ὅσα ἐν κοίλοις χωρίοις ἐπεφύκει, ἔνθεν περ οὐχ ὑπενόστει τὸ ὕδωρ, καὶ ὅμως οὐ διαφθείρεσθαι τὸ δέν-
12 δρον πρὸς τῆς θαλάσσης. Εἶναι δὲ τὰ δένδρεα ταύτῃ πήχεων καὶ τριάκοντα ἔστιν ἃ αὐτῶν· τυχεῖν τε ἀνθοῦντα ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, καὶ τὸ ἄνθος εἶναι τῷ λευκῷ μάλιστα ἴῳ
13 προσφερές, τὴν ὀδμὴν δὲ πολύ τι ὑπερφέρον· καὶ ἄλλο εἶναι καυλὸν ἐκ τῆς πεφυκότα ἀκάνθης, καὶ τούτῳ ἐπεῖναι ἰσχυρὰν τὴν ἄκανθαν, ὥς τε ἤδη τινῶν καὶ παριππευόντων ἐμπλακεῖσαν τῇ ἐσθῆτι κατασπάσαι ἀπὸ τοῦ ἵππου μᾶλλόν τι τὸν ἱππέα, ἢ αὐτὴν ἀποσχισθῆναι ἀπὸ
14 τοῦ καυλοῦ. Καὶ τῶν λαγωῶν λέγεται ὅτι παραθεόντων ἔχονται ἐν ταῖς θριξὶν αἱ ἄκανθαι· καὶ οὕτω τοι ἁλίσκοντο οἱ λαγωοί, καθάπερ ὑπὸ ἰξοῦ αἱ ὄρνιθες, ἢ τοῖς ἀγκίστροις οἱ ἰχθύες· σιδήρῳ δὲ ὅτι διακοπῆναι οὐ χαλε-
15 πὴ ἦν· καὶ ὀπὸν ὅτι ἀνίει πολὺν ὁ καυλὸς τῆς ἀκάνθης τεμνομένης, ἔτι πλείονα ἢ αἱ συκαῖ τοῦ ἦρος, καὶ δριμύτερον.

1 XXIII. Ἔνθεν δὲ διὰ τῆς Γαδρωσῶν χώρας ᾔει ὁδὸν χαλεπήν, καὶ ἄπορον τῶν ἐπιτηδείων, τῶν τε ἄλλων, καὶ ὕδωρ πολλαχοῦ τῇ στρατιᾷ οὐκ ἦν· ἀλλὰ νύκτωρ ἠναγκάζοντο γῆν πολλὴν πορεύεσθαι, καὶ προσωτέρω
2 ἀπὸ θαλάσσης, ἐπεὶ αὐτῷ γε ἐν σπουδῇ ἦν ἐλθεῖν τὰ

11. ὅσα ἐν κοίλοις] verte cum Facio: *quae vero in cavis locis, unde aqua non recedit, nascerentur, ne eas quidem arbores ab salsedine maris corrumpi.*

12. πήχεων τριάκοντα] de altitudine intelligo, non de ambitu. De hac arbore loqui videtur Plinius XII, 8.

13. ὥστε ἤδη τινῶν καὶ] Utraque particula ἤδη καὶ multum auget sententiam, non modo pedites illa spina retentos fuisse, sed etiam equites ei concedere coactos. *Raph.* De acanthis istis apud alios nihil reperi.

C. XXIII.

Arg. Regio sicca, quam transit Alexander. Tuguria piscatorum ex conchis et spinis piscium. Fames in itinere.

2. ἐπεὶ αὐτῷ γε] *quamquam ipse quidem cupiebat, maritimam regionis partem obire.* Deinde ἀγορὰ hoc loco est *copia rerum venalium*, ad victum necessariarum. Sexcenta dantur in Xenophonte exempla. *Raph.*

παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς χώρας, καὶ λιμένας τε ἰδεῖν τοὺς ὄντας, καὶ ὅσα τε ἐν παρόδῳ γένοιτο τῷ ναυτικῷ παρασκευάσαι, ἢ φρέατα ὀρύξαντας, ἢ ἀγορᾶς που ἢ ὅρμου ἐπιμεληθέντας. Ἀλλὰ ἦν γὰρ ἔρημα παντάπασι
τὰ πρὸς τῇ θαλάσσῃ τῆς Γαδρωσῶν γῆς. Ὁ δὲ Θόαν- 3
τα τὸν Μανδροδώρου καταπέμπει ἐπὶ θάλασσαν ξὺν ὀλίγοις ἱππεῦσι, κατασκεψόμενον, εἴπου τις ὅρμος ὢν τυγχάνει ταύτῃ, ἢ ὕδωρ οὐ πόῤῥω ἀπὸ θαλάσσης, ἤ τι
ἄλλο τῶν ἐπιτηδείων· καὶ οὗτος ἐπανελθὼν ἀπήγγειλεν 4
ἁλιέας τινὰς καταλαβεῖν ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ ἐν καλύβαις πνιγηραῖς· πεποιῆσθαι δὲ τὰς καλύβας, ξυνθέντας τὰς κόγχας· στέγην δὲ εἶναι αὐταῖς τὰς ἀκάνθας τῶν
ἰχθύων· καὶ τούτους τοὺς ἁλιέας ὕδατι ὀλίγῳ διαχρῆσθαι, 5
χαλεπῶς διαμωμένους τὸν κάχληκα· καὶ οὐδὲ τούτῳ πάν-
τη γλυκεῖ τῷ ὕδατι. Ὡς δὲ ἀφίκετο Ἀλέξανδρος ἐς 6
χῶρόν τινα τῆς Γαδρωσίας, ἵνα ἀφθονώτερος ἦν σῖτος, 1
διανέμει ἐς τὰ ὑποζύγια τὸν καταληφθέντα· καὶ τοῦτον σημηνάμενος τῇ ἑαυτοῦ σφραγῖδι, κατακομίζεσθαι κε-

Cap. XXIII.

2. δυνατὰ γένοιτο — priorem vocem, Optimo jubente, abjeci.

4. ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ — Sic legitur in editis omnibus, nec ulla varians scriptura ex Codd. notata est. Emendo igitur ex conjectura mea ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ, quomodo necessario legendum est. Saepissime autem praepositiones ἐπὶ et ἀπὸ a librariis commutata sunt, ex. c. I, 11, 4. et in Thucydide IV, c. 102., ubi est ἐπὶ Θρᾴκης pro ἀπὸ Θρᾴκης, quod invenitur in codicibus.

4. ἁλιέας τινὰς] Pertinent isti homines ad Ichthyophagos, quorum vitae rationem ipse noster describit in Ind. 29, 9 seqq. Vescuntur plerique solummodo piscibus, iisque multi rudibus, et a refluxu in locis concavis relictis. Conficiunt ex piscibus farinam, quod pecori, qui habent, pabulam. Aluntur etiam cancris, ostreis et conchyliis. Ditiores balaenarum ossibus tignorum loco utuntur, et ex latioribus januas conficiunt; plerique et pauperes ex piscium spinis domos construunt; et c. 30, 9. laterum ossa, utpote majora in trabes aedium deligunt, minora in tabulas, ex maxillis januas faciunt. Multae enim balaenae sunt centum cubitorum. Eosdem homines Curt. IX, 10, 8 - 10. describit, maritimos eos Indos appellans, ubi vide, quae ab interprett. de iisdem congesta, et Diod. XVII, 105. Plut. V. A. c. 66.

7 λεύει ὡς ἐπὶ θάλασσαν. Ἐν ᾧ δὲ ᾔει ὡς ἐπὶ τὸν σταθ-
μὸν, ἔνθεν περ ἐγγυτάτω ἦν ἡ θάλασσα, ἐν τούτῳ ὀλί-
γα φροντίσαντες οἱ στρατιῶται τῆς σφραγῖδος, αὐτοί τε
οἱ φύλακες τῷ σίτῳ ἐχρήσαντο, καὶ ὅσοι μάλιστα λιμῷ
8 ἐπιέζοντο καὶ τούτοις μετέδωκαν. Ἐς τοσόνδε πρὸς τοῦ
κακοῦ ἐνικῶντο, ὡς τὸν πρόδηλον καὶ παρόντα ἤδη ὄλε-
θρον, τοῦ ἀφανοῦς τε καὶ πρόσω ἔτι ὄντος ἐκ τοῦ βασιλέως
κινδύνου, ξὺν λογισμῷ ἔδοξε σφίσιν ἔμπροσθεν ποιή-
σασθαι· καὶ Ἀλέξανδρος καταμαθὼν τὴν ἀνάγκην,
9 συνέγνω τοῖς πράξασιν. Αὐτὸς δὲ ὅσα ἐκ τῆς χώρας
ἐπιδραμὼν ξυναγαγεῖν ἠδυνήθη εἰς ἐπισιτισμὸν τῇ στρα-
τιᾷ τῇ περιπλευσούσῃ ξὺν τῷ στόλῳ, ταῦτα κομίσοντα πέμ-
10 πει Κρηθέα τὸν Καλλατιανόν· καὶ τοῖς ἐγχωρίοις προσε-
τάχθη, ἐκ τῶν ἄνω τόπων σῖτόν τε ὅσον δυνατοὶ ἦσαν
κατακομίσαι ἀλέσαντας· καὶ τὰς βαλάνους τὰς τῶν Φοι-
11 νίκων καὶ πρόβατα ἐς ἀγορὰν τῷ στρατῷ· καὶ ἐς ἄλλον
αὖ τόπον Τήλεφον κατέπεμψε, τῶν ἑταίρων, σὺν σίτῳ
οὐ πολλῷ ἀληλεσμένῳ.

1 XXIV. Αὐτὸς δὲ προυχώρει ὡς ἐπὶ τὰ βασίλεια
τῶν Γαδρωσῶν (ὁ δὲ χῶρος Πούρα ὀνομάζεται) ἵναπερ
ἀφίκετο ἐξ Ὥρων ὁρμηθεὶς, ἐν ἡμέραις ταῖς πάσαις
2 ἑξήκοντα. Καὶ λέγουσιν οἱ πολλοὶ τῶν ξυγγραψάντων
τὰ ἀμφ' Ἀλέξανδρον, οὐδὲ τὰ ξύμπαντα ὅσα ἐταλαι-
πώρησεν αὐτῷ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἡ στρατιὰ, ξυμβληθῆναι
3 ἄξια εἶναι τοῖς τῇδε πονηθεῖσι πόνοις· οὐ μὴν ἀγνοήσαν-
τα Ἀλέξανδρον τῆς ὁδοῦ τὴν χαλεπότητα, ταύτῃ ἐλθεῖν
(τοῦτο μὲν μόνος Νέαρχος λέγει ὧδε) ἀλλὰ ἀκούσαντα
γὰρ, ὅτι οὔπω τις πρόσθεν διελθὼν ταύτῃ ξὺν στρατιᾷ

C. XXIV.

Arg. Pura, Gedrosiae regia. Semiramis et Cyrus in India. Periculosum et difficile Alexandri per deserta iter.

1. Certus Puris locus constitui nequit, ut jam Cellarium video notantem pag. 730., ubi tamen *Pura, ae* format, praeter consuetudinem in his Indiae et vicinorum nominibus.

ἀπεσώθη, ὅτι μὴ Σεμίραμις [ἐξ Ἰνδῶν ἔφυγε]· καὶ
ταύτην δὲ ἔλεγον οἱ ἐπιχώριοι ξὺν εἴκοσι μόνοις τῆς στρα-
τιᾶς ἀποσωθῆναι. Κῦρον δὲ τὸν Καμβύσου, ξὺν ἑπτὰ
μόνοις καὶ τοῦτον. Ἐλθεῖν γὰρ δὴ καὶ Κῦρον ἐς τοὺς χώρους 4
τούτους ὡς ἐσβαλοῦντα ἐς τὴν Ἰνδῶν γῆν, φθάσαι δὲ, ὑπὸ
τῆς ἐρημίας τε καὶ ἀπορίας τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἀπολέσαντα
τὴν πολλὴν τῆς στρατιᾶς· καὶ ταῦτα Ἀλεξάνδρῳ ἐξαγ-
γελλόμενα, ἔριν ἐμβαλεῖν πρὸς Κῦρον καὶ Σεμίραμιν.
Τούτων τε οὖν ἕνεκα, καὶ ἅμα ὡς τῷ ναυτικῷ ἐγγύθεν 5
ἐκπορίζεσθαι τὰ ἀναγκαῖα, λέγει Νέαρχος ταύτην
τραπῆναι Ἀλέξανδρον· τό, τε οὖν καῦμα ἐπιφλέγον, 6
καὶ τοῦ ὕδατος τὴν ἀπορίαν πολλὴν τῆς στρατιᾶς διαφθεῖ-
ραι, καὶ μάλιστα δὴ τὰ ὑποζύγια· ταῦτα μὲν δὴ πρὸς
τοῦ βάθους τε τῆς ψάμμου καὶ τῆς θέρμης, ὅτι κεκαυμένη
ἦν, τὰ πολλὰ δὲ καὶ δίψῃ ἀπόλλυσθαι· καὶ γὰρ καὶ 7
γηλόφοις ἐπιτυγχάνειν ὑψηλοῖς, ψάμμου βαθείας οὐ νε-
νησμένης, ἀλλ' οἵας δέχεσθαι, καθάπερ ἐς πηλὸν ἢ
ἔτι μᾶλλον ἐς χιόνα ἀπάτητον ἐπιβαίνοντας· καὶ ἅμα 8
ἐν ταῖς προσβάσεσί τε καὶ καταβαίνοντας τούς τε ἵππους

Cap. XXIV.

3. *ἐξ Ἰνδῶν ἔφυγε* — Has voces pro glossemate habeo, itaque uncis inclusi.

8. *ἐν ταῖς προσβάσεσί τε καὶ καταβάσεσι* — MSti omnes (etiam Ven. et Baſ. editt.) habent *καταβαίνοντας*. Neque poteſt ab Arriano videri aliena iſta quoque variatio in loquendo. Cujus quantum ſtudium auctori noſtro adfuerit, poteſt etiam exemplo eſſe VII, 6. *ὅσοι αὐτῶν κατ' ἀξίωσιν καὶ κάλλει τοῦ σώματος ὑπερεφαίνοντο. Gron.* Auctoritatem codicum ſequutus ſum. Mox etiam ex Opt. ſcripſi *ἀβεβαίῳ* pro *οὐ βεβαίῳ*.

4. De hac Cyri expeditione ſilent Herodotus et Xenophon. Strabo l. XV. p. 472. eundem locum ex Nearcho deſcribens cum Megaſthene merito de his Cyri et Semiramidis expeditionibus dubitat. Semiramidem enim, priusquam Indiam aggrederetur, mortuam, Cyrum autem prope acceſſiſſe, quum in Maſſagetas moveret.

6. *πολλὴν τῆς στρατιᾶς*] *magnam partem exercitus.*

7. Verte: *incidiſſe enim in altos colles, non profunda quidem arena accumulata, ſed tamen, quae poſſet retinere et morari tanquam per lutum aut potius nivem nondum calcatam ingredientes* ſc. *ἀνθρώπους*, non ſolum *ὑποζύγια*. *Gron.*

καὶ τοὺς ἡμιόνους, ἔτι μᾶλλον κακοπαθεῖν τῷ ἀνωμάλῳ
9 τῆς ὁδοῦ, καὶ ἅμα ἀβεβαίῳ· τῶν δὲ σταθμῶν τὰ μήκη
πιέσαι οὐχ ἥκιστα τὴν στρατιάν· ἀπορία γὰρ ὕδατος οὐ
ξύμμετρος οὖσα μᾶλλόν τι ἦγε πρὸς ἀνάγκην τὰς πορεί-
10 ας ποιεῖσθαι. Ὁπότε μὲν δὴ τῆς νυκτὸς ἐπελθόντες
τὴν ὁδὸν, ἥν τινα ἀνύσαι ἐχρῆν, ἕωθεν πρὸς ὕδωρ ἔλ-
11 θοιεν, οὐ πάντη ἐταλαιπωροῦντο· προχωρούσης δὲ τῆς ἡμέ-
ρας, ὑπὸ μήκους τῆς ὁδοῦ, εἰ ὁδοιποροῦντες ἔτι ἐγκατα-
ληφθεῖεν, ἐνταῦθα ἂν ἐταλαιπώρουν πρὸς τοῦ καύματός
τε καὶ ἅμα δίψει ἀπαύστῳ ἐχόμενοι.

1 XXV. Τῶν δὲ δὴ ὑποζυγίων πολὺς ὁ φθόρος καὶ
ἑκούσιος τῇ στρατιᾷ ἐγίγνετο· ξυνιόντες γὰρ, ὁπότε ἐπι-
λείποι σφᾶς τὰ σιτία, καὶ τῶν ἵππων τοὺς πολλοὺς ἀπο-
σφάζοντες, καὶ τῶν ἡμιόνων τὰ κρέα ἐσιτοῦντο, καὶ ἔλε-
γον δίψει ἀποθανεῖν αὐτοὺς ἢ ὑπὸ καμάτου ἐκλιπόντας·
2 καὶ ὁ τὴν ἀτρέκειαν τοῦ ἔργου ἐξελέγξων, ὑπό τε τοῦ πόνου
οὐδεὶς ἦν, καὶ ὅτι ξύμπαντες τὰ αὐτὰ ἡμάρτανον· καὶ
Ἀλέξανδρον μὲν οὐκ ἐλελήθει τὰ γιγνόμενα, ἴασιν δὲ τῶν
παρόντων ἑώρα, τὴν τῆς ἀγνοίας προσποίησιν μᾶλλόν
3 τι, ἢ τὴν ὡς γιγνωσκομένων ἐπιχώρησιν. Οὔκουν οὐδὲ
τοὺς νόσῳ κάμνοντας τῆς στρατιᾶς, οὐδὲ τοὺς διὰ κάματον
ὑπολειπομένους ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἄγειν ἔτι ἦν εὐμαρῶς, ἀπο-

11. ἐχόμενοι ex Opt. pro vulg. συνεχόμενοι.

C. XXV.

1. πολὺς ὁ φθόρος — ex Opt. pro πολλῶν ὁ φθ.
2. ἐξελέγξων ὑπό τε τοῦ πόνου — Ita aut integre clareque habent MSti, aut ad hanc lectionem alludunt. *Gron.* Unde restitui. Vulgata erat: ἐξελέγχων. ὑπό τε τοῦ παντός.

9. οὐ ξύμμετρος οὖσα] i. e. inopia aquae, quae non conveniebat iis, qui tantos calores et tantum iter sustinerent.
ἦγε] *coëgit, impulit.*

C. XXV.

Arg. Varii militum interitus; Gadrosiae imbres; torrentis vehementia.

2. ἴασιν δὲ τῶν παρόντων etc.] Verte cum Vulcanio: *praesentis rerum status remedium potius in simulatione ignorationis, quam facti abs se cogniti permissione consistere judicabat.*

ῥίᾳ τε τῶν ὑποζυγίων, καὶ ὅτι τὰς ἁμάξας αὐτοὶ κατέκοπτον, ἀπόρως οὔσας αὐτοῖς ὑπὸ βάθους τῆς ψάμμου
ἄγεσθαι· καὶ ὅτι ἐν τοῖς πρώτοις σταθμοῖς διὰ ταῦτα 4
ἐξηναγκάζοντο οὐ τὰς βραχυτάτας ἰέναι τῶν ὁδῶν, ἀλλὰ τὰς εὐπορωτάτας τοῖς ζεύγεσι· καὶ οὕτως οἱ μὲν νόσῳ 5
κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑπελείποντο, οἱ δὲ ὑπὸ καμάτου ἢ καύματος, ἢ τῷ δίψει οὐκ ἀντέχοντες· καὶ οὔτε οἱ ἄξοντες
ἦσαν, οὔτε οἱ μένοντας θεραπεύσοντες· σπουδῇ γὰρ πολλῇ 6
ἐγίγνετο ὁ στόλος, καὶ ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ παντὸς προθύμῳ, τὸ καθ' ἑκάστους ξὺν ἀνάγκῃ ἠμελεῖτο· οἱ δὲ καὶ ὕπνῳ 7
κάτοχοι κατὰ τὰς ὁδοὺς γενόμενοι, οἷα δὴ νυκτὸς τὸ πολὺ τῆς πορείας ποιούμενοι, ἔπειτα ἐξαναστάντες, οἷς μὲν δύναμις ἔτι ἦν, κατὰ τὰ ἴχνη τῆς στρατιᾶς ἐφομαρτήσαντες, ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐσώθησαν· οἱ πολλοὶ δὲ, ὥσπερ ἐν πελάγει ἐκπεσόντες, τῇ ψάμμῳ ἀπώλοντο.
Ξυνηνέχθη δὲ τῇ στρατιᾷ καὶ ἄλλο πάθημα, ὃ δὴ οὐχ 8
ἥκιστα ἐπίεσεν αὐτούς τε καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια.
Ὕεται γὰρ ἡ Γαδρωσίων γῆ ὑπ' ἀνέμων τῶν ἐτησίων, 9
καθάπερ οὖν καὶ ἡ Ἰνδῶν γῆ, οὐ τὰ πεδία τῶν Γαδρωσίων, ἀλλὰ τὰ ὄρη, ἵναπερ προσφέρονταί τε αἱ νεφέλαι ὑπὸ τοῦ πνεύματος, καὶ ἀναχέονται, οὐχ ὑπερβάλλουσαι τῶν
ὀρῶν τὰς κορυφάς. Ὡς δὲ ηὐλίσθη ἡ στρατιὰ πρὸς χει- 10
μάῤῥῳ ὀλίγου ὕδατος, αὐτοῦ δὴ ἕνεκα τοῦ ὕδατος, ἀμφὶ δευτέραν φυλακὴν τῆς νυκτὸς, ἐμπλησθεὶς ὑπὸ τῶν ὄμβρων ὁ χειμάῤῥος ὁ ταύτῃ ῥέων, ἀφανῶν τῇ στρατιᾷ γεγενημένων τῶν ὄμβρων, τοσοῦτο ἐπῆλθε τῷ ὕδατι, ὡς γυ- 11

7. τῆς πορείας — ex Opt. pro vulgato τὰς πορείας. Mox in: ἐν τῇ ψάμμῳ primam vocem abjeci; cf. nota ad V, 17, 3.
11. In omnibus editis praeter Venetam et Basil. legitur τοσοῦτον ἐπῆλθε. Cui voci masculinum τοσοῦτον jungerem, non inveni.

7. οἱ πολλοὶ δὲ, ὥσπερ etc.] Verte: *plurimi in arena, velut in pelago elapsi* (nempe e navibus; ita illi e corpore exercitus) *perierunt*, nempe arenis obruti, non secus ac mari. Eadem comparatio l. III, 3, 7. *Grön.*

9. Etesii sc. venti a mari spirantes; ([illegible]) tempore aestivo. cf. V, 9, 7.

ναια καὶ παιδάρια τὰ πολλὰ τῶν ἑπομένων τῇ στρατιᾷ διαφθεῖραι, καὶ τὴν κατασκευὴν τὴν βασιλικὴν ξύμπασαν ἀφανίσαι, καὶ τῶν ὑποζυγίων ὅσα ἀπελείπετο· αὐτοὺς δὲ μόλις καὶ χαλεπῶς ξὺν τοῖς ὅπλοις, οὐδὲ τούτοις
12 πᾶσιν, ἀποσωθῆναι· οἱ πολλοὶ δὲ καὶ πίνοντες, ὁπότε ἐκ καύματός τε καὶ δίψους ὕδατι ἀθρόῳ ἐπιτύχοιεν, πρὸς
13 αὐτῷ τῷ ἀπαύστῳ ποτῷ ἀπώλοντο. Καὶ τούτων ἕνεκα Ἀλέξανδρος τὰς στρατοπεδείας οὐ πρὸς τοῖς ὕδασιν αὐτοῖς τὸ πολὺ ἐποιεῖτο, ἀλλὰ ἀπέχων ὅσον εἴκοσι σταδίους μάλιστα, ὡς μὴ ἀθρόους ἐμπίπτοντας τῷ ὕδατι, αὐτούς
14 τε καὶ τὰ κτήνη ἀπόλλυσθαι· καὶ ἅμα τοὺς μάλιστα ἀκράτορας σφῶν ἐπεμβαίνοντας ἐς τὰς πηγὰς, ἢ τὰ ῥεύματα, διαφθείρειν καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ τὸ ὕδωρ.

1 XXVI. Ἔνθεν δὴ ἔργον καλὸν, εἴπερ τι ἄλλο τῶν Ἀλεξάνδρου, οὐκ ἔδοξέ μοι ἀφανίσαι, ἢ ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ πραχθὲν, ἢ ἔτι ἔμπροσθεν ἐν Παροπαμισάδαις,
2 ὡς μετεξέτεροι ἀνέγραψαν· ἰέναι μὲν τὴν στρατιὰν διὰ ψάμμου τε καὶ τοῦ καύματος ἤδη ἐπιφλέγοντος, ὅτι πρὸς ὕδωρ ἐχρῆν ἐξανύσαι (τὸ δὲ ἦν πρόσθεν τῆς ὁδοῦ) καὶ αὐτόν τε Ἀλέξανδρον δίψει κατεχόμενον, μόλις μὲν καὶ χαλεπῶς, πεζὸν δὲ ὅμως ἡγεῖσθαι· ὥς τε καὶ τοὺς ἄλ-

Vel scribendum est τοσούτῳ *tam multa aqua*, vel neutrum τοσοῦτο, quod habent primae editiones et revocavi, quod vertendum, quasi scripsisset ἐπὶ τοσοῦτο ἦλθε τοῦ ὕδατι.

C. XXVI.

a. Recepi optimam Raphelii conjecturam ὥς τε καὶ τοὺς ἄλλους pro vulgato ὡς δὲ καὶ etc.

C. XXVI.

Arg. Alexandri continentia. Post multos tandem labores pervenit in Gadrosiae regiam.

1. ἐν Παροπαμισάδαις] inter quos pertinet Curtius VII, 5, 10. 11. Polyaen. IV, 3, 25. regionem prorsus reticuit.

2. τοῦ καύματος ἤδη] *aestu jam flagrante, quia ad aquam usque progrediendum erat.* Haec enim causa est, quare ad id usque diei iter fecerint, quo jam vapor solis cuncta accendebat. Illud ἤδη indicat, jam tunc *diei fervidissimum tempus coepisse*, ut Curtius ait III, 5, 1. *Raph.*

πεζὸν non est peditum agmen, sed *peditem* sc. Alexandrum.

ους στρατιώτας (οἷάπερ φιλεῖ ἐν τῷ τοιῷδε) κουφοτέρως
φέρειν τοὺς πόνους, ἐν ἰσότητι τῆς ταλαιπωρήσεως· ἐν δὲ 3
ούτῳ τῶν ψιλῶν τινὰς, κατὰ ζήτησιν ὕδατος ἀποτρα-
πέντας ἀπὸ τῆς στρατιᾶς, εὑρεῖν ὕδωρ συλλελεγμένον ἔν
τινι χαράδρᾳ οὐ βαθείᾳ, ὀλίγην καὶ φαύλην πίδακα·
καὶ τοῦτο οὐ χαλεπῶς συλλέξαντας σπουδῇ ἰέναι παρ'
Ἀλέξανδρον, ὡς μέγα δή τι ἀγαθὸν φέροντας· ὡς δὲ 4
πέλαζον ἤδη, ἐμβαλόντας ἐς κράνος τὸ ὕδωρ προσενεγ-
κεῖν τῷ βασιλεῖ. Τὸν δὲ λαβεῖν μὲν, καὶ ἐπαινέσαι τοὺς
κομίσαντας· λαβόντα δὲ, ἐν ὄψει πάντων ἐκχέαι· καὶ 5
ἐπὶ τῷδε τῷ ἔργῳ ἐς τοσόνδε ἐπιρρωσθῆναι τὴν στρατιὰν
ξύμπασαν, ὥς τε εἰκάσαι ἄν τινα πότον γενέσθαι πᾶ-
σιν ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ τὸ πρὸς Ἀλεξάνδρου ἐκχυθέν. Τοῦτο 6
ἐγὼ, εἴπερ τι ἄλλο, τὸ ἔργον εἰς καρτερίαν τε καὶ ἅμα
στρατηγίαν ἐπαινῶ Ἀλεξάνδρου. Ξυνηνέχθη δέ τι καὶ 7
τοιόνδε τῇ στρατιᾷ ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ. Οἱ γὰρ ἡγεμόνες τῆς
ὁδοῦ τελευτῶντες οὐκέτι μεμνῆσθαι ἔφασκον τὴν ὁδὸν, ἀλλ'
ἀφανισθῆναι τὰ σημεῖα αὐτῆς πρὸς τοῦ ἀνέμου ἐπιπνεύ-
σαντος· καὶ οὐ γὰρ εἶναι ἐν τῇ ψάμμῳ πολλῇ τε καὶ 8
ὁμοίᾳ πάντῃ νενημένῃ, ὅτῳ τεκμηριώσονται τὴν ὁδόν· οὔτ'
οὖν δένδρα ξυνήθη παρ' αὐτὴν πεφυκότα, οὔτε τινὰ γή-
λοφον βέβαιον ἀνεστηκότα, οὐδὲ πρὸς τὰ ἄστρα ἐν νυκτὶ 9
ἢ μεθ' ἡμέραν πρὸς τὸν ἥλιον μεμελετῆσθαι σφίσι τὰς
πορείας, καθάπερ τοῖς ναύταις πρὸς τῶν ἄρκτων· τὴν
μὲν Φοίνιξι τὴν ὀλίγην· τὴν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις
τὴν μείζονα. Ἔνθα δὴ Ἀλέξανδρον συνιέντα, ὅτι ἐν ἀρι- 10
στερᾷ ἀποκλίναντα ἄγειν, ἀναλαβόντα ὀλίγους ἅμα οἷ
ἱππέας· ὡς δὲ καὶ τούτων οἱ ἵπποι ἐξέκαμνον ὑπὸ τοῦ 11

Quod ni animadvertatur, non satis intelligetur, quae sit illa ἰσότης τῆς ταλαιπωρήσεως, quae in hoc consistit, quod non equo vectus, sed instar gregarii militis pedibus ingressus sit. *Idem.*

7. τελευτῶντες] *tandem.* Mox δένδρα ξυνήθη — arbores, quae juxta vias esse solent. *Raph.*

10. συνιέντα ὅτι] vacat ὅτι per graecismum, cujus plura exempla collegit Gronov. ad H, 16, 8. ἐν ἀριστερᾷ pro ἐς ἀριστεράν.

καύματος, ἀπολιπεῖν καὶ τούτων τοὺς πολλούς· αὐτὸν δὲ
6 ξὺν πέντε τοῖς πᾶσιν ἀφιππάσασθαι, καὶ εὑρεῖν τὴν
12 θάλασσαν· διαμησάμενόν τε αὐτὸν ἐπὶ τοῦ αἰγιαλοῦ τὸν κάχληκα, καὶ ἐπιτυχεῖν ὕδατι γλυκεῖ καὶ καθαρῷ, καὶ οὕτω μετελθεῖν τὴν στρατιὰν πᾶσαν, καὶ ἐν ἑπτὰ ἡμέραις ἰέναι παρὰ τὴν θάλασσαν ὑδρευομένους ἐκ τῆς ἠιόνος.
13 Ἔνθεν δὲ (ἤδη γάρ τι γιγνώσκειν τὴν ὁδὸν τοὺς ἡγεμόνας) ἐπὶ τῆς μεσογαίας ποιεῖσθαι τὸν στόλον.

1 XXVII. Ὡς δὲ ἀφίκετο ἐς τῶν Γαδρωσίων τὰ βασίλεια, ἀναπαύει ἐνταῦθα τὴν στρατιάν· καὶ Ἀπολλοφάνην μὲν παύει τῆς σατραπείας, ὅτι οὐδενὸς ἔγνω ἐπιμεληθέντα τῶν προεπηγγελμένων. Θόαντα δὲ σατραπεύειν τῶν ταύτῃ ἔταξε· τούτου δὲ νόσῳ τελευτήσαντος,
2 Σιβύρτιος τὴν σατραπείαν ἐκδέχεται· ὁ αὐτὸς δὲ καὶ Καρμανίας σατράπης ἦν, νεωστὶ ἐξ Ἀλεξάνδρου ταχθείς· τότε δὲ τούτῳ μὲν Ἀραχωτῶν τε καὶ τῶν Γαδρωσίων ἄρχειν ἐδόθη· Καρμανίαν δὲ ἔσχε Τληπόλεμος ὁ Πυθοφάνους.
3 Ἤδη τε ἐπὶ Καρμανίας προὐχώρει ὁ βασιλεύς, καὶ ἀγγέλλεται αὐτῷ, Φίλιππον τὸν σατράπην τῆς Ἰνδῶν γῆς, ἐπιβουλευθέντα πρὸς τῶν μισθοφόρων, δόλῳ
4 ἀποθανεῖν· τοὺς δὲ ἀποκτείναντας, ὅτι οἱ σωματοφύλακες τοῦ Φιλίππου οἱ Μακεδόνες, τοὺς μὲν ἐν αὐτῷ τῷ
5 ἔργῳ, τοὺς δὲ καὶ ὕστερον λαβόντες, ἀπέκτειναν. Ταῦτα δὲ ὡς ἔγνω, ἐκπέμπει γράμματα ἐς Ἰνδοὺς παρὰ

12. ἐν ἑπτὰ ἡμέραις ex Opt. pro vulgato εἰς ἑπτὰ ἡμέρας.

C. XXVII.

Arg. Philippus Indiae Satrapa occisus. Alexander in Carmaniam venit. Ejus severitas in praefectos.

1. τῶν προεπηγγελμένων] inter quae fuisse videtur, ut exercitui cum commeatibus occurreret. In Ind. 23, 5. Arrianus sui oblitus Apollophanem in praelio, quod Leonnatus cum Oritis committebat, cecidisse auctor est.

4. Hi somatophylaces videntur satellitium Philippi fuisse. Eudemus hoc solo loco occurrit. Erat Thracum ibi relictorum dux, teste Curtio X, 1, 20. 21.

Θόδημόν τε καὶ Ταξίλην, ἐπιμελεῖσθαι τῆς χώρας τῆς
πρόσθεν ὑπὸ Φιλίππῳ τεταγμένης, ἐς τ' ἂν αὐτὸς σα-
τράπην ἐκπέμψαι ἐπ' αὐτῆς. Ἤδη δ' ἐς Καρμανίαν 6
ἥκοντος Ἀλεξάνδρου, Κρατερὸς ἀφικνεῖται, τήν τε ἄλλην
στρατιὰν ἅμα οἱ ἄγων, καὶ τοὺς ἐλέφαντας, καὶ Ὀρδάνην
τὸν ἀποστάντα καὶ νεωτερίσαντα συνειληφώς. Ἐνταῦ- 7
θα δὲ Στασάνωρ τε ὁ Ἀρείων καὶ ὁ Δράγγων σατράπης
ἧκε· καὶ ξὺν αὐτοῖς Φαρισμάνης ὁ Φραταφέρνου τοῦ Παρ-
θυαίων καὶ Ὑρκανίων σατράπου παῖς. Ἧκον δὲ καὶ οἱ 8
στρατηγοὶ οἱ ὑπολειφθέντες ἅμα Παρμενίωνι ἐπὶ τῆς στρα-
τιᾶς τῆς ἐν Μηδίᾳ, Κλέανδρός τε καὶ Σιτάλκης, καὶ
Ἡράκων, τὴν πολλὴν τῆς στρατιᾶς καὶ οὗτοί γε ἄγοντες.
Τοὺς μὲν δὴ ἀμφὶ Κλέανδρόν τε καὶ Σιτάλκην, πολλὰ 9
ἐπικαλούντων αὐτοῖς τῶν τε ἐγχωρίων καὶ τῆς στρατιᾶς
αὐτῆς, ὡς ἱερά τε πρὸς αὐτῶν σεσυλημένα, καὶ θήκας
παλαιὰς κεκινημένας, καὶ ἄλλα ἄδικα ἔργα ἐς τοὺς ὑπη-
κόους τετολμημένα καὶ ἀτάσθαλα. Ταῦτα ὡς ἐξηγ- 10

Cap. XXVII.

5. τῆς χώρας τῆς πρόσθεν — Vox tertia typorum lapsu in Gronoviana exciderat, nunc restituta est.
6. Ὀρδάνην ex Opt. et aliis MSS. pro vulgato Ὀρδώνην.

6. Ὀρδάνην] Curt. IX, 10, 19. „a Cratero nuncius venit, Ozinem et Zariaspem, nobiles Persas, defectionem molientes, oppressos a se, in vinculis esse." Paulo post X, 1, 9., eos interfectos tradit. Freinsh. sub Zariaspe intelligit Baryaxen Medum, de quo noster c. 29, 4.

9. ἀτάσθαλα] Plus hoc est quam *avare*, nempe *improbe*, *libidinose et furiose*. *Raph.* Maleficia, ob quae occisi, sic describit Curt. X, 1, 1 seqq.: „Quum omnia profana spoliassent, ne sacris quidem abstinuerunt, virginesque et principes feminarum stupra perpessae corporum ludibria deflebant. Invisum Macedonum nomen avaritia eorum et libido barbaris fecerat. Inter omnes tamen eminebat Cleandri furor, qui nobilem virginem constupratam servo suo pellicem dederat. Regem deinde pronunciasse, ab accusatoribus unum et id maximum crimen esse praeteritum, desperationem salutis suae. Nunquam enim talia ausuros, qui ipsum ex India sospitem aut optassent reverti, aut credidissent reversurum. (Similia habet noster VII, 4, 2 seqq.) Igitur hos vinctos, DC autem militum, saevitiae ministros, interfectos." Eosdem cum nostro occisos tra-

γέλθη, τοὺς μὲν ἀπέκτεινεν, ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις δέος εἶναι, ὅσοι σατράπαι ἢ ὕπαρχοι ἢ νομάρχαι ἀπολείποιντο,
11 τὰ ἴσα ἐκείνοις πλημμελοῦντας πείσεσθαι· καὶ τοῦτο εἴπερ τι ἄλλο, κατέσχεν ἐν κόσμῳ τὰ ἔθνη τὰ ἐξ Ἀλεξάνδρου δοριάλωτα, ἢ ἑκόντα προσχωρήσαντα, τοσαῦτα μὲν πλήθει ὄντα, τόσον δὲ ἀλλήλων ἀφεστηκότα, ὅτι οὐκ ἐξῆν ὑπὸ τῇ Ἀλεξάνδρου βασιλείᾳ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἀρχο-
12 μένους ὑπὸ τῶν ἀρχόντων. Ἡράκων δὲ τότε μὲν ἀφείθη τῆς αἰτίας· ὀλίγον δὲ ὕστερον ἐξελεγχθεὶς πρὸς ἀνδρῶν Σουσίων, σεσυληκέναι τὸ ἐν Σούσοις ἱερὸν, καὶ οὗτος ἔδωκε
13 δίκην. Οἱ δὲ ξὺν Στασάνορι καὶ Φραταφέρνῃ πλῆθός τε ὑποζυγίων παρ' Ἀλέξανδρον ἄγοντες ἦλθον, καὶ καμήλους πολλὰς, ὡς ἔμαθον, ὅτι τὴν ἐπὶ Γαδρωσίων ἄγει, εἰκάσαντες, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα πείσεται αὐτῷ ἡ στρατιὰ,
14 ἃ ἤδη ἔπαθε. Καὶ οὖν καὶ ἐν καιρῷ μὲν οὗτοι ἀφίκοντο, ἐν καιρῷ δὲ οἱ κάμηλοί τε καὶ τὰ ὑποζύγια· διένειμε γὰρ ξύμπαντα Ἀλέξανδρος, τοῖς μὲν ἡγεμόσι κατ' ἄνδρα, τοῖς δὲ κατ' ἴλας τε καὶ ἑκατοστύας, τοῖς δὲ κατὰ λόχους, ὅπως τὸ πλῆθος τῶν ὑποζυγίων τε καὶ καμήλων αὐτῷ ξυνέβαινεν.

14. ἐν καιρῷ μὲν καὶ — ultimam voculam, Optimo jubente, abjeci.

dunt Iust. XII, 10. Diod. XVII, 106. et Plut. Vit. Alex. c. 68. Diod. hoc addit: severitate regis cognita satraparum alios cum mercenariis a rege defecisse, alios cum pecunia aufugisse; quapropter regem literas ad omnes Asiae satrapas misisse, ut extemplo quicquid conductitii militis haberent, exauctorarent. Qui omnes, cum in Graeciam fugerent, inde bellum lamiacum originem traxit, eodem teste c. 111.

10. ὕπαρχοι] Hos minores dignitate fuisse, quam Satrapas, supra jam dixi. Nomarchae, sunt minorum regionum, quae νόμοι vocatae, praefecti, plerumque reguli, ab Alexandro in auctoritate sua confirmati.

14. τοῖς δὲ] equitibus, τοῖς δὲ — peditibus.

XXVIII. Ἤδη δέ τινες καὶ τοιάδε ἀνέγραψαν, οὐ 1
πιστὰ ἐμοὶ λέγοντες, ὡς συζεύξας δύο ἁρμαμάξας, κα-
τακείμενος ξὺν τοῖς ἑταίροις καταυλούμενος, τὴν διὰ
Καρμανίας ἦγεν, ἡ στρατιὰ δὲ αὐτῷ ἐστεφανωμένη τε καὶ
παίζουσα εἵπετο· προὔκειτο δὲ αὐτῇ σῖτά τε, καὶ ὅσα
ἄλλα ἐς τρυφὴν, παρὰ τὰς ὁδοὺς συγκεκομισμένα πρὸς
τῶν Καρμανίων. Καὶ ταῦτα πρὸς μίμησιν τῆς Διονύσου 2
Βακχείας ἀπεικάσθη Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι καὶ ὑπὲρ ἐκείνου
λόγος ἐλέγετο, καταστρεψάμενον Ἰνδοὺς Διονύσον, οὕτω
τὴν πολλὴν τῆς Ἀσίας ἐπελθεῖν· καὶ Θρίαμβόν τε
αὐτὸν ἐπικληθῆναι τὸν Διονύσον, καὶ τὰς ἐπὶ ταῖς
νίκαις ταῖς ἐκ πολέμου πομπὰς ἐπὶ τῷ αὐτῷ τούτῳ,
θριάμβους. Ταῦτα δὲ οὔτε Πτολεμαῖος ὁ Λάγου, οὔτε 3
Ἀριστόβουλος ὁ Ἀριστοβούλου ἀνέγραψαν, οὐδέ τις ἄλλος,
ὅντινα ἱκανὸν ἄν τις ποιήσαιτο τεκμηριῶσαι ὑπὲρ τῶν τοι-
ῶνδε· καί μοι ὡς οὐ πιστὰ ἀναγεγράφθαι ἐξήρκεσεν·
ἀλλ' ἐκεῖνα ἤδη Ἀριστοβούλῳ ἑπόμενος ξυγγράφω, θῦ- 4
σαι ἐν Καρμανίᾳ Ἀλέξανδρον χαριστήρια τῆς κατ' Ἰνδῶν
νίκης, καὶ ὑπὲρ τῆς στρατιᾶς, ὅτι ἀπεσώθη ἐκ Γαδρωσίων,
καὶ ἀγῶνα διαθεῖναι μουσικόν τε καὶ γυμνικόν· κατα- 5
τάξαι δὲ καὶ Πευκέσταν ἐς τοὺς σωματοφύλακας, ἤδη
μὲν ἐγνωκότα σατράπην καταστῆσαι τῆς Περσίδος, ἐθέ-

Cap. XXVIII.

1. σῖτά τε ex Opt. et aliis pro σῖτός τε.
5. κατατάξαι ex Opt. pro καταλέξαι, ut IV, 27, 3. III, 16, 19.

C. XXVIII.

Arg. An Alexander se Bacchi instar ibi gesserit. Peucestae honor; custodes corporis; Nearchi adventus. Promissio scripti de Indicis. Hephaestion ex Caramania jussus praeter mare ducere in Persiam.

1. ἁρμαμάξας] Non ἅρματα, *currus*, dicit, sed ἁρμαμάξας, *carrucas*, *lecticas*, ut notaret luxum et mollitiem Alexandri. *Raph.*

2. Καὶ ταῦτα sc. ὡς. *Raph.*

Θρίαμβον] Hoc Bacchi cognomen plerique mythographorum tacuere. Sed fuisse confirmat etiam Varro de L. L. 5, 7. Hunc redeundi modum pro vero venditant Diod. XVII, 106. Plut. Vit. Alex. 67. Curt. IX, 10, 23 — 28. apud quos vide, quae interpp. congessere.

λοντα δὲ πρὸ τῆς στρατείας μηδὲ ταύτης τῆς τιμῆς καὶ
πίστεως ἀπείρατον εἶναι, ἐπὶ τῷ ἐν Μαλλοῖς ἔργῳ· εἶναι
6 δὲ αὐτῷ ἑπτὰ εἰς τότε σωματοφύλακας, Λεοννάτον Ἀν-
τέου, Ἡφαιστίωνα τὸν Ἀμύντορος, Λυσίμαχον Ἀγαθο-
κλέους, Ἀριστόνουν Πεισαίου· τούτους μὲν, Πελλαίους· Πε-
ρδίκκαν δὲ, Ὀρόντου, ἐκ τῆς Ὀρεστίδος· Πτολεμαῖον δὲ
τὸν Λάγου, καὶ Πείθωνα Κρατεύα, Ἐορδαίους· ὄγδοον δὲ
προσγενέσθαι αὐτοῖς Πευκέσταν, τὸν Ἀλεξάνδρῳ ὑπερ-
7 ασπίσαντα. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ Νέαρχος περιπλεύσας
τὴν Ὠρεῶν τε καὶ Γαδρωσίων γῆν, καὶ τῶν Ἰχθυοφάγων,
κατῆρεν ἐς τῆς Καρμανίας τὰ πρὸς θάλασσαν ᾠκισμένα·
8 ἔνθεν δὲ ἀνελθὼν σὺν ὀλίγοις, Ἀλεξάνδρῳ ἀπήγγειλε
τὰ ἀμφὶ τὸν περίπλουν τὸν γενόμενον αὐτῷ κατὰ τὴν
9 ἔξω θάλασσαν. Τοῦτον μὲν δὴ καταπέμπει αὖθις, ἐκ-
περιπλεύσοντα ἐς τ' ἐπὶ τὴν Σουσιανῶν τε γῆν, καὶ τοῦ
10 Τίγρητος ποταμοῦ τὰς ἐκβολάς· ὅπως δὲ ἐπλεύσθη
αὐτῷ τὰ ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν
Περσικὴν καὶ τὸ στόμα τοῦ Τίγρητος, ταῦτα ἰδίᾳ ἀνα-
γράψω, αὐτῷ Νεάρχῳ ἑπόμενος, ὡς καὶ τήνδε εἶναι

6. Praeter alios et hic locus de negligentia librariorum in nominibus propriis documento esse potest. Leonnatus, Somatophylax, (nam distinguendus est ab alio Antipatri filio) saepius occurrit in Expeditione et Hist. Indica et ter addito nomine patris, omnibus tribus autem locis diverso. Hoc loco vocatur Anteae filius, alio III, 5, 7. Onasi fil. alio (Ind. 18, 3.) Euni fil. Photio in excerptis τῶν μετὰ Ἀλέξανδρον in principio vocatur ὁ Ἄντυς. Omnibus his locis MSS. nihil juvant, Curtius nusquam patris nomen addit, et quod verum fuerit nomen constitui nequit. Deinde Aristonus Pisaeae h. l. adscribitur Pellaeis, in Ind. autem (18, 5.) vocatur ab omnibus scriptis Nisaeae fil. et adnumeratur Eordaeis, sicut utroque loco Ptolemaeus Lagi fil. Pithon ibidem non Eordaeus vocatur, sed Alcomeneus. Miror etiam Peucestae patrem et patriam omissam, qui l. all. Alexandri fil. Miezeus vocatur. Habet Opt. τὸν Ἀλεξάνδρου ὑπερασπίσαντα. Voluit forte: τὸν Ἀλεξάνδρου (sc. υἱὸν) τὸν Ἀλεξάνδρῳ ὑπερασπίσαντα.

6. εἰς τότε] Hanc locutionem atticam non esse docuit Gronovius ad I, 26, 6. Sed sunt verba Aristobuli.

10. ὡς καὶ τήνδε] *ut etiam illa exstet de Alexandro graeca historia.* Haec sc. persequutio militiae Macedonicae est

ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου Ἑλληνικὴν ξυγγραφήν. Ταῦτα μὲν 11
δὴ ἐν ὑστέρῳ ἔσται τυχόν, εἴποτε θυμός τέ με καὶ ὁ δαί-
μων ἄγῃ ταύτῃ. Ἀλέξανδρος δὲ Ἡφαιστίωνα μὲν σύν 12
τε τῇ πλείστῃ μοίρᾳ τῆς στρατιᾶς καὶ τοῖς ὑποζυγίοις,
καὶ τοὺς ἐλέφαντας ἅμα οἱ ἔχοντα, τὴν παρὰ θάλασσαν
ἀπὸ τῆς Καρμανίας ὡς ἐπὶ τὴν Περσίδα ἄγειν ἐκέλευσεν·
ὅτι χειμῶνος ὥρᾳ γιγνομένου αὐτῷ τοῦ στόλου, τὰ πρὸς τῇ
θαλάσσῃ Περσίδος ἀλεεινά τε ἦν, καὶ τῶν ἐπιτηδείων
ἀφθόνως ἔχοντα.

XXIX. Αὐτὸς δὲ ξὺν τοῖς κουφοτάτοις τῶν πεζῶν, 1
καὶ ξὺν τοῖς ἑταίροις τῶν ἱππέων, καὶ μέρει τινὶ τῶν το-
ξοτῶν, ᾔει τὴν ἐπὶ Πασαργάδας τῆς Περσίδος. Στασά-
νορα δὲ καταπέμπει ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἑαυτοῦ. Ὡς δὲ 2
ἐπὶ τοῖς ὅροις ἦν τῆς Περσίδος, Φρασαόρτην μὲν οὐ κατέ-
λαβε σατραπεύοντα ἔτι (νόσῳ γὰρ τετελευτηκὼς ἐτύγ-
χανεν, ἐν Ἰνδοῖς ἔτι Ἀλεξάνδρου ὄντος) Ὀρξίνης δὲ ἐπε- 3
μέλετο τῆς Περσίδος, οὐ πρὸς Ἀλεξάνδρου κατασταθείς,
ἀλλ᾽ ὅτι οὐκ ἀπηξίωσεν αὑτὸν ἐν κόσμῳ Πέρσας διαφυ-
λάξαι Ἀλεξάνδρῳ, οὐκ ὄντος ἄλλου ἄρχοντος. Ἦλθε 4
δὲ ἐς Πασαργάδας καὶ Ἀτροπάτης ὁ Μηδίας σατράπης,
ἄγων Βαρυάξην ἄνδρα Μῆδον συνειλημμένον, ὅτι ὀρθὴν
τὴν κίδαριν περιθέμενος, βασιλέα προσεῖπεν αὑτὸν Περ-
σῶν τε καὶ Μήδων· καὶ ξὺν τούτῳ τοὺς μετασχόντας αὐτῷ
τοῦ νεωτερισμοῦ τε καὶ τῆς ἀποστάσεως. Τούτους μὲν δὴ 6

una ξυγγραφή, prout appellat quoque VII, 3. alteram statuit Ἰνδικά. Gron.

C. XXIX.

Arg. Phrasaortae mors. Orxines, Persa. Atropates cum Baryaxe, et aliis rebellibus. Cyri sepulcrum.

1. τὴν ἀρχὴν τὴν ἑαυτοῦ] Arios et Drangas, c. 27, 7.

3. ἀπηξίωσεν] Cur Orxines dignum satrapatu se ipse haberet, tradit Curt. X, 1, 22, 23. „Satrapes Orsines erat, nobilitate ac divitiis inter omnes Persas eminens. Genus ducebat a Cyro, quondam rege Persarum, opes et a majoribus traditas habebat, et ipse longa imperii possessione cumulaverat.“

ἀπέκτεινεν Ἀλέξανδρος· ἐλύπησε δὲ αὐτὸν ἡ παρανομία ἡ ἐς τὸν Κύρου τοῦ Καμβύσου τάφον, ὅτι διορωρυγμένον τε καὶ σεσυλημένον κατέλαβε τοῦ Κύρου τὸν τάφον, ὡς λέγει
6 Ἀριστόβουλος· εἶναι γὰρ ἐν Πασαργάδαις ἐν τῷ παραδείσῳ τῷ βασιλικῷ Κύρου ἐκείνου τάφον· καὶ περὶ αὐτὸν ἄλσος πεφυτεῦσθαι δένδρων παντοίων, καὶ ὕδατι εἶναι κατάρρυτον, καὶ πόαν βαθεῖαν πεφυκέναι ἐν τῷ λειμῶνι·
7 καὶ αὐτὸν δὲ τὸν τάφον τὰ κάτω λίθου τετραπόδου ἐς τετράγωνον σχῆμα πεποιῆσθαι· ἄνωθεν δὲ οἴκημα ἐπεῖναι λίθινον ἐστεγασμένον, θυρίδα ἔχον φέρουσαν ἔσω στενήν, ὡς μόλις ἂν ἑνὶ ἀνδρὶ οὐ μεγάλῳ, πολλὰ κακοπαθοῦντι
8 παρελθεῖν· ἐν δὲ τῷ οἰκήματι πύελον χρυσῆν κεῖσθαι, ἵνα τὸ σῶμα τοῦ Κύρου ἔθαπτο, καὶ κλίνην παρὰ τῇ πυέλῳ· πόδας δὲ εἶναι τῇ κλίνῃ χρυσοῦς σφυρηλάτους, καὶ τάπητα ἐπιβλημάτων Βαβυλωνίων, καὶ καυνάκας

Cap. XXIX.

6. πεφυτεῦσθαι ex Opt. pro ἐμπεφυτεῦσθαι.

7. ἔσω στενήν — Opt. habet ἐς στενὸν, quod recipere nolui. Vulgata etiam, ut monuit jam Gronovius, plane convenit verbis Strabonis: στενὴν τελέως ἔχοντα τὴν εἴσοδον.

8. ἔθαπτο ex Opt. pro vulg. ἐτέθαπτο. Mox pro ὑποστρώννυσθαι ex MStis omnibus, Veneta et Bas. recepi ὑποστρώματα.

7. Quae Cyrus de sepulcro in Cyropaedia praecepit, ea non sunt Cyri, sed Xenophontis philosophi bona vota. Et si ipse Cyrus talia praeceperit, ex nostris adeo temporibus scimus, ne in talibus quidem regibus mortuis ab successoribus obtemperari.

8. πύελον χρυσῆν] *Solium* arcula erat, aut loculus, ubi defunctorum corpora condebantur. Arrianus paulo post ἡ πύελος ἔκειτο, ἡ τὸ σῶμα τοῦ Κύρου ἔχουσα. Unde Hesychius τὴν πύελον exponit λάρνακα. Suidas vero θήκην interpretatur. *Blanc.* ex *Brisson.* de regno Pers. p. 152.

καὶ κλίνην παρὰ τῇ πυέλῳ] *et lectum apud solium*, et ita quidem, ut solium in medio lecto fuerit collocatum, uti mox dicitur. 9. *Raph.* ex *Gron.*

καὶ τάπητα etc.] Intelligendum: *tapetem, babylonico opere variegatum, et cannacas purpureas lecto pro culcita fuisse. Gron.*

καυνάκας] Hesychius: καυνάκαι, στρώματα ἢ ἐπιβόλαια ἑτερομαλλῆ. Recte addit ἑτερομαλλῆ, ut separentur ab amphimallis, utrimque villos ha-

πορφυρῶν ὑποστρώματα· ἐπεῖναι δὲ καὶ κάνδυς, καὶ ἄλ-
λους χιτῶνας τῆς Βαβυλωνίου ἐργασίας· καὶ ἀναξυρίδες 9
Μηδικαὶ καὶ στολαὶ ὑακινθινοβαφεῖς ὅτι ἔκειτο· αἱ δὲ
πορφύρας, αἱ δὲ ἄλλης καὶ ἄλλης χρόας, καὶ στρεπτοὶ
καὶ ἀκινάκαι, καὶ ἐνώτια χρυσοῦ τε καὶ λίθων κολλητά·
καὶ τράπεζα ἔκειτο. Ἐν μέσῳ δὲ τῆς κλίνης ἡ πύελος 10
ἔκειτο, ἡ τὸ σῶμα τοῦ Κύρου ἔχουσα· εἶναι δὲ ἐντὸς τοῦ πε-
ριβόλου, πρὸς τῇ ἀναβάσει τῇ ἐπὶ τὸν τάφον φερούσῃ,
οἴκημα σμικρὸν τοῖς Μάγοις πεποιημένον, οἳ δὴ ἐφύ-
λασσον τὸν Κύρου τάφον, ἔτι ἀπὸ Καμβύσου τοῦ Κύρου,
παῖς παρὰ πατρὸς ἐκδεχόμενοι τὴν φυλακήν. Καὶ τούτοις 11
πρόβατόν τε ἐς ἡμέραν ἐδίδοτο ἐκ βασιλέως, καὶ ἀλεύρου
τε καὶ οἴνου τεταγμένα, καὶ ἵππος κατὰ μῆνα ἐς θυσίαν
τῷ Κύρῳ. Ἐπεγέγραπτο δὲ ὁ τάφος Περσικοῖς γράμ- 12
μασι. Ἐδήλου δὲ Περσιστὶ τάδε, Ὦ ἌΝΘΡΩΠΕ,
ἘΓῺ ΚΥ͂ΡΟΣ ΕἸΜΙ Ὁ ΚΑΜΒΎΣΟΥ, Ὁ
ΤῊΝ ἈΡΧῊΝ ΠΈΡΣΑΙΣ ΚΑΤΑΣΤΗΣΆΜΕ-
ΝΟΣ, ΚΑῚ ΤΗ͂Σ ἈΣΊΑΣ ΒΑΣΙΛΕΎΣΑΣ.
ΜῊ ΟὖΝ ΦΘΟΝΉΣΗΣ ΜΟΙ ΤΟῦ ΜΝΉ-
ΜΑΤΟΣ. Ἀλέξανδρος δὲ (ἐπιμελὲς γὰρ ἦν αὐτῷ, 13
ὁπότε ἕλοι Πέρσας, παριέναι ἐς τοῦ Κύρου τὸν τάφον) τὰ
μὲν ἄλλα καταλαμβάνει ἐκπεφορημένα, πλὴν τῆς πυέ-
λου καὶ τῆς κλίνης· οἱ δὲ καὶ τὸ σῶμα τοῦ Κύρου ἐλωβή- 14
σαντο, ἀφελόντες τὸ πῶμα τῆς πυέλου, καὶ τὸν νεκρὸν
ἐξέβαλλον· αὐτὴν δὲ τὴν πύελον ἐπειρῶντο εὔογκον σφί-

9. λέγει ὅτι ἔκειντο — priorem ob Opt. auctoritatem abjeci.

11. ἀλεύρου ex Opt. pro ἀλεύρων. Mox ex MS. scripsi ἐδήλου δὲ pro καὶ ἐδήλου.

14. ἐξέβαλλον — Opt. habet ἔξω ἔβαλλον, quod non recepi, quia minus graecum videtur. Idem mox habet τὰ ἔξω καὶ θλῶντες pro τὰ δὲ ξυνθλῶντες. Sed et hic vulgatam praeferendam esse, quisque videt.

bentibus. Palamedes apud Aristophanis interpretem: Καυνάκης ἐστὶ περσικὸν ἱμάτιον ἔχον ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους μαλλούς. *Blanc.* ex *Brisson.* pag. 252.

9. καὶ ἐνώτια etc.] *et inaures auro et gemmis ligatas*, ut vertit Blancardus.

σι ποιήσασθαι, καὶ ταύτῃ εὔφορον, τὰ μὲν παρακόπτοντες, τὰ δὲ ξυνθλῶντες αὐτῆς· ὡς δὲ οὐ προὐχώρει αὐτοῖς τοῦτο τὸ ἔργον, οὕτω δὴ ἐάσαντες τὴν πύελον
15 ἀπῆλθον. Καὶ λέγει Ἀριστόβουλος, αὐτὸς ταχθῆναι παρ' Ἀλεξάνδρου κοσμῆσαι ἐξ ὑπαρχῆς τῷ Κύρῳ τὸν τάφον· καὶ τοῦ μὲν σώματος ὅσα περ ἔτι σῶα ἦν, καταθεῖναι ἐς τὴν πύελον, καὶ τὸ πῶμα ἐπιθεῖναι· ὅσα
16 δὲ λελώβητο αὐτῆς, κατορθῶσαι· καὶ τὴν κλίνην ἐντεῖναι ταινίαις, καὶ τἆλλα ὅσα ἐς κόσμον ἔκειτο, κατ' ἀριθμόν τε καὶ τοῖς πάλαι ὅμοια ἀποθεῖναι, καὶ τὴν θυρίδα δὲ ἀφανίσαι, τὰ μὲν αὐτῆς λίθῳ ἐνοικοδομήσαντα, τὰ δὲ πηλῷ ἐμπλάσαντα· καὶ ἐπιβαλεῖν τῷ
17 πηλῷ τὸ σημεῖον τὸ βασιλικόν. Ἀλέξανδρος δὲ ξυλλαβὼν τοὺς Μάγους τοὺς φύλακας τοῦ τάφου ἐστρέβλωσεν, ὡς κατειπεῖν τοὺς δράσαντας· οἱ δὲ οὐδὲν οὔτε σφῶν οὔτε ἄλλου κατεῖπον στρεβλούμενοι, οὐδὲ ἄλλῃ πῃ ξυνηλέγχοντο ξυνειδότες τῷ ἔργῳ· καὶ ἐπὶ τῷδε ἀφείθησαν ἐξ Ἀλεξάνδρου.

1 XXX. Ἔνθεν δὲ ἐς τὰ βασίλεια ᾔει τῶν Περσῶν, ἃ δὴ πρόσθεν κατέφλεξεν αὐτὸς, ὡς μοι λέλεκται, ὅτι

15. πρὸς Ἀλεξάνδρου — Opt. cum duobus aliis παρ' et tum deinde ἐξ ὑπαρχῆς, non ἐξ ἀπαρχῆς, quod sane non notat de integro, sed *ad exemplum ejus, quale ab principio fuerat.* Gron. Utrumque restitui.

16. καὶ τοῖς πάλαι — Copulam ex MSS. omnibus nunc adjeci.

17. De Cyri sepulcro praeter nostrum et Curtium vide Strabonem XV, p. 502. Plut. V. Al. c. 69. (quos contulit Brissonius lib. I.) Freinsh. ad Curt. X, 1, 30. Eustath. ad 1069. Dionys. Perieg., Iac. Periz. Vindic. Curt. p. 96-104. et St. Croix p. 145. et 290.; qui vir doctus omnia haec de epitaphio Cyri ab historicis Alexandri conficta censet ad sermones Cyri Xenophontei moribundi. Quae conjectura eo, quod Herodotus de Cyri morte narrat, firmari videtur.

C. XXX.

Arg. Orxinae supplicium. Peucestas Persarum satrapa.

1. ὡς μοι λέλεκται] cf. III, 18, 18 seqq.

ἐκ ἐπῄνει αὐτὸ ἔργον· ἀλλ' ἐδ' αὐτὸς Ἀλέξανδρος ἐπανελθὼν ἐπῄνει. Καὶ μὲν δὴ καὶ κατὰ Ὀρξίνε πολλοὶ 2
λόγοι ἐλέχθησαν πρὸς Περσῶν, ὃς ἦρξε Περσῶν, ἐπειδὴ Φρασαόρτης ἐτελεύτησε· καὶ ἐξηλέγχθη Ὀρξίνης ἱερά τε ὅτι σεσύληκε, καὶ τάφες βασιλικὲς, καὶ Περσῶν πολλὲς ὅτι ἐ ξὺν δίκῃ ἀπέκτεινε· τῦτον μὲν δὴ οἷς ἐτάχθη ὑπὸ Ἀλεξάνδρε ἐκρέμασαν. Σατράπην δὲ 3
Πέρσαις ἔταξε Πευκέσαν τὸν σωματοφύλακα, πιςόν τε οἱ ἐς τὰ μάλιςα τιθέμενος, τά τε ἄλλα, καὶ ἐπὶ τῷ ἐν Μαλλοῖς ἔργῳ, ἵνα προεκινδύνευσέ τε καὶ συνεξέσωσεν Ἀλέξανδρον, καὶ ἄλλως τῷ βαρβαρικῷ τρόπῳ τῆς διαίτης ἐκ ἀξύμφορον· ἐδήλωσε δὲ ἐσθῆτά τε εὐ- 4
θὺς ὡς κατεςάθη σατραπεύειν Περσῶν, μόνος τῶν ἄλλων Μακεδόνων μεταβαλὼν τὴν Μηδικὴν, καὶ φωνὴν τὴν Περσικὴν ἐκμαθὼν, καὶ τἄλλα ξύμπαντα ἐς τρόπον τὸν Περσικὸν κατασκευασάμενος. Ἐφ' οἷς Ἀλέ- 5
ξανδρός γε ἐπῄνει αὐτὸν, καὶ οἱ Πέρσαι ὡς τὰ παρὰ σφίσι πρὸ τῶν πατρίων πρεσβεύοντι ἔχαιρον.

3. καὶ ἄλλως etc.] *qui praeterea etiam barbaricae rationi vitae non erat male accommodatus.* Raph.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

I. Ὡς δὲ ἐς Πασαργάδας τε καὶ ἐς Περσέπολιν ἀφίκετο Ἀλέξανδρος, πόθος καταλαμβάνει αὐτὸν καταπλεῦσαι κατὰ τὸν Εὐφράτην τε καὶ κατὰ τὸν Τίγρητα ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν Περσικήν, καὶ τῶν τε ποταμῶν ἰδεῖν τὰς ἐκβολὰς τὰς ἐς τὸν πόντον, καθάπερ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τὴν ταύτῃ θάλασσαν. Οἱ δὲ καὶ τάδε ἀνέγραψαν, ὅτι ἐπενόει Ἀλέξανδρος περιπλεῦσαι τήν τε Ἀραβίαν τὴν πολλήν, καὶ τὴν Αἰθιόπων γῆν, καὶ τὴν Λιβύην τε καὶ τοὺς Νομάδας ὑπὲρ τὸν Ἄτλαντα τὸ ὄρος, ὡς ἐπὶ Γάδειρα ἔσω ἐς τὴν ἡμετέραν θάλασσαν, καὶ τὴν Λιβύην τε καταστρεψάμενος καὶ Καρχηδόνα, οὕτω δὴ τῆς

NOTAE CRITICAE.

CAP. I. LIB. VII.

a. τῆς Ἀσίας πάσης — Si lectio sana, Africam Arrianus Asiae ad numeraret, duas tantum, non tres, ponens magnas orbis continentes; id quod esset contra auctoritatem omnium geographorum, et contradiceret sibi ipse. cf. III, 30, 16. Unde notavit Gronovius ad hunc locum: „Vox πάσης abest ab Opt. codice, quod mireris, solo; quae sicut omitti poterat, ita si rite perpendas, dubites an non potius deleri debeat vox Ἀσίας. Non enim sic Ἀσίας dominus futurus erat, sed πάσης nempe οἰκουμένης. Et certe sic in Indicis c. 3. satis speciose viri docti suspectam fecerunt eandem vocem.“ Ego vocem suspectam uncis inclusi, quam librarius ex seqq. adscribendam crediderit.

ANIMADVERSIONES.

C. I.

Arg. Expeditiones, de quibus Alexander cogitabat. Gymnosophistarum sermones cum rege.

1. *οἱ δὲ καὶ* etc.] inter quos Curt. X, 1, 17 – 19., omnia scribens ad classem instruendam necessaria ex Libano et Cypro ad Thapsacum convehi jussa; item Plut. V. Al. c. 68. Diod. XVIII, 4. Vide Freinsh. ad Curt.

τὴν πολλὴν] ἡ πολλὴ Ἀραβία opposita est *μοίρᾳ τινὶ τῆς Ἀραβίας*, sicut I, 3, 2. opponuntur *μοῖρα Σαυροματῶν* et *οἱ Σαυρομάται οἱ πολλοί*. Parvam vero Arabiae partem jam subegerat Alexander, quum Tyrum oppugnaret.

τοὺς Νομάδας] intelligere videtur auctor Numidas, ut III, 30, 16.

Carthago tunc jam floruit. Iter vero ex sinu arabico circa

3 [Ἀσίας] πάσης δικαίως ἂν βασιλέα καλεῖσθαι· τούς
γάρ τοι Περσῶν καὶ Μήδων βασιλέας, οὐδὲ τοῦ πολλοστοῦ
μέρους τῆς Ἀσίας ἐπάρχοντας, οὐ σὺν δίκῃ καλεῖν σφᾶς
4 μεγάλους βασιλέας. Ἔνθεν δὲ οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ἐς τὸν
πόντον τὸν Εὔξεινον ἐσπλεῖν ἐπενόει ἐς Σκύθας τε καὶ τὴν
Μαιῶτιν λίμνην· οἱ δὲ, ὅτι ἐς Σικελίαν τε καὶ ἄκραν
Ἰαπυγίαν· ἤδη γὰρ καὶ ὑποκινεῖν αὐτὸν τὸ Ῥωμαίων
5 ὄνομα προχωροῦν ἐπὶ μέγα. Ἐγὼ δὲ, ὁποῖα μὲν ἦν
Ἀλεξάνδρου τὰ ἐνθυμήματα, οὔτε ἔχω ἀτρεκῶς ξυμβα-
6 λεῖν, οὔτε μέλει ἔμοιγε εἰκάζειν· ἐκεῖνο δὲ καὶ αὐτὸς ἄν
μοι δοκῶ ἰσχυρίσασθαι, οὔτε μικρόν τι καὶ φαῦλον ἐπι-
νοεῖν Ἀλέξανδρον, οὔτε μεῖναι ἂν ἀτρεμοῦντα ἐπ' οὐδενὶ τῶν
ἤδη ἐκτημένων, οὐδὲ εἰ τὴν Εὐρώπην τῇ Ἀσίᾳ προσέθη-
κεν, οὐδ' εἰ τὰς Βρεττανῶν νήσους τῇ Εὐρώπῃ, ἀλλὰ ἔτι
ἂν ἐπέκεινα ζητεῖν τι τῶν ἠγνοημένων· εἰ καὶ μὴ ἄλλῳ
7 τῳ, ἀλλὰ αὐτόν γε αὑτῷ ἐρίζοντα. Καὶ ἐπὶ τῷδε
ἐπαινῶ τοὺς σοφιστὰς τῶν Ἰνδῶν, ὧν λέγουσιν ἔστιν οὓς κα-
ταληφθέντας ὑπ' Ἀλεξάνδρου ὑπαιθρίους ἐν λειμῶνι, ἵνα
περ αὐτοῖς διατριβαὶ ἦσαν, ἄλλο μὲν οὐδὲν ποιῆσαι πρὸς
τὴν ὄψιν αὐτοῦ τε καὶ τῆς στρατιᾶς, κρούειν δὲ τοῖς ποσὶ
8 τὴν γῆν, ἐφ' ἧς βεβηκότες ἦσαν. Ὡς δὲ ἤρετο Ἀλέξαν-
δρος δι' ἑρμηνέων, ὅτινος αὐτοῖς τὸ ἔργον· τοὺς δὲ ἀπο-

Africam in mare mediterraneum jam sub Necho a Phoenicibus factum erat, sed neglectum postea. De hoc vide Herodotum, eundemque de alio aliorum incepto ac non perfecto itinere e mari mediterraneo in sinum arabicum. Cogitatio vero hujus itineris et expeditionis, Alexandri audacia et rerum geographicarum istis temporibus ignorantia non est indigna.

τῆς πάσης] *universae terrae cultae*, quantam tunc novere, praeter Europam, de qua sect. quarta.

3. μεγάλους βασιλέας] i. e. βασιλέας τῆς πάσης. Etiam nostris adhuc temporibus mos est regum orientis, ut se dominos omnium terrarum nominent. De magnitudine Asiae vide V, 5, 6.

4. τὸ Ῥωμαίων ὄνομα] cf. Liv. IX, 17 - 19.

7. διατριβὴ] nomen proprium de locis, ubi philosophi versari solent. Sermo est de Gymnosophistis, de quibus vide not. ad VI, 7, 6.

8. ὅτινος sc. ἕνεκα χρήματος.

κρίνασθαι ὧδε, Ὦ βασιλεῦ Ἀλέξανδρε, ἄνθρωπος μὲν
ἕκαστος τοσόνδε τῆς γῆς κατέχει, ὅσον περ τοῦτό ἐστιν ἐφ'
ὅτω βεβήκαμεν· σὺ δὲ ἄνθρωπος ὢν, παραπλήσιος 9
τοῖς ἄλλοις, πλήν γε δὴ ὅτι πολυπράγμων καὶ ἀτά-
σθαλος, ἀπὸ τῆς οἰκείας τοσαύτην γῆν ἐπεξέρχῃ, πράγ-
ματα ἔχων τε καὶ παρέχων ἄλλοις. Καὶ οὖν καὶ ὀλίγον
ὕστερον ἀποθανὼν, τοσοῦτον καθέξεις τῆς γῆς, ὅσον ἐξαρ-
κεῖ ἐντεθάφθαι τῷ σώματι.

II. Κἀνταῦθα ἐπῄνεσε μὲν Ἀλέξανδρος τούς τε 1
λόγους αὐτοὺς, καὶ τοὺς εἰπόντας, ἔπρασσε δὲ ὅμως ἄλλα
καὶ τἀναντία οἷς ἐπῄνεσεν. Ἐπεὶ καὶ Διογένην τὸν ἐκ 2
Σινώπης θαυμάσαι λέγεται ἐν ἰσθμῷ, ἐντυχὼν τῷ Διο-
γένει κατακειμένῳ ἐν ἡλίῳ, ἐπιστὰς ξὺν τοῖς ὑπασπισταῖς
καὶ τοῖς πεζεταίροις, καὶ ἐρόμενος, εἴ του δέοιτο· ὁ δὲ
Διογένης ἄλλου μὲν ἔφη δεῖσθαι οὐδενὸς, ἀπὸ τοῦ ἡλίου δὲ
ἀπελθεῖν ἐκέλευσεν αὐτόν τε καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. Οὕτω 3
τοι οὐ πάντη ἔξω ἦν τοῦ ἐπινοεῖν τὰ κρείττω Ἀλέξανδρος,
ἀλλ' ἐκ δόξης γὰρ δεινῶς ἐκρατεῖτο· ἐπεὶ καὶ ἐς Τάξι- 4
λα αὐτῷ ἀφικομένῳ, καὶ ἰδόντι τῶν σοφιστῶν Ἰνδῶν τοὺς
γυμνοὺς, πόθος ἐγένετο ξυνεῖναί τινα οἱ τῶν ἀνδρῶν τού-
των, ὅτι τὴν καρτερίαν αὐτῶν ἐθαύμασε· καὶ ὁ μὲν 5
πρεσβύτατος τῶν σοφιστῶν, ὅτου ὁμιληταὶ οἱ ἄλλοι ἦσαν,
Δάνδαμις ὄνομα, οὔτε αὐτὸς ἔφη παρ' Ἀλέξανδρον ἥξειν,

Cap. II.

1. ἐντυχὼν αὐτῷ — ex Opt. scripsi τῷ Διογένει.

C. II.

Arg. Diogenis cum Alexandro colloquium. Dandamis Gymnosophistarum primarius. Galani desertio sociorum.

1. ἐν ἰσθμῷ] quum dux supremus Graecorum factus esset. De hoc cum Diogene sermone vide Freinshem Suppl. in Curt. I, 11, 11. cum locis in margine laudatis, quibus adde Cic. Quaest. Tusc. V, 32. et praecipue Plut. de fort. Alex. Or. II. p. 331. Fertur Alexander respondisse: εἰ μὴ Ἀλέξανδρος ἤμην, Διογένης ἂν ἤμην, i. e. (interprete Plutarcho, qui multa de hoc responso disserit) ἠσχολούμην ἂν περὶ λόγους, εἰ μὴ δι' ἔργων ἐφιλοσόφουν.

οὔτε τοὺς ἄλλους εἴα· ἀποκρίνασθαι γὰρ λέγεται, ὡς Διὸς υἱὸς καὶ αὐτὸς εἴη, εἴ περ οὖν καὶ Ἀλέξανδρος· καὶ
6 ὅτι οὔτε δέοιτό του τῶν παρ' Ἀλεξάνδρου· (ἔχειν γὰρ οἱ εὖ τὰ παρόντα) καὶ ἅμα ὁρᾶν τοὺς ξὺν αὐτῷ πλανωμένους τοσαύτην γῆν καὶ θάλασσαν ἐπ' ἀγαθῷ οὐδενί,
7 μήτε πέρας τι αὐτοῖς γινόμενον τῶν πολλῶν πλανῶν· οὔτ' οὖν ποθεῖν τι αὐτὸς ὅτου κύριος ἦν Ἀλέξανδρος δοῦναι· οὔτ'
8 αὖ δεδιέναι, ὅτου κρατοίη ἐκεῖνος ἐς τὸ εἴργεσθαι· ζῶντι μὲν γάρ οἱ τὴν Ἰνδῶν γῆν ἐξαρκεῖν, φέρουσαν τὰ ὡραῖα· ἀποθανόντα δὲ, ἀπαλλαγήσεσθαι οὐκ ἐπιεικοῦς ξυνοίκου
9 τοῦ σώματος· οὔκουν οὐδὲ Ἀλέξανδρον ἐπιχειρῆσαι βιάσασθαι, γνόντα ἐλεύθερον ὄντα τὸν ἄνδρα· ἀλλὰ Κάλανον γὰρ ἀναπεισθῆναι τῶν ταύτῃ σοφιστῶν, ὅντινα μάλιστα δὴ αὐτοῦ ἀκράτορα Μεγασθένης ἀνέγραψεν· αὐτούς τε τοὺς σοφιστὰς λέγειν κακίζοντας τὸν Κάλανον, ὅτι ἀπολιπὼν τὴν παρὰ σφίσιν εὐδαιμονίαν, ὁ δὲ δεσπότην ἄλλον ἢ τὸν θεὸν ἐθεράπευε.

1 III. Ταῦτα ἐγὼ ἀνέγραψα, ὅτι καὶ ὑπὲρ Καλάνου ἐχρῆν εἰπεῖν ἐν τῇ περὶ Ἀλεξάνδρου ξυγγραφῇ· μαλα-

5. ὡς Διὸς υἱὸς] Dicere videtur, non magis Alexandrum, quam se, originem a deo supremo deducere posse. Hodie adhuc Bramanes a Brama se oriundos ferunt.

του τῶν παρ' Ἀλεξάνδρου] *ullius earum rerum, quae ab Alexandro* proficisci queant. Ita mox ipse vim horum verborum explanat, 7. ὅτου κύριος ἦν Ἀλέξανδρος δοῦναι. *Raph.*

7. οὔτ' αὖ δεδιέναι] *neque contra* quidquam *timere, cujus ille,* Alexander, *potestatem habeat impediendi.* Hoc est, de iis rebus se non metuere, quae sibi ab Alexandro possint eripi. Vel vitam ipsam si amitteret, tantum abesse, ut propterea se miserum putet fore, ut multo tunc sibi melius futurum speret, liberato a molestissimo corporis contubernio. Conveniunt haec stoicae doctrinae. Cf. Epictetus in dissert. lib. I. c. 25. pag. 96. p. 181. p. 411. et p. 414. *Raph.*

9. Κάλανον] Nomen ejus erat Sphines, quia vero indice loquens, voce Cale, quae *salve* notat, eos salutaret, qui eum convenere, *Calanus* a Graecis vocatus est. Plut. Vit. Alex. c. 65.

C. III.

Arg. Calani moriendi propositum et voluntas. Vivi crematio.

τ-θῆναι γάρ τι τῷ σώματι τὸν Κάλανον ἐν τῇ Περσίδι,
ι, οὔπω πρόσθεν νοσήσαντα· οὔκουν οὐδὲ δίαιταν διαιτᾶ 2
θαι θέλειν ἀῤῥώστου ἀνδρὸς, ἀλλὰ εἰπεῖν γὰρ πρὸς
λέξανδρον, καλῶς αὐτῷ ἔχειν ἐν τῷ τοιῷδε καταστρέ-
αι, πρίν τινος ἐς πεῖραν ἐλθεῖν παθήματος, ὅ, τι περ
αναγκάσῃ αὐτὸν μεταβάλλειν τὴν πρόσθεν δίαιταν·
ὶ Ἀλέξανδρον ἀντειπεῖν μὲν αὐτῷ ἐπιπολύ· ὡς δ' οὐχ 3
τησόμενον ἑώρα, ἀλλὰ ἄλλως ἂν ἀπαλλαγέντα, εἰ
ι τις ταύτῃ ὑπεικάθοι· οὕτω δὴ ὅπῃ ἀπήγγελεν αὐτὸς,
λεῦσαι νησθῆναι αὐτῷ πυρὰν, καὶ ταύτης ἐπιμελη-
ῆναι Πτολεμαῖον τὸν Λάγου τὸν σωματοφύλακα. Οἱ 4
καὶ πομπήν τινα προπομπεῦσαι αὐτῷ λέγουσιν ἵππους
καὶ ἄνδρας, τοὺς μὲν ὡπλισμένους, τοὺς δὲ θυμιάματα
ντοῖα τῇ πυρᾷ ἐπιφέροντας· οἱ δὲ καὶ ἐκπώματα
υσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, καὶ ἐσθῆτα βασιλικὴν λέγουσιν ὅτι
ίερον· αὐτῷ δὲ παρασκευασθῆναι μὲν ἵππον, ὅτι βα- 5
σαι ἀδυνάτως εἶχεν ὑπὸ τῆς νόσου· οὐ μὴν δυνηθῆναί γε
ὲ τοῦ ἵππου ἐπιβῆναι, ἀλλὰ ἐπὶ κλίνης γὰρ κομισθῆ-
ι φερόμενον, ἐστεφανωμένον τε τῷ Ἰνδῶν νόμῳ, καὶ
όντα τῇ Ἰνδῶν γλώσσῃ. Οἱ δὲ Ἰνδοὶ λέγουσιν, ὅτι
νοι θεῶν ἦσάν, καὶ αὐτῶν οἱ ἔπαινοι. Καὶ τὸν μὲν 6
πον τοῦτον ὅτου ἐπιβήσεσθαι ἔμελλε (βασιλικὸν ὄντα
ῶν Νυσαίων) πρὶν ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν πυρὰν, Λυσιμάχῳ

Cap. III.

καὶ αὐτῶν οἱ ἔπαινοι — ex Opt. pro καὶ αὐτοὶ etc.
Νυσαίων — sic scripsi pro vulgato Νησαίων, suadente Gronovio ex Cod. Opt. ad VII, 13, 2.

καὶ αὐτῶν οἱ ἔπαινοι] vel ut, praeter deos, Indorum omnium, vel modo sapientium Indorum laudes intelligas. Et videntur isti Indorum προπεμπτήριοι ὕμνοι continuisse mortuorum decora. Vide in Ind. c. 10, 1. *Gron.* Ubi Arrianus: non concedere, ait, Indos monumenta mortuis; virtutes enim virorum ad perpetuandam post mortem memoriam sufficere existimant, *et carmina atque odas, quibus eorum virtutes decantant.*

6. τῶν Νυσαίων] Herodot. VII, 40.: „Nisaei equi dicuntur ab ingente medicae regionis campo, cui nomen Nisaei, qui grandes alit equos. *Blanc.* p. 468.

χαρίσασθαι, τῶν τινι θεραπευόντων αὐτὸν ἐπὶ σοφίᾳ· τῶν δὲ δὴ ἐκπωμάτων ἢ στρωμάτων ὅσα ἐμβληθῆναι ἐς τὴν πυρὰν κόσμον αὐτῷ τετάχει Ἀλέξανδρος, ἄλλα
7 ἄλλοις δοῦναι τῶν ἀμφ᾽ αὐτόν. Οὕτω δὴ ἐπιβάντα τῇ πυρᾷ, κατακλιθῆναι μὲν ἐν κόσμῳ, ὁρᾶσθαι δὲ πρὸς τῆς στρατιᾶς ξυμπάσης. Ἀλεξάνδρῳ δὲ οὐκ ἐπιεικὲς φανῆναι τὸ θέαμα, ἐπὶ φίλῳ ἀνδρὶ γιγνόμενον· ἀλλὰ τοῖς γὰρ ἄλλοις θαῦμα παρασχέσθαι, οὐδέν τι
8 παρακινήσαντα ἐν τῷ πυρὶ τοῦ σώματος. Ὡς δὲ τὸ πῦρ ἐς τὴν πυρὰν ἐνέβαλον οἷς προστεταγμένον ἦν, τάς τε σάλπιγγας φθέγξασθαι λέγει Νέαρχος (οὕτως ἐξ Ἀλεξάνδρου προστεταγμένον) καὶ τὴν στρατιὰν ἐπαλαλάξαι πᾶσαν, ὁποῖόν τι καὶ ἐς τὰς μάχας ἰοῦσα ἐπαλάλαξε· καὶ τοὺς ἐλέφαντας συνεπηχῆσαι τὸ ὀξὺ καὶ
9 πολεμικόν, τιμῶντας Κάλανον. Ταῦτα καὶ τοιαῦτα ὑπὲρ Καλάνου τοῦ Ἰνδοῦ ἱκανοὶ ἀναγεγράφασιν, οὐκ ἀχρεῖα πάντα ἐς ἀνθρώπους, ὅτῳ γνῶναι ἐπιμελές, ὅτι ὡς καρτερόν τέ ἐστι καὶ ἀνίκητον γνώμη ἀνθρωπίνη, ὅ, τι περ ἐθέλοι ἐξεργάσασθαι.

1 IV. Ἐν τούτῳ δὲ Ἀλέξανδρος Ἀτροπάτην μὲν ἐπὶ τὴν αὐτοῦ σατραπείαν ἐκπέμπει, παρελθὼν ἐς Σοῦσα· Ἀβουλίτην δὲ καὶ τὸν τούτου παῖδα Ὀξάθρην, ὅτι κακῶς
2 ἐπεμελεῖτο τῶν Σουσίων, συλλαβὼν ἀπέκτεινε. Πολλὰ μὲν

8. ἐξ Ἀλεξάνδρου — ex Opt. et aliis pro ὑπ᾽ Ἀλεξ.

τῶν τινι θεραπευόντων] *uni ex iis, qui eum propter sapientiam colebant. Facius.*

9. Ἱκανοὶ h. l. fide digni. ἀνίκητον sc. χρῆμα. — ὡς καρτερὸν pro superlativo, cui plerumque praeficitur ὡς, ut ὡς πλεῖστα, ὡς λαμπρότατα I, 3, 9. II, 2, 1. Nota est simillima mors Peregrini et Zarmanochagae, alius Indi, sub Augusto.

οὐκ ἀχρεῖα πάντα] *non inutilia omnia*; quaedam enim utique sunt inutilia, ut ipsa illa immanitas spontanei supplicii; utilissimum tamen ex eo perspicere, quantum valeat animus humanus, cum se obfirmavit. *Raph.*

C. IV.

Arg. Abulitae et aliorum praefectorum in provinciis violentia. Alexandri propensio ad supplicia. Ejus et ducum nuptiae.

1. Ἀτροπάτην] Mediae Satrapam; VI, 29, 4.

ἃ πεπλημμέλητο ἐκ τῶν κατεχόντων τὰς χώρας, ὅσαι δορύκτηται πρὸς Ἀλεξάνδρου ἐγένοντο, ἔς τε τὰ ἱερὰ καὶ τάφους, καὶ αὐτοὺς τοὺς ὑπηκόους, ὅτι χρόνιος ὁ εἰς Ἰνδοὺς 3
στόλος ἐγεγένητο τῷ βασιλεῖ, καὶ οὐ πιστὸν ἐφαίνετο, ἀπονοστῆσαι αὐτὸν ἐκ τοσῶνδε ἐθνῶν, καὶ τοσῶνδε ἐλεφάντων, ὑπὲρ τὸν Ἰνδόν τε καὶ Ὑδάσπην, καὶ τὸν Ἀκεσίνην καὶ Ὕφασιν, φθειρόμενον. Καὶ αἱ ἐν Γαδρωσίοις 4
δὲ αὐτῷ ξυμφοραὶ ξυνενεχθεῖσαι ἔτι μᾶλλον ἐπῆραν τοὺς ταύτῃ σατραπεύοντας, καταφρονῆσαι αὐτοῦ τῆς οἴκαδε ἀπονοστήσεως. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος 5
ὀξύτερος λέγεται γενέσθαι ἐν τῷ τότε ἐς τὸ πιστεῦσαί τε τοῖς ἐπικαλουμένοις, ὡς πιθανοῖς δὴ ἐν παντὶ οὖσι· καὶ ἐπὶ τὸ τιμωρήσασθαι μεγάλως τοὺς καὶ ἐπὶ μικροῖς ἐξελεγχθέντας, ὅτι καὶ τὰ μεγάλα ἂν ἐδόκουν αὐτῷ τῇ αὐτῇ γνώμῃ ἐξεργάσασθαι. Ὁ δὲ καὶ γάμους ἐποίη- 6
σεν ἐν Σούσοις ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν ἑταίρων· αὐτὸς μὲν τῶν Δαρείου θυγατέρων τὴν πρεσβυτάτην Βαρσίνην ἠγάγετο·

Cap. IV.

3. ἀπονοστήσειν. Ex Opt. recepi ἀπονοστῆσαι, quod Gronovius praefert „sive id futuri significatione accipias, ut fieri solet, sive praeteriti, ut sensus sit, eos non credidisse, licet subigeret ea omnia, ex India redire unquam retro, et tot fluvios sospitem trajicere potuisse." Mox voces Ὕφασιν φθειρόμενον natae mihi videntur ex nomine Ὑδραώτην. Hyphasin enim transgressus non erat Alexander, quod pluribus locis noster confirmat, etiam mox c. 10, 12. et Hydraotes ex iis, quos trajecit, fluviis deest, quum hic pro Hyphasi ejus nomen ponendum fuisset. Verbum autem φθειρόμενον, si vertis *interfectum*, sententia inepta est. Quomodo enim de interfecto quaestio esse potest, utrum rediturus sit nec ne? Ergo praesens pro futuro positum credendum est, et verte *interiturum*; igitur saltem superat ista vox. Vulcanius tradidit: „sed eum trans Indum, Hyd. Acef. et Hyphasin interiturum." Sed verba ὑπὲρ τὸν Ἰνδὸν et reliqua manifesto pertinent ad ἀπονοστῆσαι.

5. καὶ ἐπὶ μικροῖς — copulam praefixi ex scriptis et primis editis.

6. Βαρσίνην — Darii filiae non Barsine, sed Statira nomen fuisse.

5. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ] *praeterea vero etiam.* ἐπὶ τὸ τιμωρήσασθαι sc. ὀξύτερος. *Raph.* Similia Curt. X, 1, 39 seqq. „coeperat esse praeceps ad repraesentanda supplicia, idem ad deteriora credenda, scilicet *res secundae valent commutare naturam* etc.

ὡς δὲ λέγει Ἀριστόβουλος, καὶ ἄλλην πρὸς ταύτῃ, τῶν
Ὤχου θυγατέρων τὴν νεωτάτην Παρύσατιν· ἤδη δὲ ἦν
αὐτῷ ἠγμένη καὶ ἡ Ὀξυάρτου τοῦ Βακτρίου παῖς Ῥωξάνη.
7 Δρύπετιν δὲ Ἡφαιστίωνι δίδωσι, Δαρείου παῖδα, καὶ
ταύτην ἀδελφὴν τῆς αὐτοῦ γυναικός· ἐθέλειν γάρ οἱ ἀνε-
ψιοὺς τῶν παίδων γενέσθαι τοὺς Ἡφαιστίωνος παῖδας.
8 Κρατερῷ δὲ Ἀμαστρινήν, τὴν Ὀξυάρτου τοῦ Δαρείου ἀδελ-
φοῦ παῖδα· Περδίκκᾳ δὲ τὴν Ἀτροπάτου τοῦ Μηδίας σα-
τράπου παῖδα ἔδωκε· Πτολεμαίῳ δὲ τῷ σωματοφύλακι,
καὶ Εὐμενεῖ τῷ γραμματεῖ τῷ βασιλικῷ, τὰς Ἀρτα-
βάζου παῖδας· τῷ μὲν Ἀρτακαμᾶν, τῷ δὲ Ἄρτωνιν·
9 Νεάρχῳ δὲ τὴν Βαρσίνης τε καὶ Μέντορος παῖδα· Σε-
λεύκῳ δὲ τὴν Σπιταμένους τοῦ Βακτρίου παῖδα· ὡσαύτως
δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἑταίροις τὰς δοκιμωτάτας Περσῶν τε
10 καὶ Μήδων παῖδας, ἐς ὀγδοήκοντα. Οἱ γάμοι δὲ ἐποιή-
θησαν νόμῳ τῷ Περσικῷ· θρόνοι ἐτέθησαν τοῖς νυμφίοις
ἐφεξῆς, καὶ μετὰ τὸν πότον ἧκον αἱ γαμούμεναι, καὶ
παρεκαθέζοντο ἑκάστη τῷ ἑαυτῆς· οἱ δὲ ἐδεξιώσαντό τε

ceteri tradunt. Diodor. [XVII, 107.] Curtius lib. III, 5. Iust. XII, 10. Plutarchus [Vit. Alex. c. 70.] At Barsinem, Artabazi filiam et Memnonis conjugem facit idem scriptor, quae vidua Damasci capta ante nuptias regis consuetudinem cum rege habuerit. Ex ea natum fuisse filium, nomine Herculem, scribit Diodorus libro XX. Curt. X, 6. Iust. XI, 10. et XIII, 2. Verum aliud et singulare latet in Arriano. Manuarii nostri libri pro Βαρσίνην legunt Ἀρσίνην, unde promptum est eruere germanam lectionem, quae haec est: Ἀρσινόην. Auctor hujus emendationis Photius, cujus verba sunt: ἐπιτελεῖ δὲ καὶ γάμους αὐτῷ τε καὶ τῶν ἑταίρων λαμπρούς, αὐτὸς μὲν τὴν πρεσβυτάτην, τὴν Δαρείου παίδων, Ἀρσινόη αὐτῇ ὄνομα, ἀγόμενος. *Blanc.* Speciosa est ea emendatio, quam recipere tamen nolui, quia Gron. nullam ex codicibus variantem notavit, et nomen Barsine persicum est, non graecum, ut Arsinoe.

6. De Roxane vide IV, 19, 8. Curtius X, 3, 12. et Plut. de fort. Alex. p. 329. has nuptias factas tradunt, ut hoc sacro foedere omne discrimen victi et victoris excluderetur, utraeque gentes conjungerentur. Iust. l. XII. has nuptias pro crimine habet; inepte. De fastu et certaminibus in his nuptiis vide Charetem apud Athen. lib. XII. p. 538, a quo sua habet Aelianus Var. Hist. VIII, 7.

αὐταῖς καὶ ἐφίλησαν· πρῶτος δὲ ὁ βασιλεὺς ἦρξεν· ἐν
τῷ αὐτῷ γὰρ πάντων ἐγίγνοντο οἱ γάμοι· καὶ τοῦτο, 11
εἴπερ τι ἄλλο, ἔδοξε δημοτικόν τε καὶ φιλέταιρον πρᾶξαι
Ἀλέξανδρον· οἱ δὲ παραλαβόντες ἀπῆγον τὴν ἑαυτοῦ
ἕκαστος· προῖκας δὲ ξυμπάσαις ἐπέδωκεν Ἀλέξανδρος.
Καὶ ὅσοι δὲ ἄλλοι ἠγμένοι ἦσαν Μακεδόνες τῶν Ἀσιανῶν 12
τινας γυναικῶν, ἀπογραφῆναι ἐκέλευσε καὶ τούτων τὰ
ὀνόματα, καὶ ἐγένοντο ὑπὲρ τοὺς μυρίους· καὶ τούτοις
δωρεαὶ Ἀλεξάνδρου ἐδόθησαν ἐπὶ τοῖς γάμοις.

V. Καὶ τὰ χρέα ἐπιλύσασθαι τῆς στρατιᾶς ὅσοις 1
χρέα ἦν, ἐν καιρῷ οἱ ἔδοξε· καὶ κελεύει ἀπογράφεσθαι
ὁπόσον ὀφείλει ἕκαστος, ὡς ληψομένους. Καὶ τὰ μὲν 2
πρῶτα ὀλίγοι ἀπέγραψαν σφῶν τὰ ὀνόματα, δεδιότες
ἐξ Ἀλεξάνδρου μὴ πεῖρα αὕτη εἴη καθειμένη, ὅτῳ οὐκ
ἀπαρχῶσα ἡ μισθοφορὰ τῶν στρατιωτῶν ἐστι, καὶ ὅτῳ
πολυτελὴς ἡ δίαιτα· ὡς δὲ ἐξήγγελτο, ὅτι οὐκ ἀπογρά- 3
φουσι σφᾶς οἱ πολλοί, ἀλλ' ἐπικρύπτουσιν ὅτῳ τι εἴη
συμβόλαιον, τὴν μὲν ἀπιστίαν τῶν στρατιωτῶν ἐκάκισεν·
οὐ γὰρ χρῆναι οὔτε τὸν βασιλέα ἄλλο τι ἢ ἀληθεύειν
πρὸς τοὺς ὑπηκόους, οὔτε τῶν ἀρχομένων τινὰ ἄλλο τι ἢ
ἀληθεύειν δοκεῖν τὸν βασιλέα· καταθεὶς δὲ τραπέζας 4
ἐν τῷ στρατοπέδῳ, καὶ ἐπὶ τούτων χρυσίον, καὶ τοὺς ἐπι-
μελησομένους τῆς δόσεως ἑκάστοις, ὅς τις συμβόλαιον ἐπε-
δείκνυτο, ἐπιλύεσθαι τὰ χρέα ἐκέλευεν, οὐκ ἀπογραφο-
μένους ἔτι τὰ ὀνόματα. Καὶ οὕτω δὴ ἐπίστευσάν τε ἀλη- 5
θεύειν Ἀλέξανδρον, καὶ σὺν χάριτι μείζονι ἐγίγνετο αὐ-
τοῖς τὸ μὴ γνωσθῆναι μᾶλλόν τι, ἢ τὸ παύσασθαι

11. Ἀλέξανδρον ex MSS. pro Ἀλέξανδρος, ut III, 16.

C. V.
Arg. Non debita solum militum a rege soluta, sed et dona data, et qui excelluerant rebus gestis, aureis coronis ornati.

4. οὐκ ἀπογραφομένους] qui diribitores non amplius conscriberent debitorum nomina, quod antea fecerant, certe facere jussi fuerant. *Raph.*

6 ὀφείλοντας. Λέγεται δὲ γενέσθαι ἡ δόσις αὕτη τῇ στρατιᾷ ἐς τάλαντα δισμύρια. Ἔδωκε δὲ καὶ δῶρα ἄλλοις ἄλλα, ὅπως τις κατ' ἀξίωσιν ἐτιμᾶτο, ἢ κατ' ἀρετὴν, εἴ τις ἐπι-
7 φανὴς ἐγεγόνει ἐν τοῖς κινδύνοις. Καὶ ἐστεφάνωσε χρυσοῖς στεφάνοις τοὺς ἀνδραγαθίᾳ διαπρέποντας· πρῶτον μὲν
8 Πευκέσταν τὸν ὑπερασπίσαντα· ἔπειτα Λεοννάτον, καὶ τοῦτον ὑπερασπίσαντα, καὶ διὰ τοὺς ἐν Ἰνδοῖς κινδύνους, καὶ τὴν ἐν Ὤροις νίκην γενομένην, ὅτι παραταξάμενος σὺν τῇ ὑπολειφθείσῃ δυνάμει πρὸς τοὺς νεωτερίζοντας τῶν τε Ὠρειτῶν καὶ τῶν πλησίον τούτων ᾠκισμένων, τῇ τε μάχῃ ἐκράτησε, καὶ τἆλλα καλῶς ἔδοξε τὰ ἐν Ὤροις κοσμῆ-
9 σαι. Ἐπὶ τούτοις δὲ Νέαρχον ἐπὶ τῷ περίπλῳ τῷ ἐκ τῆς Ἰνδῶν γῆς κατὰ τὴν μεγάλην θάλασσαν, ἐστεφάνωσε· καὶ γὰρ καὶ οὗτος ἀφιγμένος ἤδη ἐς Σοῦσα ἦν· ἐπὶ τούτοις δὲ Ὀνησίκριτον τὸν κυβερνήτην τῆς νεὼς τῆς βασιλικῆς· ἔτι δὲ Ἡφαιστίωνα καὶ τοὺς ἄλλους σωματοφύλακας.

1 VI. Ἧκον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ σατράπαι, οἱ ἐκ τῶν πόλεών τε τῶν νεοκτίστων, καὶ τῆς ἄλλης γῆς τῆς δοριαλώτου, παῖδας ἡβάσκοντας ἤδη ἐς τρισμυρίους ἄγοντες, τὴν αὐτὴν ἡλικίαν γεγονότας (οὓς ἐπιγόνους ἐκάλει Ἀλέ-

Cap. V.

8. πλησίον τούτων ex Opt. ut I, 13, 4. 23, 3. pro τούτοις.

Cap. VI.

1. οὓς καὶ ἐπιγόνους — copulam, optimo auctore, abjeci.

6. δισμύρια] Curt. X, 2, 9-11. solummodo 9870 millia talentum consumta tradit. Cum Curtio sunt Diodor. XVII, 109. et Plut. V. Al. c. 70. Cum nostro Iust. XII, 11.

C. VI.

Arg. Epigoni. Mala opinio de rege, quasi eum pertaeduisset Macedonum, Persica placerent. Nomina asiaticorum, equitatui macedonico immistorum.

1. ἐπιγόνους] Hi epigoni erant barbari, quod ipse noster ait c. 8, 4. De iisdem loquitur Plutarchus, et loqui videtur Diodor. XVII, 108. „agmen hoc comparatum, adscribens, contra phalangem, inde a negato transitu supra Hyphasin (Gangen habet, sed male) suspectam.“ Idem ferme noster VII, 29, 8. 9.

[ἀνδρος) κεκοσμημένους Μακεδονικοῖς ὅπλοις, καὶ τὰ
[π]ολέμια ἐς τον τρόπον τὸν Μακεδονικὸν ἠσκημένους. Καὶ 2
[ταῦ]τοι ἀφικόμενοι λέγονται ἀνιᾶσαι Μακεδόνας, ὡς πάντα
[δὴ] μηχανωμένου Ἀλεξάνδρου ὑπὲρ τοῦ μηκέτι ὡσαύτως δεῖ-
[σ]θαι Μακεδόνων· εἶναι γὰρ οὖν καὶ Μηδικὴν τὴν Ἀλε- 3
ξάνδρου στολὴν ἄλγος οὐ σμικρὸν Μακεδόσιν ὁρωμένην· καὶ
[τ]οὺς γάμους ἐν τῷ νόμῳ τῷ Περσικῷ ποιηθέντας, οὐ πρὸς
θυμοῦ γενέσθαι τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, οὐδὲ τῶν γημάντων
ἔστιν οἷς, καίτοι τῇ ἰσότητι τῇ ἐς τὸν βασιλέα μεγάλως
τετιμημένοις. Πευκέστας τε ὁ Περσῶν σατράπης τῇ τε 4
σκευῇ καὶ τῇ φωνῇ Περσίζων ἐλύπει αὐτοὺς, ὅτι τῷ βαρ-
βαρισμῷ αὐτοῦ ἔχαιρεν Ἀλέξανδρος· καὶ οἱ Βακτρίων δὲ 5
καὶ οἱ Σογδιανῶν καὶ Ἀραχώτων ἱππεῖς, καὶ Δράγγων
δὲ καὶ Ἀρείων, καὶ Παρθυαίων, καὶ ἐκ Περσῶν οἱ Εὐά-
και καλούμενοι ἱππεῖς, καταλοχισθέντες εἰς τὴν ἵππον
τὴν ἑταιρικὴν, ὅσοι αὐτῶν κατ' ἀξίωσιν καὶ κάλλει τοῦ
σώματος ἢ τῇ ἄλλῃ ἀρετῇ ὑπερφέροντες ἐφαίνοντο· καὶ 6
πέμπτη ἐπὶ τούτοις ἱππαρχία προσγενομένη, οὐ βαρβα-
ρικὴ ἡ πᾶσα, ἀλλὰ ἐπαυξηθέντος γὰρ τοῦ παντὸς ἱππι-
κοῦ, κατελέγησαν ἐς αὐτὸ τῶν βαρβάρων· τῷ, τε ἀγή- 7

5. καὶ ἐκ Περσῶν οἱ Εὐάκαι — Quales fuerint Euacae, ignoratur. Unde Gronovius scribere maluit οἱ Σάκαι, quae conjectura nimis celeriter in Lemgoviana recepta est. Nam Sacas non esse Persas per se liquet; Sacarum equites si nominare voluisset, locus erat pone Bactriorum et Sogdianorum nomina, (ut VII, 10, 11.) quibus Sacae vicini. Sed Εὐάκαι sunt ἐκ Περσῶν, ex Persis ipsis. Caeterum auctorem non nomen gentis satis notae, sed agminis cujusdam minus noti, scripsisse apparet ex addita voce καλούμενοι, *qui vocantur*. Unde vero omnium Persicorum agminum nomina scire volumus? Apud Herodotum sane occurrunt plura equitum Persarum agmina selecta (lib. VII, 40. 41.) quorum autem nomina persica non addita sunt.

7. In his etiam nominibus scribendis Optimum codicem sequi

5. κατ' ἀξίωσιν καὶ κάλλει] Memorabile documentum et dignum quod annotetur, ut appareat, quam gaudeat varianda phrasi Arrianus. Poterat enim perseverare in spectanda praepositione, ut facit mox c. 11. κατ' ἀξίωσιν ἢ τινα ἄλλην ἀρετήν. Praetulit aliud quicquam. Neque hic solum, sed fere omnes elegantiores ex antiquis. *Gron.* qui multa praeter hoc ex aliis scriptoribus similia exempla adjecit,

ματι προσκαταλεγέντες Κώφης τε ὁ Ἀρταβάζου καὶ Ὑδάρτης καὶ Ἀρτιβόλης οἱ Μαζαίου, καὶ Σισίνης καὶ Φραδασμένης, οἱ Φραταφέρνου τοῦ Παρθυαίων καὶ Ὑρκανίας σατράπου παῖδες, καὶ Ἰτάνης Ὀξυάρτου μὲν παῖς, Ῥωξάνης δὲ τῆς γυναικὸς Ἀλεξάνδρου ἀδελφὸς, καὶ Ἀρτοβάρης, καὶ ὁ τούτου ἀδελφὸς Μιθροβαῖος, καὶ ἡγεμὼν
8 ἐπὶ τούτοις ἐπισταθεὶς Ὑστάσπης ὁ Βάκτριος· καὶ τούτοις δόρατα Μακεδονικὰ ἀντὶ τῶν βαρβαρικῶν μεσαγκύλων
9 δοθέντα. Ταῦτα πάντα ἐλύπει τοὺς Μακεδόνας, ὡς πάντη δὴ βαρβαρίζοντος τῇ γνώμῃ Ἀλεξάνδρου, τὰ δὲ Μακεδονικὰ νόμιμά τε καὶ αὐτοὺς Μακεδόνας ἐν ἀτίμῳ χώρᾳ ἄγοντας.

1 VII. Ἀλέξανδρος δὲ τῆς μὲν πεζῆς στρατιᾶς τὴν πολλὴν Ἡφαιστίωνα ἄγειν ἐκέλευεν ἐς τε ἐπὶ τὴν θάλασ-
2 σαν τὴν Περσικήν· αὐτὸς δὲ, ἀναπλεύσαντες αὐτῷ τοῦ

malui, quam vulgatam; ex quo pro Ἰτάνης scripsi Ἰτάνης, pro Αἰγοβάρης — Ἀρτοβάρης, pro Τλάσπης — Ὑστάσπης, quod etiam habent alii MSS. ac Veneta et Basil., pro Ὑδάρνης — Ὑδάρτης (ut Oxyartes, et alia, quae similiter terminantur) pro καὶ Φραδασμένης καὶ οἱ Φραταφέρνου — καὶ Σισίνης καὶ Φραδασμένης, οἱ Φραταφέρνου etc. Gronovius scripsit ὁ Φραταφ. quod typorum lapsu factum videtur, quia sequitur παῖδες in plurali. Phradasmenes vero, ut idem notat, idem esse videtur, qui VI, 27. vocatur Pharismanes; nisi forte Pharismanes tertius Phrataphermi filius est. „In his omnibus mutationibus, adjecit Gronovius, nihil esse, quod non propius ad familiaria Persarum alia nomina et publice nota accedat, quam sit in vulgatis, et haud dubie omnes propterea pro veris admittendas." Sed et in aliis nominum horum inveniuntur variantes scripturae. Sic qui h. l. scribitur Κώφης et a Curtio *Cophas*, nominatur Κωφὴν II, 15, 1. et III, 23, 13.; et Μιθροβαῖος in Venet. et Basil. scribitur Μιθροδαῖος. Sed haec, propter consensum Cod. Optimi cum vulgata non mutavi.

C. VII.

Arg. Alexander per Eulaeum vehitur in sinum persicum, et inde in Tigrim, urbem Opin usque. Natura Euphratis et Tigris. Navigatio in Tigri catarrhactis a Persis impedita.

2. ἀναπλεῖν] *adverso flumine ad interiora regionis navigare*, uti καταπλεῖν *secundo flumine mare versus defluere. Raph.* τὸ ναυτικὸν est classis Nearchi; de Eulaeo vide Cellar. II. p. 676.

αὐτικοῦ ἐς τὴν Σουσίαν γῆν, ἐπιβὰς τῶν νεῶν ξὺν τοῖς
ὑπασπισταῖς τε καὶ τῷ ἀγήματι, καὶ τῶν ἱππέων τῶν
ἑταίρων ἀναβιβασάμενος οὐ πολλοὺς, κατέπλει κατὰ τὸν
Εὐλαῖον ποταμὸν ὡς ἐπὶ θάλασσαν. Ἤδη δὲ πλησίον 3
ὢν τῆς ἐκβολῆς τῆς ἐς τὸν πόντον, τὰς μὲν πλείονάς τε
καὶ πεπονηκυίας τῶν νεῶν καταλείπει αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ 4
ταῖς μάλιστα ταχυναυτούσαις παρέπλει ἀπὸ τοῦ Εὐλαίου
ποταμοῦ κατὰ τὴν θάλασσαν, ὡς ἐπὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ
Τίγρητος. Αἱ δὲ ἄλλαι αὐτῷ νῆες ἀνακομισθεῖσαι κατὰ 5
τὸν Εὐλαῖον ἔς τ' ἐπὶ τὴν διώρυχα, ἣ τέτμηται ἐκ τοῦ
Τίγρητος ἐς τὸν Εὐλαῖον, ταύτῃ διεκομίσθησαν ἐς τὸν
Τίγρητα. Τῶν γὰρ δὴ ποταμῶν, τοῦ τε Εὐφράτου καὶ τοῦ 6
Τίγρητος, οἳ τὴν μέσην σφῶν Συρίαν ἀπείργουσιν (ὅθεν
καὶ τὸ ὄνομα Μεσοποταμία πρὸς τῶν ἐπιχωρίων κλήζε-
ται) ὁ μὲν Τίγρης πολύ τι ταπεινότερος ῥέων τοῦ Εὐφρά-
του, διώρυχάς τε πολλὰς ἐκ τοῦ Εὐφράτου ἐς αὐτὸν δέχεται,
καὶ πολλοὺς ἄλλους ποταμοὺς παραλαβὼν, καὶ ἐξ αὐτῶν 7
αὐξηθεὶς ἐσβάλλει ἐς τὸν πόντον τὸν Περσικὸν, μέγας τε
καὶ οὐδαμοῦ διαβατὸς ἔς τε ἐπὶ τὴν ἐκβολὴν, καθότι οὐ
καταναλίσκεται αὐτοῦ οὐδὲν ἐς τὴν χώραν. Ἔστι γὰρ με- 8
τεωροτέρα ἡ ταύτῃ γῆ τοῦ ὕδατος, οὐδὲ ἐκδίδωσιν οὗτος

6. Vox *Mesopotamia* graeca est. Graeci vero nomina propria locorum apud barbaros ad verbum vertere solebant, eoque vocabulo uti, cujus idem sensus est, quam vocis barbaricae.

ταπεινότερος] depressior, humilior; quo vocabulo non dicit auctor, Tigrim parum aquae habere, sed potius superficiem aquarum ejus, multo esse profundiorem quam Euphratis, et ripas illius altiores quam hujus.

7. οὐδαμοῦ διαβατὸς] sc. inde ab eo loco, ubi Tigris et fossis ex Euphrate derivatis et fluminibus in tantam magnitudinem increverit. Nam supra ea loca transierat Alexander Tigrim III, 7, 8.

ἐς τὴν χώραν] per fossas.

8. οὐδὲ ἐκδίδωσιν οὗτος κατὰ διώρυχας] Mirum sane, Arrianum cum Xenophonte suo adeo dissentire, ut, cum hic alveos ex Tigri in Euphratem, ipse plane contra ex Euphrate in Tigrim derivari scribat. Ita enim Xenoph. Anab. l. I, 7, 15.: ἔνθεν δὴ εἰσὶν αἱ διώρυχες, ἀπὸ τοῦ Τίγρητος ποταμοῦ ῥέουσαι. εἰσὶ δὲ τέτταρες, τὸ μὲν εὖρος πλεθριαῖαι, βαθεῖαι δὲ ἰσχυρῶς, καὶ πλοῖα πλεῖ ἐν

κατὰ τὰς διώρυχας, οὐδὲ ἐς ἄλλον ποταμὸν, ἀλλὰ δέχεται γὰρ ἐκείνους μᾶλλον· ἄρδεσθαί τε ἀπὸ οὗ τὴν χώραν οὐδαμῇ παρέχει.
9 Ὁ δὲ Εὐφράτης μετέωρός τε ῥεῖ καὶ ἰσοχείλης πανταχοῦ τῇ γῇ, καὶ διώρυχές τε πολλαὶ ἀπ' αὐτοῦ πεποίηνται, αἱ μὲν ἀέναοι, ἀφ' ὧν ὑδρεύονται οἱ παρ' ἑκάτερα ᾠκισμένοι· τὰς δὲ καὶ πρὸς καιρὸν ποιοῦνται, ὁπότε σφίσιν ὕδατος ἐνδεῶς ἔχοι, ἐς τὸ ἐπάρδειν τὴν χώραν (οὐ γὰρ ὕεται τὸ πολὺ ἡ γῆ αὕτη ἐξ οὐρανοῦ) καὶ οὕτως ἐς οὐ πολὺ ὕδωρ ὁ Εὐφράτης τελευτῶν,
10 καὶ τεναγώδης ἐς τοῦτο, οὕτως ἀποπαύεται. Ἀλέξαν-

Cap. VII.

9. πανταχοῦ ex Opt. pro vulgato πανταχῇ.

αὐτοῖς σιταγωγά· εἰσβάλλουσι δὲ εἰς τὸν Εὐφράτην· — Quod si quis, utri potius credendum sit, quaerat, equidem Xenophonti omnino puto, qui ipse in his locis fuit, Cyri exercitum sequutus. Forsitan autem alibi Euphrates, alibi Tigris profundiore alveo labitur, ut nec Arrianus plane a vero aberrarit. *Raph.* Ego quidem Arrianum fide digniorem habeo, praecipue, quia suis temporibus ob bella ab imperatoribus Romanis in istis regionibus gesta et jam ipsis Alexandri expeditionibus omnia istorum locorum memorabilia etiam notiora fuere certiusque comperta; tum vero etiam, quia Arrianum studio de istis fluviis scripsisse apparet, quos Xenophon obiter modo tetigit. *Zeune* vero ad Xenoph. l. l. repugnantiam sic tolli posse putat, „ut statuamus, Xenophontem et Arrianum de diversis locis loqui,“ quia Strabo XV. p. 511. Tigrim *minus* exundare dicit; idque est verosimillimum. Nam si diceret Arrianus, e Tigri nullam fossam in aliud flumen ductam esse, obstaret, quod modo (sect. 5.) de fossa ex Tigri in Eulaeum dixit. Nec Xenophon omnes fossas ex Tigri in Euphratem effundi dicit, sed quatuor modo eas, quas ipse vidit.

9. Strabo XV. p. 511., ut notat Zeune ibidem, „usum alveorum Euphratis facit triplicem; primum enim excipiebant aquas fluvii exundantes; tum per aestatem rigabant agros; et denique quoque navigationi serviebant.“ Euphratem in paludes dissolvi atque sic evanescere, jam dixit libro V, 5, 7. At VII, 20, 6. et 11. commemorat ostium Euphratis. Num forte ibi Euphratis nomen positum est pro nomine Tigris, in quem maxima illius pars labitur, an fuit tunc aliquod Euphratis ostium, sed ita vadosum, ut navium non esset patiens? Nostris enim temporibus non est ostium Euphratis, sed totus effunditur in Tigrim.

ρος δὲ περιπλεύσας κατὰ τὴν θάλασσαν, ὅσον μεταξὺ
οὔ τε Εὐλαίου ποταμοῦ καὶ τοῦ Τίγρητος ἐπεῖχεν ὁ αἰγια-
ὸς τοῦ κόλπου τοῦ Περσικοῦ, ἀνέπλει κατὰ τὸν Τίγρητα
ς τε ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἵνα Ἡφαιστίων αὐτῷ τὴν δύνα-
ιν πᾶσαν ἔχων ἐστρατοπεδεύκει. Ἐκεῖθεν δὲ αὖθις 11
πλεῖ ἐς Ὦπιν, πόλιν ἐπὶ τῷ Τίγρητος ᾠκισμένην. Ἐν
δὲ τῷ ἀνάπλῳ, τοὺς καταῤῥάκτας τοὺς κατὰ τὸν ποταμὸν
ἀφανίζων, ὁμαλὸν πάντῃ ἐποίει τὸν ῥοῦν, οἳ δὴ ἐκ Περ-
σῶν πεποιημένοι ἦσαν, τοῦ μή τινα ἀπὸ θαλάσσης ἀνα-
πλεῦσαι εἰς τὴν χώραν αὐτῶν νηΐτῃ στόλῳ κρατήσαντα.
Ταῦτα δὲ μεμηχάνητο, ἅτε δὴ οὐ ναυτικοῖς τοῖς Πέρσαις· 12
οὕτω δὴ συνεχεῖς οἱ καταῤῥάκται πεποιημένοι, ἄπορον τὸν
ἀνάπλουν ἐποίουν τὸν κατὰ τὸν Τίγρητα. Ἀλέξανδρος δὲ 13
οὐκ ἔφη τῶν κρατούντων τοῖς ὅπλοις εἶναι ταῦτα τὰ σο-
φίσματα· οὔκουν πρὸς αὐτοῦ ἐποιεῖτο ταύτην τὴν ἀσφά-
λειαν, ἥν τινα ἔργῳ οὐδὲ λόγου ἀξίαν ἀπέφηνε, οὐ χαλε-
πῶς διακόψας τῶν Περσῶν τὰ σπουδάσματα.

VIII. Ὡς δὲ ἐς τὴν Ὦπιν ἀφίκετο, ξυναγαγὼν 1
τοὺς Μακεδόνας, προεῖπεν, ὅτι τοὺς ὑπὸ γήρως ἢ πηρώ-
σεως τοῦ σώματος ἀχρείους ἐς τὰ πολέμια ὄντας παραλύει
μὲν τῆς στρατιᾶς, ἀποπέμπει δὲ ἐς τὰ σφέτερα ἤθη·
ἐπιδώσει δὲ μένουσιν, ὅσα αὐτούς τε ζηλωτοτέρους ποιήσει 2
τοῖς οἴκοι, καὶ τοὺς ἄλλους Μακεδόνας ἐξορμήσει ἐς τὸ
θέλειν τῶν αὐτῶν κινδύνων τε καὶ πόνων μετέχειν.
Ἀλέξανδρος μὲν, ὡς χαριούμενος δῆθεν τοῖς Μακεδόσι, 3

13. ταῦτα τὰ σοφ. ex Opt. pro vulg. τὰ τοιαῦτα σοφ.

11. Adde hunc locum ad Cellarium II, p. 640.

13. οὔκουν πρὸς αὐτοῦ etc.] Verte: *Neque hunc securitatem* (i. e. hanc munitionem) *se dignam* (πρὸς αὐτοῦ gloriae suae, potentiae suae in armis convenientem, ut I, 13, 10.) *censebat, quam re ipsa* (ἔργῳ) *nullius momenti esse ostendebat, facile eam solvendo vel non difficulter molitiones Persarum dissolvens.*

C. VIII.

Arg. Alexander dimittit senes et mutilatos, quod secus interpretans miles, irritat regem ad saeviendum.

ταῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ, ὡς ὑπερορώμενοί τε ἤδη πρὸς Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀχρεῖοι πάντῃ ἐς τὰ πολέμια νομιζόμενοι, οὐκ ἀλόγως αὖ τῷ λόγῳ ἠχθέσθησαν τῷ πρὸς Ἀλεξάνδρου

4 λεχθέντι κατὰ τὴν στρατιὰν ταύτην πᾶσαν· πολλοῖς καὶ ἄλλοις ἀχθεσθέντες, ὅτι πολλάκις ἤδη ἐλύπει αὐτοὺς ἥ, τε ἐσθὴς ἡ Περσικὴ ἐς τοῦτο φέρουσα, καὶ τῶν Ἐπιγόνων τῶν βαρβάρων τὰ Μακεδονικὰ ἤθη· κόσμησις καὶ ἀνάμιξις τῶν ἀλλοφύλων ἱππέων ἐς τὰς τῶν

5 ἑταίρων τάξεις. Οὔκουν σιγῇ ἔχοντες ἐκαρτέρησαν, ἀλλὰ πάντας γὰρ ἀπαλλάττειν τῆς στρατιᾶς ἐκέλευον, αὐτὸν δὲ μετὰ τοῦ πατρὸς στρατεύεσθαι· τὸν Ἄμμωνα

6 δὴ τῷ λόγῳ ἐπικερτομοῦντες. Ταῦτα ἀκούσας Ἀλέξανδρος (ἦν γὰρ δὴ ὀξύτερός τε ἐν τῷ τότε, καὶ ἀπὸ τῆς βαρβαρικῆς θεραπείας οὐκέτι ὡς πάλαι ἐπιεικὴς ἐς τοὺς Μακεδόνας) καταπηδήσας σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἡγεμόσιν ἀπὸ τοῦ βήματος, ξυλλαβεῖν τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ταραξάντων τὸ πλῆθος κελεύει· αὐτὸς τῇ χειρὶ ἐπιδεικνύων τοῖς ὑπασπισταῖς, οὓς τινας χρὴ ξυλλαμβάνειν·

7 καὶ ἐγένοντο οὗτοι ἐς τρεισκαίδεκα. Τούτους μὲν δὴ ἀπάγειν κελεύει τὴν ἐπὶ θανάτῳ. Ὡς δὲ κατεσιώπησαν οἱ ἄλλοι ἐκπλαγέντες, ἀναβὰς αὖθις ἐπὶ τὸ βῆμα, ἔλεξεν ὧδε.

1 IX. Οὐχ ὑπὲρ τοῦ καταπαῦσαι ὑμῶν τὴν οἴκαδε ὁρμὴν, ὦ Μακεδόνες, λεχθήσεταί μοι ὅδε ὁ λόγος (ἔξεστι γὰρ ὑμῖν ἀπιέναι ὅποι βούλεσθε, ἐμοῦ γε ἕνεκα) ἀλλ' ὡς γνῶναι ὑμᾶς πρὸς ὁποίους τινὰς ὑμᾶς ὄντας

2 ὁποῖοί τινες αὐτοὶ γενόμενοι ἀπαλλάσσεσθε. Καὶ πρῶ-

Cap. VIII.

6. ἐπιδεικνύων ex MSS. pro δεικνύων.

4. ἐς τοῦτο φέρουσα] *eodem pertinens*, ut vertit Vulcanius. τῶν ἐπιγόνων] supra c. 6, 1. κόσμησις] ornatus militaris intelligitur, in armis consistens. VII, 6, 1. κεκοσμημένους Μακεδονικοῖς ὅπλοις. *Raph.*

C. IX.

Arg. Oratio Alexandri ad milites. Recensus beneficiorum patris in Macedonas, et meritorum suorum.

1. πρὸς ὁποίους τινὰς] Est comparatio hujus temporis cum

ἅ γε ἀπὸ Φιλίππου τοῦ πατρός, ᾗ περ καὶ εἰκός, τοῦ λόγου ἄρξομαι. Φίλιππος γὰρ παραλαβὼν ὑμᾶς πλανήτας καὶ ἀπόρους, ἐν διφθέραις τοὺς πολλοὺς νέμοντας ἀνὰ τὰ ὄρη πρόβατα κατὰ ὀλίγα, καὶ ὑπὲρ τούτων κακῶς μαχομένους Ἰλλυριοῖς τε καὶ Τριβαλλοῖς, καὶ τοῖς ὁμόροις Θρᾳξί, χλαμύδας μὲν ὑμῖν ἀντὶ τῶν διφθερῶν 3
φορεῖν ἔδωκε, κατήγαγε δὲ ἐκ τῶν ὀρῶν ἐς τὰ πεδία, ἀξιομάχους καταστήσας τοῖς προσχώροις τῶν βαρβάρων, ὡς μὴ χωρίων ἔτι ὀχυρότητι πιστεύοντας μᾶλλον ἢ τῇ οἰκείᾳ ἀρετῇ σώζεσθαι· πόλεών τε οἰκήτορας ἀπέφηνε, καὶ νόμοις καὶ ἤθεσι χρηστοῖς ἐκόσμησεν· αὐτῶν δὲ ἐκεί- 4
νων τῶν βαρβάρων, ὑφ' ὧν πρόσθεν ἤγεσθε καὶ ἐφέρεσθε αὐτοί τε καὶ τὰ ὑμέτερα, ἡγεμόνας κατέστησεν ἐκ δούλων καὶ ὑπηκόων· καὶ τῆς Θρᾴκης τὰ πολλὰ τῇ 5
Μακεδονίᾳ προσέθηκε, καὶ τῶν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ χωρίων τὰ ἐπικαιρότατα καταλαβόμενος τὴν εὐπορίαν τῇ χώρᾳ ἀνεπέτασε, καὶ τῶν μετάλλων τὴν ἐργασίαν ἀδεῆ παρέσχε. Θεσσαλῶν δὲ ἄρχοντας, οὓς πάλαι ἐτεθνήκειτε 6
τῷ δέει, ἀπέφηνε· καὶ τὸ Φωκέων ἔθνος ταπεινώσας,

Cap. IX.

2. κατὰ ὀλίγα — Priorem voculam ex Opt. adjeci. Forte leg. κάρτα.

praeterito, vel status ipsorum rei familiaris, quales nempe ante Alexandrum fuerint, quales nunc revertantur. Hoc enim notat nunc particula πρός. Verte: *quantum mutati ab illis, qui nuper eratis, abeatis*; quales nunc facti ad illos, qui nuper eratis. *Gronovius.*

2. ἐν διφθέραις etc.] Verte: *pellibus amictos plerosque versantes in montibus circa paucas oves.*

5. τὴν εὐπορίαν] facultatem opportunitatemque omnium rerum, quae optari possunt. *Gron.*

τῶν μετάλλων] Lucem dabit Diodor. XVI. Ol. 105, 3. τὰ δὲ κατὰ τὴν χώραν χρύσεια μέταλλα παντελῶς ὄντα λιτὰ καὶ ἄδοξα ταῖς κατασκευαῖς ἐπὶ τοσοῦτον ηὔξησεν, ὥστε δύνασθαι φέρειν αὐτῷ πρόσοδον πλεῖον ἢ ταλάντων χιλίων. Ἐκ δὲ τούτων ταχὺ σωρεύσας πλοῦτον, ἀεὶ μᾶλλον διὰ τὴν εὐπορίαν τῶν χρημάτων εἰς ὑπεροχὴν μεγάλην ἤγαγε τὴν Μακεδονικὴν βασιλείαν· νόμισμα γὰρ χρυσοῦν κόψας, προσαγορευθὲν ἀπ' ἐκείνου Φιλίππειον, μισθοφόρων δύναμιν ἀξιόλογον συνεστήσατο. *Blanc.*

6. Ad ἄρχοντας supple ὑμᾶς. Phrasis vero θνήσκειν τῷ δέει τινὰ — *prae metu alicujus mortem subire* singularis est.

τὴν ἐς τὴν Ἑλλάδα πάροδον πλατεῖαν καὶ εὔπορον ἀντὶ
7 στενῆς τε καὶ ἀπόρου ὑμῖν ἐποίησεν. Ἀθηναίους τε καὶ
Θηβαίους ἐφεδρεύοντας ἀεὶ τῇ Μακεδονίᾳ ἐς τοσόνδε ἐτα-
πείνωσεν, ἤδη ταῦτά γε καὶ ἡμῶν αὐτῷ ξυμπονούντων,
ὡς ἀντὶ τοῦ φόρους τελεῖν Ἀθηναίοις, καὶ ὑπακούειν Θη-
βαίων, παρ' ἡμῶν ἐν τῷ μέρει ἐκείνους τὴν ἀσφάλειαν
8 σφίσι πορίζεσθαι. Ἐς Πελοπόννησον δὲ παρελθὼν,
τὰ ἐκεῖ αὖ ἐκόσμησε· καὶ ἡγεμὼν αὐτοκράτωρ συμπά-
σης τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἀποδειχθεὶς τῆς ἐπὶ τὸν Πέρσην
στρατείας, οὐχ ἑαυτῷ μᾶλλόν τι τὴν δόξαν τήνδε ἢ τῷ
9 κοινῷ τῶν Μακεδόνων προσέθηκε. Ταῦτα μὲν τὰ ἐκ τοῦ
πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἐς ὑμᾶς ὑπηργμένα, ὡς μὲν αὐτὰ ἐφ'
ἑαυτῶν σκέψασθαι, μεγάλα, μικρὰ δὲ, ὥς γε δὴ πρὸς
10 τὰ ἡμέτερα ξυμβαλεῖν. Ὃς παραλαβὼν παρὰ τοῦ πα-
τρὸς χρυσᾶ μὲν καὶ ἀργυρᾶ ἐκπώματα ὀλίγα, τάλαν-
τα δὲ οὐδὲ ἑξήκοντα ἐν τοῖς θησαυροῖς, χρεῶν δὲ ὀφειλό-
μενα ὑπὸ Φιλίππου ἐς πεντακόσια τάλαντα, δανεισάμε-
νος ἐπὶ τούτοις αὐτὸς ἄλλα ὀκτακόσια, ὁρμηθεὶς ἐκ τῆς
χώρας τῆς γε οὐδὲ ὑμᾶς αὐτοὺς βοσκούσης καλῶς, εὐθὺς
μὲν τοῦ Ἑλλησπόντου ὑμῖν τὸν πόρον, θαλασσοκρατούν-
11 των ἐν τῷ τότε Περσῶν, ἀνεπέτασα· κρατήσας δὲ τῇ
ἵππῳ τοὺς σατράπας τοῦ Δαρείου, τήν τε Ἰωνίαν πᾶσαν
τῇ ὑμετέρᾳ ἀρχῇ προσέθηκα, καὶ τὴν Αἰολίδα πᾶσαν,
καὶ Φρύγας ἀμφοτέρους, καὶ Λυδοὺς, καὶ Μίλητον εἷλον
πολιορκίᾳ· τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἑκόντα προσχωρήσαντα
12 λαβὼν, ὑμῖν καρποῦσθαι ἔδωκα. Καὶ τὰ ἐξ Αἰγύπτου
καὶ Κυρήνης ἀγαθὰ, ὅσα ἀμαχεὶ ἐκτησάμην, ὑμῖν
ἔρχεται· ἥ τε κοίλη Συρία, καὶ ἡ Παλαιστίνη, καὶ ἡ
13 μέση τῶν ποταμῶν, ὑμέτερον κτῆμά εἰσι· καὶ Βαβυλὼν,

8. στρατείας. Sic rescripsi ex conjectura mea, pro vulgato στρατιᾶς. Vide notam ad I, 1, 2.

εὔπορον] Thermopylas occupando et Phocaeensium suffragiis in Amphictyonum conventu sibi acquisitis.

8. στρατείας sc. ἕνεκα.

αὶ Βάκτρα, καὶ Σοῦσα, ὑμέτερα· καὶ ὁ Λυδῶν πλοῦτος, 13
αὶ οἱ Περσῶν θησαυροὶ, καὶ τὰ Ἰνδῶν ἀγαθὰ, καὶ ἡ
ξω θάλασσα, ὑμέτερα· ὑμεῖς σατράπαι, ὑμεῖς στρα-
ηγοὶ, ὑμεῖς ταξιάρχαι· ὡς ἔμοιγε αὐτῷ τί περίεστιν 14
πὸ τούτων τῶν πόνων, ὅτι μὴ αὕτη ἡ πορφύρα, καὶ τὸ
ιάδημα τοῦτο; κέκτημαι δὲ ἰδίᾳ οὐδὲν, οὐδὲ ἔχει τὶς ἀπο- 15
εῖξαι θησαυροὺς ἐμοὺς, ὅτι μὴ ταῦτα ὑμέτερα κτήματα,
ὅσα ἕνεκα ὑμῶν φυλάττεται· ἐπεὶ οὐδέ ἐστιν ἰδίᾳ μοι ἐς 16
, τι φυλάξω αὐτοὺς, σιτουμένῳ τε τὰ αὐτὰ ὑμῖν σιτία,
αὶ ὕπνον τὸν αὐτὸν αἱρουμένῳ· καί τοι οὐδὲ σιτία ἐμοὶ 17
οκῶ τὰ αὐτὰ τοῖς τρυφῶσιν ὑμῶν σιτεῖσθαι· προ-
γρυπνῶν δὲ ὑμῶν οἶδα, ὡς καθεύδειν ἔχοιτε ὑμεῖς.

X. Ἀλλὰ ταῦτα γὰρ, ὑμῶν πονούντων καὶ τα- 1
αιπωρουμένων, ἐκτησάμην αὐτὸς ἀπόνως καὶ ἀταλαιπώ-
ως ἐξηγούμενος. Καὶ τίς ὑμῶν ἢ πονήσας οἶδεν ἐμοῦ μᾶλ-
ον ἢ ἐγὼ ὑπὲρ ἐκείνου; Ἄγε δὴ καὶ ὅτῳ τραύματα ὑμῶν 2
στι, γυμνώσας αὐτὰ ἐπιδειξάτω, καὶ ἐγὼ τἀμὰ ἐπι-
είξω ἐν μέρει· ὡς ἔμοιγε οὐκ ἔστιν ὅ, τι τοῦ σώματος, 3
ῶν γε δὴ ἔμπροσθεν μερῶν, ἄτρωτον ὑπολέλειπται·
δὲ ὅπλον τὶ ἐστὶν ἢ ἐκ χειρὸς, ἢ τῶν ἀφιεμένων, οὗ γε οὐκ
χνη ἐν ἐμαυτῷ φέρω· ἀλλὰ καὶ ξίφει ἐκ χειρὸς τέτρω-
ιαι, καὶ τετόξευμαι ἤδη, καὶ ἀπὸ μηχανῆς βέβλημαι·
αὶ λίθοις πολλαχῆ καὶ ξύλοις παιόμενος ὑπὲρ ὑμῶν καὶ 4
ῆς ὑμετέρας δόξης, καὶ τοῦ ὑμετέρου πλούτου, νικῶντας

4. ὡς] *nam.* Ita mox c. 10, 3. et Plut. paedag. c. 19, 4. et c. 20, 3. *Raph.*

C. X.

Arg. Pergit Alexander. Communis vita Alexandri cum militibus, eorumque ex illo honor, sed ingratorum.

1. καὶ τίς ὑμῶν etc.] Verte: *sed quis vestrum scit*, liquide discernere potest, *vel se magis pro me vel me magis pro se pugnasse?*

3. Apud Illyrios caput Alexandri lapide ictum, cervix vecte percussa est; apud Granicum caput, apud Issum femur gladio; apud Gaza humerus sagitta ex machina missa; apud Tanaim crus sagitta; apud Cyropolin caput et cervix saxo; apud Aspasios telo humerus; apud Massaga sagitta malleolum; in Mallis sagitta pectus.

ἤδη *etiam.*

Ee

ὑμᾶς ἄγω διὰ πάσης γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ πάντων
5 ποταμῶν καὶ ὀρῶν καὶ πεδίων πάντων· γάμους τε ὑμῖν
τοὺς αὐτοὺς γεγάμηκα, καὶ πολλῶν ὑμῶν οἱ παῖδες συγ-
6 γενεῖς ἔσονται τοῖς παισὶ τοῖς ἐμοῖς· ἔτι τε ᾧ χρέα ἦν,
οὐ πολυπραγμονήσας ἐφ' ὅτῳ ἐγένετο, τοσαῦτα μὲν μι-
σθοφορούντων, τοσαῦτα δὲ ἁρπαζόντων, ὁπότε ἐκ πολι-
7 ορκίας ἁρπαγὴ γίγνοιτο, διαλέλυμαι ταῦτα· στέφανοι
τε χρυσοῖ τοῖς πλείστοις ὑμῶν εἰσί, μνημεῖα τῆς τε ἀρε-
8 τῆς τῆς ὑμετέρας καὶ τῆς ἐξ ἐμοῦ τιμῆς ἀθάνατα. Ὅστις
δὲ δὴ καὶ ἀπέθανεν, εὐκλεὴς μὲν αὐτῷ ἡ τελευτὴ ἐγέ-
νετο, περιφανὴς δὲ ὁ τάφος· χαλκαῖ δὲ αἱ εἰκόνες τῶν
πλείστων οἴκοι ἑστᾶσιν, οἱ γονεῖς δ' ἔντιμοί εἰσι, λειτουρ-
γίας τε ξυμπάσης καὶ εἰσφορᾶς ἀπηλλαγμένοι· οὐ γάρ
9 τίς γε φεύγων ὑμῶν ἐτελεύτα, ἐμοῦ ἄγοντος. Καὶ νῦν
τοὺς ἀπολέμους ὑμῶν, ζηλωτοὺς τοῖς οἴκοι ἀποπέμψειν
10 ἔμελλον· ἀλλ' ἐπειδὴ πάντες ἀπιέναι βούλεσθε, ἄπιτε
πάντες· καὶ ἀπελθόντες οἴκοι ἀπαγγείλατε, ὅτι τὸν
11 βασιλέα ὑμῶν Ἀλέξανδρον, νικῶντα μὲν Πέρσας καὶ
Μήδους καὶ Βακτρίους καὶ Σάκας, καταστρεψάμενον δὲ
Οὐξίους τε καὶ Ἀραχώτους καὶ Δράγγας, κεκτημένον δὲ
καὶ Παρθυαίους καὶ Χωρασμίους καὶ Ὑρκανίους ἔς τε ἐπὶ
12 τὴν θάλασσαν τὴν Κασπίαν· ὑπερβάντα δὲ τὸν Καύ-
κασον ὑπὲρ τὰς Κασπίας πύλας, καὶ περάσαντα Ὦξόν
τε τὸν ποταμὸν καὶ Τάναϊν, ἔτι δὲ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν
οὐδενὶ ἄλλῳ ὅτι μὴ Διονύσῳ περαθέντα, καὶ τὸν Ὑδάσ-
πην, καὶ τὸν Ἀκεσίνην, καὶ τὸν Ὑδραώτην, καὶ τὸν
Ὕφασιν διαπεράσαντα ἄν, εἰ μὴ καὶ ὑμεῖς ἀπωκνήσατε

Cap. X.

11. Non praetereundum videtur, in MSto Opt. pro illis εἰ μὴ καὶ ὑμεῖς ἀπωκνήσατε legi: εἰ μὴ ὑμεῖς ἀποκνήσαιμεν, et eodem modo supra pro βασιλέα ὑμῶν esse ἡμῶν, quasi ipse (Alexander) eos (milites) verba apud cognatos et populares dicenda praeiret. *Gron.* Vehementer mihi placet scriptura Optimi, et recipien-

12. Καύκασον ὑπὲρ τὰς Κασπίας πύλας] verte: *Caucasum, qui est ultra pylas Caspias,* i. e. Paropamisum, ut sic distinguatur falsus Caucasus a vero.

ῃ εἰς τὴν μεγάλην θάλασσαν, κατ᾽ ἀμφότερα τοῦ 13
δοῦ τὰ στόματα ἐμβαλόντα, καὶ διὰ τῆς Γαδρωσίας τῆς
ήμου ἐλθόντα, ᾗ οὐδείς πω πρόσθεν ξὺν στρατιᾷ ἦλθε·
ὴ Καρμανίαν ἐν παρόδῳ προσκτησάμενον, καὶ τὴν
ρειτῶν γῆν· περιπεπλευκότος δὲ ἤδη αὐτῷ τοῦ ναυτικοῦ 14
ν ἀπ᾽ Ἰνδῶν γῆς εἰς Πέρσας θάλασσαν· ὡς εἰς Σοῦσα
ανηγάγετε, ἀπολιπόντες οἴχεσθε, παραδόντες φυ- 15
ἐσσειν τοῖς νενικημένοις βαρβάροις. Ταῦτα ὑμῖν καὶ 16
ρὸς ἀνθρώπων ἴσως εὐκλεᾶ, καὶ πρὸς θεῶν ὅσια δήπου
αι ἀπαγγελθέντα· ἄπιτε.

XI. Ταῦτα εἰπὼν, κατεπήδησέ τε ἀπὸ τοῦ βή- 1
ατος ὀξέως, καὶ ἐς τὰ βασίλεια παρελθὼν, οὔτε ἐθε-
ράπευσε τὸ σῶμα, οὔτέ τῳ ὤφθη τῶν ἑταίρων· ἀλλ᾽ οὐδὲ

da esset, nisi obstarent sect. 14. verba ἐπανηγάγετε et οἴχεσθε, pro quibus etiam legendum esset ἐπανηγάγομεν et οἰχόμεθα. Sed plures adhuc scrupuli in his mihi resident. Pro ὑπερβάντα δὲ τὸν Καύκασον ὑπὲρ τὰς Κασπίας πύλας, quod quidem explicare studui, mallem: ὑπερβάντα δὲ ὑπὲρ τὰς Κασπίας πύλας καὶ τὸν Καύκασον. Facius etiam vertit: *qui Caucasum montem transgressus, portasque Caspias*, quod imitatur Vulcanius. Deinde me offendit verbum ἐπανηγάγετε. Dici enim non solet, ab exercitu imperatorem reduci, sed ab imperatore exercitum: Et sane hic quoque Facius vertit: *qui vos incolumes ac victores Susa reduxit*, quasi legisset: ὃς εἰς Σοῦσα ἐπανήγαγέ τε ὑμᾶς σώους καὶ νικῶντας, cui participio optime responderet sequens τοῖς νενικημένοις. Sed de his omnibus nisi aliis codicibus, praecipue Vindobonensibus juvantibus, nihil decerni potest.

4. ὡς εἰς Σοῦσα ἐπανηγάγετε] sc. αὐτὸν βασιλέα ὑμῶν; *postquam eum Susa reduxistis.* Erat autem exercitus nunc non Susis, sed in urbe ad Tigrim, cui Opis nomen; sed in eam urbem duxerat a Susis, ubi Alexander discesserat ad videndum sinum persicum, exercitum Hephaestion, ut sic vere Alexander dicere posset, exercitum se Susa modo usque comitatum.

5. ἀπολιπόντες οἴχεσθε] Gohren- rent haec cum verbis sect. 10. ἐπελθόντες οἴκοι ἀπαγγείλατε, ὅτι τὸν βασιλέα ὑμῶν ἀπολιπόντες οἴχεσθε. *Raph.*

16. πρὸς θεῶν ὅσια] Vulcanius vertit: haec *opinionem pietatis apud deos sunt vobis adjunctura.*

C. XI.

Arg. Honores Persis tributi; unde moeror Macedonum. Callinis felix ad conciliandum sermo. Oscula, epulae, sacrificium et vota.

2 ἐς τὴν ὑστεραίαν ὤφθη· τῇ τρίτῃ δὲ καλέσας εἴσω τῶν Περσῶν τοὺς ἐπιλέκτους, τάς τε ἡγεμονίας αὐτοῖς τῶν
3 τάξεων διένειμε· καὶ ὅσους συγγενεῖς ἀπέφηνε, τούτοις δὲ νόμιμον ἐποίησε φιλεῖν αὐτὸν μόνοις. Οἱ δὲ Μακεδόνες
4 ἔν τε τῷ παραυτίκα ἀκούσαντες τῶν λόγων ἐμπεπληγμένοι, σιγῇ ἔμενον αὐτοῦ πρὸς τῷ βήματι· οὐδέ τις ἠκολούθησε τῷ βασιλεῖ ἀπαλλαττομένῳ, ὅτι μὴ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροί τε καὶ οἱ σωματοφύλακες· οἱ δὲ πολλοὶ, οὔτε
5 μένοντες ὅ, τι πράττουσιν ἢ λέγουσιν εἶχον, οὔτε ἀπαλλάττεσθαι ἤθελον. Ὡς δὲ τὰ Περσῶν τε καὶ Μήδων αὐτοῖς ἐξηγγέλλετο, αἵ τε ἡγεμονίαι Πέρσαις διδόμεναι, καὶ ἡ στρατιὰ ἡ βαρβαρικὴ ἐς λόχους τε καταλεγομένη, καὶ τὰ Μακεδονικὰ ὀνόματα ἄγημά τι Περσικὸν καλού-

Cap. XI.

5. ἄγημά τι — ἄλλο ἄγημα βασιλικόν. Haec omnia negligenter Facius in versione praetermisit. Ἀργυρασπίδων, quod etiam vidit Blancardus, nulla praeter hunc locum in Arriano mentio facta. Iust. XII, 7. Alexandrum auctor est, quum in Indiam moveret, Argyraspidas fecisse. Etiam Curt. VIII, 5, 4. Alexandrum, ait, quum Indiam ingressurus esset, necubi vinceretur, quum ceteris praestaret, scutis militum argenteas laminas addidisse. Neuter his locis adjecit, utrum omnibus an parti solum militum. Idem vero Curtius jam in descriptione praelii apud Gaugamela (IV, 13, 27.) et Diodorus (XVII, 57.) idem nomen dederunt iis militum, quos Arrianus *reliquos scutatos regios* appellare solet; (Vide notam ad I, 11, 4.) quod Freinshem. ad Curt. VIII, 5, 4. per prolepsin factum, recte monet. Respondet igitur agema persicum Macedonum agemati peditum, respondent argyraspides scutatis regiis et pezetaeri Persae pezetaeris Macedonibus. Sed qui πεζέταιροι ἄλλοι fuere? Alii praeter jam commemoratos Macedonum pezetaeri non fuere, quibus respondere possent alii quoque Persarum pezetaeri. Ne multis morer, voces: καὶ πεζέταιροι ἄλλοι glossema sunt. Quod satis liquet ex scriptura primarum editionum,

2. φιλεῖν αὐτὸν] ex more Persarum, de quo apud Xenoph. Orat. de Agesil. ἐπιχώριόν ἐστι τοῖς Πέρσαις φιλεῖν οὓς ἂν τιμῶσιν. Et Cyropaed. lib. I. „Abeunte Cyro, quum a se invicem discederent, τοὺς συγγενεῖς φιλοῦντας τὸν Κῦρον τῷ στόματι, cognatos ore Cyrum, persico more, deosculatos ab se dimisisse, quod quidem ipsum hodieque Persae facere consueverunt." Ceterum de cognatis regis Persarum, honoris causa ita dictis, vide Freinsh. ad Curtium III, 3, 14. *Raph.*

3. ἔν τε τῷ παραυτίκα] *in praesentia*, re recenti. *Idem.*

ἄγημά τι etc.] cf. notam criticam.

ινον, καὶ πεζέταιροι Πέρσαι, [καὶ πεζέταιροι ἄλλοι,] 1
ἡ ἀργυρασπίδων τάξις Περσικὴ, καὶ ἡ τῶν ἑταίρων
πος, καὶ ταύτης ἄλλο ἄγημα βασιλικὸν, οὐκέτι καρ-
ροὶ σφῶν ἦσαν· ἀλλὰ ξυνδραμόντες ὡς πρὸς τὰ βα- 6
λεια, τὰ μὲν ὅπλα αὐτοῦ πρὸ τῶν θυρῶν ἐρρίπτουν, ἱκε-
ρίας ταύτας τῷ βασιλεῖ· αὐτοὶ δ᾽ ἐβόων, πρὸ τῶν 7
υρῶν ἑστηκότες, δεόμενοι παρελθεῖν εἴσω· τούς τε αἰ-
ους τῆς ἐν τῷ τότε ταραχῆς, καὶ τοὺς ἄρξαντας τῆς βοῆς
διδόναι ἐθέλειν· οὔκουν ἀπαλλαγήσεσθαι τῶν θυρῶν,
ε ἡμέρας οὔτε νυκτὸς, εἰ μή τινα οἶκτον σφῶν ἕξει Ἀλέ-
ανδρος. Ταῦτα ὡς ἀπηγγέλλετο αὐτῷ, ὁ δὲ σπουδῇ 8
έρχεται, καὶ ἰδών τε ταπεινῶς διακειμένους, καὶ ἀκούσας
ὺν οἰμωγῇ τῶν πολλῶν βοώντων, καὶ αὐτῷ προχεῖται 1
άκρυα. Καὶ ὁ μὲν ἀνήγετο, ὥς τι ἐρῶν· οἱ δὲ ἔμειναν 9
παροῦντες. Καί τις αὐτῶν καθ᾽ ἡλικίαν τε καὶ ἱππαρ-
ίαν τῆς ἵππου τῆς ἑταιρικῆς οὐκ ἀφανὴς, Καλλίνης ὄνο-
α, τοιαῦτα εἶπεν· Ὦ βασιλεῦ, τὰ λυποῦντά ἐστι Μα- 10
δόνας, ὅτι σὺ Περσῶν μέν τινας ἤδη πεποίησαι σαυτῷ
γγενεῖς, καὶ καλοῦνται Πέρσαι συγγενεῖς Ἀλεξάνδρου,
ὴ φιλοῦσί σε· Μακεδόνων δὲ οὔπω τις γέγευται ταύτης
ς τιμῆς. Ἔνθα δὴ ὑπολαβὼν Ἀλέξανδρος, Ἀλλ᾽ 11
ᾶς τε (ἔφη) ξύμπαντας ἐμαυτῷ τίθεμαι συγγενεῖς, 2

quarum habent Veneta et Basil.: καὶ πεζέταιροι Πέρσαι καὶ ἀσθέταιροι ἄλλοι, et Vulcaniana: καὶ πεζετ. Πέρσαι καὶ ἀσθέταιροι ἄλλοι; quod primus Blancardus mutavit in καὶ πεζέταιροι Πέρσαι, καὶ πεζέταιροι ἄλλοι, me non probante. Plurimis quidem in primis editionibus locis pro πεζέταιροι corrupte scriptum est ἀσθέταιροι, at hunc nostrum locum sic natum opinor: In contextu vitiose legebatur καὶ ἀσθέταιροι Πέρσαι. Librarius errorem subodoratus super haec inter versiculos scribebat emendationem suam καὶ πεζέταιροι Πέρσαι. Tertius indoctior describebat omnia una serie sic: καὶ πεζέταιροι Πέρσαι καὶ ἀσθέταιροι Πέρσαι. Ultimam denique vocem alius mutavit in ἄλλοι, repetitione ea offensus. Sic eam lectionem natam opinor.

ἀνήγετο] Citatur in Lexicis ex Plat. de Legibus. ἀνάγομαι ὡς ἐρωτήσων pro paro me ad interrogandum, quasi accingor ad interrogandum. Raph.

12 καὶ τό γε ἀπὸ τούτου οὕτω καλέσω. Ταῦτα εἰπόντα προσελθὼν ὁ Καλλίνης τε ἐφίλησεν, καὶ ὅς τις ἄλλος φιλῆσαι ἤθελε· καὶ οὕτω δὴ ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα, βοῶντές
13 τε καὶ παιανίζοντες, ἐς τὸ στρατόπεδον ἀπῄεσαν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐπὶ τούτοις θυσίαν τε θύει τοῖς θεοῖς οἷς
14 αὐτῷ νόμος, καὶ θοίνην δημοτελῆ ἐποίησε καθήμενός τε αὐτός, καὶ πάντων καθημένων ἀμφ' αὐτὸν μὲν Μακεδόνων, ἐν δὲ τῷ ἐφεξῆς τούτων, Περσῶν· ἐπὶ δὲ τούτοις, τῶν ἄλλων ἐθνῶν ὅσοι κατ' ἀξίωσιν, ἤ τινα ἄλλην ἀρε-
15 τὴν πρεσβευόμενοι, καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος αὐτός τε καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἀρυόμενοι, ἔσπενδον τὰς αὐτὰς σπονδάς, καταρχομένων τῶν τε Ἑλλήνων μάντεων καὶ τῶν Μάγων.
16 Εὔχετο δὲ τά τε ἄλλα ἀγαθά, καὶ ὁμόνοιάν τε καὶ κοι-
17 νωνίαν τῆς ἀρχῆς, τοῖς τε Μακεδόσι καὶ Πέρσαις. Εἶναι δὲ κατέχει λόγος τοὺς μετασχόντας τῆς θοίνης ἐς ἐνακισχιλίους. Καὶ τούτους πάντας μίαν τε σπονδὴν σπεῖσαι, καὶ ἐπ' αὐτῇ παιανίσαι.

1 XII. Ἔνθα δὴ ἐθελονταὶ ἤδη αὐτῷ ἀπῄεσαν τῶν Μακεδόνων, ὅσοι διὰ γῆρας ἤ τινα ἄλλην ξυμφορὰν ἀπόλεμοι ἦσαν· καὶ οὗτοι αὐτῷ ἐγένοντο ἐς τοὺς μυρίους.
2 Τούτοις δὲ τήν τε μισθοφορὰν οὐ τοῦ ἐξήκοντος ἤδη χρόνου

12. Vulgata erat: τοιαῦτα εἰπόντα προσελθὼν ὁ Καλλίνης τε ἐφίλησεν, quam ex Opt. et aliis sic, ut vides, emendavi.

13. θυσίαν τε θύει — ex Opt. et tribus aliis pro vulgato θυσίαν τε ἐποίησε.

17. Praepositionem ἐς ante ἐνακισχιλίους ex Opt. adjeci.

16. εὔχετο] sc. Alexander, vel etiam Graeci vates et magi, ut ad modum atticismi masculinis pluralibus subjungatur verbum singulare, quod interdum fieri, licet rarius, Possellus in syntaxi exemplis probavit. *Raphel.* εὔχεσθαι videtur h. l. esse, quod nostrates dicunt: Gesundheiten ausbringen.

17. καὶ ἐπ' αὐτῇ παιανίσαι] *et post illud io paean cecinisse,* haud dubie variis cantibus, pro varietate gentium. *Gron.*

C. XII.

Arg. Suavitas dimissionis sub Cratero et Polyperchonte. Evocatur Antipater; Olympiadis et Antipatri rixae.

ωκεν Ἀλέξανδρος μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐς τὴν ἀπονό-
ησιν τὴν οἴκαδε ξυμβαίνοντος. Ἐπέδωκε δὲ καὶ τά- 3
αντον ἑκάστῳ ὑπὲρ τὴν μισθοφοράν· παῖδες δὲ εἴ τῳ
σαν ἐκ τῶν Ἀσιανῶν γυναικῶν, παρά οἱ καταλιπεῖν
ιέλευσε, μηδὲ στάσιν κατάγειν ἐς Μακεδονίαν, ἀλλο-
ύλους τε καὶ ἐκ τῶν βαρβάρων γυναικῶν παῖδας τοῖς
κοι ὑπολελειμμένοις παισί τε καὶ μητράσιν αὐτῶν·
ὐτὸς δὲ ἐπιμελήσεσθαι, ὡς ἐκτρέφοιντο Μακεδονικῶς, 4
ά τε ἄλλα καὶ ἐς τὰ πολέμια κοσμούμενοι· γενομένους
ὲ ἄνδρας ἄξειν αὐτὸς ἐς Μακεδονίαν, καὶ παραδώσειν
οῖς πατράσι. Ταῦτά τε ἀπαλλαττομένοις ἀστάθμητα 5
αὶ ἀτέκμαρτα ἀπηγγέλλετο· καὶ ὅπως ἔχει φιλίας τε
αὶ πόθου ἐς αὐτοὺς, τὸ ἀτρεκέστατον τεκμήριον ἐκεῖνο
οιεῖσθαι ἠξίου, ὅτι τὸν πιστότατόν τε αὐτῷ, καὶ ὅντινα
τον τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ ἄγει, Κρατερὸν ξυμπέμπει αὐτοῖς
ύλακά τε καὶ ἡγούμενον τοῦ στόλου. Οὕτω δὴ ἀσπασά- 6
ενος ξύμπαντας, αὐτός τε δακρύων καὶ δακρύοντας
κείνους ἀπὸ οὗ ἀπήλλαξε. Κρατερῷ δὲ τούτους τε ἄγειν 7
κέλευε, καὶ ἀπαγαγόντι Μακεδονίας τε καὶ Θράκης καὶ
Θετταλῶν ἐξηγεῖσθαι, καὶ τῶν Ἑλλήνων τῆς ἐλευθερίας·
Ἀντίπατρον δὲ διαδόχους τοῖς ἀποπεμπομένοις ἄγειν
Μακεδόνας τῶν ἀκμαζόντων ἐκέλευσεν. Ἔστειλε δὲ καὶ 8
Πολυπέρχοντα ὁμοῦ τῷ Κρατερῷ, δεύτερον δὲ ἀπὸ Κρα-
τεροῦ ἡγεμόνα, ὡς εἴ τι κατὰ τὴν πορείαν Κρατερῷ ξυμ-
πίπτοι (ὅτι καὶ μαλακῶς τὸ σῶμα ἔχοντα ἀπέπεμπεν
αὐτὸν) μὴ ποθῆσαι στρατηγὸν τοὺς ἰόντας. Λόγος δέ τις 9

Cap. XII.

2. ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐς τὴν ἀπον. ex Opt. pro ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ ἐς ἀπονόστησιν. Illud habent etiam Veneta et Basil.

5. ἡγούμενον ex Opt. pro ἡγεμόνα.

3. ἀλλοφύλους] hoc infertur ad στάσιν per appositionem. Qui alienigenae causa seditionis futuri erant Macedonicis conjugibus et liberis. *Reph.*

5. De Crateri amicitia cum rege testatur Diod. XVII, c. 114, Alexandrum dixisse: a Cratero regem, ab Hephaestione Alexandrum amari. Idem Plut. in Vita Alex.

καὶ ὗτος ἐφοίτα ἀφανὴς παρὰ τοῖς. τὰ βασιλικὰ πράγ-
ματα, ὅσῳ ἐπικρύπτεται, τοσῷδε φιλοτιμότερον ἐξηγυ-
μένοις, καὶ τὸ πιςὸν ἐς τὸ χεῖρον μᾶλλον (ᾗ τὸ εἰκὸς ἡ
αὐτῶν μοχθηρία ἄγει) ἢ πρὸς τὸ ἀληθὲς ἐκτρέπουσι,
ἐξηττώμενον Ἀλέξανδρον ἤδη τῆς μητρὸς τῶν διαβολῶν
τῶν ἐς Ἀντίπατρον, ἀπαλλάξαι ἐθέλειν ἐκ Μακεδονίας
10 Ἀντίπατρον. Καὶ τυχὸν ὐκ ἐς ἀτιμίαν τὴν Ἀντιπάτρυ ἡ
μετάπεμψις αὐτῦ ἔφερεν, ἀλλ' ὡς μή τι ἐκ τῆς διαφο-
ρᾶς αὐτοῖς γένοιτο ἄχαρι ἐς ἀλλήλυς, καὶ ὐδὲ αὐτῷ
11 ἰάσιμον· ἐπεὶ ὐδὲ ἐπαύοντο Ἀλεξάνδρῳ γράφοντες, ὁ
μὲν, τὴν αὐθάδειάν τε τῆς Ὀλυμπιάδος καὶ ὀξύτητα
καὶ πολυπραγμοσύνην, ἥκιςα δὴ τῇ Ἀλεξάνδρυ μητρὶ
12 εὐσχήμονα· ὥς τε καὶ λόγος τὶς τοιόσδε ἐφέρετο Ἀλε-
ξάνδρυ, ἐφ' οἷς ὑπὲρ τῆς μητρὸς αὐτῷ ἐξηγγέλλετο,
βαρὺ δὴ τὸ ἐνοίκιον τῶν δέκα μηνῶν εἰσπράττεσθαι
13 αὐτῦ τὴν μητέρα· ἡ δὲ, ὑπέρογκον εἶναι τῇ τε ἀξιώσει
καὶ τῇ ἄλλῃ θεραπείᾳ Ἀντίπατρον, ὐδὲ μεμνῆσθαι τῦ
καταςήσαντος ἔτι· ἀλλ' αὐτὸν γὰρ ἀξιῦν τὰ πρῶτα
14 φέρεσθαι ἐν τοῖς ἄλλοις Μακεδόσι τε καὶ Ἕλλησι. Καὶ
ταῦτα μᾶλλόν τι ἰσχύειν παρ' Ἀλεξάνδρῳ ἐφαίνετο,
ὅσα ἐς τῦ Ἀντιπάτρυ τὴν διαβολὴν φέροντα ἦν, οἷα δὴ
15 καὶ φοβερώτερα ἐν βασιλείᾳ ὄντα· ῦ μέν τοι καταφανές
γέ τι, ἢ ἔργον ἢ λόγος ἐξηγγέλλετο Ἀλεξάνδρυ, ἐφ'

10. ἐς ἀτιμίαν τὴν Ἀντιπάτρυ] Fuerunt enim, qui traderent, Antipatrum non ad societatem militiae, sed ad poenam se evocatum arbitratum, quum Alexander tam severe in Satrapas animadverteret, ut Iust. XII, 14. Credebant etiam Craterum cum veterum militum manu ad interficiendum eum missum. Curt. X, 10, 15.

11. De moribus Olympiadis et consentit Plutarchus, βαρύθυμον καὶ δύσζηλον γυναῖκα eam appellans, διαφορὰς τὰς περὶ τὴν οἰκίαν ἀεὶ μείζονας ποιοῦσαν. Vit. Alex. c. 9. Ibidem c. 68. addit etiam, Olympiadem et Cleopatram (quam tamen superius necatam tradiderat, unde omnis narratio suspecta) ab Antipatro secessisse, regnumque ita divisisse, ut Olympias Epirum, Macedoniam Cleopatra obtineret.

12. ἐφ' οἷς] i. e. ἐπ' ἐκείνοις, ἃ de iis sive *ad ea*, *quae de matre ipsi nunciabantur*. *Raph.*

κα ἄν τις συνέθηκεν οὐχ ὡσαύτως εἶναι πρὸς θυμοῦ αὐτῷ ντί * * * * Ἡφαιστίων.

5. πρὸς θυμοῦ αὐτῷ ἀντί] Lacuna conspicua est in omnibus codicibus antiquis, spatio satis amplo vacuo relicto, etsi in nullo detur aliqua originis ejus notitia. Ceterum graviter dolenda, vel ob ipsam Arriani praestantissimi manum deperditam, ex qua aliquid disceremus, et in illo miraremur; tum quia controversiae et quidem geminae inter Eumenem et Hephaestionem, quam nunc non nisi ex brevi compendio Plutarchi novimus, rationem causamque novi itineris et tanti, ex his foliis, quae defecerunt, late descriptam discere habebamus. Nihil sperabam firmius, quam quum versare exemplar optimum hujus historiae inciperem, fore, ut et haec lacuna nunc suppleretur. Sed ubi ad locum veni, post has voces et hunc earum ordinem, (sane ideo notabilem, quia diversus ostenditur in vulgari turba veterum codicum, etiam accentu in frusto voculae ντι, quem gravem habent editi, quem Facius in suo exemplari talem habuisse videtur, idcirco jam tunc interpretatus *ipsum ab Antipatro alienatum esse*) εἶναι πρὸς θυμοῦ αὐτῷ ἀντί, duas paginas cum dimidia relictas vidi vacuas, tamquam iste librarius speraverit, aliunde sibi eventuram copiam supplendi; attamen simile spatium vacat, ut dixi, et in reliquis MSS. ut omnino appareat, ex primaevo exemplari, unde pleraque, quae hodie exstant, descripta sunt, folium fuisse deperditum, cujus initium fuit ab literis πατρον, et idcirco pro non recuperandis haberi oporteat, quae interciderunt; sive id fortuito contigerit, sive interspersa nonnulla, quae Christianam mentem offenderent, coegerint possessorem effringere, et utinam tamen aliunde restituantur. *Gron.* In MSto Parisiensi, quem vidit St. Croix, deficiunt quindecim versiculi, ne adscriptis quidem verbis quibusdam, quae in editionibus leguntur. *Examen* p. 267. Reperitur eadem lacuna in MSS. Vindob. teste Kollario in Suppl. ad Lambecii Commentarium. Et in editione Veneta duae paginae vacuae relictae sunt. Excidisse videntur 1) singularia quaedam de mandato Alexandri ad Antipatrum; 2) fuga Harpali, quod ostendit Photius Cod. XCI, ubi haec habet: ἐν τούτῳ καὶ Ἅρπαλος βασιλικὰ λαβὼν ᾤχετο φεύγων χρήματα. Harpalus thesauris regiis, quae Ecbatanis servabantur, praefectus fuerat. III, 19, 13. 14. Reliqua ejus facta adjicio ex Diod. XVII, 108. Harpalus regem ex India numquam reversurum sperans, totum se voluptatibus dedit, et magnam pecuniae sibi creditae vim prodegit. Pisces ex. c. ex mari rubro sibi adferendos curabat, et cum duobus scortis Atheniensibus tam luxuriose vixit, ut apud omnes male audiret. Reduce vero Alexandro, et multos satrapas ob delicta similia capitis poena multante, ipse cum V millibus talentum auri et VI millibus militum sti-

1 XIII. Τῦτο τῷ λόγῳ ὑπείξαντα Ἡφαιστίωνα,
2 συναλλαγῆναι Εὐμενεῖ, ἐχ ἑκόντα ἑκόντι. Ἐν ταύτῃ
τῇ ὁδῷ καὶ τὸ πεδίον λέγεται ἰδεῖν Ἀλέξανδρον τὸ ἀνει-
μένον ταῖς ἵπποις ταῖς βασιλικαῖς· αὐτό τε πεδίον Νυ-
σαῖον καλέμενον καὶ αἱ ἵπποι ὅτι Νυσαῖαι κληΐζονται,
3 λέγει Ἡρόδοτος· εἶναι δὲ πάλαι μὲν ἐς πεντεκαίδεκα
μυριάδας τῶν ἵππων· τότε δὲ Ἀλέξανδρον ἐ πολὺ πλεί-
ονας τῶν πέντε καταλαβεῖν· πρὸς ληςῶν γὰρ διαρπα-
4 γῆναι τὰς πολλὰς αὐτῶν. Ἐνταῦθα λέγεσιν ὅτι Ατρο-
πάτης ὁ τῆς Μηδείας σατράπης γυναῖκας ἑκατὸν αὐτῷ
ἔδωκε, ταύτας φάσκων εἶναι τῶν Ἀμαζόνων· καὶ ταύ-
τας σκευῇ ἀνδρῶν ἱππέων ἐςαλμένας, πλήν γε δὴ ὅτι

pendio conductorum, ex Asia Atticam versus contendit. At cum nemo ad ipsum inclinaret, et frustra apud Athenienses, magna pecuniae vi in oratores dispertita, receptaculum petiisset, tandem in Cretam profectus a Thimbrone quodam dolo interemtus est. Excidit 3) fortasse aliquid de consilio Alexandri Graeciam petendi, de quo vide Curt. X, 2, 1-7. 4) causa et descriptio itineris ex urbe Opi Ecbatana usque. Causa forte fuit Harpali fuga et direptio thesaurorum. Descriptionem aliquam itineris servatam vide apud Diod. XVII. Ol. 113, 3. Excidit denique, praeter alia forte minora, 5) controversia Eumenis et Hephaestionis. Saepius dissensiones fuisse Eumeni cum Hephaestione, videmus ex Plutarchi Eumene c. 2. De ea vero, quae circa hoc tempus acciderat, nihil habet Plutarchus praeter haec pauca: πάλιν δὲ περὶ δωρεᾶς τινος εἰς διαφορὰν καταστὰς πρὸς τὸν Ἡφαιστίωνα, καὶ πολλὰ μὲν ἀκούσας κακῶς, πολλὰ δ' εἰπὼν, τότε μὲν οὐκ ἔλαττον ἔσχε. Ex quibus nihil ferme videmus. De reliquis, praeter Harpali fugam, Photius, res tantum graviores extrahens, nihil dixit.

C. XIII.

Arg. Hephaestion Eumeni reconciliatus; equi Nysaei; ambiguitas de Amazonibus. Sententia Arriani de iis.

2. ἐν ταύτῃ τῇ ὁδῷ] sc. ex urbe Opi in Mediam et Ecbatana, ut patet ex principio capitis sequentis, quod probat etiam Plut. V. Alex. c. 72. in principio. Diod. XVII, 110. iter Alexandri fuisse scribit ex Susis trans Tigrim (Pasitigrim) per pagos, qui Carae vocantur, per Sitam, Sambana, Celonas (ubi Boeotorum progeniem ab Xerxe e patria remotorum habitasse dicit) Bagistanem, campum Nysaeum in urbem Ecbatana. In campo Nysaeo idem auctor est, olim CLX equorum agrestium millia fuisse, sub Alexandri adventum vero tantummodo LXM. Vide Wesselingium. Herodoti locus est VII, 40.
3. τῶν πέντε sc. μυριάδων.

πελέκεις ἀντὶ δοράτων ἐφόρουν, καὶ ἀντὶ ἀσπίδων πέλτας· οἱ δὲ καὶ τὸν μαστὸν λέγουσιν ὅτι μείονα εἶχον τὸν
δεξιὸν, ὃν δὴ καὶ ἔξω εἶχον ἐν ταῖς μάχαις· ταύτας μὲν 5
δὴ ἀπαλλάξαι τῆς στρατιᾶς Ἀλέξανδρον, μή τι νεωτερισθῇ κατ' αὐτὰς ἐς ὕβριν πρὸς τῶν Μακεδόνων, ἢ βαρβάρων· κελεῦσαι δὲ ἀπαγγεῖλαι πρὸς τὴν βασίλισσαν σφῶν, ὅτι αὐτὸς ἥξει πρὸς αὐτὴν παιδοποιησόμενος.
Ταῦτα δὲ οὔτε Ἀριστόβουλος, οὔτε Πτολεμαῖος, οὔτε τις 6
ἄλλος ἀνέγραψεν, ὅς τις ἱκανὸς ὑπὲρ τῶν τοιούτων τεκμη-
ριῶσαι· οὐδὲ δοκεῖ μοι ἐν τῷ τότε σώζεσθαι τὸ γένος τῶν 7
Ἀμαζόνων, οὐδέ τις πρὸ Ἀλεξάνδρου ἢ Ξενοφῶν ἀνεμνήσθη αὐτῶν, Φασιανῶν τε μνησθεὶς καὶ Κόλχων, καὶ ὅσα ἄλλα ἀπὸ Τραπεζοῦντος ὁρμώμενοι, ἢ πρὶν ἐς Τραπεζοῦντα κατελθεῖν οἱ Ἕλληνες ἐπῆλθον ἔθνη βαρβαρικά· ἵνα περ καὶ ταῖς Ἀμαζόσιν ἐντετυχήκεσαν, εἴπερ
οὖν ἔτι ἦσαν Ἀμαζόνες· μὴ γενέσθαι μὲν γὰρ παντελῶς 8
τὸ γένος τοῦτο τῶν γυναικῶν, οὐ πιστὸν δοκεῖ ἔμοιγε, πρὸς
τοσούτων καὶ τοιούτων ὑμνηθὲν, ὡς Ἡρακλέα τε ἐπ' αὐτὰς 9
λόγος κατέχει ὅτι ἐστάλη, καὶ ζωστῆρά τινα Ἱππολύτης τῆς βασιλίσσης αὐτῶν ὅτι ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐκόμισε· καὶ οἱ ξὺν Θησεῖ Ἀθηναῖοι ὅτι ἐπιούσας τὰς γυναῖκας ταύτας τὴν Εὐρώπην πρῶτοι μάχῃ νικήσαντες ἀνέστειλαν·
καὶ γέγραπται ἡ Ἀθηναίων καὶ Ἀμαζόνων μάχη πρὸς 10
Κίμωνος, οὐ μεῖον ἤπερ ἡ Ἀθηναίων καὶ Περσῶν· καὶ 11
Ἡροδότῳ πολλάκις περὶ τῶν γυναικῶν τούτων πεποίηται, καὶ ὅσοι Ἀθηναίων τοὺς ἐν πολέμῳ τελευτήσαντας λόγῳ ἐκόσμησαν, καὶ τοῦ πρὸς Ἀμαζόνας ἔργου Ἀθηναίων

Cap. XIII.

5. νεωτερισθῇ ex Opt. pro vulgato νεωτερισθείη.
6. τῶν τοιούτων — ex eodem pro τῶν τηλικούτων.
8. τὸ γένος τοῦτο ex Opt. pro τὸ γένος τούτων.

10. καὶ γέγραπται] *scripta etiam est*. Sic post Facium Vulcanius. Non tamen puto contemnendam versionem Freinshemii *picta est*. Vide ipsum ad Curt. VI, 5, 24. *Gron.*

12 ἐν τοῖς μάλιστα μνήμην ἐποιήσαντο. Εἰ δὲ ἱππικάς δή τινας γυναῖκας Ἀτροπάτης ἔδειξεν Ἀλεξάνδρῳ, βαρβάρους τινὰς ἄλλας γυναῖκας ἱππεύειν ἠσκημένας δοκῶ ὅτι ἔδειξεν, ἐς τὸν λεγόμενον δὴ τῶν Ἀμαζόνων κόσμον ἐσταλμένας.

1 XIV. Ἐν Ἐκβατάνοις δὲ θυσίαν τε ἔθυσεν Ἀλέξανδρος, ὥσπερ αὐτῷ ἐπὶ ξυμφοραῖς ἀγαθαῖς νόμος, καὶ ἀγῶνα ἐπετέλει γυμνικόν τε καὶ μουσικόν· καὶ πότοι
2 αὐτῷ ἐγίγνοντο παρὰ τοῖς ἑταίροις. Καὶ ἐν τούτῳ Ἡφαιστίων ἔκαμε τὸ σῶμα· ἑβδόμη τε ἡμέρα ἤδη ἦν αὐτῷ τῆς νόσου, καὶ λέγουσι τὸ μὲν στάδιον πλῆρες εἶναι (παίδων γὰρ ἀγὼν ἦν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γυμνικὸς) ἐπεὶ δὲ ἐξηγγέλλετο Ἀλεξάνδρῳ, ὅτι κακῶς ἔχει Ἡφαιστίων, ὁ δὲ παρ' αὐτὸν
3 ἐλθὼν σπουδῇ, οὐκέτι ζῶντα κατέλαβεν. Ἔνθα δὴ καὶ ἄλλοι ἄλλα ἀνέγραψαν ὑπὲρ τοῦ πένθους τοῦ Ἀλεξάνδρου. Μέγα μὲν γενέσθαι αὐτῷ τὸ πένθος, πάντες τοῦτο ἀνέγραψαν· τὰ δὲ πραχθέντα ἐπ' αὐτῷ, ἄλλοι ἄλλα, ὡς ἕκαστος ἢ εὐνοίας πρὸς Ἡφαιστίωνα, ἢ φθόνου εἶχεν, ἢ

11. ἐν τοῖς μάλιστα] *omnium maxime*. Vide notam Wolfii, V. C. ad Reizium de prosodiae graecae accentus inclinatione pag. 16 seqq.

12. Nullam fidem narrationi de Amazonibus habendam esse docet praecipue Plut. Vit. Alex. c. 46. et Strabo l. XI. Habitasse dicuntur inter Phasim et Thermodontem. Earum originem, expeditiones in Europam et Asiam ac pugnam cum Hercule et Atheniensibus describit Iust. II, 4. Loca de Amazonibus in utramque partem diligentissime collecta vide in Freinsh. Comment. ad Curt. VI, 5, 24.

C. XIV.

Arg. Agones. Hephaestionis morbus et mors. Alexandri luctus varie scriptus. Epidauriorum legatio dimissa cum donario Aesculapii. Honores Hephaestionis.

2. ὅτι κακῶς ἔχει] Facile colligitur, Hephaestionem febre continua et acuta laborasse, ob intemperantissimas, quibus tunc maxime indulgebat, perpotationes. Ad haec dies septimus erat, qui decretorius seu κρίσιμος ἡμέρα a medicis appellatur. Rex itaque, audito, Hephaestionem *deficere* (nam de ejus ἀῤῥωστίᾳ ante certiorem factum, quis dubitet?) stadio excessit. *Blanc.* Puerorum certamina in stadio esse solebant. De Alexandri et Hephaestionis obitu librum scripserat Ephippus Olynthius, teste Athenaeo, p. 146 et 434.

καὶ πρὸς αὐτὸν Ἀλέξανδρον. Ὧν οἱ τὰ ἀτάσθαλα 4
ἀναγράψαντες, οἱ μὲν ἐς κόσμον φέρειν μοι δοκοῦσιν οἰη-
θῆναι Ἀλεξάνδρῳ ὅσα ὑπεραλγήσας ἔδρασεν ἢ εἶπεν,
ἐπὶ τῷ πάντων δὴ ἀνθρώπων φιλτάτῳ· οἱ δὲ ἐς αἰσχύ-
νην μᾶλλόν τι, ὡς οὐ πρέποντα οὔτ' οὖν βασιλεῖ οὔτε Ἀλε-
ξάνδρῳ· οἱ μὲν, τὸ πολὺ μέρος τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐῤῥιμ- 5
μένον ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ ἑταίρου, ὀδύρεσθαι, οὐδ' ἐθέ-
λειν ἀπαλλαγῆναι, πρίν γε δὴ πρὸς βίαν ἀπηνέχθη
πρὸς τῶν ἑταίρων· οἱ δὲ, τήν τε ἡμέραν ὅλην καὶ τὴν 6
νύκτα ὅλην ἐῤῥίφθαι ἐπὶ τῷ σώματι· οἱ δὲ, καὶ τὸν ἰα-
τρὸν Γλαυκίαν ὅτι ἐκρέμασε, καὶ τοῦτον ὡς ἐπὶ φαρμάκῳ
κακῶς δοθέντι· οἱ δὲ ὅτι οἴνου περιεῖδεν ἐμπλησθέντα
θεωρῶν αὐτός· καὶ κείρασθαι Ἀλέξανδρον ἐπὶ τῷ νεκρῷ 7
τὴν κόμην, τά τε ἄλλα οὐκ ἀπεικότα τίθεμαι, καὶ κατὰ
ζῆλον τὸν Ἀχιλλέως, πρὸς ὅντινα ἐκ παιδὸς φιλοτιμία
ἦν αὐτῷ· οἱ δὲ καὶ τὸ ἅρμα, ἐφ' ὅτῳ τὸ σῶμα ἐφέρετο, 8
αὐτὸς ἔστιν ὅτε ἡνιόχει τοῦτο· οὐδαμῇ πιστὸν ἔμοιγε λέγον-
τες· ἄλλοι δὲ, ὅτι καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὸ ἕδος ἐν Ἐκβα- 9
τάνοις κατασκάψαι ἐκέλευσε· βαρβαρικὸν τοῦτό γε, καὶ
οὐδαμῇ Ἀλεξάνδρῳ πρόσφορον· ἀλλὰ τῇ Ξέρξου μᾶλλόν
τι ἀτασθαλίᾳ τῇ ἐς τὸ θεῖον, καὶ ταῖς πέδαις, ἃς λέγου-
σιν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον καθεῖναι Ξέρξην, τιμωρούμενον
δῆθεν τὸν Ἑλλήσποντον. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο οὐκ ἔξω τοῦ 10

Cap. XIV.

10. οὐκ ἔξω pro οὐ πάντη ἔξω et ᾔει pro ἤλαυνεν, utrumque ex Optimo.

7. τά τε ἄλλα] *Praescidisse autem Alexandrum propter hunc mortuum comam, cum ob alias caussas non incredibile judico, tum ob imitationem Achillis. Raph.*

9. κατασκάψαι] ἐμπρησθῆναι *incendi*, ait in dissert. Epict. lib. II. c. 22. Ἀλέξανδρος ἐκέλευσεν ἐμπρησθῆναι τὰ Ἀσκληπιεῖα, ἀποθανόντος τοῦ ἐρωμένου. *Raph.* Quum Xerxes Graeciae bellum illaturus esset, indigne ferens pontem, quo Hellespontus junctus erat, tempestate dissolutum esse, Hellesponto trecenta flagello verbera infligi, in eundem par compedum dimitti, iisque, qui jungendo freto praepositi fuerant, capita praecidi jussit. Herodot. VII, 35.

εἰκότος ἀναγεγράφθαι μοι δοκεῖ· ὡς ἐπὶ Βαβυλῶνος ᾔει
Ἀλέξανδρος, ἐντυχεῖν αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδὸν πολλὰς
πρεσβείας ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, εἶναι δὲ δὴ ἐν τούτοις καὶ
11 Ἐπιδαυρίων πρέσβεις· καὶ τούτους ὧν τε ἐδέοντο ἐξ Ἀλε-
ξάνδρου τυχεῖν, καὶ ἀνάθημα δοῦναι αὐτοῖς Ἀλέξανδρον
12 κομίζειν τῷ Ἀσκληπιῷ, ἐπειπόντα ὅτι, Καίπερ οὐκ ἐπι-
εικῶς κέχρηταί μοι ὁ Ἀσκληπιὸς, οὐ σώσας μοι τὸν ἑταῖ-
13 ρον, ὅντινα ἴσον τῇ ἐμαυτοῦ κεφαλῇ ἦγον. Ἐναγίζειν τε
ὅτι ἀεὶ ὡς ἥρωϊ ἐκέλευεν Ἡφαιστίωνι, τοῦτο μὲν πρὸς τῶν
14 πλείστων ἀναγέγραπται. Οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι καὶ εἰς
Ἄμμωνος ἔπεμψεν, ἐρησομένους τὸν θεὸν, εἰ καὶ ὡς θεῷ
θύειν συγχωρεῖ Ἡφαιστίωνι· τὸν δὲ οὐ συγχωρῆσαι.
15 Ἐκεῖνα δὲ πρὸς πάντων ξυμφωνούμενα, ἐς τρίτην ἀπὸ
τοῦ θανάτου τοῦ Ἡφαιστίωνος ἡμέραν, μήτε σίτου γεύσα-
σθαι Ἀλέξανδρον, μήτε τινὰ θεραπείαν ἄλλην θερα-
πεῦσαι τὸ σῶμα· ἀλλὰ κεῖσθαι γὰρ ἢ ὀδυρόμενον, ἢ
16 πενθικῶς σιγῶντα· καὶ πυρὰν κελεῦσαι αὐτῷ ἑτοιμά-
ζεσθαι ἐν Βαβυλῶνι ἀπὸ ταλάντων μυρίων· οἱ δὲ καὶ
πλειόνων ἀνέγραψαν· καὶ ὅτι πένθος ποιεῖσθαι περιηγ-
17 γέλη κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν τὴν βάρβαρον· καὶ ὅτι
πολλοὶ τῶν ἑταίρων τῶν Ἀλεξάνδρου ἐς θεραπείαν τὴν
ἐκείνου σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ τὰ ὅπλα Ἡφαιστίωνι ἀνέθε-

14. εἰς Ἄμμωνος sc. ἱερόν. Ita Latini dicunt: ad Dianae, ad Castoris, Veneris, ad nempe templum. *Reph.* Quatenus Ammon concessit Hephaestionem coli, vide c. 23, 8.

16. πλειόνων] inter quos pertinet Iustinus XII, 12, duodecim millia talentorum numerans, sicut et Diodorus XVII, 115. Cum nostro est Plut. V. Al. c. 72.

17. σφᾶς τε αὐτοὺς etc.] Qualis devotio intelligenda sit, ex his locis perspici potest. Plut. in Eumene c. 2. Eumenem auctor est „docuisse honores, quibus mortuus maxime ornaretur, sumtusque ad funeris apparatum impigre praebuisse summos." Diod. XVII, 115. „duces et amicos regis, cupidos quod regi placeret agendi simulacra ex ebore auroque, aliisque rebus pretiosissimis in honorem Hephaestionis conficienda curasse" Lucian. in l. *cal. non temere cred.* „Hephaestioni templa pleraeque civitates dicarunt, delubra condiderunt, aras, sacra, ferias novo deo sanxerunt. Iusjurandum omnium religiosissimum Hephaestionis

σαν ἀποθανόντι· πρῶτον δὲ Εὐμενῆ ἄρξαι τοῦ σοφίσμα- 18
τος, ὅντινα ὀλίγῳ πρόσθεν ἔφαμεν ὅτι διηνέχθη πρὸς
Ἡφαιστίωνα· καὶ τοῦτο δὲ δρᾶσαι, τῷ Ἀλεξάνδρῳ ὡς
μὴ ἐφήδεσθαι δοκοίη τελευτήσαντι Ἡφαιστίωνι. Οὔκουν 19
οὐδὲ ἄλλον τινὰ ἔταξεν ἀντὶ Ἡφαιστίωνος χιλίαρχον ἐπὶ
τῇ ἵππῳ τῇ ἑταιρικῇ Ἀλέξανδρος, ὡς μὴ ἀπόλοιτο τὸ ὄνομα
τοῦ Ἡφαιστίωνος ἐκ τῆς τάξεως· ἀλλὰ Ἡφαιστίωνός τε ἡ
χιλιαρχία ἐκαλεῖτο, καὶ τὸ σημεῖον αὐτῆς ἡγεῖτο ἐξ
Ἡφαιστίωνος πεποιημένον· ἀγῶνά τε ἐπενόει ποιῆσαι 20
γυμνικόν τε καὶ μουσικὸν, πλήθει τε τῶν ἀγωνιζομένων,
καὶ τῇ εἰς αὐτὸν χορηγίᾳ πολύ τε τῶν ἄλλων τῶν πρό-
σθεν ἀριδηλότερον. Τρισχιλίους γὰρ ἀγωνιστὰς τοὺς
ξύμπαντας παρεσκεύασε, καὶ οὗτοι ὀλίγον ὕστερον ἐπ'
Ἀλεξάνδρου τῷ τάφῳ λέγουσιν ὅτι ἠγωνίσαντο.

XV. Χρόνος τε ἦν συχνὸς τῷ πένθει· καὶ αὐτός 1
τε αὐτὸν ἤδη μετεκάλει ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἑταῖροι μᾶλλόν
τι ἐν τῷ τοιῷδε ἤνυτον· ἔνθα δὴ ἐξέλασιν ποιεῖται ἐπὶ
Κοσσαίους, ἔθνος πολεμικὸν, ὅμορον τῷ Οὐξίων. Εἰσὶ 2
δὲ ὄρειοι οἱ Κοσσαῖοι, καὶ χωρία ὀχυρὰ κατὰ χώρας νέ-
μονται· ὁπότε προσάγοι δύναμις, ἐς τὰ ἄκρα τῶν ὀρῶν

Cap. XV.

2. οὐ νέμονται — Sic scriptum est in Lemgoviana ex conjectura Gronovii, qui addi vult negationem. Quam vero, minime necessariam, iterum abjeci. Incolunt loca munita, i. e. habent loca munita, non *arte* munita, quod esset τετειχισμένα, sed

nomine fuit. Capitale erat, si quis hac parte vel contaretur, vel neglectim coleret" etc. cf. not. ad 15, 5.

20. χορηγίᾳ] Sumtus fere omnes ad apparatum scenicum, ad tragoedos exornandos, aliaque Athenis pendebant divites, tributim curam scenae sortiti, et hi vocabantur χορηγοὶ, res ipsa χορηγία. Certabant vero non solum poetae et tragoedi, sed etiam χορηγοί. Exemplum ejus rei in castris Alexandri vide apud Plut. in Vita Alex. c. 29.

ἐπ' Ἀλεξάνδρου τῷ τάφῳ] quod confirmatur ab Aeliano V. H. VII, 8.

C. XV.

Arg. Cossaei per hiemem subacti. Legationes undique ad Alexandrum missae. An et Roma legatos Babylonem miserit?

ἀποχωροῦντες, ἀθρόοι ἢ ὅπως ἂν προχωρῇ ἑκάστοις, οὕτω διαφεύγουσιν, ἐς ἀπορίαν βάλλοντες τοὺς ξὺν δυνάμει σφίσιν ἐπιχειροῦντας· ἀπελθόντων δὲ, αὖθις εἰς τὸ λῃ-
3 στεύειν τρεπόμενοι, ἀπὸ τούτου τὸν βίον ποιοῦνται. Ἀλέξανδρος δὲ ἐξεῖλεν αὐτῶν τὸ ἔθνος, καίπερ χειμῶνος στρατεύσας· ἀλλ᾽ οὔτε χειμὼν ἐγένετο ἐμποδὼν αὐτῷ, οὔτε αἱ δυσχωρίαι, οὔτε αὐτῷ οὔτε Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου, ὃς μέρος τῆς στρατιᾶς ἐπ᾽ αὐτοὺς ἦγεν. Οὕτως οὐδὲν ἄπορον
4 Ἀλεξάνδρῳ τῶν πολεμικῶν ἦν, ἐς ὅ, τι ὁρμήσειε. Κατιόντι δὲ αὐτῷ εἰς Βαβυλῶνα, Λιβύων τε πρεσβεῖαι ἐνετύγχανον ἐπαινούντων τε καὶ στεφανούντων ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ τῆς Ἀσίας. Καὶ ἐξ Ἰταλίας Βρέττιοί τε καὶ Λευκανοὶ
5 καὶ Τυῤῥηνοὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπρέσβευον. Καὶ Καρχηδονίους τότε πρεσβεῦσαι λέγεται, καὶ ἀπὸ Αἰθιόπων πρέσβεις ἐλθεῖν, καὶ Σκυθῶν τῶν ἐκ τῆς Εὐρώπης, καὶ Κελτοὺς, καὶ Ἴβηρας, ὑπὲρ φιλίας δεησομένους· ὧν τά τε ὀνόματα καὶ τὰς σκευὰς τότε πρῶτον ὀφθῆναι πρὸς
6 Ἑλλήνων τε καὶ Μακεδόνων. Τοὺς δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν εἰς ἀλλήλους διαφορῶν λέγουσιν ὅτι Ἀλεξάνδρῳ διακρῖναι ἐπέτρεπον, καὶ τότε μάλιστα αὐτόν τε αὐτῷ καὶ τοῖς

natura; ex quibus transeuntibus damnum inferre possunt, ipsi extra periculum positi. Diod. XIX, 19, ubi Antigoni iter per Cossaeos describitur, ipsam hanc explicationem probat. Τὰ χωρία ὀχυρὰ eadem sunt, quae mox vocantur τὰ ἄκρα τῶν ὀρῶν.

6. Ἀλεξάνδρῳ — ex Opt. Vulgo Ἀλέξανδρον. Mox post αὐτόν τε αὐτῷ Opt. jubente, delevi vocem Ἀλέξανδρον.

3. Cossaeos domuit Alexander intra dies ad summum quadraginta. Diod. XVII, 111. Plut. V. Al. c. 72. Polyaen. IV, 3, 31.

5. καὶ Κελτοὺς] Celtae Arriani iidem esse videntur, quos Siculus l. l. Galatas vocat, de iisdem addens, eosdem tum primum Graecis innotescere coepisse.

ὀνόματα καὶ τὰς σκευὰς ὀφθῆναι] Durius dictum foret ὀνόματα ὀφθῆναι, nisi intercedente voce σκευὰς molliretur. Quomodo et Latinos scriptores interdum locutos invenias, ut duabus rebus addant unum verbum, quod alteri earum tantum convenit. Sic Lucas in Evangel. I, 64. dicit: ἀνεῴχθη τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ. *Reph.* Simile exemplum est c. 14, 17., ubi ἐνθέσθαι proprie pertinet ad τὰ ὅπλα.

ἐμφ' αὐτὸν φανῆναι γῆς τε ἁπάσης καὶ θαλάσσης κύριον. Ἀρίστος δὲ καὶ Ἀσκληπιάδης τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου
7 ἀναγραψάντων, καὶ Ῥωμαίους λέγουσιν ὅτι ἐπρέσβευσαν· καὶ ἐντυχόντα ταῖς πρεσβείαις Ἀλέξανδρον ὑπὲρ Ῥωμαίων τι τῆς ἐσομένης ἐς τὸ ἔπειτα δυνάμεως μαντεύσασθαι, τόν τε κόσμον τὸν ἀνδρῶν ἰδόντα καὶ τὸ φιλόπονόν τε καὶ ἐλευθέριον, καὶ περὶ τοῦ πολιτεύματος ἅμα διαπυνθανόμενον.
8 Καὶ τοῦτο οὔτε ὡς ἀτρεκὲς, οὔτε ὡς ἄπιστον πάντῃ ἀνέγραψα· πλήν γε δὴ οὔτε τις Ῥωμαίων ὑπὲρ τῆς πρεσβείας ταύτης, ὡς παρὰ Ἀλέξανδρον σταλείσης, μνήμην ἐποιήσατό τινα, οὐδὲ τῶν τὰ Ἀλεξάνδρου γραψάντων (οἷς τισὶ μᾶλλον ἐγὼ ξυμφέρομαι) Πτολεμαῖος ὁ Λάγου καὶ Ἀριστόβουλος·
9 οὐδὲ τῷ Ῥωμαίων πολιτεύματι ἐπεοικὸς ἦν, ἐλευθέρῳ δὴ τότε ἐς τὰ μάλιστα ὄντι, παρὰ βασιλέα ἀλλόφυλον, ἄλλως τε καὶ ἐς τοσόνδε ἀπὸ τῆς οἰκείας πρεσβεῦσαι, οὔτε φόβου ἐξαναγκάζοντος, οὔτε κατ' ἐλπίδα ὠφελείας, μίσει τε, εἴπερ τινὰς ἄλλους, τοῦ τυραννικοῦ γένους τε καὶ ὀνόματος κατεχομένους.

XVI. Ἐκ τούτου δὴ Ἡρακλείδην τὸν Ἀργαίου ἐκ- 1
πέμπει ἐς Ὑρκανίαν, ναυπηγοὺς ἅμα οἱ ἄγοντα, κελεύ-

7. Freinsh. ad Curt. X, 4, 15. 16. Iust. XII, 13. legatos etiam ex Sicilia, Gallia et Sardinia adfuisse addit. Longissimus de istis legationibus est Siculus XVII, 113. adventum eorum in Ol. 114, 1. referens, quum Alexander jam Babylone esset. Nam Arrianus bis de legationibus loquitur, nempe h. l. de aliarum gentium et c. 19, 1. 2. de graecarum legatis. Praeter eos ex Asia commemorat legatos Carthaginiensium, Afrophoenicum et omnium usque Herculis columnas gentium; deinde Graecorum, Macedonum, Illyriorum, accolarum maris Adriatici, Thracum Galatarumque, Thracibus finitimorum. Ex quibus Alexandrum primos audisse, qui sacrorum causa venerant; secundos, qui dona attulerant; inde qui cum finitimis controversias habebant; post, qui de privatis tractaturi; denique, qui exsulum restituendorum causa venerant; omnemque regem operam dedisse, ut grata responderet.

C. XVI.

Arg. Caspii maris notitia urget Alexandrum. Chaldaeorum monitum de ingressu Babylonis.

σας ὕλην τεμόντα ἐκ τῶν ὀρῶν τῶν Ὑρκανίων, ναυπηγεῖ-
σθαι ναῦς μακρὰς, ἀφράκτους τε καὶ πεφραγμένας ἐς
2 τὸν κόσμον τὸν ἑλληνικόν. Πόθος γὰρ εἶχεν αὐτὸν καὶ
ταύτην ἐκμαθεῖν τὴν θάλασσαν, τὴν Κασπίαν τε καὶ
Ὑρκανίαν καλουμένην, ποίᾳ τινὶ ξυμβάλλει θαλάσσῃ·
3 πότερα τῇ τοῦ πόντου τοῦ Εὐξείνου, ἢ ἀπὸ τῆς ἑῴας τῆς
καθ' Ἰνδοὺς ἐκπεριερχομένη ἡ μεγάλη θάλασσα ἀναχεῖ-
4 ται εἰς κόλπον τὸν Ὑρκάνιον· (καθάπερ οὖν καὶ τὸν Περ-
σικὸν ἐξεῦρε, τὴν ἐρυθρὰν δὴ καλουμένην θάλασσαν,
5 κόλπον οὖσαν τῆς μεγάλης θαλάσσης) οὐ γάρ πω ἐξεύ-
ρηντο αἱ ἀρχαὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης, καί τοι ἐθνῶν
τε αὐτὴν οἰκούντων οὐκ ὀλίγων, καὶ ποταμῶν πλοΐμων ἐμ-
6 βαλλόντων εἰς αὐτήν. Ἐκ Βάκτρων μὲν Ὦξος ποταμὸς
μέγιστος τῶν Ἀσιανῶν ποταμῶν, πλήν γε δὴ τῶν Ἰνδῶν,
ἐξίησιν ἐς ταύτην τὴν θάλασσαν· διὰ Σκυθῶν δὲ
Ἰαξάρτης. Καὶ τὸν Ἀράξην δὲ, τὸν ἐξ Ἀρμενίας ῥέοντα,
7 ἐς ταύτην ἐσβάλλειν ὁ πλείων λόγος κατέχει. Μέγιστοι
μὲν οὗτοι. Πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἔς τε τούτους ἐμβάλλον-

Cap. XVI.

6. ποταμὸς μέγιστος — priorem vocem ex Opt. adjeci. Mox ex eodem restitui ἐξ Ἀρμενίας pro ἐξ Ἀρμενίων; deinde πολλοὶ δὲ καὶ, pro: πολλοὶ δὲ δὴ καὶ; denique κατίασιν pro ἐξίασιν. De nomine Ἰαξάρτης vide notam ad III, 30, 13.

1. ναῦς πεφραγμένας eaedem naves esse videntur, quas alii καταστρώματα ἐχούσας vocant, ut inter alios Thucydides I, 14. et VII, 40. Schol. ad Thucyd. VI, 33. vocem ἄφρακτοι explicat per ἄοπλοι, et πεφραγμένοι (ad I, 82.) per ὡπλισμένοι. Sed vide Is. Voss. de constructione triremium p. 722. Tom. XII. Antiq. Rom. Graev. et Scheffer. II. de re navali p. 85. De mari Caspio vid. Plut. V. Alex. c. 44. Freinsh. ad Curt. VI, 4, 19. et St. Croix p. 181. seqq. Veram ejus conditionem jam novere Herodotus II, 203. Aristoteles Meteorolog. I, 13. II, 1. Diod. XVIII, 5. Polycletus apud Strabonem XI, 351. Ptolemaeus VII, 5. Per Alexandrum, ejusque historicos divulgata est falsa ista opinio, id mare cum Oceano orientali conjunctum esse, quae sine dubio tamquam falsa convicta fuisset, nisi mors citior Alexandrum praeripuisset.

4. τὴν ἐρυθρὰν δὴ καλουμένην] Nomen hoc traxisse credebatur ab Erythre, rege, in insula sinus persici, cui Oaracta nomen, sepulto. cf. Ind. c. 37. 3.

ες, καὶ αὐτοὶ ἐπὶ σφῶν ἐς τὴν θάλασσαν ταύτην καθίασιν· οἱ μὲν, καὶ γινωσκόμενοι πρὸς τῶν ἀμφ' Ἀλέξανδρον, ἐπελθόντων τὰ ἔθνη ταῦτα· οἱ δὲ, κατὰ τὰ ἐπέκεινα τοῦ κόλπου ὡς εἰκὸς κατὰ τοὺς Σκύθας τοὺς Νομάδας, ὃ δὴ ἄγνωστον πάντη ἐστίν. Ἀλέξανδρος δὲ, ὡς 8
τὸν Τίγρητα ποταμὸν ξὺν τῇ στρατιᾷ διέβη, ἐλαύνων ἐπὶ Βαβυλῶνος, ἐνταῦθα ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ Χαλδαίων οἱ λόγιοι· καὶ ἀπαγαγόντες ἀπὸ τῶν ἑταίρων, ἐδέοντο ἐπισχεῖν τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος ἔλασιν. Λόγιον γὰρ γεγονέ- 9
ναι σφίσιν ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ Βήλου, μὴ πρὸς ἀγαθοῦ οἱ εἶναι τὴν πάροδον τὴν ἐς Βαβυλῶνα ἐν τῷ τότε· τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι αὐτοῖς λόγον, τοῦ Εὐριπίδου τοῦ ποιητοῦ ἔπος· ἔχει δὲ τὸ ἔπος Εὐριπίδῃ ὧδε·

Μάντις δ' ἄριστος, ὅστις εἰκάζει καλῶς.

Σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, ἔφασαν οἱ Χαλδαῖοι, μὴ πρὸς δυσ- 10
μὰς ἀφορῶν αὐτὸς, μηδὲ τὴν στρατιὰν ταύτῃ ἐπέχουσαν ἄγων παρελθεῖν· ἀλλὰ ἐκπεριελθὼν πρὸς ἕω μᾶλλον· τῷ δὲ οὐδὲ τοῦτο εὔμαρες διὰ δυσχωρίαν ξυνέβη· ἀλλὰ 11
ἦγε γὰρ αὐτὸν ταύτῃ τὸ δαιμόνιον, ᾗ παρελθόντα ἔχρην ἤδη τελευτῆσαι. Καί που τυχὸν καὶ ἄμεινον αὐτῷ ἦν ἐν 12
ἀκμῇ τῆς τε ἄλλης δόξης καὶ τοῦ πόθου τοῦ παρ' ἀνθρώπων ἀπηλλάχθαι, πρίν τινα ξυμβῆναι αὐτῷ ξυμφορὰν ἀνθρωπίνην, ἧς ἕνεκα καὶ Σόλωνα Κροίσῳ παραινέσαι εἰκὸς, τέλος ὁρᾷν μακροῦ βίου, μηδὲ πρόσθεν τινὰ ἀνθρώπων ἀποφαίνειν εὐδαίμονα. Ἐπεὶ καὶ αὐτῷ Ἀλεξάν- 13
δρῳ ἡ Ἡφαιστίωνος τελευτὴ οὐ σμικρὰ ξυμφορὰ ἐγένετο· ἧς καὶ αὐτὸς Ἀλέξανδρος προαπελθεῖν ἂν δοκῇ μοι ἐθελῆσαι μᾶλλον, ἢ ζῶν πειρασθῆναι· οὐ μεῖον ἢ καὶ Ἀχιλλέα δοκῶ ἂν ἑλέσθαι προαποθανεῖν Πατρόκλου μᾶλλον, ἢ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τιμωρὸν γενέσθαι.

7. ὃ δὴ ἄγνωστον πάντη ἐστίν.] Non tantum fluvios istos incognitos dicit; sed ne quidem constare, sintne istis aliqui fluvii, nec ne. Hinc addit ὡς εἰκὸς, totumque hoc ἄγνωστον ait esse. *Raph.*

12. Σόλωνα] cf. Herod. I, 30 seqq.

1 XVII. Ἦν δέ τι καὶ ὕποπτον αὐτῷ ἐς τοὺς Χαλδαίους, ὡς οὐ κατὰ μαντείαν τινὰ μᾶλλον, ἢ ἐς ὠφέλειαν τὴν αὐτῶν φέροι αὐτοῖς ἡ κώλυσις τῆς Ἀλεξάνδρου ἐς Βα-
2 βυλῶνα ἐν τῷ τότε ἐλάσεως. Ὁ γὰρ τοῦ Βήλου νεὼς ἐν μέσῃ τῇ πόλει ἦν τῶν Βαβυλωνίων, μεγέθει τε μέγιστος, καὶ ἐκ πλίνθου ὀπτῆς ἐν ἀσφάλτῳ ἡρμοσμένης. Τοῦτον τὸν νεὼν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα ἱερὰ τὰ Βαβυλωνίων, Ξέρξης κατέσκαψεν, ὅτε ἐκ τῆς Ἑλλάδος ὀπίσω ἀπε-
3 νόστησεν. Ἀλέξανδρος δὲ ἐν νῷ εἶχεν ἀνοικοδομεῖν· οἱ μὲν λέγουσιν, ὅτι ἐπὶ τοῖς θεμελίοις τοῖς πρόσθεν, καὶ τούτου ἕνεκα τὸν χοῦν ἐκφέρειν ἐκέλευε τοὺς Βαβυλωνίους· οἱ
4 δὲ, ὅτι καὶ μείζονα ἔτι τοῦ πάλαι ὄντος. Ἐπεὶ δὲ ἀποστάντος αὐτοῦ μαλθακῶς ἀνθήψαντο τοῦ ἔργου, οἷς ταῦτα
5 ἐπετέτραπτο· ὁ δὲ τῇ στρατιᾷ πάσῃ κελεύει τὸ ἔργον ἐργάσασθαι· εἶναι δὲ τῷ θεῷ τῷ Βήλῳ πολλὴν μὲν τὴν χώραν ἀνειμένην ἐκ τῶν Ἀσσυρίων βασιλέων, πολὺν δὲ χρυσόν. Καὶ ἀπὸ τοῦ πάλαι μὲν τὸν νεὼν ἐπισκευάζεσθαι, καὶ τὰς θυσίας τῷ θεῷ θύεσθαι· τότε δὲ τοὺς Χαλδαίους τὰ τοῦ θεοῦ νέμεσθαι, οὐκ ὄντος, ἐς ὅτι ἀναλωθήσεται τὰ περι-

C. XVII.

Arg. Chaldaei qua de caussa Alexandro suspecti? Invia ratio visandi fati.

2. De destructione hujus templi vide Freinsh. ad Curt. III, 3, 16. Xerxem vero id templum diruisse ait, forte odio gentis, forte ira atque indignatione infelicis expeditionis, desertorum conatuum a deo suo poenas exacturum. Evertit enim aedem, quum ex Graecia rediisset. Arrian. III, 16, 6. 9. De templo ex Diodoro II, 9. haec adscribo: Semiramis in media urbe Iovi, quem Belum Babylonii vocant, templum exstruxit. De quo, quum et scriptores discrepent et opus vetustate collapsum sit, nihil est, quod certo asseratur. Summae tamen altitudinis fuisse, et hujus adjumento Chaldaeos, siderum illic contemplationi vacantes, ortus et occasus exacte notasse constat. Totum opus et lateribus et bitumine magno sumtu et ingenio fabricatum erat. In seqq. numerat statuas et vasa ejus templi pretiosissima; verum ista Persarum reges postea abstulisse. Intelligunt interpretes praecipue Darium et Xerxen, laudantes Herodot. II, 183. Strab. XVI, p. 1073. et Arrianum.

5. καὶ ἀπὸ τοῦ] Vocula posterior ponitur pro τούτου. *Gron.*

γιγνόμενα. Τούτων δὴ εἵνεκα ὕποπτοι Ἀλεξάνδρῳ ἦσαν, 6
ἐκ ἐθέλειν παρελθεῖν εἴσω Βαβυλῶνος Ἀλέξανδρον, ὡς
μὴ δι' ὀλίγου τὸν νεὼν ἐπιτελεσθέντα ἀφελέσθαι αὐτοὺς
τὰς ἐκ τῶν χρημάτων ὠφελείας. Ὅμως δὲ τά γε τῆς 7
ἐπιστροφῆς τῆς κατὰ τὴν εἴσοδον τὴν ἐς τὴν πόλιν, ἐθελῆ-
σαι αὐτοῖς πεισθῆναι λέγει Ἀριστόβουλος, καὶ τῇ πρώτῃ
μὲν παρὰ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην καταστρατοπεδεῦσαι·
ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν ἐν δεξιᾷ ἔχοντα τὸν ποταμὸν, παρ' 8
αὐτὸν πορεύεσθαι, θέλοντα ὑπερβάλλειν τῆς πόλεως τὸ
μέρος τὸ ἐς δυσμὰς τετραμμένον, ὡς ταύτῃ ἐπιστρέψαντα
πρὸς ἕω ἄγειν· ἀλλὰ οὐ γὰρ δυνηθῆναι ὑπὸ δυσχωρίας 9
οὕτως ἐλάσαι ξὺν τῇ στρατιᾷ, ὅτι τὰ ἀπὸ δυσμῶν τῆς πό-
λεως εἰσιόντι, εἰ ταύτῃ πρὸς ἕω ἐπέστρεφεν, ἑλώδη τε
καὶ τεναγώδη ἦν, καὶ οὕτω καὶ ἑκόντα καὶ ἄκοντα ἀπει-
θῆσαι τῷ θεῷ.

XVIII. Ἐπεὶ καὶ τοιόνδε τινὰ λόγον Ἀριστόβουλος 1
ἀναγέγραφεν. Ἀπολλόδωρον τὸν Ἀμφιπολίτην, τῶν
ἑταίρων τῶν Ἀλεξάνδρου, στρατηγὸν τῆς στρατιᾶς, ἣν
παρὰ Μαζαίῳ τῷ Βαβυλῶνος σατράπῃ ἀπέλιπεν Ἀλέ-
ξανδρος, ἐπειδὴ δὲ συνέμιξεν ἐπανιόντι αὐτῷ ἐξ Ἰνδῶν, 2
ὁρῶντα πικρῶς τιμωρούμενον τοὺς σατράπας, ὅσοι ἐπ'
ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ χώρᾳ τεταγμένοι ἦσαν, ἐπιστεῖλαι Πει-
θαγόρᾳ τῷ ἀδελφῷ (μάντιν γὰρ εἶναι τὸν Πειθαγόραν
τῆς ἀπὸ σπλάγχνων μαντείας) μαντεύσασθαι καὶ ὑπὲρ
αὐτοῦ τῆς σωτηρίας· ἀντεπιστεῖλαι δὲ αὐτῷ Πειθαγόραν, 3
πυνθανόμενον, τίνα μάλιστα φοβούμενος χρήσασθαι ἐθέ-

9. ἑλώδη τε καὶ τεναγώδη] nempe per stagnum Nagragam, in quod inquisivit Cl. Bochartus in *Phaleg* fine c. VIII, libri primi. *Gron.*

C. XVIII.

Arg. Memoranda praedictio ex extis. Pithagoras aruspex certus. Exitus vaticinii Calani.

2. μαντεύσασθαι] *scripsisse Pithagorae, fratri suo, ut exta consuleret etiam pro sua* (Apollodori) *salute.* Μαντεύεσθαι enim ipsi vates dicuntur, uti et paulo post 10 et c. 22, 1. *Rap.*

λοι τῇ μαντείᾳ· τὸν δὲ γράψαι αὖθις· ὅτι τόν τε βασι-
λέα αὐτὸν καὶ Ἡφαιστίωνα· θύεσθαι δὴ τὸν Πειθαγό-
4 ραν πρῶτα μὲν ἐπὶ τῷ Ἡφαιστίωνι· ὡς δὲ ἐπὶ τοῦ ἥπατος
τοῦ ἱερείου ὁ λοβὸς ἀφανὴς ἦν, οὕτω δὴ ἐγγράψαντα καὶ
κατασημηνάμενον τὸ γραμμάτιον, πέμψαι παρὰ τὸν
Ἀπολλόδωρον ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἐκβάτανα, δηλοῦντα
μηδέν τι δεδιέναι Ἡφαιστίωνα· ἔσεσθαι γὰρ αὐτοῖς ὀλί-
5 γου χρόνου ἐκποδών· καὶ τὴν ἐπιστολὴν λέγει Ἀριστόβουλος
κομίσασθαι Ἀπολλόδωρον μιᾷ πρόσθεν ἡμέρᾳ ἢ τελευ-
6 τῆσαι Ἡφαιστίωνα· αὖθις δὲ θύεσθαι τὸν Πειθαγόραν
ἐπὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, ἄλοβον τὸ ἧπαρ τοῦ ἱερείου· καὶ Πει-
θαγόραν τὰ αὐτὰ ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου γράψαι Ἀπολλο-
7 δώρῳ· Ἀπολλόδωρον δὲ οὐ κατασιωπῆσαι, ἀλλὰ φρά-
σαι γὰρ πρὸς Ἀλέξανδρον τὰ ἐπεσταλμένα, ὡς εὔνοιαν
μᾶλλόν τι ἐπιδειξόμενον τῷ βασιλεῖ, εἰ φυλάττεσθαι
παραινέσειε, μή τις αὐτῷ κίνδυνος ἐν τῷ τότε ξυμπέσοι·
8 καὶ Ἀπολλόδωρόν τε λέγει ὅτι Ἀλέξανδρος ἐπῄνεσε· καὶ
τὸν Πειθαγόραν, ἐπειδὴ παρῆλθεν εἰς Βαβυλῶνα, ἤρετο,
ὅτου γενομένου αὐτῷ σημείου ταῦτα ἐπέστειλε πρὸς τὸν
ἀδελφόν· τὸν δὲ εἰπεῖν, ὅτι ἄλοβόν οἱ τὸ ἧπαρ ἐγένετο
τοῦ ἱερείου· ἐρομένου δὲ ὅ, τι νοεῖ τὸ σημεῖον, μέγα εἰπεῖν
9 εἶναι χαλεπόν· Ἀλέξανδρον δὲ τοσούτου δεῆσαι χαλεπῆ-
ναι τῷ Πειθαγόρᾳ, ὡς καὶ δι᾽ ἐπιμελείας ἔχειν αὐτὸν
10 πλείονος, ὅτι ἀδόλως τὴν ἀλήθειάν οἱ ἔφρασε. Ταῦτα
αὐτὸς Ἀριστόβουλος λέγει· παρὰ Πειθαγόρου πυθέσθαι,

Cap. XVIII.

5. καὶ τὴν ἐπιστολὴν ex Opt. ſicut et mox τὰ αὐτὰ ὑπὲρ. Alterum pro καὶ ταυτὴν, alterum pro τὰ αὐτὰ καὶ ὑπὲρ etc.

3. θύειν ἐπί τινι] ſacrificare, ut ex extis hoſtiae cognoſcantur fata alicujus.

6. ἄλοβον τὸ ἧπαρ] ſupple: αὖθις δὲ εἶναι.

9. Alia portenta vide c. 22. et 24. apud Plut. V, Alex. c. 73. et 75. Diod. XVII, 114. et Curtium. Ste. Croix p. 155. iſta prodigia inventa credit a ſatrapis atque praefectis Alexandri malignis, qui de ſalute ſua ſoliciti Alexandrum ab Babylone atque otio ipſis funeſto deterrendi cupidiſſimi erant.

καὶ Περδίκκᾳ δὲ αὐτῷ μαντεύσασθαι λέγει, καὶ Ἀντιγόνῳ χρόνῳ ὕστερον· καὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἀμφοῖν γενομένου Περδίκκαν μὲν ἐπὶ Πτολεμαῖον στρατεύσαντα ἀποθανεῖν, καὶ Ἀντίγονον ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Σέλευκον καὶ Λυσίμαχον τῇ ἐν Ἰψῷ γενομένῃ. Καὶ μὲν δὴ καὶ ὑπὲρ 11
Καλάνου τοῦ σοφιστοῦ τοῦ Ἰνδοῦ τοιόσδε τις ἀναγέγραπται λόγος· ὁπότε ἐπὶ τὴν πυρὰν ᾔει ἀποθανούμενος, τότε τοὺς μὲν ἄλλους ἑταίρους ἀσπάζεσθαι αὐτόν. Ἀλεξάνδρῳ δὲ οὐκ ἐθελῆσαι προσελθεῖν ἀσπασόμενον, ἀλλὰ φάναι γάρ, ὅτι ἐν Βαβυλῶνι αὐτῷ ἐντυχὼν ἀσπάσεται· καὶ τοῦτον τὸν λόγον ἐν μὲν τῷ τότε ἀμεληθῆναι· ὕστερον 12
δὲ ἐπειδὴ ἐτελεύτησεν ἐν Βαβυλῶνι Ἀλέξανδρος, ἐς μνήμην ἐλθεῖν τῶν ἀκουσάντων, ὅτι ἐπὶ τῇ τελευτῇ ἄρα τῇ Ἀλεξάνδρου ἐθειάσθη.

XIX. Παρελθόντι δ᾽ αὐτῷ ἐς Βαβυλῶνα πρεσ- 1
βεῖαι παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐνέτυχον· ὑπὲρ ὅτων μὲν ἕκαστοι πρεσβευόμενοι, οὐκ ἀναγέγραπται. Δοκεῖν δ᾽ ἔμοιγε, 2
αἱ πολλαὶ στεφανούντων τε αὐτὸν ἦσαν, καὶ ἐπαινούντων

o. χρόνῳ ὕστερον — priorem voculam ex Optimo et alio nunc adjeci. Ex Optimo etiam scripsi Περδίκκαν μὲν pro Περδ. τε. Mox vero eundem Cod. audire nolui, si habet: Ἀλέξανδρον δὲ οὐκ ἐθελῆσαι προσελθεῖν, quia προσελθεῖν cum dativo, non accusativo construi solet, et id dictum non est Alexandri, (ut forte Calano, vitam ut sustentaret longius, persuaderet,) sed Calani, quod patet ex Plut. Vit. Alex. c. 69., ubi eadem narratiuncula repetitur.

o. καὶ Ἀντιγόνῳ etc.] *et Antigono postea*, nempe post Perdiccam, non vero post Alexandrum. *Gron.* Antigonus post Alexandri mortem maximam Asiae partem sibi subjecerat. Bello autem quatuor regibus, Ptolemaeo Lagi, Aegyptiorum, Seleuco Babyloniorum, Lysimacho Thracum et Cassandro Macedoniae illato, praelioque commisso multis sauciatus jaculis perimitur. Diod. Arg. libri XXI. no. 1. Perdiccas in bello contra Ptolemaeum, a suis, quorum gratiam perdiderat, in tabernaculo interemtus est. Vide Diod. XVIII, 36. ibique interpretes et Photii eclogas ex Arriani libris.

C. XIX.

Arg. Legati graeci benigne auditi et spolia Xerxis reddita. Classis parata ad Arabiam invadendam.

ἐπὶ ταῖς νίκαις, καὶ μάλιστα ταῖς Ἰνδικαῖς· καὶ ὅτι σῶος ἐξ Ἰνδῶν ἐπανήκει, χαίρειν φασκόντων. Καὶ τούτους δεξιωσάμενός τε καὶ τὰ εἰκότα τιμήσας, ἀποπέμψαι ὀπίσω λέγεται.
3 Ὅσους δὲ ἀνδριάντας, ἢ ὅσα ἀγάλματα, ἢ εἰ δή τι ἄλλο ἀνάθημα ἐκ τῆς Ἑλλάδος Ξέρξης ἀνεκόμισεν ἐς Βαβυλῶνα, ἢ ἐς Πασαργάδας, ἢ ἐς Σοῦσα, ἢ ὅπῃ ἄλλῃ τῆς Ἀσίας, ταῦτα δοῦναι ἄγειν τοῖς πρέσ-
4 βεσι· καὶ τὰς Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος εἰκόνας τὰς χαλκᾶς οὕτω λέγεται ἀπενεχθῆναι ὀπίσω ἐς Ἀθήνας,
5 καὶ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Κελκαίας τὸ ἕδος. Κατέλαβε δὲ ἐν Βαβυλῶνι, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος, καὶ τὸ ναυτικόν, τὸ μὲν κατὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἀναπεπλευκὸς ἀπὸ θαλάσσης τῆς Περσικῆς, ὅ, τι περ σὺν Νεάρχῳ ἦν· τὸ δὲ ἐκ Φοινίκης ἀνακεκομισμένον, πεντήρεις μὲν δύο τῶν

Cap. XIX.

2. ταῖς τε ἄλλαις καὶ μάλιστα — priores tres voces, Optimo jubente, abjeci.

4. τῆς Κερναίας — Sic prima habet edit. Basil. et post eam reliquae. Quae scriptura nusquam firmatur. Nam Veneta habet Κελκαίας, sic etiam Optimus et plurimi; alii legunt Κελκίας, et unus Κελεᾶς. Greutemesnilius vulgatum derivat ab urbe Κέρναι, urbe ad Euripum. Quod Gronovius refutat, nomen urbis Κέρναας esse docens, unde legendum esset Ἀρτέμιδος τῆς Κερνάδος. Blancardus emendat Ἀγραίας, quae mutatio nimis violenta. Gronovius conjicit Κελεαίας. „Notus per omnes Athenarum memorias est Celeus rex, et praesertim Cereris hospicio. Is videtur consecravisse imagunculam quandam Dianae, ob quamcunque, causam et quocunque loco illa steterit, quod describere non possumus. Dii autem cognomentum nacti ab hominibus, a quibus primum reperti aut ficti aut culti. Tacitus III. Ann. 63. *Post filius ejus Amathus delubrum posuisset Veneri Amathusiae.*" Raphelius nomen Κερναίας a κέρνος derivari vult, quod est nomen arboris de genere populi, (Theophr. Hist. III, 14.) ex cujus arboris ligno fabricatum forte fuerit Dianae hujus signum. Sed qua analogia forma κερναία deflecti potest a κέρνος, idem? Vides igitur quemque interpretum alia conjicere. Ego lectionem Optimi restitui, in qua acquiescendum est, donec forte aliquando ex MSS. meliora dabuntur. In Arriano vero saepius notavi nomina inveniri, de quibus omnes, qui supersunt, antiqui silent.

2. cf. nota ad c. 15, 9.
4. Ἁρμοδίου] cf. III, 16, 13.
5. κατὰ τὸν Εὐφράτην] credendum est, naves per canales ex Tigri in Euphratem pervenisse.

ἐκ Φοινίκων, τετρήρεις δὲ τρεῖς, τριήρεις δὲ δώδεκα,
τριακοντόρους δὲ ἐς τριάκοντα· ταύτας ξυντμηθείσας 6
κομισθῆναι ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἐκ Φοινίκης ἐς
Θάψακον πόλιν· ἐκεῖ δὲ ξυμπηχθείσας αὖθις, κατα-
πλεῦσαι ἐς Βαβυλῶνα. Λέγει δὲ, ὅτι καὶ ἄλλος αὐτῷ 7
ἐναυπηγεῖτο στόλος, τέμνοντι τὰς κυπαρίσσους τὰς ἐν τῇ
Βαβυλωνίᾳ. Τούτων γὰρ μόνων τῶν δένδρων εὐπορίαν εἶναι
ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων, τῶν δὲ ἄλλων ὅσα ἐς ναυπη-
γίαν, ἀπόρως ἔχειν τὴν γῆν ταύτην. Πληρώματα δὲ ἐς 8
τὰς ναῦς καὶ τὰς ἄλλας ὑπηρεσίας πορφυρέων τε πλῆ-
θος, καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ἐργάται τῆς θαλάσσης ἀφῖχ-
θαι αὐτῷ ἐκ Φοινίκης τε καὶ τῆς ἄλλης παραλίας· λι- 9
μένα τε ὅτι πρὸς Βαβυλῶνα ἐποίει ὀρυκτὸν, ὅσον χιλίαις
ναυσὶ μακραῖς ὅρμον εἶναι, καὶ νεωσοίκους ἐπὶ τοῦ λιμένος·
καὶ Μίκκαλος ὁ Κλαζομένιος μετὰ πεντακοσίων ταλάν- 10
των ἐπὶ Φοινίκης τε καὶ Συρίας ἐστέλλετο, τοὺς μὲν μισθῷ
πείσων, τοὺς δὲ καὶ ὠνησόμενος, ὅσοι θαλάσσιοι ἄνθρω-
ποι· τήν τε γὰρ παραλίαν τὴν πρὸς τῷ κόλπῳ τῷ Περ- 11
σικῷ κατοικίζειν ἐπενόει, καὶ τὰς νήσους τὰς ταύτῃ· ἐδό-
κει γὰρ αὐτῷ οὐ μεῖον Φοινίκης εὐδαίμων ἡ χώρα αὕτη
γενέσθαι. Ἦν δὲ αὐτῷ τοῦ ναυτικοῦ ἡ παρασκευὴ ὡς ἐπὶ 12
Ἄραβας τοὺς πολλούς· πρόφασιν μὲν, ὅτι μόνοι τῶν ταύ-
τῃ βαρβάρων οὔτε πρεσβείαν ἀπέστειλαν, οὔτε τι ἄλλο
ἐπιεικὲς ἢ ἐπὶ τιμῇ ἐπέπρακτο Ἄραψιν ἐς αὐτόν· τὸ δὲ
ἀληθὲς, ὥς γέ μοι δοκεῖ, ἄπληστος ἦν τοῦ κτᾶσθαί τι
ἀεὶ Ἀλέξανδρος.

XX. Λόγος δὲ κατέχει, ὅτι ἤκουεν, Ἄραβας δύο 1
μόνον τιμᾶν θεοὺς, τὸν Οὐρανόν τε καὶ τὸν Διόνυσον· τὸν 2

10. ὠνησόμενος] *ut emeret*, ut pro ipsis corporibus expenderet nummos, eaque sui juris ac mancipii faceret. Thucyd. lib. I, 12. *Gron.*

12. τοὺς πολλούς] Vide notam ad VII, 1, 2.

C. XX.

Arg. Coelum et Bacchus, Arabum dii. Arabiae et duarum insularum in sinu persico, Icari et Tyli, situs et status. Arabia explorata navigando praeter litora.

1. cf. Herodotus III, 8. „Ara-

μὲν Οὐρανόν τε αὐτὸν ὁρώμενον, καὶ τὰ ἄστρα ἐν οἷ ἔχοντα τά τε ἄλλα καὶ τὸν ἥλιον, ἀφ' ὅτε μεγίστη καὶ φανοτάτη ὠφέλεια ἐς πάντα ἥκει τὰ ἀνθρώπεια· Διόνυσον δὲ,
3 κατὰ δόξαν τῆς ἐς Ἰνδοὺς στρατιᾶς· οὐκ ὦν ἀπαξιοῦν καὶ αὐτὸν τρίτον ἂν νομισθῆναι πρὸς Ἀράβων θεὸν, οὐ φαυλότερα ἔργα Διονύσου ἀποδειξάμενον. Εἴπερ οὖν καὶ Ἀράβων κρατήσας, ἐπιτρέψειεν αὐτοῖς, καθάπερ Ἰν-
4 δοῖς, πολιτεύειν κατὰ τὰ σφῶν νόμιμα· τῆς τε χώρας ἡ εὐδαιμονία ὑπεκίνει αὐτὸν, ὅτι ἤκουεν ἐκ μὲν τῶν λιμνῶν τὴν κασίαν γίγνεσθαι αὐτοῖς, ἀπὸ δὲ τῶν δένδρων τὴν σμύρναν τε καὶ τὸν λιβανωτὸν, ἐκ δὲ τῶν θαμνίσκων τὸ κινάμωμον τέμνεσθαι· οἱ λειμῶνες δὲ ὅτι νάρδον αὐτό-
5 ματοι ἐκφέρουσι. Τὸ μέγεθος τῆς χώρας, ὅτι οὐκ ἐλάττων ἡ παράλιος τῆς Ἀραβίας, ἤπερ ἡ τῆς Ἰνδικῆς, αὐτῷ ἐξηγγέλλετο, καὶ νῆσοι αὐτῇ προσκεῖσθαι πολλαὶ, καὶ λιμένες πανταχοῦ τῆς χώρας ἐνεῖναι, οἷοι παρασχεῖν μὲν ὅρμους τῷ ναυτικῷ, παρασχεῖν δὲ καὶ πόλεις ἐνοικισθῆ-

bes Διόνυσον δὲ θεὸν μοῦνον καὶ τὴν Οὐρανίην ἡγεῦνται εἶναι. — ὀνομάζουσι δὲ τὸν μὲν Διόνυσον Οὐροτάλ· τὴν δὲ Οὐρανίην, Ἀλιλάτ.

2. ὁρώμενον] haec vox notat *liquidum*, ut describit Ovidius: *et liquidum spisso secrevit ab aëre coelum*, et quod conspectum admitteret vel permitteret. Verte: *caelum quidem, quod et ipsum conspiceretur, et in se contineret sidera, tum alia tum solem.* Gronov.

3. πρὸς Ἀράβων θεὸν] Nec evanuit regis memoria in istis regionibus. Scriptores persici et arabici multa loquuntur, de Escandro quodam, heroe fabularum suarum. De quibus vid. St. Croix p. 42. et pag. 289. de traditionibus persicis.

εἴπερ οὖν καὶ] *Siquidem etiam postquam Arabas vicisset, permittere ipsis vellet, quemadmodum Indis; ut suis institutis viverent.* Hoc beneficio Alexander sperabat se facilius ab Arabibus divinos honores impetraturum, si contingeret, ut eos vinceret. *Raph.*

4. De cinamomo et casia vide Plin. XII, 19., ubi utramque in Arabia nasci negat, sed ex Aethiopia in Arabiam transferri.

5. παρασχεῖν δὲ καὶ etc.] *praebere* eos portus locos, *in quibus et urbes aedificari possint, et eas urbes opulentas futuras.* Sic malo. Raphelius vero vertit: *et urbes praebere, in quibus hospitio excipi possint ii, qui classe illuc deferantur, easque esse opulentas.*

αι, καὶ ταύτας γενέσθαι εὐδαίμονας. Δύο δὲ νῆσοι 6
κατὰ τὸ στόμα τοῦ Εὐφράτου πελάγιαι ἐξηγγέλλοντο αὐ-
τῷ· ἡ μὲν πρώτη οὐ πρόσω τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐφράτου, εἰς
κατὸν καὶ εἴκοσι σταδίους ἀπέχουσα ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ τε
καὶ τοῦ στόματος τοῦ ποταμοῦ, μικροτέρα δὲ αὕτη, καὶ δα-
σεῖα ὕλῃ παντοίᾳ· εἶναι δὲ ἐν αὐτῇ καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος, 7
καὶ τοὺς οἰκήτορας αὐτῆς ἀμφὶ τὸ ἱερὸν τὴν δίαιταν ποιεῖ-
σθαι· νέμεσθαί τε αὐτὴν αἰξί τε ἀγρίαις καὶ ἐλάφοις,
καὶ ταύτας ἀνεῖσθαι ἀφέτους τῇ Ἀρτέμιδι· οὐδὲ εἶναι θέ- 8
μις θήραν ποιεῖσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν, ὅτι μὴ θῦσαί τινα τῇ
θεῷ ἐθέλοντα, ἐπὶ τῷδε θηρᾶν μόνον· ἐπὶ τῷδε γὰρ
οὐκ εἶναι ἀθέμιτον. Καὶ ταύτην τὴν νῆσον λέγει Ἀριστό- 9
βουλος ὅτι Ἴκαρον ἐκέλευσε καλεῖσθαι Ἀλέξανδρος, ἐπὶ
τιμῇ τῆς νήσου τῆς Ἰκάρου τῆς ἐν τῷ Αἰγαίῳ πόντῳ, ἐς ἣν
τινα Ἴκαρον τὸν Δαιδάλου, τακέντος τοῦ κηροῦ, ὅτῳ προσήρ-
τητο τὰ πτερά, πεσεῖν ὁ λόγος κατέχει, ὅτι οὐ κατὰ τὰς 10
ἐντολὰς τοῦ πατρὸς πρὸς τῇ γῇ ἐφέρετο, ἀλλὰ μετέωρος
γὰρ ὑπὸ ἀνοίας πετόμενος, παρέσχε τῷ ἡλίῳ θάλψαι
τε καὶ ἀνεῖναι τὸν κηρὸν, καὶ ἀπὸ ἑαυτοῦ τὸν Ἴκαρον τῇ
τε νήσῳ καὶ τῷ πελάγει τὴν ἐπωνυμίαν ἐγκαταλιπεῖν,
τὴν μὲν Ἴκαρον καλεῖσθαι, τὸ δὲ Ἰκάριον. Ἡ δὲ ἑτέρα 11
νῆσος ἀπέχειν μὲν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Εὐφράτου ἐλέγετο

Cap. XX.

11. Series vulgata verborum est: ἡ δὲ ἑτέρα νῆσος ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Εὐφράτου ἐλέγετο ἀπέχειν. Quam ex Optimo et duobus aliis paulisper mutavi. Insula vero haec in Veneta et Basil. scribitur τῆλος.

6. στόμα τοῦ Εὐφράτου] cf. c. 7, 9.

7. Ἀρτέμιδος] Id igitur erit, in quo pro statua habuit lignum indolatum, ut Arnob. lib. VI. interpretatur verba Clementis Alex. ἐν Ἰκάρῳ τῆς Ἀρτέμιδος τὸ ἄγαλμα ξύλον ἦν οὐκ εἰργασμένον. Gron. Nomen, quod insulani numini suo dederunt, sine dubio aliud fuit; at quum cultus sit similis cultui Dianae, a Graecis ita vocata est.

9. Plerique non in insulam ipsam, sed in mare insulae proximum Icarum cecidisse scribunt. Ceterum hoc notum est, altiorem quemque aërem frigidiorem esse, nec eam ob caussam alas Icari dissolvi potuisse, quod altior volaret. Omnia sunt fabulosa.

ὅσον πλοῦν ἡμέρας καὶ νυκτὸς κατ' ὄρον θεούσῃ νηΐ. Τύλος
δὲ αὐτῇ εἶναι ὄνομα. Μεγάλη δὲ εἶναι, καὶ οὔτε τρα-
χεῖα ἡ πολλὴ οὔτε ὑλώδης, ἀλλ' οἵα καρπούς τε ἡμέρους
12 ἐκφέρειν καὶ πάντα ὡραῖα. Ταυτὶ ἀπηγγέλθη Ἀλε-
ξάνδρῳ, τὰ μὲν πρὸς Ἀρχίου, ὃς ξὺν τριακοντόρῳ ἐκ-
πεμφθεὶς ἐπὶ κατασκοπῇ τοῦ παράπλου τοῦ ὡς ἐπὶ τοὺς
Ἄραβας, μέχρι μὲν τῆς νήσου τῆς Τύλου ἦλθεν, τὸ πρόσω
13 δὲ οὐκέτι περαιωθῆναι ἐτόλμησεν. Ἀνδροσθένης δὲ ξὺν
ἄλλῳ τριακοντόρῳ σταλεὶς, καὶ τῆς χερρονήσου τι τῶν
Ἀράβων προσέπλευσε· Μακροτάτω δὲ τῶν ἐκπεμφθέν-
των προὐχώρησεν Ἱέρων ὁ Σολεὺς ὁ κυβερνήτης, λαβὼν
14 καὶ οὗτος παρ' Ἀλεξάνδρου τριακόντορον. Ἦν μὲν γὰρ
αὐτῷ προστεταγμένον περιπλεῦσαι τὴν χερρόνησον τὴν
Ἀράβων πᾶσαν, ἔς τε ἐπὶ τὸν κόλπον τὸν πρὸς Αἰγύπτῳ
τὸν Ἀράβιον, τὸν καθ' Ἡρώων πόλιν· οὐ μὴν ἐτόλμησέ
γε τὸ πρόσω ἐλθεῖν, καίτοι ἐπὶ τὸ πολὺ παραπλεύσας
15 τὴν Ἀράβων γῆν· ἀλλ' ἀναστρέψας γὰρ παρ' Ἀλέξαν-
δρον, ἐξήγγειλε τὸ μέγεθός τε τῆς χερρονήσου θαυμαστόν
τι εἶναι, καὶ ὅσον οὐ πολὺ ἀποδέον τῆς Ἰνδῶν γῆς· ἄκραν
16 τε ἀνέχειν ἐπὶ πολὺ τῆς μεγάλης θαλάσσης· ἣν δὴ καὶ
τοὺς ξὺν Νεάρχῳ ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς πλέοντας, πρὶν ἐπι-
κάμψαι ἐς τὸν κόλπον τὸν Περσικὸν, οὐ πόρρω ἀνατείνου-
σαν, ἰδεῖν τε καὶ παρ' ὀλίγον ἐλθεῖν διαβαλεῖν ἐς αὐ-
17 τήν· καὶ Ὀνησικρίτῳ τῷ κυβερνήτῃ ταύτῃ δοκοῦν· ἀλλὰ
Νέαρχος λέγει, ὅτι αὐτὸς διεκώλυσεν, ὡς ἐκπεριπλεύσας
τὸν κόλπον τὸν Περσικὸν ἔχοι ἀπαγγεῖλαι Ἀλεξάνδρῳ,
18 ἐφ' οἷς τισι πρὸς αὐτοῦ ἐστάλη· οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ πλεῦσαι
τὴν μεγάλην θάλασσαν ἐστάλθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κατα-

13. προσέπλευσε — ex Opt. vulgo παρέπλευσε.

12. Ταυτὶ ἀπηγγ.] *haec nunciata sunt Alexandro, partim quidem ab Arabia.* Quaedam ergo ex aliis cognovit. *Raph.* Respondet Ἀνδροσθένης δὲ, sed constructio mutata est.

13. καὶ τῆς χερρονήσου τι etc.] *aliquam Chersonesi Arabum partem insuper navigavit.* *Gron.*

15. ἄκραν] vocatur Maceta. cf. Ind. 32, 9.

αθεῖν τὴν χώραν τὴν προσεχῆ τῇ θαλάσσῃ, καὶ τοὺς
κατοικοῦντας αὐτὴν ἀνθρώπους, ὅρμους τε ἐν αὐτῇ καὶ ὕ-
δατα, καὶ τὰ νόμαια τῶν ἀνδρῶν, καὶ εἴ τις ἀγαθὴ
καρποὺς ἐκφέρειν, ἢ εἴ τις κακή· καὶ ἦν καὶ τοῦτο αἴτιον 19
ενέσθαι ἀποσωθῆναι Ἀλεξάνδρου τὸν στρατόν· οὐ γὰρ
ν σωθῆναι πλεύσαντας ὑπὲρ τῆς Ἀραβίας τὰ ἔρημα,
φ' ὅτῳ καὶ ὁ Ἱέρων ἐπιστρέψαι ὀπίσω λέγεται.

XXI. Ἐν ᾧ δὲ αὐτῷ ἐναυπηγοῦντο μὲν αἱ τριήρεις, 1
λιμὴν δὲ πρὸς Βαβυλῶνι ὠρύσσετο, ἐκπλεῖ ἐκ Βαβυ-
λῶνος κατὰ τὸν Εὐφράτην, ὡς ἐπὶ τὸν Παλλακόπαν
καλούμενον] ποταμόν. Ἀπέχει δὲ οὗτος τῆς Βαβυλῶνος
σταδίους ὅσον ὀκτακοσίους, καὶ ἔστι διῶρυξ αὕτη ὁ Παλλα-
κόπας ἐκ τοῦ Εὐφράτου, οὐχὶ δὲ ἐκ πηγῶν τις ἀνίσχων πο-
ταμός. Ὁ γὰρ Εὐφράτης ποταμὸς ῥέων ἐκ τῶν Ἀρ- 2
μενίων ὀρῶν, χειμῶνος μὲν ὥρᾳ προχωρεῖ κατὰ τὰς ὄχ-
θας, οἷα δὴ οὐ πολλοῦ ὄντος αὐτῷ τοῦ ὕδατος· ἦρος δὲ
ὑποφαίνοντος, καὶ πολὺ δὴ μάλιστα ὑπὸ τροπὰς, ἅς τι-
νας τοῦ θέρους ὁ ἥλιος ἐπιστρέφει, μέγας τε ἐπέρχεται,
καὶ ὑπερβάλλει ὑπὲρ τὰς ὄχθας ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀσσυρίαν.
Τηνικαῦτα γάρ οἱ χιόνες αἱ ἐπὶ τοῖς ὄρεσι, τοῖς Ἀρμε- 3
νίοις κατατηκόμεναι, αὔξουσιν αὐτῷ τὸ ὕδωρ ἐπὶ μέγα·
ὅτι ἐπιπολῆς ἐστιν αὐτῷ καὶ ὑψηλὸς ὁ ῥοῦς, ὑπερβάλλει

18. εἴ τις ἀγαθὸς καρποὺς ἐκφέρει, ἢ εἴ τις κακὸς — (Veneta et Basil. ac) MSS. omnes ἐκφέρειν. Duo etiam ἤτις ἀγ. tum quoque omnes κακή. (Ven. et Bas. κακῆ.) Ut videri queat auctor scripsisse, εἴ τις ἀγαθὴ καρποὺς ἐκφέρειν, ἢ εἴ τις κακή, quod sic integrum notavit ex V. l. Vulcanius., *Gron.* Quam lectionem restitui.

Cap. XXI.

1. Vocem καλούμενον uncis inclusi, quia in Optimo non invenitur.
3. ὅτι ἐπιπολῆς — Videtur desiderari conjunctio καὶ, καὶ ὅτι. Ita certe interpres latinus. *Raph.* Forte ὅτι δ' ἐπιπολῆς.

19. cf. Ind. 32, 13.

C. XXI.

Arg. Pallacopas, alveus ex Euphrate. Pallacopae et circa eum Euphratis descriptio, inque iis cura Alexandri.

1. αὐτῇ] *ibi*, in ea regione, nempe occidentem versus a Babylone, quum pleraeque ex Euphrate fossae in Tigrim effundantur.
3. ὅτι ἐπιπολῆς] *quia in super-*

ἐς τὴν χώραν, εἰ μή τις ἀναστομώσας αὐτὸν κατὰ τὸν
Παλλακόπαν ἐς τὰ ἕλη τε ἐκτρέψειε καὶ τὰς λίμνας,
4 αἳ δὴ ἀρχόμεναι ἀπὸ ταύτης τῆς διώρυχος, ἔς τε ἐπὶ
τὴν ξυνεχῆ τῇ Ἀράβων γῇ, καὶ ἔνθεν μὲν ἐς τέναγος ἐπὶ
πολὺ, ἐκ δέ τοῦ ἐς θάλασσαν κατὰ πολλά τε καὶ ἀφα-
5 νῆ στόματα ἐκδιδῶσι. Τετηκυίας δὲ τῆς χιόνος, ἀμφὶ
Πλειάδων μάλιστα δύσιν, ὀλίγος τε ὁ Εὐφράτης ῥέει, καὶ
οὐδὲν μεῖον τὸ πολὺ αὐτοῦ κατὰ τὸν Παλλακόπαν ἐκδιδοῖ
6 ἐς τὰς λίμνας. Εἰ δή τις μὴ ἀποφράξῃ τὸν Παλλακό-
παν αὖθις, ὡς κατὰ τὰς ὄχθας ἐκτραπὲν φέρεσθαι τὸ
ὕδωρ κατὰ τὸν πόρον, ἐκένωσεν ἂν τὸν Εὐφράτην ἐς αὐ-
τὸν, ὡς μηδ᾽ ἐπάρδεσθαι ἀπ᾽ αὐτοῦ τὴν Ἀσσυρίαν γῆν.
7 Ἀλλ᾽ ἀπεφράσσοντο γὰρ αἱ ἐς τὸν Παλλακόπαν τοῦ
Εὐφράτου ἐκβολαὶ πρὸς τοῦ σατράπου τῆς Βαβυλωνίας
πολλῷ πόνῳ (καίπερ οὐ χαλεπῶς ἀναστομούμεναι) ὅτι
ἰλυώδης ἡ ταύτῃ γῆ, καὶ πηλὸς ἡ πολλὴ αὐτῆς, οἵα, δεχο-
μένη τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, μὴ εὐμαρῆ τὴν ἀποστροφὴν αὐτοῦ
παρέχειν· ἀλλὰ καὶ ἐς τρίτον μῆνα Ἀσσυρίων ἄνδρες
8 ὑπὲρ τοὺς μυρίους ἐν τῷδε τῷ πόνῳ ξυνείχοντο. Ταῦτα
ἐπαγγελθέντα ἐπήγαγεν Ἀλέξανδρον ὠφελῆσαί τι τὴν
χώραν τῶν Ἀσσυρίων. Ἔνθεν μὲν δὴ ἐς τὸν Παλλακό-

4. καὶ μάλιστα ἀφανῆ — Ex auctoritate Opt. et alius mediam vocem abjeci. Vide Gron. p. 374.
7. ἰλυώδης τε — alteram voculam ob Opt. abjeci.
8. τῶν Ἀσσυρίων — ex Opt. pro τὴν Ἀσσυρίαν.

ficie terrae et altus ejus fluxus est. Quia Euphrates non presso in profundum alveo fluit, sed passim suis aquis terrae, quam alluit, altitudinem exaequat, VII, 7, 9. hinc cum primum torrentibus intumescere incipit, super ripas, quibus fere nullis coercetur, in agros effunditur. *Raph.*

4. ἐπὶ πολὺ] sc. ἐπέχον.
ἐκ δὲ τοῦ] sc. τενάγους. Τοῦ est pro τούτου, ut c. 17, 5.

5. ὀλίγος τε ὁ Εὐφράτης ῥέει] et quidem ita, ut transiri pedibus possit, prout fecit Lucullus, quod ita testatur Memnon in Excerptis. *Gron.*

7. τὴν ἀποστροφὴν αὐτοῦ] *retorsionem aquae.* Terra lutosa non firma jacebat, sicut petrosa: facile ab aqua irruente dissoluta in paludes deferebatur, ut igitur difficulter os Pallacopae ea clauderetur, obstrueretur.

παν ἐτέτραπτο τῦ Εὐφράτυ ὁ ῥῦς, ταύτῃ δὲ ἔγνω βεβαίως ἀποκλεῖσαι τὴν ἐκβολήν. Προελθόντι δὲ ὅσον σαδίυς τριάκοντα ὑπόπετρος ἡ γῆ ἐφαίνετο, οἵα διακοπεῖσα 9
εἰ ξυναφὴς γένοιτο τῇ πάλαι διώρυχι τῇ κατὰ τὸν Παλλακόπαν, ὔτ᾽ ἂν διαχεῖσθαι παρέχειν τὸ ὕδωρ ὑπὸ σερρότητος τῆς γῆς, τήν τε ἀποσροφὴν αὐτῦ τῇ τεταγμένῃ ὥρᾳ μὴ χαλεπῶς γίγνεσθαι. Τύτων ἕνεκα, ἐπί 10
τε τὸν Παλλακόπαν ἔπλευσε, καὶ κατ᾽ αὐτὸν καταπλεῖ ἐς τὰς λίμνας, ὡς ἐπὶ τὴν Ἀράβων γῆν. Ἔνθα 11
χῶρόν τινα ἐν καλῷ ἰδὼν, πόλιν ἐξῳκοδόμησέ τε καὶ ἐτείχισε, καὶ ἐν ταύτῃ κατῴκισε τῶν Ἑλλήνων τινὰς τῶν μισθοφόρων, ὅσοι τε ἑκόντες καὶ ὅσοι ὑπὸ γήρως ἢ κατὰ πήρωσιν ἀπόλεμοι ἦσαν.

XXII. Αὐτὸς δὲ ὡς ἐξελέγξας δὴ τῶν Χαλδαίων 1
μαντείαν, ὅτι ὐδὲν πεπονθὼς εἴη ἐν Βαβυλῶνι ἄχαρι, καθάπερ ἐκεῖνοι ἐμαντεύσαντο (ἀλλ᾽ ἔφθη γὰρ ἐλάσας ἔξω Βαβυλῶνος πρίν τι παθεῖν), ἀνέπλει αὖθις κατὰ

Cap. XXII.

1. πεπονθὼς εἴη ex Opt. Vulgo πεποιθώς.

9. Προελθόντι δὲ etc.] *Progressus autem stadia circiter triginta petrosam terram offendit* (quod fecerunt fabri ejus scrutando, ut solent mechanici, vel etiam in ipsa statim superficie et ripa id potuit apparuisse) *talem, quae discissa si committeretur veteri fossae Pallacopae* (vel quae, si incisio aut fossa illic fieret ac continuaretur usque in veterem Pallacopae cursum; quod spatium, si rectissime duceretur, minimum erat XXX stadiorum) *non concessura esset diffundi aquam propter firmitatem soli; at aversionem ejus certo tempore non difficulter fieri*, vel eadem soli firmitas, aquae impeditura erat, ne diffunderetur inutiliter, per fractos et repulsos imbecillos terrae obices, ut in prisco Pallacopa, in contrarium concessura erat, ut aversio aquae, et obturatio ejus fossae tempore anni necessario facile fieret, quod alioqui tantum temporis et tot hominum operas requirebat. *Gronovius* pag. 375 in Exercitatione de fossa ex Euphrate.

C. XXII.

Arg. Navigat Alexander per lacus Babylonicos. Sepulcra regum Assyriae in lacubus. Omen potentiae Seleuci et mortis Alexandri.

1. ἐξελέγξας etc.] *falsi convicto Chaldaeorum oraculo.* *Gron.*

2 τὰ ἕλη θαῤῥῶν, ἐν ἀριστερᾷ ἔχων τὴν Βαβυλῶνα· ἵνα δὴ καὶ ἐπλανήθη αὐτῷ μέρος τοῦ ναυτικοῦ κατὰ τὰ στενά, ἀπορίᾳ ἡγεμόνος· πρίν γε δὴ αὐτὸς πέμψας τὸν ἡγησό-
3 μενον, ἐπανήγαγεν αὐτοὺς ἐς τὸν πόρον. Λόγος δὲ λέγεται τοιόσδε. Τῶν βασιλέων τῶν Ἀσσυρίων τοὺς τάφους ἐν ταῖς λίμναις τε εἶναι τοὺς πολλοὺς καὶ ἐν τοῖς ἕλεσι
4 δεδομημένους. Ὡς δὲ ἔπλει Ἀλέξανδρος κατὰ τὰ ἕλη (κυβερνᾶν γὰρ αὐτὸν λόγος τὴν τριήρη) πνεύματος μεγάλου ἐμπεσόντος αὐτῷ ἐς τὴν καυσίαν, καὶ τὸ διάδημα αὐτῇ συνεχόμενον, τὴν μὲν δὴ βαρυτέραν πεσεῖν ἐς τὸ ὕδωρ, τὸ διάδημα δὲ ἀπενεχθὲν πρὸς τῆς πνοῆς, σχεθῆναι ἐν καλάμῳ· τὸν κάλαμον δὲ τῶν ἐπιπεφυκό-
5 των εἶναι τάφῳ τινὶ τῶν πάλαι βασιλέων. Τοῦτό τε οὖν αὐτὸ πρὸ τῶν μελλόντων σημῆναι, καὶ ὅτι τῶν τις ναυτῶν ἐκνηξάμενος ὡς ἐπὶ τὸ διάδημα, ἀφελὼν τοῦ καλάμου αὐτὸ, μετὰ χεῖρας μὲν οὐκ ἤνεγκεν, ὅτι νηχομένου ἂν αὐτοῦ ἐβρέχετο, περιθεὶς δὲ τῇ κεφαλῇ τῇ αὑτοῦ, οὕτω
6 διήνεγκε. Καὶ οἱ μὲν πολλοὶ τῶν ἀναγραψάντων τὰ Ἀλεξάνδρου, λέγουσιν, ὅτι τάλαντον μὲν ἐδωρήσατο αὐτῷ Ἀλέξανδρος, τῆς προθυμίας εἵνεκα· ἀποτεμεῖν δὲ ὅτι ἐκέλευσε τὴν κεφαλὴν, τῶν μάντεων ταύτῃ ἐξηγησαμένων, μὴ περιϊδεῖν σῶαν ἐκείνην τὴν κεφαλὴν, ἥτις τὸ διά-
7 δημα ἐφόρησε τὸ βασίλειον. Ἀριστόβουλος δὲ τάλαντον μὲν ὅτι ἔλαβεν λέγει αὐτὸν, ἀλλὰ πληγὰς λαβεῖν τῆς
8 περιθέσεως ἕνεκα τοῦ διαδήματος. Ἀριστόβουλος μὲν δὴ τῶν τινα Φοινίκων τῶν ναυτῶν λέγει, ὅτι τὸ διάδημα τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐκόμισεν· εἰσὶ δὲ οἳ Σέλευκον λέγουσι· καὶ τοῦτο τῷ τε Ἀλεξάνδρῳ σημῆναι τὴν τελευτὴν, καὶ τῷ
9 Σελεύκῳ τὴν βασιλείαν τὴν μεγάλην· Σέλευκον γὰρ μέ-

9. Vulgata erat: μέγιστον τῶν μετὰ Ἀλέξανδρον (διαδεξάμενον τὴν ἀρχὴν τὴν μεγάλην) βασιλέα γενέσθαι, quam ex MStis emendavi.

4. καυσίαν] De Causia vide Eustathium apud Henr. Steph. T. II. p. 176. Eam tradit fuisse πῖλον πλατὺν, ὃν οἱ Μακεδονικοὶ βασιλεῖς ἐφόρουν, λα- ... αὐτῷ διάδημα περιειλοῦντες.

γιστον, τῶν μετὰ Ἀλέξανδρον διαδεξαμένων τὴν ἀρχὴν, βασιλέα γενέσθαι, τήν τε γνώμην βασιλικώτατον, καὶ πλείστης γῆς ἐπάρξαι μετά γε αὐτὸν Ἀλέξανδρον, ὃ μοι δοκεῖ ἶναι ἐς ἀμφίλογον.

XXIII. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Βαβυλῶνα καταλαμβάνει Πευκέσταν ἥκοντα ἐκ Περσῶν, ἄγοντα στρατιὰν Περσῶν ἐς δισμυρίους· ἦγε δὲ καὶ Κοσσαίων καὶ Ταπούρων οὐκ ὀλίγους, ὅτι καὶ ταῦτα ἔθνη τῶν προσχώρων τῇ Περσίδι μαχιμώτατα εἶναι ἐξηγγέλλετο. 1
Ἧκε δὲ αὐτῷ καὶ Φιλόξενος, στρατιὰν ἄγων ἀπὸ Καρίας, καὶ Μένανδρος ἐκ Λυδίας ἄλλους· καὶ Μενίδας τοὺς ἱππέας ἄγων τοὺς αὐτῷ ξυνταχθέντας. 2
Καὶ πρεσβεῖαι δὲ ἐν τούτῳ ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἧκον, καὶ τούτων οἱ πρέσβεις, αὐτοί τε ἐστεφανωμένοι Ἀλεξάνδρῳ προσῆλθον, καὶ ἐστεφάνουν αὐτὸν στεφάνοις χρυσοῖς, ὡς θεωροὶ δῆθεν ἐς τιμὴν θεοῦ ἀφιγμένοι. Τῷ δὲ οὐ πόῤῥω ἄρα ἡ τελευτὴ ἦν. 3
Ἔνθα δὴ τούς τε Πέρσας ἐπαινέσας τῆς προθυμίας, ὅτι πάντα Πευκέστα ἐπείθοντο, καὶ αὐτὸν Πευκέσταν τῆς ἐν κόσμῳ αὐτῶν ἐξηγήσεως, κατέλεγεν αὐτοὺς ἐς τὰς Μακεδονικὰς 4

C. XXIII.

Arg. Supplementa, item legati ex Graecia cum coronis. Favor in Peucestam et Persas. Responsum Hammonis de Hephaestionis cultu. Epistola Alexandri ad Cleomenem propter honores Hephaestioni habendos.

. ἐς δισμυρίους] sagittariorum et funditorum, ut dicit Diod. XVII, 110. Tapuri, non procul a mari Caspio inter Hyrcanios et Arios habitantes, longissime a Persis aberant. Quomodo ergo Peucestas eos adducere potest ex finitimis Persarum? Ptolemaeus et Strabo l. XI. commemorant Tapuros in Media, de quibus nostrum locum intelligendum, monet Blancardus. pag. 180.

2. καὶ Μενίδας] Menidae equites erant mercenarii, cum quibus in Media relictus erat. Deinde in Macedoniam missus erat (IV, 18, 5.) ad exercitum, praecipue credo equitem, conscribendum, cum quo nunc videtur advenisse. Curt. VII, 10, 11. jam revertisse eum tradit, quum Alexander in Sogdiana versaretur.

5 τάξεις· δεκάρχην μὲν τῆς δεκάδος ἡγεῖσθαι Μακεδόνα,
καὶ ἐπὶ τούτῳ διμοιρίτην Μακεδόνα, καὶ δεκαστάτηρον,
οὕτως ὀνομαζόμενον ἀπὸ τῆς μισθοφορᾶς, ἥν τινα μείονα
μὲν τοῦ διμοιρίτου, πλείονα δὲ τῶν οὐκ ἐν τιμῇ στρατευομέ-
νων ἔφερεν· ἐπὶ τούτοις δὲ δώδεκα Πέρσας, καὶ τελευ-
ταῖον τῆς δεκάδος, Μακεδόνα, δεκαστάτηρον καὶ τοῦτον·
6 ὥστε ἐν τῇ δεκάδι τέσσαρας μὲν εἶναι Μακεδόνας, τοὺς
μὲν τρεῖς τῇ μισθοφορᾷ προὔχοντας, τὸν δὲ τῇ ἀρχῇ
τῆς δεκάδος· δώδεκα δὲ Πέρσας· τοὺς μὲν Μακεδόνας,
τὴν πάτριον ὅπλισιν ὡπλισμένους· τοὺς δὲ Πέρσας, τοὺς
7 μὲν τοξότας, τοὺς δὲ καὶ μεσάγκυλα ἔχοντας. Ἐν
τούτῳ δὲ πολλάκις μὲν τοῦ ναυτικοῦ ἀπεπειρᾶτο, πολλαὶ
δὲ ἔριδες. αὐτῷ τῶν τριηρῶν, καὶ ὅσαι τετρήρεις κατὰ
τὸν ποταμὸν ἐγίγνοντο, καὶ ἀγῶνες τῶν τε ἐρετῶν καὶ
8 τῶν κυβερνητῶν, καὶ στέφανοι τῶν νικώντων. Ἧκον δὲ
καὶ παρὰ Ἄμμωνος οἱ θεωροὶ, οὕς τινας ἐστάλκει ἐρησο-
μένους, ὅπως θέμις αὐτῷ τιμᾶν Ἡφαιστίωνα; οἱ δὲ ὡς
ἥρωϊ ἔφησαν ὅτι θύειν θέμις ὁ Ἄμμων λέγει. Ὁ δὲ
ἔχαιρέ τε τῇ μαντείᾳ, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦδε ὡς ἥρωα ἐγέ-
9 ραιρε. Καὶ Κλεομένει ἀνδρὶ κακῷ, καὶ πολλὰ ἀδική-
ματα ἀδικήσαντι ἐν Αἰγύπτῳ, ἐπιστέλλει ἐπιστολήν·
καὶ ταύτην, τῆς μὲν ἐς Ἡφαιστίωνα καὶ ἀποθανόντα

Cap. XXIII.

5. δεκάρχην ex Opt. pro δεκαδάρχην. Vide Gronovium.

5. δεκαστάτηρον] i. e. cujus stipendium X stateres sunt, credo per annum. Nam stater idem valet, quod Daricus, decem stateres idem, quod duae minae, nempe 40 circiter thaleros. cf. Gron. de sestertiis p. 360. seqq. De reliquorum apud Alexandrum stipendio nihil certi invenio.

8. cf. c. 14, 14. Diod. XVII, 115. Hammonem Hephaestioni tamquam deo sacra fieri jussisse refert. Unde Alexandrum X millia victimarum caedi jussisse, iisque plebem splendido convivio excepisse. Eodem auctore et Luciano de cal. non cred. c. 17. sacra Hephaestioni fiebant, tanquam malorum depulsori et coelestium adsessori. Responsum hoc Hammonis propter festa inde nata Alexandro mortis occasionem praebuisse plures tradidere, inter quos et Plut. V. Alex. c. 75.

9. De Cleomene vide supra III, 5, 5.

φιλίας ἕνεκα καὶ μνήμης, οὐ μέμφομαι ἔγωγε· ἄλλων
δὲ πολλῶν ἕνεκα, μέμφομαι. Ἔλεγε γὰρ ἡ ἐπιστολὴ 10
κατασκευασθῆναι Ἡφαιστίωνι ἡρῷον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ
Αἰγυπτίᾳ, ἔν τε τῇ πόλει αὐτῇ, καὶ ἐν τῇ νήσῳ τῇ
Φάρῳ, ἵνα ὁ πύργος ἐστὶν ὁ ἐν τῇ νήσῳ μεγέθει τε μέγι-
στος, καὶ πολυτελείᾳ ἐκπρεπέστατος· καὶ ὅπως ἐπικρα- 11
τήσῃ καλεῖσθαι ἀπὸ Ἡφαιστίωνος· καὶ τοῖς συμβο-
λαίοις, καθ' ὅσα οἱ ἔμποροι ἀλλήλοις ξυμβάλλουσιν,
ἐγγράφεσθαι τὸ ὄνομα Ἡφαιστίωνος. Ταῦτα μὲν οὐκ 12
ἔχω μέμψασθαι, πλήν γε δὴ ὅτι οὐκ ἐν μεγάλοις μεγά-
λως διεσπουδάζετο· ἐκεῖνα δὲ καὶ πάνυ μέμφομαι. Ἢν 13
γὰρ καταλάβω ἐγὼ (ἔλεγε τὰ γράμματα) τὰ ἱερὰ τὰ
ἐν Αἰγύπτῳ καλῶς κατεσκευασμένα καὶ τὰ ἡρῷα τὰ
Ἡφαιστίωνος, εἴτε τι πρότερον ἡμάρτηκας, ἀφήσω σε
τούτων, καὶ τὸ λοιπὸν, ὁπηλίκον ἂν ἁμάρτῃς, οὐδὲν πεί-
σῃ ἐξ ἐμοῦ ἄχαρι. Τοῦτο ἀνδρὶ ἄρχοντι πολλῆς μὲν 14
χώρας, πολλῶν δὲ ἀνθρώπων, ἐκ βασιλέως μεγάλου
ἐπεσταλμένον, ἄλλως τε καὶ κακῷ ἀνδρὶ, οὐκ ἔχω ἐπαι-
νέσαι.

11. *καλεῖσθαι* — ex Opt. pro *ἐπικαλεῖσθαι.*

12. *ταῦτα μὲν οὐκ ἔχω* — ex Opt. pro *ταῦτα μὲν οὖν οὐκ ἔχω.* Deinde ex eodem *ἐν μεγάλοις* pro *ἐπὶ μεγάλοις*, et mox *τὰ ἡρῷα τὰ Ἡφ.* pro *τοῦ Ἡφαιστίωνος.*

10. *τῇ Φάρῳ*] Caesar de bello civili lib. III. extremo: „Pharus est in insula turris, magna altitudine, mirificis operibus exstructa; quae nomen ab insula accepit. Haec insula objecta Alexandriae, portum efficit, — et ponte cum oppido conjungitur. Hinc patet, cur *τῇ πόλει* addatur *αὐτῇ*, quod nimirum quaedam quasi appendix Alexandriae fuerit insula illa. *Raph.*

11. *ὅπως ἐπικρατήσῃ*] *ut* templum illud nomine *superaret* Phari appellationem, eaque insula *vocaretur de Hephaestionis nomine. Raph.*

καὶ τοῖς συμβολαίοις] Quaero, qua ratione, aut cujus rei causa Hephaestionis nomen sit tabulis contractuum inscriptum? Mihi quidem nihil aliud succurrit, nisi ad firmandam jurejurando fidem in negotiis contrahendis adhibitum fuisse Hephaestionis, tanquam dei, nomen. Id adeo mihi verosimile fit ex Luciano de non temere cred. calumniae, ubi cum multa alia habentur de divinis He-

1 XXIV. Ἀλλὰ γὰρ αὐτῷ ἤδη Ἀλεξάνδρῳ ἐγγὺς
ἦν τὸ τέλος. Καὶ τί καὶ τοιόνδε πρὸ τῶν μελλόντων
2 σημῆναι λέγει Ἀριστόβουλος· καταλοχίζειν μὲν αὐτὸν τὴν
στρατιὰν τὴν ξὺν Πευκέστᾳ τε ἐκ Περσῶν, καὶ ἀπὸ θα-
λάσσης ξὺν Φιλοξένῳ καὶ Μενάνδρῳ ἥκουσαν, ἐς τὰς
Μακεδονικὰς τάξεις· διψήσαντα δὲ, ἀποχωρῆσαι ἐκ
τῆς ἕδρας, καταλιπόντα ἔρημον τὸν θρόνον τὸν βασίλειον.
3 Εἶναι δὲ κλίνας ἑκατέρωθεν τοῦ θρόνου ἀργυρόποδας, ἐφ'
4 ὧν οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι ἐκάθηντο. Τῶν τινα οὖν ἠμελη-
μένων ἀνθρώπων (οἱ δὲ καὶ τῶν ἐν φυλακῇ ἀδέσμων ὄντα
λέγουσιν) ἔρημον ἰδόντα τὸν θρόνον καὶ τὰς κλίνας, περὶ
τῷ θρόνῳ δὲ ἑστηκότας τοὺς εὐνούχους (καὶ γὰρ καὶ οἱ ἑταῖ-
ροι ξυνανέστησαν τῷ βασιλεῖ ἀποχωροῦντι) διελθόντα διὰ
τῶν εὐνούχων, ἀναβῆναί τε ἐπὶ τὸν θρόνον καὶ καθίζε-
5 σθαι· τοὺς δὲ οὐκ ἀναστῆναι μὲν αὐτὸν ἐκ τοῦ θρόνου, κατὰ
δή τινα νόμον Περσικόν· περιρρηξαμένους δὲ τύπτεσθαι
τά τε στήθη καὶ τὰ πρόσωπα, ὡς ἐπὶ μεγάλῳ κακῷ.
6 Ταῦτα ὡς ἐξηγγέλθη Ἀλεξάνδρῳ, κελεῦσαι στρεβλω-
θῆναι τὸν καθίσαντα, μήποτε ἐξ ἐπιβουλῆς ξυντεταγ-
μένον τοῦτο ἔδρασε, γνῶναι θέλοντα· τὸν δὲ οὐδὲν ἄλλο
ἐξειπεῖν, ὅτι μὴ ἐπὶ νοῦν οἱ ἐλθὸν οὕτω πρᾶξαι· ᾗ δὴ καὶ
μᾶλλον ἐπ' οὐδενὶ ἀγαθῷ ξυμβῆναί αὐτῷ οἱ μάντεις

Cap. XXIV.

6. κατειπεῖν. Opt. ἐξειπεῖν. Et sane videtur esse differentia: nam vulgatum κατειπεῖν saepe usurpat auctor, sed ut significet, nominare aliquem in tormentis; hic vero desideratur confiteri aliquid, et prodere naturam rei, de qua quaeritur. *Gron.* Lect. Opt. recepi. Mox scripsi ᾗ δὴ *unde, quapropter*, ex conjectura Raphelii pro vulgata ἢ δή.

phaestionis honoribus, quibus eum Alexander coli voluit, tum hoc quoque tom. I, p. 827. *καὶ ὁ μέγιστος ὅρκος ἦν ἄνακτι Ἡφαιστίων. Idem.*

C. XXIV.

Arg. Thronum vacuum regis alter occupat. Comessatio apud Medium.

4. Hos Eunuchos non secum in castris ducebat Alexander, sed Babylone invenit.

5. περιρρηξάμενοι] sc. τὴν ἐσθῆτα.

6. Diod. XVII, 116. hominem interfectum tradit, ὅπως τὰ σημαινόμενα δυσχερῆ εἰς ἐκεῖνον τρέπηται.

ἐξηγοῦντο. Ἡμέραι τε οὐ πολλαὶ ἐπὶ τούτῳ ἐγένοντο, 7
καὶ τεθυκὼς τοῖς θεοῖς τάς τε νομιζομένας θυσίας ἐπὶ ξυμφοραῖς ἀγαθαῖς, καί τινας καὶ ἐκ μαντείας, εὐωχεῖται ἅμα τοῖς φίλοις, καὶ ἔπινε πόρρω τῶν νυκτῶν. Δοῦναι δὲ λέγεται καὶ τῇ στρατιᾷ ἱερεῖα, καὶ οἶνον κατὰ λόχους καὶ ἑκατοστύας. Ἀπὸ δὲ τοῦ πότου, αὐτὸν μὲν 8
ἀπαλλάττεσθαι ἐθέλειν ἐπὶ κοιτῶνι, εἰσὶν οἳ ἀνέγραψαν· Μήδιον δὲ αὐτῷ ἐντυχόντα, τῶν ἑταίρων, ἐν τῷ τότε τὸν πιθανώτατον, δεηθῆναι κωμάσαι παρά οἱ· γενέσθαι γὰρ ἂν ἡδὺν τὸν κῶμον.

XXV. Καὶ αἱ βασίλειοι ἐφημερίδες ὧδε ἔχουσι, 1
πίνειν παρὰ Μηδίῳ αὐτὸν κωμάσαντα· ἔπειτα ἐξαναστάντα καὶ λουσάμενον, καθεύδειν τε, καὶ αὖθις δειπνεῖν παρὰ Μηδίῳ, καὶ αὖθις πίνειν πόρρω τῶν νυκτῶν· ἀπαλλαχθέντα δὲ τοῦ πότου, λούσασθαι· καὶ λουσάμενον ὀλίγον τι ἐμφαγεῖν, καὶ καθεύδειν αὐτοῦ, ὅτι ἤδη ἐπύρεσσεν· ἐκκομισθέντα δὲ ἐπὶ κλίνης πρὸς τὰ ἱερά, 2
θῦσαι ὡς νόμος ἐφ' ἑκάστῃ ἡμέρᾳ· καὶ τὰ ἱερὰ ἐπιθέντα, κατακεῖσθαι ἐν τῷ ἀνδρῶνι ἔς τε ἐπὶ κνέφας·

7. εὐωχεῖται ex Opt. pro εὐωχεῖτο.

7. ἐπὶ ξυμφοραῖς ἀγαθαῖς] Diod. potius ait τοῖς θεοῖς ἀποτροπαίοις.

8. Apud Medium, tradit Nicobulus apud Athenaeum X. p. 436., Alexandrum plus bibisse, quam XX convivas reliquos. Cf. etiam Plut. V. Alex. c. 75.

C. XXV.

Arg. Diarii regii fragmentum. Progressus morbi, donec vox defecit.

1. αὐτὸν κωμάσαντα] Recte, id enim est, de quo potissimum volebat probare. Interim haec comessatio apud Medium jam satis erat ostentata, nec commentarii regii debuerunt omittere, quod annotarunt alii, nempe κυβεύσαντα. Hoc enim fuit alterum lutum, in quo haesit Alexander praeter τὸ πίνειν. Hinc κυβεῖαι μεθημεριναὶ vituperantur apud Plutarchum de Fort. Alex. II. in quo etiam peculiariter scribitur: ἐκύβευε δὲ πρὸς Μήδιον πυρέττων. Verum optime ista conveniunt et ultro satis patet vix fuisse κῶμον, quem κύβοι non comitarentur. Unde junguntur ista duo apud Plutarchum in libello de liberis educandis: οἱ δὲ εἰς κύβους καὶ κώμους ἐξοκέλλουσιν. et rursus: ἀμετρία γαστρὸς καὶ κλοπαὶ πατρῴων χρημάτων, καὶ κύβοι καὶ κῶμοι καὶ πότοι καὶ παρθένων ἔρωτες. Grot.

3 ἐν τούτῳ δὲ τοῖς ἡγεμόσι παραγγέλλειν ὑπὲρ τῆς πορείας, καὶ τοῦ πλοῦ· τοὺς μὲν, ὡς πεζῇ ἰόντας, παρασκευάζεσθαι ἐς τετάρτην ἡμέραν, τοὺς δὲ ἅμα οἱ πλέοντας, ὡς
4 εἰς πέμπτην πλευσομένους· ἐκεῖθεν δὲ κατακομισθῆναι ἐπὶ κλίνης ὡς ἐπὶ τὸν ποταμόν· καὶ πλοίου ἐπιβάντα, διαπλεῦσαι πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐς τὸν παράδεισον, κἀκεῖ
5 αὖθις λουσάμενον, ἀναπαύεσθαι. Ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν, λούσασθαί τε αὖθις, καὶ θῦσαι τὰ νομιζόμενα· καὶ εἰς τὴν καμάραν εἰσελθόντα, κατακεῖσθαι διαμυθολογοῦντα πρὸς Μήδιον· παραγγεῖλαι δὲ καὶ τοῖς ἡγεμόσιν,
6 ἀπαντῆσαι ἕωθεν. Ταῦτα πράξαντα, δειπνῆσαι ὀλίγον· κομισθέντα δὲ αὖθις ἐς τὴν καμάραν, πυρέσσειν ἤδη ξυνεχῶς τὴν νύκτα ὅλην· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ λούσασθαι,
7 καὶ λουσάμενον θῦσαι. Νεάρχῳ δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἡγεμόσι παραγγεῖλαι τὰ ἀμφὶ τὸν πλοῦν, ὅπως ἔσται ἐς τρίτην ἡμέραν· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ λούσασθαι αὖθις, καὶ θῦσαι τὰ τεταγμένα· καὶ τὰ ἱερὰ ἐπιθέντα, οὐκέτι ἐλιννύειν πυρέσσοντα, ἀλλὰ καὶ ὡς τοὺς ἡγεμόνας εἰσκα-
8 λέσαντα, παραγγέλλειν τὰ πρὸς τὸν ἔκπλουν ὅπως αὐτῷ ἔσται ἕτοιμα· λούσασθαί τε ἐπὶ τῇ ἑσπέρᾳ, καὶ λου-
9 σάμενον ἔχειν ἤδη κακῶς. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ μετακομισθῆναι ἐς τὴν οἰκίαν τὴν πρὸς τῇ κολυμβήθρᾳ, καὶ θῦσαι μὲν τὰ τεταγμένα. Ἔχοντα δὲ πονήρως, ὅμως ἐσκαλέσαι τῶν ἡγεμόνων τοὺς ἐπικαιροτάτους, καὶ ὑπὲρ τοῦ
10 πλοῦ αὖθις παραγγέλλειν. Τῇ δ' ἐπιούσῃ μόγις ἐκκομισθῆναι πρὸς τὰ ἱερὰ, καὶ θῦσαι, καὶ μηδὲν μεῖον ἔτι παραγγέλλειν ὑπὲρ τοῦ πλοῦ τοῖς ἡγεμόσιν. Ἐς δὲ τὴν ὑστεραίαν κακῶς ἤδη ἔχοντα ὅμως θῦσαι τὰ τεταγμένα.

7, ἐλιννύειν πυρέσσοντα] Non supprimendum censui scholion, quod in cod. III. ad marginem reperi: Ἐλιννύειν πυρέσσοντα — τοῦτο βούλεται λέγειν, ἢ ὅτι πυρέσσων οὐκ ἠρέμα, ἀλλὰ τῶν μελῶν ἐξήρτυσεν, ἢ ὅτι ὁ πυρετὸς οὐκ ἠρέμα. Ἐλιννύειν γὰρ τὸ βραδύνειν λέγεται. Sed et ex Codice Grammatici cujusdam inter Barocciana Oxoniensia legebam ἐλινύειν (sic uno ν) ἀργεῖν, σχολάζειν. Grom.

Παραγγεῖλαι δὲ, τὰς μὲν στρατηγὰς διατρίβειν κατὰ 11 τὴν αὐλήν· χιλιάρχας δὲ καὶ πεντακοσιάρχας πρὸ τῶν θυρῶν· ἤδη δὲ παντάπασι πονηρῶς ἔχοντα, διακομισθῆναι ἐκ τῦ παραδείσυ εἰς τὰ βασίλεια. Εἰσελθόν- 12 των δὲ τῶν ἡγεμόνων, γνῶναι μὲν αὐτὰς, φωνῆσαι δὲ μηδὲν ἔτι, ἀλλ' εἶναι ἄναυδον· καὶ τὴν νύκτα πυρέσσειν κακῶς καὶ τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν ἄλλην νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν· οὕτως ἐν ταῖς ἐφημερίσι ταῖς βασιλείοις ἀναγέγραπται.

XXVI. Καὶ ἐπὶ τύτοις, ὅτι οἱ στρατιῶται ἐπόθη- 1 σαν ἰδεῖν αὐτόν· οἱ μὲν, ὡς ζῶντα ἴδοιεν· οἱ δὲ, ὅτι τεθνηκέναι ἤδη ἐξηγγέλλετο, ἐπικρύπτεσθαι δὲ αὐτῦ ἐτόπαζον πρὸς τῶν σωματοφυλάκων τὸν θάνατον, ὡς ἔγωγε δοκῶ· τὰς πολλὰς δὲ ὑπὸ πένθυς καὶ πόθυ τῦ βασιλέως βιάσασθαι ἰδεῖν Ἀλέξανδρον. Τὸν δὲ ἄφω- 2 νον μὲν εἶναι λέγυσι παραπορευομένης τῆς στρατιᾶς· δεξιῦσθαι δὲ καὶ ὡς ἑκάστυς, τήν τε κεφαλὴν ἐπαίροντα μόγις, καὶ τοῖν ὀφθαλμοῖν ἐπισημαίνοντα. Λέγυσι δὲ 3 αἱ ἐφημερίδες αἱ βασίλειοι, ἐν τῷ τῦ Σεράπιδος ἱερῷ Πει-

C. XXVI.

a. καὶ ὡς ἑκάστυς — ex Opt. primam vocem adjeci.

11. Mos erat principibus amicorum et custodibus corporis, excubare ante praetorium, quoties regi adversa valetudo incidisset. Curt. IX, 6, 4.

C. XXVI.

Arg. Militum postremus adspectus. Serapidis oraculum.

2. Plut. in V. Al. c. 76. eundem cum nostro fontem secutus, alia, inquit, janua introibant milites, ad salutandum ingressi, alia exibant.

3. τῦ Σεράπιδος ἱερῷ] Serapis fuit deus Aegyptiacus, et apud Aegyptios quoque deus recens. Nam Alexandri temporibus ejus cultum ortum mythographi docent. Unde igitur templum eius Babylone? Sed potuerunt Graeci deum aliquem assyriacum, cujus templum Babylone fuit, ob similitudinem forte vel formae vel cultus Serapidem vocare, qui deus notior. Nomen vero corruptum ne credas, nam eandem narrationem habet Plut. ex eodem fonte c. 76. et nomen Serapidis tanquam dei assyriaci commemoratum vide apud eundem c. 73. Propter vo-

θωνά τε ἐγκοιμηθέντα καὶ Ἄτταλον, καὶ Δημοφῶντα, καὶ Πευκέσταν· πρὸς δὲ, Κλεομένην τε καὶ Μενίδαν, καὶ Σέλευκον ἐπερωτᾶν τὸν θεὸν, εἰ λῷον καὶ ἄμεινον Ἀλεξάνδρῳ, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ κομισθέντα καὶ ἱκετεύ-
4 σαντα θεραπεύεσθαι πρὸς τοῦ θεοῦ· καὶ γενέσθαι φήμην τινὰ ἐκ τοῦ θεοῦ, μὴ κομίζεσθαι εἰς τὸ ἱερὸν, ἀλλ' αὐτοῦ μένοντι ἔσεσθαι ἄμεινον· ταῦτά τε ἀπαγγεῖλαι τοὺς ἑταίρους, καὶ Ἀλέξανδρον οὐ πολὺ ὕστερον ἀποθανεῖν,
5 ὡς τοῦτο ἄρα ἤδη ὂν τὸ ἄμεινον. Οὐ πόρρω δὲ τούτων οὔτε Ἀριστοβούλῳ οὔτε Πτολεμαίῳ ἀναγέγραπται. Οἱ δὲ καὶ τάδε ἀνέγραψαν, ἐρέσθαι μὲν τοὺς ἑταίρους αὐτὸν, ὅτῳ

cem autem ἐγκοιμηθέντα oraculum ejus generis fuisse videtur, ut qui deum consulerent, in templo pernoctantes per somnia responsa acciperent. Vox φήμη in seqq. non obstat, significans simpliciter responsum. Tale oraculum erat Amphiarai in urbe Boeotiae, Oropo, de quo vide Pausan. I, 24. Tale Amphilochi in Ciliciae oppido, Mallo. De Demophonte nihil amplius est in Arriano. Curt. IX, 4, 28 et Diod. XVII, 98. sic vocant vatem, quem Alexandro, quum urbem Mallorum oppugnaret, periculum vitae praedixisse tradunt. De Cleomene, utrum fuerit Aegyptius ille an alius, nihil constat.

4. Noster et Plut. c. 76. uterque sequutum se fatetur ephemerides regias, ideoque consentiunt. Arrianus vero plura eademque diligentius descripsisse videtur. Ex Plutarcho autem duo isti addenda notavi, alterum minutum quidem, Nearchum regi aegrotanti de navigatione in mari magno narrasse; alterum autem, Alexandrum mortuum τῇ τρίτῃ φθίνοντος (Δαισίου) πρὸς δείλην. Daesius vero, Dacierio docente, convenit Thargelioni Atticorum. Mortuus igitur esset die 28. Apr. Ol. 114, 1. a. Chr. 323. St. Croix p. 159. cum Corf. Fast. Att. Tom. IV, p. 50. seqq. refert mortem in 114, 1. 324. a Chr. ut Alex. viveret 32 annos, 10 menses, 22 dies, rex esset 12 annos, 8 menses. Aristobuli de morte regis narrationem discrepantem ab ephem. servavit Plut. c. 75. Mortuus igitur est Alexander propter nimiam vini intemperantiam. Idem testatur Athenaeus X. p. 434., ubi plura de ejus temulentia. (De eadem et conviviis Alexandri Babylone cf. Freinsh. ad Curt. X, 4, 17. et Aelianus pluribus locis). Nec audiendi sunt, qui cum Iust. XII, 13. amicos caussam morbi intemperiem ebrietatis disseminasse ajunt, re vera autem insidias fuisse, quarum infamiam successorum potentia oppresserit.

τὴν βασιλείαν ἀπολείπει· τὸν δὲ ὑποκρίνασθαι, ὅτι τῷ κρατίστῳ. Οἱ δὲ, προσθεῖναι πρὸς τούτῳ τῷ λόγῳ, ὅτι 6
μέγαν ἐπιτάφιον ἀγῶνα ὁρᾷ ἐπ' αὐτῷ ἐσόμενον.

XXVII. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα οἶδα ἀναγεγραμ- 1
μένα ὑπὲρ τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς· καὶ φάρμακον ὅτι ἐπέμφθη παρὰ Ἀντιπάτρου Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἐκ τοῦ

5. κρατίστῳ] i. e. ἰσχυροτάτῳ ἢ δυνατωτάτῳ, ut Hesychius interpretatur. Diod. XVII. habet etiam τῷ κρατίστῳ, at principio XVIIImi τῷ ἀρίστῳ. Hoc respexisse videtur Curt. lib. X., ubi vertitur *Optimo*. Caeterum hae voces similem paene obtinent potestatem, nisi quod heic ad militarem potentiam referantur. Eam si quis favore militum consequeretur, is vere rex et haeres imperii futurus erat. *Blanc.* Eo pertinet, quod praevidere se dixit Alexander grave de regno certamen, inter illos oriturum, ut proinde sit necesse, rem ad eum inclinare, qui plus possit. *Raph.* Omnes aliae hujus vocis explicationes alienae sunt. Sciebat Alexander, vel regum maximorum, si mortui sunt, praecepta ab successoribus non curari. Nihil ergo praecepit de Hercule filiolo, Aridaeo fratre, Roxane praegnante, praevidens, quaecunque mandaturus esset, tamen regnum suum praedam fore felicissimi fortissimique ducum.

6. μέγαν ἐπιτάφιον ἀγῶνα] Bene Curt. X, 5, 5. expressit per *magnos funebres ludos*. Ludi enim sive spectacula certaminum inter funerum solennia exhiberi solebant, uti vel ex cap. 14, 20. hujus libri constat. (cf. Wessel. ad Diod. XVII, 17.) — ἐπ' αὐτῷ *ob id*, propter eam causam, nempe propter regni contentionem. Ita ἐπὶ τῷ αὐτῷ III, 6, 8. VI, 28, 2. *Raph.*

C. XXVII.

Arg. Varietas rumorum de morte Alexandri.

1. παρὰ Ἀντιπάτρου] Diod. XVII, 118. auctor est, rege tandem Olympiadis querelas contra Antipatrum audiente, alienatum esse Antipatrum; nec parum terroris ei Parmenionis et Philotae (praecipue credo Alexandri Lyncestae, generi sui) mortem injecisse, easque causas fuisse, cur venenum in Asiam mitteret. Hoc tamen, quamvis a paucis scriptum sit, quia Cassander post Alexandrum in Europa rex fuerit, factis Cassandri constare, quod Olympiadem post caedem insepultam abjecerit, et Thebas instaurarit; quod narratum vide XIX, 51, 53. Similia de caussis Antipatrum impellentibus et de veneno vide in Curtio X, 10, 14—19., ubi a diligentibus interprett. quos nactus est, reliquorum loca allegata sunt. De Callisthene vide indicem.

φαρμάκου ὅτι ἀπέθανε· καὶ τὸ φάρμακον ὅτι Ἀριστοτέλης μὲν Ἀντιπάτρῳ ἐξεῦρε, δεδοικὼς ἤδη Ἀλέξανδρον Καλλισθένους ἕνεκα. Κάσανδρος δὲ ὁ Ἀντιπάτρου ἐκόμι-
2 σεν· οἱ δὲ, καὶ ὅτι ἐν ἡμιόνου ὁπλῇ ἐκόμισε, καὶ τοῦτο ἀνέγραψαν· δοῦναι δὲ αὐτὸ Ἰόλλαν τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κασάνδρου τὸν νεώτερον· εἶναι γὰρ οἰνοχόον βασιλικὸν τὸν Ἰόλλαν, καί τι καὶ λελυπῆσθαι πρὸς Ἀλεξάνδρου ὀλί-
3 γῳ πρόσθεν τῆς τελευτῆς. Οἱ δὲ, καὶ Μήδιον μετασχεῖν τοῦ ἔργου, ἐραστὴν ὄντα τοῦ Ἰόλλα· καὶ αὐτὸν γὰρ εἶναι τὸν εἰσηγητὴν γενόμενον Ἀλεξάνδρῳ τοῦ κώμου· ὀδύνην τε αὐτῷ ἐπὶ τῇ κύλικι γενέσθαι ὀξεῖαν, καὶ ἐπὶ τῇ
4 ὀδύνῃ ἀπαλλαγῆναι ἐκ τοῦ πότου. Ἤδη δέ τις οὐκ ᾐσχύνθη ἀναγράψαι, ὅτι αἰσθόμενος οὐ βιώσιμον ὄντα

Cap. XXVII.

2. καί τι καὶ. Alterum καὶ ex Opt. nunc adscripsi.

2. Ἰόλλαν] Praeter Cassandrum Antipatro filii erant Philippus et Iollas. Hi praegustare et temperare potum regis soliti, in aqua frigida venenum habuerunt, quam praegustatae jam potioni supermiserunt. Iust. XII, 14. Aristotelem, quem Alexandro ad finem minus quam in principio carum fuisse testatur quidem Plut. V. Al. c. 8. et 74. idem tamen c. 77. crimine missi veneni absolvit, haec scribens: „Qui Aristotelem dicunt cum Antipatro rei conscium fuisse, adeoque venenum attulisse, Agnothenim quendam auctorem sequuntur, qui rem ab Antigono rege audierit. Venenum vero aquam fuisse frigidam instar glaciei ex rupe Nonacridis, (regionis arcadicae) quam tanquam rorem levem exceperint atque in ungula asini collocarint. Reliquorum enim vasorum nullum sustinere venenum posse, cujus acrimonia et frigor ea perrumpat. Plurimi vero omnem de veneno narrationem fictam putant. Nec parvum hoc est documentum, quod ducibus per multos dies diffidentibus, corpus Alexandri in regionibus calidis fervidissimisque sine cura relictum nullum haberet corruptionis per venenum signum, sed purum manserit et recens.“

3. γενέσθαι ὀξεῖαν] Inter hos pertinet Diod. XVII, 117. apud Medium Thessalum πολὺν ἄκρατον ἐμφορηθεὶς ἐπὶ τελευτῇ Ἡρακλέους μέγα ποτήριον πληρώσας ἐξέπιεν, ἄφνω δὲ ὥσπερ ὑπό τινος πληγῆς ἰσχυρᾶς πεπληγμένος ἀνεστέναξε μέγα βοήσας etc. Similia dicunt Iust. XII, 13. et Seneca Epist. LXXXIII. Rem negat Plut. V. Alex. c. 75.

αὐτὸν Ἀλέξανδρος, ἐς τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ᾔει ἐμβα-
λῶν, ὡς ἀφανὴς ἐξ ἀνθρώπων γενόμενος, πιστοτέραν τὴν
δόξαν παρὰ τοῖς ἔπειτα ἐγκαταλείποι, ὅτι ἐκ θεοῦ τε
αὐτῷ ἡ γένεσις ξυνέβη, καὶ παρὰ θεοὺς ἡ ἀποχώρησις.
Ῥωξάνην δὲ τὴν γυναῖκα οὐ λαθεῖν ἐξιόντα, ἀλλὰ εἰρ- 5
γόμενον γὰρ πρὸς αὐτῆς, ἐποιμώξαντα εἰπεῖν, ὅτι ἐ-
φθόνησεν ἄρα δόξης αὐτῷ τῆς ἐς ἅπαν, ὡς θεῷ δὴ γεγε-
νημένῳ. Καὶ ταῦτα ἐμοὶ, ὡς μὴ ἀγνοεῖν δόξαιμι μᾶλ- 6
λον ὅτι λεγόμενά ἐστιν, ἢ ὡς πιστὰ ἐς ἀφήγησιν, ἀναγε-
γράφθω.

XXVIII. Ἐτελεύτα μὲν δὴ Ἀλέξανδρος τῇ τε- 1
τάρτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ Ὀλυμπιάδι, ἐπὶ Ἡγη-
σίου ἄρχοντος Ἀθήνησιν· ἐβίω δὲ δύο καὶ τριάκοντα ἔτη,
καὶ τοῦ τρίτου μῆνας ἐπέλαβεν ὀκτὼ, ὡς λέγει Ἀριστόβου-
λος· ἐβασίλευσε δὲ δώδεκα ἔτη, καὶ τοὺς ὀκτὼ μῆνας
τούτους· τό, τε σῶμα κάλλιστος, καὶ φιλοπονώτατος, 2
καὶ ὀξύτατος γενόμενος, καὶ τὴν γνώμην ἀνδρειότατος,

5. *δόξης τῆς ἐς ἅπαν*] aeterna et in omne tempus duratura gloria intelligitur. *Raph.* Hanc narrationem solus repetiit Zonaras.

C. XXVIII.

Arg. Mors Alexandri, quando acciderit. Laudatio ejus ex virtutum recensione.

1. *ἐβίω δὲ*] Vide tabulam chronologicam, huic editioni praemissam et not. ad VII, 26, 4. Cujus interest, quam plurimorum de anno et die mortis Alexandri testimonia et opiniones videre, is adeat interprett. ad Curt. X, 5, 6. et cf. Wessel. ad Diod. XVII, 117. De sepultura regis vide Curt. X, 10, 9—13. et 20. Diod. XVIII, 26. Ael. Var. Hist. XII, 64. Suet. Aug. 18, 1. Plin. XXXVII, 2, 6.

2. *τό τε σῶμα κάλλιστος*] Plut. V. Alex. 4. tribuit ei *ἀνάτασιν τοῦ αὐχένος εἰς εὐώνυμον ἡσυχῇ κεκλιμένου* (quam successores imitati) *καὶ ὑγρότητα τῶν ὀμμάτων.* Color erat *λευκὸς, ἡ δὲ λευκότης ἐπεφοίνισσεν αὐτοῦ περὶ τὸ στῆθος μάλιστα καὶ τὸ πρόσωπον· ὅτι δὲ τοῦ χρωτὸς ἥδιστον ἀπέπνει καὶ τὸ στόμα κατεῖχεν εὐωδία καὶ τὴν σάρκα πᾶσαν, ὥστε πληροῦσθαι τοὺς χιτωνίσκους, ἀνέγνωμεν ἐν ὑπομνήμασιν Ἀριστοξενείοις.* Corporis proceritas mediocris erat, procerior fuit Hephaestion.

ὀξύτατος] *celerrimus.* Nullam hujus regis virtutem magis laudandam ait Curtius, quam celeritatem. *Raph.*

καὶ φιλοτιμότατος, καὶ φιλοκινδυνότατος, καὶ τοῦ θείου
3 ἐπιμελέστατος· ἡδονῶν μὲν, τῶν μὲν τοῦ σώματος ἐγκρα-
τέστατος, τῶν δε τῆς γνώμης, ἐπαίνου μόνου ἀπληστότα-
4 τος· ξυνιδεῖν δὲ τὸ δέον ἔτι ἐν τῷ ἀφανεῖ ὂν δεινότατος,
καὶ ἐκ τῶν φαινομένων τὸ εἰκὸς ξυμβαλεῖν ἐπιτυχέστα-
5 τος, καὶ τάξαι στρατιὰν καὶ ὁπλίσαι τε καὶ κοσμῆσαι
δαημονέστατος· καὶ τὸν θυμὸν τοῖς στρατιώταις ἐπᾶραι,
καὶ ἐλπίδων ἀγαθῶν ἐμπλῆσαι, καὶ τὸ δεῖμα ἐν τοῖς
κινδύνοις τῷ ἀδεεῖ τῷ αὐτοῦ ἀφανίσαι, ξύμπαντα ταῦτα
6 γενναιότατος. Καὶ οὖν καὶ ὅσα ἐν τῷ ἀφανεῖ πρᾶξαι,
ξὺν μεγίστῳ θάρσει ἔπραξεν· ὅσα τε φθάσας ὑφαρπά-
σαι τῶν πολεμίων, πρὶν καὶ δεῖσαι τινὰ αὐτὰ ὡς ἐσό-
7 μενα, προλαβεῖν δεινότατος· καὶ τὰ μὲν ξυντεθέντα ἢ
ὁμολογηθέντα φυλάξαι βεβαιότατος· πρὸς δὲ τῶν ἐξα-
πατώντων μὴ ἁλῶναι ἀσφαλέστατος· χρημάτων δὲ ἐς
8 μὲν ἡδονὰς τὰς αὐτοῦ, φειδωλότατος· ἐς δὲ εὐποιΐαν τῶν
πέλας, ἀφθονώτατος.

1 XXIX. Εἰ δέ τι ἐπλημμελήθη Ἀλεξάνδρῳ δι'
ὀξύτητα, ἢ ὑπ' ὀργῆς, ἢ εἴ τι ἐς τὸ ὑπερογκότερον
προήχθη βαρβαρίσαι, οὐ μεγάλα τίθεμαι ἔγωγε, εἰ τὴν
νεότητά τέ τις τὴν Ἀλεξάνδρου ἀνεπιεικῶς ἐνθυμηθείη,
καὶ τὸ διηνεκὲς τῆς εὐτυχίας, καὶ τοὺς πρὸς ἡδονὴν οὐκ

C. XXVIII.

3. ἡδονῶν μὲν ex Opt. pro ἡδονῶν δὲ.

3. ἡδονῶν μὲν etc.] cf. Vit. Alex. Plut. c. 21—23.

8. φειδωλότατος] quod concedit St. Croix de primis Expeditionis temporibus, negat de posterioribus, pag. 138. Recte quidem, sed valet etiam de posterioribus, si locum comparative explicas. Nunquam fuit parcus; et neminem forte invenies *regum Persarum*, qui pauciora in se, plura in suos impenderit. Cf. quae in laudem Alexandri scripsit Iust. XII, 16. Curt. X, 5, 25—36. cum interprett. Diod. XVII, 1. aliique.

C. XXIX.

Arg. Laudatio Alexandri ex vitiorum extenuatione. Ejusdem defensio in patre Iove, veste Persica, Persis inter Macedonas relatis, et epulis.

ἐπὶ τῷ βελτίστῳ τοῖς βασιλεῦσι ξυνόντας τε καὶ ἐπὶ
κακῷ ξυνεσομένους, ἀλλὰ μεταγνῶναί γε ἐφ' οἷς ἐπλημ- 2
μέλησε, μόνῳ οἶδα τῶν πάλαι βασιλέων Ἀλεξάνδρῳ
ὑπάρξαι ὑπὸ γενναιότητος. Οἱ δὲ πολλοὶ, εἰ καί τι 3
ἔγνωσαν πλημμελήσαντες, οἱ δὲ τῷ προηγορεῖν αὐτοῦ ὡς
καλῶς δὴ πραχθέντος, ἐπικρύψειν οἴονται τὴν ἁμαρ-
τίαν, κακῶς γιγνώσκοντες. Μόνη γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ 4
ἴασις ἁμαρτίας ὁμολογεῖν τε ἁμαρτόντα καὶ δῆλον εἶναι
ἐπ' αὐτῷ μεταγινώσκοντα· ὡς τοῖς παθοῦσί τι ἄχαρι 5
οὐ πάντη χαλεπὰ τὰ παθήματα φαινόμενα, εἰ ὁ δρά-
σας αὐτὰ ξυγχωροίη ὅτι οὐ καλὰ ἔδρασεν· αὐτῷ τέ τινι
ἐς τὸ μέλλον ταύτην ἐλπίδα ἀγαθὴν ὑπολειπομένην,
μή ποτε ἂν παραπλήσιόν τι ἁμαρτεῖν, εἰ τοῖς πρόσθεν
πλημμεληθεῖσιν ἀχθόμενος φαίνοιτο. Ὅτι δὲ εἰς θεὸν 6
τὴν γένεσιν τὴν αὑτοῦ ἀνέφερεν, οὐδὲ τοῦτο ἐμοὶ δοκεῖ μέγα
αὐτῷ τὸ πλημμέλημα, εἰ μὴ καὶ σόφισμα ἦν τυχὸν ἐς
τοὺς ὑπηκόους τοῦ σεμνοῦ ἕνεκα. Οὔκουν δοκεῖ ἔμοιγε ἢ Μί- 7
νωος γενέσθαι βασιλεὺς ἀφανέστερος, ἢ Αἰακοῦ, ἢ Ῥαδα-
μάνθυος· οἷς δὴ ἐς Δία ἀνενεχθεῖσα ἡ γένεσις πρὸς τῶν
πάλαι ἀνθρώπων, οὐδεμιᾷ αὐτῶν ὕβρει προστίθεται·
οὐδὲ Θησέως τοῦ Ποσειδῶνος, οὐδὲ Ἴωνος τοῦ Ἀπόλλωνος.
Ὡς ἔμοιγε καὶ ἡ Περσικὴ σκευὴ σόφισμα εἶναι δοκεῖ 8
πρός τε τοὺς βαρβάρους, ὡς μὴ πάντη ἀλλότριον αὐτῶν
φαίνεσθαι τὸν βασιλέα· καὶ πρὸς τοὺς Μακεδόνας, ὡς
ἀποστροφήν τινα εἶναι αὐτῷ ἀπὸ τῆς ὀξύτητός τε καὶ

C. XXIX.

6. δοκεῖ εἶναι — alterum verbum propter Opt. abjeci.

6. εἰ μὴ καὶ σόφισμα] Illud καὶ non caret emphasi. Duo dicit Arrianus, primum, si vel maxime consecrasset Alexander originem suam, et ad deum retulisset auctorem, non minus hoc ipsi licere oportuisse, quam Minoi, Aeaco aliisque; deinde Alexandrum forsitan, ne quidem ipsum hoc credidisse, quod ab aliis credi voluerit, sed hoc artificio tantum usum, ad divinam auctoritatem sibi conciliandam. *Raph.* Cf. not. ad III, 3.

8. ὡς ἀποστροφήν τινα εἶναι] Ita Macedonum insolentiam vi-

9 ὕβρεως τῆς Μακεδονικῆς. Ἐφ' ὅτῳ δὴ καὶ ἐγκαταμίξαι μοι δοκεῖ ταῖς τάξεσιν αὐτῶν τοὺς Πέρσας τοὺς μηλοφόρους, καὶ τοῖς ἀγήμασι τοὺς ὁμοτίμους· καὶ οἱ πότοι δὲ, ὡς λέγει Ἀριστόβουλος, οὐ τοῦ οἴνου ἕνεκα μακροὶ αὐτῷ ἐγίγνοντο (οὐ γὰρ πίνειν πολὺν οἶνον Ἀλέξανδρον) ἀλλὰ φιλοφροσύνης τῆς εἰς τοὺς ἑταίρους.

1 XXX. Ὅστις δὲ κακίζει Ἀλέξανδρον, μὴ μόνον ὅσα ἄξια κακίζεσθαι ἐστὶ προσφερόμενος, κακιζέτω, ἀλλὰ ξύμπαντα Ἀλεξάνδρου εἰς ἓν χωρίον ξυναγαγὼν, οὕτω δὴ ἐκλογιζέσθω, τίς τε ὢν αὐτὸς, καὶ ὁποίᾳ τύχῃ κεχρημένος, ὄντινα γενόμενον ἐκεῖνον καὶ ἐς ὅσον εὐτυχίας τῆς ἀνθρωπίνης ἐλθόντα, βασιλέα τε ἀμφοῖν ταῖν ἠπείροιν ἀναμφιλογώτατα γενόμενον, καὶ ἐπὶ πᾶν ἐξικόμε-
2 νον τῷ αὐτοῦ ὀνόματι, κακίζει, σμικρότερός γε ὢν, καὶ ἐπὶ σμικροῖς πονούμενος, καὶ οὐδὲ ταῦτα ἐν κόσμῳ τιθέ-
3 μενος. Ὡς ἔγωγε δοκῶ, ὅτι οὔτε τι ἔθνος ἀνθρώπων, οὔτε τις πόλις ἐν τῷ τότε ἦν, οὔτε τις εἷς ἄνθρωπος, εἰς
4 ὃν οὐ πεφοιτήκει τὸ Ἀλεξάνδρου ὄνομα. Οὔκουν οὐδ' ἐμοὶ ἔξω τοῦ θείου φῦναι ἂν δοκεῖ ἀνὴρ, οὐδενὶ ἄλλῳ ἀνθρώπων ἐοικώς· καὶ ταῦτα χρησμοί τε ἐπισημῆναι ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ Ἀλεξάνδρου λέγονται, καὶ φάσματα ἄλλα
5 ἄλλοις γενόμενα, καὶ ἐνύπνια φανέντα ἄλλοις· καὶ ἡ

C. XXX.

1. ὅστις τε ὢν — ex Opt. scripsi τίς τε ὢν. Eundem vero sequi nolui, si in ἐς ὅσον εὐτυχίας primam particulam delet.

2. σμικρότερός γε ὢν αὐτὸς — Vocem ultimam propter optimum abjeci.

4. φανέντα ἄλλα ἄλλοις — Mediam propter Opt. delevi. Vide Gron. p. 308.

cisci voluit. Unde apud Curtium X, 2, 29. ait: „Triumphabo mehercule de fuga vestra, et ubicunque ero, expetam poenas, hos, cum quibus me relinquitis, colendo praeferendoque vobis.“ Pertinet huc tota oratio Alexandri apud eundem X, 3, 7. et seqq. *Raph.*

C. XXX.

Arg. Finitur laudatio cum conclusione historiae.

5. De oraculis Arriani circiter

ἐς τοῦτο ἐξ ἀνθρώπων τιμή τε αὐτοῦ καὶ μνήμη οὐκ ἀνθρω-
πίνη οὖσα· καὶ νῦν διὰ τοσούτου ἄλλοι χρησμοὶ ἐπὶ τῇ
τιμῇ αὐτοῦ τῷ ἔθνει τῶν Μακεδόνων χρησθέντες· ἐπεὶ 6
καὶ αὐτὸς ἐμεμψάμην ἔστιν ἃ ἐν τῇ ξυγγραφῇ τῶν Ἀλε-
ξάνδρου ἔργων, ἀλλ' αὐτόν γε Ἀλέξανδρον οὐκ αἰσχύ-
νομαι θαυμάζων· τὰ δὲ ἔργα ἐκεῖνα ἐκάκισα, ἀλη- 7
θείας τε ἕνεκα τῆς ἐμῆς, καὶ ἅμα ὠφελείας τῆς ἐς ἀν-
θρώπους· ἐφ' ὅτῳ ὡρμήθην, οὐδὲ αὐτὸς ἄνευ θεοῦ, ἐς
τήνδε τὴν ξυγγραφήν.

Τέλος τῆς ξυγγραφῆς τῶν Ἀλεξάνδρου ἔργων.

7. ἐς ἀνθρώπους — ex Opt. pro ἐπ' ἀνθρ.

temporibus in Alexandri honorem editis nihil inveni; de iis vero, quibus Alexander in somniis appareret, et alia in honorem Alexandri ab aliis vel ficta vel facta vide Freinshem. ad Curt. X, 10, 20. et in Indice Curt. sub voce *honorare*.

7. οὐδὲ αὐτὸς ἄνευ θεοῦ] Respondent haec verbis sectionis 4.: οὐδ' ἐμοὶ ἔξω τοῦ θείου φῦναι ἂν δοκεῖ ἀνήρ. Sensus: nec is vir videtur mihi absque numine terris datus (sequuntur rationes) nec ego absque numine ad hanc historiam accessi, nempe quia, ut vero historico dignum, vitia ejus improbando utilitati publicae consulerem, et idem fere sim in litteris, qui Alexander in armis, ideoque Alexandro describendo dignus. Talia enim de se ipse gloriatur libro I, 12, 9.

Index Graecus.

ἀετὸς, ὁ, aquila.
* ἄηθες, τὸ, insolentia I, 9, 6.
ἀθάνατος, immortalis.
ἀθέμιτον, nefas.
ἆθλον, τὸ, praemium.
ἆθλος, ὁ, labor II, 16, 7.
ἀθροίζω, congrego.
ἀθρόος, coacervatus; ἀθρόοι, omnes simul VI, 3, 5. ἀθρόον ῥεῦμα, profluvium alvi IV, 4, 17.
ἀθυμία, ἡ, animi dejectio.
ἄθυμος, qui est animo dejecto.
αἰγιαλὸς, ὁ, littus.
αἰδὼς, ἡ, reverentia.
αἰκίζω, virgis, supplicii causa, caedo.
αἰνίσσομαι, alludo ad aliquid.
αἱρετέον, quod eligendum est.
αἱρέω, expugno, capio. κατὰ πόδας αἱρεῖν, per vestigia insequendo capere; eligo, praefero, mecum statuo V, 15, 6. VII, 16, 13.
αἴρω, tollo, aufero; castra moveo I, 7, 9. 26, 1. etc.
αἰσθάνομαι, sentio.
αἴσθησις, ἡ, sensus.
αἰσχρὸν, turpe.
αἰσχύνη, ἡ, dedecus.
αἰσχύνομαι, dedecori mihi est I, 13, 9. me pudet.
αἰτέω, posco.
αἰτία, ἡ, culpa.
αἴτιον γενέσθαι, causam fuisse.
αἴτιος, ὁ, auctor I, 10, 8. 16, 6. sons, I, 17, 14.
αἰχμαλωτίζω captivum abduco.
αἰχμάλωτος, captivus.
ἄκαιρος, importunus.
ἄκανθα, ἡ, spina VI, 22, 13. piscium VI, 23, 4.
ἀκινάκης, ὁ, gladius Persicus.
ἀκίνδυνος, qui est sine periculo; tutus.
ἀκινδύνως, sine periculo.
ἀκμάζω, floreo, aetate sum florente.
ἀκμαῖος, robustus, non defatigatus. τὸ ἀκμαῖον vel ἡ ἀκμὴ τοῦ χειμῶνος, media hiems.
ἀκμὴ, ἡ, flos, vigor, optima conditio.
ἀκμὴς, indefessus, recens, integer.
ἀκοὴ, ἡ, auditus VI, 11, 10. fama II, 12, 2.
ἀκολουθεῖν ἄλλοις, alios sequi in militia, tanquam duces, cui contrarium ἐξηγεῖσθαι, ducem esse I, 1, 3. subsequi I, 6, 21.
ἀκοντίζω, jaculor, jaculo peto.
ἀκόντιον, τὸ, jaculum.
ἀκοντισμὸς, jaculatio.
ἀκοντιστὴς, jaculator.
ἀκούσιος, non voluntarius, invitus.
ἀκουσίως, praeter voluntatem.
ἀκούω, audio; ἀκούειν τινὸς, parere alicui III, 17, 2. IV, 17, 5.
ἄκρα, vertex, I, 1, 8. rupes I, 27, 1. V, 11, 1. VI, 5, 7. promontorium VII, 1, 4. 20, 15, arx I, 17, 3. 29, 2.
ἀκράτωρ, impotens, incontinens.
ἀκρίβεια, ἡ, acurrata diligentia. τῶν κινδύνων, magnitudo periculi I, 9, 7. καταῤῥάπτειν ἐς ἀκρίβειαν, accurate consuere V, 12, 4.
ἀκριβὴς, accuratus, diligens; praestans II, 21, 13. III, 10, 5.
ἀκριβῶς, diligenter.
ἀκροβολίζομαι, e longinquo jaculor, velitor.
ἀκροβολισμὸς, jaculatio, velitatio.
ἄκρον ὑπερβάλλειν, verticem superare; ἄκρον τοῦ ποταμοῦ, ora fluminis I, 14, 8. τῆς φάλαγγος, anguli extremi phalangis V, 13, 9. promontorium VI, 19, 8.
ἀκρόπολις, arx.
ἄκρος, ἄκρον χῶμα, caput molis II, 19, 6. ὦτα ἄκρα summae aures IV, 7, 5. ἀκρότερος θεὸς, sublimius numen V, 26, 9.
ἀκρωτήρια, extremae corporis partes, nasus sc. et aures.
ἄκων, invitus.
ἀλαζονεύομαι, glorior.
ἀλαζὼν, gloriosus, arrogans.
ἀλαλαγμὸς, clamor militum ante pugnam.
ἀλαλάζειν τῷ Ἐνυαλίῳ, clamo rem

βαρβαρισμὸς, imitatio barbarorum.
βάρβαρος, peregrinus, non graecus.
βαρέως, graviter, valde.
βαρὺς, gravis.
βαρύτης, gravitas; moleste imperium I, 7, 2.
βασιλεία, regnum.
βασίλειον, regia.
βασίλειος, regalis.
βασιλεὺς, rex.
βασιλεύω, regno.
βασιλικὸς, regius.
βασιλικῶς, regie.
βασίλισσα, regina.
βατὸς, pervius, accessu facilis.
βέβαιος, firmus, constans.
βεβαιότης, firmitas.
βεβαίως, firmiter; certo.
βεβαίωσις, confirmatio.
βέλος, telum. ἐντὸς βέλους (sc. βολῆς) γίγνεσθαι, intra teli jactum esse.
βέλτιστος, optimus.
βῆμα, τὸ, tribunal.
βία, vis. βίᾳ τινὸς, invito aliquo III, 2, 4. πρὸς βίαν στρατεῦσαι, coactum militare cum aliquo.
βιάζομαι, vi adorior, vi repello, cogo, vi assequor.
βίαιος, violentus.
βιαίως, violenter.
βίος, vita.
βιόω, vivo.
βιώσιμος, spem vitae habens.
βιωτὸς, οὐ βιωτόν ἐστι, vivere non possum IV, 13, 6.
βλάβη, damnum.
* βλακεύω, cunctor, tardus sum VI, 9, 5.
βλάπτειν, damno adficio.
βοάω, clamo.
βοὴ, clamor, vox.
βοήθεια, auxilium.
βοηθεῖν, auxilio venire.
βοηθὸς, auxiliator.
* βοιωταρχοῦντες, vide not. ad I, 7, 17.
* βοιωτιάζω, Boeotorum dialecto utor VI, 13, 13.
βορέας et βοῤῥᾶς, boreas.
βόσκω, pasco, alo.
βούλευμα, consilium.
βουλεύω, delibero, consilia agito.
βουλὴ, consilium; id de quo deliberandum I, 25, 8. οἱ ἀπὸ βουλῆς, senatores.
βούλομαι, volo. βούλει attice pro βούλῃ V, 2, 5.
βουλυτὸς, vespera.
βοῦς, bos.
βραδὺς, tardus.
* βραχέα τῆς θαλάσσης, non profunda maris II, 18, 5.
βραχὺς, brevis.
βροντὴ, tonitru.
βρόχος, laqueus.
βύζην, confertim.
βωμὸς, altare.

Γ.

γαμβρὸς, gener.
γαμέω, uxorem duco.
γάμος, nuptiae.
γὰρ, nam. ἀλλὰ γὰρ, sed.
γε, quidem, certe.
γελάω, rideo.
γέλως, risus.
γενεὰ, generatio.
γένεσις, ortus, origo.
γενναῖος, ingenuus, generosus, strenuus.
γενναιότης, generositas.
γένος, genus; gens VI, 15, 3. III, 22, 8.
γεραίρω, honoro, veneror.
γέρας, praemium.
γέῤῥαι, crates vimineae.
γέῤῥον, scutum.
γέρων, senex.
γεύομαι, gusto.
γέφυρα, pons.
γεφυρόω, ponte jungo.
γεφύρωσις, pontium exstructio.
γῆ, terra.
γήϊνος, terrenus.
γήλοφος, collis.
γῆρας, senectus.
γίγνομαι, fio; nascor; γίνεσθαι ὁμοῦ, convenire ad confligendum I, 5, 12.; congregari I, 6, 21. γίγνεται τὰ ἱερὰ, exta prospera sunt.

διέκπλους, irruptio navium.
διέρχομαι, pervado.
διευτυχέω, ad finem usque felix sum.
διέχω, pateo; disto.
διηνεκής, continuus.
δίκαιος, justus.
δικαίως, merito.
δικαιότης, justitia.
δίκη, justitia; judicium III, 27, 3. poena I, 9, 12. VII, 27, 12. III, 18, 19.
δίκροτος, biremis.
δίμηνον, tempus bimestre.
διμοιρίτης, duplaris, vel miles, cui dupla annona datur, vel duplex stipendium.
δίνη, aquarum vortex, gurges.
διορύσσω, perfodio.
διπλάσιος, duplo major.
διπλοῦς, duplex.
δίστομος, duo ostia habens.
διφθέρα, pellis.
δίχα, διχῇ, in duas partes.
δίχα, praepos. sine, absque.
δίψα, sitis.
διψάω, sitio.
δίψος, sitis.
διωκτέα, persequendum.
διώκω, persequor.
δίωξις, persecutio.
δόγμα, decretum.
δοκέω, videor, videor consultum, utile.
δόκιμος, princeps; probatus, fide dignus V, 5, 1.
δομέω, aedifico.
δόξα, gloria; opinio, sententia.
δοξάζω, opinor.
δόρυ, hasta; ἐπὶ δόρυ, dextram versus.
δοριάλωτος, bello captus.
δορύκτητος, bello captus.
δόσις, largitio.
δουλόω, in servitutem redigo.
δουπέω, sonitum edo.
δράκων, serpens.
δρασμός, cursus, fuga.
δράω, facio.
δρεπανηφόρον ἅρμα, currus falcatus.
δριμύς, qui acri gustu est.
δρόμος, cursus.
δύναμαι, possum.
δύναμις, potentia, vis; exercitus.
δυνάστης, dominus, regulus; potentiam habens.
δυνατός, qui potest; princeps.
δύο, duo.
δύσις, occasus.
* δυσμαὶ, αἱ, occidens.
δύσνοια, odium.
δύσπορος, impervius, difficilis transitu.
δυσχεραίνω, indignor.
δυσχωρία, difficultas locorum.
δώδεκα, duodecim.
δωρεὰ, donum.
δωρέομαι, dono.
δῶρον, donum.

E.

ἑαυτοῦ, sui ipsius.
ἐάω, mitto.
ἑβδομαῖος, septimo die.
ἐγγίνεται, licet.
ἐγγράφω, inscribo.
ἐγγύθεν, prope.
ἐγγὺς, prope. Hinc ἐγγυτέρω, ἐγγυτάτω, ἐγγύτατα.
ἐγείρομαι, excitor.
ἐγκαθίστημι, instruo.
ἐγκαθορμίζω, appello.
ἐγκαθόρμισις, invectio in portum, appulsus.
ἐγκαίομαι, inuror.
ἐγκάρσιος, obliquus, transversus.
ἐγκαταλαμβάνω, intercipio.
ἐγκαταλείπω, derelinquo.
ἐγκαταμένω, remaneo.
ἐγκαταμίγνυμι, immisceo.
ἔγκειμαι, urgeo, insto.
ἐγκελεύομαι, hortor, incito.
ἐγκελευσμὸς ἐς ἀλλήλους, celeusma mutuum II, 21, 14.
ἐγκλίνω, inclino.
ἐγκοιμάομαι, dormio in, ex. c. templo.
ἐγκρατὴς, qui aliquid in potestate habet.
ἐγκύρω, incido.
ἐγχαράττω, insculpo.
ἐγχείρημα, conatus.
ἐγχειρίζω, dedo, trado.

ἐκπνέω, exſpiro.
ἐκποδὼν, e medio, e conſpectu.
ἐκπονέω, conficio.
ἐκπορίζομαι, ſuppedito.
ἐκπρεπὴς, decorus.
ἔκπωμα, poculum.
ἐκρίπτω, dejicio.
ἔκρους, effluvium, oſtium.
ἐκρύω, effluo.
* ἐκσιωπάω, ſileo VI, 4, 9.
ἐκστρέφεσθαι, evelli.
ἔκταξις, inſtructio aciei.
ἐκτάσσειν, ordinare, inſtruere.
ἐκτείνω, extendo.
ἐκτειχίζω, aedifico, inſtauro.
* ἐκτειχισμὸς, aedificatio VI, 20, 2.
ἐκτίω δίκην, poenas luo.
ἐκτοξεύω, telum emitto.
ἐκτρέπω, converto.
ἐκτρέφω, enutrio.
ἐκτρέχω, excurro.
ἐκτρυχόω, conficio, attero.
ἐκφαίνω, edico.
ἐκφαυλίζω, extenuo.
ἐκφέρω, egero, exporto, profero; memoriae prodo.
ἐκφορέω, exporto.
ἔκφρων, amens.
ἐκχέω, effundo.
ἑκὼν, voluntarius.
ἐλαία, oliva.
ἔλαιον, oleum.
ἔλασις, expeditio; ingreſſus.
ἐλάτη, abies.
ἐλαττόομαι, numero minor ſum.
ἐλάττων, minor.
ἐλαύνω, progredior, pervenio.
ἔλαφος, cervus.
ἐλάχιστος, pauciſſimus.
ἔλεγχος, notitia, judicium, argumentum.
ἐλέγχω, ſciſcitor; convinco.
ἐλευθερία, libertas.
* ἐλευθέριον, generoſitas, ingenuum VII, 15, 7.
ἐλεύθερος, liber.
ἐλευθερόω, libero.
ἐλέφας, elephantus.
ἐλιννύω, moror, deſino.
ἕλκω, traho.
ἑλλὰς, adj. graeca ſc. lingua I, 12, 9. 26, 6.

Ἕλλην, Graecus.
ἑλληνικὸς, ή, όν, graecus, a, um.
ἑλληνικῶς, graece.
ἕλος, locus paluſtris.
ἐλπίζω, ſpero.
ἐλπὶς, ſpes.
ἑλώδης, paluſtris.
ἐμβαίνω, inſcendo, ingredior.
ἐμβάλλω, injicio, interpono; invado; adorior.
ἐμβάτης, eques.
ἐμβοάω, clamorem tollo.
ἐμβολὴ, impetus.
ἔμβολος, cuneus vel peditum vel equitum.
ἐμμένω, permaneo.
ἔμπαλιν, retrorſum, rurſum, iterum, vice verſa.
ἐμπειρία, peritia; peritia belli.
ἔμπειρος, peritus.
ἐμπείρως, perite.
* ἐμπηγνύω, infigo VI, 20, 6.
ἐμπίμπλημι, impleo.
ἐμπίπρημι, incendo.
ἐμπίπτω, incido.
ἐμπλάττω, locum obſtruo.
ἐμπλέκω, implico.
ἐμπλέω, innavigo.
ἐμπλήθω, impleo; onero VI, 22, 8.
ἐμποδὼν ſc. εἶναι, impedimento eſſe.
ἐμποιεῖν, injicere.
ἐμπορία, commercium.
ἔμπορος, mercator.
ἐμπρήθω, incendo.
ἔμπροσθεν, antea.
ἐμφαγεῖν, comedere.
ἐμφανὴς, conſpicuus, apertus.
ἐμφυτεύω, inſero.
ἐν, in, apud. Saepe ſcribitur pro εἰς.
ἐναγίζω, parento.
ἐνάγω, induco, incido.
ἐναντιόομαι, adverſor.
ἐναντίος, contrarius.
ἐνδεὴς, deficiens; τὸ ἐνδεὲς, indigentia.
ἔνδεια, inopia.
ἐνδέω, deficior.
ἐνδεῶς, minus, non ſufficienter.
ἔνδηλος, manifeſtus.

ἐπιβάλλω, immitto, injicio, impero.
ἐπιβάτης, rector; miles classiarius.
ἐπιβιβάζω, impono.
ἐπίβλημα, opus variegatum VI, 29, 8.
ἐπιβουλεύειν, insidias struere.
ἐπιβουλὴ, insidiae.
ἐπιγελάω, arrideo.
ἐπιγίνομαι, supervenio.
ἐπίγονοι, tirones, quos Alexander hoc nomine appellabat.
ἐπίγραμμα, inscriptio.
ἐπιγράφω, inscribo.
ἐπιδείκνυμι, ostendo.
ἐπίδειξις, specimen.
ἐπιδίδωμι, insuper do.
ἐπίδοσις, donum, quod insuper datur.
ἐπιδρομὴ, impetus, subita incursio.
ἐπιεικὴς, aequus, modestus.
ἐπιεικῶς, clementer, non inique.
ἐπιθειάζω, interpretor prodigium.
ἐπίθεσις, invasio, irruptio.
ἐπιθεσπίζω, oraculum edo.
ἐπιθεσπισμὸς, oraculum.
ἐπιθέω, incurro.
ἐπιθυμέω, cupio.
ἐπιθυμία, cupiditas.
* ἐπιϊσχυρίζομαι, affirmo V, 25, 4.
ἐπίκαιρος, opportunus; praecipuus.
ἐπικαλέω, advoco; accuso. ἐπικαλέομαι, nominor; accerso, advoco I, 7, 17. II, 15, 8. III, 2, 8.
ἐπικαμπὴ, anfractus, inflexio montis, aciei.
ἐπικάμπτω, inflecto.
ἐπικαχλάζω, aestuo, collido stridore.
ἐπίκειμαι, adjaceo; premo, urgeo.
ἐπικερτομέω, exprobro, cavillor.
ἐπικηρυκεύομαι, praeconem, legatum mitto.
ἐπικλίνειν, reclinare.
ἐπικλύζομαι, inundor, submergor.
* ἐπικοσμέω λόγῳ, laudo II, 12, 2.
ἐπικουρέω, auxilior.
ἐπικουφίζω, allevo.
ἐπικράτεια, ditio.
ἐπικρατέω, praevaleo, superior sum; imperium obtineo; αὖθις, recupero.
ἐπικρύπτω, occulto.
ἐπικτυπέω, perstrepo.
ἐπικυλίω, devolvo.
ἐπιλαμβάνω, adsumo.
ἐπιλέγω, addico; deligo. ἐπιλέγομαι, eligo, cogito, considero, conjicio.
ἐπιλείπω, deficio.
ἐπίλεκτος, selectus.
* ἐπιμάχιμος IV, 25, 3. et ἐπίμαχος, oppugnabilis.
ἐπιμειδιάω, subrideo.
ἐπιμέλεια, cura, diligentia.
ἐπιμελέομαι, curam gero.
ἐπιμελὴς, qui curam agit.
ἐπιμελητὴς, curator.
ἐπιμένω, permaneo.
* ἐπιμηνυτὴς, index III, 26, 3.
ἐπιμιμνήσκομαι, mentionem facio.
ἐπινέμομαι, depascor.
* ἐπινίκια, τὰ, sacrificia pro victoria V, 20, 1.
ἐπινοέω, cogito, mente agito.
ἐπίπαν, omnino, prorsus.
ἐπιπίπτω, incido.
ἐπιπλεῖστον, quam plurimum.
ἐπιπλέω, adnavigo.
ἐπίπλους, navigatio adversus aliquem.
ἐπιπνέω, spiro.
ἐπιπολῆς adv. in summo.
ἐπιπολὺ, diu; longe, late.
ἐπίπροσθεν, ante.
ἐπιῤῥώννυμι, confirmo.
ἐπισημαίνω, indico.
ἐπισιτίζω, frumentor.
ἐπισιτισμὸς, frumentatio.
ἐπισκέπτομαι, exploro.
ἐπισκευάζειν, instaurare.
ἐπίσκοπος, inspector.
ἐπιστάτης, ὁ, rector.
ἐπιστέλλω, literas mitto; alicui scribo.
ἐπιστένω, suspiro, ingemo.
ἐπιστολεὺς, ὁ, tabellarius cum literis III, 16, 10.
ἐπιστολὴ, epistola, literae.
ἐπιστρέφω, converto, convertor.
ἐπιστροφὴ, conversio.
ἐπιτάσσω, appono; praepono.

ἐπιτάφιος, funebris.
ἐπιτειχίζω, castellum munio, ad regionem in potestate cohibendam.
ἐπιτείχισμα, propugnaculum contra aliquem munitum.
ἐπιτελέω, perficio, perago.
ἐπιτελής, ad finem perductus.
ἐπιτέμνω, incidendo laxo VI, 11, 2. 3.
ἐπιτήδειος, idoneus, commodus; amicus, familiaris; τὰ ἐπιτήδεια, necessaria, commeatus.
ἐπιτηδείως, commode.
ἐπιτίθεμαι, adorior, invado.
ἐπιτίθημι, impono; perago VII, 25, 2. 7.
ἐπιτίμησις, reprehensio.
ἐπίτομος, brevis.
ἐπιτρέπω, trado, committo; se dedere IV, 21, 12. 16. VI, 17, 4. ὅτῳ ἐπιτέτραπται, qui hanc potestatem habet IV, 20, 5.
ἐπιτρέχω, excurro.
ἐπιτρίβω, tero, imminuo, affligo, perdo.
ἐπιτυγχάνω, incido.
ἐπιτυχής, felix.
ἐπιτυχία, felicitas.
ἐπιφαίνομαι, appareo, conspicior.
ἐπιφανής, conspicuus.
ἐπιφέρω, infero; pass. adorior.
ἐπιφημίζω, nomen alicujus commemoro, adjicio IV, 28, 4.
ἐπιφλέγω, incendo.
ἐπιφορέω, ingero, infero.
ἐπιφράζομαι, excogito; cognosco.
ἐπιφύω, annascor.
ἐπιχειρέω, conor, tento; invado, aggredior.
ἐπιχείρησις, excursio V, 10, 7.
ἐπιχέω, infundo.
ἐπιχωρέω, concedo I, 27, 7. me confero II, 21, 13.
ἐπιχώρησις, permissio.
ἐπιχώριος, indigena; usitatus, solennis in aliqua regione.
ἐποικέω, inhabito.
ἐποικοδομέομαι, superstruo.
ἔποικος, incola V, 4, 8.
ἐποιμώζω, adgemo.
ἐποκέλλω, appello ad littus; illidor V, 20, 15.
ἕπομαι, sequor.
ἐπομνύω, jurejurando confirmo.
ἐπονομάζω, voco, nomen do.
ἐποποιός, heroici carminis scriptor.
ἔπος, carmen heroicum I, 11, 3. versus VII, 16, 9.
ἐπωνυμία, appellatio, nomen.
ἐπώνυμος, qui nomen traxit ab aliquo.
ἐπωφελέω, juvo, prosum.
ἐραστής, amator.
ἐράω, amore prosequor.
ἐργάζομαι, laboro, opus facio; saepe: agrum colere; κακὰ, mala affero II, 14, 3. III, 18, 19. efficio II, 3, 12.
ἐργασία, opus, elaboratio.
ἐργάσιμα, loca culta, sata.
ἐργάσιμος γῆ, quae coli potest; ὕλη, silva caedua IV, 30, 16.
ἐργάτης, qui terram colit V, 25, 1. τῆς θαλάσσης, operarius marinus.
ἔργον, opus; res; res gesta, res gerenda; praelium; bellum I, 11, 12.
ἐρείδω, figo, firmo; pass. innitor. VI, 9, 13.
ἐρείπομαι, labor, cado.
ἐρέσσομαι, remigo.
ἐρέτης, remex.
ἔρημος, desertus, orbatus; vacuus.
ἐρήμη, ἡ, desertum IV, 17, 1.
ἐρημία, solitudo, orbitas, absentia.
ἐρημόω, desertum reddo, vasto.
ἐρήμωσις, vastatio.
ἐρίζω, contendo.
ἐρίπτομαι, labor, cado.
ἔρις, contentio, lis.
ἑρκεῖος Ζεύς, Iupiter Hercius, cf. nota ad I, 11, 13.
ἕρματα, saburra, saxa et arenae, aliaque similia, quibus navis degravari queat.
ἑρμηνεύς, interpres.
ἔρομαι, interrogo.
ἐρρωμένως, fortiter.
ἐρυθρὰ θάλασσα, mare Erythraeum.

ἔρυμα, locus munitus.
ἔρχεσθαι, ire, proficifci, venire, cedere; extendi; διὰ κινδύνου, pugnare, διὰ φιλίας, amice componere; παρ' ὀλίγον ἦλθε, parum abfuit.
ἔρως, amor.
ἐς, εἰς, contra, in, ad, circiter; ἐς ὀλίγον, paululum, leviter; faepe ponitur pro ἐν, ut IV, 22, 3. IV, 13, 4.
ἐσαγγέλλω, muncio.
ἐσακοντίζω, jaculor.
ἐσβαίνω, infcendo.
ἐσβάλλω, injicio; invado.
ἔσβασις, introitus, infcenfio.
ἐσθὴς, veftis, veftitus.
ἐσκαλέω, intro voco.
ἑσπέρα, vefpera.
ἐσπίπτω, incido.
ἐσπλέω, innavigo.
ἔσπλοος, irruptio cum navibus; fauces portus II, 20, 12.
ἔστε, quamdiu, donec; ἔς τε ἐπὶ, usque ad.
ἔστι δὲ ὅπου, alicubi; οὐδὲ ἔστιν, neque eft quicquam caufae; ἔστιν οἱ αὐτῶν, nonnulli, quidam eorum; ἔστι ποιεῖν, licet facere.
ἕστωρ τοῦ ῥυμοῦ, paxillus temonis.
ἔσχατος, ultimus, poftremus.
ἔσωθεν, intra.
ἑταιρία, fodalitium, amicitia.
ἑταιρικὴ ἵππος, equitatus amicorum.
ἑταῖρος, qui eft ex agminibus amicorum. cf. not. ad I, 11, 4.
ἐτήσιοι ἄνεμοι, vide not. ad VI, 21, 1.
ἔτι, adhuc, ad haec, praeterea, jam; ἔτι πρόσθεν, jam ante.
ἕτοιμος, paratus.
ἔτος, τὸ, annus, ἐς ἔτος, ὅσα ἔτη, quotannis.
εὔβοτος, pafcuis abundans, bonas pecudes habens.
εὐδαιμονία, felicitas.
εὐδαιμονίζω, beatum praedico.
εὐδαιμονιστέος, fortunatus exiftimandus.
εὐδαίμων, beatus, dives.
εὐδοκιμέω, bene audio, clarus fum.
εὐεργέτης, qui bene alicui fecit.
εὐεφοδώτερος, confcenfu facilior.
εὔζωνος, expeditus.
εὐθαρσὴς, alacer.
εὐθὺς, rectus. ἐκ τοῦ εὐθέος, aperte, palam.
εὐκλεὴς, clarus.
εὐμαρὴς, facilis.
εὐμαρῶς, facile.
εὐνὴ, cubile.
εὔνοια, benevolentia.
εὔνους, bene affectus contra aliquem.
εὐνοῦχος, eunuchus.
εὔογκος, facilis portatu.
εὔοπλος, bene armatus.
εὔοσμος, bene olens.
εὐπειθὴς, facilis perfuafu.
εὐπετὴς, facilis, aptus, commodus.
εὐπετῶς, faciliter.
εὐποιΐα, beneficentia.
εὐπορία, copia, abundantia.
εὔπορος, facilis acceffu, tranfitu, aditu; habilis VI, 1, 1.
εὐπραγία, felicitas in re gerenda II, 10, 10.
εὐπρεπὴς, conveniens.
εὐπρόσοδος, acceffu facilis.
εὑρίσκειν, invenire, impetrare; med. quaerere.
εὖρος, latitudo.
εὐρυχωρία, regio late patens.
εὔρωστος, robuftus.
εὐρώστως, robufte.
εὐσχήμων, decens.
εὐτολμότατοι, audaciffimi.
εὐτυχέω, felix fum.
εὐτυχία, felicitas.
εὔφλεκτος ὕλη, materia, quae facile flammam concipit.
εὔφορος, qui facile portari poteft.
εὐφροσύνη, laetitia.
εὔχομαι, precor.
εὐώνυμος, finifter, laevus.
εὐωχέομαι, epulor.
ἐφεδρεύω, maneo; infidior.
ἐφέπομαι, fubfequor.
ἐφεξῆς, ordine.
ἐφήδομαι, laetor.
ἐφημερὶς, commentarius, diarium, libellus, in quo acta diurna defcribuntur.

I.

K.

κῆτος, bellua marina.
κίδαρις, pileus regius persicus.
κιθαρῳδός, citharoedus, qui citharam pulsat et voce accinit.
κινάμωμον, cinnamomum.
κινδυνεύειν, in discrimine versari; pugnare, praelium committere.
κίνδυνος, periculum; praelium.
κινέω, moveo.
κίνησις, motus.
κισσός, κιττός, hedera.
κλάω, frango.
κλεῖθρον, claustrum.
κλέος, fama.
κλέπτω, furor; clam facio.
κλῄζομαι, vocor.
κλῆμα, sarmentum.
κλίμαξ, scala.
κλίνη, lectus, lectica.
κλίνω, vergo V, 6, 1.
κλοιός, vinculum, quod collo circumdatur.
κλύδων, fluctus.
κνέφας, crepusculum.
κνήμη, crus.
κόγχη, concha.
κοῖλος, cavus.
κοιμάομαι, dormio.
κοινῇ, communiter.
κοινός, communis.
κοινόω, communico.
κοινωνία, communitas.
κοινωνός, socius, particeps.
κοιτὶς, cistula.
κοιτὼν, cubiculum.
κολακεία, adulatio.
κολακεύω, adulor.
κολαστής, punitor, castigator.
κολλητός, ligatus, compactus.
κόλπος, sinus.
κολπώδης, sinuosus.
κολυμβήθρα, balneum.
κολυμβητής, urinator.
κόμη, coma.
κομιδὴ, vectura II, 13, 3. extractio teli e vulnere VI, 11, 4.
κομίζομαι ἐπιστολὴν, accipio epistolam.
κομίζω, porto, duco; eximo VI, 11, 4.
κομπάζω, jacto.
κόμπος, jactantia.
κονίζω, pulvere foedo.
κοπὶς, gladius.
κόπτω, caedo; interficio; frango.
κόραξ, corvus.
κόρη, puella.
κορυφὴ, vertex, cacumen.
κοσμέω, orno; guberno; instruo; duco, militibus praesum, armo; colo.
κόσμησις, ornatus militaris VII, 8, 4.
κοσμίως τίθεσθαι, modeste se gerere IV, 12, 8.
κόσμος, ornatus; ordo; laus; cultus; modus.
κοῦφος, levis; expeditus.
κρανία, cornus arbor.
κρανέϊος, corneus.
κράνος, galea.
κρατέω, vinco; in potestatem recipio; praevaleo; praesum; possideo.
κρατὴρ, crater.
κρατιστεύω, princeps sum.
κράτιστος, optimus, lectissimus.
κράτος, vis; imperium.
κρέας, caro.
κρείσσων, melior, fortior.
κρεμάω, suspendo, pass. pendeo.
κρημνὸς, praeceps rupes.
κρημνώδης, praeruptus, praeceps.
κρίνω, decerno.
κριὸς, aries.
κρίσις, judicium; eventus.
κροκόδειλος, crocodilus.
κρότος, plausus.
κρούω, percutio, ferio, pulso. κρουόμεναι πρύμνην νῆες, naves, quae retro aguntur V, 7, 6., ubi v. not.
κρύπτω, occulto.
κρύσταλλος, crystallus.
κτάομαι, comparo, possideo.
κτείνω, trucido.
κτῆμα, possessio.
κτῆνος, jumentum, pecus.
κτῆσις, possessio.
κτίζειν, condere.
κτίσμα, colonia; opus.
κτύπος, strepitus.
κύαμος, faba.

κυβερνάω, guberno.
κυβερνήτης, gubernator.
κύκλος, circulus, orbis; ambitus.
κυκλόω, cingo.
κύκλωσις, actio cingendi.
κύλιξ, poculum, potio medicinalis; haustus.
κῦμα, fluctus.
κυμαίνω, fluctuo.
κυνηγέτης, venator.
κυπάρισσος, cupressus.
κύριος, dominus.
κυρόω, decerno, constituo.
κώλυσις, impeditio.
κωλυτὴς, qui impedit.
κωλύω, impedio.
κωμάζω, comissor.
κώμη, pagus, vicus.
κῶμος, comissatio.
κώπη, manubrium remi, et remus ipse.

Λ.

λάβρος, vehemens, immodicus, largus.
λαγωὸς, lepus.
λαθραῖος, clandestinus.
λάλος, loquax, garrulus.
λαμβάνειν, capere, accipere, arripere, manu prehendere; audire, cognoscere.
* λαμπὰς, certamen cum facibus.
λαμπρὸς, manifestus, egregius.
λαμπρότης, splendor.
λαμπρῶς, manifeste, splendide.
λανθάνειν, lateo. Saepe vertendum est adverbio *clam*.
λέβης, lebes, pelvis.
λεγόμενα, rumor, non vera.
λέγω, dico.
λεία, omne id, quod hostes abripere solent; praeda.
λειμὼν, pratum.
λείπειν, relinquere; λείπομαι, inferior sum.
λειποψυχέω, animo linquor.
λειποψυχία, animi defectio.
λειτουργία, servitium.
λευκὸς, albus.
λεωφόρος ὁδὸς, publica via.
λήγω, desino.
λήϊον, seges.
λῃστεύειν, praedari.
λῃστὴς, pirata.
λῃστρικὸς, piraticus.
λιβανωτὸς, thus.
λίθος, lapis.
λιμὴν, portus.
λίμνη, stagnum.
λιμὸς, fames.
λίνον, linum.
λιπαρέω, assidue rogo.
λοβὸς, infima pars.
λογὰς, selectus.
λόγιον, oraculum.
λόγιος, vates.
λογισμὸς, ratio; cogitatio.
λογοποιὸς, fabularum scriptor; historicus.
λόγος, sermo; fama; litterae I, 12, 8.; mandatum; proportio III, 29, 6. ratio IV, 1, 7.
λόγχη, lancea.
λοιπὸς, reliquus.
λοξὸς, obliquus.
λούομαι, lavor.
λόφος, collis.
λοχαγὸς, cohortis praefectus.
λοχίτης, manipularis.
λόχος, cohors, manipulus.
λύγος, vimen.
λύειν, solvere, laxare.
λυπέω, dolore afficio.
λυπηρὸς, tristis, infestus.
λύσις, solutio.
λωβάομαι, mutilo.
λώβη, mutilatio.
λῷον, melius.

Μ.

μὰ Δία, per Iovem.
μακρὸς, longus.
μαλακίζομαι, aegroto, languesco.
μαλακὸς, mollis, effeminatus,
μαλακῶς, molliter, aegre.
μαλθακὸς, mollis, iners, effeminatus.
μαλθακῶς, segniter, remisse.
μάλιστα, maxime; circiter.
μᾶλλόν τι, tanto magis, potissimum.
μανθάνειν, audire, cognoscere, intelligere; experior.

statione esse potest; quomodo differat a λιμὴν, vide VII, 19, 9. 20, 5.
ὄρνις, avis.
ὅρος, terminus.
ὄρος, mons.
ὀρυκτὸς, fossus, fossilis.
ὀρύσσω, fodio.
ὀρχέομαι, salto.
ὄρχησις, saltatio.
ὃς, ille, ipse, qui.
ὁσάκις, quoties.
ὁσημέραι, quotidie.
ὅσια, justa, quae legibus divinis et humanis conveniunt.
ὅσα, tanquam II, 27, 12.
ὅσον, quantum, quam, quasi; circiter; ὅσον οὔπω tantum non; ὅσον οὐ πολὺ ἀποδέον, non multo minor; ὅσον κατ' ἄνδρα, per se quemque; ἐφ' ὅσον, quanto spatio.
ὅσος, η, ον, quantus; quot; quicunque; ὅσα ἔτη, quotannis.
ὀστέον, os, ossis.
ὅστις, quis, quisquis, quicunque.
ὅσῳ, cum sequente comparativo vel superlativo; quo.
ὅτε, quando, cum primum, ὅτε ἅμα, simulac.
ὅτι, ut, quod, quia, ὅτι μὴ, nisi. Interdum redundat, interdum cum infinitivo ponitur; usurpatur etiam in recensendis aliorum opinionibus et narrationibus.
ὅτου, attice pro οὗτινος; ὅτῳ pro ᾧτινι et ὅτων pro ὧντινων.
οὗ, ubi, ἀφ' οὗ, ex quo tempore.
οὐ μὴν, non tamen; οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ, quin etiam, attamen et.
οὐδαμῇ, nullo modo.
οὐδαμοῦ, nusquam.
οὐδαμῶς, minime.
οὐδὲ, ne quidem, neque. οὐδ' ὥς, ne sic quidem; οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ, tantum non.
οὐδέτερος, neuter.
οὐκ, non. οὐχ οὕτως τι non tam.
οὐκέτι, non amplius.
οὔκουν, non igitur; οὐκοῦν, itaque, igitur.
οὖν, ergo, igitur; certe, nimirum; Saepe plane vacat.
οὕνεκα, propter.
οὔπω, nondum. οὐ γάρ πω, nondum enim.
οὐρανὸς, coelum.
οὖρος, ventus secundus.
οὖς, auris.
οὗτος, hic.
οὕτω, sic; tum demum, adeo; οὕτω δὴ, itaque tunc vero; ita demum; tunc; οὐχ οὕτω τι, non tam.
ὀφείλομαι, debeo.
ὄφελος, quod utile est.
ὀφθαλμὸς, oculus.
ὄχθη, ripa.
ὀχυρότης, munitio, firmitas.
ὀχυρόω, munio.
ὀχύρωμα, munitio, munimentum.
ὀχυρὸς, natura, vel arte munitus.
ὀψέ ποτε, sero, tandem.
ὄψις, conspectus, spectaculum.

Π.

πάθημα, afflictio, malum; clades, caedes, insidiae, vulnus, aestus maris; defectio lunae III, 7, 10.
πάθος, clades, calamitas; morbus.
παιὰν, hymnus in laudem deorum.
παιανίζω, paeanem cano.
παιδάριον, puellus, puella.
παίδευσις, institutio, disciplina.
παιδοποιέομαι, liberos procreo.
παίζω, ludo, jocor. cf. II, 5, 5.
παῖς, filius, filia; puer.
παίω, percutio, ferio.
πάλαι, diu, dudum; ante.
παλαιὸς, pristinus, vetus.
παλτὸν, jaculum.
πᾶν, rerum summa; τὸ πᾶν, omnino.
πανδημεὶ, universi, omnibus copiis.
πανοπλία, universa armatura.
παντάπασιν, prorsus, plane.
πανταχόθεν, undique.
πανταχοῦ, ubique.

περιστρέφεσθαι, circumagi.
περιτειχίζω, muro circumdo.
περιτειχισμός, circumvallatio.
περιτίθημι, circumpono.
περιττός, eximius.
περιττῶς, accurate, eleganter.
περιτυγχάνειν, incidere in aliquem, reperire.
περιφανής, insignis; adverb. περιφανῶς.
περιφέρομαι, vagor, circumferor.
περιφράσσω, circumsepio, munio.
περόνη, fibula.
περσίζειν, Persas imitari.
πέταμαι, volo.
πέτρα, rupes.
πετροβατέω, rupes adscendo.
πῇ, ἄλλῃ πῃ, ulla alia in re; alicubi.
πηγὴ, fons.
πηγνύω, figo, constringo, concresco.
πηδάω, salio.
πηλὸς, lutum.
πηλώδης, lutosus.
πήρωσις, mutilatio.
πῆχυς, cubitus.
πίδαξ, fons.
πιέζομαι, urgeor, premor.
πιθανὸς, cui credi potest, appositus, accommodatus.
πικρῶς, acerbe.
πίνω, bibo.
πίπτω, cado.
πίσσα, pix.
πίστις, fides, fiducia; fidei testimonium; perfidia III, 30, 9.
πιστὸς, fidus, fide dignus.
πιστῶς, cum fiducia.
πλάγιος, obliquus.
πλαίσιον, quadratum, proprie forma lateris.
πλανάομαι, erro, vagor.
πλάνη, peregrinatio.
πλανήτης, vagans.
πλάτος, latitudo.
πλάττω, fingo.
πλατὺς, latus.
πλέγματα, crates.
πλέθρον, jugerum, apud Graecos mensura c pedum.
πλεκτὸς, plexus, nexus.
πλέον, plus, amplius.
πλεονεκτέω, superior sum, vinco.
πλεονεξία, melior conditio.
πλέω, navigo.
πληγὴ, ictus, vulnus.
πλῆθος, multitudo.
πλημμελέω, delinquo, pecco.
πλημμέλημα, erratum.
πλὴν, praeterquam, excepto tamen.
πλήρης, plenus.
πληρόω, impleo.
πληρώματα, homines, quibus naves implentur.
πλήρωσις, repletio.
πλησίον, prope.
πλήσσω, repello; ferio.
πλίνθινος, lateritius.
πλίνθος, later.
πλοῖον, navis.
πλόϊμος, navigabilis.
πλόος, navigatio.
πλοῦτος, divitiae.
πνεῦμα, spiritus; ventus.
πνευστιάω, anhelo.
πνέω, spiro.
πνιγηρὸς, quasi suffocans, angustus.
πνοὴ, ventus.
πόα, herba, gramen.
ποθέω, desidero.
πόθος, cupiditas.
ποιέω, facio; judico; carmina facio.
ποίημα, opus; fictio, narratio.
ποίησις, carmen IV, 1, 1.
ποιητὴς, poeta.
ποιητὸς, factus.
ποικίλος, varius.
ποιμὴν, opilio, pastor.
ποίμνη, grex ovium.
πολεμέω, bellum gero.
πολέμιος, hostilis.
πολεμικὸς, bellicus, militaris.
πολεμίως, inimice.
πόλεμος, bellum.
πολιορκέω, obsidione cingo.
πολιορκία, obsidium.
πόλις, urbs, civitas.
πόλισμα, oppidulum.
πολίτευμα, reipublicae administratio.

πολιτεύω, rempublicam gero.
πολλαχῇ, multis locis, passim.
πολλοστὸς, multesimus, minimus.
πολυάνθρωπος, frequens hominibus.
πολυπραγμονέω, res novas molior II, 13, 3. curiosius inquiro VII, 10, 6.
πολυπραγμοσύνη, curiositas, sollicitudo de negotiis alienis.
πολυπράγμων, negotia aliena suscipiens.
πολὺς, multus. ἐκ πολλοῦ, jam dudum; ex longinquo loco; οἱ πολλοὶ, plerique, vulgus, multitudo. τὰ πολλὰ, τὸ πολὺ, maxima pars; plerumque. διὰ πολλῶν, multis verbis. ἐπὶ πολὺ, diu; procul, late.
πολυτέλεια, sumtuositas.
πολυτελὴς, sumtuosus.
πολυχειρία, operarum multitudo.
πομπεύω, pompam duco.
πομπὴ, missio; legatio; pompa.
πονέομαι, laboro, operor; strenue rem gero, pugno; graviter ab hoste premor.
πονέω, laboro; corrumpor.
πονηρὸς, malus.
πονήρως, male; pessime.
πόνος, labor.
πόντος, mare.
πορεία, iter.
πορεύομαι, iter facio.
πορθέω, populor, vasto.
πορθμὸς, fretum.
πορίζω, suppedito, paro.
πόρος, transitus; vadum; locus ubi transitur flumen; alveus fluminis.
πόῤῥω, procul. πόῤῥω τῶν νυκτῶν, in multam noctem.
ποῤῥωτάτω, longissime.
πόῤῥωθεν, e longinquo.
πορφύρα, purpura.
πορφυρεὺς, qui purpuras capit.
πορφυροῦς, purpureus.
ποτάμιος, fluvialis.
ποταμὸς, fluvius.
πότερος, uter.
πότος, potus, convivium.
ποῦ, ferme, circiter.
ποὺς, pes.
πρᾶγμα, res; rerum administratio; negotium.
πρανὴς, pronus.
πρᾶξις, actio, res gesta.
πράσσειν, facere, gerere.
πρέμνον, ramus, truncus arboris.
πρέπει, decet.
πρεσβεία, legatio.
πρεσβευτὴς, legatus.
* πρεσβεύω, legatione fungor; praefero VI, 30, 5. extollo IV, 8, 10. πρεσβεύομαι, illustris sum VII, 11, 14.
πρέσβεις, legati.
πρεσβύτατος, senior.
πρὶν, ante, priusquam; πρίν γε δὴ, donec tandem.
πρὸ, ante. Saepe significat *ad latus*; saepe, praecipue in compositis, prorsus vacat, et sensum contrarium daret, si verteretur.
προαγγέλλω, praenuncio.
* προαγρυπνέω, pro alio vigilo VII, 9, 17.
προάγω, progredior, produco, adduco, impetum facio.
προαδικέω, injuria lacessere incipio.
προαπέρχεσθαι, prius mori.
προαποθνήσκω, ante morior.
προασπίζω, scuto aliquem tego.
προβάλλω, projicio.
πρόβατον, ovis.
προβολὴ, tegmen; ἐς προβολὴν, in adversum I, 6, 3.
πρόβολος, saxa in mare projecta, quibus accessus ad murum impediebatur II, 21, 11.
πρόγονοι, majores.
πρόδηλος, manifestus.
προδίδωμι, prodo.
προδοσία, proditio.
πρόδρομοι, antecursores.
προϊέναι, progredi, procedere, praecedere.
προεκθέειν, procurrere.
προεμβάλλειν, prius invadere.
προεξαγγέλλω, praenuncio.
προεπαγγέλλω, idem.
* προείπω, praedico, jubeo.

περιστρέφεσθαι, circumagi.
περιτειχίζω, muro circumdo.
περιτειχισμὸς, circumvallatio.
περιτίθημι, circumpono.
περιττὸς, eximius.
περιττῶς, accurate, eleganter.
περιτυγχάνειν, incidere in aliquem, reperire.
περιφανὴς, insignis; adverb. περιφανῶς.
περιφέρομαι, vagor, circumferor.
περιφράσσω, circumsepio, munio.
περόνη, fibula.
περσίζειν, Persas imitari.
πέταμαι, volo.
πέτρα, rupes.
πετροβατέω, rupes adscendo.
πῇ, ἄλλῃ πῃ, ulla alia in re; alicubi.
πηγὴ, fons.
πηγνύω, figo, constringo, concresco.
πηδάω, salio.
πηλὸς, lutum.
πηλώδης, lutosus.
πήρωσις, mutilatio.
πῆχυς, cubitus.
πίδαξ, fons.
πιέζομαι, urgeor, premor.
πιθανὸς, cui credi potest, appositus, accommodatus.
πικρῶς, acerbe.
πίνω, bibo.
πίπτω, cado.
πίσσα, pix.
πίστις, fides, fiducia; fidei testimonium; perfidia III, 30, 9.
πιστὸς, fidus, fide dignus.
πιστῶς, cum fiducia.
πλάγιος, obliquus.
πλαίσιον, quadratum, proprie forma lateris.
πλανάομαι, erro, vagor.
πλάνη, peregrinatio.
πλανήτης, vagans.
πλάτος, latitudo.
πλάττω, fingo.
πλατὺς, latus.
πλέγματα, crates.
πλέθρον, jugerum, apud Graecos mensura c pedum.
πλεκτὸς, plexus, nexus.
πλέον, plus, amplius.
πλεονεκτέω, superior sum, vinco.
πλεονεξία, melior conditio.
πλέω, navigo.
πληγὴ, ictus, vulnus.
πλῆθος, multitudo.
πλημμελέω, delinquo, pecco.
πλημμέλημα, erratum.
πλὴν, praeterquam, excepto tamen.
πλήρης, plenus.
πληρόω, impleo.
πληρώματα, homines, quibus naves implentur.
πλήρωσις, repletio.
πλησίον, prope.
πλήσσω, repello; ferio.
πλίνθινος, lateritius.
πλίνθος, later.
πλοῖον, navis.
πλόϊμος, navigabilis.
πλόος, navigatio.
πλοῦτος, divitiae.
πνεῦμα, spiritus; ventus.
πνευστιάω, anhelo.
πνέω, spiro.
πνιγηρὸς, quasi suffocans, angustus.
πνοὴ, ventus.
πόα, herba, gramen.
ποθέω, desidero.
πόθος, cupiditas.
ποιέω, facio; judico; carmina facio.
ποίημα, opus; fictio, narratio.
ποίησις, carmen IV, 1, 1.
ποιητὴς, poeta.
ποιητὸς, factus.
ποικίλος, varius.
ποιμὴν, opilio, pastor.
ποίμνη, grex ovium.
πολεμέω, bellum gero.
πολέμιος, hostilis.
πολεμικὸς, bellicus, militaris.
πολεμίως, inimice.
πόλεμος, bellum.
πολιορκέω, obsidione cingo.
πολιορκία, obsidium.
πόλις, urbs, civitas.
πόλισμα, oppidulum.
πολίτευμα, reipublicae administratio.

συμπηγνύω, compingo.
συμπίνω, cum aliquo bibo.
συμπίπτω, accido, evenio.
συμπλέω, cum aliis navigo.
συμπληρῶν ὑπηρεσίας, naves inſtruere, implere nautis.
συμπλήσσω, perterreo.
συμπομπεύω, una cum aliis pompam facio.
συμπονέω, ſimul laboro.
συμπρεσβεύω, cum aliis legatus ſum.
συμφέρομαι, contingo, accido, evenio; aſſentior, deferor.
συμφεύγω, una fugio.
σύμφημι, aſſentior.
συμφορὰ, calamitas.
σύμφορος, conveniens, utilis.
σύμφωνος, conſentiens.
συμφωνέω, concino, non diſſentio ab aliis.
σὺν, cum.
συνάγω, cogo, congrego, comparo.
συναγωγὴ, congregatio, concilium.
συναίτιος, culpae ſocius.
συνακολουθέω, una ſequor.
συναλίζω, congrego, coacervo.
συναλλάσσω, concilio.
συναναβαίνω, ſimul adſcendo.
συνανίστημι, una excito.
συναπτὸς, cohaerens, conjunctus.
συνάπτω, conjungo me, advenio; committo pugnam.
συναῤῥάττω; confringo, rumpo.
συνασπίζω, clypeos confero.
συναφὴς, conjunctus, continuus.
συναφίστημι, una deficio, ſimul ad defectionem traho.
σύνδεσμος, vinculum, colligatio.
συνδέω, colligo, connecto.
συνδιαβαίνω, una tranſeo.
συνδιαίτησις, eadem vitae ratio.
σύνεγγυς, prope.
συνείδω, conſcius ſum, ſcio.
σύνειμι, ſum cum aliquo; convenio aliquem.
συνεισπίπτω, ſimul irruo.
συνεκσώζω, ſimul ſervo.
συνελέγχομαι, convincor, coarguor.
συνεμβάλλειν, una cum aliis invadere.
συνενδύω, induo.
συνεξαίρω, ſimul tollo.
συνεπικαλέω, una advoco.
συνεπιλαμβάνω, adjutor ſum; me conjungo.
συνεπίσπομαι, una attrahor.
συνεπιτίθημι, ſimul impono.
συνέπομαι, comitor; ſequor.
συνέρχεσθαι, convenire.
συνεσβάλλω, ſimul impetum facio.
συνεσπίπτω, ſimul irruo.
συνεχὴς, continuus; propinquus.
συνέχω, contineo.
συνέχομαι, occupor, verſor.
συνεχῶς, continuo.
συνήγορος, defenſor.
συνήθης, conſuetus, familiaris.
σύνθημα, conſtitutum, ſignum.
συνθλάω, confringo.
συνίημι, committo; intelligo.
συνίστημι, excito, coeo; conſto, conglobatus ſum; duro; commendo IV, 15, 9.
συννέω, congero, exſtruo.
* συννεύω, reclino.
συνοικέω, una habito; de conjugibus.
συνοικίζω, colonias deduco.
* συνοίκισις, actio, qua quidam coguntur, in urbe habitare IV, 3, 17.
σύνοικος, ſocius VII, 2, 8.
συνοράω, conſpicio.
συνορθόω, bene conſtituo, gero.
συνοχὴ, commiſſura, coagmentatio.
σύνταξις, deſcriptio, ex. c. tributorum.
συντάσσω, impono; compono, inſtruo in aciem.
συντελέω, perficio; ſum ex aliquo ordine; pendo.
συντέμνω, conſcindo.
συντίθημι, perpendo; promitto; fingo; compono; conjungo; conjicio, colligo; ſuſpicor.
σύντονος, contentus, vehemens.
συντρέχω, concurro.
συντρίβω, rumpo.

P.

τεκμηριόω, conjecto; testor.
τεκμήριον, testimonium.
τελευταῖον, postremo.
τελευταῖος, postremus.
τελευτάω, finio; morior; pereo.
τελευτή, obitus.
τελευτῶν, tandem.
τέλος, finis, mors; tandem; agmen, turma; οἱ ἐν τέλει, principes.
τέμενος, templum, delubrum.
τέμνω, seco, caedo; vasto.
τέναγος, locus coenosus et paluster.
τεναγώδης, coenosus, paluster.
τέρας, portentum, prodigium.
τέρμινθος, terebinthum.
τετράγωνον, quadrangulus.
* τετράποδος, VI, 29, 6., a quatuor pedibus sustentus.
τετραρχία, imperium in quatuor turmas.
τετρήρης, quadriremis.
τεῦχος, vas.
τέχνη, ars.
τεχνῖται, artifices.
τέως (respondet ἐς δὲ), tamdiu; aliquamdiu.
τῇ μὲν, τῇ δὲ, hinc, illinc.
τήκω, liquefacio.
τηλικοῦτος, tantus.
τηνικαῦτα, tunc.
τηρέω, observo.
τιάρα, tiara, capitis gestamen apud Persas.
τίθημι, pono, colloco; judico, puto.
τιμάω, honore afficio.
τιμή, honor; pretium.
τιμωρέω, punio; ulciscor.
τιμωρία, poena; ultio.
τιμωρὸς, ultor.
τὶς, quidam; quisque. πᾶς τις, quilibet.
τιτρώσκω, vulnero.
τμῆμα, segmentum, particula.
τοι, καὶ μέν τοι, et quidem; καί τοιγε, cum tamen.
τεῖχος, paries, murus.
τόλμα, audacia.
τολμάω, audeo.
τόλμημα, ausum.
τοξάρχης, praefectus sagittariorum.
τόξευμα, telum, sagitta.
τοξεύω, sagitto.
τόξον, arcus.
τοξότης, sagittarius.
τοπάζω, conjecto, suspicor.
τοσοῦτος, tam multus, adhibetur etiam de tempore et longitudine. cf. nota ad praef. 5.
τοσόσδε, tantus. τοσῷδε, tanto, tam diu. ἐς τοσόνδε, adeo; tam diu; tam longe.
τοὔμπαλιν pro τὸ ἔμπαλιν.
τραῦμα, vulnus.
τραυματίας, vulneratus.
τραχὺς, asper.
τρέπομαι, convertor; in fugam vertor; specto; me comparo.
τρέφω, alo.
τριακόντορος, navis triginta remorum.
τριήρης, triremis.
τριπλοῦς, triplex.
τριταῖος, tertio die.
τριχᾶ, τριχῇ, τριχῶς, in tres partes.
τροπή, fuga; solstitium; mutatio; aequinoctium, VI, 21, 2.
τρόπος, modus: mores.
τροφεῖον, educationis merces.
τροφή, educatio.
τροφὸς, nutrix.
τρίζω, stridorem facio.
τρυφάω, deliciis indulgeo.
τρυφή, mollities; luxus.
τυγχάνω, sum; ἔτυχεν, contigit; τυχεῖν παρ — consequi ab —; forte accipere. τυχὸν, fortasse.
τύλος, clavus ligneus.
τύπτω, ferio.
τυραννέω, tyrannus sum.
τυραννὶς, tyrannis.
τυραννικὸς, tyrannicus.
τύραννος, tyrannus; rex.
τύχη, fortuna.

Υ.

ὑακινθινοβαφὴς, hyacinthino tinctus colore.
ὑβρίζειν, insolenter, arroganter agere; stuprare.

ὑποφαίνω, illucesco, conspicior; ineo.
ὑποφέρω, aufero.
ὑποφεύγω, subterfugio.
ὑποφθάνω, praevenio.
ὑποχωρέω, recedo.
ὑποψία, suspicio.
ὕπτιος, supinus.
ὑπώρεια, radix montis.
ὑστεραῖος, τῇ ὑστεραίᾳ, ἐς τὴν ὑστεραίαν, postridie.
ὑστερέω, serius advenio.
ὑστερίζειν, praeveniri, praeverti.
ὕστερον, postea. ἐς ὕστερον, in posterum.
ὕφαλος, sub mari latens.
ὑφαρπάζω, clam rapio; clam celeriter transmitto V, 10, 1.
ὑφηγέομαι, praeëo.
ὑφιζάνω, subsideo.
ὑφίστημι, polliceor.
ὑψηλὸς, excelsus.
ὕω, pluo.

Φ.

φαίνω, ostendo: φαίνομαι, cernor; videor.
φάλαγξ, phalanx, 1) acies universa, divisa in cornu dextrum et sinistrum; 2) pedestris acies Macedonum et Persarum; 3) pars totius phalangis; 4) copiae singulis ducibus proprie attributae; 5) acies, quae recta fronte in hostem pergit.
φανερὸς, conspicuus, apertus; notus.
φανερῶς, aperte.
φανὸς, lucidus, conspicuus.
φάος, lux.
φάραγξ, torrens, vorago.
φάρμακον, medicamentum, venenum.
φάσκω, dico.
φάσμα, visum, portentum.
φαῦλος, exiguus, parvus.
φείδομαι, parco.
φειδωλὸς, parcus.
φέρω, fero; specto; accipio; aufero praedam; affero; gigno; pertineo; recipio; tolero; obtineo. φέρομαι, volo; ruor.
φεύγω, fugio, aufugio; recedo.
φήμη, fama, rumor; oraculum.
φημὶ, fateor.
φημίζω, vulgo.
φθάνω, praevenio.
φθέγγομαι, sonum edo.
φθείρω, corrumpo; interficio.
φθονέω, invideo.
φθόνος, invidia.
φθόρος, strages.
φιάλη, phiala, patera.
φιλάνθρωπος, humanus; benignus.
φιλανθρώπως, humaniter, comiter.
φιλέταιρος, amicorum studiosus.
φιλέω, amo.
φίλημα, osculum.
φιλία, amicitia; amor.
φίλιος, adj. amicus; suus.
φιλίως, amice.
φιλοκινδυνότατος, periculi adeundi cupidissimus.
φιλόπονον, τὸ, laborum amor.
φιλόπονος, laborum amans.
φιλορχήμων, saltationis amans.
φίλος, amicus; gratus.
φιλοσοφία, philosophia.
φιλοτιμία, aemulatio; studium.
φιλότιμος, ambitiosus.
φιλοφροσύνη, benevolentia, comitas.
φίλτατος, carissimus.
φιλῳδὸς, studiosus cantus.
φλοιὸς, cortex.
φλὸξ, flamma; incendium.
φοβερὸς, terrorem incutiens; trepidus, timidus.
φοβέω, terreo.
φόβος, timor, metus.
φοίνιξ, palma.
φοιτάω, ito, frequento; spargor.
φονεὺς, homicida, occisor.
φονεύω, occido, interficio.
φόνος, strages.
φορὰ αἵματος, fluxus sanguinis.
φορέω, fero; vestitus sum.
φόρος, tributum.
φορυτὸς, confusa materia, congeries, sarmenta.
φράζω, dico; narro.
φράσσω, obtego; munio.

X.

Ψ.

Index nominum propriorum.

D.

G.

H.

bebat eum ἄξια φρονεῖν τῆς γενέσεως. Similiter fabulosa sunt, quae l. l. c. 31. ex eodem auctore de certamine singulari atque ominoso duorum Alexandri militum, quorum alter Darii, alter Alexandri nomine vocatus fuerit, narrata sunt. Ex his vero Plutarchi locis et tertio (de fortuna Alex. p. 330. A. ed. Frft., ubi Alexandrum vestes ex habitu macedonico et persico compositas gestasse, scripsisse narratur), verosimile mihi est, (praecipue quum Plutarchus dicat: καθάπερ Ἐρ. ἱστόρηκεν,) Eratosthenem praeter libros geographicos, in quibus de Alexandri itineribus sermonem esse necesse erat, etiam librum singularem de rebus gestis Alexandri scripsisse, ex quo haec sumta sint, quamvis in Catalogo librorum ejus deperditorum (cf. Fabr. l. l.) titulum aptum non inveniam, ubi tamen non pauci alii libri historici reperiuntur. Ex his omnibus, Arrianum quo modo deberet Eratosthene usum fuisse, apparet.

De *Nearcho* Androtimi filio, Cretensi, qui vero Amphipoli, quae ad Strymonem sita erat, habitabat (cf. Arr. Hist. Ind. c. 18, 4. 10.) vide Fabricii Bibl. Graec. lib. IV. c. 10. sect. 8. et Vol. III, pag. 46. edit. Harles. Pertinebat inter amicos Alexandri et comites, res gessit non contemnendas, earumque causa summis ab Alexandro honoribus affectus est. Excellebat praecipue peritia rei navalis, et ducebat classem Alexandri ex ostiis Indi per Oceanum Indicum et mare Persicum in Pasitigrim. Res ejus gestas vide in Indice ducum adjecto. Scripserat τὰ ἀμφὶ τῷ παράπλῳ Arriano teste l. l. Quum vero per flumina Indiae et Oceanum usque in Persiam, ipse classi praefectus supremus naves reduceret, nescio cui potissimum quam huic fides habenda sit. Laudo igitur Arrianum, qui hunc historia ejus Parapli et Indorum, (praeter et per quos haec navigatio fiebat) seorsum scripta sequutus est, quamvis Strabo lib. II. Nearchum multa de India mentitum esse scribat. cf. Voss. de Histor. Graec. pag. 60. et 76. 77. Arriano saltem nihil fabulosum ex eo receptum est. Praeter hunc librum scripsit, Suida teste, συγγραφὴν ὑπὲρ

'Αλεξάνδρυ, praeter omne dubium; quod jam video Dodwellum (in Geographiae vet. scriptoribus minoribus Tom. I, pag. 140. §. 10.) contra Fabricium confirmare. Erat ille paraplus vel liber singularis et diversus ab historia Alexandri, vel, ex sententia Dodwelli, lacinia duntaxat majoris operis; quod vir doctus eo probat, ut Strabonem pluribus locis ibi laudatis, ex Nearcho quaedam descripsisse ostendat, quae ad paraplum pertinuisse nemo credere possit. Iis locis Strabonis addo alios Arriani. Libro VI, 13, 10. Nearchus auctor est, graves Alexandro illos fuisse ex amicis, qui reprehendebant, quod se (in Mallis) tanto discrimini pro exercitu objecisset; neque enim id ducis, sed militis officium esse. VII, 3, 8. allegatur de Calani funere. Et haec, quaeso, quid ad Paraplum? A Plutarcho in libris saepius laudatis et Curtio non allegatur. cf. Seideli Fr. Erat. p. XIX.

Megasthenes in Expeditione allegatur tribus locis, V, 5, 1. V, 6, 2. et VII, 2, 9. Spectant haec ad Indos; quos in Indiam legatus probe nosse potuit, a Strabone quoque his de rebus saepissime laudatus.

De Onesicrito, Astypalaeensi, gubernatore navis Alexandri, vide Indicem et Fabric. Bibl. Graec. Tom. III. edit. Harl. pag. 47. et 523. et libros ibi laudatos, quibus addo Dodwellum de Arriani Nearcho pag. 141. in Geogr. Minor. Tom. I. et Voss. de Hist. Gr. pag. 59. Loca Plutarchi, ubi laudatur, pleniora, sunt in libro de fort. Alex. pag. 327. D et vita Alex. capp. 8. 15. 46. 60. 61. 65. 66. Huic auctori in iis, quae de Alexandro scripsit, fidem non esse habendam, jam diu inter omnes constat. Nostrum est, ut videamus, quo modo Arrianus eo utatur? Ter allegatur, et quidem VI, 2, 6. ubi verba nostri sunt: τῦ μὲν δὴ ναυτικῦ παντὸς Νέαρχος αὐτῷ ἐξηγεῖτο. τῆς δὲ αὐτῦ ('Αλεξάνδρυ) νεὼς κυβερνήτης 'Ονησίκριτος, ὃς ἐν τῇ συγγραφῇ, ἣν τινα ὑπὲρ 'Αλεξάνδρυ ξυνέγραψε, καὶ τῦτο ἐψεύσατο, ναύαρχον ἑαυτὸν εἶναι γράψας, κυβερνήτην ὄντα. In Hist. Ind. 3, 6. non concedit Arrianus Onesicrito, In-

diam esse tertiam orbis totius partem; et 6, 8. contra alios (majoris momenti) dixisse narratur, in fluviis indicis equos fluviatiles esse; sicut in Nilo. Novit igitur Arrianus hominem, quem occasione data non tanquam auctorem probabilem, sed ut lectores securos; ne se eum sequutum esse credant, reddat, videtur allegasse.

Sequuntur *Aristus* (Salaminius), de quo vide Voss. lib. I. p. 62, et *Asclepiades*, de quo nihil praeter nomen ex Arriano notum est. Uterque videtur inter historicos inferioris gradus pertinere. Occurrunt semel in Arriano, lib. VII, 15, 7. et auctores sunt, Romanos quoque ad Alexandrum legatos misisse; quod Arrianus refellit.

Callisthenem non allegat noster, quamvis eum historiam Alexandri scribere saltem voluisse appareat ex libro IV, 10, 2. ubi eum vituperat, quod (si vera scripta sint) dixerit: Alexandrum et Alexandri facta in sua et librorum suorum potestate esse; se non ut sibi ab Alexandro gloriam, sed ut illi (per scripta sua) gloriam inter mortales compararet, ad Alexandrum venisse. Non immerito igitur appellat Arrianus καλλισθένην τὸν τρόπον ὑπαγροικότερον. Scripsit autem Historiam de Alexandri expeditione, quam non laudatam vides in Polybio XII, 8 seqq. Allegatur etiam a Plutarcho in vita Alex. c. 27. 33. 52. 53. 54. 55. Ceterum Callisthenem, quum non inter fontes Arriani numerandus sit, non curamus. Restant epistolae Alexandri et ephemerides regiae.

Epistolarum Alexandri diu extitit collectio, quibus Arrianus cum reliquis melioribus Alexandri scriptoribus usus est. De iis vide Fabr. B. ed. Harl. p. 27. Locorum, ubi allegantur, ibi laudatorum numero addo ex Arriano (praeter epistolam ad Cleomenem VII, 23, 10.) epistolam ad Athenienses I, 10, 7. ad Darium II, 14, 7. ad Parmenionem III, 26, 5. ad matrem VI, 1, 5. ad eandem ex Diodor. Sic. (ed. Rhodom.) p. 580. Epistolarum eius fortasse multae fictae fuere; judicium vero de ea re ferendum

relinquo editori Plutarchi, qui eas saepissime, ut reliquos libros taceam, in vita Alexandri laudat, nempe cap. 7. 8. 17. 20. 22. 27. 29. 37. 41. 42. 60. 39. 57. 55. 47. 46. 54. 28. 25. 16., et in quibusdam horum capitum bis et ter. Semel laudantur de fort. Alex. pag. 341. B. Saepe commemorantur etiam ab Athenagora, Athenaeo, aliisque. cf. Casaubonus ad Athen. XIV, 22. ad finem. Assentior St. Croix, Viro Cl. qui lib. l. pag. 21. epistolae illae, ait, si superstites essent, non solum ad res bello ab Alexandro gestas, sed ad ingenium quoque et mores et actionum rationes consiliaque melius cognoscenda lucem afferrent.

Ephemerides regias non tam exposuisse res majoris momenti ab Alexandro gestas, consilia ejus etcet. quam potius minores, vitam ejus privatam, et quaecunque Alexander quovis die egerit, apparet ex Plutarcho V. Al. cap. 23. qui locus classicus est, aliisque in Fabricio p. 29. l. l. allegatis locis. Scripserunt eas, eodem teste, Diodotus Erythraeus, et Eumenes Cardianus, Hieronymi filius, γραμματεὺς βασιλικὸς, auctore Arriano VII, 4, 8. V, 24, 9. Erat hic ex amicis Alexandri et fide prae multis aliis dignus. cf. Fabric. p. 41. Ab Arriano laudantur ephemerides lib. VII, 25, 1. 12. 26, 3. de morbo et morte Alexandri. Eundem locum et Plutarchus (c. 76. 77.) ex ephemeridibus excerpsit, et inter se comparari potest, quomodo Arrianus et Plutarchus eodem libro utebantur. Arrianus latior est, res apud utrumque eaedem sunt, verba maximam partem diversa; Plutarchus tamen adjecit: τούτων (eorum, quae excerpsit) τὰ πλεῖστα κατὰ λέξιν ἐν ταῖς ἐφημερίσιν οὕτω γέγραπται. Voces vero κατὰ λέξιν non tam stricte intelligendae sunt, quia Arrianus plura eaque exactius ex iisdem describere potuit. Haec igitur sunt scripta, hi scriptores, qui Arriano in scribenda historia fontes fuere. Vidimus rationem criticam, a iis usus est, maxime esse probandam. Jure concludi-s, Arriano, si cui alii, in historia Alexandri fidem magnam se [illegible]endam. Multum abest, ut, sicut Plutarchus, modo odo alterum sine discrimine descripserit; elegit po-

T.

tius ex scriptis optimorum, et quorundam aliorum, quodcunque, *re diligenter considerata*, fide videbatur dignius. Et sunt alia, quibus fides ejus vehementer augetur. Liceat mihi hoc loco quaedam inserere, quae St. Croix, huc pertinentia pag. 23. scripsit. (locum ex francogallico in latinum sermonem transtuli.) „Philosopho convenit judicium de actionibus, moribus, ingenio hominum, de consiliis, quibus ad agendum compelluntur, de via, qua ad consilia persequenda utuntur; eique soli causae incrementi et ruinae regnorum explicandae sunt; at scientiae militari experientia auctae relinquatur descriptio itinerum magni exercitus, rerumque ab imperatore gestarum. Nemo vero Arriano peritior erat in rerum militarium cognitione. Liber enim ejus de re tactica optime describit, quodcunque de ea re Graeci scivere. Singularia, quae scripsit de ordine et decursibus phalangis, ob perspicuitatem et diligentiam scriptoris merito a peritis admirantur, et fragmentum, quod superest de itinere ejus et acie adversus Alanos, p. Chr. 137. irruptionem in Asiam minorem tentantes, scientiam ei experientia natam esse probant. Eandem nemo non videt in historia Alexandri."

„Quis credat, perspicuitatem Arriani in describendis decursibus exercitus macedonici ipsius fidem suspectam reddere potuisse? Guischardus in libro Mém. Milit. sur les Grecs et les Romains, tom. I. p. 281. scriptorem nostrum in descriptione praelii apud Gaugamela, neglecta veritate lectiones tacticas scribere voluisse contendit. Exercitum vero cum hostibus disciplinae militaris expertibus conflicturum, in campo plano prudenter et bene decurrere, cui hoc incredibile esse potest? quis adeo descriptionem decursuum ab homine artis militaris perito relatam, secundum systema tacticum fictam esse credat? — et quia Polybius de veritate singularium, quae Callisthenes narraverat, dubitat, quis Arrianum, commentaria primorum Alexandri ducum sequutum, falsiloquum esse, consequenter colligere potest? Hae enim sunt rationes Guischardi."

„Vanitatis potius singularis in eo studium videtur exprobrandum; gloriante, sibi non opus esse, ut nomen prodat, patriam, genus et res gestas suas nemine ignorante; sibi inter principes Graecorum scriptores eundem, quem inter imperatores Alexandro, locum deberi. Indulgeamus vero scriptoris vanitati, quam saepissime una cum celebritate videmus augeri. Nec vanitas ista eo tempore sine exemplo erat. cf. Phot. Bibl. Col. 314."

„Animadvertendum tamen est, Arrianum ad extollendas res gestas Alexandri, ad eas, quae laudari merentur, candide proferendas, et ad successus rerum verbis augendos inclinare videri. Non satis habens Alexandrum supra omnes imperatores extollere, hunc regem nec Minoi nec Aeaco et Rhadamantho Iove natis gloria cedere affirmat, sed ista comparatio cum severis inferorum judicibus nimis exilem adhuc illi ideam herois sui praebere videtur, herois, quem nec Theseo Neptuni nec Ione Apollinis filiis inferiorem esse dicit. (Exped. VII, c. 29.) Quamvis vero hic enthusiasmus interdum eum invasisse videatur, tamen Arrianus arte critica usus est in disquirendis rebus gestis sapientissima. Nihil fere scripsit, nisi diligenter examinatum, et interdum severe perstrinxit Alexandrum. Dum loquitur ex. c. de epistola regis ad Cleomenem (VII, 23.) unum ex praefectis Aegypti, in qua post male habitos praefecti mores veniam facinorum et praeteritorum et futurorum promittebat, si olim, redux in Aegyptum, templa et alia monumenta in honorem Hephaestionis exstructa invenisset, vehementer Arrianus in eum invectus, et quam periculosa haec sit indulgentia docet, et se nullo modo talia homini improbo promissa laudare posse. Saepius adhuc censorem regis egit. Finit opus suum his verbis: Ego vero, tametsi nonnulla Alexandri facta in historia rerum ab eo gestarum reprehendi, Alexandri tamen ipsius admiratorem esse me ipsum citra pudorem profiteor. Facta vero nonnulla improbavi; et veritatis studio et publica utilitate permotus. Occurrunt interdum vitia geographica in opere Arriani. Quae vero si comparas

cum aliis aliorum, maximam partem nullius sunt momenti, praesertim quum haec historia a prioribus scriptoribus ita esset nubibus obducta, ut plura non inveniri mireris. Possum ergo, non dubitis de omnium assensu Arriano primum inter omnes de Alexandro scriptores superstites locum adsignare, qui philosophus et dux exercitus idemque insignis scriptor non tanquam primus solum de Alexandro Historicus, sed ut solus, cujus historiae fidem tribuere licet, considerandus est.«

Reliquos scriptores de Alexandro Magno, quorum scripta in Arriano non commemorantur, mitto. Videatur catalogus eorum in Fabr. Bibl. Gr. ed. Harl. pag. 32. seqq. Tom. III. Numerus excedit supra centum et triginta, et pauca habeo addenda, quae hoc loco deponere liceat. Addatur ad

Anaximenem locus Plutarchi in Oratt. de fortuna Alexandri, ed. Fcftensis p. 327. D.

Duridem Plut. ibid. p. 327. E.

Clitarchum Plut. vita Alex. cap. 46.

Hecataeum Plut. ibid. c. 46.

Dinonem quendam et *Leosthenem* de Alexandro scripsisse, certum non est, quamvis mihi verosimile. Prior occurrit apud Plut. in vita Alex. c. 36. alter apud eundem de fort. Alex. p. 336. E.

Philarchum vero de Alexandro scripsisse certum est ex Plut. de fort. Alex. pag. 342. D. In Fabricio scriptus est Phylarchus, ex Athenaeo, apud quem etiam lib. 6, 13. liber ejus sextus et ex eo locus, qui ad Alexandrum spectat, laudatur. His duobus locis rejiciatur Freinshemii, quo Fabric. h. l. usus est, opinio, Philarchum sine justa causa scriptoribus de Alexandro accensitum esse.

Silentio tamen praeterire non possum, ab Arriano interdum etiam alios scriptores de rebus ad Alexandrum

ſtricte non pertinentibus in teſtimonium vocari, vel ſaltem nominari. Nomina cum locis ſunt haec:

Cteſias, hiſtor. V, 4, 2. (Ind. 3, 6.)

Cimon (ſcripſiſſe videtur pugnam Athenienſium cum Amazonibus, niſi forte vox γϱάφειν, qua utitur auctor, latine reddenda eſt, *pingere*) VII, 13, 10.

Euripides VII, 16, 9.

Herodotus II, 16, 4. III, 30, 14. VII, 13, 2. 11. V, 6, 7. 7, 3.

Hecataeus II, 16, 6. V, 6, 7.

Homerus IV, 1, 1. V, 6, 8. VI, 1, 4.

Xenophon, Grylli fil., I, 12, 5. II, 7, 12 — 15. 8, 18. VII, 13, 6.

U.

X.

Z.

Quaedam addenda et emendanda

Pag. 37. not. 18. verſ. 4. lege: *ὑπὸ οἱ τεταγμ.*

—— 57. — 8. lege: ex Opt. pro ex eodem.

—— 62. not. crit. 5. Ad verba: *τοῦ* pro *καὶ*, adde: Sic in Hiſt. Ind. c. 18, 3. Aſclepiodorus vocatur Timandri filius.

—— 104. not. 7. lege: contra Darium, pro contra Dariem.

—— 112. cap. 1, 1. — : *αὐτοῦ τὲ καὶ*, pro *αὐτοῦ τὸ καὶ*, et numerus 2 in margine ſequenti verſiculo adſcribendus erat.

—— 128. not. 9. verſ. 2. lege: in alveo freti.

—— 176. not. 2. verſiculo, praeter unum, ultimo poſt *ἀντιπέρην* interpunge commate.

—— 185. not. 14. verſ. 12. lege: quod eas.

—— 192. — 4. verſ. 9. lege: toto opere manu facto.

—— 317. — 4. adde: Forte legendum eſt *τῆς μακρῆς*.

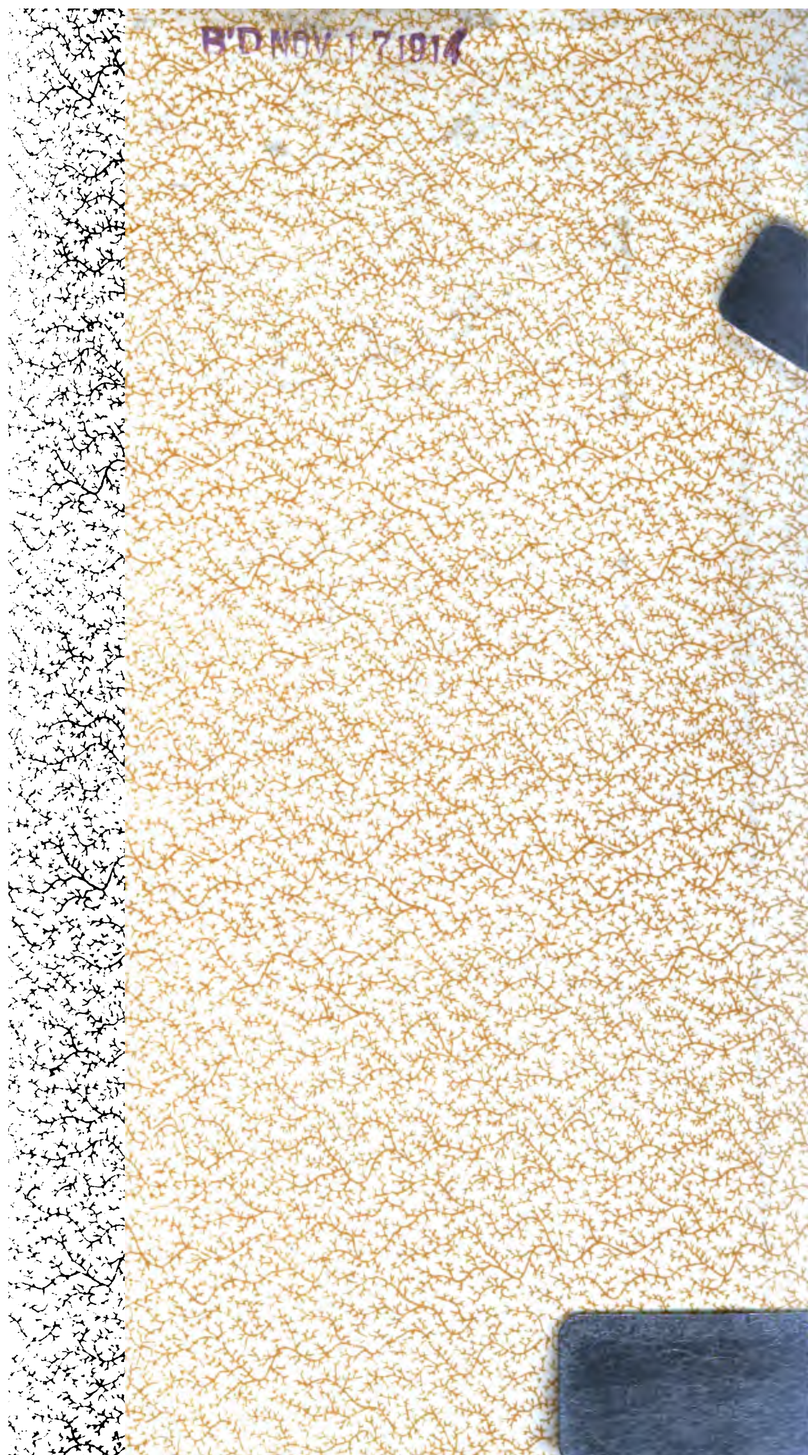
—— 389. — 1. col. 2. verſ. ult. lege: i. e. ex media plaga inter ſeptentrionem et orientem flantes.

—— 390. ad VI, 21, 2. ſcribe notam: *ἐπὶ τροπὰς*] Vertendum hoc eſt: *ad aequinoctium hybernum vel vernum usque.* *τροπὴ* enim non ſolſtitium ſolum, ſed etiam aequinoctium ſignificat, quod hoc loco neceſſario intelligendum eſt.

—— 448. animadv. 5. lege: Siculus pro ſiculus.

—— 456. not. cr. 4. verſ. 4. leg. Grentemesn. non Greutem. verſ. 11. delendum eſt comma poſt *ταυτῇ*.

61

B'D NOV 17 1914